

BÜYÜK MÜCADELE

ELLEN G. WHITE

BÜYÜK MÜCADELE

ELLEN G. WHITE

Büyük Mücadele

Çağların Çatışması Serisi - 5. Bölüm

İngilizce aslından çeviren: Bilek Güler

Editörlük: İstiridye Medya

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Middle East
Publishers

Basım Tarihi 2018

Almanya'da basılmış

Kutsal Kitap [KK] alıntılarının kaynağı:

Kutsal Kitap © The Bible Society in Turkey
(Kitabı Mukaddes Şirketi) & The Translation
Trust / Yeni Yaşam Yayınları, 2001, 2008

Eski Çeviri alıntılarının kaynağı:

Kitabı Mukaddes [KM], Kitabı Mukaddes
Şirketi, İstanbul.

Kutsal İncil [KI] alıntılarının kaynağı:

Kutsal İncil, Lütuf Yayıncılık, İstanbul.

ÖNSÖZ

Sevgili okuyucu, bu kitap bizlere bu dünyada günah, üzüntü ve sefalet olduğunu açıklamak için yazılmadı. Bunu zaten çok iyi biliyoruz. Bu kitap, bizlere karanlık ile ışık, günah ile doğruluk, yanlış ile doğru, ölüm ile hayat arasında uzlaşmaz bir mücadele olduğunu bildirmek için de yazılmadı. Bunu kalplerimizin derinliklerinde biliyoruz ve bu çatışmanın tarafları, aktörleri olduğumuzun farkındayız. Fakat hepimiz zaman zaman büyük mücadele hakkında daha fazla bilgi edinme arzusuna kapılırız. Mücadele nasıl başladı? Yoksa her zaman var mıydı? Son derece karmaşık olan

yapısına hangi unsurlar girer? Bununla benim bağlantım nedir? Sorumluluğum nedir? İsteğim dışında kendimi bu dünyada buldum. Bunun benim için anlamı kötülük mü, yoksa iyilik mi?

Konuyla ilgili önemli ilkeler nelerdir? Mücadele ne kadar sürecek? Sonu nasıl olacak? Bu yeryüzü, bazı bilim adamlarının dediği gibi, güneşsiz, donuk, ebedî gecenin içine mi batacak? Yoksa daha iyi bir gelecek mi var?

Soru daha da önem kazanıyor: kendi kalbimdeki mücadele, içeri giren bencillik ile dışarı çıkan sevgi arasındaki çekişme, nasıl iyiliğin zaferi ile sonuçlanabilir ve sonsuza dek çözüme kavuşabilir? Kutsal Kitap ne

diyor? Allah'ın bize, bu ebediyen önemli soru hakkında öğreteceği ne var? Sevgili okuyucu, bu kitabın amacı sıkıntılı cana tüm bu sorunlar için doğru çözüm yolunu göstermektir. Bu kitap, tecrübe ederek Allah'ın iyi olduğunu öğrenen, Allah'la birliktelik içerisinde ve O'nun sözünü çalışarak Rabb'in sırrının O'ndan korkanlarla birlikte olduğunu ve onlara kendi antlaşmasını göstereceğini öğrenen biri tarafından yazılmıştır.

Bu evrenin yaşamıyla yakından ilgili olan, hayati önemdeki mücadelenin ilkelerini anlayabilmemiz için, yazar bunu son yirmi yüzyılın muazzam, somut örnek dersleri halinde önümüze sermektedir.

Kitap, dünyayı kurtarmaya gelen ve Golgota'da canını teslim eden Adam'ı reddedişinden sonra Allah'ın seçilmişlerinin kenti olan Yeruşalim'in tarihinin acıklı kapanış sahneleriyle başlamaktadır. Buradan itibaren ulusların geniş otoyolunda, bize, ilk yüzyıllarda Allah'ın çocuklarına uygulanan baskıyı; O'nun kilisesinde ortaya çıkan büyük sapkınlığı; mücadelenin bazı büyük ilkelerini açıkça ortaya koyan reformun dünyayı uyandırmasını; Fransa'nın doğru ilkeleri reddetmesindeki korkunç dersi; Kutsal Yazılar'ın yeniden canlanışını, yüceltilmelerini ve onların hayırlı, hayat kurtaran etkisini; son günlerdeki dinsel uyanışı; Allah'ın sözünün ışıltılı

kaynağındaki mührün açılmasını ve bunun sonucunda ışık ve bilginin harika bir şekilde açığa çıkararak, karanlığın her aldatmacasının şeytanî bir şekilde yayılışına karşı koymasını göstermektedir.

Hayati ilkeleri içeren ve hiç kimsenin tarafsız kalamayacağı, halihazırda sonu yaklaşmakta olan çatışma, en basit anlatımla, net bir şekilde ve kuvvetle ortaya konulmuştur.

Son olarak, iyiliğin kötülüğe, doğrunun yanlışla, ışığın karanlığa, sevincin üzüntüye, umudun umutsuzluğa, görkemin utanca, yaşamın ölüme ve sonsuza dek kalıcı, sabırlı sevginin kindar nefrete karşı sonsuza dek kalıcı ve görkemli zaferi

anlatılmaktadır.

Bu çarpıcı eser, ilk baskıyla (1888) başlayarak ve yazarın gözden geçirdiği ikinci baskısıyla (1911) devam ederek, pek çok baskı ve tercüme yoluyla dünya çapında dolaşıma sunulmuştur. Okur, yazarın açık sözlülükle ve gözü pek bir biçimde yazarak, Allah'ın yanılmaz sözüne dayanarak yanılığlara işaret ettiğini ve çözümler önerdiğini görecektir. Her ne kadar son dönemlerde sosyo–dinsel dünyada kaymalar ve değişiklikler gerçekleştiyse de, bu kitapta sunulan ana plan ve gelecekteki izdüşümleri günümüzde de tamamen güncel ve ilgi çekici bir şekilde devam etmektedir.

Bu kitabın önceki basımları pek çok

kişinin kendi yaşamları için Allah'ın planını anlamasına yardımcı olmuştu; yayıncının duası, bu basımın da okuyucunun Allah'a daha fazla yaklaşması yolunda faydalı olmasıdır.

—YAYINCILAR.

TÜRKÇE ÇEVİRİ'YE ÖNSÖZ

Her yazarın kendisine öz bir yazı tarzı, bir kalemi vardır. Bu tarzı ortam, kültür, eğitim ve yazarın yaşadığı zaman gibi faktörler etkiler. Örneğin, Ellen G. White'ın yazı tarzı, gününe ve ortamına uygun olarak, Kutsal Yazılar'dan kaynaklanan birçok deyim ve anıştırma içerir. Bu çeviri, günümüzün çeşit çeşit okurlarına hizmet etmek amacıyla, orijinal yazarın varsayımlarını açıklamak için birçok dipnot içermektedir. İngilizce orijinalinde bulunan eke dair dipnotlar, ayırım yaratmak için metin içine referans olarak alınmıştır. Diğer dipnotların tümü, okuyucuyu yazarın

anıştırdığı Kutsal Yazılar kaynağına doğru yöneltmek için yayın ekibi tarafından eklenmiştir.

Dipnotlara ek olarak, İstiridye Medya alıntılarda Kutsal Kitap'ın üç farklı Türkçe çevirisini kullanmayı tercih etmiştir. Bir çevirinin diğerine tercih edilmesi, gerçek anlamını yansıtması ve aynı zamanda eserin kolay okunabilir olması içindir. Ayetlerin sonunda [KM] ve [Kİ] olarak belirtilmediği takdirde, alıntı [KK] olarak kabul edilir.

Sayfa numaraları, orijinal İngilizce nüshadaki sayfa numaralarıyla eşleşmektedir. 17.3-18.2, 17. sayfa 3. paragraftan 18. sayfa 2. paragrafa kadar demektir.

GİRİŞ

Günahın girişinden önce Adem, Yaratıcısı'yla açık birlikteliğin keyfini sürüyordu; fakat insan günah işleyerek kendisini Allah'tan ayırdığından beri, insanlık bu büyük ayrıcalıktan mahrum kalmıştır. Yine de, kurtuluş tasarısı sayesinde, yeryüzü sakinlerinin gökle yeniden bağlantı kurabilecekleri bir yol açılmıştır. Allah insanlarla Ruhu aracılığıyla iletişim kurmuş, O'nun seçilmiş hizmetkârlarına verilen vahiyler yoluyla dünyaya ilahî ışık verilmiştir. "Allah'ın kutsal adamları, Kutsal Ruh tarafından yöneltilmiş olarak konuştular" (2. Petrus 1:21 [Kİ]).

İnsanlık tarihinin ilk iki bin beş yüz yılında hiçbir vahiy yazıya geçirilmedi. Allah tarafından eğitim verilen kişiler bilgilerini başkalarına aktardılar, bu bilgiler de nesiller boyunca babadan oğula aktarıldı. Sözü yazıya geçirilmesi Musa'nın zamanında başladı. Bu zamandan itibaren, esinlenen sözler bir kitap haline getirildi. Bu çalışma bin altı yüz yıl boyunca – yaratılışın ve yasanın tarihçisi Musa'dan, müjdenin en yüce gerçeklerini kaydeden Yuhanna'ya dek sürdü.

Kutsal Kitap kendisinin yazarı olarak Allah'ı gösterir; ancak insan elleriyle yazılmıştır; farklı kitapların çeşitli tarzlarında birkaç yazarın özelliklerini

gösterir. Ortaya konulan gerçeklerin hepsi “Tanrı esinlemesidir” (2. Timoteos 3:16); fakat bunlar insanların sözleriyle ifade edilmiştir. Sonsuz Olan, Kutsal Ruh ile hizmetkârlarının zihinlerine ve kalplerine ışık tutmuştur. O, rüyalar ve görümler, semboller ve figürler vermiş; gerçeğin kendilerine bu şekilde vahyedildiği kişiler de bu düşünceyi insan diliyle cisimleştirmişlerdir.

On Emir Allah’ın kendisi tarafından konuşulmuş ve O’nun eliyle yazılmıştır. İnsanı değil, ilahî niteliktedir. Ancak Allah tarafından verilen hakikatlerin insan diliyle ifade edildiği Kutsal Kitap, ilahî olanla insanî olanın bir birleşimini sunar. Böyle bir

birleşim, Allah'ın Oğlu ve İnsanoğlu olan Mesih'in tabiatında mevcuttu. Dolayısıyla, "Söz, insan olup aramızda yaşadı" ifadesi Mesih için olduğu kadar, Kutsal Kitap için de geçerlidir (Yuhanna 1:14).

Farklı çağlarda, sınıf ve meslek, ayrıca zihinsel ve ruhsal yetiler bakımından son derece çeşitli kişilerce yazılan Kutsal Kitap'ın bölümleri, tarzları arasında büyük bir farklılığın yanı sıra, açıklanan konuların niteliğinde de çeşitlilik gösterir. Farklı yazarlar farklı ifade biçimleri kullanmışlardır; çoğunlukla aynı gerçek bir yazar tarafından diğerine göre daha çarpıcı bir şekilde sunulur. Birkaç yazar bir konuyu çeşitli açılardan ve ilişkiler

bakımından sunduğu için de, yüzeysel, dikkatsiz ya da önyargılı okuyucuya çelişki ya da tutarsızlık olarak görünse de, düşünceli ve saygılı öğrenciler daha net bir kavrayış ile altta yatan uyumun farkına varırlar.

Farklı bireyler tarafından sunulan hakikat, çeşitli yönleriyle ortaya konulur. Bir yazar konunun bir aşamasından daha çok etkilenmiştir; kendi deneyimine ya da algılayış ve değerlendirme gücüne uygun konuları kavrar; bir başkası farklı bir aşamayı değerlendirir; ve bunların her biri Kutsal Ruh'un yönlendirmesi ile kendi zihninde en güçlü bir şekilde iz bırakan şeyi sunar – her birinde hakikate farklı bir bakış açısı, fakat tümünde

mükemmel bir uyum vardır. Bu şekilde vahyedilen hakikatler birleşerek, insanların hayatın tüm durumlarında ve deneyimlerinde ihtiyaç duydukları şeylere uyarlanan, mükemmel bir bütün meydana getirir.

Allah kendi gerçeğini dünyaya insan aracılar ile iletmekten memnun olmuştur ve kendisi, Kutsal Ruhu ile insanları yetkin kılarak bu işi yapmalarını sağlamıştır. Zihinleri söylenecek şeylerin ve yazılacak şeylerin seçiminde yönlendirmiştir. Hazine topraktan¹ yapılma kaplara konulmuştur, ancak yine de Gökten gelmiştir. Tanıklık, insan dilinin mükemmellikten uzak ifadesi ile iletilmiştir, ancak yine de Allah'ın

tanıklığıdır; Allah'ın itaatkâr ve imanlı çocukları, onda lütuf ve hakikatle dolu olan ilahî gücün yüceliğini görürler.

Allah, Sözü'nde, insana kurtuluş için gerekli olan bilgiyi vermiştir. Kutsal Yazılar, O'nun isteğinin yetkin ve yanılmaz açıklaması olarak kabul edilmelidir. Bunlar, karakter standardı, doktrinlerin açıklayıcısı ve deneyimlerin kriteridir. “Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur” (2. Timoteos 3:16, 17).

Ancak Allah'ın kendi isteğini insanlara sözü aracılığıyla bildirmesi, Kutsal

Ruh'un sürekli varlığını ve yönlendirmesini gereksiz hale getirmemiştir. Aksine, Kutsal Ruh, sözü O'nun hizmetkârlarına açmak ve öğretilerini aydınlatarak uygulamak üzere, Kurtarıcımız tarafından vaat edilmiştir. Kutsal Kitap'ı esinleyen Allah'ın Ruhu olduğuna göre de, Ruh'un öğretisinin sözün öğretisine aykırı düşmesi mümkün değildir.

Kutsal Ruh, Kutsal Kitap'ı geçersiz kılmak için verilmemiştir, hiçbir zaman da bu amaçla bahşedilemez; zira Kutsal Yazılar tüm öğretisi ve deneyimlerin test edilmesi gereken standardın Allah'ın sözü olduğunu açıkça bildirirler. Elçi Yuhanna, "Her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak

için ruhları sınavın. Çünkü birçok sahte peygamber dünyanın her yanına yayılmış bulunuyor” diyor (1. Yuhanna 4:1). Yeşaya da “Tanrı’nın öğretisine ve bildirisine dönmek gerek! Böyle düşünmezlerse, onlar için hiç şafak sökmeyecek” diye beyan ediyor (Yeşaya 8:20).

Aydınlanmış olduklarını iddia ederek, Allah’ın sözünün yönlendirmesine artık ihtiyaçları olmadığını ileri süren bir grubun hataları yüzünden, Kutsal Ruh’un çalışmasının üzerine büyük leke sürülmüştür. Bu kişiler, ruhta konuşan Allah’ın sesi olarak kabul ettikleri bir takım izlenimlerle yönlendirilmektedir. Ancak onları kontrol eden ruh, Allah’ın Ruh

değildir. Kutsal Yazılar'ı ihmal ederek izlenimlerin takip edilmesi, ancak kargaşaya, aldanışa ve yıkıma götürebilir. Yalnızca kötü olanın tasarılarını daha da ilerletmesine hizmet eder. Kutsal Ruh'un hizmetinin Mesih'in kilisesi için hayati önemde olmasından dolayı, aşırıların ve bağınazların hataları yoluyla Ruh'un çalışmasına leke sürmek ve Allah halkının Rabb'in kendisinin sağladığı bu kudret kaynağını ihmal etmelerine neden olmak, Şeytan'ın araçlarından biridir.

Allah'ın sözüne uygun olarak, O'nun Ruhunun müjdenin yayılması döneminde çalışmasına devam etmesi gerekliydi. Hem Eski, hem de Yeni

Ahit Yazıları'nın verildiği dönemler boyunca, Kutsal Ruh, Kutsal Yazılar Külliyatı'na giren vahiylerin yanı sıra, bireylerin zihinlerine ışık iletme işinden geri kalmadı. Kutsal Kitap'ın kendisi, insanların, Kutsal Yazılar'ın verilişiyile hiçbir ilgisi olmayan konularda, Kutsal Ruh aracılığıyla nasıl uyarı, tekdir, öğüt ve talimat aldığını anlatır. Farklı çağlarda yaşamış ve sözlerinden hiçbiri kaydedilmemiş olan peygamberlerden bahsedilir. Benzer şekilde, Kutsal Yazılar Külliyatı'nın tamamlanmasından sonra, Kutsal Ruh'un çalışmasına devam ederek Allah'ın çocuklarını aydınlatması, uyarması ve teselli etmesi gerekiyordu.

İsa öğrencilerine, "Baba'nın benim

adıyla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her Şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak” vaadini verdi. “O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek... ve gelecekte olacakları size bildirecek” (Yuhanna 14:26; 16:13). Kutsal Yazılar bu vaatlerin, elçilerin zamanıyla sınırlanmak bir yana, Mesih’in kilisesinin tüm dönemlerini kapsadığını açık bir şekilde öğretir. Kurtarıcı, izleyicilerine güvence verir: “İŞte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim” (Matta 28:20). Pavlus da, Ruh’un armağanlarının ve tezahürlerinin, kilisede “hepimiz, imanın ve Allah’ın Oğlu’nun bilgisi birliğine erişinceye, mükemmel insan

oluncaya, Mesih'in dolgunluğunun boyu ölçüsüne erişinceye dek, kutsalların kutsallıkta tamamlanması için, hizmet işi için, Mesih'in bedeninin bina olunması için" ortaya konduğunu açıklar (Efesliler 4:12, 13 [Kİ]).

Elçi, Efes'teki imanlılar için şöyle dua etti: "Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Baba, kendisini tanımanız için size *bilgelik ve vahiy ruhunu versin...* O'nun çağrısından doğan umudu, kutsallara verdiği mirasın yüce zenginliğini ve iman eden bizler için etkin olan kudretinin *aşkın büyüklüğünü* anlamanız için, *yüreklerinizin gözleri aydınlansın...*" (Efesliler 1:17–19). İlahî Ruh'un,

anlayışı aydınlatma ve Allah'ın kutsal sözünün derin konularını zihne açıklama hizmeti, Pavlus'un Efes kilisesi için böyle dilediği bereketti.

Pentikost günü Kutsal Ruh'un harika bir şekilde tezahür edişinden sonra Petrus, halkı günahlarının bağışlanması için tövbe etmeye ve Mesih'in adıyla vaftiz olmaya çağırdı ve şöyle dedi: "Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. Bu vaat sizler, çocuklarınız, uzaktakilerin hepsi için, Tanrımız Rab'bin çağıracağı herkes için geçerlidir" (Elçilerin İşleri 2:38, 39).

Allah'ın büyük gününün sahneleriyle yakından bağlantılı olarak, Rab, Yoel peygamber aracılığıyla Ruhunun özel bir tezahürünü vaat etti. Yoel 2:28. Bu

peygamberlik, Pentikost Günü Ruh'un dökülmesiyle kısmen gerçekleşti; ancak tamamen yerine gelmesi, müjdenin tamamlanma çalışmasında ilahî lütfun tezahür etmesiyle olacaktır.

İyilik ile kötülük arasındaki büyük mücadele, zamanın sonuna doğru şiddetini arttıracaktır. Şeytan öfkesini tüm çağlarda Mesih'in kilisesine karşı göstermiştir; Allah ise halkını güçlendirmek ve onların kötü olana karşı dik durabilmelerini sağlamak için onlara lütfunu ve Ruhunu bağışlamıştır. Mesih'in elçileri O'nun müjdesini dünyaya iletcekleri ve gelecekteki tüm çağlar için yazıya geçirecekleri zaman, Ruh'un aydınlığı ile bilhassa güçlendirilmişlerdi. Ancak

kilise nihai kurtuluşuna yaklaşırken, Şeytan daha da büyük güçle çalışacaktır. “Zamanının az olduğunu bilerek büyük bir öfkeyle” iner (Vahiy 12:12). “Her türlü mucizede, yanıltıcı belirtilerle harikalarda” çalışacaktır (2. Selanikliler 2:9). Altı bin yıldır, bir zamanlar Allah’ın melekleri arasında en yücesi olan bu üstün zekâ, tamamen aldatma ve yıkım işine odaklanmıştır. Ve çağlar boyu süren bu çekişmelerde kazanılan tüm şeytanî yetenek ve kurnazlık, geliştirilen tüm zalimlik, son çatışmada Allah’ın halkına baskı yapmak için kullanılacak. İşte bu tehlike zamanında Mesih’in izleyicileri, dünyaya Rabb’in ikinci gelişinin uyarısını iletmeli; ve O’nun gelişinde

“lekesiz, kusursuz” olarak duracak bir topluluk hazırlanmalıdır (2. Petrus 3:14). Bu zamanda kilisenin ilahî lütfun ve kudretin özel güçlendirmesine duyduğu ihtiyaç, elçilerin zamanındakinden daha az değildir.

Kutsal Ruh’un aydınlatması ile, iyilik ile kötülük arasında uzun zamandan beri devam eden çatışmanın sahneleri bu sayfaların yazarına açılmıştır. Zaman zaman, Yaşam Önderi ve kurtuluşumuzun Kaynağı olan Mesih ile kötülüğün efendisi ve günahın kaynağı ve Allah’ın kutsal yasasını ilk çiğneyen olan Şeytan arasındaki büyük mücadelenin, çeşitli çağlarda nasıl devam ettiğini görmeme izin verildi.

Şeytan'ın Mesih'e olan düşmanlığı, O'nun izleyicilerine karşı gösterildi. Allah'ın yasasının ilkelerine karşı duyulan aynı nefret, aynı aldatma tarzı ve bunun aracılığıyla yanılmanın gerçekmiş gibi gösterilmesi, insan yasalarının Allah'ın yasasının yerine konulması ve insanların yaratıcı yerine yaratılana ibadet etmeye yönlendirilmesi, geçmişin tüm tarihinde izlenerek görülebilir. Şeytan, Allah'ın karakterini yanlış tanıtarak insanların Yaratıcı hakkında yanlış bir anlayışa kapılmalarını ve bu sayede O'na sevgiyle değil, korkuyla ve nefretle bakmalarını sağlama çabalarını; ilahî yasanın bir kenara bırakılması ve insanları onun gerekliliklerinden muaf

olduklarını düşünmelerine yönlendirmek için gösterdiği gayreti; ve aldatmalarına karşı gelmeye cüret eden herkese zulmünü, tüm çağlarda kararlılıkla sürdürmüştür. Bunlar, ataların, peygamberlerin ve elçilerin, şehitlerin ve reformcuların tarihinde izlenebilir.

Son büyük çatışmada Şeytan, tüm geçmiş çağlarda olduğu gibi, aynı yöntemi uygulayacak, aynı ruhu sergileyecek ve aynı amaç için çalışacaktır. Geçmişte olanlar tekrar olacaktır, bir farkla ki, gelmekte olan çatışma dünyanın daha önce hiç şahit olmadığı kadar büyük bir yoğunlukta olacaktır. Şeytan'ın hileleri daha sinsi, saldırıları daha kararlı olacaktır. Öyle

ki, elinden gelse seçilmiş olanları saptıracaktır (Markos 13:22).

Allah'ın Ruhu zihnimde sözünün harika gerçeklerini ve geçmiş ile geleceğin sahnelerini açtıkça, bana bu şekilde bildirilmiş olanları – geçmiş çağlardan beri süregelen mücadelenin tarihinin izini sürme, özellikle de geleceğin hızla yaklaşmakta olan çatışmasına ışık tutacak bir şekilde sunmak üzere, diğerlerine açıklama görevi verildi. Bu amacı gerçekleştirmeye çalışırken, kilise tarihindeki olayları, farklı dönemlerde dünyaya verilen, Şeytan'ın öfkesini uyandıran, dünyayı seven bir kilisenin düşmanlığına neden olan ve “ölümü göze alacak kadar” can sevgisinden

vazgeçen² kişilerin tanıklığıyla sürdürülen büyük deneme gerçeklerinin ortaya çıkışlarını izleyecek şekilde seçmeye ve gruplamaya gayret ettim.

Bu kayıtlarda, önümüzdeki çatışmanın bir öngörümüne tanık olabiliriz. Bunları Allah'ın sözünün ışığında ve O'nun Ruhu'nun aydınlatması altında düşündüğümüzde, kötülüğün efendisinin hilelerinin ve Rabb'in dönüşünde O'nun önünde "kusursuz" bulunacak olanların kaçınması gereken tehlikelerin açığa çıktığını görebiliriz.

Geçmiş çağlarda reformun gelişiminde iz bırakan muazzam olaylar tarihin konularıdır, Protestan dünyası tarafından iyi bilinir ve yaygın olarak

kabul edilir; bunlar hiç kimsenin yadsıyamayacağı gerçeklerdir. Bu tarihi kitabın kapsamına ve gereken yer kısalığına göre, doğru anlaşılmasını bozmadan, olguları mümkün olduğunca kısa bir yer içinde bir özet olarak sundum.

Bir tarihçinin olayları konuya özlü ve kapsamlı bir bakış açısı sağlayabilecek şekilde bir araya grupladığı, ya da ayrıntıları elverişli bir şekilde özetlediği bazı durumlarda, sözleri alıntı yapılmıştır; fakat bazı durumlarda özel olarak atıfta bulunulmamıştır, zira alıntılar o yazarı bir otorite olarak göstermek amacıyla değil, yazarın ifadeleri konunun kolay ve etkili bir şekilde sunulmasına imkân tanıdığı

için verilmiştir. Kendi zamanımızda reform çalışmasını devam ettiren kişilerin deneyimlerini ve görüşlerini aktarırken, basılmış eserlerinden benzer şekilde yararlanılmıştır.

Bu kitabın amacı, eski zamanların çatışmalarıyla ilgili yeni gerçekler sunmaktan ziyade, yaklaşan olaylar ile ilgili olan hakikatleri ve ilkeleri ortaya çıkarmaktır. Buna rağmen, ışığın ve karanlığın güçleri arasındaki mücadelenin bir parçası olarak incelendiğinde, geçmişe dair tüm bu kayıtların yeni bir önem kazandıkları görülür; ve onlar aracılığıyla geleceğe, geçmiş çağların reformcuları gibi, tüm dünyasal iyilikleri kaybetme tehlikesi altındayken dahi, “Allah’ın sözü için ve

İsa Mesih'in şehadeti için"³ tanıklıkta bulunmaya çağrılacak olanların yolunu aydınlatan bir ışık tutulmuştur.

Bu kitabın amacı, doğruluk ile yanılğı arasındaki büyük mücadelenin sahnelerini açmak; Şeytan'ın hilelerini açığa çıkarmak ve ona başarılı bir şekilde karşı konulabilecek yolları açıklamak; Allah'ın, yaratıklarıyla olan tüm ilişkilerindeki adaletini ve iyiliğini tümüyle sergilemek üzere, günahın kökeni ve sona erişti konusuna ışık tutarak, büyük kötülük sorununa tatmin edici bir çözüm sunmak; ve O'nun yasasının kutsal ve değişmez niteliğini göstermektir. Yazarın içten duası, bu kitabın, bizi seven ve bizim için kendi canını feda eden Kişi'nin

övülmesi için, canları karanlığın gücünden kurtaracak ve “kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya”⁴ götürecek bir etki bırakmasıdır.

E. G. W.

1 2. Korintliler 4:7.

2 Vahiy 12:11.

3 Bkz. Vahiy 1:9 [KM].

4 Bkz. Koloseliler 1:12.

1 – YERUŞALİM'İN YIKILIŞI

K“eşke sen, evet sen, hiç değilse senin bu gününde, esenliğin için olan şeyleri bilmiş olsaydın! Ama şimdi onlar senin gözlerinden gizlenmişlerdir. Çünkü senin üzerine günler gelecek ki, düşmanların çevrene siper yapacak ve etrafını kuşatıp seni her yandan sıkıştıracaklar; seni ve senin içindeki çocuklarını yere çalacaklar; ve sende taş üstünde taş bırakmayacaklar; çünkü sen ziyaretinin vaktini bilmedin” (Luka 19:42–44 [Kİ]).

İsa, Zeytin Dağı'nın zirvesinden Yerus alim'e baktı. Önünde hoş ve huzurlu bir manzara uzanıyordu. Fısıh mevsimiydi ve Yakup'un çocukları

büyük ulusal bayramı kutlamak üzere dünyanın dört bucağından gelerek orada toplanmışlardı. Bağların, bahçelerin ve hacıların çadırlarının kurulu olduğu yeşil yamaçların arasında, taraçalı yokuşlar, görkemli saraylar ve İsrail'in başkentinin heybetli kaleleri yükseliyordu. Siyon'un kızı, gurur içinde, sanki "Tahtında oturan bir kraliçeyim; asla yas tutmayacağım" der gibiydi; o zaman da hoştu ve kendini Gök'ün lütfundan emin olarak görüyordu, tıpkı asırlar önce kraliyet ozanının söylediği ezgide olduğu gibi: "Yükselir zarafetle, bütün yeryüzünün sevinci Siyon Dağı... ulu Kral'ın kenti" (Mezmur 48:2). Tapınağın muhteşem binaları tüm manzarayı dolduruyordu.

Batmakta olan güneşin ışınları, mermer duvarların kar gibi beyazlığını aydınlatıyor, altın kapıdan, kuleden ve kulenin sivri tepesinden parıltıyla yansıyor. “Güzelliğin doruğu”, Yahudi ulusunun gururu olarak ayakta duruyordu. Hangi İsrail çocuğu bu manzaraya sevinç ve hayranlık coşkusu duymadan bakabilirdi ki! Ancak İsa'nın zihnini çok farklı düşünceler meşgul ediyordu. “İsa Yerus alim'e yaklaşıp kenti görünce ağladı” (Luka 19:41). Muzaffer girişin herkese yayılan sevincinin arasında, hurma dalları sallanırken, memnun ‘Hozana’lar’ tepelerden yankılanırken ve binlerce kişi O’nu kral ilan ederken, dünyanın Kurtarıcısı ani ve gizemli bir kederle

bunalmıştı. O, Allah'ın Oğlu, İsrail'in Vaat Edilmiş Olanı, g¼c¼yle ¼l¼m¼ yenen ve tutsaklarını mezardan ¼ađıran Kişi, sıradan bir kederden değil, yoğun ve bastırılmaz bir ızdıraptan ¼t¼r¼ g¼zyařları i¼indeydi.

Ayaklarının nereye doğru y¼neldiđini biliyor olmasına rağmen, g¼zyařları kendisi i¼in değildi. ¼n¼nde, yaklaşmakta olan ızdırabının olay yeri, Getsemani bah¼esi uzanıyordu. Y¼zyıllar boyunca kurban edilecek hayvanların ge¼irildiđi, “kesime g¼t¼r¼len kuzu gibi” g¼t¼r¼ld¼đ¼nde O'nun i¼in a¼ılacak olan Koyun Kapısı da g¼r¼ř alanındaydı (Yeşaya 53:7). ¼armıha gerilme yeri olan Golgota, pek de uzakta değildi. Mesih'in yakında

geçeceği yolun üzerine, O kendi canını günah sunusu yaparken, büyük karanlığın dehşeti düşmeliydi. Ancak bu mutluluk saatinde O'nun üzerine gölge salan şey, bu sahnelerin beklentisi değildi. Kendi çekeceği insanüstü ızdırabın hiçbir önsezisi, o özverili ruhu karartamazdı. Yeruşalim'in, kendisinin kutsamaya ve kurtarmaya gelmiş olduğu insanların körlüğü ve tövbesizliği nedeniyle, mahvolmaya mahkûm olan binlerce sakini için ağladı.

Allah'ın seçilmiş halka gösterdiği özel lütfu ve koruyucu gözetiminin bin yıldan uzun tarihi, İsa'nın gözleri önündeydi. Allah'ın Oğlu'nun sunulmasının simgesi olarak, vaat

oğlunun, karşı koymayan bir kurbanın bağlanarak sunağa yatırıldığı Moriya Dağı vardı. Orada bereket antlaşması, Mesih'e dair görkemli vaat, imanlıların babasına doğrulanmıştı. Yaratılış 22:9, 16–18. Orada, Ornan'ın harman yerinden göğe yükselen kurban alevleri, yıkım meleğinin kılıcını geri çevirmişti (1. Tarihler 21) – Kurtarıcı'nın kurbanlığının ve günahlı insanlar için aracılığının yerinde bir simgesiydi. Yeruşalim, Allah tarafından tüm dünyanın üzerinde şereflendirilmişti. Rab “Siyon'u seçti, onu konut edinmek istedi” (Mezmur 132:13). Orada, kutsal peygamberler çağlar boyunca uyarı mesajlarını iletmişlerdi. Orada, rahipler⁵ buhurdanlarını sallamışlar,

buhur dumanı, tapınanların dualarıyla birlikte, Allah'ın önüne yükselmişti. Orada, her gün kesilen kuzuların kanları sunulurken, Allah'ın Kuzusu'na işaret etmişlerdi. Orada, Yehova⁶ kendi mevcudiyetini Bağışlanma Kapağı'nın üzerinde görkemli bir bulutta göstermişti. Yeryüzünü gökle birleştiren gizemli merdivenin dayanağı oradaydı (Yaratılış 28:12; Yuhanna 1:51) – o merdivenden Allah'ın melekleri inip çıkıyorlardı ve en kutsal yere giden yolu dünyaya açıyordu. İsrail bir ulus olarak Göğe bağlılığını sürdürmüş olsaydı, Yeruşalim Allah'ın seçilmişisi olarak sonsuza dek ayakta kalacaktı (Yeremya 17:21–25). Fakat o ayrıcalıklı halkın tarihi döneklilikle ve isyanlarla doluydu.

Gök'ün lütfuna karşı direnmişler, ayrıcalıklarınını suistimal etmişler ve ellerine geçen fırsatları küçümsemişlerdi.

İsrail'in "Tanrı'nın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümse[miş], peygamberlerini aşağıla[mış]" (2. Tarihler 36:16) olmasına rağmen, Allah yine de kendisini "RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı" (Mısır'dan Çıkış 34:6) olarak onlara göstermiş; defalarca yinelenen inkârlarına rağmen, O'nun merhameti arabuluculuğuna devam etmişti. Allah, bir babanın üzerine titrediği oğluna duyduğu şefkatli sevgiden de fazlasını göstererek, "erken davranıp göndererek, ulaklarının elile

onlara gönderdi, çünkü kavmına ve meskenine acıyordu” (2. Tarihler 36:15 [KM]). Yakınma, rica ve azar işe yaramadığında, onlara göğün en iyi armağanını göndermiş; daha doğrusu, tüm göğü bu tek Armağan’da yağdırmıştı.

Tövbesiz kente arabuluculuk etmek için Allah’ın Oğlu bizzat gönderilmişti. İsrail’i Mısır’dan iyi bir asma olarak çıkaran Mesih’ti (Mezmur 80:8). Ondan önce ulusları kendi eliyle oradan kovmuştu. Onu “toprağı verimli bir tepede” dikmişti. Koruyucu gözetimi ile, çevresini çitle çevirmişti. Onu beslemek üzere hizmetkârları gönderilmişti. “Bağım için yapmadığım ne kaldı?” diye sesleniyor (Yeşaya 5:1–

4). O üzüm vermesini beklerken, bağ yaban üzümü vermişti, yine de özlem dolu bir verimlilik umuduyla, ola ki yıkımdan kurtarılabilir diyerek, kendi bağına bizzat gelmişti. Bağını çapalamış, budamış ve üzerine titremişti. Kendi diktiği bağı kurtarmak için yorulmak bilmez bir şekilde çabalamıştı.

Işık ve yücelik Rabbi üç yıl boyunca kendi halkının arasında dolaştı. “Her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis’in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyordu,” kırık kalpleri onarıyor, tutsakları özgürlüğe kavuşturuyor, körlerin gözlerini açıyor, kötürümleri yürütüyor, sağırların kulaklarını açıyor, cüzamlıların temiz kılıyor, ölüleri

diriltiyor ve müjdeyi yoksullara duyuruyordu (Elçilerin İşleri 10:38; Luka 4:18; Matta 11:5). Lütufkâr çağrı, tüm sınıflardan insanlara yöneltilmişti: “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm” (Matta 11:28).

İyiliğine kötülük, sevgisine nefretle karşılık verilmiş olmasına rağmen (Mezmur 109:5), merhamet hizmetini kararlılıkla sürdürdü. O’nun lütfunu arayanlar hiçbir zaman geri çevrilmedi. Günlük kısmetinde azarlamalar ve yokluk olan evsiz bir gezgin olarak, insanların ihtiyaçlarına hizmet etmek ve dertlerini hafifletmek için yaşadı, yaşam armağanını kabul etmeleri için onlara yalvardı. O inatçı yüreklerin

geriye püskürttüğü merhamet dalgaları, şefkatli ve tarifsiz sevginin daha yoğun sağanağı halinde geri döndü. Ancak İsrail, en iyi Dostu'na ve tek Yardımcısı'na sırt çevirmişti. O'nun sevgisinin yalvarmaları hor görülmüş, öğütlerine burun kıvrılmış, uyarılarıyla dalga geçilmişti.

Umut ve bağışlanma saati hızla gelip geçiyordu; Allah'ın çoktan beridir ertelenerek bekletilen gazap kâsesi neredeyse dolmuştu. Çağlar boyunca bir araya toplanan sapkınlık ve isyan bulutları, şimdi sıkıntıdan kararmış bir şekilde suçlu halkın üstüne yağmak üzereydi; yaklaşmakta olan sonlarından onları kurtarabilecek tek Kişi ise hor görülmüş, itilip kakılmış, reddedilmişti

ve yakında çarmıha gerilecekti. Mesih Golgota'daki çarmıha gerildiğinde, İsrail'in ayrıcalıklı ve Allah'ın bereketiyle kutsanmış bir halk olarak geçirdiği süre sona erecekti. Tek bir canın bile kayıp olması dünyanın kazançlarından ve hazinelerinden sonsuz kez ağır basan bir felakettir; fakat Mesih Yeruşalim'e bakarken, tüm kentin, tüm ulusun akıbeti gözleri önüne serildi – o kent, o ulus ki, bir zamanlar Allah tarafından seçilmiş, O'nun öz hazinesi olmuştu.

Peygamberler, İsrail'in sapkınlığına ve onların günahlarının neden olduğu korkunç yıkımlara ağlamışlardı. Yeremya gözlerinin bir gözyaşı kaynağı olmasını, böylece halkının

öldürülenleri için, sürgüne gönderilen Rabb'in sürüsü için gece gündüz ağlayabilmeyi dilemişti (Yeremya 9:1; 13:17). Öyleyse, nebevi bakışı yılların değil, asırların ötesine uzanan o Kişi'nin kederi ne kadar daha büyük olacaktı! Uzun zamandan beridir Yehova'nın konutu olan kente karşı kılıcını kaldıran yıkım meleğini gördü. Zeytin Dağı'nın sırtından, tam da daha sonra Titus ile ordusu tarafından işgal edilecek olan noktadan, vadinin ötesindeki kutsal avlulara ve revaklara baktı, nemlenmiş gözleriyle, korkunç bir bakış açısından, düşman ordular tarafından kuşatılan duvarları gördü. Savaş düzenine geçen orduların ayak seslerini duydu. Kuşatılan kentte

ekmek için yalvaran annelerin ve çocukların seslerini işitti. Kentin kutsal ve güzel evinin, saraylarının ve kulelerinin ateşe verildiğini ve bir zamanlar yükseldikleri yerde artık yalnızca için için yanan bir harabe yığını bulunduğunu gördü.

Çağların ötesine bakarak, antlaşma halkının “çöl kıyısındaki harabeler gibi” dünyanın dört bucağına dağıldığını gördü. Halkın çocuklarının üstüne yağmak üzere olan dünyasal cezada, son yargıda son damlasına kadar içmek zorunda kalacakları gazap kâsesinin ilk yudumunu gördü. İlahî acıma, özlemle dolu sevgi, dokunaklı sözcüklerde ifade buldu: “Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine

gönderilenleri taşıyan Yerus alim!
Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz.” Keşke sen, diğer tüm ulusların üzerinde kendisine ayrıcalık verilmiş olan ulus, ziyaretinin zamanını ve esenliğin için olan şeyleri bilmiş olsaydın! Adalet meleğini geciktirdim, seni tövbeye çağırdım, ancak boşuna. Senin reddettiğin yalnızca hizmetk arlar, elçiler ve peygamberler değil, fakat İsrail’in Kutsalı, senin Kurtarıcın. Yıkıma uğradıysan, bunun sorumlusu yalnızca sensin. “Siz, yaşıama kavuşmak için bana gelmek istemiyorsunuz” (Matta 23:37; Yuhanna 5:40).

Mesih Yerus alim’de, imansızlık ve

isyan ile katılaşan ve Allah'ın cezalandırıcı yargısına bir an önce uğramak için acele eden bir dünyanın simgesini görmüştü. Düşkün bir neslin kederleri, ruhuna baskı yaparak, dudaklarından o acı feryadın dökülmesine neden oldu. İnsanî sefalette, gözyaşlarında ve kanda izleri sürülebilen günahın tarihini gördü; dünyanın dertli ve ızdırap çeken halkına karşı kalbi sonsuz bir acıma duygusuyla doldu; onların her birini kurtarma özlemi duydu. Fakat O'nun eli dahi insanî acılar dalgasını tersine çeviremeyecekti; tek yardım Kaynakları'nı pek az kişi arayacaktı. Kurtuluğu onların ulaşabileceği yere getirmek için, ölüm pahasına da olsa

ruhunu dökmeye istekliydi; fakat yaşama kavuşmak için pek azı O'na gelecekti.

Gök'ün Yüceliği gözyaşları içinde! Sonsuz Allah'ın Oğlu'nun ruhu sıkıntılı, acı içinde eğiliyor! Bu sahne tüm göğü hayrete düşürdü. Bu sahne bize günahın ne kadar kötü olduğunu gösteriyor; suçluları Allah'ın yasasını çiğneme suçunun sonuçlarından kurtarmanın, Sonsuz Kudret için dahi ne denli zor bir görev olduğunu gözler önüne seriyor. Son nesle doğru bakan İsa, dünyanın, Yeruşalim'in yıkımına neden olanın benzeri bir aldanış içinde olduğunu gördü. Yahudilerin büyük günahı Mesih'i reddetmeleriydi; Hristiyan aleminin büyük günahı

Allah'ın yarasını, yani O'nun gökteki ve yerdeki yönetiminin temelini reddetmek olacaktı. Yehova'nın ilkeleri hor görülecek ve duymazlıktan gelinecekti. Günahın tutsaklığındaki milyonlarca kişi, Şeytan'ın köleleri, ziyaret edildikleri gün gerçeğin sözlerini dinlemeyi reddederek, ikinci ölüme mahkûm olacaktı. Ne korkunç bir körlük! Ne tuhaf bir cazibe!

Mesih Fısıh Bayramı'ndan iki gün önce, Yahudi önderlerin ikiyüzlülüğünü kınadıktan sonra tapınaktan son kez çıktığında, öğrencileriyle tekrar Zeytin Dağı'na gitti ve onlarla birlikte kente bakan çimenli bir yokuşa oturdu. Gözlerini bir kez daha kentin duvarlarında,

kulelerinde ve saraylarında gezdirdi. Bir kez daha tapınağın göz kamaştırıcı ihtişamına, kutsal dağı taçlandıran güzelliğine baktı.

Bin yıl önce mezmurcu, Allah'ın İsrail'in kutsal evini kendi meskeni edinerek ona lütufta bulunmasını şu sözlerle yüceltmişti: “Konutu Şalem'dedir, yaşadığı yer Siyon'da.” O, “Yahuda oymağını, sevdiği Siyon Dağı'nı seçti. Tapınağını doruklar gibi... yaptı” (Mezmur 76:2; 78:68, 69). İlk tapınak, İsrail tarihinin en müreffeh döneminde inşa edilmişti. Bu amaçla Kral Davut büyük hazineler biriktirmiş, inşa tasarıları ise ilahî ilhamla bildirilmişti (1. Tarihler 28:12, 19). Çalışmayı, İsrail krallarının en

bilgesi olan Süleyman tamamlamıştı. Bu tapınak, dünyanın o zamana dek görmüş olduğu en muhteşem binaydı. Ancak Rab, Hagay peygamber aracılığıyla ikinci tapınağa dair bildiride bulunmuştu: “Yeni tapınağın görkemi, öncekinden daha büyük olacak.” “ ‘Bütün ulusları sarsacağım, onların özlediği kişi buraya gelecek. Ben de bu tapınağı görkemle dolduracağım.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB” (Hagay 2:9, 7).

Tapınak, Nebukadnessar tarafından yıkılmasının ardından, Mesih’in doğumundan beş yüz yıl kadar önce, ömür boyu süren bir sürgünden harap halde ve neredeyse ıssız kalmış bir ülkeye geri dönen bir halk tarafından

yeniden yapıldı. Aralarında Süleyman'ın tapınağının görkemini görmüş olan yaşlı adamlar vardı, öyle ki bunlar, yeni bina öncekine göre çok aşağı derecede olacağından, temelleri atılırken ağladılar. Hakim olan hava, peygamber tarafından etkili bir şekilde açıklanmıştır: “Aranızda bu tapınağı önceki görkemiyle gören kaldı mı? Şimdi size nasıl görünüyor? Bir hiç olarak görünmüyor mu?” (Hagay 2:3; Ezra 3:12). Bundan sonra da, bu ikinci evin görkeminin öncekinden daha büyük olacağına dair vaat verilmişti.

Ancak ikinci tapınağın ihtişamı birincisine denk değildi, ilk tapınakta bulunan, ilahî mevcudiyetin gözle görünür belirtileriyle de

kutsanmamıştı. Doğaüstü güç tezahür ederek, adanmasına damga vurmadı. Yeni kurulan tapınağı dolduracak bir görkem bulutu görülmedi. Sunağı üzerindeki kurbanı yakıp tüketecek bir ateş gökten düşmedi. Şekina⁷ artık en kutsal yerde, keruvların⁸ arasında bulunmuyordu; orada sandık, bağışlanma kapağı ve tanıklık levhaları da yoktu. Gökten ses gelerek, sorucu rahibe Yehova'nın isteğini bildirmiyordu.

Yahudiler yüzyıllar boyunca Hagay peygamber aracılığıyla verilen Allah'ın vaadinin hangi bakımlardan gerçekleştiğini kanıtlamak için boş yere uğraştılar; fakat gurur ve imansızlık, zihinlerini peygamberin sözlerinin

gerçek anlamına karşı kör etmişti. İkinci tapınak Yehova'nın görkem bulutuyla değil, Tanrılığın tüm doluluğu bedence kendisinde bulunan –bedende görünen Allah olan– Kişinin, yaşayan varlığıyla şereflendirildi. “Tüm ulusların özlediği Kişi” gerçekten de, Nasıralı Adam tapınağın kutsal avlularında ders verip hastaları iyileştirdiğinde, O'nun tapınağına gelmiş oldu. İkinci tapınak birincisinin görkemini Mesih'in varlığı ile ve yalnızca bu özelliğiyle aştı. Fakat İsrail göğün Armağanı'nı elinin tersiyle geri itti. O gün tapınağın altın kapısından dışarıya geçen alçakgönüllü Öğretmen'le birlikte, görkem sonsuza dek oradan ayrıldı. Kurtarıcı'nın sözleri

daha o zaman yerine gelmişti: “Eviniz ıssız bırakılacak!” (Matta 23:38).

Öğrenciler Mesih’in tapınağın yıkılışıyla ilgili öngörüsünden dolayı huşuya ve şaşkınlığa kapıldılar ve O’nun bu sözlerinin anlamını tam olarak öğrenmek istediler. İhtişamını daha da arttırmak için kırk yıldan beri tüm zenginlikler, çalışma ve mimari yetenekler oraya dökülmekteydi. Büyük Hirodes ona hem Roma hem de Yahudi hazinelerini hesapsızca harcamıştı, dünyanın imparatoru dahi onu hediyeleriyle zenginleştirmişti. Roma’dan özel olarak gönderilen, neredeyse olağanüstü boyutlardaki büyük beyaz mermer taşlar, yapının bir bölümünü oluşturuyordu; öğrenciler

de Öğretmenleri'nin dikkatini bunlara çekerek şöyle dediler: “Şu güzel taşlara, şu görkemli yapılara bak!” (Markos 13:1).

İsa ise bu sözlere ciddi ve hayrete düşüren şu yanıtı verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!” (Matta 24:2).

Öğrenciler, Yeruşalim'in yıkılışı belirtildiğinde, bununla Mesih'in evrensel imparatorluğun tahtına oturmak, tövbesiz Yahudileri cezalandırmak ve ulusu Roma boyunduruğundan kurtarmak için dünyasal görkemle şahsi gelişinin olaylarını ilişkilendirdiler. Rab onlara ikinci kez geleceğini söylemişti. Bu

nedenle Yerusalım'ın uğrayacağı yargıdan söz edilirken akılları bu dönüŒe gitti; ve Zeytin Dağı'nda Kurtarıcı'nın etrafında toplandıklarında Œöyle sordular: “Bu dediklerin ne zaman olacak, senin geliŒini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?” (3. ayet).

Gelecek, öğrencilerden merhametle gizlenmiŒti. Eğer o zaman iki korkunç gerçeği –Kurtarıcı'nın acılarıyla ölümünü ve kentleri ile tapınaklarının yıkılıŒını– tam olarak anlamıŒ olsalardı, dehŒete kapılacaklardı. Mesih onlara zamanın sonundan önce gerçekleŒecek olan önemli olayların özetini verdi. Sözlere o zaman tam olarak anlaŒılmadı; ancak O'nun halkı bu

sözlerde verilen talimatlara ihtiyaç duydukça, anlamları açılacaktı. Dile getirdiği peygamberlik sözlerinin anlamı iki yönlüydü; Yeruşalim'in yıkımını öngörürken, aynı zamanda o muazzam son günün dehşetlerini de önceden bildiriyordu.

İsa, kendisini dinleyen öğrencilere sapkın İsrail'in uğrayacağı yargıları, bilhassa Mesih'i reddetmelerinden ve çarmıha germelerinden ötürü üzerlerine gelecek olan cezalandırıcı intikamı anlattı. Olaylar korkunç doruk noktasına ulaşmadan önce, apaçık belirtiler görülecekti. Korkulan saat aniden ve hızla gelecekti. Ve Kurtarıcı, izleyicilerini uyardı: "Peygamber Daniel'in sözünü ettiği

yıkıcı iğrenç şeyin kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman –okuyan anlasın– Yahudiye’de bulunanlar dağlara kaçsın” (Matta 24:15, 16; Luka 21:20, 21). Romalıların putperest sancakları, kent duvarlarının birkaç yüz metre dışına kadar uzanan kutsal topraklara dikildiğinde, Mesih’in izleyicileri ancak kaçarak emniyette olabilirlerdi. Uyarı işaretleri görüldüğünde, kaçması gerekenler oyalanmamalıydı. Tüm Yahuda topraklarında ve bizzat Yerusâlim’de, kaçış işaretine o anda uyulmalıydı. O anda tesadüfen damda olan, en kıymetli hazinelerini kurtarmak için dahi olsa evine inmemeliydi. Tarlada ya da bağlarda çalışanlar, günün sıcağında

çalışırken bir kenara bıraktıkları abalarını almak için geri dönmemeliydiler. Bir an bile tereddüt etmemeliydiler, aksi halde büyük yıkıma dahil olabiliirdiler.

Hirodes'in hükümranlığı sırasında, Yerusalıml büyük ölçüde güzelleşmekle kalmamış, kulelerin, surların ve istihkâmların inşa edilmesiyle, konumundan kaynaklanan doğal gücüne ek olarak, görünürde zapt edilemez hale gelmişti. Bu zamanda kentin yıkılacağını alenen beyan edecek olan kişi, Nuh'un kendi zamanında görüldüğü gibi, çılgın bir velveleciler olarak görülecekti. Fakat Mesih şöyle demişti: “Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan

kalkmayacaktır” (Matta 24:35).
Günahlarından ötürü Yerus alim’e karşı
gazap hükmü verilmişti, inatçı
inançsızlığı ise akıbetini
kesinleştirmişti.

Rab, Mika peygamber aracılığıyla
şöyle duyurmuştu: “Adaletten nefret
eden, doğruları çarpıtan ey
Yakupoğulları’nın önderleri ve İsrail
halkının yöneticileri, iyi dinleyin:
Siyon’u kan dökerek, Yerus alim’i
zorbalıkla bina ediyorsunuz.  nderleri
rüşvetle yönetir, k hinleri ücretle
 ğretir, peygamberleri para için falcılık
eder. Sonra da, ‘RAB bizimle birlikte
değil mi? Başımıza bir şey gelmez’
diyerek RAB’be dayanmaya kalkışırlar”
(Mika 3:9–11).

Bu sözler Yerus alim'in ahlaksız ve kendini beğenmiş sakinlerini tam anlamıyla tanımlıyordu. Allah'ın yasasının ilkelerini sıkı sıkıya yerine getirdiklerini iddia etmelerine rağmen, aslında tüm kurallarını çığnıyorlardı. Mesih'ten nefret ediyorlardı, çünkü O'nun paklığı ve kutsallığı kendilerinin suçlarını ortaya seriyordu; ve günahlarının sonucunda başlarına gelen tüm felaketlerden O'nu sorumlu tuttular. O'nun günahsız olduğunu bilmelerine rağmen, uluslarının güvenliği için öldürölmesinin zorunlu olduğuna karar verdiler. Yahudi önderler, "Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalılar da gelip kutsal yerimizi ve

ulusumuzu ortadan kaldıracaklar” dediler (Yuhanna 11:48). Mesih kurban edilirse, bir kez daha güçlü ve birlik içinde bir toplum haline gelebilirlerdi. Bu şekilde akıl yürüttüler ve bütün ulus yok olacağına halk uğruna bir tek adamın ölmesinin daha uygun olduğunu belirten başrahiplerinin görüşünde karar kıldılar.

Böylece Yahudi önderler, “Siyon’u kan dökerek, Yeruşalim’i zorbalıkla” bina ettiler (Mika 3:10). Ancak, günahlarını kınadığı için kendi Kurtarıcıları’nı öldürmüş olmalarına rağmen, kendi doğruluklarına o kadar çok güveniyorlardı ki, kendilerini Allah’ın ayrıcalıklı halkı olarak görüyor ve

Rabb'in onları dūřmanlarından kurtarmasını bekliyorlardı. Peygamber şöyle devam etmişti: "Siyon tarla gibi sürülecek sizin yüzünüzden. Tař yığınınına dönecek Yeruşalım. Tapınağın kurulduğu daę çalılarla kaplanacak" (12. ayet).

Yeruşalım'in akıbetinin bizzat Mesih tarafından bildirilmesinin ardından, yaklaşık kırk yıl boyunca Rab bu kenti ve ulusu uğratacağı yargıyı geciktirdi. Allah'ın, müjdesini reddedenlere ve Oğlu'nu öldürenlere karşı gösterdiği sabrı harikaydı. Meyve vermeyen ağaç benzetmesi Allah'ın Yahudi ulusuyla ilişkilerini simgeliyordu. "Onu kes. Toprağın besinini neden boş yere tüketsin?" (Luka 13:7) emri verilmişti,

fakat ilahî merhamet bunu biraz daha erteledi. Yahudiler arasında halen Mesih'in niteliğinden ve işinden habersiz olan birçok kişi vardı. Çocuklar henüz anne–babalarının burun kıvırdığı fırsatlara sahip olamamışlar, ışığı görmemişlerdi. Elçilerin ve arkadaşlarının vaazları sayesinde Allah bu ışığın onlara da parlamasını sağlayacaktı; peygamberliğin, yalnızca Mesih'in doğumunda ve yaşamında değil, ölümünde ve dirilişinde de nasıl yerine geldiğini görmelerine izin verilecekti. Çocuklar ana babalarının günahları nedeniyle mahkûm edilmediler, ancak, anne–babalarına verilen tüm ışığın bilgisiyle birlikte, kendilerine sunulan

ilave ışığı reddettikleri zaman onlar da anne–babalarının günahlarına ortak oldular ve böylece kötülüklerinin ölçüsünü doldurdular.

Allah'ın Yerusâlim'e gösterdiği tahammül, yalnızca Yahudilerin inatçı tövbesizliğini pekiştirdi. İsa'nın öğrencilerine gösterdikleri nefret ve zulümle, kendilerine yapılan son merhamet teklifini de reddettiler. Bundan sonra Allah koruyuculuğunu onlardan geri çekti ve Şeytan ile melekleri üzerindeki kısıtlayıcı gücünü kaldırdı, böylece ulus kendi seçtiği önderin denetimine terk edildi. Çocukları Mesih'in merhametine burun bükmüşlerdi, bu merhamet onların şeytanî güdülerini

bastırmalarına yardımcı olacaktı, oysa şimdi bu güdüler, denetimi ele geçirdi. Şeytan, insan ruhunun en acımasız ve en aşağılık tutkularını uyandırdı. İnsanlar akıl yürütmediler; akıl sınırlarının ötesindeydiler – dürtülerin ve kör öfkenin denetimi altındaydılar. Zulümleri şeytanî ölçüdeydi. Gerek ailede, gerek ulusta, hem en üst hem de en alt sınıflarda şüphe, kıskançlık, nefret, çekişme, isyan ve cinayet vardı. Hiçbir yer emniyetli değildi. Arkadaşlar ve akrabalar birbirlerine ihanet ettiler. Anne–babalar çocuklarını, çocuklar anne–babalarını katlettiler. Ulusun yöneticilerinin kendilerini bile yönetecek gücü yoktu. Denetimsiz tutkuları onları zorbalar haline getirdi.

Yahudiler günahsız olan Allah Oğlu'nu mahkûm etmek için yalancı tanıklığı kabul etmişlerdi. Şimdi ise yalancı suçlamalar onların kendi hayatlarını belirsiz hale getiriyordu. Eylemleriyle çoktan beridir “Bizi İsrail'in Kutsalı'yla yüzleştirmekten vazgeçin” diyorlardı (Yeşaya 30:11). Şimdi arzuları kendilerine verilmişti. Allah korkusu artık onları rahatsız etmiyordu. Ulusun başında Şeytan vardı ve en yüksek mülki ve dinsel önderler onun hükümranlığı altındaydı.

Karşıt hiziplerin önderleri zaman zaman birleşerek zavallı kurbanlarının mallarını yağmalıyor ve onlara işkence ediyorlar, sonra yeniden birbirlerinin güçlerine karşı savaşarak merhametsizce

kan döküyorlardı. Tapınağın kutsallığı bile onların korkunç vahşetini engelleyemedi. Tapınanlar sunağın önünde vuruluyor, kutsal yer katledilenlerin cesetleriyle kirletiliyordu. Ne var ki, bu cehennemî işi başlatanlar, kör ve küfürlü cüretkârlıklarıyla, Yeruşalim'in yok edilmesinden korkmadıklarını alenen beyan ediyorlardı, zira orası Allah'ın öz kentiydi. Güçlerini daha da sağlamlaştırmak için, Roma lejyonları tapınağı kuşatırken dahi, sahte peygamberlere halkın Allah'ın kurtuluşunu beklemeleri gerektiğini ilan etmeleri için rüşvet verdiler. Kalabalıklar, son ferdine varıncaya kadar, Yüceler Yücesi'nin düşmanlarını

yenmek için araya gireceğine inanıyordu. Ancak İsrail ilahî korumayı küçümseyerek reddetmişti ve artık korunmasızdı. Zavallı Yerus alim! İ anlaşmazlıklarla bölünmüş, birbirlerinin elleriyle can veren çocuklarının kanları sokaklarını kızıla boyuyor, yabancı ordular ise surlarını dövüyor ve savaşçılarını katlediyor!

Mesih'in Yerus alim'in yıkımına dair tüm  ng r leri harfi harfine yerine geldi. Yahudiler, O'nun "Nasıl yargıyorsanız öyle yargılanacaksınız" uyarısındaki hakikati tecrübe ettiler (Matta 7:2).

Felaket ve yıkım bildirisi veren belirtiler ve harikalar meydana geldi. Gecenin ortasında, tapınağın ve

sunanın üzerinde doğüstü bir ışık parladı. Günbatımında bulutlarda, savaşa hazırlanan arabaların ve askerlerin resimleri görüldü. Geceleyin tapınakta hizmet eden rahipler, gizemli sesler duyarak dehşete kapıldılar; yer sarsıldı ve büyük bir kalabalığın çığlıkları duyuldu: “Haydi buradan gidelim.” Yirmi erkek tarafından zorlukla kapatılabilecek kadar ağır ve sert taş döşemede derine çakılı büyük demir çubuklar ile sabitlenmiş olan büyük doğu kapısı, gece yarısı görünürde hiç kimsenin etkisi olmadan açıldı.—Milman, *The History of the Jews [Yahudilerin Tarihi]*, 13. kitap.

Bir adam yedi yıl boyunca Yeruslaim sokaklarında gezerek kentin üzerine

gelmekte olan felaketi ilan etti. Gece gündüz çalgınca bir ağıt okuyordu: “Doğudan gelen bir ses! Batıdan gelen bir ses! Dört rüzgârdan gelen bir ses! Yeruşalim’e ve tapınağa karşı bir ses! Damatlara ve gelinlere karşı bir ses! Tüm halka karşı bir ses!”—a.g.e. Bu tuhaf varlık hapse atıldı ve kırbaçlandı, fakat dudaklarından hiçbir şikâyet çıkmadı. Hakaretlere ve işkenceye yalnızca şu yanıtları veriyordu: “Vay, vay haline Yeruşalim!” “vay, vay halinize orada yaşayanlar!” Uyarı çılgınlıkları, önceden bildirmiş olduğu kuşatma sırasında kendisi de öldürülünceye dek susmadı.

Yeruşalim’in yıkımında tek bir Hristiyan bile ölmedi. Mesih

öğrencilerine uyarı vermişti ve O'nun sözlerine inanan herkes vaat edilen belirtiyi gözlüyordu. İsa, "Yeruşalim'in ordular tarafından kuşatıldığını görünce" demişti, "bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır. O zaman Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın, kentte olanlar dışarı çıksın" (Luka 21:20, 21). Cestius'un yönetimi altındaki Romalılar kenti kuşattıktan sonra, her şey ani bir saldırı için uygun görünmesine rağmen, beklenmedik bir şekilde kuşatmayı kaldırdılar. Kuşatma altındakiler başarılı bir savunmadan umutlarını kesip, teslim olma noktasındayken, Romalı general görünürde hiçbir neden olmamasına rağmen kuvvetlerini geri çekti. Ancak

Allah, merhametli takdiriyle olayları kendi halkının iyiliği için yönlendiriyordu. Bekleyen Hristiyanlara vaat edilen işaret verilmiş, Kurtarıcı'nın uyarısına kulak verecek olan herkese bir fırsat sunulmuştu. Olaylar, ne Yahudilerin ne de Romalıların Hristiyanların kaçışını engelleyemeyecekleri kadar yönlendiriliyordu. Cestius geri çekildiğinde Yahudiler Yerus alim'den çıkararak kaçan ordunun peşinden gittiler; iki ordu birbirine girdiğinde Hristiyanlara kentten ayrılma fırsatı doğdu. Bu esnada ülke, yollarına çıkmaya çalışabilecek düşmanlardan da temizlenmişti. Kuşatma sırasında Yahudiler  ardak Bayramı'nı kutlamak

için Yerus alim'de bir araya gelmişlerdi, böylece tüm ülkedeki Hristiyanlar hiçbir engelle karşılaşmadan kaçaabilirlerdi. Gecikmeksizin güvenli bir yere, şeria Irmağı'nın ardında, Perea diyarındaki Pella kentine sığındılar.

Cestius'u ve ordusunu kovalayan Yahudi kuvvetleri, neredeyse onları tamamen yok edeceklermiş gibi üzerlerine saldırdılar. Romalılar büyük bir güçlükle geri çekilebildiler. Yahudiler neredeyse kayıp vermeden kaçmışlardı ve ellerindeki ganimetlerle Yerus alim'e zaferle döndüler. Fakat görünürdeki bu başarı onlara yalnızca kötülük getirdi. Onlara Romalılara karşı inatçı bir direniş ruhu esinledi, bu da yıkıma mahk m kentin üzerine

hızla tarif edilemez bir acı getirdi.

Titus kuşatmayı yeniden başlattığında, Yerus alim'in üzerine gelen felaketler korkunç oldu. Kent Fısıh Bayramı zamanında, surları içine milyonlarca Yahudi'nin bulunduğu bir sırada kuşatıldı. Dikkatlice korunmuş olsa kent sakinlerine yıllarca yetecek olan erzak stokları, çatışmalı hizipler arasındaki kıskançlık ve intikam nedeniyle daha önce yok edilmişti, Şimdi ise açlığın tüm dehşeti yaşanıyordu. Bir  l u buğday bir talanta² satılıyordu. Açlık acısı o kadar büyüktü ki, erkekler kemerlerindeki, sandaletlerindeki ve kalkanlarının kılıflarındaki derileri kemiriyordu. Pek çok kişi kent duvarlarının dışında

yetişen yabani otları toplamak için geceleri gizlice dışarı sızıyordu, ne var ki bunların büyük bir çoğunluğu yakalanarak acımasız işkencelerle öldürölüyor, sağlam dönenlerin ise büyük tehlike atlatarak güç bela topladıkları, çoğunlukla içeride çalınıyordu. Güç sahipleri, kıtlığın vurduğu insanların saklamıŝ olabilecekleri azıcık erzakı da ellerinden almak için, insanlık dışı işkencelere başvuruyorlardı. Bu zulümler, çoğunlukla kendileri iyi beslenmelerine rağmen, yalnızca gelecek için erzak stoku yapmak isteyen kişiler tarafından iŝleniyordu.

Binlerce kişi kıtlık ve salgın hastalık nedeniyle öldü. Doğal sevgi sanki

ortadan kalkmış gibiydi. Kocalar karılarını, karılar kocalarını soyuyorlardı. Çocuklar yaşlı anne-babalarının ağzındaki lokmayı kapmaya çalışıyordu. Peygamberin “Kadın emzikteki çocuğunu unutabilir mi?” sorusu, yıkıma mahkûm kentin surları içinde karşılığını buldu: “Merhametli kadınlar çocuklarını elleriyle pişirdiler, halkım kırılırken yiyecek oldu bu kendilerine” (Yeşaya 49:15; Ağıtlar 4:10). Tekrar, on dört yüzyıl önce söylenen uyarı peygamberliği yerine geldi: “Aranızda en yumuşak, en duyarlı kadın – yumuşaklığından ve duyarlılığından ayağının tabanını yere basmak istemeyen kadın– bile sevdiği

kocasından, öz oğlundan, kızından,...
ve doğuracağı çocukları esirgeyecek.
Çünkü kuşatma sırasında düşmanın
kentlerinizde size vereceği sıkıntıdan,
yokluktan onları gizlice yiyecek.”
(Yasa'nın Tekrarı 28:56, 57).

Romalı önderler Yahudilere korku
salarak onları teslim olmaya zorlamaya
çalıştılar. Tutsak alınırken direnç
gösterenler kırbaçlandı, işkence gördü
ve kentin surları önünde çarmıha
gerildi. Her gün yüzlerce kişi bu şekilde
öldürüldü ve bu korkunç iş, Yehoşafat
Vadisi'nde ve Golgota'da, arasından
geçmek için zor yer bulunacak kadar
çok sayıda çarmıh dikilinceye dek
sürdü. Pilatus'un yargı kürsüsü önünde
telaffuz edilen korkunç beddua,

korkunç bir şekilde yerine geldi:
“O’nun kanının sorumluluğu bizim ve
çocuklarımızın üzerinde olsun!” (Matta
27:25).

Titus korkunç sahneye son vermeye
istekliydi, böylece Yerus alim’i mahk m
olduğu yıkımı tam olarak yaşamaktan
esirgeyecekti. Vadilerde yığınlar halinde
yatan cesetleri gördüğünde dehşete
kapılmıştı. Zeytin Dağı’nın zirvesinden
muhteşem tapınağa büyülenmiş gibi
bakarak, hiçbir taşına dokunulmaması
emrini verdi. Bu kaleyi ele geçirme
teşebbüsünde bulunmadan önce,
Yahudi önderlere içtenlikle çağrıda
bulunarak, kendisini kutsal yeri kanla
kirletmek zorunda bırakmamalarını
bildirdi. Oradan çıkararak başka yerde

savaşacak olursalar, hiçbir Romalı tapınağın kutsallığını bozmayacaktı. Josefus'un¹⁰ kendisi, en belagatli bir Şekilde araya girerek, onlardan teslim olmalarını, kendilerini, kentlerini ve ibadet yerlerini kurtarmalarını rica etti. Fakat Őzleri acı kũfũrlerle karşılık buldu. Kendilerine yalvararak orada duran son insan arabulucunun ũzerine mızraklar atıldı. Yahudiler, Allah'ın Oğlu'nun ricalarını reddetmişlerdi, Şimdi ise uyarılar ve ricalar onları sonuna kadar direnmeye daha da kararlı hale getirmekten başka bir işe yaramıyordu. Titus'un tapınağı kurtarma çabaları boşunaydı; ondan daha bũyũk olan Biri, taş ũstũnde taş kalmayacağını bildirmişti.

Yahudi önderlerin kör inatçılığı ve kuşatma altındaki kentte işlenen iğrenç suçlar, Romalıları dehşete düşürerek öfke uyandırdı ve sonunda Titus tapınağı ani bir saldırıyla ele geçirmeye karar verdi. Ancak mümkünse yıkımdan kurtarılmasını istedi. Ne var ki emirleri gözardı edildi. Geceleyin çadırına çekildiğinde, tapınaktan çıkan Yahudiler dışarıdaki askerlere saldırdılar. Çıkan çatışmada bir asker sundurmadaki bir aralıktan meşale fırlattı ve o anda kutsal evin çevresindeki sedir kaplamalı bölmeler alev aldı. Titus, ardında generalleri ve lejyonerleri ile, hemen olay yerine koştu ve askerlere alevleri söndürmelerini emretti. Sözlerine

kimse kulak asmadı. Askerler öfkelenerek tapınağa bitişik bölmelere alevli meşaleler yağdırdılar, sonra da oraya sığınmış olan çok sayıda insanı kılıçlarıyla öldürdüler. Tapınak merdivenlerinden su gibi kan aktı. Binlerce ve binlerce Yahudi yok oldu. Savaş seslerinin üzerinde, bağırışlar işitiliyordu: “İkabod!”¹¹ – yücelik buradan ayrıldı.

“Titus askerlerin öfkesini kontrol altında tutmanın imkânsız olduğunu gördü; subaylarıyla birlikte kutsal yapının içine girerek etrafı inceledi. İhtişamı hepsini hayrete düşürdü; alevler henüz kutsal yere ulaşmadığından orayı kurtarmak için son bir teşebbüste bulundu ve ileri

atılarak askerlere yangını kontrol altına almaları için tekrar teşvik etti. Yüzbaşı Liberalis emrindeki subaylarla birlikte emre itaati sağlamaya çalıştı; fakat Yahudilere karşı şiddetli düşmanlığın, savaşın vahşi heyecanının ve doyumсуzca yağmalama arzusunun karşısında imparatora saygı dahi ortadan kalkmıştı. Askerler kızgın alevlerin ışığında her şeyin göz kamaştırarak parlayan altın olduğunu gördüler; bu nedenle kutsal yerde hesaplanamayacak kadar çok hazine olduğunu varsaydılar. Fark edilmeyen bir asker kapının menteşeleri arasına yanan bir meşale soktu: bütün bina bir anda alevler içinde kaldı. Kör edici duman ve ateş subayları geri çekilmeye

zorladı ve asil bina kaderine terk edildi.

“Romalılar için korkunç bir manzaraydı – ya Yahudiler için? Kente hakim tepenin zirvesi tamamen alevler içindeydi, volkan gibi yanıyordu. Binalar birbiri ardınca, muazzam bir gürültüyle yıkıldılar ve alevli cehennem içinde yok oldular. Sedir tavanlar alevler içindeki kâğıt yapraklara dönmüştü; altın kaplamalı kuleler kırmızı ışıktan çiviler gibi parlıyordu; kapının kulelerinden yüksek sütunlar gibi alevler ve duman yükseliyordu. Etraftaki tepeler aydınlandı ve karanlıktaki insanların yıkımın gidişatını dehşetli bir heyecanla izledikleri görüldü: yukarı kentin surları ve tepeleri insan

yüzleriyle doluydu, kimi umutsuzluk acısından solgun, kimisi ise nafile intikam duygusuyla çatılmıştı. Öteye beriye koşturan Roma askerlerinin seslenişleri ve alevler arasında mahvolmakta olan asilerin çığlıkları, yangının gürültüsüne ve devrilen kerestelerin çıkardığı gök gürlemesi gibi seslere karışıyordu. Dağların yankısı tepelerdeki halkın çığlıklarını yanıtlıyor, daha doğrusu geri getiriyordu; tüm surlar boyunca haykırışlar ve inlemeler duyuluyor; açlıktan mahvolmakta olan adamlar kalan güçlerini toplayarak acının ve yıkımın feryadını seslendiriyorlardı.

“İçerideki katliam ise dışarıdan görülen manzaradan daha da

korkunçtu. Erkekler ve kadınlar, yaşlılar ve gençler, asiler ve rahipler, savaşılanlar ve merhamet dileyenler, hiçbir ayırım yapılmadan katlediliyorlardı. Öldürülenlerin sayısı öldürenlerden fazlaydı. Lejyonerler, katliam işlerine devam edebilmek için ölü yığınlarının üstüne tırmanmak zorunda kalıyorlardı.”—Milman, *The History of the Jews [Yahudilerin Tarihi]*, 16. kitap.

Tapınağın yıkılmasından sonra, çok geçmeden tüm kent Romalıların eline geçti. Yahudi önderler zapt edilemez kulelerini terk etmek zorunda kaldılar, Titus onları ıssız bir halde buldu. Onlara hayranlıkla baktı ve onları kendisine Allah'ın teslim ettiğini ilan

etti; zira ne kadar güçlü olursa olsun hiçbir savaş makinesinin böylesine muazzam mazgallı siperlere karşı üstünlük kazanması mümkün değildi. Hem kent, hem de tapınak temellerine kadar dümdüz edildi ve kutsal evin üzerinde bulunduğu alan “tarla gibi sürül[dü]” (Yeremya 26:18). Kuşatmada ve ardından gelen katliamda bir milyondan fazla insan yok oldu; hayatta kalanlar esir alınarak sürüldüler, köle olarak satıldılar, fatih hükümdarın zaferini kutlamak üzere Roma’ya götürülerek arenalarda vahşi hayvanlara atıldılar, ya da evsiz gezginler olarak tüm yeryüzüne dağıldılar.

Yahudiler ayaklarına vurulacak

prangayı kendi elleriyle dökmüşler; kendileri için intikam kâsesi doldurmuşlardı. Ulus olarak üzerlerine düşen nihai yıkımda ve yeryüzüne dağıldıkları zaman artlarından gelen felaketlerde, sadece kendi elleriyle ettikleri ekini biçiyorlardı. Peygamber şöyle diyor: “Ey İsrail... yardımcına karşı olman senin helâkindir,” “çünkü kendi fesadınla yıkıldın” (Hoşea 13:9 [KM]; 14:1 [KM]). Çektikleri acılar çoğunlukla Allah’ın doğrudan kararı neticesinde uğradıkları ceza olarak ifade edilmiştir. Büyük aldatıcı bu şekilde kendi işini gizleme peşindedir. Yahudiler ilahî sevgiyi ve merhameti inatla reddederek Allah’ın korumasının üzerlerinden kalkmasına neden oldular,

böylece Şeytan'a onları kendi isteğine göre yönetme izni verilmiş oldu. Yeruşalim'in yıkılması sırasında canlandırılan korkunç zulümler, Şeytan'ın kendi denetimine teslim olanlar üzerindeki kindar gücünün kanıtıdır.

Sahip olduğumuz esenlik ve koruma için Mesih'e ne denli borçlu olduğumuzu bilemeyiz. İnsanlığın tümüyle Şeytan'ın denetimi altına girmesine engel olan şey, Allah'ın kısıtlayıcı gücüdür. İtaatsiz ve nankör insanların, Allah'ın kötü olanın zalim ve habis gücünü kontrol altında tutarak gösterdiği merhamet ve sabra minnettarlık duymak için fazlasıyla nedenleri vardır. Ancak insanlar ilahî

müsamaha sınırlarını aştıklarında, bu kısıtlama kaldırılır. Allah günahkâra karşı günahın hükmünü infaz eden cellat gibi davranmaz; fakat kendilerine göstermiş olduğu merhameti reddedenleri ektiklerini biçmeye bırakır. Reddedilen her ışık huzmesi, burun kıvrılan ya da kulak asılmayan her uyarı, azdırılan her ihtiras, Allah'ın yasasının her çığnenişi, kaçınılmaz ürününü verecek olan bir tohumun dikilmesi demektir. Israrla karşı konulan Allah'ın Ruhu sonunda günahkârdan geri çekilecek, bu yüzden canın habis ihtiraslarını denetim altına alacak hiçbir güç ve Şeytan'ın kötü niyetinden ve düşmanlığından koruyacak hiçbir şey kalmayacaktır.

Yeruşalim'in yıkılışı ilahî lütfun tekliflerini hafife alan ve ilahî merhametin arabuluculuğuna karşı direnen herkes için korku verici ve ciddi bir uyarıdır. Allah'ın günahattan nefretine ve suçluların uğrayacağı mutlak cezaya ilişkin daha kesin bir tanıklık hiçbir zaman verilmemiştir.

Kurtarıcı'nın Yeruşalim'in uğrayacağı yargıya ilişkin peygamberliği bir kez daha yerine gelecektir, bu gerçekleşmenin yanında o korkunç ıssızlık yalnızca solgun bir gölge gibi kalacaktır. Seçilmiş kentin kaderine baktığımızda, Allah'ın merhametini reddeden ve O'nun yasasını çiğneyen bir dünyanın akıbetini görebiliriz. Dünyanın yüzyıllar süren suç çağları

boyunca tanık olduğu insanî sefaletin kayıtları çok karanlıktır. Düşününce kalp burkulur ve zihin zayıf düşer. Gök'ün yetkisini reddetmenin sonuçları korkunç olmuştur. Fakat geleceğin vahyedilen görünümünde daha da karanlık bir sahne sunulmuştur. Geçmişin kayıtları – ardarda gelen uzun kargaşalar, çatışmalar ve devrimler süreci, savaşçının muharebesi... kargaşa sesleri ve “kana bulanmış giysileri” (Yeşaya 9:5)– tüm bunlar, Allah'ın kısıtlayıcı Ruhu'nun kötülerden tamamen çekildiği, insanî ihtirasları ve şeytanî gazabı denetim altında tutmaya son verdiği güne kıyasla nedir ki! O zaman dünya, Şeytan'ın yönetiminin

sonuçlarına daha önce hiç olmadığı bir şekilde tanık olacaktır.

Fakat o gün, Yerus alim'in yıkımında olduğu gibi, Allah'ın halkı, yaşayanlar arasında adı yazılan herkes kurtarılacaktır (Yeşaya 4:3). Mesih, kendisine sadık kalanları toplamak için ikinci kez geleceğini bildirmişti: "Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp d v necek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük g  ve görkemle geldiğini görecekler. Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O'nun seçtiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacaklar" (Matta 24:30, 31). O zaman müjdeye uymayanlar O'nun

ağzının soluğuyla öldürülecek, gelişinin görkemiyle yok edilecek (2. Selanikliler 2:8). Kötüler, eski zaman İsrail'i gibi kendi kendilerini yok edecek; kendi fesatlarıyla yıkılacaklar. Günah dolu hayatlarıyla kendilerini Allah ile o kadar uyumsuz hale getirmişler, doğaları kötülükle öyle alçaltılmıştır ki, O'nun görkeminin tezahürü onlar için yakıp tüketen bir ateş olur.

İnsanlar, Mesih'in sözlerinde kendilerine bildirilmiş olan dersi ihmal etmemeye dikkat etmelidirler. O, öğrencilerini Yeruşalim'in yıkılışına ilişkin uyararak, oradan kaçabilmeleri için yaklaşmakta olan yıkımın işaretini onlara bildirdiği gibi, tüm dünyayı da son yıkım gününe ilişkin olarak

uyarmış ve onlara gelecek olan gazaptan kaçabilmeleri için yıkımın yakınlaşmasının işaretlerini vermiştir. İsa şöyle bildiriyor: “Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslar... dehşete düşecekler” (Luka 21:25; Matta 24:29; Markos 13:24–26; Vahiy 6:12–17). O’nun gelişinin bu belirtilerini görenler, O’nun ‘yakın, hatta kapıda’ olduğunu bilmelidir (Matta 24:33). O’nun öğüdü, “Siz de uyanık kalın”dır (Markos 13:35). Uyarıya kulak verenler, o günün kendilerini hazırlıksız yakalamaması için, karanlıkta bırakılmayacaklardır. Fakat gözlemeyenler için, “Rab’bin günü gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir” (1.

Selanikliler 5:2–5).

Dünya, bu zamana ilişkin mesaja kulak vermeye, Kurtarıcı'nın Yeruşalim'le ilgili uyarısını almaya istekli olmayan Yahudilerden daha hazır değildir. Ne zaman gelirse gelsin, Allah'ın günü tanrısızları hazırlıksız yakalayacaktır. Yaşam değişmez temposunda akarken; insanlar zevke, ticarete, trafiğe ve para kazanmaya gömülmüşken; din önderleri dünyanın gelişimini ve aydınlanmasını abartıyor ve toplum sahte bir güvenlik duygusuyla uyutuluyorken – işte o zaman, gece yarısı korunmasız eve hırsızın girdiği gibi, dikkatsizlerin ve tanrısızların başına ani bir yıkım gelecek “ve asla kaçamayacaklar” (3.

ayet).

5 Rahip: İsrail’de Allah ile insanlar arasında aracılık yapıp Allah’a kurban sunma gibi dinsel işlerde uğraşan görevli. Yeni Ahit’te Mesih başrahip olarak imanlılara şefaet eder. (Bkz. Kİ, sözlük, “kâhin” maddesi). Kutsal Kitap Türkçe çevirilerinde İngilizce’deki “priest” sözcüğü kâhin olarak çevriliyor. Ancak bu çevirilerdeki kâhinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yasa’nın Tekrarı 18:9–14 ayetlerinde yasaklanmıştır. (Bkz. KK, sözlük, “kâhin” maddesi). Bu rahiplerin yani kâhinlerin işleri, Katolik ve Ortodoks kiliselerindeki rahiplerin görevleriyle karıştırılmamalıdır.

6 İbranice Eski Ahit’te (Tevrat, Zebur) ilahî isim olan YHVH’in harf çevirisidir. KM’de “Yehova” (KK’nin birkaç ayetinde “Yahve”) olarak yazılan sözcüktür.

7 İlahî varlığın insanlar tarafından görülebilen tezahürünü anlatan İbranice kelime.

8 “Keruv”: Kutsal Kitap’ta ilk olarak Yaratılış 3:24 ayetinde geçen ve kökeni belirsiz olan bu sözcük, bir tür göksel varlığı simgelemektedir. Dünyasal tapınakla ilgili kullanımında, bu varlıkların heykellerini ifade eder.

9 Talant bir Grek mali ağırlık ünitesidir. Bir talantta 6000 drahmi vardı. Bir drahmi, Roma İmparatorluğu’nun çeşitli zamanlarında, 1.7 ile 3.8 gram arasında ölçülen bir gümüş paraydı. Bir drahmi, bir işçinin bir günlük ücretine eşitti.

10 Flavius Josefus, M.S. 1. yüzyılda Filistin’de yaşamış olan Yahudi tarihçi. Daha önceki bir savaşta Roma’ya teslim olarak Roma vatandaşı olduğundan kuşatmada arabuluculuk yapabirmiştir. Eserlerinde İbranilerin genel tarihi ve 1. yüzyılda Filistin, bilhassa da Roma – Yahudi savaşları konusunda önemli bilgiler yer alır.

11 Bkz. 1. Samuel 4:21 [KM].

2 – İLK YÜZYILLARDA ZULÜM

İsa öğrencilerine Yerus alim'in kaderini ve ikinci geliş sahnelerini açıkladığında, onlara aynı zamanda O'nun halkının, kendisinin onlardan alındığı zamandan, g u  ve yücelik içinde geri dönünceye dek tecrübe edeceklerini de önceden bildirmişti. Kurtarıcı, Zeytin Dağı'ndan bakarak, elçisel kilise üzerine düşmesi yakın olan fırtınaları gördü; ve gözleri geleceğın derinliklerine işleyerek, yaklaşmakta olan karanlık ve zulüm çağlarında izleyicilerinin uğrayacağı şiddetli ve yıkıcı fırtınaları ayırt etti. Korkunç öneme sahip birkaç cümle ile, bu dünyanın hükümdarlarının Allah'ın

kilisesine karşı uygulayacağı mezalimi önceden bildirdi (Matta 24:9, 21, 22). Mesih'in izleyicileri de Efendileri'nin yürüdüğü kendini alçaltma, kınanma ve acı yolundan yürümelidir. Dünyanın Kurtarıcısı'nın üzerine yağdırılan düşmanlık, O'nun adına inanan herkese gösterilecektir.

İlk kilisenin tarihi, Kurtarıcı'nın sözlerinin yerine gelmesine tanıklık etti. Yeryüzünün ve cehennemün güçleri, Mesih'in izleyicilerinin şahsında O'na karşı cephe aldılar. Putperestlik, müjdenin zafer kazanması halinde kendi tapınaklarının ve sunaklarının yerle bir edileceğini biliyordu; bu nedenle Hristiyanlığı yok etmek için güçlerini topladı. Zulüm

ateşleri yakıldı. Hristiyanlar mal varlıklarını kaybettiler ve yurtlarından çıkarıldılar. “Acılarla dolu büyük bir mücadeleye” dayandılar (İbraniler 10:32). “Alaya alınıp kamçılandı[lar], hatta zincire vurulup hapsedildi[ler]” (İbraniler 11:36). Pek çokları tanıklıklarını kanlarıyla mühürlediler. Soylular ve köleler, fakirler ve zenginler, okumuşlar ve cahiller, ayırım gözetilmeksizin acımasızca katledildiler. Nero’nun hükümdarlığı sırasında, Pavlus’un şehit olduğu zamanlarda başlayan bu zulümler, yüzyıllar boyunca şiddeti kâh artıp kâh azalarak devam etti. Hristiyanlar yalan yere en korkunç cürümlerle suçlandılar ve büyük felaketlerin – kıtlıkların, salgın

hastalıkların ve depremlerin sorumlusu olarak ilan edildiler. Toplumun öfkelerini ve şüphesini üzerlerine çektiklerinde, ihbarcılar kazanç uğruna masumları ele vermek üzere hazır bulundular. İmparatorluğa karşı asiler, din düşmanları ve toplum için tehlike oldukları söylenilerek mahkûm edildiler. Pek çoğu amfitiyatrolarda vahşi hayvanlara atıldı ya da diri diri yakıldı. Kimileri çarmıha gerildi; diğerleri vahşi hayvanların derilerine sarılarak köpeklerin parçalaması için arenalara atıldı. Cezalandırılmaları çoğunlukla kamu şenliklerinde başlıca eğlence yapıldı. Büyük kalabalıklar gösterileri zevkle izlemek için bir araya geldi ve onların ölüm acılarını

kahkahalar ve alkışlarla karşıladılar.

Mesih'in izleyicileri, sığınak aradıkları her yerde yabancı hayvanlar gibi avlandılar. Tenha ve ıssız yerlerde saklanmaya zorlandılar. "Yoksulluk çektiler, sıkıntılara uğradılar, baskı gördüler. Dünya onlara layık değildi. öllerde, dağlarda, mağaralarda, yeraltı oyuklarında dolanıp durdular" (37, 38. ayetler). Yeraltı mezarlıkları binlerce kişiye sığınak oldu. Roma kentinin dışındaki tepelerin altına, toprağın ve kayaların içinden uzun tüneller açılmıştı; bu karanlık ve karmaşık geçitler ağı kent surlarının kilometrelerce ötesine ulaşıyordu. Mesih'in izleyicileri bu yeraltı sığınaklarına ölülerini gömdüler; ve

yine burada, şüphelenildikleri veya sürgün edildikleri zaman bir yuva buldular. Yaşam Kaynağı yüce mücadeleyi sürdürenleri¹² uykularından uyandırdığında, Mesih uğruna şehit olan pek çok kişi bu kasvetli mağaralardan dışarı çıkacaktır.

İsa'nın bu tanıkları, en acımasız zulümler altında dahi imanlarını lekelemediler. Her tür konfordan mahrum kalmalarına ve gün ışığını görmemelerine rağmen, yeryüzünün karanlık fakat misafirperver kucağını evleri edinerek, hiçbir şikâyette bulunmadılar. İman, sabır ve umut sözleri ile birbirlerini cesaretlendirerek, mahrumiyete ve sıkıntıya göğüs gerdiler. Tüm dünyasal bereketleri

kaybetmeleri dahi onları Mesih'e imanlarını terk etmeye zorlayamadı. Denemeler ve zulüm yalnızca onları huzurlarına ve ödüllere yaklaştıran basamaklardı.

Allah'ın eski zamanlardaki hizmetkârları gibi, “salıverilmeyi reddederek dirilip daha iyi bir yaşama kavuşma umuduyla işkencelere katlandılar” (35. ayet). Bu, akıllara Öğretmenleri'nin sözlerini getiriyordu, Mesih'in uğruna zulüm gördükleri zaman sevinçle coşmalıydılar, çünkü göklerdeki ödülleri büyük olacaktı; zira onlardan önce yaşayan peygamberlere de böyle zulmedilmişti. Hakikat için sıkıntı çekmeye layık görüldükleri için sevindiler ve alevlerin çatırtısı

arasından zafer ezgileri yükseldi. İman yoluyla yukarı bakarak, Mesih'in ve meleklerin göğün mazgallı siperlerinden aşağı doğru büyük bir ilgiyle kendilerini izlediklerini ve kararlılıklarını onayladıklarını gördüler. Allah'ın tahtından onlara bir ses geldi: "Ölüm pahasına da olsa sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim" (Vahiy 2:10).

Şeytan'ın, Mesih'in kilisesini şiddet yoluyla yok etme çabaları boşa çıkmıştı. İsa'nın öğrencilerinin, uğruna hayatlarını feda ettikleri büyük mücadele, bu sadık bayraktarlar görev başında düştükleri zaman yok olup gitmedi. Onlar yenilgi ile zafer kazandılar. Allah'ın işçileri katledildi, fakat O'nun işi durmadan ilerledi.

Müjde yayılmaya, taraftarlarının sayısı artmaya devam etti. Roma kartallarının bile giremediği bölgelere nüfuz etti. Zulmü teşvik eden putperest yöneticileri protesto eden bir Hristiyan şöyle dedi: “Bizi öldürebilir, işkence edebilir, mahkûm edebilirsiniz... Sizin adaletsizliğiniz, masumiyetimizin kanıtıdır... Ne de zalimliğiniz... size yarar sağlayabilir.” Bu, başkalarını da onların inancına davet etmekten başka bir şeye yaramıyordu. “Siz bizi ne kadar biçerseniz, sayımız o kadar artıyor; Hristiyanların kanı tohumdur.”—Tertullian, *Apology [Savunma]*, 50. paragraf.

Binlercesi hapsedildi ve katledildi, fakat yerlerini ortaya çıkan diğerleri

dolduruyordu. İmanlarından dolayı şehit edilenler de Mesih'in güvencesi altına alınarak, O'nun tarafından muzaffer sayılıyorlardı. Yüce mücadeleyi sürdürmüşlerdi ve Mesih geldiğinde izzet tacını alacaklardı. Göğüs gerdikleri acılar Hristiyanları birbirlerine ve Kurtarıcıları'na daha da yakınlaştırdı. Yaşamlarındaki örneklikleri ve ölümdaki tanıklıkları hakikat için sürekli bir delildi; en beklenmeyen yerlerde Şeytan'ın tebaası onun hizmetinden çıkarak Mesih'in bayrağı altına toplanıyorlardı.

Şeytan bu nedenle, bayrağını Hristiyan kilisesinin içine dikerek Allah'ın yönetimine karşı daha başarılı bir savaş vermek üzere plan kurdu.

Mesih'in izleyicileri aldatılabilir ve Allah'ı hoşnutsuz etmeye sevk edilebilirlerse, güçleri, metanetleri ve sebatları tükenecek ve kolay bir av olacaklardı.

Büyük düşman, zor kullanarak kazanamadığını şimdi hile ile elde etmeye çalışıyordu. Zulüm bitti ve onun yerine geçici refahın ve dünyasal şerefın tehlikeli çekicilikleri getirildi. Putperestler, Hristiyan imanınının bir kısmını almaya yönlendirildi, fakat diğer hayati gerçekleri reddettiler. İsa'yı Allah'ın Oğlu olarak kabul eder ve O'nun ölümüne ve dirilişine inanır gibi göründüler, fakat günah konusunda ikna olmamışlardı ve tövbe veya kalp değişimi ihtiyacını hissetmiyorlardı.

Kendileri, bir miktar taviz vererek hep beraber Mesih'e inanç platformunda birleşebilmeleri için Hristiyanların da taviz vermesi gerektiğini öne sürdüler.

Kilise artık korkunç bir tehlike altındaydı. Bunun yanında hapis, işkence, ateş ve kılıç, bereket gibiydi. Bazı Hristiyanlar dik durarak, hiçbir şekilde taviz veremeyeceklerini beyan ettiler. Diğerleri, imanlarının bazı unsurlarından vazgeçerek veya bunları tadil ederek, Hristiyanlığın bir kısmını kabul edenlerle birleşme taraftarıydı, böyle yapmanın onların tamamen ihtida etmelerini sağlayabileceğini savundular. Mesih'in sadık izleyicileri için derin bir acı zamanıydı. Şeytan, bir sözde Hristiyanlık kisvesiyle, onların

imanını bozmak ve zihinlerini hakikat sözlerinden döndürmek üzere kiliseye sızıyordu.

Hristiyanların çoğu sonunda standartlarını düşürmeye razı oldu ve Hristiyanlık ile putperestlik arasında bir birlik meydana geldi. Putlara tapınanlar ihtida ederek kiliseyle birleştiklerini söylediler de, putperestliklerine bağlı kaldılar; yalnızca ibadet ettikleri nesnelere İsa'nın, hatta Meryem'in ve azizlerin heykelleriyle değiştirdiler. Putperestliğin bozuk mayası böylece kiliseye girerek, uğursuz işine devam etti. İmanına ve ibadetlerine temelsiz öğretiler, batıl inançlara dayalı ayinler ve putperest törenleri girdi. Mesih'in

izleyicileri putperestlerle birleştikçe, Hristiyanlık dini bozuldu, kilise paklığını ve gücünü kaybetti. Ancak bu aldatmacalardan etkilenmeyen bazı kişiler vardı. Hakikatin Yazarı'na bağlılıklarını sürdürüyor ve yalnızca Allah'a ibadet ediyorlardı.

Mesih'i izleme iddiasında bulunanlar içinde her zaman iki sınıf varolmuştur. Bir grup, Kurtarıcı'nın hayatını öğrenerek içtenlikle hatalarını düzeltmeye ve Örnek'e uygun yaşamaya çalışırken, diğer grup ise kendilerinin hatalarını ifşa eden açık ve pratik gerçeklerden kaçınır. Kilise en iyi halindeyken bile tamamen katışıksız, pak ve samimi insanlardan meydana gelmiyordu. Kurtarıcımız, günaha

gönüllü bir şekilde kapılanların kiliseye kabul edilmemesi gerektiğini öğretmişti; fakat kendisi, hatalı karaktere sahip insanlarla iletişim kurdu ve hatalarını görebilmeleri ve bunları düzeltebilmeleri için onlara öğretilerinin ve örneğinin yararlarını bahşetti. On iki elçi arasında bir hain vardı. Yahuda, karakterindeki zaafı nedeniyle değil, bunlara rağmen kabul edilmişti. Öğrencilere bağlıydı, böylece Mesih'in öğretmenliği ve örneği ile Hristiyan karakterini meydana getiren şeyi öğrenebilirdi ve bu sayede hatalarını görerek tövbe edebilir, ilahî lütfun da yardımıyla, "gerçeğe itaat ile" canını paklayabilirdi. Fakat Yahuda, bu kadar büyük bir lütufla kendisini

aydınlatmasına izin verilen ışıkta yürümedi. Günaha düşkünlüğüyle, Şeytan'ın ayartılarını davet etti. Kötü karakter özellikleri baskın gelmeye başladı. Zihnini karanlığın güçlerinin denetimine teslim etti, hataları kınandığında sinirlendi ve bu nedenle Efendisi'ni ele vermek gibi korkunç bir suça yöneldi. Dindarlık iddiasında oldukları halde kötülüğü besleyip büyütenler de, kendi günahlı yollarını kınayarak rahatlarını kaçırarlardan aynı şekilde nefret eder. Ellerine fırsat geçtiğinde, Yahuda gibi, onları kendi iyilikleri için azarlayanları ele vereceklerdir.

Elçiler kilisede, gizliden gizliye günah besledikleri halde dindarlık iddiasında

olan kişilerle karşılaşmışlardı. Hananya ve Safira, Allah'a eksiksiz bir sunu verir gibi görünüp bir kısmını açgözlülükle kendilerine ayırarak, aldatıcı rolünü oynadılar. Gerçeğin Ruhu elçilere bu sahtekârların gerçek yüzünü gösterdi ve Allah'ın yargıları kiliseyi paklığı üzerine düşmüş olan bu lekeden temizledi. Mesih'in ayırt edici Ruhu'nun kilisedeki varlığının bu belirtisi, ikiyüzlüler ve fesatçılar için korkunçtu. Hem alışkanlıkları hem de mizaçları ile Mesih'in sebatkâr temsilcileri olan kişilerle uzun süre temasta kalamazlardı; O'nun izleyicileri denemelere ve zulme uğradığında ise, yalnızca gerçek uğruna her şeyden vazgeçmeye hazır olanlar O'nun

öğrencileri olmayı istediler. Bu nedenle, zulüm devam ettiği sürece kilise nispeten pak kaldı. Ancak zulüm sona erdiğinde, samimiyetleri ve adanmışlıkları yetersiz mühtediler katıldı, böylece Şeytan'ın sağlam bir zemin kazanmasının yolu açıldı.

Fakat ışık Önderi ile karanlığın efendisi arasında birlik olamaz, bu yüzden izleyicilerinin birleşmeleri de mümkün değildir. Hristiyanlar putperestlikten tam olarak ihtida etmemiş kimselerle birlik olmayı kabullendiklerinde, kendilerini hakikatten gittikçe uzaklaştıran bir yola girdiler. Şeytan, Mesih'in izleyicilerinin bu kadar büyük bir bölümünü aldatmayı başardığı için sevinçle doldu.

Sonra gücünü bu kişilere daha da şiddetle uyguladı ve onları Allah'a sadık kalanlara zulmetmeye yönlendirdi. Hiç kimse gerçek Hristiyan inancına, bir zamanlar bu inancın savunucusu olanların yaptığı gibi sağlam şekilde karşı koyamıyordu; bu sapkın Hristiyanlar ise yarı putperest yoldaşlarıyla birlik olarak Mesih'in öğretilerinin en temel özelliklerine karşı savaş açtılar.

Rahiplik giysilerine sarılarak kiliseye getirilen aldatmacalara ve iğrençliklere kararlılıkla karşı koyacak kadar sadık olanların, çok ciddi bir savaş vermeleri gerekiyordu. Kutsal Kitap iman standardı olarak kabul edilmiyordu. Din özgürlüğü öğretisi sapkınlık olarak

değerlendirildi ve bunu destekleyen kişiler nefrete maruz kalarak hakları ellerinden alındı.

Uzun ve sert bir çatışmadan sonra sadık kalan az sayıda kişi, sapkın kilisenin kendini yalancılıktan ve putperestlikten kurtarmayı reddetmesi halinde, onunla tüm bağlantılarını koparma kararı aldı. Allah'ın sözüne uymak istiyorlarsa, ayrılığın kesinlikle şart olduğunu gördüler. Kendi canları için ölümcül olacak hatalara müsamaha göstererek, çocuklarının ve torunlarının imanlarını tehlikeye atacaktak birer örnek olmaya cüret etmediler. Barışı ve birliğı korumak için Allah'a olan sadakatleri ile çelişmeyecek her tavizi vermeye hazırdılar; fakat ilkenin feda

edilmesiyle sağlanacak olan barışın dahi çok pahalıya mal olacağını hissettiler. Birlik yalnızca hakikatten ve doğruluktan ödün verilerek sağlanabilecek idiyse, o zaman farklılıkların, hatta savaşın olması yeğdi.

O kararlı canları harekete geçiren ilkeler Allah'ın halkı olma iddiasındakilerin kalplerinde de canlandırılabilseydi, hem kilise için hem de dünya için çok iyi olurdu. Hristiyan imanının temelleri olan öğretilere karşı tehlikeli bir ilgisizlik vardır. Bunların o kadar da önemli olmadığı görüşü rağbet kazanmaktadır. Bu yozlaşma Şeytan'ın aracılarının elini kuvvetlendirmektedir, böylelikle

geçmiş çağlarda sadıkların karşı koymak ve açığa çıkarmak için hayatlarını tehlikeye atmış oldukları yanlış kuramlar ve ölümcül yanlışlar artık Mesih'in takipçileri olma iddiasındaki binlerce kişi tarafından beğeniyle kabul görmektedir.

İlk Hristiyanlar gerçekten de kendine özgü bir topluluktu. Kusursuz tavırları ve sarsılmaz imanları, günahkârın huzurunu kaçıran sürekli bir tekdir gibiydi. Sayıca az, zenginlikten, mevkiden ve saygın unvanlardan yoksun olmalarına rağmen, karakterlerinin ve öğretilerinin bilindiği her yerde fesatçıların korkulu rüyasıydılar. Bu nedenle, tıpkı tanrısız Kayin'in Habil'den nefret ettiği gibi,

kötüler de onlardan nefret ediyordu.¹³
Kutsal Ruh'un kısıtlamalarını kaldırmaya çalışanlar, Kayin'in Habil'i öldürmesiyle aynı nedenden ötürü Allah'ın halkını öldürüyorlardı. Yahudiler de Kurtarıcı'yı aynı nedenle çarmıha germişlerdi – zira O'nun karakterinin paklığı ve kutsallığı, kendilerinin bencilliğine ve yozlaşmasına sürekli bir tekdir niteliğindedeydi. Mesih'in zamanından günümüze dek, O'nun sadık öğrencileri günahı seven ve onun yolunda yürüyenlerin nefretini ve düşmanlığını uyandırmışlardır.

Öyleyse müjdenin bir barış bildirisi olduğu nasıl söylenebilir? Yeşaya Mesih'in doğumunu önceden

bildirdiğinde, O'na "Esenlik Önderi" unvanını atfetmişti.¹⁴ Melekler çobanlara Mesih'in doğumunu bildirdikleri zaman, Beytlehem ovalarının üzerinde şu ilahiyi söylemişlerdi: "En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun, yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara esenlik olsun!" (Luka 2:14). Bu nebevi beyan ile Mesih'in şu sözleri arasında çelişki var gibi görünüyor: "Barış değil, kılıç getirmeye geldim" (Matta 10:34). Fakat doğru bir şekilde anlaşıldığında, bu iki ifade mükemmel uyum içindedir. Müjde bir barış bildirisidir. Hristiyanlık, kabul ve itaat gördüğünde, tüm yeryüzüne barış, uyum ve mutluluk yayacak olan bir

sistemdir. Mesih'in dini, öğretilerini kabul eden herkesi kardeşlik bağlarıyla birleştirecektir. İsa'nın görevi insanları Allah'la, dolayısıyla da birbirleriyle barıştırmaktı. Ne var ki, dünyanın büyük bölümü Mesih'in en azılı düşmanı olan Şeytan'ın denetimi altındadır. Müjde onlara, alışkanlıklarına ve arzularına tümüyle ters düşen yaşam ilkeleri sunmakta, bu nedenle insanlar da ona karşı isyan etmektedir. Günahlarını ortaya çıkaran ve mahkûm eden paklıktan nefret etmekte, kendilerini bu paklığın adil ve kutsal taleplerini yerine getirmeye teşvik edenlere ise zulmederek onları yok etmektedirler. İşte müjde bu anlamda bir kılıçtır, zira getirdiği yüce

hakikatler nefrete ve çatışmaya neden olur.

Doğruların kötülerin ellerinden zulüm görmelerine izin veren gizemli ilahî takdir, imanda zayıf olan pek çok kişinin büyük bir şaşkınlığa kapılmalarına neden olmuştur. Bazıları Allah'a olan güvenlerini bile bırakma eğilimindedir, zira O en aşağılık insanların refah içinde olmalarına izin verirken, en iyi ve en pak kişiler onların zalim kuvvetlerinin etkisinde sıkıntı ve işkence çekmektedirler. Adil ve merhametli, aynı zamanda sınırsız gücü olan Kişi, böyle bir adaletsizliğe nasıl müsamaha gösterebilir, diye sorulmaktadır. Bu, bizimle hiçbir ilgisi olmayan bir sorudur. Allah bize

sevgisinin yeterli kanıtlarını vermiştir, O'nun takdirinin işlerini anlayamadığımız için iyiliğinden şüphe etmemeliyiz. Kurtarıcı, deneme ve karanlık günlerinde öğrencilerinin canlarına baskı yapacak olan şüpheleri görerek, onlara şöyle demişti: “Size söylediğim sözü hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler” (Yuhanna 15:20). İsa, izleyicilerinden herhangi birinin kötü insanların zalimliği yüzünden acı çekebileceğinden çok daha fazla acıyı bizim için çekti. İşkenceye göğüs germeye ve şehit olmaya çağrılanlar, yalnızca Allah'ın sevgili Oğlu'nun adımlarını izlemektedirler.

“Rab vaadini yerine getirmekte gecikmez” (2. Petrus 3:9). O, çocuklarını unutmaz ve ihmal etmez; fakat O’nun isteğini yerine getirmeyi arzulayanların hiçbirinin aldanmaması için, kötülerin gerçek karakterlerini ortaya koymalarına izin verir. Bundan başka, doğru kişiler arıtılmaları için; örneklikleriyle başkalarını iman ve dindarlığın gerçekliğine ikna edebilmeleri için; ayrıca kararlı yolları ile kötülerini ve inançsızları mahkûm edebilmeleri için sıkıntı ocağına konurlar.

Allah kötülerin refaha ulaşmalarına ve kendisine olan düşmanlıklarını açığa çıkarmalarına izin verir, böylelikle kötülüklerinin ölçüsünü doldurdukları

zaman herkes nihai yok edilişlerinde O'nun adaletini ve merhametini görecektir. O'nun yasasını çiğneyenlerin ve halkına savaş açanların eylemlerinin adil karşılığını alacakları O'nun intikam günü yaklaşmaktadır; o zaman Allah'ın sadıklarına karşı işlenen her zulüm ve adaletsizlik Mesih'in kendisine yapılmış gibi olacaktır.

Günümüz kiliselerinin dikkatini çekmesi gereken daha önemli bir başka soru vardır. Elçi Pavlus, "Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecek" diye bildiriyor (2. Timoteos 3:12). Öyleyse neden zulüm büyük ölçüde uykuda gibi görünüyor? Bunun tek nedeni kilisenin dünya standardına

uymuş olması, dolayısıyla hiçbir düşmanlık uyandırmamasıdır. Günümüzde geçerli olan din, Mesih'in ve elçilerin zamanında Hristiyan imanında iz bırakan pak ve kutsal karakterden çok uzaktır. Hristiyanlığın görünürde dünyada bu kadar popüler olmasının nedeni, günah ile uzlaşma ruhu, Allah'ın sözündeki büyük gerçeklere bu kadar kayıtsız kalınması ve hayati önemde takvanın kilisede çok az bulunmasıdır. İlk kilisenin imanı ve gücü yeniden canlansın, zulüm ruhu da yeniden uyanacak, zulüm ateşleri yeniden yanacaktır.

12 Bkz. 1. Timoteos 6:12; 2. Timoteos 4:7.

13 Bkz. Yaratılış 4:1-8.

14 Bkz. Yeşaya 9:6.

3 – RUHSAL KARANLIK DÖNEMİ (SAPKINLIK)

Elçi Pavlus Selaniklilere ikinci mektubunda, papalık kurumunun kurulmasıyla sonuçlanacak olan büyük sapkınlığı önceden bildirmişti. Mesih'in gününün "imandan dönüş başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımaz adam ortaya çıkmadıkça" gelmeyeceğini beyan etti. "Bu adam, tanrı diye anılan ya da tapılan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce gösterecek, hatta kendisini Tanrı ilan ederek Tanrı'nın Tapınağı'nda oturacaktır." Elçi ayrıca kardeşlerini "yasa tanımazlığın gizli gücü şu anda bile etkindir" diyerek uyarıyor (2.

Selanikliler 2:3, 4, 7). O erken zamanda dahi, papalığın gelişimine yol hazırlayacak olan hataların kiliseye sızmakta olduğunu görmüştü.

“Yasa tanımazlığın gizli gücü” adım adım, başlangıçta gizlice ve sessizlik içinde, sonradan güç kazanıp insanların zihinlerini denetim altına almaya başladıkça açıktan açığa, aldatıcı ve küfürlü işini devam ettirdi. Putperestliğin adetleri neredeyse hissedilmeyen bir şekilde Hristiyan kilisesine girdi. Taviz ve uyum ruhu, kilisenin putperestlikten gördüğü acımasız zulümler nedeniyle, bir süreliğine engellenmişti. Fakat zulüm bittikten ve Hristiyanlık kralların saraylarına girdikten sonra, kilise

Mesih'in ve elçilerinin alçakgönüllü sadeliğini bırakarak, putperest rahiplerin ve yöneticilerin debdebesine ve gururuna kapıldı; ve Allah'ın emirlerini insanî kuramlar ve geleneklerle değiştirdi. Dördüncü yüzyılın başlarında Konstantin'in sözde ihtidası büyük bir sevince neden olmuş; böylece dünyasallık doğruluk kisvesi altında kiliseye girmişti. Artık yozlaşma hızla ilerliyordu. Mağlup olmuş gibi görünen putperestlik, muzaffer oldu. Onun ruhu kiliseyi denetim altına aldı. Öğretileri, törenleri ve batıl inanışları, Mesih'i izlediğini iddia edenlerin imanına ve ibadetlerine yerleşti.

Putçuluk ile Hristiyanlık arasındaki

bu uzlaşma, peygamberlik sözünde bildirilen, Allah'a karşı gelen ve kendini O'nun üstüne koymaya çalışan "yasa tanımaz adam"ın ortaya çıkmasıyla sonuçlandı. Bu dev sahte din sistemi Şeytan'ın gücünün başyapıtıdır – dünyayı kendi isteğine göre yönetmek amacıyla kendisini tahta geçirme çabalarının muazzam eseridir.

Şeytan bir kez Mesih'le uzlaşma yoluna gitmeye çalışmıştı. Ayartı çölünde Allah'ın Oğlu'nun yanına gelerek, O'na dünyanın tüm krallıklarını ve bunların görkemini göstermiş ve karanlığın efendisinin üstünlüğünü tanıması koşuluyla bunların tümünü O'na vermeyi teklif etmişti. Mesih küstah ayartıcıyı azarladı

ve onu gitmeye zorladı. Fakat Şeytan aynı ayartıları insanlara daha başarılı bir şekilde sunuyor. Kilise, dünyasal menfaat ve Şeref elde etmek için dünyanın büyük adamlarının beğenisini ve desteğini aramaya yöneltildi; böylece Mesih'i reddederek Şeytan'ın temsilcisine, Roma piskoposuna bağlılık sunması sağlandı.

Roma Katolikliğinin başlıca öğretilerinden birine göre papa, Mesih'in evrensel kilisesinin görünür başkanıdır ve dünyadaki tüm piskoposlar ve pastörler¹⁵ üzerinde mutlak yetki sahibidir. Bunun ötesinde, papaya Tanrı'ya ait unvanlar verilmiştir. Kendisine "Rab Allah Papa" unvanı verilmiş (Ek'e bakınız) ve

yanılmaz olarak ilan edilmiştir. Tüm insanların saygısını talep etmektedir. Şeytan'ın ayartı çölünde ileri sürdüğü iddia, halen Roma Kilisesi aracılığıyla ortaya konmaktadır, büyük kalabalıklar da ona saygı göstermeye hazırdır.

Ancak Allah'tan korkan ve O'na biat edenler, göğe kafa tutan bu iddiaya, Mesih'in kurnaz düşmanının tacizlerine verdiği yanıtı verirler: "Tanrının Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin" (Luka 4:8). Allah, sözünün hiçbir yerinde herhangi bir insanı kilisenin başı olarak atadığına dair bir imada bulunmamıştır. Papalığın üstünlüğü öğretisi, Kutsal Yazılar'da öğretilenlere taban tabana zıttır. Papanın Mesih'in kilisesi üzerinde, gasp ile elde etmesi

haricinde hiçbir gücü olamaz.

Roma yanlıları ısrarla Protestanları sapkınlıkla ve gerçek kiliseden bilerek ayrılmakla suçlamaktadırlar. Fakat bu suçlamalar daha çok kendileri için geçerlidir. Gerçekte Mesih'in bayrağını bırakan ve "kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman[dan]" ayrılanlar kendileridirler (Yahuda 3).

Şeytan, Kutsal Yazılar'ın insanların kendi aldatmacalarının farkına varmalarını ve gücüne karşı koymalarını sağlayacağını çok iyi biliyordu. Dünyanın Kurtarıcısı dahi onun saldırılarına Söz ile karşı koymuştu. Mesih her saldırıda sonsuz hakikatin kalkanını ortaya koyarak, "... diye yazılmıştır" yanıtını verdi.

Düşmanın her teklifine, Söz'ün hikmeti ve gücüyle karşı koydu. Şeytan'ın, insanların üzerindeki etkinliğini sürdürebilmesi ve gaspçı papalığın yetkisini kabul ettirebilmesi için, onları Kutsal Yazılar'ın bilgisinden mahrum bırakması gerekmektedir. Kutsal Kitap Allah'ı yüceltip sınırlı insanı gerçek konumuna yerleştirecekti; dolayısıyla onun kutsal gerçekleri gizlenmeli ve bastırılmalıydı. Roma Kilisesi bu mantığı benimsedi. Kutsal Kitap'ın dağıtımını yüzlerce yıl boyunca engellendi. İnsanların onu okumaları ya da evlerinde bulundurmaları yasaklandı, ilkesiz rahipler ve piskoposlar onun öğretilerini kendi iddialarını destekleyecek şekilde

yorumladılar. Böylece papa, kilise ve devlet üzerinde yetkiyle donatılmış bir şekilde, Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi olarak evrensel kabul gördü.

Hata saptayıcı ortadan kaldırıldıktan sonra, Şeytan kendi isteğine göre çalışmaya başladı. Peygamberlik sözlerinde papalığın “belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeyi amaçlayaca[ğ]ı” bildirilmişti (Daniel 7:25). Buna teşebbüs etmekte gecikmedi. Putperestlikten ihtida edenlere putlara tapınmanın yerine geçecek bir şey verebilmek, böylece Hristiyanlığı görünürde kabul etmelerini sağlamak için, Hristiyan ibadetine kademe kademe tasvirlerle ve kutsal emanetlere saygı gösterme

geleneği yerleştirildi. Bir genel konsey kararı ile (Ek'e bakınız) bu putperestlik sistemi tamamen tesis edilmiş oldu. Roma, kutsala saygısızlık işini tamamlamak için Allah'ın yasasından tasvirlerle tapınmayı yasaklayan ikinci emri çıkarma ve sayıyı korumak için onuncu emri ikiye bölme cüretinde bulundu.

Putperestliğe taviz verme ruhu, Gök'n yetkisine daha da büyük saygısızlık yolunu açtı. Kilisenin kendini adamamış önderleri aracılığıyla çalışan şeytan, dördüncü emri de değiştirmeye çalıştı ve Allah'ın bereketlediği ve kutsadığı gün olan kadim şabat'ı¹⁶ (Yaratılış 2:2, 3) bir kenara atmaya, yerine de putperestlerin

“güneşin kutsal günü” olarak kutladıkları bayramı yüceltmeye teşebbüs etti. Bu değişiklik girişimi başlangıçta açıktan yapılmadı. İlk yüzyıllarda gerçek Şabat tüm Hristiyanlarca tutuluyordu. Allah’ın itibarı için titizlik gösteriyorlardı ve O’nun yasasının değişmezliğine inandıkları için ilkelerinin kutsallığını şevkle koruyorlardı. Fakat Şeytan büyük bir kurnazlıkla, hedefini gerçekleştirmek üzere temsilcileri aracılığıyla çalışıyordu. İnsanların dikkatinin pazar gününe çekilebilmesi için, bu gün Mesih’in dirilişinin anısına bayram ilan edildi. O gün dinsel törenler yapılıyordu; ancak Şabat günü halen kutsal tutulduğundan, bu güne

bir eğlence günü gözüyle bakılıyordu.

Şeytan, tamamlamaya kararlı olduğu işin yolunu hazırlamak için, Mesih'in gelişinden önce Yahudileri kullanarak, Şabat gününü en katı kurallarla doldurmalarını, böylece tutulmasının bir yük haline gelmesini sağladı. Şabat'ın bu şekilde görülmesini sağladığı sahte ışığın avantajını kullanarak, ondan sanki bir Yahudi kurumuymuş gibi nefret uyandırdı. Hristiyanlar pazar gününü çoğunlukla neşeli bir bayram olarak kutlamaya devam ederlerken, Yahudilere olan nefretlerini göstermeleri için Şabat'ı bir oruç zamanı, üzüntü ve kasvet günü haline getirtti.

Dördüncü yüzyılın başlarında

imparator Konstantin, pazar gününü tüm Roma İmparatorluğu'nda resmî tatil yapan bir ferman çıkardı. (Ek'e bakınız.) İmparatorun putperest tebaası güneş gününe saygı gösteriyor, Hristiyanlar da bu günü şerefendiriyordu; imparatorun politikası putperestliğin ve Hristiyanlığın çatışan çıkarlarını uzlaştırmaktı. Konstantin bunu, Hristiyanların ve putperestlerin aynı günü tutmasının, paganların Hristiyanlığı görünürde kabul etmelerini kolaylaştıracağını, bu sayede de kilisenin güç kazanarak yüceltileceğini düşünerek güç arzusuna ve ihtirasına kapılan kilise piskoposlarının teşvikiyle yapmıştı.

Ancak pek çok Allah'tan korkan Hristiyan, kademeli olarak pazar gününü bir dereceye kadar kutsal görmeye yönlendirilmelerine rağmen, gerçek Şabat'ı hâlâ Rabb'in kutsal günü olarak görmeye ve dördüncü emri yerine getirerek bu günü tutmaya devam ediyordu.

Baş aldatıcı işini henüz bitirmemişti. Hristiyan dünyasını kendi bayrağı altında toplamaya ve aslında kendi vekili olan fakat Mesih'in temsilcisi olma iddiasındaki gururlu papa aracılığıyla gücünü göstermeye kararlıydı. Tam olarak ihtida etmemiş putperestler, ihtiraslı piskoposlar ve dünyayı seven kilise görevlileri aracılığıyla hedefine ulaştı. Zaman

zaman dünyanın dört bir yanından gelen kilise ileri gelenlerinin katıldığı büyük konseyler düzenlendi. Neredeyse her konseyde Allah'ın tesis etmiş olduğu Şabat günü biraz daha bastırıldı, pazar günü ise aynı şekilde yüceltildi. Böylece putperest bayramı sonunda ilahî bir kurum gibi şereflendirilirken, Kutsal Kitap'ın Şabat'ı ise Yahudilik kalıntısı olarak ilan edilip tutanlar lanetlendi.

Büyük sapkın, “tanrı diye anılan ya da tapılan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce göster[mede]” başarılı olmuştu (2. Selanikliler 2:4). İlahî yasanın, tüm insanlığı şaşmaz bir şekilde gerçek ve yaşayan Allah'a yönlendiren tek ilkesini değiştirmeye

cüret etmişti. Dördüncü emirde Allah göklerin ve yerin yaratıcısı olarak ilan edilmekte, böylece diğer tüm sahte tanrılardan ayırt edilmektedir. Yedinci gün, yaratılış işinin anıtı olmak üzere, insan için dinlenme günü olarak kutsanmıştı. Allah'ı insanların zihinlerinde sürekli olarak varoluşun kaynağı ve saygı gösterilerek ibadet edilmesi gereken Varlık olarak tutmak için tasarlanmıştı. Şeytan insanları Allah'a olan bağlılıklarından ve Allah'ın yasasına itaatten döndürmeye çalışır; bu nedenle çabalarını bilhassa Allah'ı Yaratıcı olarak sergileyen emre yöneltir.

Protestanlar Mesih'in pazar günü gerçekleşen dirilişinin bu günü Hristiyan Şabatı haline getirdiğini iddia

etmektedirler. Fakat bunun Kutsal Yazılar'da kanıtı yoktur. Bu güne ne Mesih, ne de elçileri tarafından şeref verilmemiştir. Bir Hristiyan kurumu olarak pazarın tutulmasının kökeni, Pavlus'un zamanında dahi çalışmaya başlamış olan "yasa tanımazlığın gizli gücü"ndeydi (2. Selanikliler 2:7). Rab, papalığın bu çocuğunu nerede ve ne zaman evlat edindi? Kutsal Yazılar'ın onaylamadığı bir değişiklik için hangi geçerli neden ileri sürülebilir?

Altıncı yüzyılda papalık yerini pekiştirmişti. Kudret tahtı imparatorluk başkentindeydi ve Roma piskoposu tüm kilisenin başı olarak ilan edildi. Paganlık yerini papalığa bırakmıştı. Ejderha, canavara "kendi

gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki” vermişti (Vahiy 13:2). Bundan sonra Daniel ve Vahiy kitapçıklarının peygamberlik sözlerinde önceden bildirilen 1260 yıllık papalık baskısı başladı (Daniel 7:25; Vahiy 13:5–7). (Ek’e bakınız.) Hristiyanlar ya iman bütünlüklerini terk ederek papalık törenlerini ve ibadet biçimini kabul etmeye, ya da hayatlarını zindanlarda çürütmeye veya işkencede, yakma kazığında ya da celladın baltasının ucunda teslim etmeye zorlandılar. İsa’nın sözleri şimdi yerine geliyordu: “Anne babanız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizi ele verecek ve bazılarınızı öldürtecekler. Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret

edecek” (Luka 21:16, 17). Zulüm, sadıkların üzerine her zamankinden büyük bir şiddetle indi ve dünya geniş bir savaş alanı haline geldi. Mesih’in kilisesi yüzlerce yıl boyunca inzivada ve gizlilikte sığınak buldu. Peygamber şöyle diyor: “Kadınsa çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardı” (Vahiy 12:6).

Roma Kilisesi’nin güç kazanması Karanlık Çağın başlangıcını belirliyordu. Gücü daha da arttıkça karanlık yoğunlaştı. İman gerçek temel olan Mesih’ten, Roma’nın papasına aktarıldı. İnsanlar günahların bağışlanması ve sonsuz kurtuluş için Allah’ın Oğlu’na güvenmek yerine

papaya ve onun yetki verdiği rahipler ile piskoposlara bakmaya başladılar. Kendilerine papanın onların dünyevi aracısı olduğu ve Allah'a onun aracılığı olmadan kimsenin yaklaşamayacağı; dahası, onun onlara göre Allah'ın yerinde olduğu ve bu nedenle kesin olarak itaat edilmesi gerektiği öğretiliyordu. Onun isteklerinden sapmak, suçluların bedenlerine ve canlarına en sert cezaların yağması için yeterli bir nedendi. Böylece insanların zihinleri Allah'tan döndürülerek yanılabilir, kusurlu ve zalim insanlara, hatta bizzat gücünü onlar aracılığıyla gösteren karanlığın efendisine yöneltildi. Günah, kutsallık kisvesinde gizlenmişti. Kutsal Yazılar

bastırıldığında ve insan kendini üstün olarak görmeye başladığında, tek görebileceğimiz sahtekârlık, aldatmaca ve aşağılık fesattır. İnsanî yasaların ve geleneklerin yüceltilmesiyle, her zaman Allah'ın yasasının kenara atılmasının sonucu olan yozlaşma ortaya çıktı.

O günler Mesih'in kilisesi için tehlike dönemiymişti. Sadık bayraktarların sayısı gerçekten çok azdı. Hakikatin tanıkları tamamen ortadan kalkmadıysa da, kimi zaman yanılma ve batıl inançlar tamamen üstün gelip, gerçek din yeryüzünden silinecekmiş gibi görünüyordu. Müjde görünürde yoktu, fakat dinsel şekil şartlarının sayısı artmıştı ve insanların sırtına katı kurallar yüklenmişti.

İnsanlara hem aracıları olarak papaya bakmaları, hem de günaha karşılık kefarete olarak kendi işlerine güvenmeleri öğretiliyordu. Sanki Allah insanlar gibi basit şeylere kızarmış veya sunularla ya da kefareteyle sakinleşmiş gibi, Allah'ın öfkesini yatıştırmak ya da O'nun rızasını almak amacıyla uzun hac yolculukları yapılıyor, kefareteyle bulunuluyor, kutsal emanetlere tapılıyor, kilise binaları, türbeler ve sunaklar inşa ediliyor, kiliseye büyük tutarlarda paralar ödeniyor ve buna benzer pek çok işler emrediliyordu!

Onun kendi önderlerinin arasında bile, ahlak bozukluğunun yaygınlaşmasına rağmen, Roma

Kilisesi'nin etkisi sürekli artıyor gibiydi. Sekizinci yüzyılın sonlarında papa yanlıları, Roma piskoposlarının şimdi sahip oldukları ruhsal güce kilisenin ilk yıllarında da sahip olduğunu iddia ettiler. Bu iddiayı desteklemek için kendisine yetki göstergesi verilecek bir araç bulunmalıydı; bu da yalanın babası tarafından kolaylıkla temin edildi. Keşişler tarafından sahte antik yazmalar üretildi. Papanın evrensel üstünlüğünü en erken zamanlardan beri tesis eden, daha önce hiç duyulmamış konsey kararları keşfedildi. Hakikati reddetmiş olan kilise, bu aldatmacaları büyük bir iştahla kabullendi. (Ek'e bakınız.)

Gerçek temel (1. Korintliler 3:10, 11)

üzerine inşa etmekte olan birkaç sadık yapıcı, çalışmalarının önünü tıkayan sahte öğretinin molozları yüzünden şaşkınlığa düştü ve engellendi. Nehemya'nın zamanında Yerusâlim'in duvarlarını inşa eden yapıcılar gibi, bazıları şu sözleri söylemeye hazırlanıyordu: "Yük taşıyanların gücü tükendi... O kadar moloz var ki, artık surların onarımını sürdüremiyoruz" (Nehemya 4:10). Zulme, sahtekârlığa, fesada ve Şeytan'ın ilerleyişlerini yavaşlatabilmek için bulduğu diğer tüm engellere karşı sürekli olarak savaşmaktan yorulan bu sadık yapıcıların bir kısmı cesaretlerini yitirdi; bu yüzden huzur için ve can ve mal güvenlikleri için gerçek temele

sırtlarını döndüler. Düşmanlarının saldırılarından yılmayan diğerleri ise, korkusuzca ilan etti: “Onlardan korkmayın! ... Yüce ve görkemli Rab’bi anımsayın” (14. ayet); ve her biri kılıcını kuşanarak çalışmasına devam etti. Efesliler 6:17.¹⁷

Aynı nefret ve gerçeğe karşı gelme ruhu, Allah’ın düşmanlarına her çağda ilham vermiştir, O’nun hizmetkârlarından da aynı dikkati ve sadakati göstermeleri beklenir. Mesih’in ilk öğrencilere söylediği sözler, O’nun zamanın sonundaki takipçileri için de geçerlidir: “Size söylediklerimi herkese söylüyorum; uyanık kalın!” (Markos 13:37).

Karanlık daha da yoğunlaşıyor gibiydi.

Tasvirlerle tapınma yaygınlaştı. Resimlerin ve heykellerin önünde mumlar yakılarak onlara dualar edildi. En saçma ve batıl inanca dayalı gelenekler hüküm sürüyordu. İnsanların zihinleri bütünüyle batıl inançların denetimi altındaydı, öyle ki, mantığın kendisi etkisini kaybetmiş gibiydi. Rahiplerin ve piskoposların kendileri zevk ve şehvet düşkünü, yozlaşmış kişiler iken, onların rehberliği altındaki insanların cehalet ve ahlaksızlığa batmalarından daha doğal bir şey olamazdı.

On birinci yüzyılda papalığın güçlerine bir yenisi eklendi, Papa VII. Gregor Roma Kilisesi'nin kusursuzluğunu ilan etti. İleri sürdüğü

iddialar arasında, Kutsal Yazılar'a göre kilisenin asla hata yapmadığı ve hiçbir zaman da yapmayacağı iddiası yer alıyordu. Ancak Kutsal Yazılar'dan bu iddiayı destekleyecek hiçbir kanıt sunmadı. Gururlu papa, imparatorları tahttan indirme yetkisinin olduğunu da öne sürerek, vermiş olduğu bir hükmü kimsenin bozamayacağını, fakat kendisinin diğer herkesin hükümlerini bozma ayrıcalığına sahip olduğunu ilan etti. (Ek'e bakınız.)

Bu yanılmazlık savunucusunun zorba karakterine ilişkin çarpıcı bir örnek, Alman imparatoru IV. Henry'ye olan davranışında görülebilir. Bu hükümdarın, papanın yetkisini reddetmeye cüret ettiği için, aforoz

edildiği ve tahttan indirildiği ilan edildi. Papalığın emriyle isyan ettirilen ve yanından ayrılan kendi prenslerinin tehditleriyle karşı karşıya kalan Henry, Roma'yla barış yapma ihtiyacı hissetti. Eşi ve sadık bir hizmetkârıyla birlikte, kendisini papanın önünde alçaltmak için kış ortasında Alpleri geçti. Gregor'un şatosuna vardığında yanında muhafızları olmadan bir dış avluya götürüldü, orada, şiddetli kış soğuğunda, berbat bir elbise içinde, başı açık ve çıplak ayakla papanın huzuruna çıkma iznini bekledi. Papa, ancak krala üç gün oruç tutturup günahını itiraf ettirttikten sonra onu bağışlamaya karar verdi. Bu durumda dahi, imparatorun krallık mührünü ve

yetkisini yeniden kullanmaya başlamadan önce, papanın onayını beklemesi gerekiyordu. Kazandığı zaferle sevinç duyan Gregor, kralların gururunu yıkmanın kendi görevi olduğunu iddia ederek böbürlendi.

Bu kibirli papanın mütehakkim gururu ile, kendisini bağışlama ve huzur getirmek üzere kalp kapısından içeri girmek için izin ister şekilde betimleyen Mesih'in alçakgönüllülüğü ve nezaketi arasında ne kadar çarpıcı bir zıtlık var. Mesih öğrencilerine şöyle öğretmişti: “Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun” (Matta 20:27).

İlerleyen yüzyıllarda Roma'dan çıkan öğretilerde yanılığlar sürekli bir şekilde

arttı. Papalığın kuruluşundan önce dahi putperest filozofların öğretileri kilisede ilgi görmüş ve etki bırakmıştı. Mühtedilik iddiasındaki pek çok kişi halen pagan felsefenin ilkelerine bağlı kalıyordu ve bunları kendileri öğrenmekle kalmayıp, etkilerini putperestler arasında yaymak için bir araç olarak başkalarına da tavsiye ediyorlardı. Böylece Hristiyan imanına ciddi yanılgılar girmiş oldu. Bunlar arasında göze çarpan, insanın doğal ölümsüzlüğüne ve ölümden bilinçli olduğuna dair inanıştır. Bu öğreti, Roma'nın azizlere dua etme ve Bakire Meryem'e tapınma adetlerini dayandırdığı temeli attı. Papalık inancına erken zamanlarda giren,

tövbesiz ölenlere ebedî işkence edileceği sapkınlığı da bu temelden kaynaklandı.

Böylece başka bir putperest icadının girişine de yol açıldı, Roma buna purgatorya adını vermişti ve saf ve batıl inançlı kalabalıkları dehşete düşürmek için kullandı. Bu sapkınlık ile, sonsuz mahvoluşu hak etmeyen canların günahlarının cezasını gördükleri ve kirliliklerinden arandıktan sonra oradan alınarak göğe kabul edildikleri bir işkence yerinin varlığı bildiriliyordu. (Ek'e bakınız.)

Roma'nın, yandaşlarının korkularından ve ahlaksızlıklarından kazanç sağlayabilmesi için bir uydurmaya daha ihtiyacı vardı. Bu da endüljans öğretisiyle sağlandı. Papanın

dünyevi egemenlik alanını genişletmek, düşmanlarını cezalandırmak veya ruhsal üstünlüğünü reddetme cüreti gösterenleri yok etmek için açacağı savaflara katılacak olan herkese, geçmişteki, bugünkü ve gelecekteki günahlarının tümüyle affı ve bunların neden olacağı acılardan ve cezalardan kurtuluş vaat edildi. İnsanlara ayrıca kiliseye para ödeyerek kendilerini günahattan kurtarabilecekleri ve alevler içinde işkence gören ölmüş dostlarının canlarını da azat edebilecekleri öğretildi. Roma böyle yöntemlerle kasasını doldurdu ve başını yaslayacak bir yeri bile olmayan Kişi'nin sözde temsilcilerinin debdebe, lüks ve ahlaksızlıklarını devam ettirdi. (Ek'e

bakınız.)

Kutsal Yazılar'ın gereği bir tören olan Rabb'in Sofrası, Aşai Rabbani ayininin putperest kurbanıyla değiştirildi. Papalık rahipleri, anlamsız ve gösterişli ayinlerinde ekmeği ve şarabı "Mesih'in gerçek bedenine ve kanına" dönüştürürmüş gibi yaptılar.— Kardinal Wiseman, *The Real Presence of the Body and Blood of Our Lord Jesus Christ in the Blessed Eucharist, Proved From Scripture [Kutlu Aşai Rabbani Ayini'nde Rabbimiz İsa Mesih'in Bedeninin ve Kanının Gerçekten Mevcut Bulunması, Kutsal Yazılardan Kanıtı]*, 8. ders, 3. bölüm, 26. paragraf. Küfürlü cüretkârlıklarıyla, her şeyin Yaraticısı olan Allah'ı yaratma gücüne sahip

olduklarını açıkça iddia ettiler. Hristiyanlardan, ölüm tehdidi altında, bu korkunç, Göğe hakaret eden sapkınlığa iman ikrarında bulunmaları istendi. Karşı çıkan çok sayıda kişi ateşe atıldı. (Ek'e bakınız.)

On üçüncü yüzyılda ise papalığın o en korkunç aracı tesis edildi: Engizisyon. Karanlığın efendisi, papalık hiyerarşisindeki önderlerle birlikte çalıştı. Şeytan ve melekleri gizli toplantılarda kötü insanların zihinlerini denetim altına alıyor, aralarında görülmeden duran Allah'ın meleği ise onların günah dolu kararlarının dehşet verici kaydını alıyor, insan gözlerine görünemeyecek kadar korkunç olan bu eylemlerin tarihini yazıyordu. "Büyük

Babil,” “kutsalların... kanıyla sarhoş” olmuştu.¹⁸ Milyonlarca şehidin ezilmiş bedenleri, o sapkın güçten intikam alması için Allah’a yalvarıyordu.

Papalık, dünyanın zorbası haline gelmişti. Krallar ve imparatorlar Roma başpiskoposunun emirlerine boyun eğiyorlardı. İnsanların kaderi, hem o an için, hem de sonsuzluk için, onun elinde gibi görünüyordu. Yüzlerce yıl boyunca Roma öğretileri yaygın bir biçimde ve kesin olarak kabul gördü, ayinleri saygıyla yerine getirildi, bayramları genel olarak tutuldu. Ruhban sınıfı şereflendirildi ve cömertçe desteklendi. Roma Kilisesi o zamandan beri o saygınlığa, görkeme veya güce bir daha ulaşamadı.

Ancak “papalığın öğle vakti, dünyanın gece yarısıydı.”—J. A. Wylie, *The History of Protestantism [Protestanlığın Tarihi]*, 1. kitap, 4. bölüm. Kutsal Yazılar neredeyse hiç bilinmiyordu, üstelik yalnız sıradan halk tarafından değil, rahipler tarafından da. Geçmişin Ferisileri gibi, papalık önderleri de kendilerinin günahlarını açığa çıkaracak olan ışıktan nefret ettiler. Doğruluk standardı olan Allah’ın yasası ortadan kaldırıldığı için, güçlerini sınırsızca kullanıyor, her türlü kötülüğü serbestçe işliyorlardı. Sahtekârlık, açgözlülük ve ahlaksızlık aldı yürüdü. İnsanlar kendilerine servet ya da mevki getirecek hiçbir suçu işlemekten kaçınmıyorlardı. Papaların ve

piskoposların sarayları, en rezil sefahatlerin sahneleri haline geldi. Hüküm süren papalardan bazıları öyle iğrenç suçlar işliyorlardı ki, dünyasal hükümdarlar bu kilise ileri gelenlerini müsamaha edilemeyecek denli aşağılık canavarlar olarak görevlerinden azletmeye çalıştılar. Avrupa yüzyıllar boyunca eğitim, sanat ve uygarlık alanlarında hiçbir ilerleme gösteremedi. Hristiyanlık ahlaki ve düşünsel bir felç geçiriyordu.

Roma gücü altındaki dünyanın durumu, Hoşea peygamberin sözlerinin dehşetli ve çarpıcı bir şekilde yerine gelişini gösteriyordu: “Yok oldu halkım bilgisizlikten, sen bilgiyi reddettiğin için, ben de seni

reddedeceğim... Sen Tanrı'nın yasasını unuttuğun için, ben de senin çocuklarını unutacağım." "Memlekette hakikat, ve iyilik, ve Allah bilgisi yok. Lânet ve yalan, ve adam öldürme ve hırsızlık, ve zinadan başka bir şey yok; zorbalık ediyorlar, ve kan üzerine kan dökülüyor" (Hoşea 4:6 [KK], 1-2 [KM]). Allah'ın sözünü uzaklaştırmanın sonuçları işte böyle oldu.

15 Pastör: “Çoban” anlamına gelen Latince sözcükten alınan bu unvan, kilise terminolojisinde “kilise önderi,” yani bir topluluğun en üst düzey sorumlusunu, Katolik ve Ortodoks kiliseleri söz konusu olduğunda ise papaz veya piskoposu ifade eder.

16 Şabat günü, Sebt günü olarak da bilinen haftanın yedinci günüdür. \ • Buyruk'ta emredilmiş dinlenme ve ibadet günüdür. Bu gün bizim Cumartesi günüdür.

17 Efesliler 6:17: Kurtuluş miğferini ve Ruh'un kılıcını, yani Tanrı sözünü alın. Kılıç, fiziksel değil, ruhsaldır. Kılıç, Kutsal Yazılar'dır.

18 Bkz. Vahiy 17:5, 6.

4 – VALDENSLER

Papalığın hüküm sürdüğü uzun dönem boyunca yeryüzünü kaplayan karanlığın içinde, gerçeğin ışığı tamamen söndürülemedi. Her çağda, Allah ile insan arasındaki tek aracı olarak Mesih'i kabul eden, hayatın tek kanunu olarak Kutsal Kitap'ı sayan ve gerçek Şabat'ı kutsal tutan insanlar, Allah'ın tanıkları vardı. Dünyanın bu insanlara ne kadar borçlu olduğunu gelecek kuşaklar asla bilmeyecek. Sapkınlar olarak damgalandılar, amaçlarına karşı çıkıldı, kişiliklerine dil uzatıldı, yazıları gizlendi, çarpıtıldı ya da tahrif edildi. Ancak onlar dik durdular ve

imanlarını, gelecek nesiller için kutsal bir miras olarak, saf bir biçimde korudular.

Allah halkının Roma egemenliğini izleyen karanlık çağdaki tarihi gökte yazılıdır, fakat insan kayıtlarında onlara çok az yer verilmiştir. Kendilerine zulmedenlerin yönelttikleri suçlamalar haricinde, varlıklarına dair çok az iz bulunabilir. Roma'nın politikası, kendi doktrinlerine ya da hükümlerine aykırılığın izlerinin silinmesiydi. İster kişi, ister yazı olsun, sapkın olarak gördüğü her şeyi yok etmeye çalışmıştır. Şüphe ifadeleri ya da papalık dogmalarının yetkisine karşı yöneltilecek bir soru, zengin olsun fakir olsun, üst tabaka olsun alt tabaka

olsun, soranların hayatını kaybetmesi için yeterliydi. Roma ayrıca muhaliflere uyguladığı zulmün de tüm kayıtlarını yok etmeye çalıştı. Papalık heyetleri, bu türden kayıtları içeren kitapların yakılmasına karar vermişlerdir. Matbaanın icadından önce kitapların sayısı azdı ve biçimleri korunmalarına uygun değildi; dolayısıyla Roma yanlılarını amaçlarına ulaştırmaktan alıkoyacak fazla engel yoktu.

Roma'nın yetki alanındaki hiçbir kilise, vicdan özgürlüğünü, uzun süre rahatsız edilmeden uygulayamadı. Papalık güce kavuşur kavuşmaz yetkisini tanımayı reddeden herkesi ezmek için kollarını uzattı ve kiliseler birbiri ardınca onun egemenliğine

girmeye başladı.

Büyük Britanya'da ilk dönem Hristiyanlığı erken zamanlarda kök salmıştı. Britanyalıların ilk yüzyıllarda aldığı müjde, henüz Roma sapkınlığıyla yozlaştırılmamıştı. Putperest

imparatorların bu uzak kıyılara kadar uzanan zulmü, ilk Britanya kiliselerinin Roma'dan aldıkları tek armağandı. İngiltere'deki zulümden kaçan birçok Hristiyan İskoçya'ya sığındı; gerçek buradan İrlanda'ya götürüldü ve bu ülkelerin tümünde memnuniyetle kabul edildi.

Saksonlar Britanya'yı işgal ettiklerinde, putperestlik kontrolü ele geçirdi. Fatihler kölelerinin kendilerine yol göstermelerinden rahatsızdılar, bu

nedenle Hristiyanlar dağlara ve kırlara çekilmeye zorlandılar. Ancak ışık bir süreliğine gizlense de yanmaya devam etti. Bir yüzyıl sonra İskoçya'da, çok uzak ülkelere ulaşacak denli parlak yanmaya başladı. İrlanda'dan dindar Columba ve çalışma arkadaşları gelerek, dağılmış imanlıları ıssız Iona adasında topladılar ve burayı müjdeleme etkinliklerinin merkezi yaptılar. Bu müjdeciler arasında Kutsal Kitap'ın Şabati'nı tutan biri de vardı, böylece bu gerçek, insanlar arasında yayılmış oldu. Iona'da bir okul kuruldu, buradan çıkan müjdeciler yalnızca İskoçya ve İngiltere'ye değil, Almanya'ya, İsviçre'ye, hatta İtalya'ya kadar gittiler.

Fakat Roma gözlerini Britanya'ya dikmişti ve onu egemenliği altına almaya kararlıydı. Altıncı yüzyılda misyonerleri putperest Saksonları ihtida ettirme görevini üstlendi. Gururlu barbarlar tarafından beğeniyle karşılandılar ve binlerce kişinin Roma imanını ikrar etmesini sağladılar. Çalışma ilerledikçe, papalık önderleri ve onların mühtedileri eski Hristiyanlarla da karşılaştılar. Ortaya çarpıcı bir zıtlık çıkmıştı. Eski Hristiyanların kişilikleri, öğretileri ve yaşam biçimleri yalın, alçakgönüllü ve Kutsal Yazılar'a uygun bir görünümdeydi, sonradan gelenler ise papalığın batıl inancını, debdebesini ve kibrini sergiliyordu. Roma'nın

temsilcisi bu Hristiyan kiliselerinin yüce papanın üstünlüğünü tanımalarını talep etti. Britanyalılar alçakgönüllülükle, kendilerinin tüm insanları sevmeyi arzuladıklarını, ancak papanın kilisede herhangi bir üstünlüğünün olmadığını, ona sadece Mesih'in her izleyicisine gösterilmesi gereken saygıyı gösterebileceklerini söylediler. Roma'ya bağlılıklarını sağlamak için defalarca teşebbüste bulunuldu; fakat bu sade Hristiyanlar, Roma temsilcilerinin gösterdiği gururdan hayrete düşerek, Mesih'ten başka bir efendi tanımadıklarını kararlılıkla bildirdiler. Papalığın gerçek yüzü şimdi ortaya çıkıyordu. Romalı önder şöyle dedi: "Size barış getiren

kardeřleri kabul etmezseniz, savař getiren dűřmanlarla karřılařırsınız. Saksonlara yařam yolunu gűstermede bizimle birlik olmazsanız, onların elinden űlűm darbesini alacaksınız.”— J. H. Merle D’Aubigne, *History of the Reformation of the Sixteenth Century* [*On Altıncı Yűzyıl Reformu’nun Tarihçesi*], 17. kitap, 2. bűlűm. Bunlar boř tehditler deęildi. Kutsal Kitap imanının tanıklarına karřı savař, entrika ve aldatmacalara bařvuruldu, sonunda Britanya kiliseleri ya yok edildiler ya da papanın yetkisine boyun eęmek zorunda bırakıldılar.

Roma’nın yűnetim alanı dıřında kalan űlkelerde, papalıęın yozlařmasından neredeyse hiç etkilenmeyen Hristiyan

toplulukları yüzyıllar boyunca varlıklarını sürdürdü. Etrafları putperestler tarafından kuşatılmıştı ve çağlar boyunca onların yanılığlarından etkilendiler; ancak Kutsal Kitap'ı imanın tek kaynağı olarak görmeye devam ettiler ve hakikatlerinin pek çoğuna sıkı sıkıya sarıldılar. Bu Hristiyanlar Allah'ın yasasının sürekliliğine inanıyor ve dördüncü emirdeki Şabat gününü tutuyorlardı. Bu imana ve uygulamaya bağlı kalan kiliseler, Orta Afrika'da ve Asya'daki Ermeniler arasında varlıklarını sürdürdü.

Ancak papalığın tecavüzlerine karşı direnenler arasında en çok Valdensler göze çarpıyordu. Papalığın tahtını

kurduğu diyarin orta yerinde, aldatmacalarına ve yozlaşmasına en büyük kararlılıkla karşı çıkılıyordu. Piedmont kiliseleri yüzyıllar boyunca bağımsızlıklarını korudular; fakat sonunda Roma'nın onlardan da teslim olmalarını istediği zaman geldi. Roma'nın zorbalığına karşı faydasız mücadeleler verildikten sonra, bu kiliselerin önderleri tüm dünyanın önünde diz çöktüğü anlaşılan gücün üstünlüğünü gönülsüzce kabul etmek zorunda kaldılar. Ne var ki, hâlâ papanın ve piskoposun yetkisine boyun eğmeyi reddedenler vardı. Bu kişiler Allah'a olan bağılılıklarını ve imanlarının paklığı ile sadeliğini korumaya kararlıydılar. Bir ayrışma

meydana geldi. Kadim imana sıkı sıkıya sarılanlar geri çekildiler; bazıları Alplerdeki anayurtlarını terk ederek gerçeğin bayrağını yabancı ülkelerde dikmeye başladılar; diğerleri ise gözlerden uzak vadilere ve dağların kayalık bölgelerine çekilerek, buralarda Allah'a ibadet etme özgürlüklerini korudular.

Valdens Hristiyanlar tarafından yüzyıllardır öğretilen iman, Roma'nın ileri sürdüğü sahte öğretilerle taban tabana zıttı. Dini inançları, Hristiyanlığın gerçek sistemine, yani Allah'ın yazılı sözüne dayalıydı. Gözlerden uzak sığınaklarında, dünyadan kopuk bir şekilde sürülerini beslemek ve bağlarında çalışmak

zorunda olan bu alçakgönüllü köylüler, sapkın kilisenin dogmalarına ve küfürlerine karşı olan gerçeği kendi başlarına bulmamışlardı. İmanları yeni gelen bir iman değildi. Dini inançları onlara atalarından miras kalmıştı. Elçisel kilisenin imanı, “kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman” uğrunda mücadele ediyorlardı (Yahuda 3). Mesih’in gerçek kilisesi, Allah’ın dünyaya ulaştırılmak üzere kendi halkına teslim ettiği gerçeğin koruyucusu, dünyanın büyük başkentindeki gururlu hiyerarşi değil, “çöldeki topluluk”¹⁹ idi.

Gerçek kilisenin Roma’dan ayrılmasının başlıca nedenlerinden biri de, Roma’nın Kutsal Kitap Şabatı’na

duyduğu nefretti. Peygamberlik sözünde önceden bildirildiği üzere, papalık gücü hakikati yere çalmıştı.²⁰ Allah'ın yasası ayaklar altına alınırken, insanların adet ve gelenekleri yüceltiliyordu. Papalığın egemenliği altındaki kiliseler, daha ilk zamanlarda pazar gününü kutsal gün olarak şereflendirmeye zorlanmışlardı. Hüküm süren yanılığların ve batıl inançların arasında pek çok kişi, hatta Allah'ın gerçek halkı, o kadar şaşkınlığa uğramışlardı ki, Şabat gününü tutmalarına rağmen pazar günleri de çalışmaktan kaçınıyorlardı. Ancak papalık önderlerini bu da tatmin etmedi. Pazar'ın kutsal tutulmasını talep etmekle kalmadılar, Şabat

gününün çığnenmesini de emrettiler; üstelik Şabat'ı şereflendirmeye cüret edenleri en sert dille suçladılar. Bir insanın Allah'ın yasasını huzur içinde yerine getirebilmesi, ancak Roma'nın egemenlik alanından kaçarak mümkün olabilirdi. (Ek'e bakınız.)

Valdensler Avrupa halkları içinde kendi dillerinde Kutsal Yazılar'ı ilk ele geçiren topluluklardan biriydi. (Ek'e bakınız.) Reformdan yüzlerce yıl önce kendi anadillerinde Kutsal Kitap elyazmalarına sahiptiler. Hakikat hilesiz bir biçimde ellerindeydi, bu da onları nefret ve zulmün özel hedefleri haline getiriyordu. Roma Kilisesi'nin Vahiy'de sözü edilen sapkın Babil olduğunu ilan ettiler ve canları pahasına onun

yozaşmalarına karşı durdular. Uzun zamandan beri devam eden zulmün baskısı altındayken, bazıları imanlarının önemli ilkelerinden birer birer vazgeçerek taviz verirken, diğeri gerçeğe sıkı sıkıya sarıldı. Karanlık ve sapkınlık çağları boyunca, Roma'nın üstünlüğünü reddeden, tasvirlerle tapınmayı putçuluk olarak görüp reddeden ve gerçek Şabat'ı tutan Valdensler oldu. En sert baskı fırtınalarında dahi imanlarını korudular. Savoy mızrağıyla yaralanmalarına ve Roma'nın kazıklarında yakılmalarına rağmen, Allah'ın sözü ve şerefi için kararlılıkla ayakta durdular.

Valdensler, her çağda zulüm ve baskı

görenlerin sığınağı olan dağların yüksek ve sarp kayalıklarında bir barınak buldular. Burada, Ortaçağın karanlığı boyunca gerçeğin ışığı yanmaya devam etti. Gerçeğin tanıkları burada bin yıl boyunca kadim imanı korudular.

Allah halkına, kendilerine emanet edilen yüce gerçeklere yakışır, müthiş görkeme sahip bir korunak vermişti. Bu sadık sürgünler için dağlar, Yehova'nın değişmez doğruluğunun bir simgesiydi. Çocuklarına değişmez yücelik içinde gökyüzüne uzanan dağları göstererek, sözü ebedî tepeler²¹ gibi kalıcı olan ve kendisinde değişkenlik ya da döneklik gölgesi olmayan²² Kişi'yi anlattılar. Allah dağları yerlerine sabitlemiş ve onları

güçle kuşatmıştı; Sonsuz Kudret'in elinden başka hiçbir el onları yerinden oynatamazdı. Aynı şekilde, gökteki ve yerdeki yönetiminin temeli olan yarasını da sağlam bir şekilde tesis etmişti. İnsanın kolu insan kardeşlerine uzanıp onların hayatlarını mahvedebilir; fakat o kol Yehova'nın yarasından tek bir ilkeyi bile değiştirebilecek, ya da O'nun kendi isteğini yerine getirenlere verdiği vaatlerden bir tanesini silebilecek olsa, dağları temellerinden söküp denize de fırlatabilirdi. Allah'ın hizmetkârları, O'nun yarasına sadakatlerinde değişmez dağlar kadar kararlı olmalıdırlar.

Aşağı vadileri kuşatan dağlar, Allah'ın

yaratıcı gücüne sürekli bir tanıktır ve O'nun koruyucu gözetiminin yanılmaz bir güvencesidir. Bu göçmenler Yehova'nın varlığının sessiz simgelerini sevmeyi öğrendiler. Kismetlerine düşen zorluklardan ötürü yakınmıyorlardı; dağların ıssızlığında hiçbir zaman yalnız değildiler. Kendilerine insanların gazabından ve zalimliklerinden korunacakları bir sığınak veren Allah'a şükrettiler. O'nun önünde ibadet etme özgürlüğüne sahip oldukları için sevinç duyuyorlardı. Çoğunlukla, düşmanları onları izlediğinde, dağların tahkimatı, tam bir savunma sağlıyordu. Pek çok yüksek uçurumda Allah'a övgü ezgileri söylediler, Roma orduları onların şükür ilahilerini susturamadı.

Mesih'in bu izleyicilerinin dindarlığı pak, sade ve coşkundu. Gerçeğin ilkelerini evlere ve toprağa, dostlara, akrabalara, hatta yaşamın kendisine tercih ettiler. Bu ilkeleri gençlerin kalplerine işlemek için samimiyetle çalıştılar. Gençlere çocukluklarından itibaren Kutsal Yazılar öğretiliyor, Allah'ın yasasının gereklerini kutsal tutmaları öğütleniyordu. Kutsal Kitap'ın pek fazla nüshası yoktu; bu nedenle onun değerli sözleri hafızaya nakşediliyordu. Pek çoğu, hem Eski Ahit'in, hem de Yeni Ahit'in uzun bölümlerini ezbere okuyabiliyordu. Allah'a ilişkin düşünceler hem doğanın muhteşem manzaralarıyla, hem de günlük hayatın mütevazı bereketleriyle

ilişkilendiriliyordu. Küçük çocuklar, her iyiliği ve her desteği veren Allah'a minnettarlıkla bakmayı öğreniyorlardı.

Anne–babalar, ne kadar müşfik ve sevecen olsalar da, çocuklarını zevk düşkünlüğüne alıştırmayacak kadar çok seviyorlardı. Önlerinde denemelerle ve zorluklarla dolu bir hayat, hatta belki de şehit olarak ölüm vardı. Çocukluklarından başlayarak zorluklara göğüs germeleri, yönetime itaat etmeleri, fakat buna rağmen kendileri adına düşünmeleri ve hareket etmeleri yönünde eğitildiler. Onlara çok erken yaşlarda sorumluluk alma, sözlerine dikkat etme ve sessizliğin bilgeliğini anlama öğretildi. Düşmanlarının duyabileceği yerde

söylenen tek bir ihtiyatsız söz, sadece bu sözü söyleyenin değil, yüzlerce kardeşinin de yaşamını tehlikeye atabilirdi; zira kurtların av peşinde koştuğu gibi, gerçeğin düşmanları da dinsel inanç özgürlüğü istemeye cüret edenleri izliyorlardı.

Valdensler gerçek uğruna dünyasal zenginliklerini feda etmişlerdi, azimle ve sabırla ekmeklerini kazanmak için emek sarf ediyorlardı. Dağlardaki işlenebilir toprak parçaları en küçük noktasına kadar özenle ıslah ediliyor; vadilerden ve az verimli yamaçlardan mümkün olduğunca ürün alınıyordu. Çocukların tek mirasları olarak aldıkları eğitimin önemli bir kısmını tasarruf ve ciddi özveri oluşturuyordu.

Onlara, Allah'ın hayatı bir disiplin olarak tasarladığı ve ihtiyaçlarının ancak kişisel çalışma, önsezi, özen ve iman ile karşılanabileceği öğretiliyordu. Bu süreç zahmetli ve yorucu, ancak sağlıklıydı, insanın düşkünlüğü içerisinde tam ihtiyacı olan şey, Allah'ın onun eğitimi ve gelişimi için temin ettiği okuldu. Gençler zahmetli çalışmaya ve zorluklara alıştıırılsalar da, zihin gelişimi ihmal edilmiyordu. Onlara tüm yeteneklerinin Allah'a ait olduğu ve bunların hepsinin O'nun hizmetinde kullanılmak üzere geliştirilmesi gerektiği öğretildi.

Valdens kiliseleri, paklıkları ve sadelikleriyle elçilerin zamanındaki kiliseleri hatırlatıyorlardı. Papanın ve

piskoposun üstünlüğünü reddederek, Kutsal Kitap'ı tek mutlak ve yanılmaz yetki kaynağı sayıyorlardı. Pastörleri, Roma'nın kibirli rahiplerinin aksine, "hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye" gelen²³ Efendileri'ni örnek alıyorlardı. Allah'ın sürüsünü güdüyor, onları O'nun kutsal sözünün yemyeşil çayırlarına ve diri su pınarlarına götürüyorlardı. İnsanî gösterişin ve gururun eseri olan anıtlardan çok uzak olan topluluk, Mesih'in hizmetkârlarından hakikat sözlerini dinlemek için muhteşem kilise binalarında ya da muazzam katedrallerde değil, dağların gölgelerinde, Alp vadilerinde, ya da tehlike zamanlarında kayalıkların

korunaklı yerlerinde bir araya geliyordu. Pastörler müjdeyi duyurmakla kalmıyor, aynı zamanda hastaları ziyaret ediyor, çocuklara din öğretiyor, hatalı davrananlara öğüt veriyor, ayrıca anlaşmazlıkları çözmek ve uyumu ve kardeşlik sevgisini geliştirmek için gayret gösteriyorlardı. Barış zamanlarında topluluğun gönüllü sunularıyla geçiniyorlardı; fakat tıpkı çadırcı Pavlus gibi, her biri gerekirse kendi geçimini sağlamak için çalışabileceği bir ticaret ya da meslek öğreniyordu.

Gençler pastörlerinden eğitim alıyorlardı. Genel öğrenimin dallarına ağırlık verilse de, başlıca eğitim konusu Kutsal Kitap'tı. Matta'nın ve

Yuhanna'nın müjdeleriyle birlikte, Mektuplar'ın²⁴ çoğu hafızaya nakşediliyordu. Ayrıca Kutsal Yazılar'ı da kopyalıyorlardı. Bazı elyazmaları Kutsal Kitap'ın tamamını içeriyordu, bazılarında ise yalnızca özet seçmeler ile Kutsal Yazılar'ı yorumlayabilecek kişilerin eklediği basit şerhler yer alıyordu. Böylece, kendilerini yücelterek Allah'ın üzerine çıkmaya çalışanların uzun zamandan beri gizlediği gerçeğin hazineleri ortaya konuluyordu.

Sabırlı ve yorulmak nedir bilmeyen bir çalışmayla, kimi zaman yeryüzünün derin ve karanlık mağaralarında, meşalelerin ışığıyla, Kutsal Yazılar ayet ayet, bölüm bölüm yazılarak çoğaltıldı.

Böylece çalışma ilerledi, Allah'ın açığa çıkan isteği altın gibi parladı; uğruna katlanılan denemeler nedeniyle ne kadar daha parlak, daha net ve daha güçlü olduğunu ancak bu işte yer alanlar bilebilirdi. Göğün melekleri bu sadık işçileri kuşattılar.

Şeytan, hakikat sözünü yanılgı, sapkınlık ve batıl inanç çöplüğünün altına gömmek için papalık rahiplerini ve piskoposlarını yönlendirdi; ancak söz harika bir şekilde, tüm karanlık çağları boyunca hiç bozulmadan kaldı. İnsanın mührünü değil, Allah'ın nişanını taşıyordu. İnsanlar Kutsal Yazılar'ın açık ve sade anlamını karartmak ve kendi içlerindeki tanıklıklarıyla çelişkili hale getirmek

için ellerinden geleni artlarına koymadılar; fakat Allah'ın sözü, tıpkı dalgalı derinliklerin üzerinde giden Nuh'un gemisi gibi, kendisini ortadan kaldırmak için üzerine gelen fırtınaları da alt etti. Madenlerin yüzeyinin altında nasıl zengin altın ve gümüş damarları varsa ve değerli kaynaklarını ortaya çıkarmak isteyen herkesin bunları kazması gerekiyorsa, Kutsal Yazılar da aynı şekilde yalnızca samimiyetle, tevazuyla ve duayla arayanlara gösterilen gerçeğin hazinelerini gizlemektedir. Allah Kutsal Kitap'ı insanlar için çocuklukta, gençlikte ve yetişkinlikte, sürekli olarak çalışılması gereken bir ders kitabı olacak şekilde tasarlamıştır. O, sözünü

insanlara kendisini açıklayan bir vahiy olarak vermiştir. Farkına varılan her yeni gerçek, Yazarı'nın karakterinin yeni bir açıklamasıdır. Kutsal Yazılar'ın çalışılması, insanların Yaratıcıları'yla daha yakın bağlantı kurmalarını sağlamak ve O'nun isteğini onlara daha açık bir şekilde iletmek için ilahî takdirle verilen araçtır. Allah ile insanlar arasındaki iletişim aracıdır.

Valdensler Rab korkusunun bilginin temeli²⁵ olduğunu biliyorlardı, ancak dünyayla iletişim kurmanın, insanlara ve faal hayata dair bilginin zihnin açılmasında ve algıların keskinleştirilmesindeki önemini fark edemeyecek kadar kör değildiler. Gençlerden bazıları dağlardaki

okullarından Fransa veya İtalya'daki öğrenim kurumlarına gönderildiler, buralarda Alplerdeki anayurtlarına göre daha büyük bir çalışma, düşünce ve gözlem alanı vardı. Bu şekilde gönderilen gençler ayartıya maruz kaldılar, ahlaksızlığa tanık oldular, kendilerini en sinsi sapkınlıklara ve en tehlikeli aldatmacalara sevk etmeye çalışan Şeytan'ın kurnaz aracılılarıyla karşılaştılar. Ancak çocukluklarından beri aldıkları eğitim onları tüm bunlara hazırlayacak nitelikteydi.

Gittikleri okullarda sırlarını hiç kimseye açmamaları gerekiyordu. Giysileri en büyük hazinelerini –Kutsal Yazılar'ın değerli elyazmalarını– gizleyecek şekilde dikilmişti. Aylarca ve

yıllarca verilen zahmetli emeğin bu meyvelerini yanlarında taşıyorlar ve şüphe uyandırmadan yapabilecekleri zaman, bir bölümünü kalbi gerçeği almaya açık gibi görünen kimselerin yoluna dikkatle koyuyorlardı. Valdens gençleri annelerinin kucaklarından itibaren bu hedef gözetilerek eğitilmişlerdi; işlerini anlıyor ve sadakatle yerine getiriyorlardı. Bu öğrenim kurumlarında gerçek imana birçok mühtedi kazanıldı; çoğu zaman ilkelerinin tüm okula etki ettiği görülüyordu; papalık önderleri ise, ne kadar sıkı araştırsalar da, bu sözde yozlaştırıcı sapkınlığın kaynağını bir türlü bulamıyorlardı.

Mesih'in ruhu müjdecî bir ruhtur.

Yenilenen kalbin ilk güdüsü başkalarını da Kurtarıcı'ya getirmek olur. Valdens Hristiyanlar da bu ruha sahipti. Allah'ın onlardan kiliselerinde gerçeği kendi paklığında korumaktan daha fazlasını talep ettiğini hissettiler; onlardaki ışığın karanlıkta kalanların da üzerine parlaması için kendilerine ciddi bir sorumluluk düşüyordu; Allah sözünün yüce kudretiyle Roma'nın getirdiği tutsaklığı kırmaya çalıştılar. Valdens din görevlileri müjdeciler olarak eğitiliyorlardı, din görevine başlamak isteyen herkesin öncelikle müjdecisi olarak deneyim kazanması gerekiyordu. Her birinin, memleketindeki kilisenin başına geçmeden önce, bir hizmet alanında üç

yıl hizmette bulunması gerekiyordu. Başlangıçtan itibaren özveri ve fedakârlık gerektiren bu hizmet, insanların canlarının denendiği zamanlarda çalışacak pastörün yaşamına uygun bir giriş oluyordu. Kutsal göreve atanan gençler, önlerinde dünyasal zenginlik ve şerefle dolu bir gelecek değil, zahmetli çalışma ve tehlikeyle dolu bir hayat, hatta şehit olarak ölümü görüyorlardı. Müjdeciler, İsa'nın öğrencilerini gönderdiği gibi ikişer ikişer göreve gidiyorlardı. Her genç adamın yanında çoğunlukla yaşlı ve deneyimli biri bulunuyor, genç, kendisinin eğitiminden sorumlu olan ve talimatlarına kulak vermesinin gerekli olduğu yoldaşının rehberliği

altında hareket ediyordu. Bu çalışma arkadaşları her zaman birlikte değillerdi, ancak sık sık dua etmek ve fikir danışmak için buluşuyor, böylece birbirlerini imanda güçlendiriyorlardı.

Görevlerinin amacını açığa çıkarmaları başarısız olmasına neden olacaktı; bu nedenle gerçek karakterlerini dikkatle gizlediler. Her din görevlisinin bir ticaret ya da mesleğe ilişkin bilgisi vardı, müjdeciler çalışmalarını dünyevi bir mesleğin örtüsü altında yürütüyorlardı. Çoğunlukla tacir veya seyyar satıcı görünümünü seçiyorlardı. “Yanlarında ipekliler, mücevherler ve o zamanlar uzak çarşılar haricinde bulunamayacak olan çeşitli ticari mallar taşıyorlar;

müjdeciler olarak kabul göremeyecekleri yerlere tacir olarak iyi karşılanarak giriyorlardı.”—Wylie, 1. kitap, 7. bölüm. Tüm bu zamanda, altından ve mücevherlerden daha değerli olan bir hazine sunmak için bilgelik isteyerek, kalplerini Allah’a yükseltiyorlardı. Üzerlerinde Kutsal Kitap’ın tamamını ya da bölümlerini içeren nüshalar gizliyorlar; fırsat çıktığında müşterilerinin dikkatini bu elyazmalarına çekiyorlardı. Bu şekilde çoğunlukla Allah’ın sözünü okuma isteği uyandırılıyor, almak isteyenlere bir bölüm memnuniyetle bırakılıyordu.

Bu müjdecilerin çalışması kendi dağlarının eteklerindeki düzlüklerde ve vadilerde başladı, fakat bu sınırların

çok ilerisine ulaştı. Çıplak ayakla ve Efendileri'ninki gibi kaba ve seyahat etmekten kirlenmiş giysilerle, büyük kentlerin içinden geçtiler ve uzak diyarlara kadar nüfuz ettiler. Değerli tohumlarını her yere saçıyorlardı. Yolları üzerinde kiliseler filizlendi, Şehitlerin kanı gerçeğe tanıklık etti. Allah'ın gününde, bu sadık adamların verdiği emeklerle toplanan büyük bir canlar hasadı ortaya çıkacaktır. Allah'ın sözü gizlice ve sessizce Hristiyan aleminde yol alıyor, insanların evlerinde ve kalplerinde memnuniyetle karşılanıyordu.

Kutsal Yazılar Valdensler için yalnızca Allah'ın geçmişte insanlarla nasıl ilgilendiğinin bir kaydını ve bugünün

sorumluluklarının ve görevlerinin bildirimini değil, aynı zamanda geleceğe ilişkin tehlikelerin ve görkemli sahnelerin açılımını da içeriyordu. Her şeyin sonunun yaklaşmakta olduğuna inanıyorlardı ve Kutsal Kitap'ı dua ve gözyaşları ile çalışırken değerli sözlerinden ve üzerlerine düşen başkalarına da onun kurtarıcı gerçeklerini bildirme görevinden derinden etkileniyorlardı. Kurtuluş planının kutsal sayfalarda açıkça bildirildiğini gördüler ve İsa'ya imanda teselli, umut ve huzur buldular. Işık onların anlayışlarını aydınlatıp kalplerini hoşnut ettikçe, onun pırlantısını papalık yanılığının karanlığındaki insanlara da yansıtmaya

can atıyorlardı.

Büyük kalabalıkların, papanın ve rahiplerin yönlendirişii altında, canlarının işlediğı günahlar nedeniyle bağışlanmak için bedenlerine eziyet çektirerek boş yere uğraştıklarını gördüler. Kendilerini kurtarması için iyi işlerine güvenmeleri öğretilen bu insanlar, her zaman kendi güçlerine bel bağlıyor, zihinleri günahlı durumlarını tartıyor, Allah'ın gazabına maruz kalacaklarını görüyor, canlarına ve bedenlerine acı çektiriyor, ancak bir türlü rahat bulamıyorlardı. Böylece vicdanlı canlar Roma'nın öğretileriyle bağlanıyorlardı. Binlercesi ailelerini ve dostlarını terk ederek, hayatlarını manastır hücrelerinde geçiriyordu.

Defalarca tekrarlanan oruçlar ve acımasız kendini kırbaçlamalar, gece yarısına kadar süren dua nöbetleri, kasvetli meskenlerinin soğuk ve nemli taşlarında saatler süren secdeler, uzun hac yolculukları, kendi kendine aşağılayıcı ceza vermeler ve korkunç işkencelerle, binlerce kişi vicdan huzuru bulabilmek için boş yere uğraşıyordu. Günah duygusuyla bastırılan ve Allah'ın intikam alıcı gazabıyla korkutulan bu insanlar, bitip tükenen bünyeleri iflas edip, tek bir umut ışığı dahi göremeden mezara ininceye dek acı çekiyorlardı.

Valdensler açlık çeken bu canlarla yaşam ekmeğini paylaşmak, onlara Allah'ın vaatlerindeki esenlik

bildirilerini açmak ve tek kurtuluş umutları olarak Mesih'i göstermek için can atıyorlardı. İyi işlerin Allah'ın yasasının çiğnenmesine karşılık kefarete olabileceği öğretisini yalan üzerine kurulu olarak görüyorlardı. İnsanî erdeme bel bağlamak, Mesih'in sonsuz sevgisinin görülmesine engel olur. İsa insanlar için kurban olarak öldü, çünkü düşkün insan soyunun kendilerini Allah'a beğendirebilmek için yapabileceği hiçbir şey yoktur. Çarmıha gerilen ve dirilen Kurtarıcı'nın erdemleri, Hristiyan inancının temelini oluşturur. Canın Mesih'e bağlılığı bu kadar gerçektir ve O'nunla olan bağlantısı bir organın bedene, ya da bir dalın asmaya bağlantısı kadar yakın

olmalıdır.

Papaların ve rahiplerin öğretileri insanların Allah'ın, hatta Mesih'in karakterini sert, kasvetli ve ters olarak tanımlarına neden olmuştu. Kurtarıcı, insanın düşkün durumuna o kadar duygudaşlıktan uzak bir şekilde tasvir edilmişti ki, rahiplerin ve azizlerin aracılığına başvurulmalıydı. Zihinleri Allah'ın sözüyle aydınlanmış olanlar, bu canlara İsa'yı müşfik ve sevgi dolu Kurtarıcıları olarak, kollarını açarak herkesi günah yükleri, kaygıları ve yorgunluklarıyla birlikte kendisine gelmeye davet eder bir şekilde göstermeyi arzuluyorlardı. Şeytan'ın, insanların vaatleri görememeleri ve Allah'a doğrudan gelerek günahlarını

itiraf edip bağışlanmaya ve huzura kavuşamamaları için yola yığıdığı engelleri ortadan kaldırmaya can atıyorlardı.

Valdens müjdecisi, sorgulayan zihinlere müjdenin değerli gerçeklerini hevesle açıyordu. Kutsal Yazılar'ın özenle yazılmış bölümlerini ihtiyatla ortaya çıkarıyordu. Yalnızca adaleti infaz etmeyi bekleyen bir intikam Tanrısı görebilen vicdanlı ve günahattan muzdarip canlara umut vermek en büyük zevkiydi. Titreyen dudakları ve yaşlı gözleriyle, çoğunlukla dizleri üzerinde, kardeşlerine günahkârın tek umudunu ortaya koyan değerli vaatleri anlattı. Böylece gerçeğin ışığı, pek çok karartılmış zihnin ortasından delip

geçerek, Doğruluk Güneşi iyileştirici ışınlarıyla kalpte parlayıncaya dek, kasvet bulutlarını dağıttı. Çoğunlukla Kutsal Yazı bölümü tekrar tekrar okunuyordu, çünkü dinleyici, duyduğu şeylerin doğruluğundan emin olmak istercesine bunları tekrar dinlemeyi arzuluyordu. Özellikle şu sözlerin tekrarı hevesle isteniyordu: “Oğlu İsa’nın kanı bizi her günahahtan arındırır” (1. Yuhanna 1:7). “Musa çölde yılanı nasıl yukarı kaldırdıysa, İnsanoğlu’nun da öylece yukarı kaldırılması gerekir. Öyle ki, O’na iman eden herkes sonsuz yaşama kavuşsun.” (Yuhanna 3:14, 15).

Pek çok kişinin Roma’nın iddialarıyla ilgili olarak gözü açıldı. Günahkâr

adına insanların ya da meleklerin aracılık etmesinin ne kadar boş olduğunu gördüler. Gerçek ışık zihinlerine doğmaya başladığında sevinçle haykırdılar: “Mesih benim rahibimdir; O’nun kanı kurbanımdır; O’nun sunağı benim günahlarımı itiraf yerimdir.” Tamamen İsa’nın erdemlerine bel bağlayarak, şu sözleri tekrarladılar: “İman olmadan Tanrı’ya hoşnut etmek olanaksızdır” (İbraniler 11:6). “Bu göğün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur” (Elçilerin İşleri 4:12).

Kutarıcı’nın sevgisine dair güvence, bu fırtınayla savrulan canların bazılarında fark edemeyecekleri kadar fazla geldi. Getirdiği rahatlama o kadar büyük,

üzerlerine yansıyan ışık o kadar yoğundu ki, sanki göğe götürülür gibiydiler. Ellerini inançla Mesih'in ellerine veriyorlardı; ayakları Çağların Kayası'na sağlam şekilde temel atıyordu. Tüm ölüm korkusu ortadan kalktı. Artık, Kurtarıcıları'nın adını yüceltecekse, hapsi ve yakma kazığının arzulayabilirlerdi.

Böylece Allah'ın sözü gizli yerlerde açıldı ve ışığa ve gerçeğe özlem duyanlardan bazen tek bir cana, bazen de küçük bir topluluğa okundu. Çoğunlukla bütün gece böyle geçiriliyordu. Dinleyicilerin hayreti ve hayranlığı o kadar büyük oluyordu ki, merhamet habercisi çoğu zaman okumasını keserek onların, kurtuluş

haberini kavramalarını beklemek zorunda kalıyordu. Sık sık Şu sözler dile getiriliyordu: “Allah *benim* mi sunumu kabul edecek? *Benim* mi yüzüme gülecek? *Beni* mi bađıŐlayacak?” Yanıtı okunuyordu: “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm” (Matta 11:28).

Vaatler imanla kavrandı ve verilen mutlu karşılık duyuldu: “Artık uzun hac yolculukları yok; kutsal mabetlere zahmetli seyahatler yok. İsa’ya olduğum gibi, gnahkr ve kutsallıktan uzak bir Şekilde gelebilirim, O benim pişmanlık duama burun kıvırmaz. ‘Günahların bağışlandı.’²⁶ Benimkiler, benimkiler bile bađıŐlanabilir!”

Kalbi kutsal bir sevinç dalgası

doldurur ve İsa'nın adı şükran ve övgülerle yüceltilirdi. Bu mutlu canlar evlerine dönerek ışık saçtılar ve kendi deneyimlerini, gerçek ve yaşayan Yol'u bulduklarını, ellerinden geldiğince başkalarıyla paylaştılar. Kutsal Yazı'nın sözlerinde, doğrudan gerçeği özleyenlerin kalplerine konuşan daha önce hiç görülmemiş ve kutsal bir güç vardı. Bu Allah'ın sesiydi ve işitenler için ikna edici oluyordu.

Gerçeğin habercisi yoluna gitti; ancak alçakgönüllü duruşu, içtenliği, samimiyeti ve derin coşkunu, sık sık hatırlanan şeyler oldu. Pek çok durumda dinleyicileri ona nereden gelip nereye gittiğini sormamışlardı. Baştan şaşkınlıkla, sonradan da

minnettarlık ve sevinçle öylesine dolmuşlardı ki, onu sorgulamak akıllarına bile gelmemiştir. Onu evlerine götürmek istediklerinde, o sürünün kayıp koyunlarını ziyaret etmesi gerektiğini bildirdi. 'Acaba gökten gelmiş bir melek olabilir mi?' diye düşündüler.

Pek çok yerde gerçeğin habercisi bir daha görülmedi. Ya çoktan uzak diyarlara yol almıştı, ya da bilinmeyen bir zindanda ömür tüketiyordu, belki de gerçeğe tanıklık ettiği yerde ölüp gitmişti. Fakat ardında bıraktığı sözler yok edilemiyordu. İnsanların kalplerinde işlerini yerine getiriyorlardı; bereketli sonuçları ancak yargı gününde tamamen ortaya çıkacaktır.

Valdens müjdeciler Şeytan'ın krallığını işgal ediyor, karanlığın güçleri daha büyük bir teyakkuza geçiyordu. Gerçeği ilerletmek için gösterilen her çaba kötülüğün efendisi tarafından izleniyor, o da kendi aracılarının korkularını uyandırıyor. Papalık önderleri, bu alçakgönüllü gezginlerin çalışmalarının kendi davalarına getireceği tehlikeyi sezdiler. Gerçeğin ışığı engellenmeden parlamaya devam ederse, insanları kuşatan yoğun yanılığ bulutlarını dağıtabilirdi. İnsanların zihinlerini yalnızca Allah'a yönlendirecek ve sonunda Roma'nın üstünlüğünü ortadan kaldıracaktı.

Kadim kilisenin imanını tutan bu insanların varlığı bile Roma'nın

sapkınlığına sürekli bir tanıklıktı, bu nedenle en şiddetli nefreti ve zulmü uyandırıyordu. Elleriindeki Kutsal Yazı nüshalarını Roma'ya geri vermeyi reddetmeleri de Roma'nın hoşgörü gösteremeyeceği bir suçtu. Onları yeryüzünden silmeye karar verdi. Şimdi, dağlardaki evlerde yaşayan Allah halkına karşı en korkunç haçlı seferleri başlamıştı. Yollarına engizisyon memurları çıkarıldı ve suçsuz Habil'in katil Kayin önünde düştüğü sahne defalarca tekrarlandı.²⁷

Tekrar tekrar, verimli toprakları talan edildi, meskenleri ve şapelleri²⁸ yıkıldı, böylece masum ve çalışkan bir topluluğun bir zamanlar bereket fişkıraran tarlaları ve evlerinden geriye

yalnızca çöl kaldı. Yırtıcı canavarların kanın tadını alınca daha da azgınlaşmaları gibi, papa yanlılarının öfkesi de kurbanlarının çektiği acılarla daha da şiddetlendi. Saf imanın bu tanıklarının pek çoğu dağlarda kovalanıyor ve gizlendikleri vadilerde avlanıyor, muazzam ormanlarda ve dağ zirvelerinde kapana kısıtılıyorlardı.

Medeni hakları ellerinden alınan bu insanların ahlaki karakterlerine karşı hiçbir suçlama getirilemiyordu. Düşmanları dahi onların barışsever, sakin ve dindar insanlar olduklarını kabul ediyordu. En büyük suçları, Allah'a papanın istediği şekilde ibadet etmiyor oluşlarıydı. Bu suç yüzünden insanların veya iblislerin aklına

gelebilecek her türlü aşğılamaya, hakarete ve işkenceye maruz kaldılar.

Roma bir noktada nefret edilen mezhebi yok etmeye karar verdiğinde, papa onları sapkınlık olarak suçlayan ve katledilmelerini emreden bir ferman çıkardı. (Ek'e bakınız.) Bu kişiler boşta gezen, sahtekâr ve kanunsuzlar olarak suçlanmadılar; fakat "gerçek ağılın koyunlarını" baştan çıkaran bir dindarlık ve kutsallık görünümünde oldukları ilan edildi. Bu nedenle papa, "o habis ve iğrenç uğursuzlar mezhebinin" "dinlerinden dönmemeleri halinde, zehirli yılanlar gibi ezilmelerini" buyurdu.—Wylie, 16. kitap, 1. bölüm. Bu kibirli hükümdar bu sözlerle tekrar

karşılaşmayı umuyor muydu? Bunların gökteki kitaplara yazılarak, yargı gününde karşısına çıkarılacağını biliyor muydu? İsa, “Bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz” demişti (Matta 25:40).

Bu ferman, tüm kilise üyelerini sapkınlara karşı düzenlenen haçlı seferlerine katılmaya çağırıyordu. Bu zalim işe katılmak için bir teşvik olarak, “kilisenin verdiği genel ve özel tüm kefaret çilelerinden ve cezalardan ibra ediyor; haçlı seferlerine katılanları ettikleri tüm yeminlerden özgür kılıyor; yasa dışı olarak ele geçirmiş olabilecekleri tüm malvarlıklarındaki haklarını meşru hale getiriyor; ve

sapkınları öldürmeleri halinde tüm günahlarından bağışlanma vaat ediyordu. Valdenslerin lehine yapılmış tüm antlaşmaları hükümsüz kılıyor, hizmetçilerinin onları terk etmesini emrediyor, onlara her türlü yardımda bulunmayı herkes için yasaklıyor ve herkese onların malvarlıklarına el koyma yetkisini veriyordu.”—Wylie, 16. kitap, 1. bölüm. Bu belge bu sahnelerin ardında hangi efendinin ruhu olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Burada duyulan Mesih’in sesi değil, ejderhanın gürlemesiydi.

Papalık önderleri kendi karakterlerini Allah’ın yasasının harika standardına uydurmadılar, aksine kendilerine uygun bir standart meydana getirerek,

herkesi sırf Roma öyle istiyor diye bu standarda uymaya zorlamayı kararlaştırdılar. En korkunç facialar meydana geldi. Yozlaşmış ve küfür içindeki rahipler ve papalar, Şeytan'ın kendilerine verdiği görevi yerine getiriyorlardı. Doğalarında merhamete yer yoktu. Mesih'i çarmıha geren ve elçileri katleden, kana susamış Nero'yu kendi zamanındaki sadıklara karşı harekete geçiren ruh, Allah'ın sevgililerini yeryüzünden temizlemek üzere işbaşındaydı.

Bu Allah'tan korkan toplum, uğradığı zulümlere Kurtarıcıları'nı yücelten bir sabır ve sebatkârlıkla göğüs gerdi. Kendilerine karşı düzenlenen haçlı seferlerine ve acımasız katliama

rağmen, değerli gerçeği yaymak için müjdecilerini göndermeye devam ettiler. Avlanarak öldürüldüler; ancak kanları ekilen tohumları suladı ve meyve vermekten geri kalmadı. İşte Valdensler, Luther'in doğumundan yüzyıllarca önce Allah'a böyle tanıklık ettiler. Pek çok ülkeye yayılarak, Wycliffe'in zamanında başlayan ve Luther'in döneminde yaygınlaşarak derinleşen ve "Tanrı'nın sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna" her şeylerini feda etmeye gönüllü olanlar tarafından zamanın sonuna kadar devam ettirilecek olan Reform'un tohumlarını attılar (Vahiy 1:9).

19 Elçilerin İşleri 7:38 ve Vahiy 12:6, 14'ü karşılaştırın. Yeni Ahit'te Allah'ın halkından her zaman 'topluluk' olarak bahsedildiğini göreceksiniz. Bu topluluğun kendi içinde bir örgütlenmesi vardı fakat ilk yüzyıllarda hiç belirli ibadet yerleri yoktu. İnsanlar evlerinde toplandılar. Zamanla kilise binaları yapıldı. Daha sonra ise, kesin doktrinleri ve gelenekleriyle Katolik Kilisesi gibi, kilise örgütleri gelişti. Modern dilde kilise kelimesi genellikle, 1. İmanlıların bir topluluğu, 2. İçinde ibadet edilen bina, 3. Çeşitli Hristiyan mezhepleri için kullanılmaktadır.

20 Bkz. Daniel 8:12.

21 Bkz. Yaratılış 49:26.

22 Bkz. Yakup 1:17.

23 Bkz. Matta 20:28, Markos 10:45.

24 Yeni Ahit'i oluşturan 27 bölümden, Pavlus, Petrus ve Yuhanna gibi elçiler tarafından yazılarak çeşitli kiliseler ve kişilere gönderilen ve ilk imanlı topluluğunu eğitime amacı taşıyan 21 mektup.

25 Bkz. Süleyman'ın Özdeyişleri 1:7.

26 Bkz. Matta 9:2, Markos 2:5, Luka 5:20.

27 Bkz. Yaratılış 4. bölüm.

28 Şapel: Küçük kilise.

5 – JOHN WYCLİFFE

Reform'dan önce Kutsal Kitap'ın yalnızca birkaç nüshasının mevcut bulunduğu zamanlar oldu, fakat Allah kendi sözünün tamamen yok edilmesine izin vermedi. Ondaki gerçekler sonsuza dek gizlenemeyecekti. O, tıpkı hapishane kapılarını ve demir parmaklıkların sürgülerini açarak kendi hizmetkârlarını serbest bıraktığı gibi,²⁹ yaşam sözlerini kolaylıkla zincirlerinden kurtarabilirdi. Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki insanlar Allah'ın Ruhu'nun yönlendirmesiyle hareket ederek, gizli hazineleri arar gibi gerçeği aramaya başladılar. Allah'ın takdiriyle Kutsal Yazılar'a yönlendirilen

bu insanlar, kutlu sayfaları büyük bir ilgiyle incelediler. Işığı, ne pahasına olursa olsun, kabul etmeye hazırdılar. Her şeyi açıkça görmeseler bile, uzun süreden beri gizlenen birçok gerçeği kavramaları sağlandı. Gökten gönderilen haberciler olarak, yanılığı ve batıl inanç zincirlerini parçalayarak ve çoktan beridir tutsak edilmiş olanları ayağa kalkıp özgürlüklerini savunmaya çağırarak, yollarına devam ettiler.

Valdenslerin haricinde, Allah'ın sözü çağlar boyunca yalnızca eğitimli olanların bildiği dillerde kilitli kalmıştı; ancak artık Kutsal Yazılar'ın tercüme edilerek çeşitli ülkelerde yaşayan toplumlara kendi dillerinde verilmesinin zamanı gelmişti.

Dünyanın gece yarısı geçmişti. Karanlık saatleri tükeniyor ve birçok ülkede yaklaşan şafağın belirtileri görülüyordu.

On dördüncü yüzyılda İngiltere’de, “Reform’un sabah yıldızı” doğdu. John Wycliffe, yalnız İngiltere’de değil, tüm Hristiyan aleminde reformun müjdecisiydi. Onun dile getirmesine izin verilen Roma’ya karşı büyük protesto hiçbir zaman susturulamayacaktı. Bu protesto, bireylerin, kiliselerin ve ulusların özgürlüklerine kavuşmalarıyla sonuçlanacak olan mücadeleyi başlattı.

Wycliffe temel bilimler üzerine eğitim almıştı ve ona göre Rab korkusu bilginin temeliydi. Üniversitedeyken,

gayretli dindarlığının yanı sıra, kayda değer yetenekleri ve derin ve güvenilir bilim adamlığı dikkatleri üzerine çekmişti. Bilgi edinme arzusu ile, öğrenimin her alanında bilgi sahibi olmaya çalıştı. Skolastik felsefe, kilise yönetmelikleri ve özellikle kendi ülkesininki olmak üzere medeni hukuk konusunda eğitim aldı. Sonraki çalışmalarında, bu erken eğitimin değeri açıkça görülüyordu. Zamanının kuramsal felsefesini yakından tanıması sayesinde hatalarını açığa çıkarabiliyordu; ulusal yasa ve kilise yasası üzerinde yaptığı çalışmalar ile de medeni ve dinsel özgürlük için verilen büyük mücadeleye katılmaya hazırdı. Allah'ın sözünden alınan silahları

kullanabilecek durumda olmasının yanı sıra, okulların düşünsel disiplinini almış, eğitim çevrelerinin taktiklerini öğrenmişti. Dehasının gücü, engin ve eksiksiz bilgisi, hem dostlarının hem de düşmanlarının saygısını kazanmıştı. Yandaşları, savunucularının ulusun önde gelen zihinleri arasında ön planda olduğunu memnuniyetle görüyor; düşmanları ise reform destekçisinin bilgisizliğini ya da zayıflığını ifşa ederek reform davasına karşı nefret uyandırmaktan alıkonuluyorlardı.

Wycliffe henüz üniversitede iken Kutsal Yazılar'ı çalışmaya başlamıştı. O günlerde Kutsal Kitap yalnızca kadim dillerde mevcuttu ve eğitimsiz sınıflara kapalı olan gerçeğin pınarına yalnızca

bilginler ulaşabiliyordu. Böylece Wycliffe'in gelecekte Reformcu olarak çalışmasının yolu şimdiden hazırlanmıştı. Bilgili kişiler Allah'ın sözünü incelemişler ve O'nun orada açıklanan karşılıksız lütfu hakkındaki gerçeği öğrenmişlerdi. Öğretileriyle bu gerçeğin bilgisini yaymışlar ve diğerlerini de yaşayan Kutsal Kitap'a dönmeye yönlendirmişlerdi.

Wycliffe'in dikkati Kutsal Yazılar'a yöneldiğinde, onları araştırmaya okullardaki öğrenimini başarıyla tamamlamasını sağlayan titizliğiyle başladı. Bu zamana dek, ne skolastik çalışmaların ne de kilise öğretisinin karşılayamadığı büyük bir ihtiyaç hissediyordu. Daha önceden boşuna

arayıp durduğu şeyi Allah'ın sözünde buldu. Burada, kurtuluş planının açıklandığını ve Mesih'in insanın tek savunucusu olarak ortaya konulduğunu gördü. Kendisini Mesih'in hizmetine adadı ve keşfettiği gerçekleri duyurmaya karar verdi.

Kendisinden sonraki Reformcular gibi, Wycliffe de çalışmasının başlangıcında bunun kendini nereye götüreceğini tahmin etmiyordu. Kasıtlı olarak Roma'ya karşı çıkmayı kararlaştırmamıştı. Fakat gerçeğe olan bağlılığı onu ancak yalanla çatışmaya götürebilirdi. Papalığın yanılığlarını ne kadar açık bir şekilde fark ettiyse, Kutsal Kitap'ın öğretisini o kadar samimiyetle sundu. Roma'nın, insanî

geleneği Allah'ın sözüne tercih ettiğini gördü; rahipleri Kutsal Yazılar'ı gizlemeleri dolayısıyla korkusuzca eleştirdi ve Kutsal Kitap'ın insanlara geri verilerek, yetkisinin kilisede tekrar tesis edilmesini talep etti. Muktedir ve ciddi bir öğretmendi, belagatli bir vaizdi ve günlük hayatında da vaaz ettiği hakikatleri yaşıyordu. Kutsal Yazılar'a ilişkin bilgisi, mantığının gücü, yaşantısının paklığı ve kararlı cesareti ve dürüstlüğü, ona herkesin saygısını ve güvenini kazandırdı. Roma Kilisesi'nde hüküm süren fesadı gören birçok kişi eski inançlarından hoşnutsuz olmaya başlamıştı, bu yüzden Wycliffe'in ortaya koyduğu gerçekleri gizlenemeyen bir sevinçle

karşıladılar; ancak papalık önderleri bu Reformcu'nun kendilerinden daha etkili olmaya başladığını anladıklarında küplere bindiler.

Wycliffe yanılığını keskin bir şekilde ortaya koyuyor ve Roma'nın yetkisiyle kutsanan istismarlara korkusuzca karşı çıkıyordu. Kralın vaizi olarak çalışırken papanın İngiltere hükümdarından istediği vergiye cesaretle karşı durdu ve papanın dünyasal yöneticiler üzerindeki yetki iddiasının hem akla hem de vahye karşı olduğunu gösterdi. Papanın talepleri büyük kızgınlık yaratmış, Wycliffe'in öğretileri ulusun önde gelen zihinleri üzerinde etki bırakmıştı. Kral ve asilzadeler birleşerek, papanın dünyasal yetki

iddiasına ve verginin ödenmesine karşı çıktılar. Böylece papalığın İngiltere'deki üstünlüğüne etkili bir darbe indirilmiş oldu.

Reformcunun uzun ve kararlı bir savaş açtığı bir diğer kötülük ise, dilenci keşiş tarikatları kurumuydu. Bu keşişler İngiltere'de cirit atıyor, ulusun büyüklüğünü ve refahını olumsuz etkiliyorlardı. Çalışma, eğitim, ahlak, hepsi bu bozucu etkiden nasibini alıyordu. Keşişlerin aylaklıkla ve dilenmeyle geçen yaşamları halkın elinde avucunda ne varsa kurutmakla kalmıyor, yararlı işler yapan insanların küçük görülmesine de neden oluyordu. Gençlik ahlaksızlığa düşüyor ve yozlaşıyordu. Keşişlerin etkisiyle birçok

çocuk manastır yaşamına ikna ediliyordu, üstelik bu anne–babalarının rızası alınmadan, hatta bilgisi bile olmadan ve isteklerinin aksine yapılıyordu. Roma Kilisesi'nin erken dönem babalarından biri, manastır düzeninin iddialarını evlat sevgisi ve vazifelerinin üzerinde tutarak, şöyle beyan etmişti: “Baban ağlayıp inleyerek kapıda yatsa, annense seni doğuran bedeni ve besleyen göğüsleri ayaklarının altına serse, onların üzerinden geçerek Mesih'e doğru yoluna devam etmelisin.” Luther'in sonradan “Hristiyan ve insandan çok kurtlara ve zorbalara özgü” diye betimlediği bu “rezil acımasızlık” sayesinde çocukların kalpleri anne–

babalarına karşı katılaştırıldı.—Barnas Sears, *The Life of Luther [Luther'in Hayatı]*, s. 70, 69. Böylece papalık önderleri, tıpkı geçmişteki Ferisiler gibi, kendi gelenekleriyle Allah'ın emrini geçersiz hale getirdiler. Böylece evler ıssızlaştırıldı ve anne—babalar oğullarının ve kızlarının yoldaşlığından mahrum bırakıldılar.

Üniversite öğrencileri dahi keşişlerin sahte gösterileriyle kandırılarak tarikatlara katılmaya ikna edildiler. Pek çoğu, kendi hayatlarını mahvettiklerini ve anne—babalarına acı getirdiklerini görerek, sonradan bu eylemde bulduklarına pişman oldu; fakat tuzığa bir kez düştükten sonra özgürlüklerini geri kazanmaları

imkânsızdı. Birçok anne–baba, keşişlerin etkisinden korkarak, oğullarını üniversiteye göndermeye yanaşmadı. Büyük öğrenim merkezlerinde öğrencilerin sayısında belirgin bir azalma meydana geldi. Okullar eridi ve cehalet hüküm sürdü.

Papa bu keşişlere günah çıkarma ve bağışlama yetkisi vermişti. Bu büyük bir kötülük kaynağı haline geldi. Keşişler, kazançlarını arttırma düşüncesiyle günahları bağışlamaya o kadar istekliydiler ki, her türden suçlular onlara başvurdu ve bunun sonucunda en adi suçlar hızla artış gösterdi. Hastalar ve fakirler sefalet içinde bırakılıyor, onların ihtiyaçlarını karşılaması gereken armağanlar ise,

bunları kendi tarikatlarına vermeyen kişilerin sapkın olduklarını ileri sürerek insanlardan tehditle sadaka toplayan keşişlere gidiyordu. Yoksulluk iddiasında olmalarına rağmen, keşişlerin zenginliği günden güne artıyordu ve muhteşem binaları ile lüks sofralarına kıyasla ulusun gittikçe artan fakirliği daha fazla göze çarpıyordu. Lüks ve zevk içinde günlerini gün ederken, kendilerinin yerine insanlara şaşırtıcı hikayeler, efsaneler okuyup komikliklerle eğlendiren ve onları iyice keşişlerin kuklası haline getiren cahil adamları gönderiyorlardı. Ancak keşişler batıl inançlı kalabalıklar üzerindeki denetimlerini sürdürüyor ve onları tüm dini vecibelerinin papanın

üstünlüğünü kabul etmek, azizlere tapınmak ve keşişlere armağanlar vermek olduğuna, cennette bir yer edinmek için bunların yeterli olacağına inandırıyorlardı.

Bilgili ve dindar kişiler bu manastır tarikatlarında reform yapmak için boşuna çabalamışlardı; ancak daha net bir anlayışa sahip olan Wycliffe, baltayı kötülüğün köküne vurarak, sistemin başlı başına yanlış olduğunu ve kaldırılması gerektiğini bildirdi. Tartışma ve araştırma ruhu uyanıyordu. Keşişler papanın bağışlanma belgelerini pazarlayarak ülkeden geçerlerken, pek çok kişi parayla af satın alabilme olasılığından şüphe etti ve Roma piskoposundan ziyade Allah'tan

bağışlanma istemeleri gerekip gerekmediğini sorgulamaya başladılar. (Ekte sayfa 57–58’e dair nota bakınız.) Açıgözlülükleri hiçbir zaman tatmin olmayan keşişlerin hırsından ötürü dehşete düşenler yalnızca birkaç kişi değildi. “Roma’nın keşişleri ve rahipleri bizi kanser gibi yiyip bitiriyor” dediler. “Allah bizi kurtarsın, yoksa halk mahvolacak.”—D’Aubigne, 17. kitap, 7. bölüm. Dilenci keşişler açıgözlülüklerini gizlemek için Kurtarıcı’yı örnek aldıklarını iddia ediyor, İsa’nın ve öğrencilerinin de insanların bağışlarıyla yaşadıklarını söylüyorlardı. Bu iddia davalarına zarar verdi, zira pek çok kişiyi gerçeği kendi gözleriyle görmek için Kutsal Kitap’ı

araştırmaya yöneltti, bu ise Roma'nın hiç istemediği bir şeydi. İnsanların zihinleri gerçek Kaynağı'na yönelmişti, Roma'nın amacı ise bunu gizlemekten başka bir şey değildi.

Wycliffe keşişlerin aleyhine broşürler yazmaya ve yayınlamaya başladı, ancak amacı onlarla tartışmaya girmekten çok, insanların dikkatini Kutsal Kitap'ın ve onun Yazarı'nın öğretilerine çekmekti. Papanın bağışlama ya da aforoz etme yetkisinin sıradan rahiplerden fazla olmadığını, ayrıca hiç kimsenin, kendi üzerine Allah'ın yargısını kendisi davet etmedikçe, gerçekten aforoz edilemeyeceğini ilan etti. Papalığın tesis etmiş olduğu ve milyonların canlarını ve bedenlerini

tutsak eden bu muazzam ruhsal ve dünyasal krallığın iskeletini çökertmeye bundan daha etkin bir şekilde başlayamazdı.

Roma'nın küstah tacizlerine karşı İngiliz krallığının haklarını savunmaya tekrar çağrılan Wycliffe, kraliyet elçisi olarak Hollanda'ya atandı ve papanın temsilcileriyle iki yıl süreyle görüştü. Burada Fransa'dan, İtalya'dan ve İspanya'dan gelen rahiplerle iletişim kurdu ve olayların perde arkasını görerek, İngiltere'de olsa gözünden kaçacak olan pek çok ayrıntıya dair bilgi edinme fırsatı buldu. Sonraki çalışmalarında vurgulayacağı pek çok şey öğrendi. Papalık mahkemesinden gelen bu temsilcilerde hiyerarşinin

gerçek karakterini ve hedeflerini görebiliyordu. İngiltere'ye dönerek önceki öğretilerini açıktan açığa ve daha büyük bir gayretle tekrarlamaya ve açgözlülüğün, gururun ve aldatmacanın Roma'nın ilahları olduğunu ilan etmeye başladı.

Yazdığı kitapçıklardan birinde, papa ve onun para tahsildarları hakkında şöyle demişti: “Her yıl, ayinler ve ruhsal şeyler için, yoksul insanların geçim kaynağından ve kralın hazinesinden binlerce mark³⁰ para alıyorlar, bu eylemleri kahrolası dinsel rüşvet³¹ sapkınlığıdır ve tüm Hristiyanlığı bu sapkınlığı onaylamaya ve sürdürmeye zorluyorlar. Ve mutlaka, memleketimizde altından büyük bir

dağ olsaydı ve oradan bu mağrur dünyasal rahibin tahsildarından başka hiç kimse bir şey almasaydı, zaman içinde bu dağ erirdi; zira ülkemizden tüm parayı toplayıp, bize Allah'ın bu dinsel rüşvete karşılık olarak vereceği lanetten başka bir şey bırakmıyor.”— John Lewis, *History of the Life and Sufferings of J. Wiclif [John Wycliffe'in Hayatı ve Sıkıntıları]*, s. 37.

Wycliffe İngiltere'ye dönüşünden kısa bir süre sonra kral tarafından Lutterworth'un bölge din görevliliğine atandı. Bu, en azından kralın onun açık konuşmalarından rahatsız olmadığını gösteriyordu. Sarayın eylemlerinin biçimlendirilmesinde ve ulusun inancına şekil verilmesinde

Wycliffe'in etkisi hissediliyordu.

Çok geçmeden papalığın şimşeklerini üzerine çekti. İngiltere'de üç yere, üniversiteye, krala ve piskoposlara üç ferman gönderilerek, tümünden sapkınlığın öğretmenini susturmak için acil ve kesin önlemler almaları istendi.

(Augustus Neander, *General History of the Christian Religion and Church* [*Hristiyanlık İnançının ve Kilisenin Genel Tarihi*], 6. dönem, 2. kısım, 1. bölüm, 8. paragraf. Ayrıca Ek'e bakınız.) Ancak daha fermanların gelişinden önce, aşırı gayretli piskoposlar Wycliffe'i kendi huzurlarında yargılanmak üzere çağırtmışlardı. Fakat kraliyetteki en güçlü prenslerden ikisi ona mahkemede

eşlik etti; ayrıca binanın etrafını saran ve içeri kadar giren halk yargıçların gözünü korkuttu ve işlemler bir süreliğine askıya alınarak huzur içinde kendi yoluna gitmesine izin verildi. Bir süre sonra piskoposların Reformcu'ya karşı kışkırtmaya çabaladıkları yaşlı III. Edward öldü ve Wycliffe'in önceki hamisi krallığın naibi oldu.

Ancak gelen papalık fermanları tüm İngiltere'ye sapkın kişinin tutuklanması ve hapsedilmesi için kesin emir veriyordu. Bu düzenlemeler doğrudan yakma kazığına işaret ediyordu. Wycliffe'in çok geçmeden Roma'nın intikamına yem olacağı neredeyse kesin gibiydi. Fakat eskilerden birine, "Korkma... senin kalkanın benim"

(Yaratılış 15:1) diye seslenen Kişi, hizmetkârını korumak için tekrar elini uzattı. Ölüm, Reformcu'nun değil, onu yok etmeye karar veren papanın kapısını çaldı. XI. Gregor öldü ve Wycliffe'in duruşması için toplanmış olan rahipler dağıldı.

Allah'ın takdiri, olayları Reform'un gelişmesine daha da çok fırsat verecek şekilde düzenliyordu. Gregor'un ölümünü iki rakip papanın seçilmesi izledi. Çatışma içindeki iki güç, her biri yanılmazlık iddiasında bulunarak, kendisine itaat edilmesini talep ediyordu. (Ek'te sayfa 49 ve 84'e dair notlara bakınız.) Her biri, diğerine karşı savaş açmak için inananların desteğine başvurdu, taleplerini

düşmanları için korkunç lanetler, destekçileri içinse göksel ödüller vaat ederek kabul ettirmeye çalıştılar. Bu olay papalığın etkisini büyük ölçüde zayıflattı. Düşman hizipler birbirlerine saldırmak için ellerinden geleni yaptılar, böylece Wycliffe bir süre dinlenme fırsatı buldu. Papadan papaya aforozlar ve suçlamalar uçuşuyordu ve çelişkili iddialarını destekleyebilmek için sel gibi kan akıyordu. Kiliseyi cürümler ve rezaletler sarmıştı. Bu esnada Lutterworth'taki sakin yetki bölgesine çekilmiş olan Reformcu da, insanların dikkatini çekişen papalardan Esenlik Önderi olan İsa'ya çekmek için titizlikle çalışıyordu.

Bu bölünme, neden olduğu tüm

çatışma ve yozlaşmanın yanı sıra, insanların papalığın gerçekte ne olduğunu görmelerini sağlayarak Reform'un yolunu açıyordu. Wycliffe, "Papaların Hizipleşmesi Üzerine" adlı bir kitapçık yazarak, insanları bu iki piskoposun birbirlerini Mesih karşıtı olarak suçlarken gerçeği söyleyip söylemedikleri üzerinde düşünmeye çağırdı. "Allah" dedi, "İblis'in yalnızca bir rahipte hüküm sürmesine izin vermedi, fakat... ikisi arasında ayrılık meydana getirdi ki, insanlar Mesih'in adıyla her ikisini de kolaylıkla alt edebilsin."—R. Vaughan, *Life and Opinions of John de Wycliffe [John Wycliffe'in Hayatı ve Görüşleri]*, 2. cilt, s. 6.

Wycliffe de Efendi'si gibi müjdeyi fakirlere duyuruyordu. Işığın yalnızca Lutterworth'taki kendi yetki bölgesinde yayılmasından tatmin olmayarak, İngiltere'nin dört bir yanına taşınması gerektiğine karar verdi. Bunu gerçekleştirmek için, gerçeği seven ve yalnızca onu yaymak isteyen yalın ve adanmış insanlardan bir vaiz grubu oluşturdu. Bu adamlar her yere giderek, pazar yerlerinde, büyük kentlerin sokaklarında ve kır patikalarında ders verdiler. Yaşlıları, hastaları ve yoksulları arayarak, onlara Allah'ın lütfunun sevinçli haberini ilettiler.

Oxford'da ilahiyat profesörü olan Wycliffe, Allah'ın sözünü üniversitenin salonlarında duyuruyordu. Öğretim

verdiği öğrencilere hakikati o kadar büyük bir sadakatle sundu ki, “müjde doktoru” unvanını aldı. Fakat hayatının en önemli çalışması Kutsal Yazılar’ın İngiliz diline tercüme edilmesi olacaktı. “Kutsal Yazılar’ın Hakikati ve Anlamı Üzerine” adlı çalışmasında, İngiltere’de yaşayan herkesin Allah’ın harika işlerini kendi anadilinde okuyabilmesi için Kutsal Kitap’ı tercüme etme niyetini açıkladı.

Ancak çalışmaları birdenbire durdu. Henüz altmış yaşında bile olmamasına rağmen, bitmek tükenmek bilmez emekleri, araştırmaları ve düşmanlarının saldırıları, gücünü kaybetmesine ve zamanından önce yaşlanmasına neden olmuştu. Tehlikeli

bir hastalığın pençesine düştü. Bu haber keşişleri son derece sevindirdi. Kiliseye yapmış olduğu kötülüklerden dolayı büyük bir pişmanlık duyacağını düşündüler ve itiraflarını dinlemek için odasına koştular. Dört dinî tarikatın temsilcisi, yanlarında dört devlet memuru ile birlikte, güya ölmekte olan adamın etrafına toplandılar. “Ölmek üzeresin” dediler, “hatalarından tövbe et ve bizim zararımıza söylemiş olduğun tüm sözleri huzurumuzda geri al.” Reformcu sessizce dinledi; sonra yardımcısının kendisini yatakta doğrultmasını istedi ve gözlerini geri adım atmasını bekleyen keşişlere dikerek, onları önceden de sık sık titretmiş olan güçlü ve kararlı ses

tonuyla şöyle cevap verdi: “Ölmeyecek, yaşayacağım; ve keşişlerin şeytanî işlerini yine duyuracağım.”³²—
D’Aubigne, 17. kitap, 7. bölüm.
Şaşırın ve utanan rahipler odadan hızla çıktılar.

Wycliffe’in sözleri gerçekleşti. Hayatta kalarak, yurttaşlarının eline Roma’ya karşı kullanılacak en güçlü silahı, insanları özgür kılmak, aydınlatmak ve müjdelemek için Gök’ten verilen aracı, yani Kutsal Kitap’ı teslim etti. Bu çalışmanın tamamlanması için üstesinden gelinmesi gereken pek çok ve büyük engeller vardı. Wycliffe dermansızlıkla bunalıyordu; yalnızca birkaç yıl daha çalışabileceğinin farkındaydı; göğüs germesi gerekecek

olan dűşmanlıęı görmüştü; fakat Allah'ın sözünün vaatleri ile cesaretlenerek, hiçbir Őeyin gözünü korkutmasına izin vermeden yoluna devam etti. Düşünsel güçlerinin tüm zindeliği ve zengin deneyimiyle, Allah'ın özel takdiri ile bu göreve, çalışmalarının en büyüğüne korunmuş ve hazırlanmıştı. Tüm Hristiyan alemi kargaşaya içindeyken, Reformcu Lutterworth'taki konutunda, dışarıda esen fırtınaya bakmaksızın, kendi seçtiği görevi yerine getirmekle meşguldü.

Sonunda çalışma, Kutsal Kitap'ın ilk kez yapılan İngilizce çevirisi, tamamlandı. Allah'ın sözü İngiltere'ye açıldı. Reformcu artık hapisten ve

kazıktan korkmuyordu. İngiliz halkının eline hiçbir zaman söndürülemez bir ışık vermişti. Yurttaşlarına Kutsal Kitap'ı vererek, cahilliğin ve ahlaksızlığın zincirlerinin kırılması, ülkesinin özgürleşmesi ve yükselmesi için savaş meydanlarında kazanılan en büyük zaferlerin sağladığından çok daha fazlasını yapmıştı.

Matbaa henüz bulunmadığından, Kutsal Kitap nüshalarının çoğaltılması yavaş ve yorucu bir işti. Kitaba ilgi o kadar büyüktü ki, pek çok kişi onun yazımına gönüllü olarak katıldı, ancak yazıcılar talebi zorlukla karşılayabiliyorlardı. Zengin alıcılar Kutsal Kitap'ın tamamını istiyordu. Kimileri yalnızca bir bölümünü

alıyordu. Çoğu kez birkaç aile birleşerek bir nüsha alıyordu. Böylece Wycliffe'in Kutsal Kitap'ı insanların evlerine girdi.

İnsanların mantığına hitap edilmesi, onları papalık dogmalarına pasif şekilde teslimiyetten uyandırdı. Wycliffe artık Protestanlığın Mesih'e iman yoluyla kurtuluş ve yalnızca Kutsal Yazılar'ın kusursuz oluşu gibi ayırt edici öğretilerine ağırlık veriyordu. Gönderdiği vaizler Kutsal Kitap'la birlikte Reformcu'nun yazılarını da dağıtıyordu; ve bunu o kadar iyi başardılar ki, yeni iman İngiliz halkının neredeyse yarısı tarafından benimsendi.

Kutsal Yazılar'ın ortaya çıkışı kilise yetkililerini dehşete düşürdü. Şimdi

Wycliffe'den daha güçlü bir aracıyla, silahlarının kendisine karşı hemen hemen hiçbir yarar sağlamayacağı bir vasıtayla karşı karşıya kalmışlardı. O yıllarda İngiltere'de Kutsal Kitap'ı yasaklayan hiçbir yasa yoktu, zira daha önce halkın dilinde hiç yayınlanmamıştı. Bu yasalar daha sonra yürürlüğe konuldu ve zorla uygulandı. Bu arada, rahiplerin tüm çabalarına rağmen, Allah'ın sözünün yayılması için bir fırsat dönemi gelmişti.

Papalık önderleri Reformcu'yu susturmak için yeniden harekete geçtiler. Peş peşe üç kez mahkemeye çağrıldı, fakat yararı yoktu. Öncelikle piskoposlardan oluşan bir kurul onun yazılarını sapkın ilan etti ve genç kral

II. Richard'ı da yanlarına çekerek, yasaklanan öğretilere bağlı kalanların hapse atılmasına ilişkin bir kraliyet fermanı çıkardılar.

Wycliffe kilise meclisinden Parlamento'ya başvurdu; ulusal konseyin önünde hiyerarşiyi korkusuzca suçladı ve kilisenin kutsadığı büyük tacizlerin düzeltilmesini talep etti. İkna edici bir güçle, papalığın gaspını ve yozlaşmalarını gözler önüne serdi. Düşmanlarının kafası karışmıştı. Wycliffe'in dostları ve destekçileri geri adım atmaya zorlanmışlardı, bu nedenle kendilerinden emin bir şekilde, yaşlı, yalnız ve arkadaşsız olan Reformcu'nun, tacın ve piskoposluğun

ortak yetkisine boyun eğeceğini sanıyorlardı. Aksine, papa yanlıları kendilerinin yenilgiye uğradığını gördüler. Wycliffe'in ateşli sözleriyle harekete geçen Parlamento, zulüm fermanını yürürlükten kaldırdı ve Reformcu yeniden özgürlüğüne kavuştu.

Üçüncü kez duruşmaya çağrıldı, bu kez krallıktaki en yüksek kilise mahkemesinin önündeydi. Burada sapkınlığa hiçbir hoşgörü gösterilmeyecekti. Nihayet Roma zafer kazanacak ve Reformcu'nun çalışması durdurulacaktı. Papa yanlıları böyle sandılar. Amaçlarını gerçekleştirebilselerdi, Wycliffe öğretilerinden vazgeçmek zorunda

kalacak, ya da mahkemeden ancak ateşe atılmak üzere çıkabilecekti.

Ancak Wycliffe geri adım atmadı; gerçeği gizlemeyecekti. Öğretilerini korkusuzca savundu ve kendisine baskı yapanların suçlamalarını reddetti. Kendisini, konumunu ve ortamı unutarak, dinleyicilerini ilahî mahkemenin önüne getirdi ve onların safsatalarıyla aldatmacalarını ebedî gerçeğin terazisinde tarttı. Konsey salonunda Kutsal Ruh'un gücü hissediliyordu. Dinleyiciler Allah'tan gelen bir etkinin altındaydı. Oradan ayrılmaya güçleri yokmuş gibiydi. Reformcu'nun sözleri, Rabb'in yayından çıkan oklar gibi kalplerini delip geçiyordu. Ona yönelttikleri

sapkınlık suçlamasını, ikna edici bir güçle kendi üzerlerine çevirdi. Yanlış kanaatlerini hangi cüretle yayabildiklerini sordu. Kazanç uğruna, Allah'ın lütfunu ticari mala dönüştürebilmek için mi?

Sonunda “Siz kiminle çekiştiğinizi sanıyorsunuz?” dedi, “bir ayağı çukurda yaşlı bir adamla mı? Hayır! Hakikatte – Sizden daha güçlü ve sizi alt edecek olan hakikatte.”—Wylie, 2. kitap, 13. bölüm. Bu sözleri söyleyerek topluluktan çekildi ve düşmanlarının biri bile ona engel olmaya kalkışmadı.

Wycliffe'in işi neredeyse tamamlanmıştı; uzun zamandır taşıdığı gerçeğin bayrağı elinden düşmek üzereydi; fakat müjdeye bir kez daha

tanıklıkta bulunmalıydı. Gerçeğin, yanlışlık krallığının kalesinden ilan edilmesi gerekiyordu. Wycliffe, çok kereler kutsalların kanını döken, Roma'daki papalık mahkemesinin huzurunda ifade vermeye çağrılmıştı. Kendisini tehdit eden tehlikeye karşı kör değildi, yine de yolculuk yapmasını imkânsız hale getiren bir felce uğramış olmasaydı bu celbe itaat edecekti. Sesi Roma'da duyulamayacak olsa da, mektup aracılığıyla konuşabilirdi ve öyle yapmaya karar verdi. Reformcu konutundan papaya, saygılı bir tavırla ve Hristiyan ruhuna sahip olarak yazılmış olmasına rağmen, papalığın debdebesini ve kibrini sert bir şekilde eleştiren bir mektup gönderdi.

“Sahip olduğum imanı herkese, özellikle de Roma piskoposuna açmaktan ve ilan etmekten mutluluk duyuyorum” diyordu, “zira bu iman benim sandığım kadar sağlam ve gerçekse, kendisi de bahsettiğim inancı memnuniyetle onaylayacak, veya hatalıysa, düzeltecektir.”

“Öncelikle, Mesih’in müjdesinin Allah’ın yasasının tüm bedeni olduğunu düşünüyorum... Roma piskoposunun, kendisi Mesih’in yeryüzündeki vekili olduğu üzere, diğer tüm insanlardan daha fazla müjdenin yasasına uymakla yükümlü olduğunu sanırım. Zira Mesih’in öğrencileri arasında büyüklük, dünyasal saygınlık ve payelere değil, fakat Mesih’i O’nun

yaşamına ve davranışlarına göre yakından ve eksiksiz izlemeye bağlı olmuştu... Mesih de, dünyadaki yolculuğu sırasında, tüm dünyasal saltanattan ve payelerden öğrenen ve bunları terk eden son derece fakir bir adamdı...”

“Hiçbir imanlı kişi papayı veya kutsal adamlardan herhangi birini Rab İsa Mesih’i izledikleri noktalar haricinde izlemek mecburiyetinde değildir; zira Petrus ile Zebedi’nin oğulları da, dünyasal payeler peşinde koşarak, Mesih’in adımlarını izlemenin aksine, suç işlemişlerdir, bu nedenle bu hatalarında izlenmeyeceklerdir...”

“Papa dünyasal egemenliği ve yönetimi dünyevi krallığa bırakmalı,

ayrıca tüm ruhban sınıfına da bunu yaptırmalı ve tavsiye etmelidir; zira Mesih ve bilhassa da O'nun elçileri böyle yapmıştır. Bu vesileyle, bu konulardan herhangi birinde hata yapmışsam, düzeltmeleri büyük bir tevazuyla kabul edeceğim, gerekirse cezası ölüm olsun; ve isteğime ve arzuma göre elimden gelecek olsa, kesinlikle Roma piskoposunun huzuruna çıkardım; fakat Rab bana bunu yaptırmadı ve insanlardan çok Allah'a itaat etmemi öğretti.”³³

Şu sözlerle bitiriyordu: “Allahımıza dua edelim, papamız VI. Urban'ı harekete geçirsin ki, işine başladığında o ve emrindeki din adamları Rab İsa Mesih'i yaşamlarında ve

davranışlarında izlesinler; ve insanlara etkin bir şekilde öğretsinler, öyle ki halk da aynı şekilde onları sadakate izlesin.”—John Foxe, *Acts and Monuments [Kanunlar ve Yapıtlar]*, 3. cilt, s. 49, 50.

Böylece Wycliffe Mesih'in alçakgönüllülüğünü ve yumuşak huyluluğunu papaya ve kardinallere göstererek, kendileri ile sözde temsil ettikleri Efendi arasındaki farkı hem onlara hem de tüm Hristiyan alemine sergiledi.

Wycliffe bağlılığının bedelini canıyla ödeyeceğini şüphesiz olarak biliyordu. Kral, papa ve piskoposlar onu yıkıma götürmek için birleşmişlerdi ve en fazla birkaç ay içinde kendini yakma

kazığında bulacağı kesin görünüyordu. Fakat cesareti sarsılmıyordu. “Şehitlik tacını neden uzaklarda aramaktan bahsediyorsun?” diyordu. “Mesih’in müjdesini kibirli piskoposlara duyur, şehitlik senin peşinden gelecektir. Yaşayayım da sesimi çıkarmayayım mı? ... Asla! Bırak darbe insin, gelişini bekliyorum.”—D’Aubigne, 17. kitap, 8. bölüm.

Fakat Allah’ın takdiri kendi hizmetkârını halen koruyordu. Hayatı boyunca gerçeği savunurken, canını her gün tehlikeye atma pahasına cesaretle dimdik duran bu adam, düşmanlarının nefretine kurban olmayacaktı. Wycliffe hiçbir zaman kendisini gizlemeye çalışmadı, ancak onun koruyucusu

Rab'di; ve Őimdi, dűŐmanlarının onu ellerine geçirdiklerinden emin oldukları bir zamanda, Allah'ın eli onu eriŐemeyecekleri bir yere taŐıdı. Lutterworth'taki kilisesinde, Rabb'in Sofrası'nı dağıtmaya hazırlanırken felç geçirerek dűŐtü ve çok geçmeden can verdi.

Wycliffe'i iŐine Allah atamıŐtı. Hakikat sűzünü onun ađzına koymuŐtu ve bu sűzün insanlara ulaŐabilmesi için onu koruyan bir muhafız gűrevlendirmiŐti. Muazzam Reform iŐi için bir temel atılana kadar, onun yaŐamı korundu ve iŐleri tamamlandı.

Wycliffe Karanlık ađ'ın gűlgeleri arasından çıkıp gelmiŐti. Kendisinden önce yaŐayanlar arasında

çalışmalarından faydalanarak kendi reform sistemini şekillendirebileceği kimse yoktu. Vaftizci Yahya gibi özel bir görevi yerine getirmek için yetiştirilmişti, yeni bir dönemin müjdecisiydi. Yine de, onun sunduğu hakikat sisteminde kendisinden sonra gelen Reformcuların aşamadığı, hatta bazılarının yüz yıl sonra dahi ulaşamadığı bir birlik ve bütünlük vardı. Temel o kadar geniş ve derin, iskelet o kadar sağlam ve eksiksizdi ki, ondan sonra gelenler tarafından yeniden inşa edilmesine gerek kalmadı.

Wycliffe'in vicdanı ve aklı özgür kılmak için başlattığı ve uzun zamandır Roma'nın zafer arabasına bağlı olan ulusları özgür kılacak olan büyük akım,

Kutsal Kitap'tan kaynaklanıyordu. On dördüncü yüzyıldan beri, yaşam suyu gibi, çağlardır akmakta olan bereket ırmağının kaynağı buradaydı. Wycliffe Kutsal Yazılar'ı kesin bir imanla, Allah'ın isteğinin vahyedilen bildirimi, imanın ve uygulamanın yeterli kaynağı olarak kabul ediyordu. Roma Kilisesi'ni ilahî ve yanılmaz yetkili olarak göreceği, yerleşik öğretilerini ve bin yıllık geleneklerini sorgusuz sualsiz saygıyla kabul edeceği şekilde eğitilmişti; fakat tüm bunlara sırt çevirerek Allah'ın kutsal sözünü dinledi. İnsanları tanımaya teşvik ettiği yetki kaynağı buydu. Papa aracılığıyla konuşan kilise yerine, tek gerçek otoritenin kendi sözü aracılığıyla

konuşan Allah'ın sesi olduğunu ilan etti. Ayrıca, Kutsal Kitap'ın Allah'ın isteğinin mükemmel bildirisi olmasının yanı sıra, Kutsal Ruh'un onun tek yorumcusu olduğunu ve her insanın, onun öğretilerini okuyup çalışarak, kendi üzerine düşen görevi öğrenmesi gerektiğini bildirdi. Böylece insanların zihinlerini papadan ve Roma Kilisesi'nden uzaklaştırarak Allah'ın sözüne yöneltti.

Wycliffe en büyük Reformculardan biriydi. Bilgisinin boyutu, düşüncesinin netliği, hakikati kararlılıkla koruması ve onu cesaretle savunması bakımından, kendisinden sonra gelenlerden pek azı ona denkti. Hayat paklığı, araştırma ve

çalışmalarında bıkip usanmadan gayret göstermesi, bozulmayan dürüstlük ve hizmetinde gösterdiği Mesih'e yaraşır sevgi ve bağlılığı, Reformcuların ilkinin karakter özellikleriydi. Tüm bunlara, içinde bulunduğu çağın düşünsel karanlığı ve ahlaki yozlaşmasına rağmen sahipti.

Wycliffe'in karakteri Kutsal Yazılar'ın eğitici ve dönüştürücü gücüne tanıktır. Onu bu haline Kutsal Kitap getirmişti. Vahyin muazzam gerçeklerini kavrama çabası, tüm yetilere tazelik ve güç kazandırır. Zihni açar, algıları keskinleştirir ve muhakeme gücünü olgunlaştırır. Kutsal Kitap çalışması, her düşünceye, duyguya ve isteğe, başka hiçbir çalışmanın veremeyeceği

bir soyluluk kazandırır. Amaçta kararlılık, sabır, cesaret ve metanet verir; karakteri arıtır, canı kutsallaştırır. Kutsal Yazılar'ın ciddiyetle ve saygıyla incelenmesi, öğrencinin zihnini sınırsız zihinle doğrudan iletişime geçirerek, dünyaya insan felsefesinin verebileceği en yetkin eğitimin kazandırabileceğinden daha güçlü ve daha etkin akıllara ve daha yüksek ahlaki ilkelere sahip insanlar kazandırır. Mezmurcu, “Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, saf insanlara akıl verir” diyor (Mezmur 119:130).

Wycliffe'in öğretileri bir süre daha yayılmaya devam etti; Wycliffçiler ya da Lollardlar olarak adlandırılan izleyicileri İngiltere'yi baştan başa kat

etmekle kalmadı, diğer ülkelere de dağılarak müjdenin bilgisini götürdüler. Önderlerini yitiren vaizler eskisinden de büyük bir gayretle çalışıyor, vaazlarını dinlemek için büyük kalabalıklar toplanıyordu. Mühtediler arasında bazı soylular, hatta kralın karısı da vardı. Pek çok yerde insanların davranışlarında belirgin bir yenilenme vardı, ayrıca Roma Katolikliğinin putperest simgeleri kiliselerden kaldırıldı. Fakat çok geçmeden Kutsal Kitap'ı yaşam rehberi olarak kabul etmeye cüret edenler üzerinde acımasız bir zulüm fırtınası patladı. Roma'nın desteğini sağlayarak güçlerini arttırmak isteyen İngiliz kralları Reformcuları kurban etmekten

çekinmediler. İngiltere tarihinde ilk kez, müjdenin öğrencilerine direğe bağlanıp yakılma cezası verildi. Şehitler birbirini izledi. Hakları ellerinden alınan ve işkence edilen gerçeğin savunucuları, çığlıklarını yalnızca Orduların Rabb'ine³⁴ duyurabildiler. Kilisenin düşmanları ve vatan hainleri olarak avlanan bu insanlar gizli yerlerde ders vermeye devam ettiler, imkân oldukça sığınağı yoksulların mütevazı evlerinde buldular ve çoğunlukla mağaralarda ve oyuklarda saklandılar.

Zulmün öfkesine rağmen, hüküm süren imanın yozlaşmasına karşı sakin, samimi, kararlı ve sabırlı bir protesto yüzyıllarca yükseltildi. O günlerde yaşayan Hristiyanlar gerçeği yalnızca

kısmen biliyorlardı, fakat Allah'ın sözünü sevmeyi ve ona itaat etmeyi öğrenmişlerdi ve onun uğruna acılara sabırla katlanıyorlardı. Elçilerin zamanındaki öğrenciler gibi, pek çok kişi dünyasal varlıklarını Mesih uğruna feda ediyordu. Kendi evlerinde oturmalarına izin verilenler, sürgün edilen kardeşlerini memnuniyetle misafir ettiler, kendileri de çıkarıldıklarında, kismetlerine düşen sürgünü sevinçle kabullendiler. Baskıcıların hiddetinden gözleri korkan binlerce kişi, imanlarını feda ederek özgürlüklerini satın aldılar ve zindanlarından çıkarak tövbekâr kişilerin kıyafetleri ile geri adım attıklarını ilan ettiler. Fakat zindan

hücrelerinde, “Lollard kulelerinde” ve işkencenin ve alevlerin ortasında gerçeğe korkusuzca tanıklık edenlerin sayısı da az değildi, hem sıradan ve alt tabakadan insanlardan, hem de doğuştan asilzadelerden meydana gelen bu kişiler O’nun “acılarına ortak olmanın ne demek olduğunu bilme[ye]”³⁵ layık sayıldıklarına seviniyorlardı.

Papalık yanlıları Wycliffe’le olan sorunlarını o yaşarken çözememişlerdi, bedeni mezarında huzur içinde dinlenirken de öfkeleri dinmedi. Konstanz Konseyi’nin kararı ile ölümünden kırk yıl sonra kemikleri mezardan çıkarılarak halkın önünde yakıldı ve külleri yakındaki bir dereye

atıldı. Eski yazarlardan biri, “Bu dere onun küllerini Avon’a götürdü” dedi, “Avon ise Severn’e, Severn küçük denizlere, denizlerse okyanusa götürdü. Böylece Wycliffe’in külleri, artık tüm dünyaya yayılmış olan öğretisinin simgesi haline geldi.”—T. Fuller, *Church History of Britain [Britanya’nın Kilise Tarihi]*, 4. kitap, 2. kısım, 54. paragraf. Düşmanları, bu habis hareketlerinin önemini kavrayamamışlardı.

Bohemyalı³⁶ Jan Hus’un Roma Katolikliğinin birçok yanılığını reddetmesi ve reform hareketine girişmesi de Wycliffe’in yazıları aracılığıyla gerçekleşti. Böylece birbirinden bu kadar uzak olan bu iki

ülkede gerçeğin tohumları ekilmiş oldu. Hareket, Bohemya'dan başka ülkelere yayıldı. İnsanların zihinleri çoktan beridir unutulmuş olan Allah'ın sözüne yönlendirildi. İlahî bir el Büyük Reform'un yolunu hazırlıyordu.

29 Bkz. Elçilerin İşleri 5:17–20; 12:6–18; 16:25–40.

30 Mark: Ortaçağ'dan beri Batı Avrupa'da yaygın bir para birimi, İngiltere'deki değeri Sterlin'in 2/3'üydü.

31 Dinsel rüşvet: İngilizce aslı “simony” olan bu kavram, dinsel görevlerin veya herhangi bir ruhsal şeyin satılmasını ve satın alınmasını ifade eder.

32 Wycliffe'in bu sözleri Mezmur 118:17 ayetine göndermedir.

33 Bkz. Elçilerin İşleri 5:29, ayrıca 4:19.

34 Orduların Rabb'i: Kitabın İngilizce orijinalinde “Lord of Sabaoth” olarak geçen bu ifade, Yeni Ahit'te Romalılar 9:29 ve Yakup 5:4 ayetlerinde yer alır. Aynı anlama gelen “Lord of Hosts” ise Eski Ahit'in İngilizce çevirisinde, 1. Samuel 1:3; 1. Krallar 18:15; Mezmur 24:10, 46:7, 11; Yeşaya 1:9, 24; Yeremya :19 ve daha bir çok ayette geçer. Bunların tümüne karşılık olarak Türkçe eski Kutsal Kitap çevirisinde “Orduların Rabb'i”, yeni çeviride “Her Şeye Egemen Rab” ifadeleri kullanılmış.

35 Bkz. Filipililer 3:10.

36 Bohemya: Günümüzde Çek Cumhuriyeti'nin büyük kısmını oluşturan bölgenin adı, bu kitabın yazıldığı zamanda tüm Çek

Cumhuriyeti'ni içeriyordu.

6 – HUS VE JEROME

Müjde Bohemya'da dokuzuncu yüzyıldan beri kök salmıştı. Kutsal Kitap halkın diline tercüme edilmişti, topluma açık ibadet de bu dilde yapılıyordu. Ancak papanın gücü arttıkça Allah'ın sözü gizlenir oldu. Kralların gururunu kırmayı görev edinen VII. Gregor halkı köleleştirmekte de aynı derecede kararlıydı, bunun için topluma açık ibadetin Bohemya³⁷ dilinde yapılmasını yasaklayan bir ferman yayınlandı. Papa, "Her Şeye Gücü Yeten'in kendisine ibadetin bilinmeyen bir dille yapılmasından hoşlandığını, bu kurala uyulmamasından ötürü pek çok

kötülüğün ve sapkınlığın ortaya çıktığını” beyan etti.—Wylie, 3. kitap, 1. bölüm. Roma böylece Allah’ın sözünün ışığının söndürülmesini ve insanların karanlıkta kalmalarını amaçlayan bir ferman çıkardı. Fakat kilisenin korunması için Gök’ün sağladığı başka araçlar vardı. Fransa ve İtalya’daki evlerinden zulüm ile sürgün edilen Valdenslerin ve Albigenslerin çoğu Bohemya’ya geldi. Açıktan vaaz vermeye cüret edemeseler de, gizlilikle ve gayretle çalıştılar. Böylece gerçek iman yüzyıllar boyunca korunmuş oldu.

Bohemya’da Hus’un zamanından önce de kilisenin yozlaşmasını ve insanların ahlaksızlığını açıkça kınayan insanlar

vardı. Bunların alışmaları büyük ilgi uyandırmıştı. Hiyerarşının korkuları nüksetti ve müjdenin öğrencilerine zulmedilmeye başlandı. Ormanlarda ve dağlarda ibadet etmeye zorlanan bu kişiler askerler tarafından yakalanıyor, pek çoğu da öldürülüyordu. Bir süre sonra Roma'nın ibadet biçiminden ayrılan herkesin yakılması emri verildi. Fakat Hristiyanlar hayatlarını vermelerine rağmen, davalarının zaferini özlemle bekliyorlardı. “Kurtuluşun yalnızca çarmıha gerilen Kurtarıcı'ya imanla bulunabileceğini öğreten”lerden biri, ölürken şöyle ilan etti: “Gerçeğin düşmanlarının öfkesi şimdi bize galip geldi, fakat bu sonsuza dek sürmeyecek; sıradan halkın içinden

kılıcı ve yetkisi olmayan biri çıkacak ve onu hiç kimse yenemeyecek.”—a.g.e., 3. kitap, 1. bölüm. Luther’in gelişine daha çok vardı; ancak Roma’ya karşı tanıklığıyla ulusları harekete geçirecek olan biri şimdiden ortaya çıkmaktaydı.

Jan Hus sıradan biri olarak doğmuştu ve babasının ölümüyle yetim kalmıştı. En değerli varlığı eğitim ve Allah korkusu olarak gören dindar annesi, bu mirası oğluna da bırakmak için çabalıyordu. Temel eğitimini bir taşra okulunda gören Hus, Prag’daki üniversite tarafından burslu olarak kabul edildi. Prag’a yolculuğunda yanında annesi vardı; dul ve fakir kadının oğluna vereceği dünyasal zenginlik armağanları yoktu, fakat

büyük kente yaklaşırlarken babasız gencin yanında diz çöktü ve onun için gökteki Baba'nın bereketini diledi. O anne, duasına nasıl yanıt verileceğinin farkında bile değildi.

Hus üniversitede yorulmak nedir bilmeyen çalışması ve hızlı ilerleyişi sayesinde kısa zamanda sivrildi, lekesiz yaşamı ve nazik ve cana yakın davranışları sayesinde de herkesin saygısını kazandı. Roma Kilisesi'nin içten bağlılarından biriydi ve kilisenin vaat ettiği ruhsal bereketleri samimiyetle arıyordu. Bir jübile³⁸ kutlaması sırasında, vaat edilen bağışlanmadan pay alabilmek için günah çıkartmış, cebindeki son paraları vermiş ve geçit törenlerine katılmıştı.

Üniversite eğitimini tamamladığında rahipliğe başladı ve hızla şöhret kazandı, çok geçmeden de kralın sarayında göreve alındı. Aynı zamanda profesör oldu ve daha sonra eğitimini aldığı üniversitede rektörlüğe getirildi. Mütevazı burslu öğrenci birkaç yıl içinde ülkesinin gururu haline gelmişti ve tüm Avrupa'da tanınıyordu.

Ancak Hus'un reform hareketine başladığı alan farklıydı. Rahiplik düzenine girdikten birkaç yıl sonra Beytlehem şapelinin vaizi olarak atandı. Bu şapelin kurucusu Kutsal Yazılar'ın halkın dilinde vaaz edilmesi gerektiğini büyük bir önem vererek savunuyordu. Bu uygulama, Roma'nın karşı çıkmasına rağmen, Bohemya'da

tamamen ortadan kalkmamıştı. Fakat halk büyük ölçüde Kutsal Kitap'tan habersizdi ve her sınıftan insanlar arasında en adi suçlar hüküm sürüyordu. Hus bu kötülükleri sözünü esirgemedi ve insanlara aşılacağı hakikat ve paklık ilkelerini uygulamaya koymasına için Allah'ın sözüne başvurdu.

Sonradan Hus'un yakın dostu olacak olan Praglı Jerome, İngiltere'den dönerken yanında Wycliffe'in yazılarını getirmişti. Wycliffe'in öğretilerine ihtida etmiş olan İngiltere kraliçesi Bohemyalı bir prensesi ve onun etkisi sayesinde Reformcu'nun çalışmaları kendi ülkesinde de büyük ölçüde yayıldı. Hus bu çalışmaları ilgiyle

okuyordu; yazarın samimi bir Hristiyan olduğuna inanıyordu ve savunduğu reformları beğeniyle karşılama eğilimindeydi. Kendisinin bile farkında olmamasına rağmen, Hus şimdiden kendisini Roma'dan çok uzaklara götüreceği bir yola girmişti.

Bu sırada Prag'a İngiltere'den iki yabancı geldi, eğitilmiş kişiler olan bu adamlar ışığı almışlar ve bu uzak ülkede yaymaya gelmişlerdi. Papanın üstünlüğüne açıkça karşı çıkarak işe başladılar ve yetkililer tarafından kısa sürede susturuldu; fakat hedeflerinden vazgeçmek istemediklerinden başka yöntemlere başvurdular. Vaizliğin yanı sıra ressam olan adamlar yeteneklerini uygulamaya

başladılar. Kamuya açık bir yerde iki resim çizdiler. Bunlardan biri Mesih'in "alçak gönüllü ve bir eşek üzerine... binmiş olarak" (Matta 21:5 [Kİ]) Yerus alim'e girişini tasvir ediyordu, ardından da yolculuktan yıpranmış giysileri ve çıplak ayaklarıyla öğrencileri geliyordu. Diğer resim ise bir papalık geçidini gösteriyordu: papa göz kamaştırıcı giysiler kuşanmıştı ve üç katlı bir tacı vardı, muhteşem şekilde süslenmiş bir ata binmişti, önünde borazancılar, arkasında kardinaler ve piskoposlardan oluşan ihtişamlı bir alay gidiyordu.

Bu, her sınıftan insanların dikkatini çeken bir vaaz gibiydi. Resimlere bakmak için kalabalıklar toplandı.

Resimlerin ana fikrini anlamayan yoktu, Efendi Mesih'in yumuşak huyluluğu ve alçakgönüllülüğü ile, O'nun hizmetkârı olma iddiasındaki papanın gururu ve kibri arasındaki tezattan pek çok kişi derinden etkilendi. Prag'da büyük bir karışıklık meydana geldi ve yabancılar bir süre sonra kendi güvenlikleri için oradan ayrılmayı uygun buldular. Fakat verdikleri ders unutulmadı. Resimler Hus'un zihninde derin bir etki bıraktı ve onu Kutsal Kitap'ı ve Wycliffe'in yazılarını daha yakından incelemeye teşvik etti. Henüz Wycliffe'in savunuculuğunu yaptığı tüm reformları benimsemeye hazır olmamasına rağmen, papalığın gerçek karakterini

daha net olarak gördü ve gururu, hırsı ve hiyerarşinin yozlaşmasını daha büyük bir coşkunlukla reddetti.

Işık Bohemya'dan Almanya'ya ulaştı, zira Prag Üniversitesi'ndeki karışıklık yüzlerce Alman öğrencinin geri dönmesine neden oldu. Pek çoğu ilk Kutsal Kitap bilgilerini Hus'tan almışlardı ve memleketlerine geri döndüklerinde burada müjdeyi yaydılar.

Prag'daki çalışmanın haberi Roma'ya ulaştı ve çok geçmeden Hus papanın huzuruna çağrıldı. Buna itaat etmesi kesinlikle ölmesi demektir. Bohemya kralı ve kraliçesi, üniversite, soylular ve hükümet görevlileri birleşerek, papaya Hus'un Prag'da kalması ve Roma'ya

vekaleten cevap vermesi için ricada bulundular. Papa ise bu ricayı kabul etmek yerine, Hus'un yargılamasına ve mahkûm edilmesine devam etti ve Prag kentlilerinin dini törenlere katılmalarını yasakladı.

O çağda bu hüküm, verildiği her yerde telaşa neden oluyordu. Buna eşlik eden törenler, papaya Allah'ın temsilcisi, cennetin ve cehennem anahtarını elinde tutan ve hem dünyasal hem de ruhsal yargı yetkisine sahip biri gözüyle bakan halkı dehşete düşürecek şekilde tasarlanmıştı. Yasaklama kararına mahkûm olan bölgeye cennetin kapılarının kapatıldığına inanılıyordu; papa yasağı kaldırana dek, ölümler saadet

konutlarının dışında bırakılacaklardı. Bu korkunç felaketin bir göstergesi olarak tüm dinsel ibadetler durduruldu. Kiliseler kapatıldı. Evlilik törenleri kilise bahçelerinde yapıldı. Kutsanmış araziye definleri reddedilen ölümler, defin törenleri uygulanmadan hendeklere veya tarlalara gömülüyorlardı. Roma böylece, hayal gücüne hitap eden önlemlerle, insanların vicdanlarını denetim altında tutmaya çalışıyordu.

Prag kenti kargaşa içindeydi. Büyük bir kitle Hus'u başlarına gelen felaketlerden sorumlu tuttu ve Roma'ya teslim edilmesini istedi. Reformcu, fırtınayı dindirmek için bir süreliğine kendi köyüne çekildi. Prag'da bıraktığı

dostlarına şöyle yazıyordu: “Aranızdan çekildiysem, amacım kötü niyetlilerin kendi üzerlerine ebedî laneti çekmelerine fırsat tanımamak ve dindarların sıkıntı ve zulüm görmelerine neden olmamak için, İsa Mesih’in öğretisini ve örneğini izlemektir. Ayrıca kutsallara saygısız rahiplerin aranızda Allah’ın sözünün vaaz edilmesini daha uzun bir süre yasaklayabilecekleri kaygısıyla çekildim; fakat aranızdan ilahî hakikati inkâr etmek için ayrılmadım, Allah’ın yardımıyla bu hakikat için ölmeye hazırım.”—Bonnechose, *The Reformers Before the Reformation [Reform’dan Önceki Reformcular]*, 1. cilt, s. 87. Hus çalışmalarına son vermedi, çevre

bölgelerde yolculuk yaparak dinlemeye istekli kalabalıklara vaaz verdi. Böylece, papanın müjdeyi bastırmak için başvurduğu yöntemler onun daha da yaygınlaşmasına yol açıyordu. “Gerçeğe karşı değil, ancak gerçek uğruna bir şey yapabiliriz” (2. Korintliler 13:8).

“Hus’un zihninin, uğraşlarının bu aşamasında, acı verici bir çatışmaya sahne olduğu anlaşılıyor. Kilise, üzerine şimşekler yağdırarak onu bunaltmaya çalışmasına rağmen, o kilisenin yetkisini reddetmemişti. Roma Kilisesi onun için halen Mesih’in gelini demekti, papa ise Allah’ın temsilcisi ve vekiliydi. Hus’un karşı çıktığı, ilkenin kendisi değil, yetkinin kötüye kullanılmasıydı. Bu düşünce kendi

anlayışının kanaatleri ile vicdanının gösterdiği yol arasında korkunç bir çelişkiye neden oldu. Yetki kaynağı zannettiği gibi adil ve yanılmaz ise, nasıl oluyordu da ona itaatsizlik etme zorunluluğu duyuyordu? İtaat etmenin günah işlemek olacağını görüyordu; öyleyse yanılmaz bir kiliseye itaat neden böyle bir soruna yol açıyordu? Çözemediği sorun buydu; her dakika ona işkence eden şüphe buydu. Bu sorun için bulabildiği çözüme en yakın şey, bunun Kurtarıcı'nın zamanında olduğu gibi daha önce de yaşandığı, kilisenin rahiplerinin kötü insanlar oldukları ve yasal yetkilerini yasa dışı amaçlar için kullandıkları düşüncesi oldu. Bu onu kendi rehberini

edinmeye, başkalarına da kendilerinininkine sahip olmalarını öğretmeye yönlendirdi: Kutsal Yazılar'ın anlayış yolu ile ifade edilen ilkelerinin vicdana hakim olması; başka bir deyişle, rahipler aracılığıyla konuşan kilisenin değil, Kutsal Kitap aracılığıyla konuşan Allah'ın tek yanılmaz rehber olması düsturu.”—Wylie, 3. kitap, 2. bölüm.

Prag'daki kargaşa yatıştıktan sonra Hus Beytlehem şapeline dönerek, Allah'ın sözünü daha büyük bir coşku ve cesaretle vaaz etmeye başladı. Düşmanları etkin ve güçlüydü, fakat kraliçe ve soyluların çoğu dostuydu ve pek çok kişi onun tarafındaydı. Onun saf ve yüceltici öğretileri ile kutsal

yaşantısını Roma yanlılarının vaaz ettiği aşağılayıcı dogmalarla, açgözlölükleri ve sefahatleriyle kıyaslayan pek çok kişi, onun yanında olmayı şeref saydı.

Hus daha önceleri çalışmalarında tek başınaydı; fakat şimdi İngiltere'de bulunduğu sırada Wycliffe'in öğretilerini kabul eden Jerome da reform çalışmasına katılmıştı. İki adam bundan böyle yaşamlarında her zaman birlikte oldular, ölümlerinde de ayrılmayacaklardı. Parlak bir zekâ, belagat ve öğrenme yeteneği, yani herkesin beğenisini kazanan armağanlar, Jerome'da fazlasıyla mevcuttu; fakat karakterin gerçek gücünü meydana getiren niteliklerde

Hus daha üstündü. Sakin muhakeme yeteneği Jerome'un atılgan ruhunu kısıtlama işlevi görüyordu, Jerome da gerçek bir alçakgönüllülikle onun değerini bilerek tavsiyelerine kulak veriyordu. Ortak çalışmalarıyla reform daha da hızlı yayılıyordu.

Allah büyük ışığının bu seçilmiş kişilerin zihinlerinde parlamasına izin verdi ve onlara Roma'nın pek çok hatasını gösterdi; ancak onlar dünyaya verilecek olan ışığın tamamını almadılar. Allah, kendi hizmetkârları olan bu kişilerin aracılığıyla insanları Roma Katolikliğinin karanlığından dışarı çıkartıyordu; ancak üstesinden gelmeleri gereken pek çok engel vardı, bu yüzden onları dayanabilecekleri

ölçüde, aşama aşama yönlendirdi. Işığı bir kerede almaya hazır değildiler. Öğle güneşinin tüm parlaklığının uzun zamandan beridir karanlıkta duranlara göstereceği etki gibi, bu ışık da birden verilseydi onların yüz çevirmelerine neden olacaktı. Bu nedenle Tanrı bu ışığı, insanların alabileceği şekilde, azar azar önderlere gösterdi. Yüzyıllar boyunca diğer sadık işçiler izleyecek, halkı reform yolunda daha da ileri götüreceklerdi.

Kilisedeki hizipleşme halen devam ediyordu. Şimdi üç papa üstünlük için mücadele ediyordu ve onların çekişmesi Hristiyan alemine suç ve kargaşa getiriyordu. Uçuşan aforozlar onları tatmin etmediğinden, dünyasal

silahlara sarıldılar. Her biri kendisi için silah ve asker temin etmeye çalıştı. Tabii ki bunun için para gerekiyordu; bunu sağlamak içinse kilisenin armağanları, makamları ve bereketleri satışa sunuldu. (Ek'te sayfa 57'ye dair nota bakınız.) Rahipler de üstlerini taklit ederek, rakiplerini sindirmek ve kendi güçlerini arttırmak için dinsel rüşvete ve savaşa başvurdular. Hus din adına hoşgörü gösterilen iğrençliklere günden güne artan bir cesaretle savaş açtı; insanlar da Hristiyan alemi bunaltan sefaletlerin sorumlusu olarak açıkça Roma önderlerini suçluyorlardı.

Prag kenti yeniden kanlı bir çatışmanın eşiğine gelmişti. Eski çağlarda olduğu gibi, Allah'ın

hizmetkârı “İsrail’i sıkıntıya sokan adam” olarak suçlandı (1. Krallar 18:17). Kent yeniden yasak altına alındı ve Hus köyüne çekildi. Sevgili Beytlehem şapelinden sadakatile yaptığı tanıklık sona ermişti. Canını hakikate bir tanık olarak vermeden önce, daha geniş bir sahneden, Hristiyan aleminin tümüne seslenmesi gerekiyordu.

Avrupa’yı meşgul eden kötülüklerin tedavi edilmesi için, Konstanz şehrinde bir genel konseyin toplanması kararlaştırıldı. Konsey, imparator Sigismund’un isteği üzerine, üç rakip papadan biri olan XXIII. John tarafından toplandı. Konsey talebi Papa John için hiç de arzu edilir bir şey değildi, zira karakteri ve politikası,

soruşturma altında o dönemdeki kilise görevlilerinin çoğu gibi gevşek ahlaki standartlara sahip piskoposlara göre bile pek iyi çıkmayacaktı. Ne var ki, Sigismund'un isteğine karşı gelmeye cüret edemedi. (Ek'e bakınız.)

Konseyn gerçekleştirmesi gereken ana hedefler, kilisedeki hizipleşmeye son vermek ve sapkınlığın kökünü kazıyordu. Bu nedenle iki antipapanın³⁹ yanı sıra, yeni görüşlerin önde gelen savunucusu Jan Hus da konseyin huzuruna çağrıldı. Antipapalar kendi güvenliklerini düşünerek bizzat katılmadılar ve vekilleri tarafından temsil edildiler. Papa John görünürde konseyi düzenleyen kişi olmasına rağmen,

imparatorun gizlice kendisini tahttan indirme amacı güttüğünden kuşkulananarak ve hem papalık tacını lekeleyen kötülüklerinden, hem de tacını sağlamlaştırmasını sağlayan suçlarından sorumlu tutulacağı korkusuyla, toplantıya pek çok endişeyle geldi. Buna rağmen Konstanz kentine büyük bir tantana ile girdi, kendisine en üst düzey kilise görevlileri eşlik ediyordu, ardından ise saray mensuplarından oluşan bir kabile geliyordu. Kentin tüm din görevlileri ve ileri gelenleri, büyük bir halk topluluğu ile birlikte onu karşılamaya çıktılar. Başının üzerinde dört yüksek adliye memuru tarafından taşınan altın bir sayvan vardı. Kutsanmış ekmek

önünde taşınyordu ve kardinaler ile soyluların zengin giysileri heybetli bir görünüm meydana getiriyordu.

Bu sırada Konstanz'a yaklaşan başka bir yolcu vardı. Hus kendisini tehdit eden tehlikelerin farkındaydı. Dostlarıyla bir daha asla görüşmeyecekmiş gibi vedalaştı ve kendisini kazığa götürdüğünü hissettiği yolculuğuna çıktı. Hem Bohemya kralından, hem de imparator Sigismund'dan yolculuğu için emniyet güvencesi almış olmasına rağmen, ölümü ihtimalini göz önünde tutarak her türlü düzenlemeyi yapmıştı.

Prag'daki dostlarına yazdığı bir mektupta şöyle diyordu: "Kardeşlerim... Kraldan aldığım

güvenceyle sayısız kalabalık olan ölümcül düşmanlarımla karşılaşmaya gidiyorum... Her Şeye Gücü Yeten Allah'a, Kurtarıcım'a tamamen teslim oluyorum; eminim ki O sizin coşkunu dualarınızı dinleyecek, onlara karşı koyabilmem için sağgörsünü ve hikmetini benim ağzıma koyacak; ve beni kendi gerçeğinde güçlendirmek için Kutsal Ruhu'nu verecektir, böylece ayartıları, hapsi ve gerekirse acımasız bir ölümü dahi cesaretle karşılayabilirim. İsa Mesih, sevdikleri için acı çekti; öyleyse bizim de kendi kurtuluşumuz uğruna her şeye sabırla dayanabilmemiz için, O'nun bize örnek olmasına şaşmalı mıyız? O Allah, biz O'nun yaratıklarıyız; O Rab, biz

O'nun hizmetkârlarıyız; O dünyanın Efendisi, biz alçak ölümlüleriz – buna rağmen O acı çekti! Öyleyse neden biz de sıkıntı çekmeyelim, hele ki sıkıntılar bizim için bir arınma olacağı zaman? Bu nedenle, sevgililer, ölümüm O'nun görkemine hizmet edecekse, dua edin ki çabuk gelsin ve O bana uğradığım tüm felaketlere dayanıklılıkla göğüs germe gücünü versin. Fakat aranıza dönmem daha iyi olacaksa, Allah'a dua edelim ki lekesiz olarak dönebileyim – öyle ki, kardeşlerime izlenecek mükemmel bir örnek bırakabilmem için, müjdenin hakikatinden en küçük bir noktayı bile gizlemeyeyim. Dolayısıyla, muhtemelen yüzümü bir daha Prag'da göremeyeceksiniz; ancak

Her Şeye Gücü Yeten Allah benim size dönmemi bahşederse, bu durumda O'nun yasasının bilgisine ve sevgisine daha kararlı bir kalple yaklaşalım.”— Bonnechose, 1. cilt, s. 147, 148.

Hus, müjdenin öğrencisi olan bir rahibe gönderdiği başka bir mektupta, kendi hatalarından alçakgönüllülükle bahsediyor, kendisini “zengin giysiler giymekten zevk almış ve boş işlerle saatler ziyan etmiş” olmakla suçluyordu. Sonra da şu etkileyici öğütleri ekledi: “Zihnini maaşlı rahiplik makamları ile mülkiyet sahipliği değil, Allah'ın görkemi ve canların kurtuluşu meşgul etsin. Evini ruhundan daha fazla süslemekten kaçın; ve hepsinden önemlisi, dikkatini

ruhsal gelişime ver. Fakirlerin yanında saygılı ve alçakgönüllü ol ve kendini zengin şölenlerde heba etme. Hayatını ıslah etmez ve gereksiz şeylerden kaçınmazsan, korkarım benim olduğum gibi sen de sert bir şekilde terbiye edileceksin... Öğretilerimi biliyorsun, zira talimatlarımı çocukluğundan beri aldın; bu yüzden sana daha fazla yazmamın gereği yok. Fakat sana Rabb'in merhameti ile yalvarıyorum, düştüğümü gördüğün boş şeylerin hiçbirinde beni taklit etme." Mektubun kapağına da şunları ekledi: "Dostum, senden bu mührü ölüm haberimi kesin olarak alana dek açmamamı rica ediyorum."—a.g.e., 1. cilt, s. 148, 149.

Hus yolculuğu sırasında her yerde öğretilerinin yayıldığını gösteren belirtiler ve davasının nasıl beğeniyle karşılandığını gördü. İnsanlar onu görmek için akın akın geliyordu, bazı kasabalarda ona yüksek adliye memurları eşlik ediyordu.

Hus Konstanz'a vardıda kendisine tam hürriyet verildi. İmparatorun emniyet güvencesine papanın kişisel koruma teminatı da eklendi. Ancak tekrar tekrar verilen bu resmi beyanların aksine, Reformcu kısa süre içinde papanın ve kardinallerin emriyle tutuklanarak iğrenç bir zindana atıldı. Daha sonra Ren Nehri karşısındaki korumalı bir kaleye götürülerek orada hapis tutuldu. İhanetinin yararını

görmeyen papa da çok geçmeden aynı zindana atıldı. a.g.e., 1. cilt, s. 247. Konseyin önünde en aşağılık cürümlerden, cinayetin, dinsel rüşvetin ve zinanın yanı sıra, “söylenmesi uygun olmayan günahlardan” suçlu bulundu. Böylece konsey kararını verdi ve sonunda papalık tacı elinden alınarak hapse atıldı. Antipapalar da azledildi ve yeni bir papa seçildi.

Papanın kendisi Hus'un rahiplere yönelttiği ve haklarında ıslahat talep ettiği suçlamalardan daha ağır cürümlerden mahkûm olmasına rağmen, papayı tenzil eden aynı konsey, Reformcu'yu da ortadan kaldırmaya kararlıydı. Hus'un hapse atılması Bohemya'da büyük öfkeye

neden oldu. Güçlü soylular konseyin bu zulmüne şiddetle karşı çıktılar. Emniyet güvencesinin çiğnenmesine hiç istekli olmayan imparator, Hus'a karşı yapılan işlemlere karşı çıktı. Ancak Reformcu'nun düşmanları kötü niyetli ve kararlıydılar. İmparatorun önyargılarına, korkularına ve kilise için gösterdiği gayrete hitap ettiler. "Sapkınlara ve sapkınlığından şüphe edilen kimselere verilen sözlerin, imparatorlardan ve krallardan emniyet güvencesi almış olsalar dahi, tutulamayacağını" ispat etmek için ayrıntılı iddialar ileri sürdüler.— Jacques Lenfant, *History of the Council of Constance [Konstanz Konseyinin Tarihçesi]*, 1. cilt, s. 516. Böylece

amaçlarına ulaştılar.

Hastalık ve hapislikten güçsüz düşen, zindanın nemli ve kirli havası yüzünden kendisini neredeyse öldürecek olan bir ateşe tutulan Hus, sonunda konseyin önüne çıkarıldı. Zincirlere vurulmuş bir halde, daha önce kendisine namusu ve şerefi üzerine koruma sözü vermiş olan imparatorun huzurunda durdu. Uzun duruşması süresince gerçeği kararlılıkla savundu ve toplanmış olan kilise ve devlet ileri gelenlerinin huzurunda hiyerarşinin yozlaşmalarına karşı ciddiyetle ve sadakatle itirazda bulundu. Öğretilerinden dönmek ile ölüm arasında seçim yapması istendiğinde, şehitliği seçti.

Allah'ın lütfu ona güç verdi. Hakkındaki son hükmün verilmesinden önce geçen sıkıntılı haftalarda, göğün huzuru içini doldurdu. Bir dostuna şöyle dedi: “Bu mektubu hapiste, zincire vurulmuş elimle yazıyorum, yarın hakkımda idam kararının verilmesini bekliyorum... İsa Mesih'in yardımıyla ahiret hayatının harika huzurunda tekrar bulduğumuzda, Allah'ın bana karşı ne denli merhametli davrandığını, beni ayartıların ve zorlukların içinde nasıl etkin bir şekilde desteklediğini öğreneceksin.”—Bonnechose, 2. cilt, s. 67.

Hus, içinde bulunduğu zindanın kasveti içinde, gerçek imanın zaferini

önceden gördü. Rüyasında müjdeyi duyurduğu Prag'daki şapeline geri döndüğünü, duvarlarına yaptığı Mesih'in resimlerini papanın ve piskoposlarının sildiğini gördü. “Bu görüm onu rahatsız etti; ancak ertesi gün birçok ressamın bu resimleri çok daha fazla sayıda ve daha parlak renklerle yeniden yaptığını gördü. Etrafları büyük bir kalabalıkla çevrilmiş olan ressamlar, işleri biter bitmez ‘Şimdi papalar ve piskoposlar gelirse gelsin; artık bunları hiçbir zaman silemeyecekler!’ diye bağıldılar.” Reformcu, rüyasına ilişkin olarak şöyle dedi: “Buna kesin olarak inanıyorum, Mesih'in sureti hiçbir zaman silinemeyecek. Onlar bunu yok etmeye

çalıştılar, fakat benden çok daha iyi vaizler tarafından tüm kalplerde yeniden resmedilecek.”—D’Aubigne, 1. kitap, 6. bölüm.

Hus son kez konseyin önüne çıkarıldı. Geniş ve görkemli bir topluluktu – imparator, imparatorun prensleri, kraliyet delegeleri, kardinaller, piskoposlar, rahipler ve büyük bir kalabalık günün olaylarını izlemeye gelmişlerdi. Vicdan özgürlüğünün sağlanacağı uzun mücadelenin bu ilk büyük kurbanına tanık olarak, Hristiyan aleminin dört bir yanından izleyiciler toplanmıştı.

Son kararının ne olduğu sorulduğunda, Hus geri adım atmayı reddettiğini bildirdi ve verdiği

güvenceyi utanmazca çiğneyen krala gözlerini dikerek şöyle dedi: “Burada bulunan imparatorun verdiği koruma güvencesi ve şeref sözü ile, kendi isteğimle bu konseyin huzuruna çıkmaya karar verdim.”—Bonnechose, 2. cilt, s. 84. Topluluktaki herkesin gözü Sigismund’a döndü ve imparatorun yüzü kıpkırmızı oldu.

Hüküm verildikten sonra aşağılama töreni başladı. Piskoposlar tutsaklarına rahiplik esvabı giydirdiler, o ise papazlık cüppesini alırken şöyle dedi: “Rabbimiz İsa Mesih’e de, Hirodes kendisini Pilatus’un önünde yargılanmaya gönderdiğinde, hakaret amacıyla beyaz bir kaftan⁴⁰ giydirilmişti.”—a.g.e., 2. cilt, s. 86.

Sözlerini geri alması yeniden istendiğinde, insanlara dönerek şu yanıtı verdi: “O zaman hangi yüzle göklere bakarım? Saf müjdeyi vaaz ettiğim o büyük kalabalıklara hangi yüzle bakarım? Hayır; onların kurtuluşunu, şimdi ölüme teslim edilen şu zavallı bedenden daha çok önemsiyorum.” Rahiplik giysileri birer birer çıkarılırken, her piskopos törenin kendi üzerine düşen bölümünde kendi lanetini okuyordu. Sonunda “başına kağıttan yapılmış piramit biçiminde bir piskoposluk tacı koydular, üzerinde korkunç cin resimleri ve önünde belirgin bir şekilde ‘Sapkınların Başı’ yazısı vardı. Hus ‘Ey benim için dikenlerden taç giyen İsa’ dedi, ‘Senin

uğruna bu utanç tacını seve seve giyerim.’ ”

Bu şekilde süslendikten sonra, “piskoposlar ‘Şimdi ruhunu Şeytan’a teslim ediyoruz’ dediler. Jan Hus ise, gözlerini göğe dikerek ‘Bense ruhumu Senin ellerine bırakıyorum⁴¹ ey Rab İsa, zira Sen beni kurtardın’ dedi.”—Wylie, 3. kitap, 7. bölüm.

Bundan sonra devlet yetkililerine teslim edilerek idam yerine götürüldü. Onları muazzam bir alay izliyordu, yüzlerce silahlı asker, pahalı giysileri içindeki rahipler ile piskoposlar ve Konstanz kentinin sakinleri. Kazığa bağlanarak ateşe verilmeye hazırlandığında, şehide bir kez daha hatalarından dönerek kendisini

kurtarması teklif edildi. Hus “Hangi hatalarımdan döneyim?” dedi. “Kendimi hiçbir şeyden suçlu görmüyorum. Allah şahidimdir ki yazdığım ve öğrettiğim her şey canların günahahtan ve mahvoluştan kurtarılmaları içindi; bu yüzden yazdığım ve öğrettiğim bu gerçeğe kanımla seve seve tanıklık edeceğim.”—a.g.e., 3. kitap, 7. bölüm. Alevler kendisini sardığında “Ey Davut oğlu İsa, halime acı”⁴² diye ezgiler söylemeye başladı ve sesi sonsuza dek kesilinceye kadar devam etti.

Kahramanca duruşundan düşmanları dahi etkilenmişti. Hus’un ve kısa bir süre sonra ölen Jerome’un şehadetlerini anlatan ateşli bir papalık yanlısı şöyle

demişti: “Her ikisi de son anları yaklaşırken kararlı bir zihinle davranıyordu. Ateşe, sanki düğün şölenine gider gibi hazırlandılar. Ağızlarından hiçbir acı feryadı çıkmadı. Alevler yükseldiğinde ilahiler söylemeye başladılar; ateşin şiddeti ezgilerini neredeyse hiç bastıramadı.”—a.g.e., 3. kitap, 7. bölüm.

Hus’un bedeni yanıp kül olduğunda, külleri üzerinde durduğu toprakla birlikte alınarak Ren Nehri’ne atıldı ve oradan okyanusa taşındı. Ona zulmedenler, öğrettiği gerçeklerin kökünü kazıdıklarını boş yere düşündüler. O gün denize taşınan küllerin yeryüzünün tüm ülkelerine dağılan tohumlar gibi olacağını; henüz

bilinmeyen diyarlarda gerçeğe tanıklık eden bol meyveler getireceğini hayal bile edemezlerdi. Konstanz'ın konsey salonunda konuşan ses, gelecek tüm çağlarda duyulacak olan yankıları uyandırmıştı. Hus artık yoktu, fakat uğruna öldüğü gerçekler hiçbir zaman yok olmayacaktı. Onun iman ve dayanıklılık örneği, işkenceyle ve ölümlle yüzleşen birçoklarını gerçek uğruna kararlılıkla durmak için cesaretlendirecekti. İdamı, Roma'nın kalleşçe zulmünü tüm dünyaya gösterdi. Gerçeğin düşmanları, kendileri bilmeseler de, yok etmeye boş yere uğraştıkları davaya aslında destek oluyorlardı.

Konstanz'da bir kazık daha

kurulacaktı. Başka bir şahidin kanı da gerçeğe tanıklık etmeliydi. Jerome, konseye gitmek üzere yola çıkan Hus'a cesaret ve dayanıklılık öğütlemiş, herhangi bir tehlikeye düşerse yardımına bizzat geleceğini bildirmişti. Reformcu'nun hapse atıldığını duyan sadık öğrenci hemen vaadini yerine getirmek için hazırlandı. Emniyet güvencesi olmadan, yanında tek bir yoldaşla, Konstanz'a doğru yola koyuldu. Oraya vardığında, Hus'u kurtarmak için yapabileceği bir şey olmaması bir yana, kendisini de tehlikeye attığını anladı. Kentten kaçtı, ancak eve dönüş yolculuğunda tutuklandı ve zincire vurularak bir grup askerin gözetiminde geri getirildi.

Konseyn önüne ilk çıkarılışında, kendisine karşı yapılan suçlamaları yanıtlama teşebbüsleri “Ateşe atın! Ateşe atın!” bağrışlarıyla kesildi.— Bonnechose, 1. cilt, s. 234. Zindana atılarak kendisine büyük acı veren bir konumda zincirlendi, yiyecek olarak ekmek ve su verildi. Birkaç ay sonra hapiste uğradığı zulümler Jerome’un hayatını tehdit eden bir hastalığa yakalanmasına neden oldu, düşmanları ellerinden kurtulacağından korkarak ona daha yumuşak davranmaya başladılar, ancak hapiste bir yıl kaldı.

Hus’un ölümü papalık yanlılarının beklediği sonucu sağlamamıştı. Ona verilen emniyet güvencesinin ihlal edilmiş olması bir öfke seline neden

oldu, bu yüzden konsey Jerome'u yakmaktansa, mümkünse geri adım atmasını sağlamaya karar verdi. Heyetin önüne getirildi ve sözlerinden caymakla kazıkta ölüm arasında seçim yapması istendi. Hapse ilk atıldığında öldürülmüş olsaydı, uğradığı korkunç acıların yanında rahmet gibi kalırdı; ancak şimdi hastalıktan, hapisyanenin sıkıntılarından ve endişe ile belirsizliğin neden olduğu işkenceden zayıf düşen, dostlarından ayrılan ve Hus'un ölümüyle cesareti kırılan Jerome'un dayanıklılığı çöktü ve konseye teslim olmaya razı oldu. Katolik inancına sadık kalacağına güvence verdi ve konseyin Wycliffe ile Hus'un öğretilerini kınama kararını, onların

öğretmiş oldukları “kutsal gerçekler” hariç olmak üzere, kabul etti.—a.g.e., 2. cilt, s. 141.

Jerome bu çareye başvurarak vicdanının sesini susturmaya ve kaderinden kaçmaya çalıştı. Ancak zindanda yalnız kalınca yapmış olduğu şeyi daha net gördü. Hus’un cesaretini ve sadakatini düşündü, kendisi ise bunun aksine hakikati inkâr etmişti. Kendisine hizmet etmeye söz vermiş olduğu ve onun uğruna haç üzerinde ölüme katlanan ilahî Efendi’yi düşündü. Geri adım atmadan önce, tüm sıkıntılarının arasında, Allah’ın lütfunun güvencesiyle teselli buluyordu; ancak şimdi pişmanlık ve şüpheler ruhuna işkence ediyordu.

Roma'yla barış sağlayana dek daha başka şeylerden de dönmesi gerekeceğini biliyordu. Girmekte olduğu yol onu yalnızca tam bir sapkınlığa götürebilirdi. Kararını verdi: Kısa bir sıkıntı süresinden kaçınmak için Rabbi'ni inkâr etmeyecekti.

Çok geçmeden yeniden konseyin önüne çıkarıldı. Teslimiyeti yargıçlarını tatmin etmemişti. Hus'un ölümüyle kamçılanan kana susamışlıkları, yeni kurbanlar istiyordu. Jerome hayatını ancak hakikatten kayıtsız şartsız vazgeçmesi halinde koruyabilirdi. Fakat o imanını ikrar etmeye ve alevlere giden şehit kardeşini izlemeye karar verdi.

Daha önce attığı geri adımdan

vazgeçti ve ölüme giden birisi olarak savunmasını yapmak için ciddiyetle talepte bulundu. Sözlerinin yaratacağı etkiden korkan piskoposlar, yalnızca kendisine yöneltilen suçlamaların doğruluğunu kabul ya da reddetmesinde ısrar ettiler. Jerome bu zulme ve adaletsizliğe itiraz etti. “Beni üç yüz kırk gün boyunca korkunç bir zindana tıktınız” diye konuştu; “pislik, iğrençlik ve kötü kokular içinde, her şeyden mahrum bir halde bıraktınız; şimdi de önünüze çıkarıyor, can düşmanlarıma kulak verdiğiniz halde beni dinlemeyi reddediyorsunuz... Gerçekten bilge kişiler ve dünyanın ışıklarıysanız, adalete karşı günah işlememeye dikkat edin. Bana gelince,

ben sadece zayıf bir ölümlüyüm; hayatımın çok az önemi var; bu yüzden adaletsiz bir hüküm vermemenizi söylerken kendimden çok sizin için konuşuyorum.”—a.g.e., 2. cilt s. 146, 147.

Sonunda talebi onaylandı. Jerome yargıçlarının huzurunda diz çökerek, ağzından hakikate aykırı ya da Efendisi'ne yakışmayan hiçbir söz çıkmaması için, Kutsal Ruh'un düşüncelerine ve sözlerine hakim olmasını diledi. Allah'ın ilk öğrencilere vaadi, o gün kendisi için yerine geldi: “Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak[sınız]... Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek

kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhü olacak” (Matta 10:18–20).

Jerome'un sözleri düşmanlarında bile şaşkınlık ve hayranlık uyandırdı. Tam bir yıldır zindana hapsedilmişti, okuyamıyor, hatta göremiyordu, büyük bir fiziksel acı ve zihinsel endişe içindeydi. Fakat düşünceleri, sanki hiç rahatsız edilmeden çalışma fırsatı bulmuş gibi bir netlik ve etkiyle sunuluyordu. Dinleyicilerine, adaletsiz yargıçlar tarafından mahkûm edilen uzun bir kutsal insanlar silsilesinden bahsetti. Neredeyse her nesilde, zamanının halkını yükseltmeyi

amaçladıkları halde, kınanarak kovulan, fakat daha sonra itibar görmeye layık oldukları ispatlanan kişiler olmuştu. Mesih'in kendisi adaletsiz bir mahkemedede suçlu gibi mahkûm edilmişti.

Jerome geri adım attığı zaman Hus'u mahkûm eden kararın adil olduğunu kabul etmişti; şimdi ise pişmanlığını beyan etti ve şehidin masumiyetine ve kutsallığına tanıklıkta bulundu. "Onu çocukluğundan beri tanıyordum" dedi. "Üstün bir insandı, adil ve kutsaldı; masum olmasına rağmen mahkûm edildi... Bana gelince – Ben de ölüme hazırım: Düşmanlarım ve yalancı şahitler tarafından bana karşı hazırlanan işkencelerden yılmayacağım,

bu kişiler bir gün, hiçbir şeyin aldatamayacağı yüce Allah'ın önünde sahtekârlıklarının hesabını vermek zorunda kalacaklar.”—Bonnechose, 2. cilt, s. 151.

Jerome, gerçeği inkâr etmiş olmasından duyduğu vicdan azabıyla sözlerine devam etti: “Gençliğimden beri işlediğim günahlar içinde bana en çok yük olanı ve çok acı pişmanlık vereni, bu ölümcül yerde işlediğim, Wycliffe'e karşı ve öğretmenim ve dostum, kutsal şehit Jan Hus'a karşı verilen adaletsiz hükümleri onaylamış olmamdır. Evet! Yürekten itiraf ediyorum ve dehşetle ifade ediyorum ki, ölüm korkusuyla onların öğretilerini kınadığımda, utanç verici bir şekilde

korkuya kapılmıştım. Bu nedenle... Her Şeye Gücü Yeten Allah'tan günahlarımı, bilhassa da en iğrenç olan bu günahımı bağışlamasını diliyorum.” Hakimlere işaret ederek kararlılıkla şöyle dedi: “Wycliffe’i ve Hus’u kilisenin öğretilerini sarstıkları için değil, yalnızca ruhban sınıfının neden olduğu rezaletleri – gösterişlerini, gururlarını ve piskoposlar ile rahiplerin tüm ahlaksızlıklarını kınadıkları için mahkûm ettiniz. Bildirmiş oldukları su götürmez gerçekler konusunda ben de onlar gibi düşünüyorum ve bunları ilan ediyorum.”

Sözleri yarıda kesildi. Öfkeden titreyen piskoposlar bağrıştılar: “Başka kanıta gerek var mı? Sapkınların en

inatçısı gözlerimizin önünde!”

Kopan fırtınadan etkilenmeyen Jerome haykırdı: “Yoksa ölümden korktuğumu mu sanıyorsunuz? Beni ölümün kendisinden de korkunç bir zindanda bir yıl boyunca tuttunuz. Bana bir Türk’e, Yahudi’ye ya da putpereste davranacağınızdan daha zalimce davrandınız, etlerim resmen kemiklerimden diri diri sıyrıldı; fakat şikâyet etmiyorum, zira yürekli ve güçlü ruhlu bir adama ağlayıp sızlamak yakışmaz; yine de bir Hristiyan’a gösterdiğiniz bu barbarlığa hayret etmeden duramıyorum.”—a.g.e, 2. cilt, s. 151–153.

Öfke fırtınası tekrar patladı ve Jerome apar topar hapse atıldı. Heyette

sözlerinden derinden etkilenen bazı kişiler vardı ve hayatını kurtarmak için harekete geçtiler. Kilise ileri gelenleri onu ziyaret etti ve konseye boyun eğmesini öğütlediler. Roma'ya itirazından dönmesi durumunda ödül olarak kendisine çok parlak bir gelecek vaat edildi. Fakat kendisine dünyanın yüceliği sunulduğunda Efendisi'nin yaptığı gibi, Jerome da sadık kaldı.

“Kutsal Yazılar'a göre yanılığında olduğumu ispatlayın” dedi, “ben de sözümünden dönerim.”

Onu ayartmaya çalışanlardan biri “Kutsal Yazılar mı!” diye haykırdı, “her şeyi onlara göre mi değerlendireceğiz? Kilise yorumlamadıkça onları kim anlayabilir ki?”

Jerome, “İnsanların adetleri Kurtarıcımız’ın müjdesinden daha mı çok imana layık?” karşılığını verdi. “Pavlus yazdığı kişilere insanların adetlerine kulak vermelerini söylemedi, fakat ‘Kutsal Yazılar’ı araştır’ dedi.”

Karşılık olarak “Sapkın!” yanıtı duyuldu, “sana bu kadar yalvardığıma pişmanım. Görüyorum ki seni gerçekten de İblis yönlendiriyor.”— Wylie, 3. kitap, 10. bölüm.

Çok geçmeden hakkında mahkûmiyet kararı verildi. Hus’un canını verdiği yere götürüldü. Yolda ezgiler söyledi, yüzü sevinç ve huzurla aydınlanmıştı. Gözlerini Mesih’e dikti ve onun için ölüm tüm dehşetini yitirdi. Cellat kazığının dibindeki yığını ateşe vermek

için arkasına geçtiğinde, şehit haykırdı: “Yürekli ol da önüme gel; ateşi yüzüme karşı yak. Korkacak olsam burada olmazdım.”

Etrafını yükselen alevler sardığında son sözleri bir dua oldu. “Rab, Her Şeye Gücü Yeten Baba,” diye haykırdı, “bana acı ve günahlarımı bağışla; zira Senin gerçeğini her zaman sevdiğimi biliyorsun.”—Bonnechose, 2. cilt, s. 168. Sesi kesildi, fakat dudakları kıpırdayarak duaya devam etti. Ateş işini bitirdiğinde, şehidin külleri üzerinde durduğu toprakla birlikte alınarak, Hus’un külleri gibi Ren Nehri’ne atıldı.

Böylece Allah’ın ışığını taşıyan sadıklar yok edildi. Fakat duyurdukları

gerçeklerin ışığı –kahramanca
gösterdikleri örneğin ışığı–
söndürülemeyecekti. Zira bu,
dünyanın üzerine daha o zamandan
doğan günü engellemek için güneşi
geriye çevirmeye çalışmak gibiydi.

Hus'un idamı Bohemya'da büyük bir
öfke ve dehşet fırtınası meydana
getirmişti. Tüm ulus onun rahiplerin
kötü niyetine ve imparatorun ihanetine
kurban gittiğini düşünüyordu.
Hakikatin sadık bir öğretmeni olduğu
ilan edildi ve onu ölüme mahkûm eden
konsey cinayetle suçlandı. Öğretileri
şimdi eskisinden de fazla ilgi çekiyordu.
Wycliffe'in yazıları, papalık emriyle
yakılmıştı. Ancak yok olmaktan
kurtulanlar artık saklandıkları

yerlerden çıkıyor ve Kutsal Kitap'la, ya da insanların elde edebildikleri bölümleriyle birlikte çalışılıyordu, böylece pek çok kişi yenilenen imanını kabul etti.

Hus'u öldürenler, davasının zafere ulaşmasına tanık olmak için bir kenara çekilip sessizce beklemediler. Papa ve imparator hareketi yok etmek için birleşti ve Sigismund'un orduları Bohemya'ya saldırdı.

Fakat bir kurtarıcı çıktı. Savaşın başlamasından kısa bir süre sonra tamamen kör olan, ancak buna rağmen yaşlıları arasındaki en yetkin generallerden biri olan Ziska, Bohemyalılara önderlik ediyordu. Allah'ın yardımına ve davalarının

haklılığına güvenen halk, karşılarına çıkabilecek en güçlü ordulara direndi. İmparator tekrar tekrar yeni ordular toplayarak Bohemya'yı işgal etti, ancak her seferinde aşağılayıcı bir şekilde geri püskürtüldü. Hus yanlıları ölüm korkusunu aşmışlardı, karşılarında hiçbir şey duramıyordu. Savaşın başlangıcından birkaç yıl sonra cesur Ziska öldü; ancak yerini dolduran Prokopius aynı ölçüde cesur ve tecrübeli bir generaldi, hatta bazı bakımlardan daha yetkin bir önderdi.

Bohemyalıların düşmanları, kör savaşçının öldüğünü öğrendiklerinde, bu durumu kaybettikleri her şeyi geri kazanmak için uygun bir fırsat olarak gördüler. Papa, Hus yanlılarına karşı

haçlı seferi ilan etti ve tekrar Bohemya'ya karşı muazzam bir ordu toplandı, ancak ağır şekilde yenilgiye uğratıldı. Başka bir haçlı seferi ilan edildi. Avrupa'nın papalığa bağlı tüm ülkelerinde savaş için adam, para ve mühimmat toplandı. Papalık bayrağı altında büyük kalabalıklar toplandı, bunlar en sonunda Hus yanlısı sapkınların sonunun geleceğinin güvencesiydi. Zaferden emin olan muazzam ordu Bohemya'ya girdi. Halk onları geri püskürtmek için toplandı. İki ordu birbirine yaklaştı, en sonunda bir nehrin iki kıyısında karşılaştılar. "Haçlıların gücü daha üstündü; ancak ırmağı geçerek, karşılarına çıkmak için bu kadar uzun yoldan geldikleri Hus

yanlılarıyla savaşa tutuşmak yerine, oldukları yerde kalıp sessizce bu savaşçılara bakmaya başladılar.”— Wylie, 3. kitap, 17. bölüm. Sonra aniden ordunun üzerine gizemli bir dehşet düştü. Tek bir darbe bile vurulmadan o dev kuvvet kırıldı ve adeta görülmeyen bir güç tarafından darmadağın edildi. Kaçanların peşine düşen Hus yanlılarının ordusu pek çoğunu öldürdü ve galiplerin eline büyük bir ganimet geçti, böylece savaş Bohemyalıları fakirleştireceğine daha da zenginleştirdi.

Birkaç yıl sonra, yeni papanın idaresi altında yeni bir haçlı seferi düzenlendi. Daha önce olduğu gibi, Avrupa'nın papalığa bağlı tüm ülkelerinden adam

ve araç–gereç toplandı. Bu tehlikeli girişime katılacak olanlara vaat edilen teşvikler çok büyüktü. Her bir haçlı askerine, en iğrenç günahlarınının tamamen bağışlanması güvencesi verildi. Savaşta ölecek olan herkese gökte zengin bir ödül vaat edildi, hayatta kalanlar ise savaş alanından şeref ve zenginlik biçeceklerdi. Yine muazzam bir ordu toplandı ve sınırı geçerek Bohemya'ya girdiler. Husyanlısı kuvvetler önlerinden geri çekilerek işgalcileri ülkenin iç kısımlarına çektiler ve onları zaferin şimdiden kazanıldığına inandırdılar. Sonunda Prokopius'un ordusu direnmeye başladı ve düşman üzerine yürüyerek savaşa devam etti. Hatalarını

anlayan haçlılar, karargâhlarını kurarak ilk saldırıyı beklemeye başladılar. Yaklaşan kuvvetlerin sesi işitildiğinde, daha Hus yanlılarının ordusu ortada bile yokken, haçlılar tekrar paniğe kapıldılar. Prensler, generaller ve sıradan askerler zırhlarını atarak dört bir yana kaçtılar. İşgal önderi olan papalık elçisi, dehşete kapılmış ve dağılmış ordularını toparlamak için boşuna uğraştı. Bütün gayretlerine rağmen, kendisi de kaçanların meydana getirdiği sele kapıldı. Bozgun tamamlanmıştı ve galiplerin eline yine muazzam bir ganimet geçti.

Böylece Avrupa'nın en güçlü ulusları tarafından gönderilen, muharebe için eğitim almış ve teçhizatla donatılmış

cesur ve savaşsever askerlerden oluşan ordu, tek bir darbe bile indirmeden küçük ve o zamana dek zayıf bilinen bir ulusu savunanların önünde ikinci kez dağıldı. Burada ilah gücün tezahürü vardı. İşgalciler doğaüstü bir dehşetle sarsılmışlardı. Firavun'un ordularını Kızıldeniz'de bozguna uğratan,⁴³ Midyan ordularını Gidyon'un ve üç yüz adamının önünden kaırtan,⁴⁴ mağrur Asurluların kuvvetlerini bir gecede yere seren⁴⁵ Kişi, zalimin gücünü söndürmek için elini tekrar uzatmıştı. "Orada korku olmıyan yerde çok korktular; zira Allah sana karşı ordu kuranın kemiklerini dağıttı; onları utandırdın; çünkü Allah onları

kendisinden attı” (Mezmur 53:5 [KM]).

Kuvvet kullanarak galip gelmekten umudu kesen papalık önderleri, sonunda diplomasiye başvurdular. Bohemyalılara vicdan özgürlüğü verirmiş gibi yapmasına rağmen, gerçekte onları Roma'nın denetimine teslim eden bir uzlaşma sağlandı. Bohemyalılar Roma'yla barışın koşulu olarak dört madde belirlemişlerdi: Kutsal Kitap'ın özgürce duyurulması; tüm kilisenin Rabb'in Sofrası'nda ekmeğe ve şaraba katılması ve kilise ibadetinde ana dil kullanımı; ruhban sınıfının her türlü dünyasal görev ve yetkiden hariç tutulması; ve suç işlenmesi durumunda kamu

mahkemelerinin hem ruhban sınıfını, hem de sıradan insanları aynı şekilde yargılama yetkisi olması. Papalık yetkilileri sonunda “Hus yanlılarının dört koşulunun kabul edilmesine, ancak bunları açıklama, yani kesin anlamlarına karar verme hakkının konseye –başka bir deyişle papaya ve imparatora– ait olması gerektiğine karar verdiler.”—Wylie, 3. kitap, 18. bölüm. Bu esaslara göre antlaşma yapıldı ve Roma çatışma ile kazanamadığını gerçeği çarpıtma ve hile yoluyla elde etti; zira Hus yanlılarının maddelerine kendi yorumlarını uyguladığında, Kutsal Kitap’ta olduğu gibi, anlamlarını kendi amaçlarına hizmet edecek şekilde

saptırabilirdi.

Bohemya'da geniş bir kesim, özgürlüklerine ihanet ettiğini görerek, antlaşmaya onay vermediler. Anlaşmazlıklar ve bölünmeler ortaya çıkarak, iç savaşa ve kan dökülmesine neden oldu. Bu savaşta asil Prokopius düştü ve Bohemya'nın özgürlükleri yok oldu.

Hus'a ve Jerome'a ihanet eden Sigismund şimdi Bohemya'nın kralı olmuştu ve Bohemyalıların haklarını korumak için ettiği yemine rağmen papalığı yerleştirmeye devam etti. Ancak Roma'ya yaranmaya çalışması ona hiçbir şey kazandırmadı. Hayatı yirmi yıl boyunca güçlükler ve tehlikelerle dolu olmuştu. Uzun ve

sonuçsuz bir çekişmenin ardından orduları zayıf düşmüş, hazinesi tamtakır kalmıştı; şimdi ise, bir yıl hüküm sürdükten sonra öldü ve krallığını iç savaşın kıyısında, gelecek nesillere alçaklıkla ün salmış bir isim miras bıraktı.

Kargaşa, savaş ve dökülen kan devam ediyordu. Yabancı ordular Bohemya'yı tekrar işgal etti ve iç çekişmeler ulusun dikkatini dağıtmaya devam etti. Müjdeye sadık kalanlar kanlı bir zulme maruz kaldılar.

Eski kardeşleri Roma'yla antlaşma yaparak onun hatalarını özümserken, kadim imana sadık kalanlar ise ayrı bir kilise kurarak “Birleşmiş Kardeşler” adını aldılar. Bu eylemleri her sınıftan

kendilerine lanet edilmesine yol açtı. Fakat dayanıklılıkları sarsılmadı. Ormanlara ve mağaralara sığınmak zorunda kaldılar, yine de Allah'ın sözünü okumak ve O'na ibadet etmek için biraraya geldiler.

Çeşitli ülkelere gizlice gönderdikleri haberciler aracılığıyla, orada burada “bir o kentte, bir bu kentte, kendileri gibi zulme maruz kalan hakikatin yalnız savunucularının olduğunu; ve Alp dağlarında Kutsal Yazı'nın temeli üzerine kurulu ve Roma'nın putperest yozlaşmalarını reddeden eski bir topluluğun bulunduğunu” öğrendiler. —Wylie, 3. kitap, 19. bölüm. Bu istihbarat büyük bir sevinçle karşılandı ve Valdens Hristiyanlarla yazışmaya

başladılar.

Müjdeye sadık kalan Bohemyalılar zulüm geceleri boyunca beklediler, en karanlık saatte gözlerini sabahı bekleyenler gibi ufka doğru çevirdiler. “Kaderleri şeytanî günlerde yazılmıştı, fakat... ilk olarak Hus’un söylediği ve Jerome’un tekrarladığı sözleri hatırladılar, şafak sökmeden önce bir yüzyıl geçmeliydi. Bu sözler Taborlular (Hus yanlıları) için, Yusuf’un esirlik evinde oymaklara söylediği sözler gibiydi: ‘Ben ölmek üzereyim, ama Tanrı kesinlikle size yardım edecek; sizi... söz verdiği topraklara götürececek.’”⁴⁶—a.g.e., 3. kitap, 19. bölüm. “On beşinci yüzyılın son dönemi, Kardeşler kiliselerinin yavaş fakat emin adımlarla

yükselişine tanık oldu. Rahat bırakıldıkları kesinlikle söylenemez, ancak nispeten daha huzurluydular. On altıncı yüzyılın başında kiliselerinin sayısı Bohemya ve Moravya'da iki yüze ulaşmıştı.”—Ezra Hall Gillett, *Life and Times of John Huss [Jan Hus'un Yaşamı ve Dönemi]*, 2. cilt, s. 570. “Ateşin ve kılıcın yıkıcı öfkesinden kaçarak, Hus'un önceden bildirdiği şafak vaktini görmesine izin verilenler böylesine kalabalıktı.”—Wylie, 3. kitap, 19. bölüm.

37 Bohemya dili Çekçe'dir.

38 Jübile: Katolik geleneğinde, 1300 yılından beri normalde 25 veya 50 yılda bir, kimi zaman da başka önemli olaylar vesilesiyle daha sık düzenlenen bağışlanma, hacılık ve şölen zamanları.

39 Antipapa: Roma piskoposuna (papaya) karşıt olarak, yaygın bir şekilde papa olarak tanınan kişi. Ortaçağ'da çeşitli kardinaller ve krallıklar tarafından papa olarak tanınan pek çok kişi, Roma Kilisesi

tarafından antipapa olarak nitelenmiştir.

40 Bkz. Luka 23:11.

41 Bkz. Luka 23:46.

42 Bkz. Markos 10:47; Luka 18:38.

43 Bkz. Mısır'dan Çıkış 14:26–31.

44 Bkz. Hakimler 7:1–25.

45 Bkz. 2. Krallar 19:35; 2. Tarihler 32:21.

46 Yaratılış 50:24.

7 – LUTHER'İN ROMA'DAN AYRILIŐI

Kiliseyi papalığın karanlığından daha pak bir imanın ışığına yönlendirmeye çağrılanların önde gelenlerinden biri Martin Luther'di. Gayretli, coşkulu ve sadık, Allah'tan başka kimseden korkusu olmayan ve Kutsal Yazılar'dan başka dinsel iman kaynağı tanımayan Luther, çağının adamıydı; Allah onun aracılığıyla kilisenin yenilenmesi ve dünyanın aydınlanması için muazzam bir iş gerçekleştirdi.

Müjdeyi ilk duyuranlar gibi, Luther de yoksullar arasından çıktı. Çocukluk yıllarını bir Alman köylüsünün

mütevazı evinde geçirdi. Babası, her gün madende çalışarak alın teriyle onun eğitim masraflarını çıkarıyordu. Oğlunun avukat olmasını istiyordu; ancak Allah onun yüzyıllar boyunca yavaşça yükselmekte olan muazzam tapınakta bir yapı ustası olmasını tasarlamıştı. Sınırsız Bilgeliğin Sahibi, Luther'i hayatının en önemli görevine sıkıntıda, yoklukta ve katı bir disiplinde eğiterek hazırladı.

Luther'in babası güçlü ve etkin bir zihne ve sağlam bir karaktere sahip, dürüst, kararlı ve açık sözlü bir adamdı. Yükümlü olduğu vazifelere, sonuçları ne olursa olsun, sadık kalıyordu. Sağlam sağduyusu sayesinde manastır sistemine güvensizlikle yaklaşıyordu.

Luther onun rızasını almadan bir manastıra girdiğinde çok kızdı; baba ile oğlu barışana dek iki yıl geçti, o zaman dahi düşüncelerini değiştirmede.

Luther'in anne–babası çocuklarının öğretim ve eğitimine büyük önem veriyorlardı. Onları Allah bilgisi ve Hristiyan erdemlerinin uygulamalarıyla eğitmeye çalışıyorlardı. Baba çoğunlukla oğlunun duyabileceği yerde dua ediyordu, böylece çocuk Rabb'in adını hafızasında tutarak, bir gün O'nun hakikatinin gelişiminde yardımcı olabilecekti. Zahmetli çalışmayla dolu hayatlarının izin verdiği her türlü ahlaki ve düşünsel kültüre yönelik fırsat, bu anne–baba tarafından memnuniyetle kabul edildi.

Çocuklarını dindar ve yararlı bir yaşam sürmeye hazırlamak için içten ve azimli çaba sarf ettiler. Dayanıklılıkları ve sağlam karakterleri ile kimi zaman çok sert davrandılar; ancak Reformcu'nun kendisi, bazı bakımlardan hata yaptıklarının bilincinde olmasına rağmen, disiplin anlayışlarında kınanacak yönlerden daha çok takdir edilecek yön buldu.

Erken yaşta gönderildiği okulda Luther sertlik, hatta şiddet gördü. Anne–babası o kadar fakirdi ki, evden başka bir kasabada bulunan okuluna gittiğinde bir süre yiyeceğini elde edebilmek için kapı kapı dolaşıp şarkı söylemek zorunda kaldı, sık sık da açlık çekti. O zaman hakim olan kasvetli ve

batıl inançlı dini düşünceler onu korkuyla dolduruyordu. Geceleri kederli bir yürekle yatağa giriyor, karanlık geleceğe titreyerek bakıyor ve sevecen bir göksel Baba yerine sert ve acımasız bir yargıç ve zorba bir hükümdar olan Tanrı düşüncesiyle sürekli dehşet içinde kalıyordu.

Luther bu kadar çok ve bu kadar büyük cesaret kırıcıların etkisi altında olmasına rağmen, ruhunu cezbeden ahlaki ve düşünsel mükemmelliğin yüksek standardına doğru kararlılıkla ilerledi. Bilgiye susamıştı ve zihninin samimi ve pratik karakteri, onu gösterişli ve yüzeysel olandan ziyade sağlam ve yararlı olanı arzulamaya yönlendirdi.

On sekiz yaşındayken Erfurt Üniversitesi'ne girdiğinde, önceki yıllara göre durumu daha uygun ve geleceği daha parlaktı. Anne–babası tutumlulukları ve sıkı çalışmalarıyla ona gereken tüm desteği sağlayabilecek kadar gelir kazanıyorlardı. Akli başında arkadaşlarının etkisi ile de, önceki eğitiminin kasvetli etkileri bir ölçüde azaldı. Kendini en iyi yazarların eserlerini çalışmaya verdi, onların en ciddi düşüncelerini dikkatli bir şekilde değerlendirerek bilgelerin hikmetine kendisi de sahip oluyordu. Eski öğretmenlerinin sert disiplini altındayken dahi, göze çarpacağına sinyallerini erkenden vermişti, uygun etkiler altında ise zekâsı daha da hızlı

gelişti. Kuvvetli hafızası, canlı hayal gücü, sağlam muhakeme yeteneği ve yorulmak bilmeyen çalışması sayesinde kısa sürede arkadaşları arasında ön plana çıktı. Zihinsel disiplini, anlayışını olgunlaştırıyor ve kendisini hayatında meydana gelecek olan çatışmalara hazırlayan zihin faaliyetleri ile algı keskinliğini harekete geçiriyordu.

Luther'in kalbinde yer edinmiş olan Rab korkusu, amacındaki kararlılığı korumasını sağlayarak, onu Allah'ın önünde büyük bir alçakgönüllülük göstermeye yönlendiriyordu. İlahî yardıma dayanma duygusu sürekliydi, her güne duayla başlama alışkanlığını hiç kaybetmedi, kalbi ise sürekli olarak kılavuzluk ve destek için yalvarıyordu.

Her zaman “İyi dua etmek, çalışmanın en önemli parçasıdır” derdi.—
D’Aubigne, 2. kitap, 2. bölüm.

Luther bir gün üniversite kütüphanesinde kitapları incelerken, Latince bir Kutsal Kitap buldu. Böyle bir kitabı daha önce hiç görmemişti. Varlığından bile haberi yoktu. Topluma açık ibadette halka okunan Müjdeler ve Mektuplar’dan bazı bölümleri duymuştu, tüm Kutsal Kitap’ın bunlardan ibaret olduğunu sanıyordu. şimdi ise ilk kez Allah’ın sözünün bütününe bakıyordu. Huşu ve merakla karışık bir duyguyla kutsal sayfaları çevirdi; nabzı hızlanarak ve kalbi küt küt atarak yaşam sözlerini kendisi okudu ve ara sıra duraklayarak şöyle

haykırdı: “Keşke Allah bana kendim için de böyle bir kitap verse!”—a.g.e., 2. kitap, 2. bölüm. Göğün melekleri yanındaydı ve Allah’ın tahtından gelen ışık huzmeleri gerçeğin hazinelerini onun anlayışına açıyordu. Her zaman Allah’ı öfkelenlendirmekten korkmuştu, fakat şimdi bir günahkâr olarak kendi durumunu daha önce hiç olmadığı kadar açık bir şekilde görüyordu.

Günahtan kurtularak Allah’la barışmak için samimi arzusu, sonunda onu bir manastıra girerek kendisini keşiş hayatına adamaya yönlendirdi. Burada en ağır angaryaları yapması ve evden eve gezerek dilenmesi gerekiyordu. Saygı ve takdire en çok ihtiyaç duyulan yaştıydı, bu adı

görevler ise doğal duygularını derinden yaralıyordu; fakat bu aşağılanmaya, günahları nedeniyle gerekli olduğuna inanarak, sabırla katlandı.

Günlük görevlerinden arttırabildiği her dakikayı, kendisini uykudan mahrum bırakarak ve zaten az olan yemeklerine ayırdığı zamanı bile çok görerek, çalışmaya ayırdı. Allah'ın sözünü incelemekten her şeyden çok zevk alıyordu. Manastır duvarına zincirlenmiş bir Kutsal Kitap buldu, sık sık ona sığınyordu. Günaha dair kanaati güçlendikçe, kendi işleriyle af ve huzur bulmaya çalıştı. Çok sıkı bir yaşam sürerek, oruçla, nöbetlerle ve kırbaçlarla, keşiş hayatının hiçbir kurtuluş sağlayamadığı doğasındaki

kötülükleri zapt etmeye çalıştı. Kendisinin Allah'ın önünde aklanmış olarak durabilmesini sağlayacak olan kalp paklığını elde edebilmek için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadı. Daha sonraları, “gerçekten de dindar bir keşiştim” dedi, “ve kendi tarikatımın kurallarını ifade edemeyeceğim kadar sıkı bir şekilde tutuyordum. Bir keşiş göğe keşişlik işleriyle gidebilecek olsaydı, ben buna kesinlikle hak kazanırdım... Bu daha fazla devam etseydi, işkencelerimle kendimi öldürebilirdim.”—a.g.e., 2. kitap, 3. bölüm. Bu acı verici disiplinin sonucunda gücünü kaybetti ve bayılma nöbetleri geçirmeye başladı, bunun etkisinden hiçbir zaman tam olarak

kurtulamadı. Fakat tüm bu çabalara rağmen sıkıntılı canı rahat bulamadı. Sonunda umutsuzluğun eşiğine sürüklendi.

Luther'e her şey bitmiş gibi görüldüğünde, Allah onun için bir dost ve yardımcı ortaya çıkardı. Dindar Staupitz, Allah'ın sözünü Luther'in zihnine açtı ve onu gözlerini benliğinden öteye çevirmeye, Allah'ın yasasını çiğnemenin sonsuz cezasını düşünmekten vazgeçmeye ve günahları bağışlayan Kurtarıcı'sı olan İsa'ya bakmaya teşvik etti. "Günahların için kendine işkence etmek yerine, kendini Kurtarıcı'nın kollarına bırak. O'nun hayatının doğruluğunda ve ölümünün bağışlayıcılığında, O'na güven..."

Allah'ın Oğlu'nu dinle. O sana ilahî lütuf güvencesini verebilmek için insan oldu.” “Önce seni sevmiş Olan'ı sev.” — a.g.e., 2. kitap, 4. bölüm. Merhamet habercisi böyle konuştu. Sözleri Luther'in zihninde derin bir etki bıraktı. Çoktan beridir beslediği yanılığlara karşı pek çok mücadele verdikten sonra, gerçeği kavramaya muvaffak oldu ve sıkıntılı canı huzur buldu.

Luther rahip olarak görevlendirilmişti ve manastırdan Wittenberg Üniversitesi'nde profesörlük yapmaya çağrıldı. Burada kendini Kutsal Yazılar'ı orijinal dillerinden incelemeye verdi. Kutsal Kitap üzerine ders vermeye başladı; böylece Mezmurlar, Müjdeler

ve Mektuplar büyük kalabalıkların anlayışına açılarak, pek çok memnun dinleyici meydana getirdi. Dostu ve amiri olan Staupitz, onu kürsüye çıkararak Allah'ın sözünü vaaz etmeye teşvik etti. Luther kendisini Mesih'in yerinden halka konuşmaya layık görmeyerek tereddüt etti. Ancak uzun bir mücadeleden sonra dostlarının ısrarlarına boyun eğdi. Kutsal Yazılar'a şimdiden çok hakimdi ve Allah'ın lütfü onun üzerindeydi. Belagati dinleyicilerini cezbediyor, gerçeği sunduğu açık ve güçlü dil anlayışlarını ikna ediyor, coşkunu yüreklerine dokunuyordu.

Luther halen papalık kilisesinin gerçek bir çocuğuydu ve başka bir şey

olabileceğini hiç düşünmemişti. Allah'ın takdiriyle Roma'yı ziyarete yönlendirildi. Yola yaya çıkararak, yolundaki manastırlarda konakladı. İtalya'daki bir manastırda tanık olduğu zenginlik, ihtişam ve lükse hayret etti. Muazzam bir gelire sahip olan keşişler muhteşem binalarda oturuyor, en gösterişli ve pahalı giysileri giyiyor ve muazzam bir sofrada ziyafet çekiyorlardı. Luther, acı verici kuşkular içinde, bu sahneleri kendi hayatının özveri ve zorluklarıyla kıyasladı. Akli gitgide karışıyordu.

Sonunda yedi tepeli kenti uzaktan gördü. En güçlü duygularla yere kapanarak haykırdı: “Kutsal Roma, seni selamlarım!”—a.g.e., 2. kitap, 6.

bölüm. Kente girdi, kiliseleri ziyaret etti, rahiplerin ve keşişlerin anlattığı fevkalade öyküleri dinledi ve gereken tüm törenleri yerine getirdi. Her yerde kendisini hayrete ve dehşete düşüren manzaralarla karşılaşılıyordu. Ruhban sınıfının tüm tabakalarında fesadın hüküm sürdüğünü gördü. Piskoposlardan ahlaksızca espriler duydu ve Aşai Rabbani ayininde dahi gösterdikleri saygısızlıktan dehşete kapıldı. Keşişlerin ve halkın arasına karıştığında sefahatle ve hovardalıkla karşılaştı. Hangi yana dönse, kutsallık yerine kutsallara saygısızlıkla karşılaşılıyordu. “Roma’da işlenen günahları ve rezillikleri hiç kimse tahmin bile edemez” diye yazdı;

“inanmak için görmek ve duymak gerekir. Bu nedenle burada şöyle bir deyiş var: ‘Cehennem varsa, Roma onun üzerine kurulmuştur: her türlü günahın kaynaklandığı dipsiz bir kuyudur.’ ”—a.g.e., 2. kitap, 6. bölüm.

Papa'nın kısa süre önce çıkardığı bir fermanla, Kurtarıcımız'ın, Roma mahkeme salonundan ayrılırken üzerinden indiği ve Yeruşalim'den Roma'ya mucizevi bir şekilde getirildiği söylenen “Pilatus'un Merdiveni”ne dizleri üstünde tırmanan insanlara günahlarının affı vaat edilmişti. Luther bir gün bu basamaklara samimiyetle tırmanıyordu ki, gök gürültüsü gibi bir sesin sanki kendisine şunları söylediğini işitti: “İmanla aklanan yaşayacaktır”

(Romalılar 1:17). Sıçrayarak ayağa kalktı ve utanç ve dehşet içinde aceleyle oradan ayrıldı. O ayet, ruhu üzerindeki etkisini hiçbir zaman kaybetmedi. O andan itibaren, kurtuluş için insanî işlere güvenmenin yanlışlığını ve Mesih'in erdemlerine sarsılmaz bir imanla bağlanmanın gerekliliğini her zamankinden daha net bir şekilde gördü. Gözleri papalığın aldatmacalarına bir daha kapanmamak üzere açılmıştı. Roma'ya arkasını döndüğünde, kalpten de sırt çevirmiş oldu, o andan itibaren araları gitgide açıldı ve en sonunda papalık kilisesi ile tüm bağlantısını kopardı.

Luther Roma'dan döndükten sonra Wittenberg Üniversitesi'nden ilahiyat

doktoru unvanını aldı. Artık kendisini çok sevdiği Kutsal Yazılar'a daha önce hiç imkânı olmadığı ölçüde adayabilirdi. Tüm hayatı boyunca, papaların sözlerini ve doktrinlerini değil, Allah'ın sözünü dikkatle incelemek ve sadakatle vaaz etmek için ciddi bir ant içti. Artık yalnızca basit bir keşiş ya da profesör değil, Kutsal Kitap'ın yetkin müjdecisiydi. Gerçeğe acıkan ve susayan Allah'ın sürüsünü gütmek için bir çoban olarak çağrılmıştı. Hristiyanların Kutsal Yazılar'ın yetkisine dayananlar haricindeki hiçbir öğretiyi kabul etmemeleri gerektiğini kararlılıkla ilan etti. Bu sözler papalığın üstünlüğü düşüncesinin temeline darbe indirdi.

Reform'un can damarı olan ilkeyi içeriyorlardı.

Luther insanî kuramları Allah'ın sözünün üstüne çıkarmanın tehlikesini görmüştü. Eğitimcilerin kuramsal sadakatsizliğine korkusuzca saldırdı ve uzun zamandan beridir insanlar üzerinde kontrol edici bir etkisi olan felsefeye ve teolojiye başkaldırdı. Bu çalışmaların yalnızca değersiz olmakla kalmayıp, aynı zamanda zararlı olduklarını da bildirerek kınadı ve dinleyicilerinin zihinlerini filozofların ve ilahiyatçıların safsatalarından peygamberlerin ve elçilerin ortaya koyduğu ebedî gerçeklere çevirmeye çalıştı.

Sözlerine sıkı sıkıya tutunan

dinlemeye istekli kalabalıklara iletteği mesaj çok kıymetliydi. Böyle bir öğretiyi kulakları daha önce hiç duymamıştı. Kurtarıcının sevgisiyle ilgili sevinçli haber, O'nun kefaret edici kanının getirdiği bağışlanma güvencesi ve huzur, kalplerini sevindiriyor ve onlara ölümsüz bir umut ilham ediyordu. Wittenberg'de öyle bir ışık yanmıştı ki, huzmeleri dünyanın dört bucağına kadar uzanacak, parlaklığı zamanın sonuna kadar gitgide artacaktı.

Ancak ışık ve karanlık uyuşamaz. Gerçek ile yanılđı arasında bastırılmaz bir çelişki vardır. Birini yüceltmek ve savunmak, diğerine saldırmak ve yıkmak anlamına gelir. Kurtarıcımız'ın

kendisi beyan etmiştir: “Barış değil, kılıç getirmeye geldim” (Matta 10:34). Luther, Reform’un başlangıcından birkaç yıl sonra şöyle dedi: “Allah beni yönlendirmiyor, ileri doğru itiyor. O beni alıp götürüyor. Ben kendimin efendisi değilim. Sükunet içinde yaşamayı arzuluyorum; fakat kendimi kargaşaların ve devrimlerin orta yerinde buluyorum.”—D’Aubigne, 5. kitap, 2. bölüm. Mücadelenin içine sevk edilmek üzereydi.

Roma Kilisesi Allah’ın lütfunu ticarete dökmüştü. Sunakların yanında para bozanların tezgâhları kurulmuş (Matta 21:12), havada alıcıların ve satıcıların sesleri çınılıyordu. Roma’daki Aziz Petrus Kilisesi’nin yapımı için bağış

toplama bahanesiyle, papanın yetkisiyle endüljanslar [günah bağışlama belgeleri] açıktan satışı sunuldu. Suçla kazanılan para ile Allah'a ibadet için bir tapınak kurulacaktı – temeli fesat ücreti ile atılacaktı! Fakat Roma'nın yüceltilmesi için başvurulan bu araçlar, gücüne ve görkemine öldürücü darbenin indirilmesine neden oldu. Papalığın en kararlı ve başarılı düşmanlarını ortaya çıkartan ve papanın tahtını sarsarak üç katlı tacını başından düşüren savaşa yol açan şey bu oldu.

Endüljansların Almanya satışından sorumlu olan Tetzl, önceden hem en alçak toplum suçlarından hem de Allah'ın yasasını çiğnemekten hüküm

giymişti; ancak bu suçları cezasız kaldığı gibi, papanın kârlı ve ahlaksız projelerini ilerletmekle görevlendirildi. Cahil, her şeye inanan ve batıl inançlı halkı aldatmak için, büyük bir yüzsüzlükle en göz kamaştırıcı yalanları tekrarlardı ve hayret verici öyküler anlattı. Allah'ın sözüne sahip olsalardı bu şekilde aldatılamazlardı. Onları papalığın denetimi altında tutabilmek, papalığın ihtiraslı önderlerinin kudretini ve servetini arttırabilmek için Kutsal Kitap onlardan saklanıyordu. (Bakınız: John C. L. Gieseler, *A Compendium of Ecclesiastical History [Kilise Tarihinin Kısa Bir Özeti]*, 4. dönem, 1. kısım, 5. paragraf.)

Tetzel bir kente girerken önden

gönderilen haberci şöyle duyuruyordu: “Allah’ın ve kutsal babanın lütfu kapularınıza gelmiştir.”—D’Aubigne, 3. kitap, 1. bölüm. Halk ise bu kafir sahtekârı, sanki gökten inerek kendilerine gelen Allah’ın kendisiymiş gibi karşılıyordu. Kilisede alçakça bir ticaret başlamıştı, Tetzal kürsüye çıkararak endüljansları Allah’ın en değerli armağanıymış gibi övüyordu. Sattığı bağışlanma belgeleri aracılığıyla, alıcının daha sonra işlemeyi düşüneceği tüm günahların bağışlanacağını ve “tövbe etmenin bile gerekmediğini” ilan etti.—a.g.e., 3. kitap, 1. bölüm. Dahası, dinleyicilerine endüljansların yalnızca dirileri değil, ölüleri de kurtarma gücü olduğu güvencesini

veriyordu; para sandığının dibine vurarak çınladığı anda, kendisi adına ödeme yapılan ruh purgatoryadan kurtulacak ve göğe doğru yola çıkacaktı. (Bakınız: K. R. Hagenbach, *History of the Reformation [Reform Tarihi]*, 1. cilt, s. 96.)

Büyücü Simun elçilerin mucizeler gösterebilme gücünü satın almayı teklif ettiğinde, Petrus ona şu karşılığı vermişti: “Paran da yok olsun, sen de! ... Çünkü Tanrı’nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın” (Elçilerin İşleri 8:20). Fakat Tetzl’in teklifi binlerce hevesli kişi tarafından havada kapılıyordu. Hazinesine yağmur gibi altın ve gümüş yağıyordu. Parayla satın alınabilen bir kurtuluş, tövbe,

iman ve günaha direnmek ve galip gelmek için gayretli bir mücadele gerektiren kurtuluştan daha kolay elde edilebiliyordu. (Ek'te sayfa 57–58'e dair nota bakınız.)

Roma Kilisesi'ndeki bilgili ve dindar kişiler endüljanslar öğretisine karşı çıkıyorlardı, ayrıca hem mantığa hem de vahye aykırı iddialara hiçbir inancı olmayan pek çok kişi vardı. Hiçbir piskopos bu günah dolu ticarete karşı sesini yükseltemiyordu; fakat insanların zihinleri rahatsız ve sıkıntıdaydı, pek çok kişi de Allah'ın kendi kilisesini arıtmak için bir araç kullanıp kullanmayacağını gayretli bir biçimde araştırıyordu.

Halen en sıkı papalık yanlılarından

biri olan Luther, endüljans tacirlerinin küfür dolu iddialarına dehşetle bakıyordu. Kendi inanlı topluluğundaki pek çok kişi bağışlanma belgesi almıştı, çok geçmeden pastörlerine gelerek çeşitli günahlarını itiraf etmeye ve af beklemeye başladılar, ancak bunu tövbekâr oldukları ve yenilenmeyi arzuladıkları için değil, endüljansa güvenerek yapıyorlardı. Luther onlara af vermeyi reddediyor ve tövbe edip hayatlarını düzene sokmadıkça günahlarının içinde yok olacaklarına dair uyarıyordu. Halk şaşkınlık içinde Tetzel'e başvurdu ve rahiplerinin⁴⁷ belgelerini reddettiğini söyledi; hatta bazıları paralarını geri isteme cüretinde

bulundu. Keşiş küplere bindi. En korkunç lanetleri okudu, meydanlarda ateşler yaktırdı ve “çok mukaddes endüljanslarına karşı gelmeye cüret eden tüm sapkınları yakmak için papadan emir aldığını” duyurdu.— D’Aubigne, 3. kitap, 4. bölüm.

Luther Şimdi gerçeğın savunuculuğu görevine cesaretle başlıyordu. Sesi, samimi ve ciddi bir uyarı olarak kürsüden duyuldu. Günahın çirkin karakterini insanların önüne koyuyor, onlara insanın kendi çalışması ile günahın suçunu azaltmasınının ya da cezasından kurtulmasınının imkânsız olduğunu öğretiliyordu. Günahkârı Allah’a yönelerek tövbe etmek ve Mesih’e iman etmek haricinde hiçbir

şey kurtaramazdı. Mesih'in lütfu satın alınamaz; karşılıksız bir armağandır. İnsanlara endüljansları satın almamalarını, bunun yerine çarmıha gerilmiş olan Kurtarıcı'ya imanla bakmalarını öğütledi. Kurtuluş elde edebilmek için kendini alçaltarak ve kefaretle ilgili boş yere çabaladığı kendi acı verici deneyimini anlatarak, dinleyicilerini huzur ve sevinci ancak kendisinden öteye bakarak ve Mesih'e iman yoluyla bulduğuna temin etti.

Tetzel ticaretine ve kutsala saygısız iddialarına devam ederken, Luther bu kaba küfürlere daha etkin bir şekilde karşı çıkmaya karar verdi. Çok geçmeden bir fırsat çıktı. Wittenberg'deki şato kilisesinde pek

çok kutsal emanet vardı ve bunlar belirli kutsal günlerde halka sergileniyordu, o zaman kiliseyi ziyaret ederek günah çıkarttıranlara da günahlarınının tamamen bağışlanacağı vaat ediliyordu. Bu nedenle o günlerde büyük kalabalıklar oraya gidiyordu. Bu günlerin en önemlilerinden biri olan Tüm Azizler bayramı yaklaşıyordu. Bir gün öncesinde, kiliseye giden kalabalıkların arasına karışan Luther, kapıya endüljanslar öğretisinin aleyhinde doksan beş madde yazılı bir kağıt astı. Bu savları ertesi gün üniversitede, bunlara saldırmayı uygun görecekt herkese karşı savunmak istediğini bildirdi.

Savları herkesin ilgisini çekti. İnsanlar

bunları tekrar tekrar okudu ve her yerde tekrarladılar. Üniversitede ve kentin bütününde büyük bir heyecan meydana geldi. Bu savlar ile, günahı bağışlama ve cezasını kaldırma yetkisinin hiçbir zaman papaya ya da başka bir insana verilmemiş olduğu ortaya kondu. Bütün bu entrika bir komedi gibiydi, halkın batıl inançlarından yararlanarak para koparmak için bir hile, Şeytan'ın kendi yalancı iddialarına güvenecek olan herkesi mahvetmek için kullandığı bir araçtı. Ayrıca Mesih'in müjdesinin kilisenin en değerli hazinesi olduğu ve burada ortaya konulan Allah'ın lütfunun, tövbe ve iman ederek onu arayan herkese karşılıksız olarak

verileceği açıkça gösterildi.

Luther'in savları tartışmalara yol açtı; ancak bu meydan okumayı kabul etmeye hiç kimse cesaret edemedi. İleri sürdüğü sorular birkaç günde tüm Almanya'ya yayıldı, birkaç hafta içinde ise tüm Hristiyan aleminde ses getirdi. Kilisede hüküm süren korkunç fesadı gören ve bundan azap duyan, fakat ilerleyişinin nasıl durdurulacağını bilemeyen birçok sadık Roma yanlısı, savları büyük bir sevinçle okudular ve bunlarda Allah'ın sesini duydular. Roma başpiskoposluk makamından büyük bir hızla yayılmakta olan yozlaşmayı durdurmak için, Rabb'in elini merhametle uzattığını hissettiler. Prensler ve hakimler, verdiği kararlar

için temyiz hakkı tanımayan kibirli güce dur deme zamanı geldiği için, içten içe sevinç duyuyorlardı.

Ancak günahsever ve batıl inançlı kalabalıklar, korkularını yatıştıran safsataların yerle bir edildiğini görünce dehşete düştüler. Cürümü kutsama işleri engellenen ve kazançlarının tehlikeye düştüğünü gören hilekâr rahipler küplere bindi ve iddialarını savunmak için bir araya geldiler. Reformcu sert suçlayıcılarla karşı karşıya kaldı. Kimileri onu aceleyle ve dürtülerine göre davranmakla suçladı. Diğerleri onu haddini bilmezlikle suçladılar, Allah tarafından yönlendirilmediğini, fakat gururla ve küstahlıkla davrandığını bildirdiler. Şu

karşılığı verdi: “Bir insanın biraz olsun gururlu gibi görünmeden ve tartışmalara neden olmakla suçlanmadan yeni bir fikir ortaya atmasının pek nadir olabileceğini bilmiyor musunuz? ... Mesih’i ve tüm şehitleri neden öldürdüler? Zamanın bilgeliğine gururla itaatsizlik ediyormuş gibi göründükleri için ve önce kadim düşüncelerin nasihatlerine alçakgönüllülükle danışmadan, yenilikleri teşvik ettikleri için.”

Yine beyan etti: “Yapacağım her şey insanî öngörüyle değil, Allah’ın öğüdüyle yapılacaktır. Eğer bu iş Allah’tansa, onu kim durdurabilir? Eğer değilse, kim ilerletebilir? Benim, onların ya da bizim isteğimiz değil;

Senin isteğın yerine gelsın, ey gökte bulunan kutsal Baba.”—a.g.e., 3. kitap, 6. bölüm.

Luther işıne başlamak için Allah'ın Ruhı tarafından yönlendirilmiş olmasına rağmen, şiddetli anlaşmazlıklar olmadan bunu ileri götüremeyecekti. Düşmanlarının kınamaları, onun amaçlarını yanlış yansıtmaları ve kişiliğı ile amaçları üzerindeki adaletsiz ve fesat düşünceleri, üzerine bunaltıcı bir sel gibi geldi; bunlar sonuçsuz da kalmadı. Luther, hem kilisede, hem de okullardaki kanaat önderlerinin reform çabalarında kendisine memnuniyetle destek vereceklerini düşünmüştü. Yüksek makamlardaki kişilerden

duyduğu cesaret verici sözler ona sevinç ve umut ilham etmişti. Halihazırda bir bekleyiş içinde olarak, kilise için daha parlak bir günün doğduğunu görmüştü. Fakat yüreklendirici sözler tekdire ve kınamaya dönüşmüştü. Hem kilisenin, hem devletin ileri gelenlerinden pek çok kişi bu savların doğruluğuna ikna olmuştu; ancak çok geçmeden bu gerçeklerin kabulünün büyük değişikliklere yol açacağını fark ettiler. İnsanları aydınlatmak ve ıslah etmek resmen Roma'nın otoritesini baltalamak, kasasına akmakta olan binlerce kaynağı kesmek, böylece papalık önderlerinin müsrifliğini ve lükslerini büyük ölçüde kısmak anlamına gelecekti. Dahası, insanlara

kurtuluş için yalnızca Mesih'e bakarak, sorumlu varlıklar olarak düşünmelerini ve hareket etmelerini öğretmek, papanın tahtını devirecek ve sonuç olarak kendi yetkilerini de yok edecekti. Bu nedenle, kendilerini aydınlatması için Allah tarafından gönderilen adama karşı çıkmalarıyla, kendilerine Allah'tan verilen bilgiyi reddetmiş, Mesih'e ve gerçeğe karşı cephe almış oldular.

Luther kendisine baktığında titredi – yeryüzünün en kudretli güçlerine karşı tek bir adamdı. Kimi zaman kendisini kilisenin otoritesine karşı çıkmak üzere yönlendirenin gerçekten Allah olduğundan şüphe etti. “Kimdim ben” diye yazıyor, “ki önünde... yeryüzünün

krallarının ve tüm dünyanın titrediği papanın haşmetine karşı gelecektim? ... Bu ilk iki yılda kalbimin çektiği sıkıntıyı ve içine battığım melankoliyi, deyim yerindeyse umutsuzluğu, kimse bilemez.”—a.g.e., 3. kitap, 6. bölüm. Ancak cesaretinin tamamen kırılmasına izin verilmedi. İnsanların desteği işe yaramadığında yalnızca Allah’a baktı ve o her şeye gücü yeten kola tam bir güvenle dayanabileceğini öğrendi.

Luther, Reformcu bir dostuna şöyle yazdı: “Kutsal Yazılar’ın anlayışına çalışmayla ya da zekâyla ulaşamayız. İlk görevin dua ile başlamaktır. Rab’den sana yüce lütfunu, kendi sözünün gerçek anlayışını vermesini dile. Allah’ın sözünün, bu sözün Yazarı’ndan

başka bir yorumcusu yoktur, zira kendisi ‘Tanrı onların hepsine kendi yollarını öğretecektir’⁴⁸ demiştir. Kendi çalışmalarından, kendi anlayışından hiçbir şey bekleme: yalnızca Allah’a ve O’nun Ruhu’nun etkisine güven. Buna, tecrübe yaşamış bir adamın sözü olarak inanabilirsin.”—a.g.e., 3. kitap, 7. bölüm. Burada, Allah’ın kendilerini diğer insanlara zamanın önemli hakikatlerini sunmak için çağırdığını düşünenler adına hayati önemde bir ders var. Bu hakikatler Şeytan’ın ve onun uydurduğu masalları çok seven insanların düşmanlığını uyandıracaktır. Kötülüğün güçlerine karşı verilen mücadelede, insan zekâsından ve hikmetinden daha güçlü bir şeye

ihtiyaç vardır.

Düşmanlar töre ve geleneğe, ya da papanın bildirilerine ve yetkisine başvururken, Luther onlara yalnızca ve yalnızca Kutsal Kitap ile karşılık verdi. Burada karşılık veremeyecekleri tezler vardı; bu nedenle tıpkı Yahudilerin İsa'nın kanı için yaygara kopardıkları gibi, şekilciliğin ve batıl inancın köleleri de Luther'in kanı için yaygara kopardılar. Roma fanatikleri, "İşte bir sapkın" diye bağırdılar. "Böylesi korkunç bir sapkının bir saat daha yaşamasına izin vermek kiliseye karşı ağır ihanettir. Onun için hemen darağacı kurulsun!"—a.g.e., 3. kitap, 9. bölüm. Fakat Luther onların hiddetine yem olmadı. Allah'ın onun yapması

için hazırladığı bir işi vardı ve onu korumak için gökten melekler gönderildi. Ancak Luther'den ışığı alanların pek çoğu Şeytan'ın gazabına hedef oldular ve gerçeğin uğruna işkenceye ve ölüme korkusuzca katlandılar.

Luther'in öğretisi tüm Almanya'da düşünceli zihinlerin dikkatini çekti. Vaazlarından ve yazılarından binlerce kişiyi uyandıran ve aydınlatan ışık huzmeleri yayılıyordu. Kilisenin uzun zamandan beridir içinde tutsak olduğu ölü şekilciliğin yerini yaşayan iman alıyordu. İnsanlar günden güne Roma Katolikliğinin batıl inançlarına olan itimatlarını kaybediyorlardı. Önyargının engelleri yıkılıyordu.

Luther'in her öğretiyi ve iddiayı sınamak için mihenk olarak kullandığı Allah'ın sözü, iki ağızlı kılıç⁴⁹ gibi keskin bir şekilde insanların kalplerine işliyordu. Her yerde ruhsal gelişim için bir arzu uyanıyordu. Her yerde, doğruluğa karşı çağlardır görülmemiş büyük bir açlık ve susamışlık vardı. Çoktan beridir insanî ayinlere ve dünyasal araçlara çevrilmiş olan gözler, artık tövbe ve imanla Mesih'e ve O'nun çarmıha gerilmiş olmasına yöneliyordu. Bu yayılan ilgi papalık önderlerinin korkularını daha da canlandırdı. Luther sapkınlık suçlamasına yanıt vermek üzere Roma'da huzura çıkmaya çağrıldı. Bu emir dostlarını dehşete düşürdü. İsa'nın şehitlerinin kanıyla

şimdiden sarhoş olmuş olan bu yozlaşmış kentte onu bekleyen tehlikeyi çok iyi biliyorlardı. Roma'ya gitmesine karşı çıktılar ve sorgusunun Almanya'da yapılmasını talep ettiler.

Sonunda bu anlaşma yerine geldi ve davayı yürütmek üzere papanın temsilcisi atandı. Papanın memuruna verdiği talimatlarda, Luther'in halihazırda sapkın olarak ilan edildiği belirtiliyordu. Bu nedenle temsilciye "acilen dava açması ve zorlayıcı tedbirler alması" talimatı verildi. Fikrinden dönmeyecek olursa ve temsilci kendisini ele geiremezse, "onu Almanya'nın her bölgesinde haklarından mahrum bırakmaya; sürgün etmeye, lanetlemeye ve onunla

ilişkili olan herkesi aforoz etmeye” yetkili olacaktı.—a.g.e., 4. kitap, 2. bölüm. Ayrıca papa, temsilcisine, tehlikeli sapkınlığın kökünü tamamen kazımak için, Luther’i ve yandaşlarını yakalayıp Roma’nın intikamına teslim etmeyi ihmal eden herkesi, kilise veya devlette hangi saygınlık derecesinde olurlarsa olsunlar, imparator hariç olmak üzere, aforoz etmesi talimatını verdi.

Burada papalığın gerçek ruhu sergileniyor. Tüm belgede Hristiyan prensipleri bir yana, genel adalet ilkelerinin izini bile görebilmek mümkün değil. Luther Roma’dan çok uzaktaydı; duruşunu açıklayacak ya da savunacak imkânı yoktu; buna rağmen

davasına bakılmadan önce kesin bir şekilde sapkın olarak damgalanmıştı, aynı günde de uyarılmış, suçlanmış, yargılanmış ve mahkûm edilmişti; tüm bunları ise kilise ve devletteki tek mutlak ve yanılmaz yetkili, kerameti kendinden menkul kutsal papa gerçekleştirmişti!

Luther'in gerçek bir dostun anlayışına ve öğüdüne böylesi ihtiyaç duyduğu bu zamanda, Allah'ın takdiri Melanchthon'u Wittenberg'e gönderdi. Yaşı genç, davranışları alçakgönüllü ve çekingen olan Melanchthon'un sağlam muhakeme yeteneği, kapsamlı bilgisi ve üstün belagati, kişiliğinin paklığı ve doğruluğu ile birleşince, herkesin beğenisini ve saygısını kazanıyordu.

Nazik tabiatı, parlak yeteneklerini gölgede bırakıyordu. Kısa sürede müjdenin samimi bir öğrencisi, Luther'in en güvendiği dostu ve değerli destekçisi oldu; nezaketi, ihtiyatı ve titizliği Luther'in cesareti ve enerjisini tamamlıyordu. Çalışmadaki birlikleri Reform'a güç kattı ve Luther için büyük bir cesaret kaynağı oldu.

Duruşma yeri olarak Augsburg belirlendi, Reformcu yürüyerek yola koyuldu. Onun adına ciddi korkular dile getirildi. Yolda tutuklanacağı ve öldürüleceği yönünde açıktan tehditler yapılmıştı, bu nedenle dostları ona bu tehlikeye atılmaması için yalvardılar. Hatta ona bir süreliğine Wittenberg'den ayrılmasını ve

kendisini memnuniyetle saklayacak kişilerin yanında emniyette kalmasını teklif ettiler. Fakat o, Allah'ın kendisini yerleştirdiği konumdan ayrılmayacaktı. Üzerine gelmekte olan fırtınalara rağmen, hakikati sadakatle savunmaya devam etmeliydi. Şu sözleri söyledi: “Ben Yeremya gibiyim, çekişme ve kavga adamıyım; fakat onların tehditleri arttıkça benim sevincim o kadar katlanıyor... Şerefimi ve itibarımı şimdiden yerle bir ettiler. Geriye tek bir şey kalıyor; şu perişan haldeki bedenim: bırakın alsınlar; böylece hayatımı birkaç saat kısaltabilirler. Ancak ruhuma gelince, işte onu alamazlar. Mesih'in sözünü dünyaya duyurmak isteyen kişi, ölüme

her an hazır olmalıdır.”—a.g.e., 4. kitap, 4. bölüm.

Luther'in Augsburg'a vardığı haberi papalık temsilcisine büyük memnuniyet verdi. Tüm dünyanın dikkatini çeken baş belası sapkın artık Roma'nın eline düşmüştü, temsilci de kaçmaması için her şeyi yapmaya kararlıydı. Reformcu, kendisi için emniyet güvencesi alamamıştı. Dostları bu olmadan temsilcinin huzuruna çıkmamasında ısrar ettiler ve imparatorun teminatını kendi üzerlerine aldılar. Temsilci, Luther'i mümkünse geri adım atması için zorlamaya niyetliydi, bunu başaramaması halinde, Hus'un ve Jerome'un kaderini paylaşması için

Roma'ya götürülmesine çalışacaktı. Bu yüzden de Luther'i koruma güvencesi olmadan, kendisinin merhametine teslim olarak sorgulamak için, aracıları vasıtasıyla çabaladı. Reformcu bunu kesinlikle reddetti. Kendisine imparatorun koruma sözünü veren belgeyi almadan, papalık temsilcisinin huzuruna çıkmadı.

Roma yanlıları politikaları gereğince Luther'i nazik görünerek kazanma teşebbüsünde bulunmaya karar verdiler. Temsilci, Luther'le görüşürken büyük dostluk gösterdi; ancak kilisenin yetkisine kesin surette boyun eğmesini ve her noktada sorgusuz sualsiz aynı fikirde olmasını istedi. Uğraşmak zorunda olduğu adamın kişiliğini

doğru tahmin edememişti. Buna karşılık Luther, kiliseye duyduğu saygıyı, gerçeğe olan arzusunu, kendi öğretilerine yönelik tüm itirazları yanıtlamaya ve öğretilerini önde gelen üniversitelerin incelemesine sunmaya hazır olduğunu ifade etti. Ancak aynı zamanda, kardinalin kendisini hatalı olduğunu kanıtlamadan geri adım atmaya zorlamasına itiraz etti.

Aldığı tek karşılık “Geri adım at! Geri adım at!” oldu. Reformcu duruşunun Kutsal Yazılar’la desteklendiğini gösterdi ve hakikati inkâr edemeyeceğini kararlılıkla beyan etti. Luther’in savlarına karşılık veremeyen temsilci, onu paylamalarla, alaylarla ve yağcılıkla laf kalabalığına tutarak

aralara gelenekten ve Kilise Babalarının sözlerinden alıntılar serpiştirdi ve Reformcu'ya hiçbir konuşma fırsatı bırakmadı. Bu şekilde devam edecek olan görüşmenin hiçbir fayda sağlamayacağını gören Luther, sonunda yanıtını yazılı olarak sunmak için zoraki bir izin koparttı.

Bir arkadaşına yazarak şöyle dedi: “Baskıya uğrayan kişi bu şekilde iki kazanç elde edebilir; öncelikle yazılanlar başkalarının değerlendirilmesine sunulabilir; ikinci olarak da, normalde otoriter diliyle savunmacıyı alt edecek olan kibirli ve boşboğaz bir despotun vicdanını harekete geçiremiyorsa bile, korkularını harekete geçirebilir.”—Martyn, *The Life*

and Times of Luther [Martyn, Luther'in Yaşamı ve Dönemi], s. 271, 272.

Sonraki sorgulamada Luther, görüşlerini açık, özlü ve güçlü bir dille ifade eden ve Kutsal Yazılar'dan pek çok alıntıyla tamamen desteklenen savunmasını verdi. Bu belgeyi yüksek sesle okuduktan sonra kardinale uzattı, kardinal ise bunu boş sözler ve ilgisiz alıntılardan oluşan bir yığın olarak niteledi ve küçümseyerek bir kenara fırlattı. Tamamen harekete geçen Luther, kibirli piskoposa kendi alanında –kilisenin gelenekleri ve öğretilerinde– karşılık verdi ve iddialarını kesin bir şekilde çürüttü.

Piskopos, Luther'in mantığının karşı konulamaz olduğunu gördüğünde, tüm

özdenetimini kaybetti ve öfkeyle bağırdı: “Sözünden dön! Yoksa seni davanı görmekle görevlendirilen yargıçların huzuruna çıkman için Roma’ya gönderirim. Seni ve tüm yandaşlarını, ayrıca herhangi bir zamanda sana destek veren herkesi aforoz eder ve kiliseden atarım.” Son olarak da kibirli ve kızgın bir tonla ültimatı verdi: “Geri adım at, yoksa bir daha asla dönemezsin.”— D’Aubigne, Londra baskısı, 4. kitap, 8. bölüm.

Reformcu dostlarıyla birlikte derhal çekildi, böylece geri adım atmasının hiçbir zaman beklenemeyeceğini ilan etmiş oldu. Kardinalin niyeti bu değildi. Luther’i şiddetle yola

getireceğini düşünerek kendi kendini avutmuştu. Şimdi destekçileriyle bir başına kalmış, hüsrân içinde birinden diğerine bakarak entrikalarının beklenmedik çöküşünü düşünüyordu.

Luther'in bu olaydaki çabaları sonuçsuz kalmadı. Mevcut bulunan kalabalık topluluk iki adamı birbiriyle kıyaslama ve onların sergilediği ruhları, ayrıca duruşlarının gücünü ve samimiyetini kendi başlarına değerlendirme fırsatı buldular. Ne kadar da belirgin bir çelişki vardı! Sade, alçakgönüllü ve kararlı Reformcu, Allah'ın gücüyle dik durmuştu, gerçek onunlaydı; kendini beğenmiş, zorba, kibirli ve mantıksız papalık temsilcisi ise, Kutsal Yazılar'dan tek bir kanıtı

olmadığı halde öfkeyle bağıırıyordu:
“Sözünden dön, yoksa cezanı çekmek üzere Roma’ya gönderilirsin.”

Luther emniyet güvencesi almış olmasına rağmen Roma yanlıları onu tutuklayıp hapse atmak için komplo kuruyorlardı. Dostları, orada daha fazla kalması yararsız olduğundan, vakit geçirmeden Wittenberg’e dönmesini ve niyetini gizlemek için çok büyük dikkat gerektiğini söylediler. Bu nedenle gün doğmadan, yanında yalnızca hakim tarafından atanan bir kılavuz olarak, at üzerinde Augsburg’dan ayrıldı. İçinde kötü bir şey olacağını sezerek, kentin karanlık ve sessiz sokaklarında gizlice yol aldı. Zalim düşmanları tetikteydi ve

yıkımını planlıyorlardı. Ona kurdukları tuzaklardan kaçabilecek miydi? Endişeli ve içten dua gerektiren anlardı. Kent surları üzerindeki küçük bir kapıya ulaştı. Kapı kendisi için açıldı ve kılavuzuyla birlikte engellenmeden geçti. Kaçaklar emniyetle dışarı çıktıktan sonra hızlandılar, piskopos Luther'in ayrıldığını öğrendiğinde, o baskıcılardan çoktan uzaklaşmıştı. Şeytan ve ajanları yenilgiye uğramıştı. Elleri geçirdiklerini sandıkları adam gitmiş, avcının tuzağından kurtulan bir kuş gibi kaçmıştı.

Luther'in kaçtığı haberini alan temsilci, şaşkınlığa ve öfkeye kapıldı. Kiliseyi karıştıran bu adamla bilgelik ve kararlılıkla uğraşmasının kendisine

şeref getireceğini sanmıştı; fakat umudu yıkıldı. Öfkesini Saksonya'nın seçici prensi⁵⁰ Friedrich'e⁵¹ yazdığı bir mektupta dile getirerek, Luther'i sert bir dille kınadı ve Friedrich'in Reformcu'yu ya Roma'ya göndermesini ya da Saksonya'dan uzaklaştırmasını talep etti.

Luther kendisini savunarak, piskoposun ya da papanın kendisine Kutsal Yazılar'ı kullanarak hatalarını göstermesinde ısrar etti ve öğretilerinin Allah'ın sözüne aykırı olduklarının gösterilmesi halinde bunları geri alacağına dair en ciddi şekilde söz verdi. Ayrıca, böylesi kutsal bir davada zulme uğramaya layık sayıldığı için Allah'a şükranlarını ifade etti.

Seçici prensin şimdilik reform öğretileriyle ilgili çok az bilgisi vardı, ancak Luther'in sözlerinin samimiyetinden, gücünden ve netliğinden derinden etkilenmişti; Reformcu'nun hatalı olduğu kanıtlanana dek, Friedrich onun koruyucusu olmaya karar verdi. Temsilcinin talebine yanıt olarak şunları yazdı: “ ‘Dr. Martin'in Augsburg'da huzurunuzda çıkması sizi tatmin etmiş olmalıdır. Kendisini yanılığında olduğuna ikna etmeden onu geri adım atmaya zorlayacağınızı beklemiyorduk. Prenslüğimizdeki eğitimli kişilerden hiçbiri Martin'in öğretisinin kutsala saygısız, Hristiyanlık karşıtı ya da sapkın olduğuna dair bir

görüŖ bildirmedi.’ Prens ayrıca Luther’i Roma’ya göndermeyi ya da ülkesinden sürgün etmeyi de reddetti.”— D’Aubigne, 4. kitap, 10. bölüm.

Seçici prens, toplumun ahlak sınırlarının genel olarak bozulmakta olduğunu görüyordu. Büyük bir yenileme çalışmasına ihtiyaç vardı. İnsanlar sadece Allah’ın emirlerini kabul edip bunlara uysalar ve aydınlanmış vicdanlarının sesini dinleseler, suçları önlemek ve cezalandırmak için gereken karmaşık ve masraflı düzenlemelere gerek kalmayacaktı. Luther’in bu hedefi gerçekleştirmeye çalıştığını gördü ve daha iyi bir etkinin kilisede kendini hissettirmeye başladığından dolayı

içten içe sevinç duydu.

Ayrıca, üniversitede profesör olan Luther'in son derece başarılı olduğunu gördü. Reformcu'nun savlarını şato kilisesine asmasının üzerinden yalnızca bir yıl geçmişti, fakat Tüm Azizler bayramında kiliseyi ziyaret edenlerin sayısında şimdiden büyük bir düşüş meydana gelmişti. Roma ibadete gelenlerden ve sunulardan mahrum kalmıştı, ancak onların yerini başka bir grup insan alıyordu, artık Wittenberg'e gelenler kutsal emanetlerine tapınan hacılar değil, öğrenim kurumlarını dolduran öğrencilerdi. Luther'in yazıları her yerde Kutsal Yazılar'a karşı yeni bir ilgi uyandırıyor, yalnızca Almanya'nın dört bir yanından değil,

diğer ülkelerden de gelen öğrenciler üniversitede toplanıyorlardı. Wittenberg'i ilk kez gören genç adamlar, “ellerini göğe kaldırarak, hakikatin ışığını bu kentten, eski zamanlardaki Siyon gibi, en uzaktaki ülkelere dahi yayılmak üzere yansıtan Allah'a övgüler sundular.”—a.g.e., 4. kitap, 10. bölüm.

Luther Roma Katolikliğinin yanılığlarından henüz kısmen kurtulmuştu. Fakat Kutsal Kitap'ı papalık fermanlarıyla ve yasalarıyla karşılaştırdığında hayretle doluyordu. Şöyle yazdı: “Papaların fermanlarını okuyorum ve... papanın kendisinin Mesih karşıtı ya da onun elçisi olup olmadığını bilemem ancak, Mesih bu

yazılarda son derece yanlış tanıtılıyor ve çarmıha geriliyor.”—a.g.e., 5. kitap, 1. bölüm. Ancak Luther halen Roma Kilisesi'nin savunucusuydu ve bu kiliseden ayrılacağını aklına bile getirmemişti.

Reformcu'nun yazıları ve öğretisi Hristiyan alemindeki her ulusa uzanıyordu. Çalışmaları İsviçre'ye ve Hollanda'ya yayıldı. Yazılarının nüshaları Fransa'ya ve İspanya'ya ulaştı. İngiltere'de öğretileri yaşam sözü olarak kabul gördü. Gerçek Belçika'ya ve İtalya'ya da erişti. Binlerce kişi ölüm gibi uyuşukluktan, imanla dolu bir yaşamın sevinci ve umuduna uyanıyordu.

Luther'in saldırılarıyla Roma gitgide

daha fazla çileden çıkmaya başladı, Luther'in fanatik karşıtlarından bazıları, hatta Katolik üniversitelerindeki doktorlar, asi keşişi öldürenin günahsız olacağını ilan ettiler. Bir gün, pelerininin altında tabanca gizleyen biri Reformcu'nun yanına yaklaşarak neden böyle yalnız yürüdüğünü sordu. Luther, "Ben Allah'ın ellerindeyim" yanıtını verdi. "O benim gücüm ve kalkanımdır. İnsanlar bana ne yapabilir ki?"—a.g.e., 6. kitap, 2. bölüm. Bu sözleri duyan yabancıнын benzi soldu ve göğün meleklerinin huzurundan kaçır gibi kaçır gitti.

Roma Luther'i yok etmeye kararlıydı; fakat onun koruyucusu Allah'tı.

Öğretileri her yerde – “kır evlerinde ve manastırlarda... asillerin şatolarında, üniversitelerde ve kralların saraylarında” duyuluyor; dört bir yanda onun çabalarını destekleyen asiller ortaya çıkıyordu.—a.g.e., 6. kitap, 2. bölüm.

Luther tam bu sıralarda Hus’un çalışmalarını okuyarak, kendisinin de savunmaya ve öğretmeye çalıştığı imanla aklanmaya ilişkin yüce gerçeğin Bohemyalı Reformcu tarafından da savunulduğunu gördü. Luther, “Hepimiz” dedi, “Pavlus, Augustinus ve ben, farkında bile olmadan Hus yanlısı imişiz!” Devam etti: “Allah kesinlikle gerçeğin kendisine yüz yıl önce ilan edildiği ve yakıldığı

dünyadan bunun hesabını soracaktır!”—Wylie, 6. kitap, 1. bölüm.

Luther, Hristiyanlık reformu namına Almanya imparatoruna ve asiller sınıfına hitaben, papa hakkında şunları yazdı: “Kendisini Mesih’in vekili ilan eden bir kişinin hiçbir imparatorun sahip olamayacağı bir ihtişam sergilediğini görmek korkunç bir şey. Bu hiç fakir İsa ya da alçakgönüllü Petrus gibi olmaya benziyor mu? Onun dünyanın efendisi olduğunu söylüyorlar! Ancak kendisinin vekili olmakla övündüğü İsa, ‘Benim krallığım bu dünyadan değildir’⁵² demişti. Bir vekilin yetki alanı, üstünün yetkisini aşabilir mi?”—

D'Aubigne, 6. kitap, 3. bölüm.

Üniversiteler hakkında şöyle yazdı: “Korkarım ki üniversiteler Kutsal Yazılar’ı açıklamak ve gençlerin yüreklerine kazımak için titizlikle gayret göstermezlerse, cehennemün büyük kapıları haline gelecekler. Hiç kimseye çocuğunu Kutsal Yazılar’ın en üst düzeyde hüküm sürmediği bir yere vermesini tavsiye etmiyorum. İnsanların Allah’ın sözüyle durmaksızın meşgul olmadığı her kurum yozlaşmaya mahkûmdur.”—a.g.e., 6. kitap, 3. bölüm.

Bu sesleniş hızla tüm Almanya’ya yayıldı ve insanlar üzerinde güçlü bir etki bıraktı. Tüm ulus canlandı ve büyük kalabalıklar reformun bayrağı

altında toplanmak için harekete geçtiler. İntikam ateşiyle yanan Luther'in karşıtları, papayı ona karşı kesin önlemler almaya zorladılar. Öğretilerinin derhal kınanmasına karar verildi. Reformcu'ya ve yandaşlarına altmış gün verildi, bu süre içinde geri adım atmazlarsa tümü aforoz edilecekti.

Bu Reform için korkunç bir bunalımdı. Roma'nın aforoz kozu yüzyıllar boyunca kudretli hükümdarlara korku salmış; güçlü imparatorlukları üzüntü ve yıkımla doldurmuştu. Bu yargıya uğrayanlar her yerde korku ve dehşetle anılıyordu; ahbablarıyla ilişkileri kesiliyor ve kanun kaçağı muamelesi görüyorlar,

öldürölmek üzere peşlerine düşölüyordu. Luther üzerinde patlamak üzere olan fırtınayı görmüyor değildi; ancak desteği ve kalkanı olarak Mesih'e itimat ederek, dik dürüyordu. Bir şehide yakışır iman ve cesaretle şunları yazdı: "Gerçekleşmek üzere olan şeyleri bilmiyorum, bilmek de istemiyorum... Fırtına nerede kopacaksa kopsun, benim korkum yok. Babamız'ın izni olmadan bir yaprak bile düşmez. Bizi ne kadar da daha çok gözetir! Söz uğruna ölüm hafif gelir, zira beden alan Söz'ün kendisi ölmüştü. O'nunla birlikte ölürsek, O'nunla birlikte yaşarız; bizden önce O'nun geçtiği yoldan geçersen, O'nun bulunduğu yerde olur ve sonsuza dek

O'nunla birlikte yaşarız.”—a.g.e., 3. Londra baskısı, Walther, 1840, 6. kitap, 9. bölüm.

Papalık fermanı kendisine ulaştığında Luther şöyle dedi: “Bunu kınıyor ve karşı duruyorum, kutsala saygısız ve yanlıştır... Orada kınanan *Mesih'in* kendisidir... Davaların en iyisi uğruna böylesi haksızlıklara uğramaktan sevinç duyuyorum. Kalbimde şimdiden büyük bir özgürlük hissediyorum; zira sonunda papanın Mesih karşıtı, tahtının ise Şeytan'ın kendisine ait olduğunu anladım.”—D'Aubigne, 6. kitap, 9. bölüm.

Ancak Roma'nın fermanı da sonuçsuz kalmadı. Hapis, işkence ve kılıç, itaate zorlamak için etkili silahlardı. Zayıf ve

batıl inançlı insanlar papanın fermanı karşısında titrediler; Luther'e yaygın bir duygudaşlık beslenmesine rağmen, birçok kişi için canları reform davası için tehlikeye atılamayacak kadar değerliydi. Her şey Reformcu'nun işlerinin sonuna yaklaştığına işaret ediyordu.

Fakat Luther hâlâ korkusuzdu. Roma ona doğru aforozlarını savuruyor, dünya ise ya yok olacağından, ya da teslim olmak zorunda kalacağından şüphe etmeyerek buna seyirci kalıyordu. Fakat korkunç bir güçle mahkûmiyet kararını kiliseye geri savurdu ve onu sonsuza dek terk etmekte kararlı olduğunu ilan etti. Luther, öğrencilerden, doktorlardan ve

her sınıftan halktan meydana gelen bir kalabalığın önünde papanın fermanını, kilise tebliğleri, dini hükümler ve papalığın yetkisini destekleyen diğer yazılarla birlikte ateşe verdi. “Düşmanlarım” dedi, “kitaplarımı yakarak, sıradan halkın zihinlerinde hakikatin davasına zarar vermeyi ve onların canlarını mahvetmeyi başardılar; bu nedenle karşılık olarak ben de onların kitaplarını yaktım. Ciddi bir mücadele başlamıştır. Şimdiye dek papayla yalnızca oynuyordum. Bu işe Allah’ın adıyla başladım; ben olmadan ve O’nun gücüyle sona erecektir.”—a.g.e., 6. kitap, 10. bölüm.

Luther, davasının zayıflığını öne

sürerek kendisiyle alay eden düşmanlarının kınamalarına şu yanıtı verdi: “Allah’ın beni seçmediğini ve çağırmadığını kim biliyor, bundan korkmuyorlarsa, beni hor görerek aslında Allah’ı hor görmüş olmuyorlar mı? Musa Mısır’dan kaçarken yalnızdı; İlyas, Kral Ahav’ın hüküm sürdüğü dönemde yalnızdı; Yeşaya Yeruşalim’de yalnızdı; Hezekiel Babil’de yalnızdı... Allah peygamber olarak hiçbir zaman başrahipleri ya da diğer önemli kişileri seçmemiş; fakat çoğunlukla alt tabakadan ve hor görülen kişileri, hatta bir çoban olan Amos’u seçmiştir. Her çağda kutsallar, büyük kişileri, kralları, prensleri, rahipleri ve bilgeleri, hayatlarını tehlikeye atarak kınamak

zorunda kalmışlardır... Ben peygamber olduğumu iddia etmiyorum; fakat onların korkmaları gerektiğini söylüyorum, tam şu noktada: ben tek başınayım, onlar ise sayıca kalabalık. Allah'ın sözünün bende olduğundan, onlarda ise olmadığından eminim.”— a.g.e., 6. kitap, 10. bölüm.

Ancak Luther'in kiliseden tamamen ayrılmaya karar vermesi ancak kendi içinde korkunç bir mücadele vermesiyle gerçekleşti. Bu sıralarda şunları yazdı: “İnsanın çocukluğundan beri içselleştirdiği ahlak ilkelerini bir kenara bırakmasının ne kadar zor olduğunu günden güne daha iyi anlıyorum. Kutsal Yazılar'ın benim yanımda olmasına rağmen, papaya

karşı durarak onu Mesih karşıtı ilan etme cüretinde bulunmayı kendi kendime haklı göstermeye çalışmak bana o kadar acı verdi ki! Kalbim hangi sıkıntılardan geçmedi ki! Papalık yanlılarının ağızından düşmeyen soruyu, kendi kendime acıyla kaç kez sormadım ki: ‘Sırf sen mi akıllısın? Geri kalan herkes yanılıyor olabilir mi? Bütün bunlardan sonra hatalı olan sen isen ve bu kadar canı yanılığına ortak ederek ebedî lanete uğramalarına neden olursan ne olacak?’ Mesih bu şüphelere karşı kendi yanılmaz sözüyle kalbimi güçlendirene kadar, kendimle ve Şeytan’la böyle mücadele edip durdum.”—Martyn, s. 372, 373.

Papa Luther’i geri adım atmaması

halinde aforoz etmekle tehdit etmişti ve bu tehdit Şimdi yerine getirildi. Reformcu'nun Roma Kilisesi'nden nihai olarak ayrıldığını bildiren ve onu Gök tarafından lanetlenmiŐ olarak kınayan, ayrıca onun öğretilerini kabul eden herkesi aynı kınamaya dahil eden yeni bir ferman ortaya çıktı. Büyük çekiŐmeye tümüyle girilmiŐti.

Allah'ın kendi çağlarına yönelik gerçekleri sunmakla görevlendirdiği herkesin kaderinde dűŐmanlık görmek vardır. Luther'in zamanında halihazırda bir gerçek vardı, bu gerçek o günlerde özel bir öneme sahipti; günümüz kilisesi için de halihazırda bir gerçek vardır. Her Őeyi kendi iradesinde yapan Allah, insanları kendi isteği

doğrultusunda çeşitli özel koşullarda yerleştirir ve onlara yaşadıkları çağa ve içinde buldukları koşullara göre özel görevler verir. Kendilerine verilen ışığa değer verirlerse, önlerinde hakikatin daha geniş görünümüleri açılır. Ancak günümüzde hakikat, çoğunluk tarafından ancak Luther'e karşı çıkan papalık yanlıları kadar arzulanmaktadır. Eski çağlarda olduğu gibi, Allah'ın sözü yerine insanların kuramlarını ve geleneklerini kabul etme eğilimi vardır. Bugün için geçerli olan gerçeği sunanlar, önceki reformcuların gördüğünden daha büyük bir beğeniyle kabul görmeyi beklememelidir. Gerçek ve yanılğı arasındaki, Mesih ile Şeytan arasındaki

büyük mücadele, bu dünyanın tarihini sonuna doğru şiddetini arttıracaktır.

Mesih öğrencilerine şöyle dedi: “Dünyadan olsaydınız, dünya kendisine ait olanı severdi. Ne var ki, dünyanın değilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. Size söylediğim sözü hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydularsa, sizinkine de uyacaklar” (Yuhanna 15:19, 20). Öte yandan, Rab açıkça beyan etti: “Bütün insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman, vay halinize! Çünkü onların ataları da sahte peygamberlere böyle davrandılar”

(Luka 6:26). Günümüzde dünyanın ruhu Mesih'in ruhuyla eski çağlardan daha uyumlu değildir, Allah'ın sözünü tüm saflığıyla duyuranlar da o zaman gösterilen beğeniden daha büyük bir beğeniyle karşılanmayacaklardır. Gerçeğe karşıtlık biçimleri değişebilir, düşmanlık daha üstü örtülü bir şekilde olabilir, zira daha sinsidir; fakat aynı düşmanlık halen mevcuttur ve zamanın sonuna doğru açığa çıkacaktır.

47 “Rahip” olarak çevrilen İngilizce “confessor” kelimesi, kilise terminolojisinde “günah çıkarma yetkisine sahip olan rahip”i ifade eder.

48 Bkz. Yuhanna 6:45.

49 Bkz. İbraniler 4:12.

50 Seçici prens: Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nda, İmparatoru seçme yetkisine sahip bölge prensleri.

51 Bugün Almanya sınırları içinde kalan Saksonya bölgesinin seçici prensi, 1463–1525 yılları arasında yaşamıştır. III. Friedrich ve “Bilge Friedrich” adlarıyla da tanınır.

52 Bkz. Yuhanna 18:36.

8 – LUTHER KURULTAYININ ÖNÜNDE

Almanya tahtına yeni bir imparator, 5. Karl (Şarlken) çıkmıştı ve Roma'nın temsilcileri tebriklerini sunmak ve hükümdarı gücünü Reform'un aleyhine kullanmaya teşvik etmek üzere koşturdular. Öte yandan, Şarlken'in tahtını büyük ölçüde kendisine borçlu olduğu Saksonya seçici prensi, Luther'e kendisini savunma hakkı vermeden kendisine karşı hiçbir işlemde bulunmamasını rica etti. İmparator bu nedenle büyük bir şaşkınlık ve utanç içinde kaldı. Papalık yanlıları Luther'i ölüme gönderecek olan bir imparatorluk

tebliğinden daha azıyla yetinmeyeceklerdi. Seçici prens, “ne majestelerinin ne de başka birisinin Luther’in yazılarının çürütüldüğünü kanıtlayamadığını” kararlılıkla bildirdi; bu nedenle “eğitimli, dindar ve tarafsız yargıçların huzurunda kendisini savunabilmesi için Dr. Luther’e emniyet güvencesi verilmesini” talep etti.—D’Aubigne, 6. kitap, 11. bölüm.

Tüm tarafların gözü şimdi, Şarlken’in tahta çıkmasından kısa bir süre sonra Worms’da toplanan Alman eyaletleri toplantısına çevrilmişti. Bu ulusal konseyde ele alınacak önemli siyasi sorunlar ve görüşler vardı; Almanya prensleri ilk kez genç hükümdarlarıyla müzakereli bir toplantıda bir araya

geleceklerdi. Memleketin dört bir yanından gelen kilise ve devlet ileri gelenleri toplanmıştı. Asil, güçlü ve kalıtsal haklarına düşkün dünyasal önderler; mevki ve güç bakımından üstünlüklerinin bilincinde olmanın heyecanıyla dolu görkemli rahipler; azametli şövalyeler ve onların silahlı uşakları; ve uzak yabancı ülkelerden gelen elçiler, tümü Worms'da toplanmışlardı. Ancak bu geniş toplulukta en fazla ilgiyi uyandıran konu, Sakson Reformcu'nun davasıydı.

Şarlken, seçici prence önceden Luther'i kendisiyle birlikte Kurultaya getirmesini emretmiş, ayrıca ona koruma güvencesi ve tartışmalı konularda yetkin kişilerle serbest

müzakere edebilmesi sözü vermişti. Luther imparatorun huzuruna çıkacağı için heyecanlıydı. Sağlığı o sırada çok bozulmuştu; yine de seçici prence şunları yazdı: “Worms’a sağlıklı bir halde gidemezsem, hasta halimle götürsünler. Zira imparator beni çağırıyorsa, bunun Allah’tan bizzat gelen bir çağrı olduğundan şüphe etmem. Bana karşı şiddete başvurmak isterlerse, ki bu çok muhtemeldir (zira benim huzura çıkmamı emretmeleri, öğrenme arzularından dolayı değildir), konuyu Rabb’in ellerine bırakırım. Üç genç adamı kızgın fırının içinde koruyan⁵³ Kişi halen yaşamakta ve hüküm sürmektedir. O beni kurtarmazsa, hayatımın önemi yok

demektir. Sadece müjdenin kötülerin aşılamalarına maruz kalmasını önleyelim ve bunda başarılı olmalarından korkarak gerekirse bunun için kanımızı dökelim. Herkesin kurtuluşuna yaşamamın mı, yoksa ölmemin mi en büyük katkıyı sağlayacağına karar vermek bana düşmez... Benden her şeyi bekleyebilirsiniz ... kaçmak ve sözümünden dönmek dışında. Kaçmaya gelince kaçamam, geri adım ise hiç atamam.”—a.g.e., 7. kitap, 1. bölüm.

Worms’da Luther’in Kurultayın huzuruna çıkacağı haberi yayıldığında, havaya bir heyecan dalgası hakim oldu. Davanın özellikle emanet edildiği papalık temsilcisi Aleander telaşa

kapılıp öfkelen-di. Bunun sonucunun papalık açısından felaket olacağını gördü. Papanın zaten mahkûmiyet kararını verdiği bir davanın yeniden ele alınması, yüce papanın yetkisine gölge düşürmek anlamına gelecekti. Üstelik bu adamın belagatli ve güçlü iddialarının, birçok prensin papanın davasından dönmesine neden olabileceğinden endişe ediyordu. Bu nedenle ivedilikle Şarlken'e giderek Luther'in Worms'da huzura alınmasına karşı çıktı. Bu sıralarda Luther'in aforoz edildiğini bildiren ferman çıkarıldı; bu durum, temsilcinin açıklamalarıyla bir araya geldiğinde, imparatoru boyun eğmeye zorladı. Seçici prence yazarak, Luther'in geri

adım atmaması halinde Wittenberg'de kalması gerektiğini bildirdi.

Bu zaferden tatmin olmayan Aleander, tüm gücü ve kurnazlığıyla çalışarak Luther'in mahkûm edilmesini sağlamaya uğraştı. Daha iyi bir davaya layık bir kararlılıkla konuyu prenslerin, piskoposların ve toplantının diğer katılımcılarının dikkatine sunarak, Reformcu'yu “kışkırtıcılık, isyan, kutsallara saygısızlık ve küfür” ile suçladı. Fakat temsilcinin sergilediği sertlik ve ihtiras, kendisini harekete geçiren ruhu açıkça ortaya koyuyordu. Genel görüş, “dindarca bir gayretten çok, nefret ve intikam duygusuyla hareket ettiği” yönündeydi.—a.g.e., 7. kitap, 1. bölüm. Kurultaydakilerin

çoğunluğu Luther'in davasını desteklemeye her zamankinden çok yatkındı.

Aleander daha büyük bir gayretle, imparatora papalık tebliğlerini uygulama görevini vurguladı. Ancak Almanya yasalarına göre bu, prenslerin mutabakatı sağlanmadan gerçekleştirilemezdi; sonunda temsilcinin usandırıcı ısrarından bıkan Şarlken, davasını Kurultaya sunmasını bildirdi. "Papalık elçisi için gurur verici bir gündü. Topluluk muazzam bir topluluktu: dava ise daha da büyüktü. Aleander... tüm kiliselerin anası ve efendisi olan Roma adına ricada bulunacaktı." Bir araya toplanmış olan Hristiyan aleminin prenslerinin

huzurunda, Petrus'un hükümranlığını kanıtlayacaktı. "Belagat yeteneğine sahipti ve günün Őartlarından istifade etti. Roma'nın, mahk m edilmesinden önce, en yetkin konuŐmacısı tarafından en saygıdeğer mahkemenin huzurunda temsil edilmesi ve davasını sunması Allah'ın takdiri idi."—Wylie, 6. kitap, 4. bölüm. Reformcu'yu destekleyenler, birtakım Ő phelerle, Aleander'in konuşmasının yaratacağı etkiyi beklemeye başladılar. Saksonya seĀici prensi orada bulunmuyordu, fakat verdiği talimatla konsey üyelerinin bazıları katılarak papalık temsilcisinin konuŐmasından notlar aldılar.

Aleander, eğitiminin ve belagatinin bütün gücüyle, gerĀeđi yıkmak

amacıyla üzerine yüklendi. Luther'i kilisenin ve devletin, ölümlerin ve dirilerin, ruhban sınıfının ve sıradan halkın, konseylerin ve Hristiyan bireylerin düşmanı olarak göstererek, birbiri ardınca suçlamalarda bulundu. "Luther'in yanlışlarının yüz bin sapkını" ateşe göndermeye "yetecek kadar büyük" olduğunu ilan etti.

Sonuç olarak yenilenen imanın bağlılarına karşı nefret uyandırmaya çalıştı: "Tüm bu Luther yanlıları nedir? Küstah eğitimciler, yozlaşmış rahipler, ahlaksız keşişler, cahil hukukçular ve alçalmış soylulardan oluşan bir güruh ve akıllarını çelerek saptırdıkları sıradan halktan oluşmaktadır. Katolikler onlardan sayıca, yetenekte ve güçte ne

kadar daha üstündür! Bu şerefli kuruldan oybirliğiyle çıkacak olan karar, safları aydınlatacak, akılsızları uyaracak, kararsızların karar vermesini sağlayacak ve zayıfları güçlendirecektir.”—D’Aubigne, 7. kitap, 3. bölüm.

Her çağda gerçeğin savunucularına böyle silahlarla saldırılmıştır. Aynı iddialar, yerleşik yanlışlara karşı Allah’ın sözünün açık ve doğrudan öğretilerini sunmaya cüret edenler karşısında halen öne sürülmektedir. Popüler bir iman arzulayanlar, “Bu yeni öğretileri duyuranlar da kim?” diye bağırmaktadır. “Fakir sınıftan, eğitimsiz bir avuç insan. Yine de gerçeğe sahip olduklarını ve Allah’ın

seçilmiş halkı olduklarını iddia ediyorlar. Cahillerdir ve aldatılmışlardır. Bizim kilisemiz ise hem sayıca, hem de etkinlik bakımından ne kadar da üstündür! Aramızda ne kadar çok eğitimli ve büyük adamlar vardır! Ne kadar daha fazla güç bizim yanımızdadır!” Bunlar dünya üzerinde büyük etki bırakan iddialardır; ancak Reformcu'nun zamanında ne kadar inandırıcılıktan uzak iseler, günümüzde de inandırıcılıktan uzaktırlar.

Reform, pek çok kişinin sandığı gibi, Luther'le sona ermedi. Bu dünyanın tarihinin sonuna kadar devam edecektir. Luther, Allah'ın kendisi üzerinde parlamasına izin verdiği ışığı

başkalarına yansıtarak harika bir iş yapmıştır; ancak dünyaya verilecek olan ışığın tamamını almamıştır. O günden bugüne Kutsal Yazılar üzerinde sürekli olarak yeni ışık parlamakta, yeni hakikatler durmaksızın açılmaktadır.

Temsilcinin konuşması Kurultay üzerinde derin bir etki bıraktı. Papalığın savunucusunu Allah'ın sözünün açık ve ikna edici gerçekleri ile yenilgiye uğratacak olan Luther mevcut değildi. Hiç kimse Reformcu'yu savunmaya çalışmadı. Yalnızca onu ve öğretilerini mahkûm etmek için değil, mümkünse sapkınlığı da kökünden söküp atmak için genel bir eğilim ortaya çıktı. Roma, davasını savunmak için en uygun fırsata kavuşmuştu.

Kendisini haklı çıkarmak için söylenebilecek olan her şey söylenmişti. Fakat görünürde zafer olan şey, aslında bozgunun habercisiydi. Bundan böyle gerçek ile yanılgı arasındaki çelişki, mücadele açık bir savaşa dönüştüğü için, daha net olarak görülebilecekti. O günden itibaren Roma hiçbir zaman eskisi kadar güvende duramayacaktı.

Kurultay üyelerinin çoğunluğu Luther'i Roma'nın intikamına teslim etmekte tereddüt etmeyecek olsa da, pek çoğu kilisedeki ahlaksızlığı görüyor ve buna çok üzülüyor, Alman halkının hiyerarşinin yozlaşması ve açgözlülüğü nedeniyle çektiği sıkıntıları gidermeyi arzuluyordu. Temsilci, papalığın egemenliğini en olumlu ışığın altında

sunmuştı. Şimdi ise Rab, Kurultayın üyelerinden birini etkileyerek, papalığın zorbalığının etkilerini gerçek bir şekilde resmetmesini sağlıyordu. Saksonya Dükü George, prenslerin toplantısında asil bir dayanıklılıkla ayağa kalkarak, papalığın aldatmacalarını ve iğrençliklerini ve bunların korkunç sonuçlarını, dehşet verici bir kesinlikle açıkladı. Sözlerini şöyle tamamladı:

“Bunlar, Roma’ya karşı yüksek sesle tanıklık eden suistimallerden bazılarıdır. Her türlü utanç duygusunu bir kenara bırakmışlar ve tek hedefleri... para, para ve paradır... öyle ki, gerçeği öğretmesi gereken vaizlerin ağızlarından yalandan başka bir şey

çıkılmıyor, üstelik bunlar yalnızca hoş görülmekle kalmıyor, bir de ödüllendiriliyorlar, zira yalanları ne kadar büyük olursa, kazançları da o kadar büyük oluyor. Böylesi zehirli sular işte bu bozuk kaynaktan akıyor. Sefahat açgözlülüğe dostluk eli uzatmaktadır... Yazık ki, bu kadar zavallı canı ebedî lanete itmekte olan, ruhban sınıfının neden olduğu bu rezalettir. Genel bir yenilenme hareketi başlamalıdır.”—a.g.e., 7. kitap, 4. bölüm.

Papalığın suistimallerini Luther’in kendisi bile bundan daha yetkin ve güçlü bir şekilde kınayamazdı; konuşmacının Reformcu’nun kararlı bir düşmanı olması ise sözlerini daha

da etkili hale getirmişti.

Topluluğun gözleri açılsaydı, aralarında bulunan, yanılığının karanlığına doğru ışık huzmeleri tutan ve zihinlerle kalpleri gerçeği kabul etmek üzere açan, Allah'ın meleklerini görecekdilerdi. Reformun karşıtlarını bile kontrol altında tutan, böylece tamamlanacak olan muazzam işin yolunu hazırlayan, gerçeğe ve hikmete sahip olan Allah'ının gücüydü. Martin Luther mevcut değildi; fakat o toplantıda Luther'den daha büyük Olan'ın sesi duyuldu.

Kurultay tarafından vakit geçirmeden, Alman halkına böylesi yük olan papalık baskılarının listesini yapmak üzere bir komisyon göreve atandı. Yüz bir

maddeden oluşan bu liste imparatora sunularak, bu suistimallere karşı acil önlemler alması için ricada bulunuldu. Müracaatçılar, “Hristiyan canlar nasıl da yitip gidiyor” dediler, “Hristiyan aleminin ruhsal başının etrafını saran rezaletler yüzünden, ne yağmalamalar, ne zorbalıklar yapıyor! Halkımızın yıkımına ve aşağılanmasına engel olmak bizim görevimizdir. Bu nedenle sizden acizane dileğimiz, büyük bir ivedilikle genel bir reform hareketi düzenlemeniz ve tamamlanmasını sağlamanızdır.”—a.g.e., 7. kitap, 4. bölüm.

Konsej şimdi Reformcu’nun kendi huzuruna çıkmasını talep ediyordu. İmparator, ricalara, itirazlara ve

Aleander'in tehditlerine rağmen sonunda razı oldu ve Luther Kurultayın huzuruna çağırıldı. Çağrı belgesi ile birlikte, kendisinin güvenli bir yere dönmesini sağlayacak olan emniyet güvencesi de çıkarıldı. Bunlar, Luther'i Worms'a götürmekle de görevlendirilen bir haberci tarafından Wittenberg'e getirildi.

Luther'in dostları korkuya ve sıkıntıya kapıldılar. Ona karşı gösterilen önyargıyı ve husumeti bildiklerinden, aldığı emniyet güvencesine bile riayet edilmeyeceğinden korktular ve hayatını tehlikeye atmaması için ona yalvardılar. Şu yanıtı verdi: "Papalık yanlıları benim Worms'a gitmemi değil, mahkûm edilmemi ve ölmemi istiyor.

Önemi yok. Benim için değil, Allah'ın sözü için dua edin... Mesih bana bu yanılğı hizmetçilerini yenmem için kendi ruhunu verecektir. Onları hayatım boyunca küçümsedim; ölümümle ise onlara karşı zafer kazanacağım. Worms'da beni geri adım atmaya zorlamakla meşguller; benim geri adımım ise şöyle olacak: Önceden papanın Mesih'in vekili olduğunu söylemiştim; şimdi ise onun Rabbimiz'in düşmanı ve iblisin elçisi olduğunu ileri sürüyorum.”—a.g.e., 7. kitap, 6. bölüm.

Luther tehlikeli yolculuğuna tek başına çıkmayacaktı. İmparatorluk habercisinin yanı sıra, en yakın dostlarından üçü ona eşlik etmeye

karar verdi. Melanchthon da onlara katılmayı arzuluyordu. Kalbi Luther'le birlik olmuştu ve onu gerekirse hapse ya da ölüme dek izlemek için can atıyordu. Fakat ricaları geri çevrildi. Luther yok edilecek olursa, Reform'un umutları bu genç yardımcının üzerine kalacaktı. Reformcu Melanchthon'dan ayrılırken şöyle dedi: "Geri dönmezsem ve düşmanlarım beni ölüme gönderirse, ders vermeye devam et ve gerçeğe bağlı kal. Benim yerime sen çalış... Hayatta kalırsan, benim ölümümün önemi kalmayacaktır."—a.g.e., 7. kitap, 7. bölüm. Luther'i geçirmeye gelen öğrenciler ve yurttaşlar derinden etkilendiler. Kalplerine müjdenin dokunduğu büyük bir kalabalık,

ağlayarak ona veda etti. Böylece Reformcu ve yoldaşları Wittenberg'den yola koyuldular.

Yolculuk boyunca insanların zihinlerinin karanlık nsezilerle bunaldığını gördüler. Bazı kasabalarda onlara hiç saygı gösterilmedi. Gecelemek için durakladıklarında, dost canlısı bir rahip Luther'in önüne şehit edilen bir İtalyan reformcunun resmini koyarak korkularını dile getirdi. Ertesi gün Luther'in yazılarının Worms'da yasaklandığını öğrendiler. İmparatorluk habercileri imparatorun fermanını duyuruyorlar, halka yasaklanan eserleri yargıçlara getirmelerini bildiriyorlardı. Luther'in konseyde güvende olacağından endişe eden haberci,

kararlılığının zaten sarsılmış olabileceğini düşünerek, yine de devam edip etmek istemediğini sordu. Luther, “Her kentte yasaklansam bile, yoluma devam edeceğim” yanıtını verdi.— a.g.e., 7. kitap, 7. bölüm.

Luther Erfurt'ta saygıyla karşılandı. Daha önce sık sık dilenci torbasıyla geçmiş olduğu sokaklardan, bu kez etrafı kendisini takdir eden kalabalıklarla çevrili olarak geçti. Manastırdaki hücrelerini dolaştı ve şimdi Almanya'yı dolduran ışığın kendi canı üzerine dökülmesini sağlayan mücadeleleri düşündü. Vaaz vermesini istediler. Bunu yapması yasaklanmıştı, fakat haberci ona izin verdi ve bir zamanlar manastırın angaryacısı olan

keşif, şimdi kürsüye çıktı.

Kalabalık bir topluluğa Mesih'in sözlerini ilettiler: "Size esenlik olsun."⁵⁴ "Filozoflar, doktorlar ve yazarlar" dedi, "insanlara sonsuz yaşamı elde etmenin yolunu öğretmeye çalıştılar ve bunda başarılı olamadılar. Şimdi bunu size söylüyorum: ... Allah, ölümlüğü yok etmek, günahın kökünü kazımak ve cehennem kapılarını kapamak için, bir tek Adam'ı, Rab İsa Mesih'i ölümlüğüden diriltmiştir. Kurtuluş işi budur... Mesih zafer kazanmıştır! sevinçli haber budur; biz de kendi çabamızla değil, O'nun işiyle kurtuluruz... Rabbimiz İsa Mesih şöyle dedi, 'Size esenlik olsun; ellerime bakın;'⁵⁵ yani, İşte, ey insan! günahını

gideren ve seni fidyeyle kurtaran benim, yalnızca benim; ve şimdi huzura sahipsin, diyor Rab.”

Gerçek imanın kutsal bir yaşamla ortaya serileceğini göstererek, devam etti. “Allah bizi kurtardığına göre, işlerimizi O’na makbul olacakları şekilde düzene koyalım. Zengin misin? Malların fakirlerin ihtiyaçlarına hizmet etsin. Fakir misin? Hizmetlerin zenginlere makbul olsun. Verdiğin emek yalnızca sana fayda sağlıyorsa, sözde Allah’a verdiğin hizmet yalandan başka bir şey değildir.”—a.g.e., 7. kitap, 7. bölüm.

Halk büyülenmiş gibi dinliyordu. Açlıktan kırılan bu canlar için yaşam ekmeği bölünmüştü. Mesih, gözlerinin

önünde papaların, piskoposların, imparatorların ve kralların üzerine yüceltiliyordu. Luther kendi tehlike altındaki konumundan hiç bahsetmedi. Düşünceleri ve duygudaşlığı kendi üzerine odaklamaya çalışmadı. Mesih'in düşüncesi ile kendi benliğini gözden çıkarmıştı. Golgota'da ölen Adam'ın ardında kaybolarak, yalnızca günahkârların kurtarıcısı olan İsa'yı sunmayı amaçlıyordu.

Reformcu yoluna devam ederken, gittiği her yerde büyük bir ilgiyle karşılanıyordu. Hevesli bir kalabalık çevresini sardı ve dostane sesler onu Roma yanlılarının amacı konusunda uyardı. Bazıları, "Seni yakacaklar" dediler, "Jan Hus'a yaptıkları gibi seni

yakıp kül edecekler.” Luther Şu yanıtı verdi: “Worms’dan Wittenberg’e kadar uzanan, alevleri göğe eriŐen bir ateş yaksalar bile, içinden Rabb’in adıyla yürüyüp geçerim; onların önüne çıkarım; bu behemotun⁵⁶ ağzına girer, diŐlerini kırarak Rab İsa Mesih’i ilan ederim.”—a.g.e., 7. kitap, 7. bölüm.

Worms’a yaklaştığı haberi büyük heyecan yarattı. Dostları güvenliğinden endiŐeleniyor, diŐmanları ise hedeflerine ulaŐamamaktan korkuyorlardı. Onu kente girmekten caydırmak için büyük çaba sarf edildi. Papalık yanlılarının kışkırtmasıyla dost canlısı bir Őövalyenin Şatosuna çekilmesi teklif edildi, burada tüm anlaşmazlıkların tatlılıkla özölebileceği

duyuruldu. Dostları kendisini bekleyen tehlikeleri anlatarak korkularını uyandırmaya çalıştılar. Tüm çabaları sonuçsuz kaldı. Halen sarsılmamış olan Luther, ilan etti: “Worms’daki iblislerin sayısı damlardaki kiremitlerden fazla bile olsa, yine de oraya gideceğim.”— a.g.e., 7. kitap, 7. bölüm.

Worms’a vardığında büyük bir kalabalık onu karşılamak için kapılara akın etti. İmparatoru karşılamak için bile bu kadar büyük bir topluluk bir araya gelmemişti. Yoğun bir heyecan vardı, kalabalığın arasından tiz ve hüzünlü bir ses cenaze ağıtı okuyarak Luther’i kendisini bekleyen akıbeta karşı uyardı. Luther arabasından inerken “Benim koruyucum Allah

olacaktır” dedi.

Papalık yanlıları Luther’in gerçekten Worms’a gelmeye cüret edebileceğini sanmamışlardı, bu yüzden onun gelişiyle şaşkınlığa uğradılar. İmparator derhal danışmanlarını toplayarak nasıl bir yol tutulması gerektiğini sordu. Katı bir papalık yanlısı olan bir piskopos şöyle dedi: “Bu konu üzerinde uzun zamandır görüşüyoruz. Majesteleri bu adamdan bir an önce kurtulmalıdır. Sigismund, Jan Hus’u yaktırmadı mı? Bir sapkına emniyet güvencesi vermekle ve bunu uygulamakla yükümlü değiliz.” İmparator, “Olmaz” dedi, “sözümüzü tutmalıyız.”—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm. Böylece Reformcu’nun dinlenilmesine

karar verildi.

Tüm kent bu olağanüstü adamı görmek için can atıyordu, çok geçmeden tüm otel odaları ziyarete gelen kalabalıklarla doldu. Luther kısa süre önce geçirdiği hastalıktan tam olarak iyileşememişti; iki hafta süren yolculuğun yorgunluğu üzerindeydi; ertesi gün gerçekleşecek olan muazzam olaylar için hazırlık yapmalıydı, bu nedenle sessizliğe ve dinlenmeye ihtiyacı vardı. Fakat onu görme arzusu o kadar büyüktü ki, yalnızca birkaç saat dinlenebildikten sonra etrafı hevesli asiller, şövalyeler, rahipler ve yurttaşlarla çevrildi. Bu kişiler arasında imparatorun kilisenin suistimallerine karşı cesaretle reform talep eden kişiler

de vardı, Luther bunlar hakkında “hepsi benim müjdemle özgürlüklerine kavuşmuşlardı” diyordu.—Martyn, s. 393. Dostlar gibi düşmanlar da gözüpek keşişi görmeye gelmişlerdi; ancak o hepsini sarsılmaz bir soğukkanlılıkla kabul etti ve tümüne ağırbaşlılıkla ve hikmetle yanıtlar verdi. Dayanıklı ve cesur bir duruşu vardı. Zahmetli çalışmaların ve hastalığın izlerini taşıyan zayıf ve solgun yüzünde sevecen, hatta sevinçli bir ifade vardı. Sözlerinin ciddiyeti ve derinden samimiyeti, ona düşmanlarının bile karşı koyamadığı bir güç veriyordu. Hem dostlar, hem düşmanlar hayretle doldular. Bazıları onu ilahî bir gücün yönlendirdiğinden emindi; diğerleri ise,

Ferisilerin Mesih hakkında söyledikleri gibi, “O’nu cin çarpmış”⁵⁷ dediler.

Ertesi gün Luther, Kurultayın huzuruna çağırıldı. Onu mahkeme salonuna götürmek üzere bir imparatorluk memuru görevlendirilmişti; fakat oraya zorlukla ulaşabildi. Tüm caddeler papanın yetkisine karşı koyma cüretini gösteren keşişi görmek isteyen hevesli izleyicilerle dolmuştu.

Yargıçların huzuruna çıkacağı sırada, pek çok muharebede kahramanlık göstermiş olan yaşlı bir general kendisine şunları söyledi: “Zavallı keşiş, zavallı keşiş, şimdi benim de, başka askerlerin de, en kanlı savaşlarda bile yaptığımızdan daha asil bir savunma

yapacaksın. Fakat davan haklıysa ve bundan eminsen, Allah'ın adıyla devam et ve hiçbir şeyden korkma. Allah seni terk etmeyecek.”—D'Aubigne, 7. kitap, 8. bölüm.

Luther uzun süreden sonra konseyin huzuruna çıktı. İmparator tahtta oturuyordu. Etrafında imparatorluğun en şerefli kişileri bulunuyordu. O zamana dek hiç kimse, Martin Luther'in imanını savunacağı heyetten daha görkemli bir heyetin huzuruna çıkmamıştı. “Bu durum başlı başına papalığa karşı kazanılan zaferin işaretiydi. Papa adamı mahkûm etmişti, oysa şimdi o bir mahkemenin huzurundaydı, mahkeme işte bu eylemiyle kendisini papanın üzerine

çıkarmıştı. Papa bu adama yasak koymuş, insan toplumundan ayırmıştı; buna rağmen saygılı bir dille davet edilmiş ve dünyanın en saygın kurulunun huzuruna kabul edilmişti. Papa onu sonsuz suskunluğa mahkûm etmişti, şimdi ise o Hristiyan aleminin en uzak diyarlarından bir araya gelen binlerce dikkatli dinleyicinin huzurunda konuşmak üzereydi. Böylece, Luther'in aracılığıyla muazzam bir devrim başlamıştı. Roma şimdiden tahtından inmeye başlamıştı, bu aşağılanmaya neden olan ise bir keşişin sesiydi.”—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

O kudretli ve namılı heyetin huzurunda, doğuştan aşağı dereceden

olan Reformcu ezilmiş ve utanç içinde gibi görünüyordu. Hislerini gören prenslerden bazıları kendisine yaklaştılar, içlerinden biri fısıldadı: “Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkma.”⁵⁸ Başka biri şöyle dedi: “Benden ötürü valilerin, kralların önünde çıkarıldığınızda, ne söyleyeceğiniz Babanız’ın Ruhu ile size bildirilecek.”⁵⁹ Böylece, Mesih’in sözleri dünyanın kudretli adamları tarafından O’nun hizmetkârını deneme saatinde güçlendirmek için söylendi.

Luther imparatorun tahtının karşısında bir konuma getirildi. Kalabalık heyetin üzerine derin bir sessizlik çöktü. Sonra bir imparatorluk memuru kalkarak, Luther’in

yazılarından bir derlemeye işaret etti ve Reformcu'nun iki soruya yanıt vermesini istedi: Bu yazıların kendisine ait olduğunu kabul ediyor muydu ve bunlarda sunulan fikirleri geri alıyor muydu? Kitapların adları okunduğunda, Luther ilk soruya kitapların kendisinin olduğunu kabul ederek yanıt verdi. "İkinci soruya gelince" dedi, "bu soru imanla ve canların kurtuluşuyla ilgili olduğundan ve yeryüzü ve gökyüzündeki en büyük ve en değerli hazine olan Allah'ın sözünü içerdiğinden, tefekkür etmeden yanıt verirsem düşüncesizce davranmış olurum. Koşulların gerektirdiğinden daha azını, ya da gerçeğin icap ettirdiğinden daha fazlasını söyleyebilir,

böylece Mesih'in şu sözüne karşı saygısızlık etmiş olurum: 'İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim.' [Matta 10:33.] Bu nedenle, Allah'ın sözüne karşı suç işlemeden yanıt verebilmem için, tüm alçakgönüllülüğümle majestelerinden bana zaman vermesini diliyorum."— D'Aubigne, 7. kitap, 8. bölüm.

Luther bu ricayı yaparak akıllıca davrandı. Bu hareketiyle, heyeti hırsla ya da dürtüleriyle davranmadığına ikna etti. Cesaretiyle ve tavizsizliğiyle tanınan bir kişiden hiç beklenmeyen bu soğukkanlılık ve kendine hakimiyet, Luther'in sözlerinin etkisini arttırdı ve daha sonra sağgörü, kararlılık, hikmet

ve ciddiyetle karşılık vermesini sağladı, ayrıca düşmanlarını hayal kırıklığına uğratarak onların küstahlığını ve gururunu kırdı.

Ertesi gün nihai yanıtını vermek üzere huzura çıkacaktı. Gerçeğe karşı birlik olmuş güçleri düşününce, bir an için kalbi ağırlaştı. İmanı sarsıldı; üzerine korku ve titreme geldi ve büyük bir dehşetle bunaldı. Önündeki tehlikeler çoğalıyordu; düşmanları zafer kazanmak, karanlığın güçleri egemen olmak üzere gibi görünüyordu. Çevresini bulutlar sardı, bunlar sanki onu Allah'tan ayırıyorlardı. Her Şeye Egemen Rabb'in kendisiyle birlikte olacağı güvencesini arzuluyordu. Yüreğindeki ızdırapla secdeye kapandı

ve Allah'tan başka hiç kimsenin tam olarak anlayamayacağı kırık dökük, yürek parçalayıcı feryatları ağzından döküldü.

“Ey Her Şeye Gücü Yeten ebedî Allah'ım” diye yalvardı, “bu dünya ne kadar korkunç! İşte, beni yutmak için ağzını açıyor ve Sana ne kadar az güvenim var... Yalnızca bu dünyanın gücüne güveneneceksem, her şey bitti demektir... Son saatim geldi, hakkımda hüküm verildi... Ey Allah'ım, dünyanın bilgeliğine karşı bana yardımcı ol. Bunu ancak... Sen yapabilirsin; ... zira bu benim değil, Senin işin. Burada yapabileceğim hiçbir şey yok, dünyanın bu yüce kişileriyle çekişebilmek elimden gelmiyor... Fakat

bu Senin davan... ve bu haklı ve ebedî bir dava. Ey Rab, bana yardım et! Sadık ve değişmez Allah'ım, hiçbir insana dayanmıyorum... İnsana ait olan her şey belirsizdir; insandan kaynaklanan her şey yıkılır... Sen beni bu iş için seçtin... Koruyucum, kalkanım ve sağlam kulem olan, sevdiğin İsa Mesih'in aşkına, yanımda ol."—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Allah'ın takdiri tüm hikmetiyle, Luther'in kendi gücüne güvenerek düşünmeden tehlikeye atılmaması için, içinde bulunduğu durumun güçlüğünü görmesini sağlamıştı. Fakat onun dehşetle bunalmasına neden olan şey, en kısa zamanda geleceği görülen, çekeceği sıkıntıların korkusu,

işkenceden ya da ölümden çekinmesi değildi. Krizle yüz yüze gelmiş ve onu karşılamakta yetersiz kaldığını görmüştü. Kendi zayıflığı yüzünden gerçeğin davası zarar görebilirdi. Kendi güvenliği için değil, ancak müjdenin zafer kazanması için Allah'la güreşti. Ruhundaki ızdırap ve çekişme, İsrail'in o gece ıssız ırmağın kenarında verdiği mücadele gibiydi.⁶⁰ İsrail gibi, Tanrı'ya karşı galip geldi. Tamamen çaresiz durumunda, imanını güçlü Kurtarıcı Mesih'e yasladı. Kurulun huzuruna yalnız başına çıkmayacağı güvencesiyle güç kazandı. Canı tekrar huzur buldu ve Allah'ın sözünü ulusların hükümdarlarının huzurunda yüceltmesine izin verildiği için sevinç

duydu.

Luther, aklını Allah'ta bırakarak, önündeki çatışmaya hazırlandı. Yanıtını tasarlamaya başladı, kendi yazılarındaki bölümleri inceledi ve Kutsal Yazılar'dan duruşunu destekleyecek olan uygun kanıtları çıkardı. Bundan sonra, sol eline önünde açık duran Kutsal Kitap'ı alarak sağ elini göğse kaldırıp, "tanıklığını kanıyla mühürlemek zorunda kalsa bile müjdeye sadık kalacağına ve imanını açıkça ikrar edeceğine" yemin etti.—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Kurultayın huzuruna tekrar çağrıldığında, yüzünde korku ya da utancın hiçbir izi yoktu. Sakin ve huzurlu, ancak buna rağmen son

derece cesur ve asil bir tavırla, dünyanın yüce kişilerinin arasında Allah'ın tanığı olarak durdu. İmparatorluk memuru, öğretilerini geri almayı isteyip istemediği konusundaki kararını sordu. Luther yanıtını yumuşak ve alçakgönüllü bir ses tonuyla, sertliğe ve ihtirasa başvurmadan verdi. Tavrı çekingen ve saygılıydı; ancak buna rağmen heyeti şaşırtan bir özgüven ve sevinç sergiliyordu.

Luther, konuşmasına “Yüce imparator, şerefli prensler, saygıdeğer lordlar” sözleriyle başladı ve şöyle devam etti: “Dün bana verilen emir uyarınca bugün huzurunuzdayım ve Allah'ın lütfu ile majestelerini ve saygıdeğer

ekselanslarını haklılığından ve gerçekliğinden emin olduğum davanın savunmasını lütfederek dinlemeye davet ediyorum. Eğer bilgisizliğimden dolayı saray kurallarına ya da adabına riayetsizlik edersem, beni bağışlamanızı arz ederim; zira ben kralların saraylarında değil, bir manastırın ıssızlığında yetiştim”—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Bundan sonra soruyu yanıtlamaya geçerek, yayınlanan çalışmalarının tümünün aynı nitelikte olmadığını belirtti. Bazılarında iman ve iyi işlerden söz etmişti, öyle ki düşmanları dahi bunları yalnızca zararsız olarak değil, aksine faydalı olarak kabul etmişlerdi. Bunları geri almak, tüm tarafların ikrar

ettiği gerçekleri mahkûm etmek anlamına gelecekti. İkinci grup, papalığın yozlaşmalarını ve suistimallerini ifşa eden yazılardan meydana geliyordu. Bu alışmaları iptal etmek, Roma'nın zorbalığını pekiştirecek ve pek çok ve daha büyük saygısızlıklara daha geniş bir kapı açacaktır. Kitaplarının nc grubunda ise mevcut kötülükleri savunan insanları eleştirmişti. Bunlarla ilgili olarak, uygun olandan daha sert davranmış olduğunu açıkça itiraf etti. Hatasız olduğunu iddia etmiyordu; fakat bu kitapları bile iptal edemezdi, zira bunu yapması gerçeğin düşmanlarına cesaret verecek ve Allah'ın halkına daha zalimane bir

şekilde saldırmak için bunu fırsat bileceklerdi.

“Ancak ben de bir insanım, Tanrı değilim” diye devam etti; “bu nedenle kendimi Mesih’in yaptığı şekilde savunacağım: ‘Eğer yanlış bir şey söyledimse, yanlışımı göster.’⁶¹... Yüce imparator, şerefli prensler, ve her seviyeden tüm insanlar, yanıldığımı peygamberlerin ve elçilerin yazılarından ispatlamanızı Allah’ın merhametiyle sizden arz ediyorum. Buna ikna olduğum zaman her hatamı geri alacağım ve kitaplarımı tutup ateşe atan ilk kişi ben olacağım.

“Söylemiş bulunduğum sözler kendimi attığım tehlikeyi dikkatle tarttığımı ve düşündüğümü umarım ki

açıkça göstermektedir; fakat müjdenin şimdi de eski zamanlarda olduğu gibi bir rahatsızlık ve anlaşmazlık konusu olduğunu gördüğüme, üzülme bir yana, seviniyorum. Bu Allah'ın sözünün niteliği, bu onun kaderidir. İsa Mesih, 'Yeryüzüne barış değil, kılıç getirmeye geldim'⁶² demişti. Allah'ın öğütleri harika ve korkunçtur; dikkat edin ki, anlaşmazlıkları ortadan kaldırmaya çalışırken kendinizi Allah'ın kutsal sözüne karşı savaşırken bulmayasınız ve başa çıkılamaz tehlikeler, şimdiki zamanın felaketleri ve ebedî yıkımdan oluşan korkunç bir fırtınayı üzerinize çekmeyesiniz... Allah'ın öğütlerinden pek çok örnek gösterebilirim. Firavunlardan, Babil'in

ve İsrail'in krallarından söz edebilirim; bu adamların kendi hakimiyetlerini güçlendirmek için görünürde en hikmetli olan kişilerden aldıkları öğütler, kendi yıkımlarına diğer tüm işlerinden daha çok zemin hazırladı. 'Allah dağları yerinden oynatır da, onlar farkına varmaz.' ”⁶³—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Luther Almanca konuşmuştu; şimdi ise aynı sözleri Latince olarak tekrarlaması isteniyordu. Önceki çalışması onu yorgunluktan tüketmesine rağmen, isteği yerine getirdi ve konuşmasını ilkiyle aynı netlik ve enerjiyle tekrar yaptı. Bu meseleyi Allah'ın takdiri yönlendiriyordu. Birçok prensin aklı

yanılığlar ve batıl inançlarla öylesine körleşmişti ki, ilk konuşmada Luther'in mantığındaki gücü görememişlerdi; ancak konuşmanın tekrarı, ortaya konulan hususları net bir şekilde görebilmelerini sağladı.

Gözlerini inatla ışığa yumanlar ve gerçeğe ikna olmamaya kararlı olanlar, Luther'in sözlerinin gücü yüzünden çılgına döndüler. Konuşmasını bitirdiğinde, Kurultay başkanı kızgınlıkla şunları söyledi: "Sana sorulan soruyu cevaplamadın... Net ve kesin bir yanıt vermen gerekiyor... Öğretilerini geri alacak mısınız, almayacak mısınız?"

Reformcu yanıtladı: "Majesteleri ve ekselansları benden net, basit ve kesin

bir yanıt istediğine göre, size bir yanıt vereceğim, o da şöyle olacak: İmanımı papaya veya konseylere teslim edemem, zira onların sıklıkla hata yaptıkları ve birbirleriyle çeliştikleri gün gibi ortada. Bu nedenle, Kutsal Yazı'nın tanıklığıyla ya da en aşikâr mantıkla ikna edilmediğim sürece, belirttiğim metinler beni inandırmadığı sürece ve bunlar vicdanımı Allah'ın sözüne göre bu şekilde bağlı kılmadığı sürece, *öğretilerimi geri alamam ve almayacağım*, zira bir Hristiyan'ın vicdanına aykırı olarak konuşması tehlikelidir. Duruşum budur, elimden başka bir şey gelmez; Allah yardımcım olsun. Amin.”—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Böylece bu dürüst adam Allah'ın sözünün sağlam temeli üzerinde durdu. Göğün ışığı yüzünü aydınlatıyordu. Yanılgının gücüne karşı tanıklıkta bulunurken ve dünyayı yenen imanın üstünlüğünü doğrularken, karakterinin yüceliği ve paklığı, kalbindeki sevinç ve huzur, orada bulunan herkese açıkça görüldü.

Bir süre tüm heyetin hayretten dilleri tutuldu. Luther ilk yanıtında alçak bir ses tonuyla, saygılı ve neredeyse itaatkâr bir tavırla konuşmuştu. Roma yanlıları bunu cesaretinin kırılmaya başladığına yorumuşlardı. Erteleme ricasını yalnızca sözünden dönüşünün ilk adımı olarak görmüşlerdi. Şarlken bile, yarı küçümser bir tavırla, keşişin yorgun

yüzüne, sade giysilerine ve konuşmasındaki yalınlığa dikkat çekerek şunları söyledi: “Bu keşiş beni hiçbir zaman sapkın yapamaz.” Şimdi ise, gösterdiği cesaret ve kararlılıkla, ayrıca mantığının gücü ve netliğiyle, tüm tarafları şaşkınlığa uğrattı. Hayranlıkla dolan imparator, haykırdı: “Bu keşiş korkusuz bir yürek ve sarsılmaz bir cesaretle konuşuyor.” Alman prenslerin çoğu, uluslarını temsil eden bu adama gurur ve sevinçle baktılar.

Roma yandaşları yenilgiye uğramışlardı; davaları en elverişsiz bir ışığın altında görünüyordu. Güçlerini geri toplamaya çalıştılar, ancak Kutsal Yazılar’da değil, Roma’nın yanılmaz tezi

olan tehditlerde çareyi arayarak. Kurultay başkanı şunları söyledi: “Sözünden dönmezsen, imparator ve prensler iflah olmaz bir sapkına karşı hangi yolun tutulması gerektiğini düşünecekler.”

Luther’in asil savunmasını büyük bir sevinçle dinleyen dostu, bu sözlerle titredi; ancak doktor sakince, “Allah yardımcım olsun, zira hiçbir sözümünden dönemem” dedi.—a.g.e., 7. kitap, 8. bölüm.

Kendisine, prensler görüşürken Kurultaydan çekilmesi talimatı verildi. Büyük bir krizin geldiği hissediliyordu. Luther’in kararlı bir şekilde teslim olmayı reddetmesi, kilise tarihini çağlar boyunca etkileyebilirdi. Geri adım

atması için bir fırsat daha verilmesi kararlaştırıldı. Son kez heyetin huzuruna çıkarıldı. Öğretilerini geri alıp almayacağı tekrar soruldu. “Halihazırda vermiş olduğum yanıtta başka verecek bir yanıtım yoktur” dedi. Ne vaatlerle, ne de tehditlerle, Roma’nın emrine boyun eğmeye zorlanamayacağı belli olmuştu.

Papalık önderleri, kralları ve asilleri titreten kudretlerinin sıradan bir keşiş tarafından böyle aşağılanmasına çok içerlemişlerdi; işkencelerle canını alarak kendilerinin gazabını tatmasını istediler. Fakat Luther, bu tehlikenin farkında olarak, herkese Hristiyan ağırbaşlılığı ve sükunetiyle konuştu. Sözlerinde gururdan, ihtirastan ve

çarpıtmadan eser yoktu. Kendi benliğini ve çevresindeki büyük adamları unutmuş, yalnızca papalardan, piskoposlardan, krallardan ve imparatorlardan sonsuz derecede daha üstün olan Kişi'nin huzurunda bulunduğunu hissetmişti. Luther'in tanıklığıyla, kısa bir süre için hem dostlarda hem de düşmanlarda huşu ve merak uyandıran bir kudret ve görkemle, Mesih konuşmuştu. Allah'ın Ruhu o konseyde hazır bulunuyor ve imparatorluk yöneticilerinin kalplerine işliyordu. Prenslerden bazıları Luther'in davasının haklılığını cesaretle kabul ettiler. Pek çoğu gerçeğe dair ikna olmuştu; ancak bazılarında bu kalıcı olmadı. Başka bir grup da, o zaman

için kanaatlerini açıklamayan, ancak Kutsal Yazılar'ı kendileri araştırdıktan sonra, gelecekte Reform'un korkusuz savunucuları olan kimselerden oluşuyordu.

Seçici prens Friedrich, Luther'in Kurultayın huzuruna çıkmasını heyecanla beklemişti ve konuşmasını güçlü duygularla dinledi. Doktorun cesaretine, kararlılığına ve soğukkanlılığına sevinç ve gururla tanık oldu ve onu daha büyük bir sebatla savunmaya karar verdi. Mücadeledeki tarafları karşılaştırdı ve papaların, kralların ve piskoposların bilgeliğinin, gerçeğin gücü sayesinde boşa çıktığına tanık oldu. Papalık, izleri tüm uluslarda ve tüm çağlarda görülecek olan bir

yenilgiye uğramıştı.

Papalık temsilcisi Luther'in konuşmasının yarattığı etkiyi gördüğünde, Roma'nın gücünün emniyeti konusunda daha önce hiç duymadığı kadar büyük bir korkuya kapıldı ve Reformcu'nun yıkımını sağlamak için elinin altındaki tüm araçları kullanmaya karar verdi. Son derece büyük bir saygınlığa sahip olmasını sağlayan belagatini ve diplomatik yeteneklerini kullanarak, genç imparatora, kudretli Roma başpiskoposluk makamının dostluğunu ve desteğini önemsiz bir keşişin davası için kurban etmesinin akılsızca ve tehlikeli olacağını bildirdi.

Sözleri sonuçsuz kalmadı. Şarlken,

Luther'in savunmasının ertesi günü, Kurultaya sunulmak üzere bir mesaj yayınlayarak, Katolik inancının sürdürülmesi ve korunması için kendinden öncekilerin uyguladığı politikayı devam ettirmekteki kararlılığını ilan etti. Luther hatalarından dönmeyi reddettiğine göre, kendisine ve öğrettiği sapkınlıklara karşı en sert önlemler alınmalıydı. "Kendi akılsızlığıyla yoldan çıkan tek bir keşiş, Hristiyan aleminin imanına başkaldırdı. Kutsallara karşı böylesi bir saygısızlığı bastırmak için, krallıklarımı, hazinelerimi, dostlarımı, bedenimi, kanımı, ruhumu ve canımı feda ederim. Aziz Augustin tarikatına bağlı

Luther'i kovacak, onu halk arasında en küçük bir kargaşa çıkarmaktan men edeceğim; bundan sonra ona ve taraftarlarına asi sapkınlara gibi muamele ederek, aforozla, yasaklamayla ve akla gelebilecek her türlü yöntemle onları yok edeceğim. Eyaletlerin prenslerini sadık Hristiyanlar gibi davranmaya çağırıyorum.”—a.g.e., 7. kitap, 9. bölüm. İmparator bunlara rağmen, Luther'in emniyet güvencesine riayet edilmesini ve hakkında herhangi bir işleme başlanmadan önce evine emniyetle ulaşmasına izin verilmesini buyurdu.

Şimdi Kurultayın üyeleri tarafından iki zıt fikir ileri sürülüyordu. Papanın

memurları ve temsilcileri Reformcu'nun emniyet güvencesinin dikkate alınmamasını tekrar talep ettiler. "Ren Nehri geçen yüzyılda Jan Hus'un küllerini aldığı gibi bu kez de Luther'in küllerini almalıdır" diyorlardı.—a.g.e., 7. kitap, 9. bölüm. Ancak Almanya prensleri, kendileri de papalık yanlısı ve Luther'in yeminli düşmanları olmalarına rağmen, kamuya güvenin bu şekilde ihlal edilmesinin ulusun şerefine leke süreceğini belirterek, itiraz ettiler. Hus'un ölümünü izleyen felaketleri hatırlattılar ve bu korkunç kötülükleri Almanya üzerine ve genç imparatorlarının başı üstüne getirmeye cüret edemeyeceklerini ilan ettiler.

Aşağılık teklife yanıt olarak, Şarlken'in kendisi şöyle dedi: "Şeref ve sadakat tüm dünyadan sürgün edilse bile, prenslerin kalplerinde kendilerine bir sığınak bulabilmelidir."—a.g.e., 7. kitap, 9. bölüm. Ayrıca, Luther'in papalık yanlısı düşmanları tarafından Reformcu'ya Sigismund'un Hus'a yaptığı gibi davranmaya – onu kilisenin merhametine terk etmeye ısrarla teşvik edildi; fakat Hus'un halka açık toplantıda zincirlerini göstererek hükümdara çiğnediği sözünü hatırlattığı sahneyi düşünen V. Karl şöyle dedi: "Sigismund gibi utanca düşmeyeceğim."—Lenfant, 1. cilt, s. 422.

Fakat Şarlken, Luther'in sunduğu

gerçekleri bile bile inkâr ediyordu. Hükümdar, “atalarımın örneğini izlemeye kesinlikle kararlıyım” diye yazdı.—D’Aubigne, 7. kitap, 9. bölüm. Gerçek ve doğruluk yollarında yürümek için bile olsa, geleneklerin yolundan çıkmamaya karar verdi. Ataları öyle yaptığı için, papalığı tüm zulmü ve yozlaşmasına rağmen destekleyecekti. Böylece, atalarının aldığından ileri giden her türlü ışığı almayı reddederek ve onların yapmadığı hiçbir görevi yapmayarak, kendi tarafını seçti.

Günümüzde, kendi atalarının geleneklerine ve adetlerine bu şekilde bağlı kalan pek çok kişi vardır. Rab onlara ilave ışık gönderdiğinde bunu

almayı reddederler, zira bu ışık atalarına gönderilmediğinden onlar bunu almamışlardır. Biz atalarımızın bulunduğu yerde değiliz; dolayısıyla bizim görevlerimiz ve sorumluluklarımız da onlarınkilerle aynı değil. Görevimizin ne olduğunu belirlemek için gerçeğin sözünü kendi başımıza araştırmak yerine atalarımızın örneğini izlersek, Allah bizi onaylamayacaktır. Bizim sorumluluğumuz atalarımızinkinden daha büyüktür. Onların aldığı ve bize miras kalan ışıktan sorumluyuz, ayrıca Allah'ın sözünden şimdi üzerimize yansıyan ilave ışıktan da sorumluyuz.

Mesih, imansız Yahudiler için şöyle demişti: “Eğer gelmemiş ve onlara

söylememiş olsaydım, günahları olmazdı; ama şimdi günahları için özürleri yoktur” (Yuhanna 15:22). Aynı ilahî güç, Luther aracılığıyla Almanya imparatoruna ve prenslerine de seslenmişti. Işığın Allah’ın sözünden parlayarak yansımalarıyla, O’nun Ruhu o topluluktaki birçok kişiye son kez çağrıda bulundu. Pilatus’un yüzyıllar önce gururun ve popülerlik duygusunun kalbini dünyanın Kurtarıcısı’na kapatmasına izin verdiği gibi; korkuya kapılan Feliks’in gerçeğin habercisine “Şimdilik gidebilirsin... fırsat bulunca seni yine çağırtırım” demesi gibi; gururlu Agrippa’nın “Biraz ile⁶⁴ beni Hristiyan olmağa inandırmaktasın” (Elçilerin İşleri

24:25; 26:28) diye itirafta bulunması, fakat buna rağmen gökten gelen mesajdan yüz çevirmesi gibi; V. Karl da dünyasal gurur ve politikanın gereklerine boyun eğerek, gerçeğin ışığını reddetmeye karar verdi.

Luther'e karşı kurulan entrikaların söylentileri yayılarak, tüm şehirde büyük heyecan yarattı. Reformcu birçok arkadaş edinmişti ve bunlar Roma'nın kendi yozlaşmalarını sergilemeye cüret eden herkese karşı hain bir zulümle davrandığını bilerek, onu feda etmemeye kararlıydılar. Yüzlerce asil, kendilerini onu korumaya adadı. Kralın, Roma'nın denetleyici gücüne acizlikle teslimiyetini açığa vuran mesajını alenen kınayanların

sayısı az değildi. Evlerin kapılarında ve kamuya açık yerlerde, kimisi Luther'i kınayan, kimisi ise destekleyen afişler asıldı. Bunlardan birinde yalnızca bilge kişinin kayda değer sözleri yazılıydı: "Kralın bir çocuksa... vay sana, ey ülke!" (Vaiz 10:16). Luther'e gösterilen genel ilgi, hem imparatoru hem de Kurultayı, ona karşı işlenecek herhangi bir haksızlığın ülkenin huzurunu, hatta tahtın istikrarını tehlikeye atacağına ikna etmişti.

Saksonyalı Friedrich, Reformcu'ya karşı gerçek hislerini dikkatle gizleyerek, zoraki suskunluğunu muhafaza ediyor, aynı zamanda onu yorulmak bilmez bir teyakkuzla koruyarak, hem onun hem de

düşmanlarının tüm hareketlerini izliyordu. Ancak Luther'le duygudaşlıklarını gizlemeye hiç gerek görmeyen pek çok kimse de vardı. Kendisini prensler, kontlar, baronlar ve hem ruhban hem de dünyasal sınıflardan diğer seçkin kişiler ziyaret ediyordu. Spalatin, "Doktorun küçük odası gelen ziyaretçilerin hepsini almıyordu" diye yazdı.—Martyn, 1. cilt, s. 404. İnsanlar ona sanki insanüstüymüş gibi bakıyorlardı. Onun öğretilerine hiçbir şekilde inanmayanlar bile, onun vicdanına karşı gelmektense cesaretle ölmeye yönlendiren yüce doğruluğa hayranlık duymadan edemiyorlardı.

Luther'in Roma'yla uzlaşmaya razı

edilmesi için ciddi gayretler gösterildi. Asiller ve prensler ona, kendi muhakemesini kilisenin ve konseylerin kararlarının üzerine koymakta ısrar etmesi halinde çok geçmeden imparatorluktan sürgün edileceğini ve kendisini koruyacak hiç kimse olmayacağını bildirdiler. Luther'in bu çağrıya verdiği karşılık şöyle oldu: "Mesih'in müjdesi kimseyi gücendirmeden duyurulamaz... Öyleyse, tehlike korkusu ya da endişesi beni neden Rab'den ve başlı başına gerçeği meydana getiren o ilahî sözden ayırsın? Hayır; bedenimi, kanımı ve canımı vermeyi tercih ederim."— D'Aubigne, 7. kitap, 10. bölüm.

Yeniden imparatorun kararına boyun

eğmesi istendi, bundan sonra korkacağı hiçbir şey kalmayacaktı. Cevap olarak “İmparatorun, prenslerin ve hatta en mütevazı Hristiyanların benim işlerimi incelemesine ve eleştirmesine tüm samimiyetimle razıyım” dedi, “ancak, ölçü olarak Allah’ın sözünü almaları koşuluyla. İnsanın ona itaat etmekten başka bir zorunluluğu yoktur. Kutsal Yazılar’la bağlı ve zincirli olan vicdanımı zorlamaya çalışmayın.”— a.g.e., 7. kitap, 10. bölüm.

Başka bir çağrıya da şu karşılığı verdi: “Emniyet güvencemden feragat etmeye razı gelirim. Bedenimi ve canımı imparatorun ellerine teslim ederim, fakat Allah’ın sözünü – asla!”—a.g.e., 7. kitap, 10. bölüm. Bir genel konseyin

kararına boyun eğmeye istekli olduğunu belirtti, ancak yalnızca bu konseyin Kutsal Yazılar doğrultusunda karar vermesi koşuluyla. “Allah’ın sözü ve iman söz konusu olduğunda” dedi, “her Hristiyan, bir milyon konseyin desteklediği papa kadar iyi bir yargıç olabilir.”—Martyn, 1. cilt, s. 410. Hem dostlar hem de düşmanlar, sonunda uzlaştırma çabalarının boşuna olacağına ikna oldular.

Reformcu tek bir noktada bile boyun eğseydi, Şeytan ile yandaşları zafer kazanabilirdi. Fakat yılmayan kararlılığı kiliseyi özgürlüğüne kavuşturan yol ve yeni ve daha iyi bir dönemin başlangıcı oldu. Dinsel konularda kendi başına düşünmeye ve davranmaya cüret eden

bu tek bir adamın yaptığı etki, kilisede ve dünyada yalnızca kendi çağında değil, gelecekteki tüm nesiller boyunca hissedilecekti. Kararlılığı ve bağlılığı, zamanın sonuna dek, benzer bir deneyimden geçen herkese güç verecekti. Allah'ın gücü ve yüceliği, insanların öğütlerinin üzerinde, Şeytan'ın zorlu gücünün üzerinde açığa çıkıyordu.

Luther kısa bir süre sonra imparatorun emriyle evine gönderildi, bu emrin ardından mahkûmiyet kararının en kısa zamanda geleceğini biliyordu. Yolu üzerinde tehditkâr bulutlar dolaşıyordu; fakat Worms'dan ayrılırken kalbi sevinç ve şükranla doldu. “Papanın kalesini bizzat iblis

koruyordu” dedi, “fakat Mesih orada büyük bir gedik açtı ve Şeytan Rabb’in kendisinden daha kudretli olduğunu itiraf etmek zorunda bırakıldı.”— D’Aubigne, 7. kitap, 11. bölüm.

Luther kentten ayrılırken, kararlılığının yanlış anlaşılacak isyan gibi algılanmaması için imparatora yazdı. “Kalpleri araştıran Allah şahidimdir ki,” dedi, “majestelerine itaat etmeye en büyük samimiyetimle hazırım, izzette ve zillette, hayatta ve ölümdede ve insanın yaşam kaynağı olan Allah’ın sözü dışında hiçbir istisna olmaksızın. Bu yaşamın tüm işlerinde sadakatim sarsılmayacaktır, zira burada kaybetmenin de kazanmanın da kurtuluşa hiçbir etkisi yoktur. Ancak

ebedî menfaatler söz konusu olduğunda, Allah insanın insana boyun eğmesini istemez. Zira ruhsal konularda teslimiyet gerçek ibadet hükmündedir ve yalnızca Yaraticı'ya sunulmalıdır.”—a.g.e., 7. cilt, 11. bölüm.

Worms'dan dönüş yolunda Luther'i oraya gelirken olduğundan daha da gurur okşayıcı bir şekilde karşıladılar. Görkemli rahipler aforoz edilen keşişi ağırladılar, mülki amirler imparatorun kınadığı adama itibar ettiler. Vaaz vermesi istendi, imparatorluk yasağına aldırılmadan yeniden kürsüye çıktı. “Allah'ın sözünü zincirleyeceğime hiçbir zaman söz vermedim” dedi, “ve hiçbir zaman vermeyeceğim.”—

Martyn, 1. cilt, s. 420.

Worms'dan ayrılışının üzerinden fazla zaman geçmeden, papalık yanlıları imparatora baskı yaparak ona karşı bir tebliğ çıkarmasını sağladılar. Bu fermanda Luther "İnsan görünümüne ve keşiş giysilerine bürünmüş olan Şeytan'ın ta kendisi" olmakla suçlanıyordu.—D'Aubigne, 7. kitap, 11. bölüm. Kendisine verilen emniyet güvencesinin süresi dolduğunda, çalışmasını durdurmak için gereken önlemlerin alınması emrediliyordu. Herkes, onu barındırmaktan, yiyecek ve içecek sağlamaktan, sözle ya da eylemle, alenen ya da gizli bir şekilde kendisine yardım ya da yataklık etmekten men ediliyordu. Her nerede

görülürse yakalanacak ve yetkililere teslim edilecekti. Yandaşları da hapse atılacak ve mallarına el konulacaktı. Yazıları yok edilecek, son olarak da, bu fermana aykırı eylemde bulunma cüretinde bulunanlar aynı mahkûmiyeti paylaşacaktı. Saksonya seçici prensi ve Luther'e en yakın prensler onun ayrılmasından kısa süre sonra Worms'u terk etmişlerdi ve böylece imparatorun fermanı Kurultayın onayını aldı. Roma yanlıları büyük bir sevince kapıldılar. Reformun akıbetini kesinleşmiş görüyorlardı.

Allah, hizmetkârının bu tehlike zamanında kaçabileceği bir yol hazırlamıştı. Uyanık bir göz Luther'in hareketlerini izlemiş, sadık ve asil bir

kalp kurtuluğu için kararlılıkla çalışmıştı. Roma'nın onun ölümünden başka bir şeyle tatmin olmayacağı anlaşılmıştı; aslanın dişlerinden ancak gizlenerek kurtulabilirdi. Allah, Saksonyalı Friedrich'e hikmet vererek Reformcu'nun korunması için bir plan hazırlamasını sağladı. Gerçek dostların da işbirliği ile seçici prensin tasarısı hayata geçirildi ve Luther hem dostların hem de düşmanların gözlerinden başarıyla gizlendi. Evine dönüş yolculuğundaki Luther, maiyetindekilerden koparılıp kaçırıldı ve ormanın içinden aceleyle ıssız bir dağ kalesi olan Wartburg'a götürüldü. Kaçırılması da, gizlenmesi de öyle gizemli olmuştu ki, Friedrich dahi

uzunca bir süre nereye götürüldüğünü bilmedi. Bu bilgisizliğin bir amacı vardı; seçici prens Luther'in yerini bilmediği sürece başkalarına hiçbir şey anlatamazdı. Reformcu'nun güvende oluşuna memnun oldu, bu bilgi onun için yeterliydi.

İlkbahar, yaz ve sonbahar geçti, kış geldi, ancak Luther halen tutsaktı. Müjdenin ışığı sönmek üzere gibi görüldüğünden, Aleander ile yandaşları bayram ediyorlardı. Ancak tam aksine, Reformcu lambasını gerçeğin yakıtıyla doldurmaktaydı; bunun ışığı yakında daha parlak bir şekilde yanacaktı.

Luther, Wartburg'un dostane güvenliğinde, bir süre için savaşın

ateşinden ve kargaşasından uzak kalmanın tadını çıkardı. Fakat sessizlikten ve dinlenmeden memnuniyeti uzun sürmedi. Faal bir hayata ve sert çatışmalara alışkın olduğundan, hareketsiz kalmaya fazla dayanamadı. O inziva günlerinde kilisenin durumu gözünde belirdi ve umutsuzlukla haykırdı. “Yazık! Rabb’in öfkesinin bu son gününde O’nun önünde duvar gibi durarak İsrail’i kurtaracak kimse yok!”—a.g.e., 9. kitap, 2. bölüm. Düşüncelerini yine kendisine yönlendirdi ve mücadeleden çekilmesi halinde korkaklıkla suçlanmaktan endişe etti. Sonra tembelliğinden ve benliğe düşkünlüğünden ötürü kendi kendisini

kınadı. Buna rağmen, her gün bir insanın başarması mümkün görülenden daha fazlasını gerçekleştiriyordu. Kalemı hiçbir zaman boş durmuyordu. Düşmanları, onun susturulmuş olduğunu düşünerek kendilerini avuturken, hâlâ etkin olduğuna dair somut kanıtlarla karşılaştıklarında hayrete kapıldılar ve kafaları karıştı. Kaleminden çıkan birçok kitapçık, tüm Almanya'yı dolaşıyordu. Ayrıca Yeni Ahit'i Almanca'ya tercüme ederek yurttaşları için çok önemli bir hizmette bulundu. Kendi kayalık Patmos'unda,⁶⁵ yaklaşık bir yıl boyunca müjdeyi duyurmaya ve zamanının günahlarını ve yanlışlarını eleştirmeye devam etti.

Fakat Allah bu hizmetkârını toplum yaşantısı sahnesinden, yalnızca Luther'i düşmanlarından korumak, ya da ona bu önemli çalışmaları için sakin bir zaman sağlamak için çekmemiştir. Elde edilecek olan sonuçlar, bunlardan daha değerli olacaktır. Luther, dağdaki inziva köşesinin ıssızlığı ve gizliliğinde, dünyevi desteklerden ve insanların övgülerinden uzaklaştırılmıştı. Böylelikle başarının sıklıkla neden olduğu gururdan ve aşırı özgüvenden korunmuş oldu. Sıkıntı ve aşağılanma ile, birdenbire yükseltildiği baş döndürücü zirvelerde yeniden güvenle yürümeye hazırlandı.

İnsanlar gerçeğin kendilerine getirdiği özgürlükle sevinirken, Allah'ın yanılığı

ve batıl inanç zincirlerini kırmak için görevlendirdiği kimseleri göklere çıkarma eğilimindedirler. Şeytan insanların düşüncelerini Allah'tan uzaklaştırmaya ve insan aracılara yöneltmeye çalışır; onları yalnızca bir araç olan kişiye itibar göstermeye, böylece ilahî takdirin tüm olaylarını yönlendiren El'i görmezden gelmeye yönlendirir. Bu şekilde övülen ve itibar gören din önderleri çoğunlukla Allah'a olan bağlılıklarını unutarak, kendilerine güven tuzağına düşerler. Bunun sonucunda, Allah'ın sözü yerine onların rehberliğine tabi olmaya istekli insanların akıllarını ve vicdanlarını denetim altına almaya çalışırlar. Reform çalışması, destekçilerinin bu

ruha izin vermeleri yüzünden çoğunlukla yavaşlar. Allah Reform'un davasını bu tehlikeden koruyacaktı. O, bu çalışmanın insanın değil, Allah'ın damgasını taşımasını istedi. İnsanların gözleri gerçeği açıklayan Luther'e dönmüştü; o da, herkesin gözlerini gerçeğin ebedî Yazarı'na çevirmeleri için, gözlerden uzaklaştırıldı.

53 Bkz. Daniel 3. bölüm.

54 Bkz. Luka 24:36, Yuhanna 20:26.

55 Bkz. Luka 24:39, Yuhanna 20:27.

56 Behemot: Kutsal Kitap'ta Eyüp 40:15 ayetinde geçen, niteliği tam olarak bilinmeyen dev bir hayvan.

57 Bkz. Yuhanna 10:20.

58 Bkz. Matta 10:28.

59 Bkz. Matta 10:18–20.

60 İbrahim'in torunu Yakup, derdini duada dökerken saldırıldı ve saldırganla güreşti. Sonra, saldırganın Rab olduğunu anladığında, "Beni kutsamadıkça seni bırakmam" ifadesiyle merhamet diledi. Rab Yakup'a, "Artık sana Yakup değil, İsrail denecek" dedi. Bkz. Yaratılış 32:22–30.

61 Bkz. Yuhanna 18:23.

62 Bkz. Matta 10:34.

63 Bkz. Eyüp 9:5.

64 Orijinal Grekçe "Biraz ile" ifadesinin anlamı belli değildir. Bazı tercümanlar, "az bir sürede" bir anlamı tercih eder. Bazı alimler, "az bir ikna ile" gibi bir anlam kastedildiğini düşünürler.

65 Ege'de bulunan Patmos adasında sürgün edilen Elçi Yuhanna, orada Vahiy kitapçığını yazdı. Bkz. Vahiy 1:9.

9 – İSVİÇRELİ REFORMCU

Kilisenin yeniden yapılandırılması için araçların seçiminde, ilk kurulduğu zaman uygulanan ilahî tasarı tekrar görülür. Göksel Öğretmen dünyanın büyük adamlarının, namlı ve zenginlerin yanından geçti, bu kişiler halkın önderleri olarak övgü ve itibar görmeye alışkındılar. Övünç kaynağı olan üstünlükleriyle o kadar çok gurur ve özgüven duyuyorlardı ki, insan kardeşleriyle duygudaşlıkta bulunamıyor, alçakgönüllü Nasıralı Adam'la işbirliği yapamıyorlardı. Çağrı eğitimsizlere, Celileli cefakâr balıkçılara yapıldı: “Ardımdan gelin, sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım” (Matta

4:19). Bu öğrenciler alçakgönüllü ve eğitilebilir kişilerdi. Kendi zamanlarının sahte öğretilerinden ne kadar az etkilendilerse, Mesih onları kendi hizmeti için o kadar başarıyla eğitebilir ve yetiştirebilirdi. Büyük Reform zamanında da böyle oldu. Önde gelen Reformcular alçakgönüllü yaşam süren adamlardı, kendi zamanlarında rütbenin verdiği gururdan ve bağınazlık ile rahipliğin etkisinden en uzak olan kişiler arasındaydılar. Allah'ın tasarısı, muazzam sonuçlar elde etmek için sıradan araçlar kullanmaktır. Böylece şan ve şeref insanlara değil, kendisini hoşnut edeni, hem istemeleri hem de yapmaları için onlarda etkin olan

Tanrı'ya verilir.⁶⁶

Luther'in Saksonya'daki bir madencinin kulübesinde doğmasından birkaç hafta sonra, bir çobanın Alpler'deki küçük evinde Ulrich Zwingli dünyaya geldi. Zwingli'nin çocukluğunda bulunduğu ortam ve ilk eğitimi, onu gelecekteki görevine hazırlamak için uygundu. Doğanın zenginliği, görkemi ve muhteşem güzelliği içinde yetişen Zwingli'nin zihni, küçüklüğünden beri Allah'ın yüceliği, kudreti ve görkeminden derinden etkilenmişti. Memleketi olan dağlarda gerçekleşmiş olan kahramanlık tarihi, genç tutkularını ateşliyordu. Ayrıca, dindar büyükannesinin yanında, onun

kilisenin efsanelerinden ve geleneklerinden azar azar topladığı birkaç değerli Kutsal Kitap öyküsünü dinlemişti. Ataların ve peygamberlerin, Filist çayırlarında sürülerini güderken meleklerin seslendiği çobanların, Beytlehem'de doğan Bebek'in ve Golgota'da ölen Adam'ın muhteşem öykülerini büyük bir hevesle dinlemişti. Hans Luther⁶⁷ gibi, Zwingli'nin babası da oğlunun eğitim görmesini arzu ediyordu, bu nedenle çocuk, doğup büyüdüğü vadiden erken yaşta gönderildi. Zihni hızla geliyordu, çok geçmeden ona eğitim verecek yetkinliğe sahip öğretmenleri bulmak sorun haline geldi. On üç yaşındayken, o günlerde İsviçre'nin en seçkin

okulunun bulunduğu Bern'e gitti. Ne var ki, burada parlak geleceğini bozabilecek bir tehlike baş gösterdi. Keşişler, kararlı çabalarla onu bir manastıra çekmeye çalıştılar. Dominikan ve Fransiskan keşişler genel beğeniyi kazanmak için rekabet halindeydiler. Bunu kiliselerinin gösterişli süsleri, görkemli törenleri ve ünlü kutsal emanetler ile mucizevi ikonaların cazibesi ile sağlamaya çalışıyorlardı.

Bernli Dominikanlar, bu yetenekli genç öğrenciyi kazanabilirlerse, hem kazanç, hem de itibar sağlayacaklarını görmüşlerdi. Son derece genç oluşu, konuşmacılığa ve yazarlığa karşı doğal yeteneği ve müzik ile şiirdeki dehası,

insanları kendi ibadetlerine çekmek ve böylece mezheplerinin gelirlerini arttırmak için tüm debdebe ve gösterişlerinden daha etkili olacaktı. Hile ve yağcılıkla Zwingli'yi kendi manastırlarına girmeye ikna etmeye çalıştılar. Luther henüz öğrenci iken kendisini bir manastır hücrelerine kapatmıştı, Allah'ın takdiriyle özgür kalmış olmasa, dünya onu hiç tanımayacaktı. Zwingli'nin aynı tehlikeyle karşılaşmasına izin verilmedi. Babası, ilahî takdir sayesinde keşişlerin tasarılarından haberdar olmuştu. Oğlunun keşişlerin aylak ve değersiz yaşam tarzlarını izlemesine izin vermeye hiç niyeti yoktu. Gelecekte göstereceği yararlılığın tehlikeye

düştüğünü görerek, vakit geçirmeden evine dönmesini istedi.

Genç adam bu isteğe itaat etti; fakat doğup büyüdüğü vadi onu artık tatmin etmeyecekti, çok geçmeden çalışmalarına tekrar başladı ve bir süre sonra Basel'e gitti. Zwingli, Allah'ın karşılıksız lütfuna ilişkin müjdeyi ilk burada duydu. Kadim dilleri öğreten Wittembach adındaki bir öğretmen, Grekçe ve İbranice çalışmaları sırasında Kutsal Yazılar'a ulaşmış, böylece bu ilahî ışığın huzmeleri eğitim verdiği öğrencilerin zihinlerine de tutulmuştu. Eğitimcilerin ve filozofların öğrettiği kuramlardan daha kadim ve sonsuz derecede daha değerli bir hakikat olduğunu bildirdi. Bu kadim hakikat,

Mesih'in ölümünün günahkârın kurtuluşu için tek fidiye olmasıydı. Zwingli için bu sözler, şafağın sökmeye başladığını gösteren günün ilk ışıklarıydı.

Zwingli çok geçmeden Basel'den hayatının işine başlamak üzere çağırıldı. İlk çalışma alanı Alpler'deki bir bölgeydi, memleketi olan vadiden uzak değildi. Rahip olarak atandıktan sonra, Reformcu dostlarından birinin sözleriyle "kendisini tüm canıyla ilahî hakikati aramaya adadı; zira Mesih'in sürüsünü emanet alan kişinin ne kadar bilgili olması gerektiğini çok iyi biliyordu." —Wylie, 8. kitap, 5. bölüm. Kutsal Yazılar'ı araştırdıkça, onlarda yer alan hakikatler ile Roma'nın

sapkınlıkları arasındaki zıtlık gözüne daha net göründü. Kutsal Kitap'a Allah'ın sözü, tek yeterli ve yanılmaz yasa olarak boyun eğdi. Onun kendi kendisini yorumlaması gerektiğini gördü. Önyargıya dayalı bir kuramı ya da öğretiyi desteklemek için Kutsal Yazılar'ı açıklamaya cüret etmedi, bunun yerine Kutsal Kitap'ın doğrudan ve açık öğretilerini öğrenmeyi vazifesi bildi. Onun anlamını tam ve doğru şekilde kavrayabilmek için bulabildiği her yardımdan faydalanmaya çalıştı ve samimiyetle ve duayla araştıran herkese bu anlamı açıklayacağını söylediği Kutsal Ruh'un yardımını diledi.

Zwingli, "Kutsal Yazılar insandan değil, Allah'tan kaynaklanmaktadır"

dedi, “aydınlatan o Allah da, bu sözlerin kendisinden kaynaklandığını anlamayı sağlayacaktır. Allah’ın sözü... hata yapmaz; parlaktır, kendi kendisini öğretir, kendi kendisini açıklar, kişiyi tüm kurtuluş ve lütuf ile aydınlatır, onu Allah’ta teselli eder ve kendisini kaybetsin, hatta kendisinden feragat ederek Allah’ı kucaklasın diye, gururunu kırar.” Bu sözlerin gerçekliğini Zwingli bizzat kanıtladı. Daha sonra, o zamanki deneyimiyle ilgili olarak şunları yazdı: “... kendimi tamamen Kutsal Yazılar’a adadığım zaman, felsefe ve ilahiyat (skolastik) bana sürekli olarak tartışmalar ilham etti. En sonunda şu düşünceye geldim: ‘Tüm bunları bir yana bırakmalı ve

Allah'ın demek istediğini O'nun kendi yalın sözünden öğrenmelisin.' O zaman Allah'tan O'nun ışığını istemeye başladım ve Kutsal Yazılar bana çok daha kolay gelmeye başladı"—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm.

Zwingli, duyurduğu öğretiyi Luther'den almamıştı. Bu, Mesih'in öğretisiydi. İsviçreli Reformcu, "Luther Mesih'i vaaz ediyorsa" dedi, "benim yaptığımı yapıyor demektir. Onun Mesih'e getirdiği insanların sayısı benim yönlendirdiklerimden daha fazla. Fakat bunun önemi yok. Askeri olduğum Mesih'in adından başka bir adı taşımayacağım, benim tek Amirim O'dur. Ne ben Luther'e, ne de Luther bana tek bir söz yazmış değiliz. Peki

neden? ... Her ikimizin de, aramızda gizli bir anlaşma olmadan, Mesih'in öğretisini böyle bir birlik içinde duyurmamız, Allah'ın Ruhu'nun kendisiyle ne kadar tutarlı olduğunun göstergesidir.”—D'Aubigne, 8. kitap, 9. bölüm.

Zwingli 1516 yılında Einsiedeln'deki bir manastırda vaiz olmaya davet edildi. Burada Roma'nın yozlaşmalarını daha yakından görecekti ve bir Reformcu olarak memleketi Alpler'in çok ötesine uzanan bir etki sağlayacaktı. Einsiedeln'in başlıca cazibe kaynaklarından biri, mucizeler yapma gücü olduğu söylenen bir Bakire Meryem heykeliydi. Manastırın girişinde, şu sözlerin yazılı olduğu bir

kitabe vardı: “Burada günahlarınızın tümünü bağışlatabilirsiniz.”—a.g.e., 8. kitap, 5. bölüm. Hacılar her mevsim Bakire Meryem sunağına başvuruyorlardı; ancak sunağın kutsandığı yıllık büyük bayramda İsviçre’nin dört bir yanından, hatta Fransa ile Almanya’dan büyük kalabalıklar akın ediyordu. Bu görüntüden muzdarip olan Zwingli, batıl inançlara köle olmuş bu kimselere müjde aracılığıyla özgürlüğü duyurma fırsatını kaçırmadı.

“Sanmayın ki” dedi, “Allah’ın varlığı, yaratılışın başka bir yerinden çok bu tapınaktadır. Yaşadığınız ülke neresi olursa olsun, Allah sizin çevrenizdedir ve sizi işitir... Yararsız işler, uzun hac

yolculukları, sunular, ikonalar, Bakire Meryem'e ya da azizlere edilen dualar size Allah'ın lütfunu sağlayabilir mi? ... Dualarımızı meydana getiren çok sayıda sözün ne yararı var? Parlak keşiş cüppelerinin, pürüzsüz traş edilmiş başların, uzun ve saçaklı giysilerin ya da altın işlemeli terliklerin ne faydası var? ... Allah kalbe bakar, bizim kalplerimiz ise O'ndan çok uzakta." "Bir kez çarmıhın üzerinde sunulan Mesih" dedi, "imanlıların günahlarını sonsuza dek tazmin eden kurbanlıktır."—a.g.e., 8. kitap, 5. bölüm.

Dinleyicilerin pek çoğu için bu öğretiler kabul edilemezdi. Zahmetli yolculuklarının boşa çıktığını duymak acı bir hayal kırıklığına uğramalarına

neden oldu. Kendilerine Mesih aracılığıyla karşılıksız olarak sunulan affı kavrayamıyorlardı. Roma'nın kendileri için çizdiği, göğe giden eski yoldan memnundular. Daha iyi bir yolu arayışın meydana getireceği şaşkınlıktan kaçındılar. Kurtuluşlarını rahiplere ve papaya emanet etmek, onlar için kalp paklığını aramaktan daha kolaydı.

Ancak başka bir grup, Mesih aracılığıyla kurtuluş müjdesini memnuniyetle kabul etti. Roma'nın buyurduğu eylemler cana huzur getiremiyordu, onlar ise imanla Kurtarıcı'nın günahları bağışlatan kanını kabul ettiler. Bu kişiler evlerine dönerek, aldıkları değerli ışığı

başkalarına da gösterdiler. Böylece gerçek köyden köye, kasabadan kasabaya taşındı ve Bakire Meryem sunağının hacıları büyük ölçüde azaldı. Sunularda da düşüş meydana geldi, dolayısıyla Zwingli'nin bunlardan alınan maaşı da azaldı. Fakat o, bağnazlığın ve batıl inançların gücünün kırıldığını gördükçe, bundan yalnızca sevinç duyuyordu.

Kilise yetkilileri Zwingli'nin yapmakta olduğu işi görmeyecek kadar kör değillerdi; fakat başlangıçta kendilerini tutarak müdahale etmediler. Onu hâlâ kendi davalarına bağlamayı umuyorlardı, gururunu okşayarak onu kazanmaya çalıştılar; bu esnada gerçek insanların kalplerinde yer ediniyordu.

Zwingli'nin Einsiedeln'deki çalışmaları onu çok yakında gireceği daha büyük bir alana hazırlıyordu. Burada üç yıl geçirdikten sonra Zürih'teki katedralin vaizliği görevine çağırıldı. O günlerde burası İsviçre konfederasyonunun en önemli kentiydi, burada bırakılan etki pek çok yerde hissedilecekti. Ancak onu Zürih'e davet eden rahipler her türlü yeniliği engelleme konusunda oldukça gayretliydi, bu amaçla kendisine görevlerini saydılar.

“Rahipler meclisinin gelirini, en ufak bir bağışı bile gözden kaçırmadan toplamak için elinden gelen gayreti göstereceksin” dediler. “Hem kürsüde, hem de günah çıkarma hücresinde, imanlıları tüm ondalıklarını ve

borçlarını ödemeye, ayrıca kiliseye olan sevgilerini sunuları ile göstermeye teşvik edeceksin. Hastalardan, Aşai Rabbani ayininden ve genel olarak tüm kilise ibadetlerinden toplanan parayı artırmaya büyük özen göstereceksin.” Talimatları verenler, “Ayinlerin icraatı, vaaz ve topluluğun gözetimine gelince,” diye eklediler, “bunlar da vaizin görevleridir. Ancak bu işlerde, bilhassa vaaz için, kendi yerine bir vekil görevlendirebilirsin. Ayinleri yalnızca önemli kişilere, sadece özellikle istenildiği zaman icra edebilirsin; bunu kişiler arasında ayırım gözetmeden yapman yasaktır.”—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm.

Zwingli bu talimatı sessizce dinledi ve

yanıt olarak, böyle önemli bir vazifeye çağırılma şerefi için minnettarlığını ifade ettikten sonra, uygulamayı düşündüğü yöntemi açıkladı. “Mesih’in yaşamı” dedi, “çok uzun zamandan beri insanlardan gizleniyor. Matta’nın Müjdesi’ni tamamen vaaz ederek... yalnızca Kutsal Yazılar’ın pınarlarından, derinlemesine araştırarak alacağım, bölümleri diğer bölümlerle kıyaslayacağım, sürekli ve samimiyetle dua ederek anlayış dileyeceğim. Hizmetimi Allah’ın yüceltilmesine, O’nun biricik Oğlu’nun övülmesine, canların gerçek kurtuluşuna ve gerçek imanda geliştirilmelerine adayacağım.”—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm. Bazı rahipler tasarısını tasvip

etmeyerek onu caydırmaya çalışsalar da, Zwingli sözüne sadık kaldı. Yeni bir yöntem değil, kilisenin daha pak olan ilk zamanlarında faydalandığı yöntemi ortaya koyacağını ifade etti.

Öğrettiği gerçeklere halihazırda ilgi uyanmıştı; insanlar vaazını dinlemek için büyük kalabalıklar halinde akın ediyorlardı. Çoktandır ibadetlere katılmayan pek çok kişi dinleyicileri arasındaydı. Hizmetine, Müjdeleri açıp dinleyicilerine Mesih'in yaşamının, öğretilerinin ve ölümünün ilham ile yazılmış anlatımını okuyup açıklayarak başladı. Einsiedeln'de olduğu gibi, burada da Allah'ın sözünü tek yanılmaz yetki kaynağı, Mesih'in ölümünü de tek mükemmel kurban olarak sundu.

“Sizi Mesih’e yönlendirmeyi arzu ediyorum” dedi, “gerçek kurtuluş kaynağı olan Mesih’e.”—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm. Vaizin çevresine devlet adamlarından alimlere, esnaftan köylülere kadar her sınıftan insanlar toplandı. Sözlerini büyük bir ilgiyle dinliyorlardı. Ücretsiz kurtuluş teklifini ilan etmekle kalmıyor, aynı zamanda kendi çağının kötülüklerini ve yozlaşmalarını korkusuzca eleştiriyordu. Pek çok kişi katedralden Allah’a hamd ederek çıktı. “Bu adam” diyorlardı, “hakikatin bir vaizi. Bizi bu Mısır karanlığından çıkaracak olan Musa’mız olacak.”—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm.

Ancak başlangıçta çalışmaları büyük

bir heyecanla karşılınsa da, bir süre sonra muhalefet baş gösterdi. Keşişler kendilerini onun işini engellemeye ve öğretilerini kınamaya adadılar. Pek çoğu alay ederek ve küçümseyerek ona saldırdı; diğerleri ise küstahlıkta bulunarak tehditlere başvurular. Fakat Zwingli bunların tümüne sabırla göğüs gererek, şöyle dedi: “Kötüleri İsa Mesih’e kazanmak istiyorsak, pek çok şeye göz yummalıyız.” —a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm.

Bu sıralarda reform işini ilerletecek olan yeni bir aracı ortaya çıktı. Basel’deki yenilenen imana sahip dostlardan biri, Luther’in kitaplarının satışının ışığı yaymak için güçlü bir araç olabileceğini söyleyerek, bu

yazılardan bazılarıyla birlikte Zürih'e Lucian'ı gönderdi. Zwingli'ye şunları yazdı: “Bu adamın yeterli sağgörüye ve yeteneğe sahip olup olmadığını kontrol et; sahip ise, Luther'in eserlerini, bilhassa da ruhban sınıfından olmayanlar için yazdığı Rabb'in Duası şerhini İsviçre'de kentten kente, kasabadan kasabaya, köyden köye, hatta evden eve götürmesini sağla. Bunlar ne kadar çok tanınırlarsa, o kadar çok alıcı bulacaklardır.”—a.g.e., 8. kitap, 6. bölüm. Böylece ı ışık bir giriş kapısı buldu.

Allah'ın cehaletin ve batıl inançların zincirlerini kırmaya hazırlandığı sırada, Şeytan da tüm gücüyle insanları karanlıkla kuşatarak, zincirlerini daha

da sıkı bağlamaya çalışır. Çeşitli ülkelerde insanlara Mesih'in kanı aracılığıyla affı ve aklanmayı sunan insanlar ortaya çıkarken, Roma da yenilenen bir enerji ile Hristiyan aleminde para karşılığı af pazarını yeniden açmaya hazırlanıyordu.

Her günahın bir ücreti vardı ve kilisenin kasasının dolu tutulması kaydıyla insanlara suç işlemek için ruhsat veriliyordu. Böylece, biri para karşılığı günahlardan bağışlanma, diğeri ise Mesih aracılığıyla af sunan iki akım geliyordu: Roma günah işleme ruhsatı veriyor ve bunu gelir kaynağı haline getiriyordu; Reformcular ise günahı kınıyor, bağışlayıcı ve kurtarıcı olarak Mesih'e dikkat çekiyorlardı.

Almanya'da endüljansların satışı Dominikan keşişlere verilmişti ve ahlaksız Tetzal tarafından yürütülüyordu. İsviçre'de bu ticaret Fransiskanların eline teslim edilmişti, başında ise İtalyan bir keşiş olan Samson vardı. Samson, Almanya ve İsviçre'den papalık hazinesini dolduracak muazzam miktarlar toplayarak, kiliseye halihazırda büyük hizmette bulunmuştu. Bu kez yine İsviçre'yi gezerek büyük kalabalıkları etkiliyor, fakir köylülerin kıt kanaat geçim kaynaklarını yağmalıyor, zenginlerden de pahalı armağanlar koparıyordu. Ancak reformun etkisi, ticareti durduramasa dahi azaltarak, şimdiden kendini hissettirmeye

başlamıştı. Samson İsviçre'ye girdikten kısa bir süre sonra, mallarıyla birlikte komşu bir kasabaya geldiğinde, Zwingli halen Einsiedeln'de bulunuyordu. Reformcu'ya onun çalışması haber verildiğinde, hemen kendisine karşı çıkmak için işe koyuldu. İkisi hiç karşılaşmadılar, fakat Zwingli keşişin iddialarını öyle başarılı bir şekilde ifşa etti ki, adam oradan ayrılarak başka bölgelere gitmek zorunda kaldı.

Zürih'te Zwingli af satıcılarına karşı gayretle vaaz ediyordu; Samson kente yaklaştığında kendisini konseyin habercisi karşılayarak yola devam etmesinin beklendiğini ima etti. Sonunda hileyle kente girmeyi başardı,

ancak tek bir af belgesi bile satamadan geri gönderildi, çok geçmeden de İsviçre'yi terk etti.

1519 yılında İsviçre'yi kasıp kavuran vebanın, diğer adıyla Büyük Ölüm'ün ortaya çıkması, reforma büyük bir hız kazandırdı. İnsanlar bu şekilde yıkıcıyla karşı karşıya kaldıklarında, pek çoğu son zamanlarda aldıkları af belgelerinin ne kadar boş ve değersiz olduğunu anladı; bu nedenle imanlarını dayandırabilecekleri daha sağlam bir temele özlem duydular. Zwingli Zürih'te hastalığa tutuldu; durumu o kadar kötüleşti ki, iyileşmesinden tüm umutlar kesildi ve öldüğüne dair haber birçok yere yayıldı. O denenme saatinde umudu ve cesareti sarsılmadı.

İmanla Golgota'daki çarmıha bakarak, günahları bağışlamak için tek yeterli kefarete güvendi. Ölümün kapılarından geri döndüğünde, müjdeyi eskisinden de büyük bir gayretle duyurmaya başladı; ve sözleri alışılmadık bir etki bırakıyordu. Halk, mezarın kenarından kendilerine geri dönen sevgili pastörlerine sevinçle kucak açtı. Kendileri de hastaların ve ölmekte olanların bakımından gelmişlerdi, şimdi ise müjdenin değerini eskiden hiç duymadıkları kadar hissediyorlardı.

Zwingli müjdenin gerçeklerini daha net bir şekilde anlamaya başlamıştı, yenileyici gücünü de kendisinde daha yoğun bir şekilde tecrübe etmişti.

İnsanın düşüşü ve kurtuluş tasarısı, üzerinde durduğu konulardı. “Adem’de hepimiz ölüyüz, yozlaşmaya ve mahkûmiyete batmış durumdayız” dedi.—Wylie, 8. kitap, 9. bölüm. “Mesih... bizim için hiçbir zaman sona ermeyen bir kurtuluş satın almıştır... O’nun acıları... ebedî bir kurbanlık, sonsuza dek etkin olan bir çaredir; ilahî adaleti, buna sağlam ve sarsılmaz bir imanla bel bağlayan herkes adına, sonsuza dek tatmin eder.” Ancak insanların, Mesih’in lütfu sayesinde, günaha devam etme özgürlüğüne sahip olmadıklarını da açıkça öğretiyordu. “Nerede Allah’a iman varsa, Allah oradadır; ve Allah nerede mukim ise, orada insanları iyi işler yapmaya

yönlendiren ve teşvik eden bir gayret mevcuttur.”—D’Aubigne, 8. kitap, 9. bölüm.

Zwingli’nin vaazına o kadar büyük bir ilgi vardı ki, katedral kendisini dinlemeye gelen kalabalıklarla dolup taşıyordu. Gerçeği dinleyicilerine azar azar, kaldırabilecekleri ölçüde, açmaya başladı. Başlangıçta, onları ürkütecek ve önyargı meydana getirecek noktaları ortaya koymamaya özen gösterdi. İşi, kalplerini Mesih’in öğretisine kazanmak, onları O’nun sevgisiyle yumuşatmak ve O’nun örneğini önlerinde tutmaktı; müjdenin ilkelerini aldıkları zaman, batıl inançlara dayalı fikirleri ve uygulamaları kaçınılmaz olarak ortadan kalkacaktı.

Reform Zürih'te adım adım ilerledi. Düşmanları telaş içinde etkin muhalefete geçtiler. Bir yıl önce, Wittenbergli keşiş Worms'da papaya ve imparatora "Hayır" demişti, Şimdi de Zürih'te her Şey papalık iddialarının benzer Şekilde karşı direnişle yüz yüze kaldığını gösteriyordu. Zwingli'ye tekrar tekrar saldırıda bulunuldu. Papalık kantonlarında zaman zaman müjdenin öğrencileri yakma kazığına bağlanıyordu, fakat bu yeterli değildi; sapkınlığın  ğretmeni susturulmalıydı. Konstanz piskoposu bu amaçla Zürih Konseyine   temsilci göndererek, Zwingli'yi insanlara kilise kurallarını çiğnemeyi öğretmekle, dolayısıyla toplum huzurunu ve düzenini tehlikeye

atmakla suçladı. Kilisenin yetkisi bir kenara bırakılırsa, yaygın anarşinin patlak vereceğini ileri sürdü. Zwingli, müjdeyi Zürih'te dört yıldır duyurduğunu, burasının “konfederasyondaki diğer tüm kentlerden daha sakin ve huzurlu olduğunu” söyleyerek iddiaları yanıtladı. “Öyleyse” dedi, “Hristiyanlık genel emniyetin en sağlam koruyucusu değil midir?”—Wylie, 8. kitap, 11. bölüm.

Temsilciler, konsey üyelerini kiliseye devam etmeleri için uyarmışlar, kilise dışında kurtuluş olmadığını beyan etmişlerdi. Zwingli karşılık verdi: “Bu suçlama sizi etkilemesin. Kilisenin temeli, kendisini imanla ikrar ettiği için

Petrus'a bu adı veren aynı Kaya, aynı Mesih'tir.⁶⁸ Her ulusta, İsa Mesih'e tüm kalbiyle iman eden herkes Allah tarafından kabul edilir. Dışında kalan hiç kimsenin kurtulamayacağı kilise, gerçekte budur.”—D'Aubigne, Londra baskısı, 8. kitap, 11. bölüm. Konferansın sonunda, piskoposun temsilcilerinden biri yenilenen imanını kabul etti.

Konseyl Zwingli'ye karşı herhangi bir işlem yapmayı reddetti ve Roma yeni bir saldırıya hazırlandı. Düşmanlarının entrikaları kendisine bildirildiğinde, Reformcu şöyle haykırdı: “Bırakın gelsinler; onlardan ancak deniz kıyısındaki bir uçurumun, eteklerinde gürleyen dalgalardan korktuğu kadar

korkuyorum.”—Wylie, 8. kitap, 11. bölüm. Rahiplerin çabaları, bastırmaya çalıştıkları davanın daha da yayılmasına hizmet ediyordu. Gerçek yayılmaya devam etti. Almanya’da, Luther’in ortadan kaybolmasıyla moralleri bozulan gerçeğin bağılıları, müjdenin İsviçre’deki ilerleyişini gördüklerinde yeniden cesaretlendiler.

Reform Zürih’te kurumsallaştıkça, kötülüğün bastırılması ve düzen ve uyumun yaygınlaşmasıyla meyveleri daha da açık bir şekilde görülüyordu. Zwingli, “Huzur kentimizi konut edindi” diye yazdı; “kavga yok, ikiyüzlülük yok, kıskançlık yok, çekişme yok. Böylesi bir birlik, Rab’den ve bizi esenlik ve dindarlık meyveleriyle

dolduran öğretimizden değilse nereden gelmiş olabilir?”—a.g.e., 8. kitap, 15. bölüm.

Reformun kazandığı zaferler Roma yanlılarını onu alt etmek için daha kararlı bir çabayla çalışmak üzere harekete geçirdi. Luther'in Almanya'daki çalışmasının bastırılmasının ne kadar az şey sağladığını görerek, reforma kendi silahlarıyla karşılık vermeye karar verdiler. Zwingli ile bir münazaraya girecekler, her şeyin düzenini ellerinde bulundurdıklarından, hem karşılaşma yerini, hem de tartışmacılar arasında karar verecek olan hakemleri seçerek, zaferi garantiye alacaklardı. Ve Zwingli'yi bir kez etkileri altına

aldıklarında, onlardan kaçamaması için gerekeni yapacaklardı. Önderi susturulan hareket hızla ezilebilirdi. Ancak bu amaç dikkatle gizlendi.

Münazara Baden'de yapılacaktı, fakat Zwingli gelmedi. Zürih Konseyi, papalık yanlılarının tasarılarından kuşkulandıkları ve papalık kantonlarında müjdenin savunucuları için kazıkların hazırlandığını duydukları için, pastörlerinin kendisini bu tehlikeye atmasına engel oldu. Zürih'te Roma'nın gönderebileceği tüm yandaşlarla karşılaşmaya hazırды; fakat gerçeğin tanıklarının kanının henüz döküldüğü Baden'e gitmek, kesin bir ölüme yollanmak demektir. Reformcuları temsil etmek üzere

Oecolampadius ve Haller seçildi, bilgili doktorlar ve rahip yardımcıları tarafından desteklenen ünlü Dr. Eck ise Roma'yı savunacaktı.

Zwingli konferansta bulunmamasına rağmen etkisi hissediliyordu. Yazmanların tümü papalık yanlıları tarafından seçilmiş, başkalarının not tutması ise ölüm tehdidiyle yasaklanmıştı. Buna rağmen, Zwingli Baden'de konuşulanların doğru haberini günlük olarak alıyordu. Münazarada bulunan bir öğrenci her akşam o gün sunulan tezleri kayda geçiriyordu. Başka iki öğrenci, bu belgeleri Oecolampadius'un günlük mektuplarıyla birlikte Zürih'te Zwingli'ye iletme görevini üstlenmişti.

Reformcu bunları yanıtlayarak, öğüt ve önerilerde bulunuyordu. Mektuplarını geceleri yazıyor, sabahleyin öğrenciler bunları Baden'e getiriyordu. Bu haberciler kent kapılarında tetikte bekleyen muhafızları atlatmak için başları üzerinde içinde kümes hayvanları bulunan sepetler taşıyor, bu sayede engellenmeden içeri girebiliyorlardı.

Böylece Zwingli kurnaz düşmanlarıyla mücadeleyi sürdürüyordu. Myconius onun için, “tefekürüyle, uykusuz geceleriyle ve Baden'e gönderdiği tavsiyeleriyle, düşmanlarının ortasında bizzat tartışarak yapacağından daha fazla emek veriyordu” demişti.— D'Aubigne, 11. kitap, 13. bölüm.

Zafer beklentisinin heyecanıyla dolu Roma yanlıları, Baden'e en şatafatlı giysileri ve pırıltılı mücevherleri ile gelmişlerdi. Lüks yiyecekler yiyorlardı, masalarında en pahalı lezzetler ve en kaliteli şaraplar vardı. Kilise görevlerinin ağırlığını neşe ve eğlence ile hafifletiyorlardı. Halk tarafından dilenciler güruhundan bir nebze daha iyi görülen ve tutumlu harcamaları kendilerini masada ancak kısa bir süre tutmaya yeten Reformcular ise buna belirgin bir tezat teşkil ediyordu. Oecolampadius'u fırsat buldukça odasında izleyen ev sahibi, onu her zaman ya çalışmayla ya da duayla meşgul bir halde buluyor, buna çokça şaşırarak, sapkının en azından "oldukça

dindar” olduğunu bildiriyordu.

Konferansta, “Eck kibirli bir havayla görkemli bir şekilde süslenmiş kürsüye çıktı, alçakgönüllü Oecolampadius ise, sade bir şekilde giyinmiş olarak, rakibinin karşısındaki kabaca yapılmış oyma bir tabureye oturmak zorunda bırakıldı.”—a.g.e., 11. kitap, 13. bölüm. Eck’in gür sesi ve sınırsız özgüveni onu asla bırakmıyordu. Gayreti, şöhretle olduğu kadar altınla da harekete geçiyordu; zira imanın savunucusuna cömert bir ödül vaat edilmişti. İyi tezleri işe yaramadığında hakaretlere, hatta yeminlere başvuruyordu.

Mütevazı ve özgüvensiz
Oecolampadius ise çatışmadan

kaçınarak, tartışmaya ciddi bir beyan ile giriyordu: “Allah’ın sözünden başka bir yargı standardı tanımıyorum.”— a.g.e., 11. kitap, 13. bölüm. Yumuşak ve nazik bir tavrı olmasına rağmen, yeterliliğini ve kararlılığını kanıtladı. Roma yanlıları, adetleri olduğu üzere kilisenin geleneklerinin yetkisine başvururken, Reformcu Kutsal Yazılar’a sıkı sıkıya sarıldı. “Anayasaya uygun olmayan geleneklerin İsviçre’de hiçbir yeri yoktur” dedi, “iman konularında ise anayasamız Kutsal Kitap’tır.”— a.g.e., 11. kitap, 13. bölüm.

İki tartışmacı arasındaki zıtlık sonuçsuz kalmadı. Reformcu’nun nezaketle ve tevazuyla sunulan sakin ve net mantığı, Eck’in kibirli ve sert

iddialarından tiksinen zihinlere hitap etti.

Tartışma on sekiz gün devam etti. Kapanışında papalık yanlıları büyük bir güvenle zaferlerini ilan ettiler. Temsilcilerin çoğu Roma'nın yanında yer aldı ve Kurultay Reformcuları mağlup ilan ederek, önderleri olan Zwingli ile birlikte kiliseden atılmalarına karar verdi. Fakat konferansın meyveleri avantajın hangi tarafta olduğunu açığa çıkardı. Mücadele, Protestan davasına büyük bir enerji kazandırdı, çok geçmeden önemli kentler olan Bern ve Basel de Reform'dan yana olduklarını ilan ettiler.

66 Bkz. Filipililer 2:13.

67 Martin Luther'in babası.

68 Petrus Grekçe'de "kaya" anlamına gelir. Bkz. Yuhanna 1:42. Ayrıca Petrus'un İsa'yı imanla ikrar ettiği ve İsa'nın "kaya" adına atıfta bulunduğu olay için bakınız Matta 16:13–20.

10 – ALMANYA'DA REFORM'UN İLERLEYİŞİ

Luther'in esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolması, Almanya'da şaşkınlık yaratmıştı. Her yerde onunla ilgili soruşturmalar yapılıyordu. Akla hayale gelmeyecek rivayetler dolaşıyor, pek çok kişi onun öldürüldüğüne inanıyordu. Yalnızca bilinen dostları değil, Reform'un açıkça yanında yer almamış olan binlerce kişi de büyük yas içindeydi. Pek çok kişi onun ölümünün intikamını almak için ant içti.

Roma önderleri kendilerine karşı olan duygunun nasıl bir seviyeye yükseldiğini dehşetle gördüler. Başlangıçta Luther'in sözümona

ölümüyle sevinç duyarken, çok geçmeden halkın gazabından kaçmayı arzuladılar. Düşmanları, onun aralarındayken bulunduğu en cüretkâr eylemlerinden dolayı bile, ortadan kayboluşunun getirdiği kadar sıkıntı çekmemişlerdi. Cesur Reformcu'yu öfke ile yok etmeye çalışanlar, onun çaresiz bir tutsak olmasının ardından korkuyla doldular. İçlerinden biri şöyle demişti: “Kendimizi kurtarmanın tek yolu, fenerleri yakıp tüm dünyada Luther'i aramak ve onu kendisini çağıran ulusa geri vermektir.”— D'Aubigne, 9. kitap, 1. bölüm. İmparatorun tebliği güçsüz düşmüş gibiydi. Papalık elçileri, bunun Luther'in akıbetinden çok daha az ilgi

uyandırdığını gördüklerinde öfkeyle doldular.

Tutsak olmasına rağmen güvende olduğu haberi halkın korkularını yatıştırdı, ancak yine de gösterdikleri ilgiyi onun lehine arttırdı. Yazıları eskisinden çok daha büyük bir hevesle okunuyordu. Korkunç ihtimallere rağmen Allah'ın sözünü savunan kahraman adamın davasına gitgide artan sayılarda insanlar katıldı. Reform sürekli olarak güç kazanıyordu. Luther'in ektiği tohumlar her yerde filizleniyordu. Yokluğu, varlığının başaramayacağı bir işi başarmıştı. Diğer işçiler, büyük önderleri ortadan kaybolduğu için, yeni bir sorumluluk duygusu taşıyorlardı. Asil bir şekilde

başlayan çalışmanın engellenmemesi için, yeni bir imanla ve samimiyetle, ellerinden gelen her şeyi yaparak hızla ilerlediler.

Ancak Şeytan boş durmuyordu. Şimdi de, diğer tüm yeniden yapılanma hareketlerinde denediği şeye, insanlara gerçek çalışmanın yerine sahtesini yutturarak, onları aldatmaya ve mahvetmeye teşebbüs etti. Hristiyan kilisesinin ilk yüzyılında sahte mesihler olduğu gibi, on altıncı yüzyılda da sahte peygamberler ortaya çıktı.

Birkaç kişi, dinî alemdeki heyecandan büyük ölçüde etkilenerek, kendilerinin gökten özel esinler aldıklarını ve Luther'in cılız bir şekilde başlattığını öne sürdükleri Reform'u ileri götürerek

tamamlamak için ilahî olarak görevlendirildiklerini iddia ettiler. Gerçekte ise, onun başardığı işi yerle bir ediyorlardı. Reformun temeli olan önemli ilkeyi –Allah’ın sözünün iman ve uygulama konularında her şeye yeterli kural olduğunu– reddettiler; ve bu yanılmaz rehberin yerine, kendi duygularının ve izlenimlerinin değişebilir ve belirsiz standardını getirdiler. Hataların ve yalanların muazzam saptayıcısını bir kenara bırakma eylemiyle, Şeytan için zihinleri istediği gibi denetim altına alma yolu açılmıştı.

Bu peygamberlerden biri, kendisine melek Cebrail tarafından talimat verildiğini iddia etti. Onunla birlik

olan bir öğrenci, çalışmalarını bırakarak, kendisine Allah tarafından O'nun sözünü açıklamak için hikmet verildiğini ilan etti. Doğal olarak bağınazlığa eğilimli başkaları da onlarla birlik oldu. Bu heveslilerin meydana getirdiği heyecan hiç de az değildi. Luther'in vaazları her yerdeki insanları reforma ihtiyaç duyduklarını anlayarak harekete geçirmişti, oysa şimdi gerçekten dürüst olan bazı insanlar yeni peygamberlerin iddialarıyla saptırılıyordu.

Hareketin önderleri Wittenberg'e gittiler ve iddialarını Melanchthon ile çalışma arkadaşlarına dayattılar. Şöyle dediler: "Biz, Allah tarafından insanları eğitmek üzere gönderildik. Rab ile

samimi konuşmalar yaptık; gelecekte olacakları biliyoruz; kısacası, biz elçiler ve peygamberleriz ve Dr. Luther'e başvuruyoruz."—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm.

Reformcular şaşkınlığa uğradı ve akılları karıştı. Bu, daha önce hiç karşılaşmadıkları bir durumdu ve hangi yolu tutacaklarını bilmiyorlardı. Melanchthon şöyle dedi: "Bu adamlarda gerçekten sıra dışı ruhlar var; ama hangi ruhlar? ... Bir yandan Allah'ın Ruhu'nu söndürmemeye, öte yandan ise Şeytan'ın ruhuyla saptırılmamaya dikkat etmeliyiz."—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm.

Yeni öğretinin meyvesi çok geçmeden belli oldu. İnsanlar Kutsal Kitap'ı göz

ardı etmeye, ya da tamamen bir kenara atmaya sevk edildiler. Okullar kargaşaya sürüklendi. Tüm kısıtlamalara burun büken öğrenciler çalışmalarını yarıda keserek üniversiteden ayrıldılar. Kendilerini Reform'un işini canlandırmaya ve denetlemeye yeterli gören kişiler, yalnızca onu yıkımın eşiğine getirmeyi başarmışlardı. Roma yanlıları güvenlerini yeniden kazanmışlardı ve sevinçle haykırıyorlardı: “Son bir mücadeleden sonra her şey elimize geçecek.”—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm.

Wartburg'da bulunan Luther, olan biteni duyduktan sonra derin bir kaygıyla şunları söyledi: “Şeytan'ın bize bu belayı göndermesini her zaman

bekliyordum.”—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm. O, sözde peygamberlerin gerçek karakterini anlamış ve gerçeğin davasını tehdit eden tehlikeyi görmüştü. Papanın ve imparatorun düşmanlığı ona, şimdi yaşadığı kadar büyük bir şaşkınlık ve sıkıntı yaşatmamıştı. Reform’un sözde dostlarından, en büyük düşmanları ortaya çıkmıştı. Ona büyük sevinç ve teselli sağlayan hakikatler, kilisede çekişmeleri kışkırtmak ve kargaşa yaratmak için kullanılıyordu.

Luther, reform işinde Allah’ın Ruhu tarafından teşvik edilmiş ve kendi kendisinin ötesine taşınmıştı. Bu duruşları sergilemeyi, ya da böylesi köklü değişiklikler yapmayı

amaçlamamıştı. Sonsuz Kudret'in elinde bir araçtan başka bir şey olmamıştı. Buna rağmen, çalışmasının sonucu için sık sık titremişti. Bir keresinde şöyle demişti: “Öğretimin tek bir kişiye, ne kadar düşkün ve önemsiz olursa olsun, tek bir kişiye bile zarar verdiğini bilseydim –ki vermez, zira müjdenin özüdür– onu geri almamaktansa on kez ölmeyi tercih ederim.”—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm.

Artık Wittenberg, Reform'un asıl merkezi, bağnazlığın ve kanunsuzluğun gücü altında eziliyordu. Bu berbat koşullar Luther'in öğretilerinden kaynaklanmıyordu; fakat Almanya'nın dört bir yanında düşmanları suçu ona yüklüyorlardı. Acılaşan bir ruhla zaman

zaman soruyordu: “Bu muazzam Reform işinin sonu böyle mi olacak?”—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm. Tekrar, duada Allah ile gürüştiğinde, kalbini huzur doldurdu. “Bu iş benim değil, fakat Senin işin” diyordu; “Sen onun batıl inanç ya da bağınazlıkla yozlaştırılmasına izin vermezsin.” Fakat böyle bir krizin ortasında çatışmalardan uzak kalma düşüncesi dayanılmaz bir hal almıştı. Wittenberg’e geri dönmeye karar verdi.

Vakit geçirmeden tehlikeli yolculuğuna çıktı. İmparatorluğun yasağı altındaydı. Düşmanları canını alma özgürlüğüne sahipti; dostlarının ise ona yardım ve yataklık etmesi yasaktı. İmparatorluk hükümeti onun

yandaşlarına karşı en sert önlemleri uyguluyordu. Fakat o müjdeleme işinin tehlikeye girdiğini gördü ve Rabb'in adıyla gerçek uğruna korkusuzca savaş vermek için yola koyuldu.

Luther, seçici prence yazdığı bir mektupta, Wartburg'dan ayrılma nedenini belirttikten sonra şunları söyledi: "Wittenburg'a prenslerin ve seçici prenslerin sağlayacağı korumadan çok daha üstün bir koruma altında gidiyor olduğum ekselansları tarafından bilinmelidir. Ekselanslarının desteğini rica etmek düşüncesinde değilim, hatta sizin korumanızı dilemek bir yana, sizi ben korumayı tercih ederim. Ekselanslarının beni koruyabileceğini ya da koruyacağını bilseydim,

Wittenberg'e hiç gitmezdim. Bu davanın ilerlemesine yardım edebilecek hiçbir kılıç yoktur. Her şeyi, insanların yardımını ya da onayı olmadan, yalnızca Allah gerçekleştirmelidir. En büyük imana sahip olan, en çok koruyabilecek olandır.”—a.g.e., 9. kitap, 8. bölüm.

Wittenberg yolundayken yazdığı ikinci bir mektupta, Luther ekledi: “Ekselanslarının hoşnutsuzluğuna uğramaya ve tüm dünyanın öfkesini üzerime çekmeye hazırım. Wittenbergliler benim koyunlarım değil mi? Allah onları bana emanet etmedi mi? Benim de, gerekirse onlar uğruna canımı feda etmem gerekmez mi? Ayrıca, Almanya'da Allah'ın ulusumuzu cezalandırmak için

kullanacağı korkunç bir patlama görmekten korkuyorum.”—a.g.e., 9. kitap, 7. bölüm.

Büyük bir dikkat ve alçakgönüllülikle, ancak kararlı ve sağlam bir şekilde çalışmasına başladı. “Şiddet tarafından kurulan şeyi,” dedi, “sözün yardımıyla yenmeli ve yok etmeliyiz. Batıl inançlılara ve imansızlara karşı güç kullanmayacağım... Hiç kimse zorlanmamalı. Özgürlük imanın esasıdır.”—a.g.e., 9. kitap, 8. bölüm.

Luther’in geri döndüğü ve vaaz etmeye başlayacağı haberi çok geçmeden Wittenberg’de duyuldu. İnsanlar dört bir yandan akın ettiler ve kilise dolup taştı. Kürsüye çıkararak,

büyük bir bilgelik ve nezaketle öğretti, öğüt verdi ve azarladı. Aşai Rabbani ayininin kaldırılması için sert tedbirlere başvuran kimilerinin yöntemine değinerek şunları söyledi:

“Aşai Rabbani ayini kötü bir şeydir; Allah buna karşıdır; kaldırılması gerekir; ben de tüm dünyada bu ayinin yerine müjdedeki Rabb’in Sofrası’nın ikame edilmesini tercih ederim. Fakat hiç kimse ondan zorla koparılmasın. Konuyu Allah’ın ellerine bırakmalıyız. Biz değil, O’nun sözü eylemde bulunmalıdır. ‘Öyleyse neden?’ diye sorabilirsiniz. Çünkü çömlekçinin elinde kili tuttuğu gibi ben de elimde insanların kalplerini tutmuyorum. Konuşma hakkımız var: eyleme

geçmeye hakkımız *yoktur*. Biz duyuralım; gerisi Allah'a aittir. Güç kullanırsam, ne kazanırım? Ekşiyen yüzler, resmiyet, taklit, insanî düzenler ve ikiyüzlülük... Ancak kalpte içtenlik, iman ve sevgi olmaz. Bu üçünün eksik olduğu yerde her şey eksiktir, böyle bir sonuç için ise armut çöpü bile vermem... Allah, yalnızca sözüyle, sizin, benim ve tüm dünyanın güçlerimizi birleştirerek ortaya koyabileceğimizden daha fazlasını gerçekleştirebilir. Allah kalpleri kazanır; kalp alındığında ise her şey kazanılmış olur...

“Vaaz ederim, tartışırım ve yazarım; fakat hiç kimseyi zorlamam, zira iman gönüllü bir eylemdir. Bakın ne yaptım.

Papaya, endüljanslara ve papalık yanlılarına karşı durdum, fakat şiddete ya da kargaşaya başvurmadan. Allah'ın sözünü öne çıkardım; vaaz ettim ve yazdım – tüm yaptığım buydu. Buna rağmen, ben uykudayken... vaaz ettiğim söz papalığı yenilgiye uğrattı, öyle ki, ne prens ne de imparator ona bu kadar zarar verememişti. Yine de ben hiçbir şey yapmadım; her şeyi söz yalnız başına gerçekleştirdi. Güce başvurmak isteseydim, muhtemelen tüm Almanya kan gölüne dönerdi. Peki sonuç ne olurdu? Hem bedene, hem de ruha yıkım ve ıssızlık. Bu nedenle sessizliğimi korudum ve sözün dünyayı tek başına dolaşmasına izin verdim.”— a.g.e., 9. kitap, 8. bölüm.

Luther günden güne, bir hafta boyunca, istekli kalabalıklara vaaz etmeyi sürdürdü. Allah'ın sözü baĒnaz heyecanın büyüsunü bozmuştı. Müjdenin gücü yanlış yönlendirilen insanları gerçeĒin yoluna geri getiriyordu.

Luther, tuttukları yol ile çok büyük bir kötülük meydana getirmiş olan baĒnazlarla yüzleşme isteĒinde değildi. Onların saĒlıksız yargıda bulunan ve özdenetimsiz tutkulara sahip insanlar olduklarını biliyordu, buna rağmen gökten özel bir ışık aldıklarını iddia ediyorlar, en küçük bir aykırılıĒa, hatta en nazik bir tekdir ya da öĒüde bile tahammül edemiyorlardı. Kendi kendilerine mutlak yetki atfederek,

herkesin sorgulamadan kendi iddialarına tabi olmasını istiyorlardı. Ancak onunla görüşme talebinde bulduklarında Luther onlarla buluşmayı kabul etti; ve iddialarını öyle başarılı bir şekilde ifşa etti ki, sahtekârlar Wittenberg'den bir an önce ayrıldılar.

Bağnazlık bir süre için frenlenmişti; ancak birkaç yıl sonra daha büyük bir şiddet ve daha korkunç sonuçlar ile yeniden patlak verdi. Luther, bu hareketteki önderler hakkında şunları söyledi: “Onlara göre Kutsal Yazılar ölü bir mektuptan başka bir şey değildir ve tümü birden ‘Ruh! Ruh!’ diye bağırmaya başladılar. Fakat ruhlarının onları götürdüğü yere kesinlikle

gitmeyeceğim. Merhametli Allah beni içinde yalnızca kutsalların bulunduğu bir kiliseden korusun. Ben, günahlarını bilen ve hisseden ve kalplerinin derinliklerinden sürekli olarak Allah'ın tesellisini ve desteğini almak için O'na yalvararak inleyen alçakgönüllüler, zayıflar ve hastalarla birlikte yaşamayı istiyorum.”—a.g.e., 10. kitap, 10. bölüm.

Bağnazların en etkinisi olan Thomas Munzer, doğru yönlendirilse kendisinin iyi olanı yapmasını sağlayacak olan muazzam bir yeteneğe sahipti; fakat gerçek dinin temel ilkelerini öğrenmemişti. “Dünyayı ıslah etme arzusunu taşıyordu, fakat tüm gayretkeşler gibi, ıslahatın önce

kendisinden başlaması gerektiğini unutmuştu.”—a.g.e., 9. kitap, 8. bölüm. Mevki ve güç kazanma sevdasında ve Luther’in ardından dahi ikinci olmak istemiyordu. Reformcuların papalığın yetkisi yerine Kutsal Yazılar’ın yetkisini ikame ederek, yalnızca farklı bir türde papalık tesis ettiklerini ilan etti. Gerçek reformu yerine getirmek için kendisinin ilahî yetkiyle görevlendirildiğini iddia etti. Munzer, “Bu ruha sahip olan, hayatı boyunca Kutsal Yazılar’ı görmüş olmasa dahi, gerçek imana sahiptir” dedi.—a.g.e., 10. kitap, 10. bölüm.

Fanatik öğretmenler izlenimlerin kendilerini yönlendirmesine izin veriyor, her düşüncüyü ve hayali

Allah'ın sesi kabul ediyorlardı; sonunda aşırı uçlara gittiler. Hatta kimileri “Harf öldürür, Ruh ise yaşatır” diye bağırarak Kutsal Kitap'larını yaktı. Munzer'in öğretisi insanların hayret verici şeylere olan arzusuna hitap ediyordu, bir yandan da insanî fikir ve görüşleri bir bakıma Allah'ın sözünün üzerine koyarak gururlarını okşuyordu. Öğretilerini binlerce kişi kabul etti. Çok geçmeden tüm topluma açık ibadet düzenini yadsıdı ve prenslere itaatin hem Allah'a, hem de Beliyal'a⁶⁹ kulluk etmek olduğunu ilan etti.

Papalığın boyunduruğunu halihazırda atmaya başlamış olan insanların zihinleri, mülki idarenin kısıtlamaları altında da sabırsızlanmaya başladılar.

Munzer'in ilahî onaylı olduğunu iddia ettiği devrimci öğretileri, insanları tüm denetim mekanizmalarından kopmaya yönlendirdi ve hakimiyeti kendi önyargılarına ve tutkularına bıraktı. Ardından korkunç isyan ve kavga sahneleri geldi ve Almanya arazileri kan gölüne döndü.

Luther'in çok önceden Erfurt'ta yaşadığı ruh ızdırabı, şimdi bağınazlığın sonuçlarının Reform'un üzerine yıkıldığını gördükçe, ikiye katlanarak onu sıkıştırıyordu. Papalık yanlısı prensler isyanın Luther'in öğretilerinin doğal sonucu olduğunu ilan etti, pek çok kişi de bu ifadeyi onaylamaya hazırdı. Bu suçlama en basit bir temelden yoksun olmasına rağmen,

Reformcu'ya büyük sıkıntı vermesi kaçınılmazdı. En aşağılık bağınazlıkla bir tutularak gerçeğin davasına böyle leke sürülmesi, tahammül edemeyeceği bir şey gibi görünüyordu. Öte yandan, isyanın önderleri Luther'den nefret ediyordu, zira öğretilerine karşı çıkmakla ve ilahî vahiy aldıkları iddialarını yadsımakla kalmamış, mülki idareye karşı asiler olduklarını da ilan etmişti. Karşılık olarak onlar da onu aşağılık bir sahtekâr ilan ettiler. Hem prenslerin, hem de halkın düşmanlığını üzerine çekiyor gibiydi.

Roma yanlıları, Reform'un hızla çöküşüne tanık olmayı umarak sevinçle coşuyorlardı; ayrıca Luther'i en samimi şekilde düzeltmeye çabaladığı

yanılığlardan ötürü dahi suçladılar. Bağnazların grubu, kendilerine büyük bir adaletsizlik yapıldığı yalanını söyleyerek, toplumun büyük bir kesiminin sempatisini toplamayı başardı ve yanlış yolu seçenlere her zaman yapıldığı gibi, şehitler olarak kabul edildiler. Böylece Reform'a karşı tüm enerjilerini sarf eden kişilere, zulüm ve baskının kurbanları gözüyle bakılarak merhamet duyuldu ve övgüler sunuldu. Bu, ilk olarak gökte sergilenen isyan ruhuyla teşvik edilen Şeytan'ın işiydi.

Şeytan insanları sürekli olarak aldatmaya, onlara günahı doğruluk, doğruluğu da günah olarak kabul ettirmeye çalışmaktadır. Çalışması ne

kadar da başarılı oldu! Allah'ın sadık hizmetkârları, gerçeği korkusuzca savundukları için ne kadar çok kınanıyorlar ve suçlanıyorlar! Şeytan'ın aracılardan başkası olmayan kişiler övülüyor ve pohpohlanıyor hatta şehit gözüyle bakılıyor, Allah'a olan sadakatlerinden ötürü saygı duyulması ve hakları teslim edilmesi gereken kişiler ise şüphe ve güvensizlik altında, tek başlarına durmaya mahkûm ediliyorlar.

Sahte kutsallık ve uydurma dindarlık, aldatma işlevini halen sürdürmektedir. Luther'in zamanında olduğu gibi, aynı ruhu çeşitli biçimlerde sergilemekte, zihinleri Kutsal Yazılar'dan uzaklaştırarak, insanları Allah'ın

yasasına teslimiyetle itaat yerine kendi hislerini ve izlenimlerini izlemeye yönlendirmektedir. Bu, Şeytan'ın paklığı ve gerçeği suçlamak için kullandığı en başarılı araçlardan biridir.

Luther, müjdeyi dört bir yandan gelen saldırılara karşı korkusuzca korudu. Allah'ın sözü, her çatışmada güçlü bir silah olduğunu kanıtladı. Bu söz ile, papanın gasp ile ele geçirdiği yetkisine ve eğitimcilerin akılcı felsefesine karşı savaş açtı, bir yandan da Reform'la birleşmeye çalışan bağınazlığa karşı kaya gibi sağlam şekilde karşı duruyordu.

Bu karşıt unsurların her biri, Kutsal Yazılar'ı kendine özgü bir şekilde bir kenara bırakıyor ve insanî hikmeti dini gerçek ve bilginin kaynağı olarak

yüceltiyordu. Akılcılık mantığı putlaştırır ve bunu dinin kriteri haline getirir. Roma Katolikliği, kendi yüce papasının, elçilerden kesintisiz bir silsileyle gelen ve tüm zamanlar boyunca değişmeyecek bir ilham kaynağının olduğunu öne sürerek, her türlü israf ve çürümüşlüğü sözde elçisel görevin kutsallığı arkasına saklanmasına büyük imkân vermektedir. Munzer ve yandaşlarının iddia ettikleri ilham, hayal gücünün kuruntularından daha yüce bir kaynaktan gelmiyordu, etkisi ise insanî ya da ilahî tüm yetki için yıkıcıydı. Gerçek Hristiyanlık, Allah'ın sözünü vahyedilmiş gerçeğin muazzam hazine dairesi ve tüm ilhamın ölçütü olarak

kabul eder.

Luther Wartburg'dan döndükten sonra Yeni Ahit'in çevirisini tamamladı ve müjde çok geçmeden Alman halkına kendi dillerinde sunuldu. Bu tercüme gerçeğin tüm aşıkları tarafından büyük bir sevinçle kabul edildi; ancak insanî gelenekleri ve insanların emirlerini seçenler tarafından küçümseme ile reddedildi.

Rahipler, sıradan insanların artık kendileriyle Allah'ın sözünün ilkelerini tartışabileceklerini ve böylece kendi cahilliklerinin ifşa edileceğini görerek paniğe kapıldılar. Dünyasal mantıklarının silahları, Ruh'un kılıcına karşı etkisizdi. Roma tüm yetkisini kullanarak Kutsal Yazılar'ın yayılmasını

önlemeye çalıştı; fakat fermanlar, aforozlar ve işkenceler hep boşunaydı. Kutsal Kitap'ı ne kadar kınar ve yasaklarsa, insanların onun gerçekte ne öğrettiğini öğrenmek için duydukları heyecan o kadar büyük oluyordu. Okuma bilen herkes, Allah'ın sözünü kendi başına araştırmak için sabırsızlanıyordu. Kutsal Kitap'ı yanlarında taşıdılar, defalarca okudular, büyük kısımlarını ezberlemedikçe de tatmin olmadılar. Yeni Ahit'in büyük bir ilgiyle karşılandığını gören Luther, hemen Eski Ahit'in tercümesine başladı ve bölümleri tamamladıkça yayınladı.

Luther'in yazıları hem kentlerde, hem de köylerde kabul görüyordu. "Luther'in ve dostlarının yazdıklarını,

diğerleri yaydılar. Manastır zorunluluklarının yasadışı olduğuna ikna olan, tembellikle geçen uzun bir hayat yerine etkin gayretle dolu bir hayat sürmek isteyen, ancak Allah'ın sözünü duyuramayacak kadar bilgisiz olan keşişler, küçük köyleri ve kır evlerini dolaşarak Luther'in ve dostlarının kitaplarını sattılar. Çok geçmeden Almanya bu cesur gezici kitap satıcılarıyla doldu.”—a.g.e., 9. kitap, 11. bölüm.

Bu yazılar hem zenginler hem fakirler, hem eğitimliler hem de cahiller tarafından büyük bir ilgiyle incelendi. Geceleri köy okullarının öğretmenleri bunları ateş başında toplanan küçük topluluklara okuyorlardı. Her

müjdeleme olayında bazı canlar gerçeğe ikna oluyor, sözü memnuniyetle kabul ederek, sıranın kendilerine gelmesiyle müjdeyi başkalarına duyuruyorlardı.

Vahiy sözlerinin doğruluğu kanıtlanıyordu: “Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, saf insanlara akıl verir” (Mezmur 119:130). Kutsal Yazı çalışmaları, insanların zihinlerinde ve kalplerinde büyük bir değişim meydana getiriyordu. Papalık yasası, tebaasına onları cehalet ve aşağılanma içinde tutan demirden bir boyunduruk yüklemişti. Batıl inançlara dayalı şekil şartları titizlikle uygulanmıştı; fakat tüm ibadetlerinde kalbin ve aklın çok az yeri vardı. Luther’in Allah’ın sözünün açık gerçeklerini ortaya koyan

vaazları, sonra da sözün kendisinin sıradan halkın eline verilmesi, uykuda olan güçlerini harekete geçirmiş, ruhsal doğayı arındırmakla ve asilleştirmekle kalmayıp, akla yeni bir güç ve dinçlik aşılamaştı.

Her sınıftan kişiler ellerinde Kutsal Kitap'la görölüyor, Reform'un öğretilerini savunuyorlardı. Kutsal Yazılar'ın araştırılmasını rahiplere ve keşişlere bırakan papalık yanlıları, şimdi onları ortaya çıkararak yeni öğretileri çürütmeye davet ediyorlardı. Ancak hem Kutsal Yazılar'dan, hem Allah'ın kudretinden habersiz olan rahipler ve keşişler, önceden eğitimsiz ve sapkın olarak suçladıkları kişiler karşısında tam bir yenilgiye

uğruyorlardı. Katolik bir yazar şöyle dedi: “Ne yazık ki, Luther takipçilerini Kutsal Yazılar’dan başka bir öğüde iman etmemelerine ikna etmiş.”— D’Aubigne, 9. kitap, 11. bölüm. Az eğitilmiş insanların savunuculuğunu yaptığı, hatta eğitilmiş ve belagatli ilahiyatçılarla tartıştığı gerçeği işitmek için büyük kalabalıklar toplanıyordu. Bu büyük adamların utanç verici cehaleti, ileri sürdükleri tezler Allah’ın sözünün basit öğretileriyle kıyaslandığında iyice ortaya çıkıyordu. İşçiler, askerler, kadınlar ve hatta çocuklar, Kutsal Kitap öğretilerini rahiplerden ve eğitilmiş doktora sahiplerinden daha iyi biliyorlardı.

Müjdenin öğrencileriyle papalığın

batıl inançlarının savunucuları arasındaki zıtlık, alimler arasında da en az sıradan halkta olduğu gibi belirgindi. “Dillerin araştırılmasını ve edebiyatın işlenmesini ihmal eden eski hiyerarşi savunucularının aksine... kendilerini çalışmaya adanmış, Kutsal Yazılar’ı araştıran ve antik çağların şaheserlerini öğrenen açık fikirli gençler vardı. Etkin bir zihne, yüceltilmiş bir ruha ve cesur bir kalbe sahip bu gençler, çok geçmeden uzun bir süre kendileriyle hiç kimsenin rekabet edemeyeceği bir bilgi edindiler... Bundan dolayı, Reform’un bu genç savunucuları herhangi bir toplulukta Roma yanlılarıyla karşılaştıklarında onlara o kadar büyük bir rahatlık ve

güvenle saldırıyorlardı ki, bu cahil adamlar duraklıyor, utanıyor ve herkesin gördüğü şekilde aşağılanıyorlardı.”—a.g.e., 9. kitap, 11. bölüm.

Roma'nın ruhban sınıfı topluluklarının küçüldüğünü gördüklerinde, mülki amirlerin yardımını istediler ve dinleyicilerini geri getirmek için ellerinden gelen tüm çabayı gösterdiler. Fakat halk, yeni öğretilerde canlarının ihtiyaçlarını karşılayan şeyi bulmuştu ve kendilerini uzun zamandan beri batıl inanca dayalı ayinlerin ve insanî geleneklerin değersiz artıklarıyla besleyenlerden yüz çevirdi.

Gerçeğin öğretmenlerine karşı zulüm alevlendiğinde, Mesih'in sözlerine

kulak verdiler: “Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın” (Matta 10:23). Işık her yere nüfuz ediyordu. Kaçaklar kimi zaman kendilerine konuksever bir kapının açıldığı bir yer buluyor, orada oturarak bazen kilisede, ya da bu hak verilmezse, evlerde ya da açık havada Mesih’i vaaz ediyorlardı. Sözlerini duyurabildikleri her yer kutsanmış birer tapınaktı. Böylesi bir enerji ve özgüvenle vaaz edilen gerçek, karşı konulamaz bir güçle yayıldı.

Hem kilise yetkililerine, hem de mülki idareye sapkınlığı ezmek için boşu boşuna başvuruldu. Hapis, işkence, ateş ve kılıca boşu boşuna başvurdular. Binlerce imanlı imanını kanlarıyla

mühürledi, yine de çalışma ilerledi. Zulüm yalnızca gerçeğin yayılmasına hizmet ediyordu, Şeytan'ın gerçek ile birleştirmeye çalıştığı bağınazlık ise, Şeytan'ın işiyle Allah'ın işi arasındaki zıtlığın daha da net bir şekilde ortaya çıkmasıyla sonuçlandı.

69 Beliyal: Şeytan'ın adlarından biri. Bkz. 2. Korintliler 6:15 dipnot.

11 – PRENSLERİN PROTESTOSU

Reform adına dile getirilen en asil tanıklıklardan biri, Almanya'nın Hristiyan prenslerinin 1529 yılında Speyer Kurultayında sunduğu Protesto idi. Bu Allah adamlarının cesareti, imanı ve kararlılığı, gelecek çağlar için düşünce ve vicdan özgürlüğü kazandırdı. Sundukları Protesto, yenilenen kiliseye Protestan adının verilmesini sağladı; ilkeleri “Protestanlığın özüdür.”—D'Aubigne, 13. kitap, 6. bölüm.

Reform için karanlık ve tehditkâr bir gün gelmişti. Luther'in kanun kaçağı olduğunu ilan eden ve onun öğretilerini yaymayı ve bunlara

inanmayı yasaklayan Worms Tebliği'ne rağmen, din özgürlüğü imparatorluk içinde şimdiye dek hüküm sürmüştü. Allah'ın takdiri, gerçeğe karşı çıkan güçleri denetim altında tutmuştu. Şarlken Reform'u ezmeye kararlıydı, fakat ne zaman vurmak üzere elini kaldırırsa, darbeyi başka bir tarafa indirmek zorunda kalıyordu. Tekrar tekrar, Roma'ya karşı çıkma cüretinde bulunanların derhal yok edilecekleri kaçınılmaz görünüyordu; fakat kritik bir anda Türk orduları doğu sınırında beliriyor, ya da Fransa kralı, hatta imparatorun gitgide büyümesini kışkırtan papanın kendisi savaş ilan ediyordu; böylece, ulusların çekişmesi ve kargaşası arasında Reform giderek

güçlendi ve yayıldı.

Ne var ki, papalık önderleri en sonunda Reformculara karşı ortak davalarını yürütebilmek için aralarındaki kavgaya son verdiler. 1526 yılında toplanan Speyer Kurultayı, genel bir konseyin toplantısına kadar her bir eyalete din konusunda tam özgürlük tanıdı; fakat bu tavizin verilmesini sağlayan tehlikeler geçer geçmez, imparator 1529 yılında Speyer'de sapkınlığı yok etmek amacıyla ikinci bir kurultay topladı. Prensler Reform'a karşı cephe almaları için mümkünse barışçı yollarla ikna edileceklerdi; ancak bu şekilde yarar sağlanamazsa, Şarlken kılıca sarılmaya hazırlanıyordu.

Papalık yanlıları çok sevinçliydi. Kalabalık bir şekilde Speyer'de boy gösterdiler ve Reformculara ve onları onaylayan herkese düşmanlıklarını açıkça sergilediler. Melanchthon şöyle dedi: "Biz dünyanın nefret kaynağı ve süprüntüleriyiz; fakat Mesih zavallı halkını gözetecek ve koruyacaktır."— a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm. Kurultaya katılan müjdecî prenslerin ikametgâhlarında müjdenin okunması dahi yasaktı. Fakat Speyer halkı Allah'ın sözüne susamıştı ve yasağa rağmen binlerce kişi Saksonya seçici prensinin şapelinde gerçekleştirilen ibadetlere akın etti.

Bu, krizi hızlandırdı. İmparatorluktan Kurultaya, vicdan özgürlüğü sağlayan

kararnamenin büyük kargaşalara yol açtığı gerekçesiyle imparator tarafından kaldırıldığı mesajı geldi. Bu keyfi uygulama müjdecî Hristiyanlarda kızgınlık ve telaş uyandırdı. İçlerinden biri, “Mesih yeniden Kayafa ve Pilatus’un eline düştü” dedi. Roma yanlıları daha da şiddetlendiler. Bağnaz bir papalık yanlısı şunları söyledi: “Türkler Luther yanlılarından daha iyi; zira Türklerin oruç tuttuğu günler var, Luther yanlıları ise oruç günlerini çiğniyorlar. Allah’ın Kutsal Yazılar’ı ile kilisenin eski yanlışlıkları arasında seçim yapmamız gerekirse, birincisini reddetmeliyiz.” Melanchthon şöyle dedi: “Faber her gün, tam kadro halinde, müjde yanlılarına yeni taşlar

atıyor.”—a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm.

Dinsel hoşgörü yasal olarak tesis edilmişti, bu nedenle müjdecî eyaletler haklarının ihlal edilmesine karşı koymaya kararlıydılar. Halen Worms Tebliği'nin koyduğu yasak altında bulunan Luther'in Speyer'de bulunmasına izin verilmemişti; fakat onun yerini, Allah'ın kendi davasını bu acil durumda savunmak üzere yetiştirdiği, çalışma arkadaşları ve prensler almıştı. Luther'in eski koruyucusu, asil Saksonyalı Friedrich öldüğü için onu artık koruyamıyordu; fakat kardeşi ve halefi Dük Johann Reform'a sevinçle kucak açmıştı ve barış yanlısı olmasına rağmen, imanın yararına olan tüm konularda büyük

enerji ve cesaret gösteriyordu.

Rahipler, Reform'u kabul eden eyaletlerin Roma'nın hakimiyetine kesin olarak boyun eğmelerini talep ettiler. Öte yandan Reformcular ise, daha önceden verilmiş olan özgürlüklerine sahip çıktılar. Allah'ın sözünü büyük bir sevinçle kabul etmiş olan eyaletleri Roma'nın tekrar kendi denetimi altına almasına razı gelemezlerdi.

Sonunda bir uzlaşma yolu olarak, Reform'un henüz tesis edilmediği yerlerde Worms Tebliği'nin katı bir şekilde uygulanması teklif edildi; ayrıca "insanların bu fermanı ayrıldığı ve isyan tehlikesi olmadan buna itaat edemeyecekleri yerlerde, en azından

yeni reformların yapılmamasını, tartışmalı konulara değinilmemesini, Aşai Rabbani ayininin kutlanmasına karşı çıkılmamasını, hiçbir Roma Katoliğinin Luteryenliği kabul etmesine izin verilmemesini” istediler. —a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm. Bu yasa, papalık yanlısı rahipler ile piskoposları son derece memnun edecek bir şekilde Kurultaydan geçti.

Bu tebliğ uygulamaya konulsaydı, “Reform ne... henüz bilinmediği yerlere yayılabilirdi, ne de... halihazırda mevcut bulunduğu yerlerde sağlam temeller üzerinde tesis edilebilirdi.” —a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm. Konuşma özgürlüğü engellenecekti. Hiç kimsenin ihtida

etmesine izin verilmeyecekti. Üstelik bu kısıtlamalar ve yasaklara Reform yanlılarının en kısa zamanda itaat etmeleri gerekiyordu. Dünyanın umutları sönmek üzere gibi görünüyordu. “Roma hiyerarşisinin yeniden kurulması... eski kötülükleri kesinlikle geri getirecekti;” ayrıca bağınazlık ve anlaşmazlık sayesinde, “halihazırda bu kadar şiddetli biçimde sarsılmış olan işin yıkımını tamamlamak” için rahatlıkla fırsat bulunacaktı.—a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm.

Müjdeciler danışmak için bir araya geldiklerinde, boş bir umutsuzlukla birbirlerine baktılar. Her biri, diğerine şu soruyu sordu: “Ne yapmalı?” Dünya

için önemli konular tehlikedeydi. “Reform önderleri teslim olmalı ve tebliği kabul etmeli mi? Reformcular, gerçekten de muazzam olan bu krizde, kendilerini ne kadar da kolaylıkla yanlış bir yola sokabilirlerdi! Teslimiyet için ne kadar da çok makul mazeret ve geçerli neden bulabilirlerdi! Luther yanlısı prenslere dinlerini özgürce uygulama güvencesi verilmişti. Bu lütuf, yasanın geçmesinden önce tebaalarından reform görüşlerini benimseyen herkese de bahşedilmişti. Bu kadarı onları tatmin etmeli miydi? Teslimiyet kim bilir ne kadar çok tehlikeyi önleyecekti! Karşıtlık kim bilir hangi bilinmeyen tehlikelere ve çatışmalara maruz kalmalarına neden

olacaktı! Geleceğin hangi fırsatları getireceğini kim bilebilirdi? Barışı kucaklayalım; Roma'nın uzattığı zeytin dalını alalım ve Almanya'nın yaralarını saralım. Böylesi tezlerle, Reformcular çok kısa bir sürede davalarının çöküşünü kesinlikle gerçekleştirecek olan bir yol tutmalarını haklı göstermiş olacaktı.

“Neyse ki, bu anlaşmanın dayandığı ilkeye baktılar ve imanla hareket ettiler. Bu ilke neydi? Roma'nın vicdanı zorlama ve serbest araştırmayı yasaklama hakkıydı. Peki kendileri ve Protestan tebaaları din özgürlüğünden yararlanmayacaklar mıydı? Evet, anlaşmada özellikle öngörülmüş bir lütuf olarak, fakat bir hak olarak değil.

Bu anlaşmanın dışındaki herkes için ise, otoritenin büyük ilkesi hüküm sürecekti; vicdan mahkemeye alınmayacaktı; Roma yanılmaz hakimdi ve kendisine itaat edilmesi gerekiyordu. Önerilen anlaşmanın kabulü, din özgürlüğünün yeniden yapılandırılan Saksonya'ya mahsus olması gerektiğinin fiilen kabulü demek olacaktı; Hristiyan aleminin geri kalanına gelince, serbest araştırma ve yenilenen imanı kabul etmek suçtu ve zindan ve kazıkla cezalandırılmalıydı. Din özgürlüğünün bölgeselleştirilmesine razı gelmeli miydiler? Reform'un son mühtedisini kazandığının, son toprağını fethettiğinin ve Roma şu dakikada her

nerede etki sahibi ise, oradaki egemenliğinin süreceğinin ilan edilmesine izin vermeli miydiler? Reformcular, bu anlaşma gereğince papalığın denetimindeki topraklarda hayatlarını yitirecek olan yüzlerce ve binlerce kişinin kanından masum olduklarını iddia edebilirler miydi? Bu, o yüce saatte, müjdenin davasına ve Hristiyanlığın özgürlüklerine ihanet olurdu.”—Wylie, 9. kitap, 15. bölüm. Bunun yerine “her şeyi, ülkelerini, taçlarını, hayatlarını bile feda etmeyi” tercih ederlerdi.—D’Aubigne, 13. kitap, 5. bölüm.

Prensler, “Bu fermanı reddedelim” dediler. “Vicdanla ilgili konularda çoğunluğun yetkisi yoktur.” Temsilciler

açıklama yaptı: “İmparatorluğun içinde bulunduğu huzur ortamını 1526 fermanına borçluyuz: bunun iptal edilmesi Almanya’yı sorunlarla dolduracak ve bölünmesine neden olacaktır. Kurultay, konsey toplanıncaya dek, din özgürlüğünü korumaktan başka bir şey yapamaz.” — a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm. Vicdan özgürlüğünün korunması devletin görevidir, bu da din konusunda yetkisinin sınırıdır. Mülki idare aracılığıyla dinsel uygulamaları düzenlemeye ya da zorla kabul ettirmeye çalışan her laik hükümet, müjdecî Hristiyanların asil bir şekilde mücadelesini verdiği ilkeyi feda etmektedir.

Papalık yanlıları “cüretkâr inatçılık” diye niteledikleri yaklaşımı bastırmaya karar verdiler. Reform’un destekçileri arasında bölünmeler meydana getirmeye ve lehinde açıkça görüş bildirmemiş olan herkesin gözünü korkutmaya çalışarak işe başladılar. Sonunda özgür kentlerin temsilcileri Kurultayın huzuruna çağrıldı ve önerinin hükümlerini kabul edip etmediklerini bildirmeleri istendi. Erteleme talep ettiler, fakat boşunaydı. Bildirmeye sıra geldiğinde, neredeyse yarısı Reformcuların yanında yer aldı. Bu şekilde vicdan özgürlüğünü ve kişisel karar verme hakkını feda etmeyi reddedenler, bu duruşlarının onları gelecekte eleştiriye, kınamaya ve zulme

maruz bırakacağını çok iyi biliyorlardı. Vekillerden biri şöyle dedi: “Ya Allah’ın sözünü inkâr etmeli, ya da yakılmalıyız.”—a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm.

İmparatorun Kurultaydaki temsilcisi olan Kral Ferdinand, prenslerin fermanı kabul etmeye ve uygulamaya ikna edilmemesi halinde fermanın ciddi bölünmelere yol açacağını gördü. Bu nedenle, böyle kişilere karşı güç kullanmanın onları ancak daha kararlı hale getireceğini bilerek, ikna sanatını denedi. “Prenslere fermanı kabul etmeleri için yalvararak, onlara imparatorun kendilerinden son derece memnun olacağı güvencesini verdi.” Fakat bu sadık adamlar, dünyasal

hükümdarların yetkisinin üzerinde olan bir Yetki kaynağını tanıyorlardı, bu nedenle sükunetle şu yanıtı verdiler: “Barışın korunmasına ve Allah’ın yüceltilmesine katkıda bulunacak her şeyde imparatora itaat edeceğiz.”— a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm.

Kral en sonunda, Kurultayın huzurunda seçici prence ve dostlarına tebliğin “imparatorluk fermanı olarak yeniden düzenleneceğini” ve “kendilerine kalan tek yolun çoğunluğa uymak olduğunu” ilan etti. Bu sözleri söyledikten sonra, Reformculara hiçbir müzakere ve yanıt fırsatı vermeden toplantıdan çekildi. “Krala geri dönmesini rica eden bir heyeti boş yere gönderdiler.” İtirazlarına yalnızca şu

yanıtı verdi: “Bu konuda karar verilmiştir; yapılacak tek şey boyun eğmektir”—a.g.e., 13. kitap, 5. bölüm.

İmparatorluk grubundakiler, Hristiyan prenslerin Kutsal Yazılar’ı insanî öğretilerden ve gerekliliklerden üstün tutacaklarına emindiler; ve bu ilkenin kabul edildiği her yerde, papalığın eninde sonunda devrileceğini biliyorlardı. Fakat, kendi zamanlarından beri binlercesinin yaptığı gibi, yalnızca “görünen şeylere” bakarak, kendilerini imparatorluğun ve papalığın davasının güçlü, Reformcuların davasının ise zayıf olduğuna inandırdılar. Reformcular yalnızca insanî yardıma bel bağlamış olsalardı, papalık yanlılarının zannettiği

gibi güçsüz olurlardı. Fakat sayıca az ve Roma'yla ihtilaf halinde olmalarına rağmen, onların kendi gücü vardı. “Kurultayın raporuna karşı Allah'ın sözüne, imparator Şarlken'e karşı ise kralların Kralı ve rablerin Rabbi olan İsa Mesih'e” başvuruyorlardı.—a.g.e., 13. kitap, 6. bölüm.

Ferdinand onların vicdani kanaatlerini göz önünde bulundurmamayı reddettiğinden, prensler onun yokluğunu önemsememeye ve Protestolarını gecikmeden ulusal konseye getirmeye karar verdiler. Bu amaçla ciddi bir bildiri hazırlandı ve Kurultaya sunuldu:

“İşbu belge ile, tek Yaraticımız, Koruyucumuz ve Kurtarıcımız olan ve

bir gün bizim Yargıcımız olacak olan Allah'ın ve tüm insanlar ile yaratılmış tüm varlıkların huzurunda, kendimiz ve halkımız adına, teklif edilen fermanda Allah'a, O'nun kutsal sözüne, vicdanımıza ve canlarımızın kurtuluşuna aykırı olan hiçbir şeyi kabul etmeyeceğimizi ve bunlara hiçbir şekilde itaat etmeyeceğimizi beyan ederiz.”

“Bu tebliği onaylamak mı! Her Şeye Gücü Yeten Allah'ın bir insanı kendi bilgisine çağırdığı zaman, bu insanın yine de Allah'ın bilgisini alamayacağını iddia ediyoruz!” “Allah'ın sözüne uygun olandan başka, kesin bir öğretisi yoktur... Rab, başka her türlü doktrinin öğretilmesini yasaklar...”

Kutsal Yazılar, kendi içindeki diğer ayetler ve daha açık metinler ile açıklanmalıdır... bu Kutsal Kitap, Hristiyan için her şeyde gereklidir, anlayışı kolaydır ve karanlığı dağıtmak için hazırlanmıştır. Allah'ın lütfu ile, O'nun Eski ve Yeni Ahit kitaplarında bulunan yegâne sözünü, içine ona aykırı olan herhangi bir şeyi katmadan pak ve has olarak vaaz etmeyi korumaya kararlıyız. Bu söz tek gerçektir; tüm öğretinin ve tüm hayatın kesin kuralıdır ve bizi asla yüzüstü bırakmaz ve aldatmaz. Bu temel üzerine inşa eden kimse cehennem için tüm güçlerine karşı duracaktır, ona karşı kurulan tüm insanî boş düzenler ise Allah'ın önünde düşeceklerdir.”

“Bu nedenle, üzerimize yüklenen boyunduruğu reddediyoruz.” “Aynı zamanda majesteleri imparatorun bize, Allah’ı her şeyden çok seven Hristiyan prenslere layık şekilde davranmasını bekliyoruz; hem ona, hem de siz saygıdeğer lordlara, haklı ve meşru görevimiz olan tüm sevgiyi ve itaati göstermeye hazır olduğumuzu bildiriyoruz.”—a.g.e., 13. kitap, 6. bölüm.

Bu sözler Kurultay üzerinde derin bir etki bıraktı. Çoğunluk, protestocuların cesaretinden hayrete düşerek endişeye kapıldı. Gelecek onlara fırtınalı ve belirsiz görünüyordu. Anlaşmazlık, çatışma ve kan dökülmesi kaçınılmaz görünüyordu. Fakat davalarının

haklılığından emin olan Reformcular, Her Şeye Kadir Olan'ın gücüne yaslanarak, “cesaret ve kararlılıkla doluydular.”

“Bu ünlü Protesto'da yer alan ilkeler... Protestanlığın özünü meydana getirir. Bu Protesto, iman konularında insanların iki büyük kötülüğüne karşı çıkmaktadır: birincisi, kamu hakimlerinin müdahalesi, ikincisi ise kilisenin keyfi yetkisi. Bu kötülüklerin yerine, Protestanlık vicdanın gücünü kamu hakiminin, Allah'ın sözünün yetkisini ise görülür kilisenin üzerine koyar. İlk olarak, ilahî konularda dünyasal gücü reddeder ve peygamberler ile elçilerin dilinden *‘İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü*

*dinlemek gerek*⁷⁰ der. Beşinci Karl'ın tacının huzurunda, İsa Mesih'in tacını yüceltir. Fakat daha ileri gider: insanların tüm öğretilerinin Allah'ın öğütlerine tabi olması ilkesini ortaya koyar.”—a.g.e., 13. kitap, 6. bölüm. Protestocular ayrıca gerçeğe dair kanaatlerini serbestçe ifade etme haklarını tekrarladılar. Allah'ın sözünün sunduğu şeye iman ve itaat etmekle kalmayacaklar, bunu öğreteceklerdi de, ayrıca rahibin ve kamu hakiminin müdahale etme hakkını reddettiler. Speyer Protestosu dinsel hoşgörüsüzlüğe karşı ciddi bir tanıklıktı ve tüm insanların Allah'a kendi vicdanlarının emrettiği şekilde ibadet etme hakkının bir bildirisiydi.

Duyuru yapılmıştı. Binlerce kişinin hafızasına ve gökteki kitaplara yazılmıştı, oradan hiçbir insanî çaba bunları silemezdi. Almanya'daki tüm müjdeciler Protesto'yu imanlarının ifadesi olarak kabul ettiler. Her yerde insanlar bu bildiriyi yeni ve daha iyi bir dönemin vaadi olarak gördü. Prenslerden biri Speyer Protestanlarına şöyle dedi: "Size gayretle, özgürce ve korkusuzca ikrarda bulunma lütfunu bağışlayan Her şeye Kadir Allah, sonsuzluk gününe dek sizi bu Hristiyan kararlılığında korusun."—a.g.e., 13. kitap, 6. bölüm.

Reform, belli bir derecede başarı kazandıktan sonra dünyanın beğenisini kazanmak için zamana uymaya razı

gelseydi, Allah'a ve kendisine sadakatsizlik etmiş olur ve böylelikle kendi yıkımını getirirdi. Bu asil Reformcuların deneyimi, sonraki tüm çağlar için bir ders içermektedir. Şeytan'ın Allah'a ve O'nun sözüne karşı çalışma biçimi değişmemiştir; o, Kutsal Yazılar'ın yaşam kılavuzu yapılmasına bugün de on altıncı yüzyılda olduğu kadar karşıdır. Günümüzde onların öğretilerinden ve temel ilkelerinden büyük bir sapma yaşanmaktadır, bu nedenle Protestanlığın önemli ilkesine –iman ve vazife düstur olarak yalnızca ve yalnızca Kutsal Kitap'a– dönüş ihtiyacı vardır. Şeytan, din özgürlüğünü yok etmek için denetimi altındaki tüm araçlarla çalışmaya devam etmektedir.

Speyer protestocularının reddettiği Hristiyanlık karşıtı güç, şimdi yenilenmiş bir gayretle, kaybettiği üstünlüğü yeniden kurmaya çalışmaktadır. Reform'un o krizinde sergilenen, Allah'ın sözüne aynı değişmez bağlılık, bugün tek yenilenme umududur.

Protestanlar için tehlike işaretleri görülüyordu; ayrıca, ilahî elin sadıkları korumak üzere uzandığına dair işaretler de vardı. İşte bu sıralarda "Melanchthon, dostu Simon Grynaeus'u Speyer sokaklarından Ren'e doğru götürerek, onu nehri geçmeye zorladı. Grynaeus bu telaştan hayrete düştü. Melanchthon, 'Karşıma ciddi ve ağırbaşlı bir havaya sahip, ancak

tanımadığım yaşlı bir adam çıktı' dedi, 've bana çok kısa bir süre içinde Ferdinand'ın Grynaeus'u tutuklamak üzere kolluk kuvvetlerini göndereceğini söyledi.' ”

Gün içinde, önde gelen papalık yanlısı doktorlardan Faber bir vaazında Grynaeus'u ifşa etmiş, kapanışta da “bir takım iğrenç suçları” savunduğu gerekçesiyle onu kınamıştı. “Faber öfkesini gizledi, fakat hemen ardından krala başvurarak, Heidelbergli ısrarcı profesör aleyhine bir emir çıkartmasını sağladı. Melanchthon, Allah'ın kutsal meleklerinden birini dostunu uyarmak üzere önceden göndererek onu kurtardığından şüphe etmiyordu.

“Ren kıyısında hareketsiz durarak,

nehriñ suları Grynaeus'ı kendisine zulmedenlerin elinden kurtarıncaya dek bekledi. Melanchthon onu diğer kıyıda gördüğünde 'Sonunda' diye haykırdı, 'sonunda masumların kanına susayanların zalim dişlerinden kurtuldu.' Melanchthon evine döndüğünde, kendisine, Grynaeus'ı arayan memurların evinin altını üstüne getirdikleri bildirildi"—a.g.e., 13. kitap, 6. bölüm.

Reform, dünyanın kudretli kişilerinin önünde daha da ön plana çıkacaktı. Kral Ferdinand müjdecı prensleri dinlemeyi reddetti; fakat onlara davalarını imparatorun ve kilise ile devlet önde gelenlerinden oluşan bir topluluğun huzurunda sunma fırsatı

verilecekti. Şarlken, imparatorluğu karıştıran anlaşmazlıkları yatıştırmak üzere, Speyer Protestosu'nun ertesi yılında Augsburg'da bir kurultay düzenleyerek, bizzat kendisinin başkanlık etmeyi amaçladığını ilan etti. Protestan önderler oraya çağrıldılar.

Reform'u büyük tehlikeler tehdit ediyordu; fakat savunucuları, davalarını halen Allah'a emanet ediyor ve müjdeye kararlılıkla sadık kalmaya söz veriyorlardı. Saksonya seçici prensinin danışmanları, kendisini Kurultaya katılmamaya teşvik ettiler. İmparatorun prensleri tuzığa sürüklemek için katılmalarını istediğini söylediler. "Güçlü bir düşmanla birlikte bir kentin duvarları içine kapanmak her şeyi riske

atmak demek değil mi?” Fakat diğerleri cesaretle ilan ettiler: “Yeter ki prensler cesaretle davransınlar, böylece Allah’ın davası kurtulur.” Luther, “Allah sadıktır; bizi terk etmez” dedi.—a.g.e., 14. kitap, 2. bölüm. Seçici prens, maiyetiyle birlikte Augsburg’a doğru yola çıktı. Herkes onu tehdit eden tehlikelerin farkındaydı, pek çoğu da yüzlerinde keder ve kalplerinde sıkıntı ile ilerliyordu. Ancak onlara Coburg’a dek eşlik eden Luther, bu yolculukta yazdığı “Allah Bize Sağlam Kale” ilahisini söyleyerek, çökmekte olan imanlarını canlandırdı. İlham veren ezgilerin sesiyle, pek çok endişeli önsezi dağıldı, pek çok ağırlaşmış kalp hafifledi.

Yenilenme yanlısı prensler görüşlerini sistematik bir biçimde açıklamaya karar verdiler, bunları Kutsal Yazılar'dan delillerle Kurultaya sunacaklardı; hazırlanması görevi ise Luther, Melanchthon ve çalışma arkadaşlarına verildi. Bu İkrar, Protestanlar tarafından imanlarının açıklaması olarak kabul gördü ve bu önemli belgeyi imzalamak üzere bir araya geldiler. Ciddi ve sıkıntılı bir zamandı. Reformcular davalarının siyasi sorunlara karıştırılmasından endişe ediyorlardı; Reform'un Allah'ın sözünden kaynaklanmayan hiçbir etki kullanmaması gerektiğini düşünüyorlardı. Hristiyan prensler İkrar'ı imzalamak üzere geldiklerinde,

Melanchthon araya girerek şöyle dedi: “Bu konuları teklif etmek ilahiyatçılara ve din görevlilerine aittir; dünyanın kudretli kişilerinin yetkisini diğer konulara saklayalım.” Saksonya Kralı Johann, “Beni bunun dışında bırakmanızdan Allah korusun” diye yanıtladı, “Tacım konusunda endişeye düşmeden, doğru olanı yapmaya kararlıyım. Rabb’i ikrar etmeyi arzuluyorum. Seçici prenslik şapkam ve kürküm benim için İsa Mesih’in haçı kadar değerli değil.” Bu sözleri söyledikten sonra adını yazdı. Başka bir prens kalemi alarak şunları söyledi: “Rabbim İsa Mesih’in şerefi için gerekirse... mal varlığımı ve hatta canımı geride bırakmaya hazırım.” “Bu

İkrar'da yer alan öğretilerden başkasını kabul etmektense” diyerek devam etti, “tebaamı ve topraklarımı bırakmayı, değneğimi alarak atalarımın ülkesinden ayrılmayı tercih ederim.”—a.g.e., 14. kitap, 6. bölüm. Bu Allah adamlarının imanı ve cesareti işte böyleydi.

İmparatorun huzuruna çıkmak için belirlenen zaman geldi. Tahtına oturan ve etrafı seçiciler ve prenslerle çevrili olan Şarlken, Protestan Reformculara kulak verdi. İman ikrarları okundu. O saygın toplulukta, müjdenin gerçekleri açıkça ortaya kondu ve papalık kilisesinin yanılıgılarına işaret edildi. O güne haklı olarak “Reform’un en büyük günü ve Hristiyanlık ve insanlık tarihinin en görkemli günlerinden biri”

denildi.—a.g.e., 14. kitap, 7. bölüm.

Wittenbergli keşişin Worms'da ulusal konseyin huzuruna çıkmasının üzerinden sadece birkaç yıl geçmişti. Şimdi onun yerinde imparatorluğun en asil ve en güçlü prensleri vardı. Luther'in Augsburg'a gelmesi yasaklanmıştı, fakat sözleriyle ve dualarıyla orada bulunuyordu. "Mesih'in böylesi şerefli savunucular ve böyle görkemli bir topluluk tarafından alenen yüceltildiği zamanı görece kadar yaşadığıma son derece memnunum" diye yazdı.—a.g.e., 14. kitap, 7. bölüm. Böylece Kutsal Yazı'nın sözü yerine geldi: "Kralların önünde senin öğütlerinden söz edece[ğim]" (Mezmur 119:46).

Pavlus'un zamanında, uğruna hapse girdiği müjde, imparatorluk başkentinde prenslerin ve asillerin huzuruna bu şekilde getirilmişti. Bu olayda da, imparatorun kürsüden vaaz edilmesini yasakladığı gerçek, saraydan ilan edildi; pek çok kişinin hizmetçilerin bile duymasının uygun olmadığını düşündüğü şeyler, imparatorluk yöneticileri ve soyluları tarafından hayretle duyuldu. Dinleyiciler krallar ile önde gelenler, vaizler taç sahibi prensler, vaaz ise Allah'ın muazzam gerçeğiydi. Bir yazar, "Elçilerin döneminden beri bundan daha büyük bir çalışma ya da daha muhteşem bir ikrar olmamıştır" dedi. —D'Aubigne, 14. kitap, 7. bölüm.

Papalık yanlısı bir piskopos, “Luther yanlılarının söyledikleri her şey doğru; bunları inkâr edemeyiz” diye itirafta bulundu. Bir başkası, Dr. Eck’e, “Seçici prens ile yandaşlarının duyurduğu İkrar’ı sağlam kanıtlarla çürütebilir misiniz?” diye sordu. Cevap, “Elçilerin ve peygamberlerin yazılarıyla, hayır; ancak babaların ve konseylerin yazılarıyla, evet!” oldu. Soruyu soran, “Anlıyorum” diye karşılık verdi. “Size göre, Luther yanlıları Kutsal Yazılar’ın içinde, biz ise dışındayız.”—a.g.e., 14. kitap, 8. bölüm.

Almanya prenslerinden bazıları yenilenen imana kazanıldı. İmparatorun kendisi, Protestanların makalelerinin gerçekten başka bir şey

olmadığını ilan etti. İkrar birçok dile çevrilerek tüm Avrupa'ya yayıldı, sonraki nesillerde ise imanlarının açıklaması olarak milyonlarca kişi tarafından kabul edildi.

Allah'ın sadık hizmetkârları zahmetli çalışmayı tek başlarına sürdürmüyorlardı. Göksel yerlerdeki yönetimlerin, hükümranlıkların ve kötülüğün ruhsal ordularının onlara karşı birlik olmalarına rağmen, Rab halkını terk etmedi. Gözleri açılabilseydi, ilahî mevcudiyetin ve yardımın kanıtını, eski zaman peygamberlerinden birine gösterildiği gibi belirgin bir şekilde görebilirlerdi. Elişa'nın uşağı efendisine etraflarını saran ve tüm kaçma imkânlarını

ortadan kaldıran düşman ordusunu gösterdiğinde, peygamber şöyle dua etmişti: “Ya RAB, lütfen onun gözlerini aç, görsün!” (2. Krallar 6:17). İşte, dağ ateşten arabalar ve atlarla doluydu, göğün ordusu Allah adamını korumak üzere mevzilenmişti. Melekler, Reform davasında çalışan işçileri de böyle korudular.

Luther’in en kararlı şekilde savunduğu ilkelerden biri, Reform’u desteklemek için hiçbir şekilde dünyasal güce başvurulmaması ve savunmak için silahlardan faydalanılmaması gerekliliğiydi. Müjdenin imparatorluğun prensleri tarafından ikrar edilmesinden sevinç duyuyordu; ancak bir savunma birliği oluşturmayı

önerdiklerinde, “müjdenin öğretisi yalnızca *Allah* tarafından savunulmalıdır... İnsanlar işe ne kadar az karışırlarsa, Allah’ın onun lehine müdahalesi o kadar çarpıcı olur. Öne sürülen bütün siyasal önlemler, onun gözünde gereksiz korkulara ve günahlı bir güvensizliğe atfedilebilecek şeylerdi” demişti.—D’Aubigne, Londra baskısı, 10. kitap, 14. bölüm.

Güçlü düşmanlar yenilene imanı yıkmak için birleştiklerinde ve ona karşı binlerce kılıç çekilmek üzereyken, Luther şunları yazdı: “Şeytan öfkelerini ortaya koyuyor; tanrısız papalar düzen kuruyor; biz de savaş tehdidi altındayız. İnsanları iman ve dua ile, Rabb’in tahtının önünde cesaretle durmaya

çağırın, öyle ki, Allah'ın Ruhu'nun yenilgiye uğrattığı düşmanlarımız, barışa mecbur kalsınlar. Başlıca ihtiyacımız, başlıca emeğimiz duadır; insanlar şimdi kılıcın keskin kenarına ve Şeytan'ın öfkesine maruz kaldıklarını bilsin ve dua etsinler.”— D'Aubigne, 10. kitap, 14. bölüm.

Tekrar, daha sonraki bir tarihte, yenilenme yanlısı prenslerin tasarladığı birlik hakkında, Luther bu savaşta kullanılacak tek silahın “Ruh'un kılıcı” olması gerektiğini bildirdi. Saksonya seçici prensine şunları yazdı: “Önerilen ittifakı vicdanımız rahat olarak onaylayamayız. Müjdemizin bir damla dahi kan döktüğünü görmektense on kez ölmeyi tercih ederiz. Bizim

payımıza düşen, kesime götürülen kuzular gibi olmaktır. Mesih'in çarmıhı taşınmalıdır. Ekselansları korkusuz olsun. Dualarımızla, tüm düşmanlarımızın övünmeleriyle yapabileceğinden daha çok şey gerçekleştireceğiz. Yalnızca, ellerinizin kardeşlerinizin kanıyla kirlenmesine izin vermeyin. İmparator bizim onun mahkemelerine teslim edilmemizi isterse, çıkmaya hazırız. İmanımızı savunamazsınız: her bir kimse riski ve tehlikesi kendisine ait olarak inanmalıdır.”—a.g.e., 14. kitap, 1. bölüm.

Gizli dua yerinden, Büyük Reform ile dünyayı sarsan güç geldi. Orada, Rabb'in hizmetkârları kutsal bir

sükunetle ayaklarını O'nun vaatlerinin kayası üzerine basıyorlardı. Luther, Augsburg'daki mücadele sırasında “en az üç saatini duaya ayırmadığı bir gün geçirmedi ve bu saatler çalışmak için en uygun olan saatlerden seçiliyordu.” Odasına kapanarak, ruhunu “bir insan dostuyla konuşur gibi, hayranlık, korku ve ümit dolu sözlerle” Allah'ın önüne döküyordu. “Biliyorum ki Sen bizim Babamız ve Allahımız'sın” dedi, “ve çocuklarına zulmedenleri darmadağın edeceksin; zira Sen bizim için kendini tehlikeye attın. Bu konu tamamen Sana ait ve biz ancak Senin yönlendirmenle bu işe giriştik. Öyleyse, ey Baba, bizi savun!”—a.g.e., 14. kitap, 6. bölüm.

Endişe ve korkunun yükü altında

ezilen Melanchthon'a şunları yazdı:
“Mesih’te lütuf ve selamet olsun –
Mesih’te diyorum, dünyada değil.
Amin. Seni yiyip bitiren aşırı
kaygılardan son derece büyük bir
nefretle nefret ediyorum. Dava haklı
değilse, bırak; dava haklı ise, bize
korkusuzca uyumamızı emreden
Kişi’nin vaatlerini neden yalanlayalım?
... Mesih, adalet ve gerçek işinde eksik
kalmayacaktır. O yaşıyor, O hüküm
sürüyor; öyleyse neden korkacağız?” —
a.g.e., 14. kitap, 6. bölüm.

Allah hizmetkârlarının feryatlarını
işitti. Prenslere ve din görevlilerine,
gerçeği bu dünyanın karanlığının
önderlerine karşı savunmak için lütuf
ve cesaret verdi. Rab şöyle diyor: “İşte,

Siyon'a bir taş, seçkin, değerli bir köşe taşı koyuyorum. O'na iman eden hiç utandırılmayacak" (1. Petrus 2:6). Protestan Reformcular Mesih üzerine inşa etmişlerdi ve cehennemin kapıları onlara karşı direnemeyecekti.⁷¹

70 Bkz. Elçilerin İşleri 5:29.

71 Bkz. Matta 16:18.

12 – FRANSIZ REFORMU

Almanya'da Reform'un zaferini ilan eden Speyer Protestosu'nu ve Augsburg İkrarı'nı, çatışma ve karanlıkla dolu yıllar izledi. Destekçileri arasındaki bölünmelerle zayıflayan ve güçlü düşmanların hücumuna uğrayan Protestanlık, tamamen yok edilmeye mahkûm gibi görünüyordu. Binlerce kişi tanıklıklarını kanlarıyla mühürlediler. İç savaş çıktı; Protestan davası önde gelen bağlılarından birinin ihanetine uğradı; en asil yenilikçi prensler imparatorun eline düştüler ve tutsak edilerek kentten kente sürüklendiler. Fakat imparator, zafer kazanmış gibi

göründüğü bir anda yenilgiye uğradı. Avının elinden alındığını gördü ve en sonunda yok etmeyi hayatının amacı haline getirdiği öğretilere müsamaha sağlamak zorunda kaldı. Krallığını, hazinelerini, hatta hayatını sapkınlığı ezmeye adanmıştı. Şimdi ise ordularının savaşta tükendiğini, hazinelerin kurduğunu, birçok krallığının isyan tehdidi altında olduğunu görüyordu, üstelik bastırmaya boş yere uğraştığı iman, her yerde yayılıyordu. Şarlken aslında her şeye gücü yeten kudrete karşı savaş vermişti. Allah, “Işık olsun” demişti, fakat imparator karanlığı olduğu gibi korumaya çalışmıştı. Hedeflerini gerçekleştirememişti; uzun mücadeleden ötürü yıpranmış ve

vaktinden önce yaşlanmıştı, bu nedenle tahtı bırakarak bir manastıra kapandı.

Almanya'da olduğu gibi, İsviçre'de de Reform için karanlık günler gelmişti. Pek çok kanton yenilenen imanı kabul ederken, diğerleri kör bir inatla Roma itikadına sarılıyordu. Gerçeği kabul etmek isteyenlere gösterdikleri zulüm, sonunda iç savaşa neden oldu. Zwingli ile reformda onunla birlik olan pek çok kişi, kanlı Kappel meydanında düştüler. Bu korkunç felaketlere yenik düşen Oecolampadius, çok geçmeden can verdi. Roma zafer kazanmıştı ve pek çok yerde kaybettiği her şeyi geri almak üzere gibi görünüyordu. Fakat öğütleri ezelden gelen Kişi, davasını ve halkını terk etmemişti. Eliyle onlara

kurtuluş sağlayacaktı. Başka ülkelerde reformu sürdürecektir işçiler yetiştirmişti.

Fransa'da, bir Reformcu olarak Luther adının duyulmasından önce, gün ağarmaya başlamıştı bile. Işığı ilk alanlardan birisi, derin bilgili yaşlı bir adam, Paris Üniversitesi'nde profesör ve içten ve gayretli bir papalık yanlısı olan Lefevre idi. Antik edebiyatı araştırırken, Kutsal Kitap dikkatini çekmiş ve öğrencilerine de bu konuyu tanıtmaya başlamıştı.

Lefevre azizlere son derece hayrandı ve kilise efsanelerinde bildirilen azizler ile şehitlerin tarihçesini hazırlama görevini üstlenmişti. Bu, büyük çalışma gerektiren bir işti; ancak o halihazırda epey ilerleme kaydetmişti ki, Kutsal

Kitap'tan faydalanabileceğini düşünerek, onu araştırmaya bu hedefle başladı. Burada gerçekten de hikâyesi anlatılan azizleri gördü, fakat bunlar Roma takviminde belirtilenler değillerdi. Zihninde bir ilahî ışık seli parladı. Kendi kendisine verdiği bu görevi hayret ve nefretle bıraktı ve kendini Allah'ın sözüne adadı. Orada keşfettiği değerli gerçekleri çok geçmeden öğretmeye başladı.

1512 yılında, ne Luther, ne de Zwingli henüz çalışmalarına başlamamışken, Lefevre şunları yazmıştı: “Yalnızca lütuf yoluyla sonsuz yaşam kazandıran bu doğruluğu, bize iman yoluyla veren Allah'tır.”—Wylie, 13. kitap, 1. bölüm. Kurtuluşun

sırlarını araştırarak, Şu haykırışı dile getirdi: “Ah, o deęiŐ tokuŐun tarifsiz yüceliği – Günahsız Olan mahkûm ediliyor ve suçlu olan serbest kalıyor; Bereket laneti yükleniyor, lanetli olan ise berekete kavuŐuyor; Yaşam ölüyor, ölüler ise yaşıyor; Görkem karanlığa gömülürken, kargaŐadan başka bir Şey bilmeyen görkeme büründürülüyor.” — D’Aubigne, Londra baskısı, 12. kitap, 2. bölüm.

Kurtuluşun Şerefının yalnızca Allah’a ait olduğunu öğretirken, aynı zamanda itaat görevinin de insana ait olduğunu duyuruyordu. “Mesih’in kilisesinin bir üyesiyseniz” dedi, “O’nun bedeninin bir azasısınız; eğer O’nun bedeninden iseniz, öyleyse ilahî tabiatla

dolusunuz... Ah, insanlar bu ayrıcalığı bir anlayabilselerdi, ne kadar pak, iffetli ve kutsal bir şekilde yaşarlardı, ve kendilerinde bulunan görkemle – bedensel gözün göremeyeceği o görkemle– kıyasladıklarında, bu dünyanın görkemini ne kadar alçakça sayarlardı.”—a.g.e., 12. kitap, 2. bölüm.

Lefevre’in öğrencileri arasında sözlerini ilgiyle dinleyen ve öğretmenlerinin sesi susturulduktan çok sonra da gerçeği ilan etmeye devam edecek olanlar vardı. Bunlardan biri William Farel’di. Dindar bir anne babanın oğlu olan ve kilisenin öğretilerini kesin bir imanla kabul etmek üzere eğitilen bu adam, elçi

Pavlus gibi, kendisi hakkında Şu sözleri doğrulukla söyleyebilirdi: “Dinimizin en sıkı mezhebine göre ben Ferisi biri olarak yaŐadım” (Elçilerin İşleri 26:5 [Kİ]). Sadık bir Roma yanlısı olarak, kiliseye karşı gelen herkesi yok etmek için can atıyordu. Daha sonraları, hayatının bu dönemine ilişkin olarak Şunları söyledi: “Birisinin papa aleyhinde konuştuğunu iŐittięimde, öfkeli bir kurt gibi diŐlerimi gıcırdatıyordum.”—Wylie, 13. kitap, 2. bölüm. Yorulmak bilmeden azizlere tapınıyor, Lefevre ile birlikte Paris kiliselerini hacederek, sunaklarda ibadet ediyor ve kutsal türbeleri ve mabetleri armağanlarla donatıyordu. Ancak bu ibadetler cana huzur

getirmiyordu. Günahın mahkûmiyeti düşüncesi kafasına takılıyordu ve uyguladığı hiçbir kefareteyle bunu söküp atamıyordu. Reformcu'nun sözlerini gökten gelen bir ses gibi dinledi: "Kurtuluş lütuf yoluyla olur." "Masum Olan mahkûm edilmiştir ve suçlu olan aklanmıştır." "Göğün kapılarını açan ve cehennem kapılarını kapatan, yalnızca Mesih'in çarmıhıdır."—a. g. e., 13. kitap, 2. bölüm.

Farel gerçeği sevinçle kabul etti. Pavlus'un ihtidasına benzer bir şekilde, geleneğin tutsaklığından kurtularak Allah'ın oğullarının özgürlüğüne kavuştu. Kendi ifadesiyle, "Yırtıcı bir kurdun öldürücü kalbinden ziyade,

uysal ve zararsız kuzu gibi sakin bir şekilde” geri dönerek, “kalbini papadan tamamen geri çekti ve İsa Mesih’e verdi.”—D’Aubigne, 12. kitap, 3. bölüm.

Lefevre öğrencileri arasında ışığı yaymaya devam ederken, Farel de, Mesih’in davasında da papa için olduğu kadar büyük bir gayret göstererek, gerçeği halk arasında ilan etmeye başladı. Çok geçmeden kilise önde gelenlerinden biri, Meaux piskoposu onlara katıldı. Yetenek ve bilgi bakımından önde gelen başka öğretmenler de müjdeyi duyurma işine katıldılar, böylece müjde, esnaf ve köylülerden kralın sarayına kadar, her sınıftan yandaşlar kazandı. O günlerde

tahtta olan hükümdar I. François'nın kız kardeşi, yenilenen imanını kabul etti. Kralın kendisi ile ana kraliçe de bir süre için beğeniyle karşılıyor gibi göründüler, bu nedenle Reformcular büyük umutlarla Fransa'nın müjdeye kazanılacağı zamanı beklediler.

Fakat umutları boşa çıkacaktı. Mesih'in öğrencilerini deneme ve zulüm bekliyordu. Ancak bu merhametle gözlerinden gizlendi. Fırtınayı hazırlıklı karşılayabilmeleri için araya bir huzur dönemi girdi; bu arada Reform hızla ilerledi. Meaux piskoposu kendi bölgesinde gayretle çalışarak, hem ruhban sınıfına, hem de sıradan halka eğitim verdi. Cahil ve ahlaksız rahipler görevden alınarak,

yerlerine mümkün olduğunca bilgili ve dindar kişiler getirildi. Piskopos halkının Allah'ın sözüne kendi başlarına ulaşabilmelerini çok istiyordu ve bu çok geçmeden gerçekleşti. Lefevre Yeni Ahit'in çevirisini üstlendi; Luther'in Almanca Kutsal Kitap'ının Wittenberg'deki matbaadan çıktığı günlerde, Fransızca Yeni Ahit de Meaux'da yayınlandı. Piskopos, kitabı kendi yetki bölgesinde bulunan mahallelerde dağıtmak için hiçbir zahmet ve masraftan kaçınmadı, çok geçmeden Meauxlu köylüler Kutsal Yazılar'a sahip oldular.

Susuzluktan kavrulan yolcuların yaşayan su kaynağını sevinçle karşıladıkları gibi, bu canlar da göğün

mesajını kabul ettiler. Tarladaki ırgatlar ile işyerlerindeki esnaf, zahmetli çalışma günlerini Kutsal Kitap'ın değerli gerçekleri hakkında konuşarak keyiflendiriyorlardı. Akşamları meyhaneye çekilmek yerine birbirlerinin evlerinde toplanarak Allah'ın sözünü okuyor ve dua ve övgüde birlik oluyorlardı. Çok geçmeden bu topluluklarda büyük bir değişim görülmeye başlandı. En aşağı sınıfa mensup, eğitimsiz ve ağır işte çalışan köylüler olmalarına rağmen, ilahî lütfun yenileyici ve canlandırıcı gücü hayatlarında görülebiliyordu. Alçakgönüllü, sevgi dolu ve kutsal olarak, müjdenin kendisini samimiyetle kabul edenler için gerçekleştireceği şeye

tanıklık ettiler.

Meaux'da yanan ışık, uzaklara ulaştı. Mühtedilerin sayısı her geçen gün artıyordu. Keşişlerin dar kafalı bağınazlığından tiksinen kral, bir süre için hiyerarşinin hiddetini denetim altında tutmayı başardı; fakat sonunda papalık önderleri üstün geldi. Artık kazık kurulmuştu. Ateş ile sözünden dönme arasında zorlanan Meaux piskoposu kolay yolu seçti; fakat cemaati, önderlerinin sürçmesine rağmen sadık kaldı. Pek çok kişi alevler arasında gerçeğe tanıklık etti. Bu alçakgönüllü Hristiyanlar, kazıkta gösterdikleri cesaret ve bağlılıkla, barış zamanında tanıklıklarını hiçbir zaman duymamış olanlara hitap ettiler.

Zulüm ve aşağılanma içindeyken Mesih için tanıklık etme cesaretini gösterenler yalnızca alt sınıflardan olanlar ve fakirler değildi. Şatonun ve sarayın azametli salonlarında, gerçeği zenginlik ve mevkiinin, hatta hayatın bile üzerinde tutan asil canlar vardı. Kral zırhının altında, piskoposun cüppesinin ve şapkasının altındakinden daha azametli ve daha sadık bir ruh bulunuyordu. Louis de Berquin asil bir aileye mensuptu. Kendisini çalışmaya adanmış, iyi bir davranış tarzına ve kusursuz bir ahlaka sahip, azametli bir şövalye idi. Bir yazar onun hakkında şunları söylemişti: “Papalık kurallarının sıkı bir izleyicisi, ayinlerin ve vaazların sıkı bir dinleyicisiydi; ... diğer tüm

erdemlerini taçlandıran özelliği ise, Luteryenlikten bilhassa tiksiniyordu.” Fakat ilahî takdir tarafından Kutsal Kitap’a yönlendirilen diğer pek çokları gibi, orada “Roma’nın değil, Luther’in öğretilerini” bularak hayrete düştü.—Wylie, 13. kitap, 9. bölüm. Bundan böyle kendini tamamen müjdenin davasına adadı.

“Fransız asillerin en bilgilisi,” dehası ve belagati, sarsılmaz cesareti ile kahramanca gayreti ve saraydaki nüfuzu —zira kralın yakınlarından biriydi— sayesinde, pek çok kişi tarafından bu ülkenin Reformcusu olarak görüldü. Beza şöyle demişti: “Berquin ikinci bir Luther olabilirdi, yalnızca I. François’da ikinci bir ‘seçici

prens' bulabilseydi." Papalık yanlıları, "Bu adam Luther'den de beter" diye haykırıyorlardı.—a.g.e., 13. kitap, 9. bölüm. Gerçekten de Fransa'daki Roma yanlıları ondan daha fazla korkuyorlardı. Sapkınlık suçlamasıyla hapse attırdılar, fakat kral tarafından serbest bırakıldı. Mücadele yıllarca sürdü. Roma ile Reform arasında gidip gelen I. François, keşişlerin acımasız gayretlerine kâh müsamaha gösterdi, kâh dizginledi. Berquin papalık yetkilileri tarafından üç kez hapse atılmış, ancak dehasını ve asil karakterini takdir eden ve onu hiyerarşinin kötülüğüne kurban etmek istemeyen kral tarafından her seferinde serbest bırakılmıştı.

Berquin Fransa'da kendisini tehdit eden tehlikeye karşı defalarca uyarılmış, emniyeti gönüllü sürgünde bulanların izinden gitmeye teşvik edilmişti. Bilginliğindeki bütün ihtişama rağmen hayatı ve şerefi gerçeğe tabi kılan bu ahlaki yüceliğe ulaşamayan korkak ve fırsatçı Erasmus, Berquin'e şunları yazdı: "Yabancı bir ülkeye elçi olarak gönderilmeyi talep et; git, Almanya'da seyahat et. Beda'yı ve onun gibileri bilirsin – dört bir yana zehir saçan, bin başlı bir canavardır. Düşmanlarının adı Tümen.⁷² Davan İsa Mesih'in davasından daha iyi olsaydı, seni mahvedene dek gitmene izin vermezlerdi. Kralın koruyuculuğuna çok fazla güvenme. Her halükârda, *beni*

de ilahiyat fakültesiyle birlikte *tehlikeye atma.*” —a.g.e., 13. kitap, 9. bölüm.

Fakat tehlike yoğunlaştıkça, Berquin’in gayreti ancak daha da güçleniyordu. Erasmus’un siyasi ve benmerkezci öğüdünü tutmak bir yana, daha da cesur bir davranış sergilemeye karar verdi. Gerçeği savunmakla kalmayacak, yanılığa hücum da edecekti. Roma yanlılarının kendisine yüklemeye çalıştığı sapkınlık suçlamasını onların başına kakacaktı. En büyük ve en sert düşmanları, hem kentin hem de ulusun en yüksek kilise otoritelerinden biri olan büyük Paris Üniversitesi’ndeki ilahiyat bölümünün bilgili doktorları ve keşişleriydi. Berquin bu doktorların yazılarından on

iki tez çıkararak, bunların “Kutsal Kitap’a aykırı ve sapkın” olduğunu ilan etti ve bu tartışmada hakem olması için krala başvurdu.

Karşıt görüşlerin savunucularını çatışmaya sokmaktan kaçınmayan hükümdar, aynı zamanda bu kibirli keşişlerin gururunu kırmak için eline geçen fırsattan memnun kaldı ve Roma yanlılarına davalarını Kutsal Kitap’a göre savunmalarını emretti. Bu silahın kendilerine pek yarar sağlamayacağını çok iyi biliyorlardı; onların kullanmayı iyi bildiği silahlar hapis, işkence ve kazıktı. Rüzgâr tersine dönmüştü ve Berquin’i atmayı umdukları çukura kendilerinin düşmek üzere olduğunu gördüler. Şaşkınlık içinde etraflarına

bakarak bir kaçış yolu aradılar.

“Tam o zamanda, sokaklardan birinin köşesinde bulunan bir Bakire Meryem heykeli tahrip edildi.” Kentte büyük bir kargaşa meydana geldi. Olay yerinde büyük kalabalıklar toplanarak, üzüntülerini ve kızgınlıklarını ifade ettiler. Kral da derinden etkilenmişti. Keşişler kendi yararlarına kullanabilecekleri bir fırsat yakalamışlardı ve bunu değerlendirmekte gecikmediler. “Bunlar Berquin’in öğretisinin meyveleri” diye haykırdılar. “Bu Lutherci komplo ile her şey devrilmek üzere: din, yasalar, hatta taht.”—a.g.e., 13. kitap, 9. bölüm.

Berquin tekrar tutuklandı. Kral

Paris'ten ayrıldı, böylece keşişler istediklerini yapmakta özgür kaldı. Reformcu yargılanarak ölüme mahkûm edildi ve François'nın onu kurtarmak amacıyla müdahalede bulunmasına fırsat vermemek için, hüküm aynı gün infaz edildi. Berquin öğle vakti idam yerine götürüldü. Olaya tanık olmak için muazzam bir kalabalık toplandı ve pek çok kişi şaşkınlık ve kuşku içinde kurbanın Fransa'nın asil ailelerinin en üstün ve en cesurlarından birinden seçildiğini gördü. Toplananların yüzleri şaşkınlık, kızgınlık, aşağılama ve şiddetli nefretle kararmıştı; fakat tek bir yüzde hiç gölge yoktu. Şehidin düşünceleri kargaşa sahnesinden çok uzaktaydı; o yalnızca Rabbi'nin

mevcudiyetinin bilincindeydi.

Üzerinde taşındığı perişan haldeki araba, kendisine zulmedenlerin asık yüzleri, gitmekte olduğu korkunç ölüm – bunları önemsemiyordu; yaşayan, ölen, fakat sonsuzluklar boyunca diri olan, ölümün ve ölümler diyarının anahtarlarını elinde bulunduran Kişi⁷³ onun yanındaydı. Berquin'in yüzü göğün ışığı ve huzuru ile parlıyordu. En güzel giysilerini giymişti, “kadife bir pelerin, saten ve Şam kumaşından bir yelek ve altın rengi pantolon.”— D'Aubigne, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin* [*Calvin'in Zamanında Avrupa'da Reform'un Tarihi*], 2. kitap, 16. bölüm. Kralların Kralı'nın huzurunda ve tüm

evrenin şahitliğinde imanına tanıklık etmek üzereydi, hiçbir yas işareti sevincini gölgelememeliydi.

Geçit alayı kalabalık sokaklarda yavaş yavaş ilerlerken, insanlar onun görünüşünde ve duruşundaki gölgelenmeyen huzura ve sevinçli zafere hayretle bakıyorlardı. “Tapınakta oturup kutsal şeyler üzerinde tefekkür eden birine benziyor” diyorlardı.— Wylie, 13. kitap, 9. bölüm.

Berquin kazıktayken halka birkaç söz söylemek istedi; fakat bunun sonuçlarından korkan keşişler bağırmaya, askerler silahlarını birbirine vurmaya başladılar ve gürültüleriyle şehidin sesini bastırdılar. Böylece 1529 yılında, kültürlü Paris’in en yüksek

edebi ve kilise otoritesi, “1793 yılının ayaktakımına, ölmekte olanların kutsal son sözlerini idam sehpasında bastırmak şeklindeki aşağılık uygulama için örnek oldu.”—a.g.e., 13. kitap, 9. bölüm.

Berquin boğuldu ve bedeni alevlerin arasında küle dönüştü. Ölüm haberi Fransa’daki Reform dostları arasında üzüntü yarattı. Fakat örneği kaybolmadı. Gerçeğin tanıkları, “Biz de gözlerimizi gelecek olan hayata dikerek, ölümü sevinçle karşılamaya hazırız” dediler.—D’Aubigne, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin* [*Calvin’in Zamanında Avrupa’da Reform’un Tarihi*], 2. kitap, 16. bölüm.

Meaux zulmü sırasında yenilenen

imana mensup öğretmenlerin vaaz verme ruhsatları ellerinden alındı ve başka alanlara geçtiler. Lefevre bir süre sonra Almanya'ya gitti. Farel doğu Fransa'daki memleketine dönerek, çocukluğunun geçtiği kasabada ışığı yaydı. Meaux'da olanların haberi oraya gelmişti ve korkusuz bir gayretle öğrettiği gerçek dinleyicilerle buluştu. Yetkililer çok geçmeden onu susturmak için harekete geçti ve kentten kovuldu. Artık alenen çalışma yapamamasına rağmen, ovaları ve köyleri geziyor, özel evlerde ve saklı çayırlarda ders vererek, çocukluğunda uğrak yeri olan ormanlarda ve kayalık mağaralarda sığınak buluyordu. Allah onu daha büyük denemelere hazırlıyordu.

“Önceden uyarıldığım Şeytan tarafından verilen kederler, yapılan zulümler ve entrikalar eksik değildi” dedi; “hatta kendi başıma tahammül edebileceğimden çok daha şiddetliydi; fakat Allah benim Babam; O bana ihtiyacım olan gücü sağladı ve her zaman sağlayacaktır.”— D’Aubigne, *History of the Reformation of the Sixteenth Century [On Altıncı Yüzyıl Reformu’nun Tarihçesi]*, 12. kitap, 9. bölüm.

Elçilerin zamanında olduğu gibi, zulüm “daha çok Müjde’nin yayılmasına yara[dı]” (Filipililer 1:12). Paris’ten ve Meaux’dan sürülenler, “gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı” (Elçilerin İşleri 8:4).

Böylece ışık Fransa'nın en uzak bölgelerine dek ulaştı.

Allah halen kendi davasını sürdürecektir olan işçileri hazırlamaktaydı. Paris okullarının birinde, şimdiden güçlü ve etkili bir zihnin belirtilerini gösteren, düşünsel gayreti ve dinsel adanmışlığının yanı sıra yaşantısının kusursuzluğuyla da göze çarpan, düşünceli, sakin bir genç vardı. Dehası ve yaşantısı onu çok geçmeden okulun gururu haline getirdi, Jean Calvin'in kilisenin en yetkin ve en şerefli savunucularından biri olacağı güvenle tahmin ediliyordu. Fakat ilahî ışığın huzmesi, Calvin'i kuşatan skolastik düşünce ve batıl inanç duvarlarının dahi içine işliyordu. Yeni öğretileri

duyduğunda tüyleri ürperdi ve sapkınların atıldıkları ateşi hak ettiklerinden hiç şüphe etmedi. Ancak farkına bile varmadan sapkınlıkla yüz yüze kaldı ve Roma teolojisinin gücünü Protestan öğretisine karşı savaş vererek denemeye zorlandı.

Calvin'in bir kuzeni Reformculara katılmıştı ve Paris'te bulunuyordu. İki akraba sık sık görüşerek, Hristiyan alemi sıkıntıya sokan konuları tartışıyorlardı. Protestan olan Olivetan, "Dünyada yalnızca iki din var" diyordu. "Birinci tür din, insanların icat ettikleridir, bunların tümünde insan kendisini törenler ve iyi işlerle kurtarmaya çalışır; diğeri ise Kutsal Kitap'ta bildirilen dindir ve insana

kurtuluşu yalnızca Allah'ın karşılıksız lütfunda aramayı öğretir.”

Calvin, “Senin yeni öğretilerinden hiçbirini kabul etmeyeceğim” diye haykırdı; “hayatım boyunca yanılğı içinde mi yaşamış olduğumu düşünüyorsun?”—Wylie, 13. kitap, 7. bölüm.

Ancak zihninde, isteyerek çıkaramayacağı düşünceler uyanmıştı. Odasında yalnız kaldığında, kuzeninin sözlerini uzun uzun düşündü. Günahın mahkûmiyeti düşüncesi kafasına takıldı; kendisini kutsal ve adil bir Yargıç'ın huzurunda, arabulucusu olmadan dururken gördü. Azizlerin aracılığı, iyi işler, kilisenin törenleri, tümü günaha kefarete edemeyecek denli

güçsüzdü. Önünde sonsuz umutsuzluğun karanlığından başka bir şey göremiyordu. Kilisenin doktorları üzüntüsünü gidermek için boşuna uğraştılar. Günah çıkarmaya ve kefarete boş yere başvuruldu; bunlar ruhu Allah ile barıştıramıyordu.

Calvin halen bu sonuçsuz çekişmeler içindeyken, bir gün tesadüf eseri bir kent meydanından geçerken bir sapkının yakılışına tanık oldu. Şehidin yüzünde okunan huzurlu ifadeye hayret etti. Genç öğrenci acı içinde, onun o korkunç ölümün işkenceleri arasında ve daha da korkunç olan kilisenin mahkûmiyeti altındayken gösterdiği iman ve cesareti, kendisinin kiliseye sıkı bir bağlılıkla itaat etmesine

rağmen yaşadığı umutsuzluk ve karanlıkla kıyasladı. Sapkınların inançlarını Kutsal Kitap'a dayandırdıklarını biliyordu. Onu incelemeye ve başarabilirse onların bu sevinçlerinin sırrını keşfetmeye karar verdi.

Kutsal Kitap'ta Mesih'i buldu. "Ey Baba" diye feryat etti, "O'nun kurban oluşu Senin gazabını yatıştırdı; O'nun kanı beni kirlerimden arıttı; O'nun çarmıhı lanetimi taşıdı; O'nun ölümü benim için kefareti etti. Kendimiz için pek çok yararsız ve akılsızca planlar kurduk, fakat Sen sözünü bir meşale gibi önüme koydun ve İsa'nın değerlerinden başka tüm değerlerden nefret etmem için benim yüreğime

dokundun.”—Martyn, 3. cilt, 13. bölüm.

Calvin rahiplik eğitimi almıştı. Henüz on iki yaşındayken küçük bir kilisenin vaizliğine atanmıştı ve kilise kanununa göre başı piskopos tarafından traş edilmişti. Takdis edilmemişti, rahibin görevlerini de yerine getirmiyordu, fakat ruhban sınıfına dahil olmuştu, görevinin unvanını taşıyordu ve bu görev için maaş alıyordu.

Hiçbir zaman rahip olamayacağını düşünerek bir süre hukuk çalışmaya başladı, fakat sonunda bu hedefinden vazgeçerek hayatını müjdeye adamaya karar verdi. Fakat kamu öğretmeni olmakta tereddüt ediyordu. Çekingen bir mizaca sahipti, görevin

sorumluluğunun ağırlığı üstüne yük oluyordu ve hâlâ kendisini çalışmaya adanmak istiyordu. Ancak dostlarının kararlı ricaları sayesinde sonunda razı geldi. “Bu kadar aşağı sınıftan gelen birisinin, böyle büyük bir saygınlığa ulaşabilmesi ne harika” dedi.—Wylie, 13. kitap, 9. bölüm.

Calvin sessizce çalışmasına başladı, sözleri toprağı tazeleyen çiy taneleri gibiydi. Paris'ten ayrılmıştı ve müjdeyi çok seven ve onun öğrencilerini koruyan prenses Margaret'in koruması altında olan bir taşra kasabasında yaşıyordu. Calvin halen nazik ve gösterişsiz bir duruşa sahip bir gençti. Çalışmasına insanları evlerinde ziyaret ederek başladı. Ev halkını etrafına

alarak onlara Kutsal Kitap'ı okudu ve kurtuluşun hakikatlerini açtı. Mesajı duyanlar müjdeli haberi başkalarına iletiler, böylece çok geçmeden öğretmen kent sınırlarını aşarak uzaktaki kasabalara ve köylere geçti. Hem şatolara hem kulübelere girebiliyordu, böylece yoluna devam ederek, ileride gerçeğe korkusuzca tanıklık edecek olan kiliselerin temellerini attı.

Birkaç ay sonra tekrar Paris'e geldi. Eğitimli kişilerin ve alimlerin çevresinde beklenmedik bir kargaşa vardı. Kadim dillerin öğrenilmesi insanları Kutsal Kitap'a yönlendirmiş, onun gerçeğiyle kalplerine dokunulmamış olan pek çok kişi

bunları hararetle tartışmaya başlamış, hatta Roma Katolikliğinin savunucularıyla müzakere etmeye başlamışlardı. Teolojik anlaşmazlıklarda yetkin bir savaşçı olmasına rağmen, Calvin'in bu gürültücü eğitimcilerin görevinden daha önemli, tamamlaması gereken bir görevi vardı. İnsanların zihinleri harekete geçmişti, şimdi ise onlara gerçeği amanın zamanı gelmişti. Üniversitelerin salonları ilahiyat tartışmalarının gürültüsüyle yankılanırken, Calvin evden eve gezerek insanlara Kutsal Kitap'ı açıklıyor, onlara Mesih'i ve O'nun çarmıha gerilişini anlatıyordu.

Paris, Allah'ın takdiriyle, müjdeyi kabul etmesi için başka bir çağrı

alacaktı. Lefevre ile Farel'in çağrısı reddedilmişti, fakat o büyük başkentteki tüm sınıflardan insanlar bu mesajı yeniden duyacaklardı. Siyasi hususların etkisi altındaki kral, henüz Reform'a karşı Roma'nın yanına tamamen geçmemişti. Margaret halen Protestanlığın Fransa'da zafer kazanacağı umuduna sarılıyordu. Yenilenen imanın Paris'te vaaz edilmesine gerektiğine karar verdi. Kralın yokluğunda, bir Protestan din görevlisinin kentin kiliselerinde vaaz etmesi emrini verdi. Papalık ileri gelenleri buna engel olduğunda, prenses bu amaçla saray kapılarını açtı. Bir daire şapel olarak düzenlendi ve her gün belirlenen bir saatte vaaz verileceği

duyurularak, her sınıf ve mevkiden insanlar davet edildi. İbadete büyük kalabalıklar toplandı. Yalnızca şapel değil, girişler ve koridorlar bile doldu. Her gün binlerce kişi toplandı – asiller, devlet adamları, hukukçular, esnaf ve zanaatkârlar. Kral toplantıları yasaklamadı, aksine Paris kiliselerinden ikisinin açılması emrini verdi. Kent daha önce Allah'ın sözünden hiç bu kadar etkilenmemişti. Gökten gelen yaşam nefesi insanların üzerine üfleniyor gibiydi. Ayyaşlığın, ahlaksızlığın, kavganın ve başıboşluğun yerini ılımlılık, paklık, düzen ve çalışkanlık alıyordu.

Fakat hiyerarşi boş durmuyordu. Kral vaazı durdurmak için müdahalede

bulunmayı halen reddediyordu, bu nedenle onlar da halka başvurular. Cahil ve batıl inançlı kalabalıkların korkularını, önyargılarını ve bağınazlığını uyandırmak için hiçbir yöntemden geri durulmadı. Paris, sahte öğretmenlerine körü körüne boyun eğerek, eski zamanın Yeruşalim'i gibi, ne kendi ziyaretinin vaktini, ne de esenliği için olan şeyleri bilemedi.⁷⁴ Allah'ın sözü başkentte iki yıl boyunca vaaz edildi; fakat müjdeyi kabul eden pek çok kişi olmasına rağmen, halkın büyük çoğunluğu onu reddetti. François yalnızca kendi amaçlarına hizmet edecek bir müsamaha gösterisinde bulunmuştu, papalık yanlıları ise üstünlüğü tekrar ele

geçirmekte başarılı oldular. Kiliseler yeniden kapandı ve kazıklar kuruldu.

Calvin halen Paris'teydi, çalışma, tefekkür ve dua ile kendisini gelecekteki işlerine hazırlıyor ve ışığı yaymaya devam ediyordu. Ancak sonunda şüpheler onun da üzerine geldi. Yetkililer onu yakmaya karar verdiler. İnziva yerinde kendisini güvende görüyor, tehlikeyi hiç düşünmüyordu, ancak dostları aceleyle odasına gelerek memurların kendisini tutuklamak üzere yolda oldukları haberini verdiler. O anda dış kapı gürültüyle vurulmaya başladı. Kaybedilecek bir an bile yoktu. Birkaç arkadaşı kapıdaki memurları oyalarken, diğerleri Reformcu'nun camdan

kaçmasına yardımcı oldular, o da hızla kentin kenar mahallelerine gitti. Reform dostu bir işçinin kulübesinde sığınak buldu, ev sahibinin giysileriyle kılık değiştirdi ve omzuna bir bahçe çapası alarak yolculuğuna başladı. Güneye giderek, Margaret'in topraklarında tekrar sığınak buldu. (Bakınız: D'Aubigne, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin* [*Calvin'in Zamanında Avrupa'da Reform'un Tarihi*], 2. kitap, 30. bölüm.)

Burada birkaç ay süreyle nüfuzlu dostlarının koruması altında güvende kaldı ve önceden olduğu gibi kendini araştırmaya verdi. Fakat Fransa'nın müjdelenmesine aklını koymuştu ve uzun süre hareketsiz kalamadı. Fırtına

biraz diner gibi olduğunda, üniversitesi olan ve yeni görüşlerin rağbet gördüğü Poitiers'de yeni bir çalışma alanı aradı. Tüm sınıflardan insanlar müjdeyi memnuniyetle dinlediler. Halka açık vaaz verilmedi, ancak belediye başkanının evinde, kendi ikametgâhında ve kimi zaman kamuya açık parklarda, Calvin sonsuz yaşam sözlerini dinlemek isteyenlere açtı. Bir süre sonra, dinleyicilerin sayısı arttığıında, kentin dışında toplanmanın daha emniyetli olacağı düşünöldü. Derin ve dar bir geçidin kenarında bulunan ve ağaçlar ile çıkıntılı kayalar sayesinde daha da gizlenen bir mağara toplantı yeri olarak seçildi. Kentten ayrılıp farklı yollardan gelen küçük

gruplar burada buluştular. Bu gözlerden uzak yerde Kutsal Kitap yüksek sesle okundu ve açıklandı. Burada Fransa'nın Protestanları ilk kez Rabb'in Sofrası'nı kutladılar. Bu küçük kiliseden birkaç sadık müjdecı gönderıldı.

Calvin bir kez daha Paris'e döndü. Fransa'nın ulusça Reformu kabul edeceği umudundan henüz vazgeçemiyordu. Fakat neredeyse tüm çalışma kapılarınının kapalı olduğunu gördü. Müjdeyi öğretmek doğrudan kazığa giden yola girmek demektı, bu nedenle sonunda Almanya'ya gitmeye karar verdi. Fransa'dan henüz ayrılmıştı ki, Protestanlara karşı büyük bir fırtına koptu, öyle ki, kalması halinde

kesinlikle onu da genel yıkıma sürükleyecekti.

Ülkelerinin Almanya ve İsviçre ile aynı hızda ilerlemesini isteyen Fransız Reformcular, Roma'nın batıl inançlarına karşı tüm ulusu harekete geçirecek bir darbe indirmeye karar verdiler. Bu amaçla bir gece içinde tüm Fransa'da Aşai Rabbani ayininin aleyhinde afişler asıldı. Bu gayretli fakat tedbirsiz hareket, reformu ilerletmek bir yana, yalnızca kendi militanlarının başına değil, yenilenen imanın tüm Fransa'daki dostlarına da yıkım getirdi. Roma yanlılarının eline arayıp da bulamadıkları kozu verdi: Sapkınların tahtın istikrarını ve ulusun huzurunu tehlikeye atan tahrikçiler olarak

tamamen yok edilmelerini talep etmek için bir bahane.

Gizli bir el –düşüncesiz bir dosta mı, yoksa kurnaz bir düşmana mı ait olduğu hiçbir zaman anlaşılamadı– kralın odasının kapısına bu afişlerden birini astı. Hükümdar dehşete kapıldı. Bu kâğıtta, çağlar boyunca büyük saygı görmüş olan batıl inançlara acımasızca saldırılıyordu. Bu apaçık ve hayret verici ifadeleri kraliyet huzuruna sokmaya cesaret eden benzeri görülmemiş cüret, kralın öfkesini uyandırdı. Bir süre şaşkınlık içinde, titreyerek ve dili tutulmuş bir halde kaldı. Sonra hiddeti korkunç sözlerle dile geldi: “Luther sapkını olduğundan şüphe edilen herkes ayırım yapılmadan

tutuklansın. Hepsinin kökünü kazıyacağım.”—a.g.e., 4. kitap, 10. bölüm. Ok yaydan çıkmıştı. Kral bütününüle Roma'nın yanında yer almaya karar vermişti.

Paris'teki tüm Luther yanlılarının tutuklanması için hemen önlem alındı. Yenilenen imanın yandaşlarından, imanlıları gizli toplantılara götürmekle görevli olan fakir bir zanaatkâr tutuklandı ve derhal kazığa götürülme tehdidi altında papalık görevlisini kentteki tüm Protestanların evlerine götürmeye zorlandı. Bu aşağılık tekliften dehşet içinde kaçındı, fakat sonunda alevlerin korkusu galip geldi ve kardeşlerini ele vermeye razı oldu. Kraliyet dedektifi Morin ve yanındaki

hain, önlerinde kutsanmış ekmek, etraflarında rahipler, tütsü taşıyıcılar, keşişler ve askerlerden oluşan bir kabile ile, kentin sokaklarından yavaş ve sessiz adımlarla geçtiler. Bu gösteri görünürde “kutsal ayin” şerefineydi, protestocuların Aşai Rabbani ayinini aşağılamalarına karşılık bir kefarete eylemiydi. Fakat bu geçit resminin altında ölümcül bir hedef gizliydi. Bir Luther yanlısının evine gelindiğinde hain bir işaret veriyordu, ancak hiçbir söz söylenmiyordu. Tören alayı duraklıyor, eve giriliyor, aile dışarı sürüklenerek zincirleniyor ve korkunç topluluk yeni kurban arayışıyla yoluna devam ediyordu. “Büyük olsun, küçük olsun, hiçbir evi atlamadılar, hatta Paris

Üniversitesi'nin okullarına bile girdiler... Morin tüm kenti sarstı... Bu bir terör dönemiymiş.”—a. g. e., 4. kitap, 10. bölüm.

Kurbanlar zalim işkencelerle öldürüldü, ızdıraplarını uzatmak için ateşin özellikle kısılması emredilmişti. Fakat muzaffer olarak öldüler. Dayanıklılıkları sarsılmadı, huzurları gölgelenemedi. Onlara zulmedenler, bükülmez dirençlerini kırmaktan aciz kalarak, kendilerini yenilgiye uğramış hissettiler. “Paris'in tüm mahallelerine idam sehpaları kuruldu, birbirini izleyen günlerde adam yakmalar birbirini takip etti, amaç, idamları yaygın hale getirerek sapkınlıktan korkuyu yaymaktı. Ancak sonunda

üstünlük müjdede kaldı. Tüm Paris yeni görüşlerin nasıl insanlar meydana getirebileceğini gördü. Şehidin yakıldığı odun yığını kadar etkili bir vaaz kürsüsü yoktu. İdam yerine... götürülenlerin yüzlerini aydınlatan dingin sevinç, acı alevlerin ortasında dururken sergiledikleri kahramanlık, uğradıkları zararları alçakgönüllülikle affetmeleri, birden fazla olayda öfkeyi acımaya, nefreti sevgiye dönüştürüyor, müjdenin yararına karşı konulmaz bir belagatle tanıklık ediyordu.”—Wylie, 13. kitap, 20. bölüm.

Halkın öfkesini üst düzeyde tutmaya kararlı olan rahipler, Protestanlara karşı en korkunç suçlamaları yayıyorlardı. Katolikleri katletmek, hükümeti

yıkmak ve kralı öldürmek amacıyla düzen kurmakla suçlandılar. Suçlamaları destekleyecek tek bir kanıt bile ortaya konulamadı. Ancak bu kötülük kehanetleri bir şekilde gerçekleşecekti; ne var ki, çok daha farklı koşullarda ve aksi nitelikte nedenlerle. Katoliklerin masum Protestanlara çektirdikleri zulümler birikerek ağır bir karşılık haline geldi ve yaklaşmakta olduğunu öngördükleri akıbeti, yüzyıllar sonra kralın, hükümetinin ve tebaasının başına getirdi; fakat buna imansızlar ve papalık yanlılarının kendileri neden oldular. Üç yüz yıl sonra Fransa üzerine bu felaketleri getiren şey Protestanlığın tesis edilmesi değil, aksine bastırılması

oldu.

Şüphe, güvensizlik ve korku artık toplumun tüm sınıflarına yayılmıştı. Yaygın telaşın arasında, Luther yanlısı öğretinin en üst düzeyde eğitilmiş, etki sahibi ve mükemmel karakterli insanların zihinlerinde ne kadar derin bir yer edindiği görülüyordu. Güven ve şeref mevkileri birdenbire boş kaldı. Zanaatkârlar, matbaacılar, alimler, üniversite profesörleri, yazarlar, hatta saray mensupları ortadan kayboldular. Yüzlerce kişi Paris'ten kaçarak memleketlerinden gönüllü sürgüne gitti, pek çok durumda bu davranışlarıyla yenilenen imanı onayladıklarının ilk işaretini veriyorlardı. Papalık yanlıları etraflarına

bakarak bunca zaman hiç şüphe edilmeden aralarında yaşamış sapkınların varlığına hayret ettiler. Öfkelerini, güçlerini yetirebildikleri daha zayıf kurbanlar olan büyük kalabalıklardan çıkardılar. Hapishaneler doldu, havayı müjdeyi ikrar edenler için tutuşturulan odun yığınlarının dumanı kapladı.

I. François, on altıncı yüzyılın başlangıcına damgasını vurmuş olan büyük öğrenme hareketinin önderlerinden biri olmakla övünürdü. Sarayında her ülkeden bilgili kişileri bir araya getirmekten zevk alırdı. Reforma gösterilen müsamaha derecesi, en azından kısmen onun bu öğrenme sevgisi ve keşişlerin cehaleti ile batıl

inançlarına olan düşmanlığına bağlıydı. Fakat sapkınlığı ortadan kaldırma hevesiyle dolan bu öğrenim hamisi, tüm Fransa'da matbaayı yasaklayan bir ferman çıkardı! I. François, düşünsel kültürün dinsel hoşgörüsüzlüğe ve zulme karşı koruyucu olamayacağıının tarihte kaydedilmiş pek çok örneğinden biridir.

Fransa, halk huzurunda yapılan resmi bir törenle, kendisini tamamen Protestanlığı yıkmaya adayacaktı. Rahipler, Aşai Rabbani ayininin kınanmasıyla Yüce Göğe karşı işlenen hakaret suçunun kanla temizlenmesini ve bu korkunç işlemi halk adına kralın alenen onaylamasını talep ettiler.

Korkunç tören için 21 Ocak 1535

tarihi belirlendi. Tüm ulusun batıl inanca dayalı korkuları ve bağnaz nefreti uyanmıştı. Paris, evre bölgelerden gelen ve sokaklarını dolduran kalabalıklarla dolup taşıyordu. Gün, son derece büyük ve görkemli bir tören alayıyla başlatılacaktı. “Yürüyüş hattı boyunca evler yas kumaşlarıyla donatılmıştı, aralarda ise sunaklar yükseliyordu.” Her kapının önünde “kutsal ayin”in şerefine bir meşale yakılmıştı. Tren alayı gün ağarmadan kralın sarayında toplanmıştı. “nden çeşitli kilise bölgelerinin bayrakları ve haları gidiyordu; onları ikişerli yürüyerek meşaleler taşıyan vatandaşlar izliyordu.” Arkalarından, her biri kendine özgü

giysiler içinde, dört keşiş tarikatı geliyordu. Bunu muazzam bir kutsal emanetler koleksiyonu izliyordu. Bunların ardından, atlı araba üzerinde, mor ve kırmızı cüppeleri ve mücevherleriyle süslenmiş, muhteşem ve pırıltılı bir kafiye halinde kibirli rahipler geliyordu.

“Kutsanmış ekmek Paris piskoposu tarafından muhteşem bir sayvanın altında taşınıyordu... bunu dört soylu prens destekliyordu... Kutsanmış ekmeğin ardından kral yürüyordu... I. François o gün ne taç, ne de hükümdarlık kaftanını giymişti.” Fransa kralı, “başı açık, gözleri yerde ve elinde yanmakta olan ince bir mumla, bir tövbekâr görünümündeydi.”—

a.g.e., 13. kitap, 21. bölüm. Her sunağın önünde kendini alçaltarak eğiliyordu, bunu yapmasının nedeni canını kirleten kötülükler ya da ellerini lekeleyen masumların kanı değil, Aşai Rabbani ayinini kınamaya cüret eden tebaasının ölümcül günahıydı. Ardından kraliçe ile, yine ikişerli olarak yürüyen ve yanan meşaleler taşıyan yüksek devlet memurları geliyorlardı.

Günün ibadetlerinin bir parçası olarak, hükümdar, piskoposun sarayının büyük salonunda krallığın yüksek rütbeli memurlarına bizzat hitap etti. Kederli bir yüzle karşılılarına çıktı ve dokunaklı bir belagatle, ulusun başına gelmiş olan “suç, küfür, üzüntü ve utanç günü” için hayıflandı.

Fransa'yı yıkımla tehdit eden tehlikeli sapkınlığın kökünün kazınması için tüm sadık tebaaların yardımını istedi. "Baylar, kralınız olduğum kadar kesinlikle söylüyorum" dedi, "kendi kollarım ya da bacaklarımdan birinin dahi bu iğrenç yozlaşmışlıkla hastalandığını bilseydim, kesmeniz için size teslim ederdim... Dahası, kendi çocuklarımdan birinin bununla kirlendiğini görseydim, onu esirgemezdim... Kendi elimle teslim eder, Allah'a kurban olarak sunardım." Sözleri gözyaşlarıyla boğuldu, ardından tüm topluluk ağlamaya başlayarak bir ağızdan haykırdılar: "Katolik dini için yaşayacağız ve öleceğiz!" —D'Aubigne, *History of the Reformation in Europe in*

the Time of Calvin [Calvin'in Zamanında Avrupa'da Reform'un Tarihi], 4. kitap, 12. bölüm.

Gerçeğin ışığını reddeden ulusun karanlığı korkunç olmuştu. “Kurtuluş sağlayan” lütuf ortaya çıkmıştı;⁷⁵ fakat Fransa, onun gücünü ve kutsallığını gördükten sonra, ilahî güzelliğine binlerce kişi cezbedildikten sonra, kentler ve köyler ışıltısıyla aydınlandıktan sonra, geri dönerek, ışığın yerine karanlığı seçmişti. Kendilerine sunulan göksel armağanı reddetmişlerdi. Kötüye iyi, iyiye ise kötü demişler, sonunda bile bile kendilerini kandırmalarına yenik düşmüşlerdi. Şimdi, Allah'ın halkına zulmederek O'na hizmet ettiklerine

gerçekten inanıyor olsalar bile, bu samimiyetleri suçlarını ortadan kaldırmıyordu. Kendilerini aldanıştan, canlarını kanla lekelemekten koruyacak olan ışığı isteyerek reddetmişlerdi.

Büyük katedralde sapkınlığın kökünü kazımak için büyük bir yemin edildi, yaklaşık üç yüzyıl sonra, aynı yerde, yaşayan Allah'ı unutan bir ulus, Akıl Tanrıçası'nı tahta çıkaracaktı. Yine bir tören alayı kuruldu ve Fransa'nın temsilcileri yeminli oldukları işi yapmaya koyuldular. "Kısa aralıklarla idam sehpaları kuruldu, bunların üzerinde bazı Protestan Hristiyanlar diri diri yakılacaklardı, çıra demetlerinin kral yaklaşırken yakılmasına ve tören alayının infaza

tanık olmak üzere duraklamasına karar verildi.”—Wylie, 13. kitap, 21. bölüm. Mesih’in bu tanıklarının maruz kaldığı işkencelerin ayrıntıları anlatılamayacak kadar üzücüydü; fakat kurbanların tarafında hiçbir tereddüt yoktu. Biri, geri adım atmaya zorlandığında şu yanıtı verdi: “Yalnızca eski zamanlarda peygamberlerin ve elçilerin vaaz ettikleri ve tüm kutsallar topluluğunun iman ettikleri şeye inanıyorum. İmanım Allah’a güven temelindedir, böylece cehennemın tüm güçlerine karşı direnecektir.”—D’Aubigne, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin [Calvin’in Zamanında Avrupa’da Reformun Tarihi], 4. kitap, 12. bölüm.

Tören alayı işkence yerlerinde defalarca durakladı. Kraliyet sarayındaki başlangıç noktasına dönüldüğünde, kalabalık dağıldı, kral ile piskoposlar çekildiler, günün olaylarından fazlasıyla memnun kalmışlardı ve şimdi başlayan çalışmanın sapkınlık tamamen yok edilene dek sürececek olmasından ötürü birbirlerini kutladılar.

Fransa'nın reddettiği esenlik müjdesinin gerçekten de kökü kazınacaktı, bunun sonuçları ise korkunç olacaktı. 21 Ocak 1793 tarihinde, Fransa'nın Reformculara zulmedilişine tamamen adandığı tarihten iki yüz elli sekiz yıl sonra, başka bir tören alayı, ancak bu kez

tamamen farklı bir nedenle, Paris caddelerinden geçti. “Kral yine odak noktasındaydı; yine kargaşa ve bağırış vardı; yine daha fazla kurban isteyen çılgınlıklar duyuluyordu; yine kara idam sehpaları kurulmuştu; ve günün olayları yine korkunç infazlarla son buldu; kendi gardiyanları ve cellatlarıyla göğüs göğüse mücadele eden XVI. Louis, sürüklenerek cellat kütüğüne getirildi ve balta inene dek zorla tutuldu, sonunda gövdesinden ayrılan başı idam sehpası üzerinde yuvarlandı.”—Wylie, 13. kitap, 21. bölüm. Kral tek kurban da değildi; Terör Dönemi’nin kanlı günleri boyunca, yaklaşık olarak aynı noktada, iki bin sekiz yüz insan giyotinle yok

edildi.

Reform, dünyaya açık bir Kutsal Kitap sunmuş, Allah'ın yasasının ilkelerini açıklamış ve insanların vicdanlarını onun gereklerini yerine getirmeye teşvik etmişti. Sınırsız Sevgi, insanlara göğün yasalarını ve ilkelerini açmıştı. Allah şöyle demişti: “Onlara sınırsız bağlanın. Çünkü ne denli bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, ‘Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk!’ diyecek” (Yasa'nın Tekrarı 4:6). Fransa, göğün armağanını reddettiğinde, anarşi ve yıkımın tohumlarını atmış oldu; sonunda etki-tepki prensibinin kaçınılmaz sonucu Devrim olarak ortaya çıktı ve Terör

Dönemi başladı.

Cesur ve coşkulu Farel, afişlerin uyandırdığı zulümden çok önce kendi memleketinden kaçmaya zorlanmıştı. İsviçre'ye sığındı ve Zwingli'nin çalışmalarını destekleyen kendi çalışmaları ile, İbrenin Reform lehine dönmesine katkıda bulundu. Hayatının geri kalanını burada geçirecekti, fakat Fransa'daki reforma kararlı bir şekilde etkide bulunmaya devam etti. Sürgünlüğünün ilk yıllarında, çabaları bilhassa müjdenin kendi anavatanında yayılmasına yönelikti. Sınır yakınındaki vatandaşlarına vaaz vermek için hatırı sayılır zaman ayırdı, burada yorulmak bilmez bir teyakkuzla çatışmayı izledi

ve cesaret verici tavsiyeleriyle yardımcı oldu. Diğer sürgünlerin yardımıyla Alman Reformcuların yazıları Fransız diline çevrildi ve Fransızca Kutsal Kitap'la birlikte, büyük sayılarda basıldı. Bu çalışmalar gezici kitap satıcıları tarafından Fransa'da yaygın bir biçimde satıldı. Kitaplar kitap satıcılarına düşük bir fiyatla veriliyordu, böylece işten elde edilen kâr, çalışmaya devam etmelerini sağlıyordu.

Farel İsviçre'deki çalışmasına, sıradan bir okul müdürü görünümünde başladı. Gözlerden uzak bir kilise bölgesine çekilerek, kendini çocukların eğitimine adadı. Alışıl gelmiş öğrenim dallarının yanı sıra, çocuklar aracılığıyla

ebeveynlerine ulaşma umuduyla, Kutsal Kitap gerçeklerini de ihtiyatlı bir şekilde sunuyordu. İman edenler oldu, fakat rahipler duruma el koyarak çalışmayı durdurdular ve batıl inançlı taşra halkı karşı çıkmaları için tahrik edildi. Rahip, “Bu Mesih’in müjdesi olamaz” dedi, “zira bunun vaaz edilmesi barış değil, savaş getiriyor.”— Wylie, 14. kitap, 3. bölüm. İlk öğrenciler gibi, bir kentte zulüm gördüğünde diğerine kaçtı. Hayatı her yerde tehlikede, köyden köye, kentten kente, açlığa, soğuğa ve yorgunluğa katlanarak yayan seyahat ederek gitti. Pazar yerlerinde, kiliselerde, kimi zaman da katedrallerin kürsülerinde vaaz verdi. Kimi zaman kiliseyi

dinleyicisiz bir halde buldu; zaman zaman vaazı bağışlar ve alaylarla kesildi; ayrıca, kürsüden zorla indirildi. Birkaç kez ayaktakımının saldırısına uğradı ve öldüresiye dövüldü. Buna rağmen o yoluna devam etti. Çoğunlukla geri çevrilmesine rağmen, yorulmak bilmez bir kararlılıkla tekrar işe girişti; bundan sonra papalığın sağlam kaleleri olan kentlerin birbiri ardınca kapılarını müjdeye açtığını gördü. İlk çalıştığı küçük kilise bölgesi çok geçmeden yenilenen imanı kabul etti. Morat ve Neuchatel kentleri de Roma ayinlerini terk ederek putperestliğe ait heykelleri kiliselerinden çıkardılar.

Farel uzun zamandan beridir

Protestanlığın bayrağını Cenevre'ye dikmeyi arzuluyordu. Bu kent kazanılırsa, Fransa, İsviçre ve İtalya'daki Reform'un merkezi olacaktı. Önüne bu hedefi koyarak, çevre kasaba ve köylerin çoğu kazanılana dek çalışmalarına devam etti. Sonra yanında tek bir yoldaşla Cenevre'ye girdi. Ancak yalnızca iki vaaz vermesine izin verildi. Rahipler, sivil yetkililer tarafından mahkûm edilmesini sağlamaya çalışıp başarısız olduktan sonra, onu kilise konseyinin huzuruna çağırdılar, buraya giysilerinin altında gizli silahlarla geldiler, zira onu öldürmeye kararlıydılar. Salonun dışında, konseyin elinden kurtulması halinde onu öldürmek üzere ellerinde

sopalar ve kılıçlarla bekleyen öfkeli bir kalabalık toplanmıştı. Ancak mülki amirlerin ve silahlı bir topluluğun varlığı sayesinde kurtuldu. Ertesi sabah erkenden yoldaşı ile birlikte gölün karşı kıyısında emniyetli bir yere götürüldü. Cenevre'yi müjdelemek için ilk girişim böylece sona erdi.

Bir sonraki deneme için mütevazı bir aracı seçildi – son derece fakir görünümlü olduğundan dolayı sözde reform yandaşlarınınin dahi soğuk davrandığı genç bir adam. Peki Farel'in reddedildiği bir yerde böyle bir kişi ne yapabilirdi? Cesareti ve deneyimi çok az olan biri, en güçlülerin ve en cesurların dahi kaçmaya zorlandığı bir fırtınaya nasıl dayanabilirdi? “ ‘Güçle

kuvvetle değil, ancak benim Ruhum'la başaracaksın'... Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB" (Zekeriya 4:6). "Allah, gcl Şeyleri utandırırsın diye, dünyanın zayıf Şeylerini seçti." "nk Allah'ın akılsız olan Şeyi insanlardan daha üstün bilgeliktir; Allah'ın zayıf olan Şeyi insanlardan daha gcldr" (1. Korintliler 1:27, 25 [Kİ]).

Froment çalışmasına okul müdürü olarak başladı. Çocuklar, onun okulda öğrettiği gerçekleri evlerinde tekrar ettiler. Çok geçmeden anne–babalar Kutsal Kitap'ın aıklanışıını dinlemek için gelmeye başladılar ve sınıf dikkatli dinleyicilerle doldu. Yeni Ahit kitapları ve broşürler serbestçe dağıtılıyor, yeni öğretileri dinlemek için alenen gelmeye

cesaret edemeyen pek çok kişiye ulaşıyordu. Bir süre sonra bu işçi de kaçıma zorlandı; fakat öğrettiği gerçekler insanların zihinlerinde yer etmişti. Reform kök salmıştı, bundan sonra da güçlenmeye ve yayılmaya devam etti. Vaizler geri döndüler ve yaptıkları çalışmayla Protestan ibadeti sonunda Cenevre'de tesis edildi.

Kent, Calvin'in avarelik ve kararsızlıklarının ardından kapılarından girmeye karar vermesinden sonra halihazırda Reform'un lehinde karar vermişti. Doğduğu yeri son ziyaretinden dönüp Basel'e doğru giderken, doğrudan yolun Şarlken'in orduları tarafından işgal edildiğini duyduğunda, dolambaçlı yoldan

giderek Cenevre'den geçmek zorunda kalmıştı.

Farel bu ziyarette Allah'ın elini gördü. Cenevre yenilenen imanını kabul etmiş olmasına rağmen, burada yapılması gereken büyük bir iş vardı. İnsanlar Allah'a toplumlar halinde değil, bireyler olarak ihtida ederler; yenilenme işi kalpte ve vicdanda gerçekleşmeli ve konseylerin hükümleriyle değil, Kutsal Ruh'un gücüyle olmalıdır. Cenevreliler Roma'nın yetkisinden sıyrılmış olmalarına rağmen, onun egemenliği altında gelişip büyüyen kötülükleri terk etmeye tümüyle hazır değillerdi. Burada müjdenin saf ilkelerini tesis etmek ve bu toplumu Allah'ın

takdirinin onları çağırıldığı görevi layıkıyla yerine getirmeye hazırlamak kolay işler değildi.

Farel, Calvin'in kendisine bu çalışmada yardımcı olacağından emindi. Allah'ın adıyla genç müjdeciden burada kalarak çalışmasını rica etti. Calvin telaşla geri çekildi. Çekingen ve barış yanlısı olduğundan, Cenevrelilerin cüretkâr, bağımsız, hatta şiddetli ruhuyla temas kurmaktan çekindi. Sağlığının zayıflığı ve çalışma alışkanlıkları onu bir köşeye çekilmeye zorluyordu. Reform davasına en iyi hizmeti, kalemiyle verebileceğini düşünerek, çalışmak için sakin bir köşe bulmayı ve oradan yayın yoluyla kiliseleri güçlendirerek eğitmeyi

arzuluyordu. Fakat Farel'in ciddi tavsiyesi ona gökten bir çağrı gibi geldi ve reddetmeyi göze alamadı. Kendi ifadesiyle, sanki "Allah'ın eli gökten uzanmış, kendisini yakalamış ve ayrılmaya can attığı yere onu değiştiremez biçimde sabitlemişti."— D'Aubigne, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin [Calvin'in Zamanında Avrupa'da Reformun Tarihi], 9. kitap, 17. bölüm.

Bu esnada Protestan davası büyük tehlikelerle kuşatıldı. Papa Cenevre'ye aforozlarla savaş açtı ve güçlü uluslar onu ortadan kaldırmak için üzerine yürüdüler. Bu küçük kent her zaman kralları ve imparatorları itaate zorlamış

olan güçlü hiyerarşiye karşı nasıl direnecekti? Dünyanın en büyük fatihlerinin orduları karşısında nasıl duracaktı?

Protestanlık, tüm Hristiyan aleminde zorlu düşmanların tehdidi altındaydı. Reform'un ilk zaferleri sona erdikten sonra, Roma onu tamamen yok etmeyi umarak yeni güçler toplamıştı. Bu sıralarda, papalığın savunucuları arasında en zalimi, en vicdansızı ve en güçlüsü olan Cizvit tarikatı kuruldu. Dünyasal bağlardan ve insanî ilgilerden tamamen koparılmış, doğal sevginin taleplerine karşı ölü, mantığı ve vicdanı tamamen susturulmuş bu tarikat, kendi düzeninden başka hiçbir kural ve bağ tanımıyor, gücünü yaymaktan başka

bir görevi kabul etmiyordu. (Ek'e bakınız.) Mesih'in müjdesi, bağılılarının soğuktan, açlıktan, zahmetli çalışmalardan ve fakirlikten gözleri korkmadan tehlikelere ve acılara göğüs germelerini, işkence aletleri, zindan ve kazığın tehdidi önünde gerçeğin bayrağını taşıyabilmelerini sağlamıştı. Cizvitlik, bu güçlere karşı savaşılabilmek için izleyicilerine benzer tehlikelere göğüs gerebilmelerini ve gerçeğin gücüne aldatmacanın tüm silahlarıyla karşı koyabilmelerini sağlayan bir bağnazlık ilham ediyordu. Onların işleyemeyeceği kadar büyük suç, uygulayamayacakları kadar aşağılık bir aldatmaca, bürünemeyecekleri kadar zor bir kılık yoktu. Kendilerini sürekli

yoksulluğa ve alçakgönüllülüğe adanmışlardı, üzerinde iyice düşünülmüş hedefleri ise zenginlik ve güç elde etmek, Protestanlığı ortadan kaldırmak, papalığın üstünlüğünü yeniden tesis etmekte.

Kendilerini tarikatlarının üyeleri olarak gösterdikleri zaman, iyi insan görünüşüne bürünüyorlar, hapishaneler ile hastaneleri ziyaret ederek hastalara ve yoksullara hizmet ediyor, dünyayı terk etmiş gibi görünüyor, her yeri gezerek iyilik yapmış olan İsa'nın kutsal adını taşıyorlardı. Fakat çoğunlukla bu kusursuz dış görünüşün altında en canice ve en ölümcül amaçlar gizleniyordu. Tarikatın temel prensibi, amaca götüren her aracın mübah

olduğuydu. Bu kural ile, yalan, hırsızlık, yalancı tanıklık, cinayet gibi suçlar affedilebilir olmakla kalmıyor, kilisenin yararına hizmet ettikleri zaman övgüye layık görülüyorlardı. Cizvitler çeşitli kisveler altında devlet memurluklarına girerek, kralların danışmanlığına kadar yükseldiler ve ulusların politikalarını biçimlendirdiler. Efendilerine karşı casusluk edebilmek için hizmetkâr oldular. Prenslerin ve asillerin çocukları için yüksekokullar, sıradan halk için okullar kurdular; böylece Protestanların çocukları da papalık ayinlerini yerine getirmeye sürüklendi. Roma ibadetinin tüm yapmacık debdebesi ve gösterişi, zihinleri karıştırmak ve hayal gücünü

cezbetmek için kullanıldı, böylece babaların zahmetli emeklerle kazandığı özgürlüğe oğullar ihanet etti. Cizvitler hızla tüm Avrupa'ya yayıldılar, gittikleri her yerde papalık yeniden canlandı.

Onlara daha büyük güç kazandırmak için, engizisyonu yeniden tesis eden bir ferman yayınlandı. (Ek'e bakınız.) Katolik ülkelerde dahi uyandırdığı büyük nefrete rağmen, bu korkunç düzen papalık önderleri tarafından yeniden kuruldu ve gün ışığına dayanamayacak kadar büyük acımasızlıklar gizli zindanlarında tekrarlandı. Pek çok ülkede uluslarının gururu olan binlerce kişi, en pak ve en asiller, en bilgili ve en eğitilmişler, dindar ve adanmış pastörler, çalışkan ve

vatansever yurttaşlar, parlak eğitimciler, yetenekli sanatçılar, işinin ehli esnaf, katledildi ya da başka ülkelere kaçmaya zorlandı.

Roma, Reform'un ışığını söndürmek, insanlardan Kutsal Kitap'ı uzaklaştırmak ve Karanlık Çağın cehaleti ile batıl inançlarını canlandırmak için böyle araçlara başvuruyordu. Fakat Allah'ın bereketi ve O'nun Luther'in yerini almak üzere yetiştirdiği asil adamların çalışmaları sayesinde, Protestanlık yenilgiye uğramadı. Gücünü prenslerin silahlarına ya da yardımına borçlu olmayacaktı. En küçük ülkeler, en gösterişsiz ve en güçsüz uluslar onun sağlam kaleleri oldu. Yıkımını

tasarlayan güçlü düşmanların ortasında küçük Cenevre; zamanın en büyük ve en zengin krallığı olan İspanya'nın zorbalığına karşı kuzey denizinin sığı kumluklarında mücadele veren Hollanda; soğuk ve verimsiz İsveç, Reform adına zaferler kazandılar.

Calvin yaklaşık otuz yıl boyunca Cenevre'de, öncelikle Kutsal Kitap'ın ahlak ilkelerine bağlı bir kilise kurmak, ikinci olarak da Reform'un tüm Avrupa'da ilerlemesi için çalıştı. Halk önderi olarak tuttuğu yol kusursuz değildi, öğretileri de hatalardan arınmış değildi. Fakat kendi zamanında özel öneme sahip olan gerçeklerin ilan edilmesinde, papalığın hızla geri dönmekte olan dalgasına karşı

Protestanlığın ilkelerinin korunmasında ve yenilenen kiliselerde, Roma öğretileri ile teşvik edilmiş olan gurur ve yozlaşmanın yerine, sadelik ve yaşam paklığı ilkelerinin geliştirilmesinde önemli bir aracı oldu.

Cenevre'den yayınlar ve öğretmenler çıkararak, reform öğretilerini yaydılar. Tüm ülkelerde zulüm görenler öğretim, öğüt ve teşvik almak için bu noktaya bakıyorlardı. Calvin'in kenti, tüm Batı Avrupa'da peşine düşülen Reformcuların sığınağı oldu. Kaçaklar, yüzyıllardır sürmekte olan korkunç fırtınaların önünden kaçarak, Cenevre kapılarına geldiler. Aç, yaralı, evlerinden ve akrabalarından uzak bu insanlar sevgiyle karşılanarak şefkatle

gözetildiler; burada kendilerine bir yuva bularak, benimsendikleri kenti yetenekleriyle, öğrenişleriyle ve dindarlıklarıyla bereketlediler. Burada sığınak arayan pek çok kişi, Roma'nın zorbalıklarına karşı direnmek üzere kendi ülkelerine döndü. Cesur İskoçyalı Reformcu John Knox, İngiliz Püritenlerin⁷⁶ azımsanamayacak bir kısmı, Hollandalı ve İspanyol Protestanlar ile Fransız Huguenotlar, kendi memleketlerindeki karanlığı aydınlatmak üzere Cenevre'den gerçeğin meşalesini getirdiler.

⁷² Sayıca çok oldukları kastediliyor. Bkz. Markos 5:9, Luka 8:30.

⁷³ Bkz. Vahiy 1:18.

⁷⁴ Bkz. Luka 19:42–44.

⁷⁵ Bkz. Titus 2:11.

⁷⁶ Püritenler: Kiliseyi arındırmak (İngilizce: purify) isteyen bir grup.

13 – HOLLANDA VE İSKANDİNAVYA

Hollanda'da papalığın zorbalığına karşı kararlı direniş çok önceleri başlamıştı. Luther'den yedi yüz yıl önce, bir görev icabı Roma'ya gönderilen iki piskopos, "kutsal taht"ın gerçek karakterini öğrenerek Roma başpiskoposunu korkusuzca suçlamışlardı: Allah, "kraliçesi ve gelini olan kiliseyi, solmayan ve bozulmayan bir çeyiz ile, ailesi için sonsuza dek kalıcı bir tedarik haline getirmiş, ona ebedî bir taç ve asa vermiştir; ... tüm bu ayrıcalıkları siz bir hırsız gibi alıkoyuyorsunuz. Kendinizi Allah'ın tapınağına yerleştiriyor; koyunlara

çobanlık etmek yerine kurt oluyorsunuz; ... bizi kendinizin en yüksek piskopos olduğunuza inandırmaya çalışıyor, fakat bunun yerine zorba gibi davranıyorsunuz... Kendi kendinizi adlandırdığınız gibi, hizmetkârların hizmetkârı olacağınız yerde, efendilerin efendisi olmaya çalışıyorsunuz... Allah'ın emirlerinden nefret uyandırılıyorsunuz... Kutsal Ruh, yeryüzünün son noktasına kadar tüm kiliselerin kurucusudur... Yurttaşları olduğumuz Allahımız'ın kenti göğün tüm bölgelerine kadar uzanmaktadır; kutsal peygamberlerin Babil adını verdiği kentten daha büyüktür, bu kent ilahî olma iddiasında, kendini cennete sokmaya çalışmakta ve kendi

bilgeliğinin ölümsüz oluşuyla övünmektedir; son olarak ve nedensiz yere, hiçbir zaman hata yapmadığını ve yapamayacağını iddia etmektedir.”— Gerard Brandt, *History of the Reformation in and About the Low Countries [Felemenk ve Çevresinde Reform Tarihi]*, 1. kitap, s. 6.

Her yüzyılda bu protestoyu tekrarlayan diğer kişiler çıktı. Çeşitli ülkeleri gezen ve farklı adlarla bilinen bu eski öğretmenler Valdens müjdecilerin karakterine sahiptiler ve müjde bilgisini dört bir yanda duyurarak Hollanda’ya nüfuz ettiler. Öğretileri hızla yayıldı. Valdens Kutsal Kitabı’nı Hollanda diline tercüme ettiler. “İçinde şakaların, masalların,

ıvır zıvırın, aldatmacaların değil, gerçeğin sözlerinin bulunduğunu; gerçekten çeşitli yerlerinde kabul etmesi zor öğretiler olduğunu, fakat iyi ve kutsal olanın özünün ve tatlılığının içinde kolaylıkla bulunabileceğini” ilan ettiler.—a.g.e., 1. kitap, s. 14. Kadim imanın dostları, on ikinci yüzyılda böyle yazdılar.

Roma zulümleri başlamıştı; fakat kazıklar ve işkenceler arasında imanlılar çoğalmaya devam etti, Kutsal Kitap’ın dinde tek yanılmaz yetki kaynağı olduğunu kararlılıkla ilan ediyorlar ve “hiç kimsenin iman etmeye zorlanmaması, fakat vaaz edilerek kazanılması gerektiğini” söylüyorlardı. —Martyn, 2. cilt, s. 87.

Luther'in öğretileri Hollanda'da gelişebileceği bir toprak buldu, samimi ve sadık kişiler ortaya çıkararak müjdeyi vaaz ettiler. Hollanda'nın vilayetlerinden birinden, Menno Simons geldi. Roma Katoliği olarak eğitilmiş ve rahipliğe atanmıştı, Kutsal Kitap'tan tamamen habersizdi ve kandırılarak sapkınlığa düşme korkusuyla okumak istemiyordu. Özdeğişim^{zz} öğretisiyle ilgili bir şüphe beynini kemirmeye başladığında, bunu Şeytan'ın bir ayartısı olarak görerek, dua ve günah çıkarma ile kendisini bundan uzaklaştırmaya çalıştı; ancak boşunaydı. Sefahat sahnelerine karışarak vicdanının suçlayıcı sesini susturmaya çalıştı; fakat yararı yoktu.

Bir süre sonra Yeni Ahit'i araştırmaya yönlendirildi ve bu, Luther'in yazılarıyla birlikte, yenilenen imanı kabul etmesine yol açtı. Kısa bir süre sonra, komşu köylerden birinde bir adamın, yeniden vaftiz olma suçuyla kafası kesilerek öldürüldüğüne tanık oldu. Bu olay onu çocuk vaftizini Kutsal Kitap'tan araştırmaya yönlendirdi. Kutsal Yazılar'da bunu destekleyen hiçbir kanıt bulamadı, fakat vaftiz edilmenin koşulu olarak her yerde tövbe ve imanın belirtildiğini gördü.

Menno, Roma Kilisesi'nden çekildi ve hayatını kendisine ulaşan gerçekleri öğretmeye adadı. Hem Almanya'da, hem de Hollanda'da bağnaz bir grup

ortaya çıkmış, saçma ve kışkırtıcı öğretileri savunuyor, düzene ve toplumsal kurallara karşı öfke uyandırarak, şiddete ve isyana başvuruyorlardı. Menno bu hareketlerin sonunda neden olacağı korkunç sonuçları gördü ve bağınazların hatalı öğretileri ile çılgın planlarına büyük bir gayretle karşı çıktı. Bu bağınazlar tarafından yanlış yönlendirilmiş olan, ancak onların yıkıcı öğretilerini terk eden birçok kişi vardı; ayrıca kadim Hristiyanların soyundan, Valdenslerin öğretilerinin meyveleri olan pek çok kişi de kalmıştı. Menno bu gruplar arasında büyük bir gayretle çalıştı ve başarılı oldu.

Yirmi beş yıl boyunca, karısı ve

çocuklarıyla birlikte, büyük zorluklara ve mahrumiyetlere göğüs gererek, çoğunlukla da hayati tehlike içinde seyahat etti. Hollanda'yı ve Almanya'nın kuzey bölgelerini gezerek, çoğunlukla alt sınıflar arasında çalıştı, fakat etkisi geniş bir alana yayıldı. Doğal bir belagati vardı, eğitim seviyesi düşük olmasına rağmen sarsılmaz bir dürüstlüğe, alçakgönüllü bir ruh ve yumuşak bir davranış tarzına ve içten ve ciddiye bir dindarlığa sahipti, öğrettiği ilkeleri kendi hayatıyla örnekliyor, insanların güvenini kazanıyordu. Takipçileri dağıtıldı ve baskı gördüler. Bağnaz Müntzercilerle karıştırıldıkları için çok sıkıntı çektiler. Fakat onun çalışmaları sayesinde çok

sayıda kişi ihtida etti.

Reform öğretileri hiçbir yerde Hollanda'da olduğu kadar genel bir kabul görmedi. Taraftarları sadece birkaç ülkede daha korkunç zulümlere maruz kaldı. Almanya'da Şarlken Reform'u yasaklamıştı ve tüm taraftarlarını memnuniyetle kazığa götürürdü; fakat prensler onun zorbalığına karşı bir engel meydana getirdiler. Hollanda'da daha güçlüydü, zulüm fermanları hızla birbirini izledi. Kutsal Kitap'ı okumak, dinlemek ya da vaaz etmek, hatta ondan bahsetmek bile, kazıkta ölüm cezasını almaya yeterliydi. Allah'a gizlice dua etmek, tasvirlerin önünde eğilmekten kaçınmak veya bir mezmur⁷⁸ söylemek

de ölümle cezalandırılıyordu. Yanılgılarından vazgeçtiklerine dair yemin edenler dahi, erkek ise kılıçla ölüme; kadın ise diri diri toprağa gömülmeye mahkûm ediliyordu. Şarlken ile II. Filip'in hükümranlığında binlerce kişi yok edildi.

Bir keresinde tüm bir aile Aşai Rabbani ayininden uzak durarak evde ibadet etme suçlamasıyla engizisyon mahkemesine çıkarılmıştı. Eylemlerine dair sorgulamada, evin en küçük oğlu şu yanıtı verdi: “Dizlerimizin üzerine çökerek, Allah'tan zihinlerimizi aydınlatması ve günahlarımızı bağışlamasını diliyoruz; hükümdarımız için, egemenliğinin müreffeh ve yaşamının mutlu olması için dua

ediyoruz; yöneticilerimizi koruması için Allah'a yalvarıyoruz.”—Wylie, 18. kitap, 6. bölüm. Hakimlerden bazıları derinden etkilendiler, ancak yine de baba ile oğullardan biri kazığa mahkûm edildi.

Zulmedenlerin öfkesine, şehitler aynı çapta bir imanla karşılık verdi. Yalnızca erkekler değil, hassas kadınlar ve genç kızlar da kararlı bir cesaret sergilediler. “Kadınlar kazıktaki kocalarının yanında yer alır, adam alevlere göğüs gererken, teselli sözleri fısıldar ya da onu neşelendirmek için mezmurlar söylerlerdi.” “Genç kızlar canlı mezarlarına sanki yatak odalarında uyumaya gider gibi giriyor; ya da idam sehпасına ve ateşe kendi düğünlerine

gider gibi, en güzel giysilerini giyerek gidiyorlardı.”—a.g.e., 18. kitap, 6. bölüm.

Putperestliğin müjdeyi yok etmeye çalıştığı günlerdeki gibi, Hristiyanların kanı tohum oldu. (Bakınız: Tertullian, *Apology [Savunma]*, 50. paragraf.) Zulüm, gerçeğe tanıklık edenlerin sayısının artmasına hizmet etti. Hükümdar her yıl halkın zapt edilemez kararlılığından iyice çılgına dönerek zalim işini sürdürüyordu; fakat boşuna. Asil Orange’lı William’ın önderliğindeki Devrim, sonunda Hollanda’ya Allah’a ibadet etme özgürlüğü getirdi.

Piedmont dağlarında, Fransa düzlüklerinde ve Hollanda kıyılarında,

müjdenin ilerleyişi öğrencilerinin kanlarıyla mühürlendi. Fakat Kuzey ülkelerine huzurlu bir giriş yolu buldu. Wittenberg'deki öğrenciler evlerine dönerek, yenilenen imanı İskandinavya'ya taşıdılar. Luther'in yazılarının yayınlanması da ışığın yayılmasını sağladı. Kuzeyin basit, dayanıklı insanları Roma'nın yozlaşmasından, debdebesinden ve batıl inançlarından dönerek, Kutsal Kitap'ın paklığına, sadeliğine ve hayat veren gerçeklerine kucak açtılar.

“Danimarka'nın Reformcusu” Tausen, bir köylünün oğluydu. Dinç bir aklın belirtilerini henüz küçük yaşta göstermeye başlamıştı; eğitime susamıştı; fakat anne–babasının

durumu yüzünden bundan mahrum kalarak bir manastıra girdi. Burada, pak yaşantısı, gayreti ve sadakati ile, amirinin beğenisini kazandı. Sınandığında, gelecekte kiliseye büyük hizmetlerinin dokunacağını vaat eden bir yeteneğe sahip olduğu görüldü. Almanya ya da Hollanda üniversitelerinden birinde kendisine eğitim verilmesi kararlaştırıldı. Genç öğrenciye bir şartla kendisine okul seçme izni verildi: Wittenberg'e gitmeyecekti. Kilisenin alimi sapkınlığın zehriyle tehlikeye atılmamalıydı. Keşişler böyle dediler.

Tausen, şimdi olduğu gibi o günlerde de Roma Katolikliğinin kalelerinden biri olan Köln'e gitti. Burada kısa süre

içinde eğitimcilerin gizemciliğinden tiksindi. Bu sıralarda eline Luther'in yazıları geçti. Bunları merak ve sevinçle okudu ve Reformcu'dan bizzat eğitim almayı şiddetle arzulamaya başladı. Ancak bunu yapabilmek için, manastırdaki amirini kızdırmayı ve onun desteğinden yoksun kalmayı göze almalıydı. Kararını kısa sürede verdi ve çok geçmeden Wittenberg'e öğrenci olarak yazıldı.

Danimarka'ya döndüğünde tekrar manastırına girdi. O ana dek hiç kimse onun Luther yanlısı oluşundan şüphe etmemişti; sırrını ifşa etmedi, fakat arkadaşlarının önyargılarını uyandırmadan, onları daha pak bir imana ve daha kutsal bir yaşam tarzına

yönlendirmeye çalıştı. Kutsal Kitap'ı açarak gerçek anlamını açıkladı, son olarak da onlara günahkârın doğruluğu ve tek kurtuluş umudu olan Mesih'i vaaz etti. Onun Roma'nın kahraman bir savunucusu olacağına büyük umutlar bağlamış olan amirinin gazabı büyük oldu. Derhal kendi manastırından uzaklaştırılarak bir başkasına gönderildi ve sıkı gözetim altında hüccresine hapsedildi.

Yeni gözetmenlerinin korkusundan, keşişlerden bazıları çok geçmeden Protestanlığa ihtida ettiklerini açıkladılar. Tausen, hüccresinin parmaklıkları ardından arkadaşlarına gerçeğin bilgisini iletmişti. Danimarkalı rahipler kilisenin sapkınlıkla uğraşma

yöntemini iyi bilselerdi, Tausen'in sesi bir daha asla duyulmazdı; fakat onu yeraltındaki bir zindana gömmek yerine manastırdan uzaklaştırdılar. Şimdi güçsüzdüler. Yeni çıkarılan bir ferman, yeni öğretinin öğretmenlerine koruma sunuyordu. Tausen vaaz vermeye başladı. Kiliseler ona açıldı ve insanlar dinlemek için akın akın geldiler. Başkaları da Allah'ın sözünü duyuruyorlardı. Yeni Ahit'in Danimarka dilindeki tercümesi büyük ölçüde yayılmıştı. Papalık yanlılarının çalışmayı durdurmak için gösterdiği çabalar yalnızca yayılmasını sağladı, çok geçmeden Danimarka yenilenen imanı kabul ettiğini duyurdu.

İsveç'te de, Wittenberg'in kuyusundan

içen genç adamlar yaşam suyunu kendi yurttaşlarına taşıdılar. İsveç Reformu'nun iki önderi, Orebrolu bir demircinin oğulları olan Olaf ve Laurentius Petri, Luther ile Melanchthon'un nezaretinde öğrenim görmüşlerdi ve buradan öğrendikleri gerçekleri öğretmek için can atıyorlardı. Büyük Reformcu gibi Olaf da gayreti ve belagati ile insanları harekete geçiriyordu, Laurentius ise Melanchthon gibi bilgili, düşünceli ve sakindi. Her iki adam da gayretli bir dindarlığa, üstün teolojik düzeye ve gerçeğin ilerletilmesi için kararlı bir cesarete sahipti. Papalık yanlılarının düşmanlığı da eksik olmadı. Katolik rahip cahil ve batıl inançlı halkı

galeyana getirdi. Olaf Petri sık sık öfkeli kalabalıkların saldırısına uğradı ve birkaç olayda canını zor kurtardı. Ancak bu Reformcular kralın beğenisini kazanmışlardı ve onun koruması altındaydılar.

Halk, Roma Kilisesi'nin egemenliği altında yoksulluğa gömülmüştü ve baskı altında eziliyordu. Kutsal Yazılar'dan yoksundular; zihne hiçbir ışık vermeyen ve yalnızca işaretler ile törenlerden oluşan bir dinleri olduğundan, putperest atalarının batıl inançlara dayalı fikirlerine ve pagan uygulamalarına geri dönüyorlardı. Ulus birbiriyle çekişme halindeki hiziplere bölünmüştü, aralarındaki sürekli mücadele herkesin sefaletini

arttırıyordu. Kral devletin ve kilisenin yeniden yapılandırılmasına karar verdi ve Roma'ya karşı savaşta destek olacak bu yetkin kişilere kucak açtı.

Olaf Petri, hükümdarın ve İsveç'in önde gelen kişilerinin huzurunda, yenilenen imanın öğretilerini Roma yandaşlarına karşı büyük bir başarıyla savundu. Ataların öğretilerinin yalnızca Kutsal Yazılar'a uygun olduğunda kabul edilebileceğini; imanın temel öğretilerinin, herkes tarafından anlaşılabilmesi için, Kutsal Kitap'ta açık ve basit bir şekilde sunulduğunu ilan etti. Mesih, "Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir" demiş (Yuhanna 7:16), Pavlus ise, kendisine verilenden başka bir müjde bildirmesi

durumunda lanetleneneceğini bildirmişti (Galatyalılar 1:8). Reformcu, “Öyleyse başkaları nasıl olup da kendi keyiflerine göre dogmalar koymaya ve bunları kurtuluş şartı olarak dayatmaya cüret edebiliyorlar?” diye sordu.—Wylie, 10. kitap, 4. bölüm. Kilisenin fermanlarının Allah’ın emirleriyle çelişmeleri halinde hiçbir yetkilerinin olmayacağını gösterdi ve “Kutsal Kitap ve yalnızca Kutsal Kitap”ın tek iman ve uygulama kuralı olduğu şeklindeki büyük Protestan ilkesini savundu.

Bu mücadele, nispeten bilinmeyen bir sahnede sergilenmiş olmasına rağmen, bize “Reformcular ordusu askerlerinin nasıl insanlar olduklarını” açıkça göstermektedir. “Bilgisiz, tutucu,

gürültücü polemikçiler değillerdi – bilakis; Allah'ın sözünü incelemiş ve Kutsal Kitap cephaneliğinin onlara sağladığı silahları kullanmayı çok iyi bilen adamlardı. Bilgelik bakımından zamanlarının çok ilerisindeydiler. Dikkatimizi Wittenberg ve Zürih gibi görkemli merkezlere, Luther ve Melanchthon, Zwingli ve Oecolampadius gibi ünlü isimlere verdiğimizde, bu kişilerin hareketin önderleri olduklarını ve doğal olarak muazzam güce ve sınırsız kazanca sahip olmalarının beklenebileceğini, ancak onlara göre ikinci planda olanların böyle olmadığını duyarız. Gözlerden uzak İsveç sahnesine, Olaf ve Laurentius Petri gibi alçakgönüllü

adlara –ustalardan çıraklara kadar–
dönüp baktığımızda ne görüyoruz? ...
Alimler ve ilahiyatçılar; müjde
gerçeğinin tüm sistemini etraflıca
öğrenmiş, okullardaki sofistler ile
Roma'nın ileri gelenlerine karşı
rahatlıkla üstün gelen adamlar.—a.g.e.,
10. kitap, 4. bölüm.

Bu münazaranın sonucunda İsveç
kralı Protestan imanını kabul etti, çok
geçmeden de ulusal meclis onun
lehinde beyanda bulundu. Yeni Ahit,
Olaf Petri tarafından İsveççeye
çevrilmişti, kralın isteğiyle iki kardeş
tüm Kutsal Kitap'ın tercümesine
başladılar. Böylece İsveç halkına
Allah'ın sözü ilk kez kendi
anadillerinde gelmiş oluyordu.

Kurultay, tüm krallıkta din görevlilerinin Kutsal Yazılar'ı açıklamaları gerektiğini ve okullarda öğrencilere Kutsal Kitap okutulmasını bildirdi.

Müjdenin kutlu ışığı, cehalet ve batıl inanç karanlığını kararlı ve emin adımlarla dağıtıyordu. Roma baskısından kurtulan ulus, daha önce hiçbir zaman ulaşamadığı güce ve azamete erişti. İsveç, Protestanlığın sağlam kalelerinden biri oldu. Bir yüzyıl sonra, en vahim tehlike zamanında, bu küçük ve önceden güçsüz olan ulus, Otuz Yıl Savaşlarının korkunç çatışmalarında Almanya'nın yardımına koştu – Avrupa'da yardımda bulunma cesaretini gösteren tek ulus

oldu. Tüm Kuzey Avrupa yeniden Roma'nın zorbalığı altına girmek üzere gibi görünüyordu. Almanya'nın papalığın başarı dalgasını tersine çevirebilmesini, hem Luther yanlısı hem de Calvin yanlısı Protestanlar için müsamaha kazanmasını ve Reform'u kabul etmiş olan ülkelerde vicdan özgürlüğünü yeniden tesis edebilmesini sağlayan, İsveç orduları oldu.

77 Roma Katolik teolojisinde, Aşai Rabbani Ayini'nde rahibin takdisi sırasında ekmek ve şarabın görünüşte değil ancak özünde İsa'nın gerçek bedeni ve kanı olduğuna dair bir inanç.

78 Mezmurlar ilahi şeklinde müzikle okunurdu.

14 – SONRAKİ İNGİLİZ REFORMCULAR

Luther kapalı olan Kutsal Kitap'ı Almanya halkına açarken, Tyndale aynı şeyi İngiltere'de yapmak üzere Allah'ın Ruhu tarafından harekete geçirilmişti. Wycliffe'in Kutsal Kitap çevirisi, pek çok hata içeren Latince metinden tercüme edilmişti. Hiçbir zaman matbaada basılmamıştı, elyazmaları o kadar masraflıydı ki ancak birkaç zengin ya da asil adam bunları elde edebiliyordu; üstelik kilise tarafından yasaklandığı için nispeten dar bir çevrede yayılmıştı. 1516'da, Luther'in savlarının ortaya çıkmasından bir yıl önce, Erasmus Yeni

Ahit'i Grekçe ve Latince olarak kendi derlediği şekilde yayınlamıştı. Şimdi ise Allah'ın sözü ilk kez orijinal dillerinde basılıyordu. Bu çalışmada eski derlemelerde bulunan pek çok hata düzeltildi ve anlam daha net bir şekilde aktarıldı. Böylece, eğitilmiş insanlar arasında pek çok kişinin gerçeğin bilgisine daha yetkin bir şekilde ulaşmasını sağlayarak, reform çalışmasına yeni bir enerji kazandırdı. Fakat sıradan halk halen büyük ölçüde Allah'ın sözünden yoksundu. Wycliffe'in başlattığı Kutsal Kitap'ı yurttaşlarına sunma işini Tyndale tamamlayacaktı.

Gayretli bir öğrenci ve gerçeğin samimi bir arayıcısıydı, müjdeyi

Erasmus'un Grekçe Yeni Ahit'inden almıştı. Düşüncelerini korkusuzca vaaz ederek, tüm öğretilerin Kutsal Yazılar'a göre sınanması gerektiğini savundu. Papalık yanlılarının Kutsal Kitap'ı kilisenin verdiği ve yalnızca kilisenin açıklayabileceği iddialarını Tyndale şöyle yanıtladı: "Kartallara avlarını bulmayı kimin öğrettiğini biliyor musunuz? Aynı Allah, kendi aç çocuklarına, kendi sözünde Babaları'nı bulmayı öğretiyor. Kutsal Yazılar'ı bize vermek bir yana, onları bizden saklayanlar sizsiniz; onları öğretenleri yakanlar da sizsiniz, elinizden gelse Kutsal Yazılar'ı da yakardınız."—
D'Aubigne, *History of the Reformation of the Sixteenth Century* [On Altıncı

Yüzyıl Reformu'nun Tarihçesi], 18. kitap, 4. bölüm.

Tyndale'in vaazları büyük bir ilgi uyandırdı; pek çok kişi gerçeği kabul etti. Fakat rahipler tetikteydi, Tyndale sahadan ayrılır ayrılmaz tehditleri ve çarpıtmalarıyla onun işini yıkmaya çalıştılar. Çoğunlukla da başarılı oldular. Tyndale, "Ne yapmalı?" diye haykırdı. "Ben bir yerde ekerken, düşman gelip ayrıldığım tarlayı yağmalıyor. Her yerde olamam ki. Ah, Hristiyanlar Kutsal Yazılar'a kendi dillerinde sahip olsalardı, o zaman bu safsatacılara kendi başlarına karşı koyabilirlerdi. Kutsal Kitap olmadan sıradan halkı gerçeğe eğitmek imkânsız."—a.g.e., 18. kitap, 4. bölüm.

Zihnine yeni bir amaç yerleşiyordu. “Yehova’nın tapınağında mezmurlar İsrail halkının dilinde söyleniyordu;” dedi, “neden müjde bizim aramızda İngiliz dilinde okunmasın? ... Kilise öğle vaktinde şafaktan daha az ışık mı almalı? ... Hristiyanlar Yeni Ahit’i kendi anadillerinde okumalı.” Kilisenin doktorları ve öğretmenleri kendi aralarında anlaşmazlığa düştüler. İnsanlar gerçeğe ancak Kutsal Kitap yoluyla ulaşabilirlerdi. “Biri şu doktoru, başkası bunu tutuyor... Bu yazarların her biri diğeriyle çelişiyor. Öyleyse doğru söyleyeni yanılgıda olandan nasıl ayıracağız? ... Nasıl? ... Kesinlikle Allah’ın sözüyle.”—a.g.e., 18. kitap, 4. bölüm.

Kısa bir süre sonra, onunla tartışmaya giren Katolik bir doktor şöyle haykırdı: “Papanın yasalarından yoksun olacağımıza, Allah’ın yasalarından yoksun olalım.” Tyndale yanıtladı: “Papaya ve tüm yasalarına meydan okuyorum; Allah bana ömür verirse, kısa bir süre içinde saban süren bir çocuğun Kutsal Yazılar’ı senden daha iyi bilmesini sağlayacağım.”— Anderson, *Annals of the English Bible [İngilizce Kutsal Kitap Yıllıkları]*, s. 19.

Benimsemeye başladığı amaç, halka Yeni Ahit Yazıları’nı kendi dillerinde verme düşüncesi şimdi pekişmişti ve vakit geçirmeden kendini çalışmaya verdi. Zulüm yüzünden evinden sürgün edildiğinden, Londra’ya gitti ve

orada bir süre çalışmalarını rahatsız edilmeden sürdürdü. Fakat papalık yanlılarının zorbalığı onu yeniden kaçmaya zorladı. Tüm İngiltere ona yasaklanmış gibiydi, o da Almanya'da sığınak aramaya karar verdi. Burada İngilizce Yeni Ahit'i matbaada bastırmaya başladı. Çalışma iki kez durduruldu; fakat bir kentte baskı yasaklandığında diğerine gitti. Sonunda, birkaç yıl önce Luther'in Kurultay önünde müjdeyi savunmuş olduğu Worms'a ulaştı. O kadim kentte pek çok reform dostu vardı ve Tyndale daha fazla engellenmeden çalışmasına orada devam etti. Çok geçmeden Yeni Ahit'in üç bin nüshası tamamlandı, aynı yıl bunu başka bir

baskı izledi.

Büyük bir ciddiyet ve sebatla çalışmalarına devam etti. İngiliz resmi mercilerinin limanları son derece sıkı bir teyakkuzla korumalarına rağmen, Allah'ın sözü çeşitli yollarla gizlice Londra'ya giriyor, oradan tüm ülkeye yayılıyordu. Papalık yanlıları gerçeği bastırmaya çalıştı, fakat boşunaydı. Bir keresinde Durham piskoposu, Tyndale'in dostu olan bir kitapçıdan, elindeki tüm Kutsal Kitap stokunu yok etmek amacıyla satın aldı ve bunun çalışmayı büyük ölçüde engelleyeceğini zannetti. Aksine, buradan elde edilen para ile malzeme satın alındı ve aksi halde yayınlanamayacak olan yeni ve daha iyi bir baskı yapıldı. Daha sonra

Tyndale hapse atıldığında, Kutsal Kitaplarının basım masraflarında kendisine destek olan kişilerin adını vermesi koşuluyla özgürlük teklif edildi. Durham piskoposunun elde kalan kitaplar için büyük bir ücret ödeyerek kendisine cesaretle yola devam etme imkânı verdiğini, bu nedenle herkesten fazla yardımcı olduğunu söyledi.

Tyndale düşmanlarının eline verildi ve bir keresinde aylarca hapiste kaldı. Sonunda şehit olarak imanına tanıklık etti; fakat hazırladığı silahlar diğer askerlerin yüzyıllar boyunca, hatta günümüze dek savaşa devam etmelerini sağladı.

Latimer, kürsüden Kutsal Kitap'ın

halkın dilinde okunması gerektiğini ilan ediyordu. Kutsal Yazı'nın Yazarı'nın "Allah'ın kendisi" olduğunu söylüyordu; ve bu Kutsal Yazı, Yazarı'nın gücüne ve sonsuzluğuna ortaktı. "O'nun kutsal sözüne... itaat etme yükümlülüğü altında olmayan... hiçbir kral, imparator, hakim ve yönetici yoktur." "Dolaylı yollara sapmayalım, Allah'ın sözünün bizi yönlendirmesine izin verelim: ... atalarımızın izinde yürümeyelim, onların yaptıklarını değil, yapmaları gerekip yapmadıklarını gerçekleştirmeye çalışalım."—Hugh Latimer, *"First Sermon Preached Before King Edward VI [Kral VI. Edward'ın Huzurunda Verilen İlk Vaaz]."*

Tyndale'in sadık dostları Barnes ile Frith gerçeği savunmak üzere ayağa kalktılar. Onları Ridleyler ile Cranmer izledi. İngiliz Reformu'nun bu önderleri bilgili kişilerdi ve pek çoğu gayretleri ve dindarlıklarından ötürü Roma Katolik toplumunda da büyük saygı görüyordu. Papalığa karşıtlıkları, "kutsal taht"ın yanılığlarına ilişkin edindikleri bilgilerden ötürüydü. Babil'in sırlarını⁷⁹ biliyor olmaları, ona karşı verdikleri tanıklıkları daha da güçlendirdi.

Latimer, "Şimdi tuhaf bir soru sormak istiyorum" dedi. "Tüm İngiltere'deki en gayretli piskopos ve rahip kimdir? ... Adını söylemem için kulak kesildiğinizi görüyorum... Söyleyeyim: iblistir..."

Piskoposluk bölgesini hiçbir zaman terk etmez; ne zaman isterseniz çağırın, her zaman evindedir; ... daima sabanının başındadır... Sizi temin ederim, onu hiçbir zaman aylaklık ederken göremezsiniz... İblisin ikamet ettiği yerde, ... kahrolsun kitaplar, yaşasın mumlar; kahrolsun Kutsal Kitaplar, yaşasın tespih; kahrolsun müjdenin ışığı, yaşasın mumların ışığı, evet, öğle saatlerinde; ... kahrolsun Mesih'in haçı, yaşasın purgatorya yankesiciliği; ... kahrolsun çıplakları, fakirleri ve zayıfları giydirmek, yaşasın tasvirlerin süslenmesi ve tahtalarla taşların parlak ve canlı renklerle giydirilmesi denilir; insanların gelenekleri ve yasaları yüceltilirken,

Allah'ın gelenekleri ve O'nun en kutsal sözü aşağılanır... Keşke piskoposlarımız da Şeytan'ın delice ve karaçayır ekmekte gösterdiği gayreti, iyi öğretinin buğdayını ekmek için gösterebilseler!"—a.g.e., "*Sermon of the Plough [Saban Vaazı]*."

Bu Reformcuların savunduğu temel ilke –Valdenslerin, Wycliffe'in, Jan Hus'un, Luther'in, Zwingli'nin ve onlarla birlik olanların savunduğu ilkenin aynısı– Kutsal Yazılar'ın iman ve uygulamada yanılmaz yetki kaynağı olarak kabul edilmesiydi. Papaların, konseylerin, Kilise Babalarının ve kralların dinle ilgili konularda vicdanı denetim altına alma haklarının olmadığını bildirdiler. Yetki kaynakları

Kutsal Kitap'tı ve tüm öğretileri, tüm iddiaları onun öğretilerine göre sınıyorlardı. Bu kutsal adamları kazıkta can verirken destekleyen, Allah'a ve O'nun sözüne imandı. Latimer, alevler seslerini boğmak üzereyken şehit yoldaşlarına, "İçiniz rahat olsun" diye seslendi, "bugün, Allah'ın lütfuyla İngiltere'de öyle bir mum yakıyoruz ki, hiçbir zaman söndürülemeyeceğine güvenim tamdır."—*Works of Hugh Latimer [Hugh Latimer'in Çalışmaları]*, 1. cilt, s. xiii.

İskoçya'da Columba ile çalışma arkadaşlarının attığı gerçek tohumları hiçbir zaman tamamen yok edilememişti. İngiltere kiliseleri Roma'ya boyun eğdikten yüzlerce yıl

sonra bile, İskoçya kiliseleri özgürlüklerini koruyordu. Ancak on ikinci yüzyılda papalık burada yerleşik hale geldi ve hiçbir ülkede olmadığı kadar mutlak bir egemenlik kurdu. Hiçbir yerde daha kesif bir karanlık yoktu. Yine de karanlığı delip geçen ve doğacak günü vaat eden ışık huzmeleri geliyordu. İngiltere'den Kutsal Kitap ve Wycliffe'in öğretileri ile gelen Lollardlar müjde bilgisini korumak için çok emek verdiler, her yüzyılın kendi tanıkları ve şehitleri oldu.

Büyük Reform'un başlamasıyla Luther'in yazıları, ardından Tyndale'in İngilizce Yeni Ahiti geldi. Hiyerarşinin dikkatinden kaçan bu haberciler sessizce dağları ve vadileri aşarak

İskoçya'da sönmeye yüz tutmuş olan gerçeğin meşalesini yeniden alevlendirdiler ve Roma'nın dört yüzyıllık baskı ile gerçekleştirmiş olduğu işi tersine çevirmeye başladılar.

Bundan sonra, şehitlerin kanları harekete taze bir enerji kazandırdı. Papalık önderleri davalarını tehdit eden tehlikeyi aniden fark ederek, İskoçya'nın en asil ve en şerefli oğullarından bazılarını kazığa götürdüler. Ancak böyle yapmakla yalnızca bir kürsü kurmuş oluyorlardı, buradan ölmekte olan bu tanıkların sözleri tüm ülkeye yayılarak, insanların ruhlarını Roma'nın zincirlerini çıkarıp atmak için ölmez bir arzuyla titretiyordu.

Hem doğuştan hem de karakter açısından asil olan ve pek çok alçakgönüllü öğrenciye sahip olan Hamilton ile Wishart, canlarını kazıkta verdiler. Fakat Wishart'ı yakan odun yığınınından, alevlerin susturamayacağı biri çıktı, bu kişi Allah'ın yardımıyla İskoçya'da papalığa öldürücü darbeyi indirecekti.

John Knox kilisenin geleneklerinden ve gizemciliğinden yüz çevirerek Allah'ın sözünün gerçeğinden beslenmeye başladı; Wishart'ın öğretisi onun Roma toplumundan ayrılarak zulüm gören Reformculara katılma kararını pekiştirdi.

Dostları tarafından vaizlik görevini almaya teşvik edildiğinde titreyerek

bunun sorumluluğundan kaçındı, fakat birkaç gün kendi kendisiyle acı verici bir şekilde çatışarak inzivada kaldıktan sonra kabul etti. Fakat görevi kabul ettikten sonra, yaşadığı sürece sarsılmaz bir kararlılıkla ve yılmaz bir cesaretle yoluna devam etti. Bu sadık Reformcu insanlardan korkmuyordu. Etrafında parıldayan şehitlik ateşleri yalnızca gayretini daha da arttırmaya yarıyordu. Zorbalığın kılıcı başının üzerinde tehlikeli bir şekilde asılı dururken, o davasını savunarak, putperestliği yıkmak için sağına ve soluna sağlam darbeler indirdi.

Karşısında pek çok Protestan önderin gayretlerini kaybettiği İskoçya kraliçesinin huzuruna getirildiğinde,

John Knox gerçeğe sadakatle tanıklık etti. Pohpohlamayla kazanılamazdı; tehditler karşısında titremiyordu. Kraliçe onu sapkınlıkla suçladı. İnsanlara devletin yasakladığı bir dini öğreterek, tebaaların hükümdarlarına itaat etmesine ilişkin Allah'ın emrini çiğnediğini söyledi. Knox kararlılıkla yanıtladı:

“Doğru din hem orijinal gücünü, hem de yetkisini dünyasal hükümdarlardan değil, yalnızca ebedî Allah'tan aldığından, tebaalar da kendi dinlerini hükümdarlarının keyfine göre belirleme zorunluluğu altında değillerdir. Zira çoğunlukla hükümdarlar Allah'ın gerçek dininden en habersiz kişilerdir... İbrahim'in nesli

uzun bir süre tebaası oldukları Firavun'un dinine tabi olsaydı, sorarım size majeste, dünyada hangi din olurdu? Ya da elçilerin zamanında herkes Roma imparatorlarının dinine geçseydi, yeryüzünde hangi din hüküm sürerdi? ... Böylece, majeste, tebaalara hükümdarlarına itaat etme emri verilmiş olmasına rağmen, onların dinlerine bağlı olmadıklarını anlayabilirsiniz.”

Mary şöyle dedi: “Siz Kutsal Yazılar'ı bir türlü yorumluyorsunuz, onlar [Roma Katolik öğretmenleri] başka türlü yorumluyor; kime inanacağım ve kim hakem olacak?”

Reformcu, “Kendi sözünde açıkça konuşan Allah'a inanacaksınız” yanıtını

verdi; “ve sözün size öğrettiğinin dışında, hiçbir şeye inanmamalısınız. Allah’ın sözü kendi içinde çok kolay anlaşılırdır; bir yerde anlaşılması güç gibi görünen bir bölüm varsa, kendisiyle hiçbir zaman çelişkiye düşmeyen Kutsal Ruh aynı konuyu başka bir yerde daha net bir şekilde açıklamaktadır, öyle ki, inatla cahil kalmayı seçenler haricinde, hiçbir şüphe kalmazın.”—David Laing, *The Collected Works of John Knox [John Knox’un Toplu Eserleri]*, 2. cilt, s. 281, 284.

Korkusuz Reformcu, canını tehlikeye atarak bu gerçekleri kraliyet mensuplarının kulaklarına duyurdu. Aynı yılmaz cesaretle hedefini

gerçekleştirmeye devam etti, İskoçya papalıktan özgür kalıncaya dek dua ederek Rabb'in savaşlarında çarpıştı.

İngiltere'de Protestanlığın ulusal din olarak tesis edilmesi zulmü azaltmış, fakat tamamen durdurmamıştı. Roma öğretilerinin pek çoğu terk edilmiş olmasına rağmen, ibadet şekillerinden tutulanlar da az değildi. Papanın üstünlüğü reddedilmişti, ancak onun yerine kilisenin başına kral ya da kraliçe getirilmişti. Kilise ibadetleri halen müjdenin paklığı ve sadeliğinden çok uzaktı. Önemli din hürriyeti ilkesi halen anlaşılmamıştı. Protestan yöneticiler Roma'nın sapkınlığa karşı kullandığı korkunç zulümlere nadiren başvursalar da, her insanın Allah'a

kendi vicdanına göre tapınma hakkı kabul edilmemişti. Herkesin yerleşik kilise tarafından belirlenen öğretileri kabul etmesi ve ibadet şekillerini yerine getirmesi gerekiyordu. Yüzlerce yıl boyunca muhalifler az ya da çok ölçülerde zulüm gördüler.

On yedinci yüzyılda binlerce pastör görevlerinden ihraç edildi. İnsanlar ağır para cezaları, hapis ve sürgün tehdidiyle kilisenin onayladıkları haricinde dinsel toplantılara katılmaktan men edildiler. Allah'a ibadet için bir araya gelmekten geri kalamayan sadık canlar, karanlık sokaklarda, gözlerden uzak tavan aralarında, bazı mevsimlerde ise gece yarıları ormanlarda toplanmak zorunda

kaldılar. Rabb'in dağıtılmış ve zulme uğramış çocukları, ormanın koruyucu derinliklerinde, Allah'ın kendi inşa ettiği tapınakta, dua ve övgü ile ruhlarını dökmek için bir araya geldiler. Fakat aldıkları tüm tedbirlere rağmen, pek çoğu imanından ötürü sıkıntı çekti. Hapishaneler doldu. Aileler parçalandı. Pek çoğu yabancı ülkelere sürgün edildi. Ancak Allah halkıyla birlikteydi ve zulüm onların tanıklığını susturmayı başaramadı. Pek çoğu, zulümden kaçarak okyanusun ötesine Amerika'ya geldiler ve burada, bu ülkenin sağlam kalesi ve şerefi olan medeniyet ve din özgürlüğünün temellerini attılar.

Tekrar, elçilerin zamanında olduğu

gibi, zulüm müjdenin daha çok yayılmasına yaradı.⁸⁰ John Bunyan, ahlaksızlar ve ağır suçlularla dolu iğrenç bir zindanda göğün havasını teneffüs etti; orada imanlının yıkım diyarından göksel kente olan yolculuğunu benzetme olarak kullandığı muhteşem eserini yazdı. İki yüz yıldan uzun bir süredir, Bedford zindanından duyulan bu ses insanların kalplerine heyecan verici bir güç ile konuşmuştur. Bunyan'ın *Pilgrim's Progress* [Çarmih Yolcusu] ve *Grace Abounding to the Chief of Sinners* [Baş Günahkâra Bol Lütuf] adlı eserleri pek çok kişiyi yaşam yoluna yönlendirdi.

Baxter, Flavel, Alleine ve diğer yetenekli, eğitilmiş ve derin bir

Hristiyan deneyimine sahip adamlar ortaya çıkarak, bir zamanlar kutsallara verilen imanı kahramanca savundular. Bu adamların gerçekleştirdiği, ancak bu dünyanın hükümdarları tarafından yasaklanan ve yasadışı ilan edilen eser, hiçbir zaman yok olmayacak. Flavel'in *Fountain of Life [Yaşam Pınarı]* ve *Method of Grace [Lütuf Yolu]* adlı eserleri binlerce kişiye canlarını nasıl Mesih'in korumasına teslim edeceklerini öğretti. Baxter'in *Reformed Pastor [Yenilenen Pastör]* kitabı, Allah'ın işinin canlandırılmasını arzulayan pek çok kişiye bereket oldu, *Saints' Everlasting Rest [Kutsalların Sonsuz Rahatı]* ise, canları Allah halkı için kalan "rahat"⁸¹ yönlendirme görevini

yerine getirdi.

Yüz yıl sonra, büyük ruhsal karanlık döneminde, Whitefield ve Wesleyler ortaya çıkarak Allah'ın ışığını taşıdılar. Yerleşik kilisenin hükümranlığı altında, İngiltere halkı putperestlikten ayırt edilemeyecek bir dinsel çöküşe girmişti. Ruhban sınıfının gözde araştırma konusu doğal dindi ve teolojilerinin büyük kısmını meydana getiriyordu. Üst sınıflar dindarlığa dudak büküyor ve bağınazlık olarak nitelendirdikleri şeyin üzerinde olmakla övünüyorlardı. Alt sınıflar ise büyük ölçüde cahildi ve ahlaksızlığa terk edilmişlerdi, kilise ise gözden düşmüş olan gerçeğin davasını artık destekleyebilecek cesarete ve imana sahip değildi.

Luther'in son derece açık bir şekilde öğrettiği imanla aklanma temel doktrini neredeyse tamamen ortadan kaybolmuştu; yerini ise Roma'nın kurtuluş için iyi işlere güvenme ilkesi almıştı. Yerleşik kilisenin üyeleri olan Whitefield ile Wesleyler Allah'ın rızasını samimiyetle arıyorlardı, bunu da erdemli hayat sürerek ve dinin törensel kurallarını yerine getirerek elde edebilecekleri kendilerine öğretilmişti.

Charles Wesley bir keresinde hastalandığında ve ölümün yakın olduğunu hissettiğinde, kendisine sonsuz yaşam umudunu neye bağladığı sorulmuştu. Cevabı şöyle oldu: "Allah'a kulluk etmek için elimden gelen tüm çabayı gösterdim." Soruyu soran

dostunun bu yanıtta tatmin olmadığını gören Wesley şöyle düşündü: “Yoksa çabalarım umut sahibi olmak için yeterli değil mi? Beni çabalarımından mahrum mu bırakacak? Güvenebileceğim başka hiçbir şey yok.”—John Whitehead, *Life of the Rev. Charles Wesley [Pastör Charles Wesley'nin Hayatı]*, s. 102. Kilisenin üzerine işte böyle bir karanlık çökmüştü, kefareti gizliyor, Mesih'i yüceliğinden soyutluyor ve insanların zihinlerini tek kurtuluş umutlarından, yani çarmıha gerilen Kurtarıcı'nın kanından uzaklaştırıyordu.

Wesley ile çalışma arkadaşları, gerçek dinin kalpte yerleştiğini ve Allah'ın yasasının sözler ve eylemlere olduğu

kadar düşüncelere de uzandığını görmeye yönlendirildiler. Dışa yansıyan davranışların doğruluğu kadar kalbin kutsallığının da gerekli olduğunu görerek, samimiyetle yeni bir yaşama doğru yola koyuldular. En gayretli çabalarıyla ve dualarla doğal kalbin kötülüklerini bastırmaya çalıştılar. Özverili, hayırsever ve alçakgönüllü bir hayat yaşayarak, en çok arzuladıkları şeye, Allah'ın rızasını kazanmalarını sağlayacak olan o kutsallığa erişmelerinde yardımcı olacağını düşündükleri her kuralı büyük bir katılık ve kesinlikle uyguladılar. Fakat ulaşmaya çalıştıkları hedefe ulaşamadılar. Kendilerini günahın mahkûmiyetinden kurtarma ve onun

gücünü kırma çabaları boşunaydı. Luther'in Erfurt'taki hücrelerinde yaşadığı da aynı mücadeleydi. Ruhuna işkence eden aynı soruydu: "Tanrı'nın önünde insan nasıl haklı çıkabilir?" (Eyüp 9:2).

Protestanlığın sunakları üzerinde sönmeye yüz tutmuş olan ilahî hakikat ateşleri, çağlar ötesinden Bohemyalı Hristiyanlarca uzatılan kadim meşale ile yeniden tutuşturulacaktı. Reform'dan sonra Bohemya'daki Protestanlık Roma orduları tarafından bastırılmıştı. Gerçeği inkâr etmeyi reddeden herkes kaçmaya zorlanmıştı. Bunlardan bazıları Saksonya'da sığınak bularak, kadim imanını burada korudular. Işık Wesley'ye ve çalışma

arkadaşlarına işte bu Hristiyanların soyundan gelenler tarafından ulaştırıldı.

John ve Charles Wesley, din görevliliğine atandıktan sonra Amerika'ya hizmete gönderilmişlerdi. Gemide bir grup Moravyalı vardı. Yolculuk sırasında şiddetli fırtınalarla karşılaştılar, John Wesley ölümle yüz yüze geldiğinde Allah'la barışma güvencesine sahip olmadığını hissetti. Almanlar ise, bunun aksine, onun yabancı olduğu bir sükunet ve güven sergiliyorlardı.

“Çoktan beridir” diyor, “davranışlarındaki büyük ciddiyeti fark etmiştim. İngilizlerden hiçbirinin üstlenmeyeceği, diğer yolculara hizmet

işlerini yerine getirerek alçak gönüllülüklerine sürekli bir kanıt sergilemişlerdi; bu işler için hiçbir ücret talep etmiyorlar ve almıyorlardı, bunun gururlu kalplerine iyi geldiğini ve sevgi dolu Kurtarıcıları'nın kendileri için daha fazlasını yaptığını söylüyorlardı. Her geçen gün onlara hiçbir zararın ortadan kaldıramayacağı bir yumuşak huyluluk gösterme fırsatı veriyordu. İtilip kakıldıklarında ve oradan oraya savrulduklarında, ayağa kalkarak yollarına devam ettiler; fakat ağızlarından tek bir şikâyet çıkmadı. Şimdi, gurur, öfke ve intikam duygularından olduğu kadar, korku ruhundan da kurtulup kurtulmadıklarını anlamak için bir

fırsat bulmuşlardı. İbadetlerini açtıkları ilahinin ortasında deniz patladı, ana yelkeni parçalara ayırdı, gemiyi kapladı ve engin derinlik bizi şimdiden yutmuşçasına güverteler arasında akmaya başladı. İngilizler arasında korkunç çığlıklar başladı. Almanlar sükunetle ilahi söylemeye devam ettiler. Olaydan sonra içlerinden birine ‘Korkmadınız mı?’ diye sordum. ‘Allah’a şükür, hayır’ yanıtını verdi. ‘Peki kadınlarınız ve çocuklarınız korkmadı mı?’ diye sordum. Nezaketle, ‘Hayır; kadınlarımız ve çocuklarımız ölümden korkmaz’ diye yanıtladı.”—
Whitehead, *Life of the Rev. John Wesley* [*Pastör John Wesley’nin Hayatı*], s. 10.

Savannah’a vardıktan sonra Wesley

kısa bir süre Moravyalılarla birlikte kaldı ve onların Hristiyanlığa yaraşır davranışlarından derinden etkilendi. İngiliz Kilisesi'nin cansız şekilcilğine çarpıcı bir tezat oluşturan dinsel ibadetlerinden biriyle ilgili olarak şunları yazdı: "Tüm ibadetin muazzam sadeliği ve ağırbaşlılığı bana neredeyse aradaki bin yedi yüz yılı unutturdu ve şekil ve debdebenin olmadığı; fakat çadırcı Pavlus'un ya da balıkçı Petrus'un başkanlık ettiği; Ruh'un ve kudretin kendilerini hissettirdiği toplantılardan birindeymişim gibi hissettirdi."—a.g.e., s. 11, 12.

Wesley İngiltere'ye döndüğünde, Moravyalı bir vaizin rehberliğinde Kutsal Kitap imanına ilişkin daha net

bir anlayışa ulaştı. Kurtuluş için kendi işlerine olan tüm bağlılığını bir kenara bırakması ve “dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu”na⁸² tamamen güvenmesi gerektiğine ikna oldu. Londra’daki Moravyalılar derneğinde, Luther’in Allah’ın Ruhu’nun imanlının kalbinde gerçekleştirdiği değişimi açıklayan bir yazısı okundu. Wesley dinlerken ruhunda iman ateşi yandı. “Kalbimin tuhaf şekilde ısındığını hissettim” diyor. “Kurtuluş için Mesih’e, yalnızca Mesih’e güvendiğimi hissettim: ayrıca O’nun günahlarımı, *benim* günahlarımı dahi, ortadan kaldırdığı ve *beni* günahın ve ölümün yasasından özgür kıldığı güvencesi verildi.”—

a.g.e., s. 52.

Uzun yıllar süren yorucu ve rahatsız edici mücadele –yıllar süren sert benliği inkâr, azar ve aşağılanma– boyunca, Wesley bu tek amacına, Allah'ı arayışına sıkı sıkıya sarılmıştı. Şimdi ise O'nu bulmuştu; ayrıca dualarla ve oruçlarla, sadakalar vererek ve fedakârlıkla kazanmaya çabaladığı lütfun “parasız, bedelsiz”⁸³ olduğunu öğrenmişti.

Mesih'in imanı bir kez kalbine yerleştikten sonra, tüm ruhu Allah'ın karşılıksız lütfuna ilişkin muhteşem müjdeyi her yerde duyurma arzusuyla yanmaya başladı. “Tüm dünyayı kendi kilise bölgem olarak görüyorum” dedi; “neresinde olursam olayım, kurtuluşun

sevinçli haberini dinlemeye istekli olan herkese ilan etmeyi uygun, haklı ve zorunlu görevim olarak kabul ediyorum.”—a.g.e., s. 74.

Disiplinli ve özverili yaşantısına, bu kez imanın *temeli* değil, *sonucu* olarak; kutsallığın *kökü* değil, *meyvesi* olarak devam etti. Allah'ın Mesih'teki lütfu Hristiyan umudunun temelidir ve bu lütuf itaat ile sergilenir. Wesley'nin yaşamı, öğrendiği muazzam gerçekleri vaaz etmeye adanmıştı: Mesih'in kefareti edici kanına iman yoluyla aklanma ve Mesih'in örneğine uygun bir yaşamda meyve vermesini sağlayan Kutsal Ruh'un kalpteki yenileyici işleyişi.

Whitefield ile Wesleyler, çalışmalarına

kendi kayıp durumlarına ilişkin uzun süren ve kesin kanaatleri ile hazırlanmışlardı; Mesih'in iyi askerleri olarak zorluklara katlanabilmeleri için, hem üniversitede hem de hizmete başlarken, aşağılanma, alay edilme ve zulmün çetin sınavlarına tabi tutuldular. Onlara ve kendilerine sempati duyan birkaç kişiye tanrısız öğrenci arkadaşları tarafından aşağılamak amacıyla Metodist⁸⁴ adı verildi – bu ad günümüzde İngiltere ve Amerika'nın en büyük mezheplerinden biri tarafından şerefle kabul edilmektedir.

İngiliz Kilisesi'nin üyeleri olarak onun ibadet şekillerine sıkı sıkıya bağlıydılar, fakat Rab kendi sözünde onlara daha

yüksek bir standart sunmuştu. Kutsal Ruh onları Mesih'i ve O'nun çarmıha gerilişini vaaz etmeye sevk etti. En Yüce Olan'ın gücü çalışmalarına katıldı. Binlerce kişi ikna oldu ve gerçekten ihtida ettiler. Bu koyunların yırtıcı kurtlardan korunması şarttı. Wesley'nin yeni bir mezhep kurma gibi bir düşüncesi yoktu, fakat onları Metodist Bağlantı adı verilen bir grupta örgütledi.

Bu vaizlerin yerleşik kiliseden gördükleri baskı hayret verici ve can sıkıcıydı; fakat Allah, kendi bilgeliği ile olayları, reformun kilisenin bizzat kendisinden başlayacağı şekilde yönlendirmişti. Tamamen kilise dışından gelmiş olsaydı, en çok ihtiyaç

duyulduğu yere işlememiş olurdu. Fakat uyanış vaizleri kilise görevlileri olduğundan ve fırsat buldukça kilise sınırları içinde çalıştıklarından, gerçek, kapıların aksi halde kendisine kapalı kalacağı yerden girme fırsatı buluyordu. Ruhban sınıfından bazıları ahlaki uykularından uyanarak kendi kilise bölgelerinde gayretli vaizler haline geldiler. Şekilcilik yüzünden taşlaşmış olan kiliseler hayata döndüler.

Kilise tarihinin tüm çağlarında olduğu gibi, Wesley'nin zamanında da çeşitli armağanlara sahip kişiler atandıkları işleri yapıyorlardı. Öğretileri harfi harfine aynı değildi, fakat tümü Allah'ın Ruhu tarafından harekete geçiriliyordu ve Mesih'e canları

kazanma amacında birleşiyorlardı. Whitefield ile Wesleyler arasındaki farklılıklar bir ara yabancılaşma meydana getirme noktasına geldi; fakat Mesih'in okulunda yumuşak huyluluğu öğrendikçe, karşılıklı hoşgörü ve nezaket onları barıştırdı. Yanılgının ve fesadın her yerde cirit attığı ve günahkârların yıkıma gittiği bir dönemde tartışmaya vakitleri yoktu.

Allah'ın hizmetkârları zorlu bir yolda yürüyorlardı. Nüfuzlu ve bilgili kişiler güçlerini onlara karşı kullanıyorlardı. Bir süre sonra ruhban sınıfından pek çok kişi kararlı bir düşmanlık gösterdi ve kiliselerin kapıları saf imana ve onu ilan edenlere kapandı. Ruhban sınıfının onları kürsüden suçlayarak tuttuğu yol,

karanlık, cehalet ve fesat unsurları canlandırdı. John Wesley, Allah'ın merhametinin mucizesiyle defalarca ölümden kurtuldu. Kendisine karşı kalabalığın öfkesi tahrik edildiğinde ve kaçış yolu yok gibi görünürken, yanına insan suretinde bir melek geldi, kalabalık geri düştü ve Mesih'in hizmetkârı tehlikeli bölgeden güvenle uzaklaştı.

Wesley, bu olaylardan birinde öfkeli kalabalığın elinden kurtuluşuyla ilgili olarak şunları söyledi: “Kasabaya doğru inen kaygan bir yokuş inerken, pek çok kişi beni yere yıkmaya çalışıyor; bir kez düştüğümde bir daha kalkamayacağımı hesap ediyorlardı. Ancak ellerinden tamamen kurtuluncaya dek, kayıp

düşmek bir yana, tökezlemedim bile...
Pek çok kişi yakamdan ya da giysilerimden beni ele geçirmeye çalışmalarına rağmen, tutamıyorlardı bile: yalnızca biri yeleşimin cep kapağından sıkıca yakalayabildi, o da çok geçmeden elinde kaldı; içinde bir banknot bulunan diğer cebimin kapağının sadece yarısı koşturdu...
Hemen arkamdaki güçlü bir adam büyük bir meşe sopasıyla bana birkaç kez vurmaya çalıştı o sopayla başımın arkasına bir kez vurmuş olsaydı, bütün o zahmete girmesine gerek kalmayacaktı. Ancak her seferinde darbe bir yana sapıyordu, nasıl olduğunu bilmiyorum; zira ne sağa ne de sola hareket edemiyordum...

Kalabalığın arasından başka biri koşarak geldi ve vurmak için kolunu kaldırdı, fakat aniden serbestçe bırakarak başımı okşadı ve ‘ne kadar da yumuşak saçı var!’ dedi... Kalpleri geri dönen ilk kişiler kasabanın kahramanlarıydı, her olayda kalabalığın elebaşlarıydı, içlerinden biri ayı–köpek kavgaları yapılan yerde ödül için dövüşen biriydi...

“Allah bizi kendi amacı için nasıl da yumuşak adımlarla hazırlıyor! İki yıl önce bir tuğla parçası omuzlarımı sıyırıp geçti. Bundan bir yıl sonra gözlerimin arasına bir taş vurdu. Geçen ay bir darbe, bu akşam ise biri kasabaya gelmemizden önce, biri de ayrıldıktan sonra olmak üzere iki darbe aldım;

fakat ikisi de sanki hiçbir şeydi: zira bir adam bütün gücüyle göğsüme vurdu, bir diğeri ise ağzıma o kadar kuvvetli vurdu ki hemen kan geldi, fakat iki darbeden de ancak bana saman çöpüyle vuruyorlarmış gibi bir acı hissettim.” — John Wesley, *Works [Eserler]*, 3. cilt, s. 297, 298.

İlk zamanlarda Metodistler –vaizler kadar sıradan halk da,— kilise üyelerinin ve onların saptırmalarının etkisi altında kalan açıkça dinsizlerin alaylarına ve zulmüne maruz kaldılar. Adliye mahkemelerine çıkarıldılar – bunlar yalnızca ismen adliyeydi, zira zamanın mahkemelerinde adalet nadir görülen bir şeydi. Çoğunlukla kendilerine zulmedenlerden şiddet

gördüler. Ayaktakımı grupları evden eve gezerek eşyaları tahrip ediyor, istedikleri şeyleri yağmalıyor ve erkekleri, kadınları, çocukları acımasızca dövüyorlardı. Bazı durumlarda duyuru panolarına ilanlar asılıyor, Metodistlerin camlarını kırmaya ve evlerini soymaya yardımcı olmak isteyenler belirli bir zamanda ve yerde toplanmaya çağrılıyorlardı. Hem insanî hem de ilahî yasaların bu açık ihlallerine hiçbir kınama olmadan izin veriliyordu. Tek suçları günahkârları yıkım yolundan kutsallık yoluna çevirmeye çalışmak olan insanlara karşı sistematik bir zulüm uygulanıyordu.

John Wesley, kendisine ve çalışma arkadaşlarına yöneltilen suçlamalarla

ilgili olarak Şunları söyledi: “Bazı kişiler bu insanların öğretilerinin yanlış, hatalı ve fanatik olduğunu; yeni ve yakın zamana dek duyulmamış olduğunu; Kuveykircilik,⁸⁵ bağnazlık, papacılık olduğunu ileri srmekteler. Bu iddia, bu öğretinin her dalının kendi kilisemiz tarafından yorumlanan açık Kutsal Yazı ğretisi olduğunun bütün ayrıntılarıyla gösterilmesiyle, halihazırda kökünden yok edilmiştir. Bu nedenle, Kutsal Yazı’nın doğru olması halinde, bu öğreti yanlış ya da hatalı olamaz.” “Diğerleri ise Şunu ileri sürüyor: ‘ğretileri çok katı; cennete giden yolu daraltıyorlar.’ Gerçekte bu başlangıçtaki itiraz (ki bir süre için neredeyse tek itirazdı) ve farklı

şekillerde görünen daha bin itirazın en dibinde gizlenmekte. Peki bunlar göğegiden yolu Rabbimiz'in ve O'nun elçilerinin yaptığından daha mı dar bir hale getiriyorlar? Onların öğretisi Kutsal Kitap'tan daha mı katı? Yalnızca birkaç açık bölümü düşünün: 'Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz.'⁸⁶ 'İnsanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler.'⁸⁷ 'Ne yer ne içerseniz, ne yaparsanız, her şeyi Tanrı'nın yüceliği için yapın.'⁸⁸

“Öğretileri bundan daha katı ise suçlanabilirler; fakat kendi vicdanınızda biliyorsunuz ki, değil. Hem kim Allah'ın sözünü çarpıtmadan

bir nebze daha az katı olabilir ki? Allah'ın sırlarının vekilharçlarından biri, o kutsal emanetin herhangi bir kısmını değiştirirse sadık bulunabilir mi? Hayır. Hiçbir şeyi hafifletemez, hiçbir şeyi yumuşatamaz; tüm insanlara şöyle ilan etmekle yükümlüdür: 'Kutsal Yazı'yı keyfinize uygun hale getiremem. Ona uygun davranmalısınız, yoksa sonsuza dek yok olursunuz.' 'Bu insanların merhametsizliği' ile ilgili diğer yaygın görüşün gerçek temeli budur. Merhametsizler, öyle mi? Ne bakımdan? Açları doyurmuyor, çıplakları giydirmiyorlar mı? 'Hayır; mesele o değil: bu konuda eksik değiller: fakat yargıda çok merhametsizler! kendilerinin yolunda

yürüyenler dışında hiç kimsenin kurtulamayacağını düşünüyorlar.’ ” — a.g.e., 3. cilt, s. 152, 153.

Wesley'nin zamanından hemen önce İngiltere'de sergilenen ruhsal çöküş, büyük ölçüde yasa tanımaz öğretinin bir sonucuydu. Pek çok kişi Mesih'in ahlaki yasayı iptal ettiğini ve bu nedenle Hristiyanların artık bunu yerine getirmek zorunda olmadıklarını; imanlarının “iyi işlerin esaretinden” özgür kılındığını ileri sürüyordu. Diğerleri, yasanın sürekliliğini kabul etmelerine rağmen, din görevlilerinin halkı bunun ilkelerine uymalarını teşvik etmelerinin gereksiz olduğunu söylüyorlardı, zira Allah'ın kurtuluş için seçtiği kişiler “ilahî lütfun karşı

konulamaz dürtüsüyle, dindarlık ve erdem işlemeye yönlendirilecekti,” ebedî cezaya mahkûm olanların ise zaten “ilahî yasaya itaat etmeye güçleri yoktu.”

“Seçilmiş olanların gözden düşemeyeceğini ve ilahî lütuftan mahrum kalamayacağını” savunan başkaları ise, daha da korkunç bir düşünceye, “onların işledikleri kötü davranışların gerçekten günahlı olmadığı, ilahî yasayı ihlal ettikleri anlamına da gelmeyeceği, dolayısıyla günahlarını itiraf etmeye ya da tövbe ederek onları ortadan kaldırmaya ihtiyaçlarının olmadığı” sonucuna ulaştılar.—McClintock ve Strong, *Cyclopedia* [Ansiklopedi],

“Antinomians” [Yasa Tanımazlar] maddesi. Bu nedenle, en aşığılık günahlardan birinin, “ilahî yasanın muazzam şekilde ihlali olduğı genel kabul gören” bir günahın dahi, seçilmişlerden biri tarafından işlenmesi halinde “Allah’ın gözünde günah olmadığını,” “zira seçilmişlerin temel ve belirgin özelliklerinden birinin, Allah’ı hoşnutsuz edici ya da yasa tarafından yasaklanmış bir şey yapamayacakları olduğunu” beyan ettiler.

Bu rezil öğretiler, daha sonra gelen gözde eğitimcilerin ve ilahiyatçıların öğrettiğı, doğruluk standardı olarak değişmez bir ilahî yasa olmadığı, fakat ahlak standardının toplum tarafından belirlendiğı ve sürekli olarak değişime

tabi olduğu şekilde düşünceyle temelde aynıdır. Tüm bu fikirler aynı efendinin ruhu, henüz göğün günahsız sakinleri arasındayken Allah'ın yasasının haklı kısıtlamalarını bozma uğraşına başlamış olan kişi tarafından ilham ediliyordu.

İnsanların karakterlerinin değiştirilemez şekilde belirlenmiş olduğunu bildiren “ilahî buyruklar” öğretisi, pek çok kişinin Allah'ın yasasını fiilen reddetmesine neden oldu. Wesley yasa karşıtı öğretmenlerin yanlıgılarına kararlılıkla karşı çıktı ve yasa tanımazlığa yol açan bu öğretinin Kutsal Yazılar'a aykırı olduğunu ortaya koydu. “Tanrı'nın *bütün insanlara* kurtuluş sağlayan lütfu ortaya

çıkılmıştır.” “Böyle yapmak iyidir ve Kurtarıcımız Tanrı’yı hoşnut eder. O *bütün insanların* kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. Çünkü tek Tanrı ve Tanrı’yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini *herkes* için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa’dır” (Titus 2:11; 1. Timoteos 2:3–6). Allah’ın Ruhu, her insanın kurtuluş araçlarına sahip olabilmesi için karşılıksız olarak verilir. Böylece “dünyaya gelen... gerçek Işık” olan Mesih, “her insanı aydınla[tır]” (Yuhanna 1:9). İnsanlar yaşam armağanını bilinçli olarak reddederek kurtuluştan mahrum kalırlar.

Wesley, Mesih öldüğünde On Emir’in

ilkelerinin törensel yasayla birlikte iptal edildiği iddiasına yanıt olarak şunları söyledi: “O, On Emir’de yer alan ve peygamberlerin icra ettiği ahlaki yasayı ortadan kaldırmadı. O’nun gelişinin amacı bunun herhangi bir bölümünü iptal etmek değildi. Bu, hiçbir zaman bozulamayacak, ‘göklerde güvenilir bir tanık ola[rak]... sonsuza dek kalacak’⁸⁹ bir yasadır... Bu, dünyanın kuruluşundan beri ‘taş levhalara değil,’⁹⁰ tüm insanoğullarının yüreklerine, Yaratıcı’nın elinden çıktıklarında yazılmıştır. Bir zamanlar Allah’ın parmağıyla yazılmış olan harfler, her ne kadar şimdi büyük ölçüde günahla kirletilmiş olsalar da, iyiyi ve kötüyü bildiğimiz sürece

tamamen iptal edilemezler. Bu yasanın her kısmı tüm insanlık üzerinde ve her çağda; zamana veya mekana ya da değişikliğe tabi diğer koşullara değil, ancak Allah'ın doğasına ve insanın doğasına ve birbirleriyle olan değişmez ilişkiye bağlı olarak yürürlükte kalmalıdır.

“ ‘Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim.’⁹¹ ... Şüphesiz, İsa'nın burada söylemek istediği (metnin öncesinde ve sonrasında yer alan her şeyle tutarlı olarak) şudur – insanların tüm açıklamalarına rağmen onu tamamıyla tesis etmeye geldim: burada karanlıkta kalan ya da anlaşılmasız olan her ne varsa tam ve net bir görüş kazandırmaya geldim: her

kısmının gerçek ve tam anlamını beyan etmeye; içinde yer alan her emri, enine ve boyuna tüm boyutlarıyla göstermeye ve tüm dallarındaki tarif edilemez paklık ve ruhsallığı derinlemesine açıklamaya geldim.” —Wesley, 25. vaaz.

Wesley yasanın ve müjdenin mükemmel uyumunu açıkladı: “Bu nedenle, yasa ile müjde arasında tasavvur edilebilecek en yakın bir bağlantı mevcuttur. Bir yandan, yasa sürekli olarak müjdeye yol açar ve bizi ona yönlendirir; diğer yandan, müjde sürekli olarak bizi yasayı daha kesin bir şekilde yerine getirmeye sevk eder. Örneğin yasa, bizden Allah’ı sevmemizi, komşumuzu sevmemizi, yumuşak huylu, alçakgönüllü ve kutsal

olmamızı ister. Bu şeyler için yeterli olmadığımızı hissederiz; evet, ‘insanlar için bu imkânsızdır;’²² fakat Allah’ın bize o sevgiyi verme, bizi yumuşak huylu, alçakgönüllü ve kutsal kılma vaadini görürüz: bu müjdeye, bu sevinçli habere sarılırız; bize imanımıza göre davranılır; ve Mesih İsa’ya olan iman yoluyla ‘yasanın adil gereği... bizlerde yerine ge[lir]’²³...

Wesley, “Mesih’in müjdesinin en büyük düşmanları arasında” dedi, “alenen ve açıkça ‘Yasa’yı yargılayanlar’ ve ‘Yasa’ya karşı konuşanlar’;²⁴ insanlara yasanın yalnızca en küçüklerinden birini değil, emirlerin tümünü birden bozmayı (feshetmeyi, serbest bırakmayı, zorunluluğunu ortadan

kaldırmayı) öğretmenler
bulunmaktadır... Bu güçlü
aldatmacaya katkıda bulunan tüm
durumların en şaşırtıcısı, buna
kapılanların Mesih'in yasasını yıkarak
O'nu şereflendirdiklerini, O'nun
öğretilerini yerle bir ederken O'nun
makamını yücelttiklerini sanmalarıdır!
Evet, O'nu tıpkı Yahuda'nın 'Selam,
Rabbî!' diyerek O'nu öptüğü²⁵ gibi
şereflendirmektedirler. O ise her birine
haklı olarak 'İnsanoğlu'na bir öpücükle
mi ihanet ediyorsun?'²⁶ diye sorabilir.
O'nun kanından bahsederek tacını
elinden almak; O'nun müjdesini
ilerletme görüntüsü altında yasasının
herhangi bir kısmını hafife almak,
O'nu bir öpücükle ele vermekten başka

bir Şey değildir. Gerek doğrudan, gerek dolaylı olarak itaatin herhangi bir bölümünü ortadan kaldırmaya yönelik olan bir imanı vaaz eden; Allah'ın emirlerinden en küçüğünü dahi iptal etmek ya da herhangi bir Şekilde zayıflatmak amacıyla Mesih'i duyuran hiç kimse, bu suçlamadan kurtulamaz.”—a.g.e.

“Müjdenin vaaz edilmesi yasanın tüm hedeflerini yerine getirir” iddiasında bulunanlara Wesley Şu yanıtı verdi: “Bunu kesinlikle reddediyoruz. Yasanın ilk hedefini, yani insanları günaha dair iknayı, cehennemde dururken hl uyuklayanları uyandırmayı yerine getirmez. Elçi Pavlus, “Yasa sayesinde günahın bilincine varıl[dığını]”⁹⁷ beyan

eder, “ve insan günaha dair ikna olmadan, Mesih’in kefarete edici kanına olan ihtiyacını gerçek anlamda hissetmeyecektir... Rabbimiz’in kendisinin belirttiği gibi, ‘sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı vardır.’⁹⁸ Bu nedenle sağlamlara, ya da en azından kendisini sağlam sananlara, doktor sunmak saçmadır. Öncelikle onları hasta olduklarına ikna etmek zorundasınız; aksi halde emekleriniz için size teşekkür etmeyeceklerdir. Mesih’i kalbi sağlam olan, henüz kırılmamış olanlara sunmak da aynı derecede saçmadır.” —a.g.e., 35. vaaz.

Böylece Wesley, müjdeyi vaaz ederken, Efendi’si gibi “Kutsal Yasa’yı büyük ve yüce kılma[ya]”⁹⁹ çalıştı. Allah’tan

kendisine verilen görevi sadakate tamamladı ve muhteşem sonuçlarını görmesine izin verildi. Yarım yüzyıldan fazlası gezgin vaizlikte geçen seksen yılı aşkın ömrünün sonunda, bilinen izleyicilerinin sayısı yarım milyon canın üzerindeydi. Fakat onun çalışmaları aracılığıyla günahın yıkımından ve aşağılamasından kurtarılarak daha yüce ve daha pak bir yaşama yükseltelen büyük kalabalıkları ve onun öğretileri sayesinde daha derin ve daha zengin bir deneyime kavuşan kişilerin sayısını, tüm kurtarılanlar ailesi Allah'ın krallığında bir araya toplanıncaya dek bilemeyeceğiz. Onun yaşamı her Hristiyan'a paha biçilemez değerde bir ders sunmaktadır. Keşke Mesih'in bu

hizmetkârının imanı ve
alçakgönüllülüğü, yorulmak bilmeyen
gayreti, özverisi ve bağlılığı günümüz
kiliselerinde de görülebilse!

79 Bkz. Vahiy 17:5.

80 Bkz. Filipililer 1:12.

81 Bkz. İbraniler 4:9.

82 Bkz. Yuhanna 1:29.

83 Bkz. Yeşaya 55:1.

84 Metodist, İngilizce method kelimesinden türenmiş bir terim. Wesley ve arkadaşları kutsal bir hayat yaşamaları için kurallar ve sistematik yöntemlere başvurdular.

85 Kuveykircilik: İngilizce yazımıyla “Quakerism,” resmî adıyla Religious Society of Friends (Dostların Dinsel Derneği), mevcut Hristiyan mezheplerinden ve tarikatlarından memnun olmayanlar tarafından 17. yüzyılda İngiltere’de kurulan bir mezheptir.

86 Bkz. Yasa’nın Tekrarı 6:5.

87 Bkz. Matta 12:36.

88 Bkz. 1. Korintliler 10:31.

89 Bkz. Mezmur 89:37.

90 Bkz. 2. Korintliler 3:3.

91 Bkz. Matta 5:17.

92 Bkz. Matta 19:26.

93 Bkz. Romalılar 8:4 (Kİ).

94 Bkz. Yakup 4:11 (Kİ).

95 Bkz. Matta 26:49.

96 Bkz. Luka 22:48.

97 Bkz. Romalılar 3:20

98 Bkz. Matta 9:12.

99 Bkz. Yeşaya 42:21.

15 – KUTSAL KİTAP VE FRANSIZ DEVRİMİ

On altıncı yüzyılda, insanlara açık bir Kutsal Kitap sunan Reform, Avrupa'nın tüm ülkelerine girmeye çalışmıştı. Bazı uluslar onu Gökten gelen bir haberci gibi, memnuniyetle karşıladılar. Diğer ülkelerde papalık reformun girişini engellemeyi büyük ölçüde başardı; böylece Kutsal Kitap bilgisi, yüceltici etkileriyle birlikte, neredeyse tamamen dışlandı. Bir ülkede, ışık giriş yolu bulmasına rağmen, karanlık onu anlayamadı. Yüzyıllar boyunca, gerçek ve yanılğı üstün gelmek için çekiştiler. Sonunda kötülük zafer kazandı ve Gök'ün

gerçeği dışarı atıldı. “Yargı da şudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar ışık yerine karanlığı sevdiler” (Yuhanna 3:19). Ulus, seçmiş olduğu yolun ürünlerini biçmeye terk edildi. Allah’ın Ruhu’nun kısıtlaması, O’nun lütuf armağanını hor gören halkın üzerinden kaldırıldı. Kötülüğün olgunlaşmasına izin verildi. Ve tüm dünya, ışığı bilerek reddetmenin sonuçlarını gördü.

Fransa’da Kutsal Kitap’a karşı yüzyıllardır sürdürölen savaş, Devrim’in manzaralarıyla sonuçlandı. Bu korkunç isyan, Roma’nın Kutsal Yazılar’ı bastırmasının doğal sonucundan başka bir şey değildi. (Ek’e bakınız.) Dünyanın papalık politikasının uygulanışına dair tanık

olduğu en çarpıcı rneği sunuyordu – Roma Kilisesi'nin öğretisinin bin yıldan uzun bir süredir yöneltmekte olduğu sonuçların bir örneğiydi.

Papalığın hüküm sürdüğü dönem boyunca Kutsal Yazılar'ın bastırılacağını peygamberler önceden bildirmişti; Vahiy yazarı¹⁰⁰ da “yasa tanımaz adam”ın¹⁰¹ egemenliği dolayısıyla ortaya çıkacak ve bilhassa Fransa'yı etkileyecek olan sonuçlara işaret etmişti.

Rabb'in meleği şöyle dedi: “ ‘Kutsal şehri kırk iki ay ayak altında iğneyecekler. Ve iki tanığıma g vereceğim ve çul giysilerle giyinmiş olarak bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler.’ ... Ve kendi

tanıklıklarını bitirdikleri zaman, dipsiz derinlikten çıkan canavar onlarla savaşacak ve onları yenecek ve onları öldürecek. Ve onların cesetleri, ruhsal olarak Sodom ve Mısır diye adlandırılan büyük şehrin caddesi üzerinde olacak; onların Rabbi de orada çarmıha gerilmişti... Ve yeryüzünde oturanlar onlar üzerine sevinecek ve şenlik yapacaklar ve birbirlerine armağanlar gönderecekler; çünkü bu iki peygamber yeryüzünde oturanlara işkence etmişlerdi. Ve üç buçuk günden sonra, Allah'tan onların içine hayat ruhu girdi ve ayakları üzerinde durdular; ve onları görenlerin üzerine büyük korku düştü” (Vahiy 11:2–11 [Kİ]).

Burada bildirilen iki süre –“kırk iki ay” ve “bin iki yüz altmış gün”– aynıdır, Mesih’in kilisesinin Roma baskısı altında sıkıntı çekeceği süreyi simgeler. Papalığın 1260 yıl süren egemenliği M.S. 538 yılında başladı, dolayısıyla 1798’de sona erecekti. (Ek’te sayfa 53’e dair nota bakınız.) O zaman bir Fransız ordusu Roma’ya girerek papayı tutsak aldı, papa sürgünde öldü. Çok geçmeden yeni bir papa seçilmesine rağmen, papalık hiyerarşisi o günden beri önceden sahip olduğu gücünü asla toparlayamamıştır.

Kiliseye yapılan zulüm, 1260 yıllık sürenin tamamında sürmemiştir. Allah, halkına merhamet göstererek çetin denenme sürelerini kısalttı. Kurtarıcı,

kilisenin üzerine gelecek olan “büyük sıkıntı”yı önceden bildirirken şunları söyledi: “O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak” (Matta 24:22). Reform’un etkisiyle, zulüm 1798’den önce sona erdi.

Peygamber, iki tanıkla ilgili olarak bildirisine devam ediyor: “Bunlar yeryüzünün Rabbi önünde duran iki zeytin ağacıyla iki kandilliktir.” Mezmurcu şöyle diyor: “Sözün adımlarım için çıra, yolum için ışıktır” (Vahiy 11:4; Mezmur 119:105). İki tanık, Eski ve Yeni Ahit’lerden meydana gelen Kutsal Yazılar’ı simgelemektedir. Her ikisi de Allah’ın

yasasının kaynağına ve sürekliliğine ilişkin önemli tanıklıklardır. Ayrıca her ikisi de kurtuluş planının tanıklarıdır. Eski Ahit'teki örnekler, kurbanlar ve peygamberlik sözleri, gelecek olan Kurtarıcı'ya işaret etmektedir. Yeni Ahit'te yer alan Müjdeler ve Mektuplar, tam olarak örnekte ve peygamberlik sözünde önceden bildirildiği şekilde gelmiş olan bir Kurtarıcı'yı anlatırlar.

“Çul giysilerle giyinmiş olarak bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler.” Bu dönemin büyük bir kısmında, Allah'ın tanıkları gözlerden uzak kaldılar. Papalık gücü, hakikat sözünü insanlardan saklamaya çalışıyor, önlerine gerçeğin tanıklığına aykırı sözler söyleyen yalancı tanıklar

çıkartıyordu. (Ek'e bakınız.) Kutsal Kitap, dinsel ve dünyasal yetkililer tarafından yasaklandığında; tanıklığı saptırıldığında ve insanların zihinlerini ondan uzaklaştırmak amacıyla insanların ve iblislerin aklına gelebilecek her türlü çaba gösterildiğinde; onun kutsal gerçeklerini ilan etme cüreti gösterenler kovalandığında, ele verildiğinde, işkence gördüğünde, zindan hücrelerine kapatıldığında, imanlarından ötürü şehit edildiğinde, ya da dağların kayalıklarına ve yeryüzünün in ve mağaralarına kaçmaya zorlandığında – işte o zaman, sadık tanıklar çuldan giysiler içinde peygamberlik ettiler. Ancak

tanıklıklarına 1260 yıllık sürenin tamamında devam ettiler. En karanlık zamanlarda, Allah'ın sözünü seven ve O'nun itibarı için titizlik gösteren inançlı insanlar vardı. Bu sadık hizmetkârlara bilgelik, güç ve bu sürenin tamamı boyunca O'nun hakikatini ilan etme yetkisi verildi.

“Biri onlara zarar vermeye kalkışırsa, ağızlarından ateş fışkıracak ve düşmanlarını yiyip bitirecek. Onlara zarar vermek isteyen herkesin böyle öldürülmesi gerekir” (Vahiy 11:5). İnsanların Allah'ın sözünü çiğnemeleri cezasız bırakılamaz. Bu korkutucu suçlamanın anlamı, Vahiy kitapçığının son bölümünde ortaya konmaktadır: “Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini

duyan herkesi uyarıyorum! Her kim bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. Her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır” (Vahiy 22:18, 19).

Bunlar, Allah'ın insanları kendi bildirdiği ya da emrettiği şeylerde her türlü değişiklikten men etmek üzere verdiği uyarılardır. Bu ciddi kınamalar, insanlar üzerindeki etkileri ile onları Allah'ın yasasını hafife almaya sevk eden herkes için geçerlidir. Allah'ın yasasına itaat etmenin veya etmemenin pek fark etmediğini saygısızca bildirenleri korkudan titretmelidirler.

Kendi görüşlerini ilahî vahyin üzerine çıkararak herkes, Kutsal Yazı'nın açık anlamını kendi çıkarlarına göre ya da dünyaya uyum sağlamak amacıyla değiştirmek isteyen herkes, üzerlerine korkunç bir sorumluluk almaktadır. Yazılı söz, Allah'ın yasası, tüm insanların karakterini değerlendirecek ve bu yanılgısız testin eksik bulunduğu herkesi mahkûm edecektir.

“Kendi tanıklıklarını bitirdikleri zaman [bitirirlerken].” İki tanığın çul giysilerle giyinmiş olarak peygamberlik edecekleri süre, 1798 yılında sona erdi. Gözlerden uzak çalışmalarının sonuna yaklaşırlarken, “dipsiz derinlikten çıkan canavar” ile simgelenen güç onlara savaş açacaktı. Avrupa'nın pek çok

ulusunda, kilisede ve devlette egemen olan güçler yüzyıllardır papalık aracılığıyla Şeytan tarafından kontrol ediliyordu. Ancak burada, şeytanî gücün yeni bir tezahürü gözler önüne serilmektedir.

Kutsal Kitap'a saygı kisvesi altında onu bilinmeyen bir dilde tutarak insanlardan gizlemek, Roma'nın politikası olmuştu. Onun egemenliği altında, tanıklar "çul giysilerle giyinmiş olarak" peygamberlik ettiler. Fakat başka bir güç, dipsiz derinliklerden gelen canavar, ortaya çıkarak, Allah'ın sözüne açıktan savaş açacaktı.

Tanıkların caddelerinde öldürüldüğü ve cesetlerinin serildiği "büyük şehir," "ruhsal olarak" Mısır'dı. Kutsal Kitap

tarihinde anlatılan uluslardan, yaşıyan Allah'ın varlığını en büyük cüretle inkâr eden ve O'nun emirlerine karşı gelen ulus Mısır'dı. Hiçbir hükümdar, Gök'ün yetkisine karşı Mısır firavununun yaptığı gibi açık ve küstahça bir isyana kalkışmamıştır. Firavun, kendisine Rabb'in adıyla Musa tarafından getirilen mesajı duyduğunda, gururla şu karşılığı vermişti: “Yehova¹⁰² kimdir ki, İsraili salıvermek için onun sözünü dinliyeyim? Yehovayı tanımam, ve İsraili de salıvermem” (Mısır'dan Çıkış 5:2 [KM]). Bu tanrıtanımazlıktır, dolayısıyla Mısır ile simgelenen ulus, yaşıyan Allah'ın isteklerini benzer şekilde inkâr eden bir ses yükseltecek

ve benzer bir inançsızlık ve meydan okuma ruhu sergileyecekti. “Büyük şehir” ayrıca “ruhsal olarak” Sodom’a benzetilmektedir. Sodom’un Allah’ın yasasını çiğneyerek gösterdiği yozlaşma, bilhassa ahlaksızlık olarak sergilenmişti. Bu nedenle bu günah, Kutsal Yazı’nın bu bölümünde belirtilen nitelikleri yerine getirecek olan ulusun belirgin bir özelliği olacaktı.

Peygamberin sözlerine göre, o zaman, 1798 yılından kısa bir süre önce, şeytanî kaynaklı ve nitelikli bir güç ortaya çıkarak, Kutsal Kitap’a savaş açacaktı. Böylece, Allah’ın iki tanığının şahitliğinin bu şekilde susturulacağı ülkede, Firavun’un tanrıtanımazlığı ile Sodom’un ahlaksızlığı sergilenecekti.

Bu peygamberlik, Fransa tarihinde tam ve çarpıcı bir şekilde yerine geldi. Devrim sırasında, 1793 yılında “dünya ilk kez, medeniyette doğmuş ve eğitim görmüş ve Avrupa’nın en iyi uluslarından birinin yönetim hakkını ele geçiren bir grup insanın, seslerini birleştirerek insan ruhunun gördüğü en ciddi hakikati inkâr ettiğine ve bir İlah’a inancı ve ibadeti oybirliğiyle terk ettiğine tanık oldu.”—Sir Walter Scott, *Life of Napoleon [Napolyon’un Hayatı]*, 1. cilt, 17. bölüm. “Fransa, doğru kayıtların elde bulunduğu kadarıyla, ulusça elini evrenin Yaratıcısı’na karşı açık bir isyanla kaldıran dünyadaki tek ulustur. İngiltere’de, Almanya’da, İspanya’da ve diğer yerlerde pek çok

kâfir, pek çok imansız bulunmuştur ve hâlâ bulunmaktadır; fakat Fransa dünya tarihinde Yasama Meclisi'nin kararıyla Allah'ın var olmadığını ilan eden ve başkentteki tüm yurttaşları ile diğer yerlerdeki halkının büyük çoğunluğunun, hem kadınların hem erkeklerin, ilanı sevinçle karşılayarak dans edip şarkılar söyledikleri tek devlet olarak göze çarpmaktadır.”— Blackwood's Magazine [*Blackwood Dergisi*], Kasım 1870.

Fransa aynı zamanda Sodom'u bilhassa öne çıkaran özellikleri de sergiliyordu. Devrim sırasında, ovadaki kentlerin üzerine yıkım getiren ahlaki çöküş ve yozlaşmaya benzer bir durum tezahür ediyordu. Tarihçi, Fransa'daki

tanrıtanımazlık ve ahlaksızlığı, peygamberlik sözünde belirtildiği gibi bir arada sunuyor: “İnsanların kurabileceği en kutsal ilişki olan ve devamlılığı toplumun sağlamlaşmasına büyük ölçüde katkıda bulunan evlilik birliğini önemsizleştiren, sadece medeni bir sözleşme ya da iki insanın isteklerine göre birleşip ayrılacakları geçici nitelikte bir ilişki haline getiren yasa, dini etkileyen bu yasalarla yakından ilgiliydi... İblisler ev hayatında kutsal, latif ya da kalıcı olan her şeyi en etkin bir şekilde yok etme yöntemi bulmak üzere işe girişmiş olsalar, aynı zamanda yaratma amacında oldukları zararın sürekli bir şekilde bir nesilden diğerine

geçeceğinin güvencesini elde etmek isteseler, evliliğin aşağılanmasıdan daha etkili bir tasarı bulamazlardı... Söylediği esprili sözlerle ünlü bir oyuncu olan Sophie Arnoult, cumhuriyet evliliğini ‘zina töreni’ olarak tanımlamıştır.”—Scott, 1. cilt, 17. bölüm.

“Onların Rabbi de orada çarmıha gerilmişti.” Peygamberlik sözünün bu niteliği de Fransa tarafından yerine getirildi. Mesih’e karşı düşmanlık ruhu hiçbir ülkede bu kadar çarpıcı bir şekilde sergilenmemişti. Hiçbir ülkede gerçek bu kadar sert ve acımasız bir düşmanlık görmemişti. Fransa, müjdeyi ikrar edenlere zulmederek, Mesih’i öğrencilerinin şahsında

çarmıha germiş oldu.

Yüzyıllar boyunca kutsalların kanı döküldü. Valdensler, “Tanrı’nın sözü ve İsa’ya tanıklık uğruna”¹⁰³ Piedmont dağlarında can verirken, hakikate benzer bir tanıklık da kardeşleri olan Fransa’nın Albigenleri tarafından veriliyordu. Reform günlerinde, öğrencileri korkunç işkencelerle öldürülmüşlerdi. Kral ve soylular, asil kadınlar ve nazik genç kızlar, ulusun gurur kaynağı ve kahramanları, İsa’nın şehitlerine bakarak göz ziyafeti çekmişlerdi. İnsan kalbinin en kutsal tuttuğu haklar için mücadele eden cesur Huguenotlar, pek çok çetin savaş alanında kanlarını dökmüşlerdi. Protestanlar kanun kaçağı muamelesi

görmüşler, başlarına ödül konulmuş ve vahşi hayvanlar gibi avlanmışlardı.

“Çöldeki Kilise,”¹⁰⁴ kadim Hristiyanların soyundan gelen ve on sekizinci yüzyılda Fransa’da halen varlıklarını sürdüren bir avuç insan, güneydeki dağlarda gizlenerek atalarının imanını aziz tutuyorlardı. Gece vakti dağlarda ya da ıssız fundalıklarda toplanmak üzere yola çıktıklarında süvariler tarafından kovalanıyor ve kadırgalarda ömür boyu köleliğe mahkûm ediliyorlardı. Fransa’nın en pak, en zarif ve en bilgili kişileri, soyguncular ve katillerin arasında zincire vurularak korkunç işkencelere maruz kalıyorlardı. (Bakınız: Wylie, 22. kitap, 6. bölüm.)

Kendilerine daha merhametli davranılan diğerleri, silahsız ve çaresiz bir halde, dizlerinin üzerine çökmüş dua ederken acımasızca vurulup öldürölüyorlardı. Toplantı yerlerinde yüzlerce yaşlı adam, savunmasız kadın ve masum çocuk öldürölerek cesetleri yer üstünde bırakıldı. Adetleri üzere toplantı yaptıkları dağlarda ya da ormanda, “dört adımda bir çimlerin üzerine serilmiş ölü bedenler ve ağaçlarda asılı cesetler” görmek onlar için olağan bir durumdu. Kılıçla, baltayla ve kazıkla harap olan ölkeleri, “büyük, kasvetli bir çöle dönüşmüştü.” “Bu vahşetler... karanlık çağlarda değil, XIV. Louis'nin parlak döneminde işlenmişti. O günler bilimin ilerlemeye,

edebiyatın gelişmeye başladığı zamanlardı, sarayın ve başkent in ilahiyatçıları eğitimli ve belagatli kişilerdi, ayrıca yumuşak huyluluk ve hayırseverlik erdemlerini büyük ölçüde sergiliyorlardı.”—a.g.e., 22. kitap, 7. bölüm.

Fakat kara suç olayları dizisindeki en kara olay, tüm korkunç yüzyılların şeytanî eylemlerinin en korkuncu, Aziz Bartholomew¹⁰⁵ Yortusu Kıyımıydı. Dünya bu namert ve zalim saldırının sahnelerini halen titretici bir dehşetle hatırlamaktadır. Roma yanlısı rahiplerin ve piskoposların yönlendirdiği Fransa kralı, bu korkunç eyleme onay verdi. Gecenin köründe çalan çan, katliamın işaretiydi.

Krallarının şerefine güvenerek evlerinde sessizce uyuyan binlerce Protestan, hiçbir uyarı verilmeden dışarı sürüklenerek acımasızca katledildi.

Mesih'in Mısır'da kölelikten çıkan halkının görünmez önderi olduğu gibi, Şeytan da bu dehşetli şehitleri çoğaltma işinde tebaasının görülmeyen önderiydi. Paris'te katliam, ilk üç günü akıl almaz şiddette olmak üzere, yedi gün boyunca devam etti. Yalnızca bu kentle de sınırlı kalmadı, kralın özel emriyle Protestanların bulunduğu tüm illere ve kasabalara yayıldı. Ne yaşa, ne de cinsiyete bakıldı. Ne masum bebeklere, ne de ak saçlı ihtiyarlara acıdılar. Asiller ve köylüler, yaşlılar ve gençler, anneler ve çocuklar hep

birlikte yok edildiler. Katliam tüm Fransa'da iki ay boyunca devam etti. Uluslarının gururu olan yetmiş bin kişi yok edildi.

“Katliamın haberi Roma'ya ulaştığında, ruhban sınıfının sevinci sınırlanmadı. Lorraine kardinali haberciyi bin kronla ödüllendirdi; St. Angelo topları sevinçli bir selam atışı yaptı; tüm kiliselerin kulelerinde çanlar çaldı; şenlik ateşleri geceyi gündüze çevirdi; XIII. Gregor ise kardinaler ve diğer kilise önde gelenleriyle birlikte uzun bir geçit töreni ile Aziz Louis kilisesine gitti, burada Lorraine kardinali Te Deum ilahisini söyledi... Katliamı anmak için bir madalyon bastırıldı ve Vasari'nin amirale yapılan

saldırıyı, kralın konseyde katliamı planlayışını ve katliamın kendisini tasvir eden üç freski Vatikan'da halen görülebilir. Gregor, Charles'a Altın Gül'ü¹⁰⁶ gönderdi; ve katliamdan dört ay sonra... Fransız bir rahibin vaazını halinden memnun bir şekilde dinledi... rahip bu günden 'en kutsal babanın haberi alıp, Allah'a ve Aziz Louis'ye şükran sunmak üzere muhteşem bir tören yaptığı, sevinç ve mutlulukla dolu bir gün' olarak bahsediyordu."—Henry White, *The Massacre of St. Bartholomew [Aziz Bartholomew Katliamı]*, 14. bölüm, 34. paragraf.

Aziz Bartholomew Katliamı'nın arkasındaki efendinin ruhu, Devrim'in

sahnelerinde de başroldeydi. İsa Mesih'in sahtekâr olduğu ilan edildi ve Fransız imansızlar bir araya toplanıp, Mesih'i kastederek "Sefil Adamı Ezin" diye bağırdılar. Göğe kafa tutan küfür ile iğrenç kötülükler el eleydi, dahası, en aşağılık insanlar, en utanmaz zulüm ve ahlaksızlık canavarları el üstünde tutulmaya başlandı. Bütün bu olaylarda Şeytan'a en büyük saygı sunulurken; Mesih ise gerçek, paklık ve özverili sevgi özellikleriyle çarmıha geriliyordu.

"Dipsiz derinlikten çıkan canavar onlarla savaşıacak ve onları yenecek ve onları öldürecek."¹⁰⁷ Devrim sırasında ve Terör Dönemi'nde Fransa'da hüküm süren tanrıtanımaz güç, gerçekten de Allah'a ve O'nun kutsal sözüne karşı

dünyanın hiçbir zaman tanık olmadığı bir savaş açtı. Tanrı'ya ibadet Ulusal Meclis tarafından durduruldu. Kutsal Kitap'lar toplanarak, halkın önünde mümkün olan her türlü aşağılama gösterisi eşliğinde yakıldı. Allah'ın yasası ayaklar altına alındı. Kutsal Kitap ilkelerine dayalı kurumlar kaldırıldı. Haftalık dinlenme günü bir kenara bırakıldı, onun yerine her onuncu gün sefahat alemi ve küfre ayrıldı. Vaftiz ve Rabb'in Sofrası yasaklandı. Mezarlıklara dikkat çekici bir şekilde asılan ilanlarda, ölümün ebedî bir uyku olduğu bildiriliyordu.

Allah korkusunun bilgeliğin temeli¹⁰⁸ olmak bir yana, akılsızlığın temeli olduğu söylendi. Özgürlüğe ve ülkeye

tapmak haricinde her türlü dinsel ibadet yasaklandı. “Paris’in yasal piskoposu çağrılarak, tüm ulusun karşısında oynanmış en küstahça ve en rezil komedide başrollerden birini oynamaya zorlandı... Tam bir tören alayı ile Kongrenin huzuruna çıkararak, yıllardır öğretmiş olduğu dinin her bakımdan rahiplerin uydurması olduğunu, tarihte ya da kutsal gerçekte hiçbir temeli bulunmadığını ilan etmeye zorlandı. İbadetine adanmış olduğu Tanrı’nın varlığını kesin surette ve açıkça reddederek, kendisini gelecekte özgürlüğün, eşitliğin, erdemin ve ahlaki değerlerin yüceltilmesine adadı. Bundan sonra piskoposluk nişanlarını çıkararak

masanın üzerine koydu ve Kongre başkanı kendisini kardeşçe kucakladı. Bazı sapkın rahipler bu piskoposu örnek aldılar.”—Scott, 1. cilt, 17. bölüm.

“Ve yeryüzünde oturanlar onlar üzerine sevinecek ve şenlik yapacaklar ve birbirlerine armağanlar gönderecekler; çünkü bu iki peygamber yeryüzünde oturanlara işkence etmişlerdi.”¹⁰⁹ İmansız Fransa, Allah’ın iki tanığının azarlayıcı sesini susturmuştu. Hakikat sözü sokaklarında cansız olarak yatıyordu ve Allah’ın yasasının kısıtlamalarından ve zorunluluklarından nefret edenler büyük sevinç duyuyorlardı. İnsanlar göğün Kralı’na açıkça meydan

okumuşlardı. Eski zamanlardaki günahkârlar gibi bağıryorlardı: “Tanrı nasıl bilir? Bilgisi var mı Yüceler Yücesi’nin?” (Mezmur 73:11).

Yeni düzenin rahiplerinden biri, neredeyse akıl almaz bir cüretkârlıkla şunları söyledi: “Ey Allah, eğer varsan, incinen adının intikamını al. Sana meydan okuyorum! Sessiz kalıyorsun; şimşeklerini göndermeye cesaret edemiyorsun. Bundan sonra Sen’in varlığına kim inanır?”—Lacretelle, *History [Tarih]*, 11. cilt, s. 309; alıntı yapılan eser: Sir Archibald Alison, *History of Europe [Avrupa Tarihi]*, 1. cilt, 10. bölüm. Tam da Firavun’un küstah sözlerinin bir yansıması: “Yehova kimdir ki... onun sözünü

dinleyeyim?” “Yehovayı tanımam!”¹¹⁰

“Akılsız içinden, ‘Tanrı yok!’ der” (Mezmur 14:1). Ayrıca Rab, gerçeği saptıranlar için şöyle bildiriyor: “Bunların da akılsızlığını herkes açıkça görecektir” (2. Timoteos 3:9). Fransa, yaşayan Allah’a, “Yüce ve görkemli Olan, sonsuzlukta yaşayan”¹¹¹ ibadeti terk ettiğinde, ahlaksız bir kadın suretinde resmedilen Akıl Tanrıçası’na taparak, aşağılayıcı putperestliğe düşmekte gecikmedi. Üstelik bu, ulusun temsilciler meclisinde ve en yüksek mülki idare ile yasama yetki organlarında gerçekleşti! Tarihçi şöyle diyor: “Bu çılgın dönemin törenlerinden biri, saçmalığı kutsallara saygısızlıkla birleştirmesi bakımından

eşsizdir. Kongrenin kapıları bir müzik grubu için açıldı, önlerinden belediye yetkilileri vakur bir tören havasıyla içeri girdiler, özgürlüğü öven bir ilahi söylüyorlardı ve yanlarında gelecekte ibadet edecekleri nesne olan, Akıl Tanrıçası adını verdikleri üzeri örtülü bir kadın vardı. Hakim makamının önüne getirilerek büyük bir tantana ile örtüsü kaldırıldı ve başkanın sağına yerleştirildi, o zaman topluluktakiler onun operadaki dansçı kızlardan biri olduğunu anladılar... Fransa Ulusal Kongresi, taptıkları aklın en uygun temsilcisi olarak gördükleri bu kişiye alenen saygı gösterdiler.

“Bu kutsala saygısız ve gülünç maskaralık belli bir tavrı yansıtıyordu;

Akıl Tanrıçası takdim töreni, ulus çapında, sakinlerinin kendilerini Devrim'in tüm doruklarına denk olarak göstermeyi arzuladıkları yerlerde yenilendi ve taklit edildi.”—Scott, 1. cilt, 17. bölüm.

Akla tapınmayı başlatan hatip şunları söyledi: “Meclis üyeleri! Bağnazlık yerini mantığa terk etmiştir. Yorgun gözleri ışığın parlaklığına dayanamadı. Bugün, bu gotik kemerlerin altında, gerçeği ilk kez yeniden haykıran muazzam bir kalabalık toplanmıştır. Burada Fransızlar tek gerçek tapınmayı, Özgürlük'e tapınmayı, Akıl'a tapınmayı kutlamışlardır. Burada, Cumhuriyet kurumlarının refahı için dileklerde bulunduk. Burada cansız

putları, Akıl için, yani canlı olan kavram için, yani doğanın başyapıtıyla değiştirmek üzere terk ettik.”—M. A. Thiers, *History of the French Revolution [Fransız Devrimi'nin Tarihçesi]*, 2. cilt, s. 370, 371.

Tanrıça Kongreye getirildiğinde, hatip onun elini tutarak topluluğa döndü ve şunları söyledi: “Ey ölümlüler, korkularınızın yarattığı bir Tanrı'nın güçsüz şimşekleri önünde titremeyi bırakın artık. Bundan böyle Akıl'dan başka bir tanrıyı tanımayın. Size onun en asil ve en pak tasvirini sunuyorum; illaki putlarınız olacaksa, yalnızca bunun gibisine kurban sunun... Yüce Özgürlük Senatosu'nun önünde düş, ey Aklın Örtüsü!”

“Tanrıça, başkanın kucaklamasının ardından, muhteşem bir arabaya konularak, muazzam bir kalabalığın arasında, Tanrı’nın yerini almak üzere Notre Dame katedraline götürüldü. Orada büyük mihraba konuldu ve hazır bulunan herkes ona tapındı.”— Alison, 1. cilt, 10. bölüm.

Bunu çok geçmeden Kutsal Kitap’ın halkın önünde yakılması izledi. Bir keresinde “Popüler Müze Derneği” üyeleri, bir direğin tepesinde çeşitli kitapların yarı yanık kalıntılarını taşıyarak belediye binasına girdiler ve “*Vive la Raison!*” diye slogan attılar, kitaplar arasında, başkanın sözleriyle, “insan neslinin işlemesine neden oldukları tüm aptallıklar büyük bir

ateşte temizlenen” dua kitapları ve Eski ile Yeni Ahitler de bulunuyordu.— *Journal of Paris [Paris Bülteni]*, 1793, No. 318. Alıntı yapılan eser: Buchez–Roux, *Collection of Parliamentary History [Parlamenter Tarih Derlemesi]*, 30. cilt, s. 200, 201.

Ateizmin tamamlamakta olduğu işi papalık başlatmıştı. Fransa’yı doludizgin yıkıma götürmekte olan toplumsal, siyasi ve dinsel koşulları Roma’nın politikası hazırlamıştı. Devrim’in dehşetlerinden bahseden yazarlar, bu aşırılıkların sorumlusunun saray ve kilise olduğunu belirtiyorlar. (Ek’e bakınız.) Tam bir adalet içinde, tüm bunların sorumluluğunun kiliseye yüklenmesi gerekir. Papalık, kralların

zihinlerini Reform'a karşı zehirlemiş, bunun tahtın dūřmanı, ulusun huzurunu ve uyumunu bozacak çatlak bir ses olduğuna inandırmıştı. Bu sayede, tahttan kaynaklanan en korkunç zulümleri ve en incitici baskıları ilham eden, Roma'nın dehası olmuştu.

Özgürlük ruhu Kutsal Kitap'la birlikte gitti. Müjdenin alındığı her yerde, insanların zihinleri uyandı. Kendilerini cehalete, ahlaksızlığa ve batıl inançlara tutsak eden zincirleri çıkarıp atmaya başladılar. İnsan gibi düşünmeye ve davranmaya başladılar. Hükümdarlar bunu görerek baskıcı yönetimleri için endişeye düştüler.

Roma da onların kıskanç korkularını

alevlendirmekte gecikmedi. Papa 1525 yılında Fransa'nın krallık naibine şunları söylemişti: “Bu çılgınlık [Protestanlık] yalnızca dini karıştırıp yok etmekle kalmayacak, bunun yanında her türlü yönetimi, soyluluğu, yasayı, düzeni ve rütbeyi de ortadan kaldıracak.”—G. de Felice, *History of the Protestants of France [Fransa Protestanlarının Tarihçesi]*, 1. kitap, 2. bölüm, 8. paragraf. Birkaç yıl sonra bir papalık temsilcisi kralı uyardı: “Majeste, aldanmayın. Protestanlar hem medeni, hem de dinsel düzeni altüst edecekler... Taht da sunak kadar tehlike altında... Yeni bir dinin ortaya konulması, yeni bir hükümetin ortaya konulmasını gerektirir.”—D'Aubigne,

History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin [Calvin'in Zamanında Avrupa'da Reform'un Tarihi], 2. kitap, 36. bölüm.

İlahiyatçılar halkın önyargılarına hitap ederek, Protestan öğretisinin “insanları ayartarak türediğini ve ahmaklığa teşvik ettiğini; kralı tebaasının sadakatli sevgisinden mahrum bıraktığını ve hem kiliseyi hem de devleti harap ettiğini” ilan ettiler. Böylece Roma, Fransa'yı Reform'un aleyhine kışkırtmayı başardı. “Zulüm kılıcı Fransa'da ilk olarak tahtı muhafaza etmek, asilleri korumak ve yasaları sürdürmek için kınından çıktı.”— Wylie, 13. kitap, 4. bölüm.

Ülkenin önderleri bu vahim

politikanın sonuçlarını kestiremediler. Kutsal Kitap öğretileri bir ulusun refahının temel taşları olan adalet, ılımlılık, doğruluk, hakkaniyet ve hayırseverlik ilkelerini halkın zihinlerine ve yüreklerine yazacaktı. “Doğruluk bir ulusu yüceltir.” Zira bunlar “tahtın güvencesi”dir (Süleyman’ın Özdeyişleri 14:34; 16:12). “Doğruluğun ürünü esenlik, sonucu, sürekli huzur ve güven olacaktır” (Yeşaya 32:17). İlahî yasaya itaat eden kişi, kendi ülkesinin yasalarına da büyük bir samimiyetle saygı duyacak ve itaat edecektir. Allah’tan korkan kişi, kralın yetkisini adil ve meşru şekilde kullanmasına saygı gösterecektir. Fakat uğursuz

Fransa, Kutsal Kitap'ı yasakladı ve öğrencilerine ambargo koydu. Yüzyıllar boyunca, kanaatlerini ifade edecek kadar cesur ve gerçek uğruna acı çekecek kadar imana sahip olan, ilkeli ve dürüst, düşünsel kavrayış sahibi ve güçlü ahlaklı insanlar, kadırgalarda köle olarak çalıştırıldılar, kazıklarda yandılar ya da zindan hücrelerinde çürüdüler. Binlerce kişi çareyi kaçmakta buldu; ve bu kaçış Reform'un başlangıcından sonra iki yüz elli yıl devam etti.

“O uzun süre içinde müjdenin öğrencilerinin zalimlerin çılgınca öfkesinden kaçtığına tanık olmayan bir Fransız nesli yoktur, kaçanlar kendileriyle beraber, çoğunlukla üstün bir başarı gösterdikleri bilgileri,

sanatları, sanayiye ve düzeni de götürdüler, böylece sığınak buldukları ülkeleri bu nitelikleriyle zenginleştirdiler. Diğer ülkeleri bu güzel armağanlarla zenginleştirdikleri ölçüde de, kendi ülkelerini bunlardan mahrum bırakmış oldular. Şimdi sürgüne gönderilmiş olan her şey Fransa'da kalsaydı; bu üç yüz yıl zarfında, sürgünlerin iş becerileri onun toprağını işleseydi; bu üç yüz yıl zarfında, sanatsal yetenekleri onun üretimini geliştirseydi; bu üç yüz yıl zarfında, yaratıcı dehalari ve çözümsel becerileri onun edebiyatını zenginleştirse ve bilimini ilerletseydi; sahip oldukları hikmet onun konseylerine yön verseydi, cesaretleri

onun savaşlarında arpışsaydı, hakkaniyetleri onun yasalarını Őekillendirseydi, ve Kutsal Kitap'ın dini onun halkının zihnini gulendirse ve vicdanlarını etkileseydi, bugün Fransa ne kadar buyk bir gorkemle kuşatılmış olurdu! Ne buyk, mureffeh ve mutlu bir ülke –tüm uluslara bir örnek– olurdu!

“Fakat kr ve direngen bağnazlık her erdem öğretmenini, düzenin her savunucusunu, tahtın her samimi koruyucusunu her yerden kovaladı; kendi ülkelerini yeryüzünde ‘nl ve Şerefli’ bir yer haline getirecek olan kişilere ‘Seçiminizi yapın, ya kazık, ya sürgün’ dedi. Sonunda devletin yıkımı tamamlandı; yasaklanacak vicdan;

sürüklenerek kazığa götürülecek din; kovalanarak sürgüne gönderilecek vatanseverlik kalmadı.”—Wylie, 13. kitap, 20. bölüm. Ve bunun korkunç sonucu olarak, tüm dehşetleriyle Devrim ortaya çıktı.

“Huguenotların kaçıışıyla birlikte, Fransa genel bir gerileme dönemine girdi. Gelişmekte olan üretim şehirleri bozulmaya başladı; verimli bölgeler doğal vahşiliklerine döndüler; istisnai bir ilerleme döneminin yerini düşünsel durgunluk ve ahlaki çöküş aldı. Paris dev bir düşkünler yurdu haline geldi, Devrim’in başlangıcında iki yüz bin yoksulun yardım için kralın eline baktığı tahmin ediliyor. Çürümekte olan ulusta yalnızca Cizvitler

zenginleşiyor, kiliselerde ve okullarda, hapishanelerde ve kadırgalarda korkunç bir zorbalıkla hüküm sürüyorlardı.”

Fransa'ya, ruhban sınıfının, kralının ve yasa koyucularının yeteneklerini aşan ve ulusu sonunda anarşi ve yıkıma iten bu siyasi ve toplumsal sorunların çözümünü müjde getirebilirdi. Fakat insanlar Roma'nın egemenliği altında Kurtarıcı'nın fedakârlığa ve özverili sevgiye ilişkin kutlu derslerini unutmuşlardı. Başkalarının iyiliği için nefsinden feragat etme alışkanlığından uzaklaştırılmışlardı. Zenginler fakirlere çektirdikleri eziyetten ötürü azarlanmıyor, fakirler hizmetlerine ve aşağılanmalarına karşılık olarak hiçbir yardım görmüyorlardı. Zenginlerin ve

nüfuzluların bencilliği gitgide daha açık ve baskıcı hale geliyordu. Yüzyıllar boyunca asillerin açgözlülüğü ve ahlaksızlığı, köylülere zorbaca davranılmasına neden oldu. Zenginler fakirlere haksızlık ettiler, fakirler ise zenginlerden nefret ettiler.

Pek çok bölgede emlak asillerin elindeydi, çalışan sınıflar ise yalnızca kiracıydı; mülk sahiplerinin insafına kalmışlardı, mülk sahipleri ise onları aşırı taleplerine boyun eğmeye zorluyorlardı. Hem kiliseyi hem de devleti destekleme yükü orta ve alt sınıfların üzerine yığılmıştı, hem mülki idare hem de ruhban sınıfı tarafından ağır vergilere tabi tutuluyorlardı. “Asillerin zevki en yüce kanun

sayılıyordu; çiftçiler ve köylüler açlıktan ölse de olurdu, zira onlara zulmedenlerin umurunda değildi... İnsanlar her zaman yalnızca mülk sahibinin çıkarını dikkate almaya zorlanıyorlardı. Tarım işçilerinin hayatı aralıksız çalışmayla ve bitmek bilmeyen sefaletle geçiyordu; şikâyet etme cüretinde bulunmaları halinde, şikâyetleri küstahça bir aşağılamayla karşılanıyordu. Mahkemeler her zaman köylülere karşı asilleri kayırıyordu; yargıçların rüşvet yediklerini herkes biliyordu; aristokrasinin en küçük kaprisi bile, bu evrensel yozlaşma sistemi sayesinde, arkasına yasa desteğini alıyordu. Bir yanda dünyasal güç sahipleri, diğer yanda ruhban sınıfı

sayesinde, sıradan halktan toplanan vergilerin yarısından azı kraliyet ya da kilise hazinesine giriyordu; geri kalan kısmı müsrifçe zevkusefa için harcanıyordu. Yurttaş tebaalarını bu şekilde fakirleştirenlerin kendileri vergiden muaf ve yasa veya gelenek tarafından devletin tüm görevlerinde yetkiliydiler. Ayrıcalıklı sınıfların sayısı yüz elli bindi, onların keyfi için milyonlarca kişi berbat ve aşağılayıcı hayatlara mahkûm ediliyordu.” (Ek’e bakınız.)

Saray lükse ve ahlaksızlığa teslim olmuştu. Halk ile yöneticiler arasında güven yok gibiydi. Hükümetinin tüm icraatının düzenbazca ve bencilce olduğundan şüphe ediliyordu.

Devrim'den yarım yüzyıl öncesinden beri tahtta, o şeytanî zamanlarda dahi tembel, uçarı ve şehevi zevklere düşkün bir hükümdar olarak dikkati çeken XV. Louis oturuyordu. Ahlaksız ve zalim bir aristokrasi ve fakirleştirilmiş ve cahil bir alt sınıf sayesinde, devlet gırtlığına kadar borca batmış ve halk çileden çıkmış bir durumda iken, korkunç bir fırtınanın kopmak üzere olduğunu görebilmek için peygamber olmak gerekmiyordu. Kral, danışmanlarının uyarılarına sürekli olarak şu karşılığı veriyordu: “Ben yaşadığım sürece işleri yürütmeye çalışın; ben öldükten sonra ne olacaksa olsun.” Yeniden yapılanma gerekliliği boşu boşuna vurgulandı. Kral kötülükleri görüyordu, fakat

onlara karşı koyacak ne cesareti, ne de gücü vardı. Fransa'yı bekleyen akıbet, üşengeç ve bencilce yanıtında çok net bir şekilde resmedilmişti: “Benden sonra tufan!”

Roma, kralların ve yönetici sınıfların kıskançlığını kullanarak, onları halkı esarete tutmaları için etkiledi, böylece devletin zayıf düşeceğini çok iyi biliyordu ve bu sayede hem yöneticileri hem de halkı kendisine köle etmeyi amaçlıyordu. Öngörülü bir politika ile, insanları etkin bir şekilde köleleştirmek için zincirlerin ruhlarına bağlanması gerektiğini; köleliklerinden kurtulmalarını önlemenin en emin yolunun onları özgürlüğe elverişsiz hale getirmek olduğunu gördü.

Politikasından kaynaklanan fiziksel acılardan bin kat beteri, ahlaki çöküntüydü. Kutsal Kitap'tan mahrum bırakılan ve bağınazlıkla bencilliğin öğretilerine terk edilen halk, cehalet ve batıl inançlarla kuşatılmışlar ve fesada batmışlardı, bu nedenle kendi kendilerini yönetmeye tamamen elverişsizdiler.

Fakat tüm bunlar, uygulamada Roma'nın beklediğinden tamamen farklı bir sonuç verdi. Çalışmaları, kitleleri kendi dogmalarına kör bir itaatte tutmak yerine, onları imansızlara ve devrimcilere dönüştürdü. Roma Katolikliğini “rahipçilik” olarak hor gördüler. Ruhban sınıfını zulümcülerine ortak

olarak gördüler. Tanıdıkları tek tanrı Roma'nın tanrısıydı; tek dinleri onun öğretisiydi. Onun açgözlülüğünü ve zalimliğini Kutsal Kitap'ın doğal meyvesi olarak gördüler ve bundan hiçbir pay istemediler.

Roma Allah'ın karakterini yanlış tanıtarak O'nun isteklerini saptırmıştı, bu yüzden insanlar şimdi hem Kutsal Kitap'ı hem de onun Yazarı'nı reddediyorlardı. Kilise, Kutsal Yazılar'ın sözde kutsallığı altında, kendi dogmalarına kör inançla bağlılık talep ediyordu. Voltaire ile dostları tepki olarak Allah'ın sözünü tümüyle bir kenara attılar ve her yerde imansızlığın zehrini yaydılar. Roma, halkı demir pençesi altında ezmişti; şimdi ise

aşağılanmış ve merhametsizce davranılmış kitleler, zorbalıktan öçlerini alarak tüm kısıtlamaları üzerlerinden kaldırdılar. Çoktan beridir saygı gösterdikleri pırıltılı aldatmacaya duydukları öfkeyle, gerçeği ve yalanı birlikte reddettiler; fesadın köleleri, hürriyeti aşırı serbestlikle karıştırarak, hayallerindeki özgürlükle bayram ettiler.

Devrim'in başlangıcında, kralın verdiği bir taviz ile, halka asiller ile ruhban sınıfının toplam yetkisini de aşan bir temsil yetkisi verildi. Böylece güç dengesi ellerine geçti; fakat bunu hikmet ile ve ölçülü bir şekilde kullanmaya hazır değillerdi. Kendilerine yapılan haksızlıkları

düzeltilme hevesiyle, toplumun yeniden inşasına girişmeye karar verdiler. Akılları yapılan haksızlıkların acı ve çoktan beridir saklanan anılarıyla dolu olan öfkeli kalabalık, dayanılmaz hale gelen sefaleti devrimle yok etmeye ve çektikleri sıkıntıların sorumlusu olarak gördükleri kişilerden intikam almaya kararlıydılar. Ezilenler, baskı altında öğrendikleri dersi uygulamaya ve kendilerine zulmedenlere zulmetmeye başladılar.

Zavallı Fransa, ektiğini kanla biçmeye başladı. Roma'nın denetleyici gücüne teslim olmasının sonuçları korkunç oldu. Fransa'nın, Roma Katolikliğinin etkisiyle, Reform'un başlangıcında ilk kazığı diktiği yere, bu kez Devrim ilk

giyotini dikiyordu. On altıncı yüzyılda Protestan imanının ilk şehitlerinin yakıldığı noktada, on sekizinci yüzyılda giyotine ilk kurbanlar verildi. Fransa, kendisine şifa getirecek olan müjdeyi reddederek imansızlığa ve yıkıma kapı açmıştı. Allah'ın yasasının kısıtlamaları bir kenara bırakıldığında, insanî ihtirasların kuvvetli dalgalarını denetim altında tutmak için insan yasalarının yeterli olmayacağı anlaşıldı; böylece ulus isyana ve anarşiye sürüklendi. Kutsal Kitap'a karşı açılan savaş, dünya tarihinde Terör Dönemi olarak bilinen dönemin başlamasına neden oldu. İnsanların evlerinden ve kalplerinden huzur ve mutluluk silindi. Hiç kimse güvende değildi. Bir gün zafer kazanan,

ertesini gün sanık oluyor, mahkûm ediliyordu. Şiddetin ve şehvetin tartışmasız egemenliği başlamıştı.

Kral, ruhban sınıfı ve asiller, heyecanlı ve çılgına dönmüş halkın canavarlıklarına boyun eğmeye zorlandılar. Kralın idamı intikama susamışlıklarını daha da alevlendirmekten başka bir şeye yaramadı; onun ölüm fermanını verenler çok geçmeden onun ardından idam sehpasını boyladılar. Devrim'e düşman olduğundan şüphelenilen herkesin katledilmesine karar verildi. Hapishaneler dolup taştı, bir ara iki yüz binden fazla tutsak içerideydi. Krallığın şehirleri dehşet sahneleriyle doldu. Bir grup devrimci başka bir gruba karşıydı,

böylece Fransa, tutkularının hiddetiyle hareket eden kitlelerin çatışma alanı haline geldi. “Paris’te kargaşa üstüne kargaşa çıkıyordu, vatandaşlar ise birbirlerini yok etmekten başka bir amacı olmayan hiziplere bölünmüşlerdi.” Tüm bu sefalet ek olarak, ulus Avrupa’nın büyük güçleriyle uzayıp giden ve harap edici bir savaş içindeydi. “Ülke iflasın eşiğindeydi, askerler gecikmiş ödemeleri için bağırıp çağırıyorlardı, Parisliler açlıktan ölüyordu, şehirler haydutlar tarafından talan edilmişti ve anarşi ve aşırı serbestlik yüzünden medeniyet yok olmaya yüz tutmuştu.”

Halk, Roma’nın büyük bir gayretle öğrettiği zalimlik ve işkence derslerini

çok iyi öğrenmişti. Sonunda intikam günü gelmişti. Bu kez zindanlara atılanlar ve kazığa sürüklenenler İsa'nın öğrencileri değildi. Onlar uzun zaman önce yok edilmişler ya da sürgüne gönderilmişlerdi. Acımasız Roma şimdi, eskiden kanlı eylemlerden zevk almayı öğrettiği kişilerin ölümcül gücünü hissediyordu. "Fransa'nın ruhban sınıfının çağlar boyunca sergilediği zulüm, şimdi dikkate değer bir güçle kendi üzerlerinde uygulanıyordu. İdam sehpaları rahiplerin kanıyla kızıla boyandı. Bir zamanlar Huguenotlarla dolan kadırgalar ve hapishaneler, şimdi onlara zulmedenlerle doluyordu. Kürek mahkûmu olan ve oturma sıralarına

zincirlenen Roma Katolik din adamları, bir zamanlar kiliselerinin uysal sapkınlara hiçbir engelle karşılaşmadan çektiği tüm acıları şimdi kendileri çekiyordu. (Ek'e bakınız.)

Daha sonra, en barbar mahkemenin, en barbar kanunu uyguladığı; insanların... büyük bir suç işleme riski altında olmadan komşularını selamlayamadıkları ve dua edemedikleri; her köşede casusların pusuya yattığı; giyotinlerin her sabah tam kapasiteyle çalıştığı; cezaevlerinin esir gemilerinin ambarları gibi tıka basa dolduğu; Sen Nehri'ne dökülen kanallarda oluk oluk kan aktığı günler geldi... Günden güne arabalar dolusu

kurbanlar Paris sokaklarından korkunç sonlarına götürülürken, iktidardaki komisyonun bölgelere gönderdiği valiler, başkentte bile duyulmamış şiddette bir zulüm sergiliyorlardı. Ölüm makinelerinin bıçağının kalkış ve iniş hızı, katliamlarının boyutuna yetişemiyordu. Uzun sıralar oluşturan esirler şarapnel doldurulmuş topların ateşiyle öldürüldüler. Kalabalık mavnaların dibi deliniyordu. Lyons çöle döndü. Arras'ta, tutuklulara zalim bir merhamet sonucu hızlı bir ölüm bile çok görüldü. Loire Nehri boyunca, Saumur'dan denize kadar, karga ve çaylak sürüleri, iğrenç durumlarda birbirine girmiş olan çıplak cesetlerden beslendiler. Ne cinsiyete, ne de yaşa

bakılarak merhamet gösterilmiyordu. O alçak yönetimin öldürdüğü on yedilik delikanlıların ve kızların sayısının yüzlerce olduğu sanılıyor. Memeden koparılan bebekler Jakoben askerler arasında mızraklarla havaya atıldılar.” (Ek’e bakınız.) On yıllık kısa bir süre içinde, kalabalık insan toplulukları yok edildi.

Tüm bunlar Şeytan’ın istediği şekilde meydana geldi. Çağlar boyunca gerçekleştirmeye çalıştığı şey tam da buydu. Onun politikası başlangıçtan sona dek aldatmaca, kararlılıkla sürdürdüğü hedefi ise insanların üzerine acı ve sefalet getirmek, Allah’ın işini bozmak ve kirletmek, ilahî ihsan ve sevgi tasarılarını lekelemek, böylece

gökte kedere neden olmaktır. Bundan sonra, aldatma sanatlarıyla insanların zihinlerini köreltir ve onları, sanki tüm bu sefalet Yaraticı'nın tasarısının sonucuymuş gibi, kendi işinin suçunu Allah'a yüklemeye yöneltir. Benzer şekilde, onun zalim gücüyle aşağılanan ve kendilerine merhametsizce davranılan kişiler özgürlüklerini elde ettikleri zaman, onları aşırılıklara ve acımasızlıklara teşvik eder. Böylece, ölçüsüz serbestliğin bu resmi, zorba ve zalimler tarafından özgürlüğün sonuçlarına örnek olarak gösterilir.

Bir ortamdaki yanılmanın farkına varıldığında, Şeytan sadece onu farklı bir kisveyle gizler ve kalabalıklar ilkinde olduğu gibi seve seve kabul ederler.

İnsanlar Roma Katolikliğinin bir aldanış olduğunu anladıklarında ve Şeytan onları kendi aracılığıyla Allah'ın yasasını çiğnemeye yönlendiremediğinde, onları tüm dinleri aldatmaca, Kutsal Kitap'ı ise masal olarak görmeye sevk etti; böylece ilahî kuralları bir kenara atarak, kendilerini dizginlenmeyen fesada verdiler.

Fransa yurttaşlarının başına bu büyük sıkıntıyı getiren ölümcül hata, şu muazzam hakikati, gerçek özgürlüğün Allah'ın yasasının ilkeleri arasında yattığını göz ardı etmeleri oldu. “Keşke buyruklarıma dikkat etseydiniz! O zaman esenliğiniz ırmak gibi, doğruluğunuz denizin dalgaları gibi

olurdu.” “ ‘Kötülere esenlik yoktur’ diyor RAB.” “Ama beni dinleyen güvenlik içinde yaşayacak, kötülükten korkmayacak, huzur bulacak” (Yeşaya 48:18, 22; Süleyman’ın Özdeyişleri 1:33).

Tanrıtanımazlar, imansızlar ve sapkınlar Allah’ın yasasına karşı çıkar ve onu inkâr ederler; fakat yaptıkları etkinin sonuçları, insanın esenliğinin ilahî kurallara itaat etmesine bağlı olduğunu kanıtlamaktadır. Allah’ın kitabından ders almayanlar, bu dersi ulusların tarihinden almaya davet edilirler.

Şeytan, Roma Kilisesi aracılığıyla insanları itaatten uzaklaştırırken aracılığını gizlemişti, çalışmasını da

maskeleyerek, bunun sonucu olan aşağılanma ve sefaletin günahın meyvesi olarak görülmemesini sağladı. Ancak gücüne Allah'ın Ruhu'nun çalışmasıyla öylesine karşılık verilmişti ki, hedeflerini tam olarak gerçekleştirmesi engellenmişti. İnsanlar bu sebebin sonucunu izlemediler böylece yaşadıkları sefaletin kaynağını bulamadılar. Aksine, Devrim'de Allah'ın yasası Ulusal Konsey tarafından açıkça bir kenara atıldı. Bunu izleyen Terör Döneminde de, sebep–sonuç ilişkisinin işleyişi herkes tarafından görüldü.

Fransa, Allah'ı alenen reddederek Kutsal Kitap'ı bir kenara attığında, kötü insanlar ve karanlıktaki ruhlar

uzun zamandan beri arzuladıkları hedefi, Allah'ın yasasının kısıtlamalarından uzak bir krallığı elde ettikleri için sevinçle coştular. Kötü işe karşı hüküm çabuk verilmediğinden, insanoğullarının yürekleri bundan ötürü “kötülük etmek için kendi içlerinde cesaret bul[dular]” (Vaiz 8:11 [KM]). Fakat adil ve hakkaniyetli bir yasanın çiğnenmesi, kaçınılmaz olarak sefalet ve yıkıma yol açacaktır. Yargıya hemen uğramasa dahi, insanların kötülüğü yine de kesinlikle kendi korkunç sonlarını hazırlamaktaydı. Yüzyıllar süren sapkınlık ve suç dönemi, ceza günü için gazap biriktirmekteydi; Allah'tan nefret edenler, fesatları doruğa ulaştığında,

ilahî sabrı taşırmanın korkunç bir şey olduğunu çok geç olarak öğrendiler. Şeytan'ın zalim gücü üzerine denetim koyan Allah'ın kısıtlayıcı Ruhu büyük ölçüde kaldırıldı ve tek zevki insanların sefaletini görmek olan kişi, isteğini yapmakta özgür bırakıldı. İsyana hizmeti seçmiş olanlar, bunun ürünlerini biçmeye terk edildiler, böylece ülke kalemin yazamayacağı kadar korkunç suçlarla doldu. Yıkıma uğrayan bölgelerden ve harap olmuş kentlerden korkunç bir çığlık yükseldi – en acı ızdırabın çığlığı. Fransa, deprem vurmuş gibi sarsıldı. Din, yasa, toplum düzeni, aile, devlet ve kilise – tümü Allah'ın yasına karşı kalkan küstah elin indirdiği darbeye yıkıldı.

Bilge kişi doğru söylemişti: “Kötü kişiye kötölüğü yüzünden yıkılıp düşer.” “Günahlı yüz kez kötölük edip uzun yaşasa bile, Tanrı’dan korkanların, O’nun önünde saygıyla duranların iyilik göreceğini biliyorum. Oysa kötü... iyilik görmeyecek” (Süleyman’ın Özdeyişleri 11:5; Vaiz 8:12, 13). “Çünkü bilgiden nefret ettiler, ve RAB korkusunu seçmediler.” “Bunun için kendi yollarının semeresinden yiyecekler, ve kendi düzenlerine doycaklar” (Süleyman’ın Özdeyişleri 1:29, 31 [KM]).

“Dipsiz derinliklerden çıkan” küfürlü gücün öldürdüğü Allah’ın sadık tanıkları, uzun süre sessiz kalmayacaklardı. “Ve üç buçuk günden

sonra, Allah'tan onların içine hayat ruhu girdi ve ayakları üzerinde durdular; ve onları görenlerin üzerine büyük korku düştü” (Vahiy 11:11 [Kİ]). 1793 yılında, Hristiyan dinini kaldıran ve Kutsal Kitap'ı bir kenara atan kararnameler Fransız Meclisi'nden geçti. Üç buçuk yıl sonra, bu kararnameleri iptal eden, dolayısıyla Kutsal Yazılar'a müsamaha sağlayan bir karar aynı meclis tarafından kabul edildi. Dünya, Kutsal Öğütler'in reddedilmesinden kaynaklanan suçun büyüklüğünden hayrete düşmüştü, insanlar ise erdem ve ahlakın temeli olarak Allah'a ve O'nun sözüne iman etme gereğinin farkına varmışlardı. Rab şöyle diyor: “Sen kimi aşağıladın, kime

küfrettin? Kime sesini yükselttin? İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!" (Yeşaya 37:23). "Onun için bu kez onlara gücümü, kudretimi tanıtacağım. O zaman adımın RAB olduğunu anlayacaklar." (Yeremya 16:21).

Peygamber, iki tanıkla ilgili olarak bildirisine devam ediyor: "Gökten gelen yüksek bir sesin, 'Buraya çıkın!' dediğini işittiler. Sonra düşmanlarının gözü önünde bir bulut içinde göğe yükseldiler." (Vahiy 11:12). Allah'ın iki tanığı, Fransa'nın kendilerine savaş açmasından sonra, hiçbir zaman görmedikleri saygıyı gördüler. 1804 yılında British and Foreign Bible Society [İngiliz ve Yabancı Kutsal Kitap Derneği] kuruldu. Bunu Avrupa

kıtasında benzer kurumlar ile pek çok şubeleri izledi. 1816 yılında American Bible Society [Amerikan Kutsal Kitap Derneği] kuruldu. İngiliz Derneği'nin kurulduğu sırada, Kutsal Kitap elli dilde basılmıştı ve dağıtımdaydı. O zamandan beri yüzlerce dile ve lehçeye tercüme edildi. (Ek'e bakınız.)

1792'den önceki elli yıl boyunca, yabancı ülkelerde müjdeleme faaliyetlerine çok az önem verilmişti. Yeni dernekler kurulmamıştı ve putperest ülkelerde Hristiyanlığın yayılması için çaba gösteren kiliselerin sayısı birkaçı geçmiyordu. Fakat on sekizinci yüzyılın sonuna doğru büyük bir değişim meydana geldi. İnsanlar akılcılıktan hoşnutsuz oldular ve ilahî

vahiy ile tecrübeye dayalı dinin gereğinin farkına vardılar. Bu zamandan itibaren, yabancı ülkelerde müjdeleme çalışması eşi görülmemiş bir büyüme sağladı. (Ek'e bakınız.)

Matbaacılıktaki gelişmeler, Kutsal Kitap'ın dağıtılması işine hız kazandırdı. Farklı ülkeler arasında artan iletişim fırsatları, kadim önyargı ve ulusal ayrıcalık duvarlarının yıkılması ve Roma piskoposunun dünyasal gücünü kaybetmesi, Allah'ın sözünün girişi için yol açtı. Kutsal Kitap yıllardır Roma sokaklarında serbest bir şekilde satılıyordu, şimdi ise dünyanın yaşanabilir tüm bölgelerine taşındı.

İmansız Voltaire bir keresinde böbürlenerek şunları söylemişti:

“İnsanların Hristiyan dinini on iki adamın kurduğunu tekrar tekrar söylediklerini duymaktan bıktım. Onu yıkmak için bir adamın yeterli olacağını kanıtlayacağım.” Onun ölümünden beri pek çok nesil geçti. Kutsal Kitap’a karşı açılan savaşa milyonlarca kişi katıldı. Fakat yok edilmesi bir yana, Voltaire’in zamanında Allah’ın kitabının yüz nüshası var idiyse, şimdi on bin nüshası, hatta yüz bin nüshası var¹¹². Erken Reformculardan birinin Hristiyan kilisesine ilişkin sözleriyle: “Kutsal Kitap, pek çok çekiç eskitmiş bir örstür.” Rab şöyle diyor: “Sana karşı yapılan hiçbir silah işe yaramayacak, mahkemede seni suçlayan her dili suçlu

ıkaracaksın” (Yeşaya 54:17).

“Tanrımız’ın sözü sonsuza dek durur.”

“Bütün koşulları güvenilirdir; sonsuza dek sürer, sadakat ve doğrulukla yapılır” (Yeşaya 40:8; Mezmur 111:7, 8). İnsanın yetkisi üzerine inşa edilen her şey yıkılacaktır; Allah’ın değişmez sözünün kayası üzerine kurulanlar ise sonsuza dek kalacaktır.¹¹³

100 Vahiy yazarı: İsa'nın 12 elçisinden biri ve aynı zamanda kendi adını taşıyan İncil'in yazarı da olan Yuhanna.

101 Bkz. 2. Selanikliler 2:3.

102 Kutsal Kitap'ın eski Türkçe çevirisinde [KM] "Yehova" (yeni çevirinin [KK] birkaç ayetinde "Yahve") olarak yazılan sözcük, gerek eski, gerek yeni çevirinin birçok yerinde "RAB" şeklinde ifade edilmiştir. Ayrıntılı bilgi için yeni çeviride [KK] Mısır'dan Çıkış 3:15 ayetinin dipnotuna ve önsözünde "Tanrı'nın Unvanları" bölümüne bakın.

103 Bkz. Vahiy 1:9

104 Bkz. Vahiy 12:6, 14.

105 Türkçe'ye Bartalmay veya Barthelemy olarak çevriliyor.

106 Altın Gül: Papalığın verdiği liyakat nişanı.

107 Bkz. Vahiy 11:7.

108 Bkz. Mezmur 111:10, Süleyman'ın Özdeyişleri 1:7; 9:10.

109 Bkz. Vahiy 11:10 [Kİ].

110 Bkz. Mısır'dan Çıkış 5:2 [KM].

111 Bkz. Yeşaya 57:15.

112 Yazar, bu yazıyı 1911 yılında yazmıştı. Şimdi ise 5 milyardan fazla Kutsal Kitap basıldığı tahmin ediliyor. Wikipedia'ya göre, Eylül 2016 yılı itibarıyla Kutsal Kitap'ın tamamı 636 dile, Yeni Ahit ise 1442 dile çevrilmiştir. Kutsal Kitap'ın bir kısmı veya Kutsal Kitap hikâyeleri diğer 1145 dile çevrilmiştir. Böylece Kutsal Kitap'ın en azından bir kısmı 3223 dile çevrilmiştir.

113 Bkz. Matta 7:24, 25; Luka 6:47, 48.

16 – GÖÇMEN BABALAR¹¹⁴

İngiliz Reformcular Roma Katolikliğinin öğretilerini terk ederken, ibadet şekillerinin pek çoğunu tutmuşlardı. Böylece, Roma'nın yetkisi ve inancı reddedilmiş olmasına rağmen, geleneklerinin ve törenlerinin pek çoğu İngiliz Kilisesi'nin ibadetlerine yerleşmişti. Bu şeylerin vicdanla ilgili konular olmadığı; Kutsal Yazılar'da emredilmiş olmamalarına, dolayısıyla şart olmamalarına rağmen, yasaklanmış da olmadıklarından, özünde kötü olmadığı iddia ediliyordu. Bunların uygulanmaları reform kiliselerini Roma'dan ayıran uçurumu

daraltıyordu, ayrıca Roma yanlılarının Protestan imanını kabul etmelerini kolaylaştıracakları ileri sürülüyordu.

Tutucular ve uzlaşmacılar için bu iddialar yeteri kadar ikna ediciydi. Fakat bu şekilde düşünmeyen başka bir grup vardı. Bu geleneklerin “Roma ile Reform arasındaki derin uçurumu kapatma eğiliminde” olmaları (Martyn, 5. cilt, s. 22), onlara göre bu geleneklerin terk edilmeleri için yeterli bir kanıt meydana getiriyordu. Bunları, elinden kurtulmuş oldukları ve geri dönmeye hiç niyetli olmadıkları köleliğin birer nişanı olarak görüyorlardı. Allah’ın, kendisine ibadet için gereken düzenlemeleri kendi sözünde belirlediğini, insanların

bunlara herhangi bir şey ekleme ya da çıkarma yetkisinin olmadığını düşünüyorlardı. Büyük sapkınlık, her şeyden önce Allah'ın yetkisini kilisenin yetkisiyle destekleme arayışından ötürü ortaya çıkmıştı. Roma, Allah'ın yasaklamadığı şeyleri emrederek başlamış, işi O'nun açık bir şekilde emrettiği şeyleri yasaklamaya kadar vardırmıştı.

Pek çok kişi, ilk kilisenin göze çarpan nitelikleri olan paklığa ve sadeliğe geri dönmeyi samimiyetle arzuluyordu. İngiliz Kilisesi'nin yerleşik geleneklerini putperestliğin anıtları olarak görüyorlardı, bu nedenle onun ibadetine vicdanen katılamazlardı. Fakat mülki idarenin desteğini arkasına

alan kilise, kendi ibadet şekillerinden sapmalara izin vermeyecekti. İbadetlerine katılmak yasayla zorunlu kılınmıştı, izinsiz dinsel ibadet toplantıları ise hapis, sürgün ve ölüm cezası ile yasaklanmıştı.

On yedinci yüzyılın başında, İngiltere tahtına daha yeni oturan hükümdar, Pürütenlerin¹¹⁵ “uyum sağlamalarını, ya da ... memleketten sürülmelerini, ya da başlarına daha kötü bir şey gelmesini” sağlamakta kararlı olduğunu ilan etti.—George Bancroft, *History of the United States of America [Amerika Birleşik Devletleri'nin Tarihi]*, 1. kısım, 12. bölüm, 6. paragraf. Avlanan, zulme uğrayan ve hapse atılan Pürütenler, gelecekte daha iyi günlere dair bir

umut göremediler ve pek çoğu Allah'a kendi vicdanlarının bildirdiği şekilde kulluk etmek isteyenler için "İngiltere'nin yaşanabilir bir yer olmaktan sonsuza dek çıktığı" düşüncesine ikna oldular.—J. G. Palfrey, *History of New England*¹¹⁶ [*New England'in Tarihi*], 3. bölüm, 43. paragraf. Bazıları sonunda Hollanda'da sığınak aramaya karar verdi. Zorluklarla karşılaştılar, kayıplar verdiler, hapse atıldılar. Amaçlarını gerçekleştirmelerine engel olundu ve düşmanlarının eline verildiler. Fakat sadakatli azim sonunda galip geldi ve Hollanda Cumhuriyeti'nin dost kıyılarında sığınak buldular.

Kaçarken evlerini, eşyalarını ve geçim

kaynaklarını geride bırakmışlardı. Farklı dillere ve geleneklere sahip halklardan meydana gelen yabancı bir ülkede gariplerdi. Ekmeklerini kazanabilmek için yeni ve denenmemiş mesleklere başvurmak zorunda kaldılar. Hayatlarını toprağı işlemekle geçirmiş orta yaşlı erkeklerin, şimdi makinelerle ilgili meslekleri öğrenmeleri gerekiyordu. Fakat bu durumu memnuniyetle kabullendiler ve aylıklıkla ya da sızlanarak zaman kaybetmediler. Çoğunlukla fakirliğin kısılacında sıkıntı çekseler de, kendilerine halen bahşedilmekte olan bereketler için Allah'a şükrettiler ve rahatsız edilmeyen ruhsal topluluklarında sevinç buldular.

“Göçmen olduklarını biliyorlardı ve bu şeylere fazla bakmıyorlardı, fakat gözlerini kaldırarak göğe, sevgili ülkelerine bakıyorlar ve ruhlarını yatıştırıyorlardı.”—Bancroft, 1. kısım, 12. bölüm, 15. paragraf.

Sürgün ve zorlukların arasında, sevgileri ve imanları daha da güçlendi. Rabb’in vaatlerine güvendiler, O da onları ihtiyaç zamanlarında hayal kırıklığına uğratmadı. O’nun melekleri, onları cesaretlendirmek ve desteklemek için yanlarındaydı. Allah’ın onlara denizin ötesinde, kendileri için bir devlet kurabilecekleri ve çocuklarına değerli dinsel özgürlük mirasını bırakabilecekleri bir diyarı gösterdiğinde, çekinmeden, ilahî

takdirin yolunda ilerlediler.

Allah, halkına yönelik merhametli tasarısının gerçekleşmesine onları hazırlayabilmek için, denemelere uğramalarına izin verdi. Kilise, yüceltilebilmesi için alçaltılmıştı. Allah onun adına kendi gücünü sergileyecek, dünyaya O'na itimat edenleri terk etmeyeceğine dair başka bir kanıt gösterecekti. Olayları, Şeytan'ın gazaba uğrayacağı, kötü insanların entrikalarının kendi yüceliğine hizmet edeceği ve kendi halkını güvenli bir yere ulaştıracığı şekilde düzenlemişti. Zulüm ve sürgün özgürlüğe giden yolu açıyordu.

Püritenler ilk kez İngiliz Kilisesi'nden ayrılmak zorunda kaldıklarında,

Rabb'in özgür halkı olarak, "O'nun kendilerine bildirilen ya da bildirilecek olan tüm yollarında hep birlikte yürümek için" sağlam bir antlaşma ile bir araya gelmişlerdi.—J. Brown, *The Pilgrim Fathers [Göçmen Babalar]*, s. 74. Reformun gerçek ruhu, Protestanlığın temel ilkesi işte buydu. Göçmenler bu hedefle, Yeni Dünya'da kendilerine bir yuva kurmak amacıyla Hollanda'dan yola çıktılar. İlahî takdirle onlara eşlik etmekten alıkonulan pastörleri John Robinson, sürgünlere yaptığı veda konuşmasında şunları söyledi:

"Kardeşlerim, kısa bir süre içinde birbirimizden ayrılacağız ve sizi bir daha görebilecek kadar yaşayıp

yaşamayacağımı ancak Rab biliyor. Fakat Rab ister bunu kararlaştırmış olsun, ister olmasın, Allah'ın ve O'nun kutsal meleklerinin önünde size buyuruyorum, beni, Mesih'i izlediğimden ötesine izlemeyin. Allah size kendisinin başka bir aracıyla herhangi bir şey bildirirse, bunu kabul etmeye benim hizmetimden herhangi bir gerçeği kabul etmeye olduğunuz kadar istekli olun; zira Rabb'in kutsal sözünden açıklayacağı daha çok gerçeği ve ışığı olduğundan eminim.”—
Martyn, 5. cilt, s. 70.

“Kendi adıma, reform kiliselerinin durumuna ne kadar ağlasam azdır, dinde belli bir döneme kadar geldiler ve şu anda kendi yenilenmelerinin

araçlarından öteye gitmiyorlar. Luteryenler Luther'in gördüklerinin ötesine geçmeye cesaret edemiyorlar; ... Calvinistler ise, gördüğünüz gibi, bu büyük Allah adamının bıraktığı yere sıkı sıkıya tutunuyorlar, oysa Calvin de her şeyi görmemişti. Bu, çok müteessir olunması gereken bir sefalettir; zira bu insanlar kendi zamanlarında yanan ve parlayan alevler olsalar da, Allah'ın tasarısını tümüyle kavrayamamışlardı, fakat günümüzde yaşıyor olsalardı, daha fazla ışığı kucaklamak için ışığı ilk aldıkları zamanki kadar istekli olurlardı.”—D. Neal, *History of the Puritans [Püritenlerin Tarihi]*, 1. cilt, s. 269.

“Rabb'in kendinize bildirilen ya da

bildirilecek olan tüm yollarında yürümeyi kabul ettiğiniz, kilise antlaşmanızı hatırlayın. Allah'la ve birbirinizle yapmış olduğunuz antlaşmayı, Allah'ın yazılı sözünden size hangi ışık ve gerçek bildirilirse kabul etmeye söz verdiğinizi hatırlayın; bununla birlikte size yalvarırım, gerçek olarak kabul ettiğimize dikkat edin, kabul etmeden önce gerçeğin diğer kutsal yazılarıyla karşılaştırıp tartın; zira Hristiyan aleminin bu kadar kesif bir Hristiyanlık karşıtı karanlıktan böylesine yakın zamanda çıktıktan sonra, tam mükemmellikte bilginin bir anda ortaya konulması imkânsızdır.”— Martyn, 5. cilt, s. 70, 71.

Göçmenlere uzun deniz yolculuğunun

tehlikelerini cesaretle karşılamaları, ıssız yerin zorluklarına ve tehlikelerine dayanmalarını ve Allah'ın lütfuyla Amerika kıyılarında güçlü bir ulusun temellerini atmaları için ilham veren şey, vicdan özgürlüğüydü. Ancak Göçmenler ne kadar dürüst ve Allah'tan korkan kişiler olsalar da, dinsel özgürlüğün temel ilkesini anlamış değillerdi. Kendilerine sağlamak için pek çok şeyi feda ettikleri bu özgürlüğü, aynı şekilde başkalarına da vermeye hazır değildiler. “On yedinci yüzyıl düşünürlerinin ve ahlakbilimcilerinin en önde gelenlerinden dahi pek azı, Allah'ı insanın inancının tek yargıcı olarak kabul eden, Yeni Ahit'in doğal ürünü

olan bu muazzam ilke hakkında doğru bir fikir sahibiydi.”—a.g.e., 5. cilt, s. 297. Allah’ın kiliseye vicdanı denetim altına alma ve sapkınlığı tanımlayarak cezalandırma yetkisini verdiği öğretisi, papalığın yanılığlarından temeli en derinlerde olanlarından biridir. Reformcular, Roma’nın itikadını reddetmiş olmalarına rağmen, onun hoşgörüsüzlük ruhundan tamamen kurtulamamışlardı. Papalığın, uzun süren egemenlik dönemi boyunca tüm Hristiyanlığı kuşatan koyu karanlığı henüz tümüyle dağılmamıştı. Massachusetts Koyu kolonisindeki önde gelen din görevlilerinden biri şöyle demişti: “Dünyayı Hristiyanlık karşıtı hale getiren şey hoşgörüydü;

kilise sapkınların cezalandırılmasından hiçbir zarar görmemiştir.”—a.g.e., 5. cilt, s. 335. Koloniciler tarafından, sivil hükümette yalnızca kilise üyelerinin söz sahibi olması kuralı benimsendi. Bir tür devlet kilisesi kuruldu, ruhban sınıfının geçimine herkesin katkıda bulunması zorunlu hale getirildi ve hakimlere sapkınlığı bastırma yetkisi verildi. Böylece kilisenin eline dünyasal güç geçmiş oldu. Bu düzenlemeler çok geçmeden kaçınılmaz sonuca yol açtı – zulüm.

Roger Williams Yeni Dünya’ya ilk koloninin kurulmasından on bir yıl sonra geldi. İlk Göçmenler gibi o da din özgürlüğünü yaşamak için gelmişti; fakat onların aksine, çağdaşlarının pek

azının görebildiği bir şeyi, bu özgürlüğün hangi inanca sahip olursa olsun, tüm insanların vazgeçilemez hakkı olduğunu görmüştü. Gerçeğin samimi bir arayıcısıydı, Robinson gibi o da Allah'ın sözünden gelen ışığın henüz tümüyle alınmış olmasının imkânsız olduğunu düşünüyordu. Williams, “çağdaş Hristiyan aleminde vicdan özgürlüğü öğretisine, kanun önünde her görüşün eşit olması ilkesine dayalı bir sivil hükümeti kuran ilk kişiydi.”—Bancroft, 1. kısım, 15. bölüm, 16. paragraf. Kamu hakiminin görevinin suçu engellemek olduğunu, fakat hiçbir zaman vicdanı denetim altına almak olmadığını bildirdi. “Kamu ya da hakimler insanın insana

karşı sorumluluklarının ne olduğuna karar verebilirler” dedi; “fakat insanın Allah’a karşı sorumluluklarını belirlemeye kalktıklarında sınırı aşmış olurlar ve emniyet ortadan kalkar; zira kamu hakiminin güce sahip olması durumunda, bir gün belli bir takım görüş ve inancı, ertesi gün ise başka bir grup görüş ve inancı emredebilir; ki bu İngiltere’de bazı krallar ve kraliçeler, Roma Kilisesi’nde bazı papalar ve konseyler tarafından uygulanmıştır; böylece iman bir kargaşa yığına döner.”—Martyn, 5. cilt, s. 340.

Yerleşik kilisenin ibadetlerine katılmak zorunluydu, aksi halde para veya hapis cezası veriliyordu. “Williams yasayı kötülüyordu; İngiliz kanunundaki en

kötü madde, bölge kilisesine katılmayı zorunlu hale getiren maddeydi. İnsanların farklı inançlara sahip kişilerle bir araya gelmeye zorlanmasını, onların doğal haklarının çiğnenmesi olarak görüyordu; dinsizleri ve isteksizleri topluma açık ibadete sürüklemek ona yalnızca ikiyüzlülüğü zorunlu kılmak gibi görünüyordu... ‘Hiç kimse, kendi rızasına aykırı olarak ibadet etmeye ya da ibadeti sürdürmeye zorlanmamalıdır’ diye ekledi. Bu prensiplere hayret eden karşıtları, ‘Nasıl yani!’ diye haykırdılar, ‘işçi ücretini hak etmez mi?’¹¹⁷ ‘Evet’ diye yanıtladı, ‘kendisini işe alan kişiden.’ — Bancroft, 1. kısım, 15. bölüm, 2. paragraf.

Roger Williams imanlı bir din görevlisi, nadir görülür yeteneklere ve sarsılmaz bir dürüstlüğe sahip bir adam ve gerçek bir hayırsever olarak saygı ve sevgi görüyordu; ancak kamu hakimlerinin kilise üzerinde yetki sahibi olmalarına kararlılıkla karşı çıkmasına ve dinsel özgürlük talebine hoşgörü gösterilemezdi. Bu yeni öğretinin uygulanmasının “ülkedeki devleti ve hükümeti temelinden yıkacağı” iddia edildi—a.g.e., 1. kısım, 15. bölüm, 10. paragraf. Kolonilerden sürgüne mahkûm edildi, sonunda tutuklanmaktan kurtulmak için kış soğuğu ve fırtınasında balta girmemiş ormanlara kaçmak zorunda kaldı.

“On dört hafta boyunca” dedi, “sert

kış şartlarında, ekmek ve yatak yüzü görmeden bir o yana bir bu yana savruldu.” Fakat “beni çölde kargalar besledi”¹¹⁸ ve çoğunlukla oyuk bir ağaçta sığınak buldu.—Martyn, 5. cilt, s. 349, 350. Böylece karda ve yolsuz ormanda zahmetli kaçışına devam etti ve sonunda bir Kızılderili kabilesine sığındı, bir yandan onlara müjdenin gerçeklerini öğretmeye çalışırken bir yandan da güvenlerini ve sevgilerini kazandı.

Aylar süren yer değişiklikleri ve göçebeliğin ardından Narrangset Koyu'na ulaştı ve burada modern zamanlarda din hürriyeti hakkını tam olarak tanıyan ilk devletin (eyaletin¹¹⁹) temellerini attı. Roger Williams'ın

kolonisinin temel ilkesi “herkesin Allah’a kendi vicdanının ışığında ibadet etme özgürlüğüne sahip olduğu” idi.— a.g.e., 5. cilt, s. 354. Küçük devleti, Rhode Island, baskı görenlerin sığınağı haline geldi ve kuruluş ilkeleri –medeni ve dinsel özgürlük– Amerikan Cumhuriyeti’nin temel taşları olana dek büyüyüp gelişti.

Atalarımız, sahip oldukları hakların bildirgesi olarak ortaya koydukları o eski büyük belgede –Bağımsızlık Bildirgesi’nde– şunları beyan ettiler: “Bu gerçeklere apaçık tutunuyoruz: Tüm insanlar eşit yaratılmışlardır; Yaradanları tarafından bağışlanmış, belli bazı vazgeçilemez haklara sahiptirler; yaşam, özgürlük ve

mutluluğa erişme hakları da bunların arasındadır.” Ayrıca, Anayasa en açık şekilde vicdanın dokunulmazlığına dair güvence verir: “Birleşik Devletler’de herhangi bir kamu kuruluşunda görev almak için yeterlilik göstergesi olarak hiçbir din ikrarı istenmeyecektir.” “Kongre, herhangi bir dinin tesis edilmesiyle ilgili, ya da onun özgürce uygulanmasını yasaklayan bir kanun çıkaramaz.”

“Anayasa’yı hazırlayanlar, insanın Tanrı’sıyla olan ilişkisinin insanî yasaların üzerinde ve vicdan özgürlüğü haklarınının vazgeçilemez olduğu ebedî ilkesini kabul etmiştir. Bu gerçeği tespit etmek için akıl yürütmeye gerek kalmamıştır; hepimiz kalbimizin

derinliklerinde bunun bilincindeyiz. Bu bilinç, insanî yasalara rağmen, pek çok şehide işkencelerin ve alevlerin arasında güç vermiştir. Onlar, Allah'a karşı vazifelerinin beşeri yasalardan üstün olduğunu ve hiç kimsenin vicdanları üzerinde egemenlik kuramayacağı kanaatindeydiler. Bu, doğuştan gelen ve hiçbir şeyin ortadan kaldıramayacağı bir ilkedir.”—Kongre belgeleri (A.B.D.), seri no. 200, belge no. 271.

Avrupa ülkelerinde herkesin kendi çalışmasının meyvelerini toplayabileceği ve kendi vicdanî kanaatlerine uyabileceği bir ülkeye dair haberler yayıldıkça, binlerce kişi Yeni Dünya kıyılarına akın etti. Koloniler

hızla çoğaldı. “Massachusetts, özel bir yasa ile, her ulustan Hristiyanlardan ‘savaşlardan, kıtlıktan ya da kendilerine zulmedenlerden kaçmak amacıyla’ Atlas okyanusunu aşmak isteyenlere, masrafları devletçe karşılanmak üzere ücretsiz ağırlama ve yardım sunuyordu. Böylece kaçaklar ve ezilenler, yasa ile eyaletin misafirleri haline getirildiler.”—Martyn, 5. cilt, s. 417. Plymouth’a ilk kez çıkılmasından yirmi yıl sonra, yirmi bin Göçmen New England’a yerleşmişti.

Hedefledikleri amacı gerçekleştirebilmek için, “tutumluluk ve zahmetli çalışmayla, ancak yaşamlarını sürdürebilecek kadar kazanmaya razı geldiler. Topraktan

emeklerinin makul karşılığını almanın dışında bir beklentileri yoktu. Yollarında, aldatıcı zenginlik hayalleri çizilmemişti... Toplumsal idare biçimlerinin ağır fakat kararlı ilerleyişinden memnundular. Vahşi doğanın mahrumiyetine sabırla katlandılar ve özgürlük ağacını, ülkede iyice kök salana dek, gözyaşlarıyla ve alınlarının teriyle suladılar.”

Kutsal Kitap imanının temeli, bilgeliğin kaynağı ve özgürlük bildirisi olarak tutuluyordu. İlkeleri evde, okulda ve kilisede özenle öğretiliyor, meyveleri verimlilik, zekâ, paklık ve ılımlılık olarak kendini gösteriyordu. Bir kimse bir Püriten yerleşim yerinde yıllarca kaldığı halde “bir ayyaş göremez, bir

küfür duyamaz ve bir dilenciyle karşılaşamazdı.”—Bancroft, 1. kısım, 19. bölüm, 25. paragraf. Kutsal Kitap ilkelerinin ulusun büyüklüğünün en kesin güvenceleri olduğu gözler önüne seriliyordu. Zayıf ve yalnız koloniler birleşerek güçlü bir eyaletler konfederasyonu oluşturdular, dünya “papasız bir kilisenin ve kralsız bir devletin” barış ve zenginliğini hayretle gördü.

Fakat Amerika kıyılarına, ilk Göçmenlerden tamamen farklı nedenlerle yola çıkarak gelenlerin sayısı sürekli olarak artıyordu. İlk imanın ve paklığın yaygın ve şekillendirici bir etki yapmış olmasına rağmen, yalnızca dünyasal menfaat arayanların sayısı

arttıkça bu etki gitgide azaldı.

İlk koloniciler tarafından uygulanan, sivil hükümette yalnızca kilise üyelerinin oy hakkı olmasını ya da görev alabilmelerini öngören kural, çok yıkıcı sonuçlar doğurdu. Bu kural devletin paklığını korumak amacıyla kabul edilmişti, fakat kilisenin yozlaşmasına neden oldu. Oy hakkı ve görev alabilmek için dinin ikrarının şart olması nedeniyle, pek çok kişi yalnızca dünyasal politikaya yönelik amaçlarla hareket ederek, kalp değişimi yaşamadan kiliseye girdiler. Böylece kiliseler büyük ölçüde gerçekten ihtida etmemiş olan kişilerle doldu; üstelik, yalnızca hatalı öğretilere inanmakla kalmayıp, Kutsal Ruh'un yenileyici

gücünden de habersiz olan bu kişiler, müjdeleme hizmetinde de yer aldılar. Böylece, kilisenin tarihinde Konstantin'in zamanından beri sıklıkla görülen, kiliseyi devletin yardımıyla inşa etmeye çalışma, "Benim krallığım bu dünyadan değildir" (Yuhanna 18:36) diyen Kişi'nin müjdesini desteklemek için dünyasal güçten yardım isteme yanılığının kötü sonuçları tekrar sergilendi. Kilisenin devletle birleşmesi, ne kadar önemsiz ölçüde olursa olsun, dünyayı kiliseye yaklaştırır gibi görünse de aslında kiliseyi dünyaya yaklaştırmaktadır.

Robinson ile Roger Williams'ın asil bir şekilde savundukları temel ilke, gerçeğin sürekli gelişmede olduğu,

Hristiyanların Allah'ın kutsal sözünden parlayacak olan tüm ışığı kabul etmeye hazır olmaları gerektiği, sonraki nesiller tarafından unutuldu. Reform'un bereketlerini almakta büyük ayrıcalık sahibi olan Amerika'daki Protestan kiliseleri –aynı zamanda Avrupa'dakiler de– reform yolunda ilerleyemediler. Zaman zaman sadık kişiler ortaya çıkarak yeni bir gerçeği ilan etseler ve çoktan beridir beslenen yanılgıları ifşa etseler de, çoğunluk, Mesih'in zamanındaki Yahudiler ya da Luther'in zamanındaki papalık yanlıları gibi, atalarının iman ettiği şekilde iman etmekten ve onların yaşadığı şekilde yaşamaktan memnundu. Bu nedenle din tekrar yozlaşarak şekilciliğe

dönüştü; kilisenin Allah'ın ışığında yürümeye devam etmesi halinde bir kenara bırakılacak olan yanılığlar ve batıl inançlar ise korunmaya ve beslenmeye devam etti. Böylece Reform'un ilham ettiği ruh yavaş yavaş söndü ve sonunda Protestan kiliselerinde de Luther'in zamanındaki Roma Kilisesi'nin ihtiyaç duyduğu kadar büyük bir yeniden yapılanma ihtiyacı ortaya çıktı. Aynı dünyasallık ve ruhsal uyku, insanların görüşlerine benzer bir saygı ve Allah'ın sözünden kaynaklanan öğretilerin yerine insanî kuramların getirilmesi görüldü.

On dokuzuncu yüzyılın başlarında Kutsal Kitap'ın büyük ölçüde yayılmasının ve bu sayede dünyanın

üzerine yansıyan büyük ışığın ardından, bildirilen gerçeğe ya da tecrübeye dayalı dine ilişkin aynı ölçüde bir ilerleme gelmedi. Şeytan, geçmiş çağlarda olduğu gibi Allah'ın sözünü halktan gizleyemiyordu; herkesin erişebileceği bir yere konulmuştu; fakat hedefini yine de gerçekleştirmek için, pek çok kişiyi onu hafife almaya yönlendirdi. İnsanlar Kutsal Yazılar'ı araştırmayı ihmal ettiler, böylece hatalı yorumları kabul etmeye ve Kutsal Kitap'ta hiçbir dayanağı olmayan öğretileri benimsemeye devam ettiler.

Şeytan, gerçeği zulümle ezme çabalarının başarısız olduğunu gördüğünde, büyük sapkınlığa ve

Roma Kilisesi'nin oluşumuna yol açan taviz planına tekrar başvurdu. Hristiyanları, artık paganlarla değil, ancak bu dünyanın şeylerine bağlılıkları sayesinde putperestlikte tasvirlerle tapanlardan hiç aşağı kalmayan kişilerle ittifak kurmaya yönlendirdi. Bu ittifakın sonuçları da en az önceki çağlarda olduğu kadar yıkıcı oldu; din kisvesi altında gurur ve ölçüsüzlük teşvik edildi, kiliseler yozlaştı. Şeytan Kutsal Kitap'ın öğretilerini saptırmaya devam etti ve milyonlarca kişiyi yıkıma götürecektir. Gelenekler derin kök salmaya başladı. Kilise, "kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman"¹²⁰ uğrunda mücadele etmek yerine, bu gelenekleri

yüceltti ve savundu. Reformcuların uğruna pek çok uğraş verdiği ve acı çektiği ilkeler işte böyle küçük düşürüldü.

114 “Göçmen” olarak çevirilen “pilgrim” sözcüğü, genellikle kutsal bir amaç uğruna yolculuk yapanları, yani “hacıları,” burada da kastedilen özel anlamında ise, dinsel baskılar nedeniyle ülkelerini terk ederek Yeni Dünya’ya gelen ve New England (116 numaralı dipnota bakın) bölgesine yerleşerek, 1621 yılında Amerikan yerlileriyle (Kızılderililerle) birlikte ilk şükran gününü kutlayan İngiliz göçmenleri ifade eder.

115 Püriten: İngilizce “arındırmak” anlamına gelen “purify” sözcüğünden türetilen bu kavram, Reform’un bu aşamasında kiliseyi halen içinde bulunan bir takım yanlışlıklardan arındırmak isteyen grubu ifade eder.

116 New England: Amerika Birleşik Devletleri’nin kuzeybatı köşesinde yer alan ve Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island, ve Connecticut eyaletlerini içeren bölgenin genel adı. 17. yüzyıl başlarında çoğunlukla İngiltere’den gelen göçmenlerce kurulduğundan ötürü “Yeni İngiltere” anlamına gelen bu adı almıştır.

117 Bkz. Luka 10:7.

118 Bkz. 1. Krallar 17:2–6.

119 Amerika Birleşik Devletleri’ni meydana getiren “devletler” (İng.: “state”) ülkemizde “eyalet” olarak bilinir. Bunlar, kendi başlarında birer devlet statüsünde olmalarına rağmen aynı zamanda merkezi (federal) yönetime de bağlıdırlar.

120 Bkz. Yahuda 3.

17 – SABAHIN MÜJDECİLERİ

Kutsal Kitap'ta bildirilen en ciddi, ancak en görkemli gerçeklerden biri, Mesih'in muhteşem kurtuluş işini tamamlamak üzere ikinci kez gelmesidir. Allah'ın uzun zamandır "ölüm ülkesinde ve gölgesinde"¹²¹ oturan göçmen halkına, "diriliş ve yaşam"¹²² Olan'ın, 'sürgüne gönderilen halkını geri getirmek üzere'¹²³ yeniden geleceği vaadinde, değerli, sevinç verici bir umut verilmiştir. İkinci geliş öğretisi, Kutsal Yazılar'ın ana ilkesidir. İlk çiftin üzüntülü adımlarla Aden bahçesinden uzaklaştıkları günden beri, iman çocukları Vaat Edilen Kişi'nin gelerek yıkıcının gücünü kırmasını ve

kendilerini tekrar kayıp Cennet'e götürmesini beklediler. Eski zamanlardaki kutsal adamlar, umutlarının gerçekleşmesi olan Mesih'in görkemli bir şekilde gelişini özlemle beklediler. Aden bahçesi sakinlerinin yalnızca yedinci kuşak torunu olan ve yeryüzünde üç yüzyıl boyunca Allah'ı ile birlikte yürüyen Hanok'a, Kurtarıcı'nın gelişini uzaktan görme izni verildi. "İşte" diye beyan etti, "Rab herkesi yargılamak üzere onbinlerce kutsalıyla geliyor" (Yahuda 14, 15). Ata Eyüp, sıkıntı gecesinde sarsılmayan bir güvenle haykırdı: "Oysa ben kurtarıcımın yaşadığını, sonunda yeryüzüne geleceğini biliyorum... bedenimle Tanrı'yı

göreceğim. O'nu kendim göreceğim, kendi gözlerimle, başkası değil" (Eyüp 19:25–27).

Mesih'in doğruluğun egemenliğini başlatmak üzere gelişi, kutsal yazarların en muhteşem ve coşkulu ifadelerini ilham etmiştir. Kutsal Kitap'ın ozanları ve peygamberleri bunu göksel ateşle parlayan sözcüklerle dile getirmişlerdir. Mezmurcu, İsrail'in Kralı'nın gücünü ve görkemini ilahisinde şöyle söyledi: "Güzelliğin doruğu Siyon'dan parıldıyor Tanrı. Tanrımız geliyor, sessiz kalmayacak... Halkını yargılamak için yere göğe sesleniyor" (Mezmur 50:2–4). "Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü! ... RAB'bin önünde... Çünkü O geliyor! Yeryüzünü yargılamaya geliyor.

Dünyayı adaletle, halkları kendi gerçeğiyle yönetecek” (Mezmur 96:11–13).

Yeşaya peygamber şöyle dedi: “Ey sizler, toprak altında yatanlar, uyanın, ezgiler söyleyin. Çünkü senin çiyin sabah çiyine benzer, Toprak ölülerini yaşama kavuşturacak. “Ama senin ölülerin yaşayacak, bedenleri dirilecek.” “Ölümü sonsuza dek yutacak. Egemen RAB bütün yüzlerden gözyaşlarını silecek. Halkının utancını bütün yeryüzünden kaldıracak. Çünkü RAB böyle diyor. O gün diyecekler ki, ‘İşte Tanrımız budur; O’na umut bağlamıştık, bizi kurtardı, RAB O’dur, O’na umut bağlamıştık, O’nun kurtuluşuyla sevinip coşalım’ ” (Yeşaya

26:19; 25:8, 9).

Ve Habakkuk, kutsal görümde kendinden geçmiş bir şekilde O'nun ortaya çıkışını gördü. "Tanrı Teman'dan, Kutsal Tanrı Paran Dağı'ndan geldi. ... Görkemi kapladı gökleri, O'na sunulan övgüler dünyayı doldurdu." "Güneş gibi parıldıyor." "Duruşuyla dünyayı sarstı, titretti ulusları bakışıyla, yaşlı dağlar darmadağın oldu, dünya kurulalı beri var olan tepeler O'na baş eğdi. Tanrı'nın yolları değişmezdir." "Atlarına, yenilmez savaş arabalarına bindin" "Sarsıldı dağlar seni görünce, ... Engin denizler gürlendi, dalgalar yükseldi." "Uçuşan oklarının pırıltısından, parlayan mızrağının

ışılıtışından, yerlerinde durakaldı güneş ve ay.” “Kendi halkını, seğtiğin ulusu kurtarmaya geldin” (Habakkuk 3:3, 4, 6, 8, 10, 11, 13).

Kurtarıcı öğrencilerinden ayrılmak üzereyken, üzüntülerini yeniden geleceği güvencesiyle teselli etti: “Yüreğiniz sıkılmasın... Babam’ın evinde kalacak çok yer var... Size yer hazırlamaya gidiyorum. Gider ve size yer hazırlarsam... yine gelip sizi yanıma alacağım” (Yuhanna 14:1–3). “İnsanoğlu kendi yüceliği içinde, bütün kutsal meleklerle birlikte geldiğinde, o zaman kendi yüceliğinin tahtı üzerinde oturacaktır. Ve bütün uluslar O’nun önünde toplanacak” (Matta 25:31, 32 [Kİ]).

Mesih'in yükselişinden sonra Zeytin Dağı'nda duran melekler de, öğrencilere O'nun geri döneceği vaadini tekrarladılar: "Aranızdan göğe alınan İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, *aynı* şekilde geri gelecektir" (Elçilerin İşleri 1:11). Vahiy Ruhu'yla konuşan elçi Pavlus da, tanıklık etti: "Rab'bin *kendisi*, bir emir çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle, Tanrı'nın borazanıyla gökten inecek" (1. Selanikliler 4:16). Patmos'daki peygamber şöyle diyor: "İşte bulutlarla geliyor! Her göz O'nu görecek" (Vahiy 1:7).

O'nun gelişini, "Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin

yeniden düzenleneceği zaman"ın ihtişamı kuşatmaktadır (Elçilerin İşleri 3:21). Bundan sonra kötülüğün uzun zamandan beri devam eden egemenliğine son verilecek; "dünyanın egemenliği Rabbimiz'in ve Mesih'i'nin" olacak, ve "O sonsuzlara dek egemenlik sürecek" (Vahiy 11:15). "RAB'bin yüceliği görünecek, bütün insanlar hep birlikte onu görecek." "Egemen RAB de doğruluk ve övgüyü bütün ulusların önünde öyle yetiştirecek." O, "halkından sağ kalanlar için yücelik tacı, güzellik çelengi olacak" (Yeşaya 40:5; 61:11; Yeşaya 28:5).

Mesih'in huzurlu ve çoktan beridir arzulanan krallığı işte o zaman tüm göğün altında kurulacak. "RAB Siyon'u

ve bütün yıkıntılarını avutacak. Siyon çölünü Aden'e, bozkırını RAB'bin bahçesine döndürecek." "Lübnan'ın yüceliği, Karmel ve Şaron'un görkemi ona verilecek." "Artık sana 'Terk edilmiş', ülkene 'Virane' denmeyecek; bunun yerine sana 'Sevdiğim', ülkene 'Evli' denecek." "Güvey gelinle nasıl sevinirse, Tanrın da seninle öyle sevinecek" (Yeşaya 51:3; 35:2; 62:4, 5).

Rabb'in gelişi her çağda O'nun gerçek izleyicilerinin umudu olmuştur. Kurtarıcı'nın Zeytin Dağı'nda ayrılırken verdiği vaat, yeniden geleceği sözü, öğrencilerinin geleceğini aydınlatmış, kalplerini acının söndüremeyeceği, denemelerin karartamayacağı bir sevinçle ve umutla

doldurmuştur. Baskıların ve zulümlerin arasında, “ulu Tanrı ve Kurtarıcımız İsa Mesih’in yücelik içinde gelmesi”, “mübarek umut” tu.¹²⁴ Selanikli Hristiyanlar Rabb’in gelişine dek yaşamayı umut etmiş olan sevdiklerini gömerken kederle dolduklarında, öğretmenleri Pavlus dikkatlerini Kurtarıcı’nın ikinci gelişinde gerçekleşecek olan dirilişe çekti. Bundan sonra Mesih’e ait ölümler dirilecek ve hayatta olanlarla birlikte Rabb’i havada karşılamak üzere götürülecekler. “Böylece” dedi, “sonsuzlukta Rab’le birlikte olacağız. İşte birbirinizi bu sözlerle teselli edin” (1. Selanikliler 4:16–18).

Sevilen öğrenci, kayalık Patmos

adasında Şu vaadi duydu: “Evet, tez geliyorum!”, onun verdiği özlem dolu karşılık ise kilisenin tüm yolculuğundaki duasını dile getirmektedir: “Amin! Gel, ya Rab İsa!” (Vahiy 22:20).

Kutsalların ve Şehitlerin gerçeğe tanıklık ettikleri zindandan, kazıktan, idam sehpasından, yüzyıllar boyunca imanlarının ve umutlarının ifadesi gelmektedir. Bu Hristiyanlardan biri, “O’nun dirildiğinden ve bu nedenle O’nun gelişinde kendilerinin de dirileceğinden emin” olarak, “ölümü küçümsediler ve onu aÇtıkları görüldü” diyor.—Daniel T. Taylor, *The Reign of Christ on Earth: or, The Voice of the Church in All Ages* [Mesih’in

Yeryüzündeki Egemenliği: veya Tüm Çağlarda Kilisenin Sesi], s. 33. “Özgür olarak dirilebilmek” için mezara girmeye dahi hazırdılar.—a.g.e., s. 54. “Rabb’in, Babası’nın yüceliğiyle, bulutlar arasında gökten gelişini” ve “doğru kişileri krallığın zamanlarına götürmesini” beklediler. Valdensler de aynı imanı besliyorlardı.—a.g.e., s. 129–132. Wycliffe Kurtarıcı’nın görünmesini kilisenin umudu olarak özlemle bekledi.—a.g.e., s. 132–134.

Luther şunları söyledi: “Doğrusu, yargı gününün üç yüz yıl içinde kesinlikle gerçekleşeceği kanısındayım. Allah bu günahkâr dünyaya daha fazla tahammül etmeyecektir, edemez.” “İğrençlikler krallığının yıkılacağı

muhteşem gün yaklaşmaktadır.”—
a.g.e., s. 158, 134.

Melanchton, “Bu yaşlı dünya sonuna uzak değil” demişti. Calvin, Hristiyanları, “tereddüt etmemeye, Mesih’in gelişinin gününü en hayırlı olay olarak hevesle arzulamaya” çağırmakta; ve “tüm imanlılar ailesinin o günü göz önünde tutacaklarını” bildirmektedir. “Rabbimiz’in krallığının ihtişamını tamamen gözler önüne sereceği o büyük günün şafağına dek, Mesih’e susamalıyız, aramalıyız, derin düşünmeliyiz” der.—a.g.e., s. 158, 134.

İskoçyalı Reformcu Knox, “Rab İsa bedenimizi göğe taşımadı mı?” dedi, “ve geri dönmeyecek mi? Biliyoruz ki

geri dönecek ve tez dönecek.” Gerçek uğruna canlarını veren Ridley ve Latimer, Rabb’in gelişine imanla bakmışlardı. Ridley şunları yazdı: “Şüphesiz ki dünya –buna gerçekten inanıyorum ve bu nedenle söylüyorum– sona doğru yaklaşmaktadır. Biz de Allah’ın hizmetkârı Yuhanna ile, kalplerimizde ‘Gel, ya Rab İsa, gel’ diye haykıralım.”—a.g.e., s. 151, 145.

Baxter, “Rabb’in gelişinin düşüncesi” dedi, “benim için en tatlı ve sevinçli düşüncedir.”—Richard Baxter, *Works [Eserler]*, 17. cilt, s. 555. “O’nun görünüşüne sevgi duymak ve bu kutlu umudu beklemek, imanın eseri ve O’nun kutsallarının karakteridir.”

“Dirilişte yok edilecek olan son düşman ölüm ise, bu tam ve nihai zaferin gerçekleşeceği Mesih’in ikinci gelişi için imanlıların ne kadar samimiyetle özlem duymaları ve dua etmeleri gerektiğini anlayabiliriz.”— a.g.e., 17. cilt, s. 500. “Bu, tüm imanlıların, tüm kurtuluş işlerinin ve canlarının tüm arzularının ve gayretlerinin tamamlanışı olarak özlemle beklemeleri ve umut etmeleri gereken gündür.” “Ya Rab, bu büyük günü tez getir!”—a.g.e., 17. cilt, s. 182, 183. Elçisel kilisenin, “çöldeki kilisenin”¹²⁵ ve Reformcuların umudu buydu.

Peygamberlik sözleri Mesih’in gelişinin şeklini ve amacını önceden bildirmekle

kalmaz, aynı zamanda insanların bunun yaklaştığını anlayacakları işaretler de sunar. İsa şöyle dedi: “Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek” (Luka 21:25). “ ‘Güneş kararacak, ay ışık vermez olacak, yıldızlar gökten düşecek, göksel güçler sarsılacak.’ O zaman İnsanoğlu’nun bulutlar içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler” (Markos 13:24–26). Vahiy yazarı ikinci geliştten önce gerçekleşecek olan belirtilerin birincisini şöyle açıklıyor: “Büyük bir deprem olduğunu gördüm. Güneş keçi kılından yapılmış siyah bir çul gibi karardı. Ay baştan aşağı kan rengine döndü” (Vahiy 6:12).

Bu işaretlere on dokuzuncu yüzyılın

başlangıcından önce tanık olundu. Bu peygamberlik sözünün yerine gelişi, 1755 yılında şimdiye dek tarihe geçmiş en korkunç depremle gerçekleşti. Çoğunlukla Lizbon depremi olarak bilinse de, Avrupa'nın büyük bölümüne, Afrika'ya ve Amerika'ya dek uzanmıştı. Grönland'da, Batı Hint Adaları'nda, Madeira adasında, Norveç ve İsveç'te, Büyük Britanya ve İrlanda'da hissedilmişti. Etkisi on milyon kilometrekareden daha geniş bir alana yayıldı. Afrika'daki sarsıntı neredeyse Avrupa'daki kadar şiddetliydi. Cezayir'in büyük kısmı yıkıldı; Fas'a yakın bir mesafede, yaklaşık sekiz–on bin nüfuslu bir köy tamamen yer altına girdi. Büyük bir

dalga İspanya ve Afrika kıyılarını süpürdü ve kentleri yutarak büyük hasara neden oldu.

Sarsıntının şiddetini en fazla gösterdiği yer İspanya ve Portekiz'di. Cadiz'de, karaya vuran dalganın yirmi metre yüksekliğinde olduğu söyleniyordu. Dağlar, “Portekiz'deki en büyük dağlardan bazıları, adeta temellerinden sarsılır gibi hızla sallandılar, bazıları zirvelerinden yarıldı, muhteşem bir şekilde ikiye ayrıldılar ve dev kaya parçaları yakındaki vadilere döküldü. Bu dağlardan alevler çıktığı da rivayet edilmiştir.”—Sir Charles Lyell, *Principles of Geology [Jeoloji İlkeleri]*, s. 495.

Lizbon'da “yer altından gök gürlemesi

gibi bir ses duyuldu, hemen ardından şiddetli bir sarsıntı kentin büyük kısmını yerle bir etti. Yaklaşık altı dakika içinde altmış bin insan yok oldu. Deniz önce çekilerek karadan uzaklaştı; sonra normal seviyesinin on beş metre ya da daha yukarısında dalgalarla geri geldi.” “Bu felaket sırasında Lizbon’da meydana geldiği rivayet edilen diğer sıra dışı olaylar arasında, büyük masrafla tamamen mermerden inşa edilen yeni bir rıhtımın sulara gömülmesi de vardı. Büyük bir kalabalık, emniyette olmak için, yıkılmakta olan harabelerden uzak bir nokta olarak gördükleri bu yerde toplanmışlardı; fakat rıhtım aniden üzerindeki tüm insanlarla birlikte

çöktü ve ölü bedenlerden biri bile su yüzeyine çıkmadı.”—a.g.e., s. 495.

Depremın “şoku”nun hemen ardından, “tüm kiliseler ve manastırlar, büyük kamu binalarının neredeyse tümü ve evlerin dörtte birinden fazlası yıkıldı. Sarsıntıdan sonraki iki saat içinde çeşitli mahallelerde yangınlar çıktı, yaklaşık üç gün boyunca öyle büyük şiddetle yandılar ki, kent tamamen boşaltıldı. Deprem, kiliselerin ve manastırların dolu olduğu bir bayram gününde meydana geldi, insanların çok azı kaçabildi.”—*Encyclopedia Americana*, “Lisbon” maddesi, not (basım: 1831). “İnsanlar tarif edilemez bir dehşet içindeydi. Hiç kimse ağlamıyordu; olay gözyaşlarını

aşmıştı. Korku ve hayretle çılgına dönmüş bir halde bir o yana bir bu yana koşuyor, yüzlerini ve göğüslerini tokatlıyor, *‘Merhamet! dünyanın sonu geldi’* diye bağıyorlardı. Anneler çocuklarını unutmuş, ellerinde haça gerilmiş İsa’lı tasvirlerle koşuşturuyorlardı. Ne yazık ki, pek çok kişi korunmak için kiliselere koştu; fakat ayin boşuna sergilendi; zavallı yaratıklar sunakları boşuna kucakladılar; tasvirler, rahipler ve halk aynı yıkıntının altına gömüldüler.” O ölümcül günde doksan bin kişinin hayatını kaybettiği tahmin ediliyor.

Yirmi beş yıl sonra, peygamberlik sözünde bahsedilen bir sonraki belirti görüldü – güneşin ve ayın kararması.

Bu olayı daha çarpıcı hale getiren şey, yerine gelişinin zamanının kesin bir şekilde belirtilmiş olmasıydı. Kurtarıcı, öğrencileriyle Zeytin Dağı'ndaki konuşmasında, kilisenin uzun deneme dönemini –sıkıntı zamanının kısaltılacağı sözünü verdiği, 1260 yıllık papalık zulmünü– açıkladıktan sonra, kendi gelişinden önce gerçekleşecek olan bazı olayları belirtmiş ve bu olayların birincisine tanık olunması gereken zamanı belirlemiştir: “O günlerde, o sıkıntıdan sonra, ‘güneş kararacak, ay ışık vermez olacak’ ” (Markos 13:24). 1260 günlük –yani yıllık– süre 1798’da sona erdi. Çeyrek yüzyıl önce, zulüm neredeyse tamamen bitmişti. Bu zulümden sonra, Mesih’in

sözlerine göre, güneşin kararması gerekiyordu. 19 Mayıs 1780 tarihinde bu peygamberlik sözü yerine geldi.

“Karanlık 19 Mayıs 1780 günü, ... türünün tek örneği değilse bile, neredeyse en gizemli ve açıklanamayan olayı olarak göze çarpmaktadır – New England’da gözle görülebilir tüm gökler ve atmosfer anlaşılamayan bir şekilde kararmıştı.”—R. M. Devens, *Our First Century [İlk Yüzyılımız]*, s. 89.

Massachusetts’te yaşayan bir görgü tanığı olayı şu sözlerle anlatıyor: “Güneş sabahleyin yükseldi, fakat çok geçmeden bulutlarla kaplandı. Bulutlar karanlık ve kasvetli bir hale dönüştü, bu siyah ve uğursuz bulutlar belirir belirmez, şimşek çaktı, gök gürledi ve

bir miktar yağmur düştü. Saat dokuzda doğru bulutlar seyreldi ve pirinç sarısı ya da bakırsı bir görünüm aldılar, yeryüzü, kayalar, ağaçlar, binalar, su ve insanlar bu tuhaf, dünya dışı ışıktan ötürü değiştiler. Birkaç dakika sonra, ufuktaki dar bir bordür haricinde tüm gökyüzü üzerine yoğun siyah bir bulut yayıldı, etraf sanki bir yaz gecesi saat dokuzdaymış gibi karardı...

“İnsanların zihinleri yavaş yavaş korku, kaygı ve huşuyla dolmaya başladı. Kadınlar kapıda durarak karanlık manzarayı seyrettiler; erkekler tarlalardaki işlerini bırakıp geri döndüler; marangoz aletlerini kenara koydu; demirci ocağını, tüccar tezgâhını terk etti. Okullar tatil edildi,

çocuklar titreyerek evlerine doğru koştular. Seyyahlar en yakın çiftlik evinde konakladılar. Her dudaktan ve yürekten, ‘Ne geliyor?’ sorusu dökülüyordu. Sanki tüm ülkeyi bir kasırga vuracak gibiydi, veya sanki her şeyin sona ereceği gün gelmişti.

“Mumlar yakıldı; şöminelerin alevleri sonbaharda ay ışığı olmayan bir akşamdaki gibi parıldadı... Kümes hayvanları tüneklerine çekilerek uyudular, büyükbaş hayvanlar otlakların çitleri yanında birbirlerine sokularak böğürdüler, kurbağalar vırakladı, kuşlar akşam ezgilerini söylediler, yarasalar etrafta uçuştular. Fakat insanlar gece olmadığını biliyorlardı...

“Salem’de bulunan Tabernacle kilisesinin pastörü Dr. Nathanael Whittaker toplantı salonunda dinî törenler düzenledi ve karanlığın doğaüstü olduğunu ileri sürdüğü bir vaaz verdi. Diğer pek çok yerde cemaatler bir araya geldi. Doğaçlama verilen vaazlarda seçilen ayetler, değişmez bir biçimde, karanlığın Kutsal Yazılar’daki peygamberlik sözleri uyarınca meydana geldiğini belirtiyormuş gibi görünüyordu... Karanlık, saat on biri biraz geçince en koyu haline ulaştı.”—*The Essex Antiquarian*, Nisan, 1899, 3. cilt, sayı 4, s. 53, 54. “Gündüz vakti ülkenin pek çok yerinde karanlık o kadar yoğundu ki, insanlar saate bakarak dahi

vakti anlayamıyorlar, mum ışığı olmadan ne yemek yiyebiliyor, ne de günlük işlerine bakabiliyorlardı...

“Karanlığın kapsamı sıra dışıydı. Doğuda Falmouth’a kadar uzanıyordu. Batıda Connecticut’un en uzak bölgelerine ve Albany’ye ulaşıyordu. Güneyde deniz kıyıları boyunca; kuzeyde ise Amerikan yerleşim yerlerinin uzandığı yerlerde görülüyordu.”—William Gordon, *History of the Rise, Progress, and Establishment of the Independence of the U.S.A. [A.B.D.’nin Bağımsızlığının Doğuşu, İlerleyişi ve Tesis Edilişi]*, 3. cilt, s. 57.

Günün kesif karanlığını, akşama bir veya iki saat kala kısmen berrak bir gök

izledi ve güneş göründü, ancak halen yoğun siyah sisin ardındaydı. “Güneş battıktan sonra bulutlar yeniden toplandı ve hava hızla karardı.” “Gecenin karanlığı gündüzünkinden daha az sıra dışı ve korkutucu değildi; neredeyse dolunay olmasına rağmen yapay aydınlatma olmadan hiçbir nesne seçilemiyordu, bunların ışıkları dahi komşu evlerden ya da uzaktaki diğer yerlerden bakıldığında, sanki ışık huzmelerinin geçmesine izin vermeyen bir tür Mısır karanlığının arasından görüyorlardı.” —Isaiah Thomas, *Massachusetts Spy; or, American Oracle of Liberty* [*Massachusetts Casusu; veya Amerikan Özgürlük Habercisi*], 10. cilt, sayı 472 (25 Mayıs 1780). Sahnenin

görgü tanıklarından biri şunları söyledi:
“O anda, evrendeki tüm ışıklı cisimler
aşılabilir gölgelerle sarmalansa, ya da
varlıkları sona erse, karanlığın bundan
daha yoğun olamayacağını
düşünmeden edemedim.”—Letter by
Dr. Samuel Tenney, of Exeter, New
Hampshire [Exeter, New Hampshire’li
Dr. Samuel Tenney’nin Mektubu],
Aralık 1785 (alıntı yapılan eser:
*Massachusetts Historical Society
Collections [Massachusetts Tarih Derneği
Derlemeleri]*, 1792, 1. seri, 1. cilt, s.
97). O gece saat dokuzda ayın
tamamen yükselmesine rağmen,
“ölümcül gölgeleri dağıtmada en ufak
bir etkisi bile olmadı.” Gece yarısından
sonra karanlık yok oldu, ay ise ilk

görüldüğünde kan gibiydi.

19 Mayıs 1780 günü tarihe “Karanlık Gün” olarak geçti. Musa’nın zamanından beri, buna denk yoğunlukta, kapsamda ve sürede bir karanlığa hiç şahit olunmamıştı. Görgü tanıklarınının bu olaya dair anlattıkları, Yoel peygamber tarafından, yerine gelişinden iki bin beş yüz yıl önce kaydedilen Rabb’in sözlerinin yansımasından başka bir şey değil: “RAB’bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce güneş kararacak, ay kan rengine dönecek” (Yoel 2:31).

Mesih, kendi halkına dönüşünün işaretlerini gözlemelerini ve gelmekte olan Kralları’nın belirtilerini gördüklerinde sevinç duymalarını

söylemişti. “Bu olaylar gerçekleşmeye başlayınca” dedi, “doğrulun ve başlarınızı kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir.” İzleyicilerine baharda tomurcuklanan ağaçları örnek göstererek şunları söyledi: “Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz mevsiminin yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı’nın Egemenliği yakındır” (Luka 21:28, 30, 31).

Fakat kilisedeki alçakgönüllülük ve bağlılık ruhu, yerini gurura ve şekilciliğe bıraktıkça, Mesih’e sevgi ve O’nun gelişine iman soğudu. Dünyasallığa ve zevk arayışına gömülen

Allah'ın halkı olma iddiasındaki topluluk, Kurtarıcı'nın gelişinin işaretlerine ilişkin açıklamalarına karşı kör kaldı. İkinci geliş öğretisi ihmal edilmiş; buna ilişkin kutsal yazılar en sonunda büyük ölçüde göz ardı edilip unutulana dek yanlış yorumlarla bulandırılmıştı. Durum özellikle Amerika kiliselerinde böyleydi. Toplumun tüm sınıflarının tadını çıkardığı özgürlük ve rahatlık, para kazanmak için sürükleyici bir bağlılığa yol açan zenginlik ve lüks ihtirası, herkesin erişebileceği bir yerde gözüken popülerliğe ve güce yönelik hevesli rağbet, insanların ilgilerini ve umutlarını bu hayatın şeylerine odaklamalarına, eşyanın mevcut

düzeninin geçeceği o ciddi günü uzak bir geleceğe koymalarına neden oldu.

Kurtarıcı izleyicilerine geri dönüşünün işaretlerini bildirirken, ikinci gelişinden hemen önce gerçekleşecek olan imandan dönme olayını da öngörmüştü. Tıpkı Nuh'un günlerinde olduğu gibi, dünyasal işlerin ve zevk arayışının faaliyet ve heyecanı –alım, satım, ekme–biçme, inşa etme, evlenme ve evlendirme– Allah'ın ve ahiret hayatının unutulmasıyla birlikte, devam edecekti. Mesih'in bu zamanda yaşayanlara öğüdü şudur: “Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin.” “Her an

uyanık kalın, gerçekleşmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin” (Luka 21:34, 36).

Kilisenin bu günlerdeki durumuna, Kurtarıcı'nın Vahiy'de yer alan sözlerinde işaret edilmiştir: “Yaşıyorsun diye adın var ve ölüsün.” Aldırışsız güvenlik duygularından uyanmak istemeyenlere ise, ciddi bir uyarı verilmektedir: “Bundan dolayı eğer uyanık olmazsan, senin üzerine hırsız gibi geleceğim ve senin üzerine hangi saatte geleceğimi hiç bilmeyeceksin” (Vahiy 3:1, 3 [Kİ]).

İnsanların harekete geçerek deneme süresinin bitimindeki ciddi olaylara hazırlanabilmeleri için, üzerlerindeki

tehlikenin farkına varmaları gerekiyordu. Allah'ın peygamberi şöyle beyan eder: “RABBİN günü büyük ve çok korkunç; kim ona dayanabilir?” “Kötülüğü görmekten gözleri temiz olan, ve sapıklığa bakamıyan” Kişi görüldüğünde, kim ayakta kalabilir? (Yoel 2:11 [KM]; Habakkuk 1:13 [KM]). “Ey Tanrımız, biz... seni tanıyoruz” diye haykıran, ancak yine de O'nun antlaşmasını bozan, başka ilahın ardınca koşan, kalplerinde fesat gizleyen ve haksızlık yollarını seven kimseler için – bu kişiler için Rabb'in günü “aydınlık değil, karanlık... hem de zifiri karanlık” olacak, “bir parıltı bile” olmayacak (Hoşea 8:2, 1; Mezmur 16:4; Amos 5:20). “O gün

kandille arayacağım Yeruşalim'in her yanını," diyor Rab, "İçlerinden 'RAB bir şey yapmaz, ne iyilik eder ne kötülük' diyen o rahatına düşkün aymazları cezalandıracağım." (Sefanya 1:12). "Kötülüğünden ötürü dünyayı, suçlarından ötürü kötülere cezalandıracağım. Kibirlilerin küstahlığını sona erdirecek, zalimlerin gururunu kıracağım" (Yeşaya 13:11). "Altınları da gümüşleri de onları kurtaramayacak;" "servetleri yağmalanacak. Viraneye dönecek evleri" (Sefanya 1:18, 13).

Bu korkunç zamana bakan Yeremya peygamber şöyle feryat etti: "Acıdan kıvranıyorum. Ah, yüreğim, yüreğim çarpıyor. Sessiz duramıyorum! Çünkü

boru sesini, savaş naralarını işittim! Felaket felaketi izliyor” (Yeremya 4:19, 20).

“Öfke günü o gün! Acı ve sıkıntı, yıkım ve felaket, zifiri karanlık bir gün olacak, bulutlu, koyu karanlık bir gün. Surlu kentlere, köşelerdeki yüksek kulelere karşı savaş borularının çalındığı, savaş naralarının atıldığı gündür” (Sefanya 1:15, 16). “İşte RAB’bin acımasız günü geliyor. Ülkeyi viraneye çevirip içindeki günahkârları ortadan kaldıracacağı... gün geliyor.” (Yeşaya 13:9).

Allah’ın sözü, o büyük gün karşısında, O’nun halkını son derece ciddi ve etkileyici bir dille ruhsal uyuşukluklarından silkinip kalkmaya

ve tövbe ve alçakgönüllülük ile O'nun yüzünü aramaya çağırmaktadır: “Siyon’da boru çalın, Kutsal dağımda boru sesiyle halkı uyarın. Ülkede yaşayan herkes korkudan titresin. Çünkü RAB’bin günü çok yaklaştı, geliyor.” “Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın. Halkı toplayın, topluluğu kutsal kılın, yaşlıları bir araya getirin, çocukları... toplayın. Güvey odasından, gelin gerdeğinden çıkıp gelsin. Kâhinler, RAB’bin hizmetkârları, tapınağın girişiyle sunak arasında ağlaşıp... yalvarsınlar.” “Şimdi oruç tutarak, ağlayıp yas tutarak bütün yüreğinizle bana dönün. Giysilerinizi değil, yüreklerinizi paralayın ve Tanrınız RAB’be dönün. Çünkü RAB

lütfeder, acır, tez öfkelenmez, sevgisi engindir” (Yoel 2:1, 15–17, 12, 13).

Halkı Allah’ın gününde ayakta durabilmeye hazırlamak için, büyük bir yenilenme çalışması gerçekleştirilmeliydi. Allah, kendisinin halkı olma iddiasındaki topluluktan pek çok kişinin sonsuzluk için inşa etmediğini görmüştü, bu nedenle merhametiyle onları uyuşukluklarından uyandırmak için bir uyarı mesajı gönderecek, böylece Rabb’in gelişine hazırlanmaya yönlendirecekti.

Bu uyarı Vahiy 14. bölümde gözler önüne serilir. Burada, göksel varlıklar tarafından ilan edildiği tasvir edilen üç aşamalı bir mesaj bulunur, hemen ardından İnsanoğlu’nun “yerin ekinini”

biçmek üzere gelişi izler. Bu uyarılardan birincisi yaklaşmakta olan yargıyı duyurur. Peygamber, “göğün ortasında uçan başka bir melek” görmüştü. “Yeryüzünde yaşayanlara –her ulusa, her oymağa, her dile, her halka– iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde’yi getiriyordu. Yüksek sesle şöyle diyordu: ‘Tanrı’dan korkun! O’nu yüceltin! Çünkü O’nun yargılama saati geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapının!’” (Vahiy 14:6, 7).

Bu mesajın “sonsuza dek kalıcı olan müjde”nin bir parçası olduğu bildirilmiştir. Müjdeyi duyurma görevi meleklerle verilmemiş, fakat insanlara emanet edilmiştir. Bu işin yönetiminde kutsal meleklerle görev verilmiştir;

insanların kurtuluşu için muazzam hareketlerde yer almışlardır; fakat müjdenin asıl ilanı, Mesih'in yeryüzündeki hizmetkârları tarafından gerçekleştirilmektedir.

Allah'ın Ruhu'nun buyurduğu şeylere ve O'nun sözünün öğretilerine itaat eden imanlı insanlar, bu uyarıyı dünyaya duyuracaklardı. Bunlar, “emin peygamberlik sözü”ne, “gün ağarıncaya ve sabah yıldızı ... doğuncaya dek, karanlık yerde ışık veren ... lâmba”ya kulak veren kişilerdi (2. Petrus 1:19 [Kİ]). Allah bilgisini tüm definelere daha çok araştırıyorlar,¹²⁶ “Gümüş kazanmaktansa onu kazanmak daha iyi” sayıyor, “Onun yararı altından daha çok” görüyorlardı (Süleyman'ın

Özdeyişleri 3:14). Rab de onlara krallığın muhteşem şeylerini açıkladı. “RAB kendisinden korkanlarla paylaşır sırrını, onlara açıklar antlaşmasını” (Mezmur 25:14).

Bu gerçeği kavrayan ve duyurulmasıyla meşgul olanlar bilgili ilahiyatçılar değildi. Bu kişiler Kutsal Yazılar’ı gayretle ve duayla araştıran sadık gözcüler olsalardı, gecenin zamanını¹²⁷ bilirlerdi; peygamberlik sözleri onlara gerçekleşecek olan olayları açardı. Fakat bu konumda değillerdi, bu nedenle bu mesaj alt sınıftan kişiler tarafından verildi. İsa şöyle dedi: “Karanlıkta kalmamak için ışığınız varken yürüyün” (Yuhanna 12:35). Allah’ın vermiş olduğu ışıktan

döner, ya da ulaşabilecekleri yerde iken onu aramayı ihmal edenler karanlıkta kalırlar. Fakat Kurtarıcı bildiriyor: “Benim ardından gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur” (Yuhanna 8:12). Her kim kararlı bir şekilde Allah’ın isteğini yapmayı amaçlar, verilmiş olan ışığı samimiyetle izlerse, daha büyük ışığa kavuşacaktır; o kişiye kendisini tüm gerçeğe yönlendirecek olan göksel ışığa sahip bir yıldız gönderilecektir.

Mesih’in ilk gelişi zamanında, kendilerine Allah’ın öğütleri emanet edilen Kutsal Kent’in rahipleri ve din bilginleri, zamanların işaretlerini görebilir ve Vaat Edilen Kişi’nin gelişini duyurabilirlerdi. Mika’nın

peygamberlik sözü O'nun doğum yerini göstermiş; Daniel ise gelişinin zamanını açıkça belirtmişti (Mika 5:2; Daniel 9:25.) Allah bu peygamberlik sözlerini Yahudi önderlere teslim etmişti; Mesih'in gelişinin yakın olduğunu bilmemeleri ve halka duyurmamaları için bir mazeretleri yoktu. Cahillikleri, günah niteliğinde bir ihmalin sonucuydu. Yahudiler Allah'ın öldürülen peygamberleri için anıtlar yapıyorlardı, dünyanın büyük adamlarına riayet ederek ise Şeytan'ın hizmetkârlarına saygı göstermiş oluyorlardı. İnsanlar arasında mevki ve güç kazanmak için hırslı çekişmelerine gömülerek, kendilerine göğün Kralı tarafından sunulan ilahî şerefleri

gözden kaybediyorlardı.

İsrail'in ihtiyarlarının, dünya tarihindeki en büyük olayın –Allah'ın Oğlu'nun insanın kurtuluşunu gerçekleştirmek üzere gelişinin– yerini, zamanını, şartlarını derin ve hürmetkâr bir ilgi ile araştırmaları gerekirdi. Tüm halk dünyanın Kurtarıcısı'nı ilk karşılayanlar arasında yer alabilmek için gözleyerek beklemeliydi. Fakat işte, Nasıra tepelerinden Beytlehem'e gelen iki yorgun yolcu, dar caddeyi kasabanın doğu ucuna kadar geçerek, beyhude bir şekilde geceleyecek bir yer aramaktadır. Onları konuk etmek için hiçbir kapı açılmaz. Sonunda sığırlar için hazırlanmış virane bir ahırda sığınak buldular ve dünyanın

Kurtarıcısı burada doğdu.

Göğün melekleri, Allah'ın Oğlunun dünya var olmadan önce Baba'yla paylaştığı görkemi görmüşler ve O'nun tüm insanlara en büyük sevinci getirecek olayda ortaya çıkmasını büyük bir ilgiyle beklemişlerdi. Sevinçli haberi, bunu kabul etmeye ve yeryüzünün sakinlerine mutlulukla duyurmaya hazır olan kişilere götürmek üzere melekler tayin edildi. Mesih, insanın tabiatını kendi üzerine almaya tenezzül etmişti; kendi canını günah için bir sunu olarak verirken üzerine sınırsız bir üzüntü çökecekti; fakat melekler, En Yüce Olan'ın Oğlu'nun kendini alçaltırken dahi insanların önüne karakterine yakışır bir

saygınlık ve görkemle çıkmasını arzuluyorlardı. Dünyanın büyük adamları O'nun gelişini selamlamak üzere İsrail'in başkentinde toplanacaklar mıydı? Kalabalık melek alayları O'nu beklemekte olan topluluğa sunacaklar mıydı?

Bir melek yeryüzünü ziyaret ederek İsa'yı karşılamaya kimlerin hazır olduğuna bakar. Fakat hiçbir beklenti göstergesi göremez. Mesih'in gelişi döneminin yakın olduğunu duyuran hiçbir övgü ve zafer sesi işitmez. Melek seçilmiş kentin ve çağlar boyunca ilahî mevcudiyetin tezahür ettiği tapınağın üzerinde bir süre bekler; fakat burada da aynı kayıtsızlık vardır. Rahipler, bütün gösteriş ve gururları içinde,

tapınakta kirli kurbanlarını sunmaktadırlar. Ferisiler yüksek sesle insanlara hitap etmekte, ya da caddelerin köşe başlarında¹²⁸ övünge dualar etmektedirler. Kralların saraylarında, filozofların meclislerinde, hahamların okullarında, herkes aynı şekilde, tüm göğü sevinç ve övgü ile dolduran, insanların Kurtarıcısı'nın yeryüzünde görünmek üzere olduğu harika gerçeğine karşı aldırıışsızdır.

Mesih'in beklendiğine dair hiçbir belirti yoktur, Yaşam Önderi'nin gelişi için hiçbir hazırlık yapılmamaktadır. Göksel haberci hayret içinde, bu utanç verici haberi vermek üzere göğü dönecekken, gece sürülerini gözleyen bir grup çoban görür, gözlerini yıldızlı

göğe dikmişler, bir Mesih'in yeryüzüne geleceğine ilişkin peygamberlik sözünü derin düşünmekte, dünyanın Kurtarıcısı'nın gelişini özlemle beklemektedirler. İşte burada göksel mesajı almaya hazır bir topluluk vardır. Rabb'in meleği birdenbire belirerek, büyük sevinçli iyi haberi bildirir. Göksel görkem tüm ovayı doldurur, sayılamayacak kadar büyük bir melekler topluluğu görünür ve sevinç gökten bir habercinin getiremeyeceği kadar büyükmüşçesine, kalabalık bir sesler topluluğu, tüm kurtarılanların bir gün birlikte söyleyeceği marşı söylemeye başlar: "En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun, yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara esenlik

olsun!” (Luka 2:14).

Bu harika Beytlehem öyküsü ne güzel bir derstir! İmansızlığımızı, gururumuzu ve özyeterlilik duygumuzu nasıl da azarlar! Suç niteliğindeki kayıtsızlığımız yüzünden bizim de zamanların işaretlerini görmekten, dolayısıyla ziyaretimizin gününü¹²⁹ bilmekten geri kalmamamız için bizi nasıl da uyarır.

Melekler, Mesih’in gelişini bekleyenleri yalnızca Yahuda’nın tepelerinde, yalnızca mütevazı çobanlar arasında bulmadılar. Putperestlerin ülkelerinde de O’nu bekleyenler vardı; bunlar bilge, zengin ve soylu kişiler, Doğu’nun filozoflarıydı. Doğanın öğrencileri olan Yıldızbilimciler,¹³⁰

Allah'ı kendi eserinde görmüşlerdi. İbrani Kutsal Yazıları'ndan Yakup'tan çıkacak olan yıldızı¹³¹ öğrenmişler, hevesli bir arzuyla O'nun gelişini beklemişlerdi, O yalnızca "İsrail'in Teselli"si olmakla kalmayacak, aynı zamanda "ulusların aydınlığa kavuşması için" Işık ve "Yeryüzünün en uzak yerine dek kurtuluş için" olacaktı (Luka 2:25, 32 [Kİ]; Elçilerin İşleri 13:47 [Kİ]). Onlar ışığı arayanlardı ve Allah'ın tahtından gelen ışık ayaklarının altındaki yolu aydınlatıyordu. Yeruşalim'in rahipleri ve hahamları, gerçeğin tayin edilmiş koruyucuları ve açıklayıcıları karanlıkla kuşatılmışlarken, Gök'ten gönderilen yıldız bu diğer uluslardan gelen

yabancıları yeni doğan Kral'ın doğum yerine yönlendiriyordu.

Mesih, “İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir” (İbraniler 9:28). Kurtarıcı'nın doğumu haberi gibi, ikinci geliş mesajı da halkın din önderlerine teslim edilmedi. Onlar Allah'la iletişimlerini koruyamamışlar, gökten gelen ışığı reddetmişlerdi; bu nedenle elçi Pavlus tarafından tarif edilen topluluğun içinde yer almıyorlardı: “Ama kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasin. Hepiniz ışık çocukları, gündüz çocuklarıdır. Geceye ya da karanlığa ait değiliz” (1. Selanikliler 5:4, 5).

Siyon'un surları üzerindeki nöbetçiler, Kurtarıcı'nın geliş haberini ilk alan, O'nun yaklaştığını duyurmak için seslerini ilk yükselten, halkı O'nun gelişine hazırlanmaları için ilk uyarılar olmalıydılar. Fakat insanlar günahları içinde uyurlarken, içleri rahat, barış ve emniyet rüyaları görüyorlardı. İsa kilisesini meyvesiz incir ağacı gibi, aldatıcı yapraklarla kaplı, fakat değerli meyveden yoksun olarak görmüştü.¹³² Dinin şekil şartları kendini beğenmiş bir biçimde yerine getiriliyordu; ancak hizmeti Allah'a makbul hale getirebilecek tek şey olan gerçek alçakgönüllülük, tövbe ve iman ruhu eksikti. Ruh'un lütufları yerine, gurur, şekilcilik, kendini beğenmişlik,

bencillik ve baskıcılık sergileniyordu. İmandan dönmekte olan kilise, zamanların işaretlerine gözlerini yummuştu. Allah onları terk etmedi ve sadakatinin onları yüzüstü bırakmasına izin vermedi; fakat onlar O'ndan koptular ve kendilerini O'nun sevgisinden uzaklaştırdılar. Onlar şartlara uymayı reddettikçe, O'nun vaatleri kendileri için yerine getirilmedi.

Bunlar, Allah'ın bahşettiği ışığın ve ayrıcalıkların takdir edilerek geliştirilmesinin ihmalinin kesin sonucudur. Kilise O'nun açılan takdirini izlemedikçe, her ışık huzmesini kabul ederek, açıklanacak olan her görevi yerine getirmediği,

din kaçınılmaz olarak bozularak şekil şartlarına dönüşecek ve hayati önemdeki takva ruhu kaybolacaktır. Bu gerçek kilisenin tarihinde defalarca örneklenmiştir. Allah, halkından, kendilerine bahşedilen bereketlere ve ayrıcalıklara karşılık gelen iman işleri ve itaat beklemektedir. İtaat bir kurban gerektirir ve bir haç içerir; işte bu yüzden Mesih'in izleyicisi olma iddiasındaki pek çok kişi gökten gelen ışığı reddetmiş ve eski zamanın Yahudileri gibi, ziyaretlerinin vaktini bilememişlerdir (Luka 19:44 [Kİ]). Gururları ve imansızlıklarından ötürü Rab onların yanından geçip gitmiş, kendi gerçeğini, Beytlehemli çobanlar ve Doğulu Yıldızbilimciler gibi,

kendilerine gelen tüm ışığı dikkate alan
kişilere bildirmiştir.

121 Bkz. Matta 4:16 [Kİ].

122 Bkz. Yuhanna 11:25.

123 Bkz. 2. Samuel 14:13.

124 Bkz. Titus 2:13.

125 Bkz. Vahiy 12:6, 14.

126 Bkz. Süleyman'ın Özdeyişleri 2:4–5.

127 Bkz. Matta 24:42,43.

128 Bkz. Matta 6:5.

129 Bkz. Luka 19:44 (Kİ), 1. Petrus 2:12 (Kİ).

130 Yıldızbilimciler: Med ve Farslar'da rahipler sınıfı. Yıldız, tıp ve doğa biliminde uzman. Bkz. Matta 2:1–12.

131 Bkz. Çölde Sayım ۲۴:۱۷.

132 Bkz. Matta 21:18–22; Markos 11:12–14, 20–24.

18 – AMERİKALI BİR REFORMCU

Kutsal Yazılar'ın ilahî yetkisinden şüphe etmeye yöneltilmiş, ancak gerçeği öğrenmeyi samimiyetle arzulayan, doğru ve dürüst kalpli bir çiftçi, Allah tarafından Mesih'in ikinci gelişinin duyurulmasında önderlik etmek üzere özel olarak seçildi. Diğer pek çok reformcu gibi William Miller de çocukluğunda fakirlikle savaşmış, bu sayede gayrete ve özveriye dair önemli dersler öğrenmişti. Yetiştığı ailenin fertleri, bağımsız, özgürlük aşığı bir ruhla, dayanıklılıklarıyla ve gayretli vatanseverlikleriyle göze çarpıyorlardı – bu nitelikler onun karakterinde de belirgindi. Miller'in çocukluğunda

yaşadıkları fakirliğin nedeni, babasının Devrim ordusunda yüzbaşı olarak bu fırtınalı dönemin çatışmaları ve sıkıntıları sırasında yaptığı fedakârlıklara bağlanabilir.

Sağlam bir fiziksel yapıya sahipti, ayrıca henüz çocukluğunda dahi sıradan düşünsel gücün üzerinde olduğuna dair işaretler veriyordu. Büyüdükçe, bu özelliği daha da belirginleşti. Zihni etkin ve iyi gelişmişti, bilgiye karşı büyük bir açlık duyuyordu. Üniversite eğitiminin sağladığı faydalardan yararlanmış olmamasına rağmen, araştırma sevgisi ve dikkatli düşünce ile sıkı eleştiri alışkanlığı onu sağlam muhakeme ve kapsamlı görüş sahibi bir adam haline

getirdi. Kusursuz bir ahlaki karaktere ve gıpta edilen bir saygınlığa sahipti, dürüstlüğü, tutumluluğu ve hayırseverliği ile herkes tarafından tanınıyordu. Gayret ve uygulama sayesinde genç yaşlarda kendi kendine yaşayabilecek kadar para kazandı, üstelik ders çalışma alışkanlığını devam ettirdi. Çeşitli sivil ve askeri görevleri takdirle tamamladı, zenginlik ve şeref kapıları ona ardına kadar açıldı.

Annesi gerçek takva sahibi bir kadındı, bu nedenle çocukluğunda dinsel izlenimlerin etkisinde kalmıştı. Ancak gençlik çağlarında deistler¹³³ arasına katıldı, bu kişiler çoğunlukla iyi yurttaşlar olmaları, insancıl ve hayırsever mizaç sergilemeleri

nedeniyle etkileri çok daha güçlü oldu. Hristiyan kurumlarının arasında yaşadıklarından, karakterleri de bir ölçüde çevreleri tarafından şekillendirilmişti. Kendilerine itibar ve güven kazandıran üstün niteliklerini Kutsal Kitap'a borçluydular; ancak bu iyi armağanlar Allah'ın sözüne karşı etkili bir şekilde kullanmak amacıyla saptırılıyordu. Miller bu adamlarla dostluk kurarak, görüşlerini benimsemeye başladı. Kutsal Yazılar'ın mevcut yorumları karşısına aşilamaz gibi görünen zorluklar çıkarıyordu; ancak Kutsal Kitap'ı bir kenara atan yeni inancı, eskisinin yerini alabilecek daha iyi bir şey sunamadı ve hiçbir şekilde tatmin olamadı. Yine de bu

görüşleri yaklaşık on iki yıl boyunca sürdürdü. Ancak otuz dört yaşına geldiğinde, Kutsal Ruh kalbini günahlı durumunu hissettiren bir duyguyla etkiledi. Önceki inancında, mezarın ötesinde hiçbir mutluluk güvencesi bulamamıştı. Gelecek karanlık ve kasvetliydi. Daha sonra o zamanki duygularından şu sözlerle bahsetti:

“Yok oluş soğuk ve ürpertici bir düşünceydi, sorumluluk ise herkes için kesin yıkım anlamına geliyordu. Gök başımın üzerinde tunç, yer ise ayaklarımın altında demir gibiydi. Sonsuzluk – o neydi? Ve ölüm – nedendi? Ne kadar akıl yürüttüysem, açıklamadan o kadar uzaklaştım. Ne kadar düşündüysem, ulaştığım sonuçlar

o kadar dağınık oldu. Düşünmekten vazgeçmeye çalıştım, fakat düşüncelerimi kontrol edemiyordum. Gerçekten perişan haldeydim fakat nedenini anlayamıyordum. Sızlanıyor ve şikâyet ediyordum, fakat kimden ettiğimi bilmiyordum. Bir yanlışlık olduğunu biliyordum, fakat doğruyu nasıl veya nerede bulacağımı bilmiyordum. Yas tutuyordum, fakat umudum yoktu.”

Bu durumda birkaç ay devam etti. “Birdenbire” diyor, “bir Kurtarıcı’nın karakteri zihnimde canlı bir şekilde belirdi. Bizim günahlarımıza kendisi kefarete edecek, böylece bizi günahın cezasını ödemekten kurtaracak kadar iyi ve merhametli bir varlık olabilirdi.

Böyle bir varlığın ne kadar harika olabileceğini o anda hissettim, kendimi onun kollarına atabileceğimi ve onun merhametine güvenebileceğimi hayal ettim. Ancak bir soru ortaya çıktı: Böyle bir varlığın mevcut olduğu nasıl ispatlanabilirdi? Kutsal Kitap'ın dışında, böyle bir Kurtarıcı'nın varlığına, hatta gelecekte böyle bir şeyin gerçekleşeceğine dair hiçbir kanıt bulamayacağımı anladım...

“Kutsal Kitap'ın gerçekten de ihtiyaç duyduğum böyle bir Kurtarıcı'yı gözler önüne serdiğini gördüm; ilham ile yazılmamış olan bir kitabın nasıl olup da düşkün bir dünyanın ihtiyaçlarına bu kadar mükemmel biçimde uygun ilkeler geliştirebildiğine hayret ettim.

Kutsal Yazılar'ın Allah'tan vahyedilmiş olması gerektiğini kabul etmek zorunda kaldım. Zevkim haline geldiler; İsa'da ise bir dost buldum. Kurtarıcı benim için on binlerin arasında seçkin olan¹³⁴ haline gelmişti; önceden karanlık ve çelişkili olan Kutsal Yazılar ise şimdi adımlarım için çıra, yoluma ışık¹³⁵ olmuşlardı. Zihnim istikrar kazandı ve tatmin oldu. Rab Allah'ın hayat okyanusunun orta yerinde bir Kaya olduğunu gördüm. Kutsal Kitap artık başlıca araştırma konum haline gelmişti ve şunu kesinlikle söyleyebilirim ki, onu büyük bir zevkle araştırıyordum. Bana öğrenileceklerin daha yarısının bile anlatılmamış olduğunu gördüm. Onun güzelliğini ve görkemini daha

önce nasıl göremediğime şaşıttım ve onu reddedebilmiş olduğuma hayret ettim. Kalbimin arzulayabileceği her şeyin açıklanmış olduğunu gördüm ve ruhun her hastalığı için bir deva buldum. Okuduğum diğer şeylerden aldığım tüm tadı yitirdim ve kalbimi Allah'tan bilgelik almaya adadım.”—S. Bliss, *Memoirs of Wm. Miller [William Miller'in Hatıraları]*, s. 65–67.

Miller, önceden hor gördüğü dine olan imanını açıkça ilan etti. Fakat imansız dostları, Kutsal Yazılar'ın ilahî yetkisine karşı kendisinin ileri sürmüş olduğu tüm iddiaları ortaya atmakta gecikmediler. O zaman bunları cevaplamaya hazır değildi; fakat Kutsal Kitap'ın Allah'tan bir vahiy ise,

kendisiyle tutarlı olması; insanı yönlendirmek için verildiğine göre de, onun anlayışına uygun olması gerektiğine kanaat getirdi. Kutsal Yazılar'ı kendi başına araştırmaya ve görünürde çelişkili olan tüm konuların birbirleriyle uyum sağlayıp sağlayamayacağını kesin olarak görmeye karar verdi.

Önyargıya dayalı tüm görüşleri gözardı etmeye çalışarak ve yorum kitaplarını bir yana bırakarak, Kutsal Kitap metinlerini derkenar notları ve fihrist yardımıyla birbiriyle karşılaştırmaya başladı. Çalışmasını düzenli ve sistemli bir şekilde sürdürdü; Yaratılış kitapçığından başlayarak ayet ayet okudu ve bir metnin anlamı

kendisini her türlü sıkıntıdan kurtaracak denli açılmadan bir sonraki bölüme geçmedi. Anlaşılması güç bir bölümle karşılaştığında, bunu incelediği konuyla herhangi bir ilgisi olduğu anlaşılan tüm diğer metinlerle karşılaştırmayı adet edinmişti. Her sözcüğün metnin konusu üzerinde uygun anlamını taşımasına izin veriyor, edindiği görüş tüm bağlantılı metinlerle uyumlu hale geliyorsa, zorluk olmaktan çıkıyordu. Böylece, ne zaman bir metnin anlaşılmasının güç olduğunu görse, Kutsal Yazılar'ın başka bir kısmında bunun açıklamasını buluyordu. İlahî aydınlık için içtenlikle dua ederek çalışırken, önceden anlayışına kapalı gelen şeyler

netleşmeye başladı. Mezmurcunun sözlerinin hakikatini tecrübe etti: “Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar, saf insanlara akıl verir” (Mezmur 119:130).

Daniel ve Vahiy kitapçıklarını büyük bir ilgiyle inceleyerek, diğer kutsal yazılarla aynı yorumlama ilkelerini kullandı ve peygamberlik sözü simgelerinin anlaşılabileceğini büyük bir sevinçle öğrendi. Peygamberlik sözlerinin, yerine geldikleri kadarıyla, kelime anlamıyla yerine geldiklerini gördü; tüm çeşitli simgeler, mecazlar, örnekler, benzetmeler vs. ya hemen yanındaki bağlantıda açıklanmış ya da ifade edildikleri terimler diğer kutsal yazılarda tanımlanmıştı, bu şekilde

açıklandıklarında ise kelime anlamıyla anlaşılmalıydılar. “Kutsal Kitap’ın bir açıklanan gerçekler sistemi olduğundan, yolda yürüyen insanın, akılsız olsa bile, bu bakımdan hataya düşmemesi için son derece net ve basit bir şekilde verilmiş olduğundan böylece emin oldum” diyor.—Bliss, s. 70. Peygamberlik sözlerinin harika satırlarını keşfettikçe, gerçek zincirinin halkaları birbiri ardınca çabalarını ödüllendiriyordu. Göğün melekleri onun zihnini yönlendiriyor ve Kutsal Yazılar’ı anlayışına açıyorlardı.

Peygamberlik sözlerinin geçmişte yerine geliş şekillerini, gerçekleşmemiş olanların yerine gelmelerini değerlendirme ölçütü olarak

kullanarak, Mesih'in ruhsal egemenliği, yani dñnyanın sonundan önceki geçici bir milenyum şeklindeki yaygın görüşün Allah'ın sözünde destek bulmadığından kesin olarak emin oldu. Rabb'in şahsi gelişinden önceki bin yıllık bir doğruluk ve huzur dönemine işaret eden bu öğretisi, Allah'ın gününün korkunç olaylarını gözden uzaklaştırır. Ancak her ne kadar hoş bir düşünce olsa da, buğday ile delicelerin hasada, yani dñnyanın sonuna kadar birlikte büyüyeceğini; “kötülerin ve sahtekârların... gittikçe daha beter olacakla[rını]”; “son günlerde çetin anlar olaca[đını]”; ve karanlığın egemenliğinin Rabb'in gelişine dek sürerek, sonunda Rabb'in ağzının

soluğuyla yanıp tükeneceğini ve gelişinin görkemiyle yok olacağını bildiren Mesih'in ve elçilerinin öğretilerine aykırıdır (Matta 13:30, 38–41; 2. Timoteos 3:13, 1; 2. Selanikliler 2:8).

Dünyanın ihtida etmesi ve Mesih'in ruhsal egemenlik sürmesi öğretisi elçisel kilisede tutulmuyordu. On sekizinci yüzyıl başlarına dek Hristiyanlar arasında genel kabul görmemişti. Diğer tüm yanılgılar gibi, sonuçları şeytanî oldu. İnsanlara Rabb'in gelişi için uzak bir geleceğe bakmalarını öğretmiş, O'nun yaklaştığını müjdeleyen işaretleri dikkate almalarını engellemiştir. Temeli sağlam olmayan bir güven ve emniyet duygusuna neden

olmuş, pek çok kişiyi Rableri'ni karşılamak için gerekli hazırlığı boşlamaya sevk etmiştir.

Miller, Mesih'in kelime anlamıyla, şahsi olarak gelişi öğretisinin Kutsal Yazılar'da açıkça öğretildiğini gördü. Pavlus şöyle dedi: "Rab'bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle, Tanrı'nın borazanıyla gökten inecek" (1. Selanikliler 4:16). Ve Kurtarıcı bildiriyor: "İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini *görecekler*." "Çünkü İnsanoğlu'nun gelişi, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır" (Matta 24:30, 27). O'na göğün tüm orduları eşlik edecektir. "İnsanoğlu kendi görkemi

içinde bütün melekleriyle birlikte ge[lecek]” (Matta 25:31). “Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O’nun seçtiklerini ... toplayacaklar” (Matta 24:31).

O’nun gelişinde, ölümler arasındaki doğrular diriltilecek ve yaşayan doğru kişiler dönüştürülecek. Pavlus, “Hepimiz ölmeyeceğiz” diyor, “son borazan çalınınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştireceğiz. Evet, borazan çalınacak, ölümler çürümez olarak dirilecek, ve biz de değiştireceğiz. Çünkü bu çürüyen beden çürümezliği, bu ölümlü beden ölümsüzlüğü giyinmelidir” (1. Korintliler 15:51–53). Selaniklilere

yazdığı mektubunda da, Rabb'in gelişini açıkladıktan sonra şunları söylüyor: “Önce Mesih'e ait ölümler dirilecek. Sonra biz yaşamakta olanlar, hayatta olanlar, onlarla birlikte Rab'bi havada karşılamak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab'le birlikte olacağız” (1. Selanikliler 4:16, 17).

Mesih'in bizzat görünüşünden önce, O'nun halkı göksel krallığı alamaz. Kurtarıcı şöyle dedi: “İnsanoğlu kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak.

Koyunları sağına, keçileri soluna alacak. O zaman Kral, sağındaki kişilere, ‘Sizler, Babam’ın kutsadıkları, gelin!’ diyecek. ‘Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın!’ ” (Matta 25:31–34). Yukarıdaki ayetlerden, İnsanoğlu geldiğinde ölülerin çürümez bir şekilde diriltileceğini, yaşayanların ise değiştirileceğini anlıyoruz. Bu muazzam değişim ile krallığı almaya hazır olurlar; zira Pavlus şöyle diyor: “Et ve kan Tanrı’nın Egemenliği’ni miras alamaz. ürüyen de çürümezliği miras alamaz” (1. Korintliler 15:50). İnsan mevcut durumunda ölümlü, çürümeye tabidir; fakat Allah’ın krallığı çürümez olacak, sonsuza dek kalacaktır.

Bu nedenle insan bu haliyle Allah'ın krallığına giremez. Ancak İsa geldiğinde, halkına ölümsüzlük verir; sonra da onları önceden yalnızca varisleri oldukları krallığı miras olarak almaya çağırır.

Yukarıdaki ayetler ve benzerleri, evrensel huzur egemenliği ve Allah'ın krallığının yeryüzünde kurulması gibi çoğunlukla Mesih'in gelişinden önce gerçekleşmesi beklenen olayların, aslında ikinci gelişten sonra olacağını Miller'e açıkça gösterdi. Dahası, zamanların tüm işaretleri ve dünyanın durumu, peygamberlik sözlerinde yer alan son günlere ilişkin açıklamalarla uyumluydu. Yalnızca Kutsal Yazılar'ı çalışarak, yeryüzünün mevcut

durumunda devam etmesi için verilen sürenin sonuna gelindiği sonucuna ulaştı.

“Düşüncelerimi en yüksek derecede etkileyen bir başka tür kanıt da” diyor, “Kutsal Yazılar’ın kronolojisiydi... Geçmişte yerine gelen önceden bildirilmiş olayların, çoğunlukla verilen zaman aralığında meydana geldiklerini gördüm. Tufandan önceki yüz yirmi yıl (Yaratılış 6:3);¹³⁶ ondan önceki yedi gün ve kırk gün süreceği öngörülen yağmur (Yaratılış 7:4); İbrahim’in soyunun dört yüz yıl süren ikameti (Yaratılış 15:13); sakinin ve fırıncının üç gün içinde gerçekleşen rüyaları (Yaratılış 40:12–20); Firavun’un yedi yıllık dönemleri (Yaratılış 41: 28–54);

Çöldeki kırk yıl (ölde Sayım 14:34);
üç buçuk yıllık kıtlık (1. Krallar 17:1)
[Luka 4:25 ayetine bakın]... yetmiş
yıllık esaret (Yeremya 25:11);
Nebukadnessar'ın yedi vakti (Daniel
4:13–16); ve Yahudiler üzerine
kararlaştırılan, yedi hafta, altmış iki
hafta ve bir haftadan meydana gelen
yetmiş hafta (Daniel 9:24–27), – bu
zamanlarla sınırlanan olayların tümü
bir zamanlar peygamberlik sözünden
ibaretti, ancak öngörülere uygun olarak
yerine geldiler.” —Bliss, s. 74, 75.

Dolayısıyla, Kutsal Kitap çalışmasında
kendi anlayışına göre Mesih'in ikinci
gelişine dek uzanan çeşitli kronolojik
dönemler bulunduğunda, bunları
kaçınılmaz olarak Allah'ın kendi

hizmetkârlarına bildirmiş olduğu “önceden tayin ettiği vakitleri”¹³⁷ olarak değerlendirdi. Musa, “Gizlilik Tanrımız RAB’be özgüdür” diyor; “Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için açığa çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir;” Rab de, Amos peygamber aracılığıyla, “kulu peygamberlere sırrını açmadıkça bir şey yapmaz” diye bildiriyor (Yasa’nın Tekrarı 29:29; Amos 3:7). Böylece Allah’ın sözünün öğrencileri, insanlık tarihinde gerçekleşecek en muhteşem olayın gerçeğin Yazıları’nda açıkça belirtilmiş olmasından emin olabilirler.

Miller, “Allah’ın vahyiyle verilen tüm Kutsal Yazılar’ın yararlı olduğuna (2. Timoteos 3:16); hiçbir zaman insan

isteğiyle gelmeyip, Kutsal Ruh tarafından yönlendirilen kutsal adamlar tarafından yazıldığına (2. Petrus 1:21); ve ‘bize öğretmek için, sabırla ve Kutsal Yazılar’ın verdiği cesaretle umudumuz olsun diye’ yazıldığına kesin olarak ikna olduğumda (Romalılar 15:4), Kutsal Kitap’ın kronolojik bölümlerinin de Allah’ın sözünün bir bölümü olduğunu ve Kutsal Yazılar’ın diğer yerleri kadar ciddi değerlendirmemize layık olduklarını düşünmeden edemedim. Bu yüzden, Allah’ın rahmetiyle bize açıklamayı uygun gördüğü şeyleri anlamaya gayret ederken, peygamberlik dönemlerini atlamaya hakkım olmadığını hissettim.”—Bliss, s. 75.

İkinci gelişin *zamanını* en açık şekilde bildiriyor gibi görünen peygamberlik sözü, Daniel 8:14 ayetinde bulunuyordu: “2300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak.” Miller, Kutsal Yazılar’ın kendi kendilerini yorumlaması kuralını uygulayarak, simgesel peygamberlik sözlerinde bir günün bir yılı temsil ettiğini öğrendi (Çölde Sayım 14:34; Hezekiel 4:6); 2300 peygamberlik günü döneminin, yani normal zamanla 2300 yılın, Yahudilerin döneminin kapanmasından çok öteye uzanması gerektiğini, dolayısıyla o dönemdeki tapınağa bakılamayacağını gördü. Miller, Hristiyanlık çağında yeryüzünün tapınak olarak görüldüğü

yaygın görüşü kabul etmişti, bu nedenle Daniel 8:14 ayetinde öngörülen tapınağın temizlenmesini,¹³⁸ Mesih'in ikinci gelişinde yeryüzünün ateşle arındırılması olarak anladı. Öyleyse, 2300 günün doğru başlangıç noktası bulunabilirse, ikinci gelişin zamanının da kolaylıkla tespit edilebileceği sonucuna ulaştı. Böylece o büyük gerçekleşme zamanı, mevcut durumun “tüm gururu ve gücüyle, gösteriş ve kibriyle, kötülüğü ve zulmüyle sona ereceği;” lanetin “yeryüzünden kaldırılacağı, ölümün yok edileceği, Allah'ın hizmetkârlarına, peygamberlere ve kutsallara, ve O'nun adından korkanlara ödüllерinin verileceği ve yeryüzünü mahvedenlerin

mahvedileceği”¹³⁹ zaman açığa çıkacaktı.—Bliss, s. 76.

Miller yeni ve daha derin bir samimiyetle peygamberlik sözlerini incelemeye devam etti, artık muazzam öneme sahip gibi görünen ve tüm ilgisini çeken bu sözleri çalışmak için hem gecesini hem gündüzünü veriyordu. Daniel kitapçığının sekizinci bölümünde 2300 günün başlangıç tarihine ilişkin hiçbir ipucu bulamadı; melek Cebrail’e, Daniel’in görümü anlamasını sağlaması emredilmiş olmasına rağmen, yalnızca kısmî bir açıklama vermişti. Peygamberin görümüne kilisenin başına gelecek olan korkunç zulmün görüntüleri geldiğinde, fiziksel gücü tükendi. Daha

fazla dayanamadı ve melek bir süreliğine onun yanından ayrıldı. Daniel, “bayıldım, ve günlerce hasta oldum;” “Ve bu rüyete¹⁴⁰ şaşıttım, fakat anlıyan yoktu” diyor.

Ancak Allah habercisini görevlendirmişti: “Görümün ne anlama geldiğini şuna açıkla.” Bu görevin yerine getirilmesi gerekir. Melek, bu emre itaat ederek bir süre sonra Daniel’in yanına geri döndü ve şunları söyledi: “Sana hikmet ve anlayış vermek üzere şimdi çıktım;” “bu nedenle sözün anlamını kavra ve görümü anla” (Daniel 8:27, 16; 9:22 [KM], 23, 25–27). 8. bölümde açıklanmayan önemli bir nokta vardı, zamanla ilişkili olan–2300 günlük

dönem; bu nedenle melek açıklamasına devam ederek, bilhassa zaman konusu üzerinde durur:

“... kendi kavmin üzerine, ve senin mukaddes şehrin üzerine yetmiş hafta hükmolundu... Ve bilip anla ki, Yerusālimi eski haline koymak ve bina etmek için emrin çıkmasından mesholunan hükümdara kadar yedi hafta, ve altmış iki hafta olacak; o yine sokakla ve hendekle yapılacak, bu da sıkıntı vakitlerinde olacak. Ve bu altmış iki haftadan sonra mesholunan kesilip atılacak, ve bir şeyi olmayacak;... Ve çoğu ile bir haftalık kuvvetli ahit kesecek; ve haftanın ortasında kurbanla takdimmeyi durduracak. [KM]”

Melek Daniel'e, onun sekizinci bölümde kaydedilen görümde anlayamadığı noktayı, zamanla ilgili ifadeyi açıklamak amacıyla gönderilmişti – “2300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak.” Daniel'e, “sözün anlamını kavra[masını] ve görümü anla[masını]” söyledikten sonra, meleğin ilk sözleri şunlar oldu: “Kendi kavmin üzerine, ve senin mukaddes şehrin üzerine yetmiş hafta hükmolundu. [KM]” Burada “hükmolundu” olarak tercüme edilen sözcük, kelime anlamıyla “kesilip çıkarılma”yı ifade eder. Melek, 490 yılı temsil eden yetmiş haftanın özellikle Yahudileri ilgilendiren bir açıdan kesilip çıkarıldığını bildirmişti. Peki

nereden çıkarılmışlardı? 8. bölümde belirtilen tek zaman dilimi 2300 gün olduğuna göre, yetmiş haftanın çıkarılacağı dönem de bu olmalıydı; dolayısıyla yetmiş hafta 2300 günün bir kısmı olmalıydı ve iki dönem birlikte başlamalıydı. Melek, yetmiş haftanın Yeruşalim'in yeniden kurulması emrinin verilmesinden itibaren başlayacağını bildirmişti. Bu emrin tarihi bulunabilirse, 2300 günlük muhteşem dönemin başlangıç noktası da tespit edilebilirdi.

Ferman, Ezra kitapçığının yedinci bölümünde bulunmaktadır. 12–26. ayetler. En tam şekliyle, M.Ö. 457 yılında Pers kralı Artahşasta tarafından çıkarılmıştı. Ancak Ezra 6:14 ayetinde,

Yeruşalıml'de bulunan Rabb'in evinin "Pers kralları Koreş'in, Darius'un, Artahşasta'nın buyrukları¹⁴¹ uyarınca" inşa edildiği belirtilmektedir. Bu üç kral, fermanı ilk kez çıkararak, onaylayarak ve tamamlayarak, 2300 yılın başlangıcını işaret etmesi için peygamberlik sözünün gerektirdiği mükemmelliğe getirdiler. Fermanın tamamlandığı M.Ö. 457 yılı emrin veriliş tarihi olarak alındığında, yetmiş haftaya ilişkin peygamberlik sözünün her bakımdan yerine geldiği görüldü.

"Yeruşalımlı eski haline koymak ve bina etmek için emrin çıkmasından mesholunan hükümdara kadar yedi hafta, ve altmış iki hafta olacak"¹⁴²— yani, altmış dokuz hafta veya 483 yıl.

Artahşasta'nın fermanı M.Ö. 457 yılının sonbaharında yürürlüğe girdi. Bu tarihten itibaren 483 yıl, M.S. 27 yılının sonbaharına ulaşmaktadır. (Ek'e bakınız.) Bu tarihte bu peygamberlik sözü yerine geldi. "Mesholunan" sözcüğü "Meshedilmiş Kişi" anlamına gelir. İsa, M.S. 27 sonbaharında Vaftizci Yahya tarafından vaftiz edilerek Ruh'la meshedilmiş oldu. Elçi Petrus, "Tanrı'nın, Nasıralı İsa'yı nasıl Kutsal Ruh'la ve kudretle meshettiği[ne]" ilişkin tanıklıkta bulunuyor (Elçilerin İşleri 10:38). Kurtarıcı'nın kendisi ise şöyle bildiriyor: "Rab'bin Ruhu üzerimdedir. Çünkü O beni yoksullara Müjde'yi iletmek için meshetti" (Luka 4:18). Vaftizinden sonra "Tanrı'nın

Müjdesi'ni duyura duyura Celile'ye gitti. '*Zaman* doldu' diyordu" (Markos 1:14, 15).

"Ve çoğu ile bir haftalık kuvvetli ahit kesecek." Burada dikkate sunulan "bir haftalık," yetmiş haftanın sonuncusudur; bilhassa Yahudilere ayrılmış olan dönemin son yedi yılıdır. M.S. 27 yılından M.S. 34 yılına uzanan bu sürede, Mesih ilk önce bizzat, sonradan ise öğrencileri aracılığıyla, müjde davetini özellikle Yahudilere duyurdu. Elçiler krallığın sevinçli haberini duyurmak için yola çıkarken, Kurtarıcı'nın onlara verdiği talimat şöyleydi: "Öteki ulusların arasına girmeyin. Samiriyeliler'in kentlerine de uğramayın. Bunun

yerine, İsrail halkının yitik koyunlarına gidin” (Matta 10:5, 6).

“Haftanın ortasında kurbanla takdimi durduracak.” Rabbimiz M.S. 31 yılında, vaftizinden üç buçuk yıl sonra çarmıha gerildi. Golgota’da sunulan muazzam kurban ile, dört bin yıldan beridir Allah’ın Kuzusu’na işaret etmekte olan sunular sistemi sona erdi. Örnek aslıyla buluştu ve törensel sistemin tüm kurbanları ile sunuları orada durduruldu.

Bilhassa Yahudilere ayrılmış olan yetmiş haftalık, yani 490 yıllık dönem, gördüğümüz gibi M.S. 34 yılında sona erdi. O tarihte ulus, Yahudi Yüksek Kurulunun kararı ile, İstefanos’u şehit ederek ve Mesih’in izleyicilerine

zulmederek, müjdeyi reddettiğini onaylamış oldu. Bundan böyle kurtuluş bildirisi sadece seçilmiş halka mahsus olmayacak, tüm dünyaya iletilecekti. Zulümle Yeruşalim'den kaçmaya zorlanan öğrenciler, “Gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı.” “Filipus, Samiriye Kenti'ne gidip oradakilere Mesih'i tanıtmaya başladı.” İlahî yönlendirme altındaki Petrus, müjdeyi Sezariye'deki yüzbaşıya, Allah korkusuna sahip Kornelius'a açtı; Mesih'in imanına kazanılan gayretli Pavlus ise, sevinçli haberi “uzaktaki uluslara” iletmekle görevlendirilmişti (Elçilerin İşleri 8:4, 5; 22:21).

Bu zamana dek peygamberlik sözlerinin tüm ayrıntıları çarpıcı bir

şekilde yerine gelmişti ve yetmiş haftanın başlangıcı tartışmasız olarak M.Ö. 457, sona eriş i ise M.S. 34 yıllarında tespit edilmişti. Bu verilerden yola çıkarak 2300 günün sona eriş ini bulmak hiç zor değil. Yetmiş hafta – 490 gün– 2300 günden çıkarıldığında, geriye 1810 gün kalıyordu. 490 günün sonunda, halen gerçekleşmesi gereken 1810 gün olacaktı. M.S. 34 yılından itibaren 1810 yıl, 1844 tarihine ulaşıyor. Dolayısıyla, Daniel 8:14 ayetinin 2300 günü 1844 yılında sona eriyor. Bu muazzam peygamberlik döneminin sonunda, Allah'ın meleğinin tanıklığı üzere, “kutsal yer yeniden düzene konulacak.” Böylece – neredeyse herkesin ikinci geliş te

gerçekleşeceğine inandığı— tapınağın temizlenmesinin zamanı kesin bir şekilde bildirilmiş oluyordu.

Miller ile çalışma arkadaşları başlangıçta 2300 günün 1844 *ilkbaharında* sona ereceğine inanmışlardı, oysa peygamberlik sözü aynı yılın *sonbaharına* işaret ediyordu. (Ek'e bakınız.) Bu noktanın yanlış anlaşılması, Rabb'in gelişinin zamanı için önceki tarihi kararlaştıranları hayal kırıklığına ve şaşkınlığa uğrattı. Fakat bu, 2300 günün 1844 yılında sona erdiğini ve tapınağın temizlenmesiyle temsil edilen büyük olayın meydana gelmesi gerektiğini belirten tezin gücünü en ufak bir şekilde bile etkilemedi.

Kutsal Yazılar'ı Allah'ın vahyi olduklarını kanıtlamak amacıyla incelemeye başlayan Miller'in, şimdi ulaşmış olduğu sonuca ulaşacağına dair başlangıçta en ufak bir beklentisi dahi yoktu. Araştırmasının sonuçlarına kendisi dahi güvenemiyordu. Fakat Kutsal Yazılar'ın gösterdiği kanıt bir kenara atılamayacak kadar açık ve etkiliydi.

Kutsal Kitap çalışmasına iki yılını ayırdıktan sonra, 1818 yılında, Mesih'in yirmi beş yıl içinde gelerek halkını kurtaracağı şeklindeki sağlam kanaate ulaştı. Miller, "Bu hoş beklentinin ışığında kalbimi dolduran sevinci anlatmama gerek yok" dedi, "ne de canımın kurtarılanların sevinçlerine

ortak olmak için büyük arzusunu. Kutsal Kitap artık benim için yeni bir kitaptı. Gerçekten de bir anlayış şöleniydi; öğretileri arasında bana karanlık, gizemli ya da kapalı gelen ne varsa, şimdi kutsal sayfaları arasından doğan berrak ışıkla zihnimden dağılıyordu; gerçek ne kadar da parlak ve görkemli görünüyordu! Sözde daha önceden bulduğum tüm çelişkiler ve tutarsızlıklar yok olmuştu; pek çok bölümü tam olarak anlayıp tatmin olamadığım halde, ondan o kadar çok ışık yayılarak önceden kararmış olan zihnimi aydınlattı ki, Kutsal Yazılar'ı incelemekten, daha önce öğretilerinden elde edilebileceğini hiç sanmadığım kadar büyük zevk alıyordum.”—Bliss,

s. 76, 77.

“Kutsal Yazılar’da öngörülen böylesi önemli olayların bu kadar kısa bir süre içinde yerine geleceğine dair sağlam bir kanaate ulaştığımda, kendi zihnimi etkileyen kanıtların ışığında, dünyaya karşı vazifemle ilgili soru etkili bir şekilde kafama dank etti.”—a.g.e., s. 81. Almış olduğu ışığı başkalarına da iletmenin görevi olduğunu düşünmeden edemiyordu. Tanrısızlardan düşmanlık görmeyi bekliyordu, fakat tüm Hristiyanların, çok sevdiklerini iddia ettikleri Kurtarıcı’yı karşılama umuduyla sevineceklerinden emindi. Tek korkusu, çok yakında gerçekleşecek olan muhteşem kurtuluşun

beklentisiyle, pek çok kişinin bu öğretiyi Kutsal Yazılar'ın gerçeği nasıl ifade ettiğini yeterince araştırmadan kabul edecek olmasıydı. Bu nedenle, yanılığda olabileceği ihtimalini dűőünerek, başkalarını yanlış yönlendirmemek için öğretiyi açıklamakta tereddüt etti. Böylece, ulaşmış olduğu sonuçları destekleyen kanıtları gözden geçirmeye ve zihninde kendini gösteren tüm zorlukları dikkatle değerlendirmeye yönlendirildi. İtirazların, Allah'ın sözünün ışığında, güneşin önünde eriyen sis gibi ortadan kalktığını gördü. Bu şekilde geçen beş yılın ardından, duruşunun doğruluğundan kesinlikle emin oldu.

şimdi de, Kutsal Yazılar'da çok net bir

şekilde öğretildiğine inandığı şeyi başkalarına açıklama görevi, yeni bir güçle kendisini hatırlatıyordu. “İşimle ilgilenirken” dedi, “sürekli olarak kulaklarımda çınılıyordu: ‘Git, dünyaya içinde buldukları tehlikeyi bildir.’ Şu ayetler her zaman aklıma geliyordu: ‘Kötü kişiye, “Ey kötü kişi, kesinlikle öleceksin” dediğim zaman, onu uyarmaz, kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. Ancak kötü kişiyi uyardığın halde yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın’ (Hezekiel 33:8, 9). Kötülerin etkin bir şekilde uyarılmaları durumunda pek çoğunun tövbe

edeceğini düşündüm; uyarılmamaları durumunda ise kanları benden sorulabilirdi.”—Bliss, s. 92.

Görüşlerini fırsat buldukça özel görüşmelerde açıklamaya başladı ve bir din görevlisinin bunlardaki gücü hissederek kendisini bunları duyurmaya adanması için dua etti. Fakat uyarının verilmesinde kişisel bir vazifesi olduğu düşüncesini aklından çıkaramıyordu. Şu sözler sürekli olarak aklında çınlıyordu: “Git ve bütün dünyaya bildir; onların kanını senden soracağım.” Dokuz yıl daha bekledi, bu yük ruhuna sürekli olarak baskı yapıyordu, sonunda 1831 yılında ilk kez inancının nedenlerini alenen açıkladı.

Elişâ'nın tarlada öküzlerini izlerken çağrılarak, peygamberlik görevine atandığını bildiren cüppenin kendisine verilmesi gibi,¹⁴³ William Miller de sabanını bırakarak insanlara Allah'ın krallığının gizemlerini açmaya çağrıldı. Titreyerek çalışmasına başladı ve dinleyicilerini adım adım peygamberlik dönemlerinden geçirerek Mesih'in ikinci gelişine yönlendirdi. Her çabasıyla, sözlerinin uyandırdığı büyük ilgiyi gördüğünde, güç ve cesaret kazandı.

Miller görüşlerini halka açıklamaya ancak kardeşlerinin ricaları sonucunda razı oldu, bu ricalarda Allah'ın çağrısını duymuştu. O zaman elli yaşındaydı, topluluk karşısında konuşmaya alışkın

değildi ve önündeki işe uygun olmadığı düşüncesi üstüne yük oluyordu. Fakat çalışmaları başlangıçtan beri dikkate değer bir biçimde canların kurtuluşu için bereketlendi. İlk dersini izleyen bir dinî uyanışta, on üç ailenin tamamı, iki kişi haricinde, ihtida etti. Hemen başka yerlerde de konuşmaya çağrıldı, neredeyse her yerde çalışmalarının sonucunda Allah'ın işinde bir yenilenme meydana geliyordu. Günahkârlar ihtida ediyor, Hristiyanlar daha büyük bir bilinç düzeyine ulaşıyor, deistler ve imansızlar ise Kutsal Kitap'ın ve Hristiyanlık inancının doğruluğunu kabul etmek zorunda kalıyorlardı. Aralarında çalıştığı kişilerin tanıklığı şu şekildeydi:

“Başka insanların etkisi altında olmayan bir takım zihinlere o ulaşabiliyor.”—a.g.e., s. 138. Vaazı, halkın zihnini dinin önemli konularına karşı uyandırmak ve çağın büyümekte olan dünyasallığını ve şehvet düşkünlüğünü denetim altına almak üzere tasarlanmıştı.

Vaazlarının sonucunda neredeyse her kasabada onlarca, bazılarında yüzlerce kişi ihtida etti. Pek çok yerde hemen hemen tüm mezheplerden Protestan kiliseleri ona kapılarını açtılar, çalışma davetleri çoğunlukla çeşitli toplulukların din görevlilerinden geliyordu. Davet edilmediği bir yerde çalışmamak değişmez ilkesiydi, buna rağmen çok geçmeden üzerine yağın

ricaların yarısını bile karşılayamaz duruma geldi. İkinci gelişin kesin zamanına ilişkin görüşlerini kabul etmeyenlerin pek çoğu, Mesih'in gelişinin kesin ve yakın olduğuna ve hazırlanmaları gerektiğine ikna oldular. Çalışması, büyük kentlerin bazılarında belirgin bir etki bıraktı. Alkollü içki satıcıları işi bırakarak dükkânlarını toplantı salonlarına çevirdiler; kumarhaneler kapatıldı; imansızlar, deistler, Evrenselciler, hatta en aşağılık suçlular dahi dönüşüm geçirdiler, bunlardan bazıları yıllardır bir ibadet yerine girmemişlerdi. Çeşitli mezhepler farklı semtlerde hemen hemen her saat dua toplantıları düzenlediler, iş adamları öğle saatlerinde dua ve övgü

için bir araya geldiler. Aşırı bir heyecan yoktu, ancak halkın zihinlerinde neredeyse genel bir ağırbaşlılık vardı. Miller'in ilk Reformcuların çalışmasına benzeyen çalışması, yalnızca duyguları körüklemekten çok anlayışa hitap ediyor ve vicdanı uyandırıyordu.

1833 yılında Miller, üyesi olduğu Baptist Kilisesi'nden vaaz etme ruhsatı aldı. Kilisesindeki din görevlilerinin büyük kısmı da onun işini uygun buluyordu, çalışmalarına onların resmi onayıyla devam etti. Durmaksızın seyahat ederek vaaz verdi, ancak kişisel çalışmaları temel olarak New England ve Orta Eyaletlerle sınırlıydı. Birkaç yıl boyunca masraflarını kendi cebinden karşıladı, bundan sonra da hiçbir

zaman davet edildiği yerlere yolculuk masraflarını karşılamaya yetecek para almadı. Böylece, kamu çalışmaları ona maddi fayda sağlamak bir yana, hayatının bu döneminde gitgide azalmakta olan mal varlığı üzerinde ağır bir yük oluyordu. Geniş bir ailenin babasıydı, ancak tümü tutumlu ve çalışkan olduklarından, çiftliği hem onların hem de kendisinin geçimine yetiyordu.

1833 yılında, Miller'in Mesih'in yakındaki gelişine dair kanıtları halka açıklamaya başlamasından iki yıl sonra, Kurtarıcı'nın ikinci gelişinin işaretleri olarak vaat ettiği belirtilerin sonuncusu ortaya çıktı. İsa şöyle demişti: "Yıldızlar gökten düşecek" (Matta 24:29).

Yuhanna da, Allah'ın gününü müjdeleyen sahneleri gördüğünde, bunları Vahiy kitapçığında şöyle ilan etti: “İncir ağacı, güçlü bir rüzgarla sarsıldığında nasıl ham incirlerini dökerse, gökteki yıldızlar da öylece yeryüzüne düştü” (Vahiy 6:13). Bu peygamberlik sözü, 13 Kasım 1833 tarihindeki büyük meteor yağmuruyla çarpıcı ve etkileyici bir şekilde yerine geldi. Tarih boyunca kaydedilmiş olan en geniş kapsamlı ve en harika yıldız yağmuruydu; “tüm Amerika Birleşik Devletleri üzerindeki gök, saatlerce ateşli bir kargaşa içindeydi! Bu ülkede, ilk kurulduğu günden beri, toplumun bir sınıfı tarafından bu kadar büyük bir hayranlıkla, diğer bir sınıfı tarafından

ise böylesi bir korku ve telaşla izlenen bir gök olayı hiç meydana gelmemişti.”
“Görkemi ve korkunç güzelliği halen pek çok kişinin aklında yer etmektedir... Yağmur hiçbir zaman yeryüzüne düşen bu meteorlardan daha yoğun yağmamıştı; doğu, batı, kuzey, güney, her yerde aynıydı. Başka bir deyişle, tüm gökler hareket halinde gibiydi... Profesör Silliman’ın *Günlük*’ünde tarif edilen gösteri, tüm Kuzey Amerika’da görüldü... Saat ikiden gün aydınlanana dek, mükemmel derecede sakin ve bulutsuz olan gökyüzünde, göz kamaştıran parlaklıktaki ışıkların aralıksız oyunu sürdü.”—R. M. Devens, *American Progress; or, The Great Events of the*

Greatest Century [Amerikan İlerlemesi; ya da, En Büyük Yüzyılın Büyük Olayları], 28. bölüm, 1–5. paragraflar.

“Gerçekten de hiçbir dil o harika görüntünün ihtişamını tarif edemez; ... ona tanık olmayan hiç kimse, görkemini yeterli ölçüde zihninde canlandıramaz. Sanki göğün tüm yıldızları zirvenin yakınında tek bir noktada toplanmış, oradan yıldırım hızıyla ufkun dört bir yanına dağılıyorlardı; yine de tükenmediler – binlercesini diğer binlercesi izledi, sanki sırf bu olay için yaratılmış gibiydiler.”—F. Reed, *Christian Advocate and Journal [Hristiyan Savunucusu ve Günlüğü]* dergisinde, 13 Aralık 1833. “Güçlü bir rüzgarla

meyvelerini döken incir ağacının daha iyi bir tasvirini görmek mümkün değildi.”—“The Old Countryman [Yaşlı Taşralı Adam],” *Portland Evening Advertiser* [Akşam Muhabiri] gazetesinde, 26 Kasım 1833.

14 Kasım 1833 tarihli *New York Journal of Commerce*’de [Ticaret Gazetesi] bu harika olay hakkında şu ifadeleri içeren uzun bir yazı yayınlandı: “Sanırım hiçbir filozof ya da bilgin, dün sabahki gibi bir olay anlatmamış ve kaydetmemiştir. Yıldızların düşmesinin... kelime anlamıyla doğru olmasının mümkün olabileceği tek anlamda, yıldız kayması demek olduğunu kabul edersek, bin sekiz yüz yıl önce bir peygamber bunu

kelimesi kelimesine öngörmüştü.”

Böylece İsa'nın gelişinin belirtilerinin sonuncusu da sergilenmiş oldu; bunlar konusunda öğrencilerine şöyle demişti: “Bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde *bilin* ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır” (Matta 24:33). Yuhanna bu işaretlerden sonra yaklaşmakta olan bir sonraki büyük olayı, gökyüzünün dürülen bir tomar gibi ortadan kalkmasını, yer sarsılırken dağların ve adaların yerlerinden sökülmesini ve kötülerin dehşet içinde İnsanoğlu'nun huzurundan kaçmasını gördü (Vahiy 6:12–17).

Yıldızların düşüşüne tanık olan pek çok kişi, bunu yaklaşmakta olan yargının müjdecisi, “o büyük ve

dehşetli günün korkunç bir örneği, kesin bir öncüsü, merhametli bir işareti” olarak gördü.—“The Old Countryman [Yaşlı Taşralı Adam],” *Portland Evening Advertiser* [Akşam Muhabiri] gazetesinde, 26 Kasım 1833. Böylece insanların dikkati peygamberlik sözünün yerine gelişine çekildi, bu sayede pek çok kişi ikinci geliş uyarısına kulak vermeye sevk edildi.

1840 yılında başka bir dikkate değer peygamberlik sözünün yerine gelmesi büyük ilgi uyandırdı. İki yıl önce, ikinci geliş vaaz eden önde gelen din görevlilerinden olan Josiah Litch, Vahiy 9. bölümün bir şerhini yayınlayarak, Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşünü

tahmin etmişti. Yaptığı hesaplara göre bu güç, “M.S. 1840 yılında, Ağustos ayı içinde” yıkılacaktı; bunun meydana gelişinden yalnızca birkaç gün önce ise şunları yazdı: “150 yıllık ilk dönemin, XI. Konstantin’in Türklerin izniyle tahta çıkması ile tam olarak yerine geldiği düşünüldüğünde, bu dönemin sonunda başlayan 391 yıl on beş günlük dönem 11 Ağustos 1840 tarihinde sona erecektir, bu tarihte Konstantinopolis’teki Osmanlı gücünün çökmesi beklenebilir. Ve durumun böyle olacağına inanıyorum.”—Josiah Litch, *Signs of the Times, and Expositor of Prophecy* [Zamanların İşaretleri, ve Peygamberlik Sözlerinin Açıklayıcısı] dergisinde, 1

Ağustos 1840.

Tam belirtilen zamanda Türkiye, elçilikleri aracılığıyla, Avrupa'daki müttefik güçlerin korumasını kabul etti ve böylece kendisini Hristiyan ulusların denetimi altına aldı. Bu olay öngörüyü tamı tamına yerine getirdi. (Ek'e bakınız.) Bu duyulduğunda, büyük kalabalıklar Miller ile çalışma arkadaşlarının benimsediği peygamberlik sözlerini yorumlama ilkelerinin doğruluğundan emin oldular, böylece advent¹⁴⁴ hareketi harika bir enerji kazanmış oldu. Bilgili ve mevki sahibi kişiler Miller'e hem vaazda hem de görüşlerini yayınlamasında yardımcı oldular ve 1840'tan 1844'e kadar çalışma hızla

yayıldı.

William Miller, düşünce ve çalışma ile eğitilmiş güçlü zihinsel yeteneklere sahipti; bunlara, Bilgelğin Kaynağı ile bağlantı kurarak, göğün bilgeliğini de ekledi. Karakter doğruluğuna ve ahlaki mükemmelliğe değer verilen her yerde saygı ve itibar gören, gerçek değerinde bir adamdı. Gerçek kalp nezaketini Hristiyan alçakgönüllülüğü ve özdenetimin gücüyle birleştirerek, herkese karşı incelikle ve içten davranıyordu, başkalarının görüşlerini dinlemeye ve tezlerini değerlendirmeye hazırdı. İhtirasa ya da heyecana kapılmadan, tüm kuramları ve öğretileri Allah'ın sözüne göre sınıadı ve sağlam muhakeme yeteneği ile Kutsal

Yazılar hakkındaki eksiksiz bilgisi sayesinde yanılıgıları reddederek yalanı ifşa edebilmesini sağladı.

Ancak çalışmasını sert düşmanlıkla karşılaşmadan sürdüremedi. Önceki Reformcularla olduğu gibi, sunduğu gerçekler popüler din öğretmenleri tarafından beğeniyle karşılanmadı. Bu kişiler konumlarını Kutsal Yazılar ile koruyamayacaklarından, insanların sözlerine ve öğretilerine, Kilise Babalarının geleneklerine başvurmak zorunda kaldılar. Ancak advent gerçeğinin vaizlerinin kabul ettiği tek tanıklık, Allah'ın sözüydü. Düsturları, “Kutsal Kitap ve yalnızca Kutsal Kitap”tı. Muhalifleri, Kutsal Yazı'ya dayanan kanıt eksikliklerini alay ve

hakaret ile telafi etmeye çalıştılar. Tek suçları Rableri'nin dönüşünü sevinçle beklemek ve kutsal yaşamlar sürmeye çalışarak, başkalarını da O'nun gelişine hazırlanmaya teşvik etmek olanları aşağılamak için tüm zamandan, araçlardan ve yeteneklerden faydalandılar.

İnsanların zihinlerini ikinci geliş konusundan uzaklaştırmak için ciddi gayretler gösterildi. Mesih'in gelişiyile ve dünyanın sonuyla ilgili peygamberlik sözlerini araştırmak sanki günahmış, insanın utanması gereken bir şeymiş gibi gösterildi. Böylece popüler din görevlileri Allah'ın sözüne imanını baltaladılar. Öğretileriyle insanları imansızlaştırdılar, pek çok kişi yalnızca

kendi tanrısız arzularının ardınca yürüme fırsatını değerlendirdi. Bundan sonra ise kötülüğün asıl sorumluları tüm bunları Adventistlere¹⁴⁵ yükledi.

Miller zeki ve ilgili dinleyicilerden oluşan büyük kalabalıklar toplamasına rağmen, dinsel basın onun adını yalnızca alay ya da kınama amacıyla anıyordu. Din öğretmenlerinin duruşundan cesaret alan aldırışsızlar ve tanrısızlar, onun ve çalışmasının üzerine hakaretler yağdırmak için aşağılayıcı sıfatlara, alçakça ve küfürlü alaylara başvurular. Masraflarını kendi cebinden karşılayarak kentten kente, kasabadan kasabaya yolculuk yapmak için rahat evini bırakan, dünyaya yargının yaklaştığına dair ciddi uyarıyı

duyurmak için durmaksızın çabalayan yaşlı adam, alaycı bir şekilde bağınazlıkla, yalancılıkla ve spekülasyoncu bir dolandırıcı olmakla itham ediliyordu.

Üzerine yığılan alaylar, yalanlar ve suistimaller, dünyasal basından dahi kızgın bir itirazla karşılık buldu. “Böylesi muazzam bir yücelikte ve korkunç sonuçları olacak bir konuyu” hafife almanın ve terbiyesizce değerlendirmenin, “yalnızca izleyicilerinin ve savunucularının duygularıyla eğlenmek değil,” ayrıca “yargı günüyle alay etmek, Tanrı’nın kendisi’ne dudak bükme ve O’nun yargı kürsüsünün korkularını küçümsemek” anlamına geleceği,

dünyasal kişiler tarafından ilan edildi.
—Bliss, s. 183.

Tüm kötülüğün elebaşısı, advent mesajının etkisini yok etmekle kalmayıp, habercinin kendisini de ortadan kaldırmak niyetindeydi. Miller, dinleyicilerinin kalplerine Kutsal Yazılar'ın gerçeklerini pratik olarak uygulamıştı, günahlarını azarlamış, kendi kendilerinden hoşnutluklarını bozmuştu, bu açık ve keskin sözler de onların düşmanlığını uyandırdı. Kilise üyelerinin onun mesajına gösterdikleri düşmanlık, daha aşağı sınıfları daha da ileri gitmeye cesaretlendirdi; düşmanları onu toplantı yerinden çıkarken öldürmek için komplo kurdular. Fakat kutsal melekler

kalabalığın arasındaydı, bunlardan insan kılığına girmiş olan biri, Rabb'in bu hizmetkârını kolundan tutarak kızgın kalabalıktan güvenli bir şekilde uzaklaştırdı. Çalışması henüz tamamlanmamıştı, Şeytan ve aracıları ise amaçlarını gerçekleştiremediler.

Tüm düşmanlığa rağmen, advent hareketine olan ilgi artmaya devam etti. Toplulukların sayısı, onlar ve yüzlerden binlere çıktı. Çeşitli kiliselere geniş çaplı katılımlar meydana gelmişti, fakat bir süre sonra karşıtlık ruhu bu mühtedilere karşı dahi sergilendi ve kiliseler Miller'in görüşlerini kabul edenlere disiplin işlemleri uygulamaya başladı. Bu hareket onun kaleminden bir karşılık gerektirdi, tüm

Hristiyanlara hitap ederek, öğretilerinin yanlış olması durumunda hatasının kendisine Kutsal Yazılar'dan gösterilmesini talep etti.

“Allah’ın sözü tarafından inanmamız emredilmeyen bir şeye inandık mı?” diye sordu, “Siz kendiniz dahi bu sözü imanımızın ve uygulamamızın kuralı, tek kuralı kabul ediyorsunuz. Kürsünüzden ve basınınızdan bu kadar sert bir şekilde kınanmamızı gerektirecek ve bizim [Adventistlerin] kiliselerinizden ve topluluklarınızdan aforoz edilmemizin haklı nedeni olacak ne yaptık?” “Yanılgıda isek, rica ederim yanılgımızın nerede olduğunu gösterin. Hatalı olduğumuzu Allah’ın sözünden gösterin; yeteri kadar alaya maruz

kalıyoruz; bu hiçbir zaman bizi yanılığında olduğumuza inandıramaz; görüşlerimizi yalnızca Allah'ın sözü değiştirebilir. Ulaştığımız sonuçlara, Kutsal Yazılar'daki kanıtları gördükçe, araştırarak ve dua ile vardık.”—a.g.e., s. 250, 252.

Allah'ın çağlar boyunca hizmetkârları aracılığıyla dünyaya gönderdiği uyarıları, benzer şüphecilik ve imansızlıkla karşılanmıştı. Tufandan önce yaşayanların fesadı O'nu yeryüzüne tufan suları getirmeye sevk ettiğinde, kötü yollarından dönmelerine imkân tanımak için onlara önce amacını açıkladı. Allah'ın gazabının yıkımlarıyla tezahür etmemesi için, tövbe uyarısı yüz yirmi

yıl boyunca kulaklarında çınladı. Fakat bu mesaj onlara boş bir masal gibi geldi ve inanmadılar. Kötülükleriyle cesaret bularak, Allah'ın habercisiyle alay ettiler, ricalarını hafife aldılar, hatta onu haddini bilmezlikle suçladılar. Bir adam ne cesaretle dünyanın tüm büyük adamlarına karşı çıkabilirdi? Nuh'un mesajı doğruysa, neden tüm dünya bunu görüp inanmıyordu? Binlerce kişinin bilgeliğine karşı bir adamın iddiası! Bu uyarıyı ciddiye almayacaklar, gemiye sığınmayacaklardı.

Alaycılar doğa olaylarına – mevsimlerin değişmez biçimde birbirini izlemesine, hiçbir zaman yağmur yağdırmamış olan mavi

göklere, gecenin yumuşak çiyiyle tazelenen yeşil çayırlara– işaret ederek, bağrıştılar: “Simgesel öyküler anlatan adam değil mi bu?”¹⁴⁶ Doğruluk vaizini aşağılayarak çılgın bir hevesli olduğunu duyurdular; bundan sonra da zevk arayışlarında daha gayretli, kötü yollarında daha kararlı bir şekilde devam ettiler. Fakat inançsızlıkları öngörülen olayı engellemedi. Allah onların kötülüklerine uzun zaman tahammül ederek, onlara tövbe etmeleri için geniş fırsat verdi; fakat belirlenen zamanda rahmetini reddedenler yargısına uğradılar.

Mesih, kendisinin ikinci gelişiyle ilgili olarak da benzer bir inançsızlık olacağını bildiriyor. Nuh’un

zamanındaki insanların “tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersiz” oldukları gibi, Kurtarıcı'nın sözleriyle, “İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak” (Matta 24:39). Allah'ın halkı olma iddiasındakiler dünyayla birlik olup, onların yaşadığı gibi yaşarken ve yasak zevklerde onlara katılırken; dünyanın lüksü kilisenin de lüksü haline gelirken; düğün çanları çalarken ve herkes uzun yıllar sürecektir dünyasal arzuyu beklerken – o anda, göklerden şimşek çakar gibi birdenbire, parlak görümlerinin ve aldatıcı umutlarının sonu gelecek.

Allah, dünyayı gelmekte olan tufana dair uyarması için hizmetkârını

gönderdiği gibi, son yargının yaklaştığını bildirmeleri için de seçilmiş habercilerini gönderdi. Nuh'un çağdaşlarının doğruluk vaizinin öngörülerini gülerək aşığıladıkları gibi, Miller'in zamanında da pek çok kişi, hatta Allah'ın halkı olma iddiasındakilerden bazıları, uyarı sözlerine dudak büktüler.

Peki Mesih'in ikinci gelişı öğretisi ve bunun vaaz edilmesi, kiliseler için neden bu kadar rahatsız ediciydi? Rabb'in gelişı kötüler için felaket ve yıkım getirir, ancak doğrular için sevinç ve umutla dolu bir olaydır. Bu muazzam gerçek tüm çağlar boyunca Allah'ın sadıklarının tesellisi olmuştur; O'nun halkı olma iddiasındakiler için

neden, Yazar'ı gibi, "sürçme taşı ve tökezleme kayası"¹⁴⁷ haline gelmişti? Rabbimiz'in kendisi, öğrencilerine şu vaadi vermişti: "Gider ve size yer hazırlarsam... yine gelip sizi yanıma alacağım" (Yuhanna 14:3). Müşfik Kurtarıcı, izleyicilerinin yalnızlığını ve kederini öngörerek, onları kendisinin tıpkı göğe gittiği gibi yeniden bizzat geleceği güvencesiyle teselli etmek üzere melekleri görevlendirmişti. Öğrenciler sevdikleri Kişi'yi son kez görebilmek için dikkatle göğe bakarlarken, dikkatleri şu sözlerle çekilmişti: "Ey Celileliler, neden göğe bakıp duruyorsunuz? ... Aranızdan göğe alınan İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri

gelecektir” (Elçilerin İşleri 1:11). Meleklerin mesajıyla umut yeniden alevlenmişti. Öğrenciler “büyük sevinç içinde Yeruşalim’e döndüler. Sürekli tapınakta bulunuyor, Tanrı’yı övüyorlardı” (Luka 24:52, 53). İsa onlardan ayrıldığı ve dünyanın denemeleri ve ayartılarıyla mücadele etmek üzere kendi başlarına kaldıkları için değil, melekler O’nun yeniden geleceği güvencesini verdikleri için seviniyorlardı.

Mesih’in gelişinin duyurulması, meleklerin Beytlehemli çobanlara duyurduğu zaman olduğu gibi, şimdi de büyük sevinçli iyi haber olmalıdır. Kurtarıcı’yı gerçekten sevenler, Allah’ın sözüne dayalı olan, sonsuz yaşam

umutlarının merkezinde olan Kişi'nin yeniden geldiğine ilişkin duyuruyu memnuniyetle selamlamadan edemezler, bu kez ilk gelişinde olduğu gibi hakarete uğramaya, hor görülmeye ve reddedilmeye değil, güç ve yücelik içinde, kendi halkını kurtarmaya gelmektedir. Kurtarıcı'nın uzakta kalmasını isteyenler O'nu sevmeyenlerdir, Gök'ten gelen bu mesajın uyandırdığı rahatsızlık ve düşmanlık ise, kiliselerin Allah'tan uzaklaştıklarına dair son derece kesin bir kanıttır.

Advent öğretisini kabul edenler, Allah'ın önünde tövbe ederek kendini alçaltma gereği duydular. Pek çoğu uzun zamandır Mesih ile dünya

arasında durmaktaydı; Şimdi ise bir saf belirleme zamanının geldiğini hissettiler. “Sonsuzluğa ait Şeyler onlara sıradıŐı bir gerçeklik duygusu verdi. Gök yakınlarına gelmişti ve kendilerini Allah’ın önünde suçlu hissediyorlardı.”—Bliss, s. 146. Hristiyanlar yeni ruhsal hayata geçtiler. Zamanın kısaldığını hissetmiŐlerdi, o yüzden insan kardeşleri için ne yapmaları gerekiyorsa hızla yapılmalıydı. Dünya uzaklaştı, sonsuzluk önlerinde açılır gibi göründü ve ruhun, ebedî mutluluğuna ya da üzüntüsüne ilişkin her Şeyle birlikte, dünyasal her Şeyi gölgede bıraktığı hissedildi. Allah’ın Ruhu üzerlerine indi ve hem kardeşlerinin hem de

günahkârların Allah'ın gününe hazırlanabilmeleri için içten yalvarışlarına güç verdi. Günlük hayattaki sessiz tanıklıkları, şekilci ve kendini adamamış kilise üyeleri için sürekli bir azar niteliğindedi. Bu kişiler zevk arayışlarında, para kazanmaya düşkünlüklerinde ve dünyasal şeref ihtiraslarında rahatsız edilmek istemiyorlardı. Böylece advent imanına ve bunu duyuranlara karşı düşmanlık ve karşıtlık uyandırıldı.

Peygamberlik dönemlerine ilişkin tezlerin sarsılmaz olduğu görüldüğünde, karşıtlar peygamberlik sözlerinin mühürlü olduğunu öğreterek konunun araştırılmasını önlemeye çalıştılar. Böylece Protestanlar da Roma

yanlılarının izinden gittiler. Papalık kilisesi, Kutsal Kitap'ı (Ek'e bakınız) halktan gizlerken, Protestan kiliseleri Kutsal Söz'ün önemli bir bölümünün – ki bu bölüm bilhassa günümüz için geçerli olan gerçekleri gözler önüne sermektedir– anlaşılamayacağını iddia ettiler.

Din görevlileri ve halk, Daniel ve Vahiy kitapçıklarında bulunan peygamberlik sözlerinin anlaşılamaz sırlar olduğunu bildirdiler. Oysa Mesih, öğrencilerini Daniel peygamberin kendi zamanlarında gerçekleşecek olan olaylarla ilgili sözlerine yönlendirmiş ve şunları söylemişti: “Okuyan *anlasın*” (Matta 24:15). Vahiy'in bir sır olduğu, anlaşılamayacağı iddiası ise, bizzat

kitabın adıyla çelişmektedir: “İsa Mesih’in vahyidir. Tanrı yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermesi için O’na bu vahyi verdi... Bu peygamberlik sözlerini *okuyana*, burada yazılanları dinleyip *yerine getirene ne mutlu!* Çünkü beklenen zaman yakındır” (Vahiy 1:1–3).

Peygamber şöyle diyor: “Okuyana... ne mutlu” – okumayanlar olacaktır, bu takdis onlar için değildir. “Ve dinleyene” – ayrıca, peygamberlik sözlerine ilişkin herhangi bir şey dinlemek istemeyenler de vardır; bu takdis bu grup insanlar için değildir. “Burada yazılanları dinleyip yerine getirene” – pek çok kişi Vahiy’de yer alan uyarıları ve talimatları dikkate

almayı reddeder; bu kişilerden hiçbiri vaat edilen takdiste hak iddia edemez. Peygamberlik sözlerinin konularıyla alay eden ve burada ciddiyetle verilmiş olan sembolleri hafife alan herkes, hayatlarını yeniden düzenlemeyi ve İnsanoğlu'nun gelişine hazırlanmayı reddeden herkes, takdisin dışında kalacaktır.

İlham'ın tanıklığı ışığında, insanlar Vahiy'in insanî kavrayışın ötesinde bir sır olduğunu hangi cüretle öğretebilir? Açıklanan bir sırdır, açılan bir kitaptır. Vahiy'in araştırılması zihni Daniel'in peygamberlik sözlerine yönlendirir ve her ikisi de Allah'tan insanlara verilen, bu dünyanın sonunda gerçekleşecek olan olaylara ilişkin en önemli

talimatları sunmaktadır.

Yuhanna'ya, kilisenin tecrübe edeceği derin ve heyecan verici ilginç sahneler açılmıştı. Allah'ın halkının durumunu, onları bekleyen tehlikeleri, çatışmaları ve nihai kurtuluşlarını gördü. Yerin ekinini¹⁴⁸ olgunlaştıracak olan kapanış mesajlarını kaydeder; ekin ya demetlenerek göksel ambara konulacak, ya da yok edici ateşte yakılacak olan saman¹⁴⁹ olacaktır. Ona, özellikle son zaman kilisesi için, yanılgıdan gerçeğe döneceklere, kendilerini bekleyen tehlikelere ve çatışmalara dair yol gösterilmesi amacıyla, son derece önemli konular açıklandı. Yeryüzüne gelmekte olan şeyle ilgili olarak hiç kimsenin

karanlıkta kalmasına gerek yoktur.

Öyleyse, Kutsal Yazı'nın önemli bir bölümüyle ilgili bu yaygın bilgisizliğin nedeni ne? Onun öğretilerini araştırmak için bu yaygın isteksizlik neden? Bu, karanlığın efendisinin, kendi aldatmacalarını ortaya koyan şeyleri insanlardan gizlemek için, üzerinde düşünülmüş çabasının sonucudur. Bu nedenle, Vahiy Veren Mesih,¹⁵⁰ Vahiy kitabının araştırılmasına karşı açılacak olan savaşı öngörerek, peygamberlik sözlerini okuyan, dinleyen ve yerine getiren herkese bereket vaat etti.

133 Deizm veya yaradancılık, evreni bir tanrının yarattığına inanmakla beraber yaratıcının evrene hiç bir müdahalesi olmadığını savunan görüş. Deistler genelde doğüstü olayları (kehanet veya

mucizeler), yaradanın dinlerle olan bağıını, kutsal metinleri ve ortaya çıkmış bütün dinleri reddederler. Bunun yerine; deistler doğru dini inanışların insan mantığında ve doğal Dünya'nın kanunlarında görmeyi tercih ederler. Bu doğrultuda da, varolan tek bir tanrının varlığını kabul ederler. (Vikipedi).

134 Bkz. Ezgiler Ezgisi 5:10 (KM).

135 Bkz. Mezmur 119:105.

136 Bu ayetin çevirisi KK'de farklı bir anlam ifade etmektedir, burada kastedilen anlamı KM'de bulabilirsiniz.

137 Bkz. Elçilerin İşleri 17:26 (Kİ).

138 Daniel 8:14 ayetinin KK çevirisinde “düzene konulacak” olarak tercüme edilen sözcük, yazarın alıntı yaptığı İngilizce Kutsal Kitap çevirisinde “temizlenmek” anlamına gelen sözcükle ifade edilmiştir. Aynı şekilde KM'de aynı anlama gelen “tahir olacak” ifadesine yer verilmiştir.

139 Bkz. Vahiy 11:18.

140 Bkz. Daniel 8:27 (KM). Rüyet: “görüm” anlamına gelen Arapça kökenli sözcük. Aynı kökten gelen ve dilimizde yerleşik olan “rüya”nın aksine, rüyet ya da görüm çoğunlukla uyanıkken görülür.

141 Orijinal Aramice'de “buyrukları” kelimesi tekil şekilde gözüktüyor. Böylece doğru tercüme “Pers kralları Koreş'in, Darius'un, Artahşasta'nın buyruğu uyarınca” oluyor. Kutsal Yazılar'a göre bu üç kralın buyruğu, tek buyruk olarak sayılır.

142 Bkz. Daniel 9:25 (KM).

143 Bkz. 1. Krallar 19:19–21.

144 Advent: İngilizce'de “geliş,” “varış,” “görünme” anlamlarına gelen bu sözcük, Hristiyan terminolojisinde İsa'nın yeryüzüne gelişlerini (konumuz bağlamında ikinci gelişini) ifade etmektedir. Dolayısıyla advent hareketi'nden bahsedildiğinde, William Miller ve benzeri vaizlerin öncülüğünü yaptığı, İsa'nın ikinci gelişinin yakın olduğunu duyuran hareket anlaşılmalıdır.

145 Adventist: Önceki dipnotta açıklanan “advent” kavramıyla ilişkili

olarak, İsa'nın ikinci gelişini bekleyen kişilere verilen ad. Günümüzde daha çok Yedinci–Gün Adventist Kilisesi ile ilişkilendirilmektedir.

146 Bkz. Hezekiel 20:49.

147 Bkz. Yeşaya 8:14 ve 1. Petrus 2:8.

148 Bkz. Vahiy 14:15.

149 Bkz. Matta 3:12, Luka 3:17.

150 Vahiy kitapçığının orijinal dildeki başlığı “örtü altından çıkarma” veya “ifşa” anlamına gelir. Vahiy kitapçığının ilk sözleri şöyledir: İsa'nın vahiydir. Vahiy Tanrı'dan İsa'ya, İsa'dan meleğine, melekten Yuhanna'ya geldi. Bkz. Vahiy 1:1.

19 – KARANLIĞIN İÇİNDEN GEÇEN IŞIK

Allah'ın yeryüzündeki işi, çağlar boyunca, her büyük reform ya da dinsel harekette çarpıcı bir benzerlik sergiler. Allah'ın insanlarla ilgilenme ilkeleri her zaman aynıdır. Günümüzün önemli akımlarınının geçmişte paralelleri vardır, kilisenin önceki çağlarda yaşadığı deneyim de zamanımız için büyük değeri olan dersler içermektedir.

Kutsal Kitap'ta hiçbir gerçek, Allah'ın, kurtuluş işinin ilerletilmesi için hizmetkârlarını Kutsal Ruhu ile yeryüzündeki büyük hareketlerde özellikle yönlendirdiği kadar açıkça öğretilmemiştir. İnsanlar Allah'ın elinde

araçlardır, lütuf ve merhamet hedeflerini gerçekleştirmek için O'nun tarafından kullanılırlar. Her birinin kendi rolü vardır; her birine zamanının gereklerine göre uyarlanmış ve Allah'ın ona verdiği görevi yapmasına gereken ölçüde ışık verilir. Ancak hiç kimse, Gök tarafından ne kadar şereflendirilmiş olursa olsun, büyük kurtuluş planını tamamen anlayamamış, hatta kendi zamanındaki çalışmada ilahî amacı dahi eksiksiz olarak kavrayamamıştır. İnsanlar Allah'ın kendilerine yapmaları için verdiği iş aracılığıyla ne gerçekleştireceğini tam olarak anlamazlar; O'nun adıyla ifade ettikleri mesajı tüm yönleriyle kavramazlar.

“Tanrı’nın derin sırlarını anlayabilir misin? Her Şeye Gücü Yeten’in sınırlarına ulaşabilir misin?” “ ‘Benim düşüncelerim sizin düşünceleriniz değil, sizin yollarınız benim yollarım değil’ diyor RAB. ‘Çünkü gökler nasıl yeryüzünden yüksekse, yollarım da sizin yollarınızdan, düşüncelerim düşüncelerinizden yüksektir.’ ” “Tanrı benim, benzerim yok. Sonu ta başlangıçtan, henüz olmamış olayları çok önceden bildiren... benim” (Eyüp 11:7; Yeşaya 55:8, 9; 46:9, 10).

Ruh’un özel aydınlatması ile lütuf bulan peygamberler dahi, kendilerine teslim edilen vahiylerin kapsamını tam olarak kavramadılar. Anlam çağlar boyunca, Allah’ın halkı onlarda yer

alan talimatlara ihtiyaç duydukça açılacaktı.

Müjde aracılığıyla açığa çıkarılan kurtuluş hakkında yazan Petrus, şunları söylüyor: “Size bağışlanacak lütuftan söz etmiş olan peygamberler, bu kurtuluşla ilgili dikkatli incelemeler, araştırmalar yaptılar. İçlerinde olan Mesih Ruhu, Mesih’in çekeceği acılara ve bu acıların ardından gelecek yüceliklere tanıklık ettiğinde, Ruh’un *hangi zamanı* ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar. Şimdi size de bildirilen gerçeklerle *kendilerine* değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi” (1. Petrus 1:10–12).

Ancak, peygamberlerin kendilerine bildirilen şeyleri tam olarak anlamaları

sağlanmamış olsa da, Allah'ın açıklamayı uygun gördüğü tüm ışığı elde etmek için samimiyetle çalıştılar. “Dikkatli incelemeler, araştırmalar yaptılar,” “İçlerinde olan Mesih Ruhu[’nun]... hangi zamanı ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar.” Hristiyanlık çağında, bu peygamberliklerin Allah'ın hizmetkârlarına kendileri yararına verildiği Allah halkı için ne güzel bir ders! “Şimdi size de bildirilen gerçeklerle kendilerine değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi.” Henüz doğmamış kuşaklar için kendilerine verilen vahiyleri ‘dikkatle inceleyen ve araştıran,’ Allah'ın bu kutsal adamlarına bakın.

Onların kutsal gayretini, sonraki çağların ayrıcalıklı kişilerinin Gök'ün bu armağanına gösterdikleri duygusuz kayıtsızlıkla kıyaslayın.

Peygamberliklerin anlaşılamayacağını memnuniyetle ilan eden, rahatına düşkün ve dünyayı seven aldırışsızlığa ne kadar büyük bir azarlama!

İnsanların sınırlı zihinleri Sonsuz Olan'ın düşüncelerine dahil olmaya veya tasarılarının gerçekleştirilmesini tamamen anlamaya yeterli olmasa da, Gök'ün mesajını böylesine sönük bir biçimde algılamalarının nedeni çoğunlukla kendilerine ait bir yanılğı ya da ihmaldir. İnsanların, hatta Allah halkının zihinleri çoğu zaman insanî görüşlerle, insanların gelenekleri ve

sahte öğretileriyle öylesine körleşir ki, O'nun kendi sözünde açıkladığı harika şeyleri yalnızca kısmen kavrayabilirler. Mesih'in öğrencilerinin durumu da, Kurtarıcı bizzat kendileriyle birlikteyken dahi böyleydi. Zihinleri, İsrail'i evrensel imparatorluk tahtına oturtacak dünyasal bir önder olan Mesih kavramıyla doldurulmuştu, bu yüzden O'nun çekeceği acıları ve ölümünü önceden bildiren sözlerinin anlamını kavrayamıyorlardı.

Mesih'in kendisi, onları şu mesajı iletmeleri için göndermişti: "Zaman doldu... Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı. Tövbe edin, Müjde'ye inanın!" (Markos 1:15). Bu mesaj, Daniel 9. bölümdeki peygamberlik sözlerine dayanıyordu.

“Mesholunan hükümdar”ın¹⁵¹ gelişine dek altmış dokuz haftanın geçeceği melek tarafından açıklanmıştı, öğrenciler de büyük umutlar ve sevinçli beklentilerle Mesih’in tüm dünyaya hükmedecek olan krallığının Yeruslalım’de kurulmasını bekliyorlardı.

Mesih’in kendilerine teslim ettiği mesajı vaaz ediyorlardı, ancak anlamını kendileri dahi yanlış yorumlamışlardı. Bildirdikleri duyuru Daniel 9:25 ayetine dayalı olmasına rağmen, aynı bölümde, hemen bir sonraki ayette Mesih’in kesilip atılacağını görmemişlerdi. Doğdukları günden beri kalpleri dünyasal bir imparatorluğun görkeminin beklentisiyle doluydu, bu da onların

hem peygamberlik sözlerinin niteliklerine hem de Mesih'in sözlerine karşı anlayışlarını körleştiriyordu.

Yahudi ulusuna merhamet davetini sunarak görevlerini yerine getirdiler, bundan sonra, tam Rableri'ni Davut'un tahtına çıkarken görmeyi umdukları zamanda, bir suçlu gibi tutuklandığını, kırbaçlandığını, alaylara maruz kaldığını ve mahkûm edildiğini, sonunda da Golgota'da haç üzerinde kaldırıldığını gördüler. Bu öğrencilerin kalpleri, Rableri'nin mezarda uyuduğu günler boyunca kim bilir nasıl bir umutsuzluk ve ızdırapla sıkılmıştır!

Mesih tam olarak peygamberlik sözünde bildirilen zamanda ve şekilde gelmişti. Kutsal Yazı'nın tanıklığı,

O'nun hizmetinde tüm ayrıntılarıyla yerine gelmişti. Kurtuluş mesajını vaaz etmişti ve “yetkiyle konuştu[yordu].”¹⁵² Dinleyicileri kalpleriyle bunun Gök'ten olduğuna tanıklık etmişlerdi. Allah'ın sözü ve Ruh'u, O'nun Oğlu'nun ilahî görevine tanıklık etmişlerdi.

Öğrenciler yine de sevgili Efendileri'ne ölümsüz bir sevgiyle bağlı kaldılar. Ancak zihinleri belirsizlik ve şüpheyile kuşatılmıştı. Izdırapları içindeyken, Mesih'in daha önce söylediği çekeceği acılara ve ölümüne ilişkin sözlerini hatırlamadılar. Nasıralı İsa gerçek Mesih olsaydı, böyle bir kedere ve hayal kırıklığına kapılırlar mıydı? Kurtarıcı, ölümü ile dirilişi arasındaki Şabat gününün ümitsiz

saatlerinde mezarında yatarken, canlarına işkence eden soru işte buydu.

Keder gecesinin karanlığı İsa'nın bu izleyicilerini kuşattıysa da, terk edilmemişlerdi. Peygamber şöyle diyor: "Karanlıkta kalsam bile RAB bana ışık olur... beni ışığa çıkaracak, adaletini göreceğim." "Karanlık bile karanlık sayılmaz senin için, gece, gündüz gibi ışıldar, karanlıkla aydınlık birdir senin için." Allah şöyle demişti: "Karanlıkta ışık doğar dürüstler için." "Körlere bilmedikleri yolda rehberlik edeceğim, onlara kılavuz olacağım bilmedikleri yollarda, karanlığı önlerinde ışığa, engebeleri düzlüğe çevireceğim. Yerine getireceğim sözler bunlardır. Onlardan geri dönmem." (Mika 7:8, 9; Mezmur

139:12; 112:4; Yeşaya 42:16).

Öğrencilerin Rabb'in adıyla duyurduğu bildiri tüm ayrıntılarıyla doğrudu ve işaret ettiği olaylar daha o zamandan gerçekleşmeye başlamıştı. Mesajları, "Zaman doldu... Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı"¹⁵³ olmuştu. "Zamanın," yani Daniel 9. bölümde belirtilen, Mesih'e (Mesholunan hükümdara) dek geçecek olan altmış dokuz haftanın sonunda, İsa, Yahya tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz edilmesinin ardından Ruh ile meshedilmişti. Yaklaştığını duyurdukları "Tanrı'nın Egemenliği" de, Mesih'in ölümü ile kurulmuştu. Bu egemenlik, kendilerine öğretildiği gibi dünyasal bir imparatorluk değildi.

“Göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyüklük kutsallara, Yüceler Yücesi’nin halkına veril[diği]” zaman kurulacak olan, “bütün ulusla[rın] ona kulluk edip sözünü dinleyece[ği],” gelecekteki ölümsüz krallık da değildi (Daniel 7:27). Kutsal Kitap’ta geçen “Allah’ın krallığı”¹⁵⁴ ifadesi, hem lütuf krallığını hem de yücelik krallığını belirtmek için kullanılmaktadır. Lütuf krallığı, Pavlus tarafından İbranilere Mektup’ta gözler önüne serilmektedir. Elçi, “zayıflıklarımızda bize yakınlık du[yan]” merhametli arabulucu Mesih’e işaret ettikten sonra şunları söylüyor: “Onun için Tanrı’nın *lütuf tahtına* cesaretle yaklaşalım; öyle ki,

yardım gereksindiğimizde merhamet görelim ve lütuf bulalım” (İbraniler 4:15, 16). Lütuf tahtı lütuf krallığını simgeler; zira tahtın varlığı bir krallığın varlığını ima etmektedir. Mesih pek çok benzetmesinde “göklerin krallığı” ifadesini, ilahî lütfun insanların kalplerinde işleyişini belirtmek için kullanmıştır.

Aynı şekilde, yücelik tahtı da yücelik krallığını simgeler; bu krallığa ise Kurtarıcı'nın sözlerinde şu şekilde atıfta bulunulmuştur: “İnsanoğlu kendi yüceliği içinde, bütün kutsal meleklerle birlikte geldiğinde, o zaman kendi yüceliğinin tahtı üzerine oturacaktır. Ve bütün uluslar O'nun önünde toplanacak” (Matta 25:31, 32 [Kİ]). Bu

krallık Şu an için gelecektedir. Mesih'in ikinci gelişine dek kurulmayacaktır.

Lütuf krallığı, insanın düşmesinden hemen sonra, suçlu neslin kurtarılması için bir plan tasarlandığında kurulmuş oldu. O zaman Allah'ın tasarısında ve vaadinde mevcuttu; insanlar ise iman yoluyla onun tebaası olabilirlerdi. Ancak Mesih'in ölümüne dek gerçek anlamıyla tesis edilmedi. Kurtarıcı, yeryüzündeki görevine başladıktan sonra dahi, insanların inatçılığından ve nankörlüğünden yorularak, Golgota'daki kurban olmaktan vazgeçebilirdi. Getsemani bahçesinde elindeki üzüntü kâsesi titredi. Kana benzeyen teri alınından silerek, günahkâr nesli fesatlarının içinde

mahvolmaya terk edebilirdi. Böyle yapmış olsaydı, düşkün insanlık için hiçbir kurtuluş bulunamazdı. Fakat Kurtarıcı canını verdiği ve son nefesinde “Tamamlandı” diye haykırdığında, kurtuluş tasarısının gerçekleşeceği kesinlik kazandı. Aden bahçesinde günahlı çifte verilen kurtuluş vaadi onaylandı. Daha önce Allah’ın vaadinde mevcut olan lütuf krallığı, o zaman kurulmuş oldu.

Böylece Mesih’in ölümü –öğrencilerin son umutlarının da yok olması olarak gördükleri olay– aslında bunu sonsuza dek kesinleştiren şey oldu. Onlarda büyük bir hayal kırıklığı yaratmış olsa da, inançlarının doğru olduğunun en büyük kanıtıydı. Onları yas ve

çaresizlik içinde bırakan olay, aslında Adem'in tüm çocuklarına umudun kapısını açmış ve Allah'ın tüm çağlardaki sadıklarının gelecekteki hayatlarının ve ebedî mutluluklarının odak noktası olmuştu.

Ebedî merhametin tasarıları, öğrencilerin hayal kırıklığı ile de olsa, yerine gelmekteydi. Kalpleri, 'hiç kimsenin hiçbir zaman konuşmadığı gibi konuşan'¹⁵⁵ Kişi'nin öğretisinin ilahî lütfu ve kudretiyle kazanılmış olsa da, dünyasal gurur ve bencil tutkuların değersiz alaşımı, İsa'ya olan sevgilerinin saf altına karışılıyordu. Fısıh odasında, Efendileri'nin Getsemani'nin gölgesine girmeye başladığı o ciddi saatte dahi, "aralarında hangisinin en üstün

sayılacağı konusunda bir çekişme oldu” (Luka 22:24). Hemen önlerinde Getsemani bahçesinin utanç ve ıstırabı, mahkeme kürsüsü, Golgota’nın haçı yattığı halde, gözlerini taht, taç ve yücelik hırsı bürümüştü. Yüreklerindeki gurur, dünyasal yüceliğe duydukları açlık, kendi zamanlarının sahte öğretisine inatla tutunmalarına ve Kurtarıcı’nın kendi krallığının gerçek doğasını açıklayan ve yaklaşan acılarına ve ölümüne işaret eden sözlerini kulak arkası etmelerine neden olmuştu. Bu yanılgılar ise, doğrultulmaları için başlarına gelmesine izin verilen –sert fakat gerekli– denemeyle sonuçlandı. Öğrenciler, ilettikleri mesajın anlamını yanlış algılamalarına ve beklentilerinin

gerçekleştğini görememelerine rağmen, kendilerine Allah'tan verilen uyarıyı duyurmuşlardı ve Rab de onların imanını ödüllendirerek, itaatlerini şereflendirecekti. Dirilen Rabb'in muhteşem müjdesini tüm uluslara duyurma görevi onlara teslim edilecekti. Kendilerine bu kadar acı gelen deneyime, onları bu göreve hazırlamak için izin verilmişti.

İsa, dirilişinden sonra Emmaus yolunda öğrencilerine göründü ve "Musa'nın ve bütün peygamberlerin yazılarından başlayarak, Kutsal Yazılar'ın hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı" (Luka 24:27). Öğrencilerin kalpleri harekete geçti. İman alevlendi. İsa onlara kendisini

açıklamadan önce dahi “yaşayan bir umuda” “yeniden doğmuşlardı.”¹⁵⁶ O’nun amacı onların anlayışını aydınlatmak ve “daha emin peygamberlik sözü”ne¹⁵⁷ olan imanlarını sağlamlaştırmaktı. Gerçeğin, yalnızca O’nun kişisel tanıklığıyla değil, aynı zamanda törensel yasanın¹⁵⁸ simgelerinin ve gölgelerinin ve Eski Ahit’in peygamberlik sözlerinin sunduğu tartışmasız kanıtlarla da desteklendiği için, zihinlerinde sağlam kök salmasını istiyordu. Mesih’in izleyicilerinin, yalnızca kendi yararlarına olması için değil, Mesih’in bilgisini dünyaya taşıyabilmeleri için de Kutsal Kitap’a dayanan bir imana sahip olmaları gerekiyordu. Bu bilgiyi

iletmenin en baştaki adımı olarak, İsa öğrencilerini “Musa[’ya] ve bütün peygamberle[re]” yönlendirdi. Dirilen Kurtarıcı’nın, Eski Ahit Yazıları’nın değerine ve önemine ilişkin tanıklığı işte böyleydi.

Öğrenciler Efendileri’nin sevgi dolu yüzüne bir kez daha bakarken, kalplerinde ne kadar da büyük bir değişim meydana gelmişti! (Luka 24:32). Her zamankinden daha tam ve mükemmel bir anlamda, “Musa’nın Kutsal Yasa’da hakkında yazdığı, peygamberlerin de sözünü ettiği”¹⁵⁹ kişiyi bulmuşlardı. Belirsizlik, ızdırap ve umutsuzluk, yerini mükemmel güvenceye ve gölgelenemeyen imana bıraktı. O’nun yükselişinden sonra

“Allah’ı yüceltip överek sürekli tapınakta” bulunmalarına¹⁶⁰ şaşmamalı. Kurtarıcı’nın yalnızca aşağılayıcı ölümünden haberdar olan halk, yüzlerinde keder, kargaşa ve yenilgi ifadesi görmeyi beklerken, memnuniyet ve zafer görüyordu. Öğrenciler kendilerini bekleyen göreve ne kadar da iyi hazırlanmışlardı! Tecrübe etmeleri mümkün olan en çetin denemeden geçmişlerdi ve insanın hiçbir şey göremediği zamanlarda Allah’ın sözünün nasıl zaferle yerine geldiğini görmüşlerdi. Artık imanlarını ne yıldırayabilirdi, sevgilerinin ateşini ne soğutabilirdi? En yoğun kederde “kuvvetli teselli,” “canın gemi demiri gibi, hem emin hem de sağlam olan”

bir umut bulmuşlardı (İbraniler 6:18, 19 [Kİ]). Allah'ın hikmetine ve kudretine tanık olmuşlardı ve emindiler ki, “ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey” onları “Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden” ayırmaya yetemeyecekti. “Bizi sevenin aracılığıyla bu durumların hepsinde galiplerden üstünüz” diyorlardı (Romalılar 8:38, 39, 37). “Rabb'in sözü sonsuza dek kalır” (1. Petrus 1:25). Ve “kim suçlu çıkaracak? Ölmüş, üstelik *dirilmiş* olan Mesih İsa, Tanrı'nın sağındadır ve bizim için aracılık etmektedir” (Romalılar 8:34).

Rab şöyle diyor: “Halkım bir daha utandırılmayacak” (Yoel 2:26).
“Gözyaşlarınız belki bir gece akar, ama sabahla sevinç doğar” (Mezmur 30:5).
Öğrenciler dirildiği gün Kurtarıcı’yla karşılaştığında ve O’nun sözlerini dinlerken kalpleri içlerinde alev alev yandığında; kendileri için yaralanan başına, ellerine ve ayaklarına baktıklarında; İsa yükselişinden önce onları Beytanya’nın yakınlarına kadar götürüp, ellerini kaldırarak onları kutsadığında¹⁶¹ ve onlara “Dünyanın her yanına gidin, Müjde’yi bütün yaratılışa duyurun” emrini vererek, “İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim” diye eklediğinde (Markos 16:15; Matta 28:20);

Pentikost Günü vaat edilen Yardımcı¹⁶² indiğinde ve yücelerden güç verildiğinde ve imanlıların canları, yükselmiş olan Rableri'nin mevcudiyetini bilerek heyecanla dolduğunda – işte o zaman, yollarının O'nun yolu gibi fedakârlığa ve şehitliğe gittiğini bilmelerine rağmen, O'nun lütfunun müjdesine hizmet etmeyi, O'nun gelişinde alacakları “doğruluk tacı”nı,¹⁶³ önceki öğrenciliklerinde umut etmiş oldukları dünyasal bir tahtın görkemiyle değişirler miydi? Pavlus, “Dilediğimiz ya da düşündüğümüz her şeyden çok daha fazlasını yapabilecek güçte”¹⁶⁴ olan Kişi'nin onlara, O'nun sıkıntılarınınin paydaşlığıyla birlikte sevincin –

“ağırlıkta büyük... sonsuz bir yücelik”¹⁶⁵ olan, tarif edilemez, “bir anlık sıkıntımızın hafifliği”nin¹⁶⁶ ‘karşılaştırılmaya bile değmeyeceği’,¹⁶⁷ “birçok oğulu yüceliğe eriştir[me]”¹⁶⁸ sevincinin, paydaşlığını verdiği söylüyor.

Mesih’in ilk gelişinde “krallığın müjdesini” duyuran öğrencilerin deneyimi, O’nun ikinci gelişinin mesajını duyuranların deneyiminde aynen tekrarlandı. Öğrencilerin “Zaman doldu, Tanrı’nın Egemenliği yaklaştı” duyurusuyla ortaya çıkmaları gibi, Miller ile çalışma arkadaşları da Kutsal Kitap’ta gözler önüne serilen en uzun ve son peygamberlik döneminin sona ermek üzere olduğunu, yargının

yaklaştığını ve sonsuza dek kalıcı krallığın gelmekte olduğunu duyurdular. Öğrencilerin zamana ilişkin vaazları, Daniel 9'daki yetmiş haftalık süreye dayanıyordu. Miller ile çalışma arkadaşlarının duyurduğu mesaj, yetmiş haftalık süreyi de içeren Daniel 8:14 ayetindeki 2300 günlük sürenin dolduğunu bildiriyordu. Her bir grubun vaazları, aynı büyük peygamberlik döneminin farklı bir kesiminin yerine gelmesine dayanıyordu.

İlk öğrenciler gibi, William Miller ile çalışma arkadaşları da, taşıdıkları bildirinin kapsamını kendileri tümüyle kavramamışlardı. Kilisede uzun süreden beri yerleşik olan yanılığlar,

peygamberlik sözündeki önemli bir unsuru doğru yorumlamalarına engel oldu. Bu nedenle, Allah'ın dünyaya iletmek üzere kendilerine emanet ettiği bildiriye duyurmalarına rağmen, anlamını yanlış kavradıkları için hayal kırıklığına uğradılar.

Miller, Daniel 8:14 ayetindeki “2300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak” ifadesini açıklarken, belirtildiği gibi, dünyanın “kutsal yer” olarak algılandığı genel kabul gören görüşü benimsedi ve kutsal yerin düzene konulmasının Rabb'in gelişinde yeryüzünün ateşle arıtılmasını temsil ettiğine inandı. Bu nedenle, 2300 günlük dönemin sonunun kesin olarak önceden bildirildiğini

bulduğunda, bunun ikinci gelişin zamanını açıkladığı sonucuna vardı. Hatası, kutsal yerin ne olduğu konusundaki yaygın görüşü kabullenmekten kaynaklanıyordu.

Mesih'in kurbanlığının ve rahipliğinin gölgesi olan örneklemeli sistemde, tapınağın temizlenmesi¹⁶⁹ yıllık hizmet düzeninde başrahabin gerçekleştirdiği son hizmetti. Kefaretin tamamlanış eylemi – İsrail'in günahlarının giderilmesi, ya da ortadan kaldırılmasıydı. Gökteki Başrahibimizin, göksel kayıtlarda yer alan halkının günahlarının silinmesi hizmetindeki tamamlanış çalışmasını önceden bildiriyordu. Bu hizmet bir araştırma çalışması, bir yargı işi içerir;

Mesih'in gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle gelişinin hemen öncesinde olacaktır; zira O geldiğinde her davaya karar verilmiş olacaktır. İsa şöyle der: "Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığının karşılığını vereceğim" (Vahiy 22:12). Vahiy 14:7 ayetinde birinci meleğin mesajında duyurulan, işte ikinci gelişten hemen önceki bu yargılama işidir: "Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi."

Bu uyarıyı ilan edenler doğru zamanda doğru bildiri verdiler. Fakat ilk öğrencilerin Daniel 9. bölümde yer alan peygamberlik sözüne dayanarak "Zaman doldu, Tanrı'nın Egemenliği

yaklaştı” diye duyururken, aynı yazıda öngörülen Mesih’in ölümünü kavrayamadıkları gibi, Miller ile çalışma arkadaşları da Daniel 8:14 ve Vahiy 14:7 ayetlerine dayalı bildiriye vaaz ederken, Vahiy 14. bölümde gözler önüne serilen ve yine Rabb’in gelişinden önce verilecek olan diğer bildirileri göremediler. Öğrencilerin yetmiş haftanın sonunda nasıl bir krallığın kurulacağı hususunda yanıldıkları gibi, Adventistler de 2300 günün sonunda meydana gelecek olan olay hususunda yanılmışlardı. Her iki durumda da, zihni gerçeğe karşı körleştiren yaygın yanılgıları kabullenmiş, daha doğrusu bunlara bağlılık söz konusuydu. Her iki grup

da Allah'ın verilmesini istediği bildiriyi ileterek O'nun isteğini yerine getirdi ve her ikisi de kendi mesajlarını kendileri yanlış algılamalarından ötürü hayal kırıklığına uğradı.

Buna rağmen Allah yargı uyarısının olduğu gibi duyurulmasına izin vererek kendi merhametli tasarısını gerçekleştirdi. Büyük gün yakındı, O ise kendi takdiriyle insanları, kalplerindeki şeyleri kendilerine göstermek üzere, kesin bir zaman testine tabi tuttu. Bu mesaj, kilisenin denenmesi ve arındırılması için tasarlanmıştı. Bağlılıklarının bu dünyaya mı, yoksa Mesih'e ve göğe mi olduğunu görmeye yönlendirileceklerdi. Kurtarıcı'yı sevme

iddiasındaydılar; Şimdi de sevgilerini kanıtlayacaklardı. Dünyasal umutlarını ve ihtiraslarını terk ederek, Rableri'nin gelişini sevinçle karşılamaya hazır mıydılar? Bu bildiri onların kendi gerçek ruhsal durumlarının farkına varmalarını sağlamak için tasarlanmıştı; onları Rabb'i tövbe ve alçakgönüllük ile aramaya teşvik etmek için, merhamet ile gönderilmişti.

Hayal kırıklığı da, verdikleri mesajı yanlış anlamalarından kaynaklanmasına rağmen, iyiye kullanılacaktı. Uyarıyı almış olma iddiasındakilerin kalplerini yoklayacaktı. Hayal kırıklığı karşısında deneyimlerini düşünmeden bir kenara bırakacak ve Allah'ın sözüne olan

güvenlerinden vaz mı geçeceklerdi, yoksa peygamberlik sözünün anlamını kavrayamadıkları noktayı dua ve alçakgönüllülük ile bulmaya mı çalışacaklardı? Kaç kişi korkudan, ya da dürtü ve heyecandan dolayı hareket etmişti? Kaç kişi gayretsiz ve inançsızdı? Büyük kalabalıklar Rabb'in görünüşünü sevgiyle beklediklerini iddia ediyordu. Dünyanın alaylarına ve kınamasına ve gecikme ve hayal kırıklığı denemesine tahammül etmeye çağrıldıklarında imanını terk edecekler miydi? Allah'ın kendileriyle nasıl ilgilendiğini hemen anlamadıkları için, O'nun sözünün en açık tanıklığıyla desteklenen gerçekleri bir kenara mı bırakacaklardı?

Bu deneme, Allah'ın sözünün ve Ruhu'nun öğretisi olduğuna inandıkları şeye gerçek imanla itaat etmiş olanların gücünü ortaya çıkaracaktı. Onlara, Kutsal Kitap'ın kendi kendisini yorumlamasına izin vermek yerine insanların kuramlarını ve yorumlarını kabul etmenin tehlikesini, ancak böyle bir deneyimin yapabileceği bir şekilde öğretecekti. İman çocukları için, yanılgılarının neden olduğu şaşkınlık ve keder, gereken düzeltmeyi sağlayacaktı. Peygamberlik sözünü daha yakından incelemeye yönlendirileceklerdi. Onlara imanlarının temelini daha dikkatle incelemeleri ve gerçeğin Kutsal Yazılar'a uymayan her şeyi, Hristiyan

aleminde ne kadar yaygın bir şekilde kabul edilirse edilsin, reddetmeleri öğretilenkti.

Bu imanlılar için, ilk öğrencilerle olduğu gibi, deneme saatinde anlayışlarına karanlık gelen şey sonradan açıklığa kavuşturulacaktı.

“Rabb’in ettiği sonucu”¹⁷⁰

gördüklerinde, hatalarından kaynaklanan denemeye rağmen, O’nun

kendilerine yönelik sevgi tasarılarının sürekli bir şekilde yerine gelmekte

olduğunu bileceklerdi. Kutlu bir

deneyimle O’nun “çok şefkatli ve

merhametli” olduğunu;

“antlaşmasındaki buyruklara uyanlar

için” O’nun tüm yollarının “sevgi ve

sadakate dayan[dığını]”

öğreneceklerdi.¹⁷¹

151 Bkz. Daniel 9:25 (KM).

152 Bkz. Luka 4:32.

153 Bkz. Markos 1:15.

154 Kutsal Kitap'ın KK çevirisinde ve Yeni Yaşam Yayınları tarafından yayınlanan tüm Müjde (İncil; Yeni Ahit) çevirilerinde, "Allah'ın krallığı" ifadesi yerine çoğunlukla "Tanrı'nın egemenliği" ifadesi kullanılmıştır. "Allah'ın krallığı" ifadesi Kİ'de görülebilir. Kitabın bu bölümünde sık sık "krallık" kavramına atıf yapıldığı için bu ifade seçilmiştir. Aynı şekilde, KK ve Müjde çevirilerinde bulunan "göklerin egemenliği" ifadesinin yerine de (yine Kİ'de bulunabilecek olan) "göklerin krallığı" ifadesi kullanılmıştır.

155 Bkz. Yuhanna 7:46.

156 Bkz. 1. Petrus 1:3.

157 Bkz. 2. Petrus 1:19 (Kİ).

158 Törenselle yasa: Mesih'in kurbanlığının ve rahipliğinin gölgesi olan örneklemeli sistemin kuralları.

159 Bkz. Yuhanna 1:45.

160 Bkz. Luka 24:53 (Kİ).

161 Bkz. Luka 24:50.

162 Yardımcı: Bkz. Yuhanna 14:16, 26; 15:26; 16:7. Kİ çevirisinde Tesellici olarak çevrilmiştir.

163 Bkz. 2. Timoteos 4:8.

164 Bkz. Efesliler 3:20.

165 Bkz. 2. Korintliler 4:17.

166 Bkz. 2. Korintliler 4:17 (Kİ).

167 Bkz. Romalılar 8:18.

168 Bkz. İbraniler 9:11.

169 Kutsal Kitap'ın KK çevirisinde Daniel 8:14 ayetinde "kutsal yer

yeniden düzene konulacak” olarak ifade edilen kavram, bölümde bahsedilen “tapınağın temizlenmesi” ile aynıdır ve bu kitabın İngilizce aslında (ve İngilizce Kutsal Kitap çevirilerinde) aynı sözcüklerle ifade edilmiştir. Bir önceki bölümde 138 numaralı dipnota bakınız.

170 Bkz. Yakup 5:11 (Kİ).

171 Bkz. Yakup 5:11; Mezmur 25:10.

20 – BÜYÜK BİR DİNSEL UYANIŞ

Vahiy 14. bölümdeki birinci meleğin mesajında yer alan peygamberlik sözünde, Mesih'in yakında gelişinin duyurulmasıyla birlikte büyük bir dinsel uyanış öngörülür. Göğün ortasında uçan, “yeryüzünde yaşayanlara—her ulusa, her oymağa, her dile, her halka—iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde’yi getir[en]” bir melek görülür. “Yüksek sesle” şu mesajı diyordu: “Tanrı’dan korkun! O’nu yüceltin! Çünkü O’nun yargılama saati geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapının!” (6, 7. ayetler).

Bu uyarıyı bir meleğin getirdiğinin

söylenmesi kayda değerdir. İlahî bilgelik, bu bildiri aracılığıyla gerçekleştirilecek olan işin yüceltilmiş niteliğinin ve ona eşlik edecek olan güç ve yüceliğin, göksel habercinin paklığı, görkemi ve gücü ile temsil edilmesini uygun görmüştür. Meleğin “göğün ortasında” uçuşu, uyarının “yüksek sesle” verilmesi ve “yeryüzünde yaşayanlara,” – “her ulusa, her oymağa, her dile, her halka” duyurulması, – hareketin hızına ve dünya çapında yaygınlığına işaret etmektedir.

Bu mesajın kendisi, bu hareketin ne zaman meydana geleceğine ışık tutmaktadır. “Sonsuza dek kalıcı olan Müjde”nin bir parçası olduğu bildirilmektedir; ve yargının

başlangıcını ilan etmektedir. Kurtuluş bildirisi tüm çağlarda vaaz edilmiştir; fakat bu bildiri yalnızca son günlerde duyurulabilecek olan müjdenin bir parçasıdır, zira yargı saatinin gelmiş olduğu ancak o zaman doğru olacaktır. Peygamberlik sözleri yargının başlangıcına kadar süren bir olaylar zinciri sunmaktadır. Bu bilhassa Daniel'in kitabı için geçerlidir. Ancak Daniel'e, onun peygamberlik sözünün son günlere ilişkin kısmını "sonun vaktine kadar" saklaması ve mühürlemesi söylenmişti. Bu peygamberlik sözlerinin yerine gelişlerine göre, bu zamana ulaşıncaya dek yargıya ilişkin bildiri duyurulamazdı. Fakat sonun zamanı

geldiğinde, peygamberin sözleriyle “bilgileri artsın diye birçokları oraya buraya gidecek” (Daniel 12:4).

Elçi Pavlus, kiliseyi Mesih’in gelişini kendi zamanında beklememeleri için uyardı. “İmandan dönüş başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımaz adam ortaya çıkmadıkça o gün gelmeyecektir” diyor (2. Selanikliler 2:3). Rabbimiz’in gelişini, büyük sapkınlığın ve “yasa tanımaz adam”ın uzun hükümrانlık döneminin sona erişine dek bekleyemeyiz. “Yasa tanımazlığın gizli gücü” ve “mahvolacak olan” olarak da adlandırılan bu “yasa tanımaz adam,”¹⁷² peygamberlik sözünde öngörüldüğü gibi 1260 yıl boyunca üstünlüğünü

sürdürecek olan papalığı temsil etmektedir. Bu dönem 1798 yılında sona erdi. Mesih'in gelişi bu zamandan önce gerçekleşemezdi. Pavlus'un uyarısı, 1798 yılına kadar tüm Hristiyanlık dönemini kapsar. Mesih'in ikinci gelişi bildirisi bu zamandan sonra duyurulacaktı.

Geçmiş çağlarda hiçbir zaman böyle bir bildiri verilmemişti. Pavlus, gördüğümüz gibi, bunu vaaz etmemişti; Rabb'in gelişi için iman kardeşlerinin dikkatini o zamanlar uzak bir gelecek olan zamana çekmişti. Reformcular bunu duyurmadılar. Martin Luther yargıyı kendi zamanından yaklaşık üç yüz yıl sonrasında gördü. Ancak 1798 yılından

beri Daniel kitapçıının mührü açılmış, peygamberlik sözlerine ilişkin bilgi artmış ve pek çok kişi yaklaşmakta olan yargıya dair ciddi bildiriği duyurmuştur.

On altıncı yüzyıldaki büyük Reform gibi, advent hareketi de Hristiyan alemindeki farklı ülkelerde aynı zamanda ortaya çıktı. Hem Avrupa'da hem Amerika'da, imanlı ve duacı kişiler peygamberlik sözlerini incelemeye yönlendirildi ve ilham edilmiş kayıtları izleyerek, tüm şeylerin sonunun yakında olduğuna dair ikna edici kanıtlar gördüler. Çeşitli ülkelerde münferit Hristiyan toplulukları, yalnızca Kutsal Yazılar'ı inceleyerek Kurtarıcı'nın gelişinin yakın olduğu

inancına vardılar.

1821 yılında, Miller'in yargı zamanına işaret eden peygamberlik sözü yorumlarına ulaşmasından üç yıl sonra, "dünyanın müjdecisi" Dr. Joseph Wolff, Rabb'in gelişinin yakın olduğunu duyurmaya başladı. Wolff Almanya'da doğmuştu, İbrani asıllıydı, babası Yahudi bir hahamdı. Çok gençken Hristiyan inancının gerçekliğine ikna olmuştu. Etkin, sorgulayıcı bir zihne sahipti, dindar Yahudilerin her gün babasının evinde bir araya gelip, halklarının umutlarını ve beklentilerini, gelecek olan Mesih'in yüceliğini ve İsrail'in eski gücüne kavuşacağını anlattıkları konuşmaları merakla dinliyordu. Bir gün Nasıralı

İsa'nın adının geçtiğini duyunca, O'nun kim olduğunu sordu. "Muazzam yeteneğe sahip bir Yahudi'ydi" diye cevap verdiler, "ama kendisinin Mesih olduğunu iddia etti, Yahudi mahkemesi de O'nu ölüme mahkûm etti." Soruyu soran, "Yeruşalim neden yıkıldı ve biz neden esaret altındayız?" diye karşılık verdi. Babası, "Yazık, yazık!" yanıtını verdi, "çünkü Yahudiler peygamberleri öldürdüler." Çocuğun aklına hemen şu düşünce geldi: "Belki İsa da bir peygamberdi ve Yahudiler O'nu masum olduğu halde öldürmüşlerdi."—*Travels and Adventures of the Rev. Joseph Wolff* [Pastör Joseph Wolff'un Yolculukları ve

Maceraları], 1. cilt, s. 6. Bu duygu o kadar kuvvetliydi ki, Hristiyan kilisesine girmesi yasak olduğu halde çoğunlukla vaazı dinlemek için dışarıda gezinirdi.

Henüz yedi yaşındayken yaşlı bir Hristiyan komşusuna İsrail'in gelecekte Mesih'in gelişiyle kazanacağı zaferle övünüyordu, yaşlı adam nazik bir dille şöyle dedi: "Sevgili oğlum, sana gerçek Mesih'in kim olduğunu söyleyeyim: O, atalarınızın, eski zaman peygamberlerine yaptıkları gibi, çarmıha gerdiği... Nasıralı İsa'ydı. Eve gidip Yeşaya kitabının elli üçüncü bölümünü oku; İsa Mesih'in Allah'ın Oğlu olduğuna ikna olacaksın."— a.g.e., 1. cilt, s. 7. Bu düşünce o anda

kafasına takıldı. Eve gidip, Nasıralı İsa'nın hayatında ne ölçüde mükemmel bir şekilde yerine geldiğini merak ederek, söz konusu bölümü okudu. Hristiyan adamın sözleri doğru muydu? Çocuk babasına peygamberlik sözünün açıklamasını sordu, ancak öyle sert bir sessizlikle karşılaştı ki bir daha asla bu konuyu açmaya cesaret edemedi. Ne var ki, bu olay yalnızca onun Hristiyan inancını daha fazla öğrenme arzusunu arttırmıştı.

Aradığı bilgi Yahudi ailesinde kendisinden titizlikle gizlendi; fakat yalnızca on bir yaşındayken babasının evinden ayrılarak, eğitimini tamamlamak ve kendisine bir din ve meslek seçmek için dış dünyaya atıldı.

Bir süreliğine akrabalarının yanında kaldı, ancak çok geçmeden sapkın olduğu gerekçesiyle yanlarından kovuldu ve yabancıların arasında, tek başına ve parasız bir halde kendi yolunu çizmek zorunda kaldı. Birçok yer gezerek gayretle ders çalıştı ve İbranice öğretmek geçimini sağladı. Katolik bir öğretmenin etkisiyle Roma inancını kabul etmeye yöneltildi ve kendi halkına müjdecilik yapma hedefini şekillendirdi. Birkaç yıl sonra bu amaçla çalışmalarını sürdürmek üzere Roma'daki Propaganda Yüksekokulu'na gitti. Burada, bağımsız düşünce ve açık konuşma alışkanlıkları, sapkınlıkla suçlanmasına neden oldu. Kilisenin suistimallerini açıkça eleştirdi

ve yeniden yapılanma gereğini ısrarla dile getirdi. Başlangıçta papalık ileri gelenleri kendisine özel bir lütuf gösterdilerse de, bir süre sonra Roma'dan uzaklaştırıldı. Kilisenin gözetiminde oradan oraya gitti, sonunda Roma Katolikliğinin esaretine hiçbir zaman boyun eğdirilemeyeceği belli oldu. İflah olmaz olarak nitelendi ve canının istediği yere gitmek için özgür bırakıldı. Bundan sonra İngiltere'ye giderek Protestan inancını benimsedi ve İngiliz Kilisesi'ne katıldı. İki yıl öğrenim gördükten sonra, 1821 yılında görevine başladı.

Wolff İsa'nın "acıları tanımış, elemeler adamı"¹⁷³ olarak ilk gelişine dair muhteşem gerçeği kabul etse de,

peygamberlik sözlerinin O'nun güç ve yücelik içinde ikinci gelişini de aynı netlikte gözler önüne serdiğini gördü. Halkını, Vaat Edilen Kişi olan Nasıralı İsa'ya yönlendirmeye ve O'nun insanların günahlarına karşılık bir kurban olarak alçakgönüllülükle ilk gelişini onlara göstermeye çalışırken, bir yandan da kral ve kurtarıcı olarak ikinci gelişini öğretiyordu.

“Elleri ve ayakları delinen, kuzu gibi kesime götürülen,¹⁷⁴ acıları tanımış elemeler adamı, gerçek Mesih olan Nasıralı İsa” dedi, “Yahuda'dan saltanat asası ve ayaklarının arasında hükümdarlık asası alındıktan sonra¹⁷⁵ birinci kez geldi; ikinci kez göğün bulutları arasında ve Başmeleğin

borazanıyla gelecek”¹⁷⁶ (Joseph Wolff, *Researches and Missionary Labors [Araştırmalar ve Müjdeleme Çalışmaları]*, s. 62), “ve Zeytin Dağı’nın üzerinde duracak; yaratılıştan sonra Adem’e verilen ve onun kaybettiği hükümlanlık (Yaratılış 1:26; 3:17) İsa’ya verilecek. Tüm yeryüzüne kral olacak. Yaratılışın inlemeleri ve ağıtları kesilecek, fakat övgü ve şükran ilahileri işitilecek... İsa, Babası’nın yüceliğiyle, kutsal melekler ile birlikte geldiğinde... önce ölümler arasındaki imanlılar dirilecek (1. Selanikliler 4:16; 1. Korintliler 15:32). Buna biz Hristiyanlar ilk diriliş adını veririz. Hayvanlar alemi nitelik değıştirecek (Yeşaya 11:6–9) ve İsa’ya tabi olacaklar

(Mezmur 8). Evrensel barış hüküm sürecektir.”—*Journal of the Rev. Joseph Wolff* [*Pastör Joseph Wolff’un Günlüğü*], s. 378, 379. “Rab yeniden yeryüzüne bakacak ve ‘İşte, çok iyi’ diyecek.”—a.g.e., s. 294.

Wolff, Rabb’in gelişinin yakın olduğuna inanıyordu, peygamberlik dönemlerine ilişkin yorumu, büyük olayı Miller’in belirttiği zamanın birkaç yıllık zaman dilimine yerleştiriyordu. Kutsal yazıdan “O gün ve saat hakkında hiç kimse bilmez”¹⁷⁷ sözünü ileri sürerek, insanların ikinci gelişin yakınlığı hakkında hiçbir şey bilemeyeceğini kanıtlamaya çalışanlara, Wolff şu karşılığı veriyordu: “Rabbimiz o günün ve saatin *hiçbir zaman*

bilinemeyeceğini söyledi mi? İncir ağacı yapraklarını sürdüğünde insanın yazın yakın olduğunu anladığı gibi, en azından O'nun gelişinin *yaklaştığını* bilebilmemiz için bize zamanların işaretlerini vermedi mi? (Matta 24:32). Daniel peygamberi okumakla kalmayıp anlamamızı da tavsiye eden kendisi iken, o dönemi hiçbir zaman anlayamayacak mıyız? O Daniel'in kitabı ki, içinde sözlerin sonun vaktine kadar (onun zamanındaki durum buydu) saklanacağı ve 'birçokları[nın] oraya buraya gidece[ği]' (zamanları gözlemeyi ve üzerinde düşünmeyi ifade eden bir İbrani deyim) ve '*bilgiler*[inin] artaca[ğ]ı' (zamanla ilgili olarak) yazılıdır (Daniel 12:4). Ayrıca,

Rabbimiz bununla zamanın *yaklaştığının* bilinmeyeceğini değil, tam ‘*günü* ve *saati* hiç kimsenin bilmeyeceğini’ kastetmiştir. Nuh’un gemiyi hazırladığı gibi, bizi O’nun gelişine hazırlanmaya sevk etmek için, zamanlarının işaretlerinin yeteri kadar bilgi vereceğini söylüyor.”—Wolff, *Researches and Missionary Labors [Araştırmalar ve Müjdeleme Çalışmaları]*, s. 404, 405.

Wolff, Kutsal Yazılar’ın yaygın yorumlanma, daha doğrusu yanlış yorumlanma sistemiyle ilgili olarak şunları yazdı: “Hristiyan kilisesinin büyük bir kısmı Kutsal Yazı’nın düz anlamından sapmış ve insanlığın gelecekteki mutluluğunun havada

dolaşmaya bağılı olduğunu sanan Budistlerin aldatıcı sistemine dönmüştür, *Yahudileri* okurken *Ulusları; Yerusâlim'i* okuduklarında *kiliseyi* anlamak zorunda olduklarını varsayıyorlar; *yeryüzü* deniyorsa bu onlara göre *gök* anlamına geliyor; *Rabb'in* gelişini ise *müjdecî toplulukların* gelişimi olarak anlıyorlar; *Rabb'in* evinin dağına çıkmak ise *Metodistlerin büyük toplantısını* ifade ediyor.”—*Journal of the Rev. Joseph Wolff* [*Pastör Joseph Wolff'un Günlüğü*], s. 96.

Wolff 1821 ile 1845 arasında yirmi dört yıl boyunca pek çok yeri gezdi: Afrika'da Mısır ve Habeşistan'a gitti; Asya'da Filistin'den, Suriye'den,

İran'dan, Buhara'dan ve Hindistan'dan geçti. Amerika Birleşik Devletleri'ni de ziyaret etti, buraya seyahatinde Saint Helena adasında vaaz verdi. 1837 yılının Ağustos ayında New York'a geldi; bu kentte konuştuktan sonra Philadelphia ve Baltimore'da vaaz verdi ve son olarak Washington'a geçti. Burada, kendi sözleriyle, "eski başkan John Quincy Adams'ın Kongre'de verdiği bir kanun önergesi üzerine, Meclis oybirliğiyle bana Kongre Salonu'nu bir konferans için kullanma izni verdi, Cumartesi günü yaptığım konuşmaya Kongrenin tüm üyelerinin yanı sıra, Virginia piskoposu ile Washington'un ruhban sınıfı ve vatandaşları teşrif ettiler. Aynı şerefi

New Jersey ile Pennsylvania eyaletlerinin hükümetleri de verdi ve huzurlarında Asya'da yaptığım araştırmalar üzerine ve İsa Mesih'in kişisel hükümlerini hakkında konuşmalar yaptım.”—a.g.e., s. 398, 399.

Dr. Wolff en barbar ülkelerde Avrupalı yetkililerin koruması olmadan seyahat etti, pek çok zorluğa katlandı ve sayısız tehlikeyle karşı karşıya geldi. Falakaya çekildi, aç kaldı, köle olarak satıldı ve üç kez ölüme mahkûm edildi. Soyguncuların saldırısına uğradı ve birkaç kez susuzluktan ölecek duruma geldi. Bir keresinde sahip olduğu her şey elinden alındı ve dağlarda yüzlerce kilometre yürümek zorunda bırakıldı,

yüzünü kar döverken çıplak ayakları donmuş toprağa basmaktan uyuştu.

Vahşi ve düşman kabileler arasına silahsız gitmemesi için uyarıldığında, kendisinin zaten “dua, Mesih için gayret ve O’nun yardımına güven silahlarıyla kuşanmış” olduğunu bildirdi. “Ayrıca” dedi, “kalbimde Allah’a ve komşuma sevgi, elimde ise Kutsal Kitap vardır.”—W.H.D. Adams, *In Perils Oft [Sık Tehlikeler Arasında]*, s. 192. Gittiği her yere İbranice ve İngilizce Kutsal Kitap’ları götürdü. Sonraki yolculuklarından biri hakkında şunları söyledi: “Kutsal Kitap’ı elimde açık tutuyordum. Gücümün Kitap’ta olduğunu ve onun kudretinin beni destekleyeceğini hissediyordum.”—

a.g.e., s. 201.

Böylece, yargı bildirisi yeryüzünün yaşanabilir bölgelerinin büyük bir kısmına ulaşınca dek çalışmalarını sebatla sürdürdü. Yahudiler, Türkler, İranlılar, Hindular ve diğer pek çok ulustan ve ırktan insanlar arasında, bu ülkelerde konuşulan çeşitli dillerde Allah'ın sözünü yaydı ve gittiği her yerde Mesih'in hükümlerinin yaklaşacağını müjdeledi.

Buhara'ya yaptığı yolculukta, Rabb'in yakında geleceği öğretisinin uzak ve dünyadan soyutlanmış bir toplum tarafından tutulduğunu gördü. Yemenli Araplar için şunları söyledi: "Mesih'in ikinci gelişini ve yücelik içinde egemenlik süreceğini bildiren Si'ra

adında bir kitaba sahipler; ve 1840 yılında büyük olayların gerçekleşmesini bekliyorlar.”—*Journal of the Rev. Joseph Wolff [Pastör Joseph Wolff’un Günlüğü]*, s. 377. “Yemen’de... Rekav¹⁷⁸ oğullarıyla altı gün geçirdim. Şarap içmiyor, bağ dikmiyor, tohum ekmiyor ve çadırlarda yaşıyorlar ve Rekav’ın oğlu sadık Yehonadav’ı anıyorlar; aralarında Dan oymağından İsrailoğullarını gördüm... Rekavlılarla birlikte, Mesih’in göğün bulutları arasında tez gelişini bekliyorlar.”—a.g.e., s. 389.

Başka bir müjdecî, benzer bir inancın Tataristan’da mevcut olduğunu görmüştü. Tatar bir rahip müjdecîye Mesih’in ne zaman ikinci kez geleceğini

sordu. Mjdec bu konuda hiçbir Şey bilmediğini söyleyince, rahip Kutsal Kitap ğretmeni olma iddiasındaki birinin bu kadar bilgisiz olmasına çok ŐaŐtı ve Mesih'in 1844 yılı civarında döneceği Şeklindeki, peygamberlik sözüne dayanan kendi inancn belirtti.

1826 yılında advent bildirisi İngiltere'de vaaz edilmeye başladı. Buradaki hareket Amerika'daki gibi kesin bir Şekil almad; ikinci gelişin tam zaman çoğunlukla ğretilmiyordu, fakat Mesih'in çok yakında g ve görkemle geleceği muazzam gerçeği yaygın olarak duyuruluyordu. Ve bu yalnızca muhalifler ile aykırlar arasında da değildi. İngiliz yazar Mourant Brock, İngiliz Kilisesinin yedi yüz

kadar din görevlisinin “egemenliğin bu müjdesini”¹⁷⁹ vaaz etme faaliyetinde bulduklarını belirtir. Rabb’in geliş zamanı olarak 1844 yılına işaret eden bildiri Büyük Britanya’da da yayıldı. Amerika Birleşik Devletleri’nden gelen advent yayınları yaygın bir şekilde dağıtıldı. Kitaplar ve dergiler İngiltere’de yeniden yayınlandı. 1842 yılında, Amerika’da advent inancını kabul eden ve doğuştan bir İngiliz olan Robert Winter, Rabb’in gelişini müjdelemek için memleketine döndü. Birçok kişi onun çalışmasına katıldı ve yargı bildirisini İngiltere’nin çeşitli yerlerinde ilan edildi.

Güney Amerika’da, barbarlığın ve papazlığın¹⁸⁰ arasında, Cizvit bir

İspanyol olan Lacunza, Kutsal Yazılar'a ulaştı ve Mesih'in tez gelişi gerçeğini öğrendi. Kendini uyarıyı bildirmek zorunda hissetti, fakat Roma'nın eline düşmemek için görüşlerini "Haham Ben-Ezra" adıyla yayınlamak, kendisini ihtida etmiş bir Yahudi olarak gösterdi. Lacunza on sekizinci yüzyılda yaşamıştı, ancak kitabı 1825 yılında Londra'ya ulaştı ve İngilizce'ye çevrildi. Kitabın yayınlanması, İngiltere'de ikinci geliş konusunda henüz uyanmaya başlayan ilginin derinleşmesini sağladı.

Öğreti Almanya'da on sekizinci yüzyılda Luteryen Kilisesi'nde din görevlisi ve tanınmış bir Kutsal Kitap bilgini ve eleştirmen olan Bengel

tarafından duyurulmuştı. Bengel eğitimini tamamladıktan sonra “kendisini ilahiyat çalışmalarına vermişti, zihninin ağırbaşlı ve dindar yapısı, ilk eğitimi ve disipliniyle derinleşerek, onu doğal olarak bu alana yönlendirmişti. Kendisinden önceki ve sonraki diğer düşünceli karaktere sahip gençler gibi, dinsel nitelikteki şüpheler ve zorluklarla boğuşmak zorundaydı, kendisi de ‘zavallı kalbini delen ve gençliğini taşınması güç bir yük haline getiren birçok ok’tan büyük duygu yüküyle bahsediyor.” Württemberg kilise meclisinin bir üyesi olarak, dinsel özgürlük davasını savundu. “Kilisenin haklarını ve ayrıcalıklarını korurken, vicdani bir kararla kendilerini kilise

üyeliğinden çıkmak zorunda hissedenlere tanınması gereken tüm makul hakları da savunuyordu.”— *Encyclopaedia Britannica*, 9. basım, “Bengel” maddesi. Bu politikanın iyi etkileri memleketinde halen hissedilmektedir.

Advent Pazarı¹⁸¹ için Vahiy 21. bölümden bir vaaz hazırlarken, Bengel’in zihninde Mesih’in ikinci gelişinin ışığı parladı. Vahiy’deki peygamberlik sözleri daha önce hiç olmadığı kadar anlayışına açıldı. Peygamber tarafından sunulan sahnelerin muazzam öneminin ve eşsiz görkeminin verdiği duyguyla şaşkına dönerek, bir süre için konudan uzak durmak zorunda kaldı. Kürsüdeyken,

bu sahneler tüm canlılığı ve gücüyle kendini yeniden gösterdi. O günden itibaren kendisini bilhassa Vahiy kitabında bulunan peygamberlik sözlerini incelemeye adadı, çok geçmeden bu sözlerin Mesih'in gelişinin yakın olduğuna işaret ettikleri inancına vardı. İkinci gelişin zamanı olarak belirlediği tarih, sonradan Miller'in bulacağı tarihten sadece birkaç yıl farklıydı.

Bengel'in yazıları tüm Hristiyan alemine yayıldı. Peygamberlikle ilgili görüşleri kendi eyaleti olan Württemberg'de ve bir ölçüde Almanya'nın diğer bölgelerinde yaygın kabul gördü. Hareket onun ölümünden sonra devam etti ve advent

bildirisi diğer ülkelerde dikkat çektiği zamanlarda Almanya'da da duyulmuş oldu. Erken zamanlarda bazı imanlılar Rusya'ya giderek koloniler kurdular, Mesih'in yakında geleceği inancı o ülkedeki Alman kiliselerinde halen tutulmaktadır.

Işık Fransa ve İsviçre'de de parladı. Farel ile Calvin'in Reform gerçeğini yaydıkları Cenevre'de, Gausen ikinci geliş bildirisini vaaz etti. Gausen okulda öğrenim görürken, on sekizinci yüzyılın ikinci yarısı ile on dokuzuncu yüzyılın başlarında tüm Avrupa'ya yayılmış olan akılcılık ruhuyla karşılaştı; hizmete başladığında hem gerçek imandan habersizdi hem de şüphencilğe eğilimliydi. Gençliğinde

peygamberlik sözü çalışmasıyla ilgilenmişti. Rollin'in *Ancient History [Kadim Tarih]* adlı eserini okuduktan sonra dikkati Daniel kitabının ikinci bölümüne çekildi, buradaki peygamberlik sözünün, tarihçinin kayıtlarında görüldüğü gibi, muhteşem bir kesinlikle yerine gelmesi onu hayrete düşürdü. Burada, sonraki yılların tehlikelerinde kendisine dayanak görevi göreceğ olan Kutsal Yazılar'ın ilham edilmiş olduğuna dair bir tanıklık vardı. Akılcılığın öğretileriyle tatmin olamayacaktı, Kutsal Kitap'ı incelemesi ve daha berrak bir ışık arayışı, bir süre sonra onu kesin bir imana yönlendirdi.

Peygamberlik sözlerini araştırmayı

sürdürürken, Rabb'in gelişinin yakın olduğu inancına vardı. Bu muazzam gerçeğin ciddiyeti ve öneminden etkilenerek onu insanlara açmayı arzuladı; fakat Daniel'in peygamberlik sözlerinin sır olduğu ve anlaşılamayacağı şeklindeki yaygın inanç önünde ciddi bir engel oluşturuyordu. Sonunda, kendisinden önce Cenevre'yi müjdeleyen Farel gibi, çalışmaya çocuklarla başlamaya karar verdi, onlar aracılığıyla ailelerin ilgisini çekebileceğini umuyordu.

Sonradan bu girişimle ilgili olarak şunları söyledi: "Bu konunun öneminin az olmasından değil, aksine büyük değerinden ötürü onu bu tanıdık biçimde sunmayı istediğimin ve

çocuklara hitap ettiğimin bilinmesini isterim. Duyulmak istedim ve ilk olarak yetişkinlere hitap edecek olursam duyulmayacağımdan korktum.” “Bu nedenle gençlere gitmeye karar verdim. Çocuklardan bir kitle oluşturacaktım; grup genişlerse, dinledikleri, memnun oldukları, ilgilendikleri ve konuyu anlayarak açıklayabildikleri görülürse, çok geçmeden ikinci bir çember daha oluşacaktı, bu arada büyükler de konunun oturup incelemeye değer olduğunu görecektlerdi. Bu olduğunda, hedef gerçekleşmiş olacaktı.”—L. Gaussen, *Daniel the Prophet [Peygamber Daniel]*, 2. cilt, Önsöz.

Bu çaba başarılıydı. Çocuklara hitap

ettikçe, yetişkinler dinlemeye geldi. Kilisesinin koridorları ilgili dinleyicilerle doldu. Aralarında yüksek mevkiden ve bilgili kişilerle, Cenevre'yi ziyarete gelen yabancılar vardı; böylece bildiri diğer yerlere de ulaştı.

Gausen bu başarıdan cesaret alarak, peygamberlik kitaplarının Fransızca konuşan toplumların kiliselerinde incelenmesini teşvik etmek umuduyla, derslerini yayınladı. Gausen, “Çocuklara verilen talimatları yayınlamak, bu kitapları çoğunlukla anlaşılmasız oldukları şeklindeki hatalı bahaneyle ihmal eden yetişkinlere, ‘Çocuklarınız bile anladığına göre, nasıl anlaşılmasız olabilirler?’ demek anlamına gelir” diyor. “Peygamberlik sözlerine

ilişkin bilgiyi mümkünse cemaatlerimizde yaygın hale getirmek gibi büyük bir arzum vardı” diye ekliyor. “Gerçekten de, bana göre, zamanın ihtiyaçlarına daha iyi karşılık veren hiçbir çalışma yoktur.” “Yaklaşmakta olan sıkıntıya bununla hazırlanacağız ve İsa Mesih’i böyle bekleyip gözleyeceğiz.”

Gausen, Fransız dilindeki en saygın ve sevilen vaizlerden biri olmasına rağmen, bir süre sonra din görevliliğinden uzaklaştırıldı, başlıca suçu, gençlere eğitim vermek için, kesin imandan neredeyse tamamen yoksun yavan ve akılcı bir elkitabı olan kilisenin ilmihalinin yerine, Kutsal Kitap’ı kullanmasıydı. Daha sonra bir

ilahiyat okulunda öğretmenlik yapmaya başladı, pazar günleri de ilmihal eğitimi hizmetine devam ediyor, çocuklara seslenerek onlara Kutsal Yazılar'ı öğretiyordu. Peygamberlik sözleri üzerine çalışmaları da büyük ilgi uyandırdı. Profesörlük kürsüsüyle, yayın yoluyla ve gözde mesleği olan çocuk öğretmenliğiyle, uzun yıllar boyunca yaygın bir etki göstermeye devam etti ve pek çok kişinin dikkatinin Rabb'in gelişinin yakın olduğunu gösteren peygamberlik sözleri çalışmalarına çekilmesinde önemli bir aracı oldu.

Advent bildirisi İskandinavya'da da ilan edildi ve büyük bir ilgi uyandırdı. Pek çok kişi sahte güvenlik

duygularından uyanarak günahlarını itiraf edip, terk ettiler ve Mesih'in adında bağışlanma aradılar. Fakat devlet kilisesinin ruhban sınıfı harekete karşı durdu ve onların etkisiyle bildiriye vaaz edenlerden bazıları hapse atıldı. Rabb'in yakında geleceğini vaaz edenlerin bu şekilde susturulduğu pek çok yerde, Allah bu bildiriye, mucizevi bir şekilde, küçük çocuklar aracılığıyla iletmeyi uygun gördü. Reşit olmadıklarından devletin kanunu onları kısıtlayamıyordu, onlar da rahatsız edilmeden konuşabiliyorlardı.

Hareket çoğunlukla alt sınıflar arasındaydı, insanlar uyarıyı dinlemek için işçilerin mütevazı meskenlerinde bir araya geliyorlardı. Çocuk vaizlerin

kendileri de bu meskenlerde yaşıyan fakirlerdi. Bazıları altı veya sekiz yaşından büyük değillerdi; hayatlarıyla Kurtarıcı'yı sevdiklerine tanıklık etmelerine ve Allah'ın kutsal emirlerine itaat ederek yaşamaya çalışmalarına rağmen, normal olarak yalnızca o yaştaki çocuklara mahsus bir zekâ ve yetenek sergileyebiliyorlardı. Ne var ki, insanların huzuruna çıktıklarında, kendi doğal yetilerinin ötesinde bir etki ile yönlendirildikleri belli oluyordu. Seslerinin tonu ve davranışları değişiyordu, muhteşem bir güç ile yargı uyarısında bulunuyorlar, Kutsal Yazı'nın sözlerini söylüyorlardı: “Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi.”

Yalnızca ahlaksızlığı ve fesadı değil, dünyasallığı ve imandan dönüşü de azarlayarak halkın günahlarını kınadılar ve dinleyicilerini gelecek olan gazaptan aceleyle kaçmaları için uyardılar.

İnsanlar titreyerek dinliyordu. Allah'ın ikna edici Ruhu kalplerine konuşuyordu. Pek çok kişi Kutsal Yazılar'ı yeni ve daha derin bir ilgiyle araştırmaya başladı; itidalsiz ve ahlaksız bir yaşam sürenler değiştiler, başkaları sahtekârca davranışlarını bıraktılar, öyle dikkate değer bir çalışma oluyordu ki, devlet kilisesinin din görevlileri bile bu harekette Allah'ın elinin olduğunu kabullenmek zorunda kaldılar.

İskandinav ülkelerinde Kurtarıcı'nın gelişi haberinin verilmesi Allah'ın

isteğiydi; hizmetkârlarının sesleri susturulduğunda O, çalışmanın tamamlanabilmesi için Ruhunu çocukların üzerine koydu. İsa, zafer çığlıkları atarak ve hurma dalları sallayarak kendisini Davut'un oğlu olarak müjdeleyen sevinçli kalabalıklarla birlikte Yerusâlim'e yaklaştığında, kıskanç Ferisiler O'ndan onları susturmasını istediler; fakat İsa tüm bunların peygamberlik sözünün yerine gelmesi için olduğunu ve onlar susacak olursa taşların bađıracađını¹⁸² söyledi. Rahiplerin ve önderlerin tehditlerinden gözleri korkan halk, Yerusâlim kapılarından girdiklerinde sevinçli ezgiler söylemeyi bıraktılar; fakat çocuklar sonradan tapınağın

avlusunda nakaratları devam ettirerek, ellerinde hurma dallarıyla bağırdılar: “Davut Oğlu’na hozana!” (Matta 21:8–16). Büyük öfkeye kapılan Ferisiler O’na, “Bunların ne söylediğini duyuyor musun?” dediler. İsa, “Duyuyorum... Siz Şu sözü hiç okumadınız mı? ‘Küçük çocukların ve emziktekilerin dudaklarından kendine övgüler döktürdün.’ ” karşılığını verdi. Allah, Mesih’in ilk gelişinde çocuklar aracılığıyla çalıştığı gibi, O’nun ikinci gelişi bildirisini verirken de onlar aracılığıyla çalıştı. Allah’ın, Kurtarıcı’nın gelişinin tüm halklara, dillere ve uluslara duyurulması gerektiği Şeklindeki sözü yerine getirilmelidir.

William Miller ile çalışma arkadaşlarına uyarıyı Amerika'da vaaz etme görevi verilmişti. Bu ülke büyük advent hareketinin merkezi oldu. Birinci meleğin mesajındaki peygamberlik sözü en doğrudan burada yerine geldi. Miller ile dostlarının yazıları uzak ülkelere taşındı. Müjdecilerin tüm dünyada girebildikleri her yere, Mesih'in tez gelişinin sevinçli haberi götürüldü. Sonsuz Müjde'nin bildirisi dört bir yana yayıldı: "Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi."

Mesih'in 1844 ilkbaharında gelişine işaret ediyor gibi görünen peygamberlik sözleri insanların

zihinlerinde derin bir yer etti. Bildiri eyaletten eyalete duyurulduğunda, her yerde büyük ilgi uyandırdı. Pek çok kişi peygamberlik dönemlerine dayanan iddiaların doğru olduğuna ikna oldu, görüşlerinden kaynaklanan gururlarını kurban ederek gerçeği sevinçle kabul ettiler. Bazı din görevlileri mezhepçi görüşlerini ve duygularını bir kenara bıraktı, maaşlarını ve kiliselerini terk ederek İsa'nın gelişini duyurma görevine katıldı. Ancak bu bildiriye nispeten az sayıda din görevlisi kabul etmişti; bu nedenle bu iş büyük ölçüde rahip sınıfından olmayan mütevazı imanlılara teslim edildi. Çiftçiler tarlalarını, tamirciler aletlerini, tüccarlar ticaretlerini, profesyonel

kişiler konumlarını bıraktılar; yine de işçilerin sayısı gerçekleştirilecek olan işe göre çok azdı. Tanrısız kilisenin ve kötülük içinde yatan dünyanın durumu gerçek gözcülerin canına yük oluyordu, onlar da insanları kurtuluş için tövbeye çağırmak amacıyla zahmetli çalışmaya, mahrumiyete ve zulme isteyerek göğüs geriyorlardı. Şeytan'ın karşı koymasına rağmen çalışma durmadan ilerliyordu ve advent gerçeği binlerce kişi tarafından kabul ediliyordu.

Kalplere nüfuz eden tanıklık her yerde işitildi, hem dünya işlerine gömülenlerden hem de kilise üyelerinden günahkârları gelecek olan gazaptan kaçmaları için uyardı. Vaizler,

Mesih'in öncüsü olan Vaftizci Yahya gibi, baltayı ağacın köküne dayayarak, herkesi tövbeye yaraşır meyveler vermeye teşvik ettiler.¹⁸³ Ateşli sözleri, popüler kürsülerden duyulan huzur ve emniyet güvencelerine belirgin bir tezat oluşturuyordu; bildiri, verildiği her yerde halkı harekete geçirdi. Kutsal Yazılar'ın sade ve doğrudan tanıklığı, Kutsal Ruh'un kudretiyle etki ederek, ancak birkaç kişinin kendisine tamamen direnebileceği ağırlıkta bir ikna gücü oluşturuyordu. Din mensupları, içinde buldukları sahte güvenlik duygusundan uyandılar. Dönekliklerini, dünyasallıklarını ile imansızlıklarını, gururlarını ve bencilliklerini gördüler. Pek çoğu tövbe

ve alçakgönüllülük ile Rabb'i aradı. Uzun zamandan beri dünyasal şeylere bağlanmış olan sevgi, artık göğe dönüyordu. Allah'ın Ruhu üzerlerine indi ve yumuşamış ve boyun eğmiş kalplerle şu bildirinin seslendirilmesine katıldılar: "Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi."

Günahkârlar ağlayarak sordular: "Kurtulmak için ne yapmam gerekir?" Hayatları sahtekârlıkla lekeli olanlar, heyecanla verdikleri zararları tazmin etmeye çalışıyordu. Mesih'te huzur bulanların tümü, başkalarının da bu bereketi paylaşmalarını görmeye can atıyordu. Anne-babaların yürekleri çocuklarına, çocukların yürekleri anne-

babalarına döndürüldü.¹⁸⁴ Gurur ve tereddüt engelleri ortadan kalktı. İçten itiraflarda bulunuldu, ev halkı en yakındaki ve en değer verdikleri kişilerin kurtuluşları için çalıştı. Çoğunlukla başkaları için içten yakarış duaları işitiliyordu. Canlar her yerde derin bir acı içinde, Allah'a yalvarıyorlardı. Pek çok kişi kendi günahlarınının bağışlandığına dair güvence alabilmek, ya da akrabalarının veya komşularının ihtida etmeleri için gece boyunca duada sıkıntılı zaman geçirdiler.

Tüm sınıflardan insanlar Adventist toplantılarına koşuyorlardı. Zengin ve fakir, üst sınıftan ve alt sınıftan kişiler, çeşitli nedenlerle, ikinci geliş öğretisini

kendileri duymak için can atıyorlardı. Rab, insanlardaki karşıtlık ruhunu kontrol altında tutarken, O'nun hizmetkârları imanlarının nedenini açıklıyorlardı. Kimi zaman aracı zayıftı; fakat Allah'ın Ruhu O'nun gerçeğine güç veriyordu. Bu toplantılarda kutsal meleklerin varlığı hissediliyor, imanlıların arasına her gün birçok kişi katılıyordu. Mesih'in yakında geleceğinin kanıtları tekrarlandığında, büyük kalabalıklar ciddi sözleri nefeslerini tutarak sessizlik içinde dinliyorlardı. Gök ve yer birbirine yaklaşıyor gibiydi. Allah'ın gücü yaşlıların, gençlerin ve orta yaşlıların üzerinde hissediliyordu. İnsanlar evlerine dudaklarında övgülerle

dönüyor, gecenin sakin havasında sevinçli sesler yankılanıyordu. Bu toplantılara katılan hiç kimse bu derin ilgi sahnelerini unutamaz.

Mesih'in kesin bir zamanda geleceği duyurusu, kürsüdeki vaizden, en pervasız, göğe kafa tutan günahkârlara kadar her sınıftan birçok kişiden büyük bir muhalefet gördü. Peygamberlik sözleri yerine geliyordu: “Dünyanın son günlerinde kendi tutkularının ardından giden alaycı kişiler türeyecek. Bunlar, ‘Rab’bin gelişiyle ilgili vaat ne oldu? Atalarımızın ölümünden beri her şey yaratılışın başlangıcında olduğu gibi duruyor’ diyerek alay edecekler” (2. Petrus 3:3, 4). Kurtarıcı’yı sevme iddiasındaki pek çok kişi, ikinci geliş

öğretisine hiçbir itirazları olmadığını, yalnızca kesin zaman belirlenmesine karşı çıktıklarını bildirdiler. Ancak Allah'ın her şeyi gören gözü onların kalplerini okuyordu. Mesih'in dünyayı adaletle yargılamak üzere gelişini dinlemek istemiyorlardı. Sadakatsiz hizmetkârlar olmuşlardı, işleri kalpleri araştıran Allah'ın yoklamasına dayanamayacaktı, Rableri'yle karşılaşmaktan korkuyorlardı. Mesih'in ilk gelişindeki Yahudiler gibi, onlar da İsa'yı karşılamaya hazırlıklı değillerdi. Kutsal Kitap'ın açık tezlerini dinlemeyi reddetmekle kalmadılar, Rabb'i bekleyenlerle de alay ettiler. Şeytan ve onun melekleri sevinçle doldular, Mesih'i ve kutsal melekleri iğneleyerek,

O'nun halkı olma iddiasındakilerin O'nu dönmesini istemeyecek kadar az sevdiklerini yüzlerine vurdular.

Advent inancını reddedenlerin en çok ileri sürdükleri tez, “O gün ve saat hakkında hiç kimse bilmez” sözüydü. Kutsal yazı şöyledir: “O günü ve saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez” (Matta 24:36). Rabb'i bekleyenler bu metnin net ve uyumlu bir açıklamasını yaptılar ve muhaliflerinin metni nasıl yanlış kullandığını da açıkça gösterdiler. Bu sözler Mesih tarafından, tapınaktan son kez çıktıktan sonra Zeytin Dağı'nda öğrencileriyle yaptığı akılda kalıcı konuşmasında söylenmişti. Öğrenciler, “Senin gelişini ve çağın bitimini¹⁸⁵

gösteren belirti ne olacak?” sorusunu sormuşlardı. İsa onlara işaretleri bildirerek şunları söyledi: “Bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır” (3. ve 33. ayetler). Kurtarıcı’nın bir sözü diğeriyle çeliştirilmemelidir. Kimse O’nun geleceği *günü* ve *saati* bilmesede, ne zaman yaklaştığını bilmemiz öğretilmektedir ve bununla yükümlüyüz. Ayrıca, O’nun uyarısını dikkate almamanın ve O’nun gelişinin ne zaman yaklaştığını bilmemenin, bizim için, Nuh’un günlerinde yaşayanlar için tufanın ne zaman geldiğini bilmemek kadar ölümcül olacağını öğreniyoruz. Aynı bölümdeki benzetmede de, sadık hizmetkâr ile

sadakatsiz hizmetkâr karşılaştırılırken, yüreğinde “Efendim gelmekte gecikiyor” diyenin uğrayacağı felaket, Mesih’in kendi gelişini gözlerken ve öğretirken bulacağı ve bunu inkâr ederken bulacağı kişileri hangi ışıktaki değerlendireceğini ve karşılığını nasıl vereceğini göstermektedir. “Onun için uyanık olun” diyor. “Efendisi geldiğinde böyle yapmakta bulacağı o köleye ne mutlu!” (42. ve 46. ayetler [Kİ]). Lea “Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin” (Vahiy 3:3).

Pavlus, Rabb’in gelişinin hazırlıksız yakalayacağı bir grup insandan bahsediyor. “Rab’bin günü gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir. İnsanlar,

‘Her Şey esenlik ve güvenlik içinde’ dedikleri bir anda... ansızın yıkıma uğrayacak ve asla kaamayacaklar.” Fakat Kutarıcı’nın uyarısına kulak verenler için ekliyor: “Kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasan. Hepiniz ışık çocukları, gündüz ocuklarısınız. Geceye ya da karanlığa ait değiliz” (1. Selanikliler 5:2–5).

Böylece, Mesih’in gelişinin yakınlığı ile ilgili olarak bilgisiz kalmak için Kutsal Yazı’nın insanlara hiçbir güvence vermediği gösterilmiŐ oldu. Fakat gerçeği reddetmek için yalnızca bahane arayanlar bu açıklamaya kulak tıkadılar ve cretkr alaycılar, hatta Mesih’in sözde din görevlileri dahi “O

gün ve saat hakkında hiç kimse bilmez” sözlerini tekrarlamaya devam ettiler. İnsanlar uyanarak kurtuluş yolunu aramaya başlarken, din öğretmenleri onlarla gerçeğin arasına girdiler ve Allah’ın sözünü yanlış yorumlayarak korkularını yatıştırmaya çalıştılar. Sadakatsiz gözcüler büyük aldatıcının çalışmasına katılarak, Allah’ın esenlikten bahsetmediği zamanda ‘Esenlik, esenlik’ diye bağırdılar.¹⁸⁶ Mesih’in zamanındaki Ferisiler gibi, pek çoğu göklerin krallığına girmeyi reddetti, girmek isteyenleri de engellediler,¹⁸⁷ Bu canların kanından onlar sorumlu tutulacaklar.¹⁸⁸

Kiliselerdeki en alçakgönüllü ve adanmış kişiler, çoğunlukla bildiriği ilk

kabul edenlerdi. Kutsal Kitap'ı kendi başlarına araştıran kişiler peygamberlik sözlerine ilişkin yaygın görüşlerin Kutsal Yazı'ya aykırı niteliğini görmeden edemediler; insanların din adamlarının etkisi altında olmadığı, Allah'ın sözünü kendi kendilerine inceleyebildiği yerlerde, advent öğretisinin ilahî yetkisinin tanınması için Kutsal Yazılar'la kıyaslanması yeterliydi.

Pek çok kişi inanmayan kardeşlerinden zulüm gördü. Bazıları kilisedeki yerlerini koruyabilmek için, umutlarıyla ilgili olarak sessiz kalmaya razı oldu; fakat diğerleri Allah'a olan sadakatlerinin O'nun kendilerine emanet etmiş olduğu gerçekleri böyle

gizlemelerini yasakladığını hissettiler. Yalnızca Mesih'in gelişine olan inançlarını ifade ettikleri için kilise üyeliğinden çıkarılanların sayısı az değildi. İmanları böyle bir denemeden geçenler için peygamberin şu sözleri çok değerliydi: "Sizden nefret eden, adımdan ötürü sizi dışlayan kardeşleriniz, 'RAB yüceltilsin de sevincinizi görelim!' diyorlar. Utandırılacak olan onlardır" (Yeşaya 66:5).

Allah'ın melekleri uyarının sonucunu büyük bir ilgiyle izliyorlardı. Kiliseler bildiriye yaygın olarak reddettiğinde, melekler üzüntüyle geri döndüler. Fakat advent gerçeğiyle ilgili olarak henüz denenmemiş pek çok kişi vardı.

Birçok kişi kocaları, karıları, anne-babaları ya da çocukları tarafından yanlış yönlendirilerek, Adventistlerin öğrettiği sapkınlıkları dinlemenin dahi günah olduğuna inandırıldı. Melekler bu canları sadakate gözetmekle görevlendirildiler, zira üzerlerine Allah'ın tahtından başka bir ışık yansıyacaktı.

Bildiriyi almış olanlar tarifsiz bir arzuyla Kurtarıcıları'nın gelişini gözlediler. O'nunla buluşmayı umdukları zaman yakındı. Bu saate doğru sakin bir ciddiyetle ilerlediler. Allah'la tatlı bir birliktelikte ve parlak ahiret hayatında, onların olacak olan en harika esenlikte huzur buldular. Bu umudu ve güveni yaşayan hiç kimse, o

değerli bekleme saatlerini unutamaz. Belirlenen zamandan birkaç hafta önce, dünyasal işler büyük ölçüde bir kenara bırakıldı. Samimi imanlılar, sanki ölüm döşeğindeymiş ve birkaç saat içinde gözlerini dünyasal sahnelere yumacaklarmış gibi, kalplerindeki tüm düşünceleri ve duyguları dikkatle araştırdılar. “Göge alınma kaftanları” yapılmadı (Ek’e bakınız); fakat herkes Kurtarıcı’yla buluşmak için hazır olduklarına dair içsel bir kanıtın gerekliliğini hissediyordu; beyaz kaftanları canın saflığı, günahahtan Mesih’in kefaret edici kanıyla temizlenmiş karakterleriydi. Keşke Allah’ın halkı olma iddiasındakilerde hâlâ aynı yürekleri araştırma ruhu, aynı

ciddi ve kararlı iman olsa. Kendilerini bu şekilde Rabb'in önünde alçaltmaya devam ederek bağışlanma kapağındaki yalvarışlarını sürdürselerdi, şimdikinden çok daha zengin bir deneyime sahip olurlardı. Çok az dua var, günaha dair kanaat çok zayıf ve yaşayan imanın eksikliği pek çok kişiyi Kurtarıcımız'ın böylesine bol verdiği lütuftan mahrum bırakıyor.

Allah, halkını sınamak istemişti. O'nun eli, peygamberlik dönemlerinin hesaplanışındaki bir yanlışı örttü. Hatayı Adventistler keşfetmedi, karşıtlarının en bilgilileri tarafından da keşfedilmedi. Karşıtlar şöyle demişlerdi: "Peygamberlik dönem hesaplarınız doğru. Büyük bir olay meydana gelmek

üzere; fakat bu bay Miller'in tahmin ettiği şey değil; bu Mesih'in ikinci gelişi değil, dünyanın ihtida etmesidir." (Ek'e bakınız.)

Beklenen zaman geçti ve Mesih halkını kurtarmak için görünmedi. Kurtarıcıları'nı samimi bir imanla ve sevgiyle bekleyenler, acı bir hayal kırıklığı yaşadılar. Ancak Allah'ın tasarıları gerçekleşiyordu; O, sözde O'nun gelişini bekleyenlerin kalplerini sınıyordu. Aralarında, kendilerini korkudan daha yüce bir güdünün harekete geçirmedeği pek çok kimse vardı. İman ikrarları kalplerini ya da hayatlarını etkilememişti. Beklenen olay gerçekleşmediğinde, bu kişiler hayal kırıklığına uğramadıklarını

bildirdiler; Mesih'in geleceğine hiçbir zaman inanmamışlardı. Gerçek imanlıların kederiyle ilk alay edenler arasında yer aldılar.

Fakat İsa ve tüm gök ordusu, denenmiş ve sadık bulunmuş, ancak hayal kırıklığına uğramış olanlara sevgi ve duygudaşlıkla bakıyordu. Gözle görülebilen dünyayı ayıran perde kaldırılabilse, bu kararlı canlara yaklaşarak, onları Şeytan'ın oklarından koruyan melekler gözler önüne serilecekti.

172 Bkz. 2. Selanıkliler 2:3, 7, 8.

173 Bkz. Yeşaya 53:3 (KM).

174 Bkz. Yeşaya 53:7.

175 Bkz. Yaratılış 49:10 (KM).

176 Bkz. 1. Selanıkliler 4:16.

177 Bkz. Matta 24:36.

178 Rekav oğullarının Kutsal Kitap'taki hikâyesi için, Yeremya 35.

bölüme bakınız. Rekav ve Yehonadav adları KM'de Rekab ve Yonadab olarak geçmektedir.

179 Bkz. Matta 24:14.

180 Papazlık: İngilizce priestcraft kelimesi tercüme edilen terim, papazların stratejisi ve sahtekârlığı, güç ve para kazanmak yetkisini kullanan papazlık demektir.

181 Noel'den dört önceki pazar günü. Batı geleneğindeki kiliselerde (Katolik ve çoğu Protestan mezhepler) 27 Kasım ile 3 Aralık tarihleri arasında kutlanır. Buradaki "Advent" ile, sözü edilen Mesih'in ikinci gelişi değil, ilk gelişi kast edilmektedir.

182 Bkz. Luka 19:39, 40.

183 Bkz. Matta 3:7-10; Luka 3:7-9.

184 Bkz. Malaki 4:6.

185 Kutsal Kitap çevirilerinde Türkçe'ye "çağ" olarak çevrilen sözcük, Grekçe'de orijinal olarak "dünya" anlamına da gelebilir. Dolayısıyla bu ifade "dünyanın sonu" şeklinde de çevrilebilir. Matta 24:3 ayetinin KM metnine ve Kİ'deki derkenar notuna bakınız.

186 Bkz. Yeremya 6:14; 8:11; Hezekiel 13:10.

187 Bkz. Matta 23:13.

188 Bkz. Hezekiel 33:1-9; Luka 11:50-51.

21 – REDDEDİLEN BİR UYARI

William Miller ile çalışma arkadaşları, ikinci geliş öğretisi vaaz ederlerken yalnızca insanları yargıya hazırlık için uyandırma amacıyla çalışmışlardı. Din mensuplarını, gözlerini kilisenin gerçek umuduna ve daha derin bir Hristiyan yaşamına ihtiyaç duydukları gerçeğine açmaya, ayrıca ihtida etmemiş olanların acil tövbe ve Allah'a dönme vazifesinin farkına varmalarını sağlamaya çalışmışlardı. “İnsanları dinsel bir mezhebe veya gruba döndürmeye çalışmadılar. Bu nedenle, tüm grupların ve mezheplerin arasında, onların organizasyonlarına ya da

disiplinlerine karışmadan çalıştılar.”

Miller şöyle dedi: “Tüm çalışmalarımnda, hiçbir zaman mevcut olan mezheplerin dışında farklı bir mezhep kurma, ya da birine karşı diğerine öncelik verme arzusu ya da düşüncesinde olmadım. Hepsinin yararını gözetmeye çalıştım. Bütün Hristiyanların Mesih’in gelişi beklentisiyle sevineceklerini varsayarak ve benim gördüğüm gibi göremeyenlerin bu öğretiyi kabul edenleri daha az seveceklerini zannetmeyerek, farklı toplantılar yapılması için herhangi bir gereklilik olabileceğini düşünmedim. Tüm hedefim canları Allah’a döndürmek, dünyayı yaklaşan yargıdan haberdar

etmek ve imanlı kardeşlerimi, Allahları'nı huzur içinde karşılamalarını sağlayacak olan kalp hazırlığını yapmaya teşvik etmektir. Benim çalışmalarımın sonucunda ihtida edenlerin büyük çoğunluğu, mevcut olan çeşitli kiliselere katıldılar.”—Bliss, s. 328.

Çalışması kiliselerin gelişimine katkıda bulunduğundan, bir süre için beğeniyle karşılandı. Ancak din görevlileri ve din önderleri advent öğretisine karşı karar aldıklarında ve konunun her şekilde açılmasını önlemek istediklerinde, buna kürsüden karşı çıkmakla kalmadılar, üyelerinin ikinci geliş konusundaki vaazlara katılmalarına, hatta kilisenin dua toplantılarında bu

umuttan söz etmelerine dahi izin vermediler. Bu yüzden imanlılar kendilerini büyük bir deneme durumunda ve şaşkınlık içinde buldular. Kiliselerini seviyorlardı ve ayrılmayı hiç istemiyorlardı; ancak Allah'ın sözünün tanıklığının bastırıldığını ve peygamberlik sözlerini araştırma haklarının ellerinden alındığını gördüklerinde, Allah'a olan bağlılığın kendilerini boyun eğmekten alıkoyduğunu hissettiler. Allah'ın sözünün tanıklığını susturmaya çalışanların, “gerçeğin direği ve dayanağı”¹⁸⁹ olan Mesih'in kilisesini meydana getirdiğini düşünemiyorlardı. Bu yüzden önceki bağlantılarından ayrılmakta haklı olduklarını hissettiler.

1844 yazında yaklaşık elli bin kişi kiliselerden çekildi.

Bu esnada Amerika Birleşik Devletleri'ndeki kiliselerin çoğunda belirgin bir değişim gözleniyordu. Yıllardır kademeli olarak fakat sürekli bir şekilde dünyasal uygulamalara uyum sağlama ve ruhsal yaşamda bununla orantılı olarak çöküş meydana gelmişti; ancak o yıl ülkenin neredeyse tüm kiliselerinde ani ve belirgin bir çöküşün izleri görüldü. Hiç kimse bunun nedenini bilemese de, durumun büyük ölçüde farkına varıldı ve hem basın tarafından hem de kürsüden yorumlandı.

Philadelphia kilise pastör ve ihtiyar heyetinde yapılan bir toplantıda,

yaygın olarak kullanılan bir Őerhin yazarı ve kentteki önde gelen kiliselerden birinin pastörü olan Bay Barnes, “yirmi yıldır hizmette olduğunu ve son Rabb’in Sofrası’na dek, kiliseye az veya çok yeni katılımlar olmadan bu ibadeti yürütmüş olmadığını belirtti. Fakat Şimdi *hiçbir uyanış, hiçbir ihtida* gerçekleşmiyordu, din mensuplarının lütufta geliŐtiklerine dair hiçbir belirti yoktu ve hiç kimse canlarının kurtuluşuyla ilgili olarak konuşmak üzere çalışma odasına gelmiyordu. İŞlerin artışı ve ticaret ve üretimdeki canlandırıcı beklentiler sayesinde, dünyasal düşünce de büyük bir artış var. *Tüm mezheplerde durum böyle.*”—*Congregational Journal*

[Cemaat Bülteni], 23 Mayıs 1844.

Aynı yılın Şubat ayında, Oberlin Yüksekokulu'ndan Profesör Finney şunları söyledi: “Şu gerçek önümüzdedir ki, ülkemizin Protestan kiliseleri, çağın hemen hemen tüm ahlaki reformlarına karşı ya duyarsız ya da düşmanca bir yaklaşım içindeydi. Kısmi istisnalar bulunmakla birlikte, bunlar bu gerçeğin genelliğini etkileyecek sayıda değildir. Elimizde başka bir ispatlanmış olgu daha var: uyanış etkisinin neredeyse bütün kiliselerde yokluğu. Ruhsal duyarsızlık neredeyse her yere nüfuz etmiştir ve korkutucu ölçüde derindir; tüm ülkedeki dinsel basın da buna tanıklık etmektedir... Kilise üyeleri çok yaygın

bir biçimde moda hayranları haline gelmekte, zevk partilerinde, danslarda, eğlencelerde ve bunun gibi şeylerde tanrısızlarla el ele vermektedirler... Fakat bu can sıkıcı konuyu büyütmemize gerek yok. *Kiliselerin ne yazık ki büyük ölçüde yozlaştıklarını* göstermek için yeterli kanıt yoğunlaşarak üstümüze dökülmektedir. Onlar Rab'den çok uzaklaştılar, O da onların arasından çekildi.”

Religious Telescope [Dinî Teleskop] dergisinde bir yazar tanıklıkta bulundu: “Günümüzde olduğu kadar yaygın bir çöküşe hiçbir zaman şahit olmamıştık. Gerçekten, kilisenin uyanması ve bu sıkıntının nedenini araştırması gerekiyor; zira Siyon’u seven herkes

bunu bir sıkıntı olarak görmelidir. Gerçek ihtida olaylarının ne kadar ‘nadir görülür’ olduklarını ve günahkârların neredeyse eşi görülmemiş saygısızlığını ve acımasızlığını düşündüğümüzde, farkında bile olmadan ‘Allah lütufkâr olmayı unuttu mu? ya da, Rahmet kapısı kapandı mı?’ diye haykırıyoruz.”

Böyle bir durum kilisenin içinde hiçbir zaman kendi kendine meydana gelmez. Ulusların, kiliselerin ve bireylerin üzerine düşen ruhsal karanlığın nedeni, Allah’ın ilahî lütufı verdiği yardımı keyfi bir şekilde geri çekmesi değil, insanların ilahî ışığı boşlamaları ya da reddetmeleridir. Bu gerçeğin çarpıcı bir örneği, Mesih’in

dönemindeki Yahudi toplumunun tarihinde sunulmaktadır. Dünyaya olan bağlılıkları ve Allah'ı ve O'nun sözünü unutmaları nedeniyle, anlayışları kararmış, kalpleri dünyasallaşmış ve bedenselleşmişti. Böylece Mesih'in gelişi konusunda cehalette kalmışlar, gururları ve imansızlıkları ile Kurtarıcı'yı reddetmişlerdi. Allah o zaman dahi Yahudi ulusunu kurtuluşun bereketlerinin bilgisinden, ya da buna katılmaktan mahrum bırakmamıştı. Fakat gerçeği reddedenler Gök'ün armağanına duydukları bütün isteği kaybetmişlerdi. “Karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koy[muşlardı],”¹⁹⁰ sonunda kendilerindeki ışık da karanlığa döndü;

bu karanlık ne kadar da büyüktü!¹⁹¹

İnsanların dinin formlarını devam ettirmeleri, ancak hayati önemdeki takvanın eksikliği, Şeytan'ın politikasına uygundur. Yahudiler müjdeyi reddettikten sonra kadim törenlerini gayretle uygulamaya devam ettiler, ulusal ayrıcalıklarını titizlikle korudular, fakat diğer yandan Allah'ın varlığının artık aralarında tezahür etmediği gerçeğini kabullenmek zorunda kalıyorlardı. Daniel'in peygamberlik sözleri öyle şaşmaz bir şekilde Mesih'in geliş zamanına işaret ediyor ve ölümünü o kadar doğrudan öngörüyordu ki, insanları bu sözleri araştırmaktan caydırdılar, sonunda hahamlar zamanı hesaplamaya

girişenleri lanetlediler. İsrail halkı körlük ve tövbesizlik içinde, takip eden yüzyıllar boyunca lütufkâr kurtuluş tekliflerine ilgisiz, müjdenin bereketlerine aldırışsız kalarak, gökten gelen ışığı reddetme tehlikesine karşı ciddi ve korkutucu bir uyarı haline geldiler.

Sebebin olduğu yerlerde, aynı sonuçlar meydana gelecektir. Kendi eğilimlerine engel olduğu için, vazife yapmaya ikna oldukları halde bunu kasıtlı olarak bastıran kişi, sonunda gerçek ile yanılgıyı birbirinden ayırt etme yeteneğini kaybedecektir. Anlayış kararır, vicdan duyarsızlaşır, kalp katılaşır ve can Allah'tan ayrılır. İlahî hakikat bildirisine burun

büküldüğünde ya da hafife alındığında, orada kilise karanlıkla kuşatılacak; iman ile sevgi soğuyacak ve yabancılaşma ile anlaşmazlık girecektir. Kilise üyeleri ilgilerini ve enerjilerini dünyasal uğraşlara odaklayacak, günahkârlar da tövbesizliklerinde katılaşıacaktır.

Vahiy 14. bölümde, Allah'ın yargı saatini duyuran ve insanları O'ndan korkarak O'na tapınmaya çağıran birinci meleğin mesajı, Allah'ın halkı olma iddiasındakileri dünyanın yozlaştırıcı etkilerinden uzaklaştırarak, kendi gerçek dünyasallık ve imandan dönüş hallerini görmeleri için uyandırmayı amaçlıyordu. Allah bu bildiri ile kiliseye bir uyarı yolladı,

kilise bunu kabul etseydi, kendisini O'ndan ayıran kötülükleri düzeltebilirdi. Gökten gelen mesajı kabul ederek, kalplerini Rabb'in önünde alçaltsalar ve O'nun huzurunda durabilmek için samimiyetle hazırlanmaya çalışsalar, Allah'ın Ruhu ve kudreti aralarında tezahür edecekti. Kilise yeniden imanlıların “yüreği ve düşüncesi bir” olduğu, “Tanrı'nın sözünü cesaretle duyurmaya devam et[tikleri]” ve “Rab[bin] de her gün yeni kurtulanları topluluğa kat[tığı]” elçilerin zamanında var olan o kutlu birlik, iman ve sevgi derecesine ulaşacaktı (Elçilerin İşleri 4:32, 31; 2:47).

Allah'ın halkı olma iddiasındakiler

O'nun sözünden üzerlerine yansıyan ışığı kabul etselerdi, Mesih'in olması için dua ettiği, elçinin "Ruh'un birliğini esenlik bağıyla" tanımladığı birliğe kavuşacaklardı. "Çağrınızdan doğan tek *bir* umuda çağrıldığınız gibi, beden *bir* ve Ruh *bir*; Rab bir, iman bir, vaftiz birdir" diyor (Efesliler 4:3–5).

Advent bildirisini kabul edenler işte böyle bereketli sonuçları tecrübe ettiler. Farklı mezheplerden geliyorlardı, mezhep engelleri yerle bir edildi; çelişkili iman açıklamaları atomlara ayrıldı; kutsal yazılara dayanmayan geçici milenyum umudu terk edildi, ikinci gelişeye ilişkin hatalı görüşler düzeltildi, gurur ve dünyaya uyarlık

ortadan kalktı; yanlışlar doğrultuldu; kalpler en tatlı birliktelikte birleşti ve sevgi ile sevinç hüküm sürdü. Bu öğreti, onu kabul eden birkaç kişiye bunları yaptıysa, herkes kabul etmiş olsaydı onlar için de aynısını yapacaktı.

Ancak kiliseler çoğunlukla uyarıyı kabul etmediler. “İsrail halkına” bekçi atananlar¹⁹² olarak İsa'nın gelişinin belirtilerini ilk görmesi gereken din görevlileri, peygamberlerin tanıklığından ya da zamanların işaretlerinden gerçeği öğrenememişlerdi. Kalplerini dünyasal umutlar ve arzular doldurdukça, Allah'a ve O'nun sözüne iman soğudu; advent öğretisi sunulduğunda onların ancak önyargılarını ve imansızlıklarını

uyandırdı. Bildirinin büyük ölçüde ruhban sınıfından olmayanlarca duyurulması, ona karşı koz olarak kullanıldı. Geçmişte olduğu gibi, Allah'ın sözünün açık tanıklığı şu soruyla karşılandı: “Önderlerden ya da Ferisiler'den... iman eden oldu mu hiç?”¹⁹³ Peygamberlik dönemlerinden çıkarılan tezleri çürütmenin ne kadar zor bir iş olduğunu gören pek çokları, peygamberlik kitaplarının mühürlü olduklarını ve anlaşılamayacaklarını öğreterek, insanları peygamberlik sözlerini incelemekten caydırmaya çalıştılar. Pastörlerine kesin bir şekilde güvenmeyen kalabalıklar uyarıyı dinlemeyi reddettiler; başkaları da, gerçeğe dair ikna olmalarına rağmen,

“havra dışı e[dilme]”¹⁹⁴ korkusuyla bunu itiraf edemediler. Allah’ın kilisenin denenmesi ve arındırılması amacıyla gönderdiği bildiri, ne kadar çok sayıda kişinin Mesih’ten çok dünyaya bağlı olduğunu büyük bir kesinlikle ortaya koydu. Onları dünyaya bağlayan bağlar, göge yönelik cazibelerden daha g c l yd . Dünyasal bilgeliğin sözünü dinlemeyi seçerek, gerçeğin kalpleri araştıran mesajından yüz çevirdiler.

Birinci meleğin uyarısını reddederek, yenilenmeleri için Gök’ n sağladığı araçları reddetmiş oldular. Kendilerini Allah’tan uzaklaştıran kötülükleri düzeltecek olan l tufk r haberciye burun kıvırdılar ve daha büyük bir

hevesle dünyanın dostluğunu aramaya koyuldular. 1844 yılında kiliselerde mevcut olan korkunç dünyasallık, imandan dönüş ve ruhsal ölüm durumunun nedeni buydu.

Vahiy 14. bölümde, ilk meleği izleyen ikinci melek şöyle duyurmaktadır: “Yıkıldı! Kendi azgın fuhuş şarabını bütün uluslara içiren büyük Babil yıkıldı!” (Vahiy 14:8). “Babil” kavramı, kargaşa ifade eden “Babel” sözcüğünden alınmıştır. Kutsal Yazılar’da sahte ya da sapkın dinin çeşitli biçimlerini belirtmek için kullanılmaktadır. Vahiy 17. bölümde Babil bir kadın olarak temsil ediliyor – Kutsal Kitap’ta kadın, kilisenin simgesi olarak kullanılır, erdemli bir kadın pak

kiliseyi, aşağılık bir kadın ise sapkın kiliseyi simgeler.

Kutsal Kitap'ta Mesih ile O'nun kilisesi arasındaki ilişkinin kutsal ve kalıcı niteliği, evlilik birliği ile temsil edilmektedir. Rab, halkını sağlam bir antlaşma ile kendisine bağlamış, O onların Allah'ı olmaya söz vermiş, onlar da yalnızca ve yalnızca O'na bağlılık göstereceklerini taahhüt etmişlerdir. Şöyle beyan eder: "Seni sonsuza dek kendime eş alacağım, doğruluk, adalet, sevgi, merhamet temelinde seninle evleneceğim" (Hoşea 2:19). Ve yine: "Çünkü kocan benim" (Yeremya 3:14). Pavlus da Yeni Ahit'te aynı benzetmeyi kullanarak şunları söylüyor: "Sizleri el değmemiş kız gibi tek ere, Mesih'e

sunmak üzere nişanladım” (2. Korintliler 11:2).

Kilisenin güvenini ve sevgisini Mesih'ten uzaklaştırarak O'na sadakatsizlik etmesi ve canını dünyasal şeylerin işgal etmesine izin vermesi, evlilik yemininin çiğnenmesine benzetilmektedir. İsrail'in Rab'den uzaklaşmaktaki günahı ve böyle yaparak küçümsedikleri Allah'ın harika sevgisi, şu benzetmeyle sunulmakta ve duygusal bir şekilde resmedilmektedir: “Sana ant içtim, seninle antlaşma yaptım. Egemen RAB böyle diyor. Ve benim oldun.” “Gitgide güzelleştin, krallığa yaraştın. Güzelliğinden ötürü ünün uluslar arasında yayıldı. Çünkü seni görkemimle donattığım için

güzelliğın kusursuzdu... Ama sen güzelliğine güvendiın, ününü kullanarak fahişelik ettin.” “Ama bir kadın kocasına nasıl ihanet ederse, sen de bana öyle ihanet ettin, ey İsrail halkı! Böyle diyor RAB.” “Kocasının yerine yabancıları yeğleyen, zina eden bir kadındın!” (Hezekiel 16:8, 13–15, 32; Yeremya 3:20).

Yeni Ahit’te, Allah’ın rızasından çok dünyanın dostluğunu arayan sözde Hristiyanlara hitap edilirken çok benzer bir dil kullanılır. Elçi Yakup şöyle diyor: “Ey zina işleyiciler ve fahişeler, dünya ile dostluğun Allah’a düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Onun için, her kim dünya ile dost olmak isterse, kendini Allah’a

düşman eder.”¹⁹⁵

Vahiy 17. bölümdeki kadın (Babil), şöyle tasvir edilmiştir: “mor ve kırmızı giysilere bürünmüş, altınlar, değerli taşlar, incilerle süslenmişti. Elinde iğrenç şeylerle, fuhşunun çirkeflikleriyle dolu altın bir kâse vardı. Alnına şu gizemli ad yazılmıştı: BÜYÜK BABİL, DÜNYA FAHİŞELERİNİN... ANASI.” Peygamber şöyle diyor: “Kadının, kutsalların ve İsa’ya tanıklık etmiş olanların kanıyla sarhoş olduğunu gördüm.” Babil daha sonra “dünya kralları üzerinde egemenlik süren büyük kent” olarak ilan edilir (Vahiy 17:4–6, 18). Yüzyıllar boyunca Hristiyanlığın kralları üzerinde despot

etkinliğini sürdüren güç Roma'dır. Mor ve kırmızı renkler, altınlar ve değerli taşlar, Roma'nın kibirli başpiskoposluğundan etkilenen ihtişamı ve saltanat görkeminin ötesindeki debdebeyi canlı bir şekilde resmetmektedir. Ayrıca hiçbir güçten, Mesih'in izleyicilerine bu kadar gaddar bir şekilde zulmeden bu kilise kadar haklı bir şekilde "kutsalların... kanıyla sarhoş" olarak söz edilemez. Babil aynı zamanda "dünya kralları"yla¹⁹⁶ uygunsuz bir ilişkiye girme günahıyla suçlanmaktadır. Rab'den ayrılan ve putperestlerle birlik olan Yahudi topluluğu böylece fahişelik etmiştir; Roma ise dünyasal güçlerin desteğini arayarak benzer bir şekilde kendini

yozlaştırmıştır, böylece benzer bir yargıya uğrayacaktır.

Babil, “dünya fahişelerinin *anası*” olarak tanımlanmıştır. *Kızları* ile, onun öğretilerine ve geleneklerine bağlı kalan ve dünyayla gayrimeşru bir işbirliği yapmak için gerçeği ve Allah’ın onayını feda etme örneğini izleyen kiliseler simgeleniyor olmalıdır. Vahiy 14. bölümde, Babil’in *yıkılışını* duyuran bildiri bir zamanlar pak olan ama sonra yozlaşan dinsel grupları temsil etmelidir. Bu bildiri yargı uyarısını izlediğine göre son günlerde verilecek olmalıdır; dolayısıyla yalnızca Roma Kilisesi’nden söz ediyor olamaz, zira bu kilise yüzyıllardır düşkün bir durumdadır. Ayrıca, Vahiy kitapçığının

on sekizinci bölümünde Allah halkına Babil'den çıkmaları bildiriliyor. Kutsal yazının bu bölümüne göre, Allah'ın halkından pek çok kişi halen Babil'de olmalıdır. Peki Mesih'in izleyicilerinin çoğunluğu şu anda hangi dinsel gruplarda bulunuyor? Şüphesiz, Protestan inancını benimseyen çeşitli kiliselerde. Bu kiliseler yükseliş zamanlarında Allah ve gerçek adına asil bir duruş sergiliyorlardı, O'nun bereketi de onlarla birlikteydi. İnançsız dünya dahi müjdenin ilkelerinin kabul edilmesinden doğan bereketli sonuçları tanımak zorunda kalıyordu. İsrail'e gönderilen peygamberin sözleriyle: "Güzelliğinden ötürü ünün uluslar arasında yayıldı. Çünkü seni

görkemimle donattığım için güzelliğın kusursuzdu. Egemen RAB böyle diyor.” Ancak İsrail’in laneti ve yıkımı olan arzıyla, tanrısızların uygulamalarını taklit etme ve onların dostluğunu kazanmaya çalışma arzusuyla düştüler. “Sen güzelliğine güvendiñ, ününü kullanarak fahişelik ettin” (Hezekiel 16:14, 15).

Protestan kiliselerinin çoğu, dünyasal yönetimlerle ilişki içindeki devlet kiliseleri ve dünyanın beğenisini kazanmaya çalışan diğer mezhepler, Roma’nın “dünya krallarıyla” kurduğu günahlı ilişki örneğini izlemektedir. “Babil,” yani “kargaşa” kavramı, tümü öğretilerini Kutsal Kitap’tan aldığını iddia eden, yine de neredeyse sayısız

mezheplere ayrılmış ve büyük ölçüde çelişkili iman açıklamalarına ve kuramlara sahip olan bu gruplar için yerinde olarak kullanılabilir.

Roma'dan ayrılan kiliseler, dünyayla günahlı bir şekilde birlik olmanın yanı sıra, onun diğer niteliklerini de göstermektedir.

Bir Roma Katolik eserinde şu iddialar yer almaktadır: “Roma Kilisesi azizlerle ilgili olarak putperestlikle suçlandıysa, onun kızı olan İngiliz Kilisesi de aynı suçtan mahkûmdur, zira Mesih’e adanmış bir kilisesi varsa, Meryem’e adanmış on kilisesi vardır.”—Richard Challoner, *The Catholic Christian Instructed [Katolik Hristiyanın Eğitimi]*, Önsöz, s. 21, 22.

Dr. Hopkins, “A Treatise on the Millennium [Milenyum Üzerine Bir İnceleme]” adlı eserinde şöyle bildirmektedir: “Hristiyanlık karşıtı ruhun ve uygulamaların yalnızca bugün Roma Kilisesi denen oluşumla sınırlı olduğunu düşünmek için hiçbir neden yoktur. Protestan kiliseleri kendi içlerinde Mesih karşıtı birçok unsur barındırmaktadır ve yeniden yapılanarak ... yozlaşmadan ve kötülükten tamamen kurtulmuş olmaktan çok uzaktırlar.”—Samuel Hopkins, *Works [Eserler]*, 2. cilt, s. 328.

Dr. Guthrie, Presbiteryen Kilisesi'nin Roma'dan ayrılmasına ilişkin olarak şunları yazıyor: “Kilisemiz, üç yüz yıl önce bayrağında açık bir Kutsal Kitap

resmi ve temel bildirgesinde ‘Kutsal Yazılar’ı araştırın’¹⁹⁷ sloganıyla Roma kapılarından çıktı.” Sonra şu çarpıcı soruyu soruyor: “Peki Babil’den *tamamen* çıktılar mı?”—Thomas Guthrie, *The Gospel in Ezekiel [Hezekiel’de Müjde]*, s. 237.

Spurgeon şöyle diyor: “İngiliz Kilisesi sakramentaryanizm¹⁹⁸ ile baştan aşağı yenilip bitiriliyor gibi görünüyor; fakat aykırılık da neredeyse onun kadar felsefi sadakatsizlikle dolu görünüyor. Kendilerinden daha iyi şeyler umduğumuz kişiler birer birer imanın temel esaslarından yüz çeviriyorlar. İngiltere’nin kalbinin tamamen iğrenç bir sadakatsizlikle dolu olduğuna inanıyorum, buna rağmen halen

kürsüye çıkararak kendisine Hristiyan demeye cüret ediyor.”

Büyük sapkınlığın kökeni neydi? Kilise müjdenin sadeliğinden ilk önce nasıl ayrıldı? Putperestlerin Hristiyanlığı kabul etmelerini kolaylaştırmak için, paganlığın uygulamalarına uyum sağlayarak. Elçi Pavlus, daha kendi zamanında “yasa tanımazlığın gizli gücü şu anda bile etkindir” diye bildirdi (2. Selanikliler 2:7). Elçilerin hayatı boyunca kilise nispeten pak kaldı. Fakat “ikinci yüzyılın ikinci yarısına doğru kiliselerin büyük çoğunluğu yeni bir biçim edindi; ilk sadelik yok oldu ve farkına varılmadan, eski öğrenciler öldükçe, onların çocukları yeni imanlılarla

birlikte... öne çıkararak dava için yeni bir model oluşturdular.”—Robert Robinson, *Ecclesiastical Researches [Kilise Araştırmaları]*, 6. bölüm, 17. paragraf, s. 51. Mühtedilerin gelişini sağlamak için Hristiyan inancının yüksek standardı düşürüldü, bunun sonucunda “kilisenin içine sel gibi akmaya başlayan putperestler, geleneklerini, uygulamalarını ve putlarını da getirdiler.”—Gavazzi, *Lectures [Dersler]*, s. 278. Hristiyanlık dini dünyasal yöneticilerin beğenisini ve desteğini edindikçe, büyük kalabalıklar tarafından sözde kabul edildi; ancak pek çok kişi görünürde Hristiyan olmalarına rağmen “özde putperest kaldılar, özellikle de putlarına

gizlice tapınmaya devam ettiler.”—
a.g.e., s. 278.

Kendisini Protestan diye adlandıran hemen her kilisede de aynı süreç tekrarlanmadı mı? Gerçek reform ruhuna sahip olan kurucular öldükten sonra, onların soyundan gelenler öne çıkarak “dava için yeni bir model oluşturdular.” Reformcuların çocukları, babalarının iman açıklamasına körü körüne sarılarak ve gördüklerinin ilerisindeki her gerçeği inatla kabul etmeyerek, onların alçakgönüllülük, özveri ve dünyayı terk etme örneklerinden büyük ölçüde uzaklaşmaktadır. Böylece “ilk sadelik yok olmaktadır.” Kilisenin içine akan bir dünyasal sel, “geleneklerini,

uygulamalarını ve putlarını” da getirmektedir.

Yazık ki, “Allah’a düşmanlık” olan dünyayla dostluk, şimdi Mesih’i izlediğini iddia edenler arasında korkutucu bir derecede rağbet görmektedir! Hristiyan alemindeki popüler kiliseler Kutsal Kitap’ın alçakgönüllülük, özveri, sadelik ve takva standartlarından nasıl da yaygın bir şekilde koptular! John Wesley, paranın doğru kullanılmasıyla ilgili olarak şunları söyledi: “Böyle değerli bir yeteneğin hiçbir kısmını, yalnızca gözün arzusunu tatmin etmek için, lüzumsuz ve pahalı giysilerle, veya gereksiz takılarla harcamayın. Hiçbir kısmını evinizi ilginç bir şekilde

süslemek için; lüzumsuz veya pahalı mobilyalarla; değerli resimlerle, boyalarla, altın kaplamalarla heba etmeyin... Hayatın gururunu tatmin etmek için, insanların hayranlığını ya da övgüsünü kazanmak için hiçbir şey sarf etmeyin... ‘Sen kendine iyi davrandığın sürece, insanlar hakkında iyi konuşurlar.’ ‘Mor, ince keten giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirsiniz,’¹⁹⁹ pek çok kişinin zevkinizin inceliğini, cömertliğinizi ve konukseverliğinizi alkışlayacağına şüphe yok. Fakat onların alkışlarını bu kadar pahalıya almayın. Bunun yerine, Allah’tan gelen şerefle yetinin.”— Wesley, *Works [Eserler]*, 50. Vaaz, “The Use of Money [Paranın Kullanımı].”

Fakat günümüzde pek çok kilisede bu öğreti gözardı edilmektedir.

Bir din ikrarı dünyada popüler olmuştur. Yöneticiler, siyasetçiler, avukatlar, doktorlar, tüccarlar, saygı görmek ve toplumun güvenini kazanmak, ayrıca kendi dünyasal kazançlarını arttırmak amacıyla kiliseye katılmaktadırlar. Böylece tüm haksız işlerini Hristiyanlık ikrarının maskesi altında gizlemeye çalışmaktadırlar. Vaftiz olmuş bu dünyasal kişilerin zenginlik ve nüfuzlarıyla güçlenen çeşitli dinsel gruplar, popülerlik ve kayırma için daha da büyük bir çaba göstermektedirler. Popüler caddelerde, en abartılı şekilde süslenmiş muhteşem kiliseler yapılmaktadır. İbadete gelenler

pahalı ve modaya uygun giysileri giymektedirler. Yetenekli bir din görevlisine insanları eğlendirmesi ve cezbetmesi için yüksek bir maaş ödenmektedir. Vaazları yaygın günahlara dokunmamalı, sosyetik kulaklar için yumuşatılmalı ve hoş bir hale getirilmelidir. Böylece sosyetik günahkârlar kilise kayıtlarına yazılmaktadırlar ve sosyetik günahlar dindarlık kisvesi altında gizlenmektedir.

Önde gelen dünyasal bir dergi, sözde Hristiyanların dünyaya karşı mevcut tutumlarını yorumlarken şöyle diyor: “Kilise bilinçsiz bir şekilde çağın ruhuna teslim oldu ve ibadet şekillerini modern isteklere uyarladı.” “Gerçekten,

dini cazip hale getirmek için işe yarayacak her şeyi, kilise artık kendi araçları olarak kullanmaktadır.” New York *Independent*’in *[Bağımsız]* yazarlarından biri de, Metodist mezhebine ilişkin şunları söylüyor: “Dindar insanları dinsizlerden ayıran çizgi giderek sönükleşerek yarı karanlık bir şeye dönüşüyor, her iki taraftaki gayretli kişiler eylem ve zevk tarzlarındaki tüm farklılıkları ortadan kaldırmak için durmaksızın çalışıyorlar.” “Dinin popülerliği, gereklerini tam olarak yerine getirmeden nimetlerinden faydalanmak isteyenlerin sayısını büyük ölçüde arttırmaktadır.”

Howard Crosby şöyle diyor: “Mesih’in

kilisesinin Rabbi'nin tasarılarını bu kadar az yerine getirmesi derin endişe uyandıran bir durumdur. Kadim Yahudilerin, putperest uluslarla girdikleri yakın ilişkinin kalplerini Allah'tan uzaklaştırmasına izin verdikleri gibi, ... İsa'nın kilisesi de bugün, inançsız bir dünyayla sahte bir ortaklığa girerek, gerçek hayatının ilahî yöntemlerinden vazgeçmekte, kendisini Mesihsiz bir toplumun zararlı, ancak çoğunlukla akla yatkın görünen alışkanlıklarına teslim etmekte, lütufta gelişime taban tabana zıt ve Allah'ın vahyine yabancı tezleri ileri sürüp ona yabancı sonuçlara ulaşmaktadır.” — *The Healthy Christian: An Appeal to the Church* [Sağlıklı Hristiyan: Kiliseye Bir

Başvuru], s. 141, 142.

Bu dünyasallık ve zevk arayışı dalgasında, Mesih uğruna özveri ve fedakârlık neredeyse tamamen kayboldu. “Kiliselerimizde şu anda etkin olan bazı erkekler ve kadınlar, çocukluklarında Mesih için bir şeyler verebilmek ya da yapabilmek için fedakârlıkta bulunmaları yönünde eğitilmişlerdi.” Fakat “eğer şimdi kaynaklar aranıyorsa, ... hiç kimse vermeye çağrılmamalıdır. Yo, yo! Bunun yerine panayır, tablo, sahte duruşma, antika yemek, ya da yiyecek bir şey – insanları eğlendirecek herhangi bir şey düzenleyin.”

Wisconsin Valisi Washburn, 9 Ocak 1873 tarihli yıllık mesajında şöyle

bildirdi: “Kumarbazların ortaya çıktıkları okulları yıkmak için bir kanun gerekiyor. Bunlar her yerde. Kilise bile (şüphesiz farkında olmadan) kimi zaman şeytanın işini yaparken görülebiliyor. Hediye konserleri, kimi zaman dinsel ya da hayır amaçlı olarak, fakat çoğunlukla daha değersiz amaçlar için hediye girişimleri ve eşya piyangoları, piyangolar, ödül paketleri vs., bunların tümü, elde edilen değer olmadan para sağlamanın yollarıdır. Bilhassa gençler için, çalışmaksızın para ya da mal kazanılması kadar ahlak bozucu veya zehirleyici bir şey yoktur. Bu şans girişimlerine saygın kişilerin de katıldığı ve vicdanlarını paranın iyi bir amaç için kullanılacağı düşüncesiyle

rahatlattıkları düşünöldüğünde, öлке gençliğinin şans oyunlarının heyecanının neredeyse kesinlikle neden olacağı alışkanlıklara sıklıkla kapılmaları şaşkırtıcı değildir.”

Dünyaya uyum ruhu, tüm Hristiyan aleminde kiliseleri ele geçirmektedir. Robert Atkins, Londra’da verdiği bir vaazda, İngiltere’de hüküm süren ruhsal çöküşün karanlık bir resmini çiziyor: “Gerçek doğrular yeryüzünden yok oluyor ve hiç kimse bunu dikkate almıyor. Günümüzde her kilisede din mensupları dünyayı seven, dünyaya uyum sağlayan, vücudun rahatı için sağlanan konforu seven ve saygınlık peşinde koşan kişiler. Mesih’le birlikte sıkıntı çekmeye çağrılıyorlar, ancak

tekirden bile kaçınıyorlar... Her kilisenin ön kapısına *sapkınlık*, *sapkınlık* ve *sapkınlık* kazınmış durumdadır; bunu bir bilseler ve hissetseler belki bir umut olurdu; fakat, yazık! ‘Zenginiz, zenginleştik, hiçbir şeye ihtiyacımız yok’²⁰⁰ diye haykırıyorlar.”—*Second Advent Library [İkinci Geliş Kütüphanesi]*, broşür no. 39.

Babil’in suçlandığı büyük günah, “kendi azgın fuhuş şarabını bütün uluslara içir[miş]”²⁰¹ olmasıydı. Dünyaya sunduğu bu sarhoş edici kâse, onun dünyanın yüce kişileriyle kurduğu uygunsuz ilişkinin sonucunda kabul ettiği sahte öğretileri temsil etmektedir. Dünyayla dostluk onun

imanını bozmaktadır, o da Kutsal Yazı'nın en açık ifadelerine aykırı öğretileri sunarak, dünya üzerinde yozlaştırıcı bir etki göstermektedir.

Roma Kutsal Kitap'ı insanlardan gizledi ve tüm insanların onun yerine kendi öğretilerini kabul etmelerini istedi. Allah'ın sözünü insanlara yeniden kazandırmak Reform'un işiydi; fakat günümüzdeki kiliselerde, insanlara imanlarını Kutsal Yazılar'dan ziyade kendilerinin iman açıklamalarına ve kendi kiliselerinin öğretilerine dayandırmayı öğrettikleri büyük bir gerçek değil midir? Charles Beecher, Protestan kiliseleri hakkında şunları söyledi: "İman açıklamalarına karşı tek bir sert sözden, bu kutsal

babaların,²⁰² teşvik etmiş oldukları azizlere ve şehitlere artan saygıya karşı sert sözlerden kaçındıkları hassasiyetle kaçınıyorlar... Protestan müjdeciler mezhepler kendilerinin ve birbirlerinin ellerini öyle bağlamışlar ki, bunların tümünde, bir kimse Kutsal Kitap haricinde bir kitabı kabul etmeden hiçbir şekilde, hiçbir yerde vaiz olamıyor... İman açıklamasının gücünün, şimdilerde Kutsal Kitap'ı tıpkı Roma'nın yaptığı gibi yasaklamaya başladığı, ancak bunu daha ince bir şekilde yaptığı fikrinde, gerçek dışı hiçbir şey yok.” — “The Bible a Sufficient Creed [Yeterli İman Açıklaması: Kutsal Kitap]” konulu vaaz, Fort Wayne, Indiana, 22 Şubat

1846.

Sadık öğretmenler Allah'ın sözünü açıkladıklarında, Kutsal Yazılar'ı anlama iddiasında olan bilgili kişiler ve din adamları ortaya çıkararak, sağlam öğretiyi sapkınlıkla suçlamakta, böylece gerçeği arayanları yoldan çevirmektedirler. Dünya Babil'in şarabıyla iflah olmaz bir şekilde sarhoş olmasaydı, büyük kalabalıklar Allah'ın sözünün açık, keskin gerçekleri sayesinde ikna olacak ve ihtida edecekti. Fakat dinsel inanç o kadar karmaşık ve uyumsuz gibi gösterilmektedir ki, insanlar neyin gerçek olduğuna inanacaklarını bilememektedirler. Dünyanın tövbesizliğinin günahı, kilisenin

kapısında yatmaktadır.

Vahiy 14. bölümdeki ikinci meleğin mesajı ilk kez 1844 yazında vaaz edildi; o zaman için, yargı uyarısının en yaygın bir şekilde duyurulduğu ve en çok reddedildiği, ayrıca kiliselerin çöküşünün de en hızlı olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nin kiliseleriyle daha doğrudan ilgiliydi. Ancak ikinci meleğin mesajı 1844 yılında tamamen yerine gelmedi. O zaman kiliseler advent bildirisinin ışığını reddettikleri için ahlaki bir çöküş yaşadılar; fakat bu çöküş tam değildi. Bu zamana ait özel gerçekleri reddetmeye devam ettikleri için, gitgide daha da düştüler. Ancak henüz “Yıkıldı! Kendi azgın fuhuş şarabını *bütün uluslara* içiren büyük

Babil yıkıldı!” sözü söylenemezdi. Babil, henüz tüm uluslara bunu yaptırmamıştı. Dünyaya uyum ve zamanımızın deneme gerçeklerine ilgisizlik ruhu, Hristiyan alemindeki tüm ülkelerde Protestan inancındaki kiliselerde mevcuttur ve rağbet kazanmaktadır; bu kiliseler ikinci meleşin ciddi ve korkunç kınamasının kapsamına girmektedirler. Ancak imandan dönüş henüz doruk noktasına ulaşmamıştır.

Kutsal Kitap, Rabb’in gelişinden önce Şeytan’ın “her türlü mucizede, yanıltıcı belirtilerle harikalarda ve... aldatan *her türlü* kötülükte” etkinlik göstereceğini; onlar ise “gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşmadıklarından,” bu

nedenle “yalana kanmaları için onların üzerlerine yanıtıcı bir güç” gönderileceğini bildirir (2. Selanikliler 2:9–11). Bu duruma ulaşıncaya ve tüm Hristiyan aleminde kilisenin dünyayla birleşmesi tamamen gerçekleşinceye dek, Babil’in çöküşü tamamlanmayacaktır. Bu değişim ilerleme kaydetmektedir ve Vahiy 14:8 ayetinin tam anlamıyla gerçekleşmesi gelecekte olacaktır.

Babil’i oluşturan kiliselerdeki ruhsal karanlığa ve Allah’tan uzaklaşmaya rağmen, Mesih’in gerçek izleyicilerinin büyük kısmı halen onların topluluklarında bulunmaktadır. Bunların arasında, bu zamana ait özel gerçekleri hiçbir zaman görmemiş olan

pek çok kişi vardır. Mevcut durumlarından hoşnutsuz olan ve daha berrak bir ışığa özlem duyanların sayısı hiç de az değildir. Bağlı buldukları kiliselerde Mesih'in suretini boşuna aramaktadırlar. Bu topluluklar gitgide gerçekten daha da uzaklaştıkça ve dünyayla daha yakın bir ilişki kurdukça, iki sınıf arasındaki fark büyüyecek ve ayrılıkla sonuçlanacaktır. Allah'ı her şeyden çok sevenlerin “Tanrı'dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler”²⁰³ ile ilişkilerini sürdüremeyeceği zaman gelecektir.

Vahiy 18. bölümde, kilisenin Vahiy 14:6–12 ayetlerindeki üç aşamalı uyarıyı reddetmenin sonucu olarak

ikinci meleğin öngördüğü duruma tam olarak ulaşacağı ve halen Babil’de bulunan Allah halkının onun birlikteliğinden ayrılmaya çağrılacağı zamana işaret edilmektedir. Bu, dünyaya verilecek olan en son bildiri olacak; ve görevini tamamlayacaktır. “Gerçeğe inanmayan ve kötülükten hoşlananların” (2. Selanikliler 2:12) yalana kanmaları için üzerlerine yanıltıcı bir güç gönderildiğinde, gerçeğin ışığı onu kabul etmek için kalplerini açmış olan herkesi aydınlatacak ve Babil’de kalmış olan Rabb’in çocuklarının tümü bu çağrıya kulak verecektir: “Ey halkım! ... Çık oradan!” (Vahiy 18:4).

189 Bkz. 1. Timoteos 3:15.

190 Bkz. Yeşaya 5:20.

191 Bkz. Matta 6:23.

192 Bkz. Hezekiel 3:17; 33:7.

193 Bkz. Yuhanna 7:48.

194 Bkz. Yuhanna 9:22.

195 Bkz. Yakup 4:4 (Kİ).

196 Bkz. Vahiy 17:2; 18:3, 9.

197 Bkz. Yuhanna 5:39.

198 Sakramentaryanizm (sacramentarianism): Kilisede yerleşik olan törensel uygulamaların (sakramentlerin) sembolik ve önemli ama insanın kurtuluşunda içsel etkisi olmadığını ileri süren öğretisi.

199 Bkz. Luka 16:19.

200 Bkz. Vahiy 3:17.

201 Bkz. Vahiy 14:8.

202 Papalar kastedilmektedir.

203 2. Timoteos 3:4, 5.

22 – YERİNE GELEN PEYGAMBERLİK SÖZLERİ

Rabb'in gelişinin ilk beklendiği tarih –1844 ilkbaharı– geçtikten sonra, bir süre boyunca O'nun gelişini bekleyenler şüpheye ve belirsizliğe düştüler. Dünya onları kesin bir yenilgiye uğramış ve bir hayalin peşinden koştukları kanıtlanmış olarak görse de, onların teselli kaynağı halen Allah'ın sözüydü. Pek çok kişi Kutsal Yazılar'ı araştırmaya devam ederek, imanlarının kanıtlarını yeni baştan incelediler ve daha fazla ışık alabilmek için peygamberlik sözlerini dikkatle çalıştılar. Kutsal Kitap'ın onların duruşunu destekleyen tanıklığı açık ve

kesin görünüyordu. Yanlış olması ihtimali bulunmayan işaretler Mesih'in gelişinin yakın olduğuna işaret ediyordu. Rabb'in özel bereketi, hem günahkârların ihtida etmeleriyle hem de Hristiyanlar arasında ruhsal hayatın yenilenmesiyle, bildirinin Gök'ten olduğuna tanıklık etmişti. İmanlılar hayal kırıklıklarını açıklayamamaları da, geçmiş deneyimlerinde kendilerini Allah'ın yönlendirdiğinden emindiler.

İkinci geliş zamanına işaret ettiğini düşündükleri peygamberlik sözleriyle iç içe geçmiş olarak, bilhassa içinde buldukları belirsizlik ve kararsızlık durumuna uygun ve onları imanda sabırla beklemeye teşvik ederek, anlayışlarına şimdi karanlık gelen şeyin

belirlenen zamanda açıklığa kavuşturulacağını bildiren açıklama da vardı.

Bu peygamberlik sözlerinden biri de Habakkuk 2:1–4 ayetlerinde bulunuyordu: “Nöbet yerinde, gözcü kulesinde durayım, bakayım RAB bana ne diyecek, yakınmalarına ne yanıt verecek göreyim. Şöyle yanıtladı RAB: ‘Göreceklerini taş levhalara oyarak yaz. Öyle ki, herkes bir çırpıda okusun. Bu olayların zamanı gelmedi henüz. Sonun belirtileridir bunlar ve yalan değildir. Gecikiyormuş gibi görünse de bekle olacakları, kesinlikle olacak, gecikmeyecek. Bakın şu övünge kişiye, niyeti iyi değildir. Ama doğru kişi *sadakatıyla* yaşayacaktır.’”

Daha 1842 yılında, bu peygamberlik sözünde verilen “göreceklerini taş levhalara oyarak yaz. Öyle ki, herkes bir çırpıda okusun” talimatı, Charles Fitch’e Daniel ve Vahiy kitapçıklarındaki görümleri açıklayacak bir peygamberlik tablosu hazırlama fikrini vermişti. Bu tablounun yayınlanması, Habakkuk’a verilen emrin yerine getirilmesi olarak görüldü. Ancak o zaman hiç kimse, aynı peygamberlik sözünde, görümlün yerine gelmesinde belirgin bir gecikmeden –bekleme süresinden– bahsedildiğinin farkına varmadı. Hayal kırıklığının ardından kutsal yazının bu bölümü çok anlamlı görüldü: “Bu olayların zamanı gelmedi henüz. Sonun

belirtileridir bunlar ve yalan değildir. Gecikiyormuş gibi görünse de bekle olacakları, kesinlikle olacak, gecikmeyecek... Doğru kişi sadakatiyle yaşayacaktır.”

Hezekiel'in peygamberlik sözlerinin bir bölümü de imanlılar için güç ve teselli kaynağı oldu: “RAB bana şöyle seslendi: İnsanoğlu, İsrail'de yaygın olan, “Günler geçiyor, her görüm boşa çıkıyor” deyişinin anlamı nedir? Onlara de ki, “Egemen RAB şöyle diyor: ... Her görümün yerine geleceği günler yaklaştı... Ama ben RAB, ne dersem gecikmeden olacak.” “İsrail halkı, ‘Onun gördüğü görüm uzak günler için, peygamberlik sözleri de uzak gelecekle ilgili’ diyor. Bundan ötürü

onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğim sözlerden hiçbiri artık gecikmeyecek, ne dersem olacak’ ” (Hezekiel 12:21–25, 27, 28).

Bekleyenler, sonu başlangıçtan itibaren bilen Kişi’nin çağların ötesinden bakarak onların hayal kırıklığını öngördüğüne ve onlara cesaret ve umut sözleri verdiğiğine iman ederek sevindiler. Kutsal Yazılar’ın onları sabırla beklemeye ve Allah’ın sözüne olan güvenlerini sıkı sıkıya tutmaya teşvik eden bu bölümleri olmasaydı, imanlarını bu denenme saatinde kaybedeceklerdi.

Matta 25. bölümde yer alan on kız benzetmesi de Adventistlerin deneyimini örneklemektedir. Matta 24.

bölümde, Mesih öğrencilerinin O'nun gelişinin ve dünyanın sonunun işaretleriyle ilgili sorusuna cevap verirken, ilk gelişinden ikinci gelişine dünya tarihinin ve kendi kilisesinin tarihindeki en önemli olayları; yani Yerus alim'in yıkılışını, kilisenin pagan ve papalık zulümleri altında yaşayacağı büyük sıklıntıyı, güneşin ve ayın kararmasını ve yıldırların düşüşünü belirtmişti. Bundan sonra krallığı ile gelişinden bahsetti ve O'nun gelişini bekleyen iki sınıf hizmetk rı tanımlayan benzetmeyi anlattı. 25. bölüm şu sözlerle başlar: "O zaman Göklerin Egemenliği... on kıza benzeyecek." Burada 24. bölümün sonunda belirtilen şey, yani son

günlerde yaşamakta olan kilise gözler önüne seriliyor. Bu benzetmede, deneyimleri bir şark düğününde yaşanan olaylarla örneklenir.

“O *zaman* Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkan on kıza benzeyecek. Bunların beşi akıllı, beşi akılsızdı. Akılsızlar yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar. Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular. Gece yarısı bir ses yankılandı: ‘İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!’ ”

Mesih’in gelişi, birinci meleğin mesajıyla ilan edildiği gibi, güveyin gelişiyle temsil edilmektedir. O’nun yakında geleceğinin duyurulmasıyla

meydana gelen reform, kızların dışarı çıkmalarına karşılık gelmiştir. Bu benzetmede, Matta 24. bölümde olduğu gibi, iki sınıf temsil edilmektedir. Tümü kandillerini, yani Kutsal Kitap'ı almışlar ve onun ışığıyla Güvey'i karşılamaya çıkmışlardır. Fakat “akılsızlar yanlarına kandillerini al[mış], ama yağ alma[mış]” iken, “akıllılar... kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da al[mışlar]”dır. İkinci sınıf Allah'ın lütfunu, O'nun sözünü adımlara çıra, yola ışık haline getiren Kutsal Ruh'un yenileyici ve aydınlatıcı gücünü almışlardır. Allah korkusuyla gerçeği öğrenmek için Kutsal Yazılar'ı araştırmışlar, kalbin ve yaşamın paklığı için samimiyetle çalışmışlardır. Bunlar

kişisel bir deneyim yaşamışlar, Allah'a ve O'nun sözüne hayal kırıklığının ve gecikmenin yıkamayacağı bir imana sahip olmuşlardır. Diğerleri “yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar.” Güdülerle hareket etmişlerdir. Ciddi bildiri korkularını uyandırmış, ancak kardeşlerinin imanına güvenmişler, iyi duyguların titrek ışıklarıyla tatmin olmuşlar, hakikati ya da lütfun kalpteki gerçek işleyişini tam olarak anlayamamışlardır. Bu kişiler hemen ödül alacakları beklentisiyle, umutla dolu olarak Rabb'i karşılamaya çıkmışlar; ancak kendilerini gecikmeye ve hayal kırıklığına hazırlamamışlardır. Denemeler geldiğinde imanlarını kaybetmişler ve ışıkları sönmüşlerdir.

“Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular.” Güveyin gecikmesiyle, Rabb’in beklendiği zamanın geçmesi, hayal kırıklığı ve görünürdeki gecikme temsil edilmektedir. Bu belirsizlik zamanında yüzeysel ve gayretsiz kişilerin ilgisi çok geçmeden sönmeye ve çabaları gevşemeye başladı; fakat imanını Kutsal Kitap’a dair kişisel bilgilerine dayandıranların ayaklarının altında hayal kırıklığı dalgalarının aşındıramayacağı bir kaya vardı. “Hepsini uyku bastı, dalıp uyudular;” bir sınıf kayıtsızlıkla ve imanlarını terk ederek, diğer sınıf ise daha berrak ışığın verileceği zamana dek sabırla bekleyerek. Ancak deneme gecesinde ikinciler, gayretlerini ve bağlılıklarını

bir ölçüde kaybediyor gibi göründüler. Gayretsiz ve yüzeysel kişiler artık kardeşlerinin imanlarına dayanamayacaklardı. Herkes kendi adına ayakta durmalı ya da düşmeliydi.

Bu sıralarda bağınazlık ortaya çıkmaya başladı. Bildiriye gayretli bir biçimde inandıklarını iddia edenlerden bazıları, Allah'ın sözünün tek yanılmaz rehber olduğunu reddettiler ve Ruh tarafından yönlendirildikleri iddiasıyla kendilerini duygularının, izlenimlerinin ve hayal güçlerinin denetimine bıraktılar. Kör ve bağınazca bir gayret sergileyerek, kendi yollarını onaylamayan herkesi kınayan kişiler de vardı. Fanatik fikirleri ve uygulamaları genel Adventist topluluğundan hiçbir yakınlık

görmedi; ancak onlar gerçeğin davasının ayıplanmasına hizmet ettiler.

Şeytan bu şekilde Allah'ın işine karşı koymayı ve onu yıkmayı amaçlıyordu. İnsanlar advent hareketiyle büyük ölçüde silkinmişlerdi, binlerce günahkâr ihtida etmişti, imanlı kişiler, bekleme döneminde dahi, kendilerini gerçeğin duyurulması işine vermişlerdi. Kötülüğün efendisi tebaasını kaybediyordu; Allah'ın davası üzerine gölge düşürmek için imana sahip olma iddiasındaki bazı kişileri aldatıp onları uçlara sürüklemeye çalıştı. Böylece temsilcileri de, Adventistleri ve imanlarını nefret uyandırıcı bir şekilde göstermek için, her yanılığın, her yetersizliği ve her yakışsız davranışı

alarak, insanların önüne en abartılı ışıkla tutmak için hazır bulundular. Böylece, ikinci gelişe iman ettiğini söyleyen, ama yürekleri onun denetiminde olan ne kadar çok kişi toplayabilirse, tüm imanlılar topluluğunu temsil ettikleri iddiasıyla dikkati onların üzerine çekerek o kadar büyük bir yarar sağlayacaktı.

Şeytan, “kardeşlerimizin suçlayıcısıdır,”²⁰⁴ insanlara Rabb’in halkının yanlıgılarını ve kusurlarını araştırıp bunları dikkate sunarken, iyi işlerinden söz etmeden geçmeyi ilham eden onun ruhudur. Allah canların kurtuluşu için çalışırken, o da her zaman etkindir. Allah oğulları kendilerini Rabb’in önünde sunmak

için geldiklerinde, Şeytan da onlarla birlikte gelir.²⁰⁵ Her uyanışta, kalpleri kutsanmamış ve zihinleri dengesiz olanları işe karıştırmaya hazırdır. Bu kişiler gerçeğin bazı hususlarını kabul ederek imanlılar arasında yer edindiklerinde, onlar aracılığıyla çalışarak tedbirsiz olanları aldatacak kuramları sunar. Hiç kimse, sırf Allah'ın çocuklarıyla birliktelikte, hatta ibadet evinde ve Rabb'in sofrasında bulunduğu için gerçek Hristiyan sayılmaz. Şeytan çoğunlukla en ciddi etkinliklerde, aracısı olarak kullanabileceği kişilerin görünümünde olarak bulunmaktadır.

Kötülüğün efendisi, Allah halkının göksel kente doğru yolculuklarında

üzerinden geçtikleri her karış toprağı ele geçirmeye çalışmaktadır. Tüm kilise tarihinde hiçbir reform ciddi engellerle karşılaşmadan sürdürülememiştir. Pavlus'un zamanında da böyleydi. Elçi nerede bir kilise kursa, imanı kabul eder gibi görünen bazıları, kabul edilmesinin sonucunda gerçeğin sevgisini dışarı atacak olan bazı sapkınlıklar getirmişlerdir. Luther de, Allah'ın kendileriyle doğrudan konuştuğunu iddia eden ve dolayısıyla kendi fikirlerini ve görüşlerini Kutsal Yazılar'ın tanıklığının üstüne koyan fanatiklerin tuttuğı yol yüzünden, büyük şaşkınlık ve sıkıntı yaşamıştır. İman ve tecrübede yetersiz olan, fakat büyük bir özyeterlilik duygusuna sahip

ve yeni şeyler dinlemeyi ve söylemeyi seven kişiler, yeni öğretmenlerin iddialarıyla kandırılmış, Allah'ın inşa etmek için Luther'i yönlendirdiği şeyi yıkmak için Şeytan'ın aracılara katılmışlardır. Wesley kardeşler ve etkileri ve imanlarıyla dünyayı bereketleyen diğerleri, her adımlarında, Şeytan'ın hileleriyle aşırı gayretli, dengesiz ve kutsanmamış kişileri fanatikliğin her derecesine ittiğini gördüler.

William Miller'in fanatikliğe yol açan bu etkilere karşı hoşgörüsü yoktu. Luther gibi o da her ruhun Allah'ın sözüyle sınanması gerektiğini bildirmişti. Miller şöyle demişti: "İblis'in günümüzde bazılarının

zihinleri üzerinde büyük bir etkisi var. Nasıl bir ruhtan geldiklerini nereden bileceğiz? Kutsal Kitap yanıtlıyor: ‘Onları meyvelerinden tanıyacaksınız.’²⁰⁶ ... Pek çok ruh dünyanın her yanına yayılmıştır; bize ise ruhları sınamamız emrediliyor. Bu dünyada ölçülü, hakça ve dindar bir şekilde yaşamamızı sağlamayan ruh, Mesih’in ruhu değildir. Şeytan’ın bu çılgın hareketlerde büyük payı olduğundan gitgide daha çok emin oluyorum... Aramızda tamamen kutsanmış gibi görünen pek çok kişi insanî gelenekleri izlemektedir ve anlaşılan böyle iddialarda bulunmayan diğerleri kadar hakikatten habersizdirler.”—Bliss, s. 236, 237.

“Yanılgı ruhu bizi gerçekten uzaklaştıracak; Allah’ın Ruhu ise bizi gerçeğe yönlendirecektir. Fakat, diyelim ki, bir kişi yanılgı içindedir ve gerçeğe sahip olduğunu sanmaktadır. Öyleyse ne olacak? Yanıtımız, Ruh ve söz mutabıktır. Bir kişi kendisini Allah’ın sözüne göre dener ve tüm söz boyunca mükemmel bir uyum bulursa, o zaman gerçeğe sahip olduğuna inanmalıdır; fakat kendisini yönlendiren ruhun Allah’ın yasasının ya da Kitap’ının genel anlamıyla uyumlu olmadığını görürse, bu durumda iblisin tuzağına düşmemesi için dikkatli yürümelidir.” — *The Advent Herald and Signs of the Times Reporter* [*Advent Müjdecisi ve Zamanların İşaretleri*]

Habercisi], 8. cilt, sayı 23 (15 Ocak 1845). “Çoğunlukla parlayan bir gözde, ıslak bir yanakta ve boğuk bir seste, Hristiyanlığın bütün gürültüpatırtısından daha fazla içsel dindarlığa dair kanıt gördüm.”—Bliss, s. 282.

Reform günlerinde Reform’un düşmanları, fanatikliğin tüm kötülüklerini ona karşı bütün samimiyetleriyle çalışanların üzerine yıkmışlardı. Advent hareketinin karşıtları da benzer bir yol izlediler. Aşırıcılarla fanatiklerin yanılıgılarını yanlış yansıtmakla ve abartmakla yetinmeyerek, en ufak bir gerçek payı olmayan çirkin haberler yaydılar. Bu kişiler önyargı ve öfkeyle hareket ediyorlardı. Mesih’in kapıda

olduğunun duyurulması rahatlarını bozmuştu. Doğru olmasından korkuyor, ancak öyle olmadığını umuyorlardı, Adventistlere ve onların inancına açtıkları savaşın sırrı buydu.

Adventistler arasına birkaç fanatik sızmış olması, hareketin Allah'tan olmadığına karar vermek için, Pavlus'un ya da Luther'in zamanında kilisede fanatiklerin ve aldatıcıların bulunmasını onların çalışmasını eleştirme bahanesi olarak kullanmaktan daha geçerli bir neden değildir. Allah halkı uykularından uyansın ve tövbe ile reform için samimiyetle çalışmaya başlasınlar; İsa'da olan gerçeği öğrenmek için Kutsal Yazılar'ı araştırsınlar; Allah'a tamamen

adansınlar, Şeytan'ın halen etkin ve tetikte olduğunun kanıtları eksik kalmayacaktır. Mümkün olan her aldatmacayla gücünü gösterecek, egemenliği altındaki bütün düşmüş melekleri yardımına çağıracaktır.

Fanatikliğe ve bölünmeye yol açan şey, ikinci gelişin duyurulması değildi. Bunlar 1844 yazında, Adventistler gerçek konumlarıyla ilgili olarak şüphe ve şaşkınlık içindeyken ortaya çıktı. Birinci meleğin mesajının vaaz edilmesi ve 'gece yarısı yankılanan ses'²⁰⁷ doğrudan fanatikliği ve anlaşmazlığı bastırmaya yönelikti. Bu ciddi hareketlere katılanlar uyum içindeydi; kalpleri birbirlerine ve yakında görmeyi umdukları İsa'ya karşı sevgiyle

doluydu. Tek iman, tek kutlu umut onları her türlü insanî etkinin üzerine yükseltiyor, Şeytan'ın saldırılarına karşı kalkan görevi görüyordu.

“Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular. Gece yarısı bir ses yankılandı: ‘İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!’ Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler” (Matta 25:5–7). 1844 yazında, 2300 günün sona ereceğinin ilk zannedildiği zaman ile, sonradan buraya dek uzanacağı anlaşılan aynı yılın sonbaharının arasında, Kutsal Yazılar'ın kendi sözleriyle şu bildiri ilan edildi: “İşte güvey geliyor!”

Bu harekete yol açan keşif, 2300 günlük dönemin başlangıç noktası olan

Artahşasta'nın Yeruşalim'in yeniden kurulmasına yönelik emrinin, önceden sanıldığı gibi M.Ö. 457 yılının başında değil, sonbaharında yürürlüğe girmiş olmasıydı. 457 sonbaharından itibaren sayılınca, 2300 yıl 1844 sonbaharında sona eriyordu. (Ek'te sayfa 330'a dair nota bakınız.)

Eski Ahit'te yer alan örneklerden çıkarılan tezler de, “tapınağın temizlenmesi” ile temsil edilen olayın meydana gelmesi gereken zaman olarak sonbahara işaret etmekteydi. Bu, Mesih'in ilk gelişine ilişkin örneklerin yerine gelme biçimlerine dikkat edildiğinde, büyük bir netlikle ortaya çıktı.

Fısıh kuzusunun kurban edilmesi

Mesih'in ölümünün bir gölgesi idi. Pavlus şöyle diyor: "Çünkü Fısıh kuzumuz Mesih kurban edildi." (1. Korintliler 5:7). Fısıh zamanında Rabb'in huzurunda sallanan ilk yetişen ürün demeti,²⁰⁸ Mesih'in dirilişini örnekliyordu. Pavlus, Rabb'in ve O'nun tüm halkının dirilişinden bahsederken, şunları söylüyordu: "Mesih turfanda olarak, ondan sonra O'nun gelişinde Mesih'in olanlar" (1. Korintliler 15:23 [Kİ]). Hasattan önce toplanan ilk olgun ürünler olan turfanda demeti gibi, Mesih de, gelecekteki dirilişte toplanarak Allah'ın ambarına konacak olan kurtarılanların ölümsüz hasadının turfandasıdır.

Bu örnekler yalnızca olay değil, zaman

bakımından da yerine geldi. Yahudi takviminin ilk ayının on dördüncü gününde, on beş yüzyıldır Fısıh kuzusunun kurban edildiği ay ve günde, Mesih, öğrencileriyle birlikte Fısıh yemeğini yedikten sonra, “dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu”²⁰⁹ olarak kendi ölümünün anısını devam ettirecek olan bayramı tesis etti. Aynı gece, kötü eller tarafından çarmıha gerilerek öldürülmeye götürüldü. Sallamalık demet örneğinde olduğu gibi, Rabbimiz üçüncü günde ölümden dirildi, “uyuyanların turfandası,” tüm dirilen doğruların, “zavallı bede[ni]” değiştirilerek “kendi yüce bedenine benzer hale geti[rilecek]” olanların

örneği oldu (1. Korintliler 15:20 [Kİ]); (Filipililer 3:21).

Aynı şekilde, ikinci gelişe ilişkin örneklerin de simgesel törenlerin işaret ettiği tarihte yerine gelmeleri gerekir. Musa'ya bildirilen sistemde, tapınağın arındırılması, yani büyük Kefaret Günü, Yahudi takviminin yedinci ayının onuncu gününde gerçekleştiriliyordu (Levililer 16:29–34), bu günde başrahip tüm İsrail için kefarettikten sonra, böylece günahlarını tapınaktan temizledikten sonra, halkın arasına çıkıyor ve onları kutsuyordu. Bu yüzden, büyük Başrahibimiz Mesih'in günahı ve günahkârları yok ederek yeryüzünü arındırmak ve bekleyen halkını

ölümsüzlükle kutsamak üzere geleceğine inanılıyordu. Yedinci ayın onuncu günü, büyük Kefaret Günü, tapınağın temizlenmesi zamanı, 1844 yılında Ekim ayının yirmi ikisine denk düşüyor ve Rabb'in geliş günü olarak görülüyordu. Bu görüş, o zamana dek sunulmuş olan ve 2300 günün sonbaharda sona ereceğini bildiren kanıtlarla uyumluydu ve bu sonuç karşı konulamaz gibi görünüyordu.

Matta 25. bölümdeki benzetmede, bekleme ve uyuyakalma zamanlarını damadın gelişi izler. Bu, hem peygamberlik sözlerinden hem de örneklerden çıkarılarak yukarıda sunulmuş olan tezlere uygundu. Doğru olduklarına ilişkin güçlü bir kanaate

sahiptiler; böylece ‘gece yarısı yankılanan ses’ binlerce imanlı tarafından müjdelendi.

Hareket bir gelgit dalgası gibi tüm ülkeyi süpürdü. Kentten kente, köyden köye, kırdaki uzak yerlere dek yayıldı, sonunda Allah’ın bekleyen halkı tamamen uyandı. Fanatiklik bu duyurunun önünde güneşin doğumuyla buharlaşan kırağı gibi kayboldu. İmanlılar şüphelerinin ve şaşkınlıklarının giderildiğini gördüler, umut ve cesaret kalplerini canlandırdı. Çalışmada, Allah’ın sözünün ve Ruhu’nun denetleyici etkisi olmadan insanî heyecan bulunduğunda her zaman sergilenen aşırılıklardan eser yoktu. Eski İsrail’de, Rabb’in

hizmetkârlarının tekdir bildirilerini izleyen, kendini alçaltma ve Rabb'e dönüş dönemlerine benzer nitelikteydi. Allah'ın her çağdaki çalışmasını gösteren özellikleri taşıyordu. Coşkun bir sevinç pek yoktu, bunun yerine kalplerin derinden araştırılması, günahların itirafı ve dünyayı terk ediş vardı. Acılı canların yükü, Rabb'i karşılamaya hazırlıktı. Sebatla edilen dualar ve Allah'a kayıtsız şartsız adanmışlık vardı.

Miller çalışmayı şu sözlerle tanımlıyordu: "Büyük bir sevinç ifadesi yok: yani, gelecekte tüm göğün ve yeryüzünün birlikte sözle anlatılmaz yüce bir sevinçle coşacağı²¹⁰ bir olay için bastırılmış gibi. Sesleniş yok: bu

da, gökten gelen sesleniş için ayrılmış. İlahî söyleyiciler suskun: melek ordularına, göğün korosuna katılmayı bekliyorlar... Duyguların çatışması yok: tümü tek yürek, tek zihin.”— Bliss, s. 270, 271.

Harekete katılan başka biri şu tanıklıkta bulundu: “Her yerde, yüce göğün Allah’ı önünde kalplerin tüm derinliklerinin araştırılmasını ve canların alçaltılmasını sağladı. Bu dünyaya ait şeylere sevginin terk edilmesine, çatışmalara ve düşmanlıklara son verilmesine, işlenen yanlışların itiraf edilmesine, Allah’ın huzurunda diz çöküşe ve bağışlanma ve kabul edilme için O’na tövbekâr, ezik yürekli yalvarışlara neden oldu. Daha

önce hiç görmediğimiz bir şekilde, kendini alçaltmalara ve canların secde etmelerine neden oldu. Allah'ın Yoel aracılığıyla bildirdiği gibi, Allah'ın büyük günü yaklaştığında,²¹¹ giysilerin değil yüreklerin paralanmasına, oruçla, ağlayışla ve yasla Rabb'e dönüşe²¹² yol açtı. Allah'ın Zekeriya aracılığıyla söylediği gibi, O'nun çocuklarının üzerine lütuf ve yakarış ruhu döküldü; bedenini deştiklerine baktılar, ülkede büyük bir yas oldu,²¹³ ... ve Rabb'i arayanlar O'nun önünde canlarına eziyet ettiler.”—Bliss, *Advent Shield and Review [Advent Kalkanı ve Derlemesi]*, 1. cilt, s. 271 (Ocak, 1845).

Elçilerin zamanından beri meydana gelen büyük dinsel hareketlerin hiçbiri,

1844 sonbaharındaki hareket kadar insanî kusurlardan ve Şeytan'ın hilelerinden uzak olmamıştır. Şimdi dahi, üzerinden pek çok yıl geçtikten sonra, harekete katılan ve gerçeğin kaidesi üzerinde sağlam duranların tümü, halen o bereketli çalışmanın kutsal etkisini hissetmekte ve Allah'tan olduğuna tanıklık etmektedirler.

“Güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın” çağrısı duyulduktan sonra, bekleyenler “kalkıp kandillerini tazelediler;” Allah'ın sözünü daha önce görülmemiş yoğunlukta bir ilgiyle incelediler. Cesareti kırılmış olanları harekete geçirmek ve bildiriyi kabul etmeye hazırlamak için gökten melekler gönderildi. Çalışma, insanî

hikmet ve bilgiyle değil, Allah'ın kudretiyle ayakta durdu. Çağrıyla ilk duyan ve itaat edenler en yetenekli olanlar değil, en alçakgönüllü ve adanmış olanlardı. Çiftçiler ekinlerini tarlada bıraktılar, tamirciler aletlerini bir kenara bıraktılar, gözyaşları ve sevinç ile uyarıyla bildirmeye çıktılar. Daha önce davada önderlik edenler, bu harekete en son katılanlar arasındaydılar. Kiliseler çoğunlukla kapılarını bu bildiriye kapattılar, bildiriye kabul edenlerden büyük bir grup kiliselerle bağlantılarını kopardı. Allah'ın takdiriyle bu duyuru ikinci meleğin mesajıyla birleştirdi ve o çalışmaya güç verdi.

“İşte güvey geliyor!” bildirisi büyük bir

tartışma konusu olmadı, Kutsal Yazılar'daki kanıt açık ve kesindi. Onunla birlikte, canı harekete geçiren zorlayıcı bir güç etkindi. Hiçbir şüphe, hiçbir sorgulama yoktu. Mesih'in Yeruşalim'e muzaffer girişinde, bayramı kutlamak için ülkenin dört bir yanından gelen insanlar Zeytin Dağı'nda toplanmışlar, İsa'ya eşlik eden kalabalığa katıldıklarında o saatin ilhamını alarak büyük haykırışa eşlik etmişlerdi: “Rabb'in adıyla gelene övgüler olsun!” (Matta 21:9). Aynı şekilde, Adventistlerin toplantılarına – kimileri meraktan, kimileri sırf alay etmek için– katılan inançsızlar, bildiriye eşlik eden ikna edici gücü hissettiler: “İşte güvey geliyor!”

O zaman, duaya yanıt getiren iman vardı – ödülün karşılığına saygısı olan iman. Susuz toprağa düşen sağanak yağmur gibi, lütuf Ruhu da içten arayıcıların üzerine dökülüyordu. Yakında Kurtarıcıları'yla yüz yüze durmayı bekleyenler, tarifsiz, büyük bir sevinç duyuyorlardı. Kutsal Ruh'un yumuşatıcı ve boyun eğdirici gücü kalplerini eritiyor, O'nun bereketi sadık ve imanlıların üzerine bol ölçüyle dökülüyordu.

Bildiriyi alanlar, dikkatle ve ciddiyetle, Rableri'ni karşılamayı umdukları zamana ulaştılar. Her sabah ilk görevlerinin Allah tarafından kabul edildiklerine dair kanıtları sağlamak olduğunu hissediyorlardı. Kalpleri sıkı

sıkıya birleşmişti, birlikte ve birbirleri için çok dua ediyorlardı. Sık sık Allah'la birlikte olmak için gözlerden uzak yerlerde toplanıyorlardı, tarlalardan ve ağaçlıklardan göğe yakarış sesleri yükseliyordu. Kurtarıcının onayı onlar için günlük yiyeceklerinden daha gerekliydi; zihinlerini karartan bir bulut olursa, bunu ortadan kaldırına dek durup dinlenmiyorlardı. Bağışlayıcı lütfun tanıklığını hissettikleri için, canlarının sevdiği Kişi'yi görmeyi özlemle bekliyorlardı.

Fakat bu kez de kaderlerinde hayal kırıklığı vardı. Beklenen zaman geçti ve Kurtarıcıları görünmedi. O'nun gelişini sarsılmaz bir güvenle beklemişlerdi, şimdi ise Kurtarıcı'nın mezarına gelerek

onu boş bulan ve ağlayarak haykıran Meryem gibi hissediyorlardı: “Rabbim’i almışlar” ... “O’nu nereye koyduklarını bilmiyorum.” (Yuhanna 20:13).

Bir huşu duygusu, mesajın doğru olabileceğine dair bir korku, bir süreliğine inançsız dünyayı kısıtlama görevi görmüştü. Zamanın geçmesinden sonra bu duygu birdenbire kaybolmadı; başlangıçta hayal kırıklığına uğrayanlara karşı övünmeye cüret edemediler; fakat Allah’ın gazabına dair hiçbir işaret görülmeyince, korkularından sıyrılarak kınama ve alaylarını sürdürdüler. Rabb’in yakında gelişine inanma iddiasındaki büyük bir grup imanlarını terk etti. Çok emin olanlardan

bazılarının gururu öylesine incindi ki, dünyadan kaçacak delik aradılar. Yunus gibi Allah'tan şikâyet ettiler ve yaşam yerine ölümü seçtiler. İmanlarını Allah'ın sözüne değil de başkalarının görüşlerine dayandıranlar şimdi yine fikirlerini değiştirmeye hazırdılar. Alaycılar zayıfları ve korkakları kendi yanlarına çektiler ve bunların tümü birleşerek artık korku ya da beklenti olamayacağını bildirdiler. Zaman geçmiş, Rab gelmemişti ve dünya binlerce yıl boyunca aynı kalabilirdi.

Ciddi ve içten imanlılar Mesih uğruna her şeyden vazgeçmişler ve O'nun mevcudiyetini daha önce hiç yapılmayan bir şekilde paylaşmışlardı. İnançlarına göre son uyarılarını

dünyaya duyurmuşlar; ilahî Efendileri'nin ve göksel meleklerin topluluğuna çok yakında kabul edilecekleri beklentisiyle, bildiriyi kabul etmeyen toplumdaki büyük ölçüde çekilmişlerdi. Güçlü bir arzuyla dua etmişlerdi: "Gel, Rab İsa, tez gel." Ancak O gelmemişti. Şimdi ise, yaşamın kaygılarının ve kargaşalarının yüklerini tekrar üstlenmek ve alaycı dünyanın iğnelemelerine ve küçümseyişlerine katlanmak korkunç bir iman ve sabır sınavıydı.

Yine de bu hayal kırıklığı, Mesih'in ilk gelişinde öğrencilerinin yaşadığı kadar büyük değildi. İsa muzaffer bir şekilde Yeruşalim'e girdiğinde, izleyicileri O'nun Davut'un tahtına oturacağına

ve İsrail'i kendisine zulmedenlerden kurtaracağına inanıyorlardı. Büyük umutlar ve sevinçli beklentilerle, Kralları'na saygılarını göstermek için birbirleriyle yarıştılar. Pek çoğu giysilerini O'nun yoluna halı gibi sermiş, ya da önüne yapraklı hurma dallarını saçmışlardı. Hararetli bir sevinç ile birleşerek, memnuniyetle ilan etmişlerdi: "Davut Oğlu'na hozana!"²¹⁴ Bu sevinç patlamasından rahatsız olan ve öfkelenen Ferisiler İsa'dan öğrencilerini azarlamasını istediklerinde, O şu karşılığı verdi: "Bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!" (Luka 19:40). Peygamberlik sözü yerine gelmelidir. Öğrenciler Allah'ın tasarısını yerine

getiriyorlardı; ancak acı bir hayal kırıklığına mahkûm oldular. Sadece birkaç gün sonra Kurtarıcı'nın acı içindeki ölümüne tanık olarak O'nu mezara koydular. Beklentileri tek bir hususta dahi gerçekleşmemiştir ve umutları da İsa'yla birlikte ölmüştü. Rableri mezardan muzaffer bir şekilde çıkana dek, her şeyin peygamberlik sözlerinde önceden bildirilmiş olduğunu ve “Mesih'in acı çekip ölümden dirilmesi gerektiği[ni]” anlayamadılar (Elçilerin İşleri 17:3).

Rab, beş yüz yıl önce Zekeriya peygamber aracılığıyla bildirmişti: “Ey Siyon kızı, sevinçle coş! Sevinç çığlıkları at, ey Yeruşalim kızı! İşte kralın! O adil kurtarıcı ve

alçakgönüllüdür. Eşeğe, evet, sıpaya, eşek yavrusuna binmiş sana geliyor!” (Zekeriya 9:9). Öğrenciler Mesih’in yargılanmaya ve ölüme gittiğini anlasalardı, bu peygamberliği yerine getiremezlerdi.

Aynı şekilde Miller ile çalışma arkadaşları da peygamberlik sözünü yerine getirmişler ve İlhamın²¹⁵ önceden bildirdiği, dünyaya verilmesi gereken bir mesaj vermişlerdi, ancak kendi hayal kırıklıklarına işaret eden ve Rabb’in gelişinden önce tüm uluslara iletilmesi gereken başka bir mesaj sunan peygamberlik sözlerini anlamış olsalardı, bu mesajı veremezlerdi. Birinci ve ikinci meleğin mesajları tam zamanında iletildi ve Allah’ın bunlar

aracılığıyla gerçekleştirmeyi tasarladığı işi tamamladı.

Dünya, belirlenen zaman geçip gider ve Mesih gelmezse Adventizm sisteminin tümüyle terk edileceğini umarak bekliyordu. Ancak pek çok kişi güçlü ayartılar altında imanlarını terk ettiyse de, kararlılıkla duran bazı kişiler vardı. Advent hareketinin meyveleri, alçakgönüllülük ve kalpleri araştırma ruhu, dünyayı terk ediş ve yaşantısının yenilenmesi, bu çalışmaya dahil olarak, onun Allah'tan olduğuna tanıklık ediyordu. İkinci gelişin duyurulmasına Kutsal Ruh'un gücünün tanıklık ettiğini inkâr edemiyorlardı, üstelik peygamberlik dönemlerini hesaplayışlarında hiçbir hata

göremiyorlardı. Karşıtlarının en yetkinleri dahi, onların peygamberlik sözlerini yorumlama sistemini geçersiz kılmayı başaramamıştı. Allah'ın Ruhu tarafından aydınlatılmış zihinlerin ve O'nun yaşayan gücüyle yanan kalplerin, Kutsal Yazılar'ın ciddiyetle ve duayla araştırılmasıyla ulaştıkları konumlarını; popüler din öğretmenlerinin ve dünyasal bilgiğe sahip kişilerin en keskin eleştirilerine ve en sert muhalefetlerine direnen ve eğitim ile belagatin birleşik gücüne ve hem şereflilerin hem de aşağılıkların alaylarına ve hakaretlerine karşı duran konumlarını, Kutsal Kitap'tan kanıt olmadan terk etmeye razı gelemiyorlardı.

Evet, beklenen olayla ilgili bir aksaklık meydana gelmişti, fakat bu dahi onların Allah'ın sözüne olan imanlarını sarsmamıştı. Yunus, Ninova sokaklarında kentin kırk gün içinde yıkılacağını duyurduğunda, Rab Ninovalıların kendilerini alçaltmalarını kabul etmiş ve deneme sürelerini uzatmıştı; ancak Yunus'un bildirisi Allah'tan gönderilmişti ve Ninova O'nun isteğine göre denenmişti. Adventistler de aynı şekilde Allah'ın kendilerini yargı uyarısını bildirmek üzere yönlendirdiğine inanıyorlardı. "Bu bildiri" dediler, "onu işiten herkesin kalplerini yokladı ve Rabb'in gelişine sevgi uyandırdı; ya da O'nun gelişine karşı, az veya çok hissedilebilir,

ancak Allah'ın kesinlikle bildiği bir öfke ortaya çıkardı. Bir çizgi çizerek, ... kendi kalplerini araştıranların, Rab o zaman gelmiş olsaydı bu çizginin hangi tarafında bulunacaklarını anlamalarını sağladı – 'İşte, Allahımız budur; onu bekledik, ve bizi kurtaracaktır'²¹⁶ mı diyeceklerdi; yoksa tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu'nun gazabından kendilerini gizlemesi için kayalara ve dağlara üzerlerine düşmelerini mi söyleyeceklerdi.²¹⁷ İnanıyoruz ki, Allah bu şekilde halkını yokladı, imanlarını denedi, onları sınadı ve deneme saatinde onları yerleştirmeyi uygun göreceği konumdan kaçınıp kaçınmayacaklarını; ve bu dünyadan vazgeçerek Allah'ın sözüne kesin bir

güvenle dayanıp dayanmayacaklarını gördü.”—*The Advent Herald and Signs of the Times Reporter* [*Advent Müjdecisi ve Zamanların İşaretleri Habercisi*], 8. cilt, sayı 14 (13 Kasım 1844).

Geçmiş deneyimlerinde kendilerini Allah'ın yönlendirdiğine halen iman edenlerin duyguları, William Miller'in sözlerinde ifade edilmiştir: “Hayatımı o zaman elimde olan kanıtlarla yeniden yaşayacak olsaydım, Allah'ın ve insanların huzurunda dürüstlikle ifade ederim ki, aynı şeyleri yapardım.” “Umarım giysilerimi canların kanından temizlemişimdir. Elimden geldiği kadarıyla, kendimi onların mahkûmiyetlerindeki tüm suçtan akladığımı hissediyorum.” Bu Allah

adamı, “İki kez hayal kırıklığına uğramış olmama rağmen” diye yazdı, “henüz moralim bozulmuş ya da cesaretim kırılmış değil... Mesih’in gelişine olan umudum her zamanki kadar güçlü. Yalnızca, yıllarca ciddiyetle düşündükten sonra, kesin görevim olduğuna inandığım şeyi yaptım. Yanılmışsam, bu hayırseverliğin, insan kardeşlerime olan sevginin ve Allah’a karşı yükümlü olduğum vazifenin lehine olmuştur.” “Bildiğim bir şey var, inandığımdan başka hiçbir şeyi vaaz etmedim; ve Allah benimle birlikte oldu; çalışmada O’nun gücü sergilendi ve pek çok iyilik ortaya çıktı.” “Binlerce kişi, görüldüğü kadarıyla, o zamanın vaaz edilmesiyle

Kutsal Yazılar'ı incelemeye başladı; ve bu sayede, iman yoluyla ve Mesih'in kanının serpilmesiyle Allah'la barıştılar.”—Bliss, s. 256, 255, 277, 280, 281. “Hiçbir zaman gururluların yakınlığını kazanmaya çalışmadım, ne de dünya kaşlarını çattığında korkuya kapıldım. Şimdi onların onayını almaya çalışmayacağım, nefretlerini uyandırmak için görev sınırlarını da aşmayacağım. Canımı bağışlamaları için onlara yalvarmayacağım Allah kendi iyi takdiriyle emrederse, umarım ki onu kaybetmekten de çekinmeyeceğim.”—J. White, *Life of Wm. Miller [William Miller'in Hayatı]*, s. 315.

Allah halkını terk etmedi; O'nun

Ruhu, almış oldukları ışığı düşüncesizce yadsımayan ve advent hareketini kınamayanlarla birlikte kaldı. İbranilere Mektup'ta, bu krizde denenen ve bekleyenlere yönelik cesaretlendirici ve uyarıcı sözler yer almaktadır: "Onun için cesaretinizi yitirmeyin; bu cesaretin ödülü büyüktür. Çünkü Tanrı'nın isteğini yerine getirmek ve vaat edilene kavuşmak için dayanma gücüne ihtiyacınız vardır. Artık, 'Gelecek olan pek yakında gelecek ve gecikmeyecek. Doğru adamım imanla yaşayacaktır. Ama geri çekilirse, ondan hoşnut olmayacağım.' Bizler geri çekilip mahvolanlardan değiliz; iman edip canlarının kurtuluşuna

kavuşanlardanız” (İbraniler 10:35–39). Bu öğüdün son günlerdeki kiliseye hitap ettiği, Rabb’in gelişinin yakınlığına işaret eden sözlerden açıkça belli olmaktadır: “Artık, ‘Gelecek olan pek yakında gelecek ve gecikmeyecek.’” Görünürde bir erteleme olacağı ve Rabb’in gecikiyormuş gibi görüneceği de açıkça ima edilmiştir. Burada verilen açıklama, bilhassa bu zamanda yaşayan Adventistlerin deneyimlerine uyarlanmıştır. Burada hitap edilen insanlar imanlarının yıkımı tehlikesiyle karşı karşıyaydılar. Allah’ın Ruhu’nun ve O’nun sözünün kılavuzluğunu izleyerek O’nun isteğini yerine getirmişler; ancak geçmiş tecrübelerindeki O’nun tasarısını

anlayamamışlar, önlerindeki yolu da göremeyerek, Allah'ın gerçekten de kendilerine önderlik edip etmediğinden şüphe etmeleri için ayartılmışlardı. Bu zamanda şu sözler geçerliydi: “Doğru adamım, imanla yaşayacaktır.” ‘Gece yarısı yankılanan ses’in parlak ışığı yollarının üzerinde parladığında ve peygamberlik sözlerinin mühürlerinin açılarak hızla yerine gelmekte olan belirtilerin Mesih’in gelişinin yakın olduğunu bildirdiklerini gördüklerinde, gözle görülene dayanarak²¹⁸ bu yolda yürümüşlerdi. Fakat şimdi, yıkılmış umutlarla boyun eğmiş olarak, yalnızca Allah’a ve O’nun sözüne olan imanla ayakta durabiliyorlardı. Alaycı dünya

şunları söylüyordu: “Kandırıldınız. İmanınızdan vazgeçin ve advent hareketinin Şeytan’dan olduğunu söyleyin.” Fakat Allah’ın sözü şöyle bildiriyordu: “Ama geri çekilirse, ondan hoşnut olmayacağım.”²¹⁹ Artık imanlarını terk etmek ve bildirilerine eşlik eden Kutsal Ruh’un gücünü inkâr etmek, yıkıma doğru gerilemek olacaktı. Pavlus’un sözleriyle kararlılık için yüreklendirildiler: “Onun için cesaretinizi yitirmeyin,” “dayanma gücüne ihtiyacınız vardır,” “Gelecek olan pek yakında gelecek ve gecikmeyecek.”²²⁰ İzleyebilecekleri tek güvenli yol, Allah’tan almış oldukları ışığa değer vermek, O’nun vaatlerine sıkı sıkıya tutunarak Kutsal Yazılar’ı

incelemeye devam etmek ve daha fazla ışık almak için sabırla bekleyip gözlemektir.

204 Bkz. Vahiy 12:10.

205 Bkz. Eyüp 1:6. “Allah oğulları” ifadesi, yazarın kullandığı İngilizce ifadeyle de örtüşen KM’den alınmıştır. KK’de bu ifadenin bir yorumu olan “ilahî varlıklar” ifadesi yer alır (ayrıca ayetin dipnotuna bakın).

206 Bkz. Matta 7:16.

207 Bkz. Matta 25:6.

208 Bkz. Levililer 23:10, 11.

209 Bkz. Yuhanna 1:29.

210 Bkz. 1. Petrus 1:8.

211 Bkz. Yoel 1:15; 2:1.

212 Bkz. Yoel 2:12, 13.

213 Bkz. Zekeriya 12:10–12.

214 Bkz. Matta 21:9.

215 İlham: Kutsal Yazılar.

216 Bkz. Yeşaya 25:9.

217 Bkz. Vahiy 6:16.

218 Bkz. 2. Korintliler 5:7.

219 Bkz. İbraniler 10:38.

220 Bkz. İbraniler 37–10:30.

23 – TAPINAK NEDİR?

Kutsal Yazılar içinde, diğer hepsinden daha çok, advent inancının temeli ve orta direği olan ayet, şu bildiridir: “2300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak” (Daniel 8:14). Bu sözler, Rabb’in yakında gelişine inanan herkese tanıdık sözlerdi. Bu peygamberlik sözü, binlerce kişinin dudaklarında imanlarının parolası olarak tekrarlandı. Tümü, en parlak beklentilerinin ve en değerli umutlarının, burada önceden bildirilen olaylara bağlı olduğunu hissediyordu. Bu peygamberlik günlerinin 1844 sonbaharında sona erdiği ortaya

konmuştu. Adventistler de, Hristiyan aleminin geri kalanı gibi, tapınağın dünya ya da onun bir kısmı olduğu düşüncesine sahiptiler. Tapınağın temizlenmesinin, muazzam son günde dünyanın ateşle arıtılması olduğunu düşünüyorlardı, bu da ikinci gelişte meydana gelecekti. Bu nedenle Mesih'in yeryüzüne 1844 yılında döneceği sonucuna ulaşılmıştı.

Ancak belirlenen zaman geçmiş ve Rab görünmemişti. İmanlılar Allah'ın sözünün hata yapmayacağını biliyorlardı; peygamberlik sözünü yorumlamalarında bir hata olmalıydı; peki yanlışlık neredeydi? Pek çok kişi zorluk düğümünü acelecelikle kesmeyi tercih ederek, 2300 günün 1844

yılında sona erdiğini inkâr ettiler. Mesih'in O'nu bekledikleri zamanda gelmemiş olması haricinde, bunun için hiçbir neden gösterilemezdi. Peygamberlik günleri 1844 yılında sona ermiş olsaydı, Mesih'in dünyayı ateşle arıtarak tapınağı temizleyecek olacağı iddiasında bulundular; O gelmediğine göre de, günler sona ermiş olamazdı.

Bu sonucu kabul etmek, peygamberlik dönemlerinin önceki hesaplanışını yadsımak demektir. 2300 günün, Artahşasta'nın Yeruşalim'in onarımı ve yeniden inşasına yönelik emrinin yürürlüğe girdiği tarihte, M.Ö. 457 sonbaharında başladığı anlaşılmıştı. Bu tarih başlangıç noktası olarak

alındığında, Daniel 9:25–27 ayetlerinde açıklanan dönemdeki tüm olayların gerçekleşmesinde mükemmel bir uyum oluyordu. Altmış dokuz hafta, 2300 yılın ilk 483 yılı, Meshedilmiş Hükümdar olan Mesih'e kadardı; Mesih'in vaftizi ve Kutsal Ruh ile meshedilmesi ise M.S. 27 yılında gerçekleşerek, belirtilen niteliği tamı tamına yerine getirmişti. Yetmişinci haftanın ortasında Mesih kesilip atılacaktı. Mesih, vaftizinden üç buçuk yıl sonra, M.S. 31 ilkbaharında çarmıha gerildi. Yetmiş hafta, yani 490 yıl, özellikle Yahudilerle ilgiliydi. Bu dönemin bitiminde ulus Mesih'i reddettiğini O'nun öğrencilerine zulmederek onaylamış oldu ve M.S. 34

yılında elçiler Yahudi olmayan uluslara gittiler. 2300 yılın ilk 490 yılı o zaman sona erdiğinden, geriye 1810 yıl kalıyordu. M.S. 34 yılından itibaren 1810 yıl, 1844 tarihine ulaşıyor. Melek, “Sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak” demişti. Peygamberlik sözünün önceki niteliklerinin tümü belirlenen zamanda tartışmasız olarak yerine gelmişti.

Bu hesaplamaya göre her şey net ve tutarlıydı, yalnızca kutsal yerin düzene konulmasının 1844 yılında gerçekleştiğine dair herhangi bir olay görülmemiştir. Günlerin o tarihte sona erdiğinin inkâr edilmesi tüm konuyu kargaşa içinde bırakıyor ve peygamberlik sözlerinin yanılmaz bir

şekilde yerine gelmeleriyle tesis edilmiş olan konumlardan vazgeçmek anlamına geliyordu.

Fakat Allah halkını büyük advent hareketinde yönlendirmişti; O'nun gücü ve yüceliği çalışmaya dahil olmuştu ve bunun karanlıkta ve hayal kırıklığında son bulmasına, sahte ve fanatik bir heyecan olarak kınanmasına izin vermeyecekti. O, kendi sözünü şüphede ve belirsizlikte bırakmayacaktı. Pek çok kişinin peygamberlik dönemlerinin önceki hesaplanışını bırakmasına ve bu hesaplara dayanan akımın doğruluğunu inkâr etmelerine rağmen, diğerleri Kutsal Yazılar ve Allah'ın Ruhu tarafından desteklenen iman ve deneyim hususlarını terk

etmekte isteksizdiler. Peygamberlik sözlerini incelerlerken sağlam yorumlama ilkelerini uyguladıklarına inanıyorlardı, elde etmiş oldukları hakikatlere sıkı sıkıya sarılmak ve aynı Kutsal Kitap araştırma yolunda devam etmek görevleriydi. İçten dualarla konumlarını gözden geçirdiler ve hatalarını ortaya çıkarmak için Kutsal Yazılar'ı incelediler. Peygamberlik dönemlerinin hesaplanmasında bir hata göremediklerinden, tapınak konusunu daha yakından incelemeye yöneltildiler.

Araştırmalarında yeryüzünün tapınak olduğuna dair yaygın görüşü destekleyen hiçbir Kutsal Yazı kanıtı olmadığını öğrendiler; fakat Kutsal Kitap'ta tapınak konusunun,

niteliğinin, konumunun ve hizmetlerinin tam bir açıklamasını buldular; kutsal yazı yazarlarının tanıklığı konuyu her türlü şüphenin ötesine taşıyacak kadar açık ve genişti. Elçi Pavlus, İbranilere Mektup'ta şunları söylüyor: “İlk antlaşmanın tapınma kuralları ve dünyasal tapınağı vardı. Bir çadır kurulmuştu. Kutsal Yerdenen birinci bölmede kandillik, masa ve adak ekmekleri bulunurdu. İkinci perdenin arkasında En Kutsal Yerdenen bir bölme vardı. Altın buhur sunağıyla her yanı altınla kaplanmış Antlaşma Sandığı buradaydı. Sandığın içinde altından yapılmış man testisi, Harun'un filizlenmiş değneği ve antlaşma levhaları vardı. Sandığın

üstünde Bağışlanma Kapağı'nı gölgeleyen yüce Keruvlar dururdu" (İbraniler 9:1–5).

Burada Pavlus'un bahsettiği tapınak, Musa'nın Allah'ın emriyle En Yüce Olan'ın yeryüzündeki ikametgâhı olarak yapılan çadırdı. Musa Allah'la birlikte dağdayken, kendisine verilen talimat, "Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapsınlar" idi (Mısır'dan Çıkış 25:8). İsraililer çölde yolculuk ediyorlardı, bu nedenle tapınma çadırı oradan oraya taşınabilecek bir şekilde şekillendirilmişti; yine de büyük ihtişama sahip bir yapıydı. Duvarları yoğun bir şekilde altınla kaplanmış ve gümüş yuvalara oturtulmuş dik levhalardan meydana geliyor, çatısı ise

dışta derilerden, en içeride ise keruv resimleriyle güzel bir şekilde işlenmiş ince ketenlerden olmak üzere bir dizi perdeden, yani örtüden oluşuyordu. Yakmalık sunu sunağının bulunduğu dış avlu haricinde, çadırın kendisi kutsal yer ve en kutsal yer denilen iki bölmeden meydana geliyordu, bunlar birbirinden ilk bölmenin girişini örten perdeye benzeyen kalın ve güzel bir perde ile ayrılıyordu.

Kutsal yerin güney bölümünde hem gece hem de gündüz tapınağa ışık veren yedi kandilli bir kandillik; kuzey bölümünde ise adak ekmeği masası bulunuyordu; kutsal yeri en kutsal yerden ayıran perdenin önünde altından bir buhur sunağı vardı; bu

sunaktan çıkan güzel kokulu buhur, İsrail halkının dualarıyla birlikte gündelik olarak Allah'ın huzuruna yükselirdi.

En kutsal yerde, değerli ahşaptan yapılma ve altın kaplı bir sandık olan ve içinde Allah'ın üzerlerine On Emir'i yazdığı iki taş tabletin saklandığı antlaşma sandığı vardı. Sandığın üzerinde, birer kenarda duran ve her ikisi de saf altından işlenmiş olan iki keruvun gölgelediği muhteşem bir sanat eseri olan bağışlanma kapağı,²²¹ kutsal sandığın kapağını meydana getiriyordu. Bu bölmede, keruvların arasındaki görkem bulutunda ilahî mevcudiyet tezahür ederdi.

İbranilerin Kenan ülkesine

yerleşmesinden sonra, çadırın yerini Süleyman'ın tapınağı aldı; bu tapınağın kalıcı bir yapıdan oluşmasına ve daha geniş ölçekli olmasına karşın, oranları aynıydı ve benzer şekilde donatılmıştı. Tapınak bu şekliyle –Daniel'in zamanında harap olmasının dışında– Romalılar tarafından M.S. 70 yılında yıkılıncaya kadar varlığını korudu.

Bu, Kutsal Kitap'ın hakkında bilgi verdiği, yeryüzünde var olmuş tek tapınaktır. Pavlus bunun ilk antlaşmanın tapınağı olduğunu bildirmişti. Peki yeni antlaşmanın hiçbir tapınağı yok mudur?

Gerçeği arayanlar tekrar İbraniler kitabına döndüklerinde, Pavlus'un yukarıda alıntı yapılan sözlerinde ikinci

ya da yeni antlaşmanın tapınağının varlığının ima edildiğini gördüler. “Onun için ilk çadırın da gerçekten hizmet kuralları ve dünyasal tapınağı vardı.” Buradaki “*da*” bağlacının kullanımı,²²² Pavlus’un bu tapınaktan daha önce bahsettiğini ima etmektedir. Bir önceki bölümün başına dönerek, şu sözleri okudular: “Söylediklerimizin özü şudur: Göklerde, Yüce Olan’ın tahtının sağında oturan, kutsal yerde, insanın değil, Rab’bin kurduğu asıl tapınma çadırında görev yapan böyle bir başkâhinimiz vardır” (İbraniler 8:1, 2).

Burada, yeni antlaşmanın tapınağı açıklanmaktadır. İlk antlaşmanın tapınağı insanlarca kurulmuştu, Musa

tarafından inşa edilmişti; bu tapınak ise insanlarca değil, Rab tarafından kurulmuştur. O tapınakta dünyasal görevliler hizmetlerini yerine getiriyorlardı; bunda ise yüce başrahibimiz Mesih, Allah'ın sağında görev yapmaktadır. Bir tapınak yeryüzünde idi, diğeri ise göktedir.

Ayrıca, Musa'nın inşa ettiği tapınak bir örneğe göre yapılmıştı. Rab ona şu talimatları verdi: “Konutu ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe tıpatıp uygun yapın.” Ve talimat tekrar verildi: “Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et” (Mısır'dan Çıkış 25:9, 40). Pavlus, ilk tapınağın, içinde “sunulan kurbanlarla sunular” olan “şimdiki çağ için bir örnek” olduğunu;

kutsal yerlerinin “göklerde olan örnekler” olduklarını; yasaya göre armağanlar sunan rahiplerin “göktekinin örneği ve gölgesi olan tapınakta” hizmet ettiklerini ve “Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı’nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi[ğini]” söyler (İbraniler 9:9, 23; 8:5; 9:24).

İsa’nın bizim yararımıza hizmet ettiği gökteki tapınak, Musa’nın inşa ettiği ve aslının örneği olan tapınağın muazzam orijinalidir. Allah, Ruhu’nu dünyasal tapınağı inşa edenlerin üzerine koydu. Onun inşasında sergilenen sanatsal beceri, ilahî hikmetin bir tezahürüydü. Duvarlar som altın görünümündeydi

ve altın kandilliğin yedi kandilinin ışığını her yöne yansıtıyordu. Adak ekmeği masası ve buhur sunağı parlatılmış altın gibi parıldıyordu. Tavanı meydana getiren muhteşem perde, mavi, mor ve kırmızı renklerle karışık dokunmuş melek resimleriyle, sahneye güzellik katıyordu. İkinci perdenin ardında ise, başrahipten başka hiç kimsenin içeri girip de yaşayamayacağı, Allah'ın görkeminin görülebilir tezahürü olan kutsal Şekina vardı.

Dünyasal tapınağın benzersiz görkemi, öncümüz Mesih'in bizim için Allah'ın tahtı önünde hizmet ettiği göksel tapınağın ihtişamını insan görüşüne yansıtıyordu. Kralların Kralı'nın

ikametgâhı, binlerce binlerin O'na hizmet ettiği, on binlerce on binlerin O'nun önünde durduğu yerin (Daniel 7:10); ebedî tahtın ihtişamıyla dolu, parlak muhafızları olan serafların²²³ saygıyla yüzlerini örttükleri o tapınağın, insan eliyle inşa edilmiş olan en muhteşem yapıda, enginliğinin ve ihtişamının ancak soluk bir yansıması bulunabiliyordu. Yine de, göksel tapınakla ve orada insanın kurtuluşu için gerçekleştirilen muazzam işle ilgili önemli gerçekler, yeryüzündeki tapınak ve onun hizmetleri ile öğretilmişti.

Gökteki tapınağın kutsal yerleri, yeryüzündeki tapınakta bulunan iki bölmeyle temsil ediliyordu. Elçi Yuhanna'ya Allah'ın gökteki

tapınağının bir görümü verilmişti, orada “tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale” görmüştü (Vahiy 4:5). “Altın bir buhurdan taşıyan başka bir mele[ğın] gelip sunağın önünde durdu[ğunu]” gördü; “tahtın önündeki altın sunakta bütün kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi” (Vahiy 8:3). Peygamberin gökteki tapınağın ilk bölmesini görmesine izin verilmişti; orada “yedi meşale”yi ve “altın sunak”ı gördü, bunlar yeryüzündeki tapınakta altın kandillik ve buhur sunağı ile temsil ediliyordu. Tekrar, “Tanrı’nın gökteki tapınağı açıldı” (Vahiy 11:19) ve iç perdenin içerisine, en kutsal yere baktı. Burada

“O’nun Antlaşma Sandığı” nı gördü, bu ise Musa tarafından yapılan ve Allah’ın yasasını içeren kutsal sandıkla temsil edilmişti.

Böylece, konuyu araştıranlar gökteki bir tapınağın varlığına dair tartışmasız kanıtlar buldular. Musa dünyasal tapınağı kendisine gösterilen örneğe göre yapmıştı. Pavlus bu örneğin gökte bulunan gerçek tapınak olduğunu öğretiyor. Yuhanna ise onu gökte gördüğüne tanıklık ediyor.

Allah’ın ikametgâhı olan gökteki tapınakta, O’nun tahtı doğruluk ve adalet üzerine kuruludur. En kutsal yerde, tüm insanlığın buna göre denendiği muazzam doğruluk kuralı olan O’nun yasası bulunur. Yasa

levhalarını içeren sandık, Mesih'in önünde kendi kanıyla günahkârlar yararına şefa'at ettiği bağışlanma kapağıyla örtülüdür. İnsanlığın kurtuluşunda adaletin ve merhametin birlikteliği bu şekilde temsil edilir. Yalnızca sınırsız bilgeliğin tasarlayabileceği ve sınırsız gücün gerçekleştirebileceği bu birliktelik; tüm göğü hayret ve hayranlık içinde bırakan bir birlikteliktir. Dünyasal tapınaktaki bağışlanma kapağına saygıyla bakan keruvlar, göksel orduların kurtuluş işini büyük bir ilgiyle düşünmelerini simgeler. Meleklerin bakmayı arzuladığı merhamet sırrı işte budur – Allah'ın hem adil olup hem de tövbe eden günahkârı aklayarak düşkün

insanlık ile ilişkisini yenileyebilmesi; Mesih'in sayısız kalabalıkları dipsiz yıkım çukurundan kurtarması ve onlara, hiçbir zaman düşmemiş olan meleklerle birlik olmak ve Allah'ın huzurunda sonsuza dek yaşamak üzere, kendi doğruluğunun lekesiz giysilerini giydirmesi.

Mesih'in insanlık yararına arabuluculuk işi, Zekeriya'nın "Dal adındaki adam"la ilgili harika peygamberlik sözünde sunulmuştur. Peygamber şöyle diyor: "RAB'bin Tapınağı'nı kuracak olan odur. Görkemle kuşanacak, [Baba'nın] tahtında oturup egemenlik sürecek. Tahtında oturan kâhin olacak. İkisi arasında tam bir uyum olacak"

(Zekeriya 6:12, 13).

“RAB’bin Tapınağı’nı kuracak olan odur.” Mesih, kurbanlığı ve arabuluculuğu ile, Allah’ın kilisesinin hem temeli hem de kurucusu oldu. Elçi Pavlus O’na, “Bütün yapı[nın] Rab’be ait kutsal bir tapınak olmak üzere O’nda kenetlenip yüksel[diği]” “Köşe taşı” olarak işaret ediyor; ve “siz de Ruh aracılığıyla Tanrı’nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih’te inşa ediliyorsunuz” diyor (Efesliler 2:20–22).

“Görkemle kuşanacak.” Düşkün insanlık neslinin kurtarılmasının ihtişamı Mesih’e aittir. Sonsuz çağlar boyunca, fidiye ile kurtarılanlar şu ilahiyi söyleyecekler: “Yücelik ve güç

sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ... olan Mesih'in olsun!" (Vahiy 1:5, 6).

O, "tahtında oturup egemenlik sürecek. Tahtında oturan kâhin olacak." Henüz "görmeli tahtın[d]a"²²⁴ değil; [çünkü] yücelik krallığı henüz kurulmamıştır. Arabuluculuk görevi sona ermeden, Allah ona "atası Davut'un tahtını," "sonu gelmeyecek" olan krallığı vermeyecektir (Luka 1:32, 33). Mesih, şimdi bir rahip olarak Baba'yla birlikte tahtta oturmaktadır (Vahiy 3:21). Öncesiz ve sonrasız, kendiliğinden mevcut Olan'la birlikte, taht üzerinde 'acılarımızı taşıyan ve elemelerimizi yüklenen,' "denenenlere yardım edebil[mesi]" için "her alanda

bizim gibi denenmiş, ama günah işlememiş” olan Kişi oturmuştur. “Eğer biri günah işlerse, Baba’nın yanında bir savunucumuz... vardır.” (Yeşaya 53:4 [KM]); İbraniler 2:18; 4:15; 1. Yuhanna 2:1 [Kİ]). O’nun arabuluculuğu, deşilen ve kırılan bir bedenle, kusursuz bir yaşantıyla gerçekleştirilmektedir. Yaralı eller, delinen böğür, zedelenmiş ayaklar, kurtarılması için böyle muazzam bir bedel ödenen düşkün insan için şefaet etmektedir.

“İkisi arasında tam bir uyum olacak.” Oğul’un sevgisinden az olmayan Baba’nın sevgisi, kaybolmuş insanlığın kurtuluş pınarıdır. İsa, gitmeden önce öğrencilerine şunları söyledi: “Sizin için

Baba'dan istekte bulunacağımı söylemiyorum. Çünkü... Baba'nın kendisi sizi seviyor” (Yuhanna 16:26, 27). “Dünyayı kendisiyle barıştırarak... Allah Mesih'te idi.” (2. Korintliler 5:19 [Kİ]). Ve yukarıdaki tapınakta gerçekleştirilen hizmette de “ikisi arasında tam bir uyum olacak.” “Tanrı dünyayı o kadar çok *sevdi* ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbirisi mahvolmasın, hepsi sonsuz yaşama kavuşsun” (Yuhanna 3:16).

“Tapınak nedir?” sorusu, Kutsal Yazılar'da açıkça yanıtlanmıştır. Kutsal Kitap'ta kullanılan “tapınak” kavramı, öncelikle göksel şeylerin bir örneği olarak Musa tarafından inşa edilen

tapınağı; ikinci olarak da dünyasal tapınağın işaret ettiği, gökteki “gerçek tapınağı” ifade etmektedir. Mesih’in ölümüyle örneksel hizmet son bulmuştur. Gökteki “gerçek tapınak,” yeni antlaşmanın tapınağıdır. Daniel 8:14 ayetindeki peygamberlik sözü de bu dönemde yerine geldiğine göre, orada bahsedilen tapınak, yeni antlaşmanın tapınağı olmalıdır. 2300 günün sonunda, 1844 yılına gelindiğinde, yeryüzünde yüzyıllardır bir tapınak yoktu. Bu nedenle, “2300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak” şeklindeki peygamberlik sözü tartışmasız olarak gökteki tapınağa işaret etmektedir.

Fakat en önemli soru henüz

yanıtlanmamıştır: Tapınağın yeniden düzene konulması (temizlenmesi) ne demektir? Dünyasal tapınakla ilgili böyle bir hizmetin olduğu Eski Ahit Yazıları'nda belirtilmektedir. Peki gökte temizlenmesi gereken herhangi bir şey olabilir mi? İbraniler 9. bölümde, hem dünyasal hem de göksel tapınakların temizlenmeleri açıkça öğretilmektedir. “Yasa uyarınca hemen her şey kanla temiz kılınır, kan dökülmeden bağışlama olmaz. Böylelikle aslı göklerde olan örneklerin bu kurbanlarla, ama gökteki asıllarının bunlardan daha iyi kurbanlarla temiz kılınması gerekti.” (İbraniler 9:22, 23), yani Mesih'in değerli kanıyla.

Hem örneksel hem de gerçek

hizmette, temizlenme kan ile gerçekleştirilmelidir: ilkinde hayvanların kanıyla; ikincisinde ise Mesih'in kanıyla. Pavlus, bu temizlenmenin kanla gerçekleştirilmesinin gerekmesine neden olarak, kan dökülmeksizin *bağışlanma* olmadığını belirtiyor. Tamamlanacak olan iş bağışlanma, yani günahın ortadan kaldırılmasıdır. Peki gerek gökteki gerek yeryüzündeki tapınakla bağlantılı günah nasıl mevcut olabilir? Bu, simgesel hizmete bakılarak öğrenilebilir; zira yeryüzünde görev yapan rahipler, “göktekinin örneği ve gölgesi olan[a]” hizmet ediyorlardı (İbraniler 8:5).

Dünyasal tapınağın hizmeti iki

kısımdan oluşuyordu; rahipler her gün kutsal yerde hizmet ediyorlardı, başrahip ise, tapınağın temizlenmesi için, yılda bir kez en kutsal yerde özel bir kefarete işi gerçekleştiriyordu. Tövbe eden günahkârlar günbegün sunularını getirir, ellerini kurbanın kafasına koyar, günahlarını itiraf eder, böylelikle bunları simgesel olarak kendisinden masum kurbanlık hayvana aktarırdı. Bundan sonra hayvan kesilirdi. Elçi, “Kan dökülmeden” günahların bağışlanmasının mümkün olmadığını söylüyor. “Etin canı kandadır” (Levililer 17:11 [KM]). Allah’ın yasasının çiğnenmesi, suç işleyenin can vermesini gerektiriyordu. Suçunu kurbanın yüklendiği günahkârın,

kaybedilen hayatını simgeleyen kan, rahip tarafından kutsal yere götürülerek, arkasında günahkârın çığnemiş olduğu yasayı içeren sandığın yer aldığı perdenin önünde serpilirdi. Bu tören ile, günah kan aracılığıyla simgesel olarak tapınağa aktarılmış oluyordu. Bazı durumlarda kan kutsal yere götürülmüyor; bunun yerine hayvanın eti rahip tarafından yeniliyordu; bu, Musa tarafından Harun'un oğullarına şu talimatla bildirilmişti: “Topluluğun suçunu üstlenme[niz]... için RAB onu size vermişti” (Levililer 10:17). Her iki tören de, günahın tövbekârdan tapınağa aktarılmasını simgeliyordu.

Yıl boyunca gündün güne yapılan iş

buydu. İsrail'in günahları bu şekilde tapınağa aktarılıyor, dolayısıyla giderilmeleri için özel bir işe gerek duyuluyordu. Allah kutsal bölmelerin her biri için özel bir kefarete uygulanmasını emretti. "En Kutsal Yer'i İsrail halkının kirliliklerinden, isyanlarından, bütün günahlarından arındırarak. Buluşma Çadırı için de aynı şeyi yapacak. Çünkü kirli insanların arasında bulunuyor." Sunak için de, "İsrail halkının kirliliğinden arındırıp kutsal kılacak" bir kefarete uygulanacaktı (Levililer 16:16, 19).

Yılda bir kez, Kefaret Günü'nde, rahip tapınağın temizlenmesi için en kutsal yere giriyordu. Burada gerçekleştirilen işle, yıllık hizmet turu

tamamlanıyordu. Kefaret Günü'nde, tapınma çadırının kapısına iki yavru teke getirilir ve, “Biri RAB için, biri Azazel için” olmak üzere üzerlerine kura çekilirdi (8. ayet). Kurada Rabb'e düşen teke, halk için günah sunusu olarak kurban edilecekti. Rahip ise onun kanını perdenin iç yanına getirerek, bağışlanma kapağı üzerine ve bağışlanma kapağının önüne serpecekti. Kan ayrıca perdenin önündeki buhur sunağı üzerine de serpilecekti.

“[Harun] iki elini tekenin başına koyacak, İsrail halkının bütün suçlarını, isyanlarını, günahlarını açıklayarak bunları tekenin başına aktaracak. Sonra bu iş için atanan bir

adamlarla tekeyi çöle gönderecek. Teke İsrail halkının bütün suçlarını yüklenerek ıssız bir ülkeye taşıyacak” (21. ve 22. ayetler). Salınan teke bir daha İsrail ordugâhına dönmezdi, onu götüren adamın ise ordugâha dönmeden önce kendisini ve giysilerini suyla yıkaması zorunluydu.

Tüm bu tören İsraililere Allah’ın kutsallığını ve günahattan ne kadar çok iğrendiğini telkin edecek şekilde tasarlanmıştı; ayrıca onlara günahla kirlenmeden temas etmelerinin imkânsız olduğunu gösteriyordu. Bu kefaretili işi gerçekleştirilirken herkesin canlarına eziyet etmesi gerekiyordu. Tüm işler bir kenara bırakılmalı, tüm İsrail topluluğu o günü Allah’ın

önünde tam bir alçakgönüllülikle, duayla, oruçla ve kalplerinin derinliklerini araştırarak geçirmeliydi.

Kefarete dair önemli gerçekler, örneksele törenler ile öğretilmektedir. Günahkârın yerine bir temsilci kabul ediliyordu; fakat kurbanın kanıyla günah ortadan kaldırılmıyordu. Bu nedenle, tapınağa aktarıldığı bir araç sağlanmıştı. Kan sunusu yoluyla günahkâr, yasanın yetkisini tanımış, yasayı çiğneyerek işlediği günahı itiraf etmiş ve gelecek olan Kurtarıcı'ya iman yoluyla bağışlanma arzusunu ifade etmiş olurdu; ancak buna rağmen yasanın getirdiği mahkûmiyetten tamamen özgür kılınmıyordu. Kefaret Günü'nde başrahip cemaatten sunuyu

aldıktan sonra bu sununun kanıyla birlikte en kutsal yere gidiyor ve kanı bağışlanma kapağına, yasanın taleplerini karşılama amacıyla doğrudan yasanın üzerine serpiyordu. Bundan sonra, arabulucu niteliği ile, günahları kendi üzerine alıyor ve tapınaktan götürüyordu. Ellerini çöle salınacak tekenin başının üzerine koyarak, tüm bu günahları onun üzerinde itiraf ediyor, böylelikle bunları simgesel olarak kendisinden tekeye aktarmış oluyordu. Sonra teke bunları alıp götürüyor, böylece sonsuza dek halktan uzaklaştırıldıkları kabul ediliyordu.

Bu, “göktekinin örneği ve gölgesi olan[a]” edilen hizmetti. Dünyasal

tapınakta örneksel olarak yapılanlar, göksel tapınağın hizmetinde gerçekte yapılıyordu. Kurtarıcımız, göğe yükselişinin ardından başrahibimiz olarak çalışmaya başladı. Pavlus şöyle diyor: “Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı’nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi” (İbraniler 9:24).

Kahinin yıl boyunca tapınağın ilk bölmesinde, kapıyı oluşturan ve kutsal yeri dış avludan ayıran “perdenin arkasındaki iç bölme”deki²²⁵ hizmeti, Mesih’in göğe yükseldiğinde başladığı hizmeti temsil etmektedir. Rahibin günlük hizmetteki işi, günah sunusunun kanını ve İsrail halkının

dualarıyla birlikte yükselen buhuru Allah'ın huzurunda sunmaktı. Mesih de, Baba'nın huzurunda günahkârların yararına kendi kanıyla şefaet etmiş, ayrıca tövbekâr imanlıların dualarını, kendi doğruluğunun değerli hoş kokusuyla birlikte, O'nun huzurunda sunmuştur. Gökteki tapınağın ilk bölmesindeki hizmet işte böyleydi.

Mesih'in izleyicilerinin imanı, O'nu, göğe yükselip gözden kaybolurken oraya [tapınağın ilk bölümüne] dek izlemişti. Umutları buraya odaklanmıştı, Pavlus'un dediği gibi, "Canlarımız için gemi demiri gibi sağlam ve güvenilir olan bu umut, perdenin arkasındaki iç bölmeye geçer. Melkisedek düzeni uyarınca sonsuza

dek başkâhin olan İsa oraya uğrumuza öncü olarak girdi.” “Tekelerle danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi” (İbraniler 6:19, 20; 9:12).

Bu hizmet, on sekiz yüzyıl boyunca tapınağın ilk bölmesinde devam etti. Tövbekâr imanlıların yararına şefaet eden Mesih'in kanı, Baba'nın onları bağışlamasını ve kabullenmesini sağlamış, ancak günahları yine de kayıtları içeren kitaplarda kalmıştır. Örneksele törenlerde yıl sonunda bir kefarete eylemi olduğu gibi, Mesih'in insanlığı kurtarma işinin tamamlanmasından önce de günahın tapınaktan giderilmesi için bir kefarete

işi vardır. 2300 gün sona erdiğinde başlayan hizmet işte budur. O zaman, Daniel peygamberin önceden bildirdiği gibi, Başrahibimiz en kutsal yere girerek, muazzam işinin son kısmına – tapınağın temizlenmesine başlamıştır.

Eski zamanlarda insanların günahlarının imanla günah sunusuna yüklendiği ve onun kanı aracılığıyla simgesel olarak dünyasal tapınağa aktarıldığı gibi, yeni antlaŝmada da tvbekârların günahları imanla Mesih'in üzerine yüklenmiŝ ve gerçekte göksel tapınağa aktarılmıŝtır. Ve dünyasal tapınağın temizlenmesinin kendisini kirleten günahların giderilmesiyle tamamlandığı gibi, göksel tapınağın temizlenmesi de,

orada kaydedilmiş olan günahların giderilmesi, ya da silinmesiyle tamamlanacaktır. Ancak bu işlem tamamlanmadan önce, kimlerin günden tövbe ve Mesih'e iman yoluyla O'nun kefareten yararlanmaya hak kazandığının belirlenmesi için, kayıtları içeren kitapların incelenmesi gerekir. Bu nedenle, tapınağın temizlenmesi bir araştırma çalışması – bir yargı işi içerir. Bu çalışma, Mesih'in halkını kurtarmak için gelişinden önce gerçekleştirilmelidir; zira O geldiğinde, herkese yaptığının karşılığını vermek üzere ödülleri yanında olacaktır (Vahiy 22:12).

Böylece peygamberlik sözünün ışığını

izleyenler, Mesih'in 2300 günün sonu olan 1844 yılında yeryüzüne gelmek yerine, gelişine hazırlık niteliğindeki kefaretin tamamlanış işlemini gerçekleştirmek için göksel tapınağın en kutsal yerine girdiğini gördüler.

Ayrıca, günah sunusu kurban olarak Mesih'e işaret ederken ve başrahip Mesih'in arabuluculuğunu temsil ederken, aynı zamanda çöle salınan tekenin de günahın kaynağı olan ve gerçekten tövbekâr olanların günahlarının sonunda üzerine yükleneceği Şeytan'ı örneklediği görüldü. Başrahip günah sunusunun kanı aracılığıyla günahları tapınaktan temizlerken, bunları çöle salınan tekenin üzerine yüklüyordu. Mesih de,

hizmetinin sonunda halkının günahlarını kendi kanı ile göksel tapınaktan temizlerken, bunları yargının infazında son cezayı üstlenmesi gereken Şeytan'ın üzerine yükleyecektir. Çöle salınan teke, İsrail topluluğuna bir daha asla dönmek üzere, ıssız bir diyara gönderiliyordu. Böylece Şeytan da Allah'ın ve O'nun halkının huzurundan sonsuza dek sürgün edilecek, günahın ve günahkârların son yıkımında varlığına son verilecektir.

221 Kİ'de İbraniler 9:5 ayetinde “merhamet oturağı,” KM'de: “kefaretgâh.”

222 Bkz. İbraniler 9:1 (Kİ).

223 Seraf: İbranice'de “yakmak” anlamına gelen “saraf” kökünden türeyen bu sözcük, Kutsal Kitap'ta çoğunlukla zehirli (“yakıcı”) yılanları (bkz. Çölde Sayım ʾ , ʿ ʿ : ʿ ; Yasa'nın Tekrarı 8:15; Yeşaya 14:29; 30:6), Yeşaya 6:2, 4 ayetlerinde ise altı kanatlı bir tür göksel

varlığı ifade etmektedir.

224 Bkz. Matta 19:28.

225 Bkz. İbraniler 6:19.

24 – EN KUTSAL YERDE

Tapınak konusu, 1844 hayal kırıklığının gizemini çözen anahtar olmuştu. Bağlantılı ve uyumlu olan tam bir hakikat sistemini gözler önüne sererek, büyük advent akımını Allah'ın elinin yönlendirdiğini ortaya koydu ve O'nun halkının konumuna ve işine ışık tutarak, mevcut görevi açıkladı. İsa'nın öğrencilerinin acı ve hayal kırıklığı içinde geçen korkunç bir gecenin ardından “Rabb'i görünce sevin[dikleri]”²²⁶ gibi, şimdi de O'nun ikinci gelişini imanla bekleyenler seviniyorlardı. O'nun, hizmetkârlarını ödüllendirmek üzere yücelik içinde görünmesini beklemişlerdi. Umutları

yıkılırken İsa'yı gözden kaybetmişler ve mezar başındaki Meryem gibi ağlamışlardı: 'Rabbim'i alıp götürdüler ve O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum.' Şimdi ise O'nu, kralları ve kurtarıcıları olarak çok yakında gelmek üzere olan müşfik Başrahipleri'ni, en kutsal yerde tekrar gördüler. Tapınaktan gelen ışık, geçmişi, bugünü ve geleceği aydınlattı. Allah'ın yanılmaz takdiriyle onları yönlendirmiş olduğunu biliyorlardı. İlk öğrenciler gibi, kendi taşıdıkları bildiriye anlayamamış olmalarına rağmen, bu bildiri her bakımdan doğru çıkmıştı. Bunu duyururken Allah'ın tasarısını yerine getirmişlerdi ve çalışmalarını Rab nezdinde boşa

çıkamamıştı. “Yaşayan bir umuda”²²⁷
yeniden doğarak, “sözle anlatılmaz yüce
bir sevinçle coş[tular].”²²⁸

Hem Daniel 8:14 ayetindeki “2300
akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer
yeniden düzene konulacak” şeklindeki
peygamberlik sözü hem de ilk meleğin
“Tanrı’dan korkun! O’nu yüceltin!
Çünkü O’nun yargılama saati geldi”
mesajı, Mesih’in en kutsal yerdeki
hizmetine ve araştırmacı yargılamaya
işaret ediyordu, Mesih’in halkını
kurtarmak ve kötülerini yok etmek üzere
gelişine değil. Hata, peygamberlik
dönemlerinin hesaplanmasında değil,
2300 günün sonunda meydana gelecek
olan *olayın niteliğinde* yapılmıştı. Bu
yanılgı ile imanlılar hayal kırıklığına

uğramıştı, ancak peygamberlik sözünde önceden bildirilen her şey ve Kutsal Yazı'dan beklenmesine dair güvence buldukları her şey gerçekteşmişti. Yıkılan umutları için sızlanırlarken, mesajda önceden bildirilen ve Rabb'in hizmetkârlarını ödüllendirmek üzere görünmesinden önce yerine gelmesi gereken olay gerçekteşmişti.

Mesih, bekledikleri gibi yeryüzüne gelmemişti, ancak örnekte öngörüldüğü gibi, Allah'ın gökteki tapınağında en kutsal yere girmişti. Daniel peygamber tarafından, bu zamanda Eskiden beri var Olan'ın yanına geldiğı resmedilmiştir: “Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini

gördüm,” yeryüzüne değil, fakat “Eskiden beri var Olan’ın yanına doğru ilerledi, O’nun önüne getirildi” (Daniel 7:13).

Bu geliş, Malaki peygamber tarafından da öngörülmüştür: “ ‘Aradığınız Rab ansızın tapınağına gelecek; görmeyi özlediğiniz antlaşma habercisi gelecek’ diyor Her Şeye Egemen RAB” (Malaki 3:1). Rabb’in tapınağına gelişi, O’nun halkı için ani, beklenmedik bir olay olmuştu. O’nu *orada* beklemiyorlardı. O’nun yeryüzüne “alev alev yanan ateş içinde” gelerek, “Tanrı’yı tanımayanları ve... Müjde’ye uymayanları cezalandır[masını]” beklemişlerdi (2. Selanikliler 1:8).

Ancak insanlar Rableri’ni karşılamaya

henüz hazır değillerdi. Onlar için halen tamamlanması gereken bir hazırlık vardı. Zihinlerini Allah'ın gökteki tapınağına yönlendirecek ışık verilecekti; Başrahiplerinin oradaki hizmetini iman yoluyla izlerlerken, kendilerine yeni görevler açıklanacaktı. Kiliseye başka bir uyarı ve öğretim mesajı verilmesi gerekiyordu.

Peygamber şöyle diyor: “Onun geleceği güne kim dayanabilir? O belirince kim durabilir? Çünkü o maden arıtıcının ateşi, çamaşırcının kül suyu gibi olacak; gümüş eritip arıtan gibi davranacak: Levililer'i arındırıp altın, gümüş temizler gibi temizleyecek. Böylece RAB'be doğrulukla sunular sunacaklar” (Malaki 3:2, 3). Gökteki

tapınakta Mesih'in aracılığı son bulduğunda yeryüzünde yaşamakta olanlar, kutsal Allah'ın önünde şefaatçi olmadan durmak zorunda kalacaklardır. Giysileri lekesiz, karakterleri serpilen kanla günahtan arındırılmış olmalıdır. Allah'ın lütfu ve kendi titiz gayretleriyle kötülüğe karşı savaşta zafer kazanmalıdırlar. Gökyüzünde araştırmacı yargılama devam ederken, tövbekâr imanlıların günahları tapınaktan temizlenirken, Allah'ın yeryüzündeki halkının da özel bir arındırılma, günahın ortadan kaldırılması işi olmalıdır. Bu iş, Vahiy 14. bölümde yer alan mesajlarda daha açık bir şekilde sunulmuştur.

Bu iş tamamlandığında, Mesih'in

izleyicileri O'nun gelişine hazır olacaklardır. “Geçmiş günlerde, geçmiş yıllarda olduğu gibi, RAB Yahuda ve Yeruşalim'in sunacağı sunulardan hoşnut kalacak” (Malaki 3:4). Böylece Rabbimiz'in gelişinde teslim alacağı kilise, “üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olma[yan], görkemli [bir kilise]” olacaktır (Efesliler 5:27). Böylece, “şafak gibi beliren, ay kadar güzel, güneş kadar parlak, sancak açmış bir ordu kadar görkemli” görünecektir (Ezgiler Ezgisi 6:10).

Malaki, Rabb'in tapınağına gelişinin yanı sıra, O'nun ikinci gelişini, yargıyı infaz etmek için gelişini şu sözlerle önceden bildirmektedir: “Her Şeye Egemen RAB, ‘Yargılamak için size

yaklaşacağım' diyor, 'Büyüçülere, zina edenlere, yalan yere ant içenlere, işçinin, dulun, öksüzün, yabancının hakkını çiğneyenlere –benden korkmayanlara– karşı hemen tanık olacağım' ” (Malaki 3:5). Yahuda, “İşte Rab herkesi yargılamak üzere on binlerce kutsalıyla geliyor. Tanrı yoluna aykırı, tanrısızca yapılan bütün işlerden ve tanrısız günahkârların... bütün insanlara suçluluklarını gösterecektir” derken aynı sahneden bahsetmektedir (Yahuda 14, 15). Bu geliş ve Rabb'in tapınağına gelişi, iki ayrı olaydır.

Daniel 8:14 ayetinde gözler önüne serilen, Mesih'in başrahibimiz olarak tapınağı temizlemek için en kutsal yere gelmesi; Daniel 7:13 ayetinde sunulan,

İnsanoğlu'nun Eskiden beri var Olan'ın yanına doğru ilerlemesi; ve Malaki'nin önceden bildirdiği, Rabb'in tapınağına gelmesi, aynı olayın tasavvurlarıdır; bu olay aynı zamanda Matta 25. bölümde yer alan Mesih'in anlattığı on kız benzetmesinde, güveyin düğün şölenine gelmesi olarak temsil edilmektedir.

1844 yazı ve sonbaharında “İşte güvey geliyor” bildirisi verildi. Akıllı ve akılsız kızlar olarak simgelenen iki sınıf da bundan sonra meydana geldi – Rabb'in gelişini sevinçle bekleyen ve O'nu karşılamak için gayretle hazırlanan bir sınıf; ve korkudan etkilenerek içgüdüyle hareket eden, gerçeğin kuramından tatmin olan, ancak

Allah'ın rahmetinden yoksun olan diğerk sınıf. Benzetmede, güvey geldiğinde “hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler.” Burada gözler önüne serilen güveyin gelişı, düğünden önce gerçekleşmektedir. Düğün, Mesih'in Krallığı'nı alışını simgelemektedir. Krallığın başkenti ve temsilcisi olan Kutsal Kent, Yeni Yerusalım, “Kuzu'ya eş olacak gelin” olarak adlandırılır. Melek Yuhanna'ya şöyle demiştir: “Gel!... Kuzu'ya eş olacak gelini sana göstereyim.” Peygamber, “Beni Ruh'un yönetiminde... götürdü. Oradan bana gökten, Tanrı'nın yanından inen... kutsal kenti, Yerusalım'i gösterdi” diyor (Vahiy 21:9, 10). Öyleyse açıktır ki,

gelin Kutsal Kent'i, güveyi karşılamaya çıkan kızlar ise kiliseyi simgelemektedirler. Vahiy'de, Allah'ın halkının düğün şöleninde konuklar oldukları söyleniyor (Vahiy 19:9). *Konuklar* iseler, aynı zamanda *gelin* olarak temsil edilemezler. Mesih, Daniel peygamberin ifade ettiği gibi, gökteki Eskiden beri var Olan'dan "egemenlik, yücelik ve krallık" alacaktır; krallığının başkenti, "güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibi" olan Yeni Yeruşalim'i alacaktır (Daniel 7:14; Vahiy 21:2). Krallığı aldıktan sonra, kralların Kralı ve rablerin Rabbi olarak, görkemi içinde halkını kurtarmaya gelecektir ve hep beraber krallığında "İbrahim'le, İshak'la ve

Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar” (Matta 8:11; Luka 22:30), Kuzu'nun düğün şöleninden pay alacaklardır.

1844 yazındaki “İşte güvey geliyor” duyurusu, binlerce kişinin Rabb'in derhal gelişini beklemesine neden oldu. Belirlenen zamanda Güvey, insanların beklediği gibi yeryüzüne gelmedi, ancak gökte Eskiden beri var Olan'ın yanına, düğüne, kendi krallığını almaya girdi. “Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı.” Düğünde bizzat bulunmadılar; zira düğün gökte gerçekleşti, onlar ise yeryüzündeydiler. Mesih'in izleyicilerinin “düğün şenliğinden *dönecek* olan efendilerini” beklemeleri gerekmektedir (Luka

12:36). Ancak O'nun işini anlamalı ve O'nu Allah'ın önünde girdiği yere kadar imanla izlemelidirler. Düğüne katılmaları işte bu anlamda söyleniyor.

Benzetmede düğüne girenler, kandilleriyle birlikte kaplarında yağ olanlardı. Kutsal Yazılar'dan gerçeğin bilgisini edinenler aynı zamanda Ruh'a ve Allah'ın lütfuna da sahiplerdi ve acı denenme gecelerinde sabırla bekleyenler, daha berrak bir ışık için Kutsal Kitap'ı araştıranlar, gökteki tapınağa ilişkin gerçeği ve Kurtarıcı'nın hizmetindeki değişimi gördüler ve O'nu yukarıdaki tapınakta sürdürdüğü işinde imanla izlediler. Kutsal Yazılar'ın tanıklığı ile aynı gerçekleri kabul eden herkes, Mesih'i son aracılık görevini

yerine getirmek ve bitiminde krallığını almak üzere Allah'ın huzuruna girerken imanla izleyenler – tüm bu kişiler düğün şölenine girerken resmediliyorlar.

Matta 22. bölümde de aynı düğün benzetmesi kullanılıyor ve araştırmacı yargılamanın düğünden önce gerçekleştiği açıkça belirtiliyor. Düğünden önce kral davetlilerin düğün giysileri giyip giymediklerini görmeye geliyor, bu giysi, Kuzu'nun kanında yıkanarak beyazlatılmış lekесiz karakter kaftanıdır (Matta 22:11; Vahiy 7:14). Eksik bulunan dışarı atılır, fakat incelenerek düğün giysisini giydikleri görülen herkes Allah tarafından kabul edilir ve O'nun krallığından pay

almaya ve O'nun tahtında oturmaya layık sayılırlar. Kimin Allah'ın krallığına hazır olduğunun belirlenmesi için gerçekleştirilen bu karakter incelemesi, araştırmacı yargılamaya ilişkindir ve gökteki tapınaktaki hizmetin tamamlanışıdır.

Araştırma işi tamamlandığında, tüm çağlarda Mesih'i izleme iddiasında olanlar yoklanarak haklarında karar verildiğinde, ancak o zaman, daha önce olmamak üzere, deneme süresi sona erecek ve rahmet kapısı kapatılacaktır. Böylece, "Hazırlıklı olanlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı" şeklindeki kısa bir ifade ile Kurtarıcı'nın son hizmeti ile, insanlığın kurtuluşuna ilişkin muazzam işin

tamamlanacağı zamana taşınırız.

Görmüş olduğumuz gibi göksel tapınağın bir örneği olan dünyasal tapınaktaki hizmette, başrahip Kefaret Günü'nde en kutsal yere girdiği zaman, ilk bölmedeki hizmet sona eriyordu. Allah şöyle emretti: “günahlarını bağışlatmak için En Kutsal Yer'e girdiğinde, dışarı çıkıncaya kadar Buluşma Çadırı'nda hiç kimse bulunmayacak” (Levililer 16:17). Böylece, Mesih kefaretin tamamlanış işlemini gerçekleştirmek için en kutsal yere girdiğinde, ilk bölmedeki hizmetini bitirmiş oldu. Ancak ilk bölmedeki hizmet sona erdiğinde, ikinci bölmedeki hizmet başladı. Örneksele hizmette, başrahip Kefaret

Günü'nde kutsal yerden ayrıldığında, günah sunusunun kanını günahlarından samimiyetle tövbe eden tüm İsraililerin yararına sunmak üzere Allah'ın huzuruna giriyordu. Dolayısıyla Mesih bizim arabulucumuz olarak görevinin yalnızca bir bölümünü tamamlamıştı, işin başka bir kısmına girişmek için, halen Baba'nın huzurunda günahkârların yararına kendi kanını sunmaktadır.

Bu konu 1844 yılında Adventistlerce anlaşılmamıştı. Kurtarıcı'nın beklendiği zamanın geçmesinden sonra, halen O'nun gelişinin yakın olduğuna inanıyorlardı; önemli bir krize geldiklerini ve Mesih'in Allah'ın huzurunda insanlık yararına

arabuluculuk görevinin sona erdiğini düşündüler. Kutsal Kitap'ta, insanlığın deneme süresinin Rabb'in göğün bulutları içinde gerçekten gelişinden çok kısa bir süre önce sona ereceğinin öğretildiğini sanmışlardı. Bu, insanların merhamet kapısını arayacakları, çalacakları ve önünde ağlayacakları ve onun açılmayacağı zamana işaret eden kutsal yazılardan açıkça anlaşılıyor gibiydi. Mesih'in gelişini beklemiş oldukları tarihin, aksine O'nun gelişinden hemen önceki bu dönemin başlangıcını belirleyip belirlemediği de akıllarına takılan bir soru oldu. Yargının yaklaştığı uyarısını verdikten sonra, dünya için çalışmalarının bittiğini düşündüler ve günahkârların

kurtuluşu için canlarının yüklendiği yükü kaybettiler, tanrısızların cüretkâr ve küfürlü alayları ise Allah'ın Ruhu'nun O'nun merhametini reddedenlerden çekildiğine ilişkin başka bir kanıt olarak görüyorlardı. Tüm bunlar, deneme süresinin sona erdiğine, ya da o günlerde ifade ettikleri şekilde “rahmet kapısının kapandığına” dair inançlarını güçlendiriyordu.

Ancak tapınak sorusunun araştırılmasıyla birlikte, daha berrak bir ışık geldi. Şimdi, 2300 günün 1844 yılında sona erişinin önemli bir krize işaret ettiğini görüyorlardı. Fakat insanların on sekiz yüzyıldır Allah'a ulaştıkları umut ve rahmet kapısının

kapanmış olduğu doğru olsa da, başka bir kapı açılmış ve Mesih'in en kutsal yerdeki arabuluculuğu ile insanlara günahlarının affı sunulmuştu. O'nun hizmetinin bir bölümü sona ererken, yerini diğer bölümüne bırakmıştır. Mesih'in günahkârların yararına hizmet ettiği göksel tapınağa giden bir "açık kapı" halen vardı.

Mesih'in Vahiy'de yer alan ve tam bu zamandaki kiliseye hitap eden şu sözlerinin uygulaması artık görölmüştu: "Kutsal ve gerçek olan, Davut'un anahtarına sahip olan, açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı kişi şöyle diyor: 'Yaptıklarını biliyorum. İşte önüne kimsenin kapayamayacağı

açık bir kapı koydum' ” (Vahiy 3:7, 8).

İsa'yı muazzam kefarete görevinde iman yoluyla izleyenler, O'nun aracılığının yararlarına ortaktırlar, bu kefarete görevini gözler önüne seren ışığı reddedenler ise ondan yararlanamayacaklardır. Mesih'in ilk gelişinde verilen ışığı ve O'nun dünyanın Kurtarıcısı olduğuna inanmayı reddeden Yahudiler, O'nun aracılığıyla bağışlanmaya kavuşamadılar. İsa göğe yükseldiğinde, öğrencilerinin üzerine aracılığının bereketlerini dökmek üzere kendi kanıyla göksel tapınağa girdiği zaman, Yahudiler kendi yararsız kurbanlarına ve sunularına devam ederek tümüyle karanlıkta kaldılar. Örneklerin ve

gölgelerin hizmeti sona ermişti. İnsanların daha önceden Allah'a ulaştıkları kapı artık açık değildi. Yahudiler O'nu, o zaman bulunabileceği tek vasıtayla, gökteki tapınaktaki hizmeti aracılığıyla aramayı reddetmişlerdi. Dolayısıyla Allah'la birliktelik kuramadılar. Kapı onlara kapanmıştı. Gerçek kurban ve Allah'ın huzurundaki tek aracının Mesih olduğu bilgisine sahip değillerdi; bu nedenle O'nun aracılığının bereketlerini alamıyorlardı.

İmansız Yahudilerin durumu, Hristiyan olma iddiasındakiler arasında merhametli Başrahibimizin işini isteyerek göz ardı eden kayıtsız ve inançsızların durumuna örnektir.

Örneksel törenlerde, başrahip en kutsal yere girdiğinde, tüm İsrail'in tapınak etrafında toplanarak, günahlarının bağışlanması ve topluluktan atılmamaları için, en ciddi şekilde canlarını Allah'ın önünde alçaltmaları gerekiyordu. Örneğin aslı olan bu Kefaret Günü'nde ise bizim Başrahibimiz'in işini anlamamız ve bizden hangi görevlerin beklendiğini bilmemiz ne kadar daha önemlidir.

İnsanlar, Allah'ın merhametiyle gönderdiği uyarıyı reddedip cezasız bırakılamazlar. Nuh'un zamanında gökten dünyaya bir mesaj gönderilmişti ve kurtuluşları bu mesaja karşı davranışlarına bağlıydı. Uyarıyı reddettikleri için, Allah'ın Ruhu

günahlı insanlıktan çekildi ve tufan sularında yok edildiler. İbrahim'in zamanında, Sodom'un suçlu sakinleri için merhametin arabuluculuğu ortadan kalktı ve Lut ile karısı ve iki kızı dışında tümü gökten gelen ateşle küle çevrildiler. Mesih'in günlerinde de böyle oldu. Allah'ın Oğlu, o nesildeki imansız Yahudilere şöyle bildirdi: "Eviniz ıssız bırakılacak!" (Matta 23:38). Aynı Sonsuz Kudret, son günlere doğru bakarak, "gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşma[yan]" kişilerle ilgili olarak şunları bildiriyor: "İşte bu nedenle Tanrı yalana kanmaları için onların üzerine yanılıcı bir güç gönderiyor. Öyle ki, gerçeğe inanmayan ve

kötülükten hoşlananların hepsi yargılansın” (2. Selanikliler 2:10–12). Onlar Allah’ın sözünün öğretilerini reddettikçe, O da Ruhunu onlardan çekerek onları sevdikleri aldatmacalarla baş başa bırakmaktadır.

Fakat Mesih halen insanlığın yararına arabuluculuk etmektedir ve bunu arayanlara ışık verilecektir. Adventistler bu konuyu başlangıçta anlayamadıysa da, sonradan gerçek konumlarını tanımlayan Kutsal Yazılar önlerinde açılmaya başladığında kendilerine açıklandı.

1844 yılında zamanın geçmesinin ardından, advent inancına halen bağlı kalanlar için büyük bir deneme dönemi geldi. Gerçek konumlarının tespit

edilmesiyle ilgili olarak tek tesellileri, zihinlerini gökteki tapınağa yönlendiren ışıktı. Bazıları peygamberlik dönemlerinin önceki hesaplanışına olan inançlarını terk ederek, advent hareketine eşlik eden Kutsal Ruh'un güçlü etkisini, insanî ya da şeytanî araçlara atfettiler. Bir diğer grup, geçmiş deneyimlerinde kendilerini Rabb'in yönlendirdiğini savundular; ve bekleyip gözleyerek, Allah'ın isteğini öğrenmek için dua ederken, yüce Başrahipleri'nin başka bir hizmete başladığını gördüler ve O'nu imanla izleyerek, kilisenin son işini de görmeye yönlendirildiler. Birinci ve ikinci meleğin mesajlarına dair daha net bir anlayışa ulaştılar,

böylece Vahiy 14. bölümdeki üçüncü meleğin ciddi uyarısını almaya ve dünyaya iletmeye hazır oldular.

226 Bkz. Yuhanna 20:20.

227 Bkz. 1. Petrus 1:3.

228 Bkz. 1. Petrus 1:8.

25 – ALLAH'IN DEĞİŞMEZ YASASI

T“anrı'nın gökteki tapınağı açıldı, tapınakta O'nun Antlaşma Sandığı görüldü” (Vahiy 11:19). Allah'ın antlaşmasının sandığı, tapınağın ikinci bölümü olan en kutsal yerdedir. “Göktekinin örneği ve gölgesi olan[a]” hizmet eden dünyasal tapınaktaki hizmette, bu bölme yalnızca Kefaret Günü'nde, tapınağın temizlenmesi için açılıyordu. Dolayısıyla, Allah'ın gökteki tapınağının açıldığının ve antlaşma sandığının görüldüğünün duyurulması, 1844 yılında Mesih'in kefaretin tamamlanış işlemini gerçekleştirmek üzere girdiği göksel

tapınağın en kutsal yerinin açılışına işaret etmektedir. En kutsal yerdeki hizmetine başlayan yüce Başrahipleri'ni iman yoluyla izleyenler, O'nun antlaşma sandığını gördüler. Tapınak konusunu incelediklerinde, Kurtarıcı'nın hizmetinin değiştiğini ve bundan böyle Allah'ın sandığının önünde görevde bulunarak, kendi kanıyla günahkârların yararına şefaatt ettiğini anladılar.

Yeryüzündeki tapınakta bulunan sandıkta iki taş levha yer alıyordu, bunların üzerine Allah'ın yasasının temel ilkeleri yazılıydı. Sandık yalnızca yasa levhaları için bir kap işlevi görüyordu, ona değerini ve kutsallığını veren bu ilahî ilkelerin varlığıydı.

Gökte Allah'ın tapınağı açıldığında, O'nun antlaşma sandığı görüldü. Gökteki tapınağın en kutsal yerinde, ilahî yasa –Allah'ın Sina dağında gök gürlemeleri arasında bizzat konuştuğu ve taş levhalar üzerine parmağıyla yazdığı yasa– kutsal olarak saklanmaktadır.

Gökteki tapınakta bulunan Allah'ın yasası, taş tabletlere yazılan ve Musa tarafından Tevrat'a geçirilen ilkelerin yanılmaz bir kopyasını teşkil eden muazzam orijinaldir. Bu önemli noktanın anlayışına ulaşanlar, böylece ilahî yasanın kutsal ve değişmez niteliğini görmeye yönlendirildiler. Kurtarıcı'nın sözlerinin gücünü daha önce hiç görülmeyen bir şekilde

gördüler: “Yer ve gök ortadan kalkmadan... Kutsal Yasa’dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak” (Matta 5:18). Allah’ın yasası, O’nun isteğinin bir bildirisi ve O’nun karakterinin bir açıklaması olduğundan, “göklerde güvenilir bir tanık ola[rak]”²²⁹ sonsuza kadar kalmalıdır. Tek bir emrin bile hükmü kaldırılmamış; en küçük bir harf ya da nokta bile değiştirilmemiştir. Mezmurcu şöyle diyor: “Ya RAB, sözün göklerde sonsuza dek duruyor.” “Bütün koşulları güvenilirdir. Sonsuza dek sürer” (Mezmur 119:89; 111:7, 8).

On Emir’in kalbinde, ilk ilan edildiği günkü gibi, dördüncü emir bulunmaktadır: “Şabat Günü’nü kutsal

sayarak anımsa. Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim” (Mısır'dan Çıkış 20:8–11).

Allah'ın Ruhunu, O'nun sözünün bu öğrencilerinin kalplerini etkiledi. Yaratıcı'nın dinlenme gününü göz ardı ederek bu ilkeyi bilgisizce çiğnedikleri kanaati kendilerinde yer etti. Allah'ın

kutsamış olduğu gün yerine haftanın ilk gününü tutma nedenlerini araştırmaya başladılar. Kutsal Yazılar'da dördüncü emrin yürürlükten kaldırıldığına ya da Şabat gününün değiştirildiğine dair hiçbir kanıt bulamadılar; yedinci günü kutsayan bereket hiçbir zaman kaldırılmamıştı. Samimiyetle Allah'ın isteğini öğrenmeye ve yapmaya çalışıyorlardı; şimdi ise kendilerinin O'nun yasasını çiğneyenler olduklarını gördüklerinde, kalpleri kederle doldu ve Allah'a olan sadakatlerini O'nun Şabat gününü kutsal tutarak ortaya koydular.

İmanlarını yıkmak için pek çok ve ciddi gayretler gösterildi. Dünyasal tapınak göksel olanın simgesi ya da

örneği ise, yeryüzündeki sandıkta saklanan yasanın buna göre gökteki sandıkta bulunan yasanın birebir kopyası olduğunu göremeyen kimse yoktu; ayrıca göksel tapınakla ilgili gerçeğin kabulü, Allah'ın yarasının gereklerinin ve dördüncü emirdeki Şabat günü zorunluluğunun kabulünü gerektiriyordu. Kutsal Yazılar'ın Mesih'in göksel tapınaktaki hizmetini ortaya koyan uyumlu açıklamasına sert ve kararlı karşıtlığın sırrı burada yatıyordu. İnsanlar Allah'ın açtığı kapıyı kapatmak, kapattığı kapıyı ise açmak istediler. Ancak “açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı kişi” şöyle bildirmişti: “İşte önüne kimsenin

kapayamayacağı açık bir kapı koydum” (Vahiy 3:7, 8). Mesih en kutsal yerin kapısını, başka bir deyişle hizmetini açmıştı, gökteki tapınağın açık kapısından ışık yansiyordu ve orada kutsal olarak saklanan yasanın içinde dördüncü emrin de yer aldığı gösterilmişti; Allah’ın kurduğunu hiçbir insan yıkamazdı.

Mesih’in aracılığına ve Allah’ın yasasının sürekliliğine ilişkin ışığı kabul edenler, bunların Vahiy 14. bölümde sunulan gerçeklerle bağlantılı olduğunu gördüler. Bu bölümdeki bildirimler, yeryüzünün sakinlerini Rabb’in gelişi için hazırlamaya yönelik üç aşamalı bir uyarıdan oluşmaktadır (Ek’e bakınız). “O’nun yargılama saati geldi”

duyurusu, Mesih'in insanlığın kurtuluşu için yürüttüğü hizmetin tamamlanış işlemine işaret etmektedir. Kurtarıcı'nın arabuluculuğu sona ermeden ve halkını yanına almak üzere yeryüzüne dönmeden önce duyurulması gereken bir gerçeği müjdeler. 1844'te başlayan yargılama işi, hem yaşayanlar hem de ölüler olmak üzere herkesin durumuna karar verilene dek sürmelidir; dolayısıyla insanlığın deneme süresi sona erece kadar uzatılacaktır. İnsanların yargıda ayakta durmaya hazır olmaları için, mesaj onlara "Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin!" ve "göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapının!"²³⁰ diye emretmektedir. Bu mesajları kabul

etmenin sonucu, Şu sözde verilmiştir: “Tanrı’nın buyruklarını yerine getiren[ler], İsa’ya imanlarını sürdüren[lerdir].”²³¹ Yargıya hazırlıklı olmak için, insanların Allah’ın yarasını tutmaları gereklidir. Bu yasa yargıda karakter standardı olacaktır. Elçi Pavlus Şöyle bildiriyor: “Yasa’yı bilerek günah iŐleyenlerse Yasa’yla yargılanacaklar;... Tanrı’nın, insanları gizlice yaptıkları Şeylerden tr İsa Mesih aracılıŐıyla yargılayacağı gün böyle olacaktır.” Ayrıca, “aklanacak olanlar Yasa’yı... yerine getirenlerdir” diyor (Romalılar 2:12–16). Allah’ın yarasını tutmak için iman vazgeçilmezdir; zira “iman olmadan Tanrı’yı hoşnut etmek olanaksızdır.” Ve “İmana dayanmayan

her şey günahtır” (İbraniler 11:6; Romalılar 14:23).

İnsanlar ilk melek tarafından “Tanrı’dan korkun! O’nu yüceltin!” diye ve O’na ggn ve yerin yaratıcısı olarak ibadet etmeye çağrılmaktadır. Bunu gerçekleştirmek için, O’nun yasasına itaat etmeleri gereklidir. Bilge kişi Şöyle diyor: “Tanrı’ya saygı göster, buyruklarını yerine getir, çünkü her insanın görevi budur” (Vaiz 12:13). Allah’ın emirlerine itaat edilmeden, hiçbir ibadet O’nu hoşnut etmez. “Tanrı’yı sevmek O’nun buyruklarını yerine getirmek demektir.” “Yasaya kulağını tıkayanın duası da iğrençtir” (1. Yuhanna 5:3; Süleyman’ın zdeyişleri 28:9).

Allah'a ibadet görevi, O'nun Yaratıcı olduğu ve diğer tüm varlıkların mevcudiyetlerini O'na borçlu oldukları gerçeğine dayanmaktadır. Kutsal Kitap'ta O'nun putperestlerin tüm ilahlarından daha çok saygıya ve ibadete layık olduğu düşüncesinin sunulduğu her yerde, O'nun yaratıcı gücünün kanıtları ortaya konulur. "Halkların bütün ilahları bir hiçtir, oysa gökleri yaratan RAB'dir" (Mezmunur 96:5). " 'Beni kime benzeteceksiniz ki, eşitim olsun?' diyor Kutsal Olan. Başınızı kaldırıp göklere bakın. Kim yarattı bütün bunları?" "Gökleri yaratan RAB, dünyayı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren... şöyle diyor: 'RAB benim, başkası yok' "

(Yeşaya 40:25, 26; 45:18). Mezmurcu şöyle diyor: “Bilin ki RAB Tanrı’dır. Bizi yaratan O’dur, biz de O’nunuz.” “Gelin, tapıalım, eğilelim, bizi yaratan RAB’bin önünde diz çökelim” (Mezmur 100:3; 95:6). Gökte Allah’a ibadet eden kutsal varlıklar da, O’na gösterdikleri saygının nedenini şöyle ifade ediyorlar: “Rabbimiz ve Tanrımız! Yüceliği, saygıyı, gücü almaya layıksın. Çünkü her şeyi sen yarattın” (Vahiy 4:11).

Vahiy 14. bölümde insanlar Yaraticı’ya ibadet etmeye çağrılırlar; peygamberlik sözü de, üç aşamalı mesajın sonucu olarak Allah’ın emirlerini tutan bir grup insanı gözler önüne serer. Bu emirlerden biri doğrudan Allah’a

Yaratıcı olarak işaret etmektedir. Dördüncü temel ilke şöyle beyan eder: “Yedinci gün bana, Tanrın RAB’be Şabat Günü olarak adanmıştır... Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü’nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim” (Mısır’dan Çıkış 20:10, 11). Rab, ayrıca Şabat gününün “Benim Tanrınız RAB olduğumu anlaya[sınız]” diye “bir belirti” olduğunu bildiriyor (Hezekiel 20:20). Bunun nedeni olarak belirtilen ise: “Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim” (Mısır’dan Çıkış 31:17).

“Şabat gününün yaratılışın anısı

olarak önemi, Allah'ın ibadete layık oluşunun gerçek nedenini her zaman göz önünde bulundurmasıdır” – zira O Yaratıcı'dır ve biz O'nun yaratıklarıyız. “Bu nedenle Şabat günü ilahî ibadetin temelinde yer alır, çünkü onun harika gerçeğini en etkili biçimde öğretir, bunu başka hiçbir kurum yapmamaktadır. İlahî ibadetin, yalnızca yedinci günde yapılanın değil, tüm ibadetin gerçek temeli, Yaratıcı ile O'nun yaratıkları arasındaki ayırımıda bulunmaktadır. Bu büyük gerçek hiçbir zaman geçersiz hale gelmez ve hiçbir zaman unutulmamalıdır.”—J. N. Andrews, *History of the Sabbath* [Şabat Gününün Tarihçesi], 27. bölüm. Allah bu gerçeği her zaman insanların

zihinlerinin önünde tutmak için Aden bahçesinde Şabat gününü tesis etti; O'nun Yaraticımız olduğu gerçeği O'na ibadet etmemizin nedeni olduğu sürece, Şabat günü bunun işareti ve anısı olarak devam edecektir. Şabat günü herkes tarafından tutulmuş olsaydı, insanların düşünceleri ve sevgisi, saygı gösterilerek ibadet edilmesi gereken varlık olarak Yaraticı'ya yönlendirilecekti ve putperest, tanrıtanımaz veya imansız bir insan hiçbir zaman olmayacaktı. Şabat gününün tutulması, gerçek Allah'a, "göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana" sadakatin bir işaretidir. İnsanlara Allah'a ibadet etmeyi ve O'nun emirlerini tutmayı

emreden mesajın, özellikle dördüncü emri tutmayı hatırlatacağı anlaşılır.

Üçüncü melek, Allah'ın emirlerini tutan ve İsa'ya imanlarını sürdürdüklerinin aksine, yanlışlarına karşı ciddi ve korkunç bir uyarı verilen bir diğer gruba işaret eder: “Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alnına ya da eline canavarın işaretini koydurursa... Tanrı öfkesinin şarabından içecektir” (Vahiy 14:9, 10). Bu mesajı anlamak için kullanılan simgelerin doğru yorumlanması gereklidir. Canavarla, heykelle, işaretleriyle ne simgelenmektedir?

Bu simgelerin bulunduğu peygamberlik sözleri dizisi, Vahiy 12. bölümde, Mesih'i doğduğunda yok

etmeye çalışan ejderha ile başlıyor. Ejderhanın Şeytan olduğu belirtiliyor (Vahiy 12:9); Kurtarıcı'yı öldürmesi için Hirodes'i harekete geçiren oydu. Fakat Şeytan'ın Hristiyanlık Dönemi'nin ilk yüzyıllarında Mesih'e ve halkına karşı savaşmak için kullandığı başlıca araç, egemen dinin putperestlik olduğu Roma İmparatorluğu'ydu. Bu nedenle ejderha öncelikle Şeytan'ı simgelerken, ikincil bir anlamda putperest Roma'nın bir simgesidir.

13. bölümde (1–10 ayetleri) ejderhanın “kendi gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki verdi[ği],” “parsa ben[zeyen]” başka bir canavar resmedilmektedir. Bu simge, pek çok

Protestan'ın inandığı gibi, bir zamanlar eski Roma imparatorluğunun sahibi olduğu güce, tahta ve yetkiye kavuşan papalığı simgelemektedir. Parsa benzeyen canavar hakkında şöyle deniliyor: “kendisine, büyük şeyler ve küfürler söyleyen bir ağız verildi; ... Ve Allah'a karşı küfretmek, O'nun adına ve O'nun çadırına ve gökte oturanlara küfretmek için ağzını açtı. Ve kutsallarla savaşmak ve onları yenmek için ona izin verildi; ve kendisine, her kabile ve dil ve ulus üzerine yetki verildi.”²³² Daniel 7. bölümdeki küçük boynuzun tanımıyla hemen hemen aynı olan bu peygamberlik sözü, tartışmasız olarak papalığa işaret etmektedir.

“Kırk iki ay süreyle kullanabileceği bir yetki verildi.”²³³ Peygamber ayrıca şöyle diyor: “Başlarından biri ölümcül bir yara almışa benziyordu.”²³⁴ Ve yine: “Eğer bir kimse esirliğe götürüyorsa, esirliğe gider; eğer bir kimse kılıçla öldürürse, onun kılıçla öldürülmesi gerektir.”²³⁵ Kırk iki ay, Daniel 7. bölümde geçen ‘bir vakit, vakitler ve yarım vakit,’²³⁶ yani üç buçuk yıl, ya da 1260 günle aynıdır – papalık gücünün Allah’ın halkına zulmedeceği süreyi belirtir. Bu dönem, önceki bölümlerde belirtildiği gibi, M.S. 538 yılında papalığın üstünlük kazanmasıyla başladı ve 1798 yılında sona erdi. O zaman papa Fransız ordusu tarafından esir alınmış, papalık gücü ölümcül

yarayı almış ve “Eğer bir kimse esirliğe götürüyorsa, esirliğe gider” öngörüsü yerine gelmiştir.

Bu noktada başka bir simge sunuluyor. Peygamber şöyle diyor: “Bundan sonra başka bir canavar gördüm. Yerden çıkan bu canavarın kuzu gibi iki boynuzu vardı” (11. ayet). Bu canavarın hem görünümü hem de yükseliş şekli, temsil ettiği ulusun önceki simgelerle resmedilen uluslara hiç benzemediğini ortaya koymaktadır. Dünyaya hükmeden büyük krallıklar, Daniel peygambere yırtıcı hayvanlar olarak, “göğün dört rüzgarınının büyük denize saldırdığı” zaman yükselirken gösterilmişlerdir (Daniel 7:2). Vahiy 17. bölümde bir melek suların

“halkla[rı], toplumla[rı], ulusla[rı] ve dille[ri]” simgelediğini açıklamıştı (Vahiy 17:15). Rüzgârlar çekişme simgesidir. Büyük denize saldıran göğün dört rüzgârı, krallıkların güç kazandıkları fetihlerin ve devrimlerin korkunç sahnelerini simgeler.

Fakat kuzu gibi boynuzları olan canavar ‘yerden çıkarken’ görülmüştür. Bu şekilde temsil edilen ulus, kendisini tesis etmek için diğer güçleri ortadan kaldırmak yerine, daha önce yerleşilmemiş bir bölgede yükselmeli ve kademeli olarak ve barış içinde büyümelidir. Öyleyse, Eski Dünya’nın kalabalık ve çekişmeli uluslarının arasında – o kargaşalı “halklar, toplumlar, uluslar ve diller” denizinde

yükselemezdi. Batı Kıtasında aranmalıdır.

1798 yılında Yeni Dünya'da hangi ulus güç kazanıyor, kudret ve büyüklük vaat ediyor ve dünyanın ilgisini çekiyordu? Simgenin uygulanışı hiçbir şüpheye mahal vermez. Bu peygamberlik sözünün şartlarını karşılayan yalnızca bir ulus vardır; şaşmaz bir şeklide Amerika Birleşik Devletleri'ne işaret etmektedir. Kutsal Yazı yazarının düşünceleri ve neredeyse kelimesi kelimesine sözleri, bu ulusun yükselişini ve gelişimini tanımlayan hatip ve tarihçi tarafından farkında olmadan defalarca kullanılmıştır. Canavar 'yerden çıkarken' görülmüştü; çevirmenlere göre, burada "çıkmaq"

olarak yorumlanan sözcük, sözlük anlamı olarak “bitki gibi büyümeyi veya yerden bitmeyi” ifade eder. Ayrıca, gördüğümüz gibi, ulus daha önce yerleşilmemiş bir bölgede yükselmelidir. Amerika Birleşik Devletleri’nin yükselişini tasvir eden ünlü bir yazar, “*onun ıssızlıktan gelişinin gizemi*”nden söz ederek, şunları söylüyor: “*Sessiz bir tohum gibi büyüyerek imparatorluğa dönüştük.*” — G. A. Townsend, *The New World Compared With the Old [Yeni Dünya’nın Eski Dünya’yla Karşılaştırılması]*, s. 462. 1850 yılında Avrupa’da yayınlanan bir dergi, Birleşik Devletler’den “ortaya çıkan” ve “yeryüzünün sessizliğinin ortasında

günden güne gücüne güç, gururuna gurur katan” harika bir imparatorluk olarak söz etmişti.—*The Dublin Nation* [*Dublin Ulusu*]. Edward Everett, bu ulusun göçmen kurucularıyla ilgili bir konuşmasında şunları söyledi: “Gizliliğinden ötürü zararsız ve uzaklığından ötürü güvenli, Leyden’deki küçük kilisenin vicdan özgürlüğünün tadını çıkarabileceği gözlerden uzak bir yer mi aradılar? İşte, *barışçıl bir fetihle*, ... haçın sancaklarını getirdikleri *kudretli bölgeler!*”— Plymouth, Massachusetts’te yapılan konuşma, 22 Aralık 1824, s. 11.

“Kuzu gibi iki boynuzu vardı.” Kuzu gibi boynuzlar gençliği, masumiyeti ve nezaketi belirtir ve peygambere 1798

yılında ortaya ‘çıkacağı’ gösterilen Amerika Birleşik Devletleri’nin karakterini uygun biçimde temsil eder. Krallık zulmünden ve rahiplerin hoşgörüsüzlüğünden Amerika’ya kaçarak sığınak arayan ilk Hristiyan sürgünler arasında, insan hakları ve dinsel özgürlüğün geniş temeline dayalı bir yönetim kurmaya kararlı pek çok kişi vardı. Görüşleri, “tüm insanların eşit yaratıldı[ğına]” ve “yaşam, özgürlük ve mutluluğa erişmek” için vazgeçilemez haklara sahip olduklarına dair muazzam gerçeği ortaya koyan Bağımsızlık Bildirgesi’nde yer buldu. Anayasa ise insanlara kendi kendilerini yönetme hakkı güvencesini vererek, en çok oy alan temsilcilerin yasaları

çıkarmalarını ve yürütmelerini sağlar. Dinsel inanç özgürlüğü de tanınmıştır, herkes Allah'a kendi vicdanının emrettiği şekilde ibadet etme hakkına sahiptir. Cumhuriyetçilik ve Protestanlık ulusun temel ilkeleri oldu. Gücünün ve zenginliğinin sırrı bu ilkelerdir. Tüm Hristiyan aleminde zulüm gören ve ezilenler, ilgi ve umutla bu ülkeye gelmişlerdir. Milyonlarca kişi bu kıyılara ulaşmaya çalışmış, böylece Amerika Birleşik Devletleri yükselerek yeryüzünün en güçlü ulusları arasındaki yerini almıştır.

Fakat kuzu gibi boynuzları olan canavar "ejderha gibi ses çıkarıyordu. İlk canavarın bütün yetkisini onun adına kullanıyor, yeryüzünü ve orada

yaşayanları ölümcül yarası iyileşen ilk canavara tapmaya zorluyordu... yeryüzünde yaşayanları saptırdı. Onlara kılıçla yaralanan, ama sağ kalan canavarın onuruna bir heykel yapmalarını buyurdu” (Vahiy 13:11–14).

Simgenin kuzu gibi boynuzları ile ejderha sesi, ulusun bu şekilde temsil edilen söylemleri ile uygulamaları arasındaki çarpıcı farka işaret etmektedir. Ulusun “konuşması,” yasama ve yargı otoritelerinin eylemleridir. Bu eylemler ile, kendi politikasının temeli olarak ileri sürdüğü özgürlükçü ve barışçı ilkeleri yalanlayacaktır. “Ejderha gibi” konuşacak ve “ilk canavarın bütün

yetkisini” kullanacak olması, ejderha ve parsa benzeyen canavarla simgelenen ulusların sergilediği hoşgörüsüzlük ve zulüm ruhunun gelişimini açık bir şekilde öngörmektedir. İki boynuzlu canavarın “yeryüzünü ve orada yaşayanları ölümcül yarası iyileşen ilk canavara tapmaya zor[ladığı]” ifadesi de, bu ulusun yetkisinin, papalığa bağlılık göstergesi anlamına gelecek olan bir eylem zorunlu hale getirilerek kullanılacağını belirtmektedir.

Böyle bir eylem bu yönetimin ilkelerine, bağımsız kurumlarının dehasına, Bağımsızlık Bildirgesi’nin doğrudan ve ciddi beyanlarına ve Anayasa’ya taban tabana zıt olacaktır. Ulusun kurucuları, kilisenin dünyasal

gücü kullanmasına karşı akıllıca önlem almaya çalıştılar, zira bu kaçınılmaz bir sonuç getirecekti – hoşgörüsüzlük ve zulüm. Anayasaya göre, “Kongre, herhangi bir dinin tesis edilmesiyle ilgili, ya da onun özgürce uygulanmasını yasaklayan bir kanun çıkaramaz,” ve “Amerika Birleşik Devletleri’nde herhangi bir kamu kuruluşunda görev almak için yeterlilik göstergesi olarak hiçbir din ikrarı istenmeyecektir.” Herhangi bir dinsel uygulamanın mülki idare tarafından zorunlu hale getirilmesi, ancak ulusun özgürlüğünün bu güvenceleri açık bir şekilde ihlal edilirse gerçekleşebilir. Fakat böyle bir eylemin tutarsızlığı, simgede temsil edilenden daha büyük

değildir. Ejderha gibi konuşan – görünürde pak, nazik ve zararsız olan– kuzu gibi boynuzlara sahip canavardır.

“*Onlara* [Yeryüzünde yaşayanlara]... canavarın onuruna bir heykel yapmalarını buyurdu.” Burada, yasama erkinin halkta olduğu bir yönetim biçimi açıkça resmedilerek, peygamberlik sözünde belirtilen ulusun Amerika Birleşik Devletleri olduğuna dair çarpıcı bir kanıt sunulmaktadır.

Peki “canavarın onuruna... heykel” nedir ve nasıl meydana getirilecektir? Heykel²³⁷ iki boynuzlu canavar tarafından yapılmaktadır ve canavarın onuruna bir surettir. Ayrıca canavarın heykeli (sureti) de denilmektedir.²³⁸ Öyleyse, heykelin (suretin) niteliğini ve

nasıl meydana getirildiğini anlamak için, canavarın kendisinin –yani papalığın– niteliklerini incelemeliyiz.

İlk kilise müjdenin sadeliğinden uzaklaşarak ve putperestlerin tören ve geleneklerini kabul ederek yozlaştığında, Allah'ın Ruhu'nu ve kudretini kaybetmişti; bu nedenle insanların vicdanlarını denetim altına alabilmek için dünyasal gücün desteğine ihtiyaç duydu. Sonuç olarak, devletin gücünü denetim altında tutan ve onu kendi amaçlarına ulaşmak, özellikle de “sapkınlığı” cezalandırmak için kullanan bir kilise, yani papalık ortaya çıktı. Birleşik Devletler'in canavarın heykelini (suretini) yapabilmesi için, dinsel gücün, devlet

yetkisinin kilise tarafından kendi hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla da kullanılabileceği ölçüde sivil yönetimi denetim altına alması gereklidir.

Kilise ne zaman dünyasal güç kazansa, bunu kendi öğretilerine aykırılığı cezalandırmak için kullanmıştır. Dünyasal güçlerle ittifak kurarak Roma'nın izinden giden Protestan kiliseleri de, vicdan özgürlüğünü kısıtlamak için benzer bir istek sergilemişlerdir. Bunun bir örneği, İngiliz Kilisesi'nin muhaliflere karşı uzun süreli zulmünde ortaya konulmuştur. On altıncı ve on yedinci yüzyıllarda, binlerce aykırı din görevlisi kiliselerinden kaçmaya zorlandı ve hem pastörlerden hem halktan olmak üzere

pek çoğu para cezasına çarptırıldı, hapsedildi, işkence gördü ve şehit edildi.

İlk kiliseyi sivil yönetimden destek aramaya iten şey sapkınlıktı, bu da papalığın, yani canavarın gelişimine zemin hazırlamıştı. Pavlus şöyle dedi: “İmandan dönüş” olacak ve “o yasa tanımaz adam ortaya çık[acak]” (2. Selanikliler 2:3). Böylece, kilisedeki sapkınlık canavarın heykeline giden yolu hazırlayacaktır.

Kutsal Kitap, Rabb’in dönüşünden önce ilk yüzyıllardakine benzer bir dinsel çöküş durumu olacağını bildiriyor. “Son günlerde çetin anlar olacaktır. İnsanlar *kendilerini* seven, para düşkünü, övüngen, kibirli,

küfürbaz, anne baba sözü dinlemez, nankör, kutsallıktan ve sevgiden yoksun, uzlaşmaz, iftiracı, özünü denetleyemeyen, azgın, *iyilik düşmanı* olacaklar. Hain, aceleci, kendini beğenmiş, *Tanrı'dan çok eğlenceyi seven*, Tanrı yolundaymış gibi *görünüp* bu yolun gücünü inkâr edenler olacaklar” (2. Timoteos 3:1–5). “Ruh açıkça diyor ki, son zamanlarda bazıları... aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine kulak vererek imandan dönecek” (1. Timoteos 4:1). Şeytan “her çeşit sahte kudrette ve belirtilerde ve harikalarda; ve...haksızlığın her türlü hilesiyle” etkinlik gösterecek. Ve tüm “gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşma[yanların],” “yalana kanmaları

için... yanılıcı bir gü[cü]" kabul etmelerine izin verilecek (2. Selanikliler 2:9 [Kİ], 10–11 [KK]). Bu dinsizlik durumuna ulaşıldığında, ilk yüzyıllardakiyle aynı sonuçlar meydana gelecektir.

Protestan kiliselerindeki büyük inanç farklılıkları, pek çok kişi tarafından, zorlama bir tekbiçimliliğin hiçbir zaman gerçekleştirilemeyeceğine dair kesin kanıt olarak görülmektedir. Ancak Protestan inancına sahip kiliselerde yıllardır öğretilerin ortak noktalarına dayalı bir birliğe karşı güçlü ve büyüyen bir duyarlılık görülmektedir. Böyle bir birliği sağlayabilmek için, herkesin aynı düşüncede olmadığı konuların

tartışılmasından –Kutsal Kitap açısından ne kadar önemli olsalar da– mutlaka vazgeçilmesi gerekecektir.

Charles Beecher, 1846 yılında bir vaazda “müjdecî Protestan mezheplerinin” hizmetinin “yalnızca insanî korkuya dayalı muazzam bir baskı altında kurulmakla kalmayıp, kökten yozlaşmış bir durumda yaşayıp, hareket edip, nefes al[dıkların] ve her saat gerçeği örtbas etmek için kendi doğalarındaki her aşağılık unsura başvurarak, sapkınlığın gücü önünde diz çök[tüklerini]” bildirmişti. “İşler Roma’da da böyle yürümemiş miydi? Biz de onun hayatını tekrar yaşamıyor muyuz? Ve hemen önümüzde ne görüyoruz? Başka bir genel konsey! Bir

dünya kongresi! Müjdeci ittifak ve evrensel iman açıklaması!” —“The Bible a Sufficient Creed [Yeterli İman Açıklaması: Kutsal Kitap]” konulu vaaz, Fort Wayne, Indiana, 22 Şubat 1846. Bu elde edildiği zaman, tam bir tekbiçimlilik için şiddete başvurmaya yalnızca bir adım kalacak.

Birleşik Devletler’in önde gelen kiliseleri, ortak olarak tuttukları öğretiler üzerinde birleşerek, devleti kendi iman açıklamalarını zorunlu hale getirmesi ve kendi kurumlarını desteklemesi için etki altına aldıktan sonra, Protestan Amerika Roma hiyerarşisinin bir benzerini meydana getirmiş olacak, bu da kaçınılmaz olarak muhaliflerin cezalandırılmasına

yol açacaktır.

İki boynuzlu canavar “küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesin sağ eline ya da alnına bir işaret vurduruyordu [emrediyordu]. Öyle ki, bu işareti, yani canavarın adını ya da adını simgeleyen sayıyı taşımayan ne bir şey satın alabilirsin, ne de satabilirsin” (Vahiy 13:16, 17). Üçüncü meleğin uyarısı şudur: “Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alnına ya da eline canavarın işaretini koydurursa... Tanrı öfkesinin şarabından içecektir.” Bu mesajda belirtilen, iki boynuzlu canavar tarafından kendisine ibadet edilmesi zorunlu hale getirilen “canavar,” Vahiy 13. bölümdeki ilk, parsa benzer canavardır, yani papalık.

“Canavarın onuruna [yapılan] heykel,” Protestan kiliselerinin dogmalarını kabul ettirmek için dünyasal gücün desteğini aradıkları zaman gelişecek olan sapkın Protestanlık biçimini temsil etmektedir. “Canavarın işareti” halen tanımlanmamıştır.

Peygamberlik sözü, canavara ve onun heykeline ibadete karşı uyardıktan sonra, şöyle bildirir: “Bu da, Tanrı’nın buyruklarını yerine getiren, İsa’ya imanlarını sürdüren kutsalların sabrını gerektirir.”²³⁹ Tanrı’nın buyruklarını yerine getirenler bu şekilde canavara ve onun heykeline ibadet edenlere karşıt olarak sunulduğuna göre, bir yanda Tanrı’nın buyruklarını yerine getirmenin, diğer yanda ise bunları

ihlal etmenin, Allah'a ibadet edenler ile canavara ibadet edenler arasındaki ayrımı meydana getireceği anlaşılır.

Canavarın ve dolayısıyla suretinin özel niteliği Allah'ın emirlerini çiğnemesidir. Daniel, küçük boynuz, yani papalık hakkında şunları söylüyor: “Belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeyi *amaçlayacak*” (Daniel 7:25). Pavlus ise aynı gücü, kendisini Allah'ın üzerine yükseltecek olan “yasa tanımaz adam”²⁴⁰ olarak adlandırıyor. Bir peygamberlik sözü diğerini tamamlıyor. Papalık ancak Allah'ın yasasını değiştirerek kendisini Allah'ın üzerine yükseltebilirdi; bu şekilde değiştirilmiş olan yasayı bilerek tutan herkes, değişimi meydana getiren güce

en yüksek şerefi veriyor olacaktır. Papalığın yasalarına bu şekilde itaat etmek, Allah'ın yerine papaya bağlılığın bir işareti olacaktır.

Papalık, Allah'ın yasasını değiştirmeye çalıştı. Tasvirlerle tapınmayı yasaklayan ikinci emir yasadan çıkarılarak, dördüncü emir Şabat günü olarak yedinci gün yerine birinci günün tutulmasına yetki verecek şekilde değiştirildi. Fakat papalık yanlıları ikinci emrin çıkartılmasının nedeni olarak, zaten birinciye dahil olduğu için gereksiz olduğunu ve yasayı tam olarak Allah'ın anlaşılmasını istediği şekilde verdiklerini iddia ediyorlar. Peygamber tarafından öngörülen değişiklik bu olamaz. Kasıtlı ve istemli

bir değişiklikten bahsediliyor:
“Belirlenen zamanları, yasaları
değiştirmeyi amaçlayacak.” Dördüncü
emirdeki değişiklik peygamberlik
sözünü tam olarak yerine getiriyor. Zira
bunun için ileri sürülen tek yetki
kilisenin yetkisidir. Burada, papalık
gücü açıkça kendisini Allah’ın üzerine
çıkarmaktadır.

Allah’a ibadet edenler özellikle
dördüncü emre gösterdikleri saygıyla
ayırt edilirken –zira bu O’nun yaratıcı
gücünün işareti ve insandan saygı ve
bağlılık isteğinin tanığıdır– canavara
ibadet edenler ise, Roma’nın
kurumunu yüceltmek için Yaratıcı’nın
anıtını yıkma çabalarıyla
anlaşılacaklardır. Papalık küstah

iddialarını ilk olarak pazar günü adına ortaya atmış (Ek'e bakınız); devletin gücüne de ilk olarak pazarın "Rabb'in günü" olarak tutulmasını zorunlu hale getirmek için başvurmuştur. Fakat Kutsal Kitap, Rabb'in günü olarak birinci güne değil, yedinci güne işaret etmektedir: Mesih şöyle dedi: "İnsanoğlu Şabat Günü'nün de Rabbi'dir." Dördüncü emir şöyle beyan eder: "Yedinci gün bana, Tanrının RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır." Ve Rab, Yeşaya peygamber aracılığıyla ona şöyle işaret eder: "Kutsal günüm" (Markos 2:28; Yeşaya 58:13).

Sıklıkla ileri sürülen "Mesih'in Şabat gününü değiştirdiği" iddiası, O'nun

kendi sözleriyle çürütülmektedir. O, Dağdaki Vaaz'ında şöyle demişti: “Kutsal Yasa’yı ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa’dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak. Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği’nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği’nde büyük sayılacak” (Matta 5:17–19).

Kutsal Yazılar’ın Şabat gününün

değiştirilmesi için hiçbir yetki vermediği, Protestanlar tarafından çoğunlukla kabul edilen bir gerçektir. American Tract Society [Amerikan Broşür Derneği]²⁴¹ ve American Sunday School Union [Amerikan Pazar Okulları Birliği] tarafından yayınlanan yayınlarda bu açıkça ifade edilir. Bu eserlerden birinde, “Yeni Ahit’in Şabat [burada kastedilen, haftanın ilk günü olan pazardır] hakkında açık bir emir ya da tutulmasıyla ilgili kesin kurallar konusunda tam bir suskunluk içinde olduğu” kabul edilir.—George Elliott, *The Abiding Sabbath [Değişmez Şabat]*, s. 184.

Başka biri şöyle diyor: “Mesih’in öldüğü zamana dek, bu günde hiçbir

değişiklik yapılmamıştı;” ve “kayıtların gösterdiği kadarıyla, onlar [elçiler] yedinci gün Şabatı’nın terk edilerek, bunun yerine haftanın ilk gününün tutulmasını buyuran açık bir emir vermediler.”—A. E. Waffle, *The Lord’s Day [Rabb’in Günü]*, s. 186–188.

Roma Katolikleri Şabat günündeki değişikliğin kendi kiliseleri tarafından yapıldığını kabul ederler ve Protestanların pazar gününü tutarak onun yetkisini tanımış olduklarını bildirirler. *Hristiyan Dinin Katolik Öğretisi*²⁴² adlı kitapta, dördüncü emre itaat etmek için tutulması gereken günle ilgili bir soruya yanıt verilirken, şu açıklama yapılmıştır: “Eski yasa boyunca kutsanmış olan gün

cumartesiydi; fakat İsa Mesih'in talimatını alan ve Allah'ın Ruhu tarafından yönlendirilen *kilise*, cumartesiyi pazarla değiştirdi; dolayısıyla artık biz yedinci günü değil, birinci günü kutsuyoruz. Pazar gününün anlamı, ve bundan böyle kendisi, Rabb'in günüdür.”

Katolik Kilisesi'nin yetkisinin işareti olarak, papalık yanlısı yazarlar, “Protestanların da izin verdiği, Şabat gününün Pazar'la değiştirilmesi eylemini” gösteriyorlar; “zira onlar pazar gününü tutarak, kilisenin bayramlar tesis edebileceğini ve onları tutmayanların ise günah içinde olduğunu kabul ediyorlar.”—Henry Tuberville, *An Abridgment of the*

Christian Doctrine [Hristiyan Öğretisinin Özeti], s. 58. Öyleyse Şabat gününün değiştirilmesi, Roma Kilisesi'nin yetkisinin işareti, ya da nişanından – “canavarın işareti”nden başka nedir?

Roma Kilisesi üstünlük iddiasından vazgeçmemiştir; dünya ve Protestan kiliseleri, Kutsal Kitap'ın Şabatı'nı reddederken onun yarattığı şabatı kabul ettiklerinde, bu iddiayı kabullenmiş oluyorlar. Değişiklik için gelenğin ve Kilise Babaları'nın yetkisini ileri sürebilirler, fakat bunu yaparken de kendilerini Roma'dan ayıran ilkeyi –“Protestanların dininin Kutsal Kitap ve yalnızca Kutsal Kitap oluşunu”– göz ardı etmiş olurlar.

Papalık yanlısı birisi, onların kendilerini kandırdıklarını, söz konusu olaydaki gerçeklere bilerek gözlerini kapadıklarını görebilmektedir. Pazar gününü zorunlu hale getirme hareketi rağbet görürken, o sevinir ve bunun eninde sonunda tüm Protestanları Roma bayrağı altına toplayacağından emin olur.

Roma yanlıları şöyle bildirmektedir: “Protestanların pazar gününü tutmaları, kendilerine rağmen, [Katolik] Kilisenin yetkisine gösterdikleri bağlılığın ifadesidir.”— Monsenyör Segur, *Plain Talk About the Protestantism of Today [Günümüz Protestanlığına İlişkin Açık Konuşma]*, s. 213. Protestan kiliselerinin pazar

gününün tutulmasını uygulamaları, papalığa, yani canavara ibadetin uygulanmasıdır. Dördüncü emrin gereklerini anladıkları halde gerçek Şabat yerine sahtesini tutmayı tercih edenler, böylece bunu tek başına emreden güce bağılıklarını bildirmiş oluyorlar. Ancak kiliseler, dinsel bir görevi dünyasal gücü kullanarak uygulatarak, canavarın heykelini kendileri yapıyor olacaklardır; böylece Birleşik Devletler'de pazar gününün tutulmasının zorunlu kılınması da canavara ve onun heykeline ibadet etmenin zorunlu olması anlamına gelecektir.

Fakat geçmiş nesillerdeki Hristiyanlar, Kutsal Kitap Şabatı'nı tuttuklarını

sanarak pazar gününü tuttular; günümüzde de her kilisede, Roma Katolik Kilisesi'nde bile, pazar gününün ilahî kaynaklı Şabat günü olduğuna samimiyetle inanan gerçek Hristiyanlar vardır. Allah onların halis niyetlerini ve O'nun önündeki dürüstlüklerini kabul etmektedir. Ancak pazar gününün tutulması yasayla yürürlüğe konulunca ve dünya gerçek Şabat'ın zorunluluğu konusunda aydınlatılınca, yalnızca Roma'nın yetkisine dayanan bir kurala uymak için Allah'ın emrini çiğneyen herkes, bu şekilde papalığı Allah'ın üzerinde şereflendirmiş olacaktır. Roma'ya ve Roma tarafından tesis edilen kurumu uygulayan güce

bağlılığını bildirmektedirler. Canavara ve onun heykeline tapmaktadırlar. İnsanlar, Allah'ın kendi yetkisinin işareti olarak ilan ettiği kurumu reddederek, onun yerine Roma'nın kendi üstünlüğünün işareti olarak seçtiği kurumu şereflendirdiklerinde, bu şekilde Roma'ya bağlılık simgesini, “canavarın işareti”ni kabul etmiş olacaklardır. Bu konu açık bir şekilde halkın önüne getirildiğinde ve Allah'ın emirleriyle insanların emirleri arasında bir seçim yapmaları istendiğinde, yasayı çiğnemeye devam edenler ancak o zaman “canavarın işareti”ni alacaklardır.

Ölümlülere yönelik gelmiş geçmiş en korkunç tehdit, üçüncü meleğin

mesajında yer almaktadır. Allah'ın gazabını merhametten eser olmadan gerektirecek olan şey, korkunç bir günah olmalıdır. İnsanlar bu önemli konuda karanlıkta kalmamalıdır; bu günaha karşı uyarı, Allah'ın yargısı gelmeden önce dünyaya verilmeli, böylece herkes neden yargıya uğrayacağını bilerek, bundan kurtulma fırsatına sahip olmalıdır. Peygamberlik sözünde, birinci meleğin bu duyuruyu “her ulusa, her oymağa, her dile, her halka” yapacağı bildirilmektedir. Aynı üç aşamalı mesajın bir bölümünü meydana getiren üçüncü meleğin uyarısı da en az bu kadar yaygın olacaktır. Peygamberlik sözünde, göğün ortasında uçmakta olan bir melek

tarafından yüksek sesle ilan edildiği; ve dñnyanın dikkatini çekeceği resmedilmektedir.

Mücadelede tüm Hristiyanlık alemi iki büyük sınıfa ayrılacaktır – Allah'ın emirlerini tutan ve İsa'ya imanlarını sürdüröenler, ve canavar ile heykeline taparak, işaretini alanlar. Kilise ve devlet güçlerini birleştirek “küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesi” (Vahiy 13:16) “canavarın işareti”ni almaya zorlasa da, Allah'ın halkı bunu almayacaktır. Patmos'taki peygamber, “canavara, heykeline ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle cam denizin üzerinde durmuş,” Musa'nın ve Kuzu'nun ezgisini

söyleyenleri görmüştür (Vahiy 15:2, 3).

229 Bkz. Mezmur 89:37.

230 Bkz. Vahiy 14:7.

231 Bkz. Vahiy 14:12.

232 Bkz. Vahiy 13:5–7 (Kİ).

233 Bkz. Vahiy 13:5.

234 3. ayet.

235 10. ayet (Kİ).

236 Bkz. Daniel 7:25 (KM, KK dipnot).

237 Burada ve yukarıda alıntı yapılan Vahiy 13:14 ve 14:9 ayetlerinde “heykel” olarak geçen sözcük, dilimizde “görüntü, benzer şekil, suret, resim, benzerlik” gibi anlamlara da gelen Grekçe “eikon” sözcüğüdür. Nitekim diğer Türkçe Yeni Ahit çevirilerinde bu sözcük “suret” (KM), “benzer” (Thomas Cosmades çevirisi) ve “şekil” (Kİ) kavramlarıyla ifade edilmiş, Kİ’de tüm bu anlamları belirten bir dipnot da verilmiştir.

238 Bkz. Vahiy 13:15.

239 Bkz. Vahiy 14:12.

240 Bkz. 2. Selanıkliler 2:3.

241 1825 yılında New York’ta kurulmuş olan ve müjdecî Hristiyan kitapçıklar hazırlayıp dağıtılmasını sağlayan kuruluş.

242 Catholic Catechism of Christian Religion: Hristiyan Dinin Katolik Katesizmi diye bilinen kitap, sorular ve yanıtlar biçiminde düzenlenmiş inanç ve ibadet kılavuzu.

26 – BİR REFORM ÇALIŞMASI

Son günlerde gerçekleştirilecek olan Şabat günü reformu, Yeşaya'nın peygamberliğinde öngörülmüştür: "RAB şöyle diyor: 'Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin. Çünkü doğruluğum gelmek, adaletim görünmek üzeredir. Bunu yapan insana, buna sımsıkı sarılan insanoğluna ne mutlu! Şabat Günü'nü tutar, bayağılaştırmaz, her türlü kötülükten sakınır.' ... 'RAB'be hizmet etmek, O'nun adını sevmek, kulu olmak için O'na bağlanan yabancıları, Şabat Günü'nü tutan, bayağılaştırmayan, antlaşmama sımsıkı bağlı kalan herkesi, kutsal dağıma

getirip dua evimde sevindireceğim' ”
(Yeşaya 56:1, 2, 6, 7).

Bu sözcükler, bağlamından da anlaşılabilceği gibi, Hristiyanlık dönemi için geçerlidir. “İsrail'in sürgünlerini toplayan Egemen RAB diyor ki, ‘Toplanmış olanlara katmak üzere daha başkalarını da toplayacağım’ ” (8. ayet). Burada, Yahudi olmayan ulusların müjde ile bir araya toplanmalarının öngörümünü verilmektedir. O zaman Şabat gününü şereflendirenler için bir bereket sözü verilmektedir. Böylece dördüncü emrin zorunluluğu Mesih'in çarmıha gerilişinin, dirilişinin ve göğe alınışının ötesine geçerek, O'nun hizmetkârlarının sevindirici habere

ilişkin duyuruyu tüm uluslara vaaz etmeleri gereken zamana dek uzanır.

Rab, aynı peygamber aracılığıyla şunu emreder: “Öğrencilerim arasında bildirimini koru, öğretimi²⁴³ mühürle” (Yeşaya 8:16). Allah’ın yasaınının mührü dördüncü emirde bulunmaktadır. On emrin tümünde, Yasa Koyucu’nun hem adını hem de unvanını belirten tek emir budur. O’nun göklerin ve yerin Yaraticısı olduğunu beyan ederek, diğer her şeyden daha çok saygıya ve ibadete layık olduğunu gösterir. On Emir’de, bu maddeden başka, yasanın kimin yetkisiyle verildiğini gösteren başka hiçbir şey yoktur. Şabat günü papalık gücü tarafından değiştirildiğinde, mühür de yasadan koparılmış oldu.

İsa'nın öğrencileri, dördüncü emirdeki Şabat gününü Yaratıcı'nın anısı ve O'nun yetkisinin işareti olarak haklı yerine yücelterek, mührü eski haline getirmeye çağrılırlar.

“Tanrı'nın öğretisine ve bildirisine dönmek gerek!”²⁴⁴ Çelişkili öğretiler ve kuramlar çok sayıda olsalar da, Allah'ın yasası tüm görüşlerin, öğretilerin ve kuramların kendisine göre denenmesi gereken tek yanılmaz ilkedir. Peygamber şöyle diyor: “Böyle düşünmezlerse, onlar için hiç şafak sökmeyecek”²⁴⁵ (20. ayet).

Tekrar, şu emir verilmektedir: “Avaz avaz bağırın, çekinmeyin, sesinizi boru sesi gibi yükseltin; halkıma isyanlarını, Yakup soyuna günahlarını bildirin.”

İsyancıları nedeniyle azarlanacak olanlar kötülük içindeki dünya değil, Rabb'in "halkım" dediği kişilerdir. Ardından şöyle beyan eder: "Bana her gün danışıyor, yollarımı öğrenmekten zevk duyuyorlarmış! Doğru davranan, Tanrısı'nın buyruğundan ayrılmayan bir ulusmuş gibi" (Yeşaya 58:1, 2). Burada, kendilerini doğru gören ve Allah'a hizmete büyük ilgi gösteriyormuş gibi yapan bir sınıf gözler önüne serilmektedir; ancak Kalpleri Araştıran'ın sert ve ciddi azarı, onların ilahî ilkeleri çiğnediklerini ortaya koymaktadır.

Peygamber böylece terk edilen bir emre işaret ediyor: "Geçmiş kuşakların temelleri üzerine yeni yapılar

dikeceksiniz. ‘Duvardaki gedikleri onaran, sokakları oturulacak hale getiren’ denecek sizlere. Kutsal günümde dilediğinizi yapmaz, Şabat Günü’nü çığnemezseniz, Şabat Günü’ne ‘Zevkli,’ RAB’bin kutsal gününe ‘Onurlu’ derseniz, kendi yolunuzdan gitmez, keyfinize bakmayıp boş konulara dalmaz, o günü yüceltirsенiz, RAB’den zevk alırsınız” (12–14. ayetler). Bu peygamberlik sözü de günümüz için geçerlidir. Şabat günü Roma gücü tarafından değiştirildiğinde, Allah’ın yasasında gedik açıldı. Fakat bu ilahî kurumun eski haline getirilmesinin zamanı geldi. Gedik onarılmalı ve pek çok neslin temeli yükseltilmelidir.

Yaratıcı'nın istirahati ve bereketiyle kutsanan Şabat, kutsal Aden bahçesinde masumiyeti içindeki Adem tarafından tutuluyordu; mutlu meskeninden çıkarıldığında da, düşkün fakat tövbekâr olan Adem tarafından tutulmaya devam etti. Habil'den salih Nuh'a, İbrahim'den Yakup'a, tüm atalar tarafından da tutuldu. Seçilmiş halk Mısır'da esaret altındayken, pek çoğu hüküm süren putperestliğin ortasında Allah'ın yasasına ilişkin bilgilerini kaybettiler; fakat Rab İsrail'i kurtardığında, isteğini bilmeleri ve sonsuza dek kendisinden korkmaları ve itaat etmeleri için, yasasını müthiş bir görkem ile toplanan kalabalığa ilan etti.

O günden günümüze dek Allah'ın

yasasının bilgisi yeryüzünde korundu ve dördüncü emirdeki Şabat günü tutuldu. “Yasa tanımaz adam” Allah’ın kutsal gününü ayak altına almayı başardıysa da, onun hüküm sürdüğü dönemde dahi, gizli yerlerde saklanmış, bu günü yücelten sadık canlar vardı. Reform’dan beri her nesilde, tutmayı sürdüren birileri oldu. Çoğunlukla baskı ve zulmün ortasında olsa da, Allah’ın yasasının kalıcılığına ve yaratılışın Şabati’nin kutsal zorunluluğuna sürekli bir tanıklık verilmiştir.

Vahiy 14. bölümde “sonsuz dek kalıcı müjde”yle bağlantılı olarak sunulan bu gerçekler, Mesih’in gelişi zamanında O’nun kilisesinin ayırt edilmesini

sağlayacaktır. Zira üç aşamalı mesajın sonucunda şu bildiri verilmektedir: “Bu da, Tanrı’nın buyruklarını yerine getiren, İsa’ya imanlarını sürdüren kutsalların sabrını gerektirir.” Bu bildiri, Rabb’in dönüşünden önce verilecek son bildiridir. Bunun duyurulmasının hemen ardından, peygamber İnsanoğlu’nun yerin ekinini biçmek üzere yücelik içinde geldiğini görmüştür.

Tapınağa ve Allah’ın yasasının değişmezliğine ilişkin ışığı alanlar, anlayışlarına açılan hakikat sisteminin güzelliğini ve ahengini gördüklerinde sevinç ve hayretle doldular. Kendilerine bu kadar değerli görünen bu ışığın diğer Hristiyanlara da iletilebilmesini

istediler; sevinçle kabul edileceğine inanmadan edemiyorlardı. Fakat kendilerini dünyaya ters düşüren gerçekler, Mesih'in izleyicisi olma iddiasındaki pek çok kişi tarafından hoş karşılanmadı. Dördüncü emre itaat, büyük çoğunluğun kaçındığı bir fedakârlık gerektiriyordu.

Şabat'la ilgili iddialar sunulduğunda, pek çok kişi dünyaya ait olanların bakış açısıyla mantık yürüttü. Şöyle dediler: "Biz hep pazar günlerini tuttuk, babalarımız onu tuttular, birçok iyi ve dindar insan pazarı tutarak mesut bir şekilde can verdi. Onlar haklıysa, biz de öyleyiz. Bu yeni Şabat'ı tutmak bizi dünyayla uyumsuz hale getirecektir ve onlar üzerinde hiçbir etkimiz olamaz.

Yedinci günü tutan küçük bir topluluk, pazar gününü tutan tüm dünyaya karşı ne kazanmayı umabilir ki?” Yahudiler, buna benzer tezlerle Mesih’i reddetmelerini haklı çıkarmaya çalışmışlardı. Babaları kurban sunularını sunduklarında Allah tarafından kabul görmüşlerdi, çocukların aynı yolu izleyerek kurtuluş bulmalarına ne engel vardı? Aynı şekilde, Luther’in zamanında, papalık yanlıları gerçek Hristiyanların Katolik imanı ile öldüklerine, dolayısıyla bu dinin kurtuluş için yeterli olduğuna kanaat getirmişlerdi. Böyle bir mantık, dinsel inancın ya da uygulamaların her türlü ilerleyişine etkin bir engel oluşturacaktı.

Pek çok kişi pazar gününü tutmanın yüzyıllardır kilisenin yerleşik bir öğretisi ve yaygın bir geleneği olduğunu ileri sürdü. Bu teze karşı, Şabat'ın ve onun tutulmasının daha kadim ve daha yaygın, hatta dünya kadar eski ve hem meleklerin hem de Allah'ın onayladığı bir uygulama olduğu ortaya konuldu. Dünyanın temelleri atıldığında, sabah yıldızları birlikte şarkı söylerken ve tüm Allah oğulları²⁴⁶ sevinçle çığırışırken, Şabat'ın temeli o zaman atılmıştı (Eyüp 38:6, 7; Yaratılış 2:1–3). Bu kurum saygı göstermemize layıktır; insan yetkisiyle tesis edilmemiştir ve insanî geleneklere dayanmamaktadır; Eskiden beri var Olan tarafından tesis edilmiş ve O'nun

sonsuz sözü ile emredilmiştir.

Halkın dikkati Şabat reformu konusuna çekildikçe, popüler din görevlileri Allah'ın sözünü saptırarak, onun tanıklığını araştırmacı zihinleri en iyi şekilde susturacak biçimde yorumladılar. Kutsal Yazılar'ı kendi başlarına araştırmayanlar, arzularına uygun olan sonuçları kabul etmekten memnun oldular. Pek çok kişi tezlerle, safsatalarla, Kilise Babaları'nın gelenekleriyle ve kilisenin yetkisiyle gerçeği yıkmaya çalıştı. Savunucuları ise dördüncü emrin geçerliliğini savunmak üzere Kutsal Kitap'larına başvurular. Yalnızca hakikat sözünün silahlarını kuşanan alçakgönüllü kişiler, bilgili adamların saldırılarına karşı

durdular; bu adamlar belagatli safsatalarının, okulların kurnazlıkları yerine Kutsal Yazılar'ın bilgisine sahip kişilerin basit ve düz mantığına karşı etkisiz olduğunu hayret ve öfke ile anladılar.

Pek çokları, kendilerini destekleyen Kutsal Kitap tanıklığının yokluğu üzerine, yılmaz bir kararlılıkla, aynı mantığın Mesih'e ve elçilerine karşı nasıl kullanıldığını unutarak, şunları ileri sürdüler: "Büyük adamlarımız neden bu Şabat sorununu anlamıyor? Çok az kişi sizin gibi inanıyor. Sizin haklı, dünyadaki bütün eğitilmiş insanların haksız olması ise doğru olamaz."

Bu tezleri çürütmek için, yalnızca

Kutsal Yazılar'ın öğretilerini ve Rabb'in kendi halkıyla tüm çağlardaki ilişkilerinin tarihçesini ortaya koymak yeterli olacaktır. Allah, sesini işitip itaat edenler, gerektiği zaman hoş olmayan gerçekleri dile getirebilecek olanlar, yaygın günahları kınamaktan korkmayanlar aracılığıyla çalışır. O'nun eğitilmiş ve yüksek konumlardaki kişileri reformlarda önderlik etmek için çoğunlukla seçmeyişinin nedeni, onların kendi itikatlarına, kuramlarına ve teolojik sistemlerine güvenmeleri ve Allah tarafından eğitilme gereği duymamalarıdır. Yalnızca Bilgelik Kaynağı ile kişisel bir bağlantısı olanlar Kutsal Yazılar'ı anlayabilir ve açıklayabilir. Kimi zaman okullardan

çok az eğitim almış kişiler gerçeği ilan etmek üzere çağrılırlar; bunun nedeni eğitimsiz olmaları değil, Allah tarafından eğitime ihtiyacı duymayacak kadar büyük bir kendi kendilerine yeterlilik duygusuna sahip olmamalarıdır. Mesih'in okulunda öğrenim görürler ve alçakgönüllülükleri ile itaatkârlıkları onları büyük yapar. Allah, onlara kendi gerçeğinin bilgisini teslim ederek, dünyasal şeref ve insanî yüceliğin yanında önemsiz kaldığı büyük bir şeref verir.

Adventistlerin çoğunluğu tapınak ve Allah'ın yasasıyla ilgili gerçekleri reddettiler, pek çok kişi de advent hareketine inancını yadsıyarak, bu işe

dair peygamberlik sözlerine ilişkin temelsiz ve çelişkili görüşleri benimsediler. Bazıları, sürekli olarak Mesih'in gelişine ilişkin kesin zaman belirleme hatasına düştü. Artık tapınak konusu üzerinde parlayan ışığın onlara hiçbir peygamberlik döneminin ikinci gelişine dek uzanmadığını göstermiş olması gerekirdi; bu gelişin tam zamanı önceden bildirilmemişti. Fakat ışığa sırtlarını dönerek, Rabb'in gelişi için birbiri ardına zamanlar belirlediler ve her seferinde hayal kırıklığına uğradılar.

Selanik kilisesi Mesih'in gelişine ilişkin hatalı öğretiler aldığıında, elçi Pavlus onlara umutlarını ve beklentilerini Allah'ın sözüne göre dikkatle sınamalarını öğütlemişti. Onlara

Mesih'in gelişinden önce meydana gelmesi gereken olayları açıklayan peygamberlik sözlerini hatırlatarak, O'nu kendi zamanlarında beklmelerinin geçerli bir nedeni olmadığını gösterdi. "Hiç kimse hiçbir şekilde sizi aldatmasın" (2. Selanikliler 2:3) uyarı sözlerini söyledi. Kutsal Yazılar'ın onaylamadığı beklentilere kapılacak olurlarsa, hatalı bir hareket tarzına yönlendirilirlerdi; hayal kırıklığı onları imansızların alaylarına maruz bırakırdı ve cesaretsizliğe yenik düşme tehlikesi altında kalarak, kurtuluşları için hayati öneme sahip gerçeklerden şüphe etmeleri için ayartılırlardı. Elçinin Selaniklilere verdiği tavsiye, son günlerde yaşamakta olanlar için önemli

bir ders içermektedir. Pek çok Adventist, imanlarını Rabb'in gelişine ilişkin kesin bir zamana dayandıramadıkça, yeteri kadar gayretli ve dikkatli bir şekilde hazırlanamayacaklarından korkmuştur. Fakat umutları tekrar tekrar uyandıkça ve her seferinde yıkıldıkça, imanları muazzam peygamberlik gerçeklerinden etkilenmelerini neredeyse imkânsız hale getiren büyük bir darbe almaktadır.

İlk mesajın verilişinde, yargı için kesin bir zamanın duyurulması Allah tarafından emredilmişti. Bu mesajın dayandığı, 2300 günün bitimini 1844 sonbaharına alan peygamberlik dönemi hesabı, şüphe götürmez şekilde ayakta durmaktadır. Peygamberlik

dönemlerinin başlangıcına ve sonuna ilişkin yeni tarihler bulmak için sürekli tekrarlanan çabalar ve bu konumları desteklemek için gereken temelsiz mantık yürütme, zihinleri mevcut gerçekten uzaklaştırmakla kalmaz, aynı zamanda peygamberlik sözlerini açıklamak için gösterilen tüm çabalara gölge düşürür. İkinci geliş için kesin bir zaman ne kadar sık ortaya konursa ve ne kadar yaygın olarak öğretilirse, Şeytan'ın amaçlarına o kadar çok hizmet eder. Zaman geçtikten sonra bu görüşün savunucularına karşı alay ve küçümseme uyandırır, böylece 1843 ve 1844 yıllarının büyük advent hareketine leke sürer. Bu yanılgıda ısrar edenler, sonunda Mesih'in gelişi için

fazlasıyla uzak gelecekte bir tarih belirleyeceklerdir. Böylece sahte bir güvenlik duygusu içinde huzur bulmaya yöneleceklerdir, vakit çok geç olana dek pek çoğunun gözü de açılmayacaktır.

Eski İsrail'in tarihi, Adventist topluluğun geçmiş deneyiminin çarpıcı bir örneğidir. Allah, halkını advent akımında tıpkı İsrail oğullarını Mısır'dan çıkmaya yönlendirdiği gibi yönlendirmiştir. Büyük hayal kırıklığında, imanları Kızıldeniz'deki İbranilerin imanı gibi denenmişti. Geçmiş deneyimlerinde kendileriyle birlikte olan yönlendirici ele halen güveniyor olsalardı, Allah'ın kurtuluşunu göreceklerdi. 1844 yılındaki çalışmada

birlik halinde gayret gösteren herkes üçüncü meleğin mesajını almış ve bunu Kutsal Ruh'un gücüyle duyurmuş olsaydı, Rab onların çabalarıyla birlikte, kudretle çalışacaktı. Dünyanın üzerine bir ışık seli dökülecekti. Yıllar önce yeryüzünün sakinleri uyarılmış, son çalışma tamamlanmış olacaktı ve Mesih halkının kurtuluşu için gelecekti.

İsrail'in kırk yıl boyunca çölde dolaşması Allah'ın isteği değildi: O onları doğrudan Kenan diyarına yönlendirmek ve oraya kutsal ve mutlu bir halk olarak yerleştirmek istedi. Fakat "imansızlıklarından ötürü oraya giremediler" (İbraniler 3:19). İmandan dönmeleri ve sapkınlıkları yüzünden

Çölde mahvoldular ve arkalarından Vaat Edilen Ülke'ye girecek olan bir nesil yetiştirildi. Aynı şekilde Mesih'in gelişinin bu kadar gecikmesi ve halkının yıllarca günahlı ve kederli bir dünyada kalması da Allah'ın isteği değildi. Fakat imansızlık onları Allah'tan ayırmıştı. O'nun kendilerine verdiği görevi yerine getirmeyi reddettiklerinde, mesajı duyurmak için başkaları yetiştirildi. İsa, günahkârların uyarıyı duyabilmeleri ve Allah'ın gazabı dökülmeden önce kendisinde sığınak bulabilmeleri için, dünyaya gösterdiği merhametle, gelişini ertelemektedir.

Eski çağlarda olduğu gibi şimdi de, zamanın günahlarını ve yanlışlarını azarlayan bir gerçeğin sunulması

karşıtlık uyandıracaktır. “Kötülük yapan herkes ışıktan nefret eder ve yaptıkları açığa çıkmasın diye ışığa yaklaşmaz” (Yuhanna 3:20). İnsanlar kanaatlarını Kutsal Yazılar’a dayanarak koruyamadıklarını gördüklerinde, pek çok kişi konumunu ne pahasına olursa olsun korumaya karar verir ve habis bir ruhla, rağbet görmeyen gerçeği savunan kişilerin karakterine ve niyetlerine saldırıda bulunurlar. Çağlar boyunca aynı davranış tarzı izlenmiştir. İlyas İsrail’i sıkıntıya sokan bir adam, Yeremya bir hain, Pavlus ise tapınağı kirleten biri olarak nitelenmişti. O günden bugüne dek, gerçeğe sadık kalanlar kışkırtıcı, sapkın ya da hizipçi olarak suçlanmışlardır. Kesin

peygamberlik sözlerini kabul edemeyecek kadar inançsız olan kitleler, yaygın günahları kınamaya cüret edenlere yöneltilen suçlamaları sorgusuz bir saflıkla kabullenmektedirler. Bu ruh gitgide daha da büyüyecektir. Kutsal Kitap, devletin yasalarının Allah'ın yasalarıyla büyük ölçüde çelişeceği, öyle ki, tüm ilahî ilkelere itaat etmek isteyen herkesin kötülük iddiasıyla kınanmaya ve cezalandırılmaya göğüs germesi gerekeceği bir zamanın geleceğini açıkça öğretmektedir.

Bunun ışığında, gerçeğin habercisinin görevi nedir? Gerçeğin, çoğunlukla yalnızca insanların onun iddialarından kaçınmalarına ya da direnç

göstermelerine neden olduğu için, sunulmaması gerektiğine mi karar vermelidir? Hayır; Allah'ın sözünün tanıklığını, karşıtlık uyandırdığı gerekçesiyle gizlemesi için, önceki Reformculardan daha fazla nedene sahip değildir. Kutsalların ve şehitlerin inanç açıklaması, gelecek nesillerin yararına kaydedilmişti. Kutsallığın ve kararlı dürüstlüğün yaşayan örnekleri olan kişiler, şimdi Allah için tanıklık etmeye çağrılanlara geçmişten cesaret ilham etmektedirler. Lütuf ve gerçeği yalnızca kendileri için değil, Allah bilgisinin onlar aracılığıyla yeryüzünü aydınlatabilmesi için de aldılar. Allah bu nesildeki hizmetkârlarına ışık vermiş midir? Öyleyse bunun tüm

dünyaya yansımasına izin vermelidirler.

Rab, eski zamanda O'nun adıyla konuşan birine şunları bildirmişti: “İsrail halkı seni dinlemek istemeyecektir, çünkü o beni dinlemek istemiyor.” Buna rağmen, şöyle dedi: “Seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara sözlerimi söyleyeceksin” (Hezekiel 3:7, 2:7). Allah'ın hizmetkârına, bu zamanda şu emir veriliyor: “Sesinizi boru sesi gibi yükseltin; halkıma isyanlarını, Yakup soyuna günahlarını bildirin.”²⁴⁷

Gerçeğin ışığını alan herkes, imkânlarının elverdiği kadarıyla, kendisine Rabb'in şu sözü gelen İsrail'in peygamberi kadar ciddi ve müthiş bir sorumluluk altındadır:

“İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. Kötü kişiye, ‘Ey kötü kişi, kesinlikle öleceksin’ dediğim zaman, onu uyarmaz, kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. Ancak kötü kişiyi uyardığın halde yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın” (Hezekiel 33:7–9).

Gerçeğin hem kabul edilmesinin hem de duyurulmasının önündeki en büyük engel, rahatsızlık ve azarlama içermesidir. Bu, gerçeğe karşı tezler arasında, gerçeğin savunucularının

hiçbir zaman çürütemediği tek tezdır. Fakat bu Mesih'in gerçek izleyicilerini alıkoyamaz. Onlar gerçeğin popöler olmasını beklemezler. Görevlerinin bilincinde olarak, “geçici, hafif sıkıntılarımız bize, ağırlıkta hiçbir şeyle karşılaştırılamayacak kadar büyük, sonsuz bir yücelik kazandırmaktadır” diyen elçi Pavlus'la; ve “Mesih uğruna aşağılanmayı Mısır hazinelerinden daha büyük zenginlik sa[yan]” eskilerden biriyle birlikte, çarmıhı bilerek kabul ederler (2. Korintliler 4:17; İbraniler 11:26).

İnancı ne olursa olsun, kalbinde yalnızca dünyaya hizmet edenler dinsel konularda ilkelere den ziyade politika gereği davranırlar. Doğruyu doğru

olduğu için seçmeli ve sonuçlarını Allah'a bırakmalıyız. Dünya, büyük reformlarını ilke, iman ve cesaret sahibi olan insanlara borçludur. Reform işi şimdi de böyle kişilerle sürdürülmelidir.

Rab şöyle diyor: “Ey sizler, doğru olanı bilenler, yasamı yüreğinde taşıyan halk, dinleyin beni! İnsanların aşağılamalarından korkmayın, yılmayın sövgülerinden. Güvenin yediği giysi gibi, kurtçuğun yediği yapağı gibi yitecekler. Oysa zaferim sonsuza dek kalacak, kurtarışım kuşaklar boyu sürecek” (Yeşaya 51:7, 8).

²⁴³ KK'da “öğreti” olarak ifade edilen sözcük, “yasa” veya “öğretim” anlamına gelen İbranice “torah” sözcüğüdür. Nitekim KM'de “şeriati mühürle” ifadesine yer verilmiştir. KK'de “torah” kelimesinin “yasa”

olarak çevrilen örneklerinden birkaçı şöyledir: Yaratılış 26:5; Mısırdan Çıkış 13:9; Mezmurlar 19:7. KK'da "bildiri" olarak ifade edilen sözcük "şahadet" veya "tasdik" anlamına gelen İbranice "te'udah" sözcüğüdür.

244 Bu ayetin (Yeşaya 8:20) ilk kısmının İbranice'de kullanılan ifadesi, Türkçe'de "Yasaya ve tanıklığa" şeklinde bir anlam verir, nitekim KM'de bu kısım "Şeriate ve şahadete" olarak çevrilmiştir. İbranice kelimeler Yeşaya 8:16'da olduğu gibi şöyledir: "torah" ve "te'udah. "

245 KM'de şu ifade yer alır: "Eğer bu söze göre söylemezlerse, gerçek onlar için tan ışığı olmaz."

246 Bkz. Eyüp 38:7 dipnot.

247 Bkz. Yeşaya 58:1.

27 – MODERN UYANIŞLAR

Allah'ın sözünün sadık bir şekilde vaaz edildiği her yerde, O'nun ilahî kökenini kanıtlayan sonuçlar alındı. Allah'ın Ruhu O'nun hizmetkârlarının bildirisine eşlik etti ve söz güç kazandı. Günahkârlar vicdanlarının uyandığını hissettiler. “Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık”²⁴⁸ canlarının gizli odalarını aydınlattı ve karanlığa dair gizli şeyler açığa çıkarıldı. Zihinlerinde ve kalplerinde kesin bir kanaat yer etti. Günaha, doğruluğa ve gelecek olan yargıya dair ikna oldular. Yehova'nın doğruluğunu kavradılar ve Kalpleri Araştıran'ın huzurunda suçları ve

kirlilikleriyle durmanın dehşetini hissettiler. Izdırap içinde feryat ettiler: “Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?”²⁴⁹ İnsanların günahlarına karşılık sonsuz kurbanı sunan Golgota’daki çarmıh açığa çıkarıldığında, suçlarına kefaret için yalnızca Mesih’in erdemlerinin yeterli geleceğini; ancak bunun insanı Allah’la barıştırabileceğini gördüler. İman ve alçakgönüllülükle, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu’nu²⁵⁰ kabul ettiler. İsa’nın kanı aracılığıyla “daha önce işlenmiş günahları”²⁵¹ affedildi.

Bu canlar tövbeye yaraşır meyveler verdiler.²⁵² İman edip vaftiz oldular ve yenilenen yaşamda yürümek üzere

ayağa kalktılar – Mesih İsa’da yeni yaratıklardı; kendilerini eski arzularına göre değil, Allah’ın Oğlu’na imanla O’nun adımlarını izlemek, O’nun karakterini yansıtmak ve O’nun pak olduğu gibi kendilerini pak kılmak üzere biçimlendireceklerdi.²⁵³ Önceden nefret ettikleri şeyleri artık seviyor, önceden sevdikleri şeylerden artık nefret ediyorlardı. Gururlu ve kendine aşırı güvenli kimseler yumuşak huylu ve alçakgönüllü oldular. Kibirliler ve kendini beğenmişler ağırbaşlı ve dikkat çekmez hale geldiler. Kutsallara saygısızlar saygılı, ayyaşlar ayık, ahlaksızlar pak oldular. Dünyaya ait boş modalar bir kenara bırakıldı. Hristiyanlar “saç örme ve altın takma

ya da giysiler giyinmeden ibaret olan dıştan ss” yerine, “Allah’ın önünde değeri büyük olan yumuşak ve sakin ruhun bozulmayan ssyle, yüreğin gizli insanı”nı elde etmeye çalıştılar (1. Petrus 3:3, 4 [Kİ]).

Uyanışlar, kalplerin derinden araştırılmasını ve alçakgönüllülüğü getirdi. Gnahkrlara ciddiyeyle ve içtenlikle çağrıda bulunmaları, Mesih’in kanıyla satın alınana duyulan merhametleri ile göze arptılar. İnsanlar canların kurtuluşu için dua ettiler ve Allah’la greştiler.²⁵⁴ Böyle uyanışların meyveleri, özveri ve fedakrlıktan kaınanlarda değil, Mesih uğruna sitemlere ve denemelere katlanmaya layık görüldüğü için sevinen²⁵⁵ canlarda

görüldü. İnsanlar, İsa'nın adını ananların hayatlarında bir dönüşüme tanık oldular. Onların etkisinden toplum da fayda gördü. Mesih'le birlikte toplamışlar, Ruh'a ekmişlerdi²⁵⁶ ve sonsuz hayat ürününü biçeceklerdi.

Şu sözler onlar için söylenebilirdi: “Acınız sizi tövbeye yöneltti.” “Tanrı'nın isteğiyle çekilen acı, kişiyi kurtuluşa sonuçlanan ve pişmanlık doğurmayan tövbeye götürür. Dünyanın acılarıysa ölüm getirir. Bakın bu acılar, Tanrı'nın isteğiyle çektiğiniz bu acılar sizde ne büyük ciddiyet, paklanmak için ne büyük istek yarattı! Sizde ne büyük öfke, korku, özlem, gayret ve suçluyu cezalandırma arzusu uyandırdı! Bu konuda her bakımdan

masum olduğunuzu kanıtladınız” (2. Korintliler 7:9–11).

Bu, Allah'ın Ruhu'nun çalışmasının sonucudur. Yeniden yapılanma meydana getirmezse, hakiki bir tövbenin belirtisi yoktur. Günahkâr, aldığı rehini, çaldığı şeyleri geri verirse, günahlarını itiraf eder, Allah'ı ve insan kardeşlerini severse, Allah'la barıştığından emin olabilir. Önceki çağlardaki ruhsal uyanış dönemlerini izleyen sonuçlar bunlar olmuştur. Meyvelerine bakıldığında, insanların kurtuluşunda ve insanlığın yükseltilmesinde Allah'ın bereketini aldıkları görülmüştür.

Fakat modern zamanlardaki uyanışlardan çoğu, ilk günlerde

Allah'ın hizmetkârlarının çalışmalarını izleyen ilahî lütuf tezahürlerine belirgin bir zıtlık teşkil etmiştir. Büyük bir ilginin uyandıdığı, birçok kişinin ihtida iddiasında bulunduğu ve kiliselere geniş çaplı katılımların meydana geldiği doğrudur; ancak sonuçlar gerçek ruhsal yaşamın orantılı olarak geliştiğine ilişkin inancı destekleyecek düzeyde değildir. Bir süre için alevlenen ışık kısa zamanda sönmüş gitmekte, ardında eskisinden daha koyu bir karanlık bırakmaktadır.

Popüler uyanışlar çoğunlukla hayal gücüne hitap edilerek, duygular uyandırılarak, yeni ve şaşırtıcı olan şeylere yönelik sevgi tatmin edilerek yürütülmektedir. Bu şekilde kazanılan

mühtediler, Kutsal Kitap hakikatini dinlemek için çok az arzu duymakta, peygamberlerin ve elçilerin tanıklıklarına çok az ilgi göstermektedirler. Dinsel bir ibadetin sansasyonel bir niteliği yoksa, onlar için hiçbir cazibesi olmamaktadır. Coşkun olmayan mantığa hitap eden bir bildiri hiçbir karşılık uyandırmamaktadır. Allah'ın sözünde yer alan ve ebedî menfaatleriyle doğrudan bağlantılı uyarılar kulak arkası edilmektedir.

Gerçekten ihtida etmiş olan her can için, Allah'la ve ebedî şeylerle ilişki hayatın en önemli konularından biri olacaktır. Fakat günümüzün popüler kiliselerinde Allah'a adanmışlık ruhu nerededir? Mühtediler, gururlarını ve

dünya sevgilerini terk etmiyorlar. Benliği inkâra, haçı yüklenerek yumuşak huylu ve alçakgönüllü olan İsa'yı izlemeye, ihtida etmelerinden önce olduğundan daha istekli değillerdir. Din, imansızların ve şüphecilerin alay konusu haline gelmiştir, çünkü onun adını taşıyanlar arasından pek çok kişi ilkelerinden habersizdir. Dindarlığın gücü pek çok kiliseden neredeyse ayrılmıştır. Piknikler, kilise tiyatroları, kilise panayırları, güzel evler, kişisel gösteriş, Allah'a dair düşünceleri ortadan kaldırmıştır. Araziler, mallar ve dünyasal uğraşlar zihni meşgul etmekte, ebedî menfaatlere ilişkin konular neredeyse hiç dikkati

çekmemektedir.

İmandaki ve dindarlıktaki yaygın çöküşe rağmen, bu kiliselerde Mesih'in gerçek izleyicileri bulunmaktadır. Yeryüzü Allah'ın yargısına son kez uğramadan önce, Rabb'in halkı arasında elçilerin zamanından beri görülmemiş ölçüde bir temel dindarlık uyanışı gerçekleşecektir. Allah'ın Ruhu ve kudreti O'nun çocuklarının üzerine dökülecektir. O zaman pek çok kişi, bu dünyanın sevgisinin Allah'a ve O'nun sözüne olan sevginin yerine geçtiği bu kiliselerden ayrılacaklardır. Hem din görevlileri hem de halk arasından birçok kişi, Allah'ın bu zamanda Rabb'in ikinci gelişi için bir halk hazırlamak amacıyla ilan ettireceği

muazzam gerçekleri memnuniyetle kabul edecektir. Canların düşmanı bu çalışmayı önlemek istemektedir; bu nedenle bu hareketin zamanı gelmeden önce, sahtesini sunarak onu engellemeye çalışacaktır. Aldatıcı gücünün etkisi altına alabileceği kiliselerde, Allah'ın özel bereketi dökülüyor gibi gösterecek; büyük bir dinsel ilginin sergilendiği sanılacaktır. Büyük kalabalıklar Allah'ın kendileri için harika bir şekilde çalıştığına sevinecek, oysa bu çalışma başka bir ruhtan olacaktır. Şeytan, dini bir kisve ile etkisini tüm Hristiyan aleminde yaymaya çalışacaktır.

Geçen yarım yüzyılda ortaya çıkan uyanışların çoğunda, gelecekteki daha

kapsamlı hareketlerde sergilenecek olan etkilerin aynıları, daha büyük veya daha küçük ölçüde işbaşında olmuştur. Yanlış yönlendirmeye gayet uygun olan duygusal bir heyecan, gerçeğin ve yalanın bir karışımı mevcuttur. Fakat kimsenin aldanmaması gerekir. Allah'ın sözünün ışığında, bu hareketlerin niteliğini belirlemek zor değildir. İnsanların Kutsal Kitap'ın tanıklığını boşladığı, özveri ve dünyayı terk etmeyi gerektiren açık ve canı sınavan gerçeklerden yüz çevirdikleri yerlerde, Allah'ın bereketinin verilmeyeceğinden emin olabiliriz. Mesih'in kendisinin verdiği, “Onları meyvelerinden tanıyacaksınız” (Matta 7:16) kuralına göre de, bu hareketlerin Allah'ın

Ruhu'nun işi olmadıkları açıktır.

Allah, sözünün gerçekleri içinde insanlara kendisi hakkında bir açıklama vermiştir; bu gerçekler, onları kabul eden herkes için Şeytan'ın aldatmacalarına karşı bir kalkan görevi görür. Bu gerçeklerin göz ardı edilmesi, dinî alemde son derece yaygınlaşmaya başlamış olan kötülöklere kapı açmıştır. Allah'ın yasaının niteliği ve önemi büyük ölçüde gözden kaybolmuştur. İlahî yasanın niteliğinin, sürekliliğinin ve zorunluluğunun yanlış kavranması, ihtida etme ve kutsal kılınma gibi kavramlarda yanılığların ortaya çıkmasına, bunun sonucunda da kilisede dindarlık standardının düşmesine neden olmuştur.

Günümüzdeki uyanışlarda Allah'ın Ruhu'nun ve kudretinin eksikliğinin sırrı burada bulunmaktadır.

Çeşitli mezheplerde, dindarlığıyla göze çarpan bazı insanlar bu gerçeği kabul etmekte ve buna üzülmemektedir. Güncel dinî tehlikeleri ortaya koyan Profesör Edwards A. Park, haklı olarak şunları söylüyor: “Bir tehlike kaynağı, kürsüde ilahî yasanın öneminin ihmal edilmesidir. Eski günlerde kürsü, vicdanın sesinin yankılandığı yerdi... En ünlü vaizlerimiz, Efendi'nin örneğini izleyerek ve yasaya, temel ilkelerine ve tehditlerine önem vererek, konuşmalarına harika bir ihtişam katmışlardır. İki önemli ilkeyi: yasanın ilahî mükemmelliğinin bir sureti

olduğunu ve yasayı sevmeyen bir kişinin müjdeyi de sevmediğini; zira müjde kadar yasanın da Allah'ın gerçek karakterini yansıtan bir ayna olduğunu tekrarlamışlardır. Bu tehlike bir başkasına, günahın kötülüğünü, kapsamını, kusurunu hafife alma tehlikesine neden olur. Emre itaatsizlik etmenin haksızlığı, itaatin doğruluğuyla orantılıdır...

“Sözü edilen tehlikelerle bağlantılı olarak, Allah'ın adaletini küçümseme tehlikesi de vardır. Modern kürsü, ilahî adaleti ilahî ihsandan ayırma, ihsanı bir ilkeyle yüceltmek yerine bir duyguya indirgeme eğilimindedir. Yeni ilahiyat prizması, Allah'ın birleştirdiğini parçalamaktadır. İlahî yasa iyilik midir,

kötülük müdür? İyiliktir. Öyleyse adalet iyidir; zira yasayı uygulama eğilimidir. İnsanlar, ilahî yasayı ve adaleti, insanî itaatsizliğin kapsamını ve kusurunu hafife alma alışkanlıklarıyla, günaha kefaret eden lütfu küçümseme alışkanlığına kolaylıkla sürüklenebilirler.” Böylece müjde insanların zihinlerinde değerini ve önemini kaybeder, çok geçmeden Kutsal Kitap’ın tamamını bir kenara atmaya hazır hale gelirler.

Pek çok din öğretmeni, Mesih’in ölümüyle yasayı geçersiz kıldığını, insanların bundan böyle onun gereklerine tabi olmadıklarını öğretmektedir. Bazıları onu ağır bir yük olarak göstermekte, yasanın esaretine

karşın, müjde ile tadı çıkarılabilecek olan özgürlüğü sunmaktadır.

Ancak peygamberler ve elçiler Allah'ın kutsal yasasına böyle bakmıyorlardı. Davut şöyle demişti: “Özgürce yürüyeceğim, çünkü senin koşullarına yöneldim ben” (Mezmur 119:45). Mesih'in ölümünden sonra yazan elçi Yakup, On Emir'den “Kralımız Tanrı'nın Yasası” ve “mükemmel yasa... özgürlük yasası” olarak söz ediyor (Yakup 2:8; 1:25). Vahiy yazarı ise, çarmıhtan yarım yüzyıl sonra, “hayat ağacına gelmeye hakları olsun ve şehre kapılardan girsinler diye, O'nun emirlerini yerine getirenler” üzerine bereket sözü vermektedir (Vahiy 22:14 [Kİ]).

Mesih'in, ölümü ile Babası'nın yasasını geçersiz kıldığı iddiası temelsizdir. Yasayı değiştirmek ya da bir kenara atmak mümkün olsaydı, Mesih'in insanı günahın cezasından kurtarmak için ölmesine gerek kalmazdı. Mesih'in ölümü, yasayı geçersiz kılmak bir yana, değişmez olduğunu kanıtlamaktadır. Allah'ın Oğlu, "Yasa'yı büyük ve yüce kılmak" için geldi (Yeşaya 42:21). Şöyle dedi: "Yasa'yı... geçersiz kılmaya geldiğimi sanmayın;" "yer ve gök ortadan kalkmadan ... Yasa'dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak" (Matta 5:17, 18). Kendisiyle ilgili olarak da şunu bildiriyor: "Ey Tanrım, senin isteğini yapmaktan zevk alırım

ben, yasan yüregimin derinliğindedir” (Mezmunur 40:8).

Allah’ın yası, doğası gereği değişmezdir. Yazarı’nın isteğinin ve karakterinin bir açıklamasıdır. Allah sevgidir, O’nun yası da sevgidir. Onun iki temel ilkesi, Allah’ı sevmek ve insanı sevmektir. “Sevmek Kutsal Yasa’yı yerine getirmektir” (Romalılar 13:10). Allah’ın karakteri doğruluk ve gerçektir; O’nun yasınının doğası da budur. Mezmurcu şöyle diyor: “Yasan gerçektir” “... bütün buyrukların doğrudur” (Mezmunur 119:142, 172). Elçi Pavlus ise şöyle bildiriyor: “Yasa gerçekten kutsaldır. Buyruk da kutsal, doğru ve iyidir” (Romalılar 7:12). Böyle bir yasa, Allah’ın düşüncelerinin

ve isteğinin bir ifadesi olarak, kendisinin Yazarı kadar kalıcı olmalıdır. İhtidanın ve kutsal kılmanın işi, insanları Allah'ın yasasının ilkeleriyle uzlaştırarak O'nunla barıştırmaktır. Başlangıçta insan Allah'ın suretinde yaratılmıştı. Allah'ın doğasıyla ve yasasıyla mükemmel bir uyum içindeydi; doğruluk ilkeleri kalbinin üzerinde yazılıydı. Fakat günah onu Yaraticısı'na yabancılaştırdı. Artık ilahî sureti yansıtmıyordu. Kalbi Allah'ın yasasının ilkeleriyle savaşır hale geldi. “Benliğe dayanan düşünce Tanrı'ya düşmandır; Tanrı'nın Yasası'na boyun eğmez, eğemez de...” (Romalılar 8:7). Fakat insanın Allah'la barışabilmesi için, “Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi

ki, biricik Oğlu'nu verdi.”²⁵⁷ İnsan, Mesih'in erdemleri aracılığıyla Yaratıcısı'yla eski uyumuna kavuşabilir. Kalbi ilahî lütufla yenilenmelidir; gökten gelen yeni yaşamı almalıdır. Bu değişiklik, İsa'nın o olmadan insanın “Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez”²⁵⁸ dediği yeniden doğuştur.

Allah'la barışmanın ilk adımı, günaha dair ikna olmaktır. “Günah demek, yasaya karşı gelmek demektir.” “Yasa sayesinde günahın bilincine varılır” (1. Yuhanna 3:4; Romalılar 3:20). Günahkâr, suçunu görebilmesi için kendi karakterini Allah'ın büyük doğruluk standardına göre sınamalıdır. Bu, doğru bir karakterin mükemmelliğini gösteren bir aynadır

ve kendisindeki kusurların farkına varmasını sağlar.

Yasa insanlara günahlarını açıklar, fakat bir çare sağlamaz. İtaatkârlara yaşam vaat ederken, yasayı çiğneyenin payının ölüm olduğunu bildirir. Onu günahın mahkûmiyetinden ya da lekesinden yalnızca Mesih'in müjdesi kurtarabilir. Yasasını çiğnemiş olduğu Allah'a yönelerek tövbe; ve Mesih'e, O'nun kefaret edici kurbanlığına iman etmelidir. Böylece "daha önce işlenmiş günahları" affedilir²⁵⁹ ve ilahî tabiatı paylaşır.²⁶⁰ Evlatlık ruhunu almış olarak Allah'ın çocuğu olmuştur, bu ruhla, "Abba, Baba!" diye seslenir.²⁶¹

Peki artık Allah'ın yasasını çiğnemekte özgür müdür? Pavlus şöyle diyor:

“Öyleyse biz iman aracılığıyla Kutsal Yasa’yı geçersiz mi kılıyoruz? Hayır, tam tersine, Yasa’yı doğruluyoruz.”
“Günah karşısında ölmüş olan bizler artık nasıl günah içinde yaşarız?”
Yuhanna da şöyle beyan ediyor:
“Tanrı’yı sevmek O’nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O’nun buyrukları da ağır değildir” (Romalılar 3:31, 6:2; 1. Yuhanna 5:3). Yeniden doğuşta kalp, Allah’la uyumlu hale getirildiği gibi, Allah’ın yasasıyla da uzlaştırılır. Günahkârda bu büyük değişim meydana geldiğinde, ölümden yaşama, günahtan kutsallığa, suçtan ve isyandan itaate ve sadakate geçmiş olur. Allah’a yabancılıkla geçen eski yaşam sona ermiş; uzlaşmadan, imandan ve

sevgiden ibaret olan yeni yaşam başlamıştır. Böylece, “Yasa’nın gereği, benliğe göre değil, Ruh’a göre yaşayan bizlerde yerine ge[lir]” (Romalılar 8:4). Canın dili de şöyle olacaktır: “Ne kadar severim yasanı! Bütün gün düşünürüm onun üzerinde” (Mezmur 119:97).

“RAB’bin yarası yetkindir, cana can katar” (Mezmur 19:7). Yasa olmadan insanlar, Allah’ın paklığına ve kutsallığına, veya kendi suçları ve kirliliklerine ilişkin doğru bir fikir edinemezler. Günaha dair gerçekten ikna olmazlar ve tövbe ihtiyacı duymazlar. Allah’ın yarasını çiğneyenler olarak kayıp durumlarını görmediklerinden, Mesih’in kefaretedici kanına olan ihtiyaçlarının farkına

varmazlar. Kurtuluş umudu, köklü bir kalp değişimi ya da yaşantıda yenilenme olmadan kabul edilir. Böylece yüzeysel bir şekilde ihtida edenlerin sayısı artmakta; Mesih'le gerçekte hiçbir zaman birleşmemiş olan büyük kalabalıklar kiliselere katılmaktadır.

Yine ilahî yasanın ihmal ya da reddedilmesinden kaynaklanan hatalı kutsanma kuramları, günümüzün dinsel akımlarında önemli yer tutmaktadır. Bu kuramlar hem öğreti açısından yanlış, hem de pratik sonuçlar açısından tehlikelidir; bu kadar yaygın rağbet görüyor olmaları ise, Kutsal Yazılar'ın bu noktada öğrettiklerini net bir şekilde

anlamamızı iki kat zorunlu hale getirmektedir.

Gerçek kutsanma bir Kutsal Kitap öğretisidir. Elçi Pavlus, Selanik kilisesine mektubunda şöyle bildirir: “Tanrı’nın isteği şudur: kutsal olmanız.” Ve şöyle dua ediyor: “Tanrı’nın kendisi sizi tümüyle kutsal kılsın” (1. Selanikliler 4:3, 5:23). Kutsal Kitap, kutsal kılınmanın ne olduğunu ve nasıl edinileceğini açıkça öğretiyor. Kurtarıcı, öğrencileri için şöyle dua etmişti: “Onları gerçekte kutsal kıl. Senin sözün gerçektir” (Yuhanna 17:17). Pavlus da, imanlıların “Kutsal Ruh’la kutsal kılın[maları]” gerektiğini öğretiyor (Romalılar 15:16). Kutsal Ruh’un işi

nedir? İsa öğrencilerine şöyle dedi: “O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek” (Yuhanna 16:13). Mezmurcu ise şöyle diyor: “Yasan gerçektir.” Allah’ın sözü ve Ruhu aracılığıyla, insanlara O’nun yasasında somutlaşmış olan muazzam doğruluk ilkeleri açılmıştır. Ve Allah’ın yasası “kutsal, doğru ve iyi,” ilahî mükemmelliğin bir örneği olduğuna göre, o yasaya itaat ile şekillenecek bir karakterin kutsal olması da bunun mantıklı sonucudur. Mesih böyle bir karakterin mükemmel bir örneğidir. Şöyle diyor: “Babam’ın emirlerini tuttum.” “Her zaman O’nu hoşnut edeni yaparım” (Yuhanna 15:10, 8:29). Mesih’in izleyicileri O’nun gibi

olmalıdır—Allah'ın lütfuyla, karakterlerini O'nun kutsal yasasının ilkelerine uygun olarak şekillendirmelidirler. İşte bu Kutsal Kitap'ta kutsanmadır.

Bu iş yalnızca Mesih'e imanla, insanın içinde yaşayan Allah'ın Ruhu'nun gücüyle gerçekleştirilebilir. Pavlus imanlıları şöyle uyarıyor: “Kurtuluşunuzu saygı ve korkuyla etkin kılın. Çünkü kendisini hoşnut edeni hem istemeniz hem de yapmanız için sizde etkin olan Tanrı'dır” (Filipililer 2:12, 13). Hristiyan, günahın telkinlerini hissedecek, ancak ona karşı sürekli bir savaş yürütecektir. Mesih'in yardımına işte burada ihtiyaç duyulur. İnsanî zayıflık ilahî güçle

birleşir ve iman şöyle haykırır: “Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bizi zafere ulaştıran Tanrı’ya şükürler olsun!” (1. Korintliler 15:57).

Kutsal Yazılar, kutsanma işinin sürekli gelişimde olduğunu açıkça gösterirler. Günahkâr, ihtida ederek kefaretin kanı aracılığıyla Allah’la barıştığı anda, Hristiyan hayatı ancak yeni başlamaktadır. Artık onun, “yetkinliğe doğru ilerle[mesi],”²⁶² “Mesih’in dolgunluğunun boyu ölçüsüne erişinceye dek”²⁶³ büyümesi gerekir. Elçi Pavlus şöyle diyor: “Ancak şunu yapıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı’nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü

kazanmak için hedefe doğru koşuyorum” (Filipililer 3:13, 14). Petrus da, Kutsal Kitap’ta sözü edilen kutsanmanın elde edileceği aşamaları önümüze sermektedir: “Her türlü gayreti göstererek imanınıza erdemi, erdeminize bilgiyi, bilginize özdenetimi, özdenetiminize dayanma gücünü, dayanma gücünüze Tanrı yoluna bağlılığı, bağlılığınıza kardeşseverliği, kardeşseverliğinize sevgiyi katın... Bunları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemezsiniz” (2. Petrus 1:5–10).

Kutsal Kitap’ta sözü edilen kutsanmayı tecrübe edenler alçakgönüllülük ruhu sergileyeceklerdir. Musa gibi, kutsallığın müthiş görkeminin bir

görümünü görmüş oldular, Sonsuz Olan'ın paklığına ve yüce yetkinliğine kıyasla kendi değersizliklerinin farkına varırlar.

Daniel peygamber gerçek kutsanmaya bir örnekti. Uzun hayatı, Efendisi'ne asil hizmetle doluydu. Gök tarafından “çok sevilen” (Daniel 10:11) bir adamdı. Buna rağmen, bu şerefli peygamber Allah'ın huzurunda halkı adına yalvarırken, kendisini gerçekten günahlı olan İsraililerle özdeşleştirdi: “Doğruluğumuzdan değil, senin büyük merhametinden ötürü dilekte bulunuyoruz.” “Bizse günah işledik, kötülük yaptık.” Şöyle beyan eder: “Ben daha konuşup dua ederken, günahımı ve halkım İsrail'in günahını

açıkça kabul edip ... dilekte bulunurken...” Daha sonra Allah’ın Oğlu kendisine açıklama yapmak üzere geldiğinde, Daniel şöyle der: “Gücüm tükendi, benzim büsbütün soldu, kendimi toparlayamadım” (Daniel 9:18, 15, 20; 10:8).

Eyüp, fırtınanın içinden Rabb’in sesini duyduğunda, şöyle haykırdı: “Kendimi hor görüyor, toz ve kül içinde tövbe ediyorum” (Eyüp 42:6). Yeşaya, Rabb’in görkemini gördüğünde ve “Her Şeye Egemen RAB kutsal, kutsal, kutsaldır” diye seslenen keruvları duyduğunda, “Vay başıma! Mahvoldum” diye haykırdı (Yeşaya 6:3, 5). Pavlus, üçüncü göğe alınıp götürüldükten ve insanın söylemesi

mümkün olmayan sözler işittikten sonra, kendisinden “bütün kutsalların en küçüğünden daha aşağı” olarak söz ediyor (2. Korintliler 12:2–4; Efesliler 3:8 [Kİ]). Meleğin ayaklarının dibine ölü gibi yığılan kişi, İsa’nın göğsüne yaslanan ve O’nun görkemini gören sevgili Yuhanna’ydı (Vahiy 1:17).

Golgota’daki haçın gölgesinde yürüyenler için kendini yüceltmek, kibirle günahsızlık iddiasında bulunmak söz konusu olamaz. Onlar, Allah’ın Oğlu’nun kalbini parçalayanın kendi günahları olduğunu hissederler, bu düşünce de onları kendini alçaltmaya yönlendirir. İsa’ya en yakın yaşayanlar, insanlığın zaafını ve günahkârlığını en açık şekilde fark

ederler ve onların tek umudu çarmıha gerilen ve dirilen Kurtarıcı'nın erdemindedir.

Şu anda dinsel dünyada göze çarpmakta olan kutsal kılınma kavramı, onu Kutsal Kitap inancına yabancı hale getiren bir kendini yüceltme ve Allah'ın yasasına saygısızlık ruhuna sahiptir. Taraftarları, kutsal kılınmanın anlık bir iş olduğunu, yalnızca iman aracılığıyla mükemmel kutsallığı elde ettiklerini öğretmektedirler. “Yalnızca iman et yeter” derler, “bereket senindir.” Alıcı tarafından başka hiçbir çabanın gösterilmesine gerek olmadığı varsayılır. Aynı zamanda Allah'ın yasasının yetkisini de inkâr ederek,

emirleri tutma zorunluluğundan özgür kılındıklarını öne sürerler. Ancak insanların, Allah'ın doğasını ve isteğini ifade eden ve O'nu memnun eden şeyleri gösteren ilkelere uyum sağlamadan, kutsal olmaları, Allah'ın isteğiyle ve karakteriyle uyumlu olmaları mümkün müdür?

Çaba, özveri, dünyanın akılsızlıklarından ayrılış gerektirmeyen kolay bir din arzusu, iman ve yalnızca iman öğretisini popüler bir öğreti haline getirmiştir; fakat Allah'ın sözü ne demektir? Elçi Yakup şöyle diyor: “Kardeşlerim, bir kimse iyi eylemleri yokken iman olduğunu söylerse, bu neye yarar? Böylesi bir iman onu kurtarabilir mi? ... Ey akılsız adam,

eylem olmadan imanın yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? Atamız İbrahim, oğlu İshak'ı sunağın üzerinde Tanrı'ya adama eylemiyle aklanmadı mı? Görüyorsun, onun imanı eylemleriyle birlikte etkindi; imanı eylemleriyle tamamlandı... Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır” (Yakup 2:14–24).

Allah'ın sözünün tanıklığı, bu tuzığa düşürücü eylem içermeyen iman öğretisine karşı durmaktadır. Merhametin verilmesi koşullarına uymadan Gök'ün lütfunu talep eden, iman değildir, küstahlıktır; zira gerçek iman temeli Kutsal Yazılar'ın vaatlerinde ve şartlarındadır.

Hiç kimse, Allah'ın emirlerinden birini bilerek çiğnediği halde kutsal olabileceğini düşünerek kendini kandırmasın. Bilinen bir günahın işlenmesi Ruh'un tanıklıkta bulunan sesini susturur ve canı Allah'tan ayırır. “Günah demek, yasaya karşı gelmek demektir.”²⁶⁴ Ve, “günah işleyen [yasayı çiğneyen] O'nu ne görmüştür, ne de tanımıştır” (1. Yuhanna 3:6). Yuhanna, mektuplarında sevgi üzerinde bu kadar çok durmasına rağmen, Allah'ın yasasını çiğneyerek yaşadıkları halde kutsal olduklarını iddia eden sınıfın gerçek yüzünü açığa çıkarmaktan çekinmez. “ ‘O'nu tanıyorum’ deyip de buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır, kendisinde gerçek yoktur.

Ama O'nun sözüne uyan kişinin Tanrı'ya olan sevgisi gerçekten yetkinleşmiştir" (1. Yuhanna 2:4, 5). Her kişinin ikrarınının sınanması buradadır. Bir kimseyi Allah'ın gökteki ve yerdeki tek kutsallık standardına göre ölçmeden, kendisine kutsallık atfedemeyiz. İnsanlar ahlaki yasaya gereken önemi vermezlerse, Allah'ın hükümlerini küçümser ve hafife alırlarsa, bu emirlerden en küçüğünü dahi çığner ve insanlara öyle yapmalarını öğretirlerse,²⁶⁵ Gök'ün nazarında hiçbir değerleri olmaz, biz de iddialarının temelsiz olduğunu biliriz.

Günahsız olma iddiası ise, başlı başına bu iddiada bulunan kişinin kutsallıktan ne kadar uzak olduğunu kanıtıdır.

İnsanın kendisini kutsal olarak görmesi, Allah'ın sonsuz paklığı ve kutsallığını, ya da O'nun karakteriyle uyumlu hale gelenlerin nasıl kimseler olmaları gerektiğini tam olarak kavrayamamasından; İsa'nın paklığını ve yüce sevgisini ve günahın kötülüğünü ve fesadını tam olarak kavrayamamasından kaynaklanır. Kendisi ile Mesih arasındaki mesafe ne kadar büyükse, ilahî karakteri ve gereklilikleri anlayışı ne kadar yetersizse, kendi gözünde o kadar doğru görünür.

Kutsal Yazılar'da ortaya konan kutsanma, tüm varlığı – ruhu, canı ve bedeni kapsar. Pavlus, Selanikliler için, “Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde tüm

ruhunuz ve canınız ve bedeniniz kusursuz olarak korunsun” diye dua etti (1. Selanikliler 5:23 [Kİ]). Tekrar, imanlılara şöyle yazıyor: “Öyleyse kardeşlerim, Tanrı’nın merhameti adına size yalvarırım: Bedenlerinizi diri, kutsal, Tanrı’yı hoşnut eden birer kurban olarak sunun” (Romalılar 12:1). Eski İsrail zamanında, Allah’a kurban olarak getirilen her sunu dikkatle incelenirdi. Sunulan hayvanda herhangi bir kusur bulunursa reddedilirdi; zira Allah sununun “kusursuz” olmasını emretmişti. Böylece Hristiyanlara da, bedenlerini “diri, kutsal, Tanrı’yı hoşnut eden birer kurban olarak” sunmaları söylendi. Bunu yapabilmek için, tüm güçleri

mümkün olan en iyi durumda korunmalıdır. Fiziksel ya da zihinsel gücü zayıflatan her eylem, insanı Yaraticısı'na hizmet etmek için uygunsuz hale getirir. Allah, sunabileceğimizin en iyisinden daha düşük bir şeyden hoşnut olacak mıdır? Mesih şöyle dedi: "Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle... seveceksin."²⁶⁶ Allah'ı tüm yürekleriyle sevenler O'na hayatlarının en iyi hizmetini vermek isteyecek, kendi varlıklarının her gücünü O'nun isteğini yerine getirme yeteneklerini arttıran yasalarla uyumlu kılmak için sürekli olarak çaba göstereceklerdir. Göksel Babaları'na sundukları sununun, durdurulmayan iştahları ve ihtiraslarıyla zayıflamasına

ve kirlenmesine izin vermeyeceklerdir.

Petrus şöyle diyor: “Cana karşı savaşan benliğin tutkularından kaçının” (1. Petrus 2:11). Her günahlı zevk, yetileri hissizleştirmeye, zihinsel ve ruhsal algıları köreltmeye eğilimlidir, böylece Allah’ın sözü ya da Ruhu kalp üzerinde ancak zayıf bir etki meydana getirebilir. Pavlus Korintlilere şöyle yazıyor: “Bedeni ve ruhu lekeleyen her Şeyden kendimizi arındıralım; Tanrı korkusuyla kutsallıkta yetkinleşelim” (2. Korintliler 7:1). Ruh’un meyveleri –“sevgi, sevinç, esenlik, sabır, Şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk”– ile birlikte, “zdenetim”i de sınıflandırır (Galatyalılar 5:22, 23).

Bu ilhamla verilmiş bildirilere rağmen,

Hristiyan olma iddiasındakiilerin acaba kaçı kazanç arayışında ya da modaya tapınarak güçlerini etkisizleştirmektedir; kaçı Allah'ın suretinde yaratılmış olan insanlıklarını oburlukla, ayyaşlıkla, yasak zevklerle aşğılamaktadır. Kilise ise, kötülüğü azarlamak yerine, iştaha, kazanç arzusuna ya da zevk sevgisine hitap ederek, Mesih'e olan sevginin tedarik etmekte yetersiz kaldığı hazinesini doldurmak için, çoğunlukla kötüyü teşvik etmektedir. İsa günümüzdeki kiliselere girse ve din adına yürütölen ziyafetleri ve kutsallıktan uzak trafiğı görse, kutsallığı bozan bu kişileri de para bozanları tapınaktan kovduğı gibi kovmaz mıydı?

Elçi Yakup, yukarıdan olan bilgeliğin “her şeyden önce pak” olduğunu bildiriyor.²⁶⁷ İsa'nın değerli adını tütünle kirlenen dudaklarına alanları, nefesi ve bedeni onun kötü kokusuyla kirlenmiş olanları ve göğün havasını kirleterek çevrelerindeki herkesi bu zehri solumaya zorlayanları görseydi – elçi müjdenin paklığına bu kadar aykırı bir eylemle karşı karşıya kalmış olsaydı, bunu “dünyasal, fiziksel, şeytansal”²⁶⁸ olarak kınamaz mıydı? Tütünün köleleri, tüm kutsanmanın bereketine sahip olma iddiasıyla göğe gitme umutlarından söz ederler; fakat Allah'ın sözü “Oraya murdar hiçbir şey... asla girmeyecek” diye açıkça beyan etmektedir (Vahiy 21:27).

“Bedeninizin, Tanrı’dan aldığınız ve içinizdeki Kutsal Ruh’un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Kendinize ait değilsiniz. Bir bedel karşılığı satın alındınız; onun için Tanrı’yı bedeninizde yüceltin” (1. Korintliler 6:19, 20). Bedeni Kutsal Ruh’un tapınağı olan bir kimse, zararlı bir alışkanlığın kölesi olmayacaktır. Güçleri, kendisini kan pahasına satın almış olan Mesih’e aittir. Mülkiyeti Rabb’e aittir. Kendisine emanet edilen bu sermayeyi israf ederek nasıl suçsuz olabilir? Sözde Hristiyanlar benliğe yönelik yararsız ve kötü zevklere büyük paralar harcıyor, canlar ise yaşam sözü için kavruluyorlar. Allah ondalıklar ve sunular yoluyla soyuluyor, öte yandan

fakirlere yardım ya da müjdenin desteklenmesi için verdiklerinden daha fazlasını yıkıcı şehvet sunağı üzerinde tüketiyorlar. Mesih'in izleyicileri olduğunu iddia eden herkes gerçekten kutsal kılınmış olsaydı, gereksiz, hatta zararlı zevklere harcanan kaynaklar Rabb'in hazinesine girerdi ve Hristiyanlar özdenetim, özveri ve fedakârlık örneği sergilerlerdi. Böylece dünyanın ışığı olurlardı.

Dünya zevk düşkünlüğüne teslim olmuş durumdadır. “Benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur”²⁶⁹ büyük kitleleri kontrol altında tutmaktadır. Fakat Mesih'in izleyicileri daha kutsal bir çağrı almışlardır. “İmansızların arasından çıkıp ayrılın’

Rab diyor, ‘Murdara dokunmayın.’ ” Allah’ın sözünün ışığında, günahlı uğraşları ve dünyanın zevklerini kesin olarak terk etmeyen bir kutsanmanın gerçek olamayacağını bildirmemiz haklı çıkarılır.

Allah, “İmansızların arasından çıkıp ayrılın... murdara dokunmayın” koşullarına uyanlara, “ben sizi kabul edeceğim... size baba olacağım, siz de oğullarım, kızlarım olacaksınız” vaadini vermektedir (2. Korintliler 6:17, 18). Allah’a ilişkin şeylerde zengin ve bereketli bir deneyim yaşamak her Hristiyanın ayrıcalığı ve görevidir. İsa, “Ben dünyanın ışığıyım” dedi. “Benim ardımdan gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur”

(Yuhanna 8:12). “Doğruların yolu şafak ışığı gibidir, giderek öğle güneşinin parlaklığına erişir” (Süleyman’ın Özdeyişleri 4:18). İmanla ve itaatle atılan her adım canı dünyanın Işığı’yla daha da yakın bir ilişkiye getirir, “O’nda hiç karanlık yoktur.”²⁷⁰ Doğruluk Güneşi’nin²⁷¹ parlak ışınları Allah’ın kullarının üzerine parlar, onlar da O’nun ışınlarını yansıtmalıdır. Yıldızların bize gökte görkemiyle parladıkları büyük bir ışık olduğunu bildirdikleri gibi, Hristiyanlar da evrenin tahtında karakteri övgüye ve taklit edilmeye değer bir Allah olduğunu sergilemelidirler. O’nun Ruhu’nun lütufları, karakterinin paklığı ve

kutsallığı, O'nun tanıklarında sergilenecektir.

Pavlus, Koloselilere mektubunda Allah'ın çocuklarına verilen zengin bereketleri ortaya koyar. Şöyle der: “Biz de sizler için dua etmekten, tam bir bilgelik ve ruhsal anlayışla Tanrı'nın isteğini bütünüyle bilmenizi dilemekten geri kalmadık. Rab'be yaraşır biçimde yaşamamız, O'nu her yönden hoşnut etmemiz, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanımakta ilerlemeniz için dua ediyoruz. Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmemiz için O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle güçlenmenizi diliyoruz” (Koloseliler 1:9–11).

Tekrar, Efes'teki kardeşlerin Hristiyan

ayrıcalığının zirvesini anlayabilmeleri arzusu hakkında yazıyor. Onlara, en kapsamlı dille, En Yüce Olan'ın oğulları ve kızları olarak elde edebilecekleri muhteşem gücü ve bilgiyi açıyor. Baba'nın 'Ruhu'yla onları iç varlıklarında kudretle güçlendirmesi,' için "sevgide köklenmiş ve temellenmiş olarak bütün kutsallarla birlikte Mesih'in sevgisinin ne denli geniş ve uzun, yüksek ve derin olduğunu anlama[ları için], bilgiyi çok aşan bu sevgiyi kavrama[ları]" için, bu bilgi ve güç onlarındı. Fakat elçinin duası "Tanrı'nın bütün doluluğuyla dolmanız için" sözleriyle, ayrıcalığın doruğuna ulaşıyor (Efesliler 3:16–19).

Burada bize göksel Babamız'ın

vaatlerine iman ile, O'nun isteklerini yerine getirdiğimiz zaman ulaşabileceğimiz başarı dorukları açıklanıyor. Mesih'in erdemleri aracılığıyla, Sonsuz Kudret'in tahtına yaklaşabiliriz. “Öz Oğlu'nu bile esirgemeyip O'nu hepimiz için ölüme teslim eden Tanrı, O'nunla birlikte bize her şeyi bağışlamayacak mı?” (Romalılar 8:32). Baba, Ruhunu Oğlu'na ölçüsüz olarak verdi, biz de onun doluluğundan pay alabiliriz. İsa şöyle diyor: “Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?” (Luka 11:13).

“Benim adımla benden ne dilerseniz yapacağım.” “Dileyin, alacaksınız. Öyle ki, sevinciniz tam olsun” (Yuhanna 14:14; 16:24).

Hristiyanın yaşamı alçakgönüllülikle tanımlansa da, üzüntü ve kendini küçümseme ile lekelenmemelidir. Allah’ın onayını ve bereketini alacak şekilde yaşama ayrıcalığı herkese verilmiştir. Sürekli mahkûmiyet altında ve karanlıkta kalmamız göksel Babamız’ın isteği değildir. Baş eğik, kalp benliğe ilişkin düşüncelerle dolu bir yaşamda, gerçek alçakgönüllülük belirtisi yoktur. İsa’ya giderek temizlenebilir, böylece yasanın önünde utançsız ve vicdan azabı duymadan durabiliriz. “Böylece Mesih İsa’ya ait

olanlara artık hiçbir mahkûmiyet yoktur” (Romalılar 8:1).

Adem’in düşkün oğulları İsa aracılığıyla “Allah oğulları”²⁷² olmuşlardır. “Hepsi –kutsal kılan da kutsal kılınanlar da– aynı Baba’dandır. Bunun içindir ki, İsa onlara ‘kardeşlerim’ demekten utanmıyor” (İbraniler 2:11). Hristiyanın yaşamı Allah’ta imanla, zaferle ve sevinçle dolu olmalıdır. “Tanrı’dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran imanımızdır” (1. Yuhanna 5:4). Allah’ın kulu Nehemya doğru söylemişti: “RAB’bin verdiği *sevinç* sizi güçlü kılar” (Nehemya 8:10). Pavlus da şöyle diyor: “Rab’de her zaman sevinin; yine söylüyorum,

sevinin!” “Her zaman sevinin. Sürekli dua edin. Her durumda şükredin. Çünkü Tanrı’nın Mesih İsa’da sizin için istediği budur” (Filipililer 4:4; 1. Selanikliler 5:16–18).

Kutsal Kitap’a göre ihtidanın ve kutsanmanın meyveleri bunlardır; bu meyvelere bu kadar az tanık olunmasının nedeni ise, Allah’ın yasasında ortaya konulan muazzam doğruluk ilkelerine Hristiyan aleminde bu kadar kayıtsız kalınmasıdır. Bu nedenle geçmiş yıllardaki uyanışlara damgasını vurmuş olan Allah’ın Ruhu’nun derin ve kalıcı işleri bu kadar az sergilenmektedir.

Bizler bakarak değişiyoruz.²⁷³ Allah’ın insanlara kendi karakterinin

mükemmelliğini ve kutsallığını açıkladığı bu kutsal hükümler göz ardı edildiğinde ve insanların zihinleri daha çok insanî öğretilere ve kuramlara çekildiğinde, bunu kilisedeki yaşayan dindarlıkta bir gerilemenin izlemesine şaşmamalı. Rab şöyle diyor: “Beni, diri suların pınarını bıraktı, kendilerine sarnıçlar, su tutmayan çatlak sarnıçlar kazdılar” (Yeremya 2:13).

“Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez... Ancak zevkini RAB’bin Yasası’ndan alır; ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür. Böylesi akarsu kıyılarına dikilmiş ağaca benzer, meyvesini mevsiminde verir, yaprağı hiç solmaz. Yaptığı her işi başarır” (Mezmur 1:1–

3). Allah'ın halkı olma iddiasındakiler arasında temel imanın ve dindarlığın yeniden canlandırılması, ancak Allah'ın yasasının haklı yerine iade edilmesi ile mümkündür. “RAB diyor ki, ‘Yol kavşaklarında durup bakın, eski yolları sorun, iyi yol nerede, öğrenin, o yolda yürüyün, canlarınız rahata kavuşur’ ” (Yeremya 6:16).

248 Bkz. Yuhanna 1:9.

249 Bkz. Romalılar 7:24.

250 Bkz. Yuhanna 1:29.

251 Bkz. Romalılar 3:25.

252 Bkz. Matta 3:8.

253 Bkz. Markos 16:16; Romalılar 6:4; 2. Korintliler 5:17; 1. Petrus 1:14; Galatyalılar 2:20; 1. Yuhanna 3:3.

254 Bkz. Yaratılış 32:24–28.

255 Bkz. Elçilerin İşleri 5:41; 2. Selanıkliler 1:5.

256 Bkz. Galatyalılar 6:8.

257 Bkz. Yuhanna 3:16.

258 Bkz. Yuhanna 3:3.

259 Bkz. Romalılar 3:25.

260 Bkz. 2. Petrus 1:4.

261 Bkz. Romalılar 8:1, 15.

262 Bkz. İbraniler 7:1.

263 Bkz. Efesliler 4:13 (Kİ).

264 Bkz. 1. Yuhanna 3:4.

265 Bkz. Matta 5:19.

266 Bkz. Matta 22:37; Markos 12:30; ayrıca Yasa'nın Tekrarı 6:5.

267 Bkz. Yakup 3:17.

268 Bkz. Yakup 3:15 (Kİ).

269 Bkz. 1. Yuhanna 2:16.

270 Bkz. 1. Yuhanna 1:5.

271 Bkz. Malaki 4:2.

272 Bkz. Romalılar 8:14.

273 Bkz. 2 Korintliler 3:18.

28 – YAŞAM KAYITLARIYLA YÜZLEŞMEK (ARAŞTIRICI YARGILAMA)

Daniel peygamber, “Ben bakarken” diyor, “Tahtlar kuruldu, Eskiden beri var Olan yerine oturdu. Giysileri kar gibi beyaz, başındaki saçlar yün gibi apaktı. Tahtı alev alev, tekerlekleri kızgın ateş gibiydi. Önünden ateşten bir ırmak çıkıp akıyordu. Binlerce binler O’na hizmet ediyordu; on binlerce on binler önünde duruyordu. Mahkeme kuruldu, kitaplar açıldı” (Daniel 7:9, 10).

İnsanların karakterlerinin ve hayatlarının tüm yeryüzünün Yargıcı’nın önünde gözden geçirileceği

ve herkese ‘yaptıklarının karşılığının verileceği’²⁷⁴ büyük ve heybetli gün, peygamberin görümüne böyle sunulmuştu. Eskiden beri var Olan, Baba Allah’tır. Mezmurcu şöyle diyor: “Dağlar var olmadan, daha evreni ve dünyayı yaratmadan, öncesizlikten sonsuzluğa dek Tanrı sensin” (Mezmur 90:2). Yargıya başkanlık edecek olan Kişi, tüm varlığın kaynağı ve tüm yasanın pınarı Olan’dır. Kutsal melekler de, hizmetkârlar ve tanıklar olarak, “binlerce binler... on binlerce on binler”²⁷⁵ olarak ifade edilen sayılarda bu muhteşem mahkemeye katılırlar.

“İnsanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan’ın yanına doğru ilerledi,

O'nun önüne getirildi. Ona egemenlik, yücelik ve krallık verildi. Bütün halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik[tir]" (Daniel 7:13, 14). Mesih'in burada açıklanan gelişi, yeryüzüne ikinci gelişi değildir. Arabuluculuk görevi tamamlandığında kendisine verilecek olan egemenliği ve yüceliği almak üzere, gökte Eskiden beri var Olan'ın yanına gelmektedir. Peygamberlik sözünde 2300 günün sonunda, 1844 yılında gerçekleşeceği öngörülmüş olan bu geliştir, O'nun yeryüzüne ikinci gelişi değildir. Yüce Başrahibimiz, yanında göksel meleklerle birlikte en kutsal yere girer ve insanlığın yararına hizmetinin son

eylemlerini gerçekleştirmek üzere Allah'ın huzurunda durur – araştırmacı yargılama işini yürütmek ve kefareten yararlanmaya hak kazandığı görülen herkes adına kefarete bulunmak için.

Örneksel hizmette, yalnızca itiraf ve tövbe ile Allah'ın huzuruna gelmiş ve günahları günah sunusunun kanı aracılığıyla tapınağa aktarılmış olanlar Kefaret Günü hizmetinde yer alabilirlerdi. Aynı şekilde, büyük son kefarete gününde ve araştırmacı yargılamada da yalnızca Allah'ın halkı olma iddiasındakilerin durumları dikkate alınacaktır. Kötülerin yargılanması farklı ve ayrı bir işlemdir ve sonraki bir aşamada gerçekleşir. “Yargının, Tanrı'nın ev halkından

başlayacağı an gelmiştir. Eğer yargılama önce bizden başlarsa, Tanrı'nın Müjdesi'ne kulak asmayanların sonu ne olacak?" (1. Petrus 4:17).

İnsanların adlarının ve işlerinin yazılı olduğu gökteki kayıt kitapları, yargılamanın kararlarını belirleyecektir. Daniel peygamber şöyle diyor: "Mahkeme kuruldu, kitaplar açıldı." Aynı sahneyi tanımlayan Vahiy yazarı şunları ekliyor: "Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı" (Vahiy 20:12).

Yaşam kitabı Allah'ın hizmetine girmiş olan gelmiş geçmiş herkesin adını içerir. İsa öğrencilerine şöyle bildirdi:

“Adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin” (Luka 10:20). Pavlus, “adları yaşam kitabında bulunan” sadık emektaşlarından söz eder (Filipililer 4:3). Daniel, “hiç görülmemiş bir sıkıntı dönemi”ne doğru bakarak, Allah’ın halkının, “adı kitapta yazılı olanlar”ın kurtulacağını bildirir. Vahiy yazarı da, Allah’ın kentine yalnızca “Kuzu’nun yaşam kitabında yazılı olanlar”ın gireceğini söyler (Daniel 12:1; Vahiy 21:27).

“RAB’den korkup adını sayanlar için” iyi işlerinin yazılı olduğu, Allah’ın önünde “bir anma kitabı yazıldı” (Malaki 3:16). İman sözleri ve sevgi işleri gökte kayıtlıdır. Nehemya şu sözlerle buna atıfta bulunmaktadır:

“Beni an, ey Allahım, ve Allahımın evi için, ve onun hizmetleri için yaptığım iyi işlerimi silme” (Nehemya 13:14 [KM]). Allah’ın hatırlatma kitabında, her doğruluk eylemi ölümsüzleştirilir. Orada karşı durulan her ayartının, üstesinden gelinen her kötülüğün, ifade edilen her merhamet sözünün kaydı tam olarak tutulur. Ayrıca Mesih uğruna işlenen her fedakârlık, tahammül edilen her acı ve keder de kaydedilir. Mezmurcu şöyle diyor: “Ettiğim göçleri saydın; gözyaşlarımı şişene koy; onlar senin kitabında yazılı değil mi?” (Mezmur 56:8 [KM]).

İnsanların günahlarının tutulduğu kayıt da vardır. “Tanrı her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır, ister iyi ister kötü

olsun.” “İnsanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler.” Kurtarıcı şöyle diyor: “Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu çıkarılacaksınız” (Vaiz 12:14; Matta 12:36, 37). Gizli amaçlar ve güdüler hatasız kayıta görülecekler; zira Allah, “karanlığın gizlediklerini aydınlığa çıkaracak, yüreklerdeki amaçları açığa vuracaktır” (1. Korintliler 4:5). “İşte, önümde yazılmış duruyor: ... sizin fesatlarınızla birlikte, atalarınızın fesatlarını, RAB diyor” (Yeşaya 65:6, 7 [KM]).

Herkesin işleri Allah’ın önünde gözden geçirilir ve sadakat ya da sadakatsizlik olarak kaydedilir. Gökteki kitaplarda her adın karşısına, her yanlış

söz, her bencil eylem, yapılmayan her görev, her gizli günah ve her kurnazca ikiyüzlülük, dehşet verici bir kesinlikle yazılmaktadır. Göz ardı edilen gökten gönderilmiş uyarılar ya da tekdirler, boşa geçirilen anlar, geliştirilmeyen fırsatlar, iyilik veya kötülük için bırakılan etki, geniş kapsamlı sonuçları ile birlikte, görevli melek tarafından kayda alınmaktadır.

Yargıda insanların karakterlerinin ve yaşamlarınının sınanacağı standart, Allah'ın yasasıdır. Bilge kişi şöyle diyor: “Tanrı’ya saygı göster, buyruklarını yerine getir, çünkü her insanın görevi budur. Tanrı her işi ... yargılayacaktır” (Vaiz 12:13, 14). Elçi Yakup kardeşlerini uyarıyor: “Özgürlük

Yasası'yla yargılanacak olanlar gibi konuşup davranın" (Yakup 2:12).

Yargıda "layık görülenler," doğruların dirilişinde yer alacaklardır. İsa şöyle dedi: "Gelecek çağa²⁷⁶ ve ölümlerin dirilişine erişmeye layık görülenler... meleklerle benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdır" (Luka 20:35, 36). Ve yine, "iyilik yapmış olanlar"ın "yaşamak üzere dirilecekleri[rini]" bildirir (Yuhanna 5:29). Ölümler arasındaki doğrular, "yaşamak üzere diril[meye]" layık sayılacakları yargıya dek diriltilmeyeceklerdir. Bu nedenle, kayıtları incelenirken ve durumlarına karar verilirken kendileri mahkemede bulunmayacaklardır.

İsa onların yararına şefaet etmek için, savunucuları olarak Allah'ın huzuruna çıkacaktır. "İçimizden biri günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur" (1. Yuhanna 2:1). "Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi." "Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır" (İbraniler 9:24; 7:25).

Yargı sırasında kayıt kitapları açılırken, İsa'ya iman edenlerin yaşamları Allah'ın önünde gözden geçirilir. Savunucumuz, yeryüzünde ilk yaşayanlardan

başlayarak, birbirini izleyen nesillerin davalarını sunar ve yaşamakta olanlarla sona erdirir. Her ad anılır, her dava sıkı sıkıya araştırılır. Adlar kabul edilir, adlar reddedilir. Herhangi birinin kayıt kitaplarında tövbe edilmemiş ve bağışlanmamış günahları varsa, onun adı yaşam kitabından, iyi işleri de Allah'ın hatırlatma kitabından silinir. Rab Musa'ya şöyle bildirmişti: “Bana karşı kim suç etti ise kitabımdan onu sileceğim” (Mısır'dan Çıkış 32:33 [KM]). Hezekiel peygamber de şöyle diyor: “Doğru kişi doğruluğundan döner, günah işler[se]... onun yaptığı doğru işlerin hiçbiri anılmayacaktır” (Hezekiel 18:24).

Günahtan samimiyetle tövbe eden ve

Mesih'in kanını imanla kendileri için kefarete edici kurban olarak kabul edenlerin adlarının karşısına göksel kitaplarda bağışlanma yazılmıştır; Mesih'in doğruluğuna ortak olduklarında; ve karakterlerinin Allah'ın yasasıyla uyumlu olduğu görüldüğünde, günahları silinir ve kendileri de sonsuz yaşama layık görülürler. Rab, Yeşaya peygamber aracılığıyla şöyle duyuruyor: “Ben, kendi uğrumda senin günahlarını silen benim; ve senin suçlarını anmıyacağım” (Yeşaya 43:25 [KM]). İsa şöyle dedi: “Galip gelen böylece beyaz giysiler giyecek. Onun adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim. Babam'ın ve meleklerinin önünde o kişinin adını

açıkça anacağım.” “İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam’ın önünde açıkça kabul edeceğim. İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam’ın önünde inkâr edeceğim” (Vahiy 3:5; Matta 10:32, 33).

İnsanlar arasında dünyasal mahkemelerin kararlarına gösterilen en yoğun ilgi, yaşam kitabında yazılı adlar tüm yeryüzünün Yargıcı’nın huzuruna gözden geçirilmek üzere getirildiğinde göksel mahkemelerde açığa çıkan ilginin ancak solgun bir örneğidir. İlahî Şefaatçi, kendi kanına imanla galip gelen herkesin suçlarınının bağışlanması, Aden bahçesindeki evlerine geri dönmeleri ve kendisiyle birlikte “eski

egemen[likte]” mirasçılar olarak taç giymeleri için müdafaasını sunar (Mika 4:8). Şeytan, neslimizi aldatma ve ayartma çabası içinde, insanın yaratılışında ilahî tasarımı bozmayı düşünmüştü; fakat şimdi Mesih bu tasarının insan hiçbir zaman düşmemişçesine gerçekleştirilmesini istemektedir. Halkının yalnızca tamamen bağışlanmasını ve aklanmasını değil, kendi yüceliğinden pay almalarını ve tahtında oturmalarını da ister.

İsa kendi lütfunun tebaası için arabuluculuk ederken, Şeytan da onları Allah’ın huzurunda günahkârlar olarak suçlamaktadır. Büyük aldatıcı onları şüphecilğe götürmeye, Allah’a olan

güvenlerini kaybettirmeye, O'nun sevgisinden ayrılmalarını ve yasasını çiğnemelerini sağlamaya çalışmıştır. Şimdi de yaşamlarının kaydına, karakterlerindeki kusurlara, Kurtarıcıları'nı lekelemiş olan Mesih'e benzemezliklerine, onları işlemeleri için ayartmış olduğu tüm günahlara işaret etmekte, bunlar nedeniyle onların kendi tebaası olduklarını iddia etmektedir.

İsa onların günahlarını mazur görmez, fakat tövbelerini ve imanlarını gösterir ve bağışlanmaları talebiyle, yaralı ellerini Baba'nın ve kutsal meleklerin önünde kaldırarak şöyle der: Onları adlarıyla tanıyorum. Adlarını avuçlarıma kazıdım.²⁷⁷ “Allah'ın

kurbanları kırılmış ruhtur; Ey Allah, kırılmış ve ezilmiş yüreği hor görmezsin” (Mezmur 51:17 [KM]). Halkının suçlayıcısına dönerek şöyle beyan eder: “RAB seni azarlasın, ey Şeytan!... Yeruşalim’i seçen RAB seni azarlasın! Bu adam ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçası değil mi?” (Zekeriya 3:2). Mesih, sadık kalanlara kendi doğruluğunu giydirerek, onları “üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olma[yan], görkemli [bir kilise]” olarak babasına sunacaktır (Efesliler 5:27). Adları yaşam kitabına kayıtlı olarak durmaktadır ve haklarında şöyle yazılmıştır: “Beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar” (Vahiy 3:4).

Böylece yeni antlaşma vaadinin tamamen yerine geldiği görülecektir: “Suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım.” “ ‘O günlerde, o zamanda’ diyor RAB, ‘İsrail’in suçu araştırılacak ama bulunamayacak; Yahuda’nın günahları da araştırılacak ama bulunamayacak’ ” (Yeremya 31:34, 50:20). “O gün RAB’bin dalı, İsrail halkından sağ kalanların güzelliği ve görkemi olacak; ülkenin meyvesi de onların kıvancı ve övüncü olacak. Siyon’da, yani Yeruşalim’de sağ kalanlara, ‘Yeruşalim’de yaşıyor’ diye kaydedilenlere, ‘Kutsal’ denilecek” (Yeşaya 4:2, 3).

Araştırmacı yargılama işi ve günahların silinmesi, Rabb’in ikinci gelişinden

önce gerçekleşecektir. Ölüler kitaplarda yazılı olanlara göre yargılanacağından, insanların durumlarının araştırılacağı yargıya dek günahlarının silinmesi düşünülemez. Ancak elçi Petrus, imanlıların günahlarının ‘Rabb’in önünden tazelenme vakitleri geldiğinde; ve... İsa Mesih’i gönderdiğinde’ silineceğini açıkça belirtmektedir (Elçilerin İşleri 3:19, 20 [KM]). Araştırmacı yargılama sona erdiğinde, Mesih gelecek ve herkese yaptığıının karşılığını vermek üzere ödülleri yanında olacaktır.²⁷⁸

Örneksel sistemde, başrahip İsrail için kefarettikten sonra dışarı çıkararak halkı kutsuyordu. Mesih de, arabulucu olarak hizmetinin sonunda, “günahtan

ayrı olarak, kurtuluş için” (İbraniler 9:28 [Kİ derkenar notu]), bekleyen halkını sonsuz yaşama kutsamak için görünecektir. Rahibin günahları tapınaktan temizlerken bunları çöle salınan tekenin başı üzerinde itiraf ettiği gibi, Mesih de tüm bu günahları, günahın yaratıcısı ve elebaşısı olan Şeytan’ın üzerine yükleyecek. İsrail’in günahlarını taşıyan çöle salınan teke, “ıssız bir ülkeye” gönderilirdi (Levililer 16:22); aynı şekilde, Allah’ın halkına işlettiği tüm günahların suç yükünü taşıyan Şeytan, bin yıl boyunca ıssız bırakılacak ve üzerinde hiçbir canlı yaşamayacak olan yeryüzüne bağlanacak ve en sonunda tüm kötülere yok edecek olan ateşte günahın cezasını

tamamen çekecektir. Böylece büyük kurtuluş planı, günahın nihai olarak ortadan kalkması ve kötülüğe sırt çevirmeye istekli olan herkesin kurtarılmasıyla tamamlanmış olacaktır.

Yargı için belirlenen zamanda –2300 günün sonunda, 1844 yılında– araştırma ve günahların silinmesi işi başladı. Kendi üzerlerine Mesih'in adını almış olan herkes, bu çalışmanın dikkatli incelemesinden geçmek zorundadır. Hem yaşayanlar hem ölüler, “kitaplarda yazılmış olan şeylerden, kendi işlerine göre”²⁷⁹ yargılanmalıdır.

Tövbe edilmemiş ve bırakılmamış günahlar bağışlanmayacak ve kayıt kitaplarından silinmeyecek, fakat

Allah'ın gününde günahkâra karşı tanıklık edeceklerdir. Kötü işlerini günün ışığında ya da gecenin karanlığında işlemiş olabilir; fakat bizim ilgimiz olan Kişi'nin önünde açık ve ortadaydılar. Allah'ın melekleri her bir günaha tanık olmuş ve bunları yanılmaz kayıtlara işlemişlerdir. Günah babadan, anadan, eşten, çocuktan ya da iş arkadaşlarından gizlenebilir, inkâr edilebilir, örtbas edilebilir; suçlu başrol oyuncularından başka hiç kimse en ufak bir yanlışlık şüphesi duymayabilir; fakat göğün akıllı varlıklarının önünde apaçık gözler önüne serilir. En kara gecenin karanlığı, tüm aldatma sanatlarının gizliliği, tek bir düşüncenin dahi Ebedî Olan'ın

bilgisinden gizlenmesi için yeterli değildir. Allah, her adaletsiz olayın, her haksız işin kesin kaydını tutmaktadır. O, dindarlık görünüşünden aldanmaz. Karakter değerlendirmesinde hiçbir hata yapmaz. İnsanlar kalpleri yozlaşmış kişiler tarafından aldatılabilirler, fakat Allah tüm maskelerin içine bakarak içteki yaşantıyı okuyabilir.

Bu düşünce ne kadar ciddi! Sonsuzluğa doğru birbiri ardınca geçen her gün, göksel kitaplara kayıt yüklerini taşımaktadır. Bir kez söylenen sözler, bir kez yapılan işler, bir daha asla geri alınamaz. Melekler hem iyilikleri hem de kötülükleri kaydetmişlerdir. Yeryüzündeki en

kudretli fatih dahi, tek bir günün bile olsa kaydını geri getiremez. Eylemlerimiz, sözlerimiz, hatta en gizli güdülerimiz, bunların tümünün kaderimize mutluluk ya da üzüntü olarak karar verilmesinde ağırlığı vardır. Bunlar bizim tarafımızdan unutulabilir bile, aklamak ya da mahkûm etmek için tanıklıkta bulunacaklardır.

Bir ressamın insan yüzünün özelliklerini tuvalinde hatasız kesinlikle yansıttığı gibi, insanların karakterleri de gökteki kitaplarda aslına uygun olarak resmedilir. Ancak göksel varlıkların görüşüne sunulacak olan bu kayıtla ilgili olarak ne kadar da az kaygı duyulur. Gözle görülebilen dünyayı görünmeyen dünyadan ayıran perde

kaldırılabilse ve insanoğulları yargıda yeniden karşılıklarına çıkması gereken her sözü ve eylemi kaydetmekte olan bir meleği görebilse, her gün söylenen kaç söz konuşulmaz, kaç eylem yapılmazdı.

Yargıda, her yeteneğin kullanımını dikkatle gözden geçirilecek. Bize Gök'ten ödünç verilen sermayeyi nasıl değerlendirdik? Rab gelişinde kendisine ait olanları faiziyle birlikte alacak mı?²⁸⁰

Elde, kalpte ve beyinde bize emanet edilen güçleri Allah'ı yüceltmek ve dünyayı bereketlemek için kullandık mı? Zamanımızı, kalemimizi, sesimizi, paramızı, nüfuzumuzu nasıl kullandık? Fakirlerin, acı çekenlerin, öksüzlerin veya dulların şahsında Mesih için ne yaptık? Allah bizi kendi kutsal sözünün

emanetçileri yapmıştı; biz insanları kurtuluştan haberdar etmek²⁸¹ için bize verilen ışığı ve gerçeği ne yaptık? Mesih'e salt bir iman iddiasına hiçbir değer verilmez; yalnızca işlerle gösterilen sevgi hakiki sayılır. Ancak Gök'ün huzurunda herhangi bir eyleme değer kazandıran şey yalnızca sevgidir. Sevgi ile her ne yapılırsa, insanların gözünde ne kadar küçük görünürse görünsün, Allah tarafından kabul edilir ve ödüllendirilir.

İnsanların gizli bencilliği göksel kitaplarda açıkça ortaya konulmuştur. İnsan kardeşlerine karşı yerine getirilmemiş görevlerinin, Kurtarıcı'nın isteklerine karşı unutkanlığın kaydı vardır. Orada, Mesih'e ait olan

zamanın, düşüncenin ve gücün ne kadar sıklıkla Şeytan'a verildiğini görecektir. Meleklerin göğe taşıdığı kayıt üzücüdür. Akıllı varlıklar, Mesih'i izlediğini iddia edenler, dünyasal mülklerin edinimine ya da dünyasal zevklerin tadını çıkarmaya gömülmüşlerdir. Para, zaman ve güç, gösteriş yapmak ve zevk düşkünlüğü için kurban edilmektedir; ancak duaya, Kutsal Yazılar'ı araştırmaya, canı alçaltmaya ve günahları itirafa ayrılan anlar pek azdır.

Şeytan, en yakından tanımamız gereken işin üzerinde durmamaları için zihinlerimizi meşgul etmek amacıyla, sayısız düzen tasarlamaktadır. Baş aldatıcı, kefaret edici bir kurbanı ve her

şeye gücü yeten bir arabulucuyu gözler önüne seren büyük hakikatlerden nefret etmektedir. Kendisiyle ilgili her şeyin, zihinleri İsa'dan ve O'nun gerçeğinden saptırmasına bağlı olduğunu bilmektedir.

Kurtarıcı'nın arabuluculuk görevinin bereketlerinden pay almak isteyenler, Tanrı korkusuyla kutsallıkta yetkinleşme²⁸² sorumluluklarını hiçbir şeyin engellemesine izin vermemelidirler. Değerli saatler, zevke, gösterişe ve kazanç arayışına verilmek yerine, gerçeğin sözünün ciddiyetle ve duayla araştırılmasına adanmalıdır. Tapınak ve araştırmacı yargılama konusu, Allah halkı tarafından açıkça anlaşılmalıdır. Herkes, yüce

Başrahipleri'nin konumu ve işi hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Aksi halde bu zamanda zaruri olan imanı yaşamaları ya da Allah'ın onlar için uygun gördüğü konuma gelmeleri imkânsız olacaktır. Her bireyin kurtaracak ya da kaybedecek bir canı vardır. Her birinin Allah'ın mahkemesinde görülmekte olan bir davası vardır. Her biri yüce Yargıç'la yüz yüze görüşmelidir. Öyleyse her zihnin, mahkemenin kurulacağı ve kitapların açılacağı, herkesin, Daniel'le birlikte, günlerin sonunda kendi nasibine kalkacağı²⁸³ ciddi sahneyi sıklıkla düşünmesi ne kadar önemlidir.

Bu konularda ışık alan herkesin, Allah'ın kendilerine teslim ettiği

muazzam gerçeklere tanıklık etmeleri gerekir. Tapınak, Mesih'in insanlar yararına gerçekleştirmekte olduğu işin merkezidir. Yeryüzünde yaşayan her canı ilgilendirmektedir. Kurtuluş tasarısını gözler önüne serer, bizi zamanın sonuna ulaştırarak, doğruluk ve günah arasındaki çatışma konusunun muzaffer sonucunu açığa çıkarır. Herkesin bu konuları derinlemesine araştırması ve kendisindeki umudun nedenini soran herkese bir yanıt verebilecek bilgiye sahip olması gereklidir.²⁸⁴

Mesih'in gökteki tapınakta insanın yararına yapmakta olduğu arabuluculuk, kurtuluş tasarısı için çarmıhtaki ölümü kadar zorunludur.

Ölümüyle başladığı işi gökte tamamlamak için, dirilişinden sonra göğe yükselmiştir. Perdenin arkasına, “uğrumuza öncü olarak girdi[ği]” o yere imanla girmeliyiz (İbraniler 6:20). Orada, Golgota’daki haçtan gelen ışık yansımaktadır. Orada kurtuluşun sırlarını daha net bir şekilde kavrayabiliriz. İnsanın kurtuluşu gök için sonsuz bir paha karşılığında gerçekleşmiştir; verilen kurban, Allah’ın bozulan yasasının en kapsamlı şartlarına denktir. İsa, Baba’nın tahtına giden yolu açmıştır ve O’nun arabuluculuğu ile, imanla O’na gelen herkesin samimi arzuları Allah’ın huzuruna sunulabilir.

“Günahlarını gizleyen başarılı olmaz,

itiraf edip bırakansa merhamet bulur” (Süleyman’ın Özdeyişleri 28:13). Hatalarını gizleyen ve mazur gösterenler, Şeytan’ın kendileriyle nasıl sevindiğini, tuttukları yolu Mesih’le ve kutsal meleklerle alay etmek için nasıl kullandığını görebilseler, günahlarını itiraf ederek bırakmakta acele ederlerdi. Şeytan, karakterdeki kusurlar yoluyla tüm zihnin denetimini elde etmeye çalışır, bu kusurlar beslenip büyütülürse başarılı olacağını bilmektedir. Bu nedenle Mesih’in izleyicilerini sürekli olarak, karakter kusurlarının üstesinden gelmelerinin imkânsız olduğu şeklindeki ölümcül safsatayla aldatmaya çalışmaktadır. Fakat İsa yaralı elleri ve ezilmiş

bedeniyle onların yararına şefaattirmektedir; kendisini izleyecek olan herkese şöyle bildirir: “Lütfum sana yeter” (2. Korintliler 12:9). “Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu, alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir” (Matta 11:29, 30). Öyleyse hiç kimse kusurlarını çaresiz olarak görmesin. Allah bunların üstesinden gelmek için iman ve lütuf verecektir.

Şu anda büyük kefaret gününde yaşamaktayız. Örneksele hizmette, başrahip İsrail için kefarette bulunurken, herkesin halkın arasından atılmamak için Rabb’in önünde

günahtan tövbe ederek ve kendini alçaltarak canlarına eziyet etmeleri gerekiyordu. Aynı şekilde, adlarının yaşam kitabında kalmasını isteyenler de, şimdi, denenme sürelerinin sonunda kalan birkaç günde, Allah'ın huzurunda günahtan acı duyarak ve gerçek tövbeyle canlarına eziyet etmelidirler. Kalplerin derinlikleri sadakate araştırılmalıdır. Pek çok sözde Hristiyanın beslediği hafif, havai ruh bir kenara bırakılmalıdır. Denetimi ele geçirmek için çabalayan kötü eğilimleri bastırmak isteyen herkesin önünde ciddi bir savaş vardır. Hazırlanma işi kişisel bir iştir. Gruplar halinde kurtulmayacağız. Bir kişinin paklığı ve bağlılığı, başka birinde bu niteliklerin

eksikliğini dengelemeyecektir. Tüm uluslar Allah'ın huzurunda yargılanacak olsa da, O her bireyin davasını sanki yeryüzünde başka bir canlı yokmuş gibi yakından ve dikkatle inceleyecektir. Herkes denenmeli ve üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olmadığı²⁸⁵ görülmelidir.

Kefaretin tamamlanış işlemiyle ilgili sahneler çok ciddidir. Burada söz konusu olan menfaatler çok önemlidir. Şu anda gökteki tapınakta yargı sürmektedir. Bu işlem yıllardır devam etmektedir. Çok yakında –ne kadar yakında olduğunu kimse bilmez– yaşayanların davalarına geçecektir. Yaşamlarımız, değerlendirilmek üzere Allah'ın haşmetli huzuruna gelecektir.

Bu zamanda, her canın Kurtarıcı'nın öğüdüne kulak vermesi her zamankinden daha çok gereklidir: “Uyanık kalın, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bilemezsiniz” (Markos 13:33). “Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin” (Vahiy 3:3).

Araştırmacı yargılama işi tamamlandığında, herkesin kaderine ölüm ya da yaşam olarak karar verilmiş olacaktır. Deneme süresi, Rabb'in göğün bulutlarında görünmesinden kısa bir süre önce sona ermiş olacaktır. Mesih Vahiy'de, o zamana doğru bakarak şöyle bildirir: “Kötülük yapan, yine kötülük yapsın. Kirli olan, kirli

işlerini sürdürsün. Doğru olan, yine doğruyu yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın. İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığının karşılığını vereceğim” (Vahiy 22:11, 12).

Doğrular ve kötüler halen yeryüzünde ölümlü durumları ile yaşıyor olacaklar – insanlar, herkes gökteki tapınakta geri alınamaz kararın ilan edildiğinden habersiz olarak, ekip biçecek, inşa edecek ve yiyip içecekler. Tufandan önce, Nuh’un gemiye girmesinden sonra, Allah kapıyı kapatarak onu içeride, tanrısızları ise dışarıda bıraktı; fakat insanlar yedi gün boyunca, felaketlerinin kararlaştırıldığından habersiz bir şekilde, umarsız ve zevk

düşkünü hayatlarına devam ettiler ve yaklaşmakta olan yargının uyarılarıyla alay ettiler. Kurtarıcı, “İnsanoğlu’nun gelişi de öyle olacak” diyor (Matta 24:39). Her insanın kaderinin kararlaştırıldığını belirten nihai saat, sessizce, gece yarısı giren hırsız gibi fark edilmeden gelecek, merhametin suçlu insanlara yaptığı teklif son kez geri çekilecek.

“Uyanık kalın... Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın!” (Markos 13:35, 36). Nöbetlerinden yorularak dünyanın cazibelerine yönelenlerin durumu tehlikelidir. İş adamı kazanç arayışına gömülmüşken, zevk düşkünü kişi zevk arayışındayken, moda meraklısı süslerini düzenlerken – tüm

yeryüzünün Yargıcı'nın, hükmü duyuracağı zaman gelebilir: “Terazide tartıldın ve eksik bulundun” (Daniel 5:27).

274 Bkz. Matta 16:27.

275 Bkz. Vahiy 5:11.

276 Bu ayetin KKve Kİ çevirilerinde “çağ” olarak ifade edilen sözcük, Grekçe “aiön” sözcüğünün karşılığıdır ve “dünya” olarak da tercüme edilebilir. Nitekim yazarın alıntı yaptığı İngilizce KJV çevirisinde ve Türkçe KM çevirisinde “o dünyaya” şeklinde ifade edilmiştir.

277 Bkz. Yeşaya 49:16.

278 Bkz. Vahiy 22:12.

279 Bkz. Vahiy 20:12 (Kİ).

280 Bkz. Matta 25:24–29.

281 Bkz. 2. Timoteus 3:15.

282 Bkz. 2. Korintliler 7:1.

283 Bkz. Daniel 12:13 (KM).

284 Bkz. 1. Petrus 3:15.

285 Bkz. Efesliler 5:27.

29 – KÖTÜLÜĞÜN KÖKENİ

Günahın kökeni ve var oluşunun nedeni, pek çok kişinin aklını karıştıran büyük bir muammadır. Kötülüğün işlerini, neden olduğu korkunç sonuçları, üzüntüyü ve yıkımı görerek, tüm bunların bilgeliği, gücü ve sevgisi sınırsız olan Varlık'ın egemenliği altında nasıl var olabildiğini sorguluyorlar. Bu, hiçbir açıklama bulamadıkları bir sır. Böylece, kararsızlık ve şüphe içinde kalarak, gözleri Allah'ın sözünde açıkça bildirilen ve kurtuluş için zaruri olan gerçeklere karşı kör kalıyor. Günahın varlığıyla ilgili sorgulamalarında Allah'ın hiçbir zaman bildirmediği

konularını araştırmaya çabalayarak, bu yüzden sorunlarına hiçbir çözüm bulamayan; böylelikle şüphe ve mazeret bulma eğilimi tarafından harekete geçirilenler bu durumu Kutsal Yazı'nın sözlerini reddetmek için bahane olarak değerlendirirler. Başkaları ise, geleneklerin ve yanlış yorumların Allah'ın karakterine, O'nun hükümranlığının doğasına ve O'nun günahla savaşma ilkelerine ilişkin Kutsal Kitap öğretisini bulandırması nedeniyle, büyük kötülük sorunu konusunda tatmin edici bir anlayışa ulaşamıyorlar.

Günahın kökenini, varoluşu için bir neden belirtebilecek şekilde açıklamak imknsızdır. Ancak günahın hem

kökenine hem de nihai yok edilişine ilişkin olarak, Allah'ın kötülük sorununu her ele alışındaki adaletini ve iyiliğini tümüyle sergileyecek kadar bilgi edinilebilir. Kutsal Yazı'da, Allah'ın hiçbir şekilde günahahtan sorumlu olmadığı; ilahî lütfun keyfî bir şekilde geri çekilmediği ve ilahî yönetimde isyana neden olacak herhangi bir kusur olmadığı, başka hiçbir konuda verilmeyen bir açıklık ile öğretilmektedir. Günah, varlığı hakkında hiçbir neden belirtilemeyen bir davetsiz misafirdir. Gizemli ve anlaşılmazdır; ona mazeret bulmak, onu savunmak olur. Onun için bir mazeret bulunabilse ya da varlığının nedeni gösterilebilse, günah olmaktan

çıkardı. Günaha dair elimizdeki tek tanım, Allah'ın sözünde verilen tanımıdır; “yasaya karşı gelmek”²⁸⁶ demektir; ilahî yönetimin temelini oluşturan muazzam sevgi yasasıyla savaş halindeki bir ilkenin hayata geçirilmesidir.

Kötülüğün girmesinden önce tüm evrende huzur ve sevinç vardı. Her şey Yaratıcı'nın isteğiyle mükemmel uyum içindeydi. En üst derecedeki Allah sevgisinin yanı sıra, yaratılanların birbirlerine karşı yansız sevgileri vardı. Allah'ın biricik Oğlu, Söz olan Mesih, sınırsız Baba'yla –doğada, karakterde ve tasarıda– birdi, evrende Allah'ın tüm amaçlarına ve tasarılarına dahil olabilen tek varlık O'ydu. Baba, Mesih

aracılığıyla tüm göksel varlıkları yaratmıştı. “Yerde ve gökte... her şey – tahtlar, egemenlikler, yönetimler, hükümlerlikler– O’nda yaratıldı” (Koloseliler 1:16) ve Mesih’e, tıpkı Baba için olduğu gibi, tüm gök bağlılığını sunmuştu.

Allah’ın yönetiminin temelinde sevgi yasası olduğundan, yaratılmış olan tüm varlıkların mutluluğu, bu yasanın muazzam doğruluk ilkelerine mükemmel uyum sağlamalarına bağlıydı. Allah tüm yaratıklarından sevgi hizmeti – O’nun karakterinin akılla takdir edilmesinden kaynaklanan bir saygı görmek ister. Zoraki bağlılıktan hoşlanmaz, bu nedenle tüm varlıklara, kendisine gönüllü hizmet

etmeleri için, özgür irade vermiştir.

Fakat bu özgürlüğü kötüye kullanmayı seçen biri vardı. Günah, Allah tarafından Mesih'ten sonra en çok şereflendirilen ve göğün sakinleri arasında en güçlü ve en görkemli olan kişi ile başladı. Parlak Yıldız,²⁸⁷ günaha düşmeden önce koruyucu keruvların ilkiydi, kutsal ve lekesizdi. “Egemen RAB şöyle diyor: ‘Kusursuzlukta örnek biriydin, bilgeliğin ve güzelliğin eksiksizdi. Sen Tanrı'nın bahçesi Aden'deydin... çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin... Meshedilmiş, koruyucu bir keruv olarak seni oraya yerleştirdim. Tanrı'nın kutsal dağındaydın, yanan taşlar arasında dolaştın. Yaratıldığın günden sende kötülük bulunana dek

yollarında kusursuzdun” (Hezekiel 28:12–15).

Parlak Yıldız, Allah’ın gözünde kalabilir, melekler ordusunun sevgisini ve saygısını almaya devam edebilir, asil güçlerini başkalarını bereketlemek ve Yaraticısı’nı yüceltmek için kullanabilirdi. Ancak peygamber şöyle diyor, “Güzelliğinden ötürü gurura kapıldın, görkeminden ötürü bilgeliğini bozdun” (17. ayet). Parlak Yıldız yavaş yavaş kendini yükseltme arzusuna kapılmaya başladı. “Kendini Tanrı gibi bilge sandın.” “ ‘Göklere çıkacağım, tahtımı Allahın yıldızları üzerine yükselteceğim; ve... cemaat dağında oturacağım: bulutların yüksek yerleri üzerine çıkacağım, kendimi

Yüce Allah gibi edeceğim.’ ” (6. ayet; Yeşaya 14:13, 14 [KM]). Parlak Yıldız, Allah'ın yaratıklarının sevgi ve bağlılıklarını en başta O'na vermelerini sağlamak yerine, onların kendisine hizmet etmelerini ve saygı duymalarını sağlamaya çalıştı. Ebedi Baba'nın Oğlu'na verdiği yüceliğe de tamah eden meleklerin başkanı, yalnızca Mesih'in sahip olabileceği bir ayrıcalık olan güce göz dikti.

Tüm gök, Yaratıcı'nın yüceliğini yansıtmaktan ve O'na övgüler sunmaktan sevinç duyuyordu. Allah bu şekilde yüceltilirken, her yerde huzur ve mutluluk vardı. Şimdi ise uyumsuz bir nota göksel uyumu bozuyordu. Yaratıcı'nın planına aykırı bir şekilde

benliğin yüceltilmesi ve ona hizmet edilmesi, Allah'ın görkemini en üstün tutan zihinlerde kötülük kıvılcımları yaktı. Göksel şuralar Parlak Yıldız'arıcada bulundular. Allah'ın Oğlu ona Yararıcı'nın büyüklüğünü, iyiliğini, adaletini ve O'nun yasasının kutsallığını ve değişmezliğini gösterdi. Gökteki düzeni Allah'ın kendisi kurmuştu; Parlak Yıldız bundan ayrılarak Yararıcısı'nın adını lekeleyip kendi yıkımına yol açacaktı. Ancak sonsuz bir sevgi ve merhametle verilen uyarılar, sadece bir direniş ruhu uyandırdı. Parlak Yıldız, Mesih'e duyduğu kıskançlığın galip gelmesine izin verdi, böylelikle daha da kararlı hale geldi.

Kendi görkeminden duyduğu gurur, üstünlük arzusunu besledi. Parlak Yıldız'a verilen büyük şerefler, Allah'tan armağan olarak takdir edilmedi ve Yaraticı'ya minnettarlık meydana getirmedi. Parıltısı ve yüceliği ile gurura kapıldı ve Allah'la eşit olmayı istedi. Göksel ordular onu seviyor ve saygı duyuyorlardı. Melekler onun emirlerini zevkle yerine getiriyordu, kendisi de hepsinin üzerinde bilgelik ve izzet ile kuşatılmıştı. Ancak Allah'ın Oğlu, güç ve yetki bakımından Baba ile bir olarak, göğün Hakimi olarak tanınıyordu. Allah'ın tüm planlarına Mesih ortak olarak katılıyordu, fakat Parlak Yıldız ilahî tasarımlara alınmıyordu. Bu kudretli melek,

“Neden” diye sorguladı, “neden üstünlük Mesih’in olmalı? Neden böyle Parlak Yıldız’dan daha büyük bir saygınlık görüyor?”

Allah’ın huzurundaki yerinden ayrılan Parlak Yıldız, meleklerin arasında hoşnutsuzluk ruhunu yaymaya gitti. Esrarlı bir gizlilik içinde çalışarak ve bir müddet asıl amaçlarını Allah’a saygı kisvesi altında gizleyerek, göksel varlıkların yönetildiği yasaların gereksiz kısıtlamalar yüklediğini ima ederek bunlardan memnuniyetsizlik uyandırmaya çalıştı. Meleklerin doğaları kutsal olduğundan, onları kendi arzularına uymaya teşvik etti. Allah’ın üstün şerefi Mesih’e vermekle kendisine adaletsiz davrandığını

göstererek, kendisine sempati sağlamaya çalıştı. Daha fazla güç ve şeref peşinde koşarken aslında kendisini yüceltme peşinde olmadığını, fakat göğün tüm sakinlerinin özgürlüğünü sağlamaya çalıştığını, böylelikle daha yüksek bir varoluş düzeyine geçebileceklerini iddia etti.

Allah, büyük merhameti ile Parlak Yıldız'a uzun süre katlandı. Hoşnutsuzluk ruhunu ilk kez uyandırdığında, hatta yalan iddialarını sadık meleklerle sunmaya başladığında dahi, yüksek konumundan hemen alçaltılmadı. Uzun süre gökte tutuldu. Kendisine defalarca tövbe ve boyun eğme koşuluyla af fırsatı verildi. Yalnızca sınırsız sevgi ve bilgelikle

meydana getirilebilecek bu çabalar, ona yanılığını gösterme amacını taşıyordu. Daha önce gökte hoşnutsuzluk ruhu hiç bilinmiyordu. Parlak Yıldız'ın kendisi bile başlangıçta nereye sürüklendiğini görmedi; duygularının gerçek niteliğini anlamadı. Fakat hoşnutsuzluğunun sebepsiz olduğu ortaya çıktığında, Parlak Yıldız kendisinin yanlış yolda olduğuna ikna oldu, ilahî hükümlerin adillikinden emindi ve bunu tüm göğün önünde kabul etmesi gerektiğini görüyordu. Bunu yapmış olsaydı, kendisiyle birlikte pek çok meleği de kurtarabilirdi. Bu noktada Allah'a olan bağlılığını tamamen terk etmemişti. Koruyucu keruvluk konumundan

feragat etmiş olmasına rağmen, Allah'a dönmeye istekli olsaydı ve Yaratıcı'nın bilgeliğini kabul ederek kendisine Allah'ın muazzam planında verilen işlevi yerine getirmekle yetinseydi, görevine iade edilecekti. Fakat gururu onu boyun eğmekten alıkoydu. Kendi yolunu ısrarla savundu, tövbeye gereksinimi olmadığını iddia etti ve kendini büyük mücadelede tamamen Yaratıcısı'nın aleyhine adadı.

Üstün zekâsının tüm güçleri artık aldatma işine odaklanmış, emri altında bulunan meleklerin sempatisini kazanmaya çalışıyordu. Mesih'in kendisini uyarmış ve tavsiyelerde bulunmuş olmasını dahi, hain tasarılarına hizmet edecek biçimde

çarpıttı. Şeytan, sevgiden kaynaklanan güvenleri nedeniyle kendisine en yakın olan kişilere, adaletsiz yargılandığını, konumuna saygı duyulmadığını ve özgürlüğünün kısıtlanmak istendiğini söyledi. Mesih'in sözlerini çarpıtmaktan, kaçamak sözlere ve doğrudan yalancılığa geçti ve Allah'ın Oğlu'nu kendisini göğün tüm sakinlerinin önünde küçük düşürmeyi tasarlamakla suçladı. Ayrıca kendisi ile sadık melekler arasında yanıltıcı bir sorun çıkarmaya çalıştı. Kendi yanına çekemediği herkesi, göksel varlıkların çıkarlarına karşı kayıtsız kalmakla suçluyordu. Aslında kendisinin yapmakta olduğu işi, Allah'a sadık kalanların üzerine atıyordu. Allah'ın

kendisine adaletsiz davrandığı şeklindeki suçlamasını desteklemek içinse, Yaratıcı'nın sözlerini ve davranışlarını çarpıtmaya başvurdu. İzlediği yol, Allah'ın tasarılarına ilişkin sinsî tezlerle meleklerin aklını karıştırmaktı. Aslında basit olan her şeyi gizem bulutuna sardı ve ustalıkla saptırarak Yehova'nın en açık ifadelerinin üzerine dahi gölge düşürdü. İlahî yönetimle çok yakından ilişkili olan yüksek konumu, gösterilerine daha büyük bir güç veriyor, pek çoğu Gök'ün yetkisine karşı başkaldırmak için ona katılmaya ikna oluyordu.

Allah, bilgeliği ile, Şeytan'ın işini hoşnutsuzluk ruhu olgunlaşıp etkin

isyana dönüşünceye dek sürdürmesine izin verdi. Onun planlarının gerçek niteliğinin ve eğiliminin herkesçe görülebilmesi için, bunların tamamen geliştirilmesi gerekiyordu. Meshedilmiş keruv olan Parlak Yıldız çok yüceltilmişti; göksel varlıklar tarafından çok seviliyordu ve onlar üzerinde güçlü bir etkisi vardı. Allah'ın yönetimi yalnızca göğün sakinlerini değil, yarattığı tüm dünyaların sakinlerini kapsıyordu; ve Şeytan, göğün meleklerini kendisiyle birlikte isyana sürükleyebilirse, diğer dünyaları da sürükleyebileceğini düşündü. Sorunu kendi açısından ustalıkla sundu ve tasarılarını emniyete almak için safsataya ve sahtekârlığa başvurdu.

Aldatma gücü çok büyüktü, ayrıca kendisini yalanlardan oluşan bir örtünün ardında gizleyerek avantaj elde ediyordu. Sadık melekler bile onun karakterini tümüyle algılayamıyor, işlerinin nereye doğru gittiğini göremiyorlardı.

Şeytan o kadar yüksek itibarlıydı ve eylemleri gizem ile öylesine örtülmüştü ki, işlerinin gerçek niteliğinin diğer meleklerle açıklanması çok zordu. Günah, tamamıyla gelişinceye dek, aslında olduğu habis şeymiş gibi görünmeyecekti. Daha önceden Allah'ın evreninde hiçbir yeri yoktu ve kutsal varlıkların onun doğasına ve habisliğine dair hiçbir fikri yoktu. İlahî yasayı bir kenara atmanın getireceği

korkunç sonuçları tahmin edemezlerdi. Şeytan başlangıçta işini, Allah'a bağlılığını savlayan yanıltıcı bir iddia ardına gizlemişti. Allah'ın adını yüceltmeye, O'nun yönetiminin istikrarını korumaya ve göğün sakinlerinin iyiliğini sağlamaya çalışır gibi gösteriyordu kendisini. Yönetimi altındaki meleklerin akıllarına hoşnutsuzluk aşılarken, bunu ustalıkla sanki memnuniyetsizliği gidermeye çalışıyormuş gibi gösteriyordu. Allah'ın düzeninde ve yasalarında değişiklik yapılmasını istediğinde, bunu gökteki düzeni korumak için gerekli olduğu bahanesiyle ileri sürmüştü.

Allah günahla savaşırken yalnızca doğruluk ve gerçek ilkeleri ile hareket

edebilirdi. Şeytan ise Allah'ın kullanamayacağı yöntemleri, yani yağcılığı ve hileyi kullanabilirdi. Allah'ın göğün sakinleri üzerine yasalar ve kurallar koyarken adil davranmadığını; kendi yaratıklarından bağlılık ve itaat talep ettiğinde yalnızca kendisini yüceltmeyi amaçladığını iddia ederek, Allah'ın sözünü çarpıtmaya çalışmış ve O'nun yönetim planını meleklerin önünde yanlış yansıtılmıştı. Bu nedenle hem göğün sakinleri, hem de diğer dünyaların sakinleri önünde, Allah'ın yönetiminin adil, yasaının mükemmeli olduğu örnekleriyle gösterilmelidir. Şeytan, evrenin iyiliğini asıl kendisi sağlamaya çalışıyor gibi göstermişti. Gaspçının

gerçek karakteri ve asıl hedefi herkes tarafından anlaşılmalıdır. Ona, kendisini habis işleriyle ifade etme fırsatı verilmelidir.

Şeytan, kendi eylemlerinin gökyüzünde yarattığı uyumsuzluğun suçunu Allah'ın yasasının ve yönetiminin üzerine attı. Tüm kötülüklerin ilahî yönetim sonucu olduğunu bildirdi. Kendi amacının Yehova'nın kurallarını geliştirmek olduğunu iddia etti. Bu nedenle iddialarının niteliğini örnekleriyle açıklaması ve ilahî yasada teklif ettiği değişikliklerin uygulamasını göstermesi gerekliydi. Onu kendi işleri mahkûm etmelidir. Şeytan başlangıçtan beri kendisinin isyan içinde olmadığını

iddia etmişti. Tüm evren aldatıcının maskesinin düştüğünü görmelidir.

Sınırsız Bilgelik Sahibi, Şeytan'ın artık gökte kalamayacağına karar verdiği zaman dahi onu hemen yok etmedi. Allah katında ancak sevgiyle yapılan bir hizmet makbul olacağından, yaratıklarının O'na bağlılığı, O'nun adaletine ve iyiliğine ikna olma temeline dayanmalıdır. Göğün ve diğer dünyaların sakinleri, günahın niteliğini veya sonuçlarını kavramaya hazırlıksız olduklarından, Allah'ın Şeytan'ı yok etmesindeki adaleti ve merhameti henüz göremezlerdi. Varlığına hemen son verilseydi, onlar Allah'a sevgiden çok korkudan ötürü kulluk edeceklerdi.

Aldatıcının etkisi tümüyle yok edilmemiş, isyan ruhu tamamen silinip atılmamış olacaktır. Kötülüğün olgunlaşmasına izin verilmesi gerekmektedir. Tüm evrenin sonsuz çağlar boyu iyiliği için, Şeytan, ilkelerini daha kapsamlı bir şekilde geliştirmelidir, böylece ilahî yönetime karşı yönelttiği suçlamalar tüm yaratılmış varlıklar tarafından gerçek görünümüyle görülebilir, Allah'ın adaleti ve merhameti ile O'nun yasasının değişmezliği her şüpheden sonsuza dek uzak olabilir.

Şeytan'ın isyanı, evren için gelecek tüm çağlar boyunca bir ders olacak, günahın niteliğine ve korkunç sonuçlarına sürekli olarak tanıklık

edecekti. Şeytan'ın yönteminin uygulanması, hem insanlar hem de melekler üzerindeki etkileri, ilahî yetkiyi bir kenara atmanın meyvelerinin ne olacağını gösterecekti. Allah'ın yarattığı tüm varlıkların iyiliğinin, O'nun yönetimine ve O'nun yasasına bağlı olduğuna tanıklık edecekti. Böylece bu korkunç isyan deneyiminin tarihi, tüm kutsal varlıkların suçun doğasıyla ilgili olarak aldanmalarını önleyecek ve onları günah işlemekten ve cezasını çekmekten koruyacak sürekli bir güvence olacaktı.

Gökteki mücadelenin sonuna kadar, büyük gasp kendini haklı göstermeye devam etti. Tüm taraftarlarıyla birlikte

saadet konutlarından çıkarılması gerektiği ilan edildiğinde, isyankâr önder Yaraticı'nın yasasına olan nefretini küstahlıkla açıkladı. Meleklerin denetlenmesine gerek olmadığı, onları her zaman doğru yola iletecek olan kendi arzularına uymalarına izin verilmesi gerektiği şeklindeki iddialarını tekrarladı. İlahî kuralları özgürlüklerini kısıtladığını söyleyerek kınadı ve amacının bu kısıtlamadan kurtulan göksel varlıkların daha yüce ve daha görkemli bir varoluş düzeyine ulaşabilmeleri için yasayı ortadan kaldırmak olduğunu ilan etti.

Şeytan ve yandaşları, hep bir ağızdan, kınanmamış olsalardı hiçbir zaman

isyan etmeyeceklerini belirterek, isyanlarının suçunu bütünüyle Mesih'e attılar. Sadakatsizliklerinde böylesine inatçı ve küstah, boş yere Allah'ın yönetimini devirmek için çabalayan ve buna rağmen zorba bir gücün masum kurbanları olduklarını küfürle iddia eden baş isyancı ve tüm taraftarları, sonunda gökten kovuldular.

Gökteki isyanı teşvik eden ruh, halen yeryüzünde de isyan telkin etmektedir. Şeytan meleklerle uyguladığı yöntemi insanlara da uygulamaya devam etmiştir. İtaatsizliğin çocuklarında şimdi onun ruhu hüküm sürmektedir. Onlar da onun gibi Allah'ın yasasının kısıtlamalarından kurtulmaya çalışmakta ve bu yasanın ilkelerinin

çiğnenmesi yoluyla insanlara özgürlük vaat etmektedirler. Günahın azarlanması halen nefret ve direniş ruhunu uyandırmaktadır. Allah'ın uyarı mesajları vicdanı uyandırdığında, Şeytan insanları kendilerini haklı çıkarmaya ve günahlarını başkalarının hoşgörüsünü sağlamaya yönlendirir. Hatalarını düzeltmek yerine, sorunun tek sorumlusu sanki azarlayan kişiymiş gibi, ona karşı kızgınlık uyandırır. Dürüst Habil'in zamanından günümüze dek, günahı kınamaya cüret edenlere karşı gösterilen ruh hep bu olmuştur.

Şeytan, Allah'ın karakterini gökтейken yaptığı gibi çarpıtarak, O'nu katı ve acımasız olarak tanıtmış, böylece

insanları günah işlemeleri için kandırmıştır. Buraya kadar başarılı olmuşken, Allah'ın adaletsiz kısıtlamalarının kendi isyanına yol açtığı gibi, insanın günaha düşmesine de neden olduğunu duyurmuştur.

Fakat Sonsuz Olan kendi karakterini şöyle ilan etmektedir: “RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam” (Mısır'dan Çıkış 34:6, 7).

Şeytan'ın gökten kovulmasında, Allah adaletini beyan ederek tahtının şerefini korumuştur. Ancak insan bu sapkın ruhun ayartılarına teslim olarak günah

işlediğinde, Allah biricik Oğlu'nu düşün insanlık uğruna ölmesi için vererek sevgisini kanıtlamıştır. Kefarete Allah'ın karakteri açıklanır. Çarmıhın iddialı gücü, tüm evrene, Parlak Yıldız'ın seçmiş olduğu günah yolunun suçunun Allah'ın yönetimine yüklenemeyeceğini gösterir.

Mesih ile Şeytan arasındaki mücadelede, Kurtarıcı'nın yeryüzündeki hizmeti sırasında, büyük aldatıcının karakteri açığa çıktı. Hiçbir şey Şeytan'ı, dünyanın Kurtarıcısı'na karşı açtığı savaş kadar etkin bir şekilde, göksel meleklerin ve tüm sadık evrenin sempatisinden mahrum bırakamazdı. Mesih'in kendisine bağlılığını bildirmesine ilişkin cüretkâr

ve küfürlü isteği, O'nu dağın zirvesine ve tapınağın tepesine ıkarmasındaki küstahça cesareti, kendisini baş döndürücü yükseklikten atmaya teşvik ederken taşıdığı besbelli kötü niyeti, gittiği hiçbir yerde O'nun peşini bırakmayan aralıksız kötülüğü, rahiplerin ve halkın kalplerine O'nun sevgisini reddetmelerini ve sonunda “O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!”²⁸⁸ diye bağırmalarını telkin etmesi – bunların tümü, evrende şaşkınlık ve kırgınlık uyandırdı.

Dünyayı Mesih'i reddetmeye teşvik eden şeytan'dı. Kötülüğün efendisi, İsa'yı yok etmek için tüm gücünü ve zekâsını kullandı; zira Kurtarıcı'nın merhametinin ve sevgisinin,

sevecenliğinin ve Şefkatli acımasının, tüm dũnyaya Allah'ın karakterini gŕsterdiđini fark etti. Şeytan, Allah'ın Oğlu'nun ortaya koyduğu her iddiaya karşı çıktı ve Kurtarıcı'nın yaşamını acı ve kederle doldurmak için insanları aracı olarak kullandı. İsa'nın işini engellemek için başvurduğu safsata ve yalanlar, itaatsizliğin çocukları tarafından gŕsterilen nefret, yaşamında eşi gŕrũlmemiŐ bir iyilik sergileyen Kişi'ye yŕnelttiđi zalim suçlamalar, bunların tũmũ, kŕkũ derinde olan bir intikam duygusundan kaynaklanıyordu. Kıskançlığın ve kŕtũ niyetin, nefretin ve kinin bastırılmış alevleri, Golgota'da Allah'ın Oğlu'nun ũzerine pũskũrtũlũrken, tũm gŕk bu

sahneyi dehşetle izledi.

Büyük kurbanlık tamamlandığında, Mesih yücelere yükselmiş, şu ricayı sunana dek meleklerin tapınmasını reddetmiştir: “Bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını... istiyorum” (Yuhanna 17:24). Bundan sonra, Baba'nın tahtından tarifsiz bir sevgi ve kudretle yanıt geldi: “Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsın” (İbraniler 1:6). İsa'nın üzerinde tek bir leke dahi kalmadı. Kendini alçaltması sona ermiş, kurbanlığı tamamlanmış, O'na her adın üstünde olan ad bağışlanmıştı.

Şimdi Şeytan'ın suçu mazeretsiz olarak açığa çıkmıştı. Yalancı ve katil olan gerçek karakterini ortaya sermişti.

Göğün sakinleri üzerinde egemen olmasına izin verilecek olsaydı, denetimi altındaki insanoğullarını yönettiği aynı ruhu göstereceği belli olmuştu. Allah'ın yasasını çiğnemenin özgürlük ve yücelik getireceğini iddia etmişti; ancak bunun yalnızca esaret ve aşağılaşma sonucunu verdiği görülmüştü.

Şeytan'ın ilahî karaktere ve yönetime yönelttiği yalan dolu suçlamalar gerçek görünümüleriyle ortaya çıktı. Allah'ı, sadece kendisini yüceltme amacıyla yaratıklarından teslimiyet ve itaat beklemekle suçlamış, Yaratıcı'nın başka herkesten özveri talep ettiği halde, kendisinin hiçbir özveride ve fedakârlıkta bulunmadığını beyan

etmişti. Şimdi ise evrenin Hakimi'nin, düşkün ve günahlı insanlık uğruna, sevginin ortaya koyabileceği en büyük fedakârlığı yaptığı görülmüyordu; zira “Tanrı... dünyayı Mesih’te kendisiyle barıştırdı” (2. Korintliler 5:19). Ayrıca, Parlak Yıldız’ın şeref ve üstünlük arzusuyla günahın girişine kapı açtığı, öte yandan Mesih’in ise günahı yok etmek için kendini alçalttığı ve ölümüne kadar itaat ettiği de ortadaydı.²⁸⁹

Allah, isyan ilkelerinden ne kadar nefret ettiğini ortaya koymuştu. Tüm gök, hem Şeytan’ın mahkûm edilişinde hem de insanın kurtarılmasında, O’nun adaletinin açığa çıktığını gördü. Parlak Yıldız, Allah’ın yasası değişmez

ve cezası affedilemez ise, her günahkârın sonsuza dek Yaraticı'nın lütfundan mahrum kalması gerektiğini savunmuştu. Günahlı insanlığın kurtarılamayacak bir konumda olduğunu, bu nedenle kendisinin hak ettiği avı olduklarını iddia etmişti. Fakat Mesih'in ölümü, insanın lehine çürütülemeyecek bir tez oldu. Yasanın cezası Allah'a eşit Olan'ın üzerine geldi, böylelikle insan hem Mesih'in doğruluğunu kabul etme hem de tövbekâr ve alçakgönüllü bir yaşam ile Şeytan'ın gücü üzerinde Allah'ın Oğlu'nun kazandığı gibi bir zafer kazanma özgürlüğüne kavuştu. Böylece, Allah adildir ve aynı zamanda İsa'ya iman edenleri aklayıcıdır.

Fakat Mesih'in acı çekmek ve ölmek üzere yeryüzüne gelmesinin tek nedeni insanın kurtuluşunu tamamlamak değildi. O, "Kutsal Yasa'yı büyük ve yüce kılmak"²⁹⁰ için gelmişti. Yalnızca bu dünyanın sakinlerinin yasaya doğru gözle bakmalarını sağlamak için değil, ayrıca evrendeki tüm dünyalara, Allah'ın yasaının değişmez olduğunu göstermek için. Yasanın gereklilikleri bir kenara atılabilecek olsaydı, Allah'ın Oğlu'nun yasanın çiğnenmesine kefarete olarak canını vermesine gerek olmazdı. Mesih'in ölümü onun değişmezliğini kanıtlıyor. Ve günahkârların kurtarılabilmesi için sınırsız sevginin Baba'yı ve Oğul'u yapmaya sevk ettiği, bundan başka bir şeyle kefarete planının

başarılamayacağı fedakârlık, Allah'ın yasa ve yönetiminin temelini adalet ve merhamet olduğunu tüm evrene gösterir.

Yargının son infazında, günahın varlığının hiçbir sebebi olmadığı görülecektir. Tüm yeryüzünün Yargıcı Şeytan'a, "Neden Bana isyan ettin ve Krallığım'ın tebaasını Ben'den çaldın?" diye sorduğunda, kötülüğün mucidi buna hiçbir mazeret gösteremeyecektir. Her ağız kapanacak, isyanın tüm ordularının dili tutulacaktır.

Golgota'daki haç bir yandan yasanın değişmezliğini beyan ederken, diğer yandan evrene günahın bedelinin ölüm olduğunu bildirmektedir. Kurtarıcı'nın son soluğunda söylediği

“Tamamlandı”²⁹¹ nidası ile, Şeytan için ölüm çanları çalmıştır. O zaman çoktan beridir sürmekte olan büyük mücadele sonuçlandırılmış, kötülüğün nihai olarak silinmesine kesin olarak karar verilmiştir. Allah’ın Oğlu, “ölüm gücüne sahip olanı, yani İblis’i, ölüm aracılığıyla etkisiz kılmak üzere” mezarın kapılarından geçmiştir (İbraniler 2:14). Parlak Yıldız’ın kendini yüceltme arzusu onu şu sözleri söylemeye sevk etmişti: “Tahtımı Tanrı’nın yıldızlarından daha yükseğe koyacağım... kendimi Yüceler Yücesi’yle eşit kılacağım.” Allah şöyle bildirir: “Seni yeryüzünde küle çevirdim... bir daha var olmayacaksın” (Yeşaya 14:13, 14; Hezekiel 28:18, 19).

“Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘İşte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor. Kendini beğenmişlerle kötülük yapanlar samandan farksız olacak; o gün hepsini yakacak. Onlarda ne kök, ne dal bırakılacak’ ” (Malaki 4:1).

Tüm evren günahın niteliğine ve sonuçlarına tanık olmuş olacak. Ve eğer başlangıçta yapılmış olsa melekleri korkutacak ve Allah’ın adını lekeleyecek olan yok edilişi, şimdi ise O’nun isteğini yapmaktan zevk alan ve kalplerinde O’nun yasası olan varlıkların evreninde O’nun sevgisini kanıtlayacak ve itibarını ortaya koyacaktır. Kötülük bir daha asla görülmeyecektir. Allah’ın sözü şöyle diyor: “İkinci defa sıkıntı

ayaklanmayacak” Nahum 1:9 [KM]).
Şeytan’ın esaret boyunduruğu diyerek
kınadığı Allah’ın yasası, özgürlük yasası
olarak itibar görecektir. Sınanmış ve
kanıtlanmış bir yaratılış, karakteri
kendilerinin önünde sonsuz sevgi ve
sınırsız bilgelik şeklinde sergilenmiş
olan Kişi’ye bağlılıktan bir daha asla
dönmeyecektir.

286 Bkz. 1. Yuhanna 3:4.

287 Parlak Yıldız: Yeşaya 14:12 ayetinden itibaren düşmesinin öyküsü anlatılan, sonradan Şeytan'a dönüşen melek. Batı dillerinde Latince kökenli Lusifer (ışık taşıyıcı) adıyla bilinir.

288 Bkz. Matta 27:22, 23; Markos 15:12–14; Luka 23:20, 21; Yuhanna 19:14, 15.

289 Bkz. Filipililer 2:8.

290 Bkz. Yeşaya 42:21.

291 Bkz. Yuhanna 19:30.

30 – İNSAN İLE ŞEYTan ARASINDAKİ DÜŞMANLIK

“**S**eninle kadını, onun soyuyla senin soyunu birbirinize düşman edeceğim. Onun soyu senin başını ezecek, sen onun topuğuna saldıracaksın” (Yaratılış 3:15). İnsanın düşmesinden sonra Şeytan için verilen hüküm aynı zamanda bir peygamberlik sözüydü, zamanın sonuna kadar tüm çağları kapsayarak, yeryüzünde yaşayacak olan tüm insan ırklarının dahil olacağı büyük çatışmayı öngörüyordu.

Allah şöyle bildiriyor: “Düşman edeceğim.” Bu düşmanlık doğal olarak ortaya çıkmıyor. İnsan ilahî yasayı

çığnediği zaman doğası kötüleşti ve Şeytan'la ihtilaf haline değil, uyum içine geldi. Günahlı insan ile günahın mucidi arasında doğal olarak hiçbir düşmanlık yoktur. Her ikisi de sapkınlık ile kötü oldular. Sapkın kişi, başkalarını da kendisini örnek almaları için kandırarak duygudaşlık ve destek edinmedike rahat edemez. Bu nedenle düşmüş melekler ile kötü insanlar umutsuz bir yoldaşlıkta birleşirler. Allah zel olarak araya girmeseydi, Şeytan ile insan Gök'e karşı ittifak kurardı; tüm insanlık ailesi de Şeytan'a düşmanlık beslemek yerine Allah'a karşı birleşirdi.

Şeytan, Gök'e karşı açtığı savaşta kendisine işbirliği sağlayabilmek için,

melekleri isyana sürüklemiş olduğu gibi insanı da günah işlemesi için ayarttı. Kendisiyle düşmüş melekler arasında Mesih'ten nefretleri bakımından hiçbir anlaşmazlık yoktu; diğer tüm hususlarda uyumsuzluk olsa da, evrenin Hakimi'nin yetkisine karşı koymada sağlam bir birlik halindeydiler. Fakat Şeytan, kendisiyle kadın arasında, kendi soyuyla onun soyu arasında düşmanlık olması gerektiği bildirisini duyduğunda, insan doğasını ahlaksızlaştırma çabalarının kesintiye uğrayacağını anladı; insan bir şekilde onun gücüne direnme yetisine sahip olacaktı.

Şeytan'ın insan nesline karşı düşmanlığı alevlenir, çünkü onlar

Mesih aracılığıyla Allah'ın sevgisine ve merhametine nail olurlar. O insanın kurtuluşu için ilahî planı engellemek, Allah'ın eserini tahrif ederek ve kirleterek O'nun şerefine leke sürmek ister; gökte keder yaratmaya, yeryüzünü ise üzüntü ve yıkımla doldurmaya çalışır. Tüm bu kötülüğün sorumlusu olarak da Allah'ın insanı yaratışındaki çalışmasını gösterir.

İnsanın Şeytan'a düşman olmasını sağlayan şey, Mesih'in ruha aşıladığı lütuftur. Bu dönüştürücü lütuf ve yenileme gücü olmazsa, insan Şeytan'a tutsak olmaya devam edecek, onun emirlerini yerine getirmeye her zaman hazır bir köle olacaktır. Fakat ruhtaki yeni ilke, daha önce barış olan yerde

çatışma meydana getirir. Mesih'in verdiği güç, insanın zorba ve gaspçıya karşı direnmesini sağlar. Günahı sevmek yerine bundan tiksindiği görülen herkes, iç dünyaya egemen olan tutkulara karşı direnen ve onlara galip gelen herkes, tümüyle yukarıdan olan bir ilkenin işleyişini sergiler.

Mesih'in ruhu ile Şeytan'ın ruhu arasındaki düşmanlık, en çarpıcı bir şekilde dünyanın İsa'yı karşılamasında sergilenmişti. Yahudilerin O'nu reddetmelerinin nedeni, dünyasal zenginlik, debdebe ya da ihtişamı olmadan ortaya çıkması değildi. O'nun bu görünürdeki üstünlüklere sahip olmayışını fazlasıyla telafi edecek bir güce sahip olduğunu görmüşlerdi.

Fakat Mesih'in paklığı ve kutsallığı imansızlarda O'na karşı nefret uyandırdı. Özverili ve günahsız bağlılıkla dolu hayatı, gururlu ve tensel zevklere düşkün topluma sürekli bir azar niteliğindeydi. İşte bu, Allah'ın Oğlu'na karşı düşmanlık uyandıırıyordu. Şeytan ve kötü melekler, kötü insanlarla birlik oldular. Sapkınlığın tüm enerjileri, gerçeğin Savunucusu'na karşı bir düzen kurdu.

Mesih'in izleyicilerine de, Efendileri'ne gösterilen düşmanlığın aynısı gösterilmiştir. Günahın tiksindirici niteliğini gören ve yukarıdan gelen güçle ayartıya karşı direnen herkes, kesinlikle Şeytan'ın ve onun tebaasının öfkesini

uyandıracaktır. Günah ve günahkârlar var oldukça, gerçeğin saf ilkelerine karşı nefret ile onu savunanlara baskı ve zulüm de var olacaktır. Mesih'in izleyicileri ile Şeytan'ın hizmetkârları uyuşamaz. Çarmıhın suçlaması henüz ortadan kalkmamıştır. "Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecektir" (2. Timoteos 3:12).

Şeytan'ın aracıları, onun yetkisini tesis etmek ve Allah'ın yönetimine karşı krallığını kurmak için sürekli olarak onun yönetimi altında çalışırlar. Bu amaçla, Mesih'in izleyicilerini aldatarak, bağlılıklarından koparmaya çalışmaktadırlar. Önderleri gibi, hedeflerine ulaşmak için Kutsal

Yazılar'ı yanlış yorumlayarak saptırırlar. Şeytan'ın Allah'ın şerefine leke sürmeye uğraştığı gibi, aracıları da Allah'ın halkına dil uzatmanın yollarını ararlar. Mesih'i ölüme gönderen ruh, kötülerini O'nun izleyicilerini yok etmeye yönlendirmektedir. Tüm bunlar, o ilk peygamberlik sözünde öngörölmüştü: "Seninle kadını, onun soyuyla senin soyunu birbirinize düşman edeceğim." Ve bu, zamanın sonuna dek sürecektir.

Şeytan tüm kuvvetlerini toplamakta ve tüm gücünü çarpışmaya vermektedir. Neden daha büyük bir direnişle karşılaşmamaktadır? Mesih'in askerleri neden böylesine uykulu ve kayıtsız? Çünkü Mesih'le gerçek bağlantıları çok zayıf; çünkü O'nun Ruhundan son

derece yoksunlar. Günah onlara, Efendileri'ne olduğu kadar çirkin ve iğrenç gelmiyor. Mesih'in yaptığı gibi, ona kesin ve kararlı bir dirençle karşılık vermiyorlar. Günahın muazzam kötülüğünü ve habisliğini fark etmiyorlar, karanlığın efendisinin hem karakterine hem de gücüne karşı körler. Şeytan'a ve işlerine çok az düşmanlık gösteriliyor, çünkü onun gücüne ve kötü niyetine, Mesih'e ve O'nun kilisesine açmış olduğu geniş kapsamlı savaşa dair büyük bir bilgisizlik var. Burada büyük kalabalıklar aldatılmaktadır. Düşmanlarının, kötü meleklerin zihinlerini denetim altında tutan güçlü bir general olduğunu ve iyi hazırlanmış planlar ve ustaca

manevralarla, canların kurtuluşunu engellemek için Mesih'e karşı savaştığını bilmemektedirler. Sözde Hristiyanlar arasında, hatta müjdenin hizmetkârları arasında, Şeytan'ın adı bile geçmemekte, belki bir iki kez kürsüde söz edilmektedir. Onun sürekli faaliyetinin ve başarısının kanıtlarını gözden kaçırmakta; kurnazlığına dair pek çok uyarıyı ihmal etmekte; hatta varlığını dahi görmezden gelmektedirler.

İnsanlar onun hilelerinden habersiz iken, bu uyanık düşman her an onların yolları üzerindedir. Evlerin her odasına, kentlerimizin her sokağına, kiliselere, ulusal meclislere, adalet saraylarına girerek insanları şaşırtmakta,

aldatmakta, ayartmakta, erkeklerin, kadınların ve çocukların ruhlarını ve bedenlerini yıkıma uğratmakta, aileleri yıkmakta, nefret, kıskançlık, çekişme, kışkırtma ve cinayet tohumları ekmektedir. Hristiyan alemi ise bu şeylere adeta Allah'ın takdir ettiği ve olması gereken şeyler gözüyle bakmaktadır.

Şeytan sürekli olarak Allah'ın halkını dünyadan ayıran engelleri yıkmak suretiyle onları yenmeye çalışmaktadır. Eski İsrail, putperest uluslarla yasak olan birlikteliğe cüret ettiğinde, ayartılarak günaha düşürülmüştü. Modern İsrail de benzer bir şekilde yoldan saptırılmaktadır. "Tanrı'nın görünümü olan Mesih'in yüceliğiyle

ilgili Müjde'nin ışığı imansızların üzerine doğmasın diye, bu çağın ilahı onların zihinlerini kör etmiştir” (2. Korintliler 4:4). Mesih'in kararlı izleyicileri olmayan herkes, Şeytan'ın hizmetkârlarıdır. Yenilenmemiş kalpte günah sevgisi ve onu besleme ve mazur gösterme eğilimi vardır. Yenilenmiş kalpte ise günahahtan nefret ve ona karşı kararlı direnç vardır. Hristiyanlar tanrısızların ve inançsızların toplumunu seçtiklerinde, kendilerini ayartıya maruz bırakırlar. Şeytan kendisini görünürden gizleyerek, gözleri üzerine sinsice aldatıcı örtüsünü çekmektedir. Bu ortamın kendilerine zarar vermek üzere tasarlandığını göremezler; bir yandan sürekli olarak

karakter, sözler ve eylemler ile dünyaya asimile olurlarken, diğer yandan gitgide daha da körleşirler.

Dünyasal geleneklere uyum kiliseyi dünyaya döndürür; hiçbir zaman dünyayı Mesih'e döndürmez. Günaha yakınlık, kaçınılmaz olarak daha az iğrenç görünmesine neden olacaktır. Şeytan'ın hizmetkârlarıyla birlik olmayı seçenler çok geçmeden efendilerinden korkmaz hale geleceklerdir. Görev yolundayken Daniel'in kralın sarayında karşılaştığı gibi denemelerle karşılaşırırsak, Allah'ın bizi koruyacağından emin olabiliriz; fakat kendimizi ayartılacak duruma sokarsak er ya da geç düşeriz.

Ayartıcı çoğunlukla en başarılı

alışmasını kendisinin etkisi altında olduğundan en az Şüphe edilenin aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Yetenekli ve eğitilmiş kişiler, sanki bu nitelikler Allah korkusunun eksikliğini telafi edermiş, ya da insana O'nun hoşnutluğunu kazandırılmış gibi, hayranlık ve saygı görmektedirler. Yetenek ve kültür başlı başına Allah'ın armağanlarıdır; fakat bunlar dindarlığın yerine konulduğunda, canı Allah'a yakınlaştırmak yerine O'ndan uzaklaştırdığında, birer lanete ve tuzığa dönüşürler. Pek çok kişi, incelik ya da zarafet gibi görünen her şeyin bir bakıma Mesih'e ilişkin olması gerektiği fikrine sahiptir. Hiçbir zaman bundan daha büyük bir yanılgı olmamıştır. Bu

nitelikler her Hristiyan'ın karakterini süslemelidir, zira gerçek dinin yararına güçlü bir etki bırakacaklardır; fakat Allah'a adanmalıdırlar, aksi halde kötülük için kullanılan güçlere dönüşebilirler. Yaygın olarak ahlak dışı kabul edilen eylemlere tenezzül etmeyen, kültürlü bir zihne ve iyi davranışlara sahip pek çok kişi, Şeytan'ın elinde parlak birer aletten başka bir şey değildir. Onun etkisinin ve örneğinin sinsi ve aldatıcı niteliği, bu kişileri Mesih'in davası için bilgisiz ve kültürsüz kişilerden daha tehlikeli bir düşman haline getirir.

Süleyman, samimi dua ve Allah'a bağlılıkla dünyanın hayretini ve hayranlığını uyandıran bilgeliğe sahip

olmuştur. Fakat gücünün Kaynağı'na sırt çevirdiğinde ve kendi kendine güvenmeye başladığında, ayartıya yenik düştü. Böylece, en bilge krala bahşedilmiş olan muhteşem güçler, onu ancak canların düşmanınının daha etkin bir aracısı haline getirdi.

Şeytan sürekli olarak Hristiyanların zihinlerini gerçeğe kör etmeye çalışsa da, onlar savaşlarınının “insanlara karşı değil, yönetimlere, hükümlerliklere, bu karanlık dünyanın güçlerine, kötülüğün göksel yerlerdeki ruhsal ordularına karşı” olduğunu unutmamalıdır (Efesliler 6:12). Esinlenen uyarınının sesi yüzyılların ötesinden zamanımıza ulaşmaktadır: “Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis

kükreyen aslan gibi yutacak birini arayarak dolaşıyor” (1. Petrus 5:8). “İblis’in hilelerine karşı durabilmek için Tanrı’nın sağladığı bütün silahları kuşanın” (Efesliler 6:11).

Adem’in zamanından günümüze dek, büyük düşmanımız gücünü baskı yapmak ve yok etmek için kullanmaktadır. Şimdi kiliseye yönelik son seferine hazırlanmaktadır. İsa’yı izlemek isteyen herkes bu acımasız düşmanla karşı karşıya gelecektir. Hristiyan, ilahî Örnek’i ne kadar yakından izlerse, Şeytan’ın saldırıları için o kadar açık bir hedef haline gelecektir. Kötü olanın aldatmacalarını ifşa ederek Mesih’i insanlara sunma gayesiyle Allah’ın davasında faal

biçimde çalışan herkes, Pavlus'un, Rabb'e tam bir alçakgönüllülikle, gözyaşları içinde kulluk ettiğine²⁹² ilişkin tanıklığına katılabilecektir.

Şeytan Mesih'e en şiddetli ve en sinsi ayartılarıyla saldırmış, ancak her çatışmada geri püskürtülmüştü. O savaşlar bizim yararımıza verilmişti; o zaferler bizim de galip gelmemizi mümkün kılmaktadır. Mesih, arayan herkese güç verecektir. Hiç kimse Şeytan'a kendi rızası dışında yenik düşemez. Ayartıcının iradeyi denetim altına almak ya da canı günah işlemeye zorlamak için hiçbir gücü yoktur. Sıkıntı verebilir, fakat kirletemez. Acı verebilir, fakat lekeleyemez. Mesih'in zafer kazanmış olduğu gerçeği, O'nun

izleyicilerine günaha ve Şeytan'a karşı
yiğitçe savaşmak için cesaret vermelidir.

292 Bkz. Elçilerin İşleri 20:19.

31 – KÖTÜ RUHLARIN ARACILIĞI

Görünen dünyanın görünmeyen dünyayla bağlantısı, Allah'ın meleklerinin hizmeti ve kötü ruhların varlığı, Kutsal Yazılar'da açıkça bildirilmiştir ve insanlık tarihiyle ayrılmaz bir şekilde iç içedir. Kötü ruhların varlığını inkâra yönelik büyüyen bir akım vardır, “kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen” kutsal melekler (İbraniler 1:14) ise pek çok kişi tarafından ölülerin ruhları olarak görülmektedir. Ancak Kutsal Yazılar hem iyi hem de kötü meleklerin varlığını bildirmekle kalmaz, bunların ölü insanların

bedenden ayrılmış ruhları olmadığına dair tartışılmaz kanıt da sunarlar.

İnsanın yaratılışından önce melekler vardı; zira dünyanın temelleri atıldığında, “sabah yıldızları birlikte şarkı söy[lüyor], bütün Allah oğulları²⁹³ sevinçle çağırışı[yordu]” (Eyüp 38:7). İnsanın düşmesinden sonra yaşam ağacını korumak için melekler gönderildi, bu olay herhangi bir insanın ölmesinden önce gerçekleşmişti. Melekler doğaları itibarıyla insandan üstündüler, zira mezmurcu insanın “meleklerden biraz aşağı” olarak yaratıldığını bildiriyor (Mezmunur 8:5 [KM]).

Kutsal Yazılar bize göksel varlıkların sayısını, güç ve görkemini, ayrıca

Allah'ın yönetimiyle olan bağlantılarını ve kurtarış işiyle ilgilerini bildirmektedir. “RAB tahtını göklere kurmuştur, O'nun egemenliğı her yeri kapsar.” Peygamber de şöyle diyor: “Tahtın... çevresinde çok sayıda melek gördüm, seslerini işittim.” Kralların Kralı'nın huzurunda –“O'nun melekleri, O'nun sözünü dinleyen, söylediklerini yerine getiren güç sahipleri... isteğini yerine getiren kulları” hizmet etmektedir (Mezmur 103:19–21; Vahiy 5:11). Daniel Peygamber'in gördüğü göksel elçilerin sayısı binlerce binler ve on binlerce on binlerdi. Elçi Pavlus onları “on binlerce mele[k]”²⁹⁴ olarak tanımladı (Daniel 7:10; İbraniler 12:22). Allah'ın elçileri

olarak, görkemleri o kadar göz kamaştırıcı, uçuşları o kadar hızlıdır ki, “şimşek çakar gibi” (Hezekiel 1:14) ileri giderler. Kurtarıcı'nın mezarında beliren meleğin “görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı,” nöbetçiler onun korkusundan titredi ve “ölü gibi yere yıkıldılar” (Matta 28:3, 4). Kibirli Asur kralı Sanherib Allah'a meydan okuyup küfrettiği ve İsrail'i yıkmakla tehdit ettiği zaman, “O gece RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü.” Sanherib'in ordusundaki “bütün yiğit savaşçıları, önderleri, komutanları yok etti... Asur Kralı utanç içinde ülkesine döndü” (2. Krallar 19:35; 2. Tarihler 32:21).

Allah'ın çocuklarına merhamet görevleriyle melekler gönderildi. Bereket vaatleriyle İbrahim'e;²⁹⁵ doğru adam Lut'u korkunç yıkımdan kurtarmak için Sodom'un kapılarına;²⁹⁶ çölde yorgunluktan ve açlıktan ölmek üzere olan İlyas'a;²⁹⁷ düşmanları tarafından kıştırıldığı küçük kasabayı ateşten arabalar ve atlarla sararak Elişa'ya;²⁹⁸ putperest kralın sarayında ilahî bilgelik ararken,²⁹⁹ ve daha sonra aslanların pençesine terk edildiğinde Daniel'e;³⁰⁰ Hiroses'in zindanında ölümü bekleyen Petrus'a;³⁰¹ Filipi'deki tutuklulara;³⁰² denizdeki fırtınalı gecede Pavlus ile yoldaşlarına;³⁰³ müjdeyi kabul etmesi için Kornelius'un zihnini açarak;³⁰⁴ Petrus'u kurtuluş bildirisiyle

Uluslar'dan olan yabancıya göndererek³⁰⁵—kutsal melekler tüm çağlarda Allah'ın halkına işte böyle hizmet ettiler.

Mesih'in her izleyicisine bir koruyucu melek verilir. Bu göksel gözcüler doğruları kötülüğün efendisinin gücünden korur. Bunu Şeytan'ın kendisi de şu sözlerle kabul etmiştir: “Eyüp Tanrı'dan boşuna mı korkuyor? ... Onu, ev halkını, sahip olduğu her şeyi sen çitle çevirip korumadın mı?” (Eyüp 1:9, 10). Allah'ın halkını koruduğu araç, mezmurcunun sözlerinde sunulmuştur: “RAB'bin meleği O'ndan korkanların çevresine ordugâh kurar, kurtarır onları” (Mezmur 34:7). Kurtarıcı, kendisine

inananlarla ilgili olarak şu sözleri söylemişti: “Bu küçüklerden birini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerdeki Babam’ın yüzünü her zaman görürler” (Matta 18:10). Allah’ın çocuklarına hizmet etmek üzere atanan melekler, her zaman O’nun huzuruna girebilmektedirler.

Böylece, karanlığın efendisinin aldatıcı gücüne ve aralıksız fesadına maruz kalan ve kötülüğün tüm kuvvetleriyle çatışma halinde bulunan Allah halkına, göksel meleklerin sürekli koruyuculuğunun güvencesi verilmektedir. Bu güvence, ihtiyaç olmadığı halde verilmiyor. Allah, çocuklarına lütuf ve koruma vaadi

vermişse, karşı konulması gereken kötülüğün güçlü aracıları olduğu içindir – çok sayıda, kararlı ve yorulmak bilmeyen, fesadına ve gücüne duyarsız ya da kayıtsız kalınmaması gereken aracılar.

Başlangıçta günahsız olarak yaratılan kötü ruhlar, şimdi Allah'ın habercileri olan kutsal varlıklarla doğalarında, güçte ve yücelikte eşittirler. Fakat günah nedeniyle düşerek, Allah'ın adını lekelemek ve insanı yıkıma uğratmak için birlik oldular. Şeytan'ın isyanına katıldılar, onunla birlikte gökten atıldılar ve takip eden tüm çağlarda ilahî otoriteye karşı açtığı savaşta onunla işbirliğinde bulundular. Kutsal Yazılar'da birliklerinden ve

yönetimlerinden, çeşitli sınıflarından, zekâ ve kurnazlıklarından ve insanların huzuruna ve mutluluğuna karşı kurdukları habis tasarılardan söz edilir.

Eski Ahit tarihi yer yer varlıklarından ve aracılıklarından bahseder; fakat kötü ruhların güçlerini en çarpıcı şekilde gösterdikleri zaman, Mesih'in yeryüzünde olduğu zamandı. Mesih insanın kurtuluşu için tasarlanan planı uygulamak üzere gelmişti, Şeytan da dünyayı denetim altına alma hakkını ileri sürmeye kararlıydı. Filist ülkesi dışında yeryüzünün her yerinde putperestliği tesis etmeyi başarmıştı. Ayartıcının etkisine tamamen boyun eğmemiş olan tek ülkeye, Mesih halkın üzerine göğün ışığını tutmak için geldi.

Burada iki rakip güç, üstünlük için savaşıyordu. İsa sevgi dolu kollarını açarak, kendisinde af ve huzur bulmak isteyen herkesi davet etti. Karanlığın orduları sınırsız denetim sahibi olmadıklarını gördüler ve Mesih'in görevinin başarıya ulaşması halinde kendi egemenliklerinin çok geçmeden sona ereceğini anladılar. Şeytan zincire vurulmuş bir aslan gibi öfkelenmiş ve insanların ruhları üzerinde olduğu gibi bedenleri üzerinde de gücünü küstahça sergiledi.

İnsanların cene³⁰⁶ tutulduğu gerçeği Yeni Ahit'te açıkça belirtilmiştir. Bu sorundan muzdarip olanlar yalnızca doğal nedenlerden ötürü acı çekmiyorlardı. Mesih, uğraştığı şeyin

ne olduğunu tam olarak biliyordu ve kötü ruhların doğrudan mevcudiyetinin ve aracılığının farkındaydı.

Sayıları, güçleri ve kötülükleriyle, ayrıca Mesih'in kudreti ve merhametiyle ilgili çarpıcı bir örnek, Kutsal Yazılar'da Gadaralı³⁰⁷ cinlilerin iyileştirilmesi öyküsünde verilmiştir. Bu zavallı akıl hastaları hiçbir kısıtlama tanımıyor, kıvranıyor, köpürüyor, kuduruyor, havayı çığlıklarıyla dolduruyor, hem kendilerine zarar veriyor hem de yaklaşan herkes için tehlike oluşturuyorlardı. Kanayan ve biçimsizleşmiş bedenleri ile dağılmış zihinleri, karanlığın efendisine hoş bir manzara sunuyordu. Hasta adamları

denetleyen cinlerden biri şöyle dedi: “Adım Tümen. Çünkü sayımız çok” (Markos 5:9). Roma ordusunda lejyon denilen bir tümen üç ile beş bin arasında askerden meydana geliyordu. Şeytan’ın orduları da bölüklere ayrılmıştır, bu cinlerin ait olduğu tek bir bölüğün cin sayısı bir tümen kadardı.

İsa’nın emriyle kötü ruhlar kurbanlarından ayrıldılar, böylece adamlar Kurtarıcı’nın ayakları dibine sakin, uysal, akıllı ve nazik bir şekilde oturdular. Fakat cinlerin bir domuz sürüsüne girerek onları denize sürüklemelerine izin verildi; Gadara halkı içinse bunların kaybı Mesih’in vermiş olduğu bereketlere baskın çıktı

ve ilahî Şifa Verici'ye gitmesi için yalvardılar. Şeytan'ın sağlamaya çalıştığı sonuç buydu. Halkın kaybının suçunu İsa'ya atarak, onların bencil korkularını uyandırdı ve O'nun sözlerini dinlemelerini engelledi. Şeytan sürekli olarak kayıpların, talihsizliklerin ve acıların sorumlusu olarak Hristiyanları suçlamakta, azarın ait olduğu yere – kendisi ve aracılarının üzerine – gitmesine engel olmaktadır.

Fakat Mesih'in amaçları engellenmemişti. Kötü ruhların domuz sürüsünü yok etmesine izin vererek, kazanç uğruna bu kirli hayvanları yetiştiren Yahudileri azarlamış oldu. Mesih cinleri kısıtlamasaydı, yalnızca domuzları değil, onların bakıcılarını ve

sahiplerini de denize atacaklardı. Hem bakıcılar hem de sahipler, yalnızca O'nun kurtulabilmeleri için merhametle uyguladığı gücü sayesinde korundular. Bu olayın gerçekleşmesine ayrıca, öğrencilerin Şeytan'ın hem insanlar hem de hayvanlar üzerindeki zalim gücüne tanık olabilmeleri için izin verildi. Kurtarıcı, izleyicilerinin karşılaşacakları düşman hakkında bilgi sahibi olmalarını, böylece onun hileleriyle aldanarak yenilgiye uğramamalarını arzuluyordu. O bölge halkının kendisinin Şeytan'ın tutsaklığını kırma ve esirlerini serbest bırakma gücünü görmesini de istemişti. Bundan sonra İsa'nın kendisi oradan ayrılmasına rağmen, mucizevi bir

şekilde kurtulan adamlar orada kalarak Velinimetleri'nin merhametini duyurdular.

Kutsal Yazılar'da benzer nitelikli başka olaylar da kaydedilmiştir. Suriye–Fenikeli bir kadının kızı acı veren bir şekilde cine tutulmuştu, İsa onu kendi sözüyle çıkardı (Markos 7:26–30). “Kör ve dilsiz bir cinli” (Matta 12:22); dilsiz bir ruha tutulan, bunun “öldürmek için sık sık ateşe, suya attı[ğ]ı” genç (Markos 9:17–27); “kötü ruh” tarafından işkence edilerek, Kefernahum'daki havrada Şabat günü sükunetini bozan hasta (Luka 4:33–36) – bunların tümü müşfik Kurtarıcı tarafından iyileştirildi. Mesih hemen her durumda, cine zeki bir varlık olarak

sesleniyor, kurbanından çıkararak ona artık işkence etmemesini emrediyordu. Kefernahum'da ibadet edenler O'nun kudretli gücünü gördüklerinde “şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, ‘Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyor!’ diyorlardı” (Luka 4:36).

Cine tutulanlar çoğunlukla büyük acılar içinde resmedilmiştir; ancak bu kuralın istisnaları da vardı. Bazı kişiler doğaüstü güç edinmek uğruna şeytanî etkiye kapı açıyorlardı. Tabii ki bu kişilerin cinlerle hiçbir sorunu olmuyordu. Bu grupta falcılık ruhuna sahip olanlar vardı – Büyücü Simun,³⁰⁸ sihirbaz Elimas³⁰⁹ ve Filipî'de Pavlus ile Silas'ı izleyen genç kız.³¹⁰

Kötü ruhların etkisinin meydana getirdiği tehlikeye en çok maruz kalanlar, Kutsal Yazılar'ın doğrudan ve çok sayıda tanıklığına rağmen, iblisin ve onun meleklerinin varlığını ve aracılığını reddedenlerdir. Onların hilelerinden habersiz olduğumuz sürece, neredeyse hayal bile edilemeyecek bir üstünlüğe sahiptirler; pek çok kişi kendi bilgeliğinin yolunu izlediklerini sanarak onların önerilerine kulak vermektedir. İşte bu yüzden, zamanın sonuna yaklaştığımız günlerde, Şeytan bir yandan aldatmak ve yok etmek için muazzam bir güçle çalışırken, diğer yandan her yerde kendisinin var olmadığı inancını yaymaktadır. Onun yöntemi kendisini

ve çalışma biçimini gizlemektir.

Büyük aldatıcıyı, onun hilelerini öğrenecek olmamızdan çok hiçbir şey korkutmamaktadır. Gerçek karakterini ve amaçlarını daha iyi gizleyebilmek için, kendisinin alay ya da aşağılamadan daha güçlü bir duygu uyandırmayacak şekilde temsil edilmesini sağlamıştır. Komik ya da iğrenç bir nesne, biçimsiz, yarı insan ve yarı hayvan bir şekilde resmedilmekten hoşnuttur. Adının kendisinin zeki ve bilgili olduğunu düşünen kimseler tarafından eğlence ve alayla kullanıldığını duymaktan memnundur.

Kendisini üstün bir beceriyle gizlediğinden, “Böyle bir varlık gerçekten de var mı?” sorusu sıkça

sorulmaktadır. Kutsal Yazılar'ın en açık tanıklığını yalanlayan kuramların dinsel dünyada bu kadar büyük rağbet görmesi, başarısının kanıtıdır. Şeytan kendi etkisinin farkına varmayanların zihinlerini büyük bir kolaylıkla denetleyebildiği için, Allah'ın sözü bize onun habis işleri hakkında pek çok örnek vermekte, gizli güçlerini gözümüzün önünde açığa çıkarmakta, böylece bizi onun saldırılarına karşı uyarmaktadır.

Kurtarıcımız'ın üstün gücünde korunak ve kurtuluş bulamayacak olsaydık, Şeytan'ın ve ordusunun gücü ve habisliği bizi haklı olarak telaşlandırabilirdi. Mallarımızı ve canlarımızı kötü insanlardan korumak

için evlerimizi sürgülerle ve kilitlerle dikkatle emniyete alıyoruz; ancak sürekli olarak bize ulaşmaya çalışan ve saldırılarına karşı kendi gücümüzde hiçbir savunma yöntemimiz olmayan kötü melekleri pek az düşünüyoruz. Onlara izin verilirse zihinlerimizi karıştırabilir, bedenlerimizi hasta ederek eziyet çektirebilir, mallarımızı ve canlarımızı yok edebilirler. Tek zevkleri sefalette ve yıkımdadır. İlahî hükümlere direnerek, Allah kendilerini kötü ruhların denetimine bırakıncaya dek Şeytan'ın ayartılarına teslim olanların durumu korkunçtur. Fakat Mesih'i izleyenler O'nun gözetimi altında her zaman güvendedir. Onları korumak için gökten kudretli melekler

gönderilir. Kötülüğün efendisi, Allah'ın kendi halkının etrafına kurduğu korumayı delip geçemez.

293 Bkz. Eyüp 38:7 dipnot.

294 Grekçe kelime, ya “on binlerce melek” ya da “sayısız melek” anlamına gelebilir.

295 Bkz. Yaratılış 12:1–3, 15:1–7, 17:1–8.

296 Bkz. Yaratılış 19:1–29.

297 Bkz. 1. Krallar 19:1–9.

298 Bkz. 2. Krallar 6:8–23.

299 Bkz. Daniel 2. bölüm.

300 Bkz. Daniel 6. bölüm.

301 Bkz. Elçilerin İşleri 12:1–19.

302 Bkz. Elçilerin İşleri 16:16–40.

303 Bkz. Elçilerin İşleri 27:13–44.

304 Bkz. Elçilerin İşleri 10:1–8.

305 Bkz. Elçilerin İşleri 10:9–23.

306 Tüm Türkçe Kutsal Kitap çevirilerinde “cin” olarak ifade edilen varlıklar, aslında (bu bölümün başında sözü edilen) Şeytan'ın saptırarak düşmelerine neden olduğu melekleri ifade eder, dolayısıyla toplumumuzda kültürel olarak tanınan, kötülerinin yanı sıra iman edenleri de bulunduğu inanılan “cin”lerle ilişkisi yoktur. Kutsal Kitap [KK] çevirisinde bu düşmüş melekleri kastederken kötü ruh ve aldatici ruh ifadeleri de kullanılır. İblis kelimesi her zaman Şeytan'ı ifade eder.

307 Bkz. Matta 8:28; Markos 5:1; Luka 8:26.

308 Bkz. Elçilerin İşleri 8:9–24.

309 Bkz. Elçilerin İşleri 13:6–12.

310 Bkz. Elçilerin İşleri 16:16–18.

32 – ŞEYTAN'IN TUZAKLARI

Mesih ile Şeytan arasında yaklaşık altı bin yıldır süren büyük mücadele sonuna yaklaşmaktadır; bu nedenle kötülüğün efendisi Mesih'in insanlık yararına yaptığı işleri yıkmak ve canları kendi tuzaklarına düşürmek için çabalarını ikiye katlamıştır. Ulaşmaya çalıştığı amaç, Kurtarıcı'nın arabuluculuk görevi sona erene ve günaha verilecek bir kurban kalmayana dek, insanları karanlıkta ve tövbesizlikte bırakmaktır.

Gücüne direnç göstermek için özel bir çaba sarf edilmediğinde, kilisede ve dünyada kayıtsızlık hakim olduğunda Şeytan endişe etmez; zira istediği gibi

tutsak ettiklerini kaybetme tehlikesi yoktur. Fakat ebedi konulara dikkat çekildiğinde ve canlar “Kurtulmak için ne yapmalıyım?” sorularını sormaya başladığında hemen orada bulunarak, gücünü Mesih’in gücüne karşı kullanmaya ve Kutsal Ruh’un etkisini yok etmeye çalışır.

Kutsal Yazılar, bir keresinde Allah’ın meleklerinin Rabb’in huzuruna çıkmak için geldiklerinde, Şeytan’ın da onlarla birlikte geldiğini belirtir (Eyüp 1:6), ancak onun amacı Ebedi Kral’ın önünde eğilmek değil, doğrulara karşı habis tasarılarını ilerletmektir. Aynı amaçla, Allah’a ibadet için toplanan insanların arasına da karışır. Gözlerden gizli olsa da, tüm gayretiyle ibadet

edenlerin zihinlerini kontrol etmek için çalışmaktadır. Tecrübeli bir general gibi, planlarını önceden hazırlar. Allah'ın habercisinin Kutsal Yazılar'ı araştırdığını gördüğünde, insanlara sunulacak olan konuya dikkat eder. Sonra, mesajın tam o konuda aldattığı insanlara ulaşmaması için tüm kurnazlığını ve zekâsını kullanarak şartları kontrol etmeye çalışır. Uyarıya en fazla ihtiyacı olan kişi, tam o zamanda hazır bulunmasını gerektiren bir iş anlaşmasına sevk edilir, ya da başka bir şekilde canına can katacak olan sözleri duyması engellenir.

Tekrar, Şeytan, Rabb'in kullarının insanları kuşatan ruhsal karanlıktan dolayı sıkıntıda olduklarını görür.

Onların, kayıtsızlığın, ilgisizliğin ve uyuşukluğun etkisini kırmak için ilahî lütuf ve gücü diledikleri duaları işitir. Bundan sonra yenilenen bir gayretle hilesini uygulamaya devam eder. İnsanların iştahlarını kabartır ya da başka bir şekilde kendi arzularına esir eder, böylece onların duyarlılıklarını körelterek, öğrenmeye en çok ihtiyaç duydukları şeyleri işitmelerine engel olur.

Şeytan, duayı ve Kutsal Yazılar'ı araştırmayı ihmal ettirebileceği kişilerin, kendisinin saldırılarına yenik düşeceğini çok iyi bilmektedir. Bu nedenle zihni meşgul etmek için her türlü hileyi tasarlar. Tarihte her zaman, gerçeği öğrenmeye devam etmek

yerine, anlaşamadıkları kişilerin karakterindeki kusurları veya imanlarındaki hataları araştırmayı dinleri haline getiren, dindarlık iddiasındaki bir grup insan olagelmiştir. Bunlar Şeytan'ın sağ kollarıdır. Kardeşleri suçlayanların sayısı az değildir ve bunlar Allah'ın çalışmakta olduğu ve kullarının O'na gerçek saygı gösterdikleri her an etkindirler. Gerçeği bilen ve buna itaat edenlerin sözleri ve eylemlerini sahte bir renge boyarlar. Mesih'in en ciddi, gayretli ve özverili kullarını, aldatılmış veya aldatıcı olarak gösterirler. Her gerçek ve asil işin ardındaki etkenleri çarpıtmak, imalı sözler yaymak ve deneyimsiz kişilerin zihinlerinde şüphe

uyandırmak onların işidir. Akla gelen her şekilde, saf ve doğru olan şeylerin yanlış ve aldatıcı olarak görülmesini sağlamaya çalışırlar.

Ancak onlarla ilgili olarak hiç kimsenin aldanmaması gerekir. Kimin çocukları oldukları, kimin örneğini izledikleri ve kimin işini yaptıkları kolaylıkla anlaşılabilir. “Onları meyvelerinden tanıyacaksınız” (Matta 7:16). Tuttukları yol, zehirli iftiracı, “kardeşlerimizin suçlayıcısı” Şeytan’ın yoluna benzer (Vahiy 12:10).

Büyük aldatıcının, canları tuzağa düşürmek için kullandığı her türlü yanlışlığı sunmaya hazır pek çok temsilcisi – mahvetmek için uğraştığı insanların çeşitli zevklerine ve

yeteneklerine uygun olarak hazırlanan sapkınlıkları vardır. Onun niyeti, şüphe ve inançsızlığı teşvik edecek samimiyetsiz ve ahlaksız unsurları kiliseye sokarak, Allah'ın işinin ilerlemesini görmek ve onunla birlikte ilerlemek isteyenleri engellemektir. Allah'a ya da O'nun sözüne gerçekten iman etmeyen birçok kişi, gerçeğin bazı ilkelerini onaylayarak Hristiyan gibi görünmekte, böylece yanılıklarını Kutsal Yazılar'ın öğretisi gibi sunmaktadır.

İnsanın neye inandığının hiçbir önemi olmadığı fikri, Şeytan'ın en başarılı hilelerinden biridir. Sevgi ile kabul edilen gerçeğin, alıcının canını kutsadığını bilir; bu yüzden sürekli

olarak gerçeği sahte kuramlarla, masallarla, başka bir müjdeyle değiştirmeye çalışmaktadır. Başlangıçtan beri Allah'ın kulları sahte öğretmenlere karşı, yalnızca kötü adamlar oldukları için değil, aynı zamanda ruha ölümcül zararlar veren yalanları aşıladıkları için, mücadele vermişlerdir. İlyas, Yeremya ve Pavlus, insanları Allah'ın sözünden döndüren kişilere kararlılıkla ve korkusuzca karşı koymuşlardır. Doğru dinsel inancı önemsiz gibi gösteren özgürlükçü yaklaşım, gerçeğin bu kutsal savunucularından rağbet görmemiştir.

Hristiyan dünyasında görölen Kutsal Yazılar'ın boş ve gerçek dışı yorumları ile dinsel inanca dair çelişkili kuramlar,

insanların gerçeği ayırt edememeleri için büyük dűşmanımızın zihinleri karıştırmaya yönelik çalışmasıdır. Hristiyan kiliseleri arasında mevcut olan uyumsuzluk ve bölünme de, büyük ölçüde Kutsal Yazılar'ın beğenilen bir kuramı desteklemek için çarpıtılması şeklindeki yaygın gelenekten kaynaklanmaktadır. Pek çok kiři, Allah'ın isteğini öğrenmek için O'nun sözünü alçakgönüllü bir kalple çalışmak yerine, sırf tuhaf veya farklı bir görüş keşfetmeye çalışmaktadır.

Yanlış öğretileri veya İsa'ya özgü olmayan davranışları desteklemek amacıyla bazı kişiler Kutsal Kitap metinlerini bağlamından ayrı değerlendirerek, görüşlerini kanıtlamak

için örneğin tek bir ayetin yarısını kullanırlar, oysa ayetin geri kalan kısmı anlamın tam aksi yönde olduğunu gösterebilir. Yılanın aldatıcılığıyla kendilerini dünyasal arzularına uygun, aslında birbirinden bağımsız olan yorumların ardına gizlerler. Böylelikle pek çok kişi Allah'ın sözünü kasıtlı olarak saptırır. Güçlü hayal gücüne sahip başka kişiler de, Kutsal Yazılar'ın benzetmelerine ve simgelerine dayanarak bunları kendi keyiflerine göre yorumlar ve Kutsal Kitap'ın kendi kendisini yorumlamasına aldırmayarak, kendi kuruntularını Kutsal Kitap'ın öğretileri olarak sunarlar.

Kutsal Yazılar'ın çalışılmasına duacı, alçakgönüllü ve öğretilerle bir ruh

olmadan başlanırsa, hem en zor, hem de en açık ve en basit metinler gerçek anlamlarından saptırılacaktır. Papalık önderleri Kutsal Yazılar'dan amaçlarına en iyi hizmet edecek bölümlerini seçmekte, kendilerine uygun şekilde yorumlamakta ve bunları insanlara sunmaktadırlar; bir yandan da insanları Kutsal Kitap'ı çalışma ve onun kutsal gerçeklerini kendi kendilerine öğrenme ayrıcalığından mahrum bırakmaktadırlar. Kutsal Kitap'ın tümü insanlara olduğu gibi sunulmalıdır. Kutsal Yazılar'ın öğretilerinin büyük bir biçimde saptırılmasındansa, Kutsal Kitap eğitimini hiç almamaları kendileri için daha iyi olacaktır.

Kutsal Kitap, Yaratıcıları'nın isteğini

öğrenmek isteyen herkese kılavuz olması için tasarlanmıştır. Allah insanlara kesin peygamberlik sözünü vermiştir; melekler, hatta Mesih'in kendisi, Daniel ve Yuhanna'ya yakın zamanda olması gereken olayları bildirmek için gelmiştir. Kurtuluşumuzu ilgilendiren önemli konular bir sis perdesi içinde bırakılmamıştır. Bunlar, gerçeğin dürüst arayıcılarının aklını karıştıracak ya da yanlış yönlendirecek şekilde açıklanmamıştır. Rab, peygamber Habakkuk aracılığıyla şöyle demiştir: “Rüyeti yaz, ve levhaların üzerine açıkça yaz da, onu okuyan koşsun” (Habakkuk 2:2 [KM]). Allah'ın sözü, onu dua eden bir kalple çalışan herkes

için açıkça anlaşılırdır. Gerçekten dürüst olan her can, gerçeğin ışığına gelecektir. “Doğrulara ışık... saçar” (Mezmunur 97:11). Hiçbir kilise, üyeleri gerçeği gizli bir hazine gibi, ciddiyetle aramadığı müddetçe, kutsallıkta yol alamaz.

“Liberallik” çığlığı nedeniyle, insanlar düşmanlarının hilelerine körleşmiştir, o ise bu esnada amacını gerçekleştirmek için durmadan çalışmaktadır. O, Kutsal Kitap’ın yerine insanî yorumları geçirmekte başarılı oldukça, Allah’ın yasası bir kenara bırakılır, kiliseler de özgür olduğunu iddia etmelerine rağmen günahın tutsaklığı altına girerler.

Pek çok kişi için bilimsel araştırma bir

lanet haline gelmiştir. Allah, bilim ve sanattaki keşifler ile dünyaya bir ışık seli yağmasına izin vermiştir; ancak en büyük zihinler bile, araştırmalarında Allah'ın sözüyle yönlendirilmedikleri sürece, bilim ve vahiy ilişkilerini sorgulamaya çalışırken afallamaktadırlar.

İnsan bilgisi hem maddesel, hem de ruhsal konularda kısmî ve eksiktir; bu nedenle birçok kişi kendi bilimsel görüşlerini Kutsal Yazılar'ın ifadeleriyle bağdaştıramamaktadır. Birçokları, kuram ve tahminden öte gitmeyen şeyleri bilimsel gerçekler olarak kabul etmekte ve Allah'ın sözünün “yalan yere ‘bilgi’ denen” öğretilerle sınılanması gerektiğini sanmaktadır (1. Timoteos

6:20). Yaratıcı ve O'nun işleri onların kavrayışlarının ötesindedir; bunları doğa yasalarıyla açıklayamadıkları için de, Kutsal Kitap tarihi güvenilir olarak görülmektedir. Eski ve Yeni Antlaşma kayıtlarının güvenilirliğinden şüphe edenler, genellikle bir adım daha öteye giderek Allah'ın varlığından da şüphelenmeye başlar ve sınırsız gücü doğaya atfederler. Dayanak noktalarını bıraktıkları için de, sularda başıboş dolaşarak imansızlığın kayalarına vurmaktadırlar.

Böylece pek çok kişi imandan sürçerek Şeytan tarafından ayartılır. İnsanlar Yaratıcıları'ndan daha akıllı olmaya çabalamışlardır; insan felsefesi, sonsuz çağlar boyunca hiçbir zaman

bildirilmeyecek olan sırları araştırıp açıklamaya çalışmıştır. İnsanlar Allah'ın kendisi ve amaçları hakkında bildirdiklerini araştırıp anlasalardı, Yehova'nın görkemi, yüceliği ve gücüne dair öyle güzel bir görüş elde ederlerdi ki, kendi küçüklüklerinin farkına vararak, kendileri ve çocukları için bildirilenlerle yetinirlerdi.

İnsanların zihinlerini Allah'ın bildirmediği ve bizim anlamamızı amaçlamadığı konularda araştırma yapmayla ve tahminler yürütmeye meşgul etmek, Şeytan'ın şaheser hilelerinden biridir. Parlak Yıldız, gökteki yerini böyle yitirmişti. Allah'ın amaçlarınının tüm sırları kendisine açılmadığı için hoşnutsuz olmuş,

kendisine verilen yüksek konumdaki işiyle ilgili olarak bildirilenleri tamamen göz ardı etmişti. Kendi emri altındaki meleklerde de aynı hoşnutsuzluğu uyandırarak, düşmelerine neden oldu. Şimdi de aynı ruhu insanların zihinlerine aşılamaya çalışıp, onları da Allah'ın doğrudan emirlerini hiçe saymaya sevk etmektedir.

Kutsal Kitap'ın açık, kesin gerçeklerini kabul etmek istemeyenler, sürekli olarak vicdanı yatıştıracak hoş masallar arayışındalar. Öğretiler ne kadar daha az ruhsal, daha az özverili ve daha az kendini alçaltıcı şekilde sunulursa, o kadar büyük bir beğeniyle kabul görmektedir. Bu kişiler, düşünsel

güçleri kendi dünyasal arzularına hizmet etmek üzere alçaltmaktadır. Kibirleri içinde, kendilerini Kutsal Yazılar'ı tövbekâr bir ruh ve ilahî kılavuzluk için samimi dua ile araştırmayacak kadar bilge saydıklarından, aldatmalara karşı hiçbir korunakları yoktur. Şeytan yüreğin tutkularını sağlamaya hazırdır ve gerçeğin yerine hilelerini yutturur. Papalık insanların zihinleri üzerindeki gücünü böyle edinmiştir; özveri içerdiği için gerçeği reddeden Protestanlar da aynı yolu izlemektedir. Dünyayla uyumsuz olmamak ve statükoyu korumak için Allah'ın sözünü ihmal edenler, dinsel gerçek yerine, yıkıcı ve sapık öğretilerle karşı

karşıya kalacaklardır. Gerçeği kasıtlı olarak inkar edenler, akla gelebilecek her türlü yanlışlığı kabul edeceklerdir. Bir aldatmaya dehşetle bakan biri, başka bir aldatmayı kolaylıkla kabullenecektir. Elçi Pavlus, “gerçeği sevmeye, böylece kurtulmaya yanaşmayanlar” hakkında konuşurken, şöyle beyan ediyor: “İşte bu nedenle Tanrı yalana kanmaları için onların üzerine yanıtıcı bir güç gönderiyor. Öyle ki, gerçeğe inanmayan ve kötülükten hoşlananların hepsi yargılansın” (2. Selanikliler 2:10–12). Önümüze konulan böylesi bir uyarı, bizi hangi doktrinleri kabul edeceğimiz konusunda gözümüzü dört açmaya sevk ediyor.

Büyük aldatıcının en başarılı vasıtalarından biri, ruhçuluğun aldatıcı öğretileri ve yalancı harikalarıdır. Kendisine ışık meleği süsü vererek, ağlarını en az şüphe duyulacak yerlere atar. İnsanlar Allah'ın Kitabı'nı anlayabilmek için samimi dua ile çalışsalar, yanlış öğretileri kabullenmek üzere karanlıkta kalmazlardı. Fakat gerçeği reddettikleri sürece, aldatmacalara yem olurlar.

Bir başka tehlikeli yanılgı da, Mesih'in bu dünyaya ilk gelişinden önce mevcut olmadığını ileri sürerek, O'nun tanrılığını reddeden öğretilerdir. Bu kuram, Kutsal Kitap'a inanma iddiasındaki geniş bir grup tarafından rağbet görmektedir; ancak

Kurtarıcı'nın Babası'yla ilişkisine, O'nun ilahî karakterine ve önceden var oluşuna ilişkin en açık ifadelerle doğrudan çelişmektedir. Kutsal Yazılar'ı mesnetsizce çarpıtmadan, kabul edilebilmesi mümkün değildir. İnsanların zihnindeki kurtarış işi anlayışlarını alçaltmakla kalmaz, Allah'ın vahyi olarak Kutsal Kitap'a imanını da baltalar. Bu durum bu öğretiyi daha da tehlikeli hale getirdiği kadar, karşılık verilmesini de güçleştirir. İnsanlar, Mesih'in tanrılığıyla ilgili olarak, esinlenmiş Kutsal Yazılar'ın tanıklığını reddediyorsa, bu konuyu onlarla tartışmak boşunadır; zira hiçbir kanıt, ne kadar kesin olursa olsun, onları ikna edemez. “Doğal kişi,

Tanrı'nın Ruhu'yla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz" (1. Korintliler 2:14). Bu yanılgıya sahip olanlar, Mesih'in karakterini veya görevini, ya da Allah'ın insanı kurtarmak için harika tasarısını doğru şekilde kavrayamayacaklardır.

Güç algılanan ve hızla yayılmakta olan diğer bir zararlı yanılgı ise, Şeytan'ın kişisel bir varlık olarak mevcut olmadığı, bu adın Kutsal Yazılar'da yalnızca insanların kötü düşüncelerini ve arzularını simgelemek için kullanıldığıdır.

Gözde kürsülerden yaygın biçimde vaaz edilen, Mesih'in ikinci gelişinin

aslında O'nun her kişiye ölüm esnasında gelmesi olduğu öğretisi de, insanların zihinlerini O'nun göğün bulutlarıyla kişisel olarak döneceği gerçeğinden saptıran bir hiledir. Şeytan yıllardır bu şekilde “Bakın, iç odalarda” (Matta 24:23–26) demektedir; pek çok can da bu aldatmacayı kabul ederek kaybolmuştur.

Dünyasal bilgelik ayrıca duanın gerekli olmadığını da öğretmektedir. Bilim adamları duanın gerçekten yanıtlanamayacağını, bunun yasanın çiğnenmesi, bir mucize olacağını, mucize diye bir şeyin ise olmadığını iddia etmektedirler. Bu kişiler, evrenin sabit yasalarla yönetildiğini, Allah'ın kendisinin ise bu yasalara aykırı hiçbir

şey yapmadığını söylerler. Böylece Allah'ı, sanki ilahî yasaların uygulanması ilahî özgürlüğe engel olurmuş gibi, kendi yasalarıyla bağlı olarak gösterirler. Bu öğretiy, Kutsal Yazılar'ın tanıklığına aykırıdır. Mesih ve elçileri mucizeler göstermediler mi? Aynı müşfik Kurtarıcı bugün de yaşamaktadır ve iman duasını, insanların arasında göze görünür olarak yürüdüğü zamanki kadar, işitmeye isteklidir. Doğal olan, doğaüstü olanla işbirliği yapar. Allah'ın planının bir parçası şudur: Allah, iman duasına karşılık olarak, istediklerimizi bize lütfedecektir, eğer biz rica etmezsek vermeyecektir.

Hristiyan kiliseleri arasında yer bulan

yanlış öğretiler ve gerçek dışı görüşler sayısızdır. Allah'ın sözü tarafından konulan nişanlardan birini kaldırmannın kötü sonuçları tahmin edilemez. Buna cüret edenlerden pek azı tek bir gerçeğin inkârında kalmaktadır. Büyük oğunluk, gerçeğin ilkelerini birbiri ardınca bir kenara bırakarak, imansızlığa kadar gider.

Popüler ilahiyatın yanılığları, normalde Kutsal Yazılar'a inanacak olan pek çok kişiye şüpheciliğe itmiştir. Adalet, merhamet ve hayırseverlik anlayışlarına ters düşen öğretileri kabullenmeleri imkansızdır; bunlar Kutsal Kitap öğretileri olarak gösterildiği için de, Kutsal Kitap'ı Allah'ın sözü olarak kabul

etmemektedirler.

Şeytan'ın ulaşmaya çalıştığı amaç da işte budur. Allah'a ve O'nun sözüne duyulan güveni ortadan kaldırmaktan daha çok istediği bir şey yoktur. Şeytan, büyük şüpheciler ordusunun başında durur ve tüm gücüyle canları kendi saflarına çekmeye çalışır. Şüphe etmek moda haline gelmektedir. Allah'ın sözüne, Yazarı'na karşı olduğu nedenle, yani günahı kınadığı ve mahkûm ettiği için, güvensizlikle bakan geniş bir grup vardır. Onun gerekliliklerine uymaya isteksiz olanlar, yetkisini yıkmaya çalışmaktadır. Sırf Kutsal Yazılar'da veya vaazda kusur bulmak amacıyla, Kutsal Kitap'ı okumakta ya da kutsal kürsüden vaaz edilen öğretilerini

dinlemektedirler. Görevi ihmal edişlerini haklı çıkarmak veya kendilerini mazur göstermek için imansız olanların sayısı az değildir. Başkaları da, gururdan ve tembellikten kaynaklanan şüpheci ilkeleri benimserler. Kendilerini, çaba ve özveri gerektiren, şerefe layık herhangi bir şeyi gerçekleştirerek öne çıkaramayacak kadar rahatına düşkün olan bu kişiler, Kutsal Kitap'ı eleştirerek üstün bilgili olarak tanınmaya çalışırlar. İlahî bilgelikle aydınlanmamış olan sınırlı aklın kavramakta aciz kaldığı pek çok husus vardır; böylelikle eleştirmeye fırsat bulurlar. İnançsızlığın, şüphencilğin ve sadakatsizliğin tarafını tutmayı erdem sayan pek çok kişi

vardır. Ancak bu açık sözlülük görünümünün altında, bu kişileri harekete geçirenin özgüven ve gurur olduğu görülecektir. Birçok kişi Kutsal Yazılar'da başkalarının aklını karıştıran şeyler bulmaktan zevk alır. Bazıları başlangıçta sırf tartışma sevgisiyle, yanlış tarafta eleştiri yapar ve akıl yürütür. Böyle yaparak kendi ayaklarıyla avcının tuzağına girdiklerinin farkına varmazlar. Fakat inançsızlıklarını açıkça ifade ettikten sonra, bu duruşu sürdürmeleri gerektiğini düşünürler. Böylece tanrısızlarla birlik olarak, kendilerini Cennet kapılarının dışında bırakırlar.

Allah, sözünde ilahî karakterine ilişkin yeterli kanıt vermiştir. Kurtuluşumuza

ilişkin muhteşem gerçekler açıkça sunulmuştur. İçtenlikle arayan herkese vaat edilen Kutsal Ruh'un da yardımıyla, her insan bu gerçekleri kendisi anlayabilir. Allah insanlara imanlarını dayandıracakları sağlam bir temel vermiştir.

Ne var ki, insanların sınırlı zihinleri, Sonsuz Olan'ın tasarılarını ve amaçlarını tümüyle anlamaya yeterli değildir. Allah'ı hiçbir zaman araştırarak anlayamayız. O'nun ardında yüceliğini gizlediği perdeyi küstah ellerle kaldırmaya teşebbüs etmemeliyiz. Elçi şöyle haykırıyor: "O'nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli anlaşılmazdır!" (Romalılar 11:33). Bizimle olan

ilişkinine ve O'nu harekete geçiren güdülere bakarak, sonsuz gücün sınırsız sevgi ve merhametle buluştuğunu fark edebiliriz. Göklerdeki Babamız her şeyi bilgelik ve doğrulukla düzenler, biz de hoşnutsuz ve güvensiz olmamalı, saygılı bir teslimiyetle boyun eğmeliyiz. O bize amaçlarını bilmemizin yararı olacağı kadarıyla açıklayacaktır, bunun ötesinde ise her şeye gücü yeten El'e ve sevgi dolu Kalp'e güvenmemiz gerekir.

Allah, iman için bol miktarda kanıt vermiş olmasına rağmen, inançsızlık için tüm mazeretleri asla ortadan kaldırmayacaktır. Şüphelerine dayanak arayan herkes, bunları bulacaktır. Tüm itirazlar giderilene ve şüphe için hiçbir neden kalmayıncaya dek Allah'ın

sözünü kabullenmeyi ve ona uymayı reddeden kişiler, asla ışığa kavuşamayacaktır.

Allah'a güvensizlik, O'na düşman olan yenilenmemiş kalbin doğal bir ürünüdür. Fakat iman, Kutsal Ruh tarafından esinlenir ve ancak üzerine titrendiği ölçüde gelişecektir. Hiç kimse, kararlı bir çaba göstermeden imanda güçlenemez. İnançsızlık teşvik edildikçe güçlenir; ve insanlar, Allah'ın onlara imanlarını desteklemek üzere verdiği kanıtların üzerinde durmak yerine, kendilerini sorgulamaya ve kusur aramaya bırakırlarsa, kuşkularının daha da güçlendiğini göreceklerdir.

Fakat Allah'ın vaatlerinden

şüphelenerek O'nun lütfunun güvencesine itimatsızlık edenler O'nun adını lekelemektedirler; yaptıkları etki ise, başkalarını Mesih'e çekmekten çok, O'ndan uzaklaştırma eğilimindedir. Bu kişiler, siyah dallarını dört bir yana uzatarak diğer bitkilerin günışığını engelleyen ve onların dondurucu gölgede solarak ölmelerine neden olan verimsiz ağaçlar gibidir. Bu kişilerin işleri, kendileri aleyhinde durmak bilmeyen bir tanık olarak ortaya çıkacaktır. Onlar, kesinlikle ürün verecek olan şüphe ve inançsızlık tohumlarını ekmektedirler.

Şüphelerden gerçekten kurtulmak isteyenlerin izlemesi gereken yalnızca bir yol vardır. Anlamadıklarını

sorgulamak ve bunlarda kusur aramak yerine, halihazırda üzerlerinde parlamakta olan ışığa dikkat etsinler, böylece daha da büyük bir ışığa kavuşacaklar. Kendilerine net olarak açıklanmış her görevi yerine getirsinler, böylece şimdi şüphe ettikleri görevleri de anlamaları ve yerine getirmeleri sağlanacak.

Şeytan, gerçeğe çok benzeyen taklidi sunarak aldanmaya eğilimli olan ve gerçeğin gerektirdiği özveri ile fedakârlığı göstermekten kaçınan kişileri aldatabilir; ancak, ne pahasına olursa olsun gerçeği bilmeyi samimiyetle arzulayan bir kişiyi etkisi altında tutması imkânsızdır. Mesih hakikattir ve “Dünyaya gelen, her

insanı aydınlatan gerçek ışık” tır (Yuhanna 1:9). Gerçeğin Ruhu, insanları tüm gerçeğe yöneltmek üzere gönderilmiştir. Ve Allah’ın Oğlu’nun yetkisi ile, şöyle ilan edilmiştir: “Arayın, bulacaksınız.” “Eğer bir kimse Tanrı’nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı’dan mı olduğunu... bilecektir” (Matta 7:7; Yuhanna 7:17).

Mesih’in izleyicileri Şeytan’ın ve onun ordularının kendilerine karşı kurduğu komplolardan çok az haberdardır. Fakat göklerde oturan Kişi, kendi karmaşık tasarılarının yerine gelmesi için tüm bu hileleri bertaraf edecektir. Rab kendi halkının, ayartının çetin sınavından geçmelerine izin verir. Bunu

onların sıkıntılarında ve acılarından zevk aldığı için değil, bu süreç onların nihai zaferinin temelini oluşturduğu için yapar. Onları, kendi görkemiyle tutarlı olarak, ayartıya karşı koruyamaz; zira denemenin asıl hedefi onları kötülüğün tüm çekiciliklerine karşı koymaya hazırlamaktır.

Allah'ın halkı tövbekâr ve boyun eğmiş kalplerle günahlarını itiraf edip bırakır ve imanla O'nun vaatlerini ararsa, ne kötü insanlar ne de cinler Allah'ın işine engel olamayacak ve O'nun varlığını onlardan uzak tutmayı başaramayacaklardır. İster açık ister gizli olsun, her ayartıya, her ters etkiye başarıyla karşı konulabilir: “Güçle kuvvetle değil, ancak benim Ruhum'la

başaracaksın... Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB” (Zekeriya 4:6).

“Rabb’in gözleri doğru kişilerin üzerindedir. Kulakları onların yakarışına açıktır... İyilik yapmakta gayretli olursanız, size kim kötülük edecek?” (1. Petrus 3:12, 13). Zengin ödüllerin cazibesine kapılan Balam, İsrail’e karşı büyü yapmaya ve Rabb’e kurbanlar sunarak O’nun halkını lanetlemeye çalıştığında, Allah’ın Ruhunun duyurmak istediği kötülüğü engelledi ve Balam şöyle söylemeye zorlandı: “Tanrı’nın lanetlemediğini ben nasıl lanetlerim? RAB’bin yıkımını istemediği kişinin yıkımını ben nasıl isteyebilirim?” “Doğru kişilerin ölümüyle öleyim, sonum onlarınki gibi

olsun!” Kurbanlar tekrar sunulduğunda, tanrısız peygamber şöyle bildirdi: “Kutsamak için bana buyruk verildi; O kutsadı, ben değiştiremem. Yakup soyunda suç bulunmadı, ne de İsrail’de kötülük. Tanrıları RAB aralarında, aralarındaki kral olarak adına sevinç çığlıkları atıyorlar.” “Yakup soyuna yapılan büyü tutmaz; İsrail’e karşı falcılık etkili olmaz. Şimdi Yakup ve İsrail için, ‘Tanrı neler yaptı!’ denecek.” Sunaklar üçüncü kez kuruldu ve Balam yeniden lanet okumaya teşebbüs etti. Fakat Allah’ın Ruhunu, peygamberin isteksiz dudaklarından, kendi seçilmişlerinin ikbalini ilan etti ve düşmanlarının akılsızlığı ile

kötülüğünü kınadı: “Seni kutsayan kutsansın, Seni lanetleyen lanetlensin!” (Çölde Sayım 23:8, 10, 20, 21, 23; 24:9).

İsrail halkı o zaman Allah’a sadıktı; O’nun yasasına itaate devam ettikleri sürece, ne yeryüzündeki, ne de cehennemdeki hiçbir güç onları yenemezdi. Ancak Balam, Allah halkına karşı söylemesine izin verilmeyen laneti, onları günaha ayartarak sonunda başlarına getirmeyi başardı. Allah’ın emirlerini çiğnediklerinde, kendilerini O’ndan ayırmış oldular ve yıkıcının gücünü hissetmeleri için bırakıldılar.

Şeytan, Mesih’te kalan en zayıf canın bile karanlığın ordularından daha güçlü

olduğunu ve kendisini açıkça göstermesi halinde karşı koymayla ve dirençle karşılaşacağını çok iyi bilmektedir. Bu nedenle kendisi ordularıyla birlikte pusuya yatarak, kendi bölgesine geçmeye cesaret eden herkesi yok etmeye hazır bir şekilde beklerken, çarmıhın askerlerini dayanıklı tahkimatlarının ardından çıkarmaya çalışır. Yalnızca alçakgönüllülükle Allah'a dayanarak ve O'nun emirlerine itaat ederek güvencede kalabiliriz.

Hiç kimse dua olmadan bir gün veya bir saat güvencede kalmaz. Rab'den O'nun sözünü anlamak için özellikle bilgelik dilemeliyiz. Burada bize ayartıcının hileleri ve ona başarıyla

karşı koyma yöntemleri bildiriliyor. Şeytan, Kutsal Yazılar'dan alıntı yapmakta uzmandır, metinlere kendi yorumunu vererek bizim sürçmemize neden olmayı umut eder. Kutsal Kitap'ı, alçakgönüllü bir yürekle, Allah'a olan bağımlılığımızı hiçbir zaman akıldan çıkarmadan çalışmalıyız. Şeytan'ın hilelerine karşı her zaman tetikte olmalı ve sürekli olarak iman ile şöyle dua etmeliyiz: “Ayartılmamıza izin verme.”³¹¹

311 Bkz. Matta 6:9–13.

33 – İLK BÜYÜK ALDATMACA

Şeytan, insanlık tarihinin başlangıcıyla birlikte neslimizi aldatma çabalarına başladı. Gökte ayaklanma başlatan kişi, yeryüzünün sakinlerinin de Allah'ın yönetimine karşı açtığı savaşta kendisine katılmalarını istedi. Adem ve Havva Allah'ın yasasına itaat etmekten son derece mutluydular, bu da Şeytan'ın gökte ortaya attığı, Allah'ın yasasının zalim ve yaratıklarının iyiliğine karşı olduğu iddiasını çürüten, sürekli bir tanıklıktı. Dahası, Şeytan günahsız çift için hazırlanan güzel yuvaya baktıkça, kıskançlığı daha da alevleniyordu. Onları günaha düşürmeye karar verdi,

böylece onları Allah'tan ayırıp kendi egemenliği altına alarak yeryüzünü ele geçirebilecek ve orada Yüceler Yücesi'ne karşı bir egemenlik kurabilecekti.

Şeytan kendisini gerçek karakteriyle açık etseydi hemen geri püskürtülürdü, zira Adem ve Havva bu tehlikeli düşmana karşı uyarılmıştı; ama o hedefini daha etkin bir şekilde gerçekleştirebilmek için karanlıkta çalışarak amacını gizledi. O zamanlar muhteşem görünümlü bir yaratık olan yılanı aracısı olarak kullanarak Havva'ya seslendi: “Tanrı gerçekten, ‘Bahçedeki ağaçların hiçbirinin meyvesini yemeyin’ dedi mi?” (Yaratılış 3:1). Havva ayartıcıyla tartışmaya girmekten kaçınınsaydı, güvende kalırdı;

fakat onunla münakaşaya dalarak hilelerine kurban oldu. Halen pek çok kişi böyle yenik düşmektedir. Allah'ın bildirdiği gerekliliklerden şüphe ederek bunları tartışırlar; ve ilahî emirlere itaat etmek yerine, Şeytan'ın hilelerini gizlemekten başka bir işe yaramayan, insanî kuramları kabul ederler.

“Kadın, ‘Bahçedeki ağaçların meyvelerinden yiyebiliriz’ diye yanıtladı, ‘Ama Tanrı, “Bahçenin ortasındaki ağacın meyvesini yemeyin, ona dokunmayın; yoksa ölürsünüz” dedi.’ Yılan, ‘Kesinlikle ölmezsiniz’ dedi, ‘çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız’ ” (2–5. ayetler).

Onların öncekinden daha fazla bilgiğe sahip olup daha yüksek bir varoluş düzeyine geçebileceklerini, böylece Allah gibi olacaklarını söyledi. Havva ayartıya kapıldı; onun etkisiyle Adem de günaha sürüklendi. Yılanın, Allah'ın söylemiş olduğu şeylerde ciddi olmadığı şeklindeki sözlerini kabul ettiler; Yaratıcıları'na güvensizlik ettiler ve O'nun kendi özgürlüklerini kısıtladığını, yarasını çiğneyerek daha fazla bilgiğe ve yüceliğe sahip olabileceklerini düşündüler.

Peki Adem, günahattan sonra, “Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün”³¹² sözlerinin anlamını nasıl gördü? Şeytan'ın onu inandırdığı gibi, aslında daha yüce bir varoluş düzeyine

ulaşacağı anlamına geldiklerini mi gördü? Öyle olsaydı günahıtan elde edilecek büyük bir yarar olurdu ve Şeytan'ın insan neslinin velinimeti olduğu kanıtlanırdı. Fakat Adem, ilahî sözlerin bu anlama gelmediğini gördü. Allah, günahının cezası olarak insanın, kendisinden alınmış olduğu toprağa döneceğini bildirdi: “Topraktan yaratıldın ve yine toprağa döneceksin” (19. ayet). Şeytan'ın “gözleriniz açılacak” sözleri, yalnızca şu anlamda doğru çıktı: Adem ve Havva Allah'a itaatsizlik ettikten sonra, gözleri açılarak kendi akılsızlıklarının farkına vardılar; kötülüğü tanıdılar ve suç işlemenin acı meyvesini tattılar.

Adem bahçesinin orta yerinde,

meyvesinde sonsuz yaşam gücü olan yaşam ağacı bulunuyordu. Adem Allah'a itaatkâr kalsaydı, istediği zaman bu ağaca ulaşabilir ve sonsuza dek yaşayabilirdi. Ancak günah işledikten sonra yaşam ağacından yemesi yasaklandı ve ölüme tabi oldu. "Topraktan yaratıldın ve yine toprağa döneceksin" şeklindeki ilahî ifade, yaşamın sonunda tükenmesine işaret ediyor.

İnsana itaat şartına bağlı olarak vaat edilen ölümsüzlük, günah yüzünden yitirilmişti. Adem, sahip olmadığı bir şeyi kendinden sonraki kuşaklara bırakamazdı; Allah, Oğlu'nun kurban edilmesi aracılığıyla onlara ölümsüzlüğü yeniden sunmasaydı,

düşkün insanlık için hiçbir ümit olamazdı. “Ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi”, ancak Mesih “yaşamı ve ölümsüzlüğü Müjde aracılığıyla ışığa çıkarmıştır” (Romalılar 5:12; 2. Timoteos 1:10). Ve ölümsüzlüğe yalnızca Mesih aracılığıyla sahip olunabilir. İsa şöyle dedi: “Oğul’a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Ama Oğul’un sözünü dinlemeyen yaşamı görmeyecektir” (Yuhanna 3:36). Herkes, koşullara uyması halinde, bu paha biçilemez berekete sahip olabilir. “Sürekli iyilik ederek yücelik, saygınlık, ölümsüzlük arayan” herkes, “sonsuz yaşam”ı alacak (Romalılar 2:7).

Adem’e itaatsizlik karşılığında yaşam vaat eden tek kişi, büyük aldatıcıydı.

Yılanın Aden bahçesinde Havva'ya söylediği “Kesinlikle ölmezsiniz” ifadesi, ruhun ölümsüzlüğüne ilişkin verilen ilk vaazdır. Ne var ki, yalnızca Şeytan'ın yetkisine dayanan bu ifade, Hristiyanlığın kürsülerinden vaaz edilmekte ve insanların büyük çoğunluğu tarafından büyük atalarımızın kabul ettiği kadar kolaylıkla kabul edilmektedir. “Ölecek olan günah işleyen kişidir” ilahî hükmü (Hezekiel 18:20) çarpıtılmış ve günah işleyen canın ölmeyeceği, fakat sonsuza dek yaşayacağı şekline getirilmiştir. İnsanların Şeytan'ın sözlerine bu kadar safça inanmalarına, fakat Allah'ın sözlerine gelince böylesi inançsızlık göstermelerine neden olan bu tuhaf

cazibeye şaşmamak mümkün değil.

İnsanın günahtan sonra yaşam ağacına yaklaşmasına izin verilseydi, sonsuza dek yaşayacaktı ve günah ölümsüzleştirilmiş olacaktı. Fakat keruvlar ve alevli kılıç “yaşam ağacının yolunu” denetliyordu (Yaratılış 3:24) ve Adem’in ailesinden tek bir kişinin bile bu engeli aşarak yaşam veren meyveden yemesine izin verilmedi. Bu nedenle ölümsüz bir günahlı yoktur.

Ancak günaha düşüşten sonra, Şeytan meleklerine insanın doğal  l ms zliğine ilişkin inancı insanlara aşılamaları için özel bir gayret göstermelerini emretti; birçok kişinin bu yanılığı kabul etmesi sağlandıktan sonra da, insanlar g nahk rın sonsuz

ızdırıp içinde yaşayacağı sonucunu çıkarmaya doğru yönlendirilecekti. Böylece, temsilcileri aracılığıyla çalışan karanlığın efendisi, Allah'ı kindar ve zorba bir hükümdar olarak tanıtip, kendisini hoşnut etmeyen insanları cehenneme atarak onlara sürekli cehennem azabını tattırdığını söyler; bu senaryoya göre, insanlar sonsuz alevlerde tarifsiz acılar içinde kıvranırlarken de, Yaratıcıları onlara memnuniyetle tepeden bakmaktadır.

Böylece baş iblis, kendi özelliklerini insanların Yaratıcı'sı ve Velinimet'ine atfetmektedir. Zalimlik şeytanidir. Allah sevgidir; O'nun yarattığı her şey de saf, kutsal ve hoştu, ta ki ilk büyük isyancıyla günahı getirene dek. Şeytan

insanı ayartarak günah işleyen ve elinden gelse onu mahvedecek olan düşmanın kendisidir; kurbanını sağlama aldığı da, neden olduğu yıkımla iftihar eder. İzin verilseydi, tüm insanlığı ağına düşürürdü. İlahî gücün müdahalesi olmasaydı, Adem'in tek bir oğlu veya kızı bile bundan kurtulamazdı.

Şeytan bugün insanları, büyük atalarımızı yendiği gibi, Yaraticıları'na olan güvenlerini sarsarak ve onları O'nun yönetiminin hikmetinden ve yasalarının adaletinden şüpheyeye sevk ederek yenmeye çalışmaktadır. Şeytan ve casusları, kendi kötülüklerini ve isyanlarını haklı çıkarabilmek için, Allah'ı kendilerinden bile kötü

göstermektedirler. Büyük aldatıcı, kendisini adaletsiz bir yöneticiye boyun eğmediği için haksız yere gökten kovulmuş gibi gösterebilmek için, kendi korkunç zalim karakterini göksel Babamız'a yakıştırmaya çalışmaktadır. Dünyaya, Yehova'nın acımasız hükümleriyle yüklenen esaretin aksine, kendi ılımlı yönetimi altında tadını çıkarabilecekleri özgürlüğü gösterir. Böylece, canları ayartarak Allah'a olan bağlılıklarından koparmakta başarılı olur.

Ölümler arasındaki kötülerin, sonsuza dek yanan bir cehennemde ateş ve kükürt içinde azap çekmeleri öğretisi, kısacık dünya yaşamlarının günahları için Allah yaşadığı sürece işkence

görecekleri düşüncesi, tüm sevgi ve merhamet duygularına, hatta adalet anlayışımıza ne kadar da aykırıdır. Fakat bu öğretiyi yaygın şekilde öğretilmekte ve halen Hristiyanlığın pek çok iman açıklamasında yer almaktadır. Bilgili bir ilahiyat doktoru şöyle demiş: “Cehennem acılarının görüntüsü, kutsalların mutluluğunu sonsuza dek arttıracak. Aynı doğada olan ve aynı şartlar altında doğan diğerlerinin böylesi bir ızdırap içindeki halini, kendilerininse ne kadar seçkin olduklarını gördüklerinde, ne kadar mutlu olduklarının farkına varacaklar.” Başka biri şu sözcükleri kullanmış: “Lanet hükmü gazaba uğrayanlar üzerinde sonsuza dek icra edilirken,

işkencelerinin dumanı merhamete nail olanların önünde sonsuza dek yükselecek, onlar bu sefil varlıkların kaderini paylaşmaktansa, Amin, Haleluya! Rabb'e hamdolsun! diyecekler.”

Böyle bir öğreti, Allah'ın sözünü içeren sayfaların neresinde bulunabilir? Gökteki kurtarılanlar tüm acıma ve şefkat duygularını, hatta en temel insanlık sezgilerini kayıp mı edecekler? Bu duygular acıya dayanıklı kişilerin duyarsızlığıyla, ya da vahşilerin zalimliğiyle yer mi değiştirecek? Hayır, hayır; bu Allah'ın Kitabı'nın öğretisi değildir. Yukarıdaki alıntılarda ifade edilen görüşleri sunanlar bilgili, hatta samimi kişiler olabilirler, fakat

Şeytan'ın safsatalarıyla kandırılmışlardır. Şeytan onları Kutsal Yazılar'ın güçlü ifadelerini yanlış yorumlamaya yönlendirmekte, dile, Yaraticımız'a değil, aslında kendisine ait olan bir acılık ve habislik tonu vermektedir. “Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Dönün! Kötü yollarınızdan dönün! Niçin ölesiniz, ey İsrail halkı!” (Hezekiel 33:11).

Allah'ın aralıksız işkencelere tanık olmaktan zevk aldığı, cehennemde alevlerinde tuttuğu ızdırap çeken yaratıkların inlemeleri, feryatları ve

sövgüleriyle eğlendiğini kabul edersek, Allah'a ne kazandırabiliriz? Bu korkunç sesler Sınırsız Sevgi'nin kulaklarına müzik gibi gelebilir mi? Kötülerin başına gelecek sonsuz ızdırap cezasının, Allah'ın evrenin huzurunu ve düzenini bozan bir şer olan günahın ne kadar nefret ettiğini göstereceği iddia edilmektedir. Ne korkunç bir küfür! Sanki Allah'ın günahın nefreti, bunun sürdürülmesinin nedeniymiş gibi. Zira, bu ilahiyatçıların öğretilerine göre, merhamet umudu olmadan sürdürülen işkence perişan haldeki kurbanlarını çılgına çevirir ve öfkelerini sövgüler ve küfürler halinde dökerlerken suç yüklerini sonsuza dek çoğaltırlar. Böylece sürekli artan günahın varlığını

aralıksız çağlar boyunca sürdürmek, Allah'ın görkemini yüceltmez.

Ebedi işkence sapkınlığının neden olduğu kötülüğü insan aklı tahmin bile edemez. Sevgiyle ve iyilikle dolu, merhameti bol olan Kutsal Kitap dini, batıl inançlarla karartılmış ve dehşete büründürülmüştür. Şeytan'ın, Allah'ın karakterini hangi sahte renklerle boyadığını düşündüğümüzde, merhametli Yaratıcımız'dan çekinildiğine, korkulduğuna, hatta nefret edildiğine şaşabilir miyiz? Kürsülerden tüm dünyaya yayılan Allah'a ilişkin korkunç görüşler, binlerce, hatta milyonlarca insanı şüpheli ve imansız yapmıştır.

Ebedi işkence kuramı, Babil'in bütün

uluslara içirdiği fuhuş şarabını meydana getiren sahte öğretilerden biridir (Vahiy 14:8; 17:2). Mesih'in hizmetkârlarının bu sapkınlığı kabul etmiş olmaları ve kutsal kürsüden vaaz etmeleri gerçekten de anlaşılmaz bir şeydir. Bunu da, tıpkı sahte Şabat gibi, Roma'dan almışlardır. Evet, bu öğretiyi büyük ve iyi adamlar tarafından vaaz edilmiştir; fakat bu konudaki ışık bize geldiği gibi onlara gelmemiştir. Onlar sadece kendi zamanlarında parlayan ışıktan sorumluydular; biz ise kendi günümüzde parlayan ışıktan sorumluyuz. Allah'ın sözünün tanıklığına sırt çevirir ve atalarımız öğretti diye sahte öğretileri kabul edersek, Babil'in mahkûmiyetine ortak

olur, onun fuhuş şarabından içeriz.

Ebedi işkence öğretisinin isyan ettirdiği geniş bir grup ise, tam tersi bir yanılgıya sürüklenmiştir. Kutsal Yazılar'ın Allah'ı sevgi ve merhametten oluşan bir varlık olarak tanıttığını düşünerek, O'nun kendi yaratıklarını sonsuza dek yanan bir cehennem ateşine teslim edeceğine inanamazlar. Fakat canın doğal olarak ölümsüz olduğu düşüncesine inandıklarından, sonunda bütün insanlığın kurtulacağı sonucuna varmaktan başka bir çıkar yol bulamazlar. Pek çok kişi, Kutsal Kitap'ın uyarılarının yalnızca insanları korkutarak itaate yöneltmeyi amaçladığını, gerçek anlamda yerine gelmeyeceklerini düşünür. Buna göre,

günahkâr kişi bencil zevkler içinde, Allah'ın bildirdiği gereklilikleri gözardı ederek yaşayabilir ve buna rağmen sonunda O'nun rızasını kazanmayı umabilir. Allah'ın merhametinden yararlanmaya çalışan, ancak O'nun adaletini gözardı eden bu öğreti, dünyasal kalbi tatmin etmekte ve kötülere adaletsiz işleri için cesaret vermektedir.

Evrensel kurtuluş doktrinine inananların, ruhu yıkıcı dogmalarını desteklemek amacıyla Kutsal Yazılar'ı nasıl eğip büktüklerini göstermek için, kendi ifadelerinden alıntı yapmak yeterlidir. Bir kaza sonucu ölen dinsiz bir genç adamın cenazesinde, Evrenselci bir din adamı Kutsal

Kitap'tan okuyacağı bölümü Davut'un bir öyküsünden seçmişti: “Çünkü Amnon'un ölümü konusunda avuntu bulmuştu” (2. Samuel 13:39).

Konuşmacı “bana sık sık soruyorlar” dedi, “dünyayı günah içinde terk eden, ola ki sarhoşluk halinde ölen, elbiselerindeki kızıl suç lekeleri temizlenmeden ölen, ya da bu genç adamın öldüğü gibi, din deneyimini hiçbir zaman yaşamadan veya bir dine inanmadan ölenlerin kaderi ne olacak. Kutsal Yazılar bize yeter; verdikleri yanıt bu korkunç sorunu çözecektir. Amnon fazlasıyla günahlıydı; tövbesizdi, sarhoş edilmişti ve sarhoşken öldürüldü. Davut Allah'ın peygamberiydi; Amnon'un öbür

dünyada durumunun iyi mi yoksa kötü mü olacağını herhalde bilmiştir. Kalbinin ifadeleri nasıldı? ‘Kral Davut Avşalom’un yanına gitmeyi çok istiyordu. Çünkü Amnon’un ölümü konusunda avuntu bulmuştu’ (39. ayet).

“Peki bu ifadelerden çıkarılabilecek sonuç nedir? Onun dinsel inancında sonsuz azaba yer olmadığı değil midir? Öyleyse düşünüyoruz; ve burada, daha hoş, daha aydın ve daha hayırlı olan nihai evrensel saflık ve huzur tezini destekleyecek muhteşem bir kanıt buluyoruz. Oğlunun ölümü konusunda avuntu bulmuştu. Peki neden? Çünkü peygamberlik gözüyle görkemli geleceğe bakarak, oğlunun

tüm ayartılardan uzaklaştığını, günahın bağlarından serbest kalarak çürüklüğünden temizlendiğini ve yeteri kadar kutsanarak aydınlatıldıktan sonra, yükselmiş ve neşeli ruhların topluluğuna kabul edildiğini görebiliyordu. Tek tesellisi, sevgili oğlunun mevcut günah ve ızdırap halinden uzaklaştırıldıktan sonra, Kutsal Ruh'un en yüce esintilerinin kararmış ruhunun üzerine döküleceği, zihninin göğün bilgeliği ve ölümsüz sevginin tatlı coşkusu ile açılacağı, böylece kutsanmış bir mizaç ile hazırlanmış olarak, göksel mirasta huzurun ve dostluğun tadını çıkaracağı bir yere gitmesi olmuştu.

“Bu düşüncelerde, göğün sağladığı

kurtuluşun bu hayatta yapabileceğimiz hiçbir şeye bağlı olmadığını anlamamız ve inanmamız isteniyor; ne bugün yapacağımız bir kalp değişimine, ne bugün benimseyeceğimiz bir inanişaya, ne de bugün iman edeceğimiz bir dine.”

Böylece, Mesih’in bu sözde hizmetkârı, Aden bahçesinde yılanın ifade ettiği yalanı tekrarlıyor: “Kesinlikle ölmezsiniz.” “O ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, ... Tanrı gibi olacaksınız.” En aşağılık günahkârların –katil, hırsız ve zinacı– ölümden sonra sonsuz mutluluğa girmeye hazırlanacağını beyan ediyor.

Peki Kutsal Yazılar’ı saptıran bu adam,

bu sonuçları nereden çıkarıyor? Davut'un, takdir–i ilahinin tecellisine boyun eğişini ifade eden tek bir cümleden. Onun canı “Avşalom'un yanına gitmeyi çok istiyordu. Çünkü Amnon'un ölümü konusunda avuntu bulmuştu.” O zamana kadar kederinin acısı hafiflemiş, düşünceleri ölü oğlundan yaşayan oğluna, suçunun adil cezasının korkusundan dolayı gönüllü sürgünde olan oğluna dönmüştü. Ve bu da, ensestçi, ayyaş Amnon'un ölümüyle birlikte derhal dönüştürülerek saadet konutlarına alındığına, orada arındırılarak günahsız meleklerin yoldaşlığı için hazırlandığına kanıt oluyor! Gerçekten de hoş bir masal, dünyasal kalbi mutlu etmek için ideal!

Bu, Şeytan'ın ta kendisine ait bir öğreti ve o işini etkin bir Şekilde yapıyor. Böyle ğretiler oldukça, kötülüğün artmasına Şaşmalı mıyız?

Bu sahte öğretmenin izlediği yol, diğer pek oklarının tuttuğu yolu örnekliyor. Kutsal Yazılar'dan birkaç sözcük, pek çok durumda kendilerine verilen yorumların tam tersi anlamı ortaya koyacak Şekilde bağlamından ayrılmakta; bu kopuk metinler saptırılarak Allah'ın sözünde hiçbir dayanağı olmayan öğretilere kanıt olarak kullanılmaktadır. Ayyaş Amnon'un gökte olduğuna kanıt olarak verilen tanıklık, hiçbir ayyaŐın Allah'ın egemenliğine giremeyeceği Şeklindeki açık ve kesin Kutsal Kitap ifadesiyle

doğrudan çelişen çıkarımlardan yalnızca biridir (1. Korintliler 6:10). Güvensizler, inançsızlar ve şüpheciler, gerçeği yalana böyle çevirmektedir. Büyük kalabalıklar onların safsatalarıyla aldatılmış ve dünyasal güvenlik beşiğinde sallanarak uyutulmuşlardır.

Tüm insanların ruhlarının ölüm anında doğrudan göğe alındıkları doğru olsaydı, yaşamdan çok ölümü arzulamamız daha mantıklı olurdu. Bu inançla, pek çok kişi yaşamlarına son vermeye yönlendirildi. Sorunlar, kafa karışıklığı ve hayal kırıklıkları altında bunalınca, yaşamın ince bağını kopararak sonsuz dünyanın mutluluğuna uçmak çok kolay görünür.

Allah, kendi sözünde yasasını çiğneyenleri cezalandıracağına dair kesin kanıtlar vermiştir. O'nun günahkâra adaletle muamele edemeyecek kadar merhametli olduğunu söyleyerek kendilerini avutanların, Golgota'daki çarmıha bakmaları yeterlidir. Lekesiz Tanrı Oğlu'nun ölümü, "günahın ücreti[nin] ölüm"³¹³ olduğunu, Allah'ın yasasının her ihlalinin mutlaka adil karşılığını görmesi gerektiğini doğrulamaktadır. Günahsız Mesih insanlık uğruna günah olmuştur. Günahın yükünü taşımış, Babası'nın, yüzünü yüzünden çevirmesine katlanmış, en sonunda yüreği parçalanmış ve canını vermiştir. Tüm bu fedakârlık, günahkârların

kurtulabilmesi için yapılmıştır. İnsan, günahın cezasından başka hiçbir şekilde kurtulamazdı. Böylesi yüksek bir bedelle sunulan bu kefareten pay almayı reddeden her can, kendi günahının yükünü taşımalı ve cezasına katlanmalıdır.

Evrenselcilerin kutsal ve mutlu melekler olarak göğe yerleştirdiği tanrısız ve tövbesizler hakkında, Kutsal Kitap'ın başka neler öğrettiğine bir bakalım.

“Susayana yaşam suyunun pınarından karşılıksız su vereceğim” (Vahiy 21:6). Bu vaat yalnızca susayanlara verilmiştir. Yaşam suyuna olan ihtiyaçlarını hissedenden ve bunu geri kalan her şeyi kaybetmek pahasına arayanlardan

başkasına su verilmeyecektir. “Galip gelen bunları miras alacak. Ben onun Tanrısı olacağım, o da bana oğul olacak” (7. ayet). Burada da, koşullar açıklanmaktadır. Her şeyi miras alabilmek için, günaha karşı direnmeli ve galip gelmeliyiz.

Rab, Yeşaya peygamber aracılığıyla şöyle duyuruyor: “Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin.” “Vay kötülerin haline! Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar” (Yeşaya 3:10, 11). Bilge kişi, “Günahlı yüz kez kötülük edip uzun yaşasa bile” diyor, “Tanrı’dan korkanların, O’nun önünde saygıyla duranların iyilik göreceğini biliyorum. Oysa kötü... iyilik görmeyecek” (Vaiz 8:12, 13). Pavlus da, günahkârın

“Tanrı’nın adil yargısının açıklanacağı gazap günü için kendine karşı gazap” biriktirdiğine ve Allah’ın “herkese, yaptıklarının karşılığını”, “kötülük eden herkese... sıkıntı ve elem” vereceğine tanıklık ediyor (Romalılar 2:5, 6, 9).

“Fuhuş yapanın, pislige düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih’in ve Tanrı’nın Egemenliği’nde mirası yoktur” (Efesliler 5:5). “Herkesle barış içinde yaşamaya, kutsal olmaya gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rabb’i göremeyecek” (İbraniler 12:14). “Kaftanlarını yıkayan, böylelikle yaşam ağacından yemeye hak kazanarak kapılardan geçip kente girenlere ne

mutlu! Köpekler,³¹⁴ büyücüler, fuhuş yapanlar, adam öldürenler, putperestler, yalanı sevip hile yapanların hepsi dışarıda kalacaklar” (Vahiy 22:14, 15).

Allah insanlara kendi karakterini ve günahla ilgilenme yöntemini bildirmiştir. “RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam” (Mısır’dan Çıkış 34:6, 7). “Yok eder kötülerin hepsini.” “Ama başkaldıranların hepsi yok olacak, kötülerin kökü kazınacak” (Mezmur 145:20; 37:38). İsyanı bastırmak için ilahî yönetimin gücü ve yetkisi kullanılacak; ancak cezalandırıcı

adaletin tüm eylemleri, Allah'ın merhametli, tez öfkelenmeyen ve şefkatli karakterine son derece uygun olacaktır.

Allah hiç kimsenin isteğini veya yargı gücünü zorla etkilemez. O, köle gibi itaatten zevk almaz. Elleriyle yarattığı varlıkların kendisini sevmeye layık olduğu için sevmelerini ister. Onların, kendi bilgeliğini, adaletini ve iyiliğini akıllarıyla takdir ederek, kendisi'ne itaat etmelerini tercih eder. Ve bu özellikleri hakkıyla kavrayabilen herkes O'nu sever, çünkü O'nun niteliklerine hayran olarak O'na doğru çekilirler.

Kurtarıcımız'ın öğrettiği ve örneklediği şefkat, merhamet ve sevgi ilkeleri, Allah'ın isteğinin ve

karacterinin bir açıklamasıdır. Mesih, Babası'ndan almadığı hiçbir şeyi öğretmediğini beyan etti. İlahî yönetimin ilkeleri, Kurtarıcı'nın "Düşmanlarınızı sevin"³¹⁵ buyruğuyla mükemmel uyum içindedir. Allah, evrenin iyiliği, hatta kendi yargısına uğrayanların iyiliği için, kötülere adaletle muamele eder. Kendi yönetiminin yasalarına ve kendi karakterinin adaletine uygun olarak yapabilse, onları mutlu ederdi. Onları sevgisinin belirtileriyle kuşatır, yasasının bilgisini onlara verir ve merhametinin bereketlerini onlara sunar; fakat O'nun sevgisini küçümserler, yasasını hiçe sayarlar ve merhametini reddederler. Sürekli

olarak O'nun armağanlarını aldıkları halde, Veren'in adına leke sürerler; Allah'tan nefret ederler, çünkü O'nun kendilerinin günahlarından tiksindiğini bilmektedirler. Rab onların sapkınlığına uzun süre tahammül eder; fakat en sonunda kaderlerine hükmedilecek olan karar saati gelecektir. O zaman bu asileri kendi yanına mı zincirleyecek? Onlara kendi isteğini zorla mı yaptıracak?

Şeytan'ı önderleri olarak seçerek onun gücünün etkisi altına girenler, Allah'ın huzuruna çıkmaya hazır değildirler. Gurur, aldatıcılık, ahlaksızlık ve zalimlik onların karakterlerinde yer etmiştir. Bu insanlar cennete girip, yeryüzündeyken aşağıladıkları ve nefret

ettikleri kişilerle sonsuza dek birlikte yaşayabilirler mi? Gerçek asla bir yalancının hoşuna gitmeyecek; yumuşak başlılık özgüveni ve gururu tatmin etmeyecek; paklık yozlaşmışlar için makbul olmayacak; kendi çıkarını aramayan sevgi bencillere çekici görünmeyecektir. Tamamen dünyasal ve bencilce isteklerin içine gömülmüş olanlara cennet nasıl bir zevk kaynağı sunabilir ki?

Hayatlarını Allah'a isyanla geçirmiş kişiler birdenbire göğe alınarak oradaki yüce, kutsal mükemmellik durumuna tanık olabilir mi –her can sevgiyle dolu, her yüz neşeyle parlıyor, Allah'ın ve Kuzu'nun şerefine yükselen ezgilerde müzikle coşuyorlar ve tahtta oturan

Kişi'nin yüzünden kurtulanların üzerine aralıksız ışık huzmeleri akıyor— kalpleri Allah'a, gerçeğe ve kutsallığa karşı nefretle dolu olanlar göksel kalabalığa katılarak övgü ilahilerine eşlik edebilirler mi? Allah'ın ve Kuzu'nun görkemine dayanabilirler mi? Hayır, hayır; onlara göğe uygun karakterler geliştirebilmeleri için yıllarca deneme süresi verilmişti; ancak onlar zihinlerini hiçbir zaman paklığı sevmek üzere eğitmediler; göğün dilini hiçbir zaman öğrenmediler ve artık çok geç. Allah'a isyanla dolu bir yaşam onları göğe uygunsuz hale getirmiştir. Oranın saflığı, kutsallığı ve huzuru onlara işkence gibi gelir; Allah'ın görkemi yakıp tüketen bir ateş olur. O

kutsal yerden kaçmaya can atacaklardır. Kendilerini kurtarmak için ölen Kişi'nin yüzünden saklanabilmek için yıkımı kucaklayacaklardır. Kötülerin kaderi kendi seçimleriyle belirlenmiştir. Cennete alınmamaları kendi isteklerindedir, Allah açısından ise adil ve merhametli bir karardır.

Tufanın suları gibi, büyük günün alevleri de kötülerin iflah olamayacaklarına ilişkin Allah'ın hükmünü beyan eder. İlahî yetkiye boyun eğmeye hiçbir istekleri yoktur. İradeleri isyanda kullanılmıştır; yaşam sona erdiğinde ise düşüncelerinin akışını tam aksi yöne çevirmek için çok geçtir, suçtan itaate, nefretten sevgiye dönmek için çok geç kalınmıştır.

Allah, katil Kayin'in hayatını bağışlayarak, dünyaya, günahkârın dizginlenmeyen bir kötülük içinde yaşamasına izin verilmesinin getireceği sonucun bir örneğini verdi. Kayin'in öğretisinin ve örneğinin etkisiyle, soyundan gelen büyük kalabalıklar günaha sürüklendi, ta ki "yeryüzünde insanın yaptığı kötülük" çoğalıp, "aklı fikri hep kötülükte" olana dek. "Tanrı'nın gözünde yeryüzü bozulmuş, zorbalıkla dolmuştu" (Yaratılış 6:5, 11).

Allah dünyaya merhamet göstererek, Nuh'un zamanında yeryüzünün kötü sakinlerini ortadan kaldırdı. Merhameti ile, Sodom'da oturan yozlaşmış insanları yok etti. Şeytan'ın aldatıcı gücü ile kötülüğün işçileri hayranlık ve

takdir kazanır, böylece sürekli olarak başkalarını da isyana sürüklerler. Kayın'ın ve Nuh'un zamanında da böyleydi, İbrahim'in ve Lut'un zamanında da; günümüzde de böyledir. Allah, evrene olan merhameti ile, sonunda O'nun lütfunu reddedenleri yok edecektir.

“Çünkü günahın ücreti ölüm, Tanrı'nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır” (Romalılar 6:23). Yaşam doğruların mirasıdır, kötülerin payına ise ölüm düşer. Musa İsrail'e şöyle bildirdi: “İşte bugün önünüze yaşama iyiliği, ölümlle kötülüğü koyuyorum” (Yasa'nın Tekrarı 30:15). Bu metinlerde bahsedilen ölüm, Adem'e verilen hüküm değildir,

zira onun suçunun cezasını tüm insanlık çekmektedir. Bu, sonsuz yaşamın karşıtı olan “ikinci ölüm”dür.

Adem’in günahının sonucu olarak, ölüm tüm insan soyuna geçti. Herkes aynı şekilde mezara girmektedir. Kurtuluş planının koşulları uyarınca da, herkes mezarlarından diriltilecektir. “Hem doğru kişilerin hem doğru olmayanların ölümden dirileceğine dair Tanrı’ya umut bağladım”; “Herkes nasıl Adem’de ölüyorsa, herkes Mesih’te yaşama kavuşacak” (Elçilerin İşleri 24:15; 1. Korintliler 15:22). Fakat belirtilen iki sınıf arasında bir ayırım yapılmıştır. “Mezarda olanların hepsinin O’nun sesini işitecekleri saat geliyor. Ve onlar mezarlarından

çıkacaklar. İyilik yapmış olanlar yaşamak, kötülük yapmış olanlar yargılanmak üzere dirilecekler” (Yuhanna 5:28, 29). Yaşam dirilişine “dahil olanlar mutlu ve kutsaldır.” “İkinci ölümün bunların üzerinde yetkisi yoktur” (Vahiy 20:6). Fakat dahil olmayanlar, tövbe ve iman yoluyla bağışlanmayanlar, suçun cezasını görmeli, “günahın ücreti”ni ödemelidir. “Yaptıklarına göre” süresi ve şiddeti değişen, fakat sonunda ikinci ölümden son bulan cezaları çekeceklerdir. Allah’ın, adaleti ve merhametiyle tutarlı olarak günahkârı günahlarının içinde kurtarması mümkün olmadığından, onu suçlarının kendisine kaybettirdiği ve bizzat

kendisinin de lââyık olmadığını kanıtladığı varoluştan yoksun bırakmaktadır. İlham ile yazan yazar şöyle diyor: “Yakında kötünün sonu gelecek, yerini arasan da bulunmayacak.” Bir diğeri de şöyle bildiriyor: “Yok olacaklar, hiç var olmamış gibi” (Mezmur 37:10; Ovadya 16). Rezilliğ'e batmış bir şekilde, umutsuz ve sonsuz bir yokluğa gömülecekler.

Böylece günahın ve ondan kaynaklanan tüm üzüntüler ile yıkımın sonu gelecektir. Mezmurcu şöyle diyor: “Kötüleri yok ettin, sonsuza dek adlarını sildin. Yok olup gitti düşmanlar sonsuza dek” (Mezmur 9:5, 6). Vahiy kitabında Yuhanna,

sonsuzluğa bakarak, tek bir uyumsuz notayla bile ahengi bozulmayan evrensel bir övgü ilahisi duyar. Gökte ve yeryüzündeki bütün yaratıkların Allah'ı yücelttiği işitilir (Vahiy 5:13). Demek ki sonsuz işkencede kıvranırken Allah'a sövecek kaybolmuş canlar olmayacak; cehennemdeki zavallılar kurtulmuş olanların ezgilerini acı çığlıklarıyla bozmayacaktır.

Doğal ölümsüzlük şeklindeki temel yanlışlık üzerine, tıpkı ebedi işkence öğretisi gibi, Kutsal Yazılar'ın açık ifadelerine, mantığın gerektirdiklerine ve insanca duygularımıza aykırı olan, ölümden bilinçlilik durumu öğretisi kurulmuştur. Yaygın inanca göre, gökteki kurtulmuş olanlar,

yeryüzündeki her şeyden, özellikle de arkalarında bıraktıkları arkadaşlarının hayatlarında olup bitenlerden haberdar olacaklardır. Peki ama, yaşayanların sorunlarını bilmeleri, sevdiklerinin işledikleri günahlara tanıklık etmeleri ve onların yaşamın kederlerine, hayal kırıklığına ve acılarına katlanmak zorunda kaldıklarını görmeleri, ölümlere nasıl mutluluk kaynağı olabilir ki? Yeryüzündeki arkadaşlarının üzerinde uçanlar, göğün mutluluğunun tadını ne kadar çıkarabilir? Ya tövbesiz kişinin son nefesini vermesinin hemen ardından canının cehennem alevlerine teslim edildiği inancı ne kadar da korkunçtur! Arkadaşlarının mezara hazırlıksız girdiğini, üzüntü ve

günahla dolu sonsuzluğa ayak bastığını görenler, ne kadar da derin acılara boğuluyor olmalı! Pek çok kişi bu rahatsız edici düşünceyle çılgınlığa sürüklenmiştir.

Kutsal Yazılar bu konularda ne söylüyor? Davut, insanın ölümden bilinçli olmadığını beyan ediyor. “O son soluğunu verince toprağa döner, O gün tasarıları da biter” (Mezmur 146:4). Süleyman da aynı tanıklığı veriyor: “Çünkü yaşayanlar öleceğini biliyor, ama ölümler hiçbir şey bilmiyor.” “Sevgileri, nefretleri, kıskançlıkları çoktan bitmiştir. Güneşin altında yapılanlardan bir daha payları olmayacaktır.” “Gitmekte olduğun ölümler diyarında iş, tasarı, bilgi ve

bilgelik yoktur” (Vaiz 9:5, 6, 10).

Hizkiya'nın ömrü, duasına karşılık olarak on beş yıl uzatıldığında, minnettar kral büyük merhametinden ötürü Allah'a bir şükran ilahisi sunmuştu. Bu ilahide böylesine sevinmesinin nedenini anlatıyor: “Çünkü ölümler diyarı sana şükredemez, ölüm övgüler sunmaz sana. Ölüm çukuruna inenler senin sadakatine umut bağlayamaz. Diriler, yalnız diriler bugün benim yaptığım gibi sana şükreder” (Yeşaya 38:18, 19). Popüler ilahiyat, ölümler arasındaki doğruları gökte, saadet içinde ve ölümsüz dilleriyle Allah'ı yüceltir bir halde tasvir eder; fakat Hizkiya ölümlde böyle görkemli bir manzara göremiyordu.

Mezmurcu da kendi sözleriyle buna tanıklık eder: “Çünkü ölüler arasında kimse seni anmaz, kim şükür sunar sana ölüler diyarından?” “Ölüler, sessizlik diyarına inenler, RAB’be övgüler sunmaz” (Mezmur 6:5; 115:17).

Pentikost günü Petrus, ataları Davut’un durumunu şöyle bildirmişti: “öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanibaşımızda duruyor.” “Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde...” (Elçilerin İşleri 2:29, 34). Davut’un dirilişe kadar mezarda kalıyor olması, doğruların ölür ölmez göğe gitmediğini kanıtlıyor. Davut yalnızca diriliş yoluyla, hatta Mesih’in dirilmiş olmasının gereğince, en sonunda

Allah'ın sağında oturabilir.

Pavlus ise şöyle demişti: “Ölüler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. Mesih dirilmemişse imanınız yararsızdır, siz de hâlâ günahlarınızın içindedesiniz. Buna göre Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolmuşlardır” (1. Korintliler 15:16–18). Dört bin yıldır ölen doğrular hemen göge gidiyor olsalardı, Pavlus nasıl diriliş olmasaydı “Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolurlardı” diyebilirdi? Dirilişe hiçbir gerek kalmazdı.

Şehit Tyndale, ölülerin durumuyla ilgili olarak şunu açıkladı: “Açıkça itiraf ediyorum, onların Mesih'in içinde bulunduğu, ya da Allah'ın seçilmiş

meleklerinin içinde bulunduğu büyük görkemin halihazırda içinde olduklarına ikna olmuş değilim. Ne de imanımın herhangi bir kısmı böyledir; zira öyle olsaydı, bedenlerin dirilişini vaaz etmek boş bir çaba olmanın ötesine geçmezdi.”—William Tyndale, Preface to New Testament (Yeni Ahit Önsözü, basım: 1534). Tekrar basımı: *British Reformers [Britanya Reformcular]* —Tindal, Frith, Barnes, Sayfa 349.

Ölümdeki sonsuz kutsanmışlık umudunun, dirilişe dair Kutsal Kitap öğretisinin daha da yaygın bir şekilde ihmal edilmesine yol açtığı yadsınamaz bir gerçektir. Bu eğilime dikkat çeken Dr. Adam Clarke şöyle dedi: “Diriliş öğretisine ilk Hristiyanlar arasında

zamanımızda verildiğinden çok daha fazla önem verildiği görülüyor! Bu nasıl oluyor? Elçiler konuyu sürekli olarak gündemde tutuyor ve Allah'ın izleyicilerini bu öğreti aracılığıyla gayrete, itaate ve neşeli olmaya teşvik ediyorlardı. Günümüzde ise halefleri bundan neredeyse hiç bahsetmiyorlar! Elçiler öyle vaaz ettiler ve ilk Hristiyanlar öyle inandılar; biz böyle vaaz ediyoruz ve dinleyicilerimiz böyle inanıyor. Müjdede üzerinde daha fazla durulan hiçbir öğreti yoktur; mevcut vaaz sisteminde ise daha fazla ihmal edilen bir öğreti yoktur!”— *Commentary* (Kutsal Kitap Yorumları), 1. Korintliler 15. bölüm üzerine yorumlar, 3. paragraf.

Bu durum, görkemli diriliş gerçeği neredeyse tamamen unutulana ve Hristiyan dünyasının gözünden kaybolana dek sürmüştür. Bu nedenle önde gelen bir din yazarı, Pavlus'un 1. Selanikliler 4:13–18 ayetlerinde yer alan sözlerini yorumlarken şöyle diyor: “Teselliye yönelik olarak hangi açıdan bakılırsa bakılsın, doğruların kutlu ölümsüzlüğü öğretisi bizim için Rabb'in ikinci gelişine dair her türlü şüpheli öğretinin yerini almaktadır. Rab, ölümümüzde bize gelmektedir. Beklememiz ve gözlememiz gereken budur. Ölümler şimdiden görkemli yaşama geçmişlerdir. Yargılanmaları ve kutsanmaları için kıyamet borusunu beklemelerine gerek yoktur.”

Fakat İsa öğrencilerinden ayrılırken onlara yakında Kendisi'ne geleceklerini söylemedi. “Size yer hazırlamaya gidiyorum” dedi. “Gider ve size yer hazırlarsam, ... yine gelip sizi yanıma alacağım” (Yuhanna 14:2, 3). Dahası, Pavlus şunları söylüyor: “Rab’bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle, Tanrı’nın borazanıyla gökten inecek. Önce Mesih’e ait ölümler dirilecek. Sonra biz yaşamakta olanlar, hayatta olanlar, onlarla birlikte Rab’bi havada karşılamak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab’le birlikte olacağız.” Ve ekliyor: “İşte birbirinizi bu sözlerle teselli edin” (1. Selanikliler 4:16–18). Bu teselli sözleriyle, daha önce alıntı yapılan

evrenselci din adamının sözleri arasında ne kadar da büyük bir çelişki var! Bunlardan ikincisi, yaşlı dostlarını, ölümlerin ne kadar günahkâr olurlarsa olsunlar, bu hayattan alındıklarında meleklerin yanına kabul edilecekleri güvencesiyle avutuyordu. Pavlus, iman kardeşlerinin dikkatini, mezarın zincirlerinin kırılacağı ve “Mesih’e ait ölümlerin” sonsuz yaşama uyandırılacağı, Rabb’in gelecekteki gelişine çekmektedir.

Herhangi bir kimse kutsanmışların evlerine girmeden önce, durumu araştırılmalı ve karakteri ile işleri Allah’ın önünde gözden geçirilmelidir. Herkes kitaplarda yazılı şeylere göre yargılanmalı ve yaptıkları işlerin

karşılığını almalıdır. Bu yargılama ölüm anında gerçekleşmez. Pavlus'un sözlerine dikkat edin: "Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılayacağı günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvencesini herkese vermiştir" (Elçilerin İşleri 17:31). Elçi burada açıkça dünyanın yargısı için, kendi zamanında henüz gelecek olan bir zaman belirlendiğini söylemişti.

Yahuda da aynı dönemden söz ediyor: "Yetkilerinin sınırı içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiş olan melekleri, büyük yargı günü için çözülmez bağlarla bağlayarak karanlığa hapsetti." Ve tekrar, Hanok'un sözlerini aktarıyor: "İşte Rab herkesi yargılamak

üzere onbinlerce kutsalıyla³¹⁶ geliyor” (Yahuda 6, 14, 15). Yuhanna, gördüklerini bildiriyor: “Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı... Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı” (Vahiy 20:12).

Peki ölüler zaten göğün mutluluğunu sürüyorlarsa veya cehennem alevleri arasında kıvranıyorlarsa, gelecekteki bir yargıya ne gerek vardır? Allah’ın bu önemli konulardaki öğretileri ne anlaşılabilir, ne de çelişkili değil; sıradan akıllar tarafından anlaşılabilir düzeydedir. Peki hangi dürüst zihin bu kuramda bilgelik ya da adalet görebilir ki? Doğrular, durumları araştırıldıktan

sonra, Allah'ın huzurunda belki de asırlardır bulunmalarına rağmen, “Aferin, iyi ve güvenilir köle... Gel, efendinin şenliğine *katıl!*” övgüsünü mü alacaklar? Kötüler tüm yeryüzünün Yargıcı'ndan şu hükmü işitmek için işkence yerinden mi toplanıp getirilecekler: “Ey lanetliler, çekilin önümden! ... sönmez ateşe gidin!”? (Matta 25:21, 41). Allah'ın bilgeliğine ve adaletine ne büyük bir alay, ne utanç verici bir suçlama!

Ruhun ölümsüzlüğü kuramı, Roma'nın putperestlikten alarak Hristiyanlık dinine kattığı sahte öğretilerden biriydi. Martin Luther bunu “Roma'nın dinsel hükümler çöplüğünün bir bölümünü meydana

getiren iğrenç masallar” olarak nitelemişti.—E. Petavel, *The Problem of Immortality [Ölümsüzlük Sorunu]*, s. 255. Reformcu, Süleyman’ın Vaiz kitabında yer alan ölülerin hiçbir şey bilmediklerine dair sözlerini yorumlarken şöyle diyor: “Ölülerin hiçbir... hisleri olmadığına tanıklık eden başka bir yer. Orada, diyor, hiçbir iş, hiçbir düşünce, hiçbir bilgi, hiçbir hikmet yok. Süleyman, ölülerin uykuda olduğu ve hiçbir şey hissetmedikleri yargısında bulunmuştu. Zira ölüler orada ne günleri ne de yılları hesaplamadan yatıyorlar, ne var ki uyandıklarında kendilerine ancak bir dakika uyumuşlar gibi gelecek.”—Martin Luther, *Exposition of Solomon’s*

Booke Called Ecclesiastes [Süleyman'ın Vaiz Adlı Kitabının İzahatı], s. 152.

Kutsal Yazılar'ın hiçbir yerinde, doğruların ödülleri, kötülerin ise cezalarını ölüm anında gördüklerine dair bir ifade bulunmaz. Atalar ve peygamberler bu yönde hiçbir açıklamada bulunmadılar. Mesih ve elçileri buna dair hiçbir ipucu vermediler. Kutsal Kitap ölümlerin derhal göğe gitmediklerini açık bir şekilde öğretmektedir. Dirilişe kadar uyuyacakları bildirilir. 1. Selanikliler 4:14; Eyüp 14:10–12. Gümüş telin koptuğu ve altın tasın kırıldığı gün (Vaiz 12:6), insanın düşünceleri yok olur. Mezara inenler sessizlik içindedir. Güneş altında yapılan hiçbir işten artık

haberleri olmaz. Eyüp 14:21. Yorulan doğrular için ne kutlu bir istirahat! Geçen zaman, ister uzun ister kısa olsun, onlara bir an gibi gelir. Uyurlar ve Allah'ın kıyamet borusuyla görkemli bir ölümsüzlüğe uyandırılırlar. “Evet, borazan çalınacak, ölümler çürümez olarak dirilecek... Çürüyen ve ölümlü beden çürümezliği ve ölümsüzlüğü giyinince, ‘Ölüm yok edildi, zafer kazanıldı!’³¹⁷ diye yazılmış olan söz yerine gelecektir” (1. Korintliler 15:52–54). Derin uykularından uyanırlarken, düşünmeye kaldıkları yerden devam ederler. Son duyguları ölümün acısıydı; son düşünceleri mezarın gücüne yenik düştükleriydi. Mezardan kalktıkları zaman, ilk mutlu düşünceleri şu zafer

seslenişinde yankılanacaktır: “Ey ölüm,
zaferin nerede? Ey ölüm, dikenin
nerede?”³¹⁸ (55. ayet).

312 Bkz. Yaratılış 2:17.

313 Bkz. Romalılar 6:23.

314 “Köpek”: Burada “Düşük karakterli insan” anlamındadır.

315 Bkz. Matta 5:43–44; Luka 6:27–28, 35–36.

316 “Kutsal”: Burada melek anlamına gelir. Bkz. Matta 24:31.

317 Bkz. Yeşaya 25:8.

318 Bkz. Hoşea 13:14.

34 – ÖLÜLER BİZİMLE KONUŞABİLİR Mİ? (RUHÇULUK)

Kutsal Yazılar'da sunulan kutsal meleklerin hizmeti, her Mesih izleyicisine çok teselli verici ve değerli bir gerçektir. Fakat bu konudaki Kutsal Kitap öğretisi, popüler ilahiyatın yanılgılarıyla gizlenmiş ve saptırılmıştır. İlk olarak putperest felsefeden alınan ve büyük sapkınlığın karanlığında Hristiyan inancına eklenen doğal ölümsüzlük öğretisi, Kutsal Yazılar'da son derece açık biçimde öğretilen “ölüler hiçbir şey bilmiyor”³¹⁹ gerçeğinin yerine geçmiştir. Büyük kalabalıklar, ölülerin ruhlarının, “kurtuluşu miras alacaklara hizmet

etmek için gönderilen görevli ruhlar”³²⁰ olduğuna inanmaya başlamıştır. Üstelik bu, Kutsal Yazılar’da yer alan, göksel meleklerin varlığına ve onların daha hiçbir insan ölmemişken insanlık tarihiyle olan bağlantılarına ilişkin tanıklığa rağmen meydana gelmiştir.

İnsanın ölümden bilinçli olduğu öğretisi, bilhassa da ölümlerin ruhlarının yaşayanlara hizmet etmek amacıyla geri döndüğü inancı, çağdaş ruhçuluğun yolunu açmıştır. Eğer ölümler Allah’ın ve kutsal meleklerin huzuruna kabul ediliyorlarsa ve kendilerine önceden sahip olduklarına kıyasla çok daha fazla bilgi edinme ayrıcalığı verilmişse, neden yeryüzüne dönerek yaşayanları aydınlatıp eğitmesinler ki? Eğer,

popüler ilahiyatçıların öğrettikleri gibi, ölülerin ruhları yeryüzündeki dostlarının çevresinde dönüp duruyorlarsa, neden onlarla iletişim kurarak onları kötülöklere karşı uymalarına veya acılarını teselli etmelerine izin verilmesin ki? İnsanın ölümdede bilinçli olduğuna inananlar, yüceltilmiş ruhların kendilerine ilahî ışık diye getirdiği şeyi nasıl reddedebilir ki? İşte, Şeytan'ın amaçlarını gerçekleştirmek için kullandığı, kutsal sayılan bir yol. Onun emirlerini yerine getiren düşmüş melekler, ruhlar dünyasından gelen haberciler gibi görünürler. Kötülüğün efendisi, yaşayanları ölülerle buluşturma iddiasını sürerken, bir yandan da

zihinleri üzerinde büyüleyici etkisini kullanmaktadır.

İnsanların önünde yeryüzünden ayrılan dostların görünümünü canlandırma gücüne sahiptir. Taklit mükemmeldir; tanıdık görünüm, sözler, ses tonu, hayret verici bir tutarlılıkla kopyalanır. Birçok kişi, sevdiği insanların göğün mutluluğunu sürdükleri güvencesiyle teselli bulur ve tehlikenin farkına bile varmadan, “aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine”³²¹ kulak verirler.

İnsanlar ölülerin gerçekten de geri gelerek kendileriyle iletişim kurabildiklerine inandırıldığında, Şeytan meleklerine mezara hazırlıksız girenlerin şeklinde görünmelerini

emreder. Bunlar gökte mutlu olduklarını, hatta yüksek konumlara geldiklerini iddia ederler, böylece doğrularla kötülerin arasında hiçbir ayırım yapılmadığı yanılgısı daha da yaygın şekilde öğretilir. Ruhlar dünyasından gelen sözde ziyaretçiler kimi zaman doğru çıkan uyarılar ve öğütler de verirler. Sonra, güven kazandıkça, Kutsal Yazılar'a imanını doğrudan doğruya baltalayan öğretilerini sunmaya başlarlar. Yeryüzündeki dostlarının iyiliğiyle yakından ilgiliymiş gibi görünerek, en tehlikeli yanılgıları gizlice aşarlar. Bazı gerçekleri söylemeleri ve kimi zaman gelecekteki olayları önceden bildirmeleri, onlara görünürde

güvenilirlik kazandırır; ve sahte öğretileri büyük kalabalıklar tarafından Kutsal Kitap'ın en kutsal gerçekleriymiş gibi kolaylıkla kabullenilerek kesin şekilde iman edilir. Allah'ın yasası bir kenara bırakılır, lütuf Ruh'u hor görülür, antlaşma kanı sıradan bir şey sayılır. Ruhlar Mesih'in tanrılığını inkâr eder ve Yaraticı'yı dahi kendileriyle aynı düzeye çekerler. Böylece büyük isyancı, yeni bir kiske altında, gökte başlayan ve yaklaşık altı bin yıldır yeryüzünde de süregelen Allah'a karşı savaşına devam eder.

Pek çok kişi ruhsal tezahürleri medyumların sahtekârlığına veya el çabukluğuna atfederek açıklamaya çalışır. Ancak bazı durumlarda

sahtekârlık gösterileri gerçekmiş gibi yutturulmakta ise de, kimi zaman doğaüstü güçlerin belirgin gösterilerine de tanık olunur. Modern ruhçuluğu başlatan gizemli tıkırtılar insan hilelerinin veya kurnazlığının bir sonucu değil, bizzat kötü meleklerin çalışmasıydı; böylece en başarılı ruh yıkıcı aldatmacalardan birini sahneye koydular. Birçok kişi ruhçuluğun insan sahtekârlığından başka bir şey olmadığını düşünmektedir; ancak doğaüstü olmaktan başka bir şekilde açıklayamadıkları belirtilerle yüz yüze geldiklerinde aldanırlar ve bunun Allah'ın büyük gücü olduğunu kabul etmeye sürüklenirler.

Bu kişiler Kutsal Yazılar'da Şeytan ve

onun temsilcileri tarafından gerçekleştirilen mucizelerle ilgili uyarıları gözden kaçıırırlar. Firavunun büyücüleri, Allah'ın mucizelerini taklit etmeyi şeytanî yardım sayesinde başarmışlardı. Pavlus, Mesih'in ikinci gelişinden önce şeytanî gücün benzer şekillerde tezahür edeceğini doğruluyor. Rabb'in gelişinden önce "her türlü mucizede, yanıltıcı belirtilerle harikalarda ve mahvolanları aldatan her türlü kötülükte sergilenen Şeytan'ın etkinliği" ortaya çıkacak (2. Selanikliler 2:9, 10). Elçi Yuhanna da, son günlerde ortaya konacak mucizeler yapma gücünü açıklarken şöyle diyor: "İnsanların gözü önünde, gökten yere ateş yağdıracak kadar büyük belirtiler

gerçekleştiriordu... gerçekleştirmesine izin verilen belirtiler sayesinde, yeryüzünde yaşayanları saptırdı” (Vahiy 13:13, 14). Burada bahsedilen, yalnızca basit taklitler değildir. İnsanlar, Şeytan’ın temsilcilerinin, yapıyormuş gibi göründükleri değil, gerçekten yapma kudretleri olan mucizeleriyle saptırılıyor.

Üstün zekâsının gücünü uzun zamandır aldatıcılık çalışması için kullanan karanlığın efendisi, ayartılarını her sınıftan ve ortamdan insana uygun olacak şekilde ustalıkla uyarlar. Kültürlü ve incelikli kişilere ruhçuluğu daha zarif ve düşünsel özellikleriyle sunmakta, böylece pek çok kişiyi tuzacağına başarıyla

düşürmektedir. Ruhçuluğun verdiği bilgelik, elçi Yakup tarafından “gökten inen değil, dünyadan, insan doğasından, cinlerden gelen bilgelik” olarak tanımlanmaktadır (Yakup 3:15). Ancak büyük aldatıcı bunu, gizlemenin amacına en uygun olduğu durumlarda ustalıkla gizlemektedir. Ayartı çölünde Mesih’in önünde göksel serafaların parlak elbiselerine bürünmüş olarak görünen kişi, insanlara en cazip şekilde, bir ışık meleği görünümünde gelir. Moral yükseltici konuları sunarak mantığa hitap eder; coşturucu sahnelerle hayal gücünü tatmin eder ve dokunaklı sevgi ve hayırseverlik tasvirleri ile sempati toplar. Hayal gücünü tahrik ederek yüksekte

uçurur, onun yönlendirmesi sonucunda insanlar kendi bilgeliklerinden o kadar gurur duyarlar ki, kalplerinde Sonsuz Olan'ı hor görürler. Dünyanın Kurtarıcısı'nı çok yüksek bir dağa çıkararak ona dünyanın tüm krallıklarını ve bunların görkemini gösterebilen güçlü varlık, ayartılarını insanlara ilahî gücün koruması altında olmayan herkesin duyularını saptıracak şekilde sunacaktır.

Şeytan, gizli bilgiye sahip olma arzusunu ateşleyerek, kendini yüceltme duygusunu tahrik ederek Aden bahçesinde Havva'yı kandırdığı gibi, şimdi de tüm insanları kandırmaktadır. Düşmesine neden olan şey, bu kötülüklere değer vermesiydi ve bunlar

aracılığıyla insanın yıkımını tasarlamaktadır. “İyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız” diye bildirir (Yaratılış 3:5). Ruhçuluk, “insanın bir ilerleme sürecinin ürünü olduğunu; doğumundan itibaren ilerlemesinin, sonsuzluğa, Tanrılığa doğru gitmesinin onun kaderi olduğunu” öğretmektedir. Ve yine: “Her zihin başka bir zihni değil, kendi kendini yargılayacaktır.” “Yargı doğru olacaktır, zira kendi kendisinin yargısıdır... Taht senin içindedir.” Ruhçu bir öğretmen, içindeki “ruhsal bilinç” uyandığında şöyle demiş: “Sevgili dostlarım, hepsi kusursuz yarı tanrılardı.” Bir diğeri de şöyle bildiriyor: “Herhangi bir adil ve mükemmel varlık Mesih’tir.”

Böylece Şeytan, gerçek tapınılacak varlık olan sonsuz Allah'ın doğruluğu ve mükemmelliğinin yerine; insanın başarısının gerçek standardı olan O'nun yasasının mükemmel adaleti yerine, tek tapınılacak varlık olarak, tek yargı kuralı ve karakter standardı olarak, insanın günahlı doğasını koymuştur. Bu, yukarı değil, aşağı doğru bir ilerlemedir.

Görerek değişime uğruyor oluşumuz, hem zihinsel hem de ruhsal doğanın bir kanunudur. Zihin, üzerinde durmasına izin verilen konulara aşama aşama kendini uyarlar. Sevmesine ve saygı duymasına alışılan şeylere kendini benzetir. İnsan asla kendi paklık, iyilik veya gerçeklik standardından daha

yüksek bir standarda ulaşmayacaktır. En yüksek ideali kendisi olursa, daha yüksek bir konuma asla erişemeyecektir. Aksine, sürekli olarak daha derine batmaya devam edecektir. Yalnızca Allah'ın lütfu insanı yüceltme gücüne sahiptir. Kendi başına bırakılan insanın yönü, kaçınılmaz olarak aşağı doğru olacaktır.

Ruhçuluk kendisini, rahatına düşkünlere, zevk ve şehvet peşinde koşanlara, daha zarif ve entelektüel kişilere görüldüğü haline nazaran daha az sinsi bir kisle sunar; bu kişiler ruhçuluğun daha kaba biçimlerinde kendi eğilimlerine uygun şeyler bulurlar. Şeytan insan doğasının zayıflıklarını dikkatle çalışır, her kişinin

işlemeye eğilimli olduğu günahları belirler ve bu kötülük eğilimlerini tatmin etme fırsatlarının eksik kalmaması için çaba gösterir. İnsanları, özünde yasaya uygun olan şeylerde aşırıya gitmeye ayartarak, ölçsüzlük yoluyla kendi fiziksel, akli ve ahlaki güçlerini zayıflatmalarını sağlar. Tutkulara düşkünlüğü kullanıp insan doğasını tamamen vahşileştirerek, binlerce kişiyi mahvetmiştir ve mahvetmektedir. İşini tamamlamak için de, ruhlar aracılığıyla “gerçek bilginin insanı tüm yasaların üzerine çıkardığını”, “varolan her şeyin doğru olduğunu”, “Allah’ın kimseyi suçlamadığını” ve “işlenen *tüm* günahların masum olduğunu” bildirir.

İnsanlar bu şekilde arzunun en yüce yasa olduğuna, özgürlüğün ruhsat olduğuna ve insanın yalnızca kendisine karşı sorumlu olduğuna inandırıldığında, her tarafta bu kadar çok yozlaşma ve ahlaksızlık birikmesine nasıl şaşabiliriz? Büyük kalabalıklar, kendilerine dünyasal kalbin buyurduğu şeylere itaat etme özgürlüğü veren öğretileri memnuniyetle kabul etmektedir. Özdenetim dizginleri şehvete teslim edilmekte, zihnin ve ruhun güçleri hayvanî eğilimlere bağlı kılınmakta ve Şeytan, Mesih'in izleyicileri olduğunu iddia eden binlerce kişiyi büyük bir sevinçle ağına düşürmektedir.

Ancak ruhçuluğun yalancı iddialarına

hiç kimsenin aldanmaması gerekir. Allah dünyaya tuzanın farkına varmalarına yetecek kadar ışık vermiştir. Yukarıda belirtildiği gibi, ruhçuluğun temelini oluşturan kuram, Kutsal Yazılar'ın en açık ifadeleriyle savaş halindedir. Kutsal Kitap ölülerin hiçbir şey bilmediğini, düşüncelerinin yok olduğunu; güneş altında yapılan hiçbir işte paylarının olmadığını; yeryüzünde yaşayanlar arasındaki en sevdikleri kişilerin sevinçlerinden ve kederlerinden haberlerinin bile olmadığını bildirmektedir.

Üstelik, Allah ölülerin ruhlarıyla kurulduğu iddia edilen her türlü iletişimi yasaklamıştır. İbranilerin zamanında, günümüzdeki ruhçuların

yaptığı gibi, ölümlerle iletişim kurduklarını iddia eden bir sınıf vardı. Kutsal Kitap, “tanıdık ruhlar”³²² olarak adlandırılan bu diğer dünyalardan gelen ziyaretçilerin, aslında “cinlerin ruhları”³²³ olduğunu bildirir. (Bakınız: Çölde Sayım 25:1–3; Mezmur 106:28; 1. Korintliler 10:20; Vahiy 16:14.) Ruhlarla uğraşmak (cincilik ve ruh çağırma) Rabb’in gözünde iğrenç bir suç olarak ilan edilmişti ve cezası kesinlikle ölümdü. Levililer 19:31; 20:27. Günümüzde büyücülüğün adı bile hor görülür. İnsanların kötü ruhlarla ilişkiye girebilecekleri iddiası bir Karanlık Çağ masalı olarak görülmektedir. Fakat mensuplarının sayısı yüz binlerle, hatta milyonlarla

ifade edilen, bilimsel çevrelere sızmış, kiliseleri işgal etmiş olan ve yasama organlarında, hatta kralların saraylarında bile rağbet gören ruhçuluk – bu muazzam aldatmaca, eskiden yargılanan ve yasaklanan büyücülüğün yeni bir kiske altında diriltilmesinden başka bir şey değildir.

Ruhçuluğun gerçek niteliğine dair başka hiçbir belirti olmasa bile, ruhların doğruluk ile günah arasında, Mesih'in en yüce ve en pak elçileri ile Şeytan'ın en yozlaşmış hizmetkârları arasında hiçbir ayırım yapmamaları bir Hristiyan için yeterli olmalıdır. Şeytan, insanların en aşağılık olanlarını gökteymiş gibi göstererek dünyaya şöyle diyor: “Ne kadar kötü olursanız

olun; Allah'a ve Kutsal Kitap'a ister inanın, ister inanmayın, canınızın istediği gibi yaşayın; gök sizin yuvanızdır." Ruhçu öğretmenler adeta şunu söylüyor: "Kötülük yapan herkes RABB'in gözünde iyidir, O onlardan hoşnuttur"; ya da, "Hani, adalet sağlayan Tanrı nerede?" (Malaki 2:17). Allah'ın sözü şöyle diyor: "Kötüye iyi, iyiye kötü diyenlerin, karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koyanların... vay haline!" (Yeşaya 5:20).

Bu yalancı ruhlar tarafından taklit edilen elçiler, yeryüzündeysen Kutsal Ruh'un yönlendirişiiyle yazdıkları ile çelişki içine düşürölmektedir. Kutsal Kitap'ın ilahî kökenini inkâr ederler ve böylece Hristiyan umudunun temelini

yıkarak göğe giden yolu aydınlatan ışığı söndürürler. Şeytan dünyayı, Kutsal Kitap'ın sadece bir kurmaca olduğuna, ya da en azından insanlığın bebeklik dönemine uygun bir kitap olduğuna, ancak artık hafife alınabileceğine veya modası geçmiş olarak bir kenara bırakılabileceğine inandırmaktadır. Allah'ın sözünün yerine geçmesi için de ruhsal tezahürler ortaya koymaktadır. Bu kanal tamamen onun kontrolü altındadır; bu sayede dünyayı istediğine inandırabilmektedir. Kendisini ve izleyicilerini yargılayacak olan kitabı olmasını istediği yere, karanlığa itmekte; dünyanın Kurtarıcısı'nı sıradan bir adam gibi göstermektedir. İsa'nın mezarını bekleyen Romalı

muhafızın, başrahiplerin ve önderlerin O'nun dirilişinin kanıtlarını çürütmek için kendisine tembihledikleri yalanı yaydığı gibi, ruhsal tezahürlere inananlar da Kurtarıcımız'ın yaşamında mucizevi bir şey olmamış gibi göstermeye çalışmaktadırlar. İsa'yı böylece arka plana attıktan sonra, Mesih'in mucizelerini kat kat aştığını söyleyerek dikkatleri kendi mucizelerine çekmektedirler.

Ruhçuluğun şimdilerde şekil değiştirdiği ve itiraza neden olabilecek niteliklerini gizleyerek Hristiyan kisvesi altına girdiği bir gerçektir. Fakat kürsüden ve basın yoluyla ifade ettikleri düşünceler yıllardır kamunun önündedir ve bunlara bakarak gerçek

karakter özellikleri anlaşılabilir. Bu öğretiler ne inkâr edilebilir, ne de gizlenebilir.

Mevcut durumunda ise, önceki kadar bile hoşgörüyeye lâıyk değildir çünkü daha tehlikeli, daha sinsi bir aldatmaca halini almıştır. Eskiden Mesih'i ve Kutsal Kitap'ı açıkça inkâr ederken, şimdi her ikisini de kabul ettiğini *ileri sürmektedir*. Fakat Kutsal Kitap, yenilenmemiş kalbe hoş gelecek bir şekilde yorumlanmakta, böylece ciddi ve son derece önemli gerçekleri etkisiz hale getirilmektedir. Sevginin üzerinde Allah'ın temel niteliğı olarak durulmakta, fakat iyi ile kötü arasında hiçbir ayırım yapmayan zayıf bir duygusallığa alçaltılmaktadır. Allah'ın

adaleti, O'nun günahı kınaması ve O'nun kutsal yasasının gerekleri gözlerden gizlenmektedir. İnsanlara On Emir'e hükümsüz bir kanun gözüyle bakmaları öğretilmektedir. Hoş ve büyüleyici masallar duyguları cezbederek, insanları Kutsal Kitap'ın imanlarının temeli olmasını reddetmeye yönlendirmektedir. Mesih aynı eskisi gibi reddedilmektedir; fakat Şeytan insanların gözlerini öylesine kör etmiştir ki, bu aldanışın farkına bile varılmamaktadır.

Ruhçuluğun aldatıcı gücünü ve onun etkisi altında kalmanın tehlikelerini kavrayabilen çok az sayıda insan vardır. Pek çok kişi yalnızca meraklarını tatmin etmek için bununla ilgilenir.

Ona gerçekten inanmazlar ve kendilerini ruhların denetimine bırakma düşüncesi onları dehşete düşürür. Fakat yasak bölgede gezinmektedirler ve güçlü yok edici onların isteğinden bağımsız olarak gücünü üzerlerinde uygulamaktadır. Zihinlerini bir kez onun yönetimine sunmaya ikna olduklarında, onları hemen tutsak alır. Kendi güçleriyle onun büyüleyici ve cazip tılsımından kurtulmaları imkânsızdır. Tuzağa düşen bu canları yalnızca, içten iman dualarına karşılık olarak, Allah'ın gücü özgür kılabilir.

Kendini günahlı karakter özelliklerine kaptıranlar, ya da bilinen bir günahı isteyerek sürdürenler, Şeytan'ın

ayartılarına davetiye çıkarmaktadır. Kendilerini Allah'tan ve O'nun meleklerinin gözetiminden ayırmaktadırlar; kötülüğün efendisi ayartılarını sunduğunda savunmasız kalırlar ve kolaylıkla yem olurlar. Kendilerini böylesine onun gücüne bırakanlar, bu yolun onları nereye götürdüğünün farkında bile değildirler. Ayartıcı, onların kontrolünü eline geçirdikten sonra başkalarını da ayartarak yıkıma götürmeleri için onları kendi aracılığı olarak kullanır.

Yeşaya peygamber şöyle diyor: “Birileri size, ‘Fısıldaşıp mırıldanan medyumlarla ruh çağıranlara danışın’ dediğinde, ‘Halk kendi Tanrısı’na danışmaz mı; yaşayanlar için ölümlere mi

danışılır?’ deyin. Tanrı’nın öğretisine ve bildirisine dönmek gerek! Böyle düşünmezlerse, onlar için hiç şafak sökmeyecek” (Yeşaya 8:19, 20). İnsanlar Kutsal Yazılar’da insan doğası ve ölümlerinin durumuyla ilgili olarak açıkça ifade edilen gerçeği kabul etmeye istekli olsalardı, ruhçuluğun iddialarında ve tezahürlerinde, aslında Şeytan’ın güç, belirtiler ve yalan harikalarla çalıştığını görürlerdi. Ancak dünyasal kalbin böylesine hoşuna giden özgürlüğü bırakarak sevdikleri günahları terk etmek yerine, kalabalıklar gözlerini ışığa kapatarak, uyarılara kulak asmadan bildikleri yolda ilerlemekte, Şeytan çevrelerinde ağlarını örerken, onlar da onun

tuzuđına dūřmekteler. “Geręęi sevmeye ve bōylece kurtulmaya yanařmadıklarından”, “Tanrı yalana kanmaları ięin onların ūzerine yanılıcı bir gūę gōnderiyor” (2. Selanikliler 2:10, 11).

Ruhęuluęun ūğretilerine karřı ęıkanlar, yalnızca insanlara deęil, řeytan’a ve meleklerine savař aęmaktadırlar. Onlar, yūksek yerlerdeki yōnetimlere, gūçlere ve kōtūlūęūn ruhsal ordularına karřı bir mūcadeleye giriřmiřlerdir. řeytan, gōksel habercilerin gūcūyle geri pūskūrtūlmedikęe, egemenlik alanından bir karıř bile vermeyecektir. Allah’ın halkı, Kurtarıcımız’ın řu sōzleri ile ona karřı ęıkabilmelidir:

“Yazılmıştır.”³²⁴ Şeytan, Mesih’in zamanında olduğu gibi bugün de Kutsal Yazılar’dan alıntı yapabilir ve onun öğretilerini kendi hilelerini desteklemek için kullanabilir. Bu tehlikeli çağda yaşayanlar Kutsal Yazılar’ın tanıklığını kendi kendilerine anlamalıdır.

Pek çok kişinin karşısına sevgili akrabalarını veya dostlarını taklit eden cinlerin ruhları çıkacak ve en tehlikeli sapkınlıkları öğreteceklerdir. Bu ziyaretçiler en hassas duygularımıza hitap ederek, iddialarını güçlendirmek için mucizeler yapacaklardır. Onlara, ölülerin bir şey bilmedikleri ve bu şekilde görünenlerin cinlerin ruhları olduğuna ilişkin Kutsal Kitap

gerçeğiyle karşı koymalıyız.

“Yeryüzünde yaşayanları denemek için bütün dünyanın üzerine gelecek olan denenme saati” hemen önümüzdedir (Vahiy 3:10). İmanı Allah’ın sözüne sağlam bir şekilde dayanmayan herkes aldanacak ve yenik düşecektir. Şeytan, insanoğullarının kontrolünü eline geçirebilmek için “aldatan her türlü kötülükte” etkinlik gösterecek ve aldatmacaları gittikçe çoğalacaktır. Fakat amacını yalnızca insanlar onun ayartılarına gönüllü olarak teslim oldukça gerçekleştirebilir. Gerçeğin bilgisini ısrarla arayanlar ve itaat yoluyla canlarını paklamaya çalışarak, çatışmaya hazırlanmak için ellerinden geleni yapanlar, hakikatin Allahı’nda

sağlam bir sığınak bulacaklardır. Kurtarıcı'nın vaadi, "Sözüme uyarak sabırla dayandın. Ben de... seni esirgeyeceğim"dir (10. ayet). O, Kendisi'ne güvenen tek bir canın bile Şeytan tarafından alt edilmesine izin vermektense, Kendi halkını korumak için gökteki tüm melekleri gönderecektir.

Yeşaya peygamber, kötülerin üzerine gelen ve onların kendilerini Allah'ın yargısından emniyette hissetmelerini sağlayan korkunç aldatmacayı gözler önüne seriyor: "Ölümlerle antlaşma yaptık, ölümler diyarıyla uyuştuk; öyle ki, büyük bela ülkeden geçerken bize zarar vermeyecek. Çünkü yalanları kendimize sığınak yaptık, hilenin

ardına gizlendik” (Yeşaya 28:15). Burada tarif edilen sınıfa, inatçı tövbesizlikleri içinde günahkârların cezalandırılmayacağı düşüncesiyle kendilerini avutanlar dahildir; ne kadar yozlaşmış olursa olsun tüm insanların göğe yükseltilerek Allah’ın melekleri olacakları düşüncesiyle teselli bulurlar. Fakat Göğün doğrulara sıkıntı zamanları için sığınak olarak verdiği hakikatleri reddeden ve bunun yerine Şeytan’ın sunduğu yalanlar sığınağını, yani ruhçuluğun aldatıcı iddialarını kabul edenler, daha da emin adımlarla ölümlerini ve cehennemle bir anlaşma yapmaktadırlar.

Bu neslin körlüğü, sözlere sığınmayacak denli hayret vericidir. Binlerce kişi

Allah'ın sözünü inanmaya değmez bularak reddetmekte ve Şeytan'ın aldatmacalarını seve seve ve güvenle kabullenmektedir. Şüpheciler ve alaycılar, peygamberlerin ve elçilerin imanını savunanların bağınazlığını yermekte, Kutsal Yazılar'ın Mesih ve kurtuluş planıyla ve gerçeği reddedenlerin alacağı cezayla ilgili ciddi uyarılarını alay konusu etmektedirler. Allah'ın isteklerini kabul ederek O'nun yasasının gereklerini yerine getiren zihinlere, dar kafalı, zayıf ve batıl inançlı olarak acımayla bakmaktadırlar. Gerçekten de ölümler ve cehennemle bir anlaşma yapmış gibi, kendileri ile Allah'ın intikamı arasına aşılmaz bir engel koymuş gibi güven içindedirler.

Hiçbir şey onların korkularını uyandıramaz. Ayartıcıya öylesine teslim olmuşlar, onunla öyle sıkı birleşmişler ve onun ruhuyla öyle etraflıca aşılanmışlardır ki, tuzakından kurtulmaya hiçbir güçleri ve eğilimleri yoktur.

Şeytan, dünyayı aldatmak için son çabasını uzun zamandan beri hazırlamaktadır. Eserinin temeli, Aden bahçesinde Havva'ya verilen güvenceyle atılmıştır: “Kesinlikle ölmezsiniz.” “O ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız” (Yaratılış 3:4, 5). Ruhçuluğu geliştirerek, şaheser hilesine giden yolu adım adım hazırladı. Tasarımlarını henüz tam olarak

bitirmedi; ancak zamanın son diliminde bunu gerçekleştirecek. Peygamber şöyle diyor: "... kurbağaya benzer üç kötü ruhun çıktığını gördüm. Bunlar doğaüstü belirtiler gerçekleştiren cinlerin ruhlarıdır. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın büyük gününde olacak savaş için bütün dünyanın krallarını toplamaya gidiyorlar" (Vahiy 16:13, 14). Allah'ın sözüne iman yoluyla O'nun gücü tarafından korunan kişilerin dışında tüm dünya, bu aldanışla sürüklenip gidecektir. İnsanlar, ölümcül bir güvenlik duygusuyla hızla uyutulmaktadır ve ancak Allah'ın gazabının dökülmesiyle uyanacaklardır.

Rab Allah şöyle diyor: "Adaleti ölçü

ipi, doğruluğu çekül yapacağım. Yalanlara dayanan sığınağı dolu süpürüp götürecek, gizlendiğiniz yerleri sel basacak. Ölümlle yaptığınız antlaşma yürürlükten kaldırılacak, ölümler diyarıyla uyuşmanız geçerli sayılmayacak. Büyük bela ülkeden geçerken sizi çığneyecek” (Yeşaya 28:17, 18).

319 Bkz. Vaiz 9:5.

320 Bkz. İbraniler 1:14.

321 Bkz. 1. Timoteos 4:1.

322 Türkçe Kutsal Kitap çevirilerinde “tanıdık ruhlar” ifadesi bulunmaz, bunun yerine çoğunlukla ruhlarla uğraşan kişilere doğrudan atıfta bulunulmuş, ya da söz konusu sözcükler yalnızca “ruh” kelimesiyle ifade edilmiştir. Orijinal metnin bütünlüğünü bozmamak için, yazarın kullandığı İngilizce Kutsal Kitap çevirisindeki ifade Türkçeleştirilmiştir. Kaynak ayetler: Levililer 19:31, 20:6; Yasa’nın Tekrarı 18:11; 1. Samuel

28:3, 9; 2. Krallar 21:6, 23:24; Yeşaya 8:19, 19:3.

323 Tüm Türkçe Kutsal Kitap çevirilerinde “cin” olarak ifade edilen varlıklar, aslında Şeytan’ın saptırarak düşmelerine neden olduğu melekleri ifade eder, dolayısıyla toplumumuzda kültürel olarak tanınan, kötülerinin yanı sıra iman edenleri de bulunduğu inanılan “cin”lerle ilişkisi yoktur. Kutsal Kitap [KK] çevirisinde bu düşmüş melekleri kastederken kötü ruh ve aldatıcı ruh ifadeleri de kullanılır.

324 Bkz. Matta 4:1–11; Luka 4:1–13.

35 – VİCDAN ÖZGÜRLÜĞÜ TEHDİT ALTINDA (PAPALIĞIN HEDEFLERİ)

Roma Katolikliği bugünlerde Protestanlar arasında geçmiş yıllara göre çok daha fazla rağbet görmektedir. Katolik inancının egemen olmadığı ve papalık yanlılarının etkinlik kazanmak için uzlaştırıcı bir yordam izledikleri ülkelerde, reform kiliselerini papalık hiyerarşisinden ayıran öğretilere gittikçe büyüyen bir ilgisizlik gözlenmektedir; ne de olsa temel noktalarda zannedildiği kadar farklı yönümüz olmadığı ve tarafımızdan biraz ödün verilerek Roma'yla daha iyi anlaşabileceğimiz

düşüncesi gitgide yaygınlaşmaktadır. Bir zamanlar, Protestanlar kendilerine çok pahalıya mal olan vicdan özgürlüğüne büyük değer verirdi. Eskiden çocuklarına, papalık sisteminden nefret etmeleri gerektiğini ve Roma'yla uyum sağlamaya çalışmanın Allah'a sadakatsizlik olacağını öğretirdi. Fakat şimdi ifade edilen duygular ne kadar da farklıdır!

Papalığı savunanlar kiliseye iftira atıldığını ileri sürmektedir ve Protestan dünyası bu iddiayı kabullenme eğilimindedir. Pek çok kişi, kilisenin şu anki durumunu, cahillik ve karanlık dönemlerindeki egemenliğine damgasını vuran iğrençlikler ve saçmalıklara bakarak değerlendirmenin

haksızlık olacağında ısrarlıdır. Kilisenin korkunç zalimliğini karanlık çağların barbarlığının bir sonucu olarak mazur göstermekte ve modern medeniyetin kilisenin felsefelerini değiştirdiğini belirterek onu savunmaktadır.

Bu kişiler, bu kibirli gücün sekiz yüz yıl boyunca ortaya attığı yanılmazlık iddiasını unuttular mı yoksa? Bu iddia, vazgeçilmesi bir yana, on dokuzuncu yüzyılda her zamankinden daha büyük bir kesinlikle onaylanmıştır. Roma, “kilisenin *hiçbir zaman hata yapmadığını*; Kutsal Yazılar’a göre de hiçbir zaman yapmayacağını” (John L. von Mosheim, *Institutes of Ecclesiastical History [Kilise Tarihinin Kurumları]*, 3. kitap, II. yüzyıl, kısım 2, bölüm 2,

madde 9, not 17) iddia ederken, geçmiş yüzyıllarda yönünü belirleyen ilkeleri nasıl terk edebilir?

Papalık kilisesi, yanılmazlık iddiasını asla geri almayacaktır. Dogmalarını reddedenlere zulmetmek için tüm yaptıklarını haklı görmektedir; peki kendisine fırsat verilse aynı eylemleri tekrarlamaz mı? Laik hükümetlerin günümüzde uyguladıkları kısıtlamalar kaldırılrsa ve Roma'ya eski gücü geri verilse, zulüm ve baskı dönemi en kısa zamanda geri gelecektir.

Tanınmış bir yazar, papalık hiyerarşisinin vicdan özgürlüğüne karşı tutumu politikasının başarıyla uygulamasının Amerika Birleşik Devletleri'ni tehdit etme konusunda

şöyle söylüyor:

“Amerika Birleşik Devletleri’nde Roma Katolikliğine karşı duyulan her türlü korkuyu bağınazlık veya çocukça düşünmeyle açıklamaya istekli pek çok kişi var. Bu insanlar Roma Katolikliğinin karakterinde ve serbest kurumlarımıza karşı tavrında düşmanca hiçbir şey göremiyor ve gelişmesinde göze çarpan bir husus bulamıyorlar. Öyleyse öncelikle devletimizin bazı temel ilkeleri ile Katolik Kilisesi’nin temel ilkelerini karşılaştıralım.

“Amerika Birleşik Devletleri anayasası *vicdan özgürlüğünü* garanti altına alır. Daha değerli ve daha temel hiçbir şey yoktur. Papa IX. Pius, 15 Ağustos 1854

tarihli genelgesinde şöyle demiştir: ‘Vicdan özgürlüğünü savunan saçma ve yanlış öğretiler veya hezeyanlar, çok tehlikeli bir yanılgıdır – bir devlette en çok korkulması gereken tehlikelerden biridir.’ Aynı papa, 8 Aralık 1864 tarihli genelgesinde, ‘vicdan ve dinsel ibadet özgürlüğünü savunanları’ ve ‘kilisenin güç kullanmaması gerektiğini iddia edenleri’ lanetle aforoz etmiştir.

“Roma Kilisesi’nin Amerika Birleşik Devletleri’ndeki barışçı tonu, fikir değişikliğinin göstergesi değildir. Çaresiz kaldığı yerde müsamahakâr görünmektedir. Piskopos O’Connor şöyle diyor: ‘Din özgürlüğüne, ancak Katolik dünyasını tehlikeye atmadan tam karşıtı yürürlüğe konulabilene dek

tahammül edilmektedir.’ ... St. Louis’in başpiskoposu şöyle demişti: ‘Sapkınlık ve imansızlık suçtur; Hristiyan ülkelerde, mesela İtalya ve İspanya gibi, tüm halkın Katolik olduğu ve Katolik dininin ülkenin yasasında önemli bir yer tuttuğu yerlerde, diğer suçlar gibi cezalandırılırlar.’ ...

“Katolik Kilisesi’nin her kardinali, başpiskoposu ve piskoposu, papaya şu sözlerle bağlılık yemini eder: ‘Sapkınlara, ayrılıkçılara ve adı geçen efendimize (papaya) veya adları belirtilen haleflerine isyan edenlere, tüm gücümle zulmedeceğim ve karşı çıkacağım.’ ”—Josiah Strong, *Our Country (Ülkemiz)*, bölüm 5, paragraf

2-4. [DÜZELTİLEN
REFERANSLAR İÇİN EK'E
BAKINIZ.]

Roma Katolik cemaati içinde gerçek Hristiyanların bulunduğu doğrudur. O kilisede binlerce kişi, kendilerine verilen ışığa göre Allah'a en iyi şekilde kulluk etmeye çalışıyor. O'nun sözüne erişmeleri engellenmiş, bu nedenle doğruyu yanlıştan ayıramıyorlar. [1888 VE 1911'DE YAYINLANMIŞTIR. EK'E BAKINIZ.] Yaşayan bir kalbin sunacağı hizmetle, sırf şekillerden ve törenlerden oluşan bir ayinin arasındaki çelişkiyi hiçbir zaman görememişler. Allah, aldatıcı ve yetersiz olan imanda eğitilen bu canlara şefkatli bir acımayla bakar. O, etraflarındaki

karanlığı delip geçecek ışık huzmelerini gönderecektir. Onlara İsa'daki gerçeği açıklayacak, böylece pek çok kişi O'nun halkının yanındaki yerini alacaktır.

Ne var ki, bir sistem olarak Roma, Mesih'in müjdesiyle tarihindeki herhangi bir dönemde olduğundan daha uyumlu değildir. Protestan kiliseleri büyük bir karanlık içindedir, yoksa zamanların işaretlerini tanıyabilirlerdi. Roma Kilisesi'nin tasarıları ve çalışma usulleri çok geniş kapsamlıdır. Yeryüzünün kontrolünü yeniden kazanmak için girişilecek acımasız ve kararlı bir savaşa hazırlanırken etki alanını genişletmek ve gücünü arttırmak, zulmü yeniden

tesis etmek ve Protestanlığın başardığı tüm işleri bozmak için her yola başvurmaktadır. Katoliklik dört bir yanda yerleşmektedir. Protestan ülkelerde gittikçe artan kiliselerine ve şapellerine bakın. Protestanların yaygın bir şekilde katıldıkları Amerika'daki yüksekokullarının ve ilahiyat fakültelerinin gördüğü rağbete bakın. İngiltere'de ayinciliğin gelişmesine ve Katoliklerin saflarına sık sık yapılan geçişlere bakın. Bu şeyler müjdenin saf ilkelerine değer veren herkeste endişe uyandırmalıdır.

Protestanlar papalığa bulaşarak onu desteklemiş; onlara papalık yanlılarının bile şaştığı ve anlayamadığı ödünler vererek ayrıcalıklar tanımıştır. İnsanlar

Roma Katolikliğinin asıl karakterine ve onun üstünlüğünden beklenmesi gereken tehlikelere gözlerini kapamaktadırlar. Toplum, medeni ve dinsel özgürlüğün bu en tehlikeli düşmanın ilerlemesine karşı durmak üzere harekete geçirilmelidir.

Pek çok Protestan, Katolik dininin cazip olmadığını, ibadetinin sıkıcı ve anlamsız bir törenden ibaret olduğunu düşünür. İşte burada yanırlar. Roma Kilisesi aldatmaca üzerine kuruludur, ancak bu bayağı ve beceriksiz bir sahtekârlık değildir. Roma Kilisesi'nin dinsel ibadeti çok etkileyici bir ayindir. Muhteşem gösterişi ve heybetli ayinleri insanların hislerini büyüleyerek mantığın ve vicdanın sesini

susturmaktadır. Gözler boyanır. Muhteşem kilise binaları, görkemli geçitler, altın sunaklar, mücevherlerle bezeli kutsal emanet sandıkları, seçkin tablolar ve zarif heykeller, güzellik sevgisine hitap etmektedir. Kulak da cezbedilir. Müzik eşsizdir. Bas perdeden çalan orgun zengin notaları, pek çok insan sesinin melodisiyle birleşerek görkemli katedrallerin yüksek kubbelerinde ve sütunlu koridorlarında yankılandığında, insanın zihnini huşu ve saygı ile doldurmamasına imkân yoktur. Günah hastalığının pençesindeki ruhun arzularıyla yalnızca alay eden bu zahiri görkem, şatafat ve merasim, içten çürümenin bir göstergesidir. Mesih'in dininin

kendisini beğendirmek için böyle cazibelere ihtiyacı yoktur. Çarmıhtan yansıyan ışıktaki, gerçek Hristiyanlık o denli pak ve hoş görünür ki, hiçbir dışsal dekor onun asıl değerini arttıramaz. Allah nezdinde değeri olan, kutsallığın güzelliği ile sakin ve yumuşak bir ruhtur.³²⁵

Tarzın görkemli oluşu, pak ve yüceltilmiş düşüncenin göstergesi değildir. Yüksek sanat anlayışı, incelikli zevkler, çoğu kez dünyasal ve şehvi olan zihinlerde bulunur. Bunlar çoğunlukla Şeytan tarafından, insanları ruhun ihtiyaçlarını unutmaya, gelecekteki sonsuz yaşamı gözden kaybetmeye, sınırsız Yardımcı'larından yüz çevirmeye ve yalnızca bu dünya

için yaşamaya yönlendirmek için kullanılmaktadır.

Dış görünüşe önem veren bir din, yenilenmemiş kalbe cazip gelir. Katolik ibadetinin debdebeli törenleri, birçok kişinin aldanmasına neden olan ayartıcı ve büyüleyici bir güce sahiptir; bu insanlar Roma Kilisesi'ne göğün kapısı gözüyle bakmaya başlar. Yalnızca ayaklarını gerçeğin temeline sağlam basan ve kalpleri Allah'ın Ruhı tarafından yenilenmiş olanlar onun etkisine karşı dayanıklıdır. Mesih'e ilişkin tecrübeye dayalı bilgiye sahip olmayan binlerce kişi, güçten yoksun dindarlık şekillerini kabul etmeye yönlendirilecektir. Kalabalıkların arzuladığı şey böyle bir dindir.

Kilisenin günahları bağışlama hakkına sahip olduğu iddiası, Roma yanlılarının kendilerini günah işleme özgürlüğüne sahip hissetmelerine neden olur; ayrıca yerine getirilmeden bağışlanma verilmeyen günah çıkarma düzeni de, kötülüğe ruhsat verme eğilimindedir. Günahlı insanın önünde diz çöken ve yüreğinin gizli düşüncelerini ve hayallerini açarak itiraf eden kişi, kendi insanlığını aşağılamakta ve ruhunun tüm asil hislerini küçük düşürmektedir. Hayatındaki günahları –kendisi de hatalı ve günahkâr bir ölümlü olan ve pek çok durumda şarapla ve ahlaksızlıkla yozlaşmış olan– rahibe anlatarak, kendi karakter standardını düşürmekte ve bunun sonucunda

kirlenmektedir. Zihnindeki Allah düşüncesi günahlı insanlığın sureti seviyesine iner, zira rahip Allah'ın temsilcisi konumundadır. Bu aşağılayıcı insanın insana günah çıkarması uygulaması, yeryüzünü kirleten ve onu son yıkımına hazırlayan kötülüklerin çoğunun aktığı gizli kaynaktır. Yine de, benliğin zevklerine düşkün bir kişi için, günahlarını başka bir ölümlüye itiraf etmek, ruhunu Allah'a açmaktan çok daha memnuniyet vericidir. Günaha sırt çevirmek yerine ruhban tarafından kurulmuş telafi edici sözde kefaretlere yerine getirmek insan doğasına daha kolay gelmektedir; çul giyinip ısırğan otları ve yaralayıcı çiviler ile bedensel

eziyetler uygulamak, nefsi çarmıha germekten daha kolaydır. Dünyasal kalbin, Mesih'in boyunduruğu altına girmektense, taşımayı tercih ettiği boyunduruk ağırdır.

Roma Kilisesi ile, Mesih'in ilk gelişi zamanındaki Yahudi Topluluğu arasında çarpıcı bir benzerlik vardır. Yahudiler, Allah'ın yasasının her bir ilkesini gizlice çiğnerken, dışarıdan buyruklarına titizlikle uyar gibi görünüyor, bunlara, itaati acı verici ve külfetli hale getiren mecburiyetler ve gelenekler yüklüyorlardı. Yahudilerin yasaya saygı duyar göründükleri gibi, Roma yanlıları da çarmıha saygı gösterme iddiasındadır. Mesih'in acılarının simgesini göklere

çıkarırlarken, bir yandan da bu simgenin temsil ettiği Kişi'yi yaşamlarında yadsımaktadırlar.

Papalık yanlıları kilise binalarına, sunaklarına ve giysilerine haçlar takarlar. Her yerde haç simgeleri görülür. Görünürde her yerde şereflendirilir ve yüceltilir. Ancak Mesih'in öğretileri, anlamsız gelenekler, hatalı yorumlar ve insafsız talepler yığınının altına gömülmüştür. Kurtarıcı'nın bağınaz Yahudiler hakkındaki sözleri, Roma Katolik Kilisesi'nin önderleri için daha da etkili bir şekilde geçerlidir: "Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileriye bu yükleri taşımak için parmaklarını bile

oynatmak istemezler” (Matta 23:4). Vicdan sahibi canlar sürekli olarak kızgın bir Tanrı'nın gazabıyla korkutulurken, kilisenin ileri gelenlerinin çoğu ise lüks ve tinsel zevkler içinde yaşamaktadır.

Heykellere ve kutsal emanetlere tapınma, azizlere dua etme ve papanın yüceltilmesi, Şeytan'ın insanların zihnini çelerek Allah'tan ve O'nun Oğlu'ndan uzaklaştırmak için kullandığı hilelerdir. Onların yıkımını tamamlamak için de, dikkatlerini yalnızca kendisi aracılığıyla kurtuluş bulabilecekleri Kişi'den saptırmaya çalışır. Onları, şu sözleri söyleyen Kişi'nin yerine geçebilecek herhangi bir nesneye yönlendirecektir: “Ey bütün

yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm” (Matta 11:28).

Şeytan, Allah’ın karakterini, günahın niteliğini ve büyük mücadeledeki asıl önem taşıyan konuları saptırmak için sürekli çaba göstermektedir. Onun safsataları ilahî yasanın yükümlülüğünü hafifletir ve insanlara günah işleme ruhsatı verir. Aynı zamanda sahte Allah anlayışlarını besleyerek, insanların O’na sevgiyle değil, korku ve nefretle bakmalarına neden olmaktadır. Kendi doğasındaki zalimliği Yaraticı’ya atfeder; bu, din sistemlerinde somutlaştırılmış ve ibadet biçimlerinde ifade edilmiştir. Böylece insanların zihinleri körelir ve Şeytan onları Allah’a

karşı savaşta aracıları olarak kullanır. İlahî niteliklere ilişkin kavramların çarpıtılmasıyla, barbar uluslar İlah'ın beğenisini kazanmak için insan kurban etmenin gerekliliğine inandırılmış; putperestliğin çeşitli biçimleri altında korkunç zulümler işlenmiştir.

Roma Katolik Kilisesi, putperestliğin ve Hristiyanlığın biçimlerini bağdaştırarak ve tıpkı putperestlikte olduğu gibi Allah'ın karakterini yanlış yansıtarak, zalimlikte ve iğrençlikte hiç de aşağı kalmayan uygulamalara başvurmuştur. Roma'nın üstün olduğu zamanlarda, onun öğretilerini kabul etmeye zorlamak için işkence araçları vardı. Onun iddialarını kabullenmek istemeyenler için kazık vardı. Yargı

gününde açığa çıkarılınca dek boyutları hiçbir zaman bilinemeyecek olan katliamlar vardı. Kilise ileri gelenleri, ustaları Şeytan'ın eğitimi altında, kurbanlarını öldürmeden onlara mümkün olan en ağır işkenceleri yapmak için araçlar icat etmişlerdir. Pek çok durumda, cehennemî süreç insanın dayanma gücünün sınırlarına dek tekrarlanır, en sonunda tabiat mücadeleyi bırakır ve kurban ölümü tatlı bir kurtuluş olarak görürdü.

Roma'nın muhaliflerinin sonu buydu. Taraftarları için ise, kırbaç, açlık ve akla gelebilecek her türlü tiksindirici biçimde bedensel güçlük terbiyeleri vardı. Tövbekârlar, Göğün beğenisini

kazanmak için doğanın yasalarını çiğneyerek, aslında Allah'ın yasalarını çiğnemiş oldular. Onlara, Allah'ın insanın dñnyadaki yolculuğunu bereketlemek ve mutlu etmek için oluşturduğu bağları koparmaları öğretilmişti. Kilise mezarlığı, doğal sevgi hislerini yatıştırmak, Allah'ı kızdıracak diye insan kardeşlerine karşı her tñrlñ duygudaşlık dñřñncesini ve hissini bastırmak için òmürlerini boşuna tñketen milyonlarca kurbanla doludur.

şeytan'ın yñzlerce yıldır, Allah'ı hiç tanımayanlar arasında değil, Hristiyanlığın tam kalbinde ve tñm yayılma alanında sergilenen, kararlı zalimliğini anlamak istersek, Roma

Kilisesi'nin tarihine bakmamız yeterli olacaktır. Kötülüğün efendisi, bu muazzam aldatmaca sistemi ile, Allah'ın adına leke sürme ve insanı perişan etme amacını gerçekleştirmektedir. Kendisini gizlemeyi ve kilisenin önderleri aracılığıyla işini yürütmeyi nasıl başardığına baktığımızda, Kutsal Kitap'tan neden bu kadar nefret ettiğini de anlayabiliriz. Eğer bu Kitap okunursa, Allah'ın merhameti ve sevgisi ortaya dökülecek; O'nun insanlara bu ağır yüklerin hiçbirini yüklemediği anlaşılacaktır. O'nun tek istediği pişmanlıkla kırılan bir kalp ve alçakgönüllü, itaatkâr bir ruhtur.

Mesih, hayatında erkeklerin ve

kadınların cennete lââyık hale gelebilmek için kendilerini manastıra kapatmalarına dair hiçbir örnek vermemiştir. Sevginin ve duygudaşlığın bastırılması gerektiğini hiçbir zaman öğretmemiştir. Kurtarıcı'nın kalbi sevgi ile dolup taşıyordu. İnsan ahlaki mükemmelliğe yaklaştıkça, duyarlılıkları yoğunlaşır, günahı kavrayışı daha da güçlenir ve acı çekenlere karşı daha derin bir duygudaşlık besler. Papa, Mesih'in vekili olma iddiasındadır; peki onun karakteri Kurtarıcımız'ın karakteriyle nasıl karşılaştırılabilir? Mesih göğün Kralı olarak kendisi'ne bağlılığını bildirmeyen insanları hapse göndermiş veya işkence etmiş midir? Kendisini

kabul etmeyenleri ölüme mahkûm ettiği hiç işitilmiş midir? Bir Samiriye köyünde halk tarafından hor görüldüğünde elçi Yuhanna fazlasıyla içerleyerek sormuştu: “Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?” İsa öğrencisine acımayla baktı ve onun sert ruhunu azarlayarak şöyle dedi: “İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi” (Luka 9:54, 56). Mesih’in sergilediği ruh, O’nun vekili olma iddiasındaki kişinin ruhundan ne kadar da farklı.

Roma Kilisesi şimdi dünyaya hoş yüzünü göstermekte, geçmişteki korkunç zalimlik sicilini özürlerle gizlemektedir. Mesih benzeri giysiler

giyinmiş; ama aslında değişmemiştir. Papalığın geçmiş çağlarda mevcut olan her ilkesi günümüzde de devam etmektedir. Karanlık ağda ortaya konulan öğretilere halen bağlı kalınmaktadır. Kimse kendini kandırmasın. Bugünlerde Protestanların şereflendirmeye can attığı papalık, Reform günlerinde dünyaya hükmeden ve Allah adamlarının onun fesadını ortaya sermek için canları pahasına karşı koydukları papalığın aynısıdır. Kralları ve prensleri kendi hakimiyeti altına alan ve Allah'a ait yetkileri talep eden kibirli ve küstah tavrını sürdürmektedir. Ruhu, zalimlikte ve despotlukta, insan haklarını ezip geçtiği

ve Yüceler Yücesi'nin kutsallarını öldürdüğü zaman olduğundan hiç de aşağı değildir.

Papalık kurumu, tam da peygamberlikte belirtilen şeydir, son zamanlarda gerçekleşecek imandan dönüştür. 2. Selanikliler 2:3, 4. Amacına en uygun karakteri takınmak onun yönteminin bir parçasıdır; fakat bukalemun gibi değişken görünümünün altında yılanın değişmez zehrini gizlemektedir. “Kabul olunmuş doktrinlere karşı olanlarla ve bu tutumundan şüphelenilenlerle iman edilmemelidir” (Lenfant, cilt 1, s. 516) diye beyan etmektedir. Tarihi bin yıldan beri kutsalların kanıyla yazılmış olan bu güç, şimdi Mesih'in kilisesinin

bir parçası olarak mı kabul edilecektir?

Protestan ülkelerde, Katolikliğin eskisine göre Protestanlıktan daha az farklı olduğunun iddia edilmesi boşuna değildir. Bir değişim olmuştur; fakat bu değişim papalıkta değildir. Katoliklik gerçekten de şu anda mevcut olan Protestanlığa büyük ölçüde benzemektedir, çünkü reformcuların döneminden beri Protestanlık çok yozlaşmıştır.

Dünyanın beğenisini kazanmak isteyen Protestan kiliselerinin gözleri, sahte hoşgörüyle kör edilmiştir. Her türlü kötülüğün iyiliğine inanmanın doğruluğunu tutuyorlar; sonunda kaçınılmaz olarak her türlü iyiliğin kötülüğüne inanacaklardır. Bir

zamanlar kutsallara verilen imanı savunmak yerine, Őimdi adeta Roma hakkındaki olumsuz dűŐüncelerinden ötürü ondan özür dilemekte, bağnazlıklarından dolayı affını istemektedirler.

Büyük bir grup, Roma KatolikliĖine hiğbir müsamaha göstermemelerine rağmen, onun gücünün ve etkisinin tehlikesini fark etmemektedir. Birçok kiŐi, OrtaçaĖda hüküm süren dűŐ nsel ve ahlaksal karanlığın Roma'nın dogmalarını, batıl inançlarını ve zulm n  yaymasına izin verdiğini, modern zamanların geliŐen dűŐ nce anlayıŐının, bilginin yaygınlaŐmasının ve dinsel konularda artan  zg rl Ėin, hoŐg r s zl Ėin ve zorbalığın yeniden

canlanmasına meydan vermeyeceğini ileri sürmektedir. Bu aydınlanma çağında böyle bir duruma gelinebileceği düşüncesi bile alay konusu yapılmaktadır. Bu neslin üzerinde düşünsel, ahlaki ve dinsel anlamda daha fazla ışık parladığı doğrudur. Allah'ın Kutsal Sözü'nün açık sayfalarından dünyanın üzerine gökten gelen ışık yansımaktadır. Ancak ne kadar çok ışık verilirse, onu saptıran ve reddedenlerin karanlığının da o kadar büyük olacağı unutulmamalıdır.

Kutsal Kitap'ın dua ile çalışılması, Protestanlara papalığın gerçek karakterini gösterecek ve ondan nefret ederek kaçınmalarına yeterli olacaktır; fakat pek çok kişi kendi zekâsına o

kadar güvenmektedir ki, gerçeğe yöneltilmeleri için Allah'tan alçakgönüllülükle yardım isteme gereği duymamaktadır. Kendi aydınlanmalarıyla gurur duymaktadırlar, ancak aslında hem Kutsal Yazılar'dan, hem de Allah'ın gücünden habersizdirler. Vicdanlarını yatıştıracak bir yönleme ihtiyaçları vardır, bunun için de ruhsallıktan ve alçakgönüllülüğten en uzak yollara başvurmaktadırlar. Onların arzu ettiği, Allah'ı hatırlama yöntemi olarak görünecek bir O'nu unutma yöntemidir. Papalık, tüm bu istekleri karşılamak için gayet uygundur; neredeyse tüm dünyayı kapsayan iki sınıf insan –kendi erdemlerine göre

kurtulmak isteyenler ve günahları içindeyken kurtulmak isteyenler– için hazırlıklıdır. Gücünün sırrı işte buradadır.

Büyük bir düşünsel karanlık döneminin papalığın başarısına zemin hazırladığı görülmüştü. Büyük bir düşünsel aydınlık döneminin de onun başarısına aynı ölçüde zemin sağlayacağı görülecektir. Geçmiş çağlarda, insanlar Allah'ın sözünden ve gerçeğin bilgisinden yoksun iken, gözleri bağlandı ve binlerce kişi ayaklarının altına atılan ağı göremeden tuzığa düşürüldü. Bu nesilde ise, gözleri insanî yorumların, “yalan yere ‘bilgi’ denen” öğretilerin parıltısıyla kamaştırılan birçok kişi vardır; ağı fark

edememekte ve gözleri bağı gibi ona doğru ilerlemektedirler. Allah, insanın düşünsel güçlerinin Yaratacı'sından aldığı bir hediye olarak görülmesini, gerçeğin ve doğruluğun hizmetinde kullanılmasını tasarlamıştır; ancak insanlar gurura ve hırsa kapılarak kendi kuramlarını Allah'ın sözünün üzerine çıkarırlarsa, bilgi cehaletten daha büyük bir zarar verebilir. Böylece, Kutsal Kitap'a olan imanı baltalamakta olan çağımızın sahte bilimi, hoş giden biçimleriyle, Karanlık Çağda bilginin saklanması papalığın yükselmesine yol açtığı gibi, papalığın kabul edilmesine aynı etkinlikle yol hazırlayacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, kilise

kurumlarına ve geleneklerine devlet desteği sağlamak için sürmekte olan hareketlerde, Protestanlar papalık yanlılarının adımlarını izlemektedir. Dahası, papalığın Protestan Amerika'da Eski Dünya'da kaybettiği üstünlüğü yeniden kazanması için kapı açmaktadırlar. Bu hareketi daha da önemli kılan ise, Roma'da başlatılan ve yetkisinin işareti olduğunu iddia ettiği bir geleneği, pazar gününün tutulmasını yürürlüğe koymanın, tasarlanan başlıca hedef oluşudur. Papalık ruhu –dünyasal geleneklere uyma ruhu, insanî geleneklere Allah'ın emirlerinin üzerinde hürmet edilmesi– Protestan kiliselerine sızmakta ve onları kendilerinden önce papalığın yaptığı

gibi pazar gününü yüceltmeye yönlendirmektedir.

Okuyucu, yakında gerçekleşecek olan çekişmede kullanılacak olan araçları öğrenmek istiyorsa, Roma'nın geçmiş çağlarda aynı hedefi gerçekleştirmek için kullandığı araçların tarihini gözden geçirmesi yeterlidir. Papalık yanlılarının ve Protestanların kendi dogmalarını reddedenlere karşı nasıl davranacaklarını bilmek istiyorsa, Roma'nın Şabat gününe ve savunucularına karşı sergilediği ruha bakmalıdır.

Kraliyet fermanları, genel kurullar ve laik güç tarafından desteklenen kilise kararnameleri yoluyla, bu putperest bayramı Hristiyanlık dünyasında

itibarlı bir konum kazanmıştır. Pazar gününün tutulmasını öngören ilk toplumsal yasa, Konstantin tarafından yürürlüğe konulan yasaydı. (M.S. 321; Bkz. sayfa 53'ün EK notu.) Bu ferman, kentlerde oturanların “kutsal güneş gününde” dinlenmelerini emrediyor, ancak kırlarda olanların tarım faaliyetlerine devam etmelerine izin veriyordu. Gerçekte putperestlerin bir yasası olmasına rağmen, imparator bunu Hristiyanlığı sözde kabul etmesinden sonra yürürlüğe koymuştu.

Kraliyet fermanı ilahî yetkinin yerine geçmediğinden, prenslerin gözüne girmek isteyen bir piskopos, ayrıca Konstantin'in yakın dostu ve dalkavuşu olan Eusebius, Mesih'in

Şabat gününü pazar günüyle değiştirdiğini ileri sürdü. Bu yeni öğretiyeye kanıt olarak Kutsal Yazılar'dan tek bir ayet bile gösterilmemişti. Eusebius'un kendisi dahi farkında olmadan bu öğretinin yanlışlığını onaylar ve değişikliğin gerçek mimarlarına işaret eder. "Şabat günü yapılması gereken tüm görevleri biz Rabb'in Günü'ne devrettik."—Robert Cox, *Sabbath Laws and Sabbath Duties* [*Şabat Günü Yasaları ve Şabat Vazifeleri*], Sayfa 538. Ancak pazar günü tartışması, ne kadar temelsiz olsa da, insanları Rabb'in Şabat gününü çiğnemek için cesaretlendirmeye hizmet etti. Dünyanın takdirini kazanmak isteyen herkes popüler

bayramı benimsedi.

Papalık yerini pekiştirdikçe, pazar gününü yüceltme çalışmasına devam edildi. Bir süre için insanlar kilise saatleri dışında tarım faaliyetlerine devam ettiler ve yedinci gün halen Şabat olarak kabul ediliyordu. Fakat adım adım değişim gerçekleştirildi. Dinsel mahkemelerdeki yargıçların pazar günleri medenî hukukla ilgili karar vermeleri yasaklandı. Çok geçmeden, her seviyeden tüm vatandaşların sıradan işlerden kaçınmaları emredildi, yasağa uyulmaması halinde özgür olanlara para, kölelere ise kırbaçlanma cezası getirildi. Daha sonra zenginlerin malvarlıklarının yarısının müsadere

edilmesiyle, ısrar etmeleri durumunda ise köle yapılarak cezalandırılmaları emri yürürlüğe girdi. Alt sınıflar ise süresiz sürgüne gönderilecekti.

Mucizelerden yararlanma yoluna da gidildi. Rivayet edilen pek çok mucizeden biri, pazar günü tarlasını sürmek üzere olan bir çiftçinin sabanını demirle temizlerken demirin eline yapışması ve iki yıl boyunca “fazlasıyla büyük bir acı ve utançla” gittiği her yere taşımak zorunda kalmasıydı.— Francis West, *Historical and Practical Discourse on the Lord's Day [Rabb'in Günü Üzerine Tarihsel ve Pratik Vaaz]*, sayfa 174.

Daha sonra papa bölge rahiplerine, pazar gününü çiğneyenleri uyarmaları,

kendilerinin ve komşularının üzerine büyük felâketler getirmemeleri için onlardan kiliseye giderek dualarını etmelerini istemeleri talimatını verdi. Bir kilise konseyi, o günden beri yaygın bir şekilde kullanılan, Protestanların dahi itibar ettiği, bazı insanları pazar günü çalışırken yıldırım çarptığına göre, o günün Şabat olması gerektiği şeklindeki tezi ortaya attı. Piskoposlar “Allah’ın bugünün ihmal edilmesine ne kadar içerlediği belli oluyor” dediler. Bundan sonra rahiplere ve din görevlilerine, krallara ve prenslere ve tüm imanlı kişilere bir çağrıda bulunularak, “bu güne şerefının iade edilmesi ve Hristiyanlığın itibarı adına gelecek günlerde daha büyük bir

bağlılıkla tutulması için her türlü çabayı göstermeleri” istendi.—Thomas Morer, *Discourse in Six Dialogues on the Name, Notion, and Observation of the Lord’s Day* [*Rabb’in Günü’nün Adı, Anlamı ve Tutulması Üzerine Altı Karşılıklı Konuşma Şeklinde Sunum*], sayfa 271.

Konsej kararları yetersiz kalınca, dünyasal yetkililere başvurarak, insanların yüreklerine dehşet salan ve onları pazar günü çalışmaktan men eden bir ferman çıkarmalarını rica ettiler. Roma’da toplanan kilise meclisinde, tüm önceki kararlar daha büyük bir vurguyla yeniden onaylandı. Ayrıca kilise kanununa eklendiler ve neredeyse tüm Hristiyan aleminde

mülki idare tarafından da yürürlüğe konuldular. (Bkz. Heylyn, *History of the Sabbath* [Şabat Gününün Tarihçesi], kısım 2, bölüm 5, madde 7.)

Yine de, pazar gününün tutulmasına yönelik olarak Kutsal Yazılar'dan kaynaklanan hiçbir yetkinin bulunmaması, hiç rahatsızlık yaratmamıştı. İnsanlar, öğretmenlerinin güneş gününü yüceltmek adına Yehova'nın mutlak ifadesini, "Yedinci Gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır"³²⁶ sözlerini bir kenara bırakma hakkını sorguluyorlardı. Kutsal Kitap tanıklığının eksikliğini telafi etmek için, başka önlemler gerekiyordu. Pazar gününün hararetli savunucularından

biri, on ikinci yüzyılın sonlarında İngiltere'deki kiliseleri ziyaret etti, ancak gerçeğin sadık tanıklarının direnciyle karşılaştı; çabaları o kadar başarısız oldu ki, bir süre için oradan ayrıldı ve öğretilerini desteklemek için bir yöntem araştırdı. Geri döndüğünde eksikliği telafi etmişti ve ikinci çalışmasında daha büyük başarı sağladı. Yanında Allah'ın kendisinden geldiği ileri sürülen bir tomar vardı; içinde pazar gününün tutulması için gereken emir ve itaatsizlik edenlere karşı korkunç tehditler yer alıyordu. Bu kıymetli belge –ki desteklediği kurum kadar aşağılık bir taklitti– sözde gökten düşmüştü ve Yeruşalim'de, Golgota'da bulunan Aziz Şimon sunağında

bulunmuştı. Fakat aslında kaynağı Roma'daki papalık sarayından başka bir yer değildi. Kilisenin gücünü ve bayındırlığını arttırmak için hileye ve sahtekârlığa başvurmak, papalık hiyerarşisi tarafından her zaman yasal görülmüştür.

Tomar, cumartesi öğleden sonra dokuzuncu saatten, yani öğleden sonra saat üçten pazartesi gün doğumuna kadar çalışmayı yasaklıyordu; yetkisinin ise pek çok mucizeyle onaylandığı bildiriliyordu. Belirlenen saatlerde çalışan kişilerin felç oldukları rivayet ediliyordu. Tahılını öğütmek isteyen bir değirmenci, un yerine bir kan seli çıktığını görmüş ve şiddetli su akıntısına rağmen değirmen çarkı

hareket etmemiş. Fırına hamur süren bir kadın, dışarı çıkardığında fırının kızgın olmasına rağmen hamurun pişmemiş olduğunu görmüş. Bir başkası, dokuzuncu saatte pişirmeye hazırladığı hamuru pazartesi gününe dek bekletmeye karar verdiğinde, ertesi gün hamur kendiliğinden somunlara ayrılmış ve ilahî güçle pişmiş. Cumartesi günü dokuzuncu saatten sonra ekmek pişiren bir adam, ertesi gün ekmeği böldüğünde içinden kan akmış. Pazar gününün savunucuları, günün kutsallığını işte böyle saçma ve batıl inançlara yönelik uydurmalarla yerleştirmeye çalışıyorlardı. (Bkz. Roger de Hoveden, *Annals [Yıllıklar]*, cilt 2, s. 526–530.)

İskoçya'da, tıpkı İngiltere'de olduğu gibi, pazar gününe saygı eski Şabat'ın bir bölümüyle birleştirilerek sağlandı. Fakat kutsal tutulması gereken zaman değişiyordu. İskoçya kralının bir fermanında “cumartesi günü öğlen on ikiden itibaren kutsal sayılması gerektiği” ve o saatten pazartesi sabahına dek hiç kimsenin dünyasal işlerle uğraşmaması ilan ediliyordu.— Morer, s. 290–291.

Ancak pazar gününün kutsallığını kabul ettirmeye yönelik tüm çabalara rağmen, papalık yanlıları Şabat gününün ilahî yetkisini ve onun yerine geçirilen kurumun insanî kökenini kendi ağızlarıyla kamu önünde itiraf ediyorlardı. On altıncı yüzyılda bir

papalık konseyi açıkça ilan etti: “Tüm Hristiyanlar yedinci günün Allah tarafından kutsal kılındığını ve yalnızca Yahudiler değil, Allah’a ibadet etme iddiasındaki herkes tarafından kabul edilerek tutulduğunu unutmamalıdır; ancak biz Hristiyanlar onların Şabat gününü Rabb’in Günü’yle değiştirdik.”—a.g.e., sayfa 281–282. İlahî yasayla oynayanlar, yaptıkları işlerin niteliğinden habersiz değildiler. Kendilerini kasıtlı olarak Allah’ın üzerine çıkarıyorlardı.

Roma’nın kendisine karşı çıkanlara gösterdiği tavrın çarpıcı bir örneği, bir kısmı Şabat gününü tutan Valdensler’e karşı uzun ve kanlı baskı döneminde görülebilir. Başkaları da, dördüncü

emre olan bağlılıklarından dolayı benzer şekilde zulüm gördüler. Etiyopya ve Habeşistan kiliselerinin tarihi özellikle kayda değerdir. Karanlık Çağın kasveti içinde, Orta Afrikalı Hristiyanlar dünyanın gözü önünde olmadıklarından unutulduklar, böylelikle imanlarını yüzyıllar boyunca özgürce uygulayabildiler. Ancak Roma sonunda onların varlığını öğrendi ve çok geçmeden Habeşistan imparatoru aldatılarak papayı Mesih'in temsilcisi olarak kabul etti. Bunu diğer tavizler izledi. Şabat gününün tutulmasını en ağır cezalarla yasaklayan bir ferman çıkarıldı. (Bkz. Michael Geddes, *Church History of Ethiopia [Etiyopya'da Kilise Tarihi]*, sayfa 311, 312.) Fakat

papalık baskısı kısa sürede o kadar ağır bir boyunduruk haline geldi ki, Habeşliler onu kırmaya karar verdiler. Korkunç bir mücadeleden sonra Roma yanlılarını topraklarından atarak, eski imanlarını yeniden tesis ettiler. Kiliseler özgürlüklerinin tadını çıkardılar ve Roma'nın hilesinden, yobazlığından ve despot gücünden aldıkları dersi hiçbir zaman unutmadılar. Hristiyan aleminin geri kalanınca bilinmeden, memnuniyetle kendi yalnız ülkelerinde kaldılar.

Afrika kiliseleri, Şabat gününü papalık kilisesinin sapkınlığa tamamen düşmeden önce tuttuğu gibi tutuyordu. Allah'ın emrine itaat ederek yedinci günü tutarlarken, kilisenin

geleneğine uyarak pazar günü de çalışmıyorlardı. Roma, üstün gücü ele geçirince Allah'ın Şabatını çiğneyerek kendi gününü yüceltti; fakat neredeyse bin yıl boyunca gizli kalan Afrika kiliseleri, bu sapkınlığa katılmadı. Roma'nın etkisi altına girdiklerinde, gerçek Şabat'ı bırakarak sahte şabatı yüceltmeye zorlandılar; fakat özgürlüklerine kavuşur kavuşmaz dördüncü buyruğa itaatlerine geri döndüler. (EK'E BAKINIZ.)

Geçmişe ait bu kayıtlar, Roma'nın gerçek Şabat'a ve savunucularına karşı düşmanlığını ve kendi oluşturduğu kurumu yüceltmek için kullandığı araçları açıkça gözler önüne sermektedir. Allah'ın sözü, Katolikler

ve Protestanlar pazar gününü yüceltmek için birleştğinde bu sahnelerin tekrarlanacağını bildirmektedir.

Vahiy 13. bölümdeki peygamberlik sözü, kuzu gibi boynuzları olan canavarın “yeryüzünü ve orada yaşayanları”, “parsa benzeyen”³²⁷ canavar olarak simgelenen papalığa tapınmaya zorlayacağını duyurmaktadır. İki boynuzlu canavar ayrıca ‘yeryüzünde yaşayanlar’a, “canavarın onuruna bir heykel yapmalarını” söyleyecek, ayrıca “küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle,” herkese canavarın işaretinin vurulmasını buyuracaktır (Vahiy 13:11–16). Kuzu gibi boynuzları olan

canavarın Amerika Birleşik Devletleri'ni simgelediği açıklanmıştır; bu peygamberlik, Roma'nın kendi üstünlüğünün özel göstergesi olduğunu iddia ettiği pazar gününün tutulması uygulaması, Birleşik Devletler tarafından zorunlu kılındığında yerine gelecektir. Fakat papalığa bu biadi sunmada Amerika Birleşik Devletleri yalnız olmayacaktır. Roma'nın bir zamanlar egemenliğini kabul eden ülkelerdeki etkisi halen yok edilmiş olmaktan çok uzaktır. Peygamberlik sözünde de gücünün geri verileceği belirtilmektedir. “Canavarın başlarından biri ölümcül bir yara almışa benziyordu. Ne var ki, bu ölümcül yara iyileşmişti. Bütün dünya

şaşkınlık içinde canavarın ardından gitti” (Vahiy 13:3). Ölümcül yara alması, papalığın 1798 yılındaki çöküşüne işaret etmektedir. Peygamber, bundan sonra ‘yaranın iyileşeceğini ve bütün dünyanın canavarın ardından gideceğini’ söylemektedir. Pavlus, ‘yasa tanımaz adamın’ görevini ikinci gelişeye dek sürdüreceğini açıkça belirtmiştir (2. Selanikliler 2:3–8). Aldatma işini zamanın sonuna dek sürdürecektir. Vahiy yazarı, ayrıca papalığa atıfta bulunarak şunları söylüyor: “Yeryüzünde yaşayan ve ... Kuzu’nun yaşam kitabına adı yazılmamış olan herkes ona tapacak” (Vahiy 13:8). Hem Eski, hem de Yeni Dünya’da, yalnızca Roma Kilisesi’nin yetkisine dayanan

pazar günü kurumunun yüceltilmesi yoluyla, papalığa saygı gösterilecektir.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki peygamberlik sözü öğrencileri, on dokuzuncu yüzyıl ortasından beri bu tanıklığı tüm dünyaya tanıtmışlardır. Şu anda meydana gelen olaylarda, bu önbildirinin yerine gelmesine doğru hızlı bir gelişme görülmektedir. Protestan öğretmenler, pazar gününü tutma konusunda aynı tanrısal yetki iddiasında bulunmaktadır ve Allah'ın bir emrinin yerine geçecek mucizeler uyduran papalık önderleri gibi, onlar da Kutsal Yazılar'dan kaynaklanan bir kanıttan yoksundurlar. Pazar şabatını tutmadıkları için insanların Allah'ın yargısına uğradıkları iddiası

tekrarlanacaktır; şimdiden ileri sürülmeye başlanmıştır. Pazar gününün tutulması uygulamasını zorunlu kılmak için bir hareket de hızla rağbet kazanmaktadır.

Roma Kilisesi'nin kurnazlığı ve hilekârlığı hayret vericidir. Olacak olayları okuyabilmektedir. Protestan kiliselerinin, sahte şabatını kabul ederek kendisine hürmet ettiklerini ve bunu geçmiş günlerde kendisinin kullandığı araçları kullanarak zorla kabul ettirmeye hazırlandıklarını görerek, fırsat kollamaktadır. Gerçeğin ışığını reddedenler, kendi başlattığı bir kurumu yüceltmek için yine bu yanılmazlığı kendinden menkul gücün yardımını isteyeceklerdir. Bu konuda

Protestanların yardımına nasıl seve seve koşacağını tahmin etmek zor olmasa gerek. Kiliseye itaatsizlik edenlerle nasıl ilgilenilmesi gerektiğini papalık önderlerinden daha iyi kim bilebilir ki?

Roma Katolik Kilisesi, dünya çapındaki tüm şubeleriyle, papalık makamının denetimi altında ve onun menfaatlerine hizmet etmek üzere oluşturulmuş büyük bir kuruluştur. Dünya üzerindeki her ülkede bulunan milyonlarca kilise üyesine, papaya bağlılıklarını sürdürmeleri talimatı verilmektedir. Hangi ulustan veya devletten olurlarsa olsunlar, kilisenin yetkisini her şeyin üzerinde tutmak zorundadırlar. Devlete bağlılık yemini etseler de, bunun arkasında kendilerini

Roma'nın menfaatine aykırı olan her türlü yeminden azat eden Roma'ya itaat yemini vardır.

Tarih, Roma'nın ulusların işlerine karışmak, sağlam bir zemin bulduktan sonra da, hükümdarları ve halkı mahvetmek pahasına kendi amaçlarına ulaşmak için gösterdiği kurnaz ve ısrarlı gayretlere tanıklık etmektedir. 1204 yılında Papa III. Innocent, Aragon kralı II. Peter'den şu sıra dışı yemini aldı: "Ben Aragonluların kralı Peter, efendim Papa Innocent'e, onun Katolik haleflerine ve Roma Kilisesi'ne daima sadık ve itaatkâr kalarak, krallığımı ona itaat içinde, Katolik imanını savunmaya ve sapkınlıklara karşı koymaya adayacağıma söz

veriyorum.”—John Dowling, *The History of Romanism [Roma Kilisesi'nin Tarihi]*, 5. kitap, bölüm 6, madde 55. Bu, Roma başpiskoposunun gücüne ilişkin olarak “kendisinin imparatorları tahttan azletme yetkisine sahip olduğu” ve “tebaasını adaletsiz hükümdarlara bağılılıklarından azat edebileceği” şeklindeki iddialarla da uyumludur.—Mosheim, 3. kitap, 11. yüzyıl, kısım 2, bölüm 2, madde 9, not 17. (EK 450'YE BAKINIZ.)

Ayrıca Roma'nın hiçbir zaman değişmemekle övündüğü de unutulmamalıdır. VII. Gregor ve III. Innocent'in ilkeleri halen Roma Katolik Kilisesi'nin ilkeleridir. Eğer gücü olsaydı, bunları tıpkı geçmişte

olduğu kadar Şiddetli bir Şekilde uygulamaya koymaktan çekinmezdi. Protestanlar, pazar gününün yüceltilmesi için Roma'nın yardımını kabul etmeyi düşündüklerinde, ne yaptıkların farkında değiller. Onlar kendi amaçlarını gerçekleştirmeye kararlı iken, Roma ise gücünü yeniden toplamayı, kaybettiği üstünlüğü tekrar elde etmeyi amaçlıyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde kilisenin devletin gücünü kullanmasına veya kontrol etmesine; dinsel kuralların laik yasalar zoruyla yürütülmesine; kısacası, kilisenin ve devletin yetkisinin insan vicdanına hükmetmesine yönelik ilke bir kez tesis edildiğinde, Roma'nın bu ülkedeki zaferi kesinleŐecektir.

Allah'ın sözünde yaklaşmakta olan tehlikeye dair uyarı verilmiştir; buna kulak verilmezse, Protestan dünyası Roma'nın gerçek amaçlarını öğrenecek, ancak artık tuzaktan kurtulmak için iş işten geçmiş olacaktır. Roma sessizce güçlenmektedir. Öğretileri yasama organlarında, kiliselerde ve insanların yüreklerinde etkilerini göstermektedir. Eski zulümlerinin tekrarlanacağı gizli bölmelerde, büyük ve kapsamlı yapılarını hazırlamaktadır. Gizlice ve hiç şüphe uyandırmayacak şekilde, amaçlarına ulaşmak için, darbesini vuracağı zaman gelinceye dek gücünü toplamaktadır. Tüm arzusu üstünlük sağlayabileceği bir zemin edinmektir ve bu şimdiden kendisine verilmektedir.

Çok geçmeden Roma unsurunun amacının ne olduğunu göreceğiz ve duyacağız. Allah'ın sözüne inanan ve itaat eden herkes, böylelikle zulümle ve baskıyla karşılaşacaktır.

325 Bkz. 1. Petrus 3:4.

326 Bkz. Mısır'dan Çıkış 20:10; Yasa'nın Tekrarı 5:14.

327 Bkz. Vahiy 13:2.

36 – YAKLAŞMAKTA OLAN ÇATIŞMA

Gökteki büyük mücadelenin en başından beri, Şeytan'ın amacı Allah'ın yasasını ortadan kaldırmaktı. Bu amacı gerçekleştirmek için Yaratıcısı'na karşı isyan etti ve gökten kovulmasına rağmen aynı savaşı dünyada da devam ettirmektedir. İnsanları aldatmak ve onları Allah'ın yasasını çiğnemeye yönlendirmek, onun kararlılıkla izlediği hedefi olmuştur. Bu hedefi ister yasanın tamamını bir kenara atarak, isterse emirlerinden yalnızca birini reddederek gerçekleştirsin, sonuç aynı olacaktır. Zira “tek konuda” yasadan sapan kişi,

yasanın tamamına saygısızlık göstermiş olur; etkisi ve örnekliliği itaatsizliğin tarafında olduğundan, “bütün Yasa’ya karşı suçlu olur” (Yakup 2:10).

Şeytan, ilahî kurallardan nefret uyandırmak amacıyla, Kutsal Kitap’ın öğretilerini saptırmış ve bu şekilde meydana gelen yanılgılar Kutsal Yazılar’a inandığını söyleyen binlerce kişinin imanına yerleşmiştir. Gerçek ve yanılgı arasındaki son büyük çatışma, Allah’ın yasası üzerinde uzun zamandır süren mücadelenin son aşaması olacaktır. İnsanların yasaları ile Yehova’nın ilkeleri arasındaki, Kutsal Kitap’ın dini ile masalların ve geleneklerin dini arasındaki bu savaşa artık başlıyoruz.

Bu mücadelede gerçeğe ve doğruluğa karşı birleşecek olan aracılar şimdi etkin bir şekilde iş başında. Bize acı ve kan pahasına aktarılan Allah'ın kutsal sözüne neredeyse hiç değer verilmiyor. Kutsal Kitap herkesin elinin altında, fakat onu yaşam kılavuzu olarak içtenlikle kabul edenlerin sayısı çok az. Sadakatsizlik, yalnızca dünyada değil, kilisede de tehlikeli bir boyuta ulaştı. Pek çok kişi Hristiyan imanının temelleri olan öğretileri inkâr ediyor. İlham alan yazarlar tarafından sunulan muhteşem yaratılış gerçekleri, insanın düşüşü, kefareti ve Allah'ın yasasının sürekliliği, sözde Hristiyan aleminin büyük bir kısmı tarafından ya tümüyle ya da kısmen, fiiliyatta

reddedilmektedir. Kendi bilgelikleri ve bağımsızlıklarıyla övünen binlerce kişi, Kutsal Kitap'a bütünüyle güvenmeyi zayıflık belirtisi saymaktadır; Kutsal Yazılar'da kusur bulmayı ve en önemli gerçekleri soyutlaştırarak örtbas etmeyi üstün becerinin ve bilginin delili olarak görmektedirler. Pek çok din görevlisi cemaatine, pek çok profesör ve öğretmen de öğrencilerine, Allah'ın yasasının değiştirildiğini veya iptal edildiğini; halen geçerli olduklarını ve buna tam olarak uyulması gerektiğini düşünenlerin ise sadece alay konusu olmaya veya küçümsenmeye mahkûm olduklarını öğretmektedirler.

İnsanlar gerçeği reddettiklerinde
aslında onun Yazarı'nı

reddetmektedirler. Allah'ın yasasını çiğnediklerinde, Yasa Koyucu'nun yetkisini inkâr etmiş olurlar. Sahte öğretilerden ve kuramlardan bir put yapmak, taştan ya da tahtadan bir put yapmak kadar kolaydır. Allah'ın niteliklerini yanlış yansıtan Şeytan, böylece insanları O'nun karakterini yanlış kavramaya yöneltir. Pek çok kişi Yehova'nın tahtına felsefi bir putu oturtur; kendi sözünde, Mesih'te ve yaratılışın eserlerinde açıklanan yaşayan Allah'a ise pek az kişi ibadet eder. Binlerce kişi doğayı tanrılaştırırken, doğanın Tanrısı'nı ise inkâr ederler. Putperestlik, farklı bir şekilde olsa da, günümüzün Hristiyan aleminde de tıpkı eski İsrail'de İlyas'ın zamanında

var olduğu gibi mevcuttur. Birçok sözde bilge kişinin, felsefecinin, şairin, siyasetçinin, gazetecinin tanrısı – gösterişli ve gözde çevrelerin, pek çok üniversitenin ve hatta ilahiyat fakültelerinin tanrısı– İlyas'ın zamanındaki Baal'dan, yani Fenike'nin güneş tanrısından sadece küçük bir adım daha iyi olabilir.

Hristiyan alemi tarafından kabul edilen hiçbir hata, Göğün otoritesine karşı daha cesurca karşı gelemmez, hiçbirini aklın emirlerine en açıkça karşıt değildir, hiçbirinin sonuçları Allah'ın yasasının artık insanlar için bağlayıcılığı olmadığı yönünde hızla zemin kazanan modern doktrinden daha tehlikeli değildir. Her ulusun, saygı ve itaat

isteyen kendi yasaları vardır; hiçbir yönetim yasadız olamaz; peki göğün ve yerin Yaraticısı'nın yarattığı varlıkları idare etmek için hiçbir yasadının olmaması düşünülebilir mi? Önde gelen din görevlilerinin, ülkelerini yöneten ve yurttaşlarının haklarını koruyan yasaların bağlayıcı olmadığını – bunların halkın özgürlüğünü kısıtladığını ve itaat edilmesinin gerekli olmadığını vaaz ettiğini düşünün; böyle insanların kürsüde kalmalarına ne kadar izin verilir? Öyleyse devletlerin ve ulusların yasalarına saygısızlıkta bulunmak, tüm yönetimlerin temeli olan ilahî ilkeleri çiğnemekten daha ağır bir suç mudur?

Ulusların kendi yasalarını feshederek

halka istediklerini yapmaları için ruhsat vermeleri, evrenin Hükümdarı'nın kendi yasasını yürürlükten kaldırarak, dünyayı suçluyu mahkûm edecek ve itaatkârları aklayacak bir standarttan mahrum bırakmasından çok daha tutarlı olacaktır. Allah'ın yasasını geçersiz kılmanın sonuçlarını tahmin edebilir miyiz? Bu yönetime teşebbüs edilmişti. Fransa'da ateizm hakim güç haline geldiğinde, korkunç sahneler sergilendi. İşte o zaman, Allah'ın koyduğu sınırları kaldırmanın, zorba hükümdarların en zaliminin egemenliğini kabul etmek demek olduğu görüldü. Doğruluk standardı bir kenara bırakıldığında, kötülüğün efendisinin yeryüzünde gücünü tesis

etmesine kapı açılır.

İlahî ilkeler reddedildiğinde, artık günah kötü, doğruluk ise arzulanır görünmez. Allah'ın yönetimine teslim olmayı reddedenler, kendi kendilerini yönetmek için tamamen ehliyetsizdirler. Yıkıcı öğretileri ile, denetime karşı doğal olarak sabırsızlık gösteren çocukların ve gençlerin kalplerinde itaatsizlik ruhunu aşılamaktadırlar; bunun sonucunda ise kanunsuz ve ahlaksız bir toplum meydana gelir. Allah'ın emirlerine itaat edenlerin saflığına gülerler; ancak büyük kalabalıklar Şeytan'ın hilelerini seve seve kabullenmektedir. Dizginleri şehvetin eline verip, putperestlerin yargıya uğramasına neden olan

günahları işlemektedirler.

Halka Allah'ın emirlerini hafife almayı öğretenler, itaatsizlik ekerek itaatsizlik biçerler. İlahî yasa ile konulan sınırlar tümüyle kaldırılırsa, çok geçmeden insan yasaları da bir kenara atılacaktır. Allah sahtekârlıkları, tamahkârlığı, yalan söylemeyi ve dolandırıcılığı yasakladığından, insanlar dünyasal ikballerine engel olarak gördükleri bu kuralları çiğnemeye isteklidir; fakat bu ilkeleri ortadan kaldırmanın sonuçları tahmin bile edemeyecekleri bir şekilde olacaktır. Yasanın bağlayıcılığı olmazsa, insanlar neden çiğnemekten korksun ki? Mülkiyet emniyeti kalmayacaktır. İnsanlar zor kullanarak komşularının mallarını ele geçirecek, en güçlüler en

zengin hale gelecektir. Yaşamın kendisine saygı gösterilmeyecektir. Evlilik yemini artık aileyi koruyan kutsal bir kale olmaktan çıkacaktır. Gücü yeten, isterse komşusunun karısına zorla sahip olacaktır. Dördüncü emirle birlikte beşinci emir de bir kenara atılacaktır. Çocuklar, yozlaşmış kalplerinin arzusunu yerine getirebilmeleri için gerekirse anne-babalarının canını almaktan çekinmeyecektir. Medeni dünya soygun ve suikast çeteleriyle dolacak; asayiş, huzur ve mutluluk yeryüzünden silinecektir.

İnsanların Allah'ın emirlerine itaat etme zorunluluğundan özgür kılındığı öğretisi şimdiden ahlaki zorunluluğun

gücünü kırmış ve dünyanın üzerine fesat kapılarını açmıştır. Kanunsuzluk, sefahat ve yozlaşma, dev bir dalga gibi bizi ezip geçmektedir. Şeytan ailede iş başındadır. Bayrağı sözde Hristiyan ailelerde bile dalgalanmaktadır. Kıskançlık, kötü zanlar, ikiyüzlülük, yabancılaşma, taklit, çekişme, kutsal güvençlere ihanet ve şehvet düşkünlüğü vardır. Toplumsal yaşamın temelini ve iskeletini oluşturması gereken dinsel ilkeler ve öğretiler sistemi, bütünüyle sendelemekte olan bir kütle görünümündedir ve yıkılarak enkaza dönüşmeye hazırdır. En aşağılık suçlular, işledikleri suçlardan ötürü hapse atıldıklarında çoğunlukla, sanki gıpta edilecek bir başarı kazanmışlar

gibi, ilgi odağı yapılarak armağanlara boğulmaktadır. Karakterleri ve suçları geniş bir şekilde reklam edilmektedir. Basın, korkunç ahlaksızlık öykülerini ayrıntılı olarak yayınlamakta, böylece insanları sahtekârlığa, soygunculuğa ve cinayete teşvik etmektedir; Şeytan da cehennemî planlarının başarıya ulaştığını görüp sevinmektedir. Kötülüğe duyulan hayranlık, nedensiz cinayetler, ölçsüzlüğün ve fesadın her seviyede korkunç bir şekilde artışı, Allah'tan korkanları harekete geçirmeli ve şer dalgasını durdurmak için ne yapılabileceğini araştırmaya yönlendirmelidir.

Mahkemeler yozlaşmıştır. Yöneticiler çıkar sağlama arzusu ve bedensel

zevklerin sevgisiyle hareket etmektedir. Ölçsüzlük pek çok kişinin duyularını örtmüş, böylece Şeytan onların denetimini neredeyse tamamen eline geçirmiştir. Jüri üyeleri yozlaştırılmakta, rüşvet almakta, aldatılmaktadır. Ayyaşlık ve alemcilik, ihtiras, kıskançlık ve her türden sahtekârlık, yasaları yürütenler arasında görülmektedir. “Doğruluk bizden uzak duruyor. Çünkü gerçek, kent meydanında sendeleyip düştü, Dürüstlük aramıza giremez oldu” (Yeşaya 59:14).

Roma'nın egemenliği sırasında hüküm süren fesat ve ruhsal karanlık, onun Kutsal Yazılar'ı gizlemesinin kaçınılmaz sonucuydu; öyleyse dinsel özgürlük

çağında müjdenin ışığı tüm görkemiyle parlarken, yaygınlaşan imansızlığın, Allah'ın yasasının reddedilmesinin ve bunların neden olduğu yozlaşmanın nedeni nerede bulunabilir? Şeytan artık Kutsal Yazılar'ı saklayarak dünyayı denetimi altında tutamadığından, bu hedefi gerçekleştirmek için başka araçlara başvurmaktadır. Kutsal Kitap'a olan imanı yok etmek de Kutsal Kitap'ın kendisini yok etmek gibi amacına hizmet edecektir. Allah'ın yasasının bağlayıcı olmadığı inancını ortaya atarak, insanları bu ilkelere tamamen habersiz oldukları zamanki kadar etkin bir şekilde yasayı çiğnemeye yönlendirmektedir. Şimdi ise, eski zamanlarda olduğu gibi,

tasarılarını gerçekleştirmek için kilise aracılığıyla çalışmaktadır. Günümüzün dinî örgütleri, Kutsal Yazılar'da açıkça gözler önüne serilmiş olan rağbet görmeyen gerçekleri dinlemeyi reddetmişler, bunlarla savaşmak için yorumlar geliştirerek kuşkuculuk tohumları yaymaya başlamışlardır. Papalığa ait doğal ölümsüzlük ve insanın ölümden bilinçli olduğu yanılgılarına sarılarak, ruhçuluğun hilelerine karşı tek savunma yolunu reddetmişlerdir. Ebedî işkence öğretisi birçok kişinin Kutsal Kitap'a inancını kaybetmesine neden olmuştur. İnsanlar dördüncü emrin gereğini yerine getirmeye teşvik edildiğinde, yedinci gün Şabatı'nın tutulmasının

buyurulduğu ortaya çıkmaktadır; pek çok popöler öğretmen ise, yerine getirmeye istekli olmadıkları bir görevden kendilerini muaf tutmak için, Allah'ın yasasının artık bağlayıcı olmadığını bildirmektedir. Böylece yasayla birlikte Şabat'ı de kaldırıp atmaktadırlar. Şabat günü reformu çalışması yaygınlaştıkça, dördüncü emrin gerekliliklerinden kurtulmak için ilahî yasanın bu şekilde reddedilmesi neredeyse evrensel hale gelecektir. Dinsel önderlerin öğretileri imansızlığa, ruhçuluğa ve Allah'ın kutsal yasasına saygısızlığa kapı açmaktadır; ve bu yüzden Hristiyan aleminde mevcut olan fesadın büyük sorumluluğu bu önderlerin üzerine

yüklenmiştir.

Ancak bu sınıf, hızla yayılan yozlaşmanın büyük ölçüde sözde “Hristiyan şabati”na saygısızlıktan ötürü meydana geldiğini ve pazar gününün tutulmasının yürürlüğe konmasının toplumun ahlaki değerlerini geniş ölçüde iyileştireceğini iddia etmiştir. Bu iddia, bilhassa gerçek Şabat’a dair öğretinin en yaygın şekilde vaaz edildiği Amerika’da ileri sürülmektedir. Burada, ahlaki reformların en belirgin ve önemlilerinden biri olan itidal çalışması çoğunlukla pazar hareketi ile birleştirilmekte ve pazar gününün savunucuları toplumun en üstün çıkarlarını korumak için çalışıyormuş

gibi görünmekte; kendilerine katılmayı reddedenleri ise itidalin ve reformun düşmanı olarak suçlamaktadırlar. Ancak yanlışlığı yerleştirmek için girişilen bir hareketin, özünde iyi olan bir çalışmayla bağlantılı olması, yanlışlığı haklı gösterecek bir kanıt değildir. Zehri sağlıklı yemekle karıştırıp gizleyebiliriz, fakat bu onun niteliğini değiştirmez. Aksine, farkında olmadan yenilmesi daha muhtemel olduğundan daha da tehlikeli hale gelir. Yalanı, onu mantıklı kılmaya ancak yetecek ölçüde gerçeğe karıştırmak Şeytan'ın hilelerinden biridir. Pazar hareketinin önderleri insanların ihtiyaç duyduğu reformları ve Kutsal Kitap'la uyumlu ilkeleri destekleyebilir; ancak

bunların içinde Allah'ın yasasına aykırı bir şart varsa, Allah'ın kulları onlarla birlik olamazlar. Allah'ın emirlerini insan kuralları için bir kenara atmalarını hiçbir şey haklı çıkaramaz.

Şeytan, iki büyük yanılgı olan ruhun ölümsüzlüğü ve pazar gününün kutsallığı öğretileri aracılığıyla insanları hilelerinin etkisi altına alacaktır. Bunlardan birincisi ruhçuluğun temellerini atarken, ikincisi Roma'yla duygudaşlık bağı meydana getirir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Protestanlar ellerini uçurumun üzerinden uzatarak ruhçulukla el sıkışmada başta geleceklerdir; sonsuz derinliklerin ötesine uzanarak Roma'nın gücüyle el sıkışacaklardır;

böylece bu ülke, bu üçlü ittifakın etkisi altında, Roma'nın adımlarını izleyerek vicdan özgürlüğü haklarını çiğneyecektir.

Ruhçuluk çağın göstermelik Hristiyanlığını taklit ettikçe, aldatma ve tuzığa düşürme gücü de artmaktadır. Şeytan'ın kendisi bile zamana göre adapte olur. Kendisini bir ışık meleği gibi gösterir. Ruhçuluk aracılığıyla mucizeler gösterilecek, hastalar iyileştirilecek ve inkâr edilemeyecek harikalar gerçekleştirilecektir. Ruhlar Kutsal Kitap'a inandıklarını iddia ederek kilisenin kurumlarına saygı gösterdiklerinde ise, çalışmalarını ilahî gücün bir tezahürü olarak kabul

görecektir.

Hristiyan olma iddiasındakiler ile tanrısızlar arasındaki çizgi artık neredeyse ayırt edilemiyor. Kilise üyeleri dünyanın sevdiği şeyleri seviyor ve onlara katılmaya hazırlar, ve Şeytan onları bir bedende birleştirmeye, böylece hepsini ruhçuluğun saflarına katarak davasını güçlendirmeye kararlı. Gerçek kilisenin kesin belirtisi olarak mucizelerle övünen papalık yanlıları bu harikalar yaratan güç yoluyla kolaylıkla aldanacaklardır; gerçek kalkanını çoktan elden bırakmış olan Protestanlar da aynı şekilde kandırılacaktır. Papalık yanlıları, Protestanlar ve dünyayı sevenler aynı şekilde ilahî güçten yoksun dindarlık şeklini³²⁸ kabul

edecek, bu ittifakta dünyanın dönüşümüne yönelik büyük bir akıma ve uzun zamandır beklenen milenyumun açılışına tanık olacaklardır.

Şeytan ruhçuluk yoluyla insan neslinin velinimetini gibi görünür, hastalıkları iyileştirerek, yeni ve daha yüce bir dinî sistem sunma iddiasında bulunur; fakat aynı zamanda yıkım faaliyetlerine devam eder. Ayartıları büyük kalabalıkları yıkıma götürmektedir. Mantığın yerini ölçsüzlük alır; ardından bedensel zevklere düşkünlük, çekişme ve kan dökme gelir. Şeytan savaştan zevk alır, zira savaş ruhunun en kötü ihtiraslarını uyandırır ve fesat ile kana bulanmış

kurbanlarını hiçliğe süpürür. Onun amacı ulusları birbirleriyle savaşa kışkırtmaktır, zira böylece insanların akıllarını çelerek Allah'ın gününde ayakta durabilmek için hazırlık yapmaktan alıkoyabilir.

Şeytan, hazırlıksız canlardan oluşan hasadını toplamak için doğa unsurları aracılığıyla da çalışır. Doğanın laboratuvarlarının sırlarını öğrenmiştir ve unsurları kontrol etmek için Allah'ın izin verdiği kadarıyla tüm gücünü kullanır. Eyüp'e sıkıntı vermesi için izin verildiğinde, büyükbaş ve küçükbaş hayvan sürülerini, uşakları, evleri ve çocukları hızla yok ederek, dertleri birbiri ardına sanki bir anda olmuş gibi nasıl da sıralamıştı. Yaratıklarını

esirgeyerek onları yıkıcının gücünden koruyan Allah'tır. Ancak Hristiyan alemi Yehova'nın yasasına saygısızlık etmiştir; bu yüzden Rab yapacağını bildirdiği şeyi kesinlikle yapacaktır: kendi yasasına ve öğretilerine isyan ederek başkalarını da bunu yapmaya teşvik edenlerin üzerinden koruyucu gözetimini kaldıracaktır. Şeytan, Allah'ın özellikle korumadığı tüm kişiler üzerinde denetim sahibidir. Bazılarına kendi tasarılarını gerçekleştirmek üzere yardımcı olacak ve onları başarıya ulaştıracak, başkalarını ise sıkıntıya sokacak ve insanları kendilerine zulmedenin Allah olduğuna inandıracaktır.

İnsanoğullarına tüm hastalıklarını

iyileştirebilecek büyük bir doktor olarak görünürken, gerçekte büyük kentleri yıkıma ve ıssızlığa uğratana kadar hastalık ve felaket getirecektir. Şu anda bile iş başındadır. Şeytan, denizde ve karada meydana gelen kazalarda ve felaketlerde, büyük yangınlarda, şiddetli kasırgalarda ve dolu fırtınalarında, boranlarda, sellerde, siklonlarda, tsunamilerde ve depremlerde, her yerde ve binlerce şekilde, gücünü göstermektedir. Olgunlaşan hasadı yok eder, bunu kıtlık ile sıkıntı izler. Havaya ölümcül bir zehir salar, binlerce kişi salgın hastalıkla ölür. Bu felaketler gitgide daha da sıklaşacak ve daha yıkıcı olacaktır. Hem insanlar, hem de

hayvanlar yıkıma uğrayacaklardır. “Dünya kuruyup büzülüyor,” “soylular güçlerini yitiriyor. Dünyada yaşayanlar onu kirletti. Çünkü Tanrı’nın yasalarını çiğnediler, kurallarını ayaklar altına aldılar, ebedi antlaşmayı bozdular” (Yeşaya 24:4, 5).

Büyük aldatıcı daha sonra insanları bu kötülöklere Allah’a kulluk edenlerin neden olduğuna ikna edecektir. Göğün hoşnutsuzluğuna neden olan sınıf, tüm sıkıntılarının acısını Allah’ın emirlerine itaatleriyle günahkârları sürekli olarak tekdir edenlerden çıkaracaklardır. İnsanların pazar şabatını çiğneyerek Allah’ı öfkelen­dirdiği; bu günahın pazar gününün tutulmasını sıkı sıkıya uygulatılana dek felaketlere neden

olacağı; ve dördüncü emrin gerekliliklerini ilan ederek pazar gününe hürmet edilmesini baltalayanların, toplumun ilahî lütfa ve dünyevi ikbale yeniden kavuşmasını engelleyen fitneciler olduğu ilan edilecektir. Böylece eski zamanda Allah'ın kuluna yöneltilen suçlama, aynı şekilde sağlam temellere dayandırılan gerekçelerle tekrarlanacaktır: “Ahav İlyas'ı görünce, ‘Ey İsrail’i sıkıntıya sokan adam, sen misin?’ diye sordu. İlyas, ‘İsrail’i sıkıntıya sokan ben değilim, seninle babanın ailesi İsrail’i sıkıntıya soktunuz’ diye karşılık verdi, ‘RAB’bin buyruklarını terk edip Baallar’ın ardınca gittiniz” (1. Krallar 18:17, 18).

Asılsız suçlamalarla insanların öfkesi uyandırılacağından, Allah'ın elçilerine karşı, sapkın İsrail'in İlyas'a karşı izlediğine benzer bir yöntem izleyeceklerdir.

Ruhçuluk yoluyla tezahür eden mucizeler yaratan güç, etkisini insanlardan çok Allah'a itaat edenlere karşı uygulayacaktır. Ruhlar, Allah'ın kendilerini pazara hürmet etmeyi reddedenleri yanılıklarına dair ikna etmek üzere gönderdiğini bildirerek, ülkenin yasalarına Allah'ın yasalarıymış gibi uyulması gerektiğini söyleyeceklerdir. Dünyadaki büyük günahkârlık için ağlayacak ve din öğretmenlerinin pazar gününe saygısızlığın ahlaki değerlerin

çökmesine neden olduğunu ileri süren tanıklığını destekleyeceklerdir. Tanıklıklarının kabul etmeye yanaşmayan herkese karşı kızgınlıkları çok büyük olacaktır.

Şeytan'ın Allah halkıyla bu son çatışmasındaki politikası, gökteki büyük mücadelenin başlangıcında uyguladığının aynısı olacaktır. İlahî yönetimin istikrarına yardımcı olmaya çalıştığını ileri sürerken, gizliden gizliye bu yönetimi devirmek için elinden geleni yapıyordu. Bu şekilde gerçekleştirmeye çalıştığı işi ise sadık meleklerin üzerine yıktı. Aynı aldatma politikası Roma Katolik Kilisesi'nin tarihinde izini bırakmıştır. Göğün temsilciliği görevini yürüttüğü

iddiasında bulunurken, diğer yandan kendisini Allah'ın üzerine çıkarıp, O'nun yasasını değiştirmeye çalışmıştır. Roma'nın egemenliği altında, müjdeye sadakatleri uğruna acı çekenler fesatçılar olarak suçlanmış; şeytan'la işbirliği yaptıkları ilan edilmiş; ve onları kınamak, toplumun gözünde, hatta kendi kendilerine en aşağılık suçlular olarak görünmelerini sağlamak için mümkün olan her türlü yönteme başvurulmuştur. şimdi de aynısı olacaktır. şeytan, Allah'ın yasasını yceltenleri yok etmeye çalışırken, onların yasa tanımazlar ve Allah'ın adını lekeleyerek dünyanın yargıya uğramasına neden olan kişiler olarak sulanmalarını sağlayacaktır.

Allah iradeyi veya vicdanı hiçbir zaman zorlamaz; fakat Şeytan'ın –başka şekilde ayartamadıklarının denetimini eline geçirmek için– sürekli olarak başvurduğu yöntemi, zulüm yoluyla zorlamadır. Korku yayarak veya zor kullanarak vicdana hükmetmeye ve kendisine saygı gösterilmesini sağlamaya çalışır. Bu amacını gerçekleştirmek için hem dinsel hem de dünyasal yetkililer aracılığıyla çalışarak, onları Allah'ın yasasına aykırı insan yasalarını yürürlüğe koymaya yönlendirir.

Kutsal Kitap'ın Şabatı'nı yüceltenler kamu düzeninin düşmanları olarak, toplumun ahlak sınırlarını bozmakla, anarşiye ve yozlaşmaya neden olmakla

ve yeryüzünün Allah'ın yargısına uğramasının sorumlusu olmakla suçlanacaklardır. Vicdani bilinçleri dikbaşlılık, inatçılık ve otoriteye saygısızlık olarak değerlendirilecektir. Yönetime karşı muhalefetle suçlanacaklardır. İlahî yasanın zorunluluğunu inkâr eden din görevlileri, kürsülerden, sivil yetkililere teslimiyetle itaat görevinin Allah tarafından verilmiş olduğunu duyuracaklardır. Yasama organlarında ve mahkeme salonlarında, Allah'ın emirlerini tutanlar yanlış yansıtılarak mahkûm edilecektir. Sözlerine yanlış anlamlar verilecek; niyetleri en kötü şekilde yorumlanacaktır.

Protestan kiliseleri Kutsal Yazılar'da

Allah'ın yasasını savunan açık tezleri reddettiklerinde, Kutsal Kitap'ı kullanarak inançlarını çürütemedikleri kişileri susturmayı çok isteyeceklerdir. Gerçeklere karşı kendilerini kör etmelerine rağmen, şu anda tuttukları yol, vicdanları gereğince Hristiyan aleminin geri kalanının yaptığı gibi papalığın şabatıyla ilgili iddiaları kabullenmeyenlerin zulmedilmesine yol açacaktır.

Kilisenin ve devletin ileri gelenleri birleşerek, rüşvetle, ikna yoluyla veya zor kullanarak, her sınıftan insanların pazar gününe saygı göstermelerini isteyecektir. İlahî yetkinin eksikliği baskıcı yasalarla telafi edilecektir. Politik yozlaşma adalet sevgisini ve

gerçeğe olan saygıyı yok etmektedir; özgür Amerika'da bile, yöneticiler ve yasa koyucular, halkın beğenisini kazanabilmek amacıyla, pazar gününün tutulmasını zorunlu kılacak bir yasa için genel isteğe boyun eğeceklerdir. Uğruna büyük bir bedel ödenen vicdan özgürlüğüne artık saygı gösterilmeyecektir. Yakında gerçekleşecek olan çatışmada, peygamberin şu sözlerinin örneklendiğini göreceğiz: “Bunun üzerine ejderha kadına öfkeleni. Kadının soyundan geriye kalanlarla, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirip İsa'ya tanıklıklarını sürdürenlerle savaşmaya gitti” (Vahiy 12:17).

328 Bkz. 2 Timoteos 3:1–5.

37 – KUTSAL YAZILAR’IN KORUYUCULUĞU

“Şeriate ve şhadete! Eğer bu söze göre söylemezlerse, gerçek onlar için tan ışığı olmaz.” (Yeşaya 8:20 [KM]). Allah’ın halkı, sahte öğretmenlerin etkisine ve karanlığın ruhlarının aldatıcı gücüne karşı kendilerini koruyacak olan Kutsal Yazılar’a yöneltilmektedir. Şeytan insanların Kutsal Kitap bilgisi edinmelerine engel olmak amacıyla her türlü hileye başvurur; çünkü orada bulunan açık sözler onun tüm aldatmalarını ortaya çıkarır. Allah’ın işinin her canlandırılışında kötülüğün efendisi daha yoğun bir faaliyet

başlatmaktadır; şimdi ise Mesih'e ve O'nun izleyicilerine karşı son mücadele için tüm gücünü ortaya koymaktadır. Son büyük aldatmaca yakında önümüzde ortaya serilecektir. Mesih karşıtı, hayret verici işlerini gözlerimizin önünde sergileyecektir. Sahte olan gerçeğine o kadar benzeyecektir ki, bunları Kutsal Yazılar olmadan birbirinden ayırmak imkânsız olacaktır. Her ifade ve her mucize bu yazıların tanıklığına göre denenmelidir.

Allah'ın bütün emirlerini tutmaya çalışanlara karşı konulacak ve onlarla alay edilecektir. Ancak Allah'ta ayakta kalabilirler. Önlerindeki denenmede dayanabilmeleri için, Allah'ın kendi sözünde açıkladığı isteğini

anlamalıdır; O'nu, yalnızca karakterini, yönetimini ve amaçlarını doğru bir şekilde kavrayarak ve bunlara uygun bir şekilde davranarak yüceltebilirler. Ancak zihnini Kutsal Kitap'ın hakikatleriyle güçlendirmiş olanlar son büyük çatışmada ayakta kalabileceklerdir. Her cana bu araştırma sorusu gelecektir: İnsanlardan çok Allah'a mı itaat etmeliyim? Karar zamanı çok yakındadır. Ayaklarımız Allah'ın değişmez sözünün kayasına sağlam basıyor mu? Allah'ın emirlerini ve İsa'nın imanını korumak için kararlılıkla durmaya hazır mıyız?

Kurtarıcı, çarmıha gerilmeden önce öğrencilerine ölmesi ve dirilmesi gerektiğini söylemişti, O'nun sözlerini

zihinlere ve yüreklere işlemek için melekler de orada bulunuyordu. Fakat öğrenciler, Roma'nın boyunduruğundan dünyevi bir kurtuluş peşindeydiler ve bütün umutlarını bağladıkları Kişi'nin aşağılayıcı bir şekilde ölmesi düşüncesine tahammül edemezlerdi. Hatırlamaya en çok ihtiyaç duydukları sözcükler zihinlerinden silindi; denenme zamanı geldiğinde ise hazırlıksız yakalandılar. İsa'nın ölümü, sanki O onları önceden hiç uyarmamış gibi, tüm umutlarını yerle bir etti. Böylece gelecek, Mesih'in sözlerinde öğrencilerine açıklandığı gibi, peygamberlik sözlerinde bize de açıklanmaktadır. Denenme süresinin

bitimiyle ve sıkıntı zamanına hazırlık çalışmasıyla ilgili olaylar açıkça sunulur. Fakat büyük kalabalıklar bu gerçeklerden, sanki bunları hiç duymamışlar gibi habersizlerdir. Şeytan onları kurtuluştan haberdar edecek her bir fikri uzaklaştırmaya çalışır, böylece sıkıntı zamanı onları hazırlıksız yakalayacaktır.

Allah insanlara, önemi göğün ortasında uçan kutsal melekler tarafından ilan edilmeleriyle simgelenecek kadar büyük olan uyarılar gönderdiğinde, muhakeme yeteneğine sahip olan herkesin mesaja kulak vermesini ister. Canavara ve onun heykeline tapınmaya karşı verilen korkunç hükümler (Vahiy 14:9–11),

herkesi peygamberlik sözlerini incelemeye ve canavarın simgesinin ne olduğunu öğrenerek bunu almaktan kaçınmaya yönlendirmelidir. Fakat büyük kalabalıklar kulaklarını gerçeği dinlemekten kaçırmakta ve masallara dönmektedir. Elçi Pavlus, son günlere doğru bakarak şöyle bildirdi: “Çünkü öyle bir zaman gelecek ki, sağlam öğretiyeye katlanamayacaklar” (2. Timoteos 4:3). O zaman kesinlikle gelmiştir. Büyük kalabalıklar Kutsal Kitap gerçeklerini istemiyor, çünkü bu gerçekler günahlı ve dünyayı seven yüreğin arzularına karşı çıkıyor; Şeytan ise onlara sevdikleri hileleri veriyor.

Fakat Allah'ın yeryüzünde, tüm öğretilerin standardı ve tüm

reformların esası olarak yalnızca ve yalnızca Kutsal Kitap'a bağılı kalacak bir halkı olacaktır. Eğitilmiş kişilerin fikirleri, bilimin çıkarımları, kilise konseylerinin, sayısı temsil ettikleri kiliseler kadar çok ve uyumsuz olan iman açıklamaları veya kararları, çoğunluğun sesi – bunların herhangi biri ya da tümü birlikte, dinsel inancın herhangi bir hususunun lehine veya aleyhine kanıt olarak kabul edilemez. Herhangi bir öğretiyi veya ilkeyi kabul etmeden önce, bunu destekleyen açık bir “Rab diyor ki” ifadesi talep etmeliyiz.

Şeytan sürekli olarak ilginin Allah yerine insan üzerine çekilmesini sağlamaya çalışmaktadır. İnsanları,

görevlerini kendi kendilerine öğrenmek için Kutsal Yazılar'ı araştırmak yerine, kılavuzları olarak piskoposlara, pastörlere, ilahiyat profesörlerine bakmaya yönlendirmektedir. Böylece, bu önderlerin zihinlerini denetleyerek, büyük kalabalıkları kendi isteğine göre yönlendirebilmektedir.

Mesih, yaşam sözlerini söylemek için geldiğinde, sıradan halk O'nu memnuniyetle dinledi; pek çok kişi, hatta bazı rahipler ve yöneticiler dahi, O'na inandılar. Fakat başrahip ve ulusun önde gelenleri O'nun öğretisini kınamaya ve reddetmeye kararlıydı. O'nu suçlayacak herhangi bir şey bulmaya çalışırken her zaman şaşkına dönseler de, O'nun sözlerinde ilahî

gücün ve bilgeliğin etkisini hissetmemeleri imkânsız olduysa da, kendilerini önyargılara hapsettiler; O'nun öğrencileri olmak zorunda kalmamak için, Mesihliğin en açık kanıtlarını reddettiler. İsa'nın karşıtları, insanlara bebekliklerinden beri saygı göstermeleri ve yetkilerine kesinlikle boyun eğmeleri öğretilen adamlardı. "Nasıl oluyor da" diye soruyorlardı, "yöneticilerimiz ve eğitimli yazıcılarımız İsa'ya iman etmiyorlar? Eğer O Mesih olsaydı, bu dindar insanlar O'nu kabul etmezler miydi?" Böyle öğretmenlerin etkisiyle Yahudi ulusu Kurtarıcıları'nı reddetmeye yönlendirildi.

O rahipleri ve yöneticileri harekete

geçiren ruh, bugün hâlâ büyük dindarlık iddiasında bulunanlar tarafından sergilenmektedir. Kutsal Yazılar'ın bu zamana ait özel gerçeklere ilişkin tanıklığını incelemeyi reddetmektedirler. Kendi kalabalıklarına, zenginliklerine, gördükleri rağbete bakarak, gerçeğin savunucularını az sayıda, fakir, rağbet görmeyen ve kendilerini dünyadan ayıran bir imana sahip olarak görüp aşağılamaktadırlar.

Mesih, din bilginlerinin ve Ferisiler'in gösterdiği yersiz otorite taslamaların, Yahudiler'in dağılmasıyla yok olmayacağını önceden görmüştü. Kilise için her çağda korkunç bir lanet olan insanî yetkinin vicdana hakim olması

sorununu peygamberlik gözüyle görmüştü. Din bilginleri ve Ferisiler'i dehşetli sözlerle kınaması ve kendi halkını bu kör önderleri izlememeleri için uyarması, gelecek nesiller için bir nasihat olarak kayda geçirilmişti.

Roma Kilisesi Kutsal Yazılar'ı yorumlama hakkını yalnızca ruhban sınıfına tanımıştır. Allah'ın sözü, onu açıklama yeterliliğine yalnızca rahiplerin sahip olduğu bahanesiyle, sıradan halktan saklanmıştır. [BKZ. EK, SAYFA 343'E DAİR 2. NOT.] Reformun Kutsal Yazılar'ı herkese vermiş olmasına rağmen, Roma tarafından savunulan ilkenin tamamen aynısı, Protestan kiliselerindeki kalabalıkları Kutsal Kitap'ı kendi

başlarına araştırmaktan alıkoymaktadır. Kutsal Kitap öğretilerini *kilisenin yorumladığı* şekilde kabul etmeleri öğretilmektedir; binlerce kişi, Kutsal Yazı'da ne kadar açık şekilde bildirilmiş olursa olsun, kendi iman açıklamalarına veya kiliselerinin yerleşik öğretilerine uymayan şeyleri kabul etmemektedir.

Kutsal Kitap'ın sahte öğretmenlere karşı uyarılarla dolu olmasına rağmen, pek çok kişi bu şekilde canlarını kilise görevlilerinin gözetimine emanet etmeye hazırdır. Bugün iman ettikleri hususlar hakkında, dinsel önderleri tarafından kendilerine öyle öğretilmiş olmasından başka hiçbir açıklama göstermeyen binlerce dindar vardır.

Kurtarıcı'nın öğretilerinin yanından bunları fark etmeden geçmekte, din görevlilerinin sözlerine kesin olarak itimat etmektedirler. Peki din görevlileri yanılmaz mıdır? Onların ışık taşıyıcıları olduklarını Allah'ın sözünden öğrenemezsek, canlarımızı onların rehberliğine nasıl emanet edebiliriz? Ahlaksal cesaret eksikliği nedeniyle dünyanın ayak izleriyle belirgin hale gelmiş yolundan ayrılamayan birçok kişi, eğitilmiş kişilerin izinden gitmekte; kendi başlarına araştırmaya isteksiz oluşlarından ötürü yanılığının zincirleriyle ümitsiz bir şekilde bağlanmaktadır. Bu zamana ilişkin gerçeğin Kutsal Kitap'ta açıkça gözler

önüne serildiğini görürler; Kutsal Ruh'un bu gerçeğin duyurulmasında kullandığı gücünü hissederler; buna rağmen kilise görevlilerinin karşıtlığının kendilerini ışıktan döndürmesine izin verirler. Mantık ve vicdan ikna olsa da, bu aldanmış canlar din görevlisinden farklı bir şekilde düşünmeye cesaret edemez; bireysel kanaatleri ve ebedi menfaatleri ise başka birinin imansızlığına, gururuna ve önyargısına kurban edilir.

Şeytan'ın esirlerini bağlamak için insanî etki aracılığıyla çalıştığı birçok yöntem vardır. Büyük kalabalıkları, Mesih'in çarmihına düşman olanlara duyulan sevginin ipekten ipleriyle bağlayarak eline geçirir. Bu bağlar

anne–baba sevgisi, evlat sevgisi, dostluk, evlilik veya sosyal olabilir, ancak etkisi aynıdır; hakikatin düşmanları vicdanı denetim altına almak için güçlerini kullanırlar, hükümler altındaki canların ise kendi kanaatlerine göre yükümlü oldukları vazifelere itaat edebilecek cesaretleri veya bağımsızlıkları yoktur.

Hakikat ve Allah'ın yüceliği ayrılmazdır; Kutsal Kitap elimizin altındayken, Allah'ı yanlış fikirlerle yüceltmemiz imkânsızdır. Pek çok kişi, insanın hayatı düzgünse neye inandığının önemi olmadığını iddia etmektedir. Fakat hayata şekil veren imandır. Hakikat ve ışık elimizin altındaysa, fakat biz onu duyma ve

görme ayrıcalığını geliştirmeyi ihmal ediyorsak, bir bakıma onu reddediyor, ışık yerine karanlığı seçiyoruz demektir.

“Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür, ama sonu ölümdür” (Süleyman’ın Özdeyişleri 16:25).

Allah’ın isteğini bilmek için her türlü imkân varken, yanılğı ve günah için cahillik mazeret gösterilemez. Çeşitli yolların birleştiğı bir kavşağı gelen yolcu, her yolun nereye gittiğini gösteren bir levha görür. Bu levhayı göz ardı eder ve kendi gözüne doğru görünen bir yola girerse, bunu bütün samimiyetiyle yapmış olabilir, ancak büyük ihtimalle kendisini yanlış yolda bulacaktır.

Allah bize, öğretilerini tanıyalım ve

O'nun bizden istediklerini kendimiz öğrenelim diye kendi sözünü vermiştir. Yasa uzmanı İsa'ya "Sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" sorusuyla geldiğinde, Kurtarıcı onu Kutsal Yazılar'a yönlendirerek sordu: "Kutsal Yasa'da ne yazılmıştır? Orada ne okuyorsun?" Cehalet ne gençler ne de yaşlılar için mazeret olmayacaktır, Allah'ın yarasını çignemenin cezasını da ortadan kaldırmayacaktır; zira ellerinde bu yasanın ve tüm ilkeleri ile gerekliliklerinin aslına uygun bir sunumu mevcuttur. Yalnızca iyi niyetli olmak yeterli değildir; bir kimsenin doğru olduğunu sandığı, ya da din görevlisinin doğru dediği şeyi yapması yeterli değildir. Söz konusu olan kendi

canının kurtulmasıdır, bu nedenle Kutsal Yazılar'ı kendisi araştırmalıdır. Kanaatleri ne kadar güçlü olursa olsun, din görevlisinin neyin hakikat olduğunu bildiğine ne kadar çok itimat ederse etsin, temeli bu olmamalıdır. Göge yolculuğundaki tüm yol işaretlerini gösteren bir haritası vardır; işini tahminlere bırakmamalıdır.

Mantık sahibi her insanın öncelikli ve en yüce görevi Kutsal Yazılar'dan gerçeği öğrenmek, sonra da ışıқта yürüyerek başkalarını da kendisini örnek almaya teşvik etmek olmalıdır. Kutsal Kitap'ı her gün gayretle çalışmalı, her düşüncüyü tartarak metinleri birbiriyle karşılaştırmalıyız. Fikirlerimizi ilahî yardım ile kendimiz

biçimlendirmeliyiz, çünkü Allah'ın önünde kendimiz için hesap vereceğiz.

Kutsal Kitap'ta en açık şekilde bildirilen gerçekler, büyük bilgiğe sahip oldukları iddiası ile, Kutsal Yazılar'ın kullanılan dilden anlaşılmayan mistik, gizli ve ruhsal bir anlamı olduğunu öğreten eğitimli kişiler tarafından şüphede ve karanlıkta bırakılmıştır. Bu kişiler sahte öğretmenlerdir. İsa böyle bir gruba şunları söylemiştir: “Ne Kutsal Yazılar'ı ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz” (Markos 12:24). Kutsal Kitap'ın dili, simgesel bir dil veya mecaz kullanılmadıkça, belirgin olan anlamına göre açıklanmalıdır. Mesih şu sözü vermiştir: “Eğer bir kimse

Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu... bilecektir" (Yuhanna 7:17). İnsanlar Kutsal Kitap'ı düz anlamıyla kabul etselerdi, onları yanlış yönlendirecek ve kafalarını karıştıracak sahte öğretmenler olmasaydı, melekleri sevindirecek ve şu anda yanılğı içinde kaybolmuş olan binlerce kişiyi Mesih'in sürüsüne getirecek olan bir çalışma başarılıydı.

Zihnimizin tüm güçlerini Kutsal Yazılar'ın çalışılmasında kullanmalı ve ölümlülerin elinden gelebileceği kadarıyla, Allah'a dair derin konuları kavrama görevini üstlenmeliyiz; ancak öğrencinin gerçek ruhunun çocuk gibi uysallık ve boyun eğme olduğunu

unutmamalıyız. Kutsal Yazılar'daki zorlukların üstesinden hiçbir zaman felsefe sorunlarını ele alırken kullanılan yöntemlerle gelinemez. Kutsal Kitap çalışmasına, pek çok kişinin bilimsel alanlara girerken gösterdiği gibi bir özgüvenle başlamamalı, aksine, dua ile Allah'a dayanmalı ve O'nun isteğini öğrenmek için samimi bir arzu göstermeliyiz. Yüce "Ben Ben'im"den³²⁹ bilgi alabilmek için alçakgönüllü ve öğretilabilir bir ruhla gelmeliyiz. Aksi takdirde kötü melekler zihinlerimizi öylesine körelterek kalplerimizi öyle katılaştırır ki, hakikatten etkilenmemiz mümkün olmaz.

Eğitilmiş kişilerin sır dedikleri veya önemsiz diye geçiştirdikleri birçok

Kutsal Yazı bölümü, Mesih'in okulunda öğrenim görenler için teselli kaynağı ve kılavuzluktur. Pek çok ilahiyatçının Allah'ın sözünü net bir şekilde anlayamamalarının nedeni, uygulamaya istekli olmadıkları hakikatlere gözlerini kapatmalarıdır. Zira Kutsal Kitap gerçeğine ilişkin anlayış, arayışa getirilen aklın gücünden çok, amaçtaki kararlılığa, içtenlikli doğruluk özlemine dayanmaktadır.

Kutsal Kitap hiçbir zaman duasız çalışılmamalıdır. Yalnızca Kutsal Ruh bize anlaşılması kolay şeylerin önemini hissettirebilir, ya da kavraması zor gerçekleri saptırmamızı önleyebilir. Göksel meleklerin görevi, yüreği

Allah'ın sözünü kavraması için hazırlamaktır, böylece sözün güzelliğiyle büyülenir, uyarılarından öğüt alır veya vaatleriyle canlanarak güçleniriz. Mezmurcunun duasını kendimize mal etmeliyiz: “Gözlerimi aç, yasandaki harikaları göreyim” (Mezmur 119:18). Ayartılar çoğunlukla karşı konulamaz görünür, çünkü dua ve Kutsal Kitap çalışması ihmal edildiğinde, ayartılan kişi Allah'ın vaatlerini kolaylıkla hatırlayamaz ve Şeytan'a Kutsal Yazılar'ın silahlarıyla karşılık veremez. Ancak melekler, ilahî şeyleri öğrenmek isteyenlerin çevresindedir; ve büyük ihtiyaç zamanında gerek duyulan gerçekleri onlara anımsatacaklardır.

Böylece, “düşman azgın bir ırmak gibi geldiğinde, Rab’bin Ruhu onu kaçirtacak” tır (Yeşaya 59:19).

İsa öğrencilerine şu sözü verdi: “Baba’nın Benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak” (Yuhanna 14:26). Ancak Mesih’in öğretileri, Allah’ın Ruhu’nun tehlike zamanında bize hatırlatması için, önceden zihne yerleştirilmiş olmalıdır. Davut “Aklımdan çıkarmam sözünü” diyor, “Sana karşı günah işlememek için” (Mezmur 119:11).

Ebedi menfaatlerine değer veren herkes, şüpheliğin ani saldırılarına karşı tetikte olmalıdır. Hakikatin temellerine saldırılacaktır. Modern

imansızlığın ince alaylarının ve safsatalarının, sinsî ve tehlikeli öğretilerinin menzili dışında kalmak imkânsızdır. Şeytan, ayartılarını tüm sınıflara uygun hale getirmektedir. Eğitimsizlere alay veya aşağılama yoluyla saldırmakta, eğitilmişlere ise bilimsel itirazlar ve felsefi akıl yürütmeler ile karşılık vererek, her iki grupta da Kutsal Yazılar'a karşı güvensizlik ve küçümseme uyandırmaya çalışmaktadır. Tecrübesiz gençler dahi Hristiyanlığın temel ilkelerinden şüphelerini ima etmeye cüret etmektedir. Ve bu genç imansızlık, ne kadar sığ olursa olsun, etkisini göstermektedir. Pek çok kişi bu şekilde babalarının imanıyla dalga

geçmeye ve lütüfkâr Ruh'a hakaret etmeye yönlendirilmektedir. İbraniler 10:29. Allah'ı yüceltmeyi ve dünyaya bereket olmayı vaat eden pek çok yaşam, imansızlığın pis nefesiyle çürütülmüştür. İnsan mantığının kendini beğenmiş çıkarımlarına güvenen ve ilahî sırları Allah'ın bilgeliğinden yardım almadan açıklayarak gerçeğe ulaşabileceğini sanan herkes, Şeytan'ın tuzağına düşer.

Dünya tarihinin en ciddi döneminde yaşamaktayız. Yeryüzündeki büyük kalabalıkların kaderine karar verilmek üzeredir. Gelecekteki kendi esenliğimizin yanı sıra, diğer canların kurtuluşu da, şimdi izlediğimiz yola bağlıdır. Gerçeğin Ruhu'nun

kılavuzluğuna ihtiyaçımız vardır. Mesih'in her izleyicisi samimiyetle sormalıdır: "Ya Rab, benim ne yapmamı istiyorsun?" Kendimizi Rabb'in önünde oruçla ve duayla alçaltmalı, sık sık O'nun sözü üzerinde, özellikle de yargı sahneleri üzerinde derin düşünmeliyiz. Artık Allah'ın gerçeklerini derin ve canlı bir şekilde tecrübe etmeyi istemeliyiz. Kaybedecek bir anımız bile yoktur. Etrafımızda hayatî öneme sahip olaylar meydana gelmektedir; Şeytan'ın tılsımlı sahasındayız. Allah'ın nöbetçileri, uyumayın; düşman çok yakından bizi gözlüyor, tembelliğe ve rehavete kapılırsanız, üzerinize atılıp sizi avlamaya her an hazır.

Pek çok kişi Allah önündeki gerçek durumlarıyla ilgili olarak aldanır. Yapmadıkları yanlış işlerden ötürü kendilerini kutlarlar, ancak Allah'ın onlardan istediği, ama yapmayı ihmal ettikleri iyi ve yüce işleri saymayı unuturlar. Allah'ın bahçesinde ağaç olmaları yeterli değildir. O'nun beklentisine meyve vererek karşılık vermelidirler. O'nun lütfuyla güçlendirilerek yapabilecekleri fakat yapmadıkları her iyi şey için onları sorumlu tutar. Göksel kitaplarda adları toprağın gücünü boş yere tüketenler olarak yazılıdır. Fakat bu sınıfın dahi durumu umutsuz değildir. Allah'ın merhametini küçük gören ve lütfunu suistimal edenlere, sabırlı sevginin

yüreği hâlâ yalvarmaktadır. “Bunun için şöyle deniyor: ‘Uyan, ey uyuyan! Ölümden diril! Mesih sana ışık saçacak.’ Öyleyse nasıl yaşadığınıza çok dikkat edin... Fırsatı değerlendirin. Çünkü yaşadığımız günler kötüdür” (Efesliler 5:14–16).

Denenme zamanı geldiğinde, Allah’ın sözünü hayatlarının kanunu yapmış olanlar ortaya çıkacaktır. Yaz aylarında yapraklarını dökmeyen ağaçlar ile diğer ağaçlar arasında bir fark görülmez; fakat kış rüzgârları esmeye başladığında yaprak dökmeyenler aynı kalırken, diğer ağaçlar yapraklarını kaybeder. Aynı şekilde, Hristiyanlık iddiasında bulunan sahtekâr da gerçek Hristiyan’dan ayırt edilemeyebilir, fakat

farkın çok belirgin olacağı zaman çok yakındır. Baskı tekrar başladığında, bağınazlık ve hoşgörüsüzlük etkisini tekrar gösterdiğinde, zulüm ateşi tekrar yandığında, gayretsizler ve ikiyüzlüler bocalayarak imandan düşecek; fakat gerçek Hristiyan kaya gibi sağlam duracak, esenlik zamanına göre imanı daha güçlü ve umudu daha da parlak olacaktır.

Mezmurcu şöyle diyor: “Öğütlerin üzerinde düşünüyorum.” “Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum, bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan” (Mezmur 119:99, 104).

“Bilgelige erişene... ne mutlu!”
“Böylesi su kıyılarına dikilmiş ağaca

benzer, köklerini akarsulara salar. Sıcak gelince korkmaz, yaprakları hep yeşildir. Kuraklık yılında kaygılanmaz, meyve vermekten geri durma.” (Süleyman’ın Özdeyişleri 3:13; Yeremya 17:8).

329 “Ben Ben’im”: Yaratıcı’nın Musa Peygamber’le ilk konuştuğunda Kendisi’ni tanıtmak için kullandığı özel adı. İbranice Kutsal Yazılar’da en sık geçen iki adından birincisi olan “Yahve”nin kökeni bu sözcüklerdir. Mısır’dan Çıkış 3:14–15 ayetlerine ve 3:15 ayetinin dip notuna bakınız. “Yahve” adı Türkçe Kutsal Kitap çevirilerinde çoğunlukla “RAB”, zaman zaman da “Yehova” olarak ifade edilir.

38 – SON UYARI

“**B**üyük yetkiye sahip başka bir meleğin gökten indiğini gördüm. Yeryüzü onun görkemiyle aydınlandı. Melek gür bir sesle bağırdı: ‘Yıkıldı! Büyük Babil yıkıldı! Cinlerin barınağı, her kötü ruhun uğrağı, her murdar ve iğrenç kuşun sığınağı oldu.’” “Gökten başka bir ses işittim: ‘Ey halkım!’ diyordu. ‘Onun günahlarına ortak olmamak, uğradığı belalara uğramamak için çık oradan!’” (Vahiy 18:1, 2, 4).

Bu ayetler, Vahiy 14. bölümdeki ikinci meleğin ilan ettiği Babil’in düşüşünün (8. ayet) tekrarlanacağı bir zamana işaret etmekte, ayrıca bu bildirinin ilk

verildiği 1844 yazından beri Babil'i meydana getiren çeşitli kurumlara girmekte olan yozlaşmalara dikkat çekmektedir. Burada, dinsel dünyanın korkunç durumu açıklanmaktadır. İnsanların zihinleri gerçeği her reddedişlerinde daha da kararacak, kalpleri daha inatçı hale gelecek, en sonunda imansız bir küstahlıkla kuşatılacaklardır. Allah'ın vermiş olduğu uyarılara aykırı olarak, On Emir'in gerekliliklerinden birini çiğnemeye devam edecek, bunun sonucunda bu emri kutsal tutanlara zulmetmeye yönlendirileceklerdir. Mesih, sözüne ve halkına duyulan küçümseme duygusuyla görmezden gelinmektedir. Ruhçuluğun öğretileri

kiliseler tarafından kabul edildikçe, dünyasal kalbin üzerine konan kısıtlamalar kaldırılmakta, din ikrarı en aşığılık fesatları gizleyen bir paravan haline gelmektedir. Ruhsal tezahürlere olan inanç aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine³³⁰ kapı açmaktadır, böylece kötü meleklerin etkisi kiliselerde hissedilecektir.

Bu peygamberlik sözünde açıklanan zamandaki Babil hakkında şöyle bildirilmektedir: “Üst üste yığılan günahları göge erişti, ve Tanrı onun suçlarını anımsadı” (Vahiy 18:5). Suçunun ölçüsünü doldurmuştur ve yıkım başına gelmek üzeredir. Fakat Allah'ın halen Babil'de bulunmakta olan bir halkı vardır; O'nun hükümleri

infaz edilmeden önce sadıklar, Babil'in günahlarına ortak olmamak, "uğradığı belalara uğramamak"³³¹ için oradan dışarı çağrılmalıydılar. Bu nedenle, bu hareket gökten inen ve yeryüzünü görkemiyle aydınlatarak gür bir sesle bağırarak, Babil'in günahlarını duyuran melekle simgelenmiştir. Verdiği mesajla bağlantılı olarak şu çağrı işitilir: "Ey halkım! Çık oradan!" Bu duyurular, üçüncü meleğin mesajıyla birlikte, yeryüzünün sakinlerine verilecek olan son uyarıyı meydana getirirler.

Dünyanın başına gelecek olan olay korkunçtur. Allah'ın emirlerine savaş açmak üzere birleşen yeryüzünün güçleri, "küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesin" (Vahiy 13:16)

sahte şabatı tutarak kilisenin geleneklerine uymasını emredeceklerdir. Uymayı reddedenlerin tümü cezaya çarptırılacak, en sonunda ise ölümü hak ettikleri ilan edilecektir. Öte yanda, Yaraticı'nın dinlenme gününü emreden Allah'ın yasası ise itaat talep etmekte, kendi ilkelerini çiğneyen herkesi gazapla tehdit etmektedir.

Konu bu şekilde açıkça kendisine anlatılan her kimse, Allah'ın yasasını çiğneyerek insanî bir kanuna itaat ederse canavarın işaretini alır; yani Allah'ın yerine itaat etmeyi seçtiği güce bağlılığın işaretini kabul etmiş olur. Göğün uyarısı şöyledir: “Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alnına ya

da eline canavarın işaretini koydurursa, Tanrı gazabının kâsesinde saf olarak hazırlanmış Tanrı öfkesinin şarabından içecektir” (Vahiy 14:9, 10).

Ancak hiç kimse, zihni ve vicdanı gerçeğe dair ikna olmadan ve kendisi bunu reddetmeden, Allah'ın gazabına maruz kalmayacak. Bu zamana ait özel gerçekleri hiçbir zaman duyamamış olan pek çok kişi vardır. Dördüncü emrin zorunluluğu onların önünde hiçbir zaman gerçek ışığıyla açılmamıştır. Her kalbi okuyan ve her güdüyü değerlendiren Kişi, gerçeğin bilgisini arzulayan hiç kimsenin mücadeleye ilişkin konularda aldanmasına izin vermeyecektir. Hüküm insanlara körü körüne

uygulanmayacaktır. Herkes, kararlarını akıllıca verebilmek için yeterli ışığa sahip olacaktır.

Şabat günü büyük bir sadakat testi olacaktır, zira bu bilhassa tartışmalı bir hakikat hususudur. Son denenme insanlar üzerinde uygulanacağı zaman, Allah'a kulluk edenler ile O'na kulluk etmeyenler arasına ayırt edici çizgi çekilecektir. Devletin yasasına itaat ederek dördüncü emre aykırı biçimde sahte şabatı tutmak, Allah'a karşı duran güce bağlılık bildirisi anlamına gelecektir; Allah'ın yasasına itaat ederek gerçek Şabat gününü tutmak ise, Yaratıcı'ya sadakatin bir ifadesidir. Bir sınıf dünyasal güçlere itaatin ifadesini kabul ederek canavarın işaretini alırken,

diğer sınıf ilahî otoriteye bağlılığın işaretini seçerek, Allah'ın mührünü almaktadır.

Bu zamana dek, üçüncü meleğin mesajındaki gerçekleri dile getirenlere çoğunlukla yalnızca yaygaracılar gözüyle bakıldı. Dinsel hoşgörüsüzlüğün Amerika Birleşik Devletleri'nde etkinliği ele geçireceği ve kilise ile devletin birleşerek Allah'ın emirlerini tutanlara zulmedeceği şeklindeki öngörülerinin temelsiz ve saçma olduğu duyuruldu. Bu ülkenin şimdiye dek olduğu şeyden, dinsel özgürlüğün savunucusundan başka bir şey asla olamayacağı güvenle ilan edildi. Ancak pazar gününün tutulmasınınin zorunlu kılınması konusu

yaygın bir şekilde propaganda edildikçe, çoktan beridir kuşkulanan ve inanılmayan olayın yaklaştığı görülür ve üçüncü mesaj önceden olsa yapamayacağı kadar büyük bir etki meydana getirir.

Allah her nesilde, hem dünyadaki hem de kilisedeki günahları azarlamak için hizmetkârlarını göndermiştir. Fakat insanlar kendilerine hoş şeyler söylenmesini ister³³², saf ve yalın gerçek kabul görmez. Pek çok reformcu, çalışmalarına başlarken kilisenin ve ulusun günahlarına karşı koymada büyük bir ihtiyatla davranmaya karar vermiştir. Pak Hristiyan yaşantısı örneğini sunarak, halkı Kutsal Kitap öğretilerine geri döndürmeyi umut

etmişlerdir. Fakat İlyas'ın üzerine gelerek onu kötü kralın ve sapkın halkın günahlarını azarlamaya³³³ yönlendiren Allah'ın Ruhu onların da üzerlerine gelmiş; sunmaya gönülsüz oldukları öğretileri, Kutsal Kitap'ın açık ifadelerini vaaz etmekten kaçınmamışlardır. Hakikati ve canları tehdit eden tehlikeyi gayretle ilan etmeye sevk edildiler. Rabb'in kendilerine verdiği sözleri, sonuçlarından korkmadan söylediler, halk da uyarıyı duymaya zorlandı.

Üçüncü meleğin mesajı böyle duyurulacaktır. Büyük bir güçle verileceği zaman geldiğinde, Rab alçakgönüllü araçlarla çalışarak, kendini O'nun hizmetine adayanların

zihinlerini yönlendirecektir. İşçiler, edebi kurumların verdiği eğitimden çok, O'nun Ruhu'nun meshedişiyile nitelikli hale geleceklerdir. İmanlı ve duacı kişiler kutsal gayretle yola çıkmaya sevk edilecek, Allah'ın kendilerine verdiği sözleri ilan edeceklerdir. Babil'in günahları gözler önüne serilecektir. Kilise kurallarının mülki idare tarafından zorlanmasının korkunç sonuçları, ruhçuluğun kurnazca saldırıları, papalık kuvvetinin sinsice fakat hızlı ilerleyişi—tümü açığa çıkacaktır. İnsanlar bu ciddi uyarılarla harekete geçeceklerdir. Daha önce böyle sözler işitmemiş olan binlerce kişi dinleyecektir. Hayret içinde, Babil'in yanılıgılarından ve günahlarından

ötürü, kendisine gökten gönderilen gerçeği reddetmesinden ötürü düşmüş olan kilise olduğuna ilişkin tanıklığı dinlerler. İnsanlar araştırma hevesiyle eski öğretmenlerine giderek ‘Bu şeyler böyle mi?’ diye sorduklarında, din görevlileri korkularını yatıştırmak ve uyanan vicdanı susturmak için masallar anlatarak hoş şeyler kehanet ederler. Ancak pek çok kişi yalnızca insanların yetkisiyle tatmin olmayı reddederek, açık bir “Rab diyor ki” yanıtı talep ettiğinden, popüler din görevlileri geçmişteki Ferisiler gibi yetkilerinin sorgulanmasına kızarak, mesajın Şeytan’dan geldiğini söyleyip kınayacaklar ve günahı seven kalabalıkları bunu duyuranlara hakaret

etmeleri ve zulmetmeleri için kışkırtacaklardır.

Mücadele yeni alanlara uzandığında ve insanların zihinleri Allah'ın çığnemen yasasına yöneltildiğinde, Şeytan harekete geçer. Mesaja eşlik eden güç, ona karşı çıkanları yalnızca çıldırtacaktır. Kilise görevlileri, ışık cemaatleri üzerinde parlamasın diye, üzerini örtmek için neredeyse insanüstü bir çaba göstereceklerdir. Kendi yetkileri dahilindeki tüm imkânları kullanarak, bu hayati soruların tartışılmasını engellemeye çalışacaklardır. Kilise dünyasal gücün kuvvetli kolundan yardım istemekte, böylece bu çalışmada papalık yanlıları ile Protestanlar birlik olmaktadır. Pazar

gününü zorunlu hale getirme hareketi cesaret ve kararlılık kazandıkça, emirleri tutanlara karşı yasaya başvurulacaktır. Para ve hapis cezalarıyla tehdit edilecekler, kimilerine imanlarını terk etmeleri için etkili makamlar ve başka ödüller ile avantajlar teklif edilecektir. Fakat tıpkı Luther'in benzer koşullarda yaptığı savunma gibi, sadakatle verecekleri karşılık "Hatamızı Allah'ın sözünden gösterin" olacaktır. Mahkemelere çıkarılanlar gerçeği güçlü bir şekilde kanıtlayacaklar, onları dinleyenlerden bazıları ise Allah'ın emirlerinin tümünü tutmak üzere duruşlarını belirlemeye yönlendirileceklerdir. Böylece ışık, aksi halde bu gerçeklerden hiçbir haberi

olmayacak olan binlerce kişinin önüne getirilecektir.

Allah'ın sözüne vicdanen itaat, isyan muamelesi görecektir. Şeytan'ın körleştirdiği ebeveyn, iman eden çocuğuna acımasızlıkla ve şiddetle davranacak; efendiler emirleri tutan hizmetkârlarına zulmedeceklerdir. Sevgi soğuyacak, çocuklar mirastan mahrum bırakılarak evlerinden atılacaklardır. Pavlus'un sözleri kelimesi kelimesine gerçekleşecektir: “Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecektir” (2. Timoteos 3:12). Gerçeğin savunucuları pazar şabatını şereflendirmeyi reddettikçe, kimileri hapse atılacak, kimileri sürgün

edilecek, kimileri de köle muamelesi görecektir. Şu anda tüm bunlar insanî bilgeliğe imkânsız görünmektedir; fakat Allah'ın kısıtlayıcı Ruhu insanlardan çekildiğinde ve ilahî ilkelere nefret edenler Şeytan'ın denetimi altına girdiklerinde, tuhaf gelişmeler olacaktır. Allah korkusu ve Allah sevgisi ortadan kalktığında, kalp çok zalim olabilir.

Fırtına yaklaşırken, üçüncü meleğin mesajına olan imanlarını ikrar etmiş, fakat gerçeğe itaat ederek kutsal kılınmamış olan büyük bir grup, konumlarını terk ederek karşıtların saflarına geçecektir. Dünyayla birleşerek ve onun ruhundan pay alarak, meseleleri hemen hemen aynı

ışıkta görmeye başlamışlardır; deneme geldiğinde ise kolay ve popler olan tarafı seğerler. Bir zamanlar geręekle sevinen yetenekli ve hoş konuşan kişiler, gğlerini canları aldatmak ve yanlış yönlendirmek için kullanırlar. Eski kardeşlerinin en sert düşmanları haline gelirler. şabat gününü tutanlar imanlarının hesabını vermek üzere mahkemelere ęıkarıldıđında, bu sapkınlar onları yanlış tanıtmaq ve suçlamak için şeytan'ın en etkin aracıları olacak, yanlış haberler ve imalı sözlerle yöneticileri onlara karşı kışkırtacaklardır.

Bu zulüm zamanında Rabb'in hizmetkârları denenecektir. Yalnızca Allah'a ve O'nun sözüne bakarak,

uyarımı doğrulukla vermişlerdir. Allah'ın Ruhu kalplerinde çalışarak, onları konuşmaya sevk etmiştir. Kutsal gayretle harekete geçirilerek, üzerlerinde güçlü bir ilahî dürtüyle, Rabb'in kendilerine vermiş olduğu sözü insanlara konuşmanın sonuçlarını soğuk bir şekilde hesaplamadan görevlerini yerine getirmeye koyuldular. Dünyasal menfaatlerini düşünmediler, itibarlarını ya da canlarını korumaya alışmadılar. Ancak kınama ve azarlama fırtınası üzerlerinde patladığında, dehşete kapılan bazıları şöyle haykırmaya hazır olacaklardır: “Szlerimizin sonuçlarını tahmin edebilseydik, dilimizi tutardık.” Zorluklarla kuşatılırlar. şeytan şiddetli

ayartılarla onlara saldırır. Üstlendikleri iş, gerçekleştiremeyecekleri kadar büyük görünür. Yıkımla tehdit edilirler. Onları harekete geçiren heves kaybolmuştur; ancak geri dönemezler. Sonra, tamamen çaresiz durumda olduklarını hissederek, güç kazanmak için Kudretli Olan'a sığınır. Konuştukları sözlerin kendilerine değil, onlara uyarıyı bildirmeyi emreden Kişi'ye ait olduğunu hatırlarlar. Allah gerçeği kalplerine koymuştur, onlar bunu bildirmekten kaçınamazlar.

Geçmiş çağlarda Allah adamları aynı denenmelerden geçmişlerdi. Wycliffe, Hus, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley, tüm öğretilerin Kutsal Kitap'a göre sınanmasında ısrar etmişler, onun

kınadığı her şeyi terk edeceklerini bildirmişlerdi. Bu adamlara karşı zulüm acımasız bir şiddetle alevlendi; fakat onlar gerçeği ilan etmeyi bırakmadılar. Kilise tarihinin farklı dönemlerinin her biri, Allah'ın halkının o zamanki ihtiyaçlarını karşılamaya uyarlanmış bazı özel gerçeklerin gelişimine sahne olmuştur. Her yeni gerçek, nefret ve karşıtlığa rağmen ilerlemiş; onun ışığıyla kutsananlar ayartılmış ve denenmiştir. Rab, acil bir durumdaki halk için özel bir gerçek vermektedir. Bunu ilan etmekten kim kaçınabilir? O, hizmetkârlarına dünyaya son merhamet davetini sunmalarını emretmektedir. Sessiz kalamazlar, aksi halde canları

tehlikeye girer. Mesih'in elçileri sonuçlarla ilgilenmezler. Görevlerini yapmalı, gerisini Allah'a bırakmalıdırlar.

Karşıtlık artarak daha sert bir hale geldikçe, Allah'ın hizmetkârları tekrar şaşkınlığa uğrarlar; zira onlara bu kriz kendilerinden kaynaklanıyormuş gibi görünür. Fakat vicdan ve Allah'ın sözü onlara yollarının doğru olduğu güvencesini verir; denemeler devam etmesine rağmen, onlara dayanacak güce kavuşurlar. Çatışma yakınlaşır ve sertleşir, fakat imanları ve cesaretleri acil durumla birlikte artar. Şöyle tanıklık ederler: "Dünyanın beğenisini kazanmak için Allah'ın sözüyle oynamaya, O'nun kutsal yasasını

bölmeye; bir kısmını gerekli, diğer kısmını ise gereksiz göstermeye cüret etmeyiz. Kulluk ettiğimiz Rab bizi kurtarmaya muktedirdir. Mesih dünyanın güçlerini alt etti; alt edilmiş bir dünyadan mı korkacağız?”

Çeşitli biçimlerdeki zulüm, Şeytan var oldukça ve Hristiyanlık hayat gücüne sahip oldukça varlığını sürdürecektir olan bir ilkenin gelişimidir. Hiç kimse, karanlığın ordularını kendisine düşman etmeden Allah'a kulluk edemez. Kötü melekler, etkisiyle avlarını ellerinden almasından korkarak ona saldıracaklardır. Onun örneğiyle azarlanan kötü adamlar, cazip ayartılarla onu Allah'tan ayırmak üzere kötü meleklerle birlik olacaklardır.

Bunlar yeterli olmadığında ise, vicdanı zorlamak için baskı gücü devreye sokulacaktır.

Ancak İsa gökteki tapınakta insanlık yararına arabuluculuk etmeyi sürdürdükçe, Kutsal Ruh'un kısıtlayıcı etkisi yöneticiler ve halk tarafından hissedilecektir. Halen bir ölçüde yeryüzünün yasalarını kontrol etmektedir. Bu yasalar olmasaydı dünyanın durumu şimdikinden çok daha kötü olurdu. Yöneticilerimizin çoğu Şeytan'ın etkin araçları olsa da, Allah'ın da ulusun önde gelenleri arasında araçları bulunmaktadır. Düşman, Allah'ın işini büyük ölçüde engelleyecek önlemler almak için hizmetkârlarını etkilemektedir; fakat

Rab'den korkan devlet adamları, kutsal meleklerin etkisiyle bu önlemlere karşı konulamaz tezlerle karşılık vermekteler. Böylece birkaç adam güçlü bir kötülük akımını denetim altında tutacaktır. Üçüncü meleğin mesajının görevini yerine getirebilmesi için, gerçeğin düşmanlarının direnişini kısıtlanacaktır. Son uyarı verileceği zaman, Rabb'in şimdi kendileri aracılığıyla çalıştığı bu önderlerin dikkatini çekecek, bazıları bunu kabul edecek ve sıkıntı zamanı boyunca Allah halkının yanında yer alacaklardır.

Üçüncü meleğin mesajının duyuruluşuna katılan melek, tüm yeryüzünü görkemiyle aydınlatacaktır³³⁴. Burada, dünya

apında yaygın ve beklenmedik güce sahip bir hareket öngörülmektedir. 1840–44 yıllarındaki advent hareketi Allah'ın gücünün görkemli bir tezahürüydü; birinci meleğin mesajı dünyadaki tüm müjdeleme merkezlerine iletilmişti, bazı ülkelerde on altıncı yüzyıldaki Reform hareketinden beri herhangi bir yerde tanık olunan en büyük dinsel ilgi uyanıyordu; fakat bunlar üçüncü meleğin son uyarısıyla birlikte gerçekleşecek olan büyük hareketin yanında sönük kalacaktır.

Çalışma, Pentikost gününde yapılana benzer olacaktır³³⁵. Müjdenin başlangıcında Kutsal Ruh'un dökülmesinde değerli tohumların

filizlenmesi için “ilk yağmur”un verildiği gibi, tamamlanışında da ekinlerin olgunlaşması için “son yağmur” verilecektir. “RAB’bi tanıyalım, RAB’bi tanımaya gayret edelim. O tan gibi şaşmadan doğacak, yağmur gibi, toprağı sulayan son yağmur³³⁶ gibi bize gelecektir” (Hoşea 6:3). “Ey Siyon halkı, Tanrınız RAB’de sevinç bulun, coşun. İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor; daha önce olduğu gibi, ilk ve son yağmurları yağıdırıyor (Yoel 2:23). “Son günlerde, diyor Tanrı, Bütün insanların üzerine Ruhum’u dökeceğim.” “O zaman Rab’bi adıyla çağırın herkes kurtulacak” (Elçilerin İşleri 2:17, 21).

Muazzam müjde işinin

tamamlanışında Allah'ın gücünün tezahürü, başlangıcına damga vurandan daha az olmayacaktır. Müjdenin başlangıcında ilk yağmurun dökülmesiyle yerine gelen peygamberlik sözleri, tamamlanışında tekrar gerçekleşecektir. Elçi Petrus şu sözleri söylerken, bu “tazelenme vakitleri”ne doğru bakıyordu: “Bu nedenle, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve dönün; öyle ki, Rab’bin önünde tazelenme vakitleri gelsin; ve size ... İsa Mesih’i göndersin” Elçilerin İşleri 3:19, 20 [Kİ]).

Allah'ın hizmetkârları, yüzleri aydınlanmış ve kutsal adanmışlıkla parlayarak, her yeri dolaşarak gökten gelen bildiriye duyuracaklardır. Tüm

yeryüzünde binlerce sesle uyarı verilecektir. Mucizeler yapılacak, hastalar iyileştirilecek, iman edenleri belirtiler ve harikalar izleyecektir. Şeytan da yanıltıcı harikalarla³³⁷ çalışacak, hatta insanların gözü önünde gökten ateş yağdıracaktır. Vahiy 13:13. Böylece yeryüzünün sakinleri duruşlarını belirlemeye yönlendirileceklerdir.

Bildiri, kanıtlardan çok Allah'ın Ruhu'nun kesin ikna gücüyle yayılacaktır. Kanıtlar sunulmuştur. Tohum ekilmiştir, şimdi de filizlenerek meyve verecektir. Müjdeciler işçilerin dağıttığı yayınlar etkisini göstermişti, ancak zihinleri etkilenen pek çok kişi gerçeği tam olarak kavramaktan ya da

teslimiyetle itaat etmekten alıkonulmuştu. Şimdi ise ışık huzmeleri her yere işlemekte, gerçek tüm netliğiyle görülmekte, Allah'ın dürüst çocukları kendilerini tutmuş olan bağları koparmaktadırlar. Aile ilişkileri, kilise ilişkileri artık onları durdurmakta yetersizdir. Gerçek, geri kalan her şeyden daha değerlidir. Gerçeğe karşı birlik olmuş araçılara rağmen, büyük bir topluluk Rabb'in yanında saf tutmaktadır.

330 Bkz. 1. Timoteos 4:1.

331 Bkz. Vahiy 18:4.

332 Bkz. Yeşaya 30:10.

333 Bkz. 1. Krallar 18:16:20; 2. Krallar 1:3, 4.

334 Bkz. Vahiy 18:1.

335 Bkz. Elçilerin İşleri 2. bölüm.

336 Her iki Türkçe Kutsal Kitap çevirisinde de bu ayette yalnızca “son yağmur” ifadesi yer almaktadır; pek çok İngilizce çeviride ve özgün İbranice metinde ise “son yağmur ve ilk yağmur” ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca yazarın alıntı yaptığı bir sonraki ayet ile, Yasa'nın Tekrarı 11:14 ayetlerine bakınız.

337 Bkz. 2. Selanikliler 2:9.

39 – SIKINTI ZAMANI

“O zaman senin halkını koruyan büyük önder Mikail görünecek. Ulusun oluşumundan beri hiç görülmemiş bir sıkıntı dönemi olacak. Bu dönemde halkın –adı kitapta yazılı olanlar– kurtulacak” (Daniel 12:1).

Üçüncü meleğin mesajı sona erdiğinde, merhamet artık yeryüzünün suçlu sakinleri için araya girmeyecektir. Allah’ın halkı işlerini tamamlamış olacaktır. “Son yağmuru,”³³⁸ Rabb’in huzurundan gelecek olan “yenilenme fırsatlarını”³³⁹ almış olacaklardır ve yaklaşmakta olan denenme saatine hazırlıklıdırlar. Melekler gökte bir yandan öbür yana aceleyle

koşturmaktadır. Yeryüzünden dönen bir melek kendi işinin tamamlandığını ilan eder; dünyanın üzerine son deneme getirilmiştir ve ilahî ilkelere bağlılıklarını kanıtlayan herkes “yaşayan Tanrı’nın mührünü”³⁴⁰ almıştır. Bundan sonra İsa gökteki tapınakta sürdürdüğü arabuluculuğunu sonlandırır. Ellerini kaldırarak gür bir sesle “Tamam!”³⁴¹ der; ve tüm melek orduları taçlarını çıkarıp bırakırlarken, O önemli duyuruyu yapar: “Kötülük yapan, yine kötülük yapsın. Kirli olan, kirli işlerini sürdürsün. Doğru olan, yine doğruyu yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın” (Vahiy 22:11). Her davaya yaşam veya ölüm için karar verilmiştir. Mesih kendi halkı adına kefareti etmiş

ve onların günahlarını silmiştir. Tebaasının sayısı tamamlanmıştır; “göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyüklük”³⁴² kurtuluşun mirasçılara verilmek üzeredir, İsa da kralların Kralı ve rablerin Rabb’i³⁴³ olarak hüküm sürecektir.

Tapınaktan çıktığında, yeryüzünün sakinleri üzerine karanlık çöker. O korkunç zamanda doğrular, kutsal Allah’ın gözü önünde bir şefaatçi olmadan yaşamalıdır. Kötülerin üzerindeki kısıtlama kalkmış, Şeytan kesin olarak tövbesiz olanlar üzerinde tüm denetimi ele geçirmiştir. Allah’ın tez öfkelenmeme özelliği sona ermiştir. Dünya O’nun merhametini reddetmiş,

sevgisini hor görmüş, yasasını çiğnemiştir. Kötüler denenme sürelerini aşmışlardır; ısrarla karşı konulan Allah'ın Ruhu, sonunda geri çekilmiştir. İlahî lütfun koruyuculuğunun dışında kalmışlardır, kendilerini kötü olandan koruyacak hiçbir şeyleri yoktur. Bundan sonra Şeytan, yeryüzünün sakinlerini son büyük sıkıntıya sokacaktır. Allah'ın melekleri insan tutkularının şiddetli rüzgarlarını kontrol altında tutmaya son vereceğinden, tüm çekişme unsurları serbest kalacaktır. Tüm dünya, eski zamanlarda Yeruşalim'in üzerine gelenden çok daha korkunç bir yıkıma uğrayacaktır.

Mısırlıların tüm ilk çocuklarını tek bir

melek öldürmüş ve tüm ülkeyi yasla doldurmuştu. Davut, halkı sayarak Allah'a karşı suç işlediğinde, bu günahı cezalandırmak için verilen korkunç yıkıma tek bir melek neden olmuştu. Allah emir verdiği kutsal meleklerin uyguladığı yıkıcı güç, O izin verdiğinde kötü melekler tarafından da uygulanacaktır. Şu anda yalnızca ilahî izni bekleyen güçler, her yeri harap etmek için hazırdır.

Allah'ın yasasını yüceltenler dünyanın yargıya uğramasına neden olmakla suçlanmışlardır, şimdi de doğanın korkunç sarsıntılarının ve insanlar arasındaki dünyayı kederle dolduran çekişme ve kan dökülmesinin nedeni olarak görüleceklerdir. Son uyarıya

eşlik eden güç kötöleri hiddetlendirmiştir; mesajı kabul eden herkese karşı öfkeleri alevlenmiştir, Şeytan ise nefret ve zulüm ruhunu daha da fazla kışkırtacaktır.

Allah'ın varlığı Yahudi ulusundan sonunda çekildiğinde, rahipler ve halk bunu anlamadı. Şeytan'ın denetimi altında, en korkunç ve en habis tutkularla harekete geçiriliyor olmalarına rağmen, kendilerini hâlâ Allah'ın seçilmiş halkı olarak görüyorlardı. Tapınaktaki hizmet devam ediyor, kirletilmiş sunakları üzerinde kurbanlar sunuluyor, Allah'ın sevgili Oğlu'nun kanından sorumlu olan ve O'nun hizmetkârlarını ve elçilerini öldürmeye çalışan bir halk

için her gün dualar ile ilahî bereket talep ediliyordu. Aynı şekilde, tapınağın geri alınamayan kararı ilan edildiği ve dünyanın geleceği kalıcı olarak belirlendiği zaman, yeryüzünün sakinlerinin bundan haberi olmayacaktır. Allah'ın Ruhu'nun en sonunda kendilerinden çekildiği insanlar bir takım dinsel biçimleri devam ettirecek; kötülüğün efendisinin kendi habis tasarılarını gerçekleştirmek için telkin edeceği şeytanî gayret, görünüşte Allah için gösterilen gayrete benzeyecektir.

Şabat günü Hristiyanlık aleminde özel bir çekişme konusu olduğundan ve dinsel ve dünyasal yetkililer pazar gününün tutulmasını zorunlu kılmak

için güçlerini birleştirdiğinden, küçük bir azınlığın genel isteğe boyun eğmeyi ısrarla reddetmesi onları evrensel bir nefret odağı haline getirecektir. Kilise kurumuna ve devletin yasasına karşı duranların hoş görülmemesi istenecek; tüm ulusun kargaşaya ve kanunsuzluğa düşmesindense bu kişilerin sıkıntı çekmeleri evla görülecektir. Aynı iddia, yüzyıllarca önce “halkın yöneticileri” tarafından Mesih’e yöneltilmişti. Kurnaz Kayafa, “Bütün ulus yok olacağına, halk uğruna bir tek adamın ölmesi sizin için daha uygun” demişti (Yuhanna 11:50). Bu tez nihai olarak kabul görecektir; sonunda dördüncü emrin Şabat gününü kutsal tutanlara karşı bir hüküm verilecek ve en ağır

cezayı hak ettikleri belirtilerek kınanacaklar, bir süre sonra ise insanlara onları öldürme özgürlüğü verilecektir. Eski Dünya'nın Roma Katolikleri ile Yeni Dünya'nın sapkın Protestanları, tüm ilahî ilkeleri yüceltenlere karşı benzer bir yol izleyecekler.

Bundan sonra Allah'ın halkı, peygamber tarafından 'Yakup soyu için sıkıntı dönemi' diye adlandırılan acı ve üzüntü sahnelerini yaşamaya başlayacaktır. "RAB diyor ki, 'Korku sesi duyduk, esenlik değil, dehşet sesi... Her yüz solmuş. Ah, ne korkunç gün! Onun gibisi olmayacak. Yakup soyu için sıkıntı dönemi olacak, yine de sıkıntıdan kurtulacak" (Yeremya 30:5–

7).

Yakup'un güreş ederek ve Esav'ın elinden kurtulmak için dua ederek geçirdiği sıkıntılı gece (Yaratılış 32:24–30), Allah'ın halkının sıkıntı zamanında yaşayacaklarını temsil eder. Yakup, babasının Esav'a sakladığı bereketi almak için yaptığı hileden ötürü, kardeşinin ölümcül tehditleriyle karşılaşmış ve canını kurtarmak için kaçmıştı. Yıllarca sürgünde kaldıktan sonra, Allah'ın emriyle, karıları, çocukları, büyükbaş ve küçükbaş hayvan sürüleriyle birlikte doğduğu ülkeye dönmek için yola çıktı. Ülkenin sınırına vardığında, bir grup savaşçının başında ve şüphesiz  peşinde olan Esav'ın yaklaştığı haberiyle dehşete

düştü. Silahsız ve savunmasız olan Yakup'un topluluğu, anlaşılan şiddete ve katliama çaresizce kurban gitmek üzereydi. Endişe ve korkunun yükü, vicdan azabının ezici ağırlığına ekleniyordu, zira bu tehlikeyi kendi günahı davet etmişti. Tek ümidi Allah'ın merhameti; tek savunması duaydı. Fakat kardeşine karşı işlediği suçun karşılığını ödemek ve yaklaşmakta olan tehlikeyi bertaraf etmek için elinden gelen her şeyi yapmaktan kaçınmadı. Mesih'in izleyicileri de, sıkıntı zamanına yaklaşırlarken, kendilerini insanların önünde uygun bir ışıkla sunabilmek, önyargıları etkisiz hale getirmek ve vicdan özgürlüğünü tehdit eden

tehlikeyi bertaraf edebilmek için her türlü çabayı göstermelidirler.

Ailesini sıkıntısına tanık olmamaları için gönderdikten sonra, Yakup tek başına kalarak Allah'a yalvarmaya koyuldu. Günahını itiraf etti ve Allah'ın kendisine verdiği rahmeti ikrar etti, samimi bir alçakgönüllülük ile babalarıyla yapılan antlaşmayı ve Beytel'deki gece görümünde ve sürgün yurdunda kendine verilen vaatleri hatırlattı. Hayatının kriziyle karşı karşıya gelmişti; her şeyi tehlikedeydi. Karanlıkta tek başına dua etmeye ve Allah'ın önünde kendini alçaltmaya devam etti. Birden omzunda bir el hissetti. Bir düşmanın canına kastettiğini sandı ve umutsuzluktan

kaynaklanan büyük bir enerji ile, bu saldırganla güreşti. Gün ağarmaya başladığında bu yabancı insanüstü gücünü gösterdi; bir dokunuşuyla güçlü adam adeta felce uğradı ve gizemli rakibinin boynu üzerine çaresiz, yalvarırcasına düştü. Yakup Şimdi uğraşmakta olduğu kişinin antlaşma Meleği olduğunu anlamıştı. Sakatlanmasına ve büyük acı çekmesine rağmen, hedefinden vazgeçmeye niyeti yoktu. Gnahının şaşkınlığına, pişmanlığına ve sıkıntısına çoktan beridir tahammül ediyordu; artık bađıřlandđına dair mutlaka bir güvence almalıydı. İlahî ziyaretçi ayrılmak üzereydi; fakat Yakup ona sıkı sıkı sarılarak kendisini kutsaması için

yalvardı. Melek “Bırak beni, gün ağarıyor” dedi, fakat ata “Beni kutsamadıkça seni bırakmam” diye yanıtladı. Burada ne büyük bir güven, ne büyük bir metanet ve sebat sergilenmiştir! Eğer bu kibirli ve küstahça bir talep olsaydı, Yakup oracıkta yok edilirdi; fakat onun talebi, kendi zayıflığını ve değersizliğini itiraf eden, buna rağmen antlaşmasına sadık olan bir Tanrı’ya güvenen birinin itimadıydı.

“Melekle greşip yendi” (Hoşea 12:4). Bu hatalı ve günahkâr ölümlü, alçakgönüllülük, tövbe ve teslimiyet yoluyla ggn Yücelik’ine galip geldi. Allah’ın vaatlerini titrek elleriyle kavramıştı, Sınırsız Sevgi’nin kalbi bu

günahkârın yalvarışını geri çeviremezdi. Galibiyetinin bir belirtisi olarak ve diğerlerini onun örneğini izlemeye teşvik etmek için, günahını hatırlatan adı değiştirilerek, zaferini kutlayan ad verildi. Yakup'un Tanrı'yla savaşında galip gelmiş olması, onun insanları da yeneceğinin bir güvencesiydi. Artık kardeşinin öfkesiyle yüzleşmekten korkmuyordu, zira koruyucusu Rab'di.

Şeytan Yakup'u Allah'ın meleklerinin önünde suçlayarak, günahından ötürü onu mahvetme hakkı talep etmiş; Esav'ı onun üzerine yürümeye kışkırtmıştı; atanın uzun güreş gecesinde ise, Şeytan onun cesaretini kırmak ve Allah'a güvenini sarsmak için, suçluluk duygusu telkin etmeye

çalışmıştı. Yakup neredeyse umutsuzluğa kapılacaktı; fakat göğün yardımını olmazsa yok olacağını biliyordu. Büyük günahından içtenlikle tövbe etmiş ve Allah'ın merhametine sığınmıştı. Amacından dönmeyecekti, bu nedenle Melek'e sımsıkı sarılarak, isteğini kabul ettirinceye dek içten ve acı feryatlarla talebinde ısrar etti.

Şeytan, Esav'ı Yakup'un üzerine yürümeye kışkırttığı gibi, sıkıntı zamanında kötülerini Allah halkını yok etmek için galeyana getirecektir. Tıpkı Yakup'u suçladığı gibi, Allah halkına karşı da suçlamalar yöneltecektir. Dünyayı kendi tebaası olarak görmektedir; ancak Allah'ın emirlerini tutan küçük topluluk onun etkisine

karşı direnmektedir. Onları yeryüzünden silebilse, zaferi tam olacaktı. Kutsal meleklerin onları koruduğunu görür ve günahlarının bağışlandığını anlar; fakat haklarında gökteki tapınakta karar verildiğini bilmemektedir. Onları ayartarak işlemelerine neden olduğu günahları tam olarak bilmektedir, bunları en abartılı şekilde Allah'ın önüne getirerek, bu halkın Allah'ın lütfundan mahrum kalmayı en az kendisi kadar hak ettiğini iddia eder. Rabb'in adaleti varsa, onların günahlarını bağışladığı halde kendisini ve meleklerini yok edemeyeceğini ilan eder. Onların kendi ganimeti olduklarını ileri sürer ve yok edilmeleri için eline teslim edilmelerini

talep eder.

Şeytan Allah halkını günahlarından ötürü suçladığında, Rab onları sonuna kadar denemesi için ona izin verir. Allah'a olan güvenleri, imanları ve metanetleri ciddi şekilde denenecektir. Geçmişlerine baktıklarında umutları kararır; zira tüm hayatlarında çok az iyilik görmekteydirler. Zayıflıklarının ve değersizliklerinin tamamen bilincindedirler. Şeytan, durumlarının umutsuz olduğu, günah lekelerinin hiçbir zaman temizlenmeyeceği düşüncesiyle onları dehşete düşürmeye çalışır. Onların imanını yok ederek, bu sayede ayartılarına boyun eğmelerini ve Allah'a olan bağlılıklarından dönmelerini umut eder.

Allah'ın halkı kendilerini yok etmeye kararlı düşmanlarla çevrili olsa da, çektikleri acı, gerçek uğruna görecekları zulüm korkusundan kaynaklanmamaktadır; her günahahtan tövbe edilmediğinden ve kendilerinde bulunan birtakım kusurlar nedeniyle Kurtarıcı'nın vaadinin yerine geldiğini görememekten endişe ederler: “Ben de... bütün dünyanın üzerine gelecek olan denenme saatinden seni esirgeyeceğim” (Vahiy 3:10). Bağışlanma güvencesini alabilirlerse işkenceden veya ölümden kaçınmayacaklardır; fakat lâıyk olmadıkları ortaya çıkar ve kendi karakterlerindeki kusurlardan ötürü hayatlarını kaybedecek olurlarsa,

Allah'ın kutsal adının lekelenmesinden korkarlar.

Her yerde ihanet tasarıları işitir ve isyanın etkin çalışmasını görürler; bu yüzden bu büyük sapkınlığın bitirilmesi ve kötülerin kötülüğünün son bulması için içlerinde güçlü bir arzu, ruhlarında içten bir özlem uyanmaya başlar. Ancak isyanı durdurması için Allah'a yalvarırlarken, bunu, artık kötülüğün güçlü dalgasına karşı duracak ve geri püskürtecek güçleri olmadığı için, yoğun bir vicdan azabı duygusuyla yaparlar. Mesih'in hizmetinde, gittikçe güçlenerek,³⁴⁴ her zaman tüm yeteneklerini kullanmış olsalardı, Şeytan'ın kuvvetlerinin kendilerini mağlup etmeye daha az

gücü olacağına inanırlar.

Allah'ın önünde canlarına eziyet ederler, geçmişteki çok sayıda günahlarından tövbe ettiklerine işaret ederek, Kurtarıcı'nın vaadini hatırlatırlar: “Koruyuculuğuma sarılınsınlar, barışsınlar benimle, evet, benimle barışsınlar” (Yeşaya 27:5). Dualarına hemen yanıt verilmediği için imanları kırılmaz. En yoğun bir şekilde endişe, korku ve sıkıntı yaşamalarına rağmen, yalvarışlarına son vermezler. Yakup'un, Meleği yakaladığı gibi, Allah'ın gücüne sarılırlar ve ruh diliyle şöyle derler: “Beni kutsamadıkça seni bırakmam.”³⁴⁵

Yakup ilk oğulluk hakkını hile ile aldığından³⁴⁶ dolayı daha önceden

tövbe etmiş olmasaydı, Allah onun duasını işiterek merhametiyle hayatını korumazdı. Aynı şekilde, Allah'ın halkının da korku ve ızdırap çektikleri sırada itiraf edilmemiş günahları önlerinde duruyor olsa, bunalırlardı; umutsuzluk imanlarını köreltir ve kurtulmak için Allah'a yalvaracak güveni kendilerinde bulamazlardı. Fakat değersizliklerini ne kadar derinden hissetseler de, açığa çıkarılacak gizli kabahatleri yoktur. Günahları önceden yargılanıp silinmiştir, şimdi ise onları hatırlarına getiremezler.

Şeytan pek çok kişiyi, Allah'ın hayatın küçük meselelerindeki sadakatsizliklerini hoş göreceğine

inandırır; fakat Rab Yakup'la ilişkilerinde, kötülüğü hiçbir şekilde onaylamayacağını ve hoş görmeyeceğini göstermiştir. Günahlarını mazur göstermeye veya gizlemeye çalışan ve bunların gökteki kitaplarda itiraf edilmeden ve bağışlanmadan kalmalarına izin verenler, Şeytan tarafından alt edileceklerdir. Uğraşları ne kadar yüce, buldukları konum ne kadar itibarlı olursa, tuttukları yol Allah'ın gözünde o kadar feci, büyük düşmanlarının zaferi de o kadar kesin olacaktır. Allah'ın gününe hazırlanmayı geciktirenler, sıkıntı zamanında ya da sonrasında hazırlanma fırsatını hiç bulamayacaklardır. Böylelerinin

durumu umutsuzdur.

O son korkunç çatışmaya hazırlıksız gelen sözde Hristiyanlar, umutsuzluk içinde, günahlarını yakıcı ızdıraplı kelimelerle itiraf edecekler, kötülerse onların sıkıntısına sevinecektir. Bu itiraflar Esav'ın ve Yahuda'nın³⁴⁷ itiraflarıyla aynı karakterdedir. Bu itirafları yapanlar, günahın sorumluluk duygusuna değil, getirdiği sonuca üzölmektedirler. Gerçek bir pişmanlık ve günahtan nefret duymazlar. Cezalandırılma korkusuyla günahlarını itiraf ederler; fakat geçmişte Firavun'un yaptığı gibi, yargı kaldırılacak olursa Göge meydan okumaya devam ederler.

Yakup'un öyküsü aynı zamanda, ayartılarak günaha düşen, fakat gerçek

tövbeyle Allah'a dönenlerin, O'nun huzurundan atılmayacaklarının güvencesidir. Şeytan bu kişileri yok etmeye çalışırken, Allah onları tehlike zamanında teselli etmek ve korumak için kendi meleklerini gönderecektir. Şeytan'ın saldırıları acımasız ve kararlı, hileleri korkunçtur; fakat Rabb'in gözü halkının üzerindedir ve onların feryatlarını işitir. Acıları büyüktür, ocağın alevleri onları yakıp tüketir gibi görünmektedir;³⁴⁸ ancak Arıtıcı onları ateşte arıtılmış altın gibi çıkaracaktır.³⁴⁹ Allah'ın çocuklarına duyduğu sevgi, onların en çetin denenmeleri sırasında da, en parlak refah günlerinde olduğu kadar büyük ve müşfiktir; fakat Mesih'in suretini mükemmel olarak

yansıtabilmeleri için, ateş ocağına atılmaları; dünyasallıklarınının yakılıp tüketilmesi gereklidir.

Önümüzdeki sıkıntı ve acı mevsimi, yorgunluğa, gecikmeye ve açlığa dayanabilecek, en sert şekilde denenmesine rağmen zayıflamayacak bir iman gerektirecektir. O zamana hazırlanmak için herkese bir denenme süresi verilmiştir. Yakup, azimli ve kararlı olduğu için galip geldi. Onun zaferi, ısrarlı duanın gücüne kanıt teşkil etmektedir. Onun yaptığı gibi Allah'ın vaatlerine tutunanların ve onun kadar içten ve ısrarlı olanların hepsi, onun gibi başarıya ulaşacaktır. Özveri göstermeye, Allah'ın önünde kendini alçaltmaya ve O'nun bereketini almak

için uzun ve içtenlikle dua etmeye isteksiz olanlar, bunu alamayacaklardır. Tanrı'yla güreşmek – bunun ne olduğunu bilen ne kadar da az kişi vardır! Ne kadar da az kişi, tüm güçler devreye girinceye dek, canlarını güçlü bir arzu ile Allah yoluna koyar. Niyazda bulunanların üzerinden, hiçbir dilde ifade edilemeyecek umutsuzluk dalgaları geçtiğinde, ne kadar da az kişi Allah'ın vaatlerine sarsılmaz bir imanla sarılır.

Şu anda imanlarında zayıf olanlar, ciddi bir şekilde Őeytan  aldatmacaların ve vicdanı zorlama kararnamesinin gücüne teslim olma tehlikesi altındadır. Bu denemeye dayansalar bile, sıkıntı zamanında daha büyük bir acı ve

ızdırap içine düşeceklerdir, zira Allah'a güvenme alışkanlığını hiçbir zaman edinmemişlerdir. İhmal etmiş oldukları iman derslerini, cesaret kırıcı korkunç bir baskı altında öğrenmeye zorlanacaklardır.

Şimdi Allah'ın vaatlerini doğru çıkararak O'nu tanımalıyız. Melekler içten ve samimi olan tüm duaları kaydetmektedir. Allah'la iletişimi ihmal etmektense, kendi arzularımızın esiri olmaktan vazgeçmeliyiz. O'nun onayını alan en kötü yoksulluk, en büyük özveri, onayı olmadan sahip olunan zenginlikler, şeref, rahatlık ve dostluktan iyidir. Duaya zaman ayırmalıyız. Zihnimizin dünyasal kaygılara gömülmesine izin verirsek,

Rab altından putlarımızı, evlerimizi veya verimli tarlalarımızı elimizden alarak bize zaman verebilir.

Gençler, Allah'ın bereketlerini isteyebilecekleri bir yoldan başka bir yola girmeyi reddederlerse, ayartılarak günaha düşmezler. Son ciddi uyarıyı dünyaya ileten haberciler Allah'ın bereketlerini soğuk ve ilgisiz bir şekilde değil, ancak tıpkı Yakup'un yaptığı gibi coşkunlukla ve imanla isterlerse, şu sözleri söyleyebilecekleri pek çok yer bulacaklar: “Tanrı'yla yüzyüze görüştüm, ama canım bağışlandı” (Yaratılış 32:30). Gökte, Tanrı'yla ve insanlarla güreşip yenmeye muktedir olan önderler olarak sayılacaklardır.

“Hiç görülmemiş bir sıkıntı

dönemi”³⁵⁰ çok yakında üzerimize düşecektir; bu nedenle şu anda sahip olmadığımız ve pek çoklarının elde etmeye üşendikleri bir deneyime ihtiyacımız olacak. Çoğunlukla sıkıntının beklentisi gerçeğinden daha zorludur; fakat bu önümüzdeki kriz için geçerli değildir. En canlı anlatım bile çetin sınavın boyutunu tarif edemez. O denenme zamanında, herkes Allah’ın önünde kendi başına durmalıdır. “Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, Nuh, Daniel ve Eyüp orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler” (Hezekiel 14:20).

Şu anda, Başrahibimiz bizim adımıza

kefarette bulunurken, biz de Mesih'te yetkinleşmeye çalışmalıyız. Kurtarıcımız, ayartının gücüne, düşüncede dahi olsa boyun eğdirilemezdi. Şeytan insan yüreğinde dayanak olarak kullanabileceği bir nokta bulur; ayartıları, kalpte beslenen birtakım günahlı arzular vasıtasıyla güçlerini ortaya koyar. Fakat Mesih, kendisi hakkında şunu söylemişti: “Bu dünyanın egemeni geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur” (Yuhanna 14:30). Şeytan, Allah'ın Oğlu'nda kendisini zafere götürebilecek hiçbir şey bulamamıştır. O, Babası'nın emirlerini tuttu, bu nedenle kendisinde Şeytan'ın kendi menfaatine kullanabileceği hiçbir günah

bulunmadı. Sıkıntı zamanından geçecek olanların da bu durumda bulunması gerekecektir.

Kendimizi günahtan bu yaşamda, Mesih'in kefaret edici kanına iman yoluyla ayırmalıyız. Değerli

Kurtarıcımız bizi kendisine katılmaya, zayıflığımızı kendi gücüyle,

bilgisizliğimizi kendi bilgeliğiyle ve değersizliğimizi kendi erdemleriyle

birleştirmeye davet etmektedir. İsa'nın yumuşak huyluluğunu ve

alçakgönüllülüğünü öğreneceğimiz okul, Allah'ın takdiridir. Rab önümüze

daima, bize daha kolay ve daha hoş gelen, seçeceğimiz yolu değil, yaşamın

gerçek amaçlarını koymaktadır. Karakterlerimizin ilahî modele

uymasını sağlamak için Göğün kullandığı araçlarla işbirliği yapmak bize düşmektedir. Bu işi ihmal eden veya erteleyenler, canlarının en korkunç tehlikelere uğramasına neden olacaklardır.

Elçi Yuhanna görümünde, gökte yüksek bir sesin şöyle dediğini duydu: “Vay halinize, yer ve deniz! Çünkü İblis zamanının az olduğunu bilerek büyük bir öfkeyle üzerinize indi” (Vahiy 12:12). Göksel sesin bu şekilde nida etmesine neden olan sahneler korkunçtur. Zaman kısaldıkça Şeytan’ın öfkesi artmaktadır, hile ve yıkım işi ise sıkıntı zamanında doruk noktasına ulaşacaktır.

Çok yakında göklerde, mucizeler

gerçekleştiren cinlerin gücünün göstergesi olarak, doğaüstü karakterde korkunç görüntüler belirecektir. Cinlerin ruhları yeryüzünün krallarına ve tüm dünyaya gidecekler, onları hile tuzaklarına düşürerek, göğün yönetimine karşı son mücadelesinde Şeytan'a katılmaya teşvik edeceklerdir.³⁵¹ Bu araçlar sayesinde hem hükümdarlar, hem de tebaaları aldatılacaktır. Mesih'in kendisi olduğunu iddia ederek, dünyanın Kurtarıcısı'na ait olan unvanı ve ibadeti talep eden insanlar ortaya çıkacaktır. Bu kişiler harika iyileştirme mucizeleri yapacak ve gökten Kutsal Yazılar'la çelişen esinler aldıklarını iddia edeceklerdir.

Büyük aldatmaca oyununun son perdesinde, Şeytan'ın kendisi Mesih'i taklit edecektir. Kilise, umutlarının gerçekleşmesi için uzun zamandan beri Kurtarıcı'nın gelişini beklemektedir. Şimdi ise büyük aldatıcı, Mesih gelmiş gibi gösterecektir. Şeytan, dünyanın çeşitli bölgelerinde kendisini göz kamaştırıcı parlaklıkta görkemli bir varlık olarak gösterecek, Yuhanna tarafından Vahiy kitabında verilen Allah'ın Oğlu tanımına benzetecektir. Vahiy 1:13–15. Onu kuşatan görkem, ölümlü gözlerin o zamana dek karşılaştığı en eşsiz görünüm olacaktır. Havada zafer çılgılığı yankılanır: “Mesih geldi! Mesih geldi!” İnsanlar onun önünde hayranlıkla secde eder, o da

ellerini kaldırıp, Mesih'in yeryüzündeyken kendi öğrencilerini bereketlediği gibi, onlara bereket sözleri verir. Sesi yumuşak ve hafif, ancak melodi gibidir. Nazik ve müşfik tonlarla, Kurtarıcı'nın ağzından çıkan yüce göksel gerçeklerin bazılarını aynen söyler; hastaları iyileştirir ve bundan sonra Mesih'in karakterini taklit ederek Şabat'ı pazar günüyle değiştirdiğini söyler ve kutsamış olduğu günü herkesin yüceltmesini buyurur. Yedinci günü kutsal tutmakta direnenlerin, ışık ve gerçekle kendilerine göndermiş olduğu meleklerini dinlemeyi reddederek, adını lekelediklerini ilan eder. Bu, çok güçlü, neredeyse ezici bir aldatmacadır. Büyücü Simun'un

şaşkına çevirdiği Samiriyeliler gibi, büyük kalabalıklar, en küçükten en büyüklere kadar, bu büyümlere kulak vererek “Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur” diyecekler (Elçilerin İşleri 8:10).

Fakat Allah'ın halkı aldanmayacaktır. Bu sahte mesihin öğretileri Kutsal Yazılar'a uygun değildir. Onun bereket sözleri, canavara ve onun heykeline tapanlara, yani Kutsal Kitap'ın Allah'ın gazabının saf bir halde üzerlerine döküleceğini bildirdiği kişilere verilmektedir.

Üstelik, Şeytan'ın Mesih'in geliş şeklini taklit etmesine izin verilmez. Kurtarıcı, halkını bu konuda aldanışa karşı uyarmış, ikinci geliş şeklini açık

bir şekilde önceden bildirmişti. “Sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar büyük belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar... Bunun için size, ‘İşte Mesih çölde’ derlerse gitmeyin. ‘Bakın, iç odalarda’ derlerse inanmayın. Çünkü İnsanoğlu’nun gelişi, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır” (Matta 24:24–27, 31;25:31; Vahiy 1:7; 1. Selanikliler 4:16, 17). Bu gelişin sahtesini yapmanın imkânı yoktur. Evrensel olarak bilinecek – tüm dünya buna tanık olacaktır.

Yalnızca gerçeğin sevgisine kavuşmuş olan titiz Kutsal Kitap öğrencileri, tüm

dünyayı esir alan güçlü aldaniştan korunacaktır. Bunlar, Kutsal Kitap tanıklığı ile, kılık değiştirmiş olan aldatıcıyı tanıyacaktır. Denenme zamanı herkes için gelecektir. Ayartının yapacağı eleme ile, gerçek Hristiyan ortaya çıkacaktır. Allah'ın halkı şu anda, kendi duyularının ortaya koyduklarına teslim olmayacak kadar sağlam şekilde O'nun sözüne dayanmakta mıdır? Böyle bir krizde, yalnızca ve yalnızca Kutsal Kitap'a sadık kalacaklar mıdır? Şeytan, elinden gelirse, onların o günde ayakta durmak için hazırlanmalarına engel olacaktır. Denenme gününün üzerlerine hırsız gibi gelmesi için işleri, onların yollarını kuşatacak, dünyasal zenginliklerle

meşgul edecek, kalplerinin bu hayatın endişeleriyle dolması için üzerlerine ağır ve yorucu bir yük yükleyecek şekilde ayarlayacaktır.

Hristiyanlığın çeşitli önderlerinin, emirleri tutanlara karşı çıkardığı ferman, onların üzerinden devlet korumasını kaldırarak onları yok olmalarını isteyenlerin eline teslim edince, Allah'ın halkı kentlerden köylerden kaçacak ve hep birlikte, gruplar halinde, en تنها ve ıssız yerlerde oturacaklar. Pek çoğu dağların korunaklı yerlerinde sığınak bulacak. Piedmont vadilerindeki Hristiyanlar gibi, yeryüzünün yüksek yerlerini kutsal sığınakları yapacak ve “uçurumun başındaki kaleler” için

Allah'a şükredecekler (Yeşaya 33:16). Ancak tüm uluslardan ve yüksek–alçak, zengin–yoksul, siyah–beyaz tüm sınıflardan birçok kişi, en adaletsiz ve zalim tutsaklığa mahkûm edilecektir. Allah'ın sevgilileri zincire vurulmuş bir şekilde, demir parmaklıklar ardında zor günler geçirecek, idam cezasına mahkûm edilecek, kimileri karanlık ve iğrenç zindanlarda açlıktan ölüme terk edilecektir. İnleyişlerini hiçbir insan kulağı duymayacak; hiçbir insan eli onlara yardım için uzanmayacaktır.

Rab bu denenme saatinde halkını unutacak mı? Tufandan önceki dünya yargıya uğradığında, sadık Nuh'u unutmuş muydu?³⁵² Ovadaki kentleri yok etmek için gökten ateş yağdığına,

Lut'u unutmuş muydu?³⁵³ Mısır'da etrafı putperestlerle kuşatılan Yusuf'u unutmuş muydu?³⁵⁴ İzebel'in ant içerek Baal'ın peygamberlerinin uğradığı akıbetle tehdit ettiği İlyas'ı unutmuş muydu?³⁵⁵ Hapishanenin karanlık ve kasvetli çukurundaki Yeremya'yı unutmuş muydu?³⁵⁶ Kızgın fırındaki üç delikanlıyı³⁵⁷ unutmuş muydu? ya da aslan çukurundaki Daniel'i?³⁵⁸

“Siyon, ‘RAB beni terk etti, Rab beni unuttu’ diyordu. Ama RAB, ‘Kadın emzikteki çocuğunu unutabilir mi?’ diyor, ‘Rahminden çıkan çocuktan sevecenliği esirger mi? Kadın unutabilir, ama ben seni asla unutmam. Bak, adını avuçlarıma kazıdım’ ” (Yeşaya 49:14–16). Her Şeye

Egemen Rab şöyle dedi: “Size dokunan gözbebeğime dokunmuş olur” (Zekeriya 2:8).

Düşmanları onları hapse atsa dahi, zindan duvarları Mesih ile aralarındaki iletişimi kesemez. Onların her zayıflığını gören, her denemelerinden haberi olan Kişi, tüm dünyasal güçlerin üzerindedir; melekler de onların ıssız hücrelerine gelerek gökten ışık ve huzur getireceklerdir. Hapishane saray gibi olacak; zira imanda zengin olanlar orada bulunmaktadır ve kasvetli duvarlar Pavlus ve Silas’ın Filipî’deki tutuk evinde gece yarısı dua ederek ilahiler söylediği zaman olduğu gibi göksel ışıkla aydınlanacak.³⁵⁹

Allah’ın halkını bastırmayı ve yok

etmeyi amaçlayanlar, O'nun yargısına uğrayacak. O'nun kötülere uzun zamandır gösterdiği müsamaha, insanlara yasayı çiğnemeleri için cesaret vermektedir, ancak uzun zamandır ertelenmiş olması, cezalandırılmalarının kesinliğini ve korkunçluğunu azaltmaz. “RAB, Perasim Dağı'nda olduğu gibi kalkacak, Givon Vadisi'nde olduğu gibi öfkelenecek. Ne kadar garip olsa da işini tamamlayacak, ne kadar tuhaf olsa da yapacağını yapacak” (Yeşaya 28:21). Merhametli Allahımız için cezalandırma işi garip bir iştir. “Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam” (Hezekiel 33:11).

Rab, ‘acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık... suçları, isyanları, günahları bağışlayan’dır. Ancak buna rağmen, “hiçbir suçu cezasız bırakmaz.” “RAB tez öfkelenmez ve çok güçlüdür. Suçlunun suçunu asla yanına koymaz” (Mısır’dan Çıkış 34:6, 7; Nahum 1:3). O, doğruluğunda yapacağı korkunç işlerle, çığnemenen yasasının yetkisini ortaya koyacaktır. Günahkârı bekleyen cezanın şiddeti, Rabb’in adaleti yerine getirmekteki isteksizliğiyle ölçülebilir. O’nun uzun süre tahammül ettiği ve Allah’ın hesabında kötülüğünün ölçüsünü tam olarak doldurana dek cezalandırmayacağı ulus, sonunda merhametle karışmamış gazap

kâsesinden içecektir.

Mesih, tapınaktaki şefaathçiliğini sona erdirdiğinde, canavara ve heykeline ibadet ederek onun işaretini alanlara verileceği söylenen saf gazap (Vahiy 14:9, 10) dökülecektir. Allah'ın İsrail'i kurtaracağı sırada Mısır'a verilen belalar, Allah'ın halkının kurtarılmasından hemen önce dünyaya verilecek olan daha da korkunç ve kapsamlı hükümlerle benzer nitelikteydiler. Vahiy yazarı bu korkunç felaketleri tanımlarken şöyle diyor: “Canavarın işaretini taşıyıp heykeline tapanların üzerinde acı veren iğrenç yaralar oluştu... Deniz ölü kanına benzer kana dönüştü, içindeki bütün canlılar öldü.” Ve “ırmaklar... su

pınarları... kana dönüştü.” Bu cezalar ne kadar korkunç olsalar da, Allah’ın adaleti bütünüyle kanıtlanmış olarak ayakta durmaktadır. Allah’ın meleği şöyle beyan eder: “Kutsal Tanrı! Bu yargılarında adilsin. Kutsalların ve peygamberlerin kanını döktükleri için, içecek olarak sen de onlara kan verdin. Bunu hak ettiler” (Vahiy 16:2–6). Allah’ın halkını ölüme mahkûm ederek, onların kanından, sanki kendi elleriyle dökmüşçesine sorumlu oldular. Aynı şekilde, Mesih kendi zamanındaki Yahudiler’i Habil’in zamanından beri dökülen kutsal insanların tüm kanlarından sorumlu tutmuştu;³⁶⁰ zira onlar da aynı ruha sahiptiler ve bu peygamber katilleriyle aynı işi yapmaya

çalışıyorlardı.

Takip eden belada, güneşe “insanları yakma gücü verildi. İnsanlar korkunç bir ısıyla kavruldu” (8. ve 9. ayetler). Peygamberler bu korku dolu zamanda yeryüzünün durumunu şöyle tanımlıyor: “Toprak yas tutuyor; ... çünkü tarla mahsulü yok oldu... kırım bütün ağaçları kurudular; âdem oğullarından da sevinç kalktı.” “Toprak kesikleri altında tohumlar çürüdü; mahzenler boş kaldı... Hayvanlar nasıl inliyorlar! Sığır sürüleri şaşkın, çünkü kendilerine otlak yok... akar sular kurudu, ve çölün otlaklarını ateş yiyip bitirdi.” “Ve o gün sarayın türküleri ulumalara dönecek, Rab Yehova diyor; leşler çok olacak; her yerde onları

sessizce dışarı atacaklar” (Yoel 1:10–12, 17–20 [KM]; Amos 8:3 [KM]).

Bu belalar evrensel değildir, yoksa yeryüzünün sakinleri toptan helak olurlardı. Yine de bunlar fani insanların görüp göreceği en korkunç felaketler olacak. Denenme süresinin sona ermesinden önce, insanların uğradığı her türlü yargı merhametle karıştırılmıştı. Mesih’in arabulucu kanı günahkârı kendi suçunun tam karşılığını görmekten korumuştur; oysa son yargıda gazap, içinde hiçbir merhamet unsuru olmadan dökülecektir.

O gün, büyük kalabalıklar, çoktan beridir hor gördükleri Allah’ın merhametine sığınmayı isteyeceklerdir.

“ ‘İşte günler geliyor, ülkeye kıtlık göndereceğim’ diyor Egemen RAB, ‘Ekmek ya da su kıtlığı değil, RAB’bin sözlerine susamışlık göndereceğim. RAB’bin sözünü bulmak için insanlar denizden denize, kuzeyden doğuya dek dolaşacak, oraya buraya koşacak, ama bulamayacaklar’ ” (Amos 8:11, 12).

Allah’ın halkı sıkıntıdan uzak kalmayacak; ancak zulüm görmelerine ve acı çekmelerine, mahrumiyete ve kıtlığa dayanmalarına rağmen, yok olmaya mahkûm olmayacaklar. İlyas’ı gözeten Allah, kendi fedakâr çocuklarının birini bile göz ardı etmeyecektir. Başlarındaki saçın bile sayısını bilen Kişi, onları gözetecek ve kıtlık zamanında doyurulacaklardır.

Kötüler açlık ve salgın hastalıkla ölürlerken, melekler doğruları koruyacak ve ihtiyaçlarını temin edeceklerdir. “Hakla yürüyen”e şu vaat verilmiştir: “Ekmeği verilecek; suyu emin olacak.” “Düşkünlerle yoksullar su arıyorlar, ve su yok, ve dilleri susuzluktan kuruyor; ben RAB, onlara cevap vereceğim, ben, İsrail’in Allah’ı, onları bırakmıyacağım” (Yeşaya 33:15, 16; 41:17 [KM]).

“Tomurcuklanmasa incir ağaçları, asmalar üzüm vermese, boşa gitse de zeytine verilen emek, tarlalar ürün vermese de, boşalsa da davar ağılları, sığır kalmasa da ahırlarda, ben yine RAB sayesinde sevineceğim, kurtuluşumun Tanrısı sayesinde

sevinçten coşacağım” (Habakkuk 3:17, 18).

“Senin koruyucun RAB’dir, O sağ yanında sana gölgedir. Gündüz güneş, gece ay sana zarar vermez. RAB her kötülükten seni korur, esirger canını.”

“O seni avcı tuzağından, ölümcül hastalıktan kurtarır. Seni kanatlarının altına alır, onların altına sığınırsın. O’nun sadakati senin kalkanın, siperin olur. Ne gecenin dehşetinden korkarsın, ne gündüz uçan oktan, ne karanlıkta dolaşan hastalıktan, ne de öğleyin yok eden kırgından. Yanında bin kişi, sağında on bin kişi kırılrsa bile, sana dokunmaz. Sen yalnız kendi gözlerinle seyredecek, kötülerin cezasını göreceksin. Sen RAB’bi kendine

sığınak, Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin için, başına kötülük gelmeyecek, çadırına felaket yaklaşmayacak” (Mezmurlar 121:5–7; 91:3–10).

Oysa insan gözüne, Allah'ın halkının, tıpkı kendilerinden önceki şehitler gibi, tanıklıklarını çok yakında kanla mühürlemeleri gerekiyormuş gibi görünecektir. Kendileri de, Rabb'in onları düşmanlarının eliyle ölüme terk ettiğinden korkmaya başlar. Korkunç bir ızdırap zamanıdır. Gece gündüz kurtuluş için Allah'a yalvarırlar. Kötüler sevinir ve alaycı sesleri duyulur: “İmanınız nerede şimdi? Gerçekten Allah'ın halkıysanız, neden sizi elimizden kurtarmıyor?” Fakat

bekleyenler, İsa'nın Golgota'daki haç üzerinde ölümünü ve rahipler ile önderlerin alaycı seslenişlerini hatırlar: "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor. İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim" (Matta 27:42). Tıpkı Yakup gibi, hepsi Allah ile güreşmektedir. İç mücadeleleri yüzlerinden okunmaktadır. Her yüz solgundur. Yine de, içten yakarışlarına son vermezler.

İnsanlar göksel bakış açısıyla görebilselerdi, Mesih'in sabır sözünü tutanların çevresinde yer tutan, kudretli meleklerden meydana gelen toplulukları görebilirlerdi. Melekler, duygudaş bir şefkatle onların

sıkıntılarına tanık olmuş ve dualarını işitmişlerdir. Onları tehlikeden kurtarmak için Komutanları'nın emrini beklemektedirler. Ancak biraz daha beklemeleri gereklidir. Allah'ın halkı kâsedan içmeli ve vaftizle vaftiz olmalıdır.³⁶¹ Kendilerine böylesine acı veren gecikme, aslında dualarına en güzel yanıttır. Rabb'in çalışmasını güvenle beklerken, dinsel deneyimleri sırasında çok az yaşamış oldukları imanı, umudu ve sabrı uygulamaya yönlendirilirler. Fakat seçilmiş olanlar uğruna sıkıntı zamanı kısaltılacaktır. "Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? ... Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez

alacaktır” (Luka 18:7, 8). Son, insanların beklediğinden daha çabuk gelecektir. Buğday toplanarak Allah’ın ambarına konmak üzere demetlenecektir; saman ise yok edici ateşte yakılmak üzere çıra demeti olarak ayrılacaktır.

Sorumluluklarına sadık olan göksel gözcüler, nöbetlerine devam ederler. Genel bir hükümlerle, Allah’ın emirlerini tutanların öldürüleceği zamana ilişkin bir tarih belirlenmiş olmasına rağmen, düşmanları bazı durumlarda hükümden önce davranacak ve belirlenen zaman gelmeden onların canlarını almaya çalışacaklardır. Ancak her bir sadık canın çevresinde yer tutmuş olan kudretli koruyucuları

kimse geçemez. Bazılarına kentlerden ve köylerden kaçışları sırasında saldırıda bulunulur; ancak onlara karşı kaldırılan kılıçlar kırılır ve saman gibi güçsüz düşer. Başkaları ise, savaşçı kılığındaki melekler tarafından korunur.

Allah tüm çağlarda melekler aracılığıyla halkının yardımına koşmuş ve kurtuluşunu sağlamıştır. Göksel varlıklar insanların işlerinde etkin şekilde yer almışlardır. Yıldırım gibi parıldayan giysiler içinde belirmişler; yolcu görünümünde insanlara gelmişlerdir. Melekler, Allah adamlarına insan biçiminde gözükmüşlerdir. Sanki yorulmuşlar gibi, öğleyin meşe ağaçları altında

dinlenmişlerdir. İnsan evlerinin misafirperverliğini kabul etmişlerdir. Geceye kalmış yolcuların rehberleri olmuşlardır. Kendi elleriyle sunaklarda ateşler yakmışlardır. Zindan kapılarını açarak Rabb'in hizmetkârlarını serbest bırakmışlardır. Göğün tüm teçhizatıyla donatılmış olarak, Kurtarıcı'nın mezarındaki taşı yuvarlamaya gelmişlerdir.

Melekler çoğu kez insan biçiminde doğru insanlar topluluğuna katılır; ve kötülerin toplumlarını ziyaret ederler, örneğin, Allah'ın müsamaha sınırlarını aşıp aşmadıklarını belirlemek üzere, eylemlerinin kaydını tutmak için Sodom'a gittikleri gibi. Rab merhametten zevk alır; ve kendisine

gerçekten kulluk eden az sayıda kişinin uğruna, felaketleri engeller ve kalabalıkların sükunetini uzatır. Allah'a karşı günah işleyenler, kendi canlarını dahi alay etmekten ve baskı altına almaktan hoşlandıkları birkaç sadık insana borçlu olduklarını fark etmezler.

Bu dünyanın hükümdarları farkında olmasalar da, meclislerinde sık sık melekler söz almışlardır. İnsan gözleri onlara bakmış; insan kulakları onların hitaplarını dinlemiş; insan dudakları onların önerilerine karşı çıkarak öğütleriyle alay etmiş; insan elleri onlara hakaret ve suistimal ile davranmıştır. Bu göksel elçiler, meclislerde ve mahkeme salonlarında insanlık tarihi üzerine ayrıntılı

bilgilerini göstermişler; baskı görenlerin hakkını insanların en yetkin ve en belagatli avukatlarından daha iyi savunabileceklerini kanıtlamışlardır. Allah'ın işini büyük ölçüde engelleyecek ve O'nun halkının büyük sıkıntılar çekmesine neden olacak olan tasarıları boşa çıkarmışlar ve kötülükleri engellemişlerdir. Tehlike ve sıkıntı saatinde, "RAB'bin meleği O'ndan korkanların çevresine ordugah kurar, kurtarır onları" (Mezmur 34:7).

Allah'ın halkı, gelmekte olan Kralları'nın belirtilerini içtenlikli bir özlemle bekler. Gözcülere "Geceden geriye ne kaldı?" diye sorulduğunda, yanıtı tereddütsüz verilir: "Sabah olmak üzere, ama yine gece olacak" (Yeşaya

21:11, 12). Dağların zirvelerinin üzerindeki bulutlara parlak ışık vurmaktadır. Çok geçmeden O'nun görkemi ortaya konacaktır. Doğruluk Güneşi parlamak üzeredir. Hem gündüz, hem gece yakındır – doğrulara sonsuz gündüzün şafağı, kötülere ise sonsuz gecenin karanlığı.

Güreşenler ricalarını Allah'ın önüne getirdikçe, onları görülmeyenden ayıran perde adeta kalkmaya başlar. Gökler sonsuz günün şafağıyla parıldamaya başlar ve kulaklara meleklerin ilahilerinin ezgileri gibi şu sözler düşer: “Bağlılığınızı sürdürün. Yardım geliyor.” Her şeye gücü yeten Muzaffer Mesih, yorgun askerlerine ölümsüz yüceliğin tacını uzatır; ve sesi

aralık kapılardan duyulur: “İşte, Ben sizinle birlikteyim. Korkmayın. Acılarınızın hepsini biliyorum; kederlerinizi Ben yükledim. Denenmemiş düşmanlara karşı savaşmıyorsunuz. Savaşı sizin adınıza Ben verdim ve Benim adımla siz fatihlerden de ötesiniz.”³⁶²

Değerli Kurtarıcı, yardımını tam ihtiyacımız olduğu zaman gönderecektir. Göge giden yol, onun ayak izleriyle kutsanmıştır. Ayaklarımızı yaralayan her diken, O'nun ayaklarını da yaralamıştır. Taşımamız istenen her haçı, O bizden önce taşımıştır. Rab, canı huzura hazırlamak için, çatışmalara izin verir. Sıkıntı zamanı Allah'ın halkı için zorlu

bir sınavdır; ancak her gerçek imanlının yukarı bakarak, etrafını saran vaat gökkuşağını³⁶³ imanla görmesinin zamanı gelmiştir. “RAB’bin kurtardıkları dönecek, sevinçle haykırarak Siyon’a varacaklar. Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak. Onların olacak coşku ve sevinç, üzüntü ve inilti kaçacak. RAB diyor ki, ‘Sizi avutan benim, evet benim. Siz kimsiniz ki, ölümlü insandan, ottan farksız insanoğlundan korkarsınız? ... RAB’bi nasıl olur da unutursunuz? Sizi yok etmeye hazırlanan zalimin öfkesinden neden gün boyu yılıp duruyorsunuz? Hani nerede zalimin gazabı? Zincire vurulmuş tutsaklar çok yakında özgürlüğe kavuşacak. Ölüm çukuruna

inmeyecek, aç kalmayacaklar. Tanrınız RAB benim. Dalgalar gürlesin diye denizi çalkalayan benim.’ O’nun adı Her Şeye Egemen RAB’dir! ‘Sözlerimi ağzına koydum, seni elimin gölgesiyle örttüm’ ” (Yeşaya 51:11–16).

“Bu nedenle, ey ezilmiş Yeruşalim, şarapsız sarhoş olmuş halk, şunu dinle! Egemenin RAB, kendi halkını savunan Tanrın diyor ki, ‘Seni sersemleten kâseyi, gazabımın kâsesini elinden aldım. Bir daha asla içmeyeceksin ondan. Onu sana eziyet edenlerin eline vereceğim; onlar ki sana, ‘Yere yat da üzerinden geçelim’ dediklerinde, sırtını toprak, yol ettin” (21–23. ayetler).

Çağların ötesinden bakan Allah’ın gözü, halkının dünyasal güçler

kendilerine karşı kalktığı zaman karşılaşacağı krize sabitlenmişti. Sürgüne giden esirler gibi, onlar da açlıktan ya da şiddete uğrayarak ölüm korkusu yaşayacaklar. Fakat İsrail'in önünde Kızıldeniz'i ikiye ayıran Kutsal Varlık, yüce gücünü gösterecek ve sürgünlerini geri getirecek. "Her Şeye Egemen RAB, 'Öz halkımı ortaya çıkardığım gün, benim olacaklar' diyor, 'Bir baba kendisine hizmet eden oğlunu nasıl esirgerse ben de onları öyle esirgeyeceğim' " (Malaki 3:17). Mesih'in sadık tanıklarının kanı bu zamanda dökülecek olsaydı, bu, şehitlerin kanları gibi, Allah'a hasat getirmesi için ekilen tohumlar olmazdı. Sadakatleri, başkalarını hakikate ikna

eden birer tanıklık olmazdı; zira inatçı kalp, merhamet dalgalarını bir daha geri gelmeyecekleri zamana dek geri çevirmiştir. Doğrular bu kez düşmanlarına yem olmaya bırakılacak olsalardı, karanlığın efendisi için bu bir zafer olurdu. Mezmurcu şöyle diyor: “O kötü günde beni çardağında gizleyecek, çadırının emin yerinde saklayacak” (Mezmur 27:5). Mesih şöyle dedi: “Haydi halkım, iç odalarınıza girip ardınızdan kapılarınızı kapatın, RAB’bin öfkesi geçene dek kısa süre gizlenin. Çünkü dünyada yaşayanları suçlarından ötürü cezalandırmak için RAB bulunduğu yerden geliyor” (Yeşaya 26:20, 21). O’nun gelişini sabırla bekleyen ve

adları yaşam kitabında yazılı olanların
kurtuluşu muhteşem olacaktır.

338 Bkz. Yasa'nın Tekrarı 11:14; Hoşea 6:3; Yoel 2:23; Yakup 5:7.

339 Bkz. Elçilerin İşleri 3:19–20.

340 Bkz. Vahiy 7:2.

341 Bkz. Vahiy 16:17.

342 Bkz. Daniel 7:27.

343 Bkz. Vahiy 19:16; Vahiy 17:14; 1. Timoteos 6:15.

344 Bkz. Mezmur 84:7.

345 Bkz. Yaratılış 32:26.

346 Bkz. Yaratılış 27. bölüm.

347 Yazar burada İsa'yı ele veren Yahuda İskariot adlı havariden bahsetmektedir.

348 Bkz. Daniel 3. bölüm.

349 Bkz. Zekeriya 13:9; 1. Petrus 1:7.

350 Bkz. Daniel 12:1.

351 Bkz. Vahiy 16:14.

352 Bkz. Yaratılış 6–8 bölümleri.

353 Bkz. Yaratılış 18. ve 19. bölümler.

354 Bkz. Yaratılış 39. bölüm ve devamı.

355 Bkz. 1. Krallar 19. bölüm.

356 Bkz. Yeremya 32:2; 37. ve 38. bölümler.

357 Bkz. Daniel 3. bölüm.

358 Bkz. Daniel 6. bölüm.

359 Bkz. Elçilerin İşleri 16:25.

360 Bkz. Matta 23:35; Luka 11:50, 51.

361 Bkz. Markos 10:38–39.

362 Bkz. Matta 28:20; Yeşaya 53:3, 4; Romalılar 8:37.

363 Bkz. Yaratılış 9:13, 14. Vahiy 4:3, 10:1.

40 – ALLAH'IN HALKI KURTARILYOR

Allah'ın yasasını yüceltenlerin üzerinden insan yasalarının koruması kalktığı zaman, çeşitli ülkelerde, ortadan kaldırılmaları için eşzamanlı bir akım başlayacak. Hükümde belirlenen zaman yaklaştıkça, insanlar nefret edilen mezhebin kökünü kazımak için komplo kuracaklar. Dinsel aykırılığın ve azarlamanın sesini sonsuza dek susturmak için bir gecede kesin bir vuruş yapılmasına karar verilecek.

Bazıları hapisane hücrelerinde bulunan, bazıları ise ormanlarda ve dağların ıssız köşelerinde saklanan

Allah halkı hâlâ ilahî koruma için yalvarırken, her mahallede kötü meleklerin yönlendirişî altındaki silahlı adamlar ölüm tuzaklarını hazırlar. İşte bu en kritik saatte, İsrail'in Allah'ı kendi seçilmişlerinin kurtuluşu için araya girer. Rab diyor ki; "Ama sizler bayram gecesini kutlar gibi ezgiler söyleyeceksiniz. RAB'bin dağına, İsrail'in Kayası'na... çıktığınız gibi içten sevineceksiniz. RAB heybetli sesini işittirecek; kızgın öfkeyle, her şeyi yiyip bitiren ateş aleviyle, sağanak yağmurla, fırtına ve doluyla bileğinin gücünü gösterecek" (Yeşaya 30:29, 30).

Zafer çığlıkları, alaylar ve beddualar ile, kötü adamlardan oluşan kalabalık avlarına hücum etmek üzeredir, tam o

sırada, işte, yeryüzüne gecenin karanlığından daha derin, kesif bir karanlık çöker. Bundan sonra, Allah'ın tahtının görkemi ile parlayan bir gökkuşağı, tüm göğü kaplayarak, dua eden her bir grubun etrafını kuşatır. Kızgın kalabalıklar birden donakalır. Alaylı bağırışları kesilir. Öldürücü öfkelerinin nedeni unutulur. Korku dolu hislerle, gözlerini Allah'ın antlaşmasının simgesine dikerler ve onun dayanılmaz parlaklığından korunmuş olmayı dilerler.

Allah halkı berrak ve ahenkli bir sesin “Yukarı bakın” dediğini işitir, gözlerini göğe kaldırıp baktıklarında, vaat yayını görürler. Gökkubbeyi kaplayan kara ve kızgın bulutlar dağılır ve İstefanos gibi

gözlerini göğe dikip baktıklarında, Allah'ın görkemini ve tahtta oturan İnsanoğlu'nu görürler.³⁶⁴ O'nun ilahî biçiminde, kendini alçaltmasının işaretlerini fark ederler; dudaklarından Baba'sı ve kutsal meleklerin önünde sunulan ricayı duyarlar: “Bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını ... istiyorum” (Yuhanna 17:24). Tekrar, müzikli ve muzaffer bir ses işitilir: “İşte, işte geliyorlar! Kutsal, lekesiz ve bozulmamış bir şekilde. Sabrıma dair sözü tuttular; meleklerin arasında yürüyecekler”; ve imanlarına sadık kalanların solgun ve titreyen dudaklarından bir zafer çılgılığı dökülür.

Allah, halkını kurtarmak için gücünü

gece yarısı gösterir. Güneş görünerek, tüm gücüyle parlar. Hemen arkasından belirtiler ve mucizeler gelir. Kötüler bu sahneye dehşetle bakar, doğrular ise büyük bir neşe ile kurtuluşlarının belirtilerini seyreder. Doğadaki her şey rotasından çıkmış gibidir. Nehirler artık akmaz. Yoğun ve kara bulutlar ortaya çıkarak birbirleriyle çarpışır. Kızgın göklerin ortasında tarifsiz görkemin meydana getirdiği berrak bir açıklıktan, gürül gürül akan sular gibi, Allah'ın sesi duyulur: “Tamam!” (Vahiy 16:17).

O ses gökleri ve yeri sarsar. “Yeryüzünde insan oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı” denilecek denli büyük bir deprem olur

(17, 18. ayetler). Kubbe sanki açılıp kapanır. Allah'ın tahtının görkemi tüm parlaklığıyla gözler önünden geçer. Dağlar rüzgârdaki sazlar gibi sallanır, parçalanan kayalar dört bir yana saçılır. Yaklaşmakta olan fırtına gibi bir uğultu vardır. Deniz öfkeyle kudurur. Yıkım görevine giden iblislerin sesi gibi, kasırganın çığılığı duyulur. Tüm yeryüzü denizin dalgaları gibi şişip kabarır. Yüzeyi çatlamaya başlar. Sanki temellerinden sökülüyor gibidir. Sıradağlar batmaya başlar. Meskun adalar gözden kaybolur. Kötülükte Sodom'a yetişen liman kentleri kızgın sular tarafından yutulur. Allah büyük Babil'i anımsar ve “ona ateşli gazabının şarabını içeren kâseyi” verir. Her biri

“yaklaşık kırk kilo ağırlığında” iri dolu taneleri yıkım görevlerini yerine getirir (19, 21. ayetler). Yeryüzünün en gururlu kentleri yere serilir. Dünyanın en önde gelen kişilerinin kendilerini yüceltmek için zenginliklerini hesapsızca harcayarak yaptırdığı yüce saraylar, gözlerinin önünde harabeye dönüşür. Hapishane duvarları parçalanır ve imanlarından dolayı esir tutulan Allah halkı özgür kalır.

Mezarlar açılır ve “yeryüzü toprağında uyuyanların birçoğu uya[nır]: kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderi[lir]” (Daniel 12:2). Üçüncü meleğin mesajına iman ederek ölmüş olanların tümü mezardan yüceltilerek çıkar ve Allah’ın kendi

yasasını tutanlarla yaptığı esenlik antlaşmasını işitirler. “O’nun bedenini deşmiş olanlar bile” (Vahiy 1:7), Mesih’in ölüm acılarıyla alay edenler ve kahkahalarla gülenler, O’nun gerçeğine ve O’nun halkına en şiddetli şekilde karşı koyanlar, O’nun yüceliğine tanık olmaları ve sadık ve itaatkâr imanlıların nasıl şereflendirildiğini görmeleri için diriltirler.

Gökyüzünü halen yoğun bulutlar kaplamıştır; ancak güneş ara sıra yüzünü göstererek, Yehova’nın öç alan gözü gibi görünür. Göklerden gelen şiddetli şimşekler, yeryüzünü alevler içinde bırakır. Gök gürültüsünün korkunç sesinin üzerinde, gizemli ve korkutucu sesler, kötülerin sonunu

beyan eder. Konuşulan sözler herkes tarafından anlaşılmaz; fakat sahte öğretmenler bunları belirgin bir şekilde anlar. Çok kısa bir süre önce çok pervasız, fazlasıyla kendini beğenmiş, cüretkâr ve Allah'ın emirlerini tutanlara karşı çok zalim olanlar, şimdi dehşet içindedir ve korkuyla titremektedirler. Feryatları, maddesel öğelerin seslerini bastırır. İblisler Mesih'in tanrılığını kabul eder ve O'nun gücü önünde titrerler, insanlar ise merhamet dilenmekte ve sefil bir korku içinde kendilerini alçaltmaktadırlar.

Allah'ın gününün kutsal görümünü gören eski zaman peygamberleri şöyle dediler: “Feryat edin! Çünkü Rab'bin günü yakındır. Her Şeye Gücü Yeten'in

göndereceği yıkım gibi geliyor o gün” (Yeşaya 13:6). “RAB’bin dehşetinden, yüce görkeminden kaçmak için kayalıklara gidin, yerin altına saklanın. İnsanın küstah bakışları alçaltılacak, gururu kırılacak. O gün yalnız RAB yüceltilecek. Çünkü Her Şeye Egemen RAB o gün kibirlileri, gururlularını, kendini beğenmişleri alçaltacak.” “O gün insanlar yeryüzünü sarsmak üzere harekete geçen RAB’bin dehşetinden ve yüce görkeminden kaçmak için tapmak amacıyla yaptıkları altın, gümüş putları köstebeklere, yarasalara atıp kaya kovuklarına, uçurumlardaki yarıklara saklanacaklar” (Yeşaya 2:10–12, 20, 21).

Bulutlar arasındaki bir açıklıktan,

parlaklığı karanlığa tezat olarak dört kat artmış bir yıldız parlar. Sadıklara umut ve sevinç sözü verir, fakat Allah'ın yasasını çiğneyenlere sertlik ve gazap getirir. Her şeylerini Mesih'e feda edenler artık emniyette, Rabb'in çadırının emin yerinde saklanmış³⁶⁵ gibidirler. Denenmişler ve tüm dünyanın ve gerçekten nefret edenlerin önünde, kendileri uğruna can veren Kişi'ye sadakatlerini açığa vurmuşlardır. Ölümle yüz yüzeyken bile doğruluklarını koruyanlar muhteşem bir değişim geçirmişlerdir. İblislere dönüşen insanların karanlık ve korkunç zulümlerinden birdenbire kurtarılmışlardır. Son zamanlarda solgun, tedirgin ve bitkin olan yüzleri

şimdi hayret, iman ve sevgiyle parlamaktadır. Seslerini yükselterek zafer ilahisini söylerler: “Tanrı sığınağımız ve gücümüzdür, sıkıntıda hep yardıma hazırdır. Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa, dağlar denizlerin bağına devrilsen, sular kükreyip köpürse, kabaran deniz dağları titretse bile” (Mezmun 46:1–3).

Kutsal güveni dile getiren bu sözler Allah’a yükseldiği zaman, bulutlar dağılır ve yıldızlı gökler, her iki yandaki siyah ve öfkeli gökkubbenin aksine, sözlerle anlatılamaz bir görkemle görünür. Açık kapılardan göksel kentin görkemi dökülür. O zaman göge doğru, katlanmış iki taş levha tutan bir el görünür. Peygamber şöyle diyor:

“Gökler O’nun doğruluğunu duyuruyor, çünkü yargıç Tanrı’nın kendisidir” (Mezmunur 50:6). Sina dağında gök gürlemeleri ve alevler arasında yaşam kılavuzu olarak ilan edilen o kutsal yasa, Allah’ın doğruluğu, şimdi insanlara yargı kuralı olarak bildirilmektedir. El, levhaları açar ve On Emir’in ilkeleri, sanki ateşten bir kalemle yazılmış gibi görünür. Sözler o kadar açıktır ki, herkes onları okuyabilir. Hafıza canlandırılır, batıl inançların ve sapkınlığın karanlığı tüm zihinlerden silinir ve Allah’ın özlü, kapsamlı ve yetkin on sözü, yeryüzünün tüm sakinlerinin görüşüne sunulur.

Allah’ın kutsal emirlerini çiğnemiş

olanların dehşeti ve umutsuzluğu tarif edilemez. Rab onlara kendi yasasını vermişti; onu kendi karakterleriyle karşılaştırıp, tövbe ve yeniden yapılanma için fırsat varken kendi kusurlarını öğrenebilirlerdi, fakat dünyanın beğenisini kazanmak için onun ilkelerini bir kenara bıraktılar ve başkalarına da bu yasayı çiğnemelerini öğretiler. Allah'ın halkını, O'nun Şabati'na saygısızlık etmeye zorladılar. Şimdi ise aşağıladıkları o yasa tarafından mahkûm edilmektedirler. Korkunç bir kesinlikle, mazeretlerinin olmadığını görürler. Kulluk ve ibadet etmek istedikleri kişiyi seçmişlerdi. “O zaman siz doğru kişiyle kötü kişi, Tanrı'ya kulluk edenle etmeyen

arasındaki ayrımı yine göreceksiniz”
(Malaki 3:18).

Allah’ın yasasının düşmanları, din görevlilerinden aralarındaki en küçüğe kadar, hakikat ve vazife hakkında yeni bir anlayış edinirler. Dördüncü emirde bildirilen Şabat’ın, yaşayan Allah’ın mührü olduğunu gördüklerinde, artık çok geçtir. Sahte şabatlarının gerçek niteliğini anladıklarında ve üzerine inşa ettikleri kumdan temeli fark ettiklerinde, artık çok geçtir. Allah’a karşı savaşmakta olduklarının farkına varırlar. Din öğretmenleri, canları Cennet kapılarına götürdüklerini iddia ederken, onları mahvoluşa sürüklemişlerdir. Son hesapların görüleceği güne dek, kutsal vazifedeki

insanların sorumluluğunun ne kadar büyük olduğu ve onların sadakatsizliklerinin sonuçlarının ne kadar korkunç olduğu bilinmeyecektir. Tek bir canın kaybının ne demek olduğunu ancak sonsuzlukta doğru anlayabiliriz. Allah'ın kendisine “Çekil önümden, ey kötü köle” diyeceği kişinin akıbeti korkunç olacaktır.

Gökten, İsa'nın geldiği günü ve saati bildiren ve kendi halkına ebedi antlaşmayı getiren Allah'ın sesi işitilir. O'nun sözleri, yeryüzünde en şiddetli gök gürlemelerinin sesi gibi çınlar. Allah'ın İsrail'i, gözlerini yukarı çevirmiş, durup dinlerler. Yüzleri O'nun görkemiyle aydınlanır ve Musa'nın yüzünün Sina dağından

indiği zaman parladığı gibi parlar. Kötüler onlara bakamaz. Allah'ın Şabati'nı kutsal tutarak O'nu yüceltenler üzerine bereket sözü verildiğinde ise, büyük bir zafer çığlığı duyulur.

Çok geçmeden doğuda, insan elinin yarısı büyüklüğünde siyah bir bulut belirir. Bu, Kurtarıcı'nın çevresindeki buluttur ve uzaktan sanki karanlıkla kuşatılmış gibi görünür. Allah halkı bunun İnsanoğlu'nun belirtisi olduğunu bilir. Ciddi bir sessizlikle, gitgide rengi açılarak ve daha heybetli bir hale bürünerek yeryüzüne yaklaşmasını izlerler, sonunda tabanında yakıp tüketen ateş gibi görkem, üzerinde ise antlaşmanın

gökkuşağı olan büyük beyaz bir buluta dönüşür. İsa, kudretli fatih olarak gelmektedir. Artık utanç ve üzüntünün acı kâsesinden içen “Acıların Adamı” değil, gökte ve yerde muzaffer, yaşayanları ve ölüleri yargılayacak olan Kişi olarak gelir. “Sadık ve Gerçek”, “adaletle yargılar, savaşır.” Ve “gökteki ordular” (Vahiy 19:11, 14) O’nu izler. Kutsal meleklerin göksel ezgilerinden oluşan marşlarla, sayılamayacak kadar büyük bir kalabalık, yolculuğunda O’na eşlik eder. Gökkuşbu ışıltılı varlıklarla dolmuş gibidir, sayıları “binlerce binler, onbinlerce onbinlerdir.”³⁶⁶ Hiçbir insan kalemi bu sahneyi tarif edemez; hiçbir ölümlü zihin onun görkemini kavramaya

yeterli değildir. “O’nun haşmeti gökleri örttü, ve dünya O’nun hamdi ile doldu. Ve parıltısı ışık gibi idi” (Habakkuk 3:3,4 [KM]). Yaşayan bulut daha da yaklaştıkça, her göz Yaşam Önderi’ni görür. Artık o kutsal başı dikenlerden yapılma bir taç yaralamaz; fakat kutsal alnının üzerinde bir görkem tacı vardır. Yüzünün parlaklığı, öğle güneşinin göz kamaştırıcı parlaklığını bastırmaktadır. “Kaftanının ve kalçasının üzerinde şu ad yazılıydı: KRALLARIN KRALI VE RABLERİN RABBİ” (Vahiy 19:16).

O’nun huzurunda “her yüz solmuş”tur; Allah’ın merhametini reddedenlerin üzerine sonsuz umutsuzluğun korkusu düşer. “Eriyor

yürekler, bükülüyor dizler... herkesin beti benzi soluyor” (Yeremya 30:6; Nahum 2:10). Doğrular titreyerek feryat eder: “Buna kim dayanabilir?”³⁶⁷ Meleklerin ilahisi susar, ve korkunç bir sessizlik zamanı olur. Sonra İsa'nın sesi duyulur: “Lütfum sana yeter.”³⁶⁸ Doğruların yüzleri aydınlanır ve her kalbi sevinç doldurur. Melekler, yeryüzüne gitgide yaklaştıkça, ilahilerini bir yüksek notadan tekrar söylemeye başlarlar.

Kralların Kralı bulutun üstünde, alevli ateşe sarınmış olarak iner. O'nun önünde gökler bir tomar gibi dürülür, yeryüzü titrer ve her dağ ve her ada yerinden sökülüp alınır. “Tanrımız geliyor, sessiz kalmayacak, önünde

yanan ateş her şeyi kül ediyor, çevresinde şiddetli bir fırtına esiyor. Halkını yargılamak için yere göğe sesleniyor” (Mezmur 50:3,4).

“Dünya kralları, büyükleri, komutanları, zenginleri, güçlülere, özgür kölesi herkes mağaralara, dağlardaki kayaların arasına gizlendiler. Dağlara, kayalara, ‘Üzerimize düşün!’ dediler, ‘Tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu’nun gazabından saklayın bizi! Çünkü onların gazabının büyük günü geldi. Buna kim dayanabilir?’ ” (Vahiy 6:15–17).

Aşağılayıcı alaylar kesilmiştir. Yalancı dudaklar susturulmuştur. Silahların çarpışması, muharebenin kargaşası, “savaşta giyilen çizmeleri ve kana

bulanmış giysileri” (Yeşaya 9:5) ile birlikte sakinleştirilir. Artık dua seslerinden ve ağlayışlar ile inlemelerden başka hiçbir Şey duyulmaz. Son zamanlarda gülüp alay eden dudaklardan bir feryat dökülür: “O’nun gazabının büyük günü geldi; buna kim dayanabilir?” Kötüler, küçük gördükleri ve reddettikleri Kişi’yle yüz yüze gelmektense, dağlardaki kayaların altına gömülmeyi dilerler.

llerin kulağına işleyen o sesi tanırklar. O ses, dokunaklı ve müşfik tonları ile kendilerini ne kadar çk tövbeye çadırmıştı. Bir arkadaşın, bir kardeşin, bir Kurtarıcı’nın duyarlı ricalarında ne kadar da sık duyulmuştu. O’nun merhametini reddedenler işin,

bundan daha mahkûm edici, daha çok kınamayla dolu başka bir şey olamaz, zira o ses çoktan beridir yalvarmıştı: “Dönün! Kötü yollarınızdan dönün! Niçin ölesiniz... !” (Hezekiel 33:11). Ah, keşke bu ses onlara bir yabancının sesi olsaydı! İsa şöyle der: “Ama sizi çağırdığım zaman beni reddettiniz. Elimi uzattım, umursayan olmadı. Duymazlıktan geldiniz bütün öğütlerimi, uyarılarımı duymak istemediniz” (Süleyman’ın Özdeyişleri 1:24, 25). O ses, ellerinden gelse istekle silecekleri anıları uyandırır – küçümsenen uyarılar, geri çevrilen çağrılar, önemsenmeyen ayrıcalıklar.

Mesih’le acıları sırasında alay edenler de oradadır. Akıllarına, nefes kesici bir

güçle, başrahabin sorgulaması sırasında acı çeken Kişi'nin ciddiyetle beyan ettiği sözleri gelir: “Bundan sonra İnsanoğlu'nun, Kudretli Olan'ın sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz” (Matta 26:64). Şimdi O'nu görkemi içinde görmektedirler, sonra da Kudretli Olan'ın sağında oturduğunu göreceklendir.

O'nun Allah'ın Oğlu olduğu iddiasını yerenlerin, şimdi nutku tutulmuştur. O'nun krallığıyla alay eden ve alaycı askerlerine O'na krallık tacını giydirmelerini emreden kibirli Hirodes de oradadır. Kutsala saygısız elleriyle O'na mor kaftan giydiren, kutsal alnına dikenli tacı geçiren, karşı koyamayan

eline taklit asayı tutuşturan ve O'nun önünde küfürlü bir alay ile eğilenler oradadır. Yaşam Önderi'ne tüküren ve vuran adamlar şimdi O'nun ie işleyen bakışlarından yüz çevirmekte ve O'nun huzurunun dayanılmaz görkeminden kaçmaya çalışmaktadırlar. O'nun ellerine ve ayaklarına çivileri akanlar, O'nun böğrünü delen asker, bu izlere korku ve pişmanlıkla bakarlar.

Rahipler ve önderler, Golgota'daki olayları korkunç bir netlikle hatırlarlar. Ürpertici bir korku ile, başlarını şeytanî bir sevinçle sallayarak söyledikleri sözleri hatırlarlar: “Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor. İsrail'in Kralı imiş! şimdi armıhtan aşağı insin de O'na iman edelim. Tanrı'ya

güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım!” (Matta 27:42, 43).

Kurtarıcı'nın, bağın ürününü bağ sahibine vermeyi reddederek, kölelerini döven ve oğlunu öldüren bağcılarla ilgili benzetmesini tüm canlılığıyla hatırlarına getirirler. Kendi ağızlarıyla verdikleri hükmü de hatırlarlar: Bağ sahibi “bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek.”³⁶⁹ Rahipler ve ihtiyarlar, o sadakatsiz adamların günahında ve cezalandırılışlarında, kendi çizdikleri yolları ve kendi adaletli akıbetlerini görürler. Ve şimdi yine ölüm acısının çığlıkları yükselmektedir. Yeruşalim sokaklarında çınlayan “Çarmıha ger, çarmıha ger!”³⁷⁰ bağrıışlarını bastıran, korkunç ve

umutsuz “O Allah’ın Oğlu! O gerçek Mesih!” feryatları yükselir. Kralların Kralı’nın huzurundan kaçmaya çalışırlar. Parçalanan yeryüzünün hareketiyle oluşun derin mağaralarda boşu boşuna saklanmaya çabalarlar.

Gerçeği reddeden herkesin yaşamında vicdanın uyandığı, hafızanın ikiyüzlülikle dolu bir yaşama dair acı anılar sunduğu ve canın yararsız pişmanlıklarla sıkıntı duyduğu zamanlar vardır. Fakat bu anlar, “üzerlerine korkunun bir fırtına gibi geldiği”, “felâketlerinin bir kasırğa gibi geldiği” günün pişmanlığının yanında nedir ki! (Süleyman’ın Özdeyişleri 1:27 [KM]). Mesih’i ve O’nun sadık halkını yok etmek isteyenler, şimdi üzerlerine

düşen görkeme tanık olmaktadır. Dehşet içindeyken, kutsalların neşeli ezgiler söyleyen seslerini duyarlar: “İşte, Allahımız budur; onu bekledik, ve bizi kurtaracaktır” (Yeşaya 25:9 [KM]).

Dünyanın sendeleyişi, yıldırımın parıltısı ve gök gürlemesinin sesi arasında, Allah'ın Oğlu uyuyan kutsalları çağırır. Doğruların mezarlarına bakarak, ellerini göğe kaldırır ve seslenir: “Uyanın, uyanın, uyanın, ey yeryüzü toprağında uyuyanlar, kalkın!”³⁷¹ Yeryüzünün bir başından öbür başına, ölüler o sesi işitecek, işitenler yaşayacaktır. Ve tüm yeryüzü, her ulustan, oymaktan, dilden ve halktan meydana gelmiş muazzam bir ordunun ayak sesleriyle

çınlayacaktır. Ölümsüz bir yüceliği giyinerek ölümün zindanından çıkacak ve şöyle seslenecekler: “Ey ölüm, zaferin nerede? Ey ölüm, dikenin nerede?” (1. Korintliler 15:55). Yaşayan doğrular ile ölümden dirilen kutsallar seslerini birleştirerek, uzun, mutlu bir zafer çılgılığı atacaklar.

Herkes mezarlarından, oraya girdikleri boyda çıkacak. Dirilen kalabalığın arasındaki Adem, yapı olarak boylu boslu ve görkemlidir, ancak Allah'ın Oğlu'ndan biraz daha kısadır. Sonraki nesillerle belirgin bir tezat teşkil etmektedir; bu bakımdan insan soyunun uğradığı büyük yozlaşma açığa çıkmaktadır. Ancak herkes sonsuz gençliğin tazeliği ve gücüyle dirilir.

İnsan başlangıçta Allah'ın suretinde yaratıldığında, bu yalnızca karakter bakımından değil, aynı zamanda fiziksel biçim ve nitelikler bakımındandı. Günah ilahî sureti tahrif ederek, neredeyse tüm izini sildi; ancak Mesih kaybolanı geri getirmek için geldi. Bizim çürük bedenlerimizi de değiştirip kendi yüce bedenine benzer kılacaktır. Eskiden günahla kirlenmiş olan, güzellikten uzak, ölümlü ve çürüyen biçim, mükemmel, güzel ve ölümsüz hale getirilir. Tüm kusurlar ve biçimsizlikler mezarda kalır. Kurtarılanlar, çoktan beridir izi kaybolmuş olan Aden bahçesindeki yaşam ağacına tekrar getirildiklerinde “sıçrayacaklar” (Malaki 4:2), insan

soyunun başlangıçtaki görkemini tüm yetkinliğine ulaşacaklardır. Günahın lanetinin son kalan izleri de silinecek, Mesih'in bağlıları "Allahımız Rabb'in güzelliği"nde görünerek, zihinlerinde, canlarında ve bedenlerinde Rableri'nin mükemmel suretini yansıtacaklardır. Ah, o harika kurtuluş! Çoktan beridir konuşulan, uzun zamandır özlenen, sabırsızlıkla beklenen, fakat hiçbir zaman tamamen anlaşılamayan kurtuluş.

Yaşayan doğrular "bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirilir."³⁷² Allah'ın sesi ile yüceltilmişlerdi; şimdi ise ölümsüz kılınmışlardır ve ölümden dirilen kutsallarla birlikte Rabb'i havada karşılamak üzere götürülürler.³⁷³

Melekler “O’nun seçtiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından”³⁷⁴ toplarlar. Kutsal melekler küçük çocukları annelerinin kucaklarına taşır. Ölümün uzun zamandır ayırdığı arkadaşlar bir daha hiçbir zaman ayrılmamak üzere yeniden bir araya gelir ve mutluluk ilahileriyle hep birlikte Allah’ın Kenti’ne yükselirler.

Bulut arabasının her iki yanında kanatlar, altlarında canlı tekerlekler vardır; araba yukarı doğru çıkarken, tekerlekler “Kutsal” diye, kanatlar da hareket ettikçe “Kutsal” diye bağırır, maiyetindeki melekler ise “Kutsal, kutsal, kutsaldır, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı”³⁷⁵ diyerek eşlik ederler. Ve

araba Yeni Yerusalim'e doğru yoluna devam ederken, kurtulanlar "Haleluya!" diye bağırırlar.

Kurtarıcı, Allah'ın Kenti'ne girmeden önce izleyicilerine zafer işaretlerini ve liyakat nişanlarını verir. Parıltılı sıralar Kralları'nın çevresinde büyük bir kare şeklinde dizilirler, Kral'ın vücudu kutsalların ve meleklerin üzerinde görkemle yükselmekte, yüzü hepsinin üzerine müşfik sevgiyle dolu olarak parlamaktadır. Sayılamayacak kadar büyük bir topluluk olan kurtarılanlar arasında herkes O'na bakmaktadır, her göz "biçimi, görünüşü öyle bozuldu ki, insana benzer yanı kalmadı"³⁷⁶ denen Kişi'yi seyreder. İsa, galip gelenlerin başları üzerine izzet tacını kendi sağ

eliyle yerleştirir. Herkes için “yeni adını” (Vahiy 2:17) ve “Rabb’e adanmıştır”³⁷⁷ yazısını taşıyan birer ta vardır. Hepsinin eline muzafferlerin hurma dalları ve parlak lirler verilir. Sonra, önder melekler notaları vurduğunda, her el lirlerin telleri üzerinde hünerli dokunuşlarla gezinerek, zengin, ahenkli ezgilerle hoş bir müzik başlatır. Her kalbi sözlerle anlatılamaz bir coşku sarar ve her ses minnettar bir övgü ile yükselir: “Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ve bizi bir krallık haline getirip Babası Tanrı’nın hizmetinde kâhinler yapmış olan Mesih’in olsun!” (Vahiy 1:5, 6).

Fidyeyle kurtarılan kalabalığın önünde Kutsal Kent vardır. İsa inci kapıları ardına dek açar ve gerçeğe bağlı kalan uluslar içeri girerler. Orada Allah'ın Cenneti'ni, Adem'in günaha düşmeden önceki yuvasını görürler. Sonra ölümlü kulakların duyduğu her tür müzikten daha zengin olan o ses duyulur: "Mücadelen sona erdi." "Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin! Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın!"³⁷⁸

Şimdi Kurtarıcı'nın öğrencileri için ettiği dua yerine gelmiştir: "Bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını... istiyorum."³⁷⁹ Mesih, kanıyla satın

aldığı kişileri “büyük sevinç içinde lekesiz olarak” Baba’nın “yüce huzuruna çıkararak” (Yahuda 24) beyan eder: “İşte ben, ve Senin bana verdiğin çocuklar.”³⁸⁰ “Bana verdiklerini gözettim.”³⁸¹ Ah, kurtaran sevginin harikaları! Sonsuz Baba’nın, fidyeyle kurtarılanlara bakarak kendi suretini gördüğü, günahın uyumsuzluğunun silindiği, kötü etkisinin ortadan kaldırıldığı ve insanın ilahî olanla bir kez daha uyum içine girdiği o saatin coşkusu!

İsa, sadıklarının sözlerle tarif edilemez bir sevgiyle, Rableri’nin sevincine davet eder. Kurtarıcı’nın sevinci, O’nun acıları ve aşağılanması ile kurtarılan canları görkemli krallıkta görmektedir.

Kurtulanlar da, kutsananlar arasında kendi duaları, çalışmaları ve sevgi dolu fedakârlıkları sayesinde Mesih'e kazanılmış olanları gördükçe O'nun sevincini paylaşacaklardır. Büyük beyaz tahtın çevresinde bir araya geldiklerinde tarif edilemez bir mutluluk kalplerini doldurur; Mesih'e kazandıkları canların, bu kişilerin de kazandıkları başkalarının ve onların kazandıkları daha başkalarının hep beraber huzur limanına getirildiğini görürler ve orada taçlarını İsa'nın ayakları dibine bırakarak O'na sonsuzluklar boyunca şükranlarını sunarlar.

Fidyeyle kurtarılanlar Allah'ın Kenti'ne kabul edildiklerinde, havada

coşkun bir hamd çığlığı yankılanır. İki Adem karşılaşmak üzeredir. Allah'ın Oğlu, kollarını açarak neslimizin babasını –kendisinin yarattığı, Yaratıcısı'na karşı günah işleyen ve günahından ötürü gerildiği armihın izlerini Kurtarıcı olarak bedeninde taşıdığı varlığı– karşılamaya hazırlanır. Adem ivilerin izlerini fark ettiğinde, Rabbi'nin kucağına koşmaz, ancak alçakgönüllülük ile kendisini O'nun ayaklarının dibine bırakarak, feryat eder: “Lâyıktır, boğazlanmış Kuzu lâyıktır!”³⁸² Kurtarıcı onu şefkatle ayağa kaldırarak, çoktan beridir sürgün edildiği yuvasına, Aden bahçesine bir kez daha bakmasını söyler.

Aden bahçesinden kovulduktan sonra,

Adem'in dünyadaki hayatı acıyla dolmuştur. Kuruyan her yaprak, her kurban, doğanın güzel yüzü üzerindeki her kötü etki, insanın paklığını kirleten her leke, ona günahını ilk günkü gibi hatırlatmıştı. Çoğalan kötülüğü gördükçe pişmanlığının acısı daha da artmış, uyarılarına karşılık olarak ise, günahın nedeninin kendisi olduğunu belirten kınamalarla karşılaşmıştı. Yaklaşık bin yıl boyunca, sabırlı bir alçakgönüllülükle günahın cezasını üstlendi. Günahından içtenlikle tövbe etmiş, vaat edilen Kurtarıcı'nın erdemlerine güvenerek, diriliş umudu ile ölmüştü. Allah'ın Oğlu insanın hatasını ve düşüşünü geri aldı; şimdi ise kefaret aracılığıyla, Adem'e ilk

egemenlik alanındaki mevkii iade edilmektedir.

Sevinçle coşarak, bir zamanlar zevk kaynağı olan ağaçlara –günahsız ve neşeli olduğu eski günlerde meyvelerini kendi elleriyle topladığı ağaçlara– bakar. Kendi eliyle yetiştirdiği bağlara, bir zamanlar büyük bir sevgiyle üzerlerine titrediği çiçeklere bakar. Zihni sahnenin gerçekliğini kavrar; burasının gerçekten de eski haline getirilen Aden olduğunu anlar, üstelik şimdi oradan atıldığı zamankinden de güzeldir. Kurtarıcı onu yaşam ağacına götürerek harika meyvelerden toplar ve yemesini söyler. Etrafına bakar ve ailesinden büyük bir kalabalığın kurtarılmış olarak Allah'ın Cenneti'nde

durmakta olduklarını görür. Sonra parlak tacını İsa'nın ayakları dibine atar ve göğsüne atılarak Kurtarıcı'yı kucaklar. Altın lire dokunur ve gök kubbelerinde muzaffer ilahi yankılanır: "Lâyıktır, lâyıktır, lâyıktır boğazlanmış Kuzu, ve yine yaşamaktadır!" Adem'in ailesi şarkıya katılarak taçlarını Kurtarıcı'nın ayakları dibine atarlar ve O'nun önünde hayranlıkla eğilirler.

Bu yeniden birleşmeye, Adem günaha düştüğü zaman ağlayan ve İsa'nın dirilişinden sonra, adına iman edecek herkes için mezarı açarak göğe yükseldiği zaman sevinen melekler de tanık olur. Şimdi kurtuluş işinin tamamlandığını görmekte ve seslerini övgü ilahisinde bir ağızdan

yükseltmektedirler.

Tahtın önündeki kristal denizde, ateşle karışık gibi duran o camdan denizde – Allah'ın görkemiyle öylesine göz kamaştırıcı olan o yerde– “canavara, heykeline ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar” bir araya toplanmışlardır. Kuzu Siyon Dağı'nda durduğunda, yeryüzünden satın alınmış olan yüz kırk dört bin kişilik topluluk, “ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle” durmaktadır; ve gürül gürül akan suların sesi gibi, güçlü gök gürlemesini andıran bir ses, “lir çalanların çıkardığı ses” duyulur. Tahtın önünde “yeni bir ezgi” söylemektedirler, bu ezgiyi yüz kırk dört bin kişiden başkası öğrenemez. Bu

Musa'nın ve Kuzu'nun ezgisidir – bir kurtuluş ilahisidir. O ezgiyi yüz kırk dört bin kişiden başkası öğrenemez; zira bu onların tecrübesinin ezgisidir – buna benzer bir tecrübeyi başka hiçbir topluluk yaşamamıştır.

“Kuzu nereye giderse ardısına giderler.” Dünyadan, yaşayan insanlar arasından satın alınan bu kişiler, “Tanrı'ya ve Kuzu'ya ait olacakların ilk bölümü” sayılırlar (Vahiy 15:2, 3; 14:1–5). “Bunlar o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir”;³⁸³ ulusun oluşumundan beri hiç görülmemiş bir sıkıntı zamanından geçmişler; Yakup soyunun sıkıntı döneminde acıya katlanmışlar; Allah'ın yargısının son dökülüğünde aracı olmadan ayakta kalmışlardır.

Fakat kurtarılmışlardır, zira “kaftanlarını Kuzu’nun kanıyla yıkamış, bembeyaz etmişlerdir.” “Ağızlarından hiç yalan çıkmamıştır”, Allah’ın önünde “kusursuzdurlar.” “Bunun için, Tanrı’nın tahtı önünde duruyor, tapınağında gece gündüz O’na tapınıyorlar. Tahtta oturan, çadırını onların üzerine gelecek.” Dünyanın kıtlık ve salgın hastalıkla harap olduğunu, güneşin insanları yakıp kavurduğunu görmüşler, kendileri de acılara, açlığa ve susuzluğa katlanmışlardır. Fakat “Artık acıkmayacak, artık susamayacaklar. Ne güneş ne kavurucu sıcak çarpacak onları. Çünkü tahtın ortasında olan Kuzu onları güdecek ve yaşam sularının

pınarlarına götürecek. Tanrı gözlerinden bütün yaşları silecek” (Vahiy 7:14–17).

Her çağda, Kurtarıcı'nın seçtiği kişiler denenme okulunda okuyup eğitilmişlerdir. Yeryüzünde dar yollarda yürümüş; sıkıntı ocağında arıtılmışlardır. İsa'nın uğruna muhalefete, nefrete, acılara ve iftiralara katlanmışlardır. O'nu tüm çatışmaların sıkıntılarında izlemiş; kendini inkârı ve acı hayal kırıklıklarını yaşamışlardır. Günahın habisliğini, gücünü, sorumluluğunu ve verdiği kederi kendi acı tecrübeleri ile öğrenmişlerdir; günaha nefretle bakarlar. Günahı tedavi etmek için sunulan sonsuz kurbanın düşüncesi onları kendi gözlerinde

alçaltır ve kalplerini, hiçbir zaman düşmemiş olanların anlayamayacakları bir minnettarlık ve övgüyle doldurur. Çok severler, çünkü çok bağışlanmışlardır. Mesih'in acılarına ortak olarak, O'nun yüceliğine ortak olmaya da uygun görülmüşlerdir.

Tanrı'nın mirasçıları, tavan aralarından, harap kulübelere, zindanlardan, darağaçlarından, dağlardan, çöllerden, yeryüzündeki ve deniz altındaki mağaralardan çıkıp gelmişlerdir. Yeryüzünde

“yoksulluk çektiler, sıkıntılara uğradılar, baskı gördüler.”³⁸⁴

Milyonlarca kişi mezara, Şeytan'ın aldatıcı iddialarına teslim olmayı kararlılıkla reddettikleri için, alçaklıkla

suçlanarak inmiştir. İnsanî mahkemeler tarafından en aşağılık suçlular ilan edilmişlerdi. Ancak şimdi “yargıç Tanrı’nın kendisidir” (Mezmur 50:6). Artık yeryüzünün hükümleri tersine dönmüştür. “Halkının utancını bütün yeryüzünden kaldıracak” (Yeşaya 25:8). “Ve onlara: Mukaddes kavm, RABBİN fidyeye ile kurtardıkları, diyecekler.” Onlara “kül yerine çelenk, yas yerine sevinç yağı, çaresizlik ruhu yerine övgü giysisini vermeyi” kararlaştırmıştır (Yeşaya 62:12 [KM]; 61:3). Artık zayıf, sıkıntılı ve dağıtılmış değiller, baskı görmüyorlar. Bundan böyle her zaman Rab ile birlikte olacaklar. Yeryüzünün en şerefliyelerinin giydiklerinden daha göz kamaştırıcı giysilere bürünmüş

olarak tahtın önünde durmaktadırlar. Yeryüzünün krallarının alınlarına taktığından çok daha görkemli taşlar takmışlardır. Acı ve ağlayış zamanı sonsuza dek bitmiştir. Yüce Kral tüm yüzlerden gözyaşlarını silmiştir; acıya neden olan her şey ortadan kaldırılmıştır. Sallanan hurma dalları arasında, anlamlı, hoş ve ahenkli bir övgü ilahisi söylemektedirler; her bir ses yükselir ve bu marş göğün kubbelerinde yankılanır: “Kurtarış, tahtta oturan Tanrımız’a ve Kuzu’ya özgüdür!” Ve göğün tüm sakinleri hamd ile karşılık verir: “Amin! Övgü, yücelik, bilgelik, şükran, saygı, güç, kudret, sonsuzlara dek Tanrımız’ın olsun! Amin!” (Vahiy 7:10, 12).

Bu yaşamda harika kurtariş konusunu ancak yeni yeni anlamaya başlayabiliriz. Sınırlı kavrayişımızla çarmıhta buluşan utancı ve şerefi, yaşamı ve ölümü, adaleti ve merhameti büyük bir ciddiyetle düşünebiliriz; ancak zihinsel gücümüzü sonuna kadar kullansak bile onun tüm önemini kavrayamayız. Kurtaran sevginin uzunluğu ve genişliği, derinliği ve yüksekliği sadece belli belirsiz anlaşılabilir. Fidyeyle kurtarılanlar görüldükleri gibi gördükleri, bilindikleri gibi bildikleri zaman bile, kurtuluş planı tam olarak anlaşılmayacak; ancak sonsuz ağlar boyunca, hayret ve heyecan içindeki zihinlere, yeni gerçek açıklanmaya devam edecektir. Yeryüzünün kederleri,

acıları ve ayartıları son bulmasına ve bunların nedeni ortadan kaldırılmasına rağmen, Allah'ın halkı kurtuluşlarının bedeline ilişkin açık ve kapsamlı bir anlayışa sahip olacaklardır.

Mesih'in haçı sonsuzluk boyunca kurtulanların bilimi ve ilahisi olacaktır. Yüceltilmiş Mesih'te, çarmıha gerilen Mesih'i görecekler. Engin uzayın derinliklerindeki sayısız dünyayı gücüyle yaratan ve gözeten Kişi'nin, Allah'ın Sevgilisi'nin, Göğün Yüceliği'nin, keruvların ve parlak serafın zevkle ibadet ettikleri Kişi'nin – düşmüş insanı kaldırmak amacıyla kendini alçalttığı; Golgota'daki haç üzerinde kayıp dünyanın kederleri kalbini kırıp hayatını parçalayana dek,

günahın suçunu ve utancını üstlendiği ve Babası'nın kendisinden yüz çevirmesine katlandığı hiçbir zaman unutulmayacaktır. Tüm dünyaların Yaratıcısı'nın, tüm yazgıların Hakimi'nin, insan sevgisinden ötürü yüceliğini bir kenara bırakarak kendini alçaltması, evrenin merakını ve hayranlığını her zaman uyandırmaya devam edecektir. Uluslar Kurtarıcıları'na bakarak, yüzünde parlayan Baba'nın ebedi yüceliğini gördüklerinde; O'nun ezelden ebede var olan tahtına bakarak, O'nun krallığının sonu olmadığını anladıklarında, coşkun bir ilahi söylemeye başlarlar: “Lâyıktır, boğazlanan ve kendi çok değerli

kanıyla bizi Tanrı'ya satın alan Kuzu, lâyıktır!”³⁸⁵

Çarmıhın sırrı diğer tüm sırları açıklar. Golgota'dan parlayan ışıktta, Allah'ın bizi korku ve huşuyla doldurmuş olan nitelikleri çok güzel ve cazip görünür. Merhamet, şefkat ve ebeveyn sevgisinin kutsallık, adalet ve kudretle kaynaştığı görülür. Biz O'nun yüce ve yükseltilmiş tahtının haşmetine bakarken, O'nun karakterinin lütufkâr tezahürlerini görürüz ve o sevecen unvanın, “Babamız”ın önemini, daha önce hiç anlayamadığımız kadar anlarız.

Bilgelikte sınırsız olanın, Oğlu'nun kurbanlığından başka bir kurtuluş yolunu seçemeyeceği anlaşılacaktır. Bu

kurbanın karşılığı, yeryüzünün fidyeyle kurtarılan varlıklarla, kutsal, mutlu ve ölümsüz insanlarla doldurulmasının sevinci olacaktır. Kurtarıcı'nın karanlığın güçleriyle çatışmasının sonucu, kurtulanların neşesi olarak, sonsuzluk boyunca Allah'ın görkemine katkıda bulunacaktır. Baba'nın ödenen bedelden memnun olarak satın aldığı canın değeri işte budur; Mesih de, büyük fedakârlığının meyvelerini görerek aynı şekilde memnun olur.

364 Bkz. Elçilerin İşleri 7:56.

365 Bkz. Mezmur 27:5.

366 Bkz. Vahiy 5:11.

367 Bkz. Vahiy 6:17.

368 Bkz. 2. Korintliler 12:9.

369 Bkz. Matta 21:41.

370 Bkz. Luka 23:21.

- 371 Bkz. Yeşaya 26:19.
- 372 Bkz. 1. Korintliler 15:52.
- 373 Bkz. 1. Selanikliler 4:17.
- 374 Bkz. Matta 24:31.
- 375 Bkz. Vahiy 4:8.
- 376 Bkz. Yeşaya 52:14.
- 377 Bkz. Mısır'dan Çıkış 28:36; 39:30.
- 378 Bkz. Matta 25:34.
- 379 Bkz. Yuhanna 17:24.
- 380 Bkz. İbraniler 2:13.
- 381 Bkz. Yuhanna 17:12.
- 382 Bkz. Vahiy 5:12.
- 383 Bkz. Vahiy 7:14.
- 384 Bkz. İbraniler 11:37.
- 385 Bkz. Vahiy 5:9.

41 – YERYÜZÜNÜN YIKIMI

“Üst üste yığılan günahları göğeri
erişti, ve Tanrı onun suçlarını
anımsadı... Hazırladığı kâsedeki
içkinin iki katını hazırlayıp ona içirin.
Kendini yücelttiği, sefahate verdiği
oranda ızdırap ve keder verin ona.
Çünkü içinden diyor ki, ‘Tahtında
oturan bir kraliçeyim, dul değilim. Asla
yas tutmayacağım!’ Bu nedenle başına
gelecek belalar –ölüm, yas ve kıtlık– bir
gün içinde gelecek. Ateş onu yiyip
bitirecek. Çünkü onu yargılayan Rab
Tanrı güçlüdür. Kendisiyle fuhuş yapan
ve sefahatte yaşayan dünya kralları onu
yakan ateşin dumanını görünce onun
için ağlayıp dövünecekler... ‘Vay

başına koca kent, vay başına güçlü kent Babil! Bir saat içinde cezayı buldun' diyecekler" (Vahiy 18:5–10).

“Onun aşırı sefahatiyle zenginleşen” dünya tüccarları, “çektığı ızdıraptan dehşete düşecekler. Uzakta durup ağlayacak, yas tutacaklar. ‘Vay başına, vay!’ diyecekler. ‘İnce keten, mor ve kırmızı kumaş kuşanmış, altın, değerli taş ve incilerle süslenmiş koca kent! Onca büyük zenginlik bir saat içinde yok oldu’ ” (Vahiy 18:11, 3, 15–17).

Allah'ın gazabının geldiği günde, Babil'in uğrayacağı yargılar bunlardır. Kötülüğünün ölçüsünü doldurmuştur; zamanı gelmiştir; yıkım için hazırdır.

Allah'ın sesi halkının esaretini sona erdirdiği zaman, büyük yaşam

mücadelesinde her şeylerini kaybetmiş olanların korkunç uyanışı meydana gelir. Deneme süresi devam ederken bu kişiler Şeytan'ın aldatmacalarıyla kör olmuş, günahlı yollarını haklı göstermişlerdi. Zenginler daha az talihli olanlardan üstün olmakla övünmüşlerdi; oysa zenginliklerini Allah'ın yarasını ihlal ederek kazanmışlardı. Açları doyurmayı, çıplakları giydirmeyi³⁸⁶, adaletle davranmayı ve merhameti sevmeyi³⁸⁷ ihmal etmişlerdi. Kendilerini yüceltmenin ve insan kardeşlerinden saygı görmenin yollarını aramışlardı. Şimdi onları büyük kılan her şey ellerinden alınmış, mahrum ve savunmasız kalmışlardır. Yaratıcıları'na

tercih ettikleri putların yok edilmesine dehşetle bakarlar. Dünyasal zenginlikler ve zevkler için ruhlarını satmışlar, Allah katında zengin olmaya³⁸⁸ çalışmamışlardır. Sonuçta, yaşamları hüsrana olmuştur; zevkleri artık acıya dönüşmüş, hazineleri çürümüştür. Bir ömürlük kazanç, bir anda yok olup gitmiştir. Zenginler görkemli evlerinin yıkılmasına, altınlarının ve gümüşlerinin saçılmasına yanarlar. Ancak inlemeleri, kendilerinin de putlarıyla birlikte yok olacakları korkusuyla susturulur.

Kötüler pişmanlıkla doludur, ancak bu pişmanlığın nedeni Allah'ı ve insan kardeşlerini günahla ihmal etmeleri değil, Allah'ın galip gelmesidir.

Sonucun böyle olmasına ağlarlar; fakat kötülüklerinden tövbe etmezler. Ellerinden gelse, galip gelmek için denenmedik yöntem bırakmayacaklardır.

Dünya, eğlenerek alay ettikleri ve yok etmeyi arzuladıkları sınıfın salgın hastalıktan, fırtınadan ve depremden zarar görmeden geçtiğini görür. Kendi yasasını çiğneyenler için yakıp tüketici bir ateş olan Kişi, kendi halkı için güvenli bir çardaktır³⁸⁹.

İnsanların beğenisini kazanmak için gerçeği feda eden din görevlisi, şimdi öğretilerinin niteliğinin ve etkisinin farkına varmaktadır. Her şeyi gören gözün, masada otururken, sokaklarda yürürken, yaşamın çeşitli sahnelerinde

insanlar arasına karışırken kendisini izlediği anlaşılır. Canın her duygusu, yazılan her satır, söylenen her söz, insanları yalanın sığınağında huzur bulmaya yönlendiren her eylem tohumları atmıştır; şimdi ise çevresindeki perişan ve kayıp canlardan meydana gelen hasadı görmektedir.

Rab şöyle diyor: “Esenlik yokken, esenlik, esenlik, diyerek halkımın yarasını sözde iyileştirdiler.” “Madem incitmek istemediğim doğru kişinin cesaretini yalanlarınızla kırdınız ve canını kurtarmak için kötü kişiyi kötü yolundan dönmemeye yüreklendirdiniz” (Yeremya 8:11; Hezekiel 13:22).

“Otlığımın koyunlarını yok edip

dağıtan çobanların vay başına!...
yaptığınız kötülük yüzünden sizi
cezalandıracağım.” “Haykırın, ey
obanlar, acı acı bağırın! Toprakta
yuvarlanın, ey sr başları! Çünkü
boğazlanma zamanınız doldu...
obanlar kaçamayacak, sr başları
kurtulamayacak!” (Yeremya 23:1, 2;
25:34, 35).

Din görevlileri ve halk, Allah’la doğru
bir ilişki sürdürmediklerini görürler.
Tüm adil ve doğru yasaların Yazarı’na
karşı isyan etmiş olduklarını görürler.
İlahî ilkelerin bir kenara bırakılması
binlerce kötülük, anlaşmazlık, nefret ve
fesat kaynağının doğmasına neden
olmuş, en sonunda yeryüzü geniş bir
Çatışma alanı, bir yozlaşma batağı

haline gelmiştir. Gerçeği reddeden ve yanılığın besleyenlerin şimdi gördüğü manzara budur. İtaatsizlerin ve sadakatsizlerin, sonsuza dek kaybetmiş oldukları şeye, sonsuz yaşama duydukları özlemi hiçbir dil ifade edemez. Yetenekleri ve belagatleri nedeniyle dünyanın kendilerine adeta taptığı kişiler, şimdi bu şeyleri gerçek ışığın altında görmekte dirler. Günah yüzünden yitirdiklerinin farkına varırlar ve sadakatlerini aşağılamış ve alaya almış oldukları kişilerin ayaklarına kapanarak, Allah'ın onları sevmiş olduğunu itiraf ederler.

İnsanlar aldatıldıklarını görürler. Birbirlerini kendilerini yıkıma götürmekle suçlarlar; fakat en sert

cezayı din görevlilerinin üzerine yüklemek için birleşirler. Sadakatsiz pastörler hoş şeyler kehanet etmişlerdi³⁹⁰; dinleyicilerini Allah'ın yasasını boşlamaya ve onu kutsal tutanlara zulmetmeye yönlendirmişlerdi. Şimdi ise bu öğretmenler umutsuzluk içinde dünyanın önünde aldatıcı işlerini itiraf etmektedir. Kalabalıklar öfkeyle dolar. “Mahvolduk!” diye haykırırlar, “yıkıma uğramamızın nedeni ise sensin”; ve sahte çobanlara saldırırlar. Bir zamanlar onlara hayranlık duyanlar, şimdi onları en korkunç lanetlerle lanetleyeceklerdir. Bir zamanlar başlarına defne yaprağından taçlar takan eller, şimdi onları yok etmek için kalkacaktır.

Allah'ın halkını öldürmesi için tasarlanan kılıçlar, şimdi onların düşmanlarını yok etmek için kullanılacaktır. Her yerde kavgalar olur ve kan dökülür.

“Gürültü yeryüzünün dört yanında yankılanacak. Çünkü RAB uluslara dava açacak; herkesi yargılayacak ve kötülerini kılıca teslim edecek” (Yeremya 25:31). Büyük mücadele altı bin yıldır devam etmektedir; Allah'ın Oğlu ve O'nun göksel habercileri, insanoğullarını uyarmak, aydınlatmak ve kurtarmak için kötü olanın güçleriyle çatışmaktadır. Şimdi herkes kararını vermiştir; kötüler Allah'a karşı savaşında Şeytan'la tümüyle birlik olmuşlardır. Allah'ın, çığnemen

yasasının yetkisini kanıtlamasının vakti gelmiştir. Mücadele şimdi yalnızca Şeytan'la değil, insanlardır. “RAB uluslara dava açacak”; “kötüleri kılıca teslim edecek.”³⁹¹

“Yapılan iğrenç şeylerden ötürü dövünüp ağlayanların” üzerine kurtuluş işareti konulmuştur. Hezekiel'in görünümünde ellerinde ölümcül silahlar olan insanlarla simgelenen ölüm meleği ortaya çıkar ve ona şu komut verilir: “Yaşlıyı, genci, genç kızı, kadını, çocukları öldürün. Yalnız alınlarında işaret olanlara dokunmayın. İşe tapınağımdan başlayın.” Peygamber şöyle diyor: “Onlar da tapınağın önünde duran İsrail ileri gelenlerinden işe başladılar” (Hezekiel 9:1–6). Yok

etme işine, halkın ruhsal gözetmenleri olma iddiasındaki kişilerden başlanır. İlk düşecek olanlar sahte gözcülerdir. Hiç kimseye acınmayacak, hiç kimsenin canı bağışlanmayacaktır. Erkekler, kadınlar, genç kızlar ve çocuklar birlikte yok edilir.

“Dünyada yaşayanları suçlarından ötürü cezalandırmak için RAB bulunduğu yerden geliyor. Dünya üzerine dökülen kanı açığa vuracak, öldürülenleri artık saklamayacak” (Yeşaya 26:21). “Yeruşalim’e karşı savaşılan bütün halkları RAB şu belayla cezalandıracak: Daha sağken bedenleri, gözleri, dilleri çürüyecek. O gün RAB insanları büyük dehşete düşürecek. Herkes yanındakinin elini yakalayacak,

birbirlerine saldıracaklar” (Zekeriya 14:12, 13). Yeryüzünün kötü sakinleri—rahipler, yöneticiler ve gerek zengin, gerek yoksul, gerek üst tabakadan, gerek alt tabakadan halk—kendi şiddetli tutkularının çılgınca kavgası yüzünden ve Allah’ın katıksız gazabının dökülmesiyle düşerler. “O gün RAB dünyayı bir uçtan bir uca öldürülenlerle dolduracak. Onlar için yas tutulmayacak, toplanıp gömülmeyecekler.” Yeremya 25:33.

Mesih’in gelişinde kötüler tüm yeryüzünden silinir—O’nun ağzının soluğuyla yanıp tükenir ve görkeminin parlaklığıyla yok edilirler³⁹². Mesih halkını Allah’ın Kentine götürür, böylece yeryüzünde yaşayanlar tahliye

edilmiş olur. “İşte RAB yeryüzünü harap edip viraneye çevirecek, yeryüzünü altüst edecek, üzerinde yaşayanları darmadağın edecek.” “Dünya tümüyle yağmalanıp viraneye çevrilecek. RAB böyle söyledi.” “Çünkü Tanrı’nın yasalarını çiğnediler, kurallarını ayaklar altına aldılar, ebedi antlaşmayı bozdular. Bu yüzden lanet dünyayı yiyip bitirdi, orada yaşayanlar suçlarının cezasını çekiyorlar. Yaşayanlar bu nedenle yanıyor” (Yeşaya 24:1, 3, 5, 6).

Tüm yeryüzü ıssız bir çöl gibi görünür. Depremle yıkılmış kentlerin ve köylerin harabeleri, kökünden sökülmüş ağaçlar, denizin fırlatıp attığı ya da yerden kopan büyük kayalar tüm

yeryüzü üzerine saçılmıştır, geniş oyuklar dağların temellerinden söküldüğü yerleri göstermektedir.

Şimdi, Kefaret Günü'ndeki son ciddi hizmette öngörülen olay gerçekleşir. En kutsal yerdeki hizmet tamamlandığında ve İsrail'in günahları günah sunusunun kanı aracılığıyla tapınaktan temizlendiğinde, çöle salınan teke canlı olarak Rabb'in önüne sunulurdu; bundan sonra başrahip topluluğun huzurunda onun üzerine "İsrail halkının bütün suçlarını, isyanlarını, günahlarını açıklayarak bunları tekenin başına" aktarırdı (Levililer 16:21). Aynı şekilde, gökteki tapınakta kefarete işi tamamlandığında, Allah'ın, göksel meleklerin ve kurtulanlar

topluluğunun huzurunda, Allah'ın halkının günahları Şeytan'a yüklenecek; onların işlemesine neden olduğu tüm kötülüklerden suçlu ilan edilecektir. Çöle salınan tekenin ıssız bir diyara gönderildiği gibi, Şeytan da ıssız yeryüzüne, hiç kimsenin yaşamadığı ve korkunç bir çöle sürgün edilecektir.

Vahiy yazarı, Şeytan'ın sürgün edilmesini ve yeryüzünün düşeceği kargaşa ve ıssızlık durumunu önceden bildiriyor ve bu durumun bin yıl boyunca süreceğini açıklıyor. Rabb'in ikinci gelişinin ve kötülerin yok edilmesinin sahnelerini sunduktan sonra, peygamberlik sözü devam ediyor: "Sonra bir meleğin gökten indiğini gördüm. Elinde dipsiz derinliklerin

anahtarı ve büyük bir zincir vardı. Melek ejderhayı –İblis ya da Şeytan denen o eski yılanı– yakalayıp bin yıl için bağladı. Bin yıl tamamlanıncaya dek ulusları bir daha saptırmamasın diye onu dipsiz derinliklere attı, oraya kapayıp girişi mühürledi. Bin yıl geçtikten sonra kısa bir süre için serbest bırakılması gerekiyor” (Vahiy 20:1–3).

“Dipsiz derinlikler” ifadesinin kargaşa ve karanlık halindeki yeryüzünü simgelediği Kutsal Yazılar’ın diğer bölümlerinden anlaşılmaktadır. Kutsal Kitap, yeryüzünün “başlangıçtaki” durumuna ilişkin olarak “ıssız ve boştu; ve enginin yüzü üzerinde karanlık vardı” diyor [BURADA “ENGİN” OLARAK ÇEVİRİLMİŞ OLAN

İBRANİCE SÖZCÜK, İBRANİCE
ESKİ AHİT'İN SEPTUAGİNTA
(GREKÇE) ÇEVİRİSİNDE, VAHİY
20:1–3 AYETLERİNDEKİ “DİPSİZ
DERİNLİKLER” OLARAK
ÇEVİRİLEN AYNI SÖZCÜKLE
İFADE EDİLMİŞTİR.] (Yaratılış 1:2
[KM] Tekvin). Peygamberlik sözü, en
azından kısmî olarak tekrar bu duruma
getirileceğini öğretmektedir. Yeremya
peygamber, Allah'ın büyük gününe
doğru bakarak, şöyle bildirir: “Ben
Yeremya yere baktım, şekilsizdi, boştu,
göğe baktım, ışık yoktu. Dağlara
baktım, titriyorlardı, bütün tepeler
sarsılıyordu. Baktım, insan yoktu,
gökte uçan bütün kuşlar kaçmıştı.
Baktım, verimli toprak çöle dönmüş,

bütün kentler yıkılmıştı” (Yeremya 4:23–26).

Burası bin yıl boyunca Şeytan’ın ve kötü meleklerinin evi olacaktır. Yeryüzüne bağlı kalacak, diğer dünyalara ulaşarak hiçbir zaman düşmemiş olanların canını sıkamayacaktır. Bağlanmış olması bu anlamdadır: üzerinde gücünü gösterebileceği hiç kimse kalmaz. Yüzyıllardır tek zevki olmuş olan aldatma ve yıkım işinden tamamen alıkonulur.

Şeytan’ın bozgun zamanına doğru bakan Yeşaya peygamber şöyle haykırır: “Ey parlak yıldız, seherin oğlu, göklerden nasıl da düştün! Ey ulusları ezip geçen, nasıl da yere yıkıldın!

İçinden, ‘Göklere çıkacağım’ dedin, ‘Tahtımı Tanrı’nın yıldızlarından daha yükseğe koyacağım; ... kendimi Yüceler Yücesi’yle eşit kılacağım.’ Ancak ölümler diyarına, ölüm çukurunun dibine indirilmiş bulunuyorsun. Seni görenler bakıp bakıp şöyle düşünecekler: ‘Dünyayı sarsan, ülkeleri titreten, yeryüzünü çöle çeviren, kentleri yerle bir eden, *tutsakları evlerine salıvermeyen adam bu mu?’*” (Yeşaya 14:12–17).

Şeytan’ın isyanı, altı bin yıl boyunca “dünyayı sarsmıştı.” “Yeryüzünü çöle çevirmiş, oradaki kentleri yerle bir etmişti.” Ve, “tutsakları evlerine salıvermemişti.” Altı bin yıl boyunca onun zindanı Allah’ın halkını içine

almıştı, onları sonsuza dek esir ederdi de; fakat Mesih onun zincirlerini kırdı ve tutsakları özgürlüğüne kavuşturdu.

Şimdi kötüler bile Şeytan'ın gücünün ulaşamayacağı yerdedir, kötü melekleriyle baş başa kaldığında günahın getirmiş olduğu lanetin etkisinin farkına varır. “Ulusların bütün kralları tek tek, görkemli mezarlarda yatıyor. Ama sen reddedilen bir dal gibi mezarından dışarı atıldın;... Ülkeni harap edip halkını katlettiğin için başkaları gibi gömülmeyeceksin” (Yeşaya 14:18).

Şeytan bin yıl boyunca ıssız yeryüzünde sağa sola dolaşarak, Allah'ın yasasına karşı isyanının sonuçlarını görecektir. Bu süre içinde

şiddetli acılar çekecektir. Düşüşünden beri durmaksızın faaliyetle geçen yaşamı düşünceye izin vermemiştir; fakat şimdi gücü elinden alınmış, göğün yönetimine karşı isyan ettiği zamandan beri gerçekleştirdiği işleri düşünmeye bırakılmıştır, yaptığı tüm kötülüklerin karşılığını alacağı ve işlenmesine neden olduğu günahlar nedeniyle cezalandırılacağı korkunç geleceğe titreyerek ve dehşetle bakar.

Şeytan'ın esareti Allah'ın halkına memnuniyet ve sevinç getirecektir. Peygamber şöyle diyor: “RAB İsrail halkını acıdan, sıkıntıdan ve yaptığı ağır işlerden kurtardığı gün Babil Kralı'nı [burada Şeytan'ı simgelemektedir] alaya alarak, ‘Halkı

ezenin nasıl da sonu geldi!’
diyecekler... RAB kötülerin değneğini,
egemenlerin asasını kırdı. O asa ki,
halklara gazapla vurdukça vurdu,
ulusları öfkeyle, dinmeyen zulümle
yönetti” (3. ve 6. ayetler).

Birinci ve ikinci dirilişler arasındaki
bin yılda, kötülerin yargılanması
gerçekleşir. Elçi Pavlus bu yargıya ikinci
gelişi izleyen bir olay olarak işaret
etmektedir. “Bu nedenle, belirlenen
zamandan önce hiçbir şeyi
yargılamayın. Rab’bin gelişini bekleyin.
O, karanlığın gizlediklerini aydınlığa
çıkarmak, yüreklerdeki amaçları açığa
vuracaktır” (1. Korintliler 4:5). Daniel,
Eskiden beri var Olan geldiğinde,
hükümün “Yüce Olan’ın

mukaddeslerine veril[diğini]” bildirir (Daniel 7:22 [KM]). Bu zamanda, doğrular Allah’ın kralları ve rahipleri³⁹³ olarak hüküm sürerler. Yuhanna Vahiy’de şöyle der: “Bazı tahtlar ve bunlara oturanları gördüm. Onlara yargılama yetkisi verilmişti.” “Onlar Tanrı’nın ve Mesih’in kâhinleri olacak, O’nunla birlikte bin yıl egemenlik sürecekler” (Vahiy 20:4, 6). Pavlus’un öngördüğü “kutsalların dünyayı yargılaması” bu zamanda gerçekleşecektir (1. Korintliler 6:2). Mesih’le birlik olarak kötöleri yargırlar, onların eylemlerini yasa kitabı olan Kutsal Kitap’la karşılaştırır, her davaya bedende yapılan işlere göre karar verirler. Bundan sonra kötölerin

işlerine göre çekmeleri gereken cezanın payı verilir; ve ölüm kitabında adlarının karşısına yazılır.

Şeytan ve kötü melekler de Mesih ve halkı tarafından yargılanır. Pavlus şöyle diyor: “Melekleri bile yargılayacağımızı bilmiyor musunuz?” (3. ayet). Yahuda da, O’nun “kendi ilk durumlarını korumamış, ama buldukları özel yerlerini terketmiş olan melekleri, büyük günün yargılaması için, sonsuz bağlarla karanlık altında sakladığını” bildirmektedir (Yahuda 6 [Kİ]).

Bin yıllık dönemin sonunda ikinci diriliş gerçekleşecektir. O zaman kötüler ölümden dirilecek ve “yazılmış olan hükmün”³⁹⁴ infaz edilmesi için Allah’ın huzuruna çıkacaklardır.

Böylece Vahiy yazarı, doğruların dirilişini açıkladıktan sonra şunları söylüyor: “Ölülerin geri kalanı bin yıl tamamlanmadan dirilmedi” (Vahiy 20:5). Yeşaya da, kötülerle ilgili olarak beyan ediyor: “Zindana tıkılan tutsaklar gibi cezaevine kapatılacak ve *uzun süre sonra cezalandırılacaklar*” (Yeşaya 24:22).

386 Bkz. Matta 25:31–46.

387 Bkz. Mika 6:8.

388 Bkz. Luka 12:21.

389 Bkz. Mezmur 27:5.

390 Bkz. Yeşaya 30:10.

391 Bkz. Yeremya 25:31.

392 Bkz. 2. Selanikliler 2:8.

393 Bkz. Vahiy 1:6; 5:10.

394 Bkz. Mezmur 149:9 [KM].

42 – MÜCADELENİN SONU

Bin yıllık dönemin sonunda, Mesih tekrar yeryüzüne gelir. O'na kurtarılanlar ordusu ve maiyetindeki melekler eşlik eder. Muhteşem bir yücelik ile inerken, ölü olan kötülerin hak ettikleri yıkıma kavuşmaları için dirilmelerini buyurur. Denizin kumu gibi, sayılamayacak bir topluluk ortaya çıkar. İlk dirilişte diriltilenlerden ne kadar da farklıdırlar! Doğrular ebedi gençlik ve güzellik ile kuşandırılmıştı. Kötüler ise hastalıkların ve ölümün izlerini taşımaktadır.

Bu sayısız kalabalıktaki tüm gözler, Allah'ın Oğlu'nun görkemine çevrilir. Kötüler ordusu bir ağızdan bağırır:

“Rabb’in adıyla gelene övgüler olsun!”
Bu ifadeyi ilham eden, İsa’ya duyulan sevgi değildir. Gerçeğin gücü bu sözleri isteksiz dudaklardan dışarı zorlar. Kötüler aynı mezara girdikleri gibi, Mesih’e karşı düşmanlıkla ve isyan ruhuyla çıkarlar. Geçmiş yaşamlarının kusurlarını iyileştirecek hiçbir yeni tecrübeye sahip değildirler. Bundan hiçbir şey elde edilecek değildir. Bir ömür boyu süren yasa tanımazlık, kalplerini yumuşatmış değildir. Onlara ikinci bir deneme süresi verilecek olsa, ilkinde olduğu gibi Allah’ın emirlerini hiçe sayarak ve O’na karşı isyan çıkararak geçirilecektir.

Mesih, dirilişinden sonra göğe yükseldiği ve meleklerin O’nun

dönüşüne dair vaadi tekrarladığı Zeytin Dağı'na iner. Peygamber şöyle diyor: “O zaman Tanrım RAB bütün kutsallarla birlikte gelecek!” “O gün O'nun ayakları Yeruşalim'in doğusundaki Zeytin Dağı'nın üzerinde duracak. Zeytin Dağı... ortadan yarılıp çok büyük bir vadi oluşturacak.” “RAB bütün dünyanın kralı olacak. O gün yalnız RAB, yalnız O'nun adı kalacak” (Zekeriya 14:5, 4, 9). Yeni Yeruşalim göz kamaştırıcı ihtişamı ile gökten iner, arıtılan ve üzerine konması için hazırlanan yere yerleşir ve Mesih, halkı ve melekleri ile birlikte, Kutsal Kent'e girer.

Şimdi Şeytan üstünlüğü ele geçirmek için son büyük savaşa hazırlanır.

Gücünden yoksun bırakılmış ve aldatma işinden kesilmişken, kötülüğün efendisi sefil ve morali bozuk bir haldeydi; ancak kötüler dirildiğinde ve sayısız kalabalıkların kendi safında yer aldığını gördüğünde, umutları canlanır ve büyük mücadelede teslim olmamaya karar verir. Kaybolmuşların tüm ordularını kendi bayrağı altında toplayacak ve onlar aracılığı ile planlarını gerçekleştirmeye çalışacaktır. Kötüler Şeytan'ın tutsaklarıdır. Mesih'i reddettiklerinde asi önderin yönetimini kabul etmiş oldular. Onun önerilerini dinlemeye ve emirlerini yerine getirmeye hazırdırlar. Ancak o, ilk kurnazlığına sadık kalarak, kendisini

Şeytan olarak tanıtılmaz. Kendisinin dünyanın meşru sahibi olduğunu ve mirasının kendisinden kanunsuzca alındığını iddia eder. Aldattığı tebaasına kendisini bir kurtarıcı olarak tanıtır ve onları, kendilerini diriltenin kendi gücü olduğuna ve şimdi de onları en zorba yönetimin elinden kurtarmak istediğine ikna eder. Mesih'in mevcudiyeti oradan ayrıldığından, Şeytan iddialarını desteklemek için mucizeler gerçekleştirir. Zayıfları güçlendirir ve hepsine kendi ruhundan ve enerjisinden verir. Onlara kutsallar ordusuna karşı önderlik etmeyi ve Allah'ın Kenti'ni ele geçirmeyi teklif eder. Şeytanî bir sevinçle ölümden

dirilen sayısız milyonlara döner ve onların önderi olarak kenti kesinlikle yenilgiye uğratacağını ve tahtı ile krallığını geri kazanacağını ilan eder.

Sayısız kalabalığın arasında tufandan önce yaşamış uzun ömürlü nesil de vardır; iri yapılı ve üstün zekâlı adamlar, düşmüş meleklerin denetimine boyun eğerek tüm becerilerini ve bilgilerini kendilerini yüceltmek için kullanmışlar; muhteşem sanat eserleriyle tüm dünyayı dehalarını putlaştırmaya yönelten, fakat zulümleriyle ve kötü niyetleriyle yeryüzünü kirleterek Allah'ın suretini tahrif eden insanlar, Allah'ın kendilerini evreninden silmesine neden olmuşlardır. Ulusları fetheden krallar

ve generaller, hiçbir muharebe kaybetmemiş olan yürekli adamlar, krallıkları titreten gururlu ve gayretli savaşçılar da oradadır. Bunlar ölümden hiçbir değişiklik geçirmemişlerdir. Mezardan çıkarken, düşüncelerinin akışı tam kesildiği yerden yeniden başlar. Düştükleri sırada kendilerine egemen olan aynı ele geçirme arzusu tarafından yönlendirilirler.

Şeytan önce kendi melekleriyle, sonra da bu krallar, fatihler ve kudretli adamlarla görüşür. Kendi taraflarındaki güce ve adam sayısına bakarak, kentin içindeki ordunun kendilerine kıyasla küçük olduğunu ve alt edilebileceğini duyururlar. Yeni Yeruşalim'in zenginliklerini ve görkemini ele

geçirmek için planlarını hazırlarlar. Tümü derhal savaş hazırlıklarına girişir. Hünerli zanaatkârlar savaş gereçlerini yapar. Başarılarıyla tanınan askeri önderler, savaşçı adamlardan oluşan kalabalıkları tugaylara ve bölüklere ayırır.

Sonunda hücum emri verilir ve sayısız kalabalık –dünyasal fatihlerin hiçbir zaman toplayamadığı kadar büyük, yeryüzünde savaşların başlangıcından beri tüm çağların müşterek kuvvetleri bir araya gelse bile denk olamayacağı bu ordu– harekete geçer. Savaşçıların en güçlüsü Şeytan orduya önderlik eder ve melekleri bu son mücadele için güçlerini birleştirirler. Krallar ve cengâverler onun idaresi altındadır ve

sayısız kalabalıklar geniş bölükler halinde, her biri kendi önderinin yönetiminde onu izler. Sık saflar, askeri talim düzeniyle, yeryüzünün parçalanmış ve engebeli yüzeyinde Allah'ın Kenti'ne doğru ilerler. Yeni Yeruşalim'in kapıları İsa'nın emriyle kapanır ve Şeytan'ın orduları kenti kuşatarak saldırıya hazırlanır.

Şimdi Mesih tekrar düşmanlarının görüş alanı içindedir. Kentin üzerinde, çok yukarılarda, parlak altından bir kaide üzerinde, yüksek ve yüceltilmiş bir taht vardır. Bu tahtın üzerinde Allah'ın Oğlu oturmakta, çevresinde krallığının tebaası bulunmaktadır. Mesih'in kudretini ve yüceliğini hiçbir dil ifade edemez, hiçbir kalem

resmedemez. Ebedi Baba'nın görkemi Oğlu'nu kuşatmıştır. O'nun mevcudiyetinin parlaklığı Allah'ın Kenti'ni kaplamakta ve kapıların ötesine taşarak tüm yeryüzünü ışıltısıyla doldurmaktadır.

Tahtın en yakınında, bir zamanlar Şeytan'ın davasının en ateşli neferleri olan, fakat daha sonra ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçaları³⁹⁵ gibi, Kurtarıcıları'nı derinden ve ateşli bir bağlılıkla izlemiş olanlar vardır. Onların yanında, sahtekârlık ve sadakatsizlik ortamında Hristiyan karakterlerini tekmil edenler, tüm Hristiyanlık alemi geçersiz ilan ettiği halde Allah'ın yasasını yüceltenler ve tüm çağlardan, imanları uğruna şehit

olan milyonlar durmaktadır. Bunlardan sonra ise “her ulustan, her oymaktan, her halktan, her dilden oluşan, kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık tahtın ve Kuzu’nun önünde... hepsi de birer beyaz kaftan giymiş, ellerinde hurma dalları” ile durmaktadır (Vahiy 7:9). Savaşları sona ermiş, zafer kazanmışlardır. Yarışta koşmuşlar, ödülü kazanmışlardır. Ellerindeki hurma dalları kazandıkları zaferin göstergesi, beyaz kaftanlar ise artık onların olan Mesih’in doğruluğunun simgesidir.

Kurtulanlar, göğün kubbelerinden defalarca yankılanan bir övgü ilahisi söylerler: “Kurtarış, tahtta oturan Tanrımız’a ve Kuzu’ya özgüdür!”

(Vahiy 7:10). Melekler ve serafklar seslerini hep bir ağızdan övgü ile yükseltirler. Kurtulanlar Şeytan'ın gücünü ve habisliğini gördüklerinde, kendilerini muzaffer yapacak olan gücün Mesih'in gücünden başkası olamayacağını her zamankinden daha iyi anlarlar. O parıldayan kalabalık arasında hiç kimse, kendi gücü ve iyiliği sayesinde başarılı olmuş gibi kurtuluşu kendisine mal etmez. Neler yaptıkları ve neler çektiklerinden hiç bahsedilmez; ancak her ilahinin konusu, her marşın ana ilkesi şudur: Kurtuluş Allahımız'a ve Kuzu'ya özgüdür.

Bir araya toplanan yeryüzünün ve göğün sakinlerinin huzurunda, Allah'ın

Oğlu'nun son taç giyme töreni başlar. şimdi ise, eşsiz bir yücelik ve kudrete sahip olan Kralların Kralı, yönetimine isyan edenlere dair hükmünü verir ve yarasını çiğneyerek halkına zulmeden isyancılar üzerinde adaleti yerine getirir. Allah'ın peygamberi şöyle diyor: “Sonra büyük, beyaz bir taht ve tahtta oturanı gördüm. Yerle gök önünden kaçtılar, yok olup gittiler. Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı” (Vahiy 20:11, 12).

Kayıtları içeren kitaplar açıldığında ve İsa'nın gözü kötülere baktığında,

işledikleri her günahın bilincine varırlar. Ayaklarının paklık ve kutsallık yolundan saptığı yeri, gururun ve isyanın kendilerini Allah'ın yarasını çığnemedede ne kadar ileri götürdüğünü görürler. Günaha düşkünlükleri ile teşvik ettikleri baştan çıkarıcı ayartılar, kötüye kullanılan bereketler, aşığılanan Allah'ın habercileri, inatçı ve tövbesiz kalplerinin geriye püskürttüğü merhamet dalgaları – sanki ateşten harflerle yazılmış gibidirler.

Tahtın üzerinde çarmıh görünür; ardından Adem'in ayartılması, günaha düşmesi ve harika kurtuluş planındaki diğere aşamalar sahne sahne, panoramik bir şekilde görüntülenir. Kurtarıcı'nın mütevazı doğumu; çocukluğundaki

yalın ve itaatkâr yaşamı; Şeria Irmağı'ndaki vaftizi; çöldeki orucu ve denenmesi; kamu hizmeti, göğün en değerli bereketlerini insanlara açması; sevgi ve merhamet işleriyle dolu günler, dağların ıssızlığındaki dua ve gözetim geceleri; iyiliklerine karşılık olarak gördüğü kıskançlık, nefret ve kin dolu entrikalar; Getsemani'de tüm dünyanın günahlarının ezici ağırlığı altında çektiği korkunç, sır dolu acılar; ihanete uğrayarak cani kalabalığa teslim edilmesi; o dehşet gecesinin korku dolu olayları –en sevdiği öğrencileri tarafından terk edilen, karşı koymayan tutuklunun, Yerusâlim sokaklarında itekaka götürülmesi; Allah'ın Oğlu'nun Hanan'ın önüne mahkemeye

çağırılması, başrahabin sarayında, Pilatus'un yargı kürsüsü önünde ve namert ve zalim Hirodes'in önünde suçlanması, alay edilmesi, hakarete uğraması, işkence görmesi ve ölüme mahkûm edilmesi— canlı bir şekilde gözler önüne serilir.

Şimdi de dalgalanan kalabalığın önünde son sahneler belirmektedir – sabırlı Elemler Adamı'nın Golgota'ya giden yolu tırmanması; göğün Efendisi'nin çarmıhta asılması; kendini beğenmiş rahiplerin ve alaycı ayaktakımının O'nun ölüm acılarına gülmeleri; doğaüstü karanlık; sarsılan yerin, yarılan kayaların, açılan mezarların Dünyanın Kurtarıcısı'nın canını verdiği anı damgalaması.

Korkunç olaylar aynen cereyan ettiği şekilde gösterilir. Şeytan'ın, meleklerinin ve tebaasının, kendi yaptıkları işin görüntüsünden yüz çevirecek güçleri yoktur. Her bir oyuncu, oynadığı bölümü hatırlar. İsrail'in Kralı'nı öldürebilmek için Beytlehem'li masum çocukları katleden Hirodes; Vaftizci Yahya'nın kanının sorumluluğu suçlu canının üzerinde olan aşağılık Hirodiya; zayıf karakterli, fırsatçı Pilatus; alaycı askerler; rahipler ve önderler ve "O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!"³⁹⁶ diye bağırarak gözü dönmüş kalabalık – şimdi hepsi suçlarının büyüklüğünü görmektedir. O'nun yüzünün güneşi gölgede

bırakan ilahî yüceliğinden saklanmak için boşuna uğraşırlar, kurtulanlar ise, taçlarını Kurtarıcı'nın ayakları dibine atarak "O benim için öldü!" diye haykırmaktadırlar.

Fidyeyle kurtarılanlar arasında Mesih'in elçileri, yiğit Pavlus, ateşli Petrus, sevilen ve seven Yuhanna, onların vefalı kardeşleri ve onlarla birlikte şehitlerden oluşan sayısız bir ordu vardır; kent duvarlarının dışında ise, her aşağılık ve iğrenç şeyin yanı sıra, içeridekilere zulmeden, onları hapse atan ve öldürenler vardır. Zalim ve ahlaksız bir canavar olan Nero oradadır, bir zamanlar işkence ettiği ve en şiddetli acılarından şeytanî bir zevk duyduğu insanların sevincini ve

yüceltilmelerini görmektedir. Annesi de orada bulunarak kendi işlerinin sonucuna tanık olmakta; kötü karakter özelliklerinin oğluna nasıl geçtiğini, etkisiyle ve örneğiyle özendirdiği ve geliştirdiği tutkuların, dünyayı titreten suçlar olarak nasıl meyve verdiğini görmektedir.

Mesih'in elçileri olduklarını iddia eden, ancak O'nun halkının vicdanını denetim altında tutmak için işkenceye, zindana ve kazıklara başvurmaktan kaçınmayan papalık yanlısı rahipler ve piskoposlar da oradadır. Kendilerini yücelterek Allah'ın üzerine çıkmaya çalışan ve Yüceler Yücesi'nin yasasını değiştirmeye cüret eden kibirli papalar da oradadır. Bu sözde kilise babalarının

Allah'a verilecek bir hesaplardı vardır ve mümkün olsa bundan memnuniyetle kaçarlardı. Her Şeyi Bilen'in kendi yasasını kışkandığını ve suçluyu hiçbir şekilde temize çıkarmayacağını çok geç anlamışlardır. Artık Mesih'in kendi isteklerini acı çeken halkıninkilerle bir tuttuğunu öğrenmişlerdir ve O'nun kendi sözlerinin gücünü hissederler: "Bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, Benim için yapmış oldunuz" (Matta 25:40).

Kötü dünyanın tümü, göğün yönetimine karşı işlenen ağır ihanet suçuyla, Allah'ın mahkemesinde yargılanmaktadır. Davalarını savunacak kimseleri yoktur; mazeretleri de kalmamıştır; sonsuz ölüm cezasına

mahkûm olurlar.

Artık günahın karşılığının asil bağımsızlık ve sonsuz yaşam değil, esaret, yıkım ve ölüm olduğu anlaşılmıştır. Kötüler isyankâr hayatları yüzünden nelerden mahrum kaldıklarını görürler. Kendilerine sunulan çok daha olağanüstü ve kıymetli yüceliği o zaman reddetmişlerdi; fakat şimdi ne kadar da cazip görünmektedir. Kaybolan can “Bütün bunlar benim olabilirdi” diye feryat eder; “fakat ben bunları benden uzaklaştırmayı seçtim. Ah, o tuhaf cazibe! Esenliği, huzuru ve şerefi, sefaletle, rezillikle ve umutsuzlukla değiştirdim.” Hepsi de gökten dışlanmalarının adil bir karar olduğunu

görmektedir. Yaşamlarıyla “Bu Adam’ın [İsa’nın] üzerimize kral olmasını istemiyoruz”³⁹⁷ diye ilan etmişlerdir.

Kötüler büyülenmişçesine Allah’ın Oğlu’nun taç giyme törenini izlerler. O’nun ellerinde ilahî yasa levhalarını, kendilerinin küçümsediği ve çiğnediği kuralları görürler. Kurtululardan yükselen hayret, coşkun sevinç ve hayranlık bağrıışlarına tanık olurlar; melodi dalgası kentin dışında kalan büyük kalabalıkların üzerinden geçerken, hep bir ağızdan bağırırlar, “Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı, Senin işlerin büyük ve şaşılması işlerdir. Ey ulusların kralı, Senin yolların doğru ve adildir” (Vahiy 15:3); ve secde ederek Yaşam Önderi’ne ibadet ederler.

Şeytan, Mesih'in görkemini ve yüceliğini gördüğünde felç olmuş gibidir. Bir zamanlar koruyucu bir keruv olduğunu, nereden düştüğünü anımsar. Parlak seraf, "seherin oğlu";³⁹⁸ nasıl da değişmiş, nasıl da alçalmıştır! Bir zamanlar şereflendirildiği meclisten, şimdi sonsuza dek dışlanmıştır. Şimdi Baba'nın yanında başka birinin durarak, O'nun görkemini gizlediğini görür. Mesih'in başına taç yerleştiren büyük yapılı ve görkemli görünümlü meleği görür ve bu meleğin yükseltilmiş konumunun aslında kendisine ait olabileceğini bilir.

Hafızası masumiyet ve paklık yurdunu, Allah'a karşı söylenerek isyan çıkarana ve Mesih'i kıskanana dek

kendisinin olan huzuru ve tatmin duygusunu anımsar. Suçlamaları, isyanı, meleklerin duygudaşlığını ve desteğini kazanmak için kullandığı hileleri, Allah ona af teklif ettiğinde kendisini düzeltmek için hiçbir şey yapmamaktaki inatçı ısrarı – tümü canlı bir şekilde gözlerinin önüne gelir. İnsanlar arasındaki çalışmasını ve bunun sonuçlarını –insanın insan kardeşine düşmanlığını, yaşamın korkunç bir şekilde yok edilmesini, krallıkların yükseliş ve düşüşlerini, tahtların devrilmesini, uzun kargaşalar, çatışmalar ve devrimler dizisini– gözden geçirir. Mesih'in işine karşı çıkmak ve insanı daha da batırmak için sürekli çabalarını anımsar. Cehennemî

entrikalarının, İsa'ya itimat edenleri yok etmekte aciz kaldığını görür. Şeytan krallığına, çalışmasının meyvelerine baktığında, yalnızca başarısızlık ve yıkım görür. Emrindeki kalabalıkları Allah'ın Kenti'nin kolay bir av olacağına inandırmıştır, fakat bunun doğru olmadığını bilmektedir. Büyük mücadele sürecinde tekrar tekrar yenik düşmüş ve teslim olmak zorunda kalmıştır. Ebedi Olan'ın gücünü ve yüceliğini fazlasıyla iyi bilmektedir.

Büyük isyancının asıl amacı, kendisini haklı göstermek ve isyandan ilahî yönetimi sorumlu tutmaktır. Bu amaçla muhteşem zekâsını sonuna kadar zorladı. Maksatlı ve sistemli olarak

çalışarak, muhteşem bir başarıyla, sayısız kalabalıkları, uzun zamandır sürmekte olan büyük mücadelenin kendi anlattığı şekilde olduğuna inandırdı. Bu usta komplocu, binlerce yıl boyunca yalanı gerçek diye yutturmuştur. Ancak artık, isyanın sonunda bastırılacağı ve Şeytan'ın geçmişinin ve karakterinin açığa çıkarılacağı zaman gelmiştir. Mesih'i tahttan indirmek, O'nun halkını yok etmek ve Allah'ın Kenti'ni ele geçirmek için son büyük çabasında, başaldatıcının maskesi tamamen düşmüştür. Onunla birlik olanlar, davasının tümüyle boşa çıktığını anlarlar. Mesih'in izleyicileri ve sadık melekler, Allah'ın yönetimine karşı

planladığı entrikaları sonuna kadar görürler. O, evrensel bir nefret odağıdır.

Şeytan, bu istemli isyanının kendisini göğe uygunsuz hale getirdiğini anlar. Güçlerini Allah'a karşı savaş etmek üzere geliştirmiştir; göğün paklığı, huzuru ve uyumu onun için büyük bir işkence olacaktır. Allah'ın merhametine ve adaletine karşı yaptığı suçlamalar artık susturulmuştur. Yehova'nın üstüne yıkmaya çalıştığı suçlama, tümüyle kendi üzerine kalmıştır. Ve şimdi Şeytan, boyun eğerek uğradığı yargının adil olduğunu itiraf eder.

“Ya Rab, senden kim korkmaz, Adını kim yüceltmez? Çünkü kutsal olan yalnız sensin. Bütün uluslar gelip sana

tapınacaklar. Çünkü adil işlerin açıkça görüldü” (Vahiy 15:4). Uzun zamandır süren mücadeledeki her gerçek ve yanlış sorusu artık açıklığa kavuşmuştur. İsyanın sonuçları, ilahî kuralları bir kenara atmanın meyveleri, yaratılan tüm akıllı varlıkların gözleri önüne serilmiştir. Allah’ın yönetiminin aksine, Şeytan’ın egemen oluşunun sonuçları, tüm evrene sunulmuştur. Şeytan’ın kendi işleri onu mahkûm etmiştir. Allah’ın bilgeliği, O’nun adaleti ve O’nun iyiliği, bütünüyle kanıtlanmış olarak ayakta durmaktadır. O’nun büyük mücadeledeki tüm ilişkilerini, kendi halkının ebedi iyiliği ve kendi yarattığı tüm dünyaların iyiliği için yürüttüğü görülmüştür.

“Bütün yaratların sana Şükreder, ya RAB, sadık kulların sana övgüler sunar” (Mezmur 145:10). Günahın tarihi, Allah’ın yarattığı tüm varlıkların mutluluğunun O’nun yasasının varlığına bağı olduğına sonsuza dek tanık olacaktır. Büyük mücadeledeki tüm gerçekler göz önünde olarak, hem sadıklar, hem de isyancılar olmak üzere tüm evren, hep birlikte ilan edecektir: “Ey ulusların kralı, Senin yolların doğru ve adildir.”

Evrenin önünde, Baba ile Oğul’un insanın yararına yaptığı büyük fedakârlık sunulmuştur. Mesih’in meşru konumunu alacağı ve yüceltilerek bütün yönetimlerin, egemenliklerin ve anılacak bütün

adların çok üstüne çıkarılacağı zaman gelmiştir. O, kendisini bekleyen sevinç uğruna –birçok oğulu yüceliğe erİştirebilmek için– utancı hiçe sayıp çarmıhta ölüme katlanmıştı.³⁹⁹ Acı ve utanç anlaşılabilir ölçüde büyüktür, ancak sevinç ve yücelik daha da büyüktür. Kendi suretine göre yenilenmiş olan kurtarılanlara bakar, her kalp ilahî olanın mükemmel izini taşımakta, her yüz Kralları'nın benzerliğini yansıtmaktadır. Onlarda canını feda etmesinin sonucunu görür ve hoşnut olur.⁴⁰⁰ Bundan sonra hem doğruların, hem de kötülerin bir araya gelmiş kalabalıklarının duyabileceği bir sesle ilan eder: “İşte, kanımla satın aldıklarım! Onlar için acı çektim, onlar

için can verdim, öyle ki sonsuz çağlar boyunca Benim huzurumda yaşayabilsinler.” Bundan sonra tahtın çevresindeki beyaz kaftanlılardan bir övgü ilahisi yükselir: “Boğazlanmış Kuzu gücü, zenginliği, bilgeliği, kudreti, saygıyı, yüceliği, övgüyü almaya layıktır” (Vahiy 5:12).

Şeytan, Allah’ın adaletini itiraf etmeye ve Mesih’in üstünlüğüne boyun eğmeye mecbur kaldığı halde, karakteri değişmemiştir. İsyan ruhu, taşkın bir sel gibi, tekrar patlak verir. Gözü dönmüş bir halde, büyük mücadelede teslim olmamaya karar verir. Göğün Kralı’na karşı son bir umutsuz savaş zamanı gelmiştir. Hışımla tebaasının arasına döner ve onlara kendi hiddetini

aşılıyarak acil bir savaşa sürüklemeye çalışır. Ne var ki, cezbederek isyana sürüklediği sayısız milyonların hiçbiri artık onun üstünlüğünü kabul etmemektedir. Gücünün sonuna gelmiştir. Kötüler, Allah'a karşı Şeytan'daki nefrete benzer bir nefretle dolarlar; ancak durumlarının umutsuz olduğunu, Yehova'yı alt edemeyeceklerini görmektedirler. Öfkeleri, Şeytan'a ve onun aldatma işine aracılık edenlere karşı alevlenir, böylece iblislerin öfkesi ile onlara saldırırlar.

Rab şöyle diyor: “Madem kendini Tanrı gibi bilge sandın, Ben de yabancıları, en acımasız ulusları üzerine göndereceğim. Bilgeliğinin güzelliğine

kılıç çekecek, görkemini kirletecekler. Seni ölüm çukuruna indirecekler,”
“Seni... yanan taşların arasından kovdum, ey koruyucu Keruv... Böylece seni yere attım, kralların önünde seni yüzkarası yaptım... Bütün seyredenlerin gözü önünde seni yeryüzünde küle çevirdim... Sonun korkunç oldu. Bir daha var olmayacaksın” (Hezekiel 28:6–8, 16–19).

“Savaşta giyilen çizmeleri ve kana bulanmış giysileri yakılacak, ateşe yem olacak.” “RAB bütün uluslara öfkeleni, onların ordularına karşı gazaba geldi. Onları tümüyle mahvolmaya, boğazlanmaya teslim edecek.” “Kötülerin üzerine kızgın

korlar ve kükürt yağdıracak, paylarına düşen kâse kavurucu rüzgar olacak” (Yeşaya 9:5; 34:2; Mezmur 11:6). Allah’ın ateşi gökten iner. Yer parçalanır. Derinliklerinde gizlenmiş olan silahlar dışarı çıkar. Her derin uçurumdan yakıp tüketen alevler fışkırır. Kayalar alev alır. Fırın gibi yanacak olan gün gelmiştir. Maddesel öğeler yanarak yok olur, yer ve yeryüzünde yapılmış olan her şey yanıp tükenir (Malaki 4:1; 2. Petrus 3:10). Yerin yüzeyi eriyik bir kütle – büyük, kaynayan bir göl gibidir. Tanrısızların yargılanmalarının ve mahvoluşlarının zamanıdır – “RAB’bin bir öç günü, Siyon’un davasını güdeceği bir karşılık yılı”dır (Yeşaya 34:8).

Kötüler yeryüzünde yaptıklarının karşılığını alırlar. Süleyman'ın Özdeyişleri 11:31. “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘... Kendini beğenmişlerle kötülük yapanlar samandan farksız olacak; o gün hepsini yakacak’ ” (Malaki 4:1). Bazıları bir an içinde yok edilir, kimileri ise günlerce acı çeker. Hepsi “yaptıkları işlere göre” cezalandırılır. Doğruların günahları Şeytan'a aktarılır, ona hem kendi isyanı için, hem de Allah halkının işlemesine neden olduğu tüm günahların cezası ödetilir. Onun cezası aldattıklarının gördüğü cezalardan kat kat fazla olacaktır. Onun hilelerine kapılan herkes öldükten sonra dahi, o yaşamaya ve acı çekmeye devam edecektir.

Arındırıcı alevlerde kötüler nihayet yok edilir, ne kök, ne dal bırakılır – Şeytan kök, izleyicileri ise dallardır. Yasanın cezası tam olarak uygulanmıştır; adaletin gerekleri yerine getirilmiştir; gök ve yer, bunu görerek, Yehova'nın adaletini ilan eder.

Şeytan'ın yıkım işi sonsuza dek bitmiştir. Altı bin yıl boyunca isteğini yapmış, dünyayı üzüntüyle doldurarak tüm evrende acıya neden olmuştur. Tüm yaratılış hep birlikte acı içinde inleyerek eziyet çekmiştir. Allah'ın yaratıkları, bundan böyle onun varlığından ve ayartılarından sonsuza dek kurtarılır. “Bütün dünya rahatta ve susmuş; [doğrular] birden terennümle coşarlar” (Yeşaya 14:7 [KM]). Bunun

ardından, tüm sadık evrenden bir övgü ve zafer çığlığı yükselir. “Büyük bir kalabalığın, güröl güröl akan suların, güçlü gök gürlemelerinin sesine benzer sesler” işitilir: “Haleluya! Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrımız Egemenlik sürüyor” (Vahiy 19:6).

Tüm yeryüzünü yok eden ateş kuşatmışken, doğrular Kutsal Kent'te güvence içindedirler. İlk diriliş dahil olanların üzerinde, ikinci ölümün yetkisi yoktur. Allah kötüler için yakıp tüketen bir ateş iken, kendi halkı için ise bir güneş, bir kalkandır (Vahiy 20:6; Mezmur 84:11).

“Yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı” (Vahiy 21:1).

Kötüleri yakıp tüketen ateş, yeryüzünü arındırır. Lanetin tüm izleri silinir. Fidyeyle kurtarılanların gözü önünde, günahın korkunç sonuçlarını gösteren ve sonsuza kadar yanan bir cehennem olmayacaktır.

Yalnızca tek bir işaret kalır: Kurtarıcımız, çarmıha gerilişinin izlerini taşımaya devam edecektir. O'nun başında, böğründe, ellerinde ve ayaklarında bulunan yaralar, günahın neden olduğu zalimce işlerin yegâne kalıntıları olacaktır. Mesih'i yüceliğinde gören peygamber şöyle diyor: "Elleri ışık saçıyor. Gücünün gizi ellerinde" (Habakkuk 3:4). İnsanı Allah'la barıştıran kızılığın aktığı o delinen böğürden, şimdi Kurtarıcı'nın görkemi

parlamaktadır, “gücünün gizi” oradadır. Kurban aracılığıyla “kurtarmaya gücü olan”dır, bu nedenle Allah’ın merhametini hor görenler üzerinde adaletin gereğini yerine getirmeye muktedirdir. Ve kendini alçaltmasının işaretleri, O’nun en büyük şerefidir; Golgota’nın yaraları sonsuz çağlar boyunca O’nun övgüsünü anlatacak ve kudretini ilan edecektir.

“Sürünün gözcü kulesi olan ey Siyon Kenti’nin doruğu, eski egemenliğine kavuşacaksın” (Mika 4:8). Alevli kılıcın ilk çifti Aden bahçesinden uzaklaştırdığı günden beri kutsal insanların özlemle beklediği zaman, “Tanrı’ya ait olanların kurtuluşu”nun

zamanı gelmiştir (Efesliler 1:14). Başlangıçta insana kendi krallığı olarak verilen, onun tarafından Şeytan'ın eline teslim edilen ve uzun zamandır güçlü düşmanın elinde tutulan yeryüzü, muhteşem kurtuluş planı ile tekrar geri alınmıştır. Günah yüzünden kaybedilen her şey tekrar bulunmuştur. “Dünyayı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren, üzerinde yaşanmasın diye değil, yaşansın diye biçimlendiren RAB... şöyle diyor...” (Yeşaya 45:18). Yeryüzü kurtulanların ebedi ikametgâhı yapıldığında, Allah'ın dünyayı yaratmasınının asıl amacı yerine gelmiş olur. “Doğrular ülkeyi miras alacak, orada sonsuza dek yaşayacak” (Mezmur 37:29).

Gelecekteki mirasın fazla maddesel görünmesi korkusu, pek çok kişinin, ona evimiz olarak bakmamızı sağlayan gerçeklerden uzaklaşarak, ruhsallığa yönelmesine neden olmuştur. Mesih öğrencilerine, onlar için Baba'nın evinde yer hazırlamaya gittiğine dair güvence vermişti. Allah'ın sözünde yer alan öğretileri kabul edenler, göksel ikametgâh konusunda tamamen bilgisiz kalmaz. Fakat yine de, "Tanrı'nın kendisini sevenler için hazırladıklarını hiçbir göz görmedi, hiçbir kulak duymadı, hiçbir insan yüreği kavramadı" (1. Korintliler 2:9). Doğruların ödülünü tarif etmek için insan dili yetersizdir. Yalnızca onu görenler bunu bileceklerdir. Allah'ın

Cenneti'nin görkemini hiçbir sınırlı zihin kavrayamaz.

Kutsal Kitap'ta kurtulanların mirasına “ülke” denir (İbraniler 11:14–16). Orada göksel Çoban sürülerini yaşam sularının pınarlarına götürür. Yaşam ağacı meyvesini her ay verir ve ağacın yaprakları ulusların hizmetindedir. Cam berraklığında, hiç durmadan akan ırmaklar vardır, kıyılarında sallanan ağaçlar, Rabb'in fidyeyle kurtardıkları için hazırlanan yollara gölge eder. Geniş ovalar güzel tepelerle birleşir, Allah'ın dağları heybetli zirvelerini yükseltirler. Yaşam ırmaklarının yanındaki huzurlu ovalarda, çoktan beridir göçebe ve gezgin olan Allah'ın halkı bir yuva bulacaktır.

“Halkım esenlik dolu evlerde, güvenli ve rahat yerlerde yaşayacak.”
“Ülkenden şiddet, sınır boylarından soygun ve yıkım haberleri duyulmayacak artık. Surlarına Kurtuluş, kapılarına Övgü adını vereceksin.” “Evler yapıp içlerinde yaşayacak, bağlar dikip meyvesini yiyecekler. Yaptıkları evlerde başkası oturmayacak, diktikleri bağın meyvesini başkası yemeyecek... seçtiklerim, elleriyle ürettiklerinin tadını çıkaracaklar” (Yeşaya 32:18; 60:18; 65:21, 22).

Orada, “çöl ve kurak toprak sevinecek, bozkır coşup çiğdem gibi çiçeklenecek.” “Dikenli çalı yerine çam, ısırğan yerine mersin ağacı bitecek.”

“Kurtla kuzu bir arada yaşayacak, parsla oğlak birlikte yatacak... onları küçük bir çocuk güdecek.” “Kutsal dağımın hiçbir yerinde kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek” diyor Rab (Yeşaya 35:1; 55:13; 11:6, 9).

Göğün atmosferinde acı var olamaz. Artık gözyaşı, cenaze törenleri, yas nişanları olmayacak. “Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ızdırap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalktı.” “Ve orada oturan: Hastayım, demiyecek; orada oturan kavmin fesadı bağışlanacak” (Vahiy 21:4; Yeşaya 33:24 [KM]).

Yeni Yeruslaim, yüceltilen yeni yeryüzünün başkenti, “RAB’bin elinde güzellik tacı, Tanrı’nın elinde krallık

sarığı”dır. “Kentın ışıltısı çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşının ışıltısına benziyordu.” “Uluslar kentın ışığında yürüyecekler. Dünya kralları servetlerini oraya getirecekler.” Rab şöyle diyor: “Yeruşalim için sevinecek, halkım için coşacağım.” “İşte, Tanrı’nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O’nun halkı olacaklar, Tanrı’nın kendisi de onların arasında bulunacak” (Yeşaya 62:3; Vahiy 21:11, 24; Yeşaya 65:19; Vahiy 21:3).

Allah’ın Kenti’nde “gece olmayacak.” Hiç kimsenin uyuma ihtiyaı veya isteği olmayacak. Allah’ın isteğini yapmaktan ve O’nun adına övgüler

sunmaktan yorulan olmayacak. Her zaman sabah tazeliğini yaşayacağız ve bu hiçbir zaman bitmeyecek. “Çıra ışığına da güneş ışığına da gereksinimleri olmayacak. Çünkü Rab Tanrı onlara ışık verecek” (Vahiy 22:5). Güneşin ışığını çok aşan bir aydınlık olacak, bu aydınlık öğle güneşinden çok daha parlak olmasına rağmen gözleri kamaştırmayacak. Allah’ın ve Kuzu’nun görkemi Kutsal Kent’i solmayan bir ışıkla dolduracak. Kurtarılanlar, ebedi gün ışığının güneşsiz görkeminde yürüyecekler.

“Kentte tapınak görmedim. Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı ve Kuzu, kentin tapınağıdır” (Vahiy 21:22). Allah’ın halkı, Baba ve Oğul’la

serbest birliktelik şerefine sahip olacaklar. “Şimdi her şeyi aynadaki silik görüntü gibi görüyoruz” (1. Korintliler 13:12). Şimdi Allah’ın suretine, doğanın işlerinde ve O’nun insanlarla ilişkilerinde, bir aynadaymış gibi bakıyoruz; fakat o zaman O’nu yüz yüze, arada bir karartma perdesi olmadan göreceğiz. O’nun huzurunda duracağız ve cemalinin görkemini göreceğiz.

Kurtarılanlar, bilindikleri gibi bilecekler. Allah’ın cana kendisinin ektiği sevgiler ve duygudaşlıklar, orada en gerçek ve en tatlı şekilde uygulanacak. Kutsal varlıklarla saf birliktelik, kutsal meleklerle ve tüm çağlardan gelen, kaftanlarını Kuzu’nun

kanında yıkayarak bembeyaz eden sadıklarla birlikte uyumlu toplumsal yaşam, “yerde ve gökte her aile”yi bağlayan kutsal bağlar (Efesliler 3:15) – tüm bunlar kurtarılanların mutluluğunu pekiştirecek.

Orada, ölümsüz zihinler, bitmez bir neşe ile, yaratıcı gücün harikalarını ve kurtaran sevginin gizemlerini düşünecekler. Allah’ı unutmaya ayartacak zalim ve aldatıcı düşman olmayacak. Her yeti geliştirilecek, her kapasite arttırılacak. Bilgi edinmek zihni yormayacak ve enerjiyi tüketmeyecek. En büyük girişimler gerçekleştirilebilecek, en yüce hedeflere ulaşılacak, en büyük tutkular uygulanabilecek; yine de hâlâ

tırmanılacak yeni yükseklikler, hayran olunacak yeni harikalar, kavranılacak yeni gerçekler, zihninin, canının ve bedeninin güçlerinin kullanılmasını sağlayacak yeni nesnelere ortaya çıkacak.

Evrenin tüm hazineleri, Allah'ın kurtardıklarının incelemesine açılacak. Ölümlülük zinciri olmadığından, çok uzak dünyalara –insanın üzüntüsünü gördüklerinde üzüntüyle titreyen, kurtarılan bir canın müjdeli haberiyle ezgilerle çınlayan dünyalara– uçmak için yorulmadan kanat açarlar. Yeryüzünün çocukları tarifsiz bir sevinçle, kusursuz varlıkların neşesine ve bilgeliğine kavuşur. Çağlar boyunca Allah'ın eseri üzerinde derin düşünülerek kazanılan bilginin ve

anlayışın hazinelerini paylaşırlar. Görüşleri hiç bulanmadan, yaratılışın görkemine – tümü kendilerine verilen düzende Tanrı'nın tahtını çevreleyen, güneşe, yıldızlara ve sistemlere bakacaklar. En küçükten en büyüğe her şeyin üzerine Yaratıcı'nın adı yazılmıştır ve tümünde O'nun kudretinin zenginliği sergilenmektedir.

Sürüp giden sonsuz yıllar, Allah'a ve Mesih'e ilişkin daha değerli ve daha görkemli açıklamalar getirecek. Bilgi sürekli gelişme içinde olduğu gibi, sevgi, saygı ve mutluluk da artacak. İnsanlar Allah'ı daha iyi tanıdıkça, O'nun karakterine olan hayranlıkları da o kadar artacak. İsa kurtuluşun zenginliklerini ve Şeytan'la gerçekleşen

büyük mücadeledeki hayret verici başarıları onların gözleri önüne serdiğinde, fidyeyle kurtarılanların kalpleri daha coşkun bir bağlılıkla titreyecek ve daha büyük bir sevinç ile altından lirlerini çalacaklar; onbinlerce onbinlerin ve binlerce binlerin sesleri birleşerek dev bir övgü korosu oluşturacak.

“Ardından gökte, yeryüzünde, yer altında ve denizlerdeki bütün yaratıkların, bunlardaki bütün varlıkların şöyle dediğini işittim: ‘Övgü, saygı, yücelik ve güç sonsuzlara dek tahtta oturanın ve Kuzu’nun olsun!’ ” (Vahiy 5:13).

Büyük mücadele sona erer. Artık günahattan da, günahkârlardan da eser

yoktur. Tüm evren temizlenmiştir. Engin yaratılışın tümünde uyum ve hoşnutluk tek bir nabız gibi atar. Her şeyi yaratan Kişi'den, engin uzayın derinlikleri boyunca, yaşam, ışık ve hoşnutluk akmaktadır. En küçük atomdan en büyük dünyaya kadar, canlı ya da cansız her şey, gölgelenemeyen bir güzellik ve mükemmel sevinç içinde, Allah'ın sevgi olduğunu ilan etmektedir.

395 Bkz. Zekeriya 3:2.

396 Bkz. Matta 27:25.

397 Bkz. Luka 19:14.

398 Bkz. Yeşaya 14:12.

399 Bkz. İbraniler 2:10; 12:2.

400 Bkz. Yeşaya 53:11.

GENEL NOTLAR

E. G. White mütevellileri tarafından 19 Kasım 1956 ve 6 Aralık 1979 tarihlerinde kabul edilen düzeltmeler.

Sayfa 49. UNVANLAR.–Roma Katolik Kilise Hukukunda, yani, *Corpus Juris Canonici*'de yer alan bir bölümde, Papa III. Innocent, Roma başpiskoposunun “yalnızca insanın değil fakat Allah'ın ta kendisinin yeryüzündeki temsilcisi” olduğunu bildirir; metin üzerine yapılan bir yorumda ise bu ifadenin papanın “asıl Allah ve asıl insan” olan Mesih'in temsilcisi olması nedeniyle söylendiği açıklanır. Bakınız: *Decretales Domini Gregorii Papae IX (Rab Papa IX.*

Gregor'un Fermanları), liber 1 (1. kitap), *De Translatione Episcoporum*, (*Piskoposların nakilleri üzerine*), başlık 7, 3. bölüm; *Corpus Juris Canonici* (2. seri, Leipzig bs., 1881), sütun 99; (Paris, 1612), cilt 2, *Decretales*, sütun 205. Fermanları meydana getiren belgeler, 1140 yıllarında Bologna Üniversitesinde eğitimlik yapmakta olan Gratian tarafından derlenmiştir. Onun çalışması, 1234 yılında Papa IX. Gregor tarafından ekleme yapılarak ve yeniden düzenlenerek tekrar yayınlanmıştır. Diğer belgeler takip eden yıllarda zaman zaman ortaya çıkmıştır, on beşinci yüzyılın sonlarında eklenen *Extravagantes*'in de yer aldığı bu belgeler Gratian'ın

Fermanı da dahil olmak üzere, 1582 yılında hep birlikte *Corpus Juris Canonici* olarak yayınlanmıştır. Papa X. Pius 1904 yılında kilise hukukunda kanunname şeklinde derlemeye izin vermiş, bunun sonucunda ortaya çıkan kanun 1918 yılında yürürlüğe girmiştir.

“Rab Allah Papa” unvanı için bakınız: Papa XXII. John’ın *Extravagantes* üzerine yorumu, başlık 14, 4. bölüm, *Declaramus. Extravagantes*’in 1584 tarihli bir Antwerp basımında, “*Dominum Deum nostrum Papam*” (“Rab Allahımız Papa”) sözleri 153. sütunda yer alır. 1612 tarihli bir Paris baskısında 140. sütunda yer alırlar. 1612 yılından beri yayınlanan çeşitli

baskılarda, “*Deum*” (“Allah”) sözü çıkarılmıştır.

Sayfa 50–51. YANILMAZLIK.– 1870–71 Vatikan Konseyinde ortaya konulan yanılmazlık doktriniyle ilgili olarak, bakınız: Philip Schaff, *The Creeds of Christendom (Hristiyanlığın İman Açıklamaları)*, 2. cilt, *Dogmatic Decrees of the Vatican Council (Vatikan Konseyi’nin Dogmatik İnanç Açıklamaları)*, s. 234–271, bu eserde hem Latince, hem İngilizce metinler yer almaktadır. Tartışma için bakınız: Roma Katolik görüşü için, *The Catholic Encyclopedia (Katolik Ansiklopedisi)*, 7. cilt, “Infallibility (Yanılmazlık)” maddesi, yazar: Patrick J. Toner, s. 790 vd.; James Cardinal Gibbons, *The Faith*

of our Fathers (Atalarımızın İmanı – Baltimore: John Murphy Company, 110. baskı, 1917), 7. ve 11. bölümler. Papalığın yanılmaz olduğu doktrinine Roma Katolik itiraz için, bakınız: Johann Joseph Ignaz von Dollinger (“Janus” müstear adıyla) *The Pope and the Council* (Papa ve Konsey – New York: Charles Scribner’s Sons, 1869); ve W.J. Sparrow Simpson, *Roman Catholic Opposition to Papal Infallibility* (Papalığın Yanılmazlığına Roma Katolik İtirazı – Londra: John Murray, 1909). Roma harici görüş için, bakınız: George Salmon, *Infallibility of the Church* (Kilisenin Yanılmazlığı – Londra: John Murray, gözden geçirilmiş baskı, 1914).

Sayfa 52. TASVİRLERE
TAPINMA.–“Tasvirlerle tapınma ...
Hristiyanlıkta, kiliseye sinsice ve
neredeysse fark edilmeden giren
yozlaşmalardan biriydi. Bu yozlaşma
diğer sapkınlıklar gibi birdenbire
gelişmedi, zira o durumda kararlı bir
kınama ve azar ile karşılanırdı: fakat
göze hoş görünen bir kisve altında işe
başladıktan sonra, kendisiyle bağlantılı
olarak bir uygulama diğerini izledi ve
kilise putperestlik uygulamalarının
içine battı, üstelik etkin bir şekilde
karşı koyulmamasının yanı sıra,
neredeysse hiçbir kararlı itiraz da
gösterilmedi; böylece en sonunda bunu
kökünden sökmek için çaba
gösterildiğinde, kötülüğün kökleri

sökmeye imkân vermeyecek kadar derinde bulundu... Bunun kökenlerinin izi, insan kalbindeki putperestlik ve Yaraticı'dan ziyade yaratığa kulluk etme eğiliminden kaynaklanmaktadır...

“Tasvirler ve resimler kiliselere ilk olarak kendilerine tapınılması için değil, ya okuyamayan kişilere öğretim vermek üzere kitapların yerine, ya da diğerlerinin zihinlerinde adanmışlık uyandırmak için getirilmişti. Bu amaca ne kadar hizmet ettikleri şüphelidir; fakat bir süre için durumun böyle olduğu kabul edilse dahi, çok geçmeden bu durumdan çıktı ve kiliselere getirilen tasvirler ve heykellerin cahil kişilerin zihinlerini

aydınlatmaktan ziyade kararttıkları, ibadet edenlerin adanmışlığını arttırmaktan ziyade azalttıkları anlaşıldı. Öyle ki, her ne kadar insanların zihinlerini Allah'a yöneltmek için tasarlanmış olurlarsa olsunlar, sonunda onları O'ndan döndürerek yaratılmış şeylere ibadete yönlendirdiler.”–J. Mendham, *The Seventh General Council, The Second of Nicaea (Yedinci Genel Konsey, İkinci İznik Konseyi)*, Giriş, sayfa III–VI.

Tasvirlerle tapınmayı tesis etmek üzere toplanan M.S. 787 İkinci İznik Konseyinin tutanakları ve kararları için, bakınız: Baronius, *Ecclesiastical Annals* (Kilise Yıllıkları), 9. cilt, s. 391–407 (Antwerp, 1612); J. Mendham,

The Seventh General Council, The Second of Nicaea (Yedinci Genel Konsey, İkinci İznik Konseyi); ed. Stillingfleet, Defense of the Discourse Concerning the Idolatry Practiced in the Church of Rome (Roma Kilisesi'nde Uygulanan Putperestlikle ilgili Tezinin Savunması – Londra, 1686); A Select Library of Nicene and Post–Nicene Fathers (İznik Konseyi Zamanı ve Sonrası Kilise Babalarından Seçme bir Kitaplık), 2. seri, 14. cilt, s. 521–587 (New York, 1900); Charles J. Hefele, A History of the Councils of the Church, From the Original Documents (Orijinal Belgelerden Kilise Konseylerinin Tarihçesi), 18. kitap, 1. bölüm, madde ۲ ; ۳۳۳ , ۳۳۲. bölüm, madde ۳۴۵–352

(T. and T. Clark editörler, 1896), 5. cilt, s. 260–304, 342–372.

Sayfa 53. KONSTANTİN'İN PAZAR YASASI.—İmparator Konstantin tarafından M.S. 321 yılının yedi Mart günü çıkarılan, işlerden dinlenme gününe ilişkin yasa, şu şekildedir:

“Kutsal Güneş gününde tüm yargıçlar, kentlerde oturanlar ve sanatkârlar dinlenecektir. Ancak köylerde oturanlar tarlaların işlenmesiyle serbestçe ilgilenebilirler, zira sürülü toprağa tohum ekmek ya da çukurlara asma dikmek için daha uygun bir gün olmaması sık görülmektedir. Öyle ki, göksel takdirle sağlanan fırsat, kısa bir süre yüzünden kaçırılmasın.”—Joseph Cullen Ayer, *A Source Book for Ancient*

Church History (Kadim Kilise Tarihi İçin Bir Kaynak Kitap – New York: Charles Scribner’s Sons, 1913), kısım 2, 1. dönem, 1. bölüm, madde 69, g, s. 280, 284.

Latince aslı, *Codex Justiniani (Jüstinyen Kodeksi)* kitap 3, başlık 12, madde 3’te bulunmaktadır. Yasanın Latince aslı ve İngilizce tercümesi Philip Schaff tarafından hazırlanan *History of the Christian Church (Hristiyan Kilisesi’nin Tarihi)* adlı eserde, 3. cilt, 3. dönem, 7. bölüm, kısım 75, s. 380, 1 numaralı dipnotta; ayrıca James A. Hessey tarafından hazırlanan *Bampton Lectures, Sunday (Bampton Dersleri, Pazar)*, ders 3, 1. paragraf, 3. basım, Murray’in 1866 tarihli baskısında, s.

58'de yer almaktadır. Yukarıda belirtilen Schaff'a ait eserdeki; ayrıca Albert Henry Newman, *A Manual of Church History* (*Kilise Tarihinin Elkitabı* – Philadelphia: The American Baptist Publication Society, 1933 basımı), gözden geçirilmiş baskı, 1. cilt, s. 305–307; ve Leroy E. Froom, *The Prophetic Faith of our Fathers* (*Atalarımızın Nebevî İmanı* – Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn., 1950), 1. cilt, s 376–381'deki tartışmalara bakınız.

Sayfa 53. PEYGAMBERLİK TARİHLERİ.–Zamana ilişkin peygamberlik sözlerinin yorumlanmasında önemli bir ilke yıl–gün ilkesidir, buna göre peygamberlik

zamanının bir günü, tarihsel zamanın takvim yılında bir yıl olarak sayılır. İsraililer Kenan diyarına girmeden önce, orayı araştırmak için önden on iki casus göndermişlerdi. Casuslar kırk gün boyunca orada kaldılar, geri döndüklerinde İbraniler onların verdiği haberlerden korkarak, vaat edilmiş ülkeye giderek orayı ele geçirmekten kaçındılar. Bunun sonucunda Rab haklarında hüküm verdi: “Ülkeyi araştırdığınız günler kadar –kırk gün, her gün için bir yıldan kırk yıl– suçunuzun cezasını çekeceksiniz.” Çölde Sayım 14:34. Gelecek zamanı hesaplamak için benzer bir yöntem, Hezekiel peygamber aracılığıyla belirtilmiştir. Yahuda krallığını

suçlarına karşılık kırk yıllık bir ceza bekliyordu. Rab, peygamber aracılığıyla şöyle dedi: “Bunu yaptıktan sonra, bu kez sağ yanına uzan, Yahuda halkının suçunun cezasını çek. Sana kırk gün, her yıl için bir gün ayırdım” (Hezekiel 4:6). Bu yıl–gün ilkesi, “iki bin üç yüz akşam, sabah” (Daniel 8:14) şeklindeki peygamberlik sözü ve “bir vakte, vakitlere ve yarım vakte kadar” (Daniel 7:25, [KM]), “kırk iki ay” (Vahiy 11:2; 13:5) ve “bin iki yüz altmış gün” (Vahiy 11:3; 12:6) olarak çeşitli şekillerde ifade edilen 1260 günlük dönem yorumlanırken önemli bir uygulama alanına sahiptir.

Sayfa 55. SAHTE YAZILAR.–
Zamanımızda çoğunlukla sahte olarak

kabul edilen belgeler arasında, Konstantin'in Bağışı ve Sahte İsidor Fermanları özellikle önemlidir. “ ‘Konstantin'in Bağışı’, Orta Çağın sonlarından beri, Büyük Konstantin tarafından Papa I. Sylvester'e yazılmış gibi görünen bir belgeye geleneksel olarak verilen isimdir, ilk olarak Paris'te, muhtemelen dokuzuncu yüzyıl başına ait olan bir elyazmasında (*Codex Lat. 2777*) bulunmuştur. On birinci yüzyıldan beri papalığın iddiaları lehinde güçlü bir tez olarak kullanılmış, on ikinci yüzyıldan beri ise şiddetli bir tartışmanın konusu olmuştur. Aynı zamanda, papalığın başlangıçtaki ve ortaçağdaki Roma İmparatorlukları arasında ara bir

dönem olarak görülmesini mümkün hale getirerek, ortaçağda Roma yasasının kabulü için teorik bir zemin hazırlamış, seküler tarih üzerinde hafife alınamayacak bir etki bırakmıştır.” – *The New Schaff–Herzog Encyclopedia Of Religious Knowledge (Yeni Schaff–Herzog Dinsel Bilgiler Ansiklopedisi)*, 3. cilt, “Donation Of Constantine (Konstantin’in Bağışı)” maddesi, s. 484, 485.

“Bağış”ta geliştirilen tarihsel kuram, Henry E. Cardinal Manning’e ait *The Temporal Power Of The Vicar Of Jesus Christ* (İsa Mesih’in Vekilinin Dünyasal Gücü – Londra 1862) adlı eserde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. “Bağış”ta yer alan tezler skolastik türdeydi, bu

nedenle on beşinci yüzyılda tarihsel tenkidin ortaya çıkışına dek sahtecilik ihtimalinden söz edilmemiştir. Cusali Nicholas, Konstantin'in hiçbir zaman böyle bir bağışta bulunmadığı sonucuna ulaşan ilk kişilerdendir. İtalya'da Lorenzo Valla 1470 yılında bu belgenin sahteliğini mükemmel bir biçimde ortaya koymuştur. Bakınız: Christopher B. Coleman, *Treatise Of Lorenzo Valla On The Donation Of Constantine* (*Lorenzo Valla'nın Konstantin'in Bağışı Üzerine Bilimsel İncelemesi* – New York, 1927). Ancak bir yüzyıl daha, “Bağış”ın ve *Sahte Fermanlar*'ın orijinal olduklarına dair inanç canlı tutuldu. Örneğin, Martin Luther başlangıçta fermanları kabul

etmişti, fakat sonradan Eck'e "Bu fermanlardan şüphem var"; Spalatin'e de "O'nun [papanın] fermanlarıyla yaptığı şey, Mesih'i, yani hakikati yozlaştırmak ve çarmıha germektir" dedi.

Şu hususlar kesin kabul edildi: (1) "Bağış" sahte bir belgedir, (2) bir adama ya da bir döneme ait bir çalışmadır, (3) sahtekâr eski belgeleri kullanmıştır, (4) sahtecilik yaklaşık 752 ve 778 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Katolikler ise, 1592 yılında Baronius tarafından yazılan *Ecclesiastical Annals* (Kilise Yıllıkları) adlı eserle belgenin gerçekliğini savunmaktan vazgeçmişlerdir. En iyi metin için, *Festgabe für Rudolf von*

Gneist (*Rudolf von Gneist için Bağış*) (Berlin, 1888) adlı eserde K. Zeumer tarafından hazırlanan bölüme bakınız. Yukarıda belirtilen Coleman'ın *Bilimsel İnceleme*'sinde ve Ernest F. Henderson tarafından hazırlanan *Select Historical Documents Of The Middle Ages* (*Orta Çağın Seçilmiş Tarihsel Belgeleri* – New York, 1982) adlı eserin 319. sayfasında; ayrıca *Briefwechsel* (*Mektuplaşma* – Weimar basımı), sayfa 141, 161'de tercümesi verilmiştir. Ayrıca bakınız: *The New Schaff–Herzog Encyclopedia Of Religious Knowledge* (*Yeni Schaff–Herzog Dinsel Bilgiler Ansiklopedisi* – 1950), 3. cilt, s. 484; F. Gregorovius, *Rome in the Middle Ages* (*Orta Çağda Roma*), 2. cilt, s. 329; ve Johann Joseph İgnaz von

Dollinger, *Fables Respecting The Popes Of The Middle Ages* (Ortaçağdaki Papalara İlişkin Rivayetler – Londra, 1871).

Metinde belirtilen “sahte yazılar” a, diğer sahte belgelerin yanı sıra Sahte İsidor Fermanları da dahildir. Sahte İsidor Fermanları, Klement’ten (M.S. 100) Büyük Gregor’a (M.S. 600) dek erken dönem papalara atfedilen çeşitli uydurma mektuplardır, “İsidore Mercator” tarafından hazırlandığı iddia edilen dokuzuncu yüzyıla ait bir derlemede yer alırlar. Tenkidin ortaya çıktığı on beşinci yüzyıldan beri “Sahte İsidor” adı kullanılmaktadır.

Sahte İsidor, kendi sahte belgelerinin temeli olarak *Hispana Gallica*

Augustodunensis adlı gerçek kanunlar derlemesini almış, böylece ortaya çıkarılma tehlikesini azaltmıştır, zira kanunlar çoğunlukla eski maddelere yenileri eklenerek oluşturuluyordu. Bu sayede, kendi sahte belgeleri gerçek maddelere karıştırıldığında dikkat çekmiyordu. Sahte İsidor uydurmalarının yalan oldukları artık şüphe götürmez bir biçimde kabul edilmektedir, içsel kanıtlar, kaynakların araştırılması, kullanılan yöntemler ve bu malzemelerin 852 yılından önce bilinmemesi ile kanıtlanmıştır. Tarihçiler, derlemenin en muhtemel tamamlanma tarihinin 850 ya da 851 yılı olduğunda hemfikirdir, zira belgeden ilk olarak 857 yılında

Quiercy'nin kanun derlemesinin *Admonitio* bölümünde alıntı yapılmıştır.

Bu sahte belgelerin yazarı bilinmemektedir. Dokuzuncu yüzyılda Fransa'nın Rheims kentinde ortaya çıkan saldırgan bir yeni kilise hizbinden kaynaklanmış olması muhtemeldir. Rheims piskoposu Hinchmar'ın bu Fermanları, onları 864 yılında Roma'ya getirerek Papa I. Nicholas'a sunan Soissonslu Rothad'i azletmek için kullandığı kabul edilmiştir.

Bunların orijinal olduklarına karşı çıkanlar arasında, Cusalı Nicholas (1401–1464), Charles Dumoulin (1500–1566), ve George Cassender

(1513–1564) bulunmaktadır. Yalan olduklarının su götürmez kanıtı, 1628 yılında David Blondel tarafından ortaya konmuştur.

Eski bir basımı *Migne Patrologia Latina*, CXXX'da yer almaktadır. En eski ve en iyi durumdaki elyazması için, bakınız: P. Hinschius, *Decretales Pseudo–Isidorianiae at capitula Angilramni* (*Capitula Angilramni'deki Sahte İsidor Fermanları* – Leipzig, 1863). *New Schaff–Herzog Encyclopedia Of Religious Knowledge* (*Yeni Schaff–Herzog Dinsel Bilgiler Ansiklopedisi* – 1950), 9. cilt, 343–345. sayfalara başvurun. Ayrıca bakınız: H. H. Milman, *Latin Christianity* (*Latin Hristiyanlığı*), 3. cilt; Johann Joseph

Ignaz von Dollinger, *The Pope and the Council* (*Papa ve Konsey – 1869*); ve Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity* (*Hristiyanlığın Yayılmasının Tarihi – 1939*), 3. cilt; *The Catholic Encyclopedia* (*Katolik Ansiklopedisi*), 5. cilt, “False Decretals (Sahte Fermanlar)” maddesi, ve Fournier, “Etudes Sure Les Fausses Decretals (Sahte Fermanlar Üzerine Çalışmalar),” *Revue D’Historique Ecclesiastique* (Kilise Tarihine Bakış – Louvain) adlı eserde, 7. cilt (1906), ve 8. cilt (1907).

Sayfa 56. HILDEBRAND EMRİ (VII. GREGORY).–Latince aslı için bakınız: Baronius, *Annales Ecclesiastici* (*Kilise Yıllıkları*), 1869 Paris basımında

yıllık 1076, 17. cilt, s. 405, 406; ve *Monumenta Germaniae Historica Selecta* (*Almanya Tarihinin Seçme Eserleri*), 3. cilt, s. 17. İngilizce tercümesi için bakınız: Frederic A. Ogg, *Source Book Of Medieval History* (*Ortaçağ Tarihinin Kaynak Kitabı – New York: American Book Co., 1907*), 6. bölüm, 45. kısım, s. 262–264; ve Oliver J. Thatcher ile Edgar H. Mcneal, *Source Book for Medieval History* (*Ortaçağ Tarihi İçin Kaynak Kitabı – New York: Charles Scribner's Sons, 1905*), 3. kısım, madde 65, s. 136–139.

Emrin evveliyatıyla ilgili tartışma için, bakınız: James Bryce, *The Holy Roman Empire* (*Kutsal Roma İmparatorluğu*),

gözden geçirilmiş baskı, 10. bölüm; ve James W. Thompson ile Edgar N. Johnson, *An Introduction To Medieval Europe, 300–1500 (Ortaçağ Avrupa'sına Giriş, 300–1500)*, sayfa 377–380.

Sayfa 57. PURGATORYA.–Dr. Joseph Faa Di Bruno, purgatoryayı şu şekilde açıklıyor: “Purgatorya, bu yaşamdan sonra, ölümcül günahlarının lekesi, suçu ve bunlar nedeniyle hak ettikleri sonsuz azap affedilen; ancak bu günahlar nedeniyle halen ödemeleri gereken geçici ceza bulunarak bu yaşamdan ayrılan; ayrıca sadece affedilebilir günahlardan suçlu olarak bu dünyadan ayrılan ruhların bir süreliğine alıkonulduğu bir ızdırap çekme durumudur.”–*Catholic Belief*

(*Katolik İmanı* – 1884 basımı; basım izni New York Başpiskoposu), sayfa 196.

Ayrıca bakınız: K. R. Hagenbach, *Compendium Of The History Of Doctrines* (*Doktrinler Tarihinin Kısa Özeti* – T. and T. Clark editörler.) 1. cilt, s. 234–237, 405, 408; 2. cilt, s. 135–150, 308, 309; Charles Elliott, *Delineation Of Roman Catholicism* (*Roma Katolikliğinin Nitelendirilmesi*), 2. kitap, 12. bölüm; *The Catholic Encyclopedia* (*Katolik Ansiklopedisi*), 12. cilt, “Purgatorya” maddesi.

Sayfa 57–58. ENDÜLJANSLAR.– Endüljanslar öğretisinin ayrıntılı tarihi için, bakınız: Mandell Creighton, *A History of the Papacy From the Great*

Schism to the Sack of Rome (Büyük Ayrılıktan Roma'nın Çöküşüne Dek Papalığın Tarihi – Londra: Longmans, Green and Co., 1911), 5. cilt, s. 56–64, 71; W. H. Kent, “Indulgences (Endüljanslar),” The Catholic Encyclopedia (Katolik Ansiklopedisi), 7. cilt, s. 783–789; H. C. Lea, A History of Auricular Confession and Indulgences in the Latin Church (Latin Kilisesi'nde Sözlü Günah Çıkarma ve Endüljansların Tarihçesi – Philadelphia: Lea Brothers and Co., 1896); Thomas M. Lindsay, A History of the Reformation (Reform Tarihi – New York; Charles Scribner's Sons, 1917), 1. cilt, s. 216–227; Albert Henry Newman, A Manual of Church History (Kilise Tarihinin Elkitabı –

Philadelphia: The American Baptist Publication Society, 1953), 2. cilt, s. 53, 54, 62; Leopold Ranke, *History of the Reformation in Germany* (*Almanya'da Reform Tarihi* – 2. Londra baskısı, 1845), çeviren: Sarah Austin, 1. cilt, s. 331, 335–337, 343–346; Preserved Smith, *The Age of the Reformation* (*Reform Çağı* – New York: Henry Holt and Company, 1920), s. 23–25, 66.

Reform döneminde endüljanslar öğretisinin pratik uygulamaları üzerine, bakınız: Dr. H. C. Lea tarafından hazırlanan “Indulgences In Spain (İspanya'da Endüljanslar)” adlı araştırma, *Papers of the American Society of Church History* (*Amerika Kilise Tarihi*

Derneği Belgeleri), 1. cilt, s. 129–171’de yayınlanmıştır. Dr. Lea, giriş paragrafında bu tarihsel yol göstericinin değeri üzerine şöyle diyor: “Luther ile Dr. Eck ve Silvester Prierias arasında alevlenen çatışmadan etkilenmeyen İspanya, sakin bir şekilde eski ve bilindik yoldan ilerlemeye devam etmiştir ve bize konuyu tarihin aydınlık ışığında incelememizi sağlayan karşı konulamaz resmi belgeleri sağlamaktadır.”

Sayfa 58. AŐAI RABBANI AYINI.– Trent Konseyinde ortaya konulan AŞai Rabbani ayini doktrini için bakınız: *The Canons and Decrees of the Council Of Trent (Trent Konseyi Kararları ve Kanunları)* Philip Schaff tarafından

hazırlanan *Creeds of Christendom* (*Hristiyanlığın İman Açıklamaları*) adlı eserde, 2. cilt, s. 126–139, hem Latince, hem İngilizce metinler yer almaktadır. Ayrıca bakınız: H. G. Schroeder, *Canons and Decrees of the Council of Trent* (*Trent Konseyi Kararları ve Kanunları* – St. Louis, Missouri: B. Herder, 1941).

Aşai rabbani ayiniyle ilgili tartışma için, bakınız: *The Catholic Encyclopedia* (*Katolik Ansiklopedisi*), 5. cilt, “Eucharist (Aşai Rabbani Ayini)” maddesi, yazar: Joseph Pohle, s. 572 vd.; Nikolaus Gühr, *Holy Sacrifice of the Mass, Dogmatically, Liturgically, Ascetically Explained* (*Kutsal Aşai Rabbani Kurbanlığının Dogmatik,*

Litürjik ve Zabitlik Bakımından Açıklaması), 12. basım (St. Louis, Missouri: B. Herder, 1937); Josef Andreas Jungmann, *The Mass of the Roman Rite, Its Origins and Development* (*Roma Aşai Rabbani Ayini, Kökenleri ve Gelişimi*), Almanca'dan çeviren: Francis A. Brunner (New York: Benziger Bros., 1951). Katolik olmayan görüş için, bakınız: John Calvin, *Institutes of the Christian Religion* (*Hristiyanlık İnançının Kurumları*), 4. kitap, 17. ve 18. bölümler; ve Edward Bouverie Pusey, *The Doctrine of the Real Presence* (*Gerçekten Mevcut Bulunma Doktrini – Oxford, İngiltere: John H. Parker, 1855*).

Sayfa 64. VALDENSLER
ARASINDA ŞABAT GÜNÜ.–Bazı
yazarlar Valdenslerin yedinci gün
Şabati'ni tutmayı yaygın bir uygulama
haline getirdiğini savunmuşlardır. Bu
anlayış, Latince asıllarında Valdenslerin
Dies Dominicalis, yani Rabb'in günü'nü
(pazar) tuttuklarını belirten, fakat
reform günlerinden itibaren süregelen
bir uygulamada “pazar”ın “Şabat”
olarak tercüme edildiği kaynaklardan
ileri gelmiştir.

Ancak Valdensler arasında yedinci gün
Şabati'nin tutulduğuna dair tarihsel
kanıtlar vardır. On beşinci yüzyılda
bazı Moravyalı Valdenslerin
yargılandığı bir engizisyon
mahkemesinin raporu, Valdensler

arasında “Yahudilerle birlikte Şabat’ı kutlayanların sayısının hiç de az olmadığını” belirtmektedir.–Johann Joseph Ignaz von Dollinger, *Beitraege zur Sektengeschichte des Mittelalters* (Ortaçağdaki Mezheplerin Tarihi Üzerine Raporlar), Münih, 1890, 2. kısım, s. 661. Bu kaynağın yedinci gün Şabati’nin tutulmasından söz ettiğine şüphe yoktur.

Sayfa 64. VALDENSLERİN KUTSAL KİTAP TERCÜMELERİ.–Yakın zamanlarda keşfedilen Valdens elyazmalarıyla ilgili olarak, bakınız: M. Esposito, “Sur quelques manuscrits de l’ancienne litterature des Vaudois du Piemont (*Piedmontlu Valdenslerin Kadim Edebiyatına Dair Birkaç*

Elyazması)”, *Revue d’ Historique Ecclesiastique (Kilise Tarihine Bakış – Louvain, 1951)* adlı eserde, s. 130 vd.; F. Jostes, “Die Waldenserbibeln (Valdens Kutsal Kitapları)” *Historisches Jahrbuch (Tarihsel Yıllık)* adlı eserde, 1894; D. Lortsch, *Histoire de la Bible en France (Fransa’da Kutsal Kitap Tarihi – Paris, 1910)*, 10. bölüm.

Valdens “barb”larından biri tarafından yazılan bir klasik olan Jean Leger’e ait *Histoire Generale Des Eglises Evangeliques Des Vallees De Piemont (Piedmont Vadilerindeki Müjdecilerin Genel Tarihi – Leyden, 1669)*, büyük zulüm döneminde yazılmıştır ve ilk elden bilgilerle birlikte çizimler içermektedir.

Valdens metinleri edebiyatı için, bakınız: A. deStefano, *Civiltà Medioevale* (Ortaçağ Medeniyeti – 1944); ve *Riformatori ed eretici nel medioeve* (Ortaçağ'daki Reformcular ve Sapkınlar – Palermo, 1938); J. D. Bounous, *The Waldensian Patois of Pramol* (Pramol'un Valdens Lehçesi – Nashville, 1936); ve A. Dondaine, *Archivum Fratrum Praedicatorum* (Kardeşlik Vaazları Arşivleri – 1946).

Valdenslerin tarihi üzerine, yakın zamanda yapılmış ve güvenilir çalışmaların bazıları şunlardır: E. Comba, *History of the Waldenses in Italy* (İtalya'daki Valdenslerin Tarihi – sonraki İtalya baskısına bakın, Torre Pellice, 1934); E. Gebhart, *Mystics and*

Heretics (Mistikler ve Sapkınlar – Boston, 1927); G. Gonnert, Il Valdismo Medioevale, Prolegomeni (Ortaçağ'da Valdensler, Önsöz – Torre Pellice, 1935); ve Jalla, Histoire des Vaudois et leurs colonies (Valdenslerin ve Kolonilerinin Tarihi – Torre Pellice, 1935).

Sayfa 76. VALDENSLERE KARŞI TEBLİĞ.–Valdenslere karşı VIII. Innocent'in 1487 yılında yayınladığı papalık fermanının büyük kısmı (orijinali Cambridge Üniversitesi Kütüphanesi'ndedir), İngilizce tercümesiyle John Dowling'in *History of Romanism (Roma Kilisesi'nin Tarihi – 1871 basımı)* adlı eserinde, 6. kitap, 5. bölüm, 62. kısımda verilmiştir.

Sayfa 78. WYCLIFFE.–Tarihçiler, Wycliffe'in adının pek çok farklı şekillerde yazıldığını ortaya çıkarmışlardır. Bunların tümüne ilişkin tartışma için, bakınız: J. Dahmus, *The Prosecution of John Wyclif (John Wyclif'in Davası – New Haven: Yale University Press, 1952)*, s. 7.

Sayfa 84. PAPALIK FERMANLARI.
Wycliffe'in aleyhine yayınlanan papalık fermanlarının İngilizce tercümeleriyle birlikte orijinal metinleri için, bakınız: J. Dahmus, *The Prosecution of John Wyclif (John Wyclif'in Davası – New Haven: Yale University Press, 1952)*, s. 35–49; ayrıca John Foxe, *Acts and Monuments of the Church (Kilisenin İşleri ve*

Yapıtları – Londra: Pratt Townsend, 1870), 3. cilt, s. 4–13.

Canterbury Başpiskoposuna, Kral Edward'a ve Oxford Üniversitesi rektörüne gönderilen bu fermanların özeti için, bakınız: Merle D'Aubigne, *The History of the Reformation in the Sixteenth Century (On Altıncı Yüzyıl Reformunun Tarihçesi* – Londra: Blackie and Son, 1885), 4. cilt, kısım 7, s. 93; August Neander, *General History of the Christian Church (Hristiyan Kilisesi'nin Genel Tarihi* – Boston: Crocker and Brester, 1862), 5. cilt, s. 146, 147; George Sargeant, *History of the Christian Church (Hristiyan Kilisesi'nin Tarihi* – Dallas: Frederick Publishing House, 1948), s. 323; Gotthard V.

Lechler, *John Wycliffe and His English Precursors (John Wycliffe ve Onun İngiliz Öncüleri* – Londra: The Religious Tract Society, 1878), s. 162–164; Philip Schaff, *History of the Christian Church (Hristiyan Kilisesi'nin Tarihi* – New York: Charles Scribner's Sons, 1915), 5. cilt, 2. kısım, s. 317.

Sayfa 103. KONSTANZ KONSEYİ.– Konstanz Konseyiyle ilgili başlıca kaynak, Richendal Ulrich tarafından hazırlanan *Das Concilium so zu Constanz gehalten ist worden (Konstanz Konseyi Düzenlemeleri* – Augsburg, 1483, Inkun.) adlı eserdir. Bu metin üzerine, “Aulendorf Kodeksi”ne dayalı olarak yakın zamanda yapılmış ilginç bir çalışma, New York Kütüphanesi'nin

Spencer Koleksiyonunda yer alan, Karl Kup tarafından yayınlanan *Ulrich Von Richental's Chronicle of the Council of Constance* (*Richental'in Konstanx Konseyi Gnliğ* – New York, 1936) adlı eserdir. Ayrıca bakınız: H. Finke (ed.), *Acta Concilii Constanciensis* (*Konstanx Konseyi Kararları*– 1896), 1. cilt; Hefele, *Conciliengeschichte* (*Konseyley Tarihi* – 9 cilt), 6. ve 7. ciltler; L. Mirbt, *Quellen zur Geschichte des Papsttums* (*Papalık Tarihine İlişkin Kaynaklar* – 1934); Milman, *Latin Christianity* (*Latin Hristiyanlığı*), 7. cilt, s. 426–524; Pastor, *The History of the Popes* (*Papaların Tarihi* – 34 cilt), 1. cilt, s. 197 vd.

Konseyley hakkında daha yakın zamanda

yayınlanmış olan eserler şunlardır: K. Zaehring, *Das Kardinal Kollegium auf dem Konstanzer Konzil (Konstanz Konseyindeki Kardinaller Heyeti – Münster, 1935)*; Th. F. Grogau, *The Conciliar Theory as It Manifested Itself at the Council of Constance (Konstanz Konseyinde Tezahür Ettiği Şekliyle Konsey Kuramı – Washington, 1949)*; Fred A. Kremple, *Cultural Aspects of the Council of Constance and Basel (Konstanz ve Basel Konseyinin Kültürel Yönleri – Ann Arbor, 1955)*; John Patrick McGowan, *d'Ailly and the Council of Constance (d'Ailly ve Konstanz Konseyi – Washington: Catholic University, 1936)*.

Jan Hus için bakınız: John Hus,

Letters (Mektuplar), 1904; E. J. Kitts, *Pope John XXIII and Master John Hus (Papa XXIII. John ve Öğretmen Jan Hus – London, 1910)*; D. S. Schaff, *John Hus (1915)*; Schwarze, *John Hus (1915)*; ve Matthew Spinka, *John Hus and the Czech Reform (Jan Hus ve Çek Reformu – 1941)*.

Sayfa 233. CİZVİTLİK.–“İsa Derneği”nin kökeni, ilkeleri ve amaçları hakkında, bu Tarikatın üyeleri tarafından ortaya konulan bir açıklama için, Rahip John Gerard, S. J.⁴⁰¹ tarafından derlenen ve The Catholic Truth Society tarafından 1902 yılında Londra’da yayınlanan “*Concerning Jesuits (Cizvitler Hakkında)*” adlı esere bakınız. Bu eserde şöyle denilmektedir:

“Toplum düzeninin temel kaynağı tümüyle itaat ruhudur: Aziz Ignatius şöyle yazmaktadır: ‘İtaat altında yaşayan herkes, kendi üstleri aracılığıyla işlev gören ilahî takdire uygun hareket etmeli, istenilen yere taşınıp istenildiği şekle sokulan bir ceset ya da kendisini taşıyan kişiye istediği her türlü şekilde hizmet eden bir baston gibi olmalıdır.’

“Bu tam teslimiyet, nedeni sayesinde asil hale getirilir, ve... kurucunun sözleriyle, ‘hızlı, sevinçli ve azimli olmalıdır;... itaatkâr dindar üstlerinin herkesin iyiliği için kendisine verdiği görevi sevinçle tamamlar, bununla ilahî isteğe gerçek anlamda itaat ettiğinin bilincindedir.’ ”–Comtesse R. De Courson, *Concerning Jesuits* (Cizvitlere

Dair), sayfa 6.

Ayrıca bakınız: L. E. Dupin, *A Compendious History of the Church (Kilisenin Kısa Tarihi)*, 16. yüzyıl, 33. bölüm (Londra, 1713, 4. cilt, s. 132–135); Mosheim, *Ecclesiastical History (Kilise Tarihi)*, 16. yüzyıl, 3. kısım, 1. fasıl, 1. bölüm, 10. paragraf (notlar dahil); *The Encyclopedia Britannica* (9. baskı), “Jesuits (Cizvitler)” maddesi; C. Paroissen, *The Principles of the Jesuits (Cizvitlerin İlkeleri)*, kendi yazarlarından yapılan alıntılardan oluşan bir derleme içinde geliştirilmiştir (Londra, 1860–daha önceki bir baskısı 1839 yılında yayınlanmıştı); W. C. Cartwright, *The Jesuits, Their Constitution and Teaching*

(*Cizvitler, Temel Kuralları ve Öğretileri* – Londra, 1876); E. L. Taunton, *The History of the Jesuits in England* (İngiltere'deki Cizvitlerin Tarihçesi), 1580–1773 (Londra, 1901).

Ayrıca bakınız: H. Boehmer, *The Jesuits* (*Cizvitler* – Almanca'dan tercüme, Philadelphia, Castle Press 1928); E. Goethein, *Ignatius von Loyola und die Gegenreformation* (*Ignatius von Loyola ve Karşı Reform* – Halle, 1895); T. Campbell, *The Jesuits* (*Cizvitler*), 1534–1921 (New York, 1922).

Sayfa 234. ENGİZİSYON.–Roma Katolik görüşü için, bakınız: *The Catholic Encyclopedia* (*Katolik Ansiklopedisi*), 8. cilt, “Inquisition (Engizisyon)” maddesi, yazar: Joseph

Blotzer, s. 26 vd.; ve E. Vacandard, *The Inquisition: A Critical and Historical Study of the Coercive Power of the Church* (*Engizisyon: Kilisenin Zorlayıcı Gücüne İlişkin Eleştirel ve Tarihsel Bir İnceleme* – New York: Longmans, Green and Company, 1908).

Anglo–Katolik görüş için, bakınız: Hoffman Nickerson, *The Inquisition: A Political and Military Study of Its Establishment* (*Engizisyon: Kuruluşuna İlişkin Siyasi ve Askeri Bir İnceleme*). Katolik olmayan görüş için, bakınız: Philip Van Limborch, *History of the Inquisition* (*Engizisyonun Tarihi*); Henry Charles Lea, *A History of the Inquisition of the Middle Ages* (*Ortaçağdaki Engizisyonun Tarihçesi*), 3

cilt; *A History of the Inquisition of Spain* (İspanya'da Engizisyonun Tarihçesi), 4 cilt, ve *The Inquisition in the Spanish Dependencies* (İspanya'nın Sömürgelerinde Engizisyon); ve H. S. Turberville, *Medieval Heresy and the Inquisition* (Ortaçağda Sapkınlık ve Engizisyon – Londra: C. Lockwood and Son, 1920–arabulucu bir görüş).

Sayfa 265. FRANSIZ DEVRİMİ'NİN NEDENLERİ.– Fransa halkının Kutsal Kitap'ı ve Kutsal Kitap dinini reddetmelerinin geniş kapsamlı sonuçları hakkında, bakınız: H. von Sybel, *History of the French Revolution* (Fransız Devrimi'nin Tarihçesi), 5. kitap, 1. bölüm, 3.–7. paragraflar; Henry Thomas Buckle,

History of Civilization in England (İngiltere'de Medeniyet Tarihi), 8., 12. ve 14. bölümler (New York, 1895, 1. cilt, s. 364–366, 369–371, 437, 540, 541, 550); *Blackwood's Magazine*, 34. cilt, no. 215 (Kasım 1833), s. 739; J. G. Lorimer, *An Historical Sketch of the Protestant Church in France* (Fransa'daki Protestan Kilisesinin Tarihsel Bir Tanımı), 8. bölüm, 6. ve 7. paragraflar.

Sayfa 276. KUTSAL KİTAP'I BASTIRMA VE YOK ETME ÇABALARI:–Albigensler'e karşı düzenlenen seferberlik sırasında toplanan Tuluz Konseyi, şu kararı verdi: “Ruhban sınıfından olmayan kişilerin Eski ve Yeni Ahit nüshalarına sahip olmalarını yasaklıyoruz...”

yukarıda belirtilen kitapların yaygın konuşma dilindeki tercümelerini bulundurmalarını kesin surette yasaklıyoruz.” “Bölge hükümdarları sapkınları evlerde, barakalarda ve ormanlarda dikkatle arayacaklardır, yeraltı sığınakları dahi tamamen yok edilecektir.”–*Council. Tolosanum, Pope Gregory IX, Anno. chr. 1229 (Tuluz Konseyi, Papa IX. Gregor, 1229 yılı). 14. ve 2. kanunlar. Bu konsey, Albigenler’e karşı seferberlik sırasında toplanmıştır.*

“Bu bela [Kutsal Kitap] öyle bir boyut aldı ki, bazı kişiler kendi rahiplerini atadılar, hatta bazı müjdeciler müjdenin hakikatini tahrif ederek kendi amaçlarına uygun yeni müjdelere

ürettiler... (biliyorlar ki,) ruhban sınıfından olmayan üyelerin Kutsal Kitap'ı vaaz etmeleri ve yorumlamaları kesinlikle yasaktır.”—*Acts of Inquisition (Engizisyon Yasaları)*, Philip Van Limborch, *History of the Inquisition (Engizisyonun Tarihi)*, 8. bölüm.

1234 Tarragona Konseyi kararlarına göre: “Hiç kimse Latin dilinde Eski ve Yeni Ahit kitaplarını bulunduramaz, bunlara sahip olan kişi ister ruhban sınıfından olsun, ister olmasın, tüm şüphelerden aklanana dek zan altında kalmaması için, bu fermanın yürürlüğe girmesinin ardından sekiz gün içinde yakılmak üzere bölgesinin piskoposuna teslim etmelidir.”—D. Lortsch, *Histoire de la Bible en France (Fransa'da*

Kutsa Kitap Tarihi), 1910, s. 14.

1415 tarihli Konstanz Konseyinde Wycliffe, Canterbury başpiskoposu Arundel tarafından, ölümünden sonra “Kutsal Yazılar’ın kendi anadilinde yeni bir çevirisini ortaya çıkaran, sapkın öğretici baş belası sefil” olarak kınandı.

Roma Katolik Kilisesi’nin Kutsal Kitap’a karşıtlığı yüzyıllar boyu devam etti ve bilhassa Kutsal Kitap Derneklerinin kuruluşu sırasında doruğa ulaştı. Papa IX. Pius, 8 Aralık 1864 tarihli genelgesi *Quanta Cura*’ya (İlgililerin Dikkatine’ye) ek olarak, on farklı başlık altında seksen hatadan oluşan bir liste yayınladı. IV. başlık altında şu maddeleri görüyoruz: “Sosyalizm, komünizm, gizli dernekler,

Kutsal Kitap dernekleri... bu türden baş belaları her türlü yola başvurarak yok edilmelidir.”

Sayfa 276. TERÖR DÖNEMİ.– Fransız Devrimi'nin tarihine güvenilir ve kısa bir giriş için, bakınız: L. Gershoy, *The French Revolution (Fransız Devrimi – 1932)*; G. Lefebvre, *The Coming of the French Revolution (Fransız Devrimi'nin Gelişi – Princeton, 1947)*; ve H. Von Sybel, *History of the French Revolution (Fransız Devrimi'nin Tarihçesi – 1869)*, 4 cilt.

Moniteur Officiel, devrim zamanında resmi gazeteydi ve kurulların aldığı kararların gerçeklere dayalı raporlarını, belgelerin tam metinlerini vs. içeren temel bir kaynaktır. Yeniden

basılmıştır. Ayrıca bakınız: A. Aulard, *Christianity and the French Revolution* (*Hristiyanlık ve Fransız Devrimi* – Londra, 1927), olayları 1802 yılına dek anlatan mükemmel bir araştırmadır; W. H. Jervis, *The Gallican Church and the Revolution* (*Gallikan Kilisesi ve Devrim* – Londra, 1882), Bir Anglikan tarafından hazırlanan, ancak Katolikliğe öncelik veren özenli bir çalışma.

Fransız Devrimi sırasında kilise ile devlet ilişkisi hakkında, bakınız: Henry H. Walsh, *The Concordate of 1801: A Study of Nationalism in Relation to Church and State* (*1801 Konkordatosu: Kilise ve Devletle Bağlantılı Olarak Milliyetçilik Üzerine Bir İnceleme* –

New York, 1933); Charles Ledre, *L'Eglise de France sous la Revolution* (*Devrim Sirasında Fransız Kilisesi* – Paris, 1949).

Devrimin dini bakımdan önemine dair bazı çağdaş araştırmalar şunlardır: G. Chais de Sourcesol, *Le Livre des Manifestes* (*Manifestolar Kitabı* – Avignon, 1800), bu eserde yazar, ayaklanmanın nedenlerini ve dini bakımdan önemini vs. belirlemeye çalışmıştır; James Bicheno, *The Signs of the Times* (*Zamanların İşaretleri* – Londra, 1794); James Winthrop, *A Systematic Arrangement of Several Scripture Prophecies Relating to Antichrist; With Their Application to the Course of History* (*Kutsal Yazılar'da*

Mesih Karşıtına İlişkin Çeşitli Peygamberlik Sözlerinin; Tarihin Akışına Uygulanışlarıyla Birlikte Sistematik Düzenlemesi – Boston, 1795); ve Lathrop, *The Prophecy of Daniel Relating to the Time of the End* (*Daniel'in Sonun Zamanına İlişkin Peygamberlik Sözü* – Springfield, Massachusetts, 1811).

Devrim sırasındaki kilise için, bakınız: W. M. Sloan, *The French Revolution and Religious Reform* (*Fransız Devrimi ve Dinsel Reform* – 1901); P. F. La Gorce, *Histoire Religieuse de la Revolution* (*Devrimin Dinsel Tarihi* – PARIS, 1909).

Papalıkla ilişkiler hakkında, bakınız: G. Bourgin, *La France et Rome de*

1788–1797 (1788–1797 *Arasında Fransa ile Roma* – Paris, 1808), Vatikan'da bulunan gizli dosyalara dayalıdır; A. Latreille, *L' Eglise Catholique et la Revolution* (*Katolik Kilisesi ve Devrim* – Paris, 1950), özellikle VI. Pius ve 1775–1799 arasındaki dinsel krizle ilgili olarak ilginçtir.

Devrim sırasındaki Protestanlar hakkında, bakınız: Pressense (ed.), *The Reign of Terror* (*Terör Dönemi* – Cincinnati, 1869).

Sayfa 280. HALK KİTLELERİ VE AYRICALIKLI SINIFLAR.–Fransa'da Devrimden önceki dönemde hüküm süren toplumsal koşullar hakkında, bakınız: H. von Holst, *Lowell Lectures*

on the French Revolution, lecture 1
(*Lowell'in Fransız Devrimi Üzerine Dersleri*, ders 1); ayrıca, Taine, *Ancien Regime* (*Eski Rejim*), ve A. Young, *Travels in France* (*Fransa'da Seyahatler*).

Sayfa 283. İNTİKAM.–Fransız Devrimi'nin intikamcı karakteriyle ilgili ayrıntılı bilgi için, bakınız: Thos. H. Gill, *The Papal Drama* (*Papalığın Dramı*), 10. kitap; Edmond de Pressense, *The Church and the French Revolution* (*Kilise ve Fransız Devrimi*), 3. kitap, 1. bölüm.

Sayfa 284. TERÖR DÖNEMİNDEKİ ACIMASIZLIKLAR.–bakınız: M. A. Thiers, *History of the French Revolution* (*Fransız Devrimi'nin Tarihçesi*), 3. cilt,

s. 42–44, 62–74, 106 (New York, 1890, çeviren: F. Shoberl); F. A. Mignet, *History of the French Revolution (Fransız Devrimi'nin Tarihçesi)*, 9. bölüm, 1. paragraf (Bohn, 1894); A. Alison, *History of Europe (Avrupa Tarihi)*, 1789–1815, 1. cilt, 14. bölüm (New York, 1872, 1. cilt, s. 293–312).

Sayfa 287. KUTSAL YAZILAR'IN YAYILMASI.–1804 yılında, İngiliz ve Yabancı Kutsal Kitap Derneği'nden Bay William Canton'a göre, “Dünyada mevcut olan tüm Kutsal Kitap'ların, elyazması ya da basılı olsun, her ülkedeki her çeviri dahil olmak üzere, dört milyondan fazla olmadığı hesaplanmıştı... Bu dört milyonun yazılı olduğu çeşitli dillerin sayısı,

Ulfilas'taki Moeso–Gotik ve Bede'deki Anglo–Sakson dilleri gibi ölü diller dahil olmak üzere, yaklaşık elli olarak belirlenmiştir.”–*What Is the Bible Society? (Kutsal Kitap Derneği Nedir?)* gözden geçirilmiş baskı, 1904, s. 23.

Amerika Kutsal Kitap Derneği, 1816 ile 1955 yılları arasında 481.149.365 adet Kutsal Kitap, Eski Veya Yeni Ahit, veya bunlardan herhangi bir bölüm dağıtıldığını bildirdi. Bu sayıya İngiliz ve Yabancı Kutsal Kitap Derneği'nin dağıttığı 600.000.000 üzerinde Kutsal Kitap ya da Kutsal yazı bölümü de eklenebilir. Yalnızca 1955 yılında, Amerika Kutsal Kitap Derneği tüm dünyada toplam 23.819.733 adet Kutsal Kitap, Eski veya Yeni Ahit, veya

Eski veya Yeni Ahit bölümü dağıttı.

Aralık 1955 itibarıyla Kutsal Yazılar tümüyle ya da kısmen 1.092 dilde basılmıştı; buna sürekli olarak yeni diller eklenmektedir.

Sayfa 288. YABANCI ÜLKELERDE MÜJDELEME.–İlk Hristiyan kilisesinin müjdecilik faaliyeti, modern zamanlara dek tekrarlanmamıştır. 1000 yılına dek fiilen ortadan kalkmış, yerini Haçlıların Askeri Seferleri almıştı. Reform döneminde, ilk Cizvitlerin yaptığından başka, yabancı ülkelerde müjdeleme çalışması pek yapılmadı. Dindarlık uyanışıyla birlikte birtakım müjdeciler ortaya çıktı. On sekizinci yüzyılda Moravya Kilisesi'nin çalışması dikkate değerdi, ayrıca İngilizler

tarafından Kuzey Amerika'daki kolonilerde çalışmak üzere kurulan müjdeleme dernekleri vardı. Ancak yabancı ülkelerde müjdecilik faaliyetinin büyük diriliş, 1800 yılı civarında, "sonun zamanı"nda başlar. Daniel 12:4. 1792 yılında Baptist Müjdeleme Derneği kuruldu ve Carey'i Hindistan'a gönderdi. 1795 yılında Londra Müjdeleme Derneği kuruldu, 1799 yılında kurulan başka bir dernek ise 1812 yılında Kilise Müjdeleme Derneği haline geldi. Bundan kısa bir süre sonra Wesley'ci Müjdeleme Derneği kuruldu. Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1812 yılında Amerika Yabancı Ülkelerde Müjdeleme İçin Temsilciler Kurulu kuruldu ve aynı yıl

Adoniram Judson Kalküta'ya gönderildi. Ertesi yıl Burma'ya⁴⁰² yerleşti. 1814 yılında Amerika Baptist Müjdeleme Birliği kuruldu. 1837 yılında Presbiteryen Yabancı Ülkelerde Müjdeleme Kurulu kuruldu.

“M.S. 1800 yılında,... Hristiyanların ezici çoğunluğu M.S. 1500'den önce kazanılmış olanların soyundan geliyorlardı... şimdi ise, on dokuzuncu yüzyılda, Hristiyanlık daha da yayıldı. Önceki üç yüzyılda olduğu kadar, çok fazla kıtaya ya da ülkeye ilk kez girilmedi. Bu imkânsız olurdu, zira Avustralya haricinde yeryüzündeki tüm büyük kara parçalarında ve tüm kalabalık halklar ile yüksek medeniyetin bulunduğu tüm

bölgelerde Hristiyanlık M.S. 1800 yılından önce tanıtılmıştı. Şimdi olan şey, önceden dokunulmuş olan bölgelerde ve halklar arasında yeni sağlam zeminlerin kazanılması, hem yeni hem de eski üslerin eşi görülmemiş bir ölçüde genişletilmesi ve daha önce dokunulmamış olan ülkelerin, adaların, halkların ve kabilelerin büyük çoğunluğuna Hristiyanlığın girişidir...“Hristiyanlığın on dokuzuncu yüzyılda yayılışı, öncelikle Hristiyan güdüsünden doğan yeni bir dinsel yaşam patlamasından kaynaklanıyordu... Hristiyan güdüsü, daha önce hiçbir zaman aynı uzunlukta bir süre içinde bu kadar yeni akıma yol

açmamıştı. Batı Avrupa halkları üzerinde hiçbir zaman bu kadar büyük bir etki yapmamıştı. Bu bol enerji sayesinde, on dokuzuncu yüzyıl boyunca Hristiyanlığın sayısal gücünü ve etkisini büyük ölçüde arttıran müjdecilik girişimi ortaya çıktı.” – Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity (Hristiyanlığın Yayılmasının Tarihi)*, IV. cilt, *The Great Century A.D. 1800 – A.D. 1914 (Muhteşem Yüzyıl, M.S. 1800 – M.S. 1914)* (New York: Harper & Brothers, 1941), s. 2–4.

Sayfa 329, 330. PEYGAMBERLİK TARİHLERİ.–Yahudilerin hesabına göre, Artahşasta'nın hükümdarlığının yedinci yılının beşinci ayı (Ab), M.Ö.

457 yılında 23 Temmuz ile 21 Ağustos arasıydı. Ezra'nın aynı yılın sonbaharında Yeruşalim'e gelişinin ardından, kralın fermanı yürürlüğe girdi. M.Ö. 457 tarihinin Artahşasta'nın yedinci yılı oluşunun kesinliği için, bakınız: S. H. Horn ve L. H. Wood, *The Chronology of Ezra 7* (*Ezra 7. Bölümün Kronolojisi – Washington, D. C.: Review and Herald Publishing Assn., 1953*); E. G. Kraeling, *The Brooklyn Museum Aramaic Papyri* (*Brooklyn Müzesindeki Aramice Papirüsler – New Haven ya da Londra, 1953*), s. 191–193; *The Seventh–Day Adventist Bible Commentary* (*Yedinci–Gün Adventist Kutsal Kitap Şerhi – Washington, D.C.:*

Review and Herald Publishing Assn.,
1954), 3. cilt, s. 97–110.

Sayfa 337. OSMANLI
İMPARATORLUĞU'NUN
ÇÖKÜŞÜ.–Müslüman Türkiye'nin
1453 yılında Konstantinopolis'in
düşüşünün ardından Avrupa üzerindeki
etkisi, Müslüman Sarazenlerin
Muhammed'in ölümünden bir buçuk
yüzyıl sonra Doğu Roma
İmparatorluğu üzerine yaptıkları yıkıcı
saldırıları kadar şiddetli oldu. Reform
döneminde Türkiye, Avrupa
Hristiyanlığı'nın doğu kapılarında
sürekli bir tehdit halindeydi;
Reformcuların yazıları Osmanlı gücüne
yönelik kınamalarla doludur. Hristiyan
yazarlar o zamandan beri Türkiye'nin

gelecekteki dünya olaylarındaki rolüyle ilgilenmişler, peygamberlik sözlerinin yorumcuları Türkiye'nin gücünün ve çöküşünün Kutsal Yazılar'da öngörüldüğünü anlamışlardır.

Bir sonraki bölümde, “saat, gün, ay, yıl” peygamberliği altında, altıncı borunun bir parçası olarak, Josiah Litch zaman peygamberliğine ilişkin bir uygulama hazırlayarak, Türk bağımsızlığının 1840 Ağustos'unda sona ereceğini bulmuştur. Litch'in görüşü *The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843* (*Mesih'in İkinci Gelişinin M.S. 1843 Civarında Gerçekleşme İhtimali* – Haziran 1838'de yayınlanmıştır) ve *An Address to the Clergy* (*Din Görevlilerine*

Hitap – 1840 yılı ilkbaharında yayınlanmıştır; Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşüne uzanan önceki peygamberlik dönemi hesaplarının kesinliğini destekleyen tarihsel veriler içeren ikinci baskısı 1841 yılında yayınlanmıştır) adlı eserlerinde; ve *Signs of the Times and Expositor of Prophecy* (*Zamanların İşaretleri Ve Peygamberlik Sözlerinin Açıklayıcısı*) dergisinde, 1 Ağustos 1840 tarihinde yayınlanan bir makalede tam olarak bulunabilir. Ayrıca bakınız: 1 Şubat 1841 tarihli *Signs of the Times and Expositor of Prophecy* dergisindeki makale; ve J. N. Loughborough, *The Great Advent Movement* (*Büyük Advent Hareketi* – 1905 basımı), s. 129–132.

Uriah Smith'in *Thoughts on Daniel and the Revelation* (*Daniel ve Vahiy Üzerine Düşünceler*) adlı kitabınının 1944 tarihli gözden geçirilmiş baskısında, sayfa 506–517'de bu peygamberlik sözünün nebevî zamanlaması açıklanmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun erken dönem tarihi ve Türk gücünün çöküşüyle ilgili olarak, ayrıca bakınız: William Miller, *The Ottoman Empire and Its Successors, 1801–1927* (*Osmanlı İmparatorluğu ve Halefleri, 1801–1927* – Cambridge, İngiltere: University Press, 1936); George G. S. L. Eversley, *The Turkish Empire From 1288 to 1914* (*1288–1914 Yılları Arasında Türk İmparatorluğu* – Londra : T. Fisher Unwin, Ltd., 2. baskı, 1923); Joseph

von Hammer–Purgstall, *Geschichte Des Osmanischen Reiches* (*Osmanlı İmparatorluğu'nun Tarihi* – Pesth: C. A. Hartleben, 2. baskı, 1834–36), 4 cilt; Herbert A. Gibbons, *Foundation of the Ottoman Empire, 1300–1403* (*Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu, 1300–1403* – Oxford: University Press, 1916); Arnold J. Toynbee ve Kenneth B. Kirkwood, *Turkey* (*Türkiye* – Londra, 1926).

Sayfa 343. KUTSAL KİTAP'IN İNSANLARDAN GİZLENMESİ.– Okuyucu, bu bölümdeki metnin II. Vatikan Konseyi'nden önce yazıldığını görecektir, bu konseyde Kutsal Yazılar'ın okunmasına ilişkin politikalar bir ölçüde değiştirilmişti.

Yüzyıllar boyunca, Roma Katolik Kilisesi'nin Kutsal Yazılar'ın ruhban sınıfından olmayan insanlar arasında yaygın konuşma dillerindeki tercümelerinin dağıtılmasına karşı tavrı hep olumsuz olarak karşımıza çıkar. örneğin bakınız: G. P. Fisher, *The Reformation (Reform)*, 15. bölüm, 16. paragraf (1873 basımı, s. 530–532); J. Cardinal Gibbons, *The Faith of Our Fathers (Atalarımızın İmanı)*, 8. bölüm (49. baskı, 1897), s. 98–117; John Dowling, *History of Romanism (Roma Kilisesi'nin Tarihi)*, 7. kitap, 2. bölüm, 14. kısım; ve 9. kitap, 3. bölüm, 24.–27. kısımlar (1871 basımı, s. 491–496, 621–625); L. F. Bungener, *History of the Council of Trent (Trent Konseyi'nin*

Tarihçesi), s. 101–110 (2. Edinburgh baskısı, 1853, çeviren: D. D. Scott); G. H. Putnam, *Books and Their Makers During the Middle Ages* (Ortaçağ Boyunca Kitaplar ve Bunların Yazarları), 1. cilt, 2. fasıl, 2. bölüm, 49., 54.–56. paragraflar. ayrıca bakınız: *Index of Prohibited Books* (*Yasaklanan Kitaplar Dizini* – Vatican Polyglot Press, 1930), s. ix, x; Timothy Hurley, *A Commentary on the Present Index Legislation* (*Mevcut Yasa Dizini Üzerine Bir Şerh* – New York: Benziger Brothers, 1908), s. 71; *Translation of the Great Encyclical Letters of Leo XIII* (*XIII. Leo'nun Önemli Genelgelerinin Tercümesi* – New York: Benziger Brothers, 1903), s. 413.

Ancak son yıllarda bu konuda çarpıcı ve olumlu bir değişim meydana gelmiştir. Kilise bir yandan özgün dillere dayalı çeşitli çevirileri onaylarken; diğer yandan Kutsal Yazılar'ın ücretsiz dağıtım ve Kutsal Kitap Enstitüleri aracılığıyla incelenmesini teşvik etmiştir. Ne var ki, kilise Kutsal Kitap'ı kendi gelenekleri ışığında yorumlama münhasır hakkını saklı tutmaya devam etmekte, böylece Kutsal Kitap öğretilerine uygun olmayan öğretileri haklı göstermektedir.

Sayfa 376. GÖĞE ALINMA KAFTANLARI.–Adventistlerin “Rabb'i havada karşılamak üzere” yükselirken giyecekleri kaftanlar

yaptıkları hikayesi, advent duyurusunu suçlamaya çalışanlar tarafından uydurulmuştur. Öyle büyük bir gayretle yayılmıştır ki pek çok kişi buna inanmıştır, fakat dikkatli bir araştırma bunun yanlışlığını ortaya koymuştur. Yıllar boyunca böyle tek bir olayın meydana geldiğinin kanıtına büyük bir ödül vaat edilmiş, fakat ortaya hiçbir kanıt konulamamıştır. Kurtarıcı'nın gelişine sevgi duyanların hiçbiri, bu olay için kendi yapacakları kaftanların gerekli olacağını zannedecek kadar Kutsal Yazılar öğretilerinden habersiz değildi. Kutsalların Rabb'i karşılamak için ihtiyaç duyacakları tek kaftan, Mesih'in doğruluğudur. Bakınız: Yeşaya 61:10; Vahiy 19:8.

Göge alınma kaftanları efsanesinin tam olarak çürütülmesini görmek için, bakınız: Francis D. Nichol, *Midnight Cry* (*Gece Yarısı Yankılanan Ses – Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn., 1944*), 25.–27. bölümler, ve Ekler H–J. Ayrıca bakınız: Leroy Edwin Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers* (*Atalarımızın Nebevî İmanı – Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn., 1954*), 4. cilt, s. 822–826.

Sayfa 377. PEYGAMBERLİK SÖZLERİ KRONOLOJİSİ.–New York City Üniversitesi'nde İbranice ve Doğu Edebiyatı öğretim görevlisi olan Dr. George Bush, William Miller'e yazdığı ve *The Advent Herald and Signs*

of the Times Reporter (Advent Müjdecisi ve Zamanların İşaretleri Habercisi), Boston, 6 ve 13 Mart 1844 sayılarında yayınlanan bir mektubunda, peygamberlik zamanlarını hesaplayışıyla ilgili önemli itiraflarda bulunmuştu. Dr. Bush şunları yazdı:

“Anladığım kadarıyla, peygamberlik sözlerinin *kronolojisinin* araştırılmasına pek çok zaman ve dikkat verdiğiniz ve bu muhteşem dönemlerin başlangıç ve bitiş tarihlerini belirlemek için çok uğraşmanız konusunda, size ya da arkadaşlarınıza itiraz da edilemez. Peygamberlik kitaplarındaki bu dönemler gerçekten Kutsal Ruh tarafından verilmişse, şüphesiz ki araştırılmaları ve muhtemelen en

sonunda tamamen anlaşılmalari için verilmişlerdir; bu nedenle bunu saygıyla gerçekleştirmeye çalışan hiçbir insan küstahça aptallıkla suçlanmamalıdır... Bir *günü* peygamberlik kapsamında bir *yıl* olarak aldığınızda, en sağlam yorumla desteklendiğinize, aynı zamanda alanında büyük isimler olan [Joseph] Mede, Sör Isaac Newton, Piskopos Newton, Kirby, Scott, Keith ve bu konuda sizin ulaştığınız sonuçlara ulaşmış olan pek çok kişi tarafından *takviye edildiğinize* inanıyorum. Bunların tümü, Daniel ve Yuhanna tarafından belirtilen başlıca dönemlerin gerçekte *dünyanın bu döneminde* sona erdiğinde hemfikirdirler, bu nedenle bu

yüce peygamberlerin öngörülerinde son derece belirgin olarak göze çarpan bu görüşleri geçerli saydığınız için sapkınlıkla suçlanmanız tuhaf bir mantık olurdu.” “Bu araştırma alanında elde ettiğiniz sonuçlar, bana gerçekte ya da vazifelerle ilgili önemli konuları etkileyecek kadar tuhaf gelmiyor.” “Anladığım kadarıyla yanılıyorsunuz, ortaya koyduğunuz *kronolojiden* farklı bir yönde yatmaktadır.” “Bu dönemler sona erdiğinde meydana gelecek olan *olayların doğasına* ilişkin olarak tamamen yanılmışsınız. Açıklamanızın hatasının özü ve temeli budur.” Ayrıca bakınız: Leroy Edwin Froom, *Prophetic Faith of our Fathers* (Atalarımızın

Nebevî İmanı – Washington, D.C.:
Review and Herald Publishing Assn.,
1950), 1. cilt, 1. ve 2. bölümler.

Sayfa 438. ÜÇ AŞAMALI BİR
MESAJ.–Vahiy 14:6, 7 ayetleri, birinci
meleğin mesajının duyuruluşunu
önceden bildirir. Peygamber bundan
sonra şöyle devam eder: “Başka ikinci
bir melek ardından gelip şöyle diyordu:
‘Yıkıldı!... Babil yıkıldı!’... ve onları
başka üçüncü bir melek izledi.” [Kİ]
Burada “izledi” olarak tercüme edilen
sözcük, “birlikte gitmek,” “birini takip
etmek,” “onunla birlikte gitmek”
anlamlarına gelir. Bakınız: Henry
George Liddell ve Robert Scott, *Greek
English Lexicon (Grekçe – İngilizce
Sözlük* – Oxford: Clarendon Press,

1940), 1. cilt, s. 52. Aynı zamanda “eşlik etmek” anlamına gelir. Bakınız: George Abbott–Smith, *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* (*Yeni Ahit’in Grekçe Sözlük Elkitabı – Edinburgh: T. and T. Clark, 1950*), sayfa 17. Markos 5:24 ayetinde kullanılan sözcükle aynıdır: “İsa adamlarla birlikte gitti. Büyük bir kalabalık da ardından gidiyor, O’nu sıkıştırıyordu.” Ayrıca, Vahiy 14:4 ayetinde kurtarılan yüz kırk dört bin kişi ile ilgili olarak da kullanılmıştır: “Bunlar, kuzu her nereye giderse O’nun ardından gidenlerdir.” [Kİ] Her iki ayette de, ifade edilmek istenen fikir “birlikte gitme,” “eşlik etme”dir. Aynı şekilde, İsrailoğulları’nın “artlarından gelen

ruhsal kayadan içtiklerini” belirten 1. Korintliler 10:4 ayetinde, “artlarından gelen” ifadesi aynı Grekçe sözcükten çevrilmiş, derkenar notunda da “onlarla birlikte giden” olarak belirtilmiştir.⁴⁰³ Buradan, Vahiy 14:8, 9 ayetlerindeki düşüncenin, ikinci ve üçüncü meleklerin birinciyi zaman bakımından izledikleri değil, onunla birlikte gittikleri olduğunu öğreniyoruz. Üç mesaj, üç yönlü tek bir mesajdır. Yalnızca ortaya çıkışları bakımından üçtür. Fakat ortaya çıktıktan sonra birlikte giderler ve ayrılmazdılar.

Sayfa 450. ROMA
PİSKOPOSLARININ
ÜSTÜNLÜĞÜ.–Roma
Piskoposlarının üstünlük iddiasını

ortaya çıkaran koşullar için, bakınız: Robert Francis Cardinal Bellarmine, *Power of the Popes in Temporal Affairs* (*Papaların Dünyasal İşlerdeki Gücü – Washington, D. C.’de Kongre Kütüphanesi’nde İngilizce tercümesi bulunmaktadır*); Henry Edward Cardinal Manning, *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ* (*İsa Mesih’in Vekilinin Dünyasal Gc – Londra: Burns and Lambert, 2. baskı, 1862*); ve James Cardinal Gibbons, *Faith Of Our Fathers* (*Atalarımızın İmanı – Baltimore: John Murphy Co., 110. baskı, 1917*), 5., 9., 10. ve 12. bölümler. Protestan yazarlar için, bakınız: Trevor Gervase Jalland, *The Church and the Papacy* (*Kilise ve Papalık*

– Londra: Society For Promoting Christian Knowledge, 1944, a Bampton Lecture [bir Bampton Dersi]); ve Richard Frederick Littledale, *Petrine Claims (Petrus’a İlişkin Olma İddiaları* – Londra: Society For Promoting Christian Knowledge, 1899). Petrus’a ilişkin olma kuramının ilk yüzyıllarına ait kaynaklar için, bakınız: James T. Shotwell ve Louise Ropes Loomis, *The See of Peter (Petrus’un Tahtı* – New York: Columbia University Press, 1927). Sahte “Konstantin’in Bağışı” konusunda, bakınız: Christopher B. Coleman, *The Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine (Lorenzo Valla’nın Konstantin’in Bağışı Üzerine*

Bilimsel İncelemesi – New York, 1914), bu eserde tüm Latince metin ve tercümesi ile, belgenin ve iddiasının tam bir eleştirisi yer almaktadır.

Sayfa 569. JOSIAH STRONG'DAN ALINTILAR.–Josiah Strong, *Our Country* (Ülkemiz) adlı eserinin ilk basımında, birincil kaynaklara erişimi olmadığı için Papa IX. Pius'a atfedilen ifadeleri yanlış olarak almıştır.

İlk alıntının doğru referansı Papa XVI. Gregor'un 15 Ağustos 1832 tarihli genelge'si olmalıdır. İlgili paragraf aşağıda bütünüyle alıntılanmıştır:

Vicdan Özgürlüğü

“Bu utanç verici tarafsızlık furyası, herkes için *vicdan özgürlüğü* sağlanması gerektiği şeklindeki saçma ve hatalı

iddiaya yol açıyor. Kutsal ve kamusal konularda yıkımı yaygınlaştırıyor, buna rağmen bazı kişiler büyük bir küstahlıkla dinin de bundan fayda gördüğünü defalarca tekrarlıyor. Augustinus'un hep dediği gibi, "Fakat ruhun ölümü hata yapma özgürlüğünden daha kötüdür." İnsanları hakikatin dar yolunda tutan tüm kısıtlamalar ortadan kaldırıldığında, zaten kötülüğe eğilimli olan tabiatları onları yıkıma doğru iter. Böylece gerçekten Yuhanna'nın gördüğü, güneşi karartan dumanın çıktığı ve içinden çekirgeler yağarak yeryüzünü mahvettiği 'dipsiz derinliklerin kuyusu' açılır. Buradan, zihinlerde dönüşüm, gençlerin

yozaşması, kutsal Şeylere ve kutsal yasalara saygısızlık–başka bir deyişle, devlet için her Şeyden daha lml olan bir salgın hastalık gelir. Tecrübeler, en eski zamanlardan itibaren zenginlikleri, egemenlikleri ve grkemleriyle tanınan kentlerin tek bir kötülüğün, yani ölçüsüz düşünce özgürlüğünün, serbest konuşma ruhsatının ve yenilikçilik arzusunun sonucunda yok olduklarını göstermektedir.” Alıntı yapan kaynak: Claudia Carlen, Ihm, *The Papal Encyclicals (Papalık Genelgeleri)*, 1740–1878 (Ann Arbor, Michigan: The Pierian Press, 1990), cilt 1, s. 238.

İkinci alıntı, Papa IX. Pius’un 8 Aralık 1864 tarihli genelge’sinin ekinde

bulunan *Yanılgılar* *Cetveline*
atfedilmelidir. Aforoz edilen 80
yanılgının arasında aşağıdakiler de yer
alıyordu:

“24. Kilisenin güç kullanma yetkisi
yoktur, doğrudan veya dolaylı herhangi
bir dünyasal yetkisi de yoktur.–Kilise
Mektubu ‘*Ad Apostolicae,*’ 22 Ağustos
1851.”

“78. Bazı Katolik ülkelerde kanun
tarafından yerinde olarak karar verildiği
üzere, oraya yerleşmeye gelen kişiler
kendi dinlerinin ibadetlerini özgürce
yerine getirebileceklerdir.–Hitabe
‘*Acerbissimum,*’ 27 Eylül 1852.

“79. Ayrıca, her ibadet biçimine
özgürlük tanınmasının ve her türlü
kanaatin ve düşüncenin alenen ve

açıkça ifade edilmesi için herkese tam yetki verilmesinin, insanların ahlaki değerlerini ve zihinlerini daha kolay yozlaştırdığı ve tarafsızlık belasının yayılmasına neden olduğu doğru değildir.–Hitabe ‘*Nunquam Fore,*’ 15 Aralık 1856.”–alıntı yapan kaynak: Anne Fremantle, ed., *The Papal Encyclicals in Their Historical Context (Tarihsel Bağlamlarında Papalık Genelgeleri – New York: G. P. Putnam’s Sons, 1956), s. 146, 152.*

Ayrıca, Strong’dan yapılan alıntının ikinci paragrafında yer alan Papa’ya bağlılık yemininin, kardinaller tarafından edilen yemin değil, piskoposların yemini olduğu da belirtilmelidir.

Sayfa 569. KUTSAL KİTAP'IN
İNSANLARDAN GİZLENMESİ.–

Sayfa 343'e dair nota bakın.

Sayfa 583. ETİYOPYA KİLİSESİ VE
ŞABAT.–Etiyopya Kıpti Kilisesi, yakın
zamana kadar yedinci gün Şabatı'nı
tutuyordu. Etiyopyalılar, Hristiyan bir
halk olarak tarihleri boyunca, haftanın
ilk günü olan pazarı da tutmuşlardır.
Bu günler kiliselerde özel ibadetlerle
kutlanmıştır. Ancak yedinci gün
Şabatı'nın tutulması modern
Etiyopya'da hemen hemen son
bulmuştur. Etiyopya'daki dini günlere
tanıklık edenlerin anlatıları için,
bakınız: Pero Gomes de Teixeira, *The
Discovery of Abyssinia by the Portuguese
in 1520* (*Habeşistan'ın 1520 Yılında*

Portekizlilerce Keşfi) (Londra'da İngilizce'ye çevrilmiştir: British Museum, 1938), s. 79; Papaz Francisco Alvarez, *Narrative of the Portuguese Embassy to Abyssinia During the Years 1520–1527* (1520–1527 Yılları Arasında Habeşistan'da Bulunan Portekiz Elçiliği'nin Anlatıları), Hakluyt Derneği'nin kayıtları arasında (Londra, 1881), 64. cilt, s. 22–49; Michael Russell, *Nubia and Abyssinia* (Nübye ve Habeşistan – 1622 yılında Etiyopya'da Katolik misyoner olan Papaz Lobo'dan alıntı) (New York: Harper & Brothers, 1837), s. 226–229; S. Giacomo Baratti, *Late Travels Into the Remote Countries of Abyssinia* (Habeşistan'ın Uzak Bölgelerine Yapılan Yeni

Yolculuklar) (Londra: Benjamin Billingsley, 1670), s. 134–137; Job Ludolphus, *A New History for Ethiopia* (*Etiyopya'nın Yeni Tarihi*) (Londra: S. Smith, 1682), s. 234–357; Samuel Gobat, *Journal of Three Years' Residence in Abyssinia* (*Habeşistan'da Üç Yıllık İkâmetin Günlükleri*) (New York: 1850 basımı), s. 55–58, 83–98. Konuya değinen diğer çalışmalar için, bakınız: Peter Heylyn, *History of the Sabbath* (*Şabat Gününün Tarihçesi*), 2. baskı, 1636, 2. cilt, s. 198–200; Arthur P. Stanley, *Lectures on the History of the Eastern Church* (*Doğu Kilisesi'nin Tarihi Üzerine Dersler* – New York: Charles Scribner's Sons, 1882), ders 1, paragraf 1; C. F. Rey, *Romance of the Portuguese*

in Abyssinia (Portekizlilerin Habeşistan Macerası) (Londra: F. H. ve G. Witherley, 1929), s. 59, 253–297.

401 S.J.: İngilizce “Society of Jesus” (İsa Derneği) sözcüklerinin kısaltması olan ve Cizvit rahipler tarafından kullanılan bir unvan.

402 Burma: daha önceden “Birmanya” olan bu ülkenin adı, kısa bir süre önce “Myanmar” olarak değişmiştir.

403 Editör ya da ek yazarının bahsettiği derkenar notu, Kutsal Kitap’ın en eski İngilizce çevirilerinden biri olan ve yazarın sıklıkla alıntı yaptığı ya da atıfta bulunduğu King James Version (Kral James Çevirisi)’dir, bu açıklama notu Türkçe Kutsal Kitap ya da Yeni Ahit tercümelerinin hiçbirinde bulunmaz.